

Co#4 Co#81

JUAN

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

BN855

.14

1733-62

v.5

f.2

of

BULLARUM

PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM
Romanorum Pontificum
AMPLISSIMA COLLECTIO

*Cui accessere Pontificum omnium Vita, Nota,
& Indices opportuni.*

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES

TOMUS QUINTUS

PARS SECUNDA.

Ab Anno III. usque ad Annum XI. CLEMENTIS VIII.
scilicet ab Anno 1594., usque ad 1602.

ROMÆ MDCCLIII.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI
SUPERIORUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SANCTISSIMI.

46403

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE

EMINENTISSIMO, AC REVERENDISSIMO PRINCIPI

J O A C H I M O

CARDINALI PORTOCARRERO

REGIO HISPANIARUM LEGATO.

UANI

HIERONYMUS MAINARDI

FELICITATEM.

INTER Viros, genere, honoribus, ac
celebritate famæ conspicuos, quos
editionum mearum Patronos animo mihi fecer-
nebam; prospexeram jamdudum Te EMINEN-

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

a 2

115-

TISSIME PRINCEPS, & præoptaveram. Quis enim Te auspiciem, ac Patronum feligere, sibi gloriosissimum non putasset; Te inquam virum excelso ingenio præditum, cumulatamque rarioribus animi dotibus; qui non minus in scientia rei militaris, quam in civilibus gravissimisque negotiis recte administrandis, talem Te præbuiisti, ut difficile dictu esset, an alter Tibi similis, & sapientia, & industria, & gravitate nostris hisce temporibus effloresceret? Profecto si tuæ vitæ rationes intueri liceat, cum splendidioribus sæculi dignitatibus fungereris, plurima sunt, ac maxima virtutis Tuæ ornamenta. Quibus certe novus quidam splendor accessit, cum inde ad Ecclesiasticas quoque obeundas, Magni Patruī Tui vestigia implens, Te traduxisti; & primo Patriarcha Antiochiæ creatus, mox Magnæ Basilicæ Sancti Petri Vicarius, demum in amplissimum Cardinalium Senatū comuni omnium plausu es cooptatus. Atque hoc præcipue in causa fuit, cur acrius desiderio Patrociniū tui commoverer. Cum enim secundam Tomi Quinti Magnæ meæ Collectionis Pontificiarum Constitutionum Partem proferre constituiissem, id mihi consilii fuit, ut Tibi potissimum inscriberetur, cujus amplitudine, ac dignitate aucta quodam modo, atque insignita, liberius, feliciusque publicam lucem aspiceret. Suspensus tamen, ac sollicitus, quo mihi negotio id a Te impetrarem, hæsissem hic diu, nisi sensissem, & publicus rumor

attulit, & omnes quotidie experiuntur, ea Te humanitate exornari, ut faciles essent ad Te aditus privatorum. His ergo fretus, nullo promovente accessi; minime dubitans, quin hoc quaecumque obsequii erga Te mei monimentum, ea qua cætera complecti soles, clementia exciperes. Quare profertur a me nunc illustri tuo decorata Nomine, mihi præsidio, ac Operi futuro. Atque pateret hinc gloriosi tui Nominis recordatione vastus laudibus tuis campus, & grati animi simul stimulis obtemperarem, quibus diu, noctuque urgeor, in remotissimas usque oras, quo opus hoc meum penetraturum est, ut illas transmittam; si mihi fas esset in Virtutes tuas excurrere, & omnium oculis pro rei dignitate subicere illam Tuam Pietatem, Integritatem, Prudentiam, Constantiam singularem, in agendo Industriam, in conficiendo Celeritatem, Consilium in providendo, Concensum illum denique Virtutum, quibus nunc Romæ totius corda, animosque admiratione cumulans, bonos omnes tibi perenniter devinxisti, cum inter cætera privata; & publica ministeria difficillima, gravissimaque Legationis Hispaniarum onera ita sustineas, ut singulis, qui ad Te confugiunt opitulari non desinas; mentemque diuturno curarum pondere fatigatam, sapientum quotidie sermonibus relaxare, legendoque reficere. Sed me Tua singularis illa moderatio animi, qua ab omni memoria gestorum tuorum abhor-

res, ab incepto deterret, cogitque ab instituto propè cursu me revocare. Reprimo jam me, munus relicturus Scriptoribus horum Temporum, qui pro eorum in publicam utilitatem, & exemplum studio id dilucidè expedient. Quod mihi patet reliquum, id persequar, & Clementiæ Tuæ supplicabo, ut Patrocinium Tuum, quo me auxisti, perpetuum durare jubeas, quo pretiosos ejus fructus, quibus tot, qui fruuntur, fortunantur, participem, & sentiam.

INDEX RUBRICARUM BULLARUM, ET PRIVILEGIORUM OMNIUM,

Quæ in hac Tomi Quinti Parte Secunda continentur.

Quæ in hoc Indice designantur, erant in Editione Cberubini.

CLEMENS VIII.

- LXXVII. **S**EX Decimas super omnibus Beneficiis Ecclesiasticis secularibus, & regularibus in tota Italia, aliasque Decimas sex super fructibus, quarumcumque pensionum imponit pro Bello contra Turcas exceptis S. R. E. Cardinalibus, & duodecim Congregationibus Ordinum non Mendicantium, quæ concordiam, cum Camera Apostolica inierunt super solutione subsidii ordinarii temporibus Pii Papæ Quinti. Pag. 1.
- LXXVIII. Concessio Privilegiorum Mercatoribus, ad Portum Civitatis Anconæ merces advehentibus, vel ibi mercatura causa domicilium constituentibus, & jurisdicção Consulum illorum causas cognoscendi. 5
- LXXIX. Facultas XII. Congregationibus Regularibus, quæ a solutione Decimarum impositarum pro Bello contra Turcas fuerant exemptæ, augendi Montem Novennalem pro summa sexaginta millium scutorum in eandem rem impendendorum. 7
- Sequitur confirmatio Instrumenti ab istis Congregationibus initi cum Rev. Camera Apostolica pro augmento Montis Novennalis. 10
- LXXX. Vicarius Turrinæ Archiepiscopi deputatus Commissarius Apostolicus ad recipiendas rationes ab Oeconomis Ecclesiarum Sardinie super spoliis Archiepiscoporum, & Episcoporum, fructuumque Ecclesiarum vacantium. 15
- LXXXI. Canonizatio Sancti Hyacinthi Ordinis Fratrum Predicatorum, & festivitatis institutio pro die 16. mensis Augusti. 16
- LXXXII. Confirmatio transactionis inter Thesaurarium, & Notarios Reverendæ Camere Apostolicæ inita super pretio scripturarum, quæ a decedentibus Notariis relinquuntur. 23
- LXXXIII. Confirmatio erectionis Collegii Anglicani Hispani, cui quamplurima conceduntur privilegia. 26
- LXXXIV. Dissolutio Unionis Pientinæ, & Ilcinæ Ecclesiarum. 29
- LXXXV. Lucerensis Episcopo delegatur executio Primariorum Precum Poloniæ Regi concessarum, seu indulti conferendi tria Beneficia primo vacatura Ecclesiarum Gnesnen., Cracoviæ., Wladislaviæ., Posnaniæ., Plocen., & Warmien. Ibid.

- LXXXVI. De largitione Munerum utriusque sexus Regularibus interdicta. 31
- LXXXVII. Facultas Patriarchæ Aquilejensi visitandi Monasteria, Domosque Regularium exemptorum, eosque ad suorum Decretorum executionem compellendi. 33
- LXXXVIII. Confirmatio Erectionis Collegii Societatis Jesu Comutaviensis. Duceffis, in quo erigitur Universitas Studii Generalis cum concessione privilegiorum. 34
- LXXXIX. Confirmatio concordie inter Regem Catholicum ejusque Successores, & Archiepiscopum Toletan. pro tempore existentem super Administratione Collegii Virginiæ in nuncupat. Dominiæ nostræ de Remedio in Civitate Toletana erecti. 42
- XC. Confirmatio erectionis Archiconfraternitatis B. Mariæ de Suffragio cui inter alia conceditur Indultum anno quolibet unum reum condemnatum liberandi, in festo Omnium Sanctorum, vel in die Parasceve. 46
- Sequitur indultum liberandi unum condemnatum. 48
- XCI. Pompejus Arigonius Commissarius delegatur ad constituendos terminos inter Dominium Ecclesiasticum, & Statum Magni Ducis Hetruriæ. 49
- XCII. Caveretur, ne quis Monachus Congregationis Beate Mariæ de Alcobatia, Ordinis Cisterciensis, Regnorum Portugallie, coram Judicibus secularibus conveniatur. 50
- XCIII. Archiepiscopo Valentini, ac Oriolen., & Segobriçen. Episcopis committitur, ut augmentum Decimarum, & Novalium proveniens ex irrigationibus Fluminis Tibus in Locis de Alicante, Regi Catholico persolvantur, nec non cum operariis in deductione, & irrigatione Aquarum dicti Fluminis, dispensent super observatione Festorum. 51
- XCIV. Nonnullæ declarationes ad Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia reformationem conservandam, & promovendam. 52
- XCIV. Confirmatio Ordinationum prafinitarum, pro bono regimine Ordinis Fratrum Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivarum, & pro electione Magistri Generalis ejusdem. 53
- XCVI. Decano Collegiæ Ecclesiæ Zamolensium Kelmen. Duceffis conceditur usus Mitre, Baculi, & aliorum insignium Pontificalium. 58
- XCVII. Confirmatio Concordiæ inter Archiepiscopum, & Capitulum Ecclesiæ Cameracensium. 58

res, ab incepto deterret, cogitque ab instituto propè cursu me revocare. Reprimo jam me, munus relicturus Scriptoribus horum Temporum, qui pro eorum in publicam utilitatem, & exemplum studio id dilucidè expedient. Quod mihi patet reliquum, id persequar, & Clementiæ Tuæ supplicabo, ut Patrocinium Tuum, quo me auxisti, perpetuum durare jubeas, quo pretiosos ejus fructus, quibus tot, qui fruuntur, fortunantur, participem, & sentiam.

INDEX RUBRICARUM BULLARUM, ET PRIVILEGIORUM OMNIUM,

Quæ in hac Tomi Quinti Parte Secunda continentur.

Quæ in hoc Indice designantur, erant in Editione Cberubini.

CLEMENS VIII.

- LXXVII. **S**EX Decimas super omnibus Beneficiis Ecclesiasticis secularibus, & regularibus in tota Italia, aliasque Decimas sex super fructibus, quarumcumque pensionum imponit pro Bello contra Turcas exceptis S. R. E. Cardinalibus, & duodecim Congregationibus Ordinum non Mendicantium, quæ concordiam, cum Camera Apostolica inierunt super solutione subsidii ordinarii temporibus Pii Papæ Quinti. Pag. 1.
- LXXVIII. Concessio Privilegiorum Mercatoribus, ad Portum Civitatis Anconæ merces advehentibus, vel ibi mercatura causa domicilium constituentibus, & jurisdicção Consulum illorum causas cognoscendi. 5
- LXXIX. Facultas XII. Congregationibus Regularibus, quæ a solutione Decimarum impositarum pro Bello contra Turcas fuerant exemptæ, augendi Montem Novennalem pro summa sexaginta millium scutorum in eandem rem impendendorum. 7
- Sequitur confirmatio Instrumenti ab istis Congregationibus initi cum Rev. Camera Apostolica pro augmento Montis Novennalis. 10
- LXXX. Vicarius Turrinæ Archiepiscopi deputatus Commissarius Apostolicus ad recipiendas rationes ab Oeconomis Ecclesiarum Sardinie super spoliis Archiepiscoporum, & Episcoporum, fructuumque Ecclesiarum vacantium. 15
- LXXXI. Canonizatio Sancti Hyacinthi Ordinis Fratrum Predicatorum, & festivitatis institutio pro die 16. mensis Augusti. 16
- LXXXII. Confirmatio transactionis inter Thesaurarium, & Notarios Reverendæ Camere Apostolicæ inter pretio scripturarum, quæ a decedentibus Notariis relinquuntur. 23
- LXXXIII. Confirmatio erectionis Collegii Anglicani Hispalen. cui quamplurima conceduntur privilegia. 26
- LXXXIV. Dissolutio Unionis Pientin. & Ilcinen. Ecclesiarum. 29
- LXXXV. Luceroriensis Episcopo delegatur executio Primariorum Precum Poloniæ Regi concessarum, seu indulti conferendi tria Beneficia primo vacatura Ecclesiarum Gnesnen. Cracoviën. Wladislaviën. Posnaniën. Plocen. & Warmien. Ibid.

- LXXXVI. De largitione Munerum utriusque sexus Regularibus interdicta. 31
- LXXXVII. Facultas Patriarchæ Aquilejensi visitandi Monasteria, Domosque Regularium exemptorum, eosque ad suorum Decretorum executionem compellendi. 33
- LXXXVIII. Confirmatio Erectionis Collegii Societatis Jesu Comutaviën. Pragen. Diocesis, in quo erigitur Universitas Studii Generalis cum concessione privilegiorum. 34
- LXXXIX. Confirmatio concordie inter Regem Catholicum ejusque Successores, & Archiepiscopum Toletan. pro tempore existentem super Administratione Collegii Virginum nuncupat. Domine nostræ de Remedio in Civitate Toletana erecti. 42
- XC. Confirmatio erectionis Archiconfraternitatis B. Mariæ de Suffragio cui inter alia conceditur Indultum anno quolibet unum reum condemnatum liberandi, in festo Omnium Sanctorum, vel in die Parasceve. 46
- Sequitur indultum liberandi unum condemnatum. 48
- XCI. Pompejus Arigonius Commissarius delegatur ad constituendos terminos inter Dominium Ecclesiasticum, & Siatum Magni Ducis Hetruriæ. 49
- XCII. Caveretur, ne quis Monachus Congregationis Beate Mariæ de Alcobatia, Ordinis Cisterciën. Regnorum Portugallie, coram Judicibus secularibus conveniatur. 50
- XCIII. Archiepiscopo Valentin. ac Oriolen. & Segobriçen. Episcopis committitur, ut augmentum Decimarum, & Novalium proveniens ex irrigationibus Fluminis Tibus in Locis de Alicante, Regi Catholico persolvantur, nec non cum operariis in deductione, & irrigatione Aquarum dicti Fluminis, dispensent super observatione Festorum. 51
- XCIV. Nonnullæ declarationes ad Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia reformationem conservandam, & promovendam. 52
- XCIV. Confirmatio Ordinationum prafinitarum, pro bono regimine Ordinis Fratrum Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivarum, & pro electione Magistri Generalis ejusdem. 53
- XCVI. Decano Collegiæ Ecclesiæ Zamolœi Kelmen. Diocesis conceditur usus Mitre, Baculi, & aliorum insignium Pontificalium. 58
- XCVII. Confirmatio Concordiæ inter Archiepiscopum, & Capitulum Ecclesiæ Cameracën. 58

Index Rubricarum.

cen. super collatione Canonice, & Præbendarum ejusdem Ecclesie. 58
XCVIII. Subsidium feutorum quinquaginta milium super fructibus quorumcumque beneficiorum in Dominio Venetorum existentium pro Camera Apost. unica vice exigendum. 60
XCIX. Confirmatio Privilegiorum per diversos Romanos Pontifices concessorum Duci, & Nationi Sabaudie super provisione beneficiorum. 62
C. Institutio Festivitate S. Stanislai Episcopi, & Martyris, pro die 7. mensis Maii, duplici officio celebranda. 65
CI. Institutio Festivitate S. Romualdi Abbatis, Ordinis Camaldulensis fundatoris, die 7. mensis Februarii duplici ritu de communi Consessorum celebranda. Ibid.
CII. Officina omnes Monetariae Status Ecclesiastici, Romana excepta supprimuntur. 66
CIII. Confirmatio nonnullorum Privilegiorum nunc, & pro tempore existentium Inquisitionum Regnorum Portugallie. 67
CIV. De electione Prælatorum, Fratrum Tertii Ordinis Sancti Francisci de Penitentia in communi sub trium Votorum substantialium professione viventium. 69
CV. Confirmatio edicti Vice-Legati Bononiensis super qualitatibus Notariorum ejusdem Civitatis. Ibid.
CVI. Indultum a Sixto Papa IV. Scholaribus Monasterii el Real concessum gradus, Laureamque consequendi in qualibet Hispaniarum. Universitate, restringitur ad oculo Scholares pro quolibet cursu Scholastico. 71
CVII. Instructio super Ritibus Italo-Græcorum. 72
CVIII. Facultas Reformatibus Civitatis Bononiensis vestigalia nonnulla augendi, & nova aliqua imponendi. 73
CIX. Subsidium quinquennialibus feutorum decem millium Carolo Emanuele a Sixto Papa V. concessis super fructibus Ecclesiarum, & Beneficiorum Ducatus Sabaudie, & Pedemontis pro defensione earundem Ecclesiarum contra vicinos Hæreticos additur aliud subsidium quinque millium feutorum intra triennium exigendum. 75
CX. Institutio Monasterii, seu Domus Refugii nuncupate in Alma Urbe, pro Virginitate, honestarumque Viduarum educatione, & aliarum Mulierum ad honestam vitam se convertentium probatione: Cum subsidii assignatione; Judicisque specialis deputatione, ad ejusdem Monasterii, ejusque personarum, & Officialium lites judicandas. 77
Sequitur Jurisdictio Judicis dicti Monasterii. 78
CXI. Concessio quorumcumque Privilegiorum, gratiarum universitati Studii generalis Mexicanae. 81
CXII. Approbatio Indicis librorum prohibitorum a Pio IV. jam confirmati, & nuper suppleti: Et facultas Cardinalium Congregationis super Indice, decidendi Dubia desuper emergentia, cum innovatione aliorum indultorum eis competentium. 82
CXIII. Commissio Nuncio Hispaniarum, ut si concordiam inter Regem Catholicum, ac Archiepiscopum, & Ecclesiasticos Civitatis, & Diocesis Castellæ, in initam super Pri-

mitis, & Decimis, quarum excrecentia ob irrigationem Fluminis a clar. mem. Carolo V. Imperatore factam, eidem Regi ex concessione Apostolica debetur, eidem Archiepiscopo, & Ecclesiasticis utilem esse compererit, Apostolica auctoritate confirmet. 83
CXIV. Statuitur, quod causa Mercatorum Universitatis Anconitanæ, qui merces suas tam ad grossum, ut vocant, quam minutum vendunt, definiantur per Consules Mercatorum dictæ Universitatis. 85
CXV. Quod in crimine Assassini contra personas Ecclesiasticas, declaratio spectet ad Judicem Ecclesiasticum, & contra Milites, aliasque personas Conventus, & Hospitalis S. Joanni Hierosolymitani pertineat ad eorum Superiores, adjuncto Episcopo loci, antequam Judices seculares aliquam declarationem desuper ferant, vel ad poenarum executionem deveniant. 86
CXVI. Unio Nationis Ruthenæ cum Ecclesia Romana. 87
CXVII. Approbatio Pontificalis Romani pro cœremoniis, & ritibus ab Ecclesia Catholica Episcopis observandis nuper restituti. 92
CXVIII. De executione Concilii Tridentini contra Regulares non subditos Episcopos, extra claustra notorie delinquentes. Et de poenis eorum Superiorum, qui illos punire negligunt. 93
CXIX. Metropolita Ruthenorum conceditur facultas consecrandi Episcopos sui Ritus pro Ecclesiis vacantibus, qui tamen Metropolita a Romano Pontifice debeat confirmari. 94
CXX. Episcopis Wlodimiriensibus, & Bressen, Rutheni Ritus, conceditur usus Vestium facerum, quas Saccocum appellant, Dalmaticarum, & Tunicarum instar, dum Sacrosanctum Missæ Sacrificium, divinaque Officia Pontificali more celebrant. 96
CXXI. Moderatio Bullæ Sixti V. contra Clericos male promotos, & eos promoventes edita, cum preservatione poenarum ibidem simoniacè ordinatis, & ordinantibus insisteretur. 97
CXXII. Facultas Philippo Regi Catholico Militie de Montesia perpetuo Administratori, ut in controversiis inter Militiam prædictam, & locorum Ordinarios, & alias Ecclesiasticas personas ortis, pro concordia, & amicabile compositione se interponere valeat. Ibid.
CXXIII. Erectio Parochialis Ecclesie S. Nicolai Oppidi de Alicante in Collegiatam, cum suppressione alterius Parochialis, & illius unione mensæ Capitulari ejusdem Collegiate S. Nicolai. 99
CXXIV. Confirmatio Pragmaticæ ad evitandos superfluos sumptus in Civitate Bononiensi. 104
CXXV. Jubileum ad divinam opem pro Sanctæ Catholice fidei in Regno Franciæ exaltatione, & pristinae in eo tranquillitatis restitutione implorandam. Ibid.
CXXVI. Statuit, ut deinceps pignora apud Hebræos consistentia, elapso spatio decem, & octo mensium, in Monte Pietatis de Urbe vendi debeant; neque Hebræi plus quam duodecim scuta, pro quolibet pignore, mutuo dare possint. 106
CXXVII. Institutio Congregationis super Baronibus Status Ecclesiastici, cum jurisdictione

Index Rubricarum.

eorum Castellæ, & bona etiam fideicommissis subiecta distrahendi, pro satisfactione creditorum. 107
CXXVIII. Moderatio censurarum contra extrahentes frumenta, & aliud Annonæ genus extra Statum Ecclesiasticum per Constat. Gregorii XIII. insisteretur. 110
CXXIX. Religiosis Congregationis Sancti Joannis Evangelistæ Regnorum Portugallie prohibetur, quominus de rebus suæ Religionis extracam agant, vel favores capiant. 111
CXXX. Quod Itali extra Italiam non habitent in locis, ubi liber, & publicus cultus, sive usus Catholice Religionis non existat. 112
CXXXI. Jurisdictio, facultates, & privilegia Auditoris Rev. Cam. Apost., necnon Reformationes Officialium ejusdem Tribunalis. 113
CXXXII. Declaratio, quod Filii Civium Monasterien., legitimi, & ingenui, a beneficiis Collegiatarum, & Filiæ a Monasteriis Monialium excludi non possint. 120
CXXXIII. Contra Monachos Congregationis Camaldulens. officia, & dignitates ambientes. 121
CXXXIV. Ordinationes pro bono regimine Congregationis Fratrum Joannis Dei nuncupate per universam Italiam, & electione Majoris ejusdem Congregationis. 122
CXXXV. Confirmatio, & declaratio Constitutionis Gregorii XIII. super Reformatione Fratrum Minorum S. Francisci Strictioris Observantia tam in Italia, quam in Regno Franciæ, & Provinciis Belgii. 124
Sequitur extensio Bullæ ad Galios, & Belgicas. 126
CXXXVI. Absolutio Henrici IV. Francorum, & Navarra Regis Christianissimi in unctis ei salutaribus poenitentis. 127
Sequitur ratificatio Henrici Regis, & promissio de adimplendo ea omnia, quæ in prædicta Constitutione sibi injunguntur. 124
Sequitur Pontificium Breve, quo Clemens Henrici gratulatur de ratificatione, Romanæ Aule gaudium restatum facit, cumque ad perseverantiam adhortatur. Ibid.
CXXXVII. Archiepiscopo Salisburgen. facultas conceditur imprimendi Breviarum Romanum cum proprio ejusdem Ecclesie. 125
CXXXVIII. Confirmatio Decreti Congregationis Concilii, quo declaratur, provisum de Parochiali Ecclesia per concursum, censendum esse approbatum in illa Civitate, vel Oppido tantum, ubi est Parochus. 126
CXXXIX. Præmerito Collegiate Ecclesie Sancti Marci Venetiarum conceditur facultas utendi Mytra, & Baculo, benedicendi Paramenta, & Ornamenta Ecclesiastica, nec non Benedictionem supra populum impendendi. Ibid.
CXL. Fratres Ordinis Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, nullo etiam, quarti Voti prætextu, vel indulto, de cætero recipient Fratres Minores S. Francisci de Observantia, aut alterius strictioris Ordinis professores. 127
CXLI. Jurisdictio Consulum artis Aromatariorum Urbis, cognoscendi causas ad arte n spectantes, cum indultorum concessione. Ibid.
CXLII. Prohibet Gubernatoribus Hospitalis S. Mariae Annunciatæ Civitatis Neapolitanæ, quominus Legata, & alia relicta dicto Hospitali, in usus præter mentem Testatorum infumant. 140
Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

CLXIII. Decernit Provisores, & Procuratores Hospitalium Regine in Oppido Balnearum, & Regis in Civitate Colimbrien., qui uno triennio Provisoris, seu Procuratoris Officio perfuncti sunt, ad idem Officium, non nisi post integrum sexennium eligi posse. 141
CXLIV. Collegiales Collegii Medicorum Civitatis Mediolanensis creantur Comites Palatini, & Auratæ Militiæ Equites. Ibid.
CXLV. Erectio Collegii pauperum Puellarum, & Monasterii Monialium in Oppido Civitatis Angelorum Tlaxalan, Diocesis in Indiis Occidentalibus. 142
CXLVI. Erectio Domus ad Ecclesiam S. Mariæ de Scala in Regione Transiberim de Urbe pro Fratribus Carmelitis Discalceatis Italiæ, quæ quidem Domus una cum Conventu Sanctæ Annæ, & Monasterio Monialium Januæ, disjunguntur a Congregatione Hispanica ejusdem Ordinis, & immediate Romano Pontifici subiciuntur. 149
CXLVII. Concessio Ecclesie Sanctorum Quadrageinta Martyrum de Urbe in Regione Pineæ Confraternitati Stigmatum S. Francisci. 151
CXLVIII. Declaratio Paragraphi Qui vero cap. 6. sess. 25. de Reform. pro Capitulo Ecclesie Cordubæ. 152
CXLIX. Confirmatio Decreti Congregationis Concilii, & Episcopi Casanen. super reductione Sacerdotum Capituli S. Juliani de Castro Villare Casanen. Diocesis. Ibid.
CL. Statuitur poenas maleficiorum in Civitate Bononiensi deponendas esse tantum penes Depositarios Rev. Cam. Apostolicæ, qui pecunias solvant descriptas in tabella, quæ inseritur. 153
CLI. Committitur Collectori Portugallie, ut confirmet concordiam initam inter Philip-pum Regem, & Congregationem B. Mariæ de Alcobaria Ordinis Cisterciensis Portugallie, & præsertim assignationem pensionis perpetuæ 500. Cruciatorum Cappellæ Regiæ Ulyssiponensis super fructibus quorundam Monasteriorum ejusdem Congregationis. 155
CLII. Prohibet, quominus aliquo titulo insigniti possint eligi ad Magistratum, & Dignitates Civitatis Bononiensis. 157
CLIII. Confirmatio Donationis cujusdam annui redditus ab Episcopo Seguntino factæ Domini Matris PP. Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Provincie Castellæ ad effectum duos Presbyteros in Oppido Algerii sustentandi, cum aliis conditionibus ab eodem Episcopo appositis. 159
CLIV. Quando S. R. E. Cardinales Diaconi, ad Ordinem Presbyteratus transentes, locum obtineant ante illos Cardinales Presbyteros, qui post eos ad Cardinalatum assumpti fuerunt. 165
CLV. Unio medietatis fructuum Præposituræ Ecclesie Hildesheimen. mensæ Episcopali, cum confirmatione juris eligendi Præpositum Capituli, quatenus illi comperat, vel accedat nova concessio: qui quidem electus a Sede Apostolica provisionem intra sex menses debeat obtinere. Ibid.
CLVI. Committitur Episcopo Monasterien., ut Canonicatum, & Præbendam Collegiatæ Ecclesie Sancti Mauricii extra Muros Monasterien. b

Index Rubricarum.

serien. vacantes supprimat, & uniat Decanatu ejusdem Ecclesie. 167
 CLVII. Confirmatio Privilegiorum pro tempore existentis Archiepiscopi Avenionensis. 168
 CLVIII. Confirmatio, & extensio Constitutionum editarum contra extrahentes de Statu Ecclesiastico animalia, fruges, & frumenta etiam ex bonis Ecclesiasticis collecta. Et contra Mercantes, vel retinentes in dicto Statu Sal exterum: Baronesque ab eorum subditis ementes frumentum ultra usum unius anni. 170
 CLIX. Leges servande in concedenda Laurea Doctoratus Anglis Catholicis, qui in Seminaris operam studiis navant. 171
 CLX. Institutio trium Novitiatuum, vel Seminariorum in tribus Monasteriis Ordinis Sancti Basilii in Italia, cum assignatione subventionis, per Commendatarios ipsorum Monasteriorum eis annuatim prestanda. 172
 CLXI. Confirmatio erectionis trium Cappellaniarum ab Anna Jagellonia, & Sigismundo III. Polonice Rege in Ecclesia S. Nicolai Civitatis Baren. fundatarum pro anima Bone Regine Polonice, & Bari Ducisse. 174
 CLXII. Mandatum de immittendo Cameram Apostolicam in possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariensis juxta sententiam prolatam contra Casarem Estensem. 175
 CLXIII. Mandatum de intimando Casari Estensi Sententiam, qua declaratur Civitatem, & Ducatum Ferrariensem devolutum fuisse ad Sanctam Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Cameram Apostolicam. 176
 CLXIV. Declaratur Archiepiscopum Bracharen. posse suos Comprovinciales Episcopos cogere, ut sibi eorum Civitates ingrediendi, processionaliter, & cum toto Clero servata forma Pontificalis Romani, obviam eant pro prima tantum vice. 178
 CLXV. Confirmatio, & innovatio gratiarum, & privilegiorum omnium, etiam per viam communicationis concessorum Ordinibus, tam Fratrum Minorum Regularis Observantie, quam S. Clare, & Tertii Ordinis de Penitentia Sancti Francisci, in comunione, & sub tribus votis essentialibus viventium, in his que Concilio Tridentino, & decretis Fratrum Reformatorum non advertantur. 179
 CLXVI. Prensae contra Casarem Estensem, eique faventes, si post lapsum terminorum, qui hic assignantur, quominus Ferrarie Ducatum ad Cameram Apostolicam possessionem deveniat, impediverint, formaque presentes literas publicandi. 181
 CLXVII. Confirmatio Erectionis Congregationis Doctrinae Christianae in Civitate Avenionensi cum facultatum, & indulgentiarum nonnullarum concessione. 194
 CLXVIII. Confirmatio erectionis Hospitalis Senum, & Bibliotheca pro instructione Cleri per Archiepiscopum Capuanum facta. 196
 CLXIX. Praecipitur Archiepiscopo Elboren. ne novos Christianos, qui originem a Judaeis, vel Hereticis trahunt, juxta sententiam Congregationis Concilii, Constitutionemque Bonifacii VIII. a Sacris Ordinibus excludat. 197

CLXX. Collegium Ordinis Fratrum Praedicatorum Civitatis Angelorum in Indiis Orientalibus Provinciae Mexicanae sub Invocatione S. Ludovici, in publicam Universitatem erigitur, eique privilegia, ceteris Universitatibus studiorum generalium concedi solita, conceduntur. 197
 CLXXI. Ratificatio conventionum inter Card. Aldobrandinum nomine Sedis Apostolicae, & Ducissam Urbini procuratorio nomine Caesaris Estensis initarum super restitutione Ducatus Ferrariensis. 198
 CLXXII. Acceptatio devolutionis Ducatus Ferrariae mox recuperati, ejusque, & reddituum incorporatio R. C. A. 205
 Sequitur alia itidem declaratio, & applicatio. Ibid.
 CLXXIII. Cardinali Aldobrandino in Civitate, & Ducatu Ferrariensi de latere Legato, ut facilius Civitatem, & Ducatum praedictos a gubernio Ducali, ad normam regiminis aliarum Provinciarum Status Ecclesiastici redigere possit, amplissimae facultates conceduntur. Ibid.
 CLXXIV. Indultum Philippo II. Portugalliae Regi subdelegandi Judicem Conservatorem in causis spectantibus ad Militias Jesu Christi, S. Jacobi de Spatha, & S. Benedicti de Avis in eodem Portugalliae Regno. 206
 CLXXV. Indultum Procuratoribus Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum Regnorum Castellae, & Legionis apud Sanctam Sedem, & Matriti percipiendi fructus, & distributiones quotidianas suorum Canoniciatum, & Praebendarum etiam per sex menses post completam procuracionem. 207
 CLXXVI. Beatum Gherardum Sagredum Martyrem, ex Ordine S. Benedicti, Martyrologio Romano adscribi posse concedit. 209
 CLXXVII. Confirmatio Libertatum, & Privilegiorum alias Patronis Hospitalis de Utrera Hispaniae Diocesis, per diversos Romanos Pontifices concessorum, cum declaratione, quod Administratores dicti Hospitalis non possint cogi ab Archiepiscopo, ejusque Officialibus ad reddendam rationem. Ibid.
 CLXXVIII. Declarat Papam Romae esse eligendum, si ipse extra Urbem decesserit. 210
 CLXXIX. Commissio Collectori spoliarum Portugalliae, examinandi, & decidendi causas vertentes inter Archiepiscopum Elboren, & Militias Jesu Christi, S. Jacobi de Spatha, & de Avis super jure visitandi &c. 211
 CLXXX. Jurisdictio, & facultates S. R. E. Cardinalis de latere Legati in Alma Urbe dimissi ob discessum Summi Pontificis Ferrariam versus, & ad alia Loca Status Ecclesiastici. 213
 CLXXXI. Declaratio, quod Officiales, & Curiales, tam sequentes Pontificem in suo ab Urbe discessu, quam in ea remanentes, sint vere Curiales, eorumque gaudeant prerogativis, & beneficiis eorumdem Sedi Apostolicae remaneant affecta. 216
 CLXXXII. Confirmatio transactionis inita inter Universitates, & Homines Fori Saraceni, Theodorani, Vicariatus Ardiiani, Casematrae, & Subrivoli, Vicecomitatus Ecclesiae Metropolitanae Ravennatenensis, & Thesaurarium

Index Rubricarum.

rium generalem Camerae Apostolicae super exemptionibus a solutione onerum Cameraarium. 216
 CLXXXIII. Institutio Magistratus, & Consilii Centum Virorum in Civitate Ferrariae, cujus Communitati nonnulla conceduntur privilegia. 218
 CLXXXIV. Civitati, & Civibus Comaclensibus nonnulla conceduntur privilegia. 224
 CLXXXV. Similis concessio Privilegiorum Communitati Terrae Centi. 226
 CLXXXVI. Deputatio Visitatorum ad reformanda Monasteria, & Loca Regularia tam Virorum, quam Mulierum in Insula Sardinia sub directione Archiepiscopi Calaritan. 227
 CLXXXVII. Declaratio super controversia orta inter Nobiles Viros Familiae Ghisleriae super jure nominandi ad Alummatum Collegii Ghisleriae a Pio V. Papae crecti. 228
 CLXXXVIII. De luctuosa Tyberis inundatione in Urbe, & ejus districtu, indictioneque publicaram supplicationum ad divinam misericordiam implorandam. 230
 CLXXXIX. Quod Monachi Congregationis Beatae Mariae Fulien. Cisterciens. Ordinis Sancti Benedicti, in Processionibus, aliisque actibus publicis, omnibus Fratribus Mendicantibus praecedant. 232
 CXC. Jubilaeum pro Christianis in Regnis, Provinciis, Dominiis, & Locis Philippo III. Hispaniarum Regi subiectis ad implorandum divinum auxilium pro justo, felicique dictorum Dominiorum regimine. 234
 CXCI. Admonetur Hispaniarum Rex, ut probos, idoneosque viros ad Episcopatus proponat, crebras Episcoporum translationes non petat, & eorum opera extra eorumdem Ecclesias non utatur, addita revocatione cujuscumque dispensationis eis concessa non residentis &c. 237
 CXCII. Civitati Ferrariensi conceditur, ut apud Sedem Apostolicam Oratorem habere, & retinere possit, cui locus in Cappella, & aliis actibus publicis Pontificis ad instar aliorum Oratorum designatur. 239
 CXCIII. Confirmantur Statuta Congregationis Montis Virginis Ordinis S. Benedicti antiquis abrogatis. Ibid.
 CXCIV. Quod Archiepiscopi, & Episcopi Oleum Sanctum tradi curent Fratribus Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo, pro ministranda extrema unctione ejusdem Ordinis infirmis. 240
 CXCV. Facultas Episcopo Gebennensi supprimendi unionem factam a Gregorio XIII. quorundam Beneficiorum Militiae SS. Mauritii, & Lazari, ac erigendi novas Parochias in Ballagiis de Ternier, & Chablais. 241
 CXCVI. Iudicium universalis Jubilaei pro Anno 1600. quo conceditur plenaria remissio Peccatorum, visitantibus Basilicas SS. Petri, & Pauli Apostolorum, ac S. Joannis Lateranen., & Beatae Mariae Majoris de Urbe: Et aliae indulgentiae durante d. Anno suspense declarantur. 243
 Sequitur suspensio aliarum Indulgentiarum, & absolventi facultatum durante hoc Jubilaeo. 246

Ball. Rom. Tom. V. Par. II.

CXCVII. Monasteria Monialium sub cura Fratrum Carmelitarum, & Congregationis Mantuae in Italia existentia, abdicantur a cura ad Fratrum, & subiciuntur locorum Ordinariis, itaut si contingat aliqua eorum extingui, bona extinctorum ad Congregationem praedictam libere revertantur. 247
 CXCVIII. Institutio Rota in Civitate Ferrariae Status Ecclesiastici ad decidendas causas illius Civitatis, & Territorii, cum indulgentiarum concessione. Ibid.
 CXCIX. Monasteria Monialium Civitatis Senarum immediate Archiepiscopi jurisdictioni subiciuntur. 252
 CC. Facultas Cardinalibus Cajetano, & Burghesio introducendi disciplinam in Collegiis, & Seminaris Nationis Anglicanae tam in Hispanis, quam in partibus inferioris Germaniae crectis ad formam regiminis Collegii ejusdem Nationis Romae crecti a Gregorio Papa XIII. 254
 CCI. Confirmatur Statutum Capituli Basilienensis de non infeudandis bonis ejusdem Ecclesiae, eorumque natura immutanda. Ibid.
 CCII. Hortatio Pastoralis ad Episcopos Regni Gallicae, ut pace jam composita inter Reges Gallicae, & Hispaniarum, suo muneri, animarumque saluti, & Catholicae Fidei augmento ardentius incumbant. 255
 CCIII. Institutio Congregationis Fratrum Reformatorum, & Discalceatorum Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum. 258
 CCIV. Philippus III. Hispaniarum Rex solvitur a quocumque juramento, ac Lege Pontificia, ad hoc ut una cum Ducatu Mediolanensi possit Sicilia Regnum obtinere. 262
 CCV. Philippo Tertio Hispaniarum Regi conceditur investitura Regni Siciliae cum tota terra, quae est extra Pharam usque ad confinia Domini Sedis, & Camerae Apostolicae. 263
 CCVI. Ereccio Collegii Clericorum Theutonico-rum in Oppido Moscano in Comitatu Hornensis, Leodiensis Diocesis, sub regimine PP. Sor. Jesu. 266
 CCVII. Inquisitori Generali in Regnis Hispaniarum conceditur facultas deputandi Inquisitorem in classibus Regis Catholici pro causis ad suum forum spectantibus. 269
 CCVIII. Similis concessio facultatis Nuncio Apostolico apud Regem Hispaniarum deputandi aliquam personam Ecclesiasticam, quae in eisdem classibus jurisdictionem Ecclesiasticam exerceat. Ibid.
 CCIX. Adhortatio ad singulos Archiepiscopos, & Episcopos, ut Jubilaei causa Romam se conferant. 270
 CCX. De receptione, & professione Novitiorum in Congregatione Fratrum Reformatorum Discalceatorum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini nuper in Urbe instituta. 271
 CCXI. Facultas eligendi Confessorem, quae a Sede Apostolica datur in Bulla Cruciate, & aliis indultis, non suffragatur personis Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo, neque aliis quibuscumque Regularibus. Ibid.
 CCXII. Praevia absolute incolarum Civitatis, & Comitatus Ferrariensis a transgressionibus Constitutionum Pii Papae V. de bonis emphyteu-

b 2

index Rubricarum.

teuticis, & patrimonialibus, pœnisque, quas ea de causa incurrent ante illius Comitatus devolutionem ad Sanctam Sedem, decernitur, hujusmodi Constitutiones esse impostas observandas. 272

CCXXIII. Cardinalis Aldobrandinus S. R. E. Camerarius designatur, modificatis tamen nonnullis facultatibus. 273

CCXXIV. Declarat, quocumque privilegio non obstante neminem ex Ferrariensibus exemptum esse a sua opera præstanda custodiæ, & reparationi Aggerum Fluminis Padi. 278

CCXXV. Modum a Philippo Tertio Hispaniarum Rege præscriptum in causis appellationum Militum Militarum de Calatrava, & de Alcantara, servari mandatur. Ibid.

CCXXVI. Erectio Monasterii ad Ecclesiam Sancti Urbani in Regione Montium de Urbe cum concessione exemptionum, & gratiarum. 279

CCXXVII. Declaratio Jurisdictionis, & facultatum Cardinalis Camerarii quoad pignora Hebræorum. 284

CCXXVIII. Decernit, in partibus Indiarum, in Ordine Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de Observantia, non posse assumi ad munus Provincialatus, & aliorum Officiorum nisi filios, aut addictos illis Provinciis. 285

CCXXIX. Confirmatio concordie inter linguas Italice, & Alemanice Ordinis Hospitalarii S. Joannis Hierosolymitani super optione nonnullorum Prioratum. 286

CCXXX. Ordinationes pro bono regimine Fratrum Ordinis Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, & electione ejus Officialium. 291

CCXXXI. Confirmatio literarum Julii Secundi, & Julii Tertii Pontificum, quibus Universitas Studii generalis de Alcalá de Henares a quacumque Jurisdictione Archiepiscopi Toletani eximitur, solique Apostolicæ Sedi subiecta declaratur. 293

Sequitur confirmatio statuti a Cardinale Joanne Salviati S. A. in Hispaniis Legato editi, quo cavetur, nequis ex Judæis, aut Saracenis oriundus in Collegio Sancti Ildephonsi de Alcalá de Henares admitti possit. 296

CCXXXII. Confirmantur privilegia omnia Universitati Studii Generalis Ferrariensis hætenus concessa. 297

CCXXXIII. Confirmatio Moderationis, Reductionis, & Suppressionis Datorum a Cardinale Aldobrandino Civitati, & Ducatui Ferrariensi concessarum. 298

CCXXXIV. Cereemonialis Episcoporum ad officia divina rite celebranda, aliasque functiones itidem peragendas reformatio, & approbatio, cum antiquorum permissione in his, quæ huic non adversantur. 301

CCXXXV. Institutio duorum Novitiatuum, in duobus Conventibus Fratrum Eremitarum Sancti Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis, cum licentia recipiendi venientes ad Ordinem. Et ambitus prohibitio, cum pœnarum impositione. 302

Sequitur ambitus prohibitio. Ibid.

CCXXXVI. Erectio Oppidi Castri Plebis in Civitate, & Ecclesiæ ipsius in Cathedrali. 304

CCXXXVII. Confirmatio indulti Julii II. Militibus

Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & Sancti Benedicti de Avis concessi, ut proprium habere, & de suis bonis testari valeant. 305

CCXXXVIII. Quod cause tam civiles, quam criminales intra limites Civitatis, Ducatus, & Legationis Ferrariens. motæ, & movendæ in prima instantia coram suis Judicibus Ordinariis, in aliâ vero quacumque instantia in Civitate Ferrariens. coram Judicibus a Sancta Sede deputatis juxta eorum privilegia, a Judicibus Urbis Romæ avocari non possint, exceptis iis, in quibus Camera Apostolica Aëtrix, vel Rea fuerit. 308

CCXXXIX. Donationes ab Episcopis Sardinie factæ favore quocumque personarum, & Piorum locorum, non sequuta traditione, & consignatione honorum donatorum, nullæ, & irritæ declarantur, tanquam factæ in fraudem spoliarum Ecclesiæ Cathedralibus concessorum. 308

CCXXX. Regio Collegio Oppidi Duacen. Attrebatens. Diocesis pensio 500. florenorum super fructibus Abbatie S. Vedasti ejusdem. Attrebatens. Diocesis reservatur in perpetuum. 310

CCXXXI. Similis reservatio pensionis bis mille Florenorum favore universitatis Studii Generalis Duacen. Attrebatens. Diocesis super fructibus ejusdem Monasterii Sancti Vedasti. 313

CCXXXII. Præscribitur forma observanda in asscuracionibus faciendis Reis Beneventum confugientibus. 314

CCXXXIII. Institutio Congregationis Italice Fratrum Ordinis Carmelitarum Discalceatorum, separate a Congregatione Hispaniæ, cum facultate Novitios extra Capitulum ad habitum recipiendi. 315

CCXXXIV. Privilegia pro Agricultoribus agri Romani. Et prohibitio, ne Barones bannimenta circa Agriculturam promulgent, vel subditos impediant quominus extra eorum Statum alienos agros conducant, colant &c. 317

CCXXXV. Institutio Collegii Scotorum in Urbe pie in Orthodoxa Fide, bonarumque artium studii instruendorum cum reddituum assignatione. 319

CCXXXVI. Omnium Mendicantium Ordinum Superioribus facultas conceditur Regulares sui Ordinis ad Missiones Japonicas, Chinam, aliasque Indiæ Orientalis Insulas mittendi, qui tamen servare debent, quæ in hac Constitutione præscribuntur. 323

CCXXXVII. Literæ Monitoriales, ne Appellationes a Tribunali Episcopi Genetensis alio interponantur præterquam ad Sedem Apostolicam. 324

CCXXXVIII. Reformatio Regulæ Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis in Hospitalibus, & extra ea degentibus. 325

CCXXXIX. In causis ad Sanctam Inquisitionem hæreticæ pravitatis spectantibus, Judices, & Officiales gratis omnia expendant. Et mandata Universalis Inquisitionis Romanæ omnino exequantur, ejusque literis quam primum respondeatur. 333

CCLX. Confirmatio Statutorum editorum ab exequutoribus Testamentariis Catharinæ Re-

Index Rubricarum.

Reginæ Portugalliæ super Institutione Legati annui 1500. scut. ab eadem restitipro sustentatione viginti Monialium. 334

CCXLI. Erectio Oppidi Burgi S. Donini in Civitate, & Collegiata Ecclesiæ S. Donini in Cathedrali. 337

CCXLII. Decreta generalia pro Reformatione Regularium tam Monachorum, quam Mendicantium, cujuscumque Ordinis, & Instituti. 340

Sequitur Decreta pro Reformatione Ordinis Fratrum Servorum Beate Mariæ. 343

CCXLIII. Philippus III. Hispaniarum Rex absolvitur a quacumque censura, quam proventus ex cruciata, subsidio, excusato, & prima Decima, in alios, quam eos, quorum intuitu concessi sunt, ulus converterit, & hujusmodi indulta ad alia pia opera extenduntur. 347

CCXLIV. Declaratur, omnia Regni Sardinie Beneficia indigenis, & in dicto Regno natis, nec non naturalibus dumtaxat esse conferenda. 348

CCXLV. Nuncius Apostolicus apud Belgas deputatur Judex Ordinarius, & Commissarius Apostolicus in locis Leodientis Diocesis temporali Brabantia Ducum dominio subiectis. 352

CCXLVI. Confirmatio concordie super Silvam Verdeda per deputatos factæ, & ab Universitatibus Vignole, & Savignani Marchionatus Vignole, ac Saravatis Comitatus Bononiens. ac a Duce Soræ, Marchione Vignole, nec non etiam Duce Mutine, ac Vicelegato, & Assumptis Bononiensibus ratificata. 354

CCXLVII. Canonizatio S. Raymundi Barchinonensis, professoris Ordinis Fratrum S. Dominici, ejusque relatio in numerum Sanctorum Confessorum. Et institutio festivitatis pro die 7. mensis Januarii. 356

CCXLVIII. Civibus Comacensibus nonnulla privilegia conceduntur. 357

CCXLIX. Subsidium quinquaginta millium scutorum super fructibus Beneficiorum Ecclesiasticorum in Dominio Republicæ Venetæ existentium, ad gravissimas Apostolicæ Sedis necessitates sublevandas, imponitur. 359

CCL. Declaratio, & extensio Constitutionis Sixti V. de non alienandis per subditos Status Ecclesiastici bonis, quæ in eodem Statu existunt favore non subditorum absque Sedis Apostolicæ licentia. 371

CCLI. Præfinitio formæ communicationis Indulgentiarum, Orationumque &c. servandæ a Fratribus Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, statis diebus, quibus ipsi generalem facere consueverunt. 375

Sequitur forma Benedictionis. Ibid.

Sequitur forma dicte communicationis a Vicario Papa probata, & supra enunciatæ. 376

CCLII. Committitur Vice-Legato Avenionens. ut curet in Comitatu Venayssino observari Constitutionem de bono regimine reddituum Communitatum Status Ecclesiastici. 378

CCLIII. Translatio Ecclesiæ Cathedralis, ac residentie Episcopi Elnen. ad Ecclesiam Sancti Joannis Baptistæ Oppidi Perpiniæ. Ibid.

CCLIV. Mandatur Episcopis Insule Corficæ, ac

eorum in spiritualibus Vicariis Generalibus, ne Regularium extra claustra degentium opera, sine Sedis Apostolicæ licentia, utantur. 384

CCLV. Declaratio Constitutionis Gregorii XIII. super creatione censuum in locis Republicæ Genuens. subiectis. Ibid.

CCLVI. Nonnullæ declarationes super Visitatione Parochialium Ecclesiarum ad Hospitalia S. Joannis Hierosolymitani pertinentium, per Ordinarios locorum, tanquam Sedis Apostolicæ delegatos, faciendæ. 385

CCLVII. Restitutio Jurispatronatus ad Præposituram Ecclesiæ Tridentinæ favore Rodulphi Imperatoris tanquam Tirolis Comitum, ejusque in eodem Comitatu successorum. 386

CCLVIII. Exemptio a quacumque Ordinariorum Jurisdictione Cappelle S. Hieronymi Oppidi de Villa Vicosa Ducis Bragantiæ, illiusque Decani, Cappellanorum, & aliorum Ministrorum, qui immediate subjeuntur Sanctæ Sedi Apostolicæ ejusque Collectori. 388

CCLIX. Dismembratio partis Diocesis, & reddituum ab Ecclesiæ Cathedrali Clusini, eorumque unio Ecclesiæ Cathedrali Castri Plebis. 389

CCLX. Mandatur Inquisitoribus contra hæreticam pravitatem, & locorum Ordinariis, ut eos, qui ad Presbyteratus ordinem non promoti, Missas celebrant, vel Sacramentum Pœnitentiæ ministrant, prævia degradatione, curiæ seculari debitis plestendos pœnis tradant. 393

CCLXI. Octo decimas super fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum in Dominio Venetorum existentium imponit pro eorum Republica in subsidium expensarum belli contra Turcas. 396

CCLXII. Confirmatio Privilegiorum Hospitalis Domus Dei Parisiensis, cum nonnullarum aliarum gratiarum concessione. 400

CCLXIII. Zeccham publicam in Civitate Ferrariensi institui permittit, in qua caduntur monete prævia facultate S. R. E. Camerarii, nec non ejusdem Comitatus Legati. 403

CCLXIV. Renovatio Sacræ Eremiticæ Sanctæ Mariæ Montis Senarii prope Civitatem Florentinæ Ordinis Fratrum Servorum Beate Mariæ Virginis; Et præfinitio Constitutionum pro recto ejus regimine; Novitiatumque in ipsa Eremitico instituto. 404

Sequitur alia Ordinationum dicte Sacræ Eremiticæ præfinitio. 405

Sequitur erectio Novitiatum in d. Eremitico. 406

CCLXV. Oppidum Medina del Campo, nonnullaque loca, quæ ad Abbatem ejusdem Oppidi pertinebant, Episcopi Vallisoletani jurisdictioni subiecta declarantur. Ibid.

CCLXVI. Episcopi, eorumque Officiales in partibus Indiarum admonentur, ut proficiscentes ad partes del Sur, & alias Regiones auxiliium præstent. 408

CCLXVII. Quod Fratres Cappuccini Ordinis Minorum S. Francisci a Generali, & Definitoribus in Capitulo generali usque ad sequens Capitulum deputati, secularium utriusque sexus confessiones audire valeant. 409

CCLXVIII. Moderatio Constitutionum Sixti V. quoad nullitatem professionis emittendæ a No-

Index Rubricarum.

Novitium Ordinum Regularium, cum praefinitione poenarum contra Superiores, qui non servata forma eis tradita eos receperint. Et decreta generalia pro Novitiorum receptione, institutione, & educatione. 409
 Sequuntur Decreta generalia ad Novitiorum receptionem, professionem, & institutionem spectantia. 410
 CCLXIX. Declaratur Archiepiscopus, & Episcopus de Cathedralibus, & Metropolitanis Ecclesiis in Hungaria noviter provisus, non teneri accedere ad visitanda limina Apostolorum, nisi singulis quadrienniis. 415
 CCLXX. Confirmata cessione Henrici IV. Francorum Regis juris nominandi Abbatem perpetuum Monasterii Fulden. Congregationis ejusdem nominis, declaratur in eo Abbatem Triennale per Monachos esse eligendum. 416
 CCLXXI. Commissio Episcopo Hystertensi, ut confirmet permutationem Pagi Oberhausen ad Ecclesiam Augustanam spectantis cum Pago Eppisburg ad praedictam Civitatem pertinente inter Episcopum, & Magistratum Augustanum factam, quatenus eidem Ecclesia utilis comperiat. 417
 CCLXXII. Confirmatio Statuti Archiepiscopi Colonien., Ecclesiae Hildesheimen. Administratoris, quod octo Praebendae ejusdem Capituli Hildesheimensis Presbyteratus, & Diaconatus ordinem annexum habeant. 418
 CCLXXIII. Quando Fratres Minores Ordinis S. Francisci Strictioris Observantiae, possint in eorum Ecclesiis habere organa, paramenta, & vasa preciosa. 419
 CCLXXIV. Facultas Archiepiscopo Valentini convertendi summam 60. militum librarum ex pensionibus impositis pro erectione, & dotatione Parochialium, in emptioem reddituum perpetuorum pro manutentione Collegii Puerorum ex genere Maurorum super conversorum, & erectione Seminarii Puellarum ejusdem generis. Ibid.
 CCLXXV. Praefinitio formae communicationis Indulgentiarum, Orationumque, ac aliorum bonorum operum, servanda a Fratribus Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, statis diebus, quibus ipsi generalem benedictionem facere consueverunt. 421
 CCLXXVI. Breviarium Romani jussu Pii V. olim restitutum, & editum, & deinde perperam in aliquibus immutatum, iterata restitutio, cum permissione Breviariorum jam impressorum, & prohibitione novum aliter de cetero imprimendi. 422
 CCLXXVII. Confirmatio Erectionis, & Dotationis Parochialium Ecclesiarum in Locis Dioecesis Dertulsen. pro instructione Maurorum recenter ad fidem Catholicam conversorum juxta taxam a Delegatis ab Episcopo Dertulseni factam. 423
 CCLXXVIII. Similis Erectio, & Dotatio Parochialium in Dioecesi Segobricensi. 437
 CCLXXIX. In idem Argumentum pro Dioecesi Oriolen. 449
 CCLXXX. Episcopo, & Capitulo Lucan. conceditur facultas omnia, & singula, quae ad divinum cultum in eadem Ecclesia pertinent, statuendi, & inobedientes distributionibus

quotidianis, ac fructibus suarum Cappellaniarum privandi. 457
 CCLXXXI. Statuitur eos, qui Habitum devotionis Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani suscipiunt in Regnis Hispaniarum, nullis gratis, & privilegiis, etiam fori, ac exemptionis decimarum frui. 459
 CCLXXXII. Declaratio quod non liceat per literas, seu internuntium confessorio absenti, peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere. Et prohibito hanc propositionem docendi, defendendi &c. 460
 CCLXXXIII. Ampliatio Constitutionis Gregorii XIII. circa deposita apud Montem Pietatis de Urbe facienda. Et jurisdictionis concessio illius Protectori, & Judici, in causis ipsius Montis interesse concernentibus. Ibid.
 CCLXXXIV. Deputatio Commissarii pro componendis differentiis confinium inter Statum Ferrariae, & Statum Mantuae. 464
 CCLXXXV. Erectio Prioratus S. Agnetis extra mœnia Urbis in Titulum Abbatiae pro Abbate eligendo ex Congregatione Canonico-regularium S. Salvatoris. 465
 CCXXXVI. Prohibitio, iterataque damnatio operum Caroli Molini heretici, cum revocatione licentiarum illa legendi, & retinendi, quibuscumque etiam a supremis Inquisitoribus concessarum, & cum inhibitione, ne cuiquam de cetero, praterquam a Summo Pontifice, concedantur. 466
 CCLXXXVII. Praefinitio habitus coloris cereulei, quem deferre debent Religiosi Congregationis Canonico-regularium S. Georgii in Alga Venetiarum. 467
 CCXXXVIII. Reductio Provincialis, & Fratrum Tertii Ordinis S. Francisci Provinciae Dalmatiae, & Justinopolitan. ad obedientiam, & subjectionem Vicarii Generalis ejusdem Ordinis. 468
 CCLXXXIX. Declaratio, quod Fratres Minores S. Francisci Strictioris Observantiae, non sunt novae Regulae Professores, sed Regulae S. Francisci veri observatores. Ibid.
 CCXC. Confirmatio concordiae inter Episcopum, & Capitulum Barchinonen. inter super jurisdictione civili, & criminali. 470
 CCXCI. Ordinationes observandae in subministratione alimentorum, contractibusque, & ultimis voluntatibus miserabilium Virginum, in Monasterio S. Catharinae de Rosae receptarum in Alma Urbe. 473
 CCXCII. Indulgentia Studii Generalis Civitatis Ferrariae. 475
 CCXCIII. Declaratio, quod verba: *ratione Beneficii Ecclesiastici*: addita in Literis confirmationis Privilegiorum a Julio PP. II. concessorum Collegio Universitatis Studii Generalis de Alcalá de Henares, Toletanae Dioecesis, non praedictent juribus Archiepiscopi Toletani, cum sint addita praeter mentem Pontificis confirmantis. 477
 CCXCIV. Quod Fratres Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo, ubique praecedant Fratribus B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum. 478
 Sequitur ampliatio dictae Definitionis. 479
 CCXCV. Clero seculari Regnorum Hispaniarum adju-

Index Rubricarum.

adjudicatur praecedentia supra Monachos, & Fratres quoscumque in omni loco, etiam in propriis ipsorum Religiosorum Monasteriis, & Ecclesiis. 479
 CCXCVI. Nonnulla Decreta Sacra Congregationis Episcoporum, & Regularium super modo servando a Metropolitanis in causis

appellationum, confirmantur pro Dioecesi Colimbricensi. 480
 CCXCVII. Ex genere Maurorum progeniti in Regno Portugalliae a mediis Canonicatibus excluduntur, ac Tertianarum, & Quattanarum tantummodo capaces declarantur. 486

INDEX INITIALIS
 BULLARUM,
 Quae in hoc Volumine referuntur.

A	E
<i>Ad exequendum.</i> 29	<i>A Romani Pontificis.</i> 113
<i>Ad militantis Ecclesiae.</i> 258	<i>Ex sunt.</i> 60
<i>Ad Romani Pontificis.</i> 211	<i>Est alius.</i> 395
<i>Ad Romanum Pontificem.</i> 136. 228. 479	<i>Est cuncta.</i> 376
<i>Aequa, & circumspicienda.</i> 86	<i>Ex Apostolica servitute.</i> 5
<i>Alia.</i> 241. 384. 409. 479.	<i>Ex consuetudine.</i> 226
<i>Ambitiosam.</i> 121. 302	<i>Ex debito.</i> 46. 286. 296. 470
<i>Annus Domini.</i> 243	<i>Exigit.</i> 58. 386
<i>Apostolica Sedes.</i> 308. 466	<i>Ex iis.</i> 343
<i>Apostolici muneris.</i> 423. 437. 449. 473	<i>Ex injuncto Nobis.</i> 165. 168. 209. 293. 388. 468
	<i>Ex omnibus.</i> 159
	<i>Ex ore sedentis.</i> 181
	<i>Ex Pastoralis.</i> 291
B	<i>Exponi Nobis.</i> 51. 83. 207. 240. 417. 419
<i>Benedicimus Deum.</i> 134	<i>Exponi siquidem.</i> 269
<i>Benedictus Pater.</i> 16	<i>Exposit.</i> 120. 194
	<i>Expositum Nobis.</i> 167
C	<i>Ex quo.</i> 92
<i>Circumspecta Rom. Pontificis.</i> 266	<i>Ex superna.</i> 81
<i>Controversis.</i> 97	
<i>Cum ad componendas.</i> 464	F
<i>Cum ad regularem disciplinam.</i> 412	<i>Fidei, ac devotionis.</i> 224
<i>Cum ad sublevandum.</i> 172	<i>Fraternitatis tuae.</i> 178
<i>Cum ad uberes.</i> 375	<i>Frumenti penuriam.</i> 170
<i>Cum alias.</i> 67. 75	
<i>Cum ex injuncto.</i> 197	G
<i>Cum in diversis.</i> 49	<i>Loriosa progenitorum.</i> 482
<i>Cum in Ecclesia.</i> 422	<i>Graves.</i> 73
<i>Cum literis.</i> 284	
<i>Cum Nos.</i> 78. 175. 176. 278. 375	H
<i>Cum novissime.</i> 301	<i>Is, quae.</i> 285
<i>Cum super.</i> 10	<i>Honestis.</i> 305
<i>Cum ob nonnullas.</i> 216	<i>Humanae vitae.</i> 210
<i>Cum Sancti subilae.</i> 246	
<i>Cum sicut.</i> 23. 112. 134. 141. 153. 253. 415	I
<i>Cupientes.</i> 378	<i>Is, quae.</i> 55
	<i>Illius, qui in caelestibus.</i> 263
D	<i>In Apostolica dignitate.</i> 315
<i>Debitum pastoralis officii.</i> 279	<i>In conferendis.</i> 151. 405
<i>Decret.</i> 15. 62. 69. 94. 104. 136. 140. 152	<i>In his.</i> 7
196. 271. 324. 334. 385. 404. 421. 477. 478	<i>In maximis.</i> 34
<i>De quiete.</i> 254	<i>In sacra.</i> 369
<i>Dives in misericordia.</i> 255	<i>In summis.</i> 396. 409
<i>Divina clementia.</i> 480	<i>In suprema.</i> 10
<i>Divina gratia.</i> 127	
<i>Dubia.</i> 308	
<i>Dudum.</i> 71	

Index Initialis.

<i>In Supremo .</i>	77. 247. 319	<i>Qua ad pietatis .</i>	460
<i>In Supereminenti .</i>	304	<i>Qua ad religiosorum .</i>	467
<i>Intelleximus .</i>	352	<i>Qua ad Sanctorum venerationem .</i>	65
<i>Inter cetera .</i>	85	<i>Quicumque .</i>	111. 418
<i>Inter gravissimas .</i>	239	<i>Quam semper .</i>	104
<i>Inter multiplices .</i>	26. 317	<i>Quanto numerosi .</i>	1
<i>Inter precipuas .</i>	218	<i>Quoniam .</i>	205. 384
<i>Iustitia vario .</i>	107		
L			
<i>Laudabilis .</i>	138	R	
<i>Licet potestatis .</i>	213	<i>Ratio Pastoralis officii .</i>	179
M			
<i>Magna dona .</i>	237	<i>Regis pacifici .</i>	232
<i>Magna, quae in dies .</i>	310. 313	<i>Regularis disciplina .</i>	410
<i>Magnus Dominus .</i>	87	<i>Religiose .</i>	31
<i>Majestatis sua .</i>	206. 278	<i>Romana Catholica Ecclesia .</i>	356
<i>Manus Domini .</i>	230	<i>Romanus Pontifex .</i>	58. 96. 141. 152
N			
<i>Nihil omnino .</i>	340	<i>Romani Pontificis .</i>	33. 50. 122. 155. 174. 271
<i>Nuper .</i>	137. 269. 457. 480	<i>Romanum Pontificem .</i>	97
O			
<i>Officii vestri .</i>	314	<i>Romanum decet .</i>	297. 348. 371. 459
<i>Omne datum optimum .</i>	234		
<i>Onerosa .</i>	323	S	
<i>Ordinis vestri .</i>	302. 406	<i>Sacrarum Religionum .</i>	149
P			
<i>Pastoralis .</i>	53. 110. 171. 227. 416	<i>Sacri Apostolatus .</i>	99
<i>Pastoris aeterni .</i>	408	<i>Sacrosanctum .</i>	82
<i>Paterna de vestris .</i>	157	<i>Sancta Romana Ecclesia .</i>	198
<i>Paterna nostra .</i>	66. 106. 239. 298. 354	<i>Sancta Romana Ecclesia .</i>	475
<i>Pia Mater Ecclesia .</i>	65	<i>Sanctissimas .</i>	72. 165. 205. 333. 411. 412. 460
<i>Pias Christifidelium .</i>	48	<i>Sanctimonialium .</i>	247
<i>Praeclara Praedecessorum .</i>	262	<i>Sedes Apostolica .</i>	197
<i>Pro injuncti nobis .</i>	124. 126	<i>Sincera devotionis .</i>	216. 403
<i>Pro nostra munere .</i>	42	<i>Sincera fidei .</i>	254. 367
<i>Pro vestri Pastoralis .</i>	468	<i>Summa fraternitatis tuae .</i>	135
<i>Propensa nostra .</i>	347	<i>Superna dispositione .</i>	142. 325. 378
Q			
<i>Quae ad Beatorum .</i>	209	<i>Super universis .</i>	337. 389
<i>Quae ad Ecclesiarum .</i>	465	<i>Suscepti muneris .</i>	93
R			
S			
T			
V			
<i>Volentes Civitatem .</i>	272	T	
<i>Ut charissimus .</i>	39	<i>Tempus acceptabile .</i>	270
<i>Ut gratia Apostolica .</i>	406	<i>Tua Fraternitatis .</i>	486

AN. CH.
1594.

I AN. CH.
1594.

CONSTITUTIONES CLEMENTIS VIII. ANNO TERTIO.

LXXVII.

*Ex Regest. in
Secr. Brevis.*

Sex Decimas super omnibus Beneficiis Ecclesiasticis Secularibus, & Regularibus in tota Italia, aliasque Decimas sex super fructibus, quantumcumque Pensionum imponit pro Bello contra Turcas exceptis S. R. E. Cardinalibus, & Duodecim Congregationibus Ordinum non Mendicantium, quae concordiam cum Camera Apostolica interunt super solutione subdicii ordinarii temporibus Pii PP. V.

& florantissima haereticorum incendii, bellorum cruenta strage, discordiarum fluctibus, & tempestatibus, non solum debilitata, sed everfa, & prostrata miserandum in modum jacere. Quare ad illa ipsa Regna, & cetera occupanda (tamquam divulsis inius robusti corporis membris) magnum, & facilem aditum sibi patere existimat. Nam & eadem olim arte per similem temporis opportunitatem, Orientale occupavit Imperium, dum Graeci, eodem, quo nunc Occidens morbo, haereticis, discordiis, ac civilibus bellis laborabant. Nec tamen benedictus Deus Pater misericordiarum, & totius consolationis, in summo rerum discrimine, ac perturbatione, servos suos sperantes in eo deserit, sed illos misericorditer consolari non cessat. Si quidem dum ferus hostis orientalibus spoliis ditatus, victoriis, ac triumphis ferocior factus, magnos sibi spiritus sumplerat, ingentibus inuis barbaris, atque immani ferocia vagabatur elatus, neque tantum extremos limites remotaque, ac longinqua, ut olim solebat, Christiani Imperii claustra tentabat, sed intra nostros fines longius progressus irruerat, jamque interiora Germaniae viscera penetrare conabatur: repente Dominus Deus exercituum optatam magis, quam speratam (si humanas tantum vires spectaremus) victoriam charissimi in Christo filii nostri Rodulphi Romanorum Regis illustris, in Imperatorem electi, copiis licet militum numero, opibus, & bellico apparatu longe inferioribus divinitus concessit, tribus felicissimis praeliis, Turcarum exercitus ad interuersionem caelo, fugato, deleto: plurimis Pannoniae Castellis, Oppidis, Arcibus expugnatis, Imperii finibus propagatis. Quo quidem facto quamvis non obscura Divini numinis causam protegentis ope urgens tunc, ac jam jam imminens periculum videatur ad tempus propulsatum, bello tamen, quod eunctorum Christianissimum cervicibus impendet, periculosissimo, initium potius, quam finis fuit impositus. Cum enim ad inveteratam illam pene a natura insitam Christiani sanguinis sitim, ac

*Præter tam-
dem super
Rodulphi
Impera-
toris victoria.*

**CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI**

Ad futuram rei memoriam.

*Conatus Tur-
carum, belli-
que apparatus
contra Chri-
stianos recen-
set.*

QUANTO numerosi exercitus apparatu, quanto belli impetu, & horribili furore, immanissimus, ac perpetuus nominis Christiani hostis Turcarum tyrannus funestam (quam Deus avertat) Christianae Republicae calamitatem, & perniciem hoc potissimum tempore molitur, & minitetur, quam item gravia pericula imminant cervicibus Populi Christiani, nisi totis viribus quam celerissime, divina juvante gratia, depellantur, horret animus, non modo verbis exprimere, sed vel ipsa tacita mentis cogitatione contemplari. Etenim ex diuturnis, & in testibus Christianae Republicae malis, quibus illa nimis jam misere consicitator, in spem maximam crectus, insita quoque audacia, & superbia elatus, hanc rei ex sententia gerenda, tamquam oblatam occasionem, quam pridem (quod dolenter referimus) arripuit, nunc maxime urgendam putat. Videt enim magna enim voluptate firmissima quondam Ecclesiae Catholicae propugnacula, Regna videlicet amplissima

avertat) Christianae Republicae calamitatem, & perniciem hoc potissimum tempore molitur, & minitetur, quam item gravia pericula imminant cervicibus Populi Christiani, nisi totis viribus quam celerissime, divina juvante gratia, depellantur, horret animus, non modo verbis exprimere, sed vel ipsa tacita mentis cogitatione contemplari. Etenim ex diuturnis, & in testibus Christianae Republicae malis, quibus illa nimis jam misere consicitator, in spem maximam crectus, insita quoque audacia, & superbia elatus, hanc rei ex sententia gerenda, tamquam oblatam occasionem, quam pridem (quod dolenter referimus) arripuit, nunc maxime urgendam putat. Videt enim magna enim voluptate firmissima quondam Ecclesiae Catholicae propugnacula, Regna videlicet amplissima

*Sed inde au-
daciose Turca
factus, Ger-
maniae, Ita-
liaeque extre-
ma quoque
minatur.*

(a) Hanc Constitutionem edidit quoque Margarinus Bullar. Cassinens. Par. II. pag. 13.
Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

CON.

Index Initialis.

<i>In Supremo .</i>	77. 247. 319	<i>Qua ad pietatis .</i>	460
<i>In Supereminenti .</i>	304	<i>Qua ad religiosorum .</i>	467
<i>Intelleximus .</i>	352	<i>Qua ad Sanctorum venerationem .</i>	65
<i>Inter cetera .</i>	85	<i>Quicumque .</i>	111. 418
<i>Inter gravissimas .</i>	239	<i>Quam semper .</i>	104
<i>Inter multiplices .</i>	26. 317	<i>Quanto numerosi .</i>	1
<i>Inter precipuas .</i>	218	<i>Quoniam .</i>	205. 384
<i>Iustitia vario .</i>	107		
L			
<i>Laudabilis .</i>	138	R	
<i>Licet potestatis .</i>	213	<i>Ratio Pastoralis officii .</i>	179
M			
<i>Magna dona .</i>	237	<i>Regis pacifici .</i>	232
<i>Magna, quae in dies .</i>	310. 313	<i>Regularis disciplina .</i>	410
<i>Magnus Dominus .</i>	87	<i>Religiose .</i>	31
<i>Majestatis sua .</i>	206. 278	<i>Romana Catholica Ecclesia .</i>	356
<i>Manus Domini .</i>	230	<i>Romanus Pontifex .</i>	58. 96. 141. 152
N			
<i>Nihil omnino .</i>	340	<i>Romani Pontificis .</i>	33. 50. 122. 155. 174. 271
<i>Nuper .</i>	137. 269. 457. 480	<i>Romanum Pontificem .</i>	97
O			
<i>Officii vestri .</i>	314	<i>Romanum decet .</i>	297. 348. 371. 459
<i>Omne datum optimum .</i>	234		
<i>Onerosa .</i>	323	S	
<i>Ordinis vestri .</i>	302. 406	<i>Sacrarum Religionum .</i>	149
P			
<i>Pastoralis .</i>	53. 110. 171. 227. 416	<i>Sacri Apostolatus .</i>	99
<i>Pastoris aeterni .</i>	408	<i>Sacrosanctum .</i>	82
<i>Paterna de vestris .</i>	157	<i>Sancta Romana Ecclesia .</i>	198
<i>Paterna nostra .</i>	66. 106. 239. 298. 354	<i>Sancta Romana Ecclesia .</i>	475
<i>Pia Mater Ecclesia .</i>	65	<i>Sanctissimas .</i>	72. 165. 205. 333. 411. 412. 460
<i>Pias Christifidelium .</i>	48	<i>Sanctimonialium .</i>	247
<i>Praeclara Praedecessorum .</i>	262	<i>Sedes Apostolica .</i>	197
<i>Pro injuncti nobis .</i>	124. 126	<i>Sincera devotionis .</i>	216. 403
<i>Pro nostra munere .</i>	42	<i>Sincera fidei .</i>	254. 367
<i>Pro vestri Pastoralis .</i>	468	<i>Summa fraternitatis tuae .</i>	135
<i>Propensa nostra .</i>	347	<i>Superna dispositione .</i>	142. 325. 378
Q			
<i>Quae ad Beatorum .</i>	209	<i>Super universis .</i>	337. 389
<i>Quae ad Ecclesiarum .</i>	465	<i>Suscepti muneris .</i>	93
R			
S			
T			
V			
<i>Volentes Civitatem .</i>	272	T	
<i>Ut charissimus .</i>	39	<i>Tempus acceptabile .</i>	270
<i>Ut gratia Apostolica .</i>	406	<i>Tua Fraternitatis .</i>	486

AN. CH.
1594.

I AN. CH.
1594.

CONSTITUTIONES CLEMENTIS VIII. ANNO TERTIO.

LXXVII.

Ex Regest. in Secr. Brevis.
Sex Decimas super omnibus Beneficiis Ecclesiasticis Secularibus, & Regularibus in tota Italia, aliasque Decimas sex super fructibus, quantumcumque Pensionum imponit pro Bello contra Turcas exceptis S. R. E. Cardinalibus, & Duodecim Congregationibus Ordinum non Mendicantium, quae concordiam cum Camera Apostolica interunt super solutione subdicii ordinarii temporibus Pii PP. V.

& florantissima haeresum incendiis, bellorum cruenta strage, discordiarum fluctibus, & tempestatibus, non solum debilitata, sed everfa, & prostrata miserandum in modum jacere. Quare ad illa ipsa Regna, & cetera occupata (tamquam divulsis inius robusti corporis membris) magnum, & facilem aditum sibi patere existimat. Nam & eadem olim arte per similem temporis opportunitatem, Orientale occupavit Imperium, dum Graeci, eodem, quo nunc Occidens morbo, haeresibus, discordiis, ac civilibus bellis laborabant. Nec tamen benedictus Deus Pater misericordiarum, & totius consolationis, in summo rerum discrimine, ac perturbatione, servos suos sperantes in eo deserit, sed illos misericorditer consolari non cessat. Si quidem dum ferus hostis orientalibus spoliis ditatus, victoriis, ac triumphis ferocior factus, magnos sibi spiritus sumplerat, ingentibus inuis barbaris, atque immani ferocia vagabatur elatus, neque tantum extremos limites remotaque, ac longinqua, ut olim solebat, Christiani Imperii claustra tentabat, sed intra nostros fines longius progressus irruerat, jamque interiora Germaniae viscera penetrare conabatur: repente Dominus Deus exercituum optatam magis, quam speratam (si humanas tantum vires spectaremus) victoriam charissimi in Christo filii nostri Rodulphi Romanorum Regis illustris, in Imperatorem electi, copiis licet militum numero, opibus, & bellico apparatu longe inferioribus divinitus concessit, tribus felicissimis praeliis, Turcarum exercitus ad interuersionem caelo, fugato, deleto: plurimis Pannoniae Castellis, Oppidis, Arcibus expugnatis, Imperii finibus propagatis. Quo quidem facto quamvis non obscura Divini numinis causam protegentis ope urgens tunc, ac jam jam imminens periculum videatur ad tempus propulsatum, bello tamen, quod enostorum Christianissimum cervicibus impendet, periculosissimo, initium potius, quam finis fuit impositus. Cum enim ad inveteratam illam pene a natura insitam Christiani sanguinis sitim, ac

Præter tam dem super Rodulphi Imperatoris victoria.

**CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI**

Ad futuram rei memoriam.

Conatus Turcarum, bellique apparatus contra Christianos recent.

QUANTO numerosi exercitus apparatu, quanto belli impetu, & horribili furore, immanissimus, ac perpetuus nominis Christiani hostis Turcarum tyrannus funestam (quam Deus avertat) Christianae Republicae calamitatem, & perniciem hoc potissimum tempore molitur, & minitetur, quam item gravia pericula immincant cervicibus Populi Christiani, nisi totis viribus quam celerissime, divina juvante gratia, depellantur, horret animus, non modo verbis exprimere, sed vel ipsa tacita mentis cogitatione contemplari. Etenim ex diuturnis, & in testibus Christianae Republicae malis, quibus illa nimis jam misere consicitator, in spem maximam crectus, insita quoque audacia, & superbia elatus, hanc rei ex sententia gerenda, tamquam oblatam occasionem, quam pridem (quod dolenter referimus) arripuit, nunc maxime urgendam putat. Videt enim magna enim voluptate firmissima quondam Ecclesiae Catholicae propugnacula, Regna videlicet amplissima

avertat) Christianae Republicae calamitatem, & perniciem hoc potissimum tempore molitur, & minitetur, quam item gravia pericula immincant cervicibus Populi Christiani, nisi totis viribus quam celerissime, divina juvante gratia, depellantur, horret animus, non modo verbis exprimere, sed vel ipsa tacita mentis cogitatione contemplari. Etenim ex diuturnis, & in testibus Christianae Republicae malis, quibus illa nimis jam misere consicitator, in spem maximam crectus, insita quoque audacia, & superbia elatus, hanc rei ex sententia gerenda, tamquam oblatam occasionem, quam pridem (quod dolenter referimus) arripuit, nunc maxime urgendam putat. Videt enim magna enim voluptate firmissima quondam Ecclesiae Catholicae propugnacula, Regna videlicet amplissima

Sed inde audaciae Turca factus, Germaniae, Italiaeque extrema quoque minatur.

(a) Hanc Constitutionem edidit quoque Margarinus Bullar. Cassinens. Par. II. pag. 13.
Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

CON.

rabiam inexplebilis, qua teterimus hostis perpetuo flagrat, accesserit novo furore ardens, ob recentes clades, ultionis, ac vindictae cupiditas, opumque, & copiarum potentia, ac magnitudo fere immensa, his mediocribus damnis illatis, quasi quibuscumque irritamentis, lacessita sit potius, quam labefactata: non immerito timendum est, ne (quod certis affertur nunciis) longe majori conatu, ac totis viribus non modo ipsam Romani Imperii Sedem, atque arcem adorjatur, sed mox Italiae quoque, sibi potissimum invisa, a cuius faucibus non longe abest, vastitatem, incendia, excidia, extrema omnia instare conetur.

Quare Clemens Octavus non Principes, ut Rodolpho auxilia ferant admonet.

Samet non exigua opes eidem allatum sperant.

Sed cum Camera Apostolica alia erit existit impendit impare ad hoc se.

Clemens Octavus Ecclesiasticis in partem rei vocare se cogitum scietur.

& illorum maxime, qui in sortem Domini vocati sunt, interfit, Religionem universam contra Infideles factam testam perpetuo conservare.

§.3. Habita igitur super his omnibus cum Ven. Frat. nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu indicimus, & imponimus sex integras Decimas omnium, & quorumcumque fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, distributionum quotidianarum, & emolumentorum ordinariarum, & extraordinariarum, omnium, & quantumcumque Ecclesiarum Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiarum, & Parochialium, necnon Monasteriorum, & Conventuum, ac Mensarum Patriarchalium, Archiepiscopalium, Episcopaliarum, Abbatialium, Capitularium, & Conventualium, Prioratum quoque, Praepositarum, Praepositoriarum, Canoniarum, Praebendarum, Dignitatum, Personatum, Administrationum, & Officiorum, ceterorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura secularium, ac S. Benedicti, S. Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Praemonstratensis, S. Basilii, Silvestrinorum, & qui proprietates, redditusque certos, ex Privilegio, vel alias possident, Mendicantium, ac quorumcumque aliorum Ordinum utriusque sexus, necnon Congregationum Regularium exceptis praedictis S. R. E. Cardinalibus, ob assiduos, magnosque labores, quos ipsi Ecclesiae universali impendunt, & gravissima, quae tenenda dignitatis causa sustinent onera, ac exceptis etiam duodecim illis Congregationibus, quae cum Camera Apostolica tempore Fel. rec. Pii Pape V. Praedecessoris nostri de subsidio ordinario concordarunt: & praeterea Hospitalium etiam pauperum hospitalitatem non exercentium, seu bona, & redditus ultra infirmorum necessitates, & alia pro quibus instituta pia officia exercenda, possidentium, necnon Beatae Mariae Theutonicorum, Sancti Lazari de Alto Passu, Templi Domini, & aliarum Militiarum (Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, quae pro sui tutela contra dictos Turcas, & alios Infideles alienis auxiliis quotidie indiget dumtaxat excepta) in Italia universa consistentium, secundum verum annum valorem fructuum, reddituum, proventuum, & aliorum praedictorum, nisi aliter cum Sede, & Camera Apostolica fuerit concordatum.

§.1. Quapropter Nos in tanta rerum trepidatione, pro ea, quam de ipsius Rodulphi Regis in Imperatorem electi, ac totius gregis Domini nobis divinitus creditam, tam graviter periclitantis salute, praecipuum gerimus sollicitudinem, non solum Catholicos Principes admonere, nostrisque paternis cohortationibus excitare non cessamus, ut ad opem eidem electo Imperatori, in tanto omnium periculo, ferendam, & ad hostis potentissimi, non appropinquantem modo, sed fere praesentem, atque urgentem irruptionem propulsandam occurrant, sed & Nos quoque, quantum possumus, pro nostra rerum temporalium tenuitate in multis Apostolicae Sedis angustiis, conamur re ipsa, communem causam adjuvare.

§.2. Verum, dum super, & Praedecessores nostri, & nosmetipsi, his difficillimis temporibus compluribus Principibus Christianis pro sua, & Catholicae fidei defensione operam nostram poscentibus, sapientia auxilia suppeditare, simulque ditionem temporalem S. R. E. multis incommodis vexatam sublevare (ut par erat) consiliu fuimus, adeo ingentes suspensus alii super aliis increverunt, & in dies majores exercebant, ut Camera Apostolicae redditus ordinarii, ad sustinenda tam gravia expensarum onera, & praeterea, novam hanc molem longe graviolem, comparandi contra tam formidabilem hostem ea praesidia, quae, & in Germaniam ejus transferantur, & usui facilius esse possint, nequaquam sufficiant.

Quare licet ab initio statuissemus omnia prius experiri, quam ullis Clerum novis exactioibus gravare, tamen his oneribus pressi, & demum repentino hoc malo circumventi cogimur vel invitati nostro proposito paulisper desistere, & ad Ecclesiae peculium, Christiique Domini patrimonium, cujus causa nunc maxime agitur, Nos convertere, sperantes aequilibrium quemque urgentis huius, & extremae necessitatis ultimatoiem, quas pecunias ad arcendum a Sacris Templis, ab Augustali Sede, ab ipsa Italia nefarium Christianae Religionis hostem impia arma inferentem, necessario erogandas videt, eas in tam sanctum, pium, ac vere necessarium usum pro Christiana pietate, satis libenter contributurum: cum praesertim rationi maxime consentaneum sit, ut filii omnium primi Matri genti subveniant, ac membra capiti obsequantur,

Sex Decimas super omnia Beneficia secularia, & Regularia imponit.

Exceptis Cardinalibus, & duodecim Congregationibus Regularibus, quae tempore Pii Pape V. pro subsidio ordinario concordarunt cum Camera Apostolica injunguntur.

Alias, etiam sex decimas super fructibus quorumcumque pensionum.

Etiam exceptis.

status, & conditionis Personis praedicta quocumque jure, & titulo obtinentibus, & obtenturis, necnon Oeconomis, & Administratoibus perpetuis, & temporalibus usufructuariis, ac fructus, pensiones, res, & alia hujusmodi jura ex quacumque causa sibi Apostolica auctoritate in toto, vel in parte reservata habentibus, & habituris, secularibus, & regularibus, Ordinum, Congregationum, Militiarum, & Hospitalium, (non tamen Sancti Joannis) praedictorum, necnon ab ipsis Ecclesiis, Cappellanis, Conventibus, Ordinibus, Congregationibus, Collegiis, Hospitalibus, Militiis, Mensis, Mallis, & Locis, quocumque Privilegio, & exemptione reali, personali, & mixta, antiqua, & immemorabili, pacifica, & continua sussistis.

Terminos solvendi praedicti.

Depositarium instituit ad eas custodiendas pro bello contra Turcas.

Non solventes, fraudesque committentes poenitentibus indicat.

Decimas pensionum a Beneficiis possidentibus pensionariis nomine solvendas esse declarat.

Modum exigendi praescribit.

§.4. Quos omnes ad hos obligatos pro una intra proximum diem Festum Sancti Michaelis Archangeli, qui mense Septembris incidit, & pro alia partibus aequalibus, intra illum ipsum diem Festum consequentis proximi anni, Camera praedicta, & illius Depositario Generali ad id constituendo, omnino volumus perfolvisse.

§.5. Eiusdem vero Depositarii munus erit, sedulo curare, ut quidquid pecuniarum ex decimis colligetur, id diligenter, ac fideliter afferretur de mandato nostro speciali, in praedicti belli contra Turcas gerendi usus dumtaxat, ac alias erogandum.

§.6. Quicumque vero decimas hujusmodi, nullo modo, vel non integre scienter, aut non secundum verum annum valorem fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, distributionum, & emolumentorum, vel concordiam cum Sede, & Camera praedicta, ut praefertur in eundem, sive non intermisit constituendis exhibuerint, seu in illorum exhibitione malitiam commiserint, sive fraudem, Ecclesiarum Antistites suspendimus a divinis, Capitula vero, & Conventus, & Collegia quaecumque Ecclesiastico interdictio suppominus, ac singulares personas antistite inferiores excommunicationis sententia innotamus.

§.7. Ceterum ad praedictas decimas consequendas praecipimus etiam omnibus conductoibus, censuariis, & locatoibus proprietatum, fructuum, rerum, & jurium praedictorum, etiam hujusmodi pensionibus oneratorum, & utraque decimas nomine Dominorum, ac Pensionariorum ad computum suae quaeque locationis: Omnibus vero possessoribus, usufructuariis, & aliis, pensiones solvere debentibus, ut ipsi etiam decimas pensionum hujusmodi nomine pensionariorum, Camera, & Procuratoribus praedictis, integre perfolvant.

§.8. Decernentes decimas fructuum, proventuum, & aliorum jurium praedictorum, secundum verum valorem annum, vel saltem juxta taxam, de qua, cum Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, nostroque, & Camera praedicta Thesaurario Generali, ut praefertur, concordaverint, alias vero pensionum decimas, ad rationem decem pro

Clausa pro praedictorum omnium firmitate.

Camerae hujusmodi Decimarum Collectorem constituit, cum amplis facultatibus.

etiam per Edictum locis publicis affigendum monendi, & requirendi, non parentes, fraudantes, & ceteros contumaces in censuras, & penas predictas incidisse declarandi, proprietates, res, fructus, & alia bona ipsorum etiam manu Regia apprehendendi, & usque ad condignam satisfactionem retinendi: Contradictores, & perturbatores, molestatores, & rebelles quoscumque, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, quovis quaesito colore praestantes cujuscumque dignitatis, gradus, & ordinis fuerint, predictis autque censuris, & penis Ecclesiasticis, necnon pecuniariis, ceterisque juris, & facti remediis compellendi, illaque etiam iteratis vicibus aggravandi, dignitatibus, beneficiis, & officiis omnibus privandi, & amovendi, & ad futura inhabiles faciendi, interdictum Ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii secularis, quodcumque opus fuerit, invocandi. Ad sanitatem vero reversos, qui debite latifecerint, ab omnibus censuris, & penis supradictis in forma Ecclesiae consueta absolvendi, super irregularitate forsitan incuria dispensandi, & ad pristinum statum omnino restituendi. Praeterea collectores, & subcollectores fidei, & facultatis idoneos, in omnibus Civitatibus, Terris, & Provinciis Italiae predictae, quotquot viderit expedire, cum simili, aut limitata (non tamen absolvendi) potestate constituendi, eumque, vel eos arbitrio suo revocandi, negligentes, & morosos removendi, ac alium, seu alios surrogandi, quotiescumque ei videbitur, in delinquentes, & suspectos per se, vel alium, seu alios etiam simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicii, inquirendi, & meritis penis puniendi, modos, & formas in predictis servandos praescribendi, dubia quaecumque in praemissis forte oritura declarandi, & prorsus omnia, & quaecumque circa ea necessaria, & opportuna faciendi, statuendi, & exequendi, etiam si talia forent, quae mandatum exigere magis speciale, quam praesentibus est expressum.

§.12. Non obstantibus pia memoriae Bonifacii Papae VIII. etiam Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, ac aliis Apostolicis Constitutionibus, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, Congregationum, Hospitalium, Militiarum, & Locorum predictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis usibus, & naturis. Quodque Praelatis, & personis predictis, eorumque Ecclesiis, & locis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim a predicta Sede sit indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto, necnon personis, earumque nominibus, & cognominibus, Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis huiusmodi, mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus

Obstantibus quibuscumque derogat.

UNIV

DE

in genere, & in specie quomodocumque concessis, confirmatis, & innovatis etiam solutionem Decimarum, aliter quam secundum antiquam taxam, nisi in universali Decimarum per orbem impositione, fieri prohibentibus, necnon promissionibus, donationibus, obligationibus, juramentis, renunciacionibus, vinculis, & cautelis in assignatione praedictarum pensionum factis, quibus per impositionem Decimarum huiusmodi neminem teneri, neque eas quoad praemissa contra quemquam locum habere declaramus, aliisque indultis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus cujuscumque tenoris existant, per quae praesentibus non expressa, aut omnino non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quae omnia contra praemissa, nolumus cuiquam in aliquo suffragari, necnon aliis huiusmodi impositionibus, & concessionibus ad tempus nondum elapsum per Nos factis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.13. Ceterum in percipiendis decimis praedictis, Constitutionem rec. mem. Clementis Papae V. similiter Praedecessoris nostri in Concilio Viennensi editam, quod decima ad monetam currentem communiter levari, nec calices, libri, ceteraque Ecclesiarum ornamenta divino cultui dicata, ex causa pignoris capi, percipi, vel distrahi, aut alias quomodolibet occupari debeant, ubique volumus observari.

§.14. Quin etiam praecipimus, ne quisquam, etiam plura quantumque valoris beneficia Ecclesiastica, seu plures pensiones, aut fructus, seu talia mixtum obtinens pro litera, & sigillo, quietantiae universalis, si illam habere voluerit, ultra unum carlenum, conscientem quatuordecim triginta septem huius monetae solvere teneatur, nec ad aliud onus etiam praetextu cambii quisquam compellatur.

§.15. Quia vero difficile nimis esset praesentes literas quocumque illis opus erit, perferri; Volumus quoque, ut illarum exemplis etiam impressis, & Notarii publici manu, ac Henrici Cardinalis, & Camerarii praedicti, aut alterius Collectoris, seu Praelati Ecclesiastici, ejusve Curiae sigillo obfirmatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quae illis ipsis adhiberetur, si essent exhibitae, vel ostensa.

§.16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum inditionum, impositionum, statuti, suspensionis, suspensionis, innodationis, decreti, prorogationis, constitutionis, deputationis, tributionis, voluntatis, & praceptorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis &c.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, decimosexto Kalendas Martii, Pontificatus nostri Anno Tertio.

Sacras suppellectiles loco monetae percipi prohibet.

Taxam pro Quietantia praefinit.

Huius Constitutionis exemplis crediti jubet.

Clausula.

Dati de 14. Feb. 1594. An. III.

Con-

Concessio Privilegiorum Mercatoribus, ad portum Civitatis Anconae mercem advehentibus, vel ibi mercaturae causa domicilium constituentibus, & iurisdictioni Consulum illorum causas cognoscendi.

Quo ad Hebraeos Anconae degentes, vide bullae Pontificis Const. LII. Coeca. Tom. V. Par. I. fol. 426.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

EX Apostolicae servitutis officio cam facimus sollicitudinem, in locis potissimum ditioni Nostrae, etiam in temporalibus subiectis, ut cunctis mortalibus maxime vero exteris nationibus eo consuetibus iustitia aequa lance ministraretur, neque eorum quicquam iniuria, aut gravamen aliquod inferatur, sed ut Christianam potius, ac praesertim Apostolicam pietatem, ac benignitatem, vel in ipsa regimini forma agnoscant, & admirentur, tum vero ut Civitatum, ac Populorum Status Ecclesiastici publica, & privata commoda, communemque utilitatem, pro ea, qua tenemur paternam, ac Pastoralis vigilantiam modis omnibus procuremus. Quare cum inter alia, quae huc pertinent, illud certe non mediocri momenti sit, ut commercium maritimum inter Subditos nostros, & Mercatores diversarum praesertim Orientalium Regionum, qui Anconitano, ac reliquis ditionis nostrae praedictae Portibus cum Navibus onustis mercibus ad victum, & communem usum utilibus, ac necessariis appellunt, non modo conservetur, sed majori in dies Deo juvante Navium multitudiae, & frequentia, Mercatorum concursu, & celebritate, mercium copia, & ubertate augetur. Operae pretium duximus, & illa de medio tollere gravamina, aut impedimenta, quae ipsos fortasse abducere, aut retrahere possent, & eos contra gratiarum, immunitatum, & privilegiorum benigna, ac liberali concessione, & promissa sub fide publica securitate invitare, ac subditos demum nostros, qui ad alia externa emporia confluant, ab alienis ad propria etiam, si opus erit, proposito alicujus damni periculo revocare.

§.1. Si qui igitur Mercatores, etiam exteri, ex quacumque Gente, & Natione oriundi, Naves comparare, & instruere, & in eis ultro citroque commendo mercem ex Orientalibus partibus Anconam adducere, vel in ipsa Civitate Anconitana, ut venturarum mercium pericula, sub certis sponsonibus suscipiant, sive ut alias quoquo modo Mercaturae negotiis operam navent, domicilium sibi parare, & constituere voluerint, eos omnes, & singulos ab omnibus impositionibus, datis, oneribus, gabellis, collectis, subsidiis, contributionibus,

Causa huius Constitutio.

Exemptio a gabellis, pro Mercatoribus exteris ex Orientalibus partibus Anconam adducuntibus, vel ibi mercaturae causa domicilium constituentibus.

bus, ad quae Clives, & Incolae Anconitani, alias quam ratione mercium ipsarum venalium, quomodolibet tenentur, haecenus indictis (illis exceptis, quae Camera Apostolica debentur) nec non etiam posthac forsitan indicendis quibuscumque, etiam si illorum exactionem, per eandem Camera, ejusve Officiales, & Ministros fieri contingat, auctoritate Apostolica tenere praesentium perpetuo eximimus, & liberamus, exemptosque, & immunes, ac ad illorum solutionem nequaquam teneri, neque ad id a quoquam cogi, vel compelli posse decernimus, & declaramus, perpetuamque immunitatem, & exemptionem superius expressam, eorum singulis gratiose, & liberaliter concedimus, & clarigimur.

§.2. Quoad eos vero Mercatores illarum gentium, & nationum quibus per edita publica, seu literas patentes dilecti filii nostri moderni, & pro tempore existentis Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarii, salviconductus, ut ajunt, concedi solent, eis nos quoque ad Anconitanum Portum, & Civitatem tutum, securum, & liberum commeatum, remeatum, accessum, & recessum, commercium, ac veniendi, & redeundi, & occasione mercium, quandiu opus fuerit, Anconae commorandi, & cum ipsis subditis nostris liberam occasione mercium ipsarum contrahendi licentiam, ac plenissimum, super praemissis omnibus, ut dicant, Salviconductum perpetuo concedimus, & impartimur.

§.3. Inhibentes, ne quis eos, tamquam sub fide publica praesentium auctoritate assecuratos quoquo modo molestare praesumat. Quinimmo vehementer etiam atque etiam hortamur in Domino, & per Apostolica scripta monemus universos, & singulos, nunc, & pro tempore existentes Praefectos, & Milites Classium, ac Triremium, tam Carissimi in Christo filii nostri Hispaniarum Regis Catholici, & cujuscumque Regni Provincia, & Insulae ei subiectae, quam etiam dilectorum filiorum nobilium Viro-rum Ducis, & Domini Venetorum, nec non Magni Erruria sibi subiectae Ducis, & Sancti Joannis Hierosolymitani, ac S. Stephani, & quarumcumque aliarum Militiarum, nec non Dalmatarum Uscocchi nuncupatorum, & ceterarum omnium Rerum publicarum, & Principum, ne illis unquam Navigiis onerariis, quae mercem ad Civitatem Anconitanam, ac alia ditionis nostrae loca comportant, ipsive Mercatoribus, aut Nautis, ut praesertim a securitatis damni, detrimenti, aut impedimenti aliquid in rem, vel in personam inferant. Quinimmo habentes eos pro nostra, & Sedis Apostolicae reverentia propensius commendatos, in exercenda huiusmodi mercatura omnem illis opem, operam, favorem, auxilium, enixe, ac benigne impendant, scituri se in hoc obsequium Nobis, & eidem Sedi gratissimum praestituros, & si contrafecerint, censuras, & penas Ecclesiasticas, & temporales contra Pyratas, & Praedones

Salviconductus a Camerario Mercatoribus diti soliti, conferretur.

Eos perturbati cavetur.

Confirmatio Statutorum a Paulo Tertio concessorum Hebrais Orientibus Anconae commorantibus.

Declaratio Commissionis contra Hebraeos Anconae de guncor.

Prohibitio emendi mercem ex partibus Orientalibus, per mare Adriaticum, ad alios Portus eiusdem Maris, extra Status Ecclesiasticum delatas, & postea in d. Status comportatas sub poena hic expressa.

donec nostra maria infestantes infidelitas incursumos.

§.4. Verum his, qui Anconae nunc, & pro tempore commorantur Hebrais Orientalibus, eorumque Universitati, per eandem praesentes concedimus, & indulgemus, ut Statutis, & Capitulis, eis alias per fel. rec. Paulum PP. III. Praedecessorem nostrum concessis, sive permissis, cum ea tamen moderatione quoad primum, & cum eis limitationibus, & restrictivis, quo ad reliqua, quae nuper a dilecto filio nostro S. R. E. Camerario, adjecta, & edita fuerunt, & non alias, uti libere, & licite valeant, illaque omnia, & singula, quorum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, cum moderatione tamen, & limitationibus, & restrictivis huiusmodi, auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, & confirmamus, eisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adjuicimus.

§.5. Declarantes insuper, literas nostras de eisdem Judaeis ex toto Statu praedicto, praeterquam Roma, Avinione, & Ancona expellendis nuper editas, ipsis Hebrais Orientalibus, vel aliis Anconae domicilium habentibus non obesse, quo minus ad quacumque Status Ecclesiastici loca pro exigendis creditis occasione mercium praedictarum contractis accedere, & per ea discurrere libere, & licite valeant, nec propterea a quoquam molestari queant, dummodo super hoc literas testimoniales, de eorum origine, & iusta huiusmodi itineris causa fidem facientes a venerabili Fratre nostro Episcopo Anconitan., seu pro tempore existente Governatore eiusdem Civitatis subscriptas secum deferant.

§.6. Ceterum, quia saepe contingit, merces ex Oriente per Mare Adriaticum advenas, prius ad alios Portus Maris Adriatici extra ditionem Ecclesiasticam sitos appellere, & exonerari, deinde vero ad Statum nostrum Terra, Marive comportari, districte interdiximus, & prohibemus, ne quis omnino ex subditis nostris praedictis posthac umquam perpetuis futuris temporibus, merces cuiusque generis, qualitatis, & quantitatis, ex partibus Orientis per Mare Adriaticum, ad alios extra ditionem praedictam eiusdem Maris Adriatici Portus prius delatas, & exoneratas, ac postmodum terra, marive ad loca Status Ecclesiastici comportatas, emere quoquo modo audeat. Cujus quidem prohibitionis si quis transgressor, & violator extiterit, ita ut Merces quascumque prius quidem ad Portus Adriatici Maris extra ditionem nostram constitutos allatas, & exoneratas, deinceps Anconam, vel ad alia Status nostri loca, terra, aut mari comportare praesumat, Volumus, ut quasi cuiusdam multa nomine, ultra solita, & vetera vectigalia, novum etiam solvere teneatur, duodecim nimirum pro centenario eius pretii, quo res ipse aestimata erunt. Huiusque vectigalis novi, quod harum serie imponimus, atque indicimus, exigendi facultatem ceterorum vectigalium conductoribus, & exactoribus, de quo ta-

men Nobis, & Camerae Apostolicae sigillatim rationem reddere debeant, per praesentes tribuimus.

§.7. Quod si quando Triticum, seu Frumentum ad Portum Anconitanum advehi contigerit, prohibemus dilectis filiis Communitati, & hominibus eiusdem Civitatis nostrae Anconitanae, ne in posterum cuiusvis privilegii, aut consuetudinis, etiam antiquae, & immemorabilis pretextu, etiam pro eorum usu necessario, frumento huiusmodi Navibus adveho pretium aliquod certum ullo modo praescribere, & eo oblato, vel solato triticum sibi vindicare audeant, sed si frumento indigerint, ad illud commendum, sicuti alii advene emptores, nullo prorsus discrimine concurrant.

§.8. Insuper universis, & singulis Mercatoribus, ad eundem Portum Anconitanum merces undequaque conventibus indulgemus, ut non prius ad solutionem vectigalium pro ipsis mercibus injunctorum teneantur, nec cogi aut compelli possint, quam eandem merces vendiderint, aut alio asportaverint, ac pro ea tantum rata, qua res ipsas vendi aut exportari contigerit.

§.9. Postremo cupientes opportune providere, ne a Magistratibus ad purgandum merces ex locis pestifera contagionis suspectis pro tempore advehas in eadem Anconitana Civitate deputatis Consulibus sanitatis vulgo nuncupatis, sub pretextu cavendi ab huiusmodi morbi periculo, gravamen aliquod ipsis Mercatoribus inferatur, sed, & salubritatis, ut par est consulatur, & tamen debita inter Mercatores aequalitas servetur, ac omnes cessent querelae, statuimus, & ordinamus, ut deinceps per dictos Consules in adventu Navium exterarum, nihil circa personas, & merces in dictis Navibus existentes sine Gubernatoris pro tempore existentis, cum eis conjunctim procedentis consensu, praesentia, & interventu, prohiberi, permitti, statui, decerni, iudicari, aut definiiri valeat.

§.10. Denique, ne Mercatores, ac personae quaecumque ad Portum ipsum confluentes, vel inibi commorantes, litium dispendiis, atque incommodis ab huiusmodi commercio distraherentur, omnia privilegia de causis inter Mercatores, sive alios quoscumque incolas, sive externos, occasione Mercaturae, & negotiorum huiusmodi pro tempore motis, tam in prima, quam in secunda instantia, intra Civitatem ipsam Anconitanam, nec alibi cognoscendis, & terminandis per quoscumque Praedecessores nostros quomodolibet concessa, auctoritate, & tenore praemissis perpetuo approbamus, & confirmamus, & illa, quatenus opus sit, de novo concedimus, itaut nec pretextu privilegiorum Rotae Maceraten., quibus in hac parte, & in quantum indultis Civitatis Anconae quomodolibet praesident, harum serie ex certa nostra scientia derogamus, nec alio quovis colore, alibi extra d. Civitatem Anconitanam in quacumque instantia trahi, seu conveniri possint.

Triticum ad Portum Anconae adveho, libere cuique vendi possit.

Mercatores non solvant gabellam, nequam merces vendit, vel alio asportent.

Consules Civitatis, nihil circa personas & merces Navium exterarum agant, absque interventu Gubernatoris Anconae.

Causae Mercatorum ibi cognoscantur.

Qui-

Forma eligendi Judices ad eas cognoscendum cum facultate summarie &c. procedendi.

Ipsi Judices & Gubernator, nihil recipiant de Mercibus Navium, neque amant.

Decretum irritans, & classis sublatum.

Executores deputati, & facultates.

§.11. Quinimmo, ut controversiae, & lites huiusmodi, quancitissime, & minimo dispendio terminentur, statuimus, ut quotannis, ex numero Mercatorum inibi commorantium tres Consules eligantur, alter nimirum ex Florentina, alter vero per Ultramarinos, ac tertius ex alia quavis Natione, arbitrio Universitatis Mercatorum in praedicta Civitate degentium eligendus, quorum, vel duorum ex eis conjunctim procedendum iudicio, cause omnes inter Mercatores invicem, seu inter illos, & alias personas, aut etiam inter alios quoscumque occasione Mercaturae quomodolibet motae, & movendae, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta cognoscantur, audiantur, & decidentur. Consules vero praedicti Assessorum aliquem juris peritum praedicti Assessorum, cuius voto in eiusmodi causis desinendis uti possint. Quod si res, de quibus agatur, valorem quadraginta scutorum non excedunt, a sententia, vel decretis vim definitivam habentibus, eorumdem Consulum non liceat provocare. Sin autem praedictam summam exsuperent, non ad alium Iudicem fas sit appellare, quam ad septem, vel octo Mercatores sorte extrahendos, qui huiusmodi causas appellationum etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii sola facti veritate inspecta terminent, nec ulterius, quam semel tantum, ut praefertur, ulla omnino appellatio detur. Atque in eligendis Consulibus modus, & forma servetur, quae in statutis per praedictam Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarium, ac dilectum filium nostrum, & Cam. Apostol. Thesaurarium Generalem edendis praescribitur, eorumque munus, & jurisdictione impet, prout eisdem statutis factis a Camerario, & Thesaurario declarabitur.

§.12. Caveant autem iidem Consules, & Gubernator, ne ex Navibus, & mercibus huiusmodi quicquam sive parvum, sive magnum, etiam emptionis, sive alio quovis contractus, aut donationis titulo, etiam sponte oblatum accipere quoquo modo praesumant, alioquin noverint, se graves arbitrio nostro poenas incursumos.

§.13. Decernentes, sic in praemissis universis, & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate surgentes, etiam eiusdem Civitatis Gubernatorem, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definiiri debere: necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.14. Quocirca tam praedictis Camerario, & Thesaurario generali, quam dilectis filiis Cam. Apost. Praesidentibus Clericis, & eorum cuilibet, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum praesentes literas ubi, & quando opus erit, & quatenus pro parte eorum, quorum intererit, requisiti fuerint, fo-

lemniter publicantes, eorumque singulis in praemissis efficacis defensionis praedictio assistentes, faciant per se, vel alium, seu alios auctoritate nostra, illas, & in eis contenta quaecumque firmiter observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & praemissis non parentes per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.15. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.16. Volumus autem quod praesentium transumptis Notarii publici manu subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

§.17. Quodque eadem praesentes in valvis Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Florae, ut moris est publicentur, ac deinde quo ad praedictam prohibitionem emendi merces extra Statum Ecclesiasticum elapsis quatuor mensibus, quoad reliqua vero statim ab ipsa die publicationis huiusmodi, cunctos quos concernunt non minus afficiant, quam si eorum cuique personaliter intimata fuissent.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, octavo Idus Martii, Pontificatus nostri Anno III.

Clause de rogatione.

Transumptum fides.

Forma publicationis, & sanctio poenalis.

D.P. An.III. die 3. Martii.

LXXIX.

Facultas XII. Congregationibus Regularibus, quae a solutione Decimarum impositarum pro Bello contra Turcas fuerant exemptae, augendi Montem Novena-lem pro summa sexaginta millium scutorum in eandem rem impendendorum.

CLEMENS. PAPA. VIII.

Ad futuram rei memoriam.

IN maximis reddituum angustiis, sicut divinae placitum est voluntati, constituti, & a gravissimis expensarum difficultatibus undique circumventi, opportuna quaeque remedia excogitare, & congrua undecumque possumus, subsidia expetere compellimur.

§.1. Sane nuper, ut opem aliquam charissimo in Christo filio nostro Rodolpho Romanorum Regi Illustri in Imperatorem electo, adversus Turcarum ex Hungaria finibus erumpentium, impetus, afferre valeremus, quod certe aliter facere non poteramus, sex decimas a personis Ecclesiasticis, Beneficiis Ecclesiasticis, aut super eorum redditibus pensiones annuas obtinentibus, & percipientibus, intra biennium persolvendas, ac alias sub certis modo, & forma, tunc expressis, imposuimus, prout in no-

Procuratorum.

Sex Decimas super Beneficiis Ecclesiasticis se imponit pro Bello contra Turcas.

1594. Sal ab eis li-
berrime duo-
decim Congre-
gationes Regu-
lares, que sub
Pio Papa V.
ordinarij sub-
sidium habu-
erunt.

Facilem vero
Congregationes
subsidium
fratrum mil-
limum centum
obtulisse.

Quia Cle-
mens ad ea
paranda, in
facultate con-
cedit. Martini
Novennalem
augendi.

stris desuper confectis literis, continetur. Ab eisdem vero Decimis persolvendis, infrascriptas duodecim Regulares Congregationes exemptione, & libertate sibi alias a se: re: Pio Papa V. Prædecessore nostro concessa, frui, & gaudere debere volumus, & declaravimus, easque ab ipsarum Decimarum solutione, nominatim exemimus, & liberavimus.

§.2. Ipse tamen Congregationes urgentes necessitates nostras considerantes, ac opportunum aliquod subsidium Nobis prestare volentes, summam sexaginta millium scutorum moneta, se Nobis, hoc anno præstaturas esse, ostulerunt, quam Nos obligationem gratam habuimus, ac vicissim, ne ipse Congregationes nimiam inde dispendium, & damnum patiantur, providendum censuimus.

§.3. Idcirco, cum a Ministris nostris Cameralibus, qui negotium cum earumdem Congregationum Procuratoribus diligenter consularunt, relatum Nobis fuerit, Congregationes ipsas, que summam prædictam in promptu non haberent, absque alienatione aliquorum bonorum, nulla alia minus dampnosa, & dispendiosa ratione, summam prædictam congerere posse, quam si Nos eis augendi Montem Novennalem, assignata ipsi Monti a dictis Congregationibus certa reddituum summa, que etiam tempore sel. rec. Pii Papa V., ab ipsis fere persolvebatur, licentiam, atque facultatem tribueremus; Motu proprio, & ex certa scientia nostra, Congregationibus prædictis, Cassinensi nimirum, & Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, Lateranen. Canonicorum Regularium, sub Regula Sancti Augustini, Carthusianorum, Camaldulensium, Coelestinorum, S. Salvatoris Bononiensis, etiam Canonicorum Regularium, Vallis Umbrosæ, Cruciferorum, & Sancti Georgii in Alga pariter Canonicorum Regularium, Cisterciensium quoque Lombardicæ, ac S. Hieronymi, eorum Generalibus Procuratoribus, quamvis ad hoc speciale mandatum non habeant, ut dilecti filii Procurator Generalis Congregationis Cassinensis, & Prior S. Petri ad Vincula, Ordinis S. Salvatoris, nomine omnium aliorum Procuratorum Generalium prædictorum, cum interventu dilecti filii nostri, & Camere Apostolicæ Thesaurarii Generalis, taxam aliquam inter se, pro cuiusque ipsarum facultate, reddituum annuorum constituerent, aut alias ratam partem reddituum, prout cuilibet ex Congregationibus prædictis minus incommodum, & damnosum esse, ac prout magis expedire judicaverint, assignare, seu pro illis, qui ad rationem septem pro centenariis nunc etiam dicto Monti solvant, ad sex, sicut alii, reducere, illamque summam de novo dicto Monti applicare, que sufficiens sit pro summa sexaginta millium scutorum, quam ab eis, hoc anno, recipi volumus, congerenda, factaque taxa huiusmodi, eandem Monti prædicto Novennali ultra alias taxas, seu ratam reddituum dicti Montis, quas una-

quaque dictarum Congregationum post reductionem ab eis, vigore literarum in forma Brevis sel. rec. Gregorii Papa XIII., sub die 25. Januarii anni 1581., Pontificatus sui Anno Nono, concessarum, factam, solvere tenentur, assignare, applicare, & incorporare, ac super taxa, seu rata sic facienda, assignanda, & incorporanda, postquam, ut præfertur, assignata, & incorporata fuerit, totidem loca, quorum fructus ad rationem sex, prout antiquorum ejusdem Montis locorum fructus solvuntur, persolvantur, prædicto Monti addere, quot pro summa prædicta sexaginta millium scutorum, congerenda necessaria erunt, nec non eisdem omnibus Procuratoribus Generalibus, postquam per dictos duos taxa, & assignatio prædicta facta fuerint, tam super taxa inter ipsas Congregationes, pro rata, quamlibet suarum Congregationum respective tangente nominatim dictas Congregationes uniuscuique Procurator Generalis, videlicet suam, etiam si ab ea speciale mandatum in Capitulo Generali, aut alias, juxta Constitutiones ipsarum Congregationum factum non habeant, suaque bona, & redditus, ac proventus universa etiam in ampliori forma Camere Apostolicæ obligare, & hypothecare nominatim possint, debeant, ac teneantur, quam super assignatione, & incorporatione illius, dicto Monti faciendæ, ipsiusque Montis augmento, nec non super summa prædicta sexaginta millium scutorum inde redigenda, Nobis in subventionem prædictam tradenda, & assignanda, unum, vel plura instrumenta, cum conditionibus, renunciationibus, promissionibus, obligationibus, & in dicta ampliori forma Camere Apostolicæ pactis, decretis, cautelis, & clausulis quomodolibet necessariis, & opportunis celebrare, & alia quæcumque super his, etiam pro majori Montis prædicti, illiusque Collegii Montisfarum, ac aliorum, qui pecunias suas in eodem Monte collocaverint, securitate, necessaria, & opportuna faceret, & exequi.

§.4. Ac ulterius ipsis modernis, & pro tempore futuris Congregationum prædictarum Procuratoribus generalibus, ut in earum quilibet Congregationibus taxam, ut præfertur, statuendam, pro rata eas respective tangente, inter Monasteria, & Conventus earum dividere, & ab illis exigere, & Depositario dicti Montis quotannis, prout de antiqua taxa, seu rata fieri consuevit, consignare cum facultatibus, & auctoritatibus solitis, libere, & licite possint, & valeant, auctoritate Apostolica, tenore presentium, plenam, amplam, liberam, & universalem facultatem, & auctoritatem, concedimus, & impartimur.

§.5. Et nihilominus omnia, & singula præmissa, ac alia, eorum vigore, per dictas Congregationes, seu earum Procuratores prædictos, cum interventu dicti Thesaurarii generalis faciendæ, & Instrumenta desuper celebranda, cum omnibus in illis contentis, ex nunc, prout ex tunc, postquam

Partemque unicuique Monasterio assignandi pro fructu solutionis.

Instrumenta que super hæc re cum Thesaurario Generali Camere Apostolicæ faciendæ rata habet, & confirmat.

1594. Sicut in Gen-
ralibus Tribu-
nalijs judi-
candum esse
iuber.

Loca noviter
erigenda, &
jam erecta au-
gmentum Montem
constituerent,
declarat.

Loca noviter
erigenda, &
jam erecta au-
gmentum Montem
constituerent,
declarat.

Depositarij
eligere, itant
pecunias in-
subsidium pro
Bello contra
Turcos duntaxat
impendantur.

quam facta, & celebrata fuerint, auctoritate, & tenore præmissis, confirmamus, & approbamus, ac presentium nostrarum Literarum munimine roboramus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, ac etiam solemnitatibus forsan substantialium quomodolibet omittarum, si qui intervenerint in eisdem, præcipue vero defectus mandatorum specialium, ad præmissa faciendæ requisitorum, Motu, & scientia similibus, pari auctoritate, & tenore supplemus, eaque omnia, & singula valida, firma, & efficaciter fore, suorum plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere, ac per omnes, & singulas Congregationes prædictas, perinde ac si ipsi Procuratores illas, cum speciali earum mandato, obligasset, ac alios omnes, ad quos spectabit, firmiter observanda esse.

§.6. Sicut per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolice Præfides, Clericos, ac S. R. E. Camerarium, Thesaurariumque prædictum, & alios ipsius Camere Ministros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritumque, & inane quidquid fecerit super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

§.7. Præterea, pro majori Montis prædicti, illiusque Collegii Montisfarum, nec non eorum, qui pecunias suas in dicto Monte collocabant, cautela, & securitate, ex nunc pariter, prout ex tunc, postquam dictus Mons, vigore presentium, ad quamlibet Locorum quantitatem auctus fuerit, quod tam antiqua, quam nova Loca augenda huiusmodi, unum, idemque Montis corpus, ac ultimorum Locorum Emptores cum antiquis Montisfarum, & idem Collegium, absque aliqua proflus ratione prioritatis, seu posterioritatis differentia constituant, ac posteriora Loca, illorumque Emptores omnibus, & singulis gratis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, facultatibus, & privilegiis, quibus antiquiora Loca, illorumque Possessores, juxta dicti Montis erectionis formam, utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt in futurum, pariformiter, & æque principaliter uti, potiri, & gaudere possint, valeant, & debeant in omnibus, & per omnia, absque aliqua similiter differentia, statuimus, & ordinamus.

§.8. Volumusque etiam, eisdemque Procuratoribus generalibus, seu duobus ab ipsis Procuratoribus deputatis dictarum Congregationum, concedimus, ut loca prædicta Montis, vigore presentium, augenda, cum interventu dicti Thesaurarii generalis, cuiuscumque Mercatori, seu alii personæ meliorem conditionem offerentibus, pretio inter eos conveniendo, vendere, & alienare, pretiumque inde redigendum penes dilectum filium Joannem Bapti-

stam Ubertinum Depositarium nostrum generalem, seorsum ab aliis nostris pecuniis, deponere, itaut inde, nisi pro præstantia dicto Rodolpho Imperatori electo destinata ope, vel casu, quo bellum, antequam dictæ pecunie in usum prædictum convertantur, cessaret, ad effectum restituendi ipsis Congregationibus pro redemptione dicti Montis, percipi minime valeant, nec in alios quoscumque, quam in prædictos usus, converti, ullatenus possint, libere similiter, ac licite possint, etiam opportunam ad hoc quoque illis facultatem impartimur.

§.9. Decernentes presentes Literas ullo unquam tempore, etiam ex eo, quod prædictæ Congregationes præmissis expresse, ac nominatim non consenserint, aut alias quomodolibet de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostre, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut sub ullis revocationibus, suspensionibus, reductionibus, limitationibus, aut modificationibus comprehendere minime posse, nisi de earumdem presentium toto tenore specialis, & ad verbum expressa mentio facta fuerit: sique per quoscumque pariter prædictos, aut alios Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, sublata iis similiter, & cuilibet eorum quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid fecerit super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.10. Quocirca dilectis filijs nostris, & S. R. E. Camerario, ac Thesaurario generali prædictis, nec non Causarum Curie Camere Apostolicæ generali Auditori, per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alios, ubi, quando, ac quoties opus fuerit, presentes Literas, & in eis contenta quæcumque, solemniter publicantes, ac in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate nostra, omnia, & singula in præsentibus expressa, ac illarum vigore, faciendæ quæcumque ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectare poterit, inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet per censuras, & penas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.11. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim se: re: Symmachi, Pauli II., Pauli IV., Pii V., ac aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, ac Gregorii XIII. super reductione dicti Montis Novennalis, ac quibuslibet obligationibus de redimendo infra certum tempus prædictam Montem ab ipsis Congregationibus, aut quacumque ipsarum, factis,

Clausula.

Executores designat.

Contraria tollit.

factis, earumdem quoque Congregationum, & cujuslibet earum, Monasteriorumque singularium statuta, & consuetudinibus, privilegii quoque, Indultis, & Literis Apostolicis ipsis Congregationibus, & Monasteriis in contrarium præmissorum quomodolibet, ac sub quibusvis verborum formis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro sufficienti eorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, ad effectum præmissorum, specialiter, expresse, ac fatillime derogamus, ac derogatum esse volumus, ac omnibus illis, quæ in erectione dicti Montis Novennalis concessum est, non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Petram, sub Anno Piscatoris die 5. Aprilis 1594., Pontificatus nostri Anno III.

Sequitur Confirmatio Instrumenti ab eisdem Congregationibus initi cum Rev. Camera Apostolica pro augmento Montis Novennalis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Es recense, que in super reata Constitutio continetur.

§. 1. CUM nuper Congregationibus Regularibus infrascriptis, videlicet Cassinensibus, Olivetis, Ordinis S. Benedicti, Lateranen. Canonicorum Regularium, sub Regula S. Augustini, Carthusianorum, Camaldulensibus, Cælestinorum, Sancti Salvatoris Bononien., etiam Canonicorum Regularium: Vallis Umbrosæ, Cruciferorum, & S. Georgii in Alga, pariter Canonicorum Regularium, & Cisterciensium Lombardiæ, ac S. Hieronymi, & pro eis Procuratori Generali dictæ Congregationis Cassinensibus, & Priori S. Petri ad Vincula Urbis nomine omnium præfatarum Congregationum, ut summam scutorum sexaginta millium, quam ipsæ Congregationes Nobis ad belli sumptus, & opem charissimo in Christo filio nostro Rodolpho Romano Regi Illustri in Imperatorem electo adversus Turcarum impetum in Pannoniæ fines irumpentium, ferendam, tradere, & contribuere velle obtulerunt, facilius colligere, & comparare valeant, Montem Novennalem nuncupatum, augendi eidemque taxam aliquam inter se ex annis cujusque redditibus, cum interventu tamen dilecti filii Theaurarii nostri generalis, constituendi, & assignandi, ac fructus Montis præfati ad sex tantum pro quolibet loco

reducendi, & super hujusmodi taxa tot loca ejusdem Montis ad rationem scutorum sex annuorum pro quolibet loco exigendi, & addendi, quot pro summa præfata congerenda opus esse compererint, dictaque loca sic addita cuicumque Mercatori, seu alius personis, meliorem conditionem offerentibus, pretio inter eos, cum interventu ejusdem nostri Theaurarii conveniendo, & concordando, vendendi, & alienandi, dictumque pretium exinde percipiendi, penes dilectum filium Jo: Baptistam Ubertinum nostrarum, & Camera Apostolicæ pecuniarum Depositarium generalem, ad effectum præfatum deponendi, plenam, liberam, & amplam facultatem dederimus, & concessimus, prout in nostris sub Anno Piscatoris die 5. Aprilis proxime præteriti expeditis literis latius continetur, quarum tenor est qui sequitur, videlicet: Clemens Papa VIII. Ad futuram rei memoriam. In maximis reddituum angustiis, sicut divinæ placuit est voluntati, constituti, & gravissimis &c. pro ut supra.

§. 2. Quarum literarum vigore, sicut accepimus, dilecti filii Basilii de Itria Procurator substitutus præfate Congregationis Cassinensibus, loco Procuratoris generalis absentis, ac Ambrosii Morandus Bononienensis, Prior S. Petri ad Vincula Urbis, etiam a præfatis omnibus Congregationibus ad id deputati, & constituti, cum interventu etiam nostri Theaurarii Generalis super redditibus, & bonis cujusque dictarum Congregationum quamdam taxam scutorum trium millium centum quinquaginta novem, & bol. 60. monetæ constituerunt, & inter se pro rata distribuerunt, illamque Monti præfato applicarunt, & assignarunt, fructusque dicti Montis ad annua scuta sex tantum pro quolibet loco reducerunt, & limitarunt, ac super taxa, & summa prædicta, loca quingenta viginti sex, cum tribus quintis partibus alterius loci dicto Monti addiderunt, & unierunt, eidemque Monti sic addito, & unito, seu illius Depositario dictam summam pro rata unamquamque dictarum Congregationum tangente, de bimestri in bimestre anticipate, ultra summas, quas prius solvebant, a die prima dicti mensis Maii incipient, & sic deinceps in futurum continuando, hic Romæ in moneta argentea, libere solvere promiserunt, dictaque loca quingenta viginti sex, cum tribus quintis partibus alterius loci, dilectis filiis Laurentio Gavotto, & Sebastiano Marretto Civibus Savonenibus vendiderunt, pretio scutorum centum quatuordecim monetæ pro quolibet loco, & sic in totum scutorum sexaginta millium viginti quatuor monetæ per eos quibusdam modis, & temporibus solven, in manibus præfati Joannis Baptiste Ubertini nostri Depositarii generalis, & cum pactis, conditionibus, & Capitalis in Instrumento die 5. presentis mensis Maii in Actis dilecti filii Lutii Calderini Camera Apostolicæ Notarii, celebrato latius contentis, cujus Instrumenti tenor talis est, videlicet.

Aucto itaque Novennali Monte, vendiditque superadlitit paribus XII. Congregationes Regularis sequens Instrumentum confectec.

In

In Nomine Domini. Amen.

Tenor Instrumenti.

Cum nuper Sanctissimus D.N. Clemens Papa VIII. Congregationibus Regularibus infrascriptis, videlicet Cassinensibus, & Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, Lateranen. Canonicorum Regularium sub Regula S. Augustini, Carthusianorum, Camaldulensibus, Cælestinorum, S. Salvatoris Bononien., etiam Canonicorum Regularium, Vallis Umbrosæ, Cruciferorum, & S. Georgii in Alga pariter Canonicorum Regularium, & Cisterciensium Lombardiæ, ac S. Hieronymi, & pro eis Procuratori Generali dictæ Congregationis Cassinensibus, & Priori S. Petri ad Vincula Urbis nomine omnium præfatarum Congregationum, ut summam scutorum sexaginta millium, quam ipsæ Congregationes eidem Sanctissimo D. N. ad belli sumptus, & opem Romanorum Imperatori adversus Turcarum impetum in Pannoniæ fines irumpentium ferendam, tradere, & contribuere velle obtulerunt, facilius, & commodius comparare valeant, Montem Novennalem nuncupatum (quod quidem nulla alia minus dispendiosa, ac magis expedita ratio se se offert) augere, eidemque taxam aliquam inter se, pro cujusquam ipsarum facultate reddituum annuorum, cum interventu tamen Reverendissimi Domini Theaurarii generalis, constituere, & assignare, seu fructus Montis præfati ad sex tantum pro quolibet loco reducere, & super taxa, seu rata sic constituenda, & assignanda, tot loca ejusdem Montis ad rationem scutorum sex annuorum pro quolibet, erigere, & addere, quot pro summa præfata congerenda sufficient, dictaque loca sic addita cuicumque Mercatori, seu illis personis meliorem conditionem offerentibus, pretio inter eos, cum interventu ejusdem Reverendissimi Domini Theaurarii conveniendo, & concordando, vendere, & alienare, dictumque pretium exinde percipiendum penes Magnificum D. Jo: Baptistam Ubertinum Sanctissimi D. N. Papæ, & Camera Apostolicæ pecuniarum Depositarium generalem, ad effectum prædictum, & in computum seorsim ab aliis rationibus Camera deponere libere, & licite valeant, plenam, liberam, & amplam facultatem concessit, & alias, prout in ejusdem in forma Brevis sub Anno Piscatoris die quinta Aprilis 1594. Anno Tertio expeditis literis latius continetur, tenoris infrascripti videlicet: *Hic refertur de verbo ad verbum prælaudata Clementis Constitutio.*

Volentes modo Rev. PP. Basilii de Itria Procurator substitutus loco Reverendissimi Don Julii de Cremona Procuratoris generalis suprascriptæ Congregationis Cassinensibus absentis, de qua substitutione constare asseruit sub Rogitu D. Torquati de Floravantius ejus Fidem, seu Instrumentum exhibere promisti in Actis mei &c. infra triduum, & Reverendissimus Don Ambrosius Morandus Bononienensis, Prior S. Petri ad Vincula Urbis, Congregationis Sancti Salvatoris Bononienensis, tam vigore Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

facultatis eis a Sanctissimo D. N. per dictas Literas attributæ, quam Mandati Procura per Congregationes prædictas, seu illarum Procuratores generales facti, per D. Joannem Guznetum Illustrissimi Alma Urbis Vicarii Notarium sub die 15. Mensis Aprilis proxime præteriti rogat. Quod exhibuerunt, tenoris &c. Ideo Anno a Nativitate D. N. Jesu Christi millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, Indictione septima, die vero quinta mensis Maii, Pontificatus ejusdem Sanctissimi D. N. Clementis, divina providentia Papæ VIII. Anno III. coram Illustrissimo, & Reverendissimo D. Bartholomæo Cesio Sæc. Sanctitatis, & Camera Apostolicæ Theaurario Generali, & in mei Camera Apostolicæ Notarii, testiumque infrascriptorum, ad hæc specialiter vocatorum, & rogatorum præsentia personaliter constituti, præfati RR. PP. D. Julius de Cremona, & D. Ambrosius Morandus Procuratores, ac vice, & nomine dictarum Congregationum declarantes, in primis, & ante omnia, se habere certam, & indubitam scientiam, & notitiam de licentia, & facultate sibi in præsentis Literis concessa, deque omnibus, & singulis in eis contentis, dictamque licentiam, & facultatem acceptantes, illaque utentes, & uti volentes, ac taxa, contributione, & portione, quam unaquaque dictarum Congregationum dicto Monti solvebat, prout asseruerunt, visis, & consideratis, reducto, & æstimato valore scutorum auri in auro a julis undecim cum dimidio, prout alique ex eis prius solvebant ad julios duodecim, & addito illo pluri infrascriptæ taxæ, & factis computis, adhibitis etiam Peritis Calculatoribus, & Ratiocinatoribus, omnibusque mature discussis, vigore dictarum facultatum, ac alias omni meliori modo &c. & super omnibus, & singulis cujuscumque dictarum Congregationum bonis, juribus, & redditibus, summam, seu taxam infrascriptam inter eas, ut infra distribuenda, & assignanda, constituerunt, ac imposuerunt, videlicet Cassinensibus scutorum nongentorum sexaginta quinque monetæ de julis decem pro quolibet scuto, Carthusien. scutorum sexcentorum sexaginta octo, bol. 48., Lateranen. scutorum quadringentorum octuaginta duorum, bol. 90. Montis Oliveti scutorum quingentorum duodecim, bol. 5., S. Salvatoris scutorum centum quadraginta trium, bol. 57., Vallisumbrosæ scutorum octuaginta octo, & bol. 4., Cisterciens. Lombardiæ scutorum viginti septem, S. Hieronymi scutorum viginti septem, S. Georgii in Alga scutorum undecim, Cruciferorum scutorum quinque, bol. 10. similibus, ultra summas, quas prius dicto Monti solvebant, quibus quidem, additis scutis quadraginta tribus, bol. 35. pro reductione infrascripta Priorum Locorum a scutis 6., & bol. 3. pro quolibet loco ad scuta sex tantum, & scutis undecim, quæ superant ex fructibus dictorum priorum locorum, constituunt summam scutorum trium millium centum quinquaginta novem, bol. 60. monetæ,

B 2

netæ, quam quidem Monti Novennali præfato applicarunt, appropriarunt, & assignarunt, dictique Montis, ac illius priorum, & antiquiorum locorum fructus a dictis scitis sex, & bol.3., seu quacumque alia summa ad annua scuta sex tantum reducerunt, & super dicta bona, & summa, ut præmittitur, dicto Monti constituta, aucta, & assignata, alia loca quingenta viginti sex, cum tribus quintis partibus alterius loci fecerunt, creaverunt, & creaverunt, illaque Monti Novennali prædicto addiderunt, univerunt, & incorporarunt, ipsumque Montem Novennalem ad dicta loca, seu portiones quingentas viginti sex cum tribus quintis partibus alterius loci extenderunt, & auerunt, ita ut tam antiqua, & priora, quam nova, & nunc addita loca unum, idemque Montis Corpus, & Collegium absque aliqua proflus etiam ratione prioritatis, seu posterioritatis differentia constituant, & efficiant, dictorumque additorum locorum Emptores omnibus, & singulis gratis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, iuribus, & privilegiis, quibus antiquiora loca, illorumque Emptores, & Possessores, juxta dicti Montis erectionis formam utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt in futurum, pariformiter, & æque principaliter uti, potiri, & gaudere possint, valeant, & debeant in omnibus, & per omnia, perinde ac si loca omnia præfata simul ab initio, & in primæva dicti Montis erectione creata, & instituta fuissent, dictoque Monti sic addito, extenso, & aucto, ac illius Depositario, Procuratores præfati, quibus supra nominibus summas prædictas pro rata, & portione unamquamque dictarum Congregationum respective tangente, ultra summas, quas prius unaqueque solvebat, solve re promiserunt de bimestri in bimestre anticipare a die prima præsentis mensis Maii incipiendo, & sic deinceps in futurum continuando hic Romæ libere &c. in moneta argentea, ita ut a die prima Maii in futurum quelibet ex dictis Congregationibus pro fructibus dicti Montis solvat infra scriptas summas, videlicet:

Castinen.	sc. 4768.	40.
Carthusien.	sc. 3299.	30.
Lateranen.	sc. 2384.	66.
Montis Oliveti	sc. 515.	84.
Camaldulen.	sc. 161.	5.
S. Salvatoris	sc. 143.	57.
Vallis Umbrosæ	sc. 88.	
Cisterciën. Lombardiæ	sc. 27.	
S. Hieronymi	sc. 27.	
S. Georgii in Alga	sc. 181.	72.
Cœlestini.	sc. 158.	87.
Cruciferorum	sc. 72.	96.
	sc. 11826.	

Ad quas quidem summas, ut præmittitur de bimestri in bimestre anticipare, & respective solven. omnes dictas Congregationes, omniaque illarum bona, jura, redditus, &

introitus ad favorem dicti Montis, & illius Creditorum, licet absentium, me Notario pro illis, ac omnibus, quorum interest &c. acceptan., & stipulan., obligarunt, & hypothecarunt, dictumque Montem, ac illius Collegium, & Creditores in omne jus, locum, & privilegium quoad summas prædictas respective posuerunt, & subrogarunt, omniaque alia in dictis literis contenta, quæ hic pro sigillatim repetitis habeantur, & sint, eisque incumbentia, & per eos adimplenda perpetuo inviolabiliter adimplere, & observare promiserunt. Et ulterius pro hujusmodi negotii expeditione, & executione, afferentes dicti RR. Patres se omnem diligentiam adhibuisse de, & super venditione, & alienatione dicti Montis facien. ad effectum quamprimum illius pretium consequendi, & intentioni Sux Sanctitatis satisfaciendi, & neminem adhuc reperisse, qui meliorem conditionem faciat, quam Illustrres DD. Laurentius Gavottus, & Sebastianus Marretus Nobiles Savonenses, Mercatores Romæ Negotiantes, qui totum dictum Montem additum empturos, & pretium infra scriptum se soluturos obtulerunt: Re igitur cum Illustrissimo, & Reverendissimo Domino Thesaurario Generali prædicto communicata, & ab eo approbata, eisdem Dominis Laurentio, & Sebastiano omnia dicta loca, ut præfertur addita vendere, & concedere deliberarunt.

Propterea coram eodem Illustrissimo, & Reverendissimo Domino Thesaurario, meque &c. iidem Procuratores nominibus prædictis, & vigore dictarum facultatum, ac alias omni meliori modo &c. sponte &c. dicta loca quingenta viginti sex cum tribus quintis partibus alterius loci Montis Novennalis præfati, ut præmittitur addita, & unita cum annuis fructibus, & redditibus scutorum sex pro quolibet loco a dicta die prima mensis Maii incipiendo cum omnibus iuribus, & privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, & gratis, nec non assignationibus supradictis, quæ hic pro repetitis haberi voluerunt, vendiderunt, dederunt, & cesserunt, ac libere, & omnino transulerunt eisdem Illustribus DD. Laurentio Gavotto, & Sebastiano Marretto præsentibus pro se ipsis, eorumque hæredibus, & successoribus, ac omnibus, & singulis, quibus ipsi vendiderunt, una mecum Notario &c. pro omnibus, quorum interest &c. respective cum conditionibus infra scriptis stipulan., & acceptan., & ex causa hujusmodi venditionis cesserunt omnia jura &c. dictis Congregationibus, & earum cuilibet respective de, & super dictis fructibus, & redditibus prædictis, respective summis quomodolibet competen. &c., nullo jure &c. ad haberi, &c. Ponentes &c. dantes &c., & donec &c. constituerunt &c.

Et hanc venditionem &c. fecerunt, & facere declararunt pretio, & nomine veri, & iusti pretii scutorum centum, & quatuordecim pro quolibet loco, & sic in totum scutorum sexaginta millium, triginta dua, & bol.40. monetæ.

Quæ

Quæ quidem scuta sexaginta millia, triginta duo, & bol.40. Emptores præfati solvere promiserunt dictis RR. DD. Venditoribus, & pro eis Illustri D. Jo: Baptiste Ubertino SSmi D. N., & Camera pecuniarum Depositario Generali, & pro dicta summa recipienda Depositario ab eodem SSmo D. N. specialiter Deputato. hoc modo, videlicet, scuta triginta millia, quæ per totum diem septimum præsentis mensis Maii ponere promiserunt in Banco dicti Domini Depositarii, ad creditum tamen ipsorum DD. Emptorum, ut supra, persolverent, statim sequuta confirmatione Sanctissimi Domini Nostri Pape præsentis Instrumenti, per Breve Sux Sanctitatis, dictoque Brevis expedito, & eisdem DD. Emptoribus consignato, residuum vero per totum mensem Junii proxime venturi, prout dicti DD. Gavottus, & Marretus solvere promiserunt, & quilibet eorum in solidum promisit.

His tamen pactis, & conditionibus adjunctis, videlicet, quod Emptores prædicti, vel eorum hæredes, & successores ad probandum, quod pecunia per eos, occasione dicti pretii solvenda, seu deponenda in usum, & effectum præfatum, seu alias in earundem Congregationum utilitatem conversa fuerint, minime teneantur, nec ad id in iudicio, vel extra compelli possint, nec probatio contraria eis ullo unquam tempore obtare valeat: ita, quod Depositaria dicti Montis sic additi, & uniti, una cum Depositaria dictorum priorum ejusdem Montis Locorum unita, aucta, & incorporata, una, & eadem sit, & esse intelligatur, & ad dictos DD. Emptores ex causa, & titulo hujus venditionis, spectet, & pertineat, idemque Secretarius, & Computista literas patentes, ac notulam, seu listam omnium Creditorum, & Montistarum, tam priorum, quam novorum indifferenter cum solitis emolumentis expendant, & respective faciant, prout hætenus facere, & expedire consueverunt. Item, quod Congregationes prædictæ nullo unquam tempore possint hujusmodi solutiones recusare, seu quovis modo, & ex quavis causa differre, etiam sub prætextu, quod in computis distributionis, dictæ taxæ, seu alias quomodolibet gravata reperirentur, sed omnino, & præcise ad dictas solutiones modis, ac temporibus supradictis dicto Monti, ac illius Depositario facien., teneantur, & obligate sint.

Item in eventum, in quem Congregationes prædictæ dictum Montem sic additum redimere vellent, sponte, vel alias quovis modo, & etiam ex ordine, & mandato Principis, aut aliorum Superiorum, teneantur solvere, & restituere dictum pretium ad eandem restitutionem scutorum centum quatuordecim pro quolibet loco, quo ipsi ita vendiderunt, sive dicta loca, tempore redemptionis, plus, seu minus valeant, seu venderentur.

Itemque dicti RR. PP. Procuratores nominibus præfatis teneantur hujusmodi venditionem, ac Montis additionem, &

taxæ prædictæ distributionem, & assignationem, omniaque alia in præfati Instrumento contenta, ad majorem dicti Montis, & Emptorum præfatorum cautelam, & securitatem, confirmari, & approbari facere per Breve SSmi D. N. cum omnibus clausulis, & cautelis necessariis, & opportunis, dictumque Breve expediri facere dictarum Congregationum sumptibus, illudque sic expeditum, una cum Instrumento publico præsentis additionis, & venditionis, earum similiter expensis dictis DD. Emptoribus tradere, & consignare, ipsique DD. Emptores ante dicti Brevis expeditionem, & consignationem ad aliquid ex causa dicti pretii solven. minime teneantur, nec cogi possint.

Promittentes dicti RR. Patres, quibus supra nominibus, hujusmodi venditionem esse, & semper fore bonam, ac bene, & valide factam, illamque, & omnia, & singula in præfati Instrumento contenta habere rata &c., & contra non facere &c. alias &c. de quibus &c. absque &c. pro quibus &c. dicti RR. PP. dictas Congregationes, & earum singulas, earumque, & cujuscumque ipsarum bona &c. introitus &c. dicti vero DD. Emptores sese ipsos &c. eorumque hæredes &c., & bona &c. in ampliori forma Camera Apostolicæ, cum solitis clausulis &c., citra &c. obligarunt &c. renunciarunt cuicumque appellationi, & tactis peritoribus &c., & scripturis &c., respective jurarunt, super quibus &c. Actum Romæ in ædibus solitis dicti Rmi D. Thesaurarii, præsentibus ibidem DD. Hermete Caballecto Camera Apostolicæ, & dicti Montis Ratiocinatore, & Fantino Rentio etiam ejusdem Camera Apostolicæ Ratiocinatore Testibus &c.

§.3. Nos itaque volentes prædicta omnia, quæ de mandato, scientia, & ordine nostris processerunt, & gesta sunt, perpetuo inviolabiliter servari, & ut firma, & immutabilia permaneant, tam pro dictarum Congregationum, quam Montis præfati, & illius Emptorum, & Creditorum securitate statuere, & providere, motu simili, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, præfatum Instrumentum, omniaque, & singula in eo contenta, juxta illius formam, & tenorem, in omnibus, & per omnia approbamus, & confirmamus, illisque Apostolicæ firmitatis robur adiciimus, suppletes omnes, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitate quarumlibet necessariorum, etiam ex forma, & tenore quarumcumque literarum Apostolicarum, vel aliarum, & similia Instrumenta annullantium, ac etiam mandati, seu facultatis dictorum Procuratorum, ac consensu omnium illorum, qui in præmissis forsitan consentire debuissent defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, ita ut a nullo unquam impugnari valeant, etiam sub prætextu, quod dicti Procuratores non haberent hujusmodi facultatem, seu formam præfatarum literarum nostrarum in aliquo variaverit, seu forma in eis tradita mini-

Hujusmodi Instrumentum confirmat Clemens.

minime servata fuerit, vel ex eo, quod priores Montis, seu alii, quorum interest, vocati non fuerint, sed ea omnia inconcussa firmitate subsistere, & inviolabiliter, ac precise servari debere: & nihilominus ad majorem cautelam taxam predictam scutorum trium millium centum quinquaginta novem bol. 60. super bonis, & redditibus cujusque distarum Congregationum, prout in praefertis Instrumento continetur, imponimus, & constituimus, & ab aliis distarum Congregationum bonis, & redditibus sejungimus, & separamus, dictoque Monti applicamus, & assignamus, illique per dictas Congregationes, modo, loco, & terminis praemis, omnino, & cum effectu persolvi mandamus, ac illius fructus ad annua scuta sex tantum pro quolibet loco reducimus, & super eadem taxa dicta Loca quingenta viginti sex cum tribus quintis partibus alterius loci ad dictam rationem scutorum sex annuorum pro quolibet loco erigimus, & instituiamus, & cum aliis dicti Montis prioribus locis unimus, addimus, confundimus, & incorporamus, ita ut inter eos omnis differentia, omneque discrimen penitus, & omnino tollatur, praeterquam in casu infra scripte redemptionis, dictaque loca quingenta viginti sex cum tribus quintis partibus alterius loci eisdem Laurentio Gavotto, & Sebastiano Marretto vendimus, & transferimus pretio dictorum scutorum centum quatuordecim monetae pro quolibet loco, per eos modis, & temporibus in eodem Instrumento contentis solven., ita ut ex nunc dicti Emptores eadem Loca Montis cuicumque alteri personae in una, seu pluribus vicibus vendere, & resignare, deque illis ad eorum libitum, disponere, libere, & licite valeant: statuentes, dictos Emptores, omnesque alios jus, & causam ab eis habentes, & habituros ad probandum, seu verificandum, in quam causam pretium dicti Montis ab eis solutum convertum fuerit, nullo unquam tempore teneri, aut obligatos esse: Ac Depositariam dicti Montis cum additione praefata unam, eandemque remanere, & ad eosdem emptores, ex causa dictae venditionis, spectare, & pertinere: eosdemque Secretarium, & Computistam dicti Montis literas patentes, & listam Creditorum, & Montistarum cum solitis emolumentis conservare, & expedire debere. Et in omnem casum, & eventum redemptionis, & extinctionis dicti Montis sic, ut praemittitur, additi, tam si sponte fiat a dictis Congregationibus, quam etiam ex ordine, & mandato nostris, vel successorum nostrorum, pretium illius ad eandem rationem scutorum centum quatuordecim pro quolibet loco solvi, & restitui debere, & propterea in quibuscumque literis patentibus dictorum locorum additorum expediendi, mentionem fieri volumus, & mandamus, quod sunt de locis nunc additis, ad effectum, ut dicta redemptione, vel extinctione occurrente, restituantur pretium dictorum locorum ad eandem rationem scutorum centum quatuor-

decim pro quolibet loco, & quoad reliqua cesset omnis differentia, ac in omnibus, & per omnia prioribus locis, ut praemittitur, aequiparentur, dictasque Congregationes nullo unquam tempore solutiones praedictas per eas debitas recusare, seu quovis modo retardare, aut differre posse, etiam sub praetextu, quod in computis dictae taxae, ac illius distributionis, seu alias quomodolibet gravatae fuerint, sed omnino, & precise ad dictas solutiones, modis, & temporibus supra dictis, Depositario Montis faciendas teneri, & obligatas esse.

§. 4. Praesentesque nostras de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel alio quovis defectu notari, argui, vel impugnari, aut revocari, restringi, vel limitari nullatenus posse, & si secus fiat, quoties id fiet, toties illas in pristinum restitutas, & plenarie reintegratas, validasque, & efficaces, perinde acsi consistorialiter, & de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu emanassent, perpetuo fore, & esse, ac censeri, vimque validi contractus inter Nos, & Sedem praefatam, & dictos Montis Emptores, & alios ab eis causam habentes, & habituros iniri habere, easque ad omnia, & singula praemissa plene proban. omnino sufficere, nec ad id alterius probationis admodicum requiri, dictumque Montem, & Collegium, ac illius Depositarium in pacifica, & quieta distarum pecuniarum, & summarum per unamquamque distarum Congregationum, ut praemittitur, debitarum, & assignatarum, modis, ac temporibus, percipiendi, exigendi, & consequendi, ac jurium, & privilegiorum praefatorum possessione, dicto Monte durante, manutendos, & conservandos esse, ac desuper nunquam molestari debere: sicque & non alias per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 5. Non obstantibus omnibus, quae in singulis Praedecessorum nostrorum super erectione, ac reductione dicti Montis Novennalis, ac praesertis nostris literis, voluerunt, ac Nos respective volumus non obstat, quae hic sigillatim pro repetitis habeantur; quibus omnibus specialiter, & expresse derogamus, nec non aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & Cancellariae nostrae regulis, etiam de non tollendo jus quassitum, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 22. Maii 1594. Pontificatus nostri Anno III.

Claufula ad perpetuam hujus confirmationis firmitatem.

Contraria tollit.

Dar. die 22. Maii 1594. An. III.

Tur-

L X X X.

Ex Regis. in Secret. Breve.

Vicarius Turrinani Archiepiscopi deputatur Commissarius Apostolicus ad recipiendas rationes ab Economis Ecclesiarum Sardiniae super spoliis Archiepiscoporum, & Episcoporum, fructuumque Ecclesiarum vacantium.

Dilecto filio Vicario Venerabilis Fratris Archiepiscopi Turrinani, in spiritualibus Generali.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Filii Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

DEct Romanum Pontificem, quando cumque ea, quae per Praedecessores suos piis usibus applicata fuerit, secus atque destinata sunt, conversa fuisse comperit, de opportuna provisionis remedio providere, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

Pius V. spolia Archiepiscoporum, & Episcoporum Sardiniae, fructusque Ecclesiarum vacantium applicavit reparacioni ipsarum Ecclesiarum, & Sacrarum Suppellectilium comparacioni.

§. 1. Alias siquidem se. re. Pio Papa V. Praedecessori nostro exposito pro parte charissimi in Christo filii nostri, tunc sui, Philippi Hispaniarum Regis Catholici, quod cum Sedes Apostolica nunquam percepisset, nec percipere consuevisset spolia Archiepiscoporum, & Episcoporum in Insula Sardiniae Metropolitana, & Cathedrales Ecclesias obtinentium, nec minus fructus, redditus, & proventus Ecclesiarum hujusmodi, illarum vacatione durante, decurrentes, sed spolia, & fructus hujusmodi ipsorum Archiepiscoporum, & Episcoporum in dictis Ecclesiis Successores, ex privilegiis, & Indultis Apostolicis, semper percipissent, & levassent, ac percipere, & levare pacifice, & quiete consuevisset, & cum Ecclesiae hujusmodi pro earum Fabricis, ac ornamentis, & paramentis pro divino cultu necessariis, nullos haberent redditus, verumiliter, ac pro certo credendum erat, privilegia, & indulta praedicta ea ratione per Romanos Pontifices concessa fuisse, ut ipsi Archiepiscopi, & Episcopi, Ecclesias praedictas ex pecuniis provenientibus ex spoliis, & fructibus praedictis reparare, instaurare, & manutenerent, & conservare, nec non ornamenta, & paramenta hujusmodi in eisdem Ecclesiis habere deberent, & tenerentur: nihilominus a multo, & fere immemorabili tempore citra, ipsi Archiepiscopi, & Episcopi, quamvis spolia, & fructus hujusmodi exegissent, & percipissent, illa in eorum commodum, & utilitatem, & proprios usus converterant, negligendo, & omittendo Ecclesias praedictas, & earum aedificia, ac strukturas instaurare, reficere, & reparare, ornamentaque, & paramenta hujusmodi habere, ex qua avaritia, & negligentia Ecclesias praedictas ruinas in eorum aedificiis fere in totum minari, ornamentisque, & aedificiis hujusmodi carere contigerat; idem Pius Praedecessor, supplicationibus ejusdem Philippi, qui etiam

Sardiniae Rex existit, ea in parte sibi humiliter porrectis, inclinatus, spolia Archiepiscoporum, & Episcoporum praedictorum in dicta Insula, & extra eam, non tamen in Italia decedentium, fructusque, redditus, & proventus Ecclesiarum praedictarum, illarum vacatione durante, ab Episcopis, & Archiepiscopis, quos in Ecclesiis hujusmodi, ut praefertur, vacantibus pro tempore, succedere contigisset, auctoritate Apostolica perpetuo abdicavit, & separavit, illasque dictas Ecclesias, pro illarum fabrica, struktura, reparacione, & conservacione, ac etiam ornamentorum, & paramentorum emptione, & manutentione, etiam perpetuo applicavit, & appropriavit: & insuper, ut praemissa suum debitum consequi possent effectum, dilectis filiis singulis Capitulis singularum Ecclesiarum praedictarum, illarumque personis per dictum Philippum, Regem, ejusque Successores eligen., ut spolia, & fructus hujusmodi percipere, exigere, & recuperare possent, & valerent, illaque in restauracionem, recuperacionem, & manutentionem, emptionem, & conservacionem praedictas, convertere, ipsasque Ecclesias instaurare, reparare, & conservare, ornamentaque, & paramenta praedicta emere, & manutenerent deberent, & tenerentur, perpetuo concessit, & indultit, ac commisit, & mandavit: ipsique Archiepiscopis, & Episcopis, ne in spoliis, ac fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi se in aliquo intromitterent, aut intromittere auderent, quinimo illa per Capitula, & personas hujusmodi percipi, exigi, & recuperari, & ut praefertur, converti promitterent, sub censuris, & poenis Ecclesiasticis eo ipso incurrendis, inhibuit, ac praecipit, & mandavit, prout in ipsius Pii Praedecessoris literis in forma Brevis, sub Datum die 8. Februarii 1569., Pontificatus sui Anno II. expeditis, latius continetur.

§. 2. Cum autem, sicut Nobis nuper innotuit, Capitula Ecclesiarum tam Metropolitanarum, quam Cathedralium, seu Economum, aut aliae personae ad perceptionem spolorum Archiepiscoporum, & Episcoporum pro tempore defunctorum, ac fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiarum hujusmodi pro tempore vacantium, vigore dictarum Pii Praedecessoris literarum deputati, spolia quidem, ac fructus, redditus, & proventus hujusmodi perciperint, & exegerint, eos tamen, non in reparacionem Ecclesiarum, ac ornamentorum, & paramentorum emptionem, ut Pii Praedecessoris mens fuit, sed in proprios eorum usus converterint. Nos piam, tam Philippi Regis, quam Pii Praedecessoris intentionem sic fraudari, aegre ferentes, ac in praemissis opportune providere volentes: Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberacione nostris, te, de cujus prudentia, fide, & integritate plurimum in Domino confidimus, ad infra scripta Commissarium, & Delegatum notarum specialem, auctoritate Apostolica, teno-

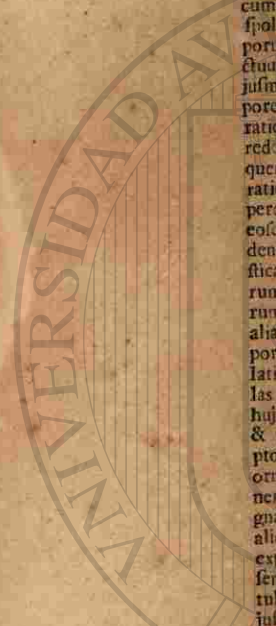
Sed cum Ecclesiarum economi ea sibi propria fecerint;

Clemens Vicario Turrinani Archiepiscopi committit, ut eos ad rationem perceptionem percipiant reddendi cogat, penamque inobedientibus infliget.

teno-

tenore presentium, constituimus, & deputatus, tibi que per presentes committimus, & mandamus plenam, liberam, & amplam ad hoc facultatem tribuentes, ut ab omnibus, & singulis Capitulis tam Metropolitanarum, quam Cathedralium Ecclesiarum Insule Sardinie, ac Oeconomis quibuscumque, tam ab eis, quam etiam a predicto Philippo Rege, aut aliis quibuscumque, quavis auctoritate ad receptionem spoliatorum Archiepiscoporum, & Episcoporum pro tempore defunctorum, ac fructuum, reddituum, & proventuum huiusmodi Ecclesiarum vacantium pro tempore, deputatis, fidelem, ac diligentem rationem, tam spoliatorum, quam fructuum, reddituum, & proventuum per eos, & quemlibet ipsorum, usque in diem, quo rationem exigere inceperis, exactorum, & perceptorum, auctoritate nostra exigas, eisdemque ad huiusmodi rationem tibi reddendam, per censuras, & penas Ecclesiasticas, atque privationis suorum Beneficiorum, & Officiorum Ecclesiasticorum quorumcumque, inhabilitatisque ad illa, & alia impoterum obtinenda, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, cogas, & compellas, & si, visis rationibus computisque, huiusmodi spolia, & fructus, redditus, & proventus per eos exactos, & perceptos, in restitutionem Ecclesiarum, ac ornamentorum, & paramentorum emptionem, ut a prefato Pio Prædecessore designatum fuit, minime expensos, sed in alios quosvis usus, in dictis literis minime expressos, & contra dictarum literarum seriem conversos fuisse compereris, Capitula, Oeconomos, & alios Exactores huiusmodi, sive heredes, per supradictas, & alias etiam graviores penas, arbitrio tuo, infligendas, aggravandasque, & reaggravandas, ad integram restitutionem spoliatorum, ac fructuum, reddituum, & proventuum huiusmodi faciendam, pariter cogas & compellas, ac penes personam fidei, & facultatibus idoneam deponi mandes, & facias, unde, nisi de mandato nostro, a quoquam, quavis auctoritate, recipi, aut in alios, quam eos, quos Nos statuimus, usus, converti minime permittas: Tibique facultatem, quoscumque, opus fuerit, etiam per edictum publicum, confito, etiam summarie, de non tuto ad illos accessu, citandi, ac inhibendi, auxiliumque brachii secularis invocandi, aliaque in premissis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, tribuimus.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumvis Ecclesiarum, & Capitulorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegii quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium premissorum, quomodolibet concessis, & confirmatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, presentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice,

UNIV
NOMA
RALDE

dmntaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.
Datum Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 13. Aprilis 1594., Pontificatus nostri Anno III.

Dat. die 13. Aprilis 1594. An. III.

LXXXI.

Canonizatio Sancti Hyacinthi Ordinis Fratrum Prædicatorum. & festivitatis institutio pro die 16. mensis Augusti.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Benedictus Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui dilectam filii sui sponsam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam perpetua regit providentia, atque his luctuosis temporibus, multis arumnis, & calamitatibus afflictam, multiplici etiam gaudio, & Sanctorum suorum gloria consolatur. Vere enim magna existit spiritualis letitiæ materia, cum Deus Illustria servorum suorum merita ideo mundo manifestat, ut dum illis ubique Terrarum veneratio tribuitur, Deus ipse in Sanctis suis mirabilis prædicetur. Nam cum aliqui servi Dei, excellenti vite sanctitate, & miraculis insignes, jam cum Christo in Cælo regnantes, in terra quoque summa Romani Pontificis auctoritate, Sancti esse declarantur, Rex ipse sempiternæ maiestatis, & gloriæ, in Sanctorum Concilio glorificatur, divini cultus observantia augetur, fidelium pietas, & devotio excitatur, detestandæ hæreses magis magisque convincuntur, plures populo Dei ad virtutis exemplum, & suffragii patrocinium proponuntur, ut quod fideliter petimus, id efficacius multiplicatis intercessoribus consequamur.

Sancti qui in Cælo regunt, in Terra etiam Romani Pontificis decreto venerandi sunt.

Sixtus V. Canonizavit S. Didacum, in eius Constitut. CXXVIII Rex. To. V. Par. I. fol. 3.

§.1. Quare magna Dei benignitate, ante paucos annos factum est, ut a felicis recordationis Sixto Papa V. Prædecessore nostro, ex Seraphici Patris Francisci Religione, Beatus Didacus Hispanus, in Sanctorum numerum referretur, & nunc vicissim, ex Beatissimi Patriarchæ Dominici disciplina, Beatus Hyacinthus Polonus, Sanctis pariter Christi Confessoribus adscribatur, nimirum ut duo clarissimi Ordines, unde tot pii, ac Sancti viri Catholicæ Ecclesiæ lumina prodierunt, nostra quoque ætate, duplicato populi Christiani gaudio, honore consimili augeantur, ut dua ista lucerna, fide, & signis mirabilibus luminosa, & caritate ardentes, supra excelsum candelabrum collocatæ, in domo Dei collescant.

§.2. Et nos quidem cum multis aliis in rebus, tum in hoc etiam divinæ gratiæ abundantiam agnoscamus, primum quod Nos ipsos Deus, veluti oculos testes, in hac religiosa causa esse voluerit: nam cum adhuc ex numero essemus Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, & Apo-

Et nos proponitur Canonizatio Beati Hyacinthi.

Apostolicæ Sedis de latere Legatione in Polonia fungeremur, vidimus Cracoviæ insigni loco sepulchrum B. Hyacinthi, in quo venerandum illius Corpus in somno pacis quiescit, & Regni illius erga hunc Beatum virum singularem devotionem perspeximus: deinde etiam in eo divitiis bonitatis Dei prædicamus, quod ita dispulerit, ut hoc pium, & salutare canonizationis Beati Hyacinthi negocium, ante annos quinque & septuaginta, Religiosis Poloniæ Regibus, Regni que Ordinibus supplicationibus inchoatum, & a pluribus Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, variis progressibus promotum, tandem per nostræ humilitatis ministerium, qui Poloniæ Regnum peculiari paternæ dilectionis affectu complectimur, omni ex parte absolvetur.

Leo X. Polonia Rege instans, illius processum commisit.

§.3. Anno siquidem humanæ salutis 1518. felicis recordationis Leo Papa X. Prædecessor noster, supplicationibus rec. mem. Sigismundi Primi Poloniæ Regis tunc in humanis agentis, de Beato Hyacintho Polono. Ordinis Fratrum Prædicatorum, fidei integritate, & morum sanctimonia, & miraculorum fama, in universo Poloniæ Regno percelebri, in Sanctorum numerum referendo, inclinatus, bon. mem. Joanni Episcopo Laudicæ, & Jacobo Canonico Cracoviæ, ut in ejus vitam, & miracula, diligenter inquirerent, suis quibusdam literis mandavit. Qui pro suo Apostolicæ Sedi obtemperandi studio, universæ illius vitæ, & miraculorum rationes in acta retulerunt: eaque anno etiam Domini 1526. Leone Prædecessore predicto vii. ad pie mem. Clementem Papam Septimum etiam Prædecessorem nostrum transmissit.

Leone vii. sancto Clementi VII. Fratris Ordinis S. Dominici licentiam dedit in Regno Poloniæ, illius officia celebrandi.

§.4. Quibus quidem actis diligenter perpepisset, ac etiam ipsius Sigismundi Regis supplicationibus idem Clemens Prædecessor adductus, dum de tota re mature decerneret, Fratris Ordinis Prædicatorum dicti Regni, ut postriede festivitatis Assumptionis Beatissimæ Dei Genitricis Virginis Mariæ, solemnitatem, atque Officium, ac Sacrosanctum Missæ Sacrificium in eisdem B. Hyacinthi honore celebrare, atque etiam imagines, & Altaria illi in omnibus Ecclesiis domorum suarum prefati Ordinis statuere possent concessit. Et deinde predicto Sigismundo Rege id etiam postulante, eandem concessionem ad omnes dicti Regni Cathedrales Ecclesias, quoad usque ad Canonizationem dicti B. Hyacinthi eventum esset, extendit.

Paulus III. iterum negocii Canonizationis tribus Card. examinari, commisit.

§.5. Ceterum consilio de Canonizatione huiusmodi ob quasdam tunc obortas difficultates per id tempus intermisso, anno si noster Domini 1539. tunc existentes Præsules ejusdem Regni, in Synodo Petricoviensi per eos celebrata congregati, unanimi consensu, dicto Clemente Prædecessore defuncto, per literas sanctæ memoriæ Paulo Papa III. similiter Prædecessori nostro supplicarunt, ut ad huiusmodi Canonizationem perficiendam, suam, & dictæ Sedis auctoritatem impetiretur. Quorum supplicationibus idem Paulus Prædecessor annuens, tribus Venerabilibus Fratribus suis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, Ordinum Prioribus, negocium Canonizationis huiusmodi rursus examinandum commisit, qui & ipsi, pro assiduis ejusdem Sigismundi Regis, necnon Prioris Provincialis dicti Ordinis in predicto Regno tunc deputati supplicationibus, quibus nempe id petebant, ut in ipsius Hyacinthi fidei sinceritatem, vitæ sanctitatem, & miraculorum, quorum in dies in dicto Regno fama augebatur, excellentiam diligenter iterum inquireretur, ad quosdam ipsius Regni probatos viros hoc negocium detulerunt, qui concessionibus Apostolicis super ea re factis, aliisque omnibus, quæ ad Canonizationem predictam pertinebant, attente consideratis, singula mature examinata in publica documenta redegerunt, denique summa fide collecta ad dictam Sedem transmissit. Postmodum idem Paulus Prædecessor Fratribus dicti Ordinis ejusdem Regni etiam concessit, ut ipsi Officium de dicto Beato Hyacintho singulis quintis feriis, in quas nullum Festum proprium incidere, perinde ac si esset in Sanctorum numerum relatus, quemadmodum de Sancto Dominico singulis feriis tertiis fieri solebat, recitare, ac illius ossa, & corpus exhumare, ipsamque in sublimiorem Ecclesiæ locum transferre possent.

Gregor. XIII. & Sixtus V. de Canonizationis abolitione requisiti fuerunt.

§.6. Postea labente anno Domini 1583. clare mem. Stephani Poloniæ Regis, de eadem Canonizatione apud felicis recordat. Gregorium Papa XIII. pariter Prædecessorem nostrum, dum in humanis ageret, supplicatione intercedente, ac interea illo vii. functo, carissimi in Christo filii nostri Sigismundi Tertii Poloniæ Regis, ac carissimæ etiam in Christo filia nostre Anne Poloniæ Regina, necnon dilectorum filiorum nostrorum tunc suorum, Gregorii tit. Sancti Sixti de Radzivil, & Andree de Somilio, tit. Sancti Angeli in Piscina, Battorii nuncupatorum Cardinalium, & Venerabilium Fratrum nostrorum Archiepiscoporum, & Episcoporum, cæterorumque totius Regni predicti Ordinum status, tam Ecclesiastici, quam secularis, votis ac precibus, a fe. re. Sixto Papa V. etiam nostro Prædecessore, per dilectos filios Stanislaum Relsium, ejusdem Sigismundi Regis apud eundem Sixtum internuncium, necnon, Fratrem Hippolytum Mariam Baccaria de Monte Regali Magistrum Generalem totius Ordinis Prædicatorum, ac ejus nomine Fratrem Bartholomæum de Miranda tunc Procuratorem Generalem ejusdem Ordinis, ac demum Fratrem Severinum Cracoviensem, ejusdem cause, nomine Provincie, & Regni Poloniæ, ad id constitutum Procuratorem, supplicatum fuit, ut ipse eundem Beatum Hyacinthum pro sanctitatis sue fama, quam miraculorum accessu in dies magis magisque confirmabat, in Sanctorum numerum veteri Romanæ Ecclesiæ ritu, & prescripta solemnitate cooptaret.

Gregor. XIII. & Sixtus V. de Canonizationis abolitione requisiti fuerunt.

Sixtus V. processum sui processum

§.7. Idem vero Sixtus predictum processum

1594. festum Card. de iure super sacris ritibus, & tribus R. Auditoribus examinanda cum mit.

zationis abolitione apud Clem. VIII. vehementius infert.

cessum super huiusmodi re confectum, Congregationi venerabilium Fratrum nostrorum, tunc suorum, S. R. E. Cardinalium, super sacris ritibus deputatorum, examinandum commisit. Coram quibus idem Sigismundus Rex, & universi Regni predicti Status Ecclesiastici, necnon ipsius Ordinis Prædicatorum Religionis Professores, nonnulla Scripturarum, ac iurium volumina, duoque processus super ea re formati exempla protulerunt, unum videlicet ex sel. rec. Pauli PP. IV. etiam prædecessoris nostri, qui unus ex tribus Cardinalibus in ordine Prioribus a prædicto Paulo prædecessore ad id deputatus fuerat, scripturarum monumentis depromptum, alterum vero ex ipso Regno simul cum libro, tum vetustatis auctoritate, tum vite, ac miraculorum ejusdem B. Hyacinthi diligenti expositione probato allatum, eo quidem illud ad fidem propofitis de rebus faciendam firmius, quod esset præstantium virorum literis obfignatum, & longo annorum spatio in Archivio Cracoviensis Conventus ejusdem Ordinis Prædicatorum, tanta cum fidei laude asservatum, ut illo tanquam certi testis opera summe auctoritatis homines semper dubiis in rebus uterentur. Cujus rei fidem vel hoc ipsum agebat, quod alterum alteri, tum rebus tum sententiis omnibus tam apte respondebat, ut nihil vel similitud vel congruentius excogitari posse videretur. Quæ quidem universa, citato Fisci Procuratore, recognita fuerunt. Idem, potro Sixtus prædecessor, tribus causarum Palatii Auditoribus doctrina, & rerum usu præstantibus, ad hoc nominatim deputatis mandavit, ut de istis illis iuribus, ac processibus exemplis diligenter cognoscere, & conclusiones inde pro more colligerent.

§. 8. Quæ in re, cum dia, multumque illi operam suam exeruissent, eodem Sixto, sic it Domino placuit, viam universæ carnis ingresso, sel. rec. Gregorio PP. XIV. prædecessori etiam nostro retulerunt, producta iura plenissima esse fidei atque auctoritatis, processumque omnem ad Canonum præscripta fuisse confectum, atque ex eo Beati Hyacinthi fidei integritatem, vite sanctitatem, & miraculorum, ex quibus octo potissimum consideranda propofuerant, claritatem manifeste elucere. Quæ quidem re ad venerabilium etiam Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium super sacris ritibus tunc deputatorum Congregationem, ut & ipsi, quid ea de re sentirent, in medium afferrent, ejusdem Gregorii iussu remissa, iidem Cardinales attente examinatis aliarum a prædictis causarum Auditoribus conclusionum argumentis, ac Fisci Procuratore semper citato, atque audito, servatissime etiam servandis, unanimi consensu eorumdem Auditorum, super scripturis, iuribus, & processibus exemplis exhibitis relationem approbarunt, & rationes, quibus de illius fide, vite, & miraculis constaret, longe firmissimas esse iudicaverunt.

§. 9. Accessit denique recens, & æquitate ac pietatis plena postulatio ejusdem Sigismundi III. Regis, qui etiam Suetia Rex exiit, quique Legatione nobis, ac Sedi Apostolica obedientie præstandæ causâ, dilecto filio insigni viro Stanislao Myski, Palatino Lencintensi apud Nos, & distam Sedem Oratori suo nuper delata, nihil eum a nobis vehementius hoc tempore flagitare iussit, quam ut negocium istud ad optatum tandem, & suis, atque Christianissimum ejusdem Regni Polonia supplicationibus, consentientem exitum perducamus.

§. 10. Cujus quidem B. Hyacinthi vite omnis, ac rerum, quas Deus ejusdem tum viventis tum defuncti intercessione ac meritis gessit, narrationem hoc loco pro nostro munere toti Ecclesiæ proponendam duximus, ut inde non solum ad divinas laudes prædicandas, atque ad Christianam religionem firmiore pietatis zelo conservandam Christianissimum animi excitentur, verum etiam eo nomine ingentes gratia ab omnibus Christianissimis Deo agantur, quod B. Hyacinthi prædicti sanctitatem, quamquam gravibus de causis antea probatam, & multis miraculis illustrem, publica tamen ipsius Apostolicæ Sedis, quam Spiritus Sanctus regit, & gubernat, ac nostra sententia omnino confirmari hoc tempore voluerit.

§. 11. Natus igitur est B. Hyacinthus in Polonia, in Villa, quæ Camensis appellatur Voratylavienfis Diocesis ante annum Domini millesimum ducentesimum, ex nobilibus, & christianis parentibus, sed quibus vite, virtutum, ac miraculorum splendore longe ipse præluxit. Ineuntis ætatis tempus in primum literis, quibus ætas illa informari solet, impertivit, in quibus cum tantum profecisset, quantum ad altiore disciplinam capeffendam satis sibi esse videbatur, animum statim ad Theologiæ, & Juris Canonici studia adjunxit, magno sane, & admirabili cum fructu, ut qui non multo post Cracoviensis Ecclesiæ Canonicus factus, ita inter ordinis sui viros excelluerit, ut propter eximiam eruditionem cum præclara, & insigni pietate conjunctam, tanquam ardens lucerna cæteros clarissimo virtutum suarum lumine coluaret.

§. 12. Ab Ivone deinde Cracoviensi Episcopo Patro suo Romam perductus est: ubi una cum Ceslao ipsius consanguineo, & Hermanno Theutonico familiari suo a Sancto Dominico Romæ tunc degente, ejusdem Ivonis rogatu, qui de Hyacintho, ac duobus aliis regularis vite sue instituto imbuedis cum ipso egerat, perexiguo tempore omni illius disciplina egregie instructus, in ejusdem S. Dominici Ordinem nomen dedit, habituque de illius manibus suscepto, & expresse illius regulam professus, in Poloniam tandem cum sociis rediit.

§. 13. Quo in itinere, cum usque ad Civitatem Frizacensem processisset, verbo simul, & exemplo tantum illic profuit, ut ipsis sex mensibus Monasterium dicti Ordinis, multis ibidem Fratribus, & Hermanno illis Præposito, relictis, construxerit. Inde Cracoviam reverfus, alio ibi ejusdem Ordinis

§ Hyacinthus in villa Camensis ortus, Canonicus Cracoviensis fuit.

Habitu S. Dominici Romæ suscepto.

Monasteria plurima construxit, & S. Dominici vestigia, & virtutes verbo, & opere imitatus est.

Qui Gregorio XIV. retulerunt.

Rex Poloniæ go d. Canon.

Ordinis Monasterio erecto, Dominicane Religionis crescentem paulatim familiam propagavit. Mox ad aliarum ejusdem Poloniae Regni Provinciarum salutem cogitatione conversa, quatuorque aliis professionis sue Monasteriis variis in locis edificatis, omnes, tum verbi Dei prædicatione, tum vite sue innocentia in sui admirationem excitavit. Summa denique hæc est, quam a Sancto Dominico ejusdem Religiosi instituti auctore, tanquam e purissimo fonte hauserat, vivendi rationem, eandem ipsam ad extremum usque vitam sancte, & religiose servasse. Nam sive Christianæ humilitatis species ante oculos proponatur, eo nihil erat demissius, nihil modestius, sive castitatis, ac virginæ pudoris imago pulcherrima desideretur, illo nihil purius, nihil candidius fuit, si denique veræ in Deum, & proximos caritatis forma exquiratur, illius charitate nihil potuit absolutius, nihil perfectius exoptari. Quanto porro in corpore castigando, atque in servitute redigendo, illius fuerit severitas singule noctes indicio fuerunt, quibus sese usque ad sanguinis profusionem affligebat. Quæ vero continentia, & moderatio in victu omni fuerit, præter sextas foras Beatissimæ etiam Dei Maris Mariæ Virginis, & SS. Apostolorum Vigilæ ad unam omnes declarant, quibus excepto pane, & aqua, nihil omnino gustabat. Divini autem numinis propitiantis tanta cura, tantaque sollicitudine tenebatur, ut totas noctes in Templo fundendis ad Deum precibus in somnis per se confameret, & si quando inedia, ac fopore fellis, & cadentibus membris, somnum capere cogebatur, aut stans, lapidi tantum Altaris innixus, aut jacens humi, scilicet prostratus quiescebat. Et quoniam nihil magis, quam otium homini præsertim Religioso vitandum esse sentiebat, idcirco quicquid temporis vacuum ab oratione supererat, id omne partim colendis sacris studiis, partim habendis concionibus, partim confessionibus audiendis, partim etiam agrotis invifendis, partim denique Deo, & proximo serviendo, impendebat.

§. 14. Cujus quidem singularem susceptæ vite rationem, quæ cœlestis potius, quam humanæ vir merito reputabatur, frequens multorum, qui se ejus precibus, & orationi commendabant, ad eum concursus, atque adeo nova in dies rerum ab eo gestarum præstantia, pleraque miracula minime obscura declarant. In quibus, ut cætera, quæ innumera prope sunt, omittamus, cujusdam Petri ex Villa Prosovyi oriundi resuscitatio proponenda primum, occurrit, quem rapidi fluminis impetu ex equo dejectum, & in aquis omnino submersum, cum ejus corpus altero die jam latens, inexpectato ex ipso flumine prodisset, Deus ob merita, & preces ejusdem B. Hyacinthi, statim ad vitam revocavit. Ejusdem quoque sanctimoniam mulier quædam, Judich nomine egregie ostendit, quam cum paralytis morbi vis elingnem proflus, ac mutam reddidisset, nullaque ratione vocem Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Miracula vitæ multa fecit, quorum aliqua hic referantur.

mittere ullam posset, tandem beati viri intercessione assequuta est, ut lingua, & sermone libere uteretur. Prædicandi autem Evangelii causa cum ad varia passim loca se conferret, ac propterea ad Vandalum flumen Vislogradum Masovia Urbem redundantibus aquis præterfluens aliquando pervenisset, nullo nauclero, nulloque navigio, quo trans amnem veheretur, ad illius ripas conspecto, divina ope implorata, & Crocis signo communitus, comites ad iter per medios fluctus alacriter prosequendum hortari hunc in modum cepit. Eja, inquit, filii, sequimini vestigia mea in nomine Christi, quo dicto, statim in flumen sicis vestigiis se immisit. Verum sociis præeuntem illum sequi metuentibus, extenso pallio aquam tegeas: Agite, inquit, filii carissimi, sit iste Nobis pons Jesu Christi, per quem in nomine ejus transeamus. Itaque flumen illud altissimum simul, ac rapidissimum una cum sociis incolomis trajecit. Quodam tempore etiam, cum per agros Villæ cujusdam Diocesis Cracoviensis, inopam, ac pauperum hominum segetes injuria grandinis læsa passim, ac disjectas videret, non prius sibi ab oratione temperavit, quam easdem incolis intactas, atque integras reddidisset.

§. 15. Longum esset cæteras res ab eo, dum vixit, gestas percerere, ut cui toto vitæ cursu nullus unquam descesserit, quo non præclara aliqua ediderit fidei, pietatis, innocentie, cæterarumque omnium sacrarum virtutum documenta. Quo quidem vitæ genere ad quadraginta propomodum annos perducto, cum tandem cuperet dissolvi, & esse cum Christo, in Vigilia Festivitatæ Assumptionis Beatissimæ Dei Genitricis, ac Virginis Mariæ, Fratribus Monasterii Sanctissimæ Trinitatis Cracoviensis accessisset, moriturum sese definito die prædixit, eosque appropinquantis sui discessus nuncio perculsos amantissime consolatus valere in Christo, Deumque in vita perpetuo timere iussit. Postridie igitur piis, ac canonicis precibus recitatis, & Sacrosanctis Ecclesiæ Sacramentis summa cum veneratione perceptis, cum versum illum extremo jam vitæ spiritu protulisset: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, in Domino obdormivit, ejusdem Domini Anno 1257. die 15. Augusti.

§. 16. Audita ejus morte, cum magna hominum multitudo, sive prosequendi funeris, sive contingendi corporis, sive per eum divini auxilii expectandi causa, sive alio Christianæ pietatis officio ad Sanctissimæ Trinitatis Monasterium ejusdem Ordinis Prædicatorum, sepulchro ipsius religiosum, ac celebre, confluxisset, Deus, in cujus conspectu gloriosa est mors Sanctorum ejus, Zegotam quemdam nobilem Polonum, qui ex equo, quem forte agitabat, miserime excussus, effractus, & contusus totius corporis membris statim obierat, ad B. Hyacinthi sepulchrum, eo ipso, quo mortuus est die, a parentibus allatum, ob ejusdem B. Hyacinthi merita, & preces, non solum

Diem sui obitus prædixit, & die 15. Augusti 1257. in Domino.

Miraculis etiam postea claris quorum aliqua hic recen sentur.

in vitam deo excitavit, verum etiam
pristinae, & valetudini, & integritati ita
restituit, ut in eo ne minime quidem le-
sionis reliquum ullum vestigium apparet.
Cujus miraculi famam alterius etiam exitus
postea auxit, infantulus enim, quem ma-
ter mortuum ediderat, a patre ad Beati viri
tumulum translatus, cum primum is pro
filiolo voto se Deo pie obstrinxit, magna
cum omnium admiratione vivere statim
cepit. Accessit aliud quoque admirabile
ipsius in Ursulam quandam factum, quae
cum maximis deplorati morbi doloribus
toto biennio iactata, eo tandem devenisset,
ut omnis melioris valetudinis spe abjecta,
ipso jam mensis duos nullo amplius cibo,
sed aqua dumtaxat vitam tueretur, Agnete
tandem filia B. Hyacinthi opem suppliciter
implorante, optatam salutem recuperavit.
Postremo ejusdem Barbarae Cracoviensis
foeminae, quae ex partu in hydropisim inci-
derat, ita ut jam de illius salute ab omnibus
esset desperatum, valetudo, nulla proorsus
humana medicina, sed unius B. Hyacinthi,
cui sese commendaverat pietate, ac meritis
redintegrata, eximiam servi Dei sanctita-
tem clare confirmavit.

Ex supra dictis
causis Pont.
Canonizationis
negotium
abolvete.

§.17. Quibus sane signis, multisque aliis
ad eandem B. Hyacinthi sanctitatem com-
probendam pertinentibus rebus adductis. ac
praeterea constanti omnium Ordinum disti-
Regni, & ejusdem Sigismundi Tertii Regis,
ac Dominicanae Religionis petitioni satisfacere
cupientes, cum id maxime idem Sigis-
mundus Rex per praedictum Stanislaum
Mynski suam apud Nos Oratorem, ipse
vero Dominicanus Ordo per dilectum fili-
um fratrem Joannem Vincentium Aristo-
ricensem ejusdem Ordinis Praedicatorum
Generalem a Nobis postulaverit, ut quonia-
m quaevis ad acta, & processum
B. Hyacinthi spectabant, ex hujus Sanctae
Sedis praescripto exposita, ac perfecta erant.
Nos, quibus ea de re statendi potestas a
Deo est tributa, ad hujusmodi negotium
definendum omnes auctoritatis Sanctae Sedis
Apostolicae, & nostrae, partes conferre-
mus, de eo ipso non prius tamen, quam
rebus omnibus diligenter, ut par est, cir-
cumspicis hoc tempore Nobis decernend-
um esse existimavimus.

Habitis pluri-
bus causis
rationibus per
Card. fieri
R. istis depre-
cat. & pro-
cessu exami-
nato, in Con-
sistorio secre-
to fuit decre-
tum B. Hyac-
inthum cano-
nizandum esse.

§.18. Crebris igitur, ac diuturnis supra-
dictorum Venerabilium Fratrum nostro-
rum S. R. E. Cardinalium Congregationis
Sacrorum Rituum Consultationibus, hac
ipso de re etiam nostro tempore habitis, &
processu omni ex Sacrorum Canonum praes-
cripto ab eisdem viso, & examinato, quin
etiam viris in Sacra Theologia, ac Pontifi-
cio jure versatis in consilium adhibitis, cum
nihil jam desiderari videretur, secretum
Consistorium indicimus, in quo Venerabi-
lis Frater noster Alphonsus Episcopus Oriens-
is Cardinalis Gesualdus, cum suo, tum ce-
terorum Cardinalium Congregationis Sa-
crorum Rituum nomine, omnia ad eam
rem spectantia exacte, ac prudenter expli-
casset, id demum in summa retulit. De
B. Hyacinthi fide, vita, ac miraculis se, &

Cardinales collegas suos sentire, omnia
probata esse, quae ad Canonizationem ex
divini juris praescripto pertinerent, eamque
ob causam, posse Beatum illum (si idem
Nobis videretur) in Sanctorum numerum
cooptari.

Indicito Con-
sistorio publi-
co, Papa ad
Deum oratio-
nes fieri, iustit-
iae pro inspira-
tione eius quod
agendum esset.

§.19. Qua quidem re intellecta, vehe-
menter in Domino letati sumus, quod ad
augendam servi sui dignitatem facultas No-
bis hoc tempore se offerret. Nulla igitur
officii partem ad peragendum tanti momen-
ti negotium praetermittendam esse censentes,
veteri Romanorum Pontificum Praede-
cessorum nostrorum exemplo adducti, man-
davimus, ut de re ad exitum perducenda pro
ipsius gravitate diutius deliberaretur. Ita-
que aliquot dierum spatium interjecto, publi-
cum Consistorium hanc ob rem indicimus,
non modo Venerabilium Fratrum nostro-
rum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium
consensu, sed etiam Patriarcharum, Ar-
chiepiscoporum, Episcoporum, & Prae-
latorum, ceterorumque Familiarium nostro-
rum conventu frequens, in quo quidem dile-
ctus filius Cimus Campanus Consistorialis
Aulae nostrae Advocatus, res gestas, & Beati
Hyacinthi virtutes, fidei ipsius sinceritatem,
vitae sanctitatem, ac miracula oratione
de more est complexus, ac deinde ejusdem
Sigismundi III. Regis, totiusque Poloniae
Regni, ac Religionis Dominicanae nomi-
nate, ut ipsum in Sanctorum numerum
referremus, suppliciter a Nobis postulavit.
Quod cum praesentes ipsi audivissemus, in-
sistata letitia viscera nostra perfundi sensimus.
Divina enim voluntate evenisse intel-
ligebamus, dictum Sigismundum Regem,
cui nunc maxima duorum praesentium re-
gnorum moles incumbit, ideo de Beato
Hyacintho inter Sanctos aggregando incre-
dibiliter laborare, ut nimirum nova sibi,
suisque Regni firmam apud Deum interces-
sionis patrocinia compararet. Itaque respon-
dimus, in tam sollicita, tamque constanti
optima, ac piissimi Regis postulatione, in-
esse eximie illius religionis significationem
haud haec animi sui virtute alienam, neque
indignam praesentis eius divini callus ampli-
ficandi desiderio. Diximus etiam permagna
Nobis esse voluptati, eoque animum nostro
ad gratias Deo agendas vehementer
excitari, quod quibus servis sempiternae
beatitudinis premia jamdiu in Coelis sunt
tributa, eosdem etiam in terris ab homini-
bus coli velit Deus, ut Christifideles, vel
illorum intercessione celestia auxilia facilius
promerantur, vel eorumdem imita-
tione expeditius ad caelestem, qua ipsi jam
perfruuntur, gloriam perducantur. Summa
denique responsionis nostrae haec fuit,
Nobis quidem esse constitutum gravissima
illius petitioni non deesse, causa tamen ma-
gnitudinem obviare, quo minus in summa
ipsius, totiusque sui Poloniae Regni voluntate
res ipsa a Nobis adhuc praestari possit, ut
quibus eadem de re cum venerabilibus Fra-
tribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Car-
dinalibus, & ceteris Episcopis diligenter
tractandum esset. Quocirca eosdem Car-
dinales,

nales, & Episcopos etiam, atque etiam
monimus, ut non solum quaecumque hac
ipsa in causa versarentur, omni studio adhi-
bito examinentur, verum etiam conjunctis
precibus Deum deprecarentur, ut mentibus
nostris lucem praerferret ad ea demum agen-
da, quibus divinae illius gloriae amplitudo,
& totius Ecclesiae utilitas augetur.

Indicito postea
aliud secretum
Consistorium,
in quo omnia
voto conclusus
fuit Canonizationem
faciendam, &
ideo praefini-
vit diem futu-
rum Dominicae
in Albis pro
ea absolvenda

§.20. Haece deinde perfectis rebus, Con-
sistorium secretum rursus indicimus, in quo
etiam Patriarcha, Archiepiscopi, Episco-
pi, qui tunc in Urbe erant, ac nostri, &
Sedis Apostolicae Notarii, & Sacri Palatii
Auditores mandato nostro vocati adfuerunt.
Tunc igitur Nos pro nostra, & Sanctae hu-
jus Sedis, in qua a Deo collocati sumus,
auctoritate, & potestate, & pro singulari
Spiritus Sancti in eadem Sedem, quae ip-
sis infallibili sapientia gubernatur, praesidio,
ea diximus, quae ad rem propositam, atque
ad illius temporis rationem in primis ac-
commodata esse videbantur. Postremo cum
eisdem Cardinalibus, ceterisque Episcopis
egimus, ut praecise responderent, utrum,
ex processu, & ex rebus in eo comprehen-
sis, ac probatis, Beatus Hyacinthus canoni-
zandus videretur. Ac primum quidem idem
Cardinales, deinde etiam Patriarcha, ac
deinceps Archiepiscopi, & Episcopi, suo
quisque ordine concordibus sententiis cen-
suerunt. B. Hyacinthum ex rebus, quibus
omnis illius vitae processus constat, a Nobis
optimo jure Sanctorum numero esse adscri-
bendum. Itaque quod unum jam restabat de
talibus, tamque inter se consentientibus
suffragiis, Deo bonorum omnium Auctori
gratias agentes, ac leti rerum tot ab hinc
annis exoptatum felici successu, diem Canoni-
zationis praefiximus ad 15. Kalendas Ma-
jas, Dominicam scilicet in Albis, cum nimirum
Paschalis solemnitas festivitate conclu-
ditur, novella germina Sanctitatis regenerantur,
Neophytorum habitus immutatur,
Paschales denique, idest indulgentiae, ac
remissionis dies celebrantur, ut tot tantisque
caelestibus praesidiis adjuti, melius, ac
facilius nostro munere fungeremur.

In quo omni-
bus hic enu-
meratis, ritibus,
& rebus con-
pletis, ipse
Pont. Hyacinthum
Sanctorum Con-
sistorium Cata-
logo adscripsit,
& ejus festi-
vitatem die
16. Augusti ce-
lebrari iussit.

§.21. Ubi igitur ipsa Dominica in Al-
bis hodierna scilicet dies illaxit, Nos, &
idem Cardinales, necnon Patriarcha,
Archiepiscopi, & Episcopi, qui in Capel-
lam nostram Pontificiam nobiscum ad id
conveniant, Sacerdos Vestitus indui, Hym-
no Ave Mariae Stella, ad honorem Beati-
ssimae Virginis Mariae, cujus opem tunc
maxime invocandam duximus, inchoato,
eodemque illo ab ejusdem Cappellae nostrae
Cantoribus ad finem usque deinceps decan-
tato, aliisque etiam Romanae Curiae Prae-
latis, & Officialibus, Familiaribusque no-
stris una cum ceteris totius Ecclesiastici
Secularis, & Regularis Ordinis viris, long-
go, pioque ordine praecurrentibus, omnes
cum ardentibus cereis ad illius gloriam,
qui sua luce, & splendore caelos complet,
ex Palatio nostro Apostolico summa cum
celebritate processimus ad Basilicam Prin-
cipis Apostolorum, tunc magno undique
ornamentorum apparatu instructam, adeo

ut singularis letitiae specimen omni ex parte
praeserret. Suggestus enim loci ampli-
tudine insignis, ejusdem Regis, & Domi-
nicani Ordinis impensis extructus, ibi pri-
mum eminebat, in quo Altare ad Sacro-
sanctum Missae Sacrificium solemni ritu a
Nobis celebrandum, e regione erectum
cernebatur. Templi deinde parietes infi-
gnibus Aureis auro, & bombyce intertextis
obtecti erant. Omnis praeterea interioris
Basilicae ambitus, accentis undique ce-
reorum flammis collucebat, denique sus-
pensa de tholo, ac trabibus vexilla, B. Hyac-
inthi Sanctissimae Dei Genitricis Mari-
am Virginem flexis genibus venerantis
effigiem spectandam proponebant. Nos
igitur in eam Basilicam magna omnium
ordinum frequentia ingressi, atque in ea
superne, & Beatae Urbis Hierusalem quasi
sub aspectu positam pulchritudinem intuen-
tes, in suggestum primum, ac deinde orandi
causa ad Altare, ac postremo ad Throni
ibidem, ut moris est, ad dextrum latus
erecti Sedem pervenimus, ubi eosdem
Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos,
& Episcopos cum sacris vestibus obedientiam
Nobis praestantes excepimus. Tum
idem Stanislaus praefati Sigismundi Regis
Orator, semel iterum ac tertio postulavit,
ut Beatum Hyacinthum in Sanctorum nu-
merum referremus; nosque ad singulas
ipsius petitiones, Litaniae, ac Sacris Hym-
nis, per tria distincta intervalla recitatis,
preces adiungimus. Denique omnibus rite,
ac pie peractis, quae hac in re alii Romani
Pontifices Praedecessores nostri servanda esse
statuerunt, Sancto in Spiritu, cujus divino
numine Ecclesia afflata numquam fallitur,
multis cum precibus invocato: Ad hono-
rem Sanctae, & individuae Trinitatis, ad
exaltationem Fidei Catholicae, ac Christi-
anae Religionis augmentum, auctoritate
ejusdem Dei Omnipotentis, Patris, &
Filii, & Spiritus Sancti, Beatorum Aposto-
lorum Petri, & Pauli, & nostra, de Fra-
trum nostrorum consilio, decrevimus, &
definivimus. hoc in Hyacinthum Polo-
niam Ord. Fratrum Praedicatorum, San-
ctum esse, ac Sanctorum Catalogo adscri-
bendum, sicut per praesentes definimus,
decevimus, & adscribimus. Statuentes,
ut ab universali Ecclesia anno quolibet, in
die 16. Augusti festum ipsius, & Officium,
sicut pro uno Sancto Confessore non Pon-
tificae ad formam in rubricis Romani Brevia-
rii praescriptam devote, & solemnitè cele-
bretur.

Indulgentias
que visitanti-
bus ejus sepul-
chrum, vel
facella elargi-
tus est.

§.22. Insuper eadem auctoritate omni-
bus vere poenitentibus, & confessis, qui
annis singulis eodem die festo ad sepul-
chrum, in qua eius corpus requiescit, devote
accesserint, necnon Ecclesias, & Altaria in
ipsis honorem constructa devote visitave-
rint, eisdem indulgentias, & peccatorum
remissiones concessimus, & elargiti sumus,
quemadmodum concedimus, & elargimur,
quae ceteris d. Ordinis Monasteriis, & Ec-
clesiis in diebus festis ejusdem Ordinis San-
ctorum jam concessa sunt.

Qui-

Missa de O. gava. Resur- rectionis cele- bravit. can- commemora- tione S. Sancti & presertim Indulgentiam plenaria con- cessit.

§. 23. Quibus rebus ad S. Hyacinthi can- onizationem necessariis absolutis, & Hym- no ad laudem Dei, & gratiarum actionem decantato, ac divina ope per ejusdem San- cti viri intercessionem devota, ac pia pre- catione, quam ipsi recitavimus, implorata, tandem eodem in fuffectu, & Altari Mis- sam solemniter de O. Dominice Resurre- ctionis, cum ejusdem S. Hyacinthi Com- memoracione celebravimus, & omnibus Christianidelibus, qui huic Canonizationi, & Missa interfuerant, ad laudem Dei, & Sancti sui gloriam, Plenariam peccatorum suorum indulgentiam concessimus.

Honore om- nes ad Deum collaudanda.

§. 24. Quocirca omnes Jesum Christum Dominum nostrum collaudemus, agnosca- musque summa ejus bonitate evenisse, ut in hoc perturbato rerum statu, novi apud Deum intercessoris meritis, ac precibus adjuvari valeamus. Magno quidem illud esse debet ad bene sperandum omnibus ar- gumento, quod rem a tot Polonia Regibus, ipsiusque regni ordinibus jamdiu expetitam, communibus piorum, ac religiosorum hominum votis ubique ontatam, a plerisque etiam Romanis Pontificibus Prædecessori- bus nostris susceptam, hoc tempore perficiendi facultatem Nobis tribuerit. Itaque Deum in sanctis suis mirabilem deprecemur, ut Sancto Hyacintho suffragante, Ec- clesie sue pacem, & tranquillitatem, Regibus, & Principibus Christianis unionem, obsecratis hæreticis Catholicæ veritatis viam ostendat, miseris infidelibus Christi- ani nominis hostibus orthodoxæ fidei lucem largiatur.

Exemplum Bullæ hęc.

§. 25. Ceterum, quia nimis difficile foret &c. Nulli ergo &c. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno In- carnationis Dominicæ, millesimo quingen- tesimo nonagesimo quarto, 15. Kalend. Maii, Pont. nostri Anno III.

Papa subscr.

✠ Ego Clemens Catholice Ecclesiæ Episcopus.

Protector noster aspice Deus.

Card. subscri- ptiones.

- * Ego Alphonsus Episcopus Hostiensis, Card. Gesualdus.
* Ego Innocentius Episcopus Portuen., Card. de Ayagona.
* Ego M. Antonius Episcopus Prænestinus, Card. Columna.
* Ego Ptolomæus Episcopus Tusulanus, Card. Comens.
* Ego Gabriel Episcopus Sabinen., Card. Palaottus.
* Ego Fr. Michael Episcopus Albanen., Card. Alexandrinus.
* Ego Julius Antonius, tit. S. Bartholomæi in Insula, Presbyter Card. S. Severina, Major Penitentiarum.
* Ego Hieronymus, tit. S. Susanna, Pres- byter Card. Rusticacius.
* Ego Petrus, tit. S. Hieronymi Illyricorum Presbyter Card. Deza.

- * Ego Alexander, tit. S. Praxedis Presb. Card. Floren.
* Ego Augustinus, tit. S. Marci Presb. Card. Veronen.
* Ego Simeon, tit. S. Anastasia Presb. Card. de Terranova.
* Ego Scipio, tit. S. Salvatoris in Lauro Presb. Card. Lancellottus.
* Ego Henricus, tit. S. Pudenciana Presb. Card. Cajeranus, Sanctæ Romanæ Ec- clesiæ Camerarius.
* Ego Joannes Baptista, tit. S. Joannis & Pauli Presb. Card. Castrucius.
* Ego Dominicus, tit. S. Chrysogoni Presb. Card. Pinellus.
* Ego Antonius Maria, tit. S. Agnetis in Agone Presb. Card. Gallus.
* Ego Fr. Constantius, tit. S. Petri in Monte Aureo Presb. Card. Sarnanus.
* Ego Antonius, tit. S. Stephani Presb. Card. Saulius.
* Ego Evangelista, tit. S. Matthei in Me- rulanæ Presb. Card. Cusentinus.
* Ego Jo. Franciscus, tit. S. Maria in Via Presb. Card. Maurucenus.
* Ego Mariannus, tit. Sanctiorum Petri & Marcellini Presb. Card. de Camerino.
* Ego Fr. Gregorius, tit. S. Augustini Presb. Card. de Montespero.
* Ego Paulus, tit. S. Cecilia Presb. Card. Sfondratus.
* Ego Benedictus, tit. S. Marcelli Presb. Card. Justinianus.
* Ego Augustinus, tit. S. Laurentii in Pa- ne, & Perna Presb. Card. Cusanus.
* Ego Franciscus Maria, tit. S. Maria in Ara-Cauli Presb. Card. a Monte.
* Ego Octavianus, tit. S. Alexii Presb. Card. Paravicinus.
* Ego Philippus, tit. S. Onuphrii Presb. Card. Placentin.
* Ego Hieronymus, tit. S. Pancratii, Presb. Card. Matthejus.
* Ego Flaminus, tit. S. Clementis Presb. Card. Platus.
* Ego Federicus, tit. S. Maria Angelorum Presb. Card. Borromæus.
* Ego Lucius, tit. SS. Quirici, & Julite Presb. Card. Saxus.
* Ego Franciscus, tit. S. Maria Transpon- tina Presb. Card. Toletus.
* Ego Alexander, S. Laurentii in Damaso Diaconus Card. Montaltus S. R. E. Vice- Cancellarius.
* Ego Asconius, S. Maria in Cosmedin Dia- conus Card. Columna.
* Ego Guido, S. Eustachii Diaconus Card. Pepulus.
* Ego Odoardus, S. Adriani Diaconus Card. Farnesius.
* Ego Antonius Diaconus Card. SS. Quatuor Coronatorum.
* Ego Petrus S. Nicolai in Carcere, Diaconus Card. Aldobrandinus.
* Ego Cynthius Diaconus Card. Sancti Georgii.

Con-

L X X X I I.

Ex Regest. in Secret. brev.

Confirmatio Transactionis inter Thesaura- rium, & Notarios Reverendæ Camere Apostolicæ inite super pretio scriptu- riarum, quæ a decedentibus Notariis re- linquuntur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Defunctorum Notariorum scripturas ab eorum Hære- dibus Collegio Notario- rum venditas esse statu- tum fuit sub Leone X.

§. 1. CUM sicut accepimus, licet ex an- tiqua consuetudine scripturæ No- tiorum causarum Curie Camere Aposto- licæ decedentium ad illos Hæredes per- venire, & pertinere consueverint, prout in Constitutione fel. rec. Leonis X. Præde- cessoris nostri, quæ incipit: Inter veros &c. continetur. Quia tamen successivis tempo- ribus Notarii in Defunctorum locum subro- gati ipsas scripturas, & causas aliquando di- minutas, & devallatas etiam cum solutione pretii ipsarum, non sine magna difficultate in ipsorum, & Camere præjudicium a dictis hæredibus recuperare poterant, ad præmis- sis obviandum Collegium, & Notarii prædicti statuerint, & ordinaverint, ut occur- rente vacatione per obitum alicujus ex officii Notariorum curie prædictæ, hæredes Notarii de sancti scripturas, & causas in officio vacan. remanentes Collegio ipsorum Notariorum pretio sexcentorum Ducatorum auri de Camera, vendere & Notarius subro- gatus in mortui locum, antequam ad exer- citium admitteretur, easdem scripturas, & causas ab ipso Collegio pro eodem pretio emere teneretur, prout in libro statutorum dicti Collegii, quod Statutum idem fe. re. Leo X. Prædecessor noster Motu proprio anno 1519. confirmavit, contineri dicitur.

Pretii summi auxere Julius III. & Pius IV.

§. 2. A Pontificatu autem ejusdem Leo- nis X. usque ad Pontificatum fe. item re. Julii III. similiter Prædecessoris nostri ipso- rum notarium industria aucto valore officio- rum, idem Julius ad dicti Collegii preces statutum, & ordinationem prædictam a dictis ducatis sexcentis ad ducatos in totum mille extenderit, & ampliaverit, & ultimo fe. re. Pius Papa IV. etiam Prædecessor noster considerans a Pontificatu Julii III. usque ad sua tempora officia prædicta, tum in suis annuis emolumentis, & pretio, & valore, tum etiam in ipsorum Notariorum laboribus, & expensis non parum suscepisse incre- menti, ac illorum fructus, & emolumenta non nisi ex assiduo exercitio provenire, & in continuis laboribus, & curis ipsorum. Notariorum consistere, Collegio, & No- tariis prædictis ob dicta eorum assidua ser- vitia, & onera, & quia idem pro subven- tione necessitatum Sedis, & Camere Apo- stolicæ, summam scutorum 4750. auri in auro persolverunt, Motu proprio concessit, ultra dictam summam ducatorum mille, alios bis mille ducatos super dictis scripturis præsentibus, & futuris, itaut in totum summam ducatorum 3000. super sin- gulorum officiorum scripturis, Collegio,

& Notariis prædictis, eorumque hæredibus, perpetuo appropriata, & applicata forent, & scripturæ hujusmodi pro dicta summa nullo unquam tempore vacare, vel ad Sedem, & Camera devolvi, aut pertinere possent, quinimo illæ veluti ipsorum Col- legii, & Notariorum propria peculia existe- rent, & in eorum patrimonio, peculio, & bonis, ac perpetuo dominio, vel quasi cen- serentur, & essent, & ipsis Notariis liceret de illis tanquam de bonis Patrimonialibus disponere, statumque, & ordinationem dictorum Notariorum olim, ut præfertur pro ducatis sexcentis factum, & postea ad ducatos mille ampliatur, ad dictos ducatos ter mille extenderit, & ampliaverit. Decernentes, ut occurrente vacatione per obitum dictorum officiorum, hæredes No- tiorum pro tempore decedentium tene- rentur scripturas prædictas Collegio, & No- tariis pretio trium millium ducatorum vendere, & Collegium illas emere, & No- tario in mortui locum subrogato, illas cæ- dere deberet, & alias prout in eorundem Prædecessorum literis etiam latius conti- netur.

Clemens verò scripturas ip- sas non ad hæ- redes, sed ad Camera Apostolicam spe- ctare decrevit.

§. 3. Nos vero nuper ex causis, & ratio- nibus latinis expressis in literis erectionis in- fra dicendi Montis Motu proprio, & de- Apostolica potestatis plenitudine quascum- que Prædecessorum nostrorum literas, Con- stituciones, & ordinationes, quibus dicto- rum Notariorum scripturas pro prædictis, seu aliis respective summis non vacare, sed ad hæredes, vel successores Notariorum defunctorum, vel ad eorum Collegia spe- ctare, & pertinere disponitur, perpetuo re- vocaverimus, & annullaverimus, dictorum- que Notariorum scripturas, & earundem proprietatem, & Dominium, ad Nos, Sedem, & Camera prædictas in totum spe- ctare, & per Nos, & eandem Camera ex nunc dictis Collegio, & singulis Notariis pro rata ad vitam unacum titulo officii concessa, & consolidata esse declaraverimus, illasque eidem Collegio, & singulis officiis prædictis pro rata perpetuo concesserimus, itaut de cætero occurrente quomodolibet dictorum officiorum vacatione, scripturæ hujusmodi uas cum titulo officii, vacent, ac simul cum eodem titulo personis a Nobis, vel ipsa Camera approbandis, ad vitam, seu pro tempore, quo officium obtinerint, concedi omnino debeant.

Monteque e- restro a Colle- gio Notario- rum qualibet anno 2125. scata solvi sta- tur.

§. 4. Pro hujusmodi vero concessione, & loco pretii scripturarum perpetuo infra dicendam præstationem annuam imposuerimus super malis communibus officiorum Notariorum prædictorum, itaut teneantur Collegium, & Notarii prædicti depositario Montis infra scripti solvere annuatim scata duo millia centum viginti quinque cum dimidio auri in auro, & illorum ratam quo- libet bimestre. Quam quidem summam nunquam augeri, vel diminui posse statue- rimus, & quod pro ea, ut supra persolverent, & de bene, fideliter, & diligenter dictas scripturas custodiendo, & conservando, etiam sub pœna a Nobis, vel a Camera im- ponenda

Pro fecerit
vero bona om
nia Notario
rum, peno
nesque ea de
bita hypo
thecari; &
Iunc Montem
Monti Pacis
a Sacerdote P. V.
erecto univ.

ponenda antequam ad dictum officium, ac illius exercitium ipsi Notarii admittantur se obligare debeant, ita ut ante ejusmodi obligationem nullatenus admitti possint.

§.5. Ac insuper pro majori dicti Montis, & illius creditorum cautela statuerimus, ut dictorum Notariorum Collegium, omniaque eorum bona, fructus, & emolumenta pro dicta summa sic solvenda ad favorem dicti Montis obligata, & hypothecata sint, dictique Notarii se se collegialiter obligent: Caterum pro promissorum executione, & effectuione, ut modernis Decretis dictarum scripturarum congrue satisfiat, & pecunie ad id necessarie absque alicujus incommodo comparentur, super emolumentis, ac responsionibus dictarum scripturarum simul cum pensionibus massae officiorum Curatorum, & aliorum officiorum certam quantitatem locorum, seu portionum Montium non vacabilium ad rationem scutorum centum monetarum pro quolibet loco, seu portione exererimus, illasque sic creditas Montis Pacis nancupato, alias per se res Sixtum PP. V. Prædecessorem nostrum, super proventibus Dohanarum Urbis ad rationem scutorum quinque cum quarta parte alterius similis scuti monetarum pro loco quolibet, erecto addiderimus, & univimus, dictoque Montis pacis pro tali rata aucto, & ampliato, ac locis, & portionibus sic additis pro congrua dote, & annuis fructibus ad eandem rationem quinque cum quarta parte alterius scuti pro quolibet loco, & anno bimestratim pro rata in sine solven. dictam annuam summam scutorum duorum millium centum viginti quinque cum dimidio auri in auro per Collegium, & Notarios prædictos, ut præfertur annuatim solven. (inter cætera assignamenta) perpetuo concesserimus, cum facultatibus, indultis, declarationibus, gratiis, privilegiis, & cautelis, ut in cedula Motus proprii manu nostra signata, & in Camera Apostolica registrata plenius continetur.

Præsentibus vero Notariis scripturas ad se, non ad Caneiam spectate;

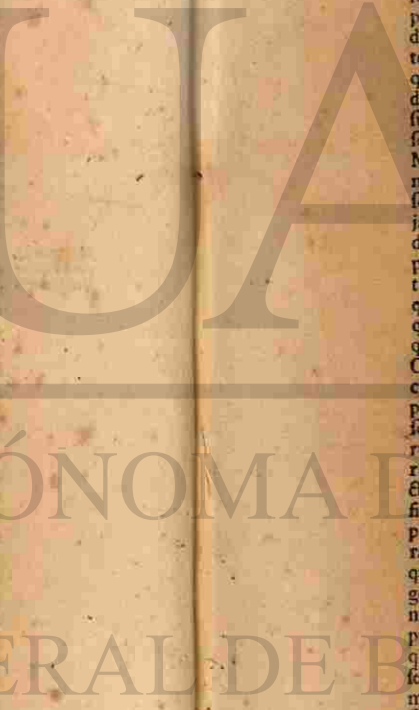
§.6. Et licet super præmissis Collegium, & Notarii prædicti pro eorum interesse eorundem Thesaurario nostro sæpius vocati, semper contraxerint, & ad Nos etiam propterea recursum pluries habuerint, ex quo prætendant super dominio, & proprietate dictarum scripturarum nullum Jus unquam Camere nostre competisse, nec competere posse, sed Dominium, & proprietatem hujusmodi etiam ab ipsarum scripturarum origine spectasse ad heredes Notariorum pro tempore respectivo in singulis officiis defunctorum, & hodie ad Collegium, & Notarios viventes pro se se, & eorum in dictis officiis pro tempore successoribus proprietatem prædictam, & Jus quomodocumque redimendi dictas scripturas libere, veluti propria peculia, & patrimonia pertinere; & licet etiam dicti Notarii assererent, se se in promptu velle dictas scripturas pro Collegio sibi ipsis, & successoribus juxta eorum facultates, & Jura redimere, & ad hunc fi-

nem facultatem erigendi similiter Montem pro valore dictarum scripturarum, & pro faciendis ad eorum commodum illarum redemptionem a Nobis impetrare tentaverint, & reperta in hoc difficultate se se, ut accepimus, converterint ad perquirendas pecunias pro dicta redemptione necessarias ad censum ad leviozem rationem, quæ fieri potuisset; & denique, licet etiam super his, & aliis præmissorum omnium, & singulorum causa sequis per nostrum Thesaurarium, & seu Camera nostre Commissarium diversimode exceptum, & oppositum, & ad nonnullos actus pro executione erectionis dicti Monti per Nos, ut præfertur facto processum fuerit, contra dictos Collegium, & Notarios, & pro eorundem parte pluribus tam in facto, quam etiam in Jure deductis.

Tandem cum Thesaurario transigerent, & transacionem confirmat Clement.

§.7. Nihilominus quia demum Collegium, & Notarii prædicti negotium hujusmodi cum eodem Thesaurario nostro rationabiliter, (verbali licet sed tamen finali tractatu) transigerunt, & concordarunt condignum duximus ea, quæ dicto transacionis, & finalis concordie tractatu oretenus stabilita fuerunt, pro communi cautela præsentis nostri Motu proprio in perpetuum confirmare, & præfertur Collegium, & Notarios prædictos in recompensam eorum, quæ idcirco ad commodum nostrum, & Camere nostre, prout infra dimittunt, vel amittunt, ut nunquam futuris temporibus super redditu dictarum scripturarum pro dicta annua summa in totum scutorum duorum millium centum viginti quinque cum dimidio auri in auro in erectione dicti Montis, ut præfertur firmata, minusque quatenus ad abundantiore Collegii, & Notariorum prædictorum cautelam opus sit, super valore, & pretio dictarum scripturarum præsentium, & futurarum officiorum prædictorum olim per prædecessores nostros, & ultimo, ut præfertur per felicis recordationis Pium IV. ad commodum eorundem Collegii, & Notariorum, etiam causa, & titulo onerosis firmato, augmentum aliquod fieri, vel augmenti dubium oriri possit secum reddere, ac alias specialibus favoribus, & gratiis prosequi deliberavimus.

§.8. His igitur, & aliis justis rationibus adductis quascumque Prædecessorum nostrorum, & nostras respectivo literas superius relatas, nec non acta quacumque in præmissis, & illorum occasione inter Thesaurarium nostrum, & Commissarium, & Collegium, & Notarios prædictos quomodolibet facta, & alia omnia hic necessario exprimenda, perinde acsi illorum tenores ad verbum inserti forent, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, atque Collegium prædictum, ejusque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existunt, ad effectum præsentium consequen-

quendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes Motu proprio, non ad dicti Collegii, aut alicujus pro illis Nobis potrecta petitionis instantiam, sed ex certa scientia, maturaque deliberatione, deque Apostolice potestatis plenitudine, quascumque lites super præmissis inter dictum Collegium, & Camera nostram Apostolicam forsitan motas ad Nos harum serie avocantes, illasque penitus extinguentes, ac Acta quacumque desuper facta cassantes, & annullantes, eidem Collegio, & Notariis in recompensam jactura, quæ ad commodum nostrum, & Camere nostre circa Montem, ut præfertur erectum, scilicet dimissionis, seu perpetue amissionis juris redimendi dictas scripturas, quam sponte facere dignoscitur, ac alterius quiscumque jactura præmissorum occasione per prædictos Collegium, & Notarios facien. ex nunc, prout ex tunc, & e contra, postquam ipsi erectioni prædicti Montis, ac præstationi annue summe scutorum duorum millium centum viginti quinque cum dimidio auri in auro consenserint, & pro eis se se, quamdiu illi officia retinuerint, Collegialiter obligaverint juxta dicta erectionis formam, prout idem intuitu infra scriptorum convenire, & sese ut supra obligare obtulerunt, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus, ut annua summa dictorum scutorum duorum millium centum viginti quinque cum dimidio auri in auro per eorundem Collegium, & Notarios annuatim, ut supra pro redditu, seu pensione dictarum scripturarum persolvenda in erectione dicti Montis per Nos, ut præfertur, perpetuo firmata, neque valor, seu pretium dictarum scripturarum præsentium, & futurarum jam, ut præfertur, titulo oneroso ad commodum dictorum Collegii, & Notariorum, pro se, & illorum Successoribus in perpetuum firmatum, nunquam etiam augmenti quantitatis scripturarum, aut alio quocumque prætextu augeti, nec aliquid super aliqua etiam minima auctione in præjudicium Collegii, & Notariorum prædictorum, & contra formam præsentis nostri Motus proprii, & etiam (respectu valoris dictarum scripturarum) contra formam prænaratarum Constitutionum Prædecessorum nostrorum, & signanter Pii PP. IV. quas ad effectum hujusmodi harum serie perpetuo confirmamus, & quatenus opus sit, innovamus, per Nos, Successores nostros, aut Camera prædictas, aut quovis alios pro eis ex quavis causa quantumvis rationabili, & urgentissima quomodolibet retractari, vel innovari, nec ipsos Collegium, & Notarios præmissorum causa in Judio, vel extra quomodolibet inquietari, aut molestari possent: Quinimmo limitationem antedictæ summa nunquam augibilis, & valuationem scripturarum præsentium, & futurarum, ut præfertur, firmatum, Collegio, & Notariis prædictis præmissorum causa titulo evidenter oneroso libere concessam in perpetuum, & absolute spectare, & ita semper in violata.

biliter observari debere, etiam causa validi, & efficaci contractus perpetue transacionis, & concordie inter Nos, & Camera, & Thesaurarium nostrum ex una, & dictos Collegium, & Notarios ex altera parte initæ, & celebrata, cujus vim, & robur præsentibus nostras literas habere, & obtinere volumus, perpetuo concedimus, & indulgemus: & si contingat, quod Collegium, prædictum pro augenda dicta summa per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices, ac Camera Apostolicam molestetur, aut alias ipsa summa quovis prætextu etiam augmenti valoris, aut quantitatis scripturarum, aut alias quomodolibet ab eadem Camera ad majorem quantitatem taxetur, tunc, & eo casu eidem Collegio, Notariis, & eorum singulis, ut dictas scripturas etiam a dicta Camera Apostolica pro eodem pretio ducatorum trium millium redimere, & Collegio, vel singulis Notariis applicare, & appropriare libere possint, & valeant, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur: Ita, & taliter, ut statim facto actuali deposito dicti pretii per Collegium, seu singulos Notarios prædictos, penes nostrum, & Camera nostre pro tempore Depositarium Generalem, retrovenditio dictarum scripturarum eidem Collegio, seu singulis Notariis, qui depositum fecerint, pro legitime facta habeatur, & illarum redditus, una cum omnimoda proprietate eidem Collegio, seu Notariis a die facti depositi libere, & in perpetuum appropriati censentur, & sint, & omnes illorum obligationes, ut præfertur faciendæ extinctæ penitus remaneant, & nullum amplius operentur effectum, perinde acsi nunquam facta fuissent, prout Nos ex nunc, prout ex tunc, & in casum prædictum harum serie retrovendimus, appropriamus, & respectivo extinguimus, & annullamus, & ad præmissa omnia, & singula Nos, & dictam Camera specialiter obligamus.

Clausula

§.8. Decernentes easdem præsentibus literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostre, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut quocumque modo invalidari, infringi, retractari, suspendi, limitari, aut in jus, vel contrarium revocari, sed perpetuo validas, & efficaces existere, neque sub quibuscumque revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut contrariis dispositionibus ullatenus comprehendi: sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum etiam sub posteriori data per dictos Collegium, & Notarios eligen. restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & censeri, sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium, ac dictum Thesaurarium, Camereque prædictæ Præsidentes clericos, sublata eis, & eorum cunctis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quid

quid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.9. Ceterum obligationem, quam in prænarrato nostro Motu proprio erectionis dicti Montis ordinavimus fieri debere per Notarios, antequam ad officia prædicta admittantur, scilicet de solvendis ratis antedicti redditus, seu pensionis dictarum scripturarum, ut supra (ad quorum solutionem per Thesaurarium nostrum dicti Montis Protectorem, Collegium, & Notarios prædictos quoties occurrerit, cogi, & compelli posse decernimus) ac de bene, fideliter, & diligenter dictas scripturas custodiendo etiam sub poena a Nobis, vel Camera imponenda tenere præsentium recipi volumus & decernimus more hæcenus solito per Decanum nunc, & pro tempore existentem dicti Collegii. Poenam vero prædictam sub qua Notarii, ut supra obligandi adstringi debent, arbitrio moderni, & pro tempore existentis Auditoris Camera declarandam, ex nunc perpetuo relinquimus, ad hoc ut omnia prædicta facilius, & securius, quoties occurrerit, expediantur.

§.10. Quocirca eidem Camerario, & caularum Curia Camera Apostolica generali Auditori Apostolica auctoritate, tenore præsentium committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum presentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Collegii Notariorum, aut alicujus eorum, fuerint requisiti, per se, vel alios solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant, auctoritate nostra eisdem Collegium, ac Notarios universos, & si singulos eorum sem præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, aut quemquam ipsorum desuper quoquo modo indebite molestari: Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliæque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.11. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon ejusdem Camere, atque prædicti Collegii Notariorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Interis Apostolicis, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro sufficienti eorum derogatione de illis, ac eorum totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi,

ac si ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Marcum sub anno Piscatoris die 14. Maii 1594. Pontificatus nostri anno III.

Dar. die 14. Maii 1594. An.III.

LXX XIII.

Confirmatio erectionis Collegii Anglicani Hispanen. cui quamplurima conceduntur Privilegia.

Ex Regest. in Secret. Breu

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Inter multiplices animi nostri curas, quas pro Apostolico Nobis inuncto munere, quod gerimus, sustinemus: ea præcipuum locum obtinet, qua de Catholica Fide sublati hæretibus, institucunda, & propaganda assidue solliciti sumus: proinde pia Collegia ad Juventutem earum præsertim Regionum, quæ hæresum, & schismatum labe pestifera sunt infectæ, in orthodoxa, sacraque doctrina institucunda erecta merito favoribus, & gratiis opportunis prosequimur, prout eorumdem Collegiorum incremento, & profectui, ac alias in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Procuriam.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, in Civitate Hispanen. Collegium Anglicanum Regali charissimum in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici pietate institutum existat, ad quod adolescentes, qui voluntarium a Regno Angliæ hæresis labe infecto exilium pro Fide Catholica elegerunt, confluere possint; Nos Collegii incrementum ad Catholicæ fidei propagationem, summo opere cupientes, ipsumque Collegium, ac ejus Alumnos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, creationem, & institutionem dicti Collegii, ac omnia, & singula inde sequuta Apostolica auctoritate, & ex certa nostra scientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervernerint in eisdem, supplemus.

Collegiū Anglorum Hispanen. hujusmodi confirmat.

§.2. Nec non Collegium ipsum pro illius salubri directione, & felici incremento Rectorem, Scholasticos, & Ministros dicti Collegii, ac omnia, & singula illius bona, mobilia, & immobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis fuerint, sub nostra, ac B. Petri, ac hujus S. Sedis Apostolicæ protectione immediate suscipimus, ac Nobis, & eidem prorsus subijcimus.

Et sub Sedis Apost. protectione, & jurisdictione suscipit.

§.3. Nec non regimen, & gubernium immediatum dicti Collegii Generali, & Provinciali Societatis Jesu in Provincia Beticæ

Directionis PP. Societatis Jesu committit.

thica, & Rectori ipsius Collegii ab ipsis designato supponimus: ita tamen, quod in causis gravibus, quæ per ipsos expediri non poterunt, ad personam nominandam per dilectum filium nostrum Gulielmum Alannum tituli Sancti Martini in Montibus Presbyterum Cardinalem Angliæ nuncupatum, qui omnimodas vices suas alteri demandare, quoties ei visum fuerit, & demandatas quomodocumque revocare possit, recurratur.

§.4. Quodque Aiconomus, & alii Ministri, & Servientes in dicto Collegio ipsi Rectori, & Ministro, seu Vicerectori subsint, & ad ejus præscriptum, & mandatum omnino obsequantur: ipsique Aiconomus dicto Rectori volenti, & requirenti, bis in anno, vel quotiescumque ei visum fuerit, rationem de administratione reddere teneatur.

§.5. Præterea Collegio, Rectori, & Scholasticis prædictis, quod donec illud duraverit, omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, gratiis, favoribus, præminentis, indulgentiis, & Indultis, quibus Collegia Anglorum, & Germanorum, ac alia Collegia, ac pia loca in Urbe, & Collegium Anglorum Remensè in Gallia, & Collegium Duacense in Flandria, atque in eis degentes personæ quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, quorum omnium tenores hic haberi volumus pro expressis, & tam eorum omnium, quam præsentium, etiam impressis transumptis manu alicujus Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem fidem, quæ ipsis originalibus adhiberetur, ubique in Judicio, & extra haberi debere decernimus, non solum ad instar, sed pariformiter, & æque principaliter uti, frui, potiri, & gaudere possint, illudque inter illa annumeretur, ac Cappellam, sive Ecclesiam, in qua sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum reconducatur, & Campanas pro Missis, & sepulturis significandis, & alia huic novo Collegio necessaria habere valeat.

§.6. Quodque ipse Rector unum ex Alumnis dicti Collegii pro tempore constituere possit, qui sit ejus domus Parochus, & illorum omnium inibi habitantium, prout alias factum fuit in Collegio Anglicano in Urbe instituto, nec non in defectum hujusmodi Alumnii ipse Rector, aut quivis alius dicti Collegii Presbyter de ipsius Rectoris licentia possit supplere officium Parochi prædictum in administrandis confessionibus, Sanctissimæ Eucharistiæ, & extremæ unctionis, Sacramentis, & sepeliendis mortuis dicti Collegii indulgemus.

§.7. Præterea volumus, quod admissio, & exclusio Alumnorum in dicto novo Collegio pro tempore existentium tam circa numerum, quam qualitates personarum, sit de voto, & sententia Provincialis Societatis Jesu Provinciae Beticæ prædictæ, aut illius, cui idem ipse Provincialis committet, & dicti novi Collegii Rectoris cum approbatione Bullæ Rom. Tom.V. Par.II.

tionem personæ, cui ipse Gulielmus Cardinalis committet.

§.8. Quodque Alumnii hujus novi Collegii in pietate, devotione, canto, & cæremoniis Ecclesiasticis, & sacris officiis, prout melius ipsis superioribus visum fuerit, exerceantur, ac sint Angli nativi, vel Anglorum filii, videlicet alicujus Provinciae Insulæ Angliæ dumtaxat, ac eorum approbationes, & admissiones fiant juxta testimonia, quæ secum adferant ab eodem Cardinali, aut Rectoribus Collegiorum Anglorum de Urbe, vel Remensis, aut Duacensis, aut aliorum primariorum nationis Anglicanæ, habitantium in Regno Hispaniarum, aut aliis in locis, qui pro Catholicis habentur, & noti existunt, & notitiam admittendorum habere possint, & hæc omnia fiant juxta peculiarem, & privatam institutionem, quam idem Gulielmus Cardinalis de hoc, & aliis rebus in scriptis mittet ad ipsum Rectorem, aut alium in dicta Civitate Hispanen. pro tempore commorantem, cui idem Gulielmus Cardinalis vices suas committet.

Qualitates, & studia Alumnorum.

§.9. Ad hæc superioribus dicti novi Collegii illos, quos in d. novo Collegio idoneos esse repererint, in facultatibus artium, & Theologiæ ad Baccalaureatus, licentiatum, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennensis, promovendi, & ipsorum graduum solita in eis regionibus insignia exhibendi: qui sic promoti omnibus gratiis, favoribus, indultis, privilegiis, prærogativis, antelationibus, quæ promotis in Exoniensi, & Coninbricensi in Angliæ Academicis de Jure, vel consuetudine, seu privilegio concessa sunt, pariformiter, & æque principaliter potiuntur. Ac quæcumque statuta, & ordinationes licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria ad prosperum, & salubrem dicti novi Collegii statum, & gubernium condendi, & condita pro temporum varietate mutandi, ac illorum loco alia subrogandi, & sufficiendi licentiam, & facultatem concedimus.

Facultas Rectori concessa Alumnos laureæ doctorandi qui caserod. Laureatorum privilegia fruatur.

§.10. Nec non ipslem Alumnis, ut de Rectoris ipsius novi Collegii licentia, & examine procedente, etiam extra tempora a Jure statuta, & interstitiis temporum a Concilio Tridentino præscriptis non expectatis, & absque suorum ordinariorum literis dimissorialibus, ac sine aliquo beneficii, vel patrimonii titulo, & non obstante quovis natalium defectu, ad omnes, etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines, a quibusvis Archiepiscopis, & Episcopis gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habentibus promoveti, & promoti in illis etiam in Altaris Ministerio ministrare, utque ipsi Archiepiscopi, & Episcopi Alumnis prædictis Ordines hujusmodi conferre libere, & licite valeant, quemadmodum Collegio Anglorum in Urbe instituto hujusmodi a fe: re: Gregorio PP. XIII. Prædecesore nostro concessum est, de specialis dono gratiæ dispensamus.

Privilegium Alumnis concessum sacros Ordines suscipendi, & quocumque, &c. ad formam Privilegii Alumnii Collegii Anglicani de Urbe concessi.

§.11. Ac insuper Juramentum, quod solent

Juramentum ab eis præstatum.

solent prestare Alumni Collegii Angliae de Urbe post sex menses suarum approbationum pro arbitrio Rectoris, videlicet, se paratos fore de mandato Superiorum dicti Collegii vitam Ecclesiasticam, & Sacros Ordines suscipere, & deinde in Angliam ad iuvandas animas proficisci, censemus in hoc novo Collegio instituendum, ac electionem huius temporis, & personarum mittendarum Iudicio Rectoris ipsius novi Collegii remittimus, cum approbatione pro vinculis dictae Societatis.

Qui facultates ad Missiones necessarias a Rectoribus, & Provincialibus recipere debent.

§. 12. Qui Rector cum ipso Provinciali Sacerdotibus mittendis in Angliam, & Hiberniam facultatem administrandi omnia Sacramenta Ecclesiastica, exceptis confirmationis Sacramento, & Ordinibus, nec non quascumque personas in Anglia, Scotia, vel Hibernia commorantes ad gremium. S. Matris Ecclesiae recurrentes, aut iam sub ea viventes, confessionibus earum diligenter auditis, ab omnibus peccatis, excellentibus, censuris, & delictis, quantumcumque graevibus, & enormibus, etiam in literis in die Coenae Domini legi solitis, contentis, & Sedi Apostolicae reservatis (conspirationis in personam, vel statum Romani Pontificis, falsitatis literarum, & scripturarum Apostolicarum, delationis armorum, vel aliorum prohibitorum ad partes Infidelium, injectionis manuum violentarum in Praelatos dumtaxat exceptis) absolvendi, & omnes alias ad conversionem animarum, & haereticum extirpationem spectantes, & necessarias facultates a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris aliis Sacerdotibus ad hoc opus antea missis, concessis, impertiantur.

Collegii cura Praeposito Generali Societatis committitur.

§. 13. Et ut praemissa omnia summi debitu consequantur effectum, regimen, & gubernium, ac statum huius novi Collegii, nunc, & pro tempore existens, Generali Societatis Jesu, ut de Rectore, & aliis Ministris sufficientibus, & idoneis dicto novo Collegio pro tempore providere curet, in Domino plurimum commendamus.

Et Card. Alano commendatur.

§. 14. Hortantes quoque dictum Gabrielem Cardinalem, quem ob eius doctrinam, integritatem, prudentiam, pietatem, ab aliisque animi eximias dotes, nec non ob longam Anglicanarum rerum experientiam, & usum in mittendis, & providendis operariis ad illam necessarios, & ob singularem, quem erga suos Cives amorem gerit, ad id minus aptissimum confidimus, ac Hispaniarum Regem Catholicum, nec non Archiepiscopos, Episcopos, & alios Praelatos, ac Procuratores, & Primate dictorum Regnorum Hispaniarum, & praesertim Athesientem in dicta Civitate Hispanensi, & alios Regios Ministros, ut dicto novo Collegio in omnibus opem ferant, ipsi Gulielmo Cardinali mandantes, ut huius Collegii curam in spiritualibus suscipiat, utque de alumnis idoneis provideat; praedictum vero Regem, & Athesientem in dicta Civitate Hispanensi, ut huius novi Collegii, & personarum in eo pro tempore degentium omnimodam curam, defensionem, & prote-

ctionem in temporalibus suscipiant, ipsique pro nostra, & dictae Sedis Apostolicae reverentia propensius commendatum habentes, in ampliandis, & conservandis iuribus Collegii, & personarum in eo pro tempore existentium, sic eos benigni favoris auxilio prosequantur, quod ipsi eorum suli praesidio in praemissis, Deo propitio, prosperari possint, ac eidem Philippo Regi a Deo perennis vitae praemium, & a Nobis condigna proveniat actio gratiarum, ipsique Gulielmus Cardinalis propterea divinum misericordiam, ac nostram, ac dictae Sedis gratiam valeat uberius promereri.

§. 15. Postremo concedimus facultatem Rectori dicti novi Collegii pro tempore existenti Iudices nominandi, & deputandi, Archiepiscopum videlicet dictae Civitatis, vel quemcumque alium in dignitate Ecclesiastica constitutum dictae Civitatis Hispanensis, qui omnes, & singulas causas civiles, criminales, & mixtas dicti novi Collegii, illiusque Collegialium, & Officialium, & Ministrorum, Religiosorum Societatis Jesu exceptis, nec non res, iura, actiones, & bona privative quoad alios, etiam, summario simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicii, manu regia, nullaque tela iudicialia servata, sed sola facti veritate inspecta, & omni, & quacumque appellatione remota, audiant, cognoscant, ac sine debito terminent cum facultate quoscumque citandi, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam sub poenis pecuniariis, & aliis eorum arbitrio imponendis, ac in subsidium iuris, censuris Ecclesiasticis inhibendi, ceteraque omnia in praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi.

Facultas Rectori conceditur Iudicem pro Causis Collegii eligendi.

§. 16. Quocirca univervis, & singulis venerabilibus fratribus Patriarchis, & Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis, Abbatibus, Prioribus, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis dictorum Regnorum Hispaniarum, & dictae Civitatis Hispanensis per praesentes motu simili mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Rectoris dicti novi Collegii pro tempore existentis fuerint requisiti, solemniter publicantes, dictoque Rectori, & novo Collegio in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes faciant auctoritate nostra illos, decreto, confirmatione, concessione, indulto, licentia, facultate, ac aliis praemissis pacifice gaudere, ac eisdem praesentes literas, & in eis contenta quaecumque perpetuo inviolabiliter observari: Non permittentes eos super istdem praemissis, vel eorum aliquo per quoscumque Iudices, vel personas cuiuscumque status, gradus, aut conditionis existant, quacumque etiam auctoritate fungantur, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse quovis quaesito colore, nec ingenio impediri, molestari, aut alias quomodolibet inquietari: Contradictores quoslibet, & rebel-

Omnes Hispaniarum Praelatos, & alios qui huiusmodi exequutores designantur.

ONOMA I
RAL DE B

rebel-

rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia Iuris opportuna remedia, appellatione postposita compescendo, in invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrarium

§. 17. Non obstantibus nostris de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictae Civitatis, & illius Tribunalium iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Maii 1594. An. III.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 15. Maii 1594. Pontificatus nostri Anno III.

LXXXIV.

Dissolutio Unionis Pientin., & Ilicinen. Ecclesiarum.

Ex Regest. in Luc. Apost.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ad exequendum Pastoralis Officii debitum nobis superna dispositione commissum sollicitis studiis &c. incrementa.

Causa dissolutionis facienda.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilecti filii Populus Civitatis, & Diocesis Ilicinen. propter continuam Venerabilis Fratris nostri Episcopi Ilicinen., & Pientinae Civitatis praefatae absentiam, & residentiam, quam semper facere consuevit apud Ecclesiam Pientin. quae, & Ecclesia Ilicinen. perpetuo Apostolica auctoritate invicem, aut alias unite, annexae, & incorporatee sunt, magna in spiritualibus detrimenta patitur, & utraque Ecclesia praefata distinctum Populum, & Diocesim, competentisque, & separatos redditus habeat, ad commodam duorum Episcoporum sustentationem.

Disjunctio de qua in subiecta.

§. 2. Nos habita super his cum Fratris nostris matura deliberatione, de eorumdem Fratrum consilio, supplicationibus quoque dilecti filii Nobilis Viri Ferdinandi. Aeturae sibi subiectae magni Ducis Nobis in hac parte porrectis inclinatis, nec non unionis, annexionis, & incorporationis huiusmodi tenores, ac fructuum, reddituum, ac proventuum mensuram Episcopatum Ilicinen., & Pientin. quantitates praesentibus pro expressis habentes, unionem, annexionem, & incorporationem earundem Ecclesiarum ex nunc prout ex tunc, & e contra, cum primis illas percessum etiam ex causa per-

mutationis, vel decessum, aut privationem, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem Apostolicam vacare contigerit Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo dissolvimus, Ecclesiasque praefatas separamus, easque in pristinum, & eam, in quo ante unionem, annexionem, & incorporationem huiusmodi erant statum, restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Episcopus unicus praesentis.

§. 3. Ita quod de cetero occurrente vacatione earundem Ecclesiarum Ilicinen. de una, & Pientin. Ecclesiarum praefatarum de altera personis provideri, illisque in Episcopum praefici debeat, & Pastorem.

Obstantium derogatio.

§. 4. Non obstantibus unionem, annexionem, & incorporationem praefatis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum praedictarum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula per naler.

§. 5. Nulli S. C. nostrae dissolutionis, separationis, restitutionis, repositionis, ac reintegrationis infringere, vel S. C. incursum.

Dat. die 23. Maii 1594. An. III.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, decimo Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno Tertio.

LXXXV.

Luceoricensi Episcopo delegatur executio Primarum Precum Poloniae Regi concessarum, seu indulti conferendi tria Beneficia primo vacatura Ecclesiarum, Gnesnen., Cracovien., Wladislavien., Pofianien., Plocen., & Warmien.

Ex Regest. in Secret. Beav.

Venerabili fratri Bernardo Episcopo Luceoricensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabili fratri salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Ut charissimus in Christo filius noster Sigismundus Poloniae, & Sveciae Rex Illustris personis in fide Catholica, & unione Sanctae Romanae Ecclesiae persistentibus, aliisque sibi gratis, & acceptis se se, nostra, & huius Sanctae Sedis ope benignum praestare possit, Fraternalitati tuae tria Beneficia Ecclesiastica in singulis Gnesnen., Wladislavien., Pofianien., & Plocen., & postquam tamen dilecti filii nostri Georgius Presbyter Radzivilias, & Andreas Diaconus Battorius nuncupati S. R. E. Cardinales Cracovien., & Warmien. Ecclesiarum praesente desiderint, etiam in ipsis Cracovien., & Warmien. Ecclesiis Civitatibus, vel Diocesis consentientia, etiam Canonatus, & Praebendae, Dignitates, Personatus, Administrationes, & officia, ac dignitates ipse in praedictis post Pontificales majores, aut aliis Ecclesiis praedictarum Civitatum, vel

Concessio, & commissio de quibus in Rubrica.

vel Diocesum principales fuerint, & ad illas, nec non Personatus, Administrationes, vel officia huiusmodi consueverint per electionem assumi, eiusque cura etiam jurisdictionalis imminuat animarum, illaque omnia dispositioni Apostolicæ specialiter, vel ex quavis causâ (præterquam ratione vacationis illorum apud Sedem prædictam) aut familiaritatis continue commensalitatatis nostræ, seu alicujus S. R. E. Cardinalis ventus, cujus consensus requirendus foret, generaliter reservata, vel ex generali reservatione Apostolica affecta, & cuiuscumque annui valoris illorum fructus, redditus, & proventus extiterint, ad collationem, provisionem, presentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem Venerabilium Fratrum Archiepiscopi Gnesen., nec non Uladislaven., Pofnaniens., & Plocen., ac post dictos Georgium, & Andream Cardinales Cracovien., & Warmien. Episcoporum, ac dilectorum filiorum Capitulum Ecclesiarum prædictarum, communiter, vel divisim pertinent. vacantia ad præfens, aut simul, vel successive etiam in mensibus, in quibus vacantium Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas Nobis generaliter reservata existit, vacatura, singula videlicet singulis personis Ecclesiasticis Clericali saltem caractere insignitis, ac alias idoneis, ac in fide Catholicæ omni tempore constantibus, quas dictus Sigismundus Rex duxerit nominandas, si quisque nominandorum per se, vel Procuratorem suum legitimum infra unius mensis spatium, postquam vacatio huiusmodi innotuerit, Beneficium vacans duxerit acceptandum, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis, auctoritate nostra Apostolica, hac vice dumtaxat specialiter reservandi, necnon Archiepiscopo, & Episcopis, ac Capitulo prædictis, ne de Beneficiis huiusmodi, si vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, disponere quoquo modo præsumant, districtius inhibendi, nec non quidquid secus per prædictos, aut alios quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernendi. Et nihilominus singula Beneficia prædicta si vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, singulis personis nominandis prædictis cum iuribus, ac pertinentiis prædictis, ac plenitudine Juris Canonici conferendi, & de illis etiam providendi, eosque, seu eorum Procuratores ipsorum nominibus in corporalem possessionem Beneficiorum, iurium, & pertinentiarum prædictorum inducendi, & indultos defendendi, ac easdem nominandas personas, vel pro eis Procuratores prædictos approbandas huiusmodi in singulis Ecclesiis prædictis in Canonicum, & Fratrem recipi statim sibi in Choro, & loco in Capitulo singularum Ecclesiarum prædictarum cum dicti juris plenitudine assignatis, nec non ad singula alia Beneficia huiusmodi, ut moris est admittent., sibi que de illorum, & Canoniciatum, & Præbendarum prædictarum fructibus, redditibus, proventibus, iuribus,

& obventionibus universis integre responderi faciendi, ac contraditores quoslibet dicta auctoritate nostra appellatione postposita compescendi, cæteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam auctoritatem prædicta tribuimus facultatem.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsarum Ecclesiarum Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliqui Apostolica prædicta, vel alia quavis auctoritate in dictis Ecclesiis in Canonicos sint recepti, vel, ut recipiantur insistant, seu si super provisionibus sibi faciendis de Canonicatibus, & præbendis, aut dignitatibus, personatibus, administrationibus, & officiis dictarum Ecclesiarum, speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetraverint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quibus omnibus, prædictas personas in asequutione Canoniciatum, & Præbendarum, Dignitatum, Administrationum officiorum, & beneficiorum aliorum præjudicium generari: Aut si Archiepiscopo, & Episcopis, ac Capitulis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem, alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdicti, suspendendi, vel excommunicari non possint. Quodque de Canonicatibus, & Præbendis, aut dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis huiusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, presentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem conjunctim, vel separatim spectat, nulli valeat provideri per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri. Et de qua, ejusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis, seu si personæ prædictæ presentes non fuerint ad præstandum de observandis statutis, & consuetudinibus dictarum Ecclesiarum solitum Juramentum, dummodo in absentia sua, per Procuratorem idoneum, & cum ad Ecclesias ipsas accesserint, corporaliter illud præstent.

§.3. Volumus autem, ut si aliquod ex beneficiis per te vigore presentium collatis, fructus, redditus, & proventus 24. Ducat. auri de Camera secundum communem estimationem valorem annum excesserit, illi, quibus per te provisum de illis extiterit, infra sex menses a die eis factarum provisionum huiusmodi computandos, novam provisionem super illis a dicta Sede Apostolica impe-

impetrare, & literas desuper in totam expedire, ac Jura Camere Apostolicæ propterea debita persolvere omnino teneantur, alioquin sex mensibus prædictis elapsis Beneficia ipsa vacare censeantur eo ipso.
Datum Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 25. Maii 1594. Pontificatus nostri Anno III.

Dat. die 25. Maii 1594. An. III.

Obstantium derogatio.

LXXXVI.

De largitione Munerum utriusque sexus Regularibus interdicta.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Religiose Congregationes, ab insigni sanctitate viris Spiritus Sancti afflatu instituta, tantas Ecclesiæ Dei utilitates omnino tempore attulerunt, ut ad eas conservandas, & instaurandas, Romani Pontifices Prædecessores nostri, magnam jure optimo diligentiam semper adhibuerint. Nam cum ea sit rerum humanarum conditio, & natura, ut etiam que optime fundata, & constituta sunt, partim hominum imbecillitate, & ad malum proclivitate, partim Demoni astutia, paulatim deficiant, ac nisi cura pervigili sustententur, in deterius prolabantur. Idcirco Summorum Pontificum vigilantia magnopere laboravit, ut Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restitueretur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra atque incolumis permaneret. Quorum nos vestigiis pro eodem officii munere insistere, & Pastoralem illorum sollicitudinem (quantum possumus) divina adjutrice gratia, cupimus imitari.

Causa eadem de Controversiis.

§.1. Quare ne ex muneribus, que a pluribus Religiosæ vite professoribus, ex Christi patrimonio, quibusvis hominibus quavis ex causâ sepe tribuuntur, gravia incommoda, & mala, etiam boni specie existant, præcavere studentes, hac nostra perpetuam valitura Constitutione, universis, & singulis cuiuscumque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium bona immobilia, & redditus certos ex Indulto Apostolico possidentium, vel non possidentium, seu cuiusvis Congregationis, Societatis, & instituti (non tamen Militiæ) Regularibus personis utriuslibet sexus, omnem, & quancumque largitionem, & missionem munerum penitus interdiximus.

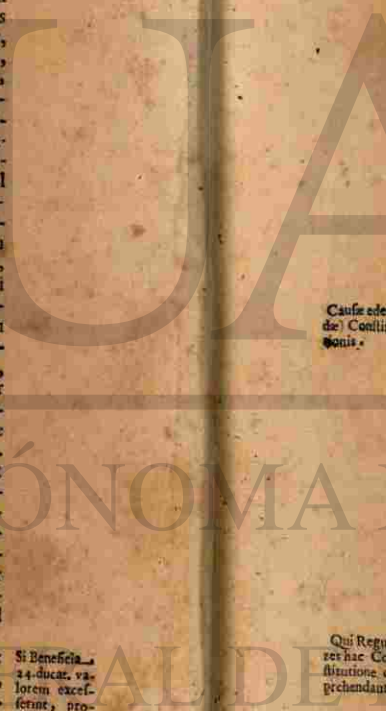
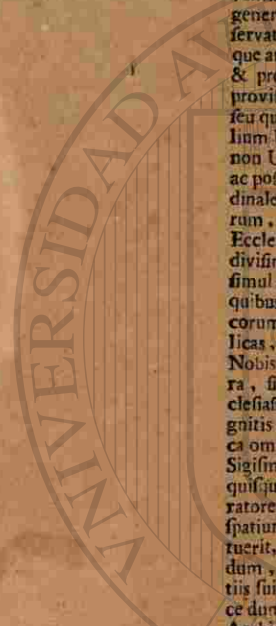
Qui Regulariter hac Constitutione comprehendantur.

§.2. Sub qua prohibitionem comprehendimus volumus omnia, & singula Capitula, Conventus, & Congregationes, tam singularium Conventualium, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & Locorum, quam Provincialia, aut Generalia cuiuslibet Provinciæ, sive universi Ordinis, Societatis, aut instituti, eorumque vel earum Came-

rarios, Commissarios, & quoscumque Officiales, & singulares personas: ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Provinciales, Magistros, Ministros, & quocumque nomine Præfectos, necnon Conventuum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & Locorum tam Provinciales, quam Generales cujuslibet Provinciæ, sive universi Ordinis, Societatis, aut instituti, eorumque, vel earum Camerarios, Commissarios, & quoscumque Officiales, & singulares personas: ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Provinciales, Magistros, Ministros, & quocumque nomine Præfectos; necnon Conventuum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & Locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpositos, Præceptores, etiam majores, Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, & Priorissas, & alio quovis titulo Præfidentes, tam ipsi Regularibus, quam Locorum Ordinariis, seu quibusvis Superioribus subiectos, utriuslibet sexus, ad vitam, vel ad tempus deputatos, adeo ut nemo unquam eorum, vel earum directe, vel indirecte, palam, vel occulte tam communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quovis statuti, vel consuetudinis, seu veteris corruptele, aut alio prætextu, vel quacumque causâ, nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione re mature discussa unanimi consensu omnium, Superiorumque permisso causa approbata fuerit, quicquam tale attentare valeat.

Et quid eis prohibendum sit.

§.3. Id autem ita absolute, & generatim vetitum intelligatur, ut neque omnino fiat, quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, proventibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus, sive elemosynis, aut subsidiiis certis, vel incertis, ordinatis, seu extraordinariis, mensæ, seu massæ communis, vel cuiusvis Fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, ut præfertur, administrantur, seu que rationibus reddendis sunt obnoxia, quam ex pecuniis etiam, que a singulis quovis modo acquisite in commune conferende omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec si forsitan privatim, & nominatim cuilibet Religioso a suis Superioribus, vel a propriis affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut benevolis, vel a piis Christianis fidelibus, etiam elemosynæ, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributæ, seu quocumque modo per quemlibet Religiosum suo Monasterio, Domui, aut loco acquisita, eique ut ad obitum de eis disponat, per Superiores concessæ fuerint. Præterquam leviora esculenta, aut poculenta, seu ad devotionem, vel religionem pertinentia munuscula, communi tantum, numquam vero particulari nomine (ubi Superiori de consensu Con-

Quibus dona-
ti non liceat.

Conventus videbitur) tradenda. Sed & hu-
jusmodi missiones munerum ipsi Religiosis
utriuslibet sexus non solum per se, verum
etiam per alios tam directe, quam indirecte
prohibitas declaramus.

§.4. Neque vero quisquam ab hac ge-
nerali prohibitione se excusare valeat, etiam
si munera miserit cuius persone Laice, vel
Ecclesiasticæ cuiuscumque status, gradus,
dignitatis, ordinis, vel conditionis, & qua-
vis non solum mundana, & Ducali, Regia,
Imperiali, verum etiam Ecclesiastica, &
Pontificali, aut alla majori, etiam Sanctæ
Romane Ecclesiæ Cardinalatus dignitate
fulgenti, etiam proprio loci Ordinario,
etiam ex causa, & occasione benedictionis,
vel susceptionis habitus Regularis, tonsuræ,
aut Professionis Monialium, tam sibi sub-
ditarum, quam non subditarum, aut ipsi
etiam proprio Ordinis, vel Congregatio-
nis Protectori, Vice-Protectori, Gene-
rali, vel Provinciali, aut cuiusvis Mona-
sterii, Prioratus, Domus, aut cuiuslibet
alterius loci Regulari Superiori, aut alio quo-
cumque officio, munere, aut dignitate fun-
genti, vel cuiuscumque etiam simplici, &
particulari Religioso. Ita ut inter ipsos quo-
que Religiosos (ne prava ambitione impulsus
pro consequendis in sua Religione gradibus,
& dignitatibus alter alterius gratiam, aut
benevolentiam aucupetur) quæcumque largi-
tione, aut donatio munerum (nisi rerum
minimarum de licentia expressa, & in scri-
ptis Superiorum) sit penitus interdicta.

Excusatio pro-
hibetur.

§.5. Insuper prohibemus, ne umquam
eisdem Regularibus liceat ullas pecunias
quoquo modo erogare in aliquos etiam be-
nefactoris, aut Protectoris, vel Ordinarii
honorem, etiam occasione transitus, vel
primi ingressus, aut ad beneficiorum accep-
torum memoriam, gratique animi testifi-
cationem, seu pro prædictis personis qua-
vis auctoritate, vel dignitate fungentibus
honorifice, laute, & opipare excipendis,
seu pro quibusvis conviviis eisdem, aut cui-
vis alteri quacumque occasione, vel causa
exhibendis, vel pro comestationibus, aut
comotationibus quibusvis personis tam
eiusdem Ordinis, Congregationis, Monaste-
rii, Domus, aut Locis, quam extraneis lar-
giendis, aut pro exhibendis spectaculis,
etiam piis, intra Ecclesias, Monasteria, &
Sanctarum vita, aut res pie gesta, etiam in
memoriam Passionis Dominicæ populis spe-
ctandæ proponuntur, aut alias in prædictis,
sive in quibusvis rebus supervacaneis ad
pompan, & ostentationem, aut ad oble-
tationem, vel paucorum lucrum, & pri-
vata commoda quomodolibet pertinenti-
bus, nisi re ipsa pro divino cultu, & veris
Christi pauperum indigentis, servato in
hoc charitatis ordine, & habita necessitatis
ratione, de consilio, & consensu Superio-
rum sublevandis, aut alias in rebus licitis,
& per Capitulum Generale, aut Provincia-
le non prohibitis, vel taxam ibi forsan præ-

scriptam non excedentibus, sumptus hu-
jusmodi fiant.

§.6. Declarantes tamen per hæc, lau-
dabilem, & Apostolica doctrina sacrisque
Canonibus commendatam hospitalitatem,
præsertim erga pauperes, & peregrinos, ne-
quaquam imminui, aut prohiberi. Quinim-
mo si qui redditus ad id, vel ex funda-
tione, vel ex institutis, statutis, aut con-
suetudinibus aliquorum Monasteriorum,
Ordinum, aut Regularium huiusmodi lo-
corum, aut ex testatorum, vel donantium
voluntatibus, sive alias applicati, aut do-
nati sunt, eos omnino, ut decet, integre
in usus pios hospitalitatis huiusmodi erogan-
dos esse, & præsertim in Monasteriis, seu
locis desertis, & ab laicorum ædibus lon-
gius remotis, ubi tamen pauperum, & ve-
re egenorum ratio in primis habeatur. Si
quos vero ditiores occasione transitus, sive
alias ex devotionis, aut necessitatis causa eo
divertere contigerit, eos sane deceret Re-
fectorio communi cum Religiosis, mensisque
& ferculis communibus, nequaquam a ce-
teris distinctis contentos esse. Verum om-
nino ipsi Regulares in hospitibus huiusmodi
potentioribus excipiendis ita se gerant, ut
in eis frugalitas, & paupertas religiosa pro-
fus eluceat.

Hospitalitatis
& pietatis ope-
ra excipian-
tur.

§.7. Pari etiam ratione districte inhi-
bemus, ne quisquam ex prædictis Laicus alias
quam ut superius dictum est, vel Clericus
secularis, vel regularis quocumque hono-
re, præminentia, nobilitate, aut excel-
lentia etiam Sanctæ Romane Ecclesiæ Car-
dinalatus dignitate præditus, etiam Prote-
ctor, Vice-Protector, loci Ordinarius,
Prelatus Generalis, Provincialis, aut Mo-
nasterii, Domus, vel loci cuiuslibet Supe-
rior, eorumve affines, propinqui, fami-
liares, aut Ministri utriuslibet sexus, qui-
cumque contra hanc superius expressam pro-
hibitionem recipiant. Quod si, vel ab ali-
quo particulari Religioso, vel a Superiore
quopiam Generali, Provinciali, aut alio quo-
cumque officio fungente, aut a Conventu,
Capitulo, vel Congregatione, sive ab uni-
verso Ordine, & Religione quicquam rece-
perint, id quod acceperint, suum non fa-
ciant. Verum ipso facto absque aliqua mo-
nitione iudicis, decreto, sententia, aut de-
claratione ad illius restitutionem omnino in
utroque foro teneantur, adeo ut restituti-
one ipsa realiter non facta, neque etiam in
foro conscientie absolvi possint. Hanc autem
restitutionem fieri volumus non privatim
ei Religioso, qui donavit, sed ei Monaste-
rio, Domui, vel alteri loco, de cuius bonis
facta est largitio, vel si non de eis bonis do-
natum est, in quo idem Religiosus donans
professionem emisit, vel si nomine totius
Capituli, Conventus, aut Congregationis,
vel universi Ordinis, seu Religiosis dona-
tio facta extiterit, pariter communi men-
se, aut massa, cuius nomine donatum fue-
rit, accepta munera restituantur, ita ut
nec qui donavit, nec Conventus, Capitu-
lum, Congregatio, Ordo, aut Religio,
cui restitutio facienda est, illam remittere,
& ite-

Manera reci-
piendis po-
te inguntur

Dantibus quo-
que poena im-
ponitur.

& iterum condonare, aut recipientem ab ob-
ligatione restituendi eximere, vel ut in pau-
peres erogat, concedere quoquo modo possit.

§.8. Quod si quis ex prædictis Regula-
ribus utriuslibet sexus, cuiuscumque gradus,
ordinis, dignitatis, ac ubilibet locorum
existentibus, conjunctim cum ceteris, seu
divisim nostrarum huiusmodi prohibitio-
num, statutorum, ordinationum, iussionum,
decretorum, mandatorum transgressor
fuerit, statuimus, ut omnibus, & singulis
per eum obtentis dignitatibus, gradibus,
muneribus, & officiis eo ipso privatus, ac
ad illa, & alia similia, vel dissimilia in fu-
turum obtinenda inhabilis perpetuo, & in-
capax, ac perpetua infamia, & ignominia
notatus existat. Et præterea privationem
vocis activæ, & passivæ absque ullo Superio-
ris decreto, aut ministerio ipso facto incur-
rat, nec non ultra huiusmodi poenas etiam
tamquam contra furti, & simoniacæ crimi-
num reum, tam per viam denunciationis,
accusationis, aut querelæ, quam etiam
ex officio procedi, & inquiri, condignisque
supplicis affici debeat, poenis aliis a jure
statutis, ac per alias Constitutiones Apo-
stolicas, aut propria cuiusvis Ordinis, Con-
gregationis, Monasterii, domus, aut loci,
statuta, vel consuetudines contra personas
aliquid præmissorum committentes forsan
decretis, & institutis, nihilominus in suo ro-
bore permanens.

Executores
hujus bullæ
deputantur.

§.9. Quocirca universis, & singulis mo-
deris, & pro tempore existentibus locorum
Ordinaris, eorumque Vicariis, & Officia-
libus, nec non quorumcumque Ordinum,
Prioratum, Monasteriorum, & Domorum
Superioribus, etiam Generalibus, seu Pro-
vincialibus, cæterisque, ad quos spectat, per
Apost. scripta mandamus, quatenus ipsi,
& eorum singuli, quantum ad eos pertinet,
curent omni studio, diligentia, auctoritate,
& vigilantia præsentem constitutionem
firmiter, & inviolate observari, & contra
inobedientes, vel transgressores condignis
poenis animadverti. Eosdem inobedientes,
nec non contraditores quoslibet, & rebel-
les, per opportuna juris, & facti remedia,
appellatione postposita compescendo, invo-
cato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio
brachii secularis.

Clausula de-
rogatoria.

§.10. Non obstantibus Constitutionibus,
& Ordinationibus Apostolicis, distorum-
que Monasteriorum, Prioratum domo-
rum, locorum, nec non Ordinum, Con-
gregationum, Collegiorum, juramento,
confirmatione Apostolica, vel quavis firmi-
tate alia roboratis statutis, & consuetudi-
nibus, privilegiis quoque, indultis, & li-
teris Apostolicis, quorumcumque tenorum
existent, per que præsentibus non expressa,
vel ad verbum non inserta, effectus præsentis
nostræ Constitutionis impediri quomodoli-
bet valeat, vel differri, & de quibus quo-
rumque tenoribus habenda sit in nostris li-
teris mentio specialis. Quæ omnia, quatenus
premissis in aliquo adveniant, proflus
tollimus, & abrogamus, cæterisque con-
trariis quibuscumque.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

§.11. Volumus autem, ut præsentis li-
teræ in valvis Sancti Joannis Lateranensis,
& Principis Apostolorum de Urbe Basilica-
rum, & in Acie Campi Floræ publicentur,
affixis inibi earum exemplis, & dimissis.
Quodque earum exempla, seu illorum com-
pendia in libris quorumcumque statutorum
prædictorum Monasteriorum, Prioratum,
Collegiorum, Domorum, Ordinum, &
Congregationum (quoad Moniales, in ver-
naculum, & vulgarem cuiusque Regionis
sermonem versa) & a loci Ordinario, qui
id quamprimum fieri curet, subscripta inse-
rantur, & saltem quotannis in Capitulis, sive
Congregationibus cuiusque earum alta, &
intelligibili voce legantur. Et nihilominus
post sexaginta dies a die publicationis, ut
præsertur, in Romana Curia facienda unum-
quemque citra montes, ultra montes vero
post quatuor menses, perinde ardeant, &
afficiant, ac si cuique personaliter intimata,
& per eos jurata fuissent.

Forma, & ef-
fectus publica
tionis.

§.12. Quodque earum transumptis,
etiam imprellis, manu Notarii publici sub-
scriptis, & sigillo persone in dignitate Ec-
clesiastica constitutæ obfirmatis, eadem
proflus fides in iudicio, & extra illud ubique
adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præ-
sentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Transumptis
cum sigillis

§.13. Nulli ergo omnino hominum li-
ceat hanc paginam nostrorum interdicti,
prohibitionis, declarationis, inhibitionis,
statuti, mandati, substitutionis, abrogationis,
& voluntatis infringere, vel ei ausu temerario
contrariare. Si quis &c.

Sanctio pen-
nalis.

Datum Romæ in Monte Quirinali,
Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo
quingentesimo nonagesimo quarto 13. Kal.
Julii, Pontificatus nostri Anno III.

D. P. An. III
19. Julii

LXXXVII.

Facultas Patriarchæ Aquilejensî visitandi
Monasteria, Domosque Regularium exem-
ptorum, eosque ad suorum Decretorum
executionem compellendi.

Ex Regest. in
decretis. Brera.

Venerabili fratri Francisco Patriarchæ
Aquilejensî.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. fratri salutem, & Apostolicam
benedictionem.

Romani Pontificis auctoritas in his est
interponenda, quæ ad Ecclesiasticarum
personarum Regularium præsertim,
quæ secularibus exemplum præbere debent,
reformationem pertinent.

Exordium

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Fra-
ternitas tua in visitatione locorum Ducecis
Aquilejensî. Dominio temporali Domus
Austriacæ subsectorum novissime per te fa-
cta, Monasteria, Domus, & Conventus,
aliaque loca Regularium utriusque sexus
exempta, & Nobis, ac Sedi Apostolicæ im-
mediate subiecta, ex facultate tibi per Nos

Facultas, de
qua in subieca

E de-

de super nominatim attributa videris, ac in his ad tollendos varios abusus, ac ad morum reformationem, & Catholicæ fidei stabilimentum, diversa statuta, decreta, & ordinationes edideris, quæ nisi observentur, rursus in eosdem, & deteriores abusus Regulares prædicti prolaberentur. Nos volentes, ut par est, ut decreta, statuta, & ordinationes hujusmodi debite executioni demandentur, & adimpleantur, ne illorum observantia, pretextu cessationis facultatum tuarum remittatur, aut retardetur, eidem fraternitati tuæ, ut quando, quoties, & ubicumque opus fuerit, omnes, & singulos Religiosos, ac eorum Superiores Monasteriorum, Conventuum, & locorum prædictorum utriusque sexus ad observationem, decretorum, statutorum, & ordinationum prædictorum per te in hujusmodi visitatione factorum censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac privationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, vocisque activæ, & passivæ, aliisque arbitrio tuo poenis, etiam sæpius aggravandis, cogere, & compellere, & ad hunc effectum eadem Monasteria, Conventus, Domos, & Loca iterum visitare, & quocumque modo decreta, statuta, & ordinationes prædictas in observantiam inducere, aliisque in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facere, ordinare, mandare, & exequi libere, & licite auctoritate nostra Apostolica possis, & valeas, eadem auctoritate plenam, & liberam facultatem concedimus, & impartimur.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Monasteriorum, Conventuum, & locorum, illorumque Ordinum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiisque quoque, indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodocumque, & sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda esset, tenores hujusmodi, acti de verbo ad verbum, nihil penitus omisso inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, & ad effectum præsentium specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 30. Julii 1594. Pontificatus nostri Anno III.

Derogatio contrariorum

Dat. die 30. Julii 1594. An. III.

Confirmatio Erektionis Collegii Societatis Jesu Comutavien. Pragæ. Diocesis, in quo erigitur Universitas Studii Generalis cum concessione privilegiorum.

His Reges. in Secret. Decret.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN sacra Cœlestis clavigeri Sede, meritis licet imparibus, eo disponente, qui virtutum, & scientiarum Dominus est, constituti, & iura mentis nostræ arcana revolventes, quantum ex literarum studii militantis Ecclesiæ Respublica tenebrosa ignorantie caligine, ac hæresum peste expulsa, augeatur, divini nominis cultus protendatur, veritas agnoscat, Justitia colatur, reliquæ virtutes illustrentur, ac ad bene, beateque vivendum via præparetur; ad ea, perque studia ipsa ubilibet excitentur, ac studiose personæ ad bravium, & excelsum doctrinæ fastigium aspirantes opportuna subventionis suscipiant auxilium, libenter intendimus, & in his nostræ sollicitudinis partes convertimus, & propterea, quæ ad hunc effectum a piis personis nobilitate generis fulgentibus provide gesta fuisse dicuntur, nostræ confirmationis prædicto roboramus, aliisque, & alias concedimus, & disponimus, prout eorumdem personarum vota exposcunt, nec non locorum, & temporum qualitate pensata in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Exordium ab utilitate Academicarum de sumptum.

§.1. Exhibita liquidem Nobis nuper pro parte dilectorum suorum Claudii Aquavivæ Præpositi Generalis Societatis Jesu, nec non Rectoris, & Collegialium Collegii ejusdem Societatis in Oppido Civitate nuncupato Comutavien. Pragæ., seu alterius Diocesis erecti, & instituti, ac Nobilis viri Georgii Popelli Baronis de Lobroviz, ac Domini in temporalibus dicti Oppidi, nec non Liczau Michuk, & Libocowitz locorum ejusdem Diocesis, ac charissimi in Christo filii nostri Rodulphi Romani, ac Boemiæ Regis Illustris, & in Imperatorem electi Consilarii Camerarii, & Supremi Boemiæ Regni Præfecti petitio continebat, quod alias dictus Georgius varios modos, & rationes, quibus Religionis Catholicæ, potissimum vero suarum ditionum incommodis, hac calamitosa tempestate salubre, & consentaneum subsidium afferre posset, maxime cum aperte, non sine ingenti dolore, communem Religionis Orthodoxæ statum infinitis hæresum opinionibus tanquam furis, & procellis jactari, atque propemodum a fundamentis everti videret, inter malorum remedia, quæ a Deo hominibus inspirantur ad tuendam, propagandamque Religionem, ea, & summa, & optima censuit, quæ dum Dei optimi maximi honorem, & gloriam mirifice amplificarent, & extollunt, tum homines ipsos Deo suo intime

Baronis de Lobroviz studium propagande in suis ditionibus fidei Catholicæ.

me conjungunt, maxime necessarium est arbitratus, ea præsidia conquirere, quæ tantam perniciem avertere, & Populum suæ ditionis summo Regi conciliare, & conjungere possent.

Patrum Soc. Jesu opera uti deceat.

§.2. Cum autem in clericis Societatis prædictæ singularia, eaque valida subsidia esse a Deo instituta, quibus tam inveteratis Christianæ Reipublicæ morbis subveniri posse, animadverteret, utpote, qui ubivis terrarum sua, & eruditione, & pietate populos quamplurimos per devias opinionum, & vitiorum tenebras arrantes ad veritatis lumen, & virtutum splendorem, non minus laboriose, quam salubriter reducant, in eam spem venit per eorumdem sinceram in Religionis Romanæ Catholicæ doctrinam, & vitæ integritatem eos non solum, qui sibi subjecti sunt, sed etiam alios plurimos in ditiones suas adventantes ad pristinum salutis portum revocandos, quandoquidem videret dictæ Societatis non solum in Europa susceptos labores cum magno fructu evasisse, sed etiam in cæteris orbis partibus apud barbaras, & immanes gentes remotissimis, & innumeris populis per eandem Societatis divinæ Crucis cum Religionis Christianæ augmento illatum vexillum fuisse.

Collegium pro eis fundat in Oppido Comutavien.

§.3. Quapropter ad laudem, & gloriam Dei Omnipotentis, ac honorem Deiparæ Virginis Mariæ, omniumque Civium Cœlestium, & Ecclesiæ Catholicæ propagationem, nec non Populi sibi a Deo commissi, suamque salutem juventutis quoque domesticæ, & externæ in doctrina, & pietate institutionem in Oppido prædicto suæ ditioni subiecto, unum Collegium dictæ Societatis Jesu cum Ecclesiâ, Scholis, Domo pauperum, & aliis suis membris, ac officinis necessariis fundavit, in quibus dicta Societas secundum suas Constitutiones, & pium institutum libere, sine ulla alia præter ejusdem constituti consuetudinem obligatione, & impedimento, posset in eadem Ecclesiâ, & in Gymnasio scholis, etiam alibi, in dicti Oppidi ditionibus, si eis videretur ad populum conciones habere, & juventutem bonis moribus, & literis ad gloriam Dei, & animarum salutem informare, quod, ut pro Instituto ejusdem Societatis commode fieret eidem Societati locum in dicto Oppido idoneum delegit, & assignavit, deputans eis pro fabrica, & ædificio nonnullas tunc expressas Domus.

Fundusque erecto Collegio assignat.

§.4. Denique ultra eas omnia ea spatia, quæ inter domos prædictas, & mania ipsius Oppidi constituta sunt, cum ipsis membris, ac fossis, quin, & vallo sive aggere usque ad rivum, sive torrentem extenso, sic, ut tuta pars maniorum cum fossa dicti Oppidi, & vallo, sive aggere, ac turri media vigillum nuncupata, quæ sub mola sita est ab angulo occidentali Turris carceris usque ad propugnaculum angulare ipsius Oppidi inclusive, quod Pontis lapideo, ac prædio Lzuedlova nuncup. oppositum est, in prædictæ Societatis Jus, dominium, & possessionem perpetuo cederet, quin etiam in perpetuum cautum voluit, ne Rivus, qui

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

intra mania hujusmodi ad molas deductus per dictum Collegium decurrit, posset unquam alio derivari, aut deduci ad ipsius Collegii damnum, & manifestum incommodum, quem rivum liberum esse debere prædicti Collegii Rectori, & Collegialibus pro tempore existentibus pronunciavit ab omni pensione, sive exactione Civitati, vel cuiquam alteri solvenda etiam quando ripæ reparandæ, vel resciciendæ judicarentur, quod etiam de aqueductu ad Domum dilecti filii Joannis Coltper pergente intellectum esse voluit, ne idem aqueductus unquam sine Rectoris, & Collegialium prædictorum assensu alio abduci, & deviari posset.

Nonnulla cœditiæ Privilegia.

§.5. Atque Domus prædictæ aquas, ut præfertur, prædicto Collegio assignavit fecundum dicti Oppidi leges, & consuetudinem coquendi cervitiam, potestatem habuerint, idem Jus plane penes Collegium prædictum remanere, itaut dicti Rector, & Collegiales ad suum commodum eademmet libertate, & potestate, sive jure cervitiam coquendi fruerentur, & ea in re hujusmodi extensum esse cum libertate, ac sine ulla nova pensione voluit; Insuper concessit, atque permisit dictæ Societati, ut non solum in veteribus, sed etiam novis manibus ædificia ad usum Collegii necessaria, vel etiam fenestras captandi luminis causa construere, & ædificare, sine ullius impedimento posset, & valeret, atque in eo spatio, quod domus illæ supranominatæ, manique duplicia a Turri carceris hujusmodi usque ad propugnaculum, & locum inter domos, & mania complectuntur, decem scholas una cum Auditorio, sive Gymnasio aula, & cubicula, aliisque domicilia convenientia cum Domo pauperum, ad rationem perfecti, magnique Collegii commoda crexit, spatio vero, quod inter mania extrema dicti oppidi, ac novæ ad rivam atque per latitudinem, & a dicta Turri Carceris usque ad propugnaculum inclusive per longitudinem est ad hortum domesticum ordinan., ædificiumque prædictæ Domus Pauperum cum sua area usque ad Turrim vigillum construendum secundum dictæ Societatis voluntatem libere destinavit, cui quidem domus Pauperum pro alendis circiter centum studiosis Pauperibus Ordinarii annui census mille sexagenas miliones illarum partium peculiaribus super hoc literis factis attribuit, atque perpetuo donavit, sicut eam summam Rector ipsius Collegii in eum numerum sive auctum, sive restrictum, pro ratione Annonæ utiliter impenderet quamquam, & alium hortum extra Civitatem sive Suburbanam ad consuetas, & honestas dictorum Rectoris, & Collegialium a studiis, & piis exercitationibus relaxationes prope diem providere paratus erat, quem pro dato eidem Collegio esse voluit.

§.5. Usam vero Parochialis Ecclesiæ ejusdem oppidi, quæ de Jure patronatus dicti Georgii existit, ipsiusque quoque Jus patronatus, & præsentandi personam idoneam ad eandem Ecclesiam, dum pro tempore vacat, omnemque curam ad ipsum

Parochialis Ecclesiæ jura sibi competentia eidem Collegio donat.

Georgium circa eam Ecclesiam pertinentem dictis Rectori, & Collegialibus attribuit, & adscripsit, ita quod licite pro tempore existens illius Rector ultimo dictae Ecclesiae fructibus, redditibus, & proventibus libere deberet frui, & potiri tamen in reliquis omnibus ab eisdem Collegii Rectoribus, & Collegialibus deperderet, neque circa cultum Divinum, seu ceremonias Ecclesiae, quidquam induceret, quod non prius ab eisdem approbaturum esset, quiquidem ultimo dictae Ecclesiae Rector, ut prius animarum curam exerceret, Sacramenta Baptismi, Confessiones, Eucharistia, Matrimonii, & extremae unctionis ex officio administraret, Sepulturas in Coemeterio extra Oppidum ita curaret, ut nullum in ultimo dictae Ecclesiae praeter illius Parochianos sine Rectoris dicti Collegii, vel ejus Vicegerentis consensu, & facultate sepelire posset. Praeterea cantum, & musicam, campanarumque pulsam ita ordinaret, & disponeret, ut ordinem Sacrorum, aliaque exercitia, quae Presbyteri, & Clerici dictae Societatis in ultimo dictae Ecclesiae pro suo instituto habere solent, inter turbare non posset ipsi Rector, & Collegiales proinde in Sacris dicere, & reliquo cultu divino libere ultimo dictae Ecclesiae fruere, atque in ea conciones ad Populum, doctrinamque Christianam pro suo more haberet, confessiones audire, atque Sacramentum Eucharistiae ex instituto suo religiose administrare valerent, eidem quoque Parochiali Ecclesiae ipse Georgius arcis suae sacellum etiam applicavit, atque eisdem Rectori, & Collegialibus cum pleno jure illud in perpetuum donavit ipsius tamen Parochialis Ecclesiae facta testis, atque lumina tam Cereris, quam Olei pro divino cultu consuetis expensis Senatus dicti oppidi, prout antea facere consueverat, fieri, & conservari voluit.

§.6. Ut vero conservationi pacis, ac Religionis Catholicae in omnibus dictae societatis locis melius provifum esset non solum praedictae Parochialis, sacellique arcis hujusmodi, sed omnium aliarum Ecclesiarum sive ille Parochiales, sive filiales essent in omnibus ditiorum suarum praedictarum locis, sive extra ea, quarum Juspatronatus, & praesentandi ad ipsum Georgium spectabat, & pro tempore spectaret, curam omnem, ac Juspatronatus hujusmodi in eandem Societatem legitime transfuit.

§.7. Deinde ad sustentationem corporalem, & pro aliis necessitatibus dictorum Collegii, Rectoris, & Collegialium ex iis, quae sibi divina bonitas largita erat, certam tunc expressam censuram, atque pensionum provisionem in certis temporibus, ac modis tunc etiam expressis persolvendum ordinavit, constituentem anuatim bis mille sexagenas tres grossos, & duos obulos eorundem partium, ac statuit, quod cujlibet una medietas a Senatu Oppidorum, seu Pagorum Judicibus in festo S. Georgii in ipso Collegio, vel certe intra quatuordecim

dies post, & itidem altera medietas in festo S. Galli pari modo ipsis Collegio, & Collegialibus numeraretur, in bona currenti moneta, absque ulla contradictione, quos proventus stabiles, ac perdurantes sic esse voluit, ut nulli haereditum posterorum, aut Successorum suorum dominiique Chomutavien, possessori, eos ulla ratione immutueret, aut mutare liceret citra beneplacitum, & consensum ipsorum Collegii, Rectoris, & Collegialium quin, & hoc addidit, ut si casu contingeret ex redditibus censuibus hujusmodi aliquem, vel aliquos infortunio sive ignis, sive ex ere, grandinis, aut cujuscumque alterius eventus casu bonorum, seu frugum iacturam facere, aut peti quam ob cambiorum, censuum debitorum non essent solvendo, ut tunc ejusmodi defectus ad requisitionem Collegii, Rectoris, & Collegialium hujusmodi per quoscumque, seu Officiales dicti Georgii, ac possessorum suorum ex officio Camerae, seu Filii domini praedicti Chomutavien, eidem Collegio plene suppleretur obligando haereditarios, & successores suos praedictos, ne vel in minimo suae voluntati, & ordinationi, sive donationi adversari, vel etiam deesse praesumerent, quod si secus quid accideret contingeret, & ipsis Rectori, & Collegialibus juxta praescriptum census, sic donati ab iis, a quibus numerari debent, non persolverentur, iidem Rector, & Collegiales plene, & de integro interveniente auctoritate, & approbatione Regia Tabulis regni constabilitatis potestatem haberent, accepta a Tabulis Regni Camerario uno invadendi, ac occupandi ipsam oppidum Chomutavien, cum omnibus adiacentibus Oppidis, Pagis, ac Villis, & quibus illis census praedictus consignatus est, idque tam pro parte census, quam pro toto sicque invasit, & occupatis locis uti, frui, potiri, & gaudere, ac eorum usufructum qualicumque essent inde recipere, sine restitutione ulla, neque prius ad cessionem Juris sic adepti tenerent quoad census retenti ob quos non solum invasit facta foret, plene, & de integro cum impensis omnibus in omnem Judicium processum, & Camerario factis eisque ad ultimum quadrantem persoluti essent, idque toties, quoties illi de pensione debita sive a censuibus, sive a quascumque praedictis non satisficeret.

§.8. Et quoniam eidem Collegio, quam optime provifum esse cupiebat, praemissa matura deliberatione, hanc quoque gratiam concessit, ut liceret pro tempore existentibus ejusdem Collegii Rectori, & Collegialibus dono acceptare quicquid piorum Testamento ex suis subditis, qui libertate testandi donati sunt tam in mobilibus, quam immobilibus legatum, seu a viris donatum foret, absque ullius contradictione, & repugnantia.

§.9. Itidem permisit Rectori, & Collegialibus praedictis quicquid ad Beneficium Collegii expedire judicaretur, sive in agris, sive vineis, sive hortis, sive pratis, sive praediis, ut id illis emere licitum esset, quae om-

omnia empta, donata, legata, sic praedicto Collegio annexa, & incorporata esse voluit, acsi ab ipso Georgio, ac suis haereditibus, & Successoribus donata, & attributa fuissent quae quidem sic empta, & donata si censalia essent ad arbitrium Georgii, & haereditum suorum, seu posterorum Census, ut libera esse possent, constituit.

Domum pro pueris alendis sub virgini ejus curam Rectori Collegii committit, & servatis tamen legibus hic expressis.

§.10. Id quoque insuper suae voluntatis esse statuit, ipso salutaris subditorum suorum institutio, meliorem progressum habere valeret, & Domus pauperum praedicta ipsi Rectori Collegii hujusmodi cum omnibus habitantibus, in ea immediate subiecta essent cum pleno jure tam quoad aedificia, census, elemosinas, quam quoad personas in ea degentes proinde Rectoris praedicti, & non alterius cujuscumque esset, adolefcentes in ea alendos recipere, & approbare eisdemque vicissim excludere, illis praefectum idemque, qui illi probabitur praepone, ac de toto domus ordine disponere absque cujuscumque contradictione, molestatione, sive repugnantia, sic tamen, ut subditorum Domini praedicti primariam curam haberetur, eisque locus ante alios concedatur, qui in studiis diutius perdurari valerent, & ad ea apti, habilesque judicati forent, quamquam, & illud eidem Rectori pro tempore existenti liberum esse semper voluit, ut in numero eo juvenutis, qui in ea domo alii possent viginti adolescentes undecumque adventantes collocare, & una cum ipsis Georgii subditis alere possent, ut beneficium hoc praeter subditos suos etiam ad externos extenderetur: decrevit itidem, ne ullus Praeceptor ludi moderator, sive Magister ut piam locorum in omnibus suis ditioribus juvenutem docere praesumeret, nisi prius a Rectori dicti Collegii, vel ab iis, quos idem Rector ordinavisset de Religione, & vita examinatus, idoneus judicatus foret, ac professionem fidei in ordinarii, vel ejus Vicarii manibus juxta Constitutionem felicis recordationis Pii PP. IV. Praeceptoris nostri, praevio processu, vel habita debita informatione de religione, & fide Catholica emisisset, ipseque Praeceptor ludimoderator, seu Magister ab eodem Rectori, vel ab iis, qui deputati forent formam, & rationem acciperet tam profanos, quam sacros, & pios libros legendi, & juvenutem informandi, declaravit, etiam hoc voluntatis suae esse, ne quisquam ad functiones hujusmodi literarias in Ditioribus suis a Communitate Parochis, vel Ecclesiarum Rectoribus, seu Officialibus dicti Georgii, vel haereditum, ac imposterum, suorum assumeretur, nisi a Rectori praedicti Collegii approbatus, & confirmatus foret.

Non omnia Collegii eximio a quocumque vestigali &c.

§.11. Quo autem praedicta omnia sic donata, & perpetuo attributa dicti Rectori, & Collegiales possidere quietius, suisque Ministeriis vacare liberius possent, & valerent, voluit, ac statuit, ut Domus, seu Collegium, ac illius Ecclesia nec non Sacellum, horti, & cetera quaecumque cum omnibus suis juribus, limitibus, & attinentiis quarti

Da Collegio Facultatem haereditatis & legata recipiendi.

Nonnullaque alia concedit privilegia.

Haereditas Fundatoris si molesti Collegio fuerint, liberum esse declarare Rectori, Collegii ipsius cum bonis omnibus alio trans ferre.

§.12. Voluit praeterea, quod si quis haereditum successorum, ac posterorum suorum quidquam in damnum, seu detrimentum dicti Collegii, seu impedimentum consuetorum exercitorum tam spiritualium, quam literariorum dictae Societatis attentare praesumeret, ut tunc demonstratis ejusmodi impedimentis, & molestationibus, aperte, & manifeste probatis coram dicto Rodolpho Rege in Imperatorem electo, futurisque Regibus Bohemiae, ac Supremis Regni officialibus tenerentur sic judicante Regia Majestate, ipsiusque Regni Supremis officialibus posteris sui, & quisquis possessorum dicti Domini Comutavien, aut haeres foret infra annum Rectori, & Collegialibus dictae Societatis bona stabilia ubicumque locorum prout ipsis id liberet in Regno Bohemiae, & quae ipsi eligerent, de quorum pretio, ut ipsis Rectori, & Collegialibus cum venditorum licitari, & convenire liberum esset, voluit pro centum milibus sexagena Misennium quamlibet sexagenam sexaginta parvis grossis grossum quemlibet septenis parvis obolis computando emere, seu solvere, eaque de integro absque ulla diminutione, iisque Rectori, & Collegialibus cum pleno jure non solum usufructus, sed & domini tradere, atque consignare invariatis semper, & imposterum censibus ab ipsa Societate jam constitutis, & imposterum constituendis, quos census voluit, ut dicta Societas quavis locorum, Comutavia exclusa, consequeretur, sicut, & omnia emolumenta ex donatis, legatis, emptis, ac acquisitis, sive quomodolibet a dicta Societate obtentis, in quibus bonis, sive alibi in Regno Bohemiae, ubi pro majori bono Ecclesiae expedire judicaverint, possent, ac deberent praedicta societas aliud Collegium constructo simile sub nomine, ac titulo dicti Georgii exedificare retentisque censibus ante datis, & attributis cum omnibus aliis donatis, emptis, legatis, aut acquisitis ex bonis sic emptis, & ex praedicta summa centum milium sexagenorum census emergentes ad suas, & dicti noviter erecti Collegii necessitates accipere, possidere, & convertere, quod Collegium postquam erectum esset om-

omnibus iis gratis, quibus dictum Collegium Chomutavien. a predicto Rodulpho Rege in Imperatorem electo donatum tunc erat, frui, & gaudere deberet juxta tenorem presentium literarum, & Diplomatis confirmationis super his a dicto Rodulpho Rege in Imperatorem electo.

Alias leges imponit.

§.13. Quod si vero predicti Rector, & Collegiales negligenter, aut tale novum Collegium adepti ejusmodi bona erigere detractarent, tunc non solum novo isto censu, verum etiam prout ipsi ex Chomutavien. fundatione, & legatis attributis, ac donatis consequenter privati esse debere, ac illa suis heredibus, seu posteris resignare tenerentur; addidit insuper, quod si quis heredum, & successorum, possessorumve domini predicti Chomutavien. post datam, & latam a predicto Rodulpho Rege in Imperatorem electo, & Officialibus dicti Regni sententiam, id quod supra expressum est facere, & hujusmodi bona pro memorata summa centum millium sexagenorum emere, ac Rectori, & Collegialibus predictis de pleno intra tempus nominatum videlicet anni spatium consignare detractaret, statuit, ut Presbyteri, & Clerici Societatis per Rectorem Chomutavien., seu Pragen., & alium predicta Societatis Collegiorum in Regno Bohemiae possent, ac valerent, excepto una Camerario a Tabulis predicti Regni Arcen., & Oppidum Chomutavien. cum suburbiis, agris, oppidis, pagis, ac villis, quinimo cum omnibus quoquomodo vocatis, aut nuncupatis, ad dictum dominium spectantibus occupare, possidere, & tenere, seu illorum fructibus omnibus potiri, & gaudere tamdiu, quamdiu illis ejusmodi bona pro memorata summa centum millium sexagenorum empta, data, ac in possessionem tradita non forent a successoribus suis predictis, & insuper omnes expensae essent restituae, quas ipsos Rectores, & Collegiales in actionem assumere forte contingeret, quodcumque vero successores sui predicti, sive is, qui Dominus Chomutavien. foret id, quod scribitur actu forent exequuti, ac Rectori, & Collegialibus hujusmodi bona, ut praefertur memorato pretio empta consignarent, tum quidem dicti Rector, & Collegiales obligati esse deberent ab occupatis per Camerarium cedere, ac bona empta ad se recipere citra omnem conditionem salva impensarum per ipsos Rectorem & Collegiales factarum in juridicum processum restitutione, quae etiam cessionem anteire deberet, quod nisi praestaret, liberum esse Domino, qui illis bona juxta conditiones praescriptas procuravisset jure simili per Camerarium, a Tabulis Regni accepto eos ab occupatis expellere, & totum Dominium ad se recipere, neque etiam id praetermissum esse voluit, siquidem cum tempore habentes nonnunquam consilia, & actus mutare soleant, quod si is forte ex suis successoribus, qui Presbyteros, & Clericos ipsius Societatis Chomutavien. expulisset, aut alius post ipsum Dominus Chomutavien. eisdem rursus Cho-

mutaviam revocare vellet, ubi id illis intimatum foret, & de plana, ac sincera voluntate constare, ut tunc intra centum annos ipsi Presbyteri, & Clerici citra omnem contradictionem ad illud Chomutavien. Collegium redire tenerentur, quod quidem Collegium is ex Dominis, qui eos revocaret illis tale vicissim quale ab illis relictum esset cum omnibus censibus, fundis agris, Pratis, Vineis, aliisque datis, donatis, attributis, & legatis, de novo redemptis restituere deberet, & censeretur, ut tale prout quale reliquissent recipere possent, & non aliter porro, quod ad bona empta pro pretio summae supradictae attinet, si aliud Collegium Presbyteris in illis, vel alibi ex proventibus dictorum honorum erigeretur, illud quidem Collegium in illis bonis in potestate dictae Societatis inibi, ubi erectum foret, ut moneret, atque perduraret, voluit, ac dicti Collegii Chomutavien. membrum esset, necnon omnibus gratis libertatibus aequae gauderet, statuit ita tamen, ut reddituum pro memorata summa centum millium sexagenorum comparatorum eidem novo Collegio medietas sola remaneret, ac si quid inter ea temporis industria Rectoris, & Collegialium, nec etiam aliorum hujusmodi in liberalitate, ac benevolentia accessisset tamen donatis, quam legatis acquisitis sive emptis id ipsum quoque ne ab eo auferetur, etiam voluit, altera vero medietas Domino in Chomutavia, qui Presbyteros predictos revocaret, eisque Collegium restitueret in usum suum, atque commodum perpetuo cederet, quod si autem Presbyteri Societatis hujusmodi juxta superius praescriptas conditiones vocati ad recipient. vicissim Chomutavien. Collegium id facere abnuerent, & intra centum annos redire retractarent, eo ipso facto voluit, ut utriusque & novi, & veteris Collegii amissionem cum censibus, & rebus omnibus concurrerent, & hac omnia se donata, ac pro summa centum millium sexagenorum acquisita, ut in Jus, ac dominium ejus qui foret Dominus Chomutavien. cederet, qui ea omnia in alium pium usum pro bono Ecclesiae Dei, prout illi in Domino cum approbatione loci Ordinarii visum esset teneretur convertere ultimo omnium, & hoc subjunxit quem si quod Deus avertat, contineret Presbyteros Societatis predictae ob personarum inopiam, vel propter bella, aut mortalitatem, seu contagia pestis, aut aliterve mali incommoda in Regno predicto Bohemiae deficere, vel quod pro ratione sui instituti officii, quae similia Collegia suscipere solent, satisfacere nequirent, ut tunc Successores, & posteri dicti Georgii quisquis possessor domini Chomutavien. esset, teneretur Praepositum Provinciale Province, nec non ipsum Claudium, & pro tempore existentem Societatis Generalem mutare non semel, sed saepius certiores reddere de ejusmodi defectu, dictique Collegii necessitate, qui quidem Praepositus Provincialis Provinciae, & Praepositus Generalis postquam essent sufficienter admoniti,

ti, & requisiti de substituen. aliis, tenerentur hujusmodi requisitioni intra centum annos omnino citra longiorem tergiversationem satisfacere, atque predicto Collegio de personis providere; qui si id negligenter, aut non facerent, vel quod ipsa Societas sua sponte imparem se oneri hujus Collegii sentiens huic donationi aliquando renunciaret, tunc ut tam Collegium ipsum, quam census omnes, caeteraque omnia non ad alium, quam ad posteros, ac heredes suos directe redirent, atque revertere, neque praedicta Societas, aut quisque alius jus haberet eorum quidquam, tunc donatorum, & de caetero donan. in toto, vel in parte ab eodem Georgio, suisque heredibus, ac posteris ullo quaesito colore, sive praetextu venden. alteran., vel in potestatem cuiusque alterius traden., qui non esset legitimus haeres, ac possessor predicti domini Chomutavien., imo nec eidem heredi, ac possessori, nisi de expressa Sedis Apostolicae licentia, & quidquid fecus fieret, id totum irritum, atque casum esset.

Et eadem ita, que Communitate Collegium institutumque in eo Universitate.

§.14. Cum autem, sicut eadem petito subjungebat postmodum ibi juxta voluntatem, & ordinationem predicti Georgii unum Collegium dictae Societatis erectum, & institutum fuerit, quod ex donatione ejusdem Georgii sustentatum uberis, & optabiles redditus fructus, ipseque Georgius obtinuerit illud ab eodem Rodulpho Rege in Imperatorem electo per patentes literas sub certis modo, & forma tunc expressis, & in tabulis dicti Regni contentis in Universitate, & studium publicum erigi, & institui, pro parte Claudii Praepositi Generalis, ac Rectoris, & Collegialium, nec non Georgii supradictorum Nobis fuit hunc liter supplicatum, ut praemissa omnia pro illorum firmitate confirmare, & approbare, nec non infra scripta concedere de benigntate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem estimationem, & Beneficia cum aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, attendentes, quod ex literarum studio animarum saluti consulitur, ac alia spiritualia, & temporalia bona modo proveniunt, Claudium Praepositum Generalem, ac Rectorem, & Collegiales, nec non Georgium predictos, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innotati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non bonorum, domorum, & jurium supradictorum situationes, confines, qualitates, quantitates, vocabula, denominationes, & veros etiam annuos valores, praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus incli-

nati, donationes, concessionem, voluntates, decreta, statuta, translationes, ordinationes, indulta, praecipua, nec non omnia, & singula alia praemissa Apostolica auctoritate eorumdem tenore presentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque plenarie, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus. Nec non omnes, & singulos tam juris, quam facti, ac etiam solemnitatum quarumcumque quomodolibet omittarum, aliosque defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus.

Confirmat Clemens octavus, bonis omnibus, statutisque a Fundatore editis.

§.15. Et nihilominus facellum arcis praedictae, in quo per Clericos, seu Presbyteros ad nutum pro tempore existentis Domini dicti Oppidi Comutavien. poni, & amoveri solitos in divinis deserviri consuevit, quodque in titulum perpetui simplicis Beneficii Ecclesiastici forsitan nondum erectum, existit, una cum illius fructibus, redditibus, & proventibus, ac bonis universis mobilibus, & immobilibus, quae similiter pro expressis haberi, volumus Collegio praedicto, praedicti Georgii dicti ipsius facelli, & arcis expresso adhuc accedente consensu dicta auctoritate perpetuo applicamus, & appropriamus.

Confirmat quoque applicatione facelli Arcis.

§.16. Praeterea usum liberum supradictae Parochialis Ecclesiae dumtaxat reservatis omnibus, & singulis illius fructibus, & redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, bonis quoque, & proprietatibus in quibuscumque rebus consistentibus moderno, & pro tempore existentis ejusdem Ecclesiae Rectori, & Georgii Patroni etiam ad hoc accedente consensu eisdem Rectori, & Collegialibus praesentibus, & futuris, ipsi quoque Collegio pariter perpetuo concedimus, & assignamus.

Usum Ecclesiae Parochialis.

§.17. Insuper Jus patronatus, & praesentandi personas idoneas, ac omnes, & singulas Ecclesias in ditionibus Georgii praedicti pro tempore vacantes ad curam eorumdem Ecclesiarum, prout antea ad eundem Georgium, suosque Praedecessores spectavit, & pertinuit in Societatem Jesu, nec non Collegii praedicti Rectorem, & Collegiales eodem accedente consensu auctoritate, & tenore praedictis etiam perpetuo transferimus.

Et jus praesentandi ad Ecclesias in ditionibus Fundatoris constitutas.

§.18. Ulterius, ut majori dicti Oppidi decore, nec non subditorum ditionum praedicti Georgii consulatur, in eodem oppido Comutavien., ac adibus dicti Collegii Universitatem studii generalis, in qua Clerici ipsius Societatis Theologiam, Philosophiam, aliasque ingenuas artes profitantur, ac Juvenes quoscumque doceant, ad instar aliarum Universitatum studiorum generalium tam in transalpinis Provinciis, & Regionibus, quam alias ubilibet cretorum, etiam in hac Universitate Comutavien. Juris prudentiae, & medicinae facultates non accesserint, dicta auctoritate etiam perpetuo sine alicujus praesidio, erigimus, & institui-mus. Ipsamque Universitatem, & Studium Generale sic erectum, & institutum cure, regimini, & administrationi pro tempore exi-

Universitas ibidem erigit.

Cui ceatrum
Universitatis
privilegia fou
dit.

existentis Rectoris dicti Collegii, qui totius Universitatis Rector existat similiter perpetuo supponimus, & submittimus, ac eisdem Universitati, illiusque Rectori, Magistris, & Scholasticis, & Officialibus, ac Ministris, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, indultis, gratiis, prerogativis, honoribus, & praecminentis, aliis Universitatibus quacumque auctoritate erectis, illarumque pro tempore existentibus Rectoribus, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Praceptoribus, Scholasticis, Procuratoribus, Bidellis, Nunciis, Officialibus, Ministris, & aliis personis in genere, vel in specie tam praedicta, quam Imperiali, Regia, Ducali, aut alia auctoritatibus, & alias quomodolibet concessis non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & aeque principaliter in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere, etiamsi dictae facultates juris prudentiae, & Medicinae ibi non accesserint.

Facultatem
Rectoris tri
bit Gradus
Iuriscamque
concedendi.

§.19. Ac insuper Rectori ejusdem Universitatis, & Collegii pro tempore existentis, ut ipsos, quos in eadem erecta Universitate, vel etiam alibi, in quavis alia per debitum tempus studuisse, ac scientia, ac moribus idoneos esse reperirentur in praedictis facultatibus artium, & Theologiae ad Baccalaureatus etiam formatae licentiae laurea, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Viennen. Concilii, & alias juxta Universitatum aliorum studiorum generalium consuetudines, & erectae Universitatis statuta promovere, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibere, atque ad dictos gradus sic promoti in hac Universitate Comutavien. postea publice, & privatim, etiam in omnibus aliis Universitatibus studiorum generalium facultates praedictas interpretari, & alios docere, nec non de eis disputare, ac gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere: quodque omnes, & singuli, qui in ipsa Universitate Comutavien. etiamsi ibi non habeantur facultates Jurisprudentiae, & Medicinae, vel depositi, vel descripti in Matrícula, vel in quovis gradu promoti extiterint, in quavis alia Universitate, seu Academia pro vere, in scriptis, & in gradu promotis recipiantur. Demum, ut omnes, & singuli, qui in Universitate, seu Academia Comutavien. hujusmodi triennium, ut vocant, absolvent, testimoniumque ab ipsa Universitate de idoneitate ad alios docen. habuerint possint, & debeant, & in quavis Cathedrali, aut alia Ecclesia sine ulla tergiversatione assumi, & censeri tales, qui in vera Academia, & studio generali, etiamsi Jurisprudentiae, & Medicinae facultates ibi non sint, literis operam dederint per triennium, ut Cathedrales Ecclesiae requirant.

Preposito Ge
nerali Soc Je
su facultatum
tribus statu
tandem pro
Collegio, &
Universitate.

§.20. Ceterum moderno, & pro tempore existentis dictae Societatis Praeposito Generali, ut per se, vel dicti Collegii, & erectae Universitatis Rectorem, aut alium, seu alios pro salubri, & felici directione Universitatis Comutavien., ac Rectoris, Magistrorum, Procuratorum, Bidellorum, Nuntiorum, & aliorum Ministrorum, ac

Et Notarius
creandi.

Officialium muneribus, & functionibus modoque, & forma docendi, & alias sua officia exercendi, nec non pro scholasticorum mantentione quacumque statuta, & ordinationes licita, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis minime contraria, edere, & promulgare, eaque pro temporum, rerum, & personarum qualitate mutare, corrigere, & reformare, seu illa cassare, & abrogare, aliaque de novo edere, nec non super illorum observatione poenas ejus arbitrio imponere, ac etiam in praedicta Universitate Rectores, Magistros, Lectores, Scholasticos, Procuratores, Bidellos, & praecipue unum seu plures Notarios publicos, seu Tabelliones authenticos, fideles, & legales, postquam tamen ad hoc idonei reperti fuerint, recepto ab eis prius de Notariatus, & Tabellionatus officii fideliter exercendis juramento, ac professione fidei hujusmodi juxta Constitutionem praedictam per eos emissam, alioque Ministris, & Officialibus necessariis pro usu Universitatis praedictae creare, ac de officio hujusmodi Notariatus per penam, & calamitatem invellire, aut alios creatos, ad hujusmodi officia assumere, & quoties opus fuerit, amovere, seu electiones factas confirmare, ita quod scripturis authenticis per dictos tales Notarios sic creandos, vel assumptos, aut confirmandos plenaria, & indubia fides adhiberi debeat in iudicio, & extra libere, & licite valeant, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac desuper eis licentiam, & facultatem impartimur.

§.21. Demum omnibus, & singulis tam Metropolitanarum, Primatialium, Cathedralium, & Collegiarum, aliarumque quacumque Ecclesiarum per Europam, & Universum Orbem sitarum Capitulis, nec non Superioribus, & particularibus personis quacumque auctoritate, & dignitate fungentibus, & functionibus, ac quovis privilegio, & indulto munitis in virtute sanctae obedientiae, praecipimus, & mandamus, ne studiosos Academiae, seu Universitatis Comutavien. hujusmodi, aut in ea ad gradus promotos ab assequutione dignitatum, seu Canoniarum, & Praebendarum earundem Ecclesiarum sibi tamen canonice conferendarum, aut ad illos nominandarum, si idonei ad id iudicati fuerint, & tempus debitum suorum studiorum in Academia, seu Universitate hujusmodi absolverint, vel gradum Doctoratus, seu Magisterii, aut licentiarum, vel alium susceperint, dummodo aliud canonicum eis non obstat impedimentum, rejicere, & removere quoquo modo audeant, seu praesumant.

Bona omnia
Collegio con
ferant.

§.22. Postremo omnia bona, res, & Jura a praedicto Georgio, ut praefertur, Collegio, & Universitati Comutavien. hujusmodi concessa, donata, & attributa, & de cetero per quoscumque fideles quovis modo donanda, concedenda, & attribuenda eidem Collegio, eadem auctoritate similiter perpetuo applicamus, & appropriamus. Ita quod liceat Rectori, & Collegialibus pra-

Clausula.

praedictis per se, vel alium, seu alios eorum corporalem, realem, & actualem possessionem libere apprehendere, & perpetuo retinere: necnon in Collegii, & Universitatis hujusmodi, ac personarum ipsius Collegii usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.
§.23. Decernentes easdem praesentes, etiam ex eo, quod interesse habentes, vel putantes ad hoc vocati, & cause, vel causa propter quam, seu quas praemissa emanarunt, etiam coram loci Ordinario, etiam tanquam a Sede Apostolica delegato, aut alias quomodolibet verificatae non fuerint, & ex quavis alia causa, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari non posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suisque plenarias, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac sub quibuscumque similibus, vel dissimulati gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, vel contrariis dispositionibus, nullo unquam tempore comprehendendi, siquidem in praemissis omnibus, & singulis, per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam Palatii Apostolici Causarum Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublati eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere: irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores
praesentium
litterarum de
putat.

§.24. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Pragae, & Olomocen. Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quacumque ubi, quando, & quoties opus fuerit, ac pro parte Clandii, & pro tempore existentis Praepositi Generalis dictae Societatis, ac Collegii, Rectoris, & Collegialium hujusmodi, nec non Georgii praedictorum, seu alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praedio assidentes, faciant auctoritate nostra, praesentes, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos, quos ipsae praesentes literae concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque contra praesentium tenorem quomodolibet molestari, impediri, vel perturbari. Contradictores quoslibet, & Rebelles per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis pro cessibus sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam, ad hoc si opus fuerit, auxilio brachiiij secularis.

Contraria
tollit.

§.25. Non obstantibus praemissis, ac priori voluntate nostra praedicta, & per a Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

me: Bonifacii PP. VIII. similiter Praedecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis tunc expressis casibus, & in illis ultra unam dietam ad Iudicium evocetur, seu ne Iudices a Sede praedicta deputati extra Civitatem, & Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut aliis, vel aliis vices suas committere audeant, seu praesumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad Iudicium non trahatur, ac Lateranense Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a Jure permixtis fieri prohibentis, & quibuscumque alii Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiarum superaddictarum, ac Capitalium, Provincialium, Urbium, & locorum hujusmodi, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apostolicis, illis, earundemque Ecclesiarum Praefulis, Capitulis, & aliis Superioribus, & particularibus personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, ac concedendis, confirmandis, & innovandis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, vel quavis alia expressio habenda, seu exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permanens, latissime hac vice specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.26. Proviso, quod propter praemissa dictae Ecclesiae, quarum Jura patronatus ad Rectorem, & Collegiales praedictos translata, & quarum usus, & cura illis concessa, & commissa existit, debitis non fraudentur obsequiis, & animarum cura in eis, quibus illa imminet, nullatenus negligatur, sed earum congrue supportentur onera consueti: quodque propter translationem hujusmodi plus juris in eosdem Rectorem, & Collegiales translatum non intelligatur, quam ipse Georgius haberet: quo vero ad curam Parochialium, & aliarum Ecclesiarum sub iuribus patronatus hujusmodi comprehensarum, Rectori, & Patribus ejusdem Collegii, ut praefertur commissam, salva remaneat Jurisdictio loci Ordinarii, ita ut propter ea non intelligatur illi in aliquo praedicatum: Per praesentes autem non intendimus Jus patronatus hujusmodi in aliquo approbare.

Per praedicta
debito Ecclie
suarum Comu
tavien. literis
negligentia
vvt.

§.27. Nulli ergo omnino hominum liceat

Clausula pos
uit.

1594- ceat hanc paginam nostrarum absolutionis, confirmationis, approbationis, adjectionis, suppletionis, applicationum, appropriationum, concessionum, assignationis, suppositionis, submissionis, indulti, impartitionis, precepti mandatorum, decreti, derogationis, & intentionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo nonagesimo quarto. Kal. Augusti Pontificatus nostri Anno III.

Dic. de 20. Augusti 1594. An.III.

Ex Regalis Sacerdotii.

Exordium.

Hispaniarum Rex & Card. Toletanus & concordiam inter se miram communitari potuit.

Confirmat Clemens.

illarum omnium observationem omnibus vis, ac juris, & facti remediis cogi, & compelli posse, & debere.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate surgentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & diffiniri debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.4. Et nihilominus dilecto filio nostro, & Apostolice Sedis apud dictum Philippum Regem, nunc, & pro tempore existenti Nuncio committimus, & mandamus, quantum per se, vel alium seu alios presentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Philippi Regis, & Gasparis Cardinalis, ac pro tempore Toletan. Archiepiscopi, eorumque Successorum fuerint requisiti ad executionem eorum omnium, quae in dicta concordia continentur, procedat, & per eos, ad ipsos spectat, eadem observari curet, & faciat.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Licentis Apostolicis sub quibuscunque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogationibus, aliisque efficacioribus, & insolentibus clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, & de Apostolice potestatis plenitudine, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expressis derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Tenor vero Instrumenti huiusmodi concordiae sequitur, & est talis: In nomine Sanctissimae Trinitatis Patris, Filii, & Spiritus Sancti unius solius Dei, & veri Domini, & Gloriosae Virginis S. Mariae Dominae Nostrae manifestum, & notorium sit omnibus hoc praesens publicum Instrumentum conventionis, assensus, transactionis, & concordiae visuris, quod in Oppido de Madrid existente in eo Curia, & Consilio suae Majestatis die 7. Martii anno millesimo quingentesimo nonagesimo quarto. In praesentia mei Notarii, & scriptae publicae, ac Testium infra scriptorum praesente Doctore Amezcqueta de Consiliis Regis, & Camerere nomine suae Majestatis Catholicae, & pro eo, quod suum Jus tangit, & Dominorum Re-

Classificataque opportuna pro perpetua observantia apponit.

Apostolice Nuncio episcopi deinde Concordia executionem committit.

Deeret contrarium.

Tenor Concordiae.

Monasterium a Card. Siliseo fundatum & dotatum.

Leges nonnullas ab eodem in suo Testamento sancit.

Inter quas constituit Archiepiscopos Toletanos ejusdem Monasterii Patronos.

Altero vero testamento Patronos constituit Reges Catholicos, & Archiepiscopos Toletanos.

Regum, qui post longos dies suae Majestati succedent in Regnis Coronae Castellae in perpetuum, & Dominus Cardinalis Don Gaspar de Quiroga Archiepiscopus Sanctae Ecclesiae Toleti Primas Hispaniarum, Cancellarius major Castellae, de Consilio Status suae Majestatis, & Praesidens Consilii Italiae, Inquisitor Generalis contra hereticam pravitatem, & Apostasiam pro se ipso, & nomine suae Dignitatis Archiepiscopalis, & Archiepiscoporum praedictae Sanctae Ecclesiae Toleti ejus Successorum in perpetuum ex altera parte, & dixerant, quod Cardinalis Don Joannes Martinez Siliseo, qui fuit Archiepiscopus Toleti instituit, fundavit, & dotavit in praedicta Civitate Toleti unum Collegium Virginum nuncupatum Dominae Nostrae Remediorum, in quo iuxta formam Constitutionum, cum quibus illud fundavit, & Testamentum, sub quo decessit, voluit, quod adesset una Ecclesia pro Sepultura, & centum Puella, & unus Administrator, & una Gubernatrix, & unus Capellanus major, & quatuor Capellani, & alii Ministri pro servitio cultus divini praedictae Ecclesiae, & Collegii: & quomodocumque sit, per dictas Constitutiones, & fundationem dicti Collegii, & praefatum testamentum dictus Cardinalis ordinavit, quod dumtaxat Archiepiscopus Toleti, qui post eum foret, & illius Successores in perpetuum remanerent Patroni dicti Collegii, prout in dictis scripturis latius constat. Quod Testamentum factum, & concessum fuit coram Joanne Sanchez de Canales scriba publico Toleti die 8. mensis Martii anno 1577 post quod sub die nona mensis Maii praedicti anni quinquagesimi septimi, dictus Cardinalis Siliseo coram praefato Joanne Sanchez scriba revocavit dictum Testamentum in omnibus, & per omnia, prout in eo continebatur, & dicta die nona Maii praefatus Cardinalis concessit Constitutiones, sub quibus fundavit dictum Collegium coram Didaco Barrosa ejus Secretario, & Notario Apostolico. Post quae sub die 10. praedicti mensis Maii praedicti anni quingentesimi quinquagesimi septimi dictus Cardinalis per actum, & scripturam publicam, quam confecit coram dicto Joanne Sanchez scriba, utendo potestate, & facultate, quas vigore Constitutionum dicti Collegii habebat, & fecerat, & sibi reservaverat, & via, ac forma quibus de jure melius locus esset, fecit novam nominationem Patronorum dicti Collegii, in qua nominavit in tales Patronos suam Majestatem Regis Domini Nostrae, & Dominos Reges ejus Successores in perpetuum, & Archiepiscopum Toleti, qui post dictum Cardinalem foret, & illius Successores in perpetuum, & illis dedit omnem potestatem, & facultatem, quam tanquam tales Patroni possunt, & debent tenere. Post quae dicta die decima Maii praefatus Cardinalis per aliam scripturam publicam, quam fecit coram praefato Joanne Sanchez revocavit scripturam revocationis, quam fecerat dicti sui Testamenti, & declaravit, & mandavit, quod praefatum suum Testamentum observaretur, adimpleretur, & exequeretur, prout in eo continebatur, declarando, prout declaravit inter alia, quod Patroni praefati Collegii essent Rex Dominus Noster, & illius Successores, & Archiepiscopus Toleti, & sui in dicta dignitate Archiepiscopali Successores, prout per scripturam superius relatum ordinaverat, & quod dicti Patroni possent nominare, & nominarent, praesentare, & praesentarent Virgines, quae ingredi deberent dictum Collegium, cum quo approbavit dictum suum Testamentum, & ad majorem cautelam illud concessit de novo, prout de omnibus ex dictis scripturis, ad quas se refert, latius constat, & apparet, quae omnes sunt signata a dicto Joanne Sanchez de Canales. Post quae existente sua Majestate ejusque Curia, & consilio in Civitate Toleti de anno 1560. & impendita, atque arreolata persona Petris D. Bartholomei de Carranca defuncti, qui fuit Archiepiscopus Toleti Doctor Christophorus Perez Administrator, qui fuit dicti Collegii, petiit, & supplicavit suae Majestati, ut dignaretur acceptare dictum Patronatum, prout, & quemadmodum dictus Cardinalis Siliseo ei dimiserat illud, supplicando, & in effectu postquam tractatum, & practatum fuit de mandato suae Majestatis cum nonnullis de consilio suo, & praedicto Doctore Christophoro Perez circa Ordinem, qui quoad nominationem Virginum, & reliquorum concernentium dictum Patronatum, debebat teneri, & poterat servari inter suam Majestatem, & Archiepiscopos Toletanos pro tempore extituros, & capto, ac deliberato ordine, & forma, qui visus est conveniens, & habito consilio cum sua Majestate, & facta omnium particulari relatione habita consideratione, quod opus, & institutio dicti Collegii erat adeo sancta, & pia, & tam in servitium Domini Nostrae, ac utilitatem, & beneplacitum praedictae Civitatis, & Archiepiscopatus, ac Regni Toleti, & quod illud fecit dictus Cardinalis, qui fuit Magister suae Majestatis, ei placuit acceptare dictum Patronatum pro se, & pro Dominis Regibus Castellae suis Successoribus capiendo sua Majestas, & ipsi tanquam tale Patroni in eorum protectionem, manum, & auxilium praefatum Collegium, Personas, bona, privilegia, & exemptiones, ac omnia illud tangentia, & concernentia, & illis praestare favorem, & auxilium, atque juvare, & favere sustentationem, conservationem, & effectum dicte institutionis, ita quod de dictis centum Puellis ejus Majestas nominare deberet sexaginta, & praedicti Archiepiscopi quadraginta, & quod utcumque sit, quod in dictis Constitutionibus, quas dictus Cardinalis fecit circa tangentia dictum Collegium, declaratum reliquit, quod Administrator, & Gubernatrix nominarentur per Archiepiscopos in dicta Sancta Ecclesia pro tempore existentes, quod attentato, quod id disposuerat, antequam nominaret suam Majestatem in Patronum una cum dictis Archiepiscopis, & antequam dictis

mentum observaretur, adimpleretur, & exequeretur, prout in eo continebatur, declarando, prout declaravit inter alia, quod Patroni praefati Collegii essent Rex Dominus Noster, & illius Successores, & Archiepiscopus Toleti, & sui in dicta dignitate Archiepiscopali Successores, prout per scripturam superius relatum ordinaverat, & quod dicti Patroni possent nominare, & nominarent, praesentare, & praesentarent Virgines, quae ingredi deberent dictum Collegium, cum quo approbavit dictum suum Testamentum, & ad majorem cautelam illud concessit de novo, prout de omnibus ex dictis scripturis, ad quas se refert, latius constat, & apparet, quae omnes sunt signata a dicto Joanne Sanchez de Canales. Post quae existente sua Majestate ejusque Curia, & consilio in Civitate Toleti de anno 1560. & impendita, atque arreolata persona Petris D. Bartholomei de Carranca defuncti, qui fuit Archiepiscopus Toleti Doctor Christophorus Perez Administrator, qui fuit dicti Collegii, petiit, & supplicavit suae Majestati, ut dignaretur acceptare dictum Patronatum, prout, & quemadmodum dictus Cardinalis Siliseo ei dimiserat illud, supplicando, & in effectu postquam tractatum, & practatum fuit de mandato suae Majestatis cum nonnullis de consilio suo, & praedicto Doctore Christophoro Perez circa Ordinem, qui quoad nominationem Virginum, & reliquorum concernentium dictum Patronatum, debebat teneri, & poterat servari inter suam Majestatem, & Archiepiscopos Toletanos pro tempore extituros, & capto, ac deliberato ordine, & forma, qui visus est conveniens, & habito consilio cum sua Majestate, & facta omnium particulari relatione habita consideratione, quod opus, & institutio dicti Collegii erat adeo sancta, & pia, & tam in servitium Domini Nostrae, ac utilitatem, & beneplacitum praedictae Civitatis, & Archiepiscopatus, ac Regni Toleti, & quod illud fecit dictus Cardinalis, qui fuit Magister suae Majestatis, ei placuit acceptare dictum Patronatum pro se, & pro Dominis Regibus Castellae suis Successoribus capiendo sua Majestas, & ipsi tanquam tale Patroni in eorum protectionem, manum, & auxilium praefatum Collegium, Personas, bona, privilegia, & exemptiones, ac omnia illud tangentia, & concernentia, & illis praestare favorem, & auxilium, atque juvare, & favere sustentationem, conservationem, & effectum dicte institutionis, ita quod de dictis centum Puellis ejus Majestas nominare deberet sexaginta, & praedicti Archiepiscopi quadraginta, & quod utcumque sit, quod in dictis Constitutionibus, quas dictus Cardinalis fecit circa tangentia dictum Collegium, declaratum reliquit, quod Administrator, & Gubernatrix nominarentur per Archiepiscopos in dicta Sancta Ecclesia pro tempore existentes, quod attentato, quod id disposuerat, antequam nominaret suam Majestatem in Patronum una cum dictis Archiepiscopis, & antequam dictis

Com. scriptura-tibus hic expressis.

Philippus II. talem Patronatum admittit.

Nonnulla remota reliquit libere dispositioni Archiepiscoporum.

Archiepiscopus dedisset una cum sua Majestate nominationem Virginum, & quod cum postea fuerit circa haec facta mutatio, erat differens calus, & ratio, concordatum, & conventum fuit, quod dictus Administrator post obitum praefati Christophori Perez nominaretur per suam Majestatem, & Dominos Reges illius Successores, & praedicta Gubernatrix per Dominos Archiepiscopos, ordinaretur, & praecipit sua Majestas, quod obineatur, & asseratur confirmatio, & approbatio praemissorum a Sua Sanctitate, prout continetur in acceptatione, quam sua Majestas fecit in dicta Civitate Toletana die 30. Novembris praeteriti anni quingentesimi sexagesimi. Et cum obierit dictus Doctor Christophorus Perez, in executionem dictae acceptationis providit sua Majestas in eius locum ad dictum officium Administratoris dicti Collegii licentiatum Quintanilla, & per illius decessum Canonicum Franciscum de Hojo, & per obitum dicti Hojo, Doctorem Ferdinandum de Barriovero, & cum obierit dictus D. Barriovero, & sit Archiepiscopus dicta Sancta Ecclesia praedictus D. Cardinalis D. Gaspar de Quiroga, & nominaverit sua Majestas licentiatum Rudes de Andrada fratrem Ordinis de Calatrava, & illius Capellani, & visis per dictum D. Cardinalem dicto Testamento, Constitutionibus, & Declarat omnibus dicti Cardinalis Siliseo, & informatos de his, se opposuit dictae nominationi dicendo, quod ad ipsum spectabat, & suum erat, & illi incumbebat, & quod praefatus Doctor Christophorus Perez non poterat ei praedictare, neque suis Successoribus in provisione dicti Officii Administratoris, nec in praesentatione dictarum Puellarum, & quod non habuit potestatem, neque auctoritatem ad supradicta, nec facta, neque concessa sunt Concordia de his, neque intervenit confirmatio, & approbatio. Sae Sanctitatis, nec reperiebatur, & quod hoc non obstant proccessum fuit ad ulteriora in nominatione, quam fecit sua Majestas de dicto licentiatum Rudes ad dictum officium Administratoris, qui illud exercuit pluribus annis, donec sua Majestas illi fecit gratiam anno praeterito millesimo quingentesimo nonagesimo tercio de Prioratu Giennen, qui est de suo Ordine, & illum providit in Administratorem Conventus illius, & quia praefatus Cardinalis D. Gaspar de Quiroga dedit Memorialia quoddam dicens, quod cum ex dicto Testamento, & Constitutionibus factis a dicto Cardinali Siliseo pro dicto Collegio ad ipsum spectat, & pertinet provisio dicti Administratoris, sua Majestas dignaretur ordinare circa nominationem, & provisionem hujus officii, & praesentationem Virginum, & super reliquis tangentibus dictum Collegium, id quod magis conveniret exonerationi suae Regiae conscientiae, ac servitio, & utilitati dicti Collegii, quibus visis per suam Majestatem, & de eius mandato per Dominos Praesidentem, & eius Consiliarios Camerae, & desuper habito consilio, resolutum fuit iustis de causis, & quod de-

Nonnullae ex-
ortae sunt su-
per praedictis
conventionibus.

beat remanere, & remanere ex nunc praefato Cardinali D. Gaspari de Quiroga Archiepiscopo Toletano, & suis Successoribus in dicto Archiepiscopatu in perpetuum provisio dicti officii Administratoris dicti Collegii, & illud Gubernatrix, & quadraginta ex dictis centum Virginibus, & Capellani majoris, quatuor Cappellanorum, & aliorum Ministrorum dicti Collegii, ita quod cum sua Majestas fuerit nominata in Patronam illius per ipsius Fundatorem, & remanere ejus cura ac Dominorum Regum Castellae Patronatum, protectionem, & maintenancem dicti Collegii personarum, honorum, privilegiorum, exemptionem illius, & quod eis dabit auxilium, & favorem, & sustentatio, conservatio, & effectus dicti Collegii quoties vacabit dictum officium Administratoris ejusdem quovis modo dictus Dominus Cardinalis D. Gaspar de Quiroga, & Archiepiscopi post eum, futuri Toletani, nominare debeant, & nominent ab hodie sua Majestati, & Dominis Regibus suis Successoribus ad dictum officium duas personas apponendo retatem, & qualitates cujuslibet eorum, ut si habuerint, quas convenerit, sua Majestas, & Domini Reges ejus Successores praesentent, & dent suam titulum ei, cui ipsi visum fuerit magis convenire: quam dictus Dominus Cardinalis D. Gaspar de Quiroga, & Archiepiscopi post eum futuri Toletani, debent admittere, & facere informationem, & ceteras diligencias necessarias, ut utatur, & exerceat dictum officium, & quod ex dictis centum Virginibus sexaginta remanere debeant, & remaneant ad praesentationem, & provisionem suae Majestatis, & Dominorum Regum ejus Successorum in Regno Castellae, prout dicto anno quingentesimo sexagesimo conventum, & concordatum fuerat, & quod in reliquis omnibus observetur, & adimpleatur, quod continetur in praefatis Constitutionibus, & fundatione dicti Collegii in perpetuum, & quod pro observatione, & perpetuitate omnium praemissorum, constituatur, & suppletur de consensu suae Majestatis, & praedicti Archiepiscopi instrumentum in forma, cujus, si necessarium erit, obtineatur confirmatio a Sua Sanctitate, & visa per dictum Dominum Cardinalem Archiepiscopum Toletanum, voluntate suae Majestatis habuit, & habet pro jussu, & convenienti modum supradictum, quem sua Majestati placuit dare, & dedit in dicto negotio, & tanquam talis accessit, & venit, ac consentit illi, & existentes concordet in his supradictis praefatus Doctor Amezqueta nomine suae Majestatis, & pro Dominis Regibus suis Successoribus in Regno Castellae in perpetuum pro eo, quod suam partem tangit, & dictus Dominus Cardinalis Don Gaspar de Quiroga Archiepiscopus Toletanum pro se, & pro Dominis Archiepiscopis suis Successoribus in dicto Archiepiscopatu in perpetuum ambo tanquam Patroni dicti Collegii praestando, prout praesentent, vocem, & cautionem de rato, & grato in tali

Facta itaque
fuit Concordia
haec expressa.

De Nomina-
tione Admini-
stratoris.

De Praesenta-
tione Virgi-
num.

Concordia a
Cardinali To-
letano admissa
fuit.

casu pro Successoribus necessarium confessi sunt se esse concordet, & convenisse, atque concordarunt, & convenerunt via transactionis, & concordiae, & ea via, & forma, quibus melius sit de jure, & magis possit, & debeat valere, quod fiat, & adimpleatur cum effectu quo ad provisionem praedicti officii Administratoris, & praesentationem Virginum, & reliqua dictum Collegium tangentia, quod superius relatum est, & declaratum, & quae postea dicentur, & pro majori claritate, & quod intelligatur quando vacabit aliquis ex dictis centum locis tam ex sexaginta, quas nominare, & praesentare debet sua Majestas, & D. Reges illius Successores, quam ex quadraginta, quas nominare, & praesentare debet D. Cardinalis, & Archiepiscopi ejus Successores declaratur, quod sua Majestas, & D. Reges illius Successores debeant nominare, & nominent tres Virgines ex primis, quae vacabunt ex nunc imposterum, & dictus D. Card. Don Gaspar de Quiroga Archiepiscopus Toletanus, & Archiepiscopi illius Successores duas Virgines ex his, quae vacabunt postquam sua Majestas providerit dictas tres, & sic isto ordine quousque sit adimpletus numerus sexaginta locorum Virginum, quas sua Majestas nominare debet, & ille numerus quadraginta, quas nominare debet praefatus Dominus Archiepiscopus, ita quod praedictae, & loca quae ad suam Majestatem, & ad Dominos Reges ejus Successores, & ad dictum Dominum Archiepiscopum Toletanum, & ad suos pertinent, respective sint in se distinctae, & cognitae, & eventiente vacatione, sciatur, & intelligatur, ad quem spectat, & quia ex dictis centum Virginibus adsunt ad praesens in dicto Collegio aliquae praesentatae per suam Majestatem (ultra sex loca, quae Cardinalis Fundator voluit in eo esse pro consanguineis suis) duntaxat duae Virgines, quae sunt Adriana Fernandez Pantosa, & Anna Seden, & per Gubernatores hujus Archiepiscopatus adsunt quatuor praesentatae, quae sunt Catherina de Salazar, Francisca de Spinosa, Donna Catherina Lasso de Aaro, & Donna Maria Pantosa, & ut observetur quoad nominationem dictarum centum Virginum ordo jam dictus, quod sua Majestas nominet tres, & Archiepiscopus duas, declaratur, quod ad servandam equalitatem modo jam dicta ad numerum ead. quatuor, quae sunt praesentatae in dicto Collegio per praefatos Gubernatores, debet providere sua Majestas modo primas septem Virgines, quae cum duabus, quas praesentavit erunt novem, & postea Dominus Cardinalis, & ejus Successores debent providere duas Virgines, quae cum quatuor existentibus in dicto Collegio praesentatis per dictos Gubernatores erunt sex, & postquam providerit dictus Dominus Archiepiscopus itas duas Virgines, debent providere sua Majestas, & illius Successores alias tres Virgines, & successive dictus Dominus Archiepiscopus, & sui in dicta Dignitate alias duas, & sic isto ordine trium, & duarum quousque sit adimpletus numerus dictorum

Forma nomi-
nandi Virgi-
nes.

centum locorum, ut dictum est. Et quia ex dictis sex Virginibus, quas Cardinalis Fundator voluit esse in dicto Collegio ejus consanguineas, & quod comprehendentur in dicto numero centum, ad sunt modo quinque provisae, quarum quatuor sunt Donna Leonora de Soto, Constantia Guiseno, Donna Anna de Mena, & Maria de Paez praesentatae per suam Majestatem, & Donna Maria de Aguilar praesentata per Fundatorem, atque ad praesens vacat unus locus, quia nupsit Donna Anna Trevino Silizeo declaratur, quod provisio, & praesentatio istarum sex Virginum debet fieri hoc modo, quod sua Majestas, & Domini Reges ejus Successores in perpetuum praesentent quatuor loca eorumdem, quae sunt illa, quae hodie tenent praedictae Donna Leonora de Soto, Constantia Guiseno, Donna Anna de Mena, & Maria de Paez, quae remanere debent, & remanent dedicate, & assignatae suae Majestati, ut quando vacaverint per dictas personas, quae ad praesens illa tenent, aut pro eis, quae in antea succedant in illis, de ipsis provideantur consanguineae dicti Fundatoris, & duo loca restantia, quae sunt illa, quae ad praesens tenet dicta Donna Maria de Aguilar, & ille, qui vacat pro dicta Donna Andrea Trevino, de illis provideat semper praefatus Dominus Cardinalis, & Archiepiscopi illius Successores duabus consanguineis praedicti Cardinalis Fundatoris, locus praedictae Donnae Mariae de Aguilar quando vacabit, & praefatae Donnae Andreae Trevino ex nunc quoties, & quando cum sit prout dictum est vacans ad praesens, & quoad qualitates, quas omnes praedictae Virgines habere debent, ut recipiantur in praefato Collegio, debent observari ea omnia, quae circa praemissa dictus Cardinalis Siliseo Fundator ordinavit, & praecipit, quae omnia ita fiant, & adimpleantur, quoad omnes Virgines, quae ab hodierna die date, & stipulationis hujus scripturae imposterum praesentari debebunt, & praesentabuntur in dicto Collegio per quancumque dictarum partium, donec adimpleatur numerus dictarum centum Virginum, & quod in ceteris omnibus tangentibus dictum Collegium ordo, & regimen illius observentur, & adimpleantur contenta in Testamento dicti Cardinalis, & in Constitutionibus, & aliis scriptoris desuper confectis, & celebratis, non obstantibus his, quae sic tractata, & conventa fuerant cum dicto Domino Doctore Christophoro Perez, & acceptatione, quae illius vigore facta fuit per suam Majestatem, & quancumque possessione, usu, & consuetudine, quae circa praemissa, seu ali-quod ipsorum, vel partem eorum in contrarium fuerit, quae omnia quatenus non sint conformia huic ultima conventioni, transactioni, & concordiae, sint in se nulla, nulliusque valoris, & effectus, & quatenus necessarium sit per praesentes praefatos Doctorem Amezqueta nomine suae Majestatis, & dictus Dominus Cardinalis petunt, & supplicent suae Sanctitati ut dignetur confirmare, & approbare hujusmodi scripturam conventio-

tionis, concordie, & transactionis ut observetur, & adimpleatur, & debitum fortatur quicquid in ea continetur in perpetuum, & quod de ea ponatur una copia autentica originaliter in Archivio scripturarum Regiarum de Simancas, & alia detur prefato Domino Cardinali Archiepiscopo Toletano ad illam ponendum in Archivio scripturarum predicti Collegii, & ut ita adimpleatur, & observetur, prefatus Doctor Amezqueta nomine sue Majestatis, & dictus Dominus Cardinalis modo supradicto pro se, & Successoribus in eius Dignitate premissa approbaverunt, & que consenserunt, & promiserunt se non ituros, neque venturos contra ea, nec contra aliquod, seu partem illorum ullo unquam tempore, nec aliquo modo causa, seu ratione sub prefata cautione pro Successoribus tam in Corona Regia horum Regnorum Castellae, quam in prefata Dignitate Archiepiscopali, & quod Rex Dominus Noster ad majorem cauthelam faciet, approbabit, & confirmabit hanc conventionem, & concordiam per eius Regiam cedulam, & quod quoad tangentiam suam Majestatem acquiescet, & stabit contentis in ea, & dictus Dominus Cardinalis, ac prefatus Doctor Amezqueta se subscriserunt suis nominibus presentibus Francisco de Aponte, Francisco de Oranaz, & Don Joanne Suarez residentibus in hac Curia, G. Cardinalis Archiepiscopus Toletan. Don Amezqueta coram me Francisco Gonzalez de Heredia scriba Regis Domini Nostri, & eius Notarius in sua Curia, Regnis, & Dominis inter sui omnibus supradictis cum dictis testibus, & contrahentibus, quos fidem facio me cognoscere, & quod dictus Doctor Amezqueta concessit de mandato sue Majestatis, & illius Regio nomine hanc scripturam. Et in fide me subscripsi meo nomine, & signavi meo signo tali in testimonium veritatis.

Locus & signi, & subscriptionis.
Franciscus Gonzalez de Heredia.
Rex.

Quia Doctor Amezqueta a consiliis meis Regio, & Camerali meo nomine, & de mandato meo tanquam Patronus, qui sum Collegii Beate Marie Remediorum Virginum, quod Cardinalis Don Joannes Martinez Silveo Archiepiscopus, qui fuit Toletan. instituit, & fundavit in ea Civitate, & Regum Successorum meorum ex una parte, & admodum Reverendus in Christo Pater Cardinalis Don Gaspar de Quiroga Archiepiscopus Sanctae Ecclesiae Toleti pro se ipso, & nomine sue Dignitatis Archiepiscopalis, & Archiepiscoporum futurorum illius tanquam Patroni, qui similiter mecum sunt dicti Collegii ex altera parte concesserunt scripturam conventionis, transactionis, & concordie existentem in duobus foliis istud precedentibus factam coram Francisco Gonzalez de Heredia meo Secretario, & Notario Regio sub die septima mensis presentis Martii hujus anni millesimi quingentesimi nonagesimi quarti super pro-

visione officii Administratoris predicti Collegii, Gubernatricis centum Virginum, Cappellani majoris, quatuor Cappellanorum, & aliorum Ministrorum ejusdem, prout in dicta scriptura latius continetur, & dicitur in ea, quod ad majorem cauthelam illam debeo ego laudare, approbare, & confirmare, & illa vita per Praesidentem, & Consiliarios meos Camerae, & habito mecum consilio, quod dictum opus erat, & pium, & sanctum, & adeo in servitium Dei Domini Nostri, ac utilitatem, & beneficium predictae Civitatis, & Archiepiscopatus, & quod illud instituit prefatus Cardinalis Silveo, qui fuit Praeceptor meus, quem sum peculiari amore prosequutus, & ad favendum, & mantehendum opus tam pium, illudque adjuvandum, acceptavi, & per presentes accepto de novo dictum Patronatum, prout, & eo modo, quo in hujusmodi scriptura continetur, pro me, & pro Regibus Castellae meis Successoribus pro tempore futuris, & ego tanquam talis Patronus accipio sub professione mea, & tuitione prefatum Collegium, personas, bona, privilegia, exemptiones, & omnia illud tangentia, & concernentia ad eis dandam, & mei Successores omnem favorem, & auxilium, & favendum subventionem, conservationem, & effectum predictae Institutionis, & satisfaciendo dictae scripturae concordiae per hanc meam cedulam illam laudo, approbo, ratifico, confirmo, & habeo pro bona in omnibus, & per omnia sicut, ac prout in ea continetur, & promitto, atque polliceor meo verbo Regio quod ego, & Reges mei Successores pro eo, quod Nos tangit acquiescimus, & stabimus contentis in ea, & quod non ibimus, neque veniemus contra ea, seu eorum partem ullo unquam tempore, neque ullo modo, & precipio quod ex nunc servetur, adimpleatur, & exequatur dicta scriptura inviolabiliter prout, & quemadmodum in ea continetur, quod illud sic pro bono habeo, & est mea voluntas.

Astum in Oppido de Madrid die undecima Martii 1594.

To el Rey.

De mandato Regis Domini nostri Franciscus Gonzalez de Heredia.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 2. Augusti 1594. Pontificatus nostri Anno III.

X C.

Confirmatio erectionis Archiconfraternitatis B. Mariae de Suffragio cui inter alia conceditur Indultum anno quolibet unum reum condemnatum liberandi, in festo omnium Sanctorum, vel in die Parasceve.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

EX debito nostri ministerii pastoralis, ad ea nostrae operationis studia diligenter con-

convettimus, per quae fidelium vota praesertim animarum Christianissimum saltem concernentia, optatam consequantur effectum, & ea, quae propterea per fideles ipsos pie facta, & ordinata fuisse dicuntur, firma perpetuo, & illibata perseverant, cum a Nobis petitur, libenter Apostolice maxime roboramus, ac alias concedimus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

In Urbe etc. Quia fuit Confraternitas suffragii pro animabus in Purgatorio existens.

§. 1. Sane dilectus filius noster Franciscus Sanctae Mariae in Via lata Diaconus Cardinalis Sfortia nuncupatus tam suo, quam dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis sub Invocatione Animarum Purgatorii, alias suffragii, in Parochiali Ecclesia Sancti Blasii in Via Julia de Urbe canonice instituta nominibus, nuper Nobis exposuit, quod cum nonnulli ex dilectis filiis Parochianis dictae Ecclesiae, singulari quadam pietatis affectu erga Christianissimum animas, quae in Purgatorio satorum beatitudinem expectant, commoti, & de sui ipsius salute altiori mente recogitantes, unam utriusque sexus Christianissimum Confraternitatem Animarum Purgatorii, alias Suffragii nuncupatam, cujus praecipuum institutum hoc esset, piis ad Deum precibus pro dilectis animabus in Purgatorio existentibus, & in eorum refrigerium effundere, & alias ad Dei Omnipotentis haedem erigendam atque instituendam statuerint.

Vicarius Paps, licentiam ad hoc concessit.

§. 2. Subindeque dilectus filius noster in dicta Urbe, & ejus districtu Vicarius Generalis, illam ordinaria eius auctoritate perpetuo creverit, sub certis modis, & forma tunc latius expressis, prout in patentibus literis dicti Vicarii desuper confectis plenius continetur.

Clemens Institutiones dictae Confraternitatis eius quae nuncupatur approbat.

§. 3. Et sicut eadem petitio subungebat, si dicta Confraternitas sub tam pio, & laudabili instituto de novo per nos institueretur, ac aliqua speciali gratia, & titulo, ac denominatione Archiconfraternitatis decoraretur, illa exinde amplius stabiliretur, optataque in Domino susceperet incrementa: pro parte Francisci Cardinalis, & Confratrum predictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ipsos Confratres asserentes se dictum Franciscum Cardinalem in suum, & Confraternitatis hujusmodi Protectorem elegisse, in suo laudabili proposito confovere, eosque, ac Confraternitatem ipsam specialibus favoribus, ac gratis protectioni benignitate Apostolica dignarentur. Nos qui primis dictorum Confratrum propositum promovete sinceris desideramus affectibus, eosdem Confratres, ac eorum, quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententis, censuris, & penis, a jure, vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, erectionem, & institutionem dictae Confraternitatis, nec non quaecumque statuta, & ordinationes ad felix

regimen, & prosperam directionem dictae Confraternitatis jam haecenus condita, quatenus sint licita, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis, ac Concilii Tridentini decretis non contraria, & ab eodem Vicario examinata, & admittita, Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis Apostolicae robur adjuvamus, nec non omnes, & singulos tam juris, quam facti, & alios quantumvis substantialis defectus, si qui intevenerint in eisdem, supplemus.

Eamque in Archiconfraternitate servitatis etc.

§. 4. Et nihilominus dictam Confraternitatem in Archiconfraternitatem aliarum Confraternitatum, ut infra erigendarum, cum omnibus privilegiis, & insignibus, juribus, & jurisdictionibus solitis, eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo sine alicujus praedicio erigimus, & instituis.

Statuta etiam condendi facultatem tribuit.

§. 5. Eisdem Confratribus, ut pro felici gubernio, prosperoque successu dictae Archiconfraternitatis, & illius rerum, ac bonorum omnium, omniumque aliorum ad eam, nunc, & pro tempore pertinentium, praeter jam condita quaecumque alia statuta, & ordinationes condere, eademque toties quoties pro rerum, & temporum mutatione, & qualitate expediens fuerit, etiam in toto, vel in parte mutare, corrigere, & in melius reformare, ac etiam de novo facere, quae sic condita, reformata, ac de novo facta, per dictum Vicarium examinari, & quatenus sint licita, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Constitutionibus dicti Concilii decretis non contrariantur, approbari debeant.

Aliaque Confraternitates aggregandi.

§. 6. Et insuper dictae Archiconfraternitati quascumque alias Confraternitates sub illius instituto, ubi vis locorum, & gentium, erectas, & erigendas, si, & postquam hoc per earum Procuratorem ad id specialiter constitutum in una ex Congregationibus ipsius Archiconfraternitatis petierint, similiter perpetuo aggregare, eisdemque sic per eos pro tempore aggregatis Confratribus, ac earum Ecclesiis, Capellis, Oratoriis, & Confratribus, & personis omnia, & singula privilegia, indulgentias predictae Archiconfraternitati, ejusque Confratribus, nec non Ecclesiae, seu Capellae hujusmodi concessas (facultate eligendi confessorem, nec non aggregandi, & gratias hujusmodi communicandi excepta) communicare, concedere, & alia omnia in similibus per alias dictae Urbis Archiconfraternitates, earumque Confratres fieri, & observari solita facere, libere, & licite valeant, plenam, liberam, & omnimodam licentiam, facultatem, & auctoritatem harum serie impartimus.

Indulgentias Confratribus, & aliis clargitur.

§. 7. Postremo, ut Christianissimos praedicti, ad dictam Archiconfraternitatem ingrediendam, & eorum operum in illa exercitium amplius incitentur, & exinde ipsa Archiconfraternitas confratrum numero, & frequentia magis decoretur, praedictaque

Et

Eccl'ia, vel alia, ad quam ipsam Archiconfraternitatem transferri contigerit, in majori habeatur veneratione, & fidelis populi erga illam devotio augetur, quo ipsi uberioribus coelestis gratia donis cognoverint se inde esse refectas; De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate consili, omnibus, & singulis utriusque sexus Christianis, & singulis utriusque sexus Christianis, & confessis, ac Sacrosancta Communione refectis, praedictam Archiconfraternitatem de cetero ingredientibus, die primi illorum ingressus, & receptionis huiusmodi, ac tam illis, quam iam ingressis Confratribus dictae Archiconfraternitatis pro tempore ubilibet decedentibus, in eorum mortis articulo, si vere poenitentes, & confessi Sanctissima Eucharistiae Sacramentum, (si id commode fieri poterit) sumperint, & nomen Jesu ore, vel saltem corde invocaverint: Nec non omnibus, & singulis utriusque sexus Christianis similiter vere poenitentibus, & confessis, qui Ecclesiam, vel Oratorium dictae Archiconfraternitatis in omnium Sanctorum, ac per totam Octavam, ac Nativitatis Beatae Mariae Virginis Festivitatibus annis singulis devote visitaverint, & pro salute Romani Pontificis, paceque, & tranquillitate Sedis Apostolicae, ac omnium Principum Christianorum, ac etiam pro animarum in Purgatorio praedicto existentium liberatione, & alias pias ad Deum preces fuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem auctoritate, & tenore praemis clarissimus. Insuper, qui vere poenitentes, & confessi, ac Sacra Communione refecti, durante oratione quadraginta horarum eidem orationi, sive die, sive nocte intervenerint, & psalmum, qui incipit: *Miserere mei Deus, sive De profundis*, cum ipso responsorio, *Requiem aeternam*, aut qui hoc praestare nesciverint, Coronam recitaverint, pro animabus in Purgatorio existentibus: Ipsisque Confratribus, qui itidem vere poenitentes, & confessi qualibet feria secunda prime hebdomadae cujusvis mensis dictum Sanctum Eucharistiae Sacramentum devote, & cum contritione pro eisdem Purgatorii animabus, Psalmos, & Orationes huiusmodi recitando susceperint, septem annos, & totidem quadragenas. Quique in Oratorio Officii Defunctorum interfuerint, & corpora defunctorum Confratrum utriusque sexus defunctorum, Psalmum *De profundis*, vel coronam huiusmodi recitando ad sepulturam associaverint, eidemque psalmum *De profundis*, vel coronam huiusmodi Christianis, etiam non Confratribus ab hac luce decedentibus devote etiam recitantibus, vel dictum Sanctissima Eucharistiae Sacramentum, dum ad infirmos defertur associaverint, & Processionibus dictae Archiconfraternitatis ex quavis causa de licentia ejusdem Vicarii pro tempore faciendis intervenerint, & qui secunda, & sexta feriis cujuslibet hebdomadae psalmum *De profundis*, vel coronam huiusmodi pro animabus

praedictis dixerint, quique Missas pro animabus eisdem celebrari fecerint, & quoties infirmos dictae Archiconfraternitatis visitaverint. Nec non processionibus dictae Archiconfraternitatis infra Octavam commemorationis Defunctorum ad Ecclesiam Sancti Gregorii de Urbe, feria sexta in Parasceve ad Basilicam Principis Apostolorum de eadem Urbe faciendis devote interfuerint. Ac tam ipsis Confratribus, qui confessi, & communicati septem Ecclesias dictae Urbis visitaverint, quam aliis Christianis illis illos associantibus, centum dies de eis injunctis, seu alias quomodolibet debitis poenitentis, misericorditer in Domino relaxamus.

§.8. Postremo eisdem Confratribus, ut pro indulgentiis praedictis facilius consequendis iidem Confratres, ac etiam eorum quilibet, Confessorem sibi bene visum ab Ordinario approbatum, qui audita eorum confessione eos a quibusvis peccatis, criminibus, & excessibus, etiam quantumvis enormibus, videlicet in casibus dictae Sedi reservatis, exceptis contentis in literis in die Coena Domini legi solitis, his in vita, & in mortis articulo, in aliis vero eidem Sedi non reservatis casibus, quoties opportunum fuerit absolvere, & pro eis salutarem poenitentiam injungere possit, eligere, licite, & libere valeat, eisdem auctoritate, & tenore indulgemus, praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

§.9. Non obstantibus nostra de indulgentiis ad instar non concedendis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod si ingredientibus dictam Archiconfraternitatem, aut aliud ex praemis peragentibus, vel alias aliqua alia indulgentia in perpetuum vel ad certum tempus nondum elapsam duratura per Nos concessa fuerit, praesentes literae nullius sint roboris vel momenti.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, quinto Idus Septembris, Pontificatus nostri Anno tertio.

Sequitur indultum liberandi unum condemnatum.

Dilectis Filiis Confratribus Confraternitatis B. M. de Suffragio de Urbe.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Plas Christianissimas Societates ad charitatis opera exercenda canonice institutas, ut in eorumdem operum exercitio magis confoveantur, specialibus favoribus, & gratis libenter prosequimur, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

§.1. Proinde vestram Confraternitatem

Confessorem eligendi licentiam tribuit.

Contrariis derogat.

D. P. An. III. 9. Septembris

Causa hujus Constitutionis.

Indultum liberandi Cat.

Specialis gratiae favore benigne prosequi volentes, ac vos, & quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus vestro nomine Nobis humiliter porrectis inclinati vobis, vestraque Confraternitati, ut singulis annis in Festo Omnium Sanctorum, vel in sexta feria majoris hebdomadae arbitrio vestro eligendum unum reum, quem petieritis, & a dilecto filio nostro, & pro tempore existente Almae Urbis Governatore obtinueritis, capitali poena, praeter quam occasione criminis laesa Majestatis, falsificationis monetae, aut Literarum Apostolicarum, allasini, aut sacrilegii damnatum, liberare, & absolvere, dummodo tamen pacem ab offensis habuerit, libere, & licite valeatis, auctoritate Apostolica tenore praesentium facultatem, & auctoritatem concedimus. Mandantes propterea eidem Governatori nunc, & pro tempore existenti, ut singulis annis in perpetuum vobis unum ex huiusmodi poena capitali damnatis liberum dimittat, & concedat, ipsumque per vos pro tempore liberatum, ab omni poena capitali ipso absolutum, ac ad patriam, famam, gradus, honores, & bona quaecumque, praeterquam Filico incorporata, plenarie restitutum, & reintegratum esse, & censeri, nec illum super praeteritis delictis, & excessibus ulterius molestari vel perturbari posse decernimus, & declaramus.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.
Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub Anno Piscatoris, die 10. Martii, millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus nostri Anno XII.

XCI.

Pompejus Arigonius Commissarius delegatur ad constituendos terminos inter Dominium Ecclesiasticum, & Statum Magni Ducis Hetruriae.

Dilecto Filio Magistro Pompeo Arigono Cappellano nostro, & Causarum Palatii nostri Apostolici Auditori.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. CUM in diversis locis temporalis nostrae, & S. R. E. ditionis, quae proxima, & contigua sunt locis, & terris domini dilecti filii Nobis Viri Ferdinandi Provinciae Hetruriae sibi subiectae Magni

Ducis, ac praesertim Clanes nostri, & ejusdem S. R. E. Subditi, cum Subditis Status Senarum dicti Ferdinandi Magni Ducis Montis Politianen., & aliis Terris, in Umbria vero nostra Communitas, & Homines Civitatis nostrae Castellum cum subditis status Florentiae, Aretinis, sive aliis: nec non in Provincia nostra Romandiole, Communitas, & Homines Civitatis nostrae Forolivii cum Universitate Castrocarum tam super aggere, & clausura de anno 1591. a Forolivienibus nostris subditis, pro usu, & commoditate Molendinorum in Flumine Montoni factis, quam super appositione, seu affixione cumdam novi termini inter Agrum Castri Flumani Forolivien., & Agrum Castrocarum, ac demum Brasichelenses nostri similiter subditi, cum Universitate Maradi super quadam Domo, ac Terrae petia in schola Gattarae, & loco Gigole vocatis, sita, occasione finium, & terminorum saepe contendant, & nunc super huiusmodi finibus, & terminis inter dictos nostros, & S. R. E. Subditos ex una, & praefatos ejusdem Ferdinandi Magni Ducis Subditos, partibus ex altera, aliqua altercatione, & controversia orta sint, & in futurum etiam suboriri possint:

§.2. Nos omnem praedictarum controversiarum occasionem e medio tollere, & subditorum nostrorum indemnitati providere volentes, dictorum finium, & terminorum situationes, & denominationes etiam veriores, praesentibus pro expressis habentes, tua doctrina, fide, prudentia, & in rebus agendis dexteritate, atque experientia freti, tibi per praesentes committimus, & mandamus, ut ad loca praedicta quam primum te conferas, & una cum Deputato, sive Deputatis ab ipso Ferdinando Magno Duce, uno, vel pluribus, speciale, & sufficiens ad hoc mandatum, auctoritatem, & facultatem habentibus, illorum faciem inspicias, plantam, adhibitis peritis, confici facias, ac differentias, & causas huiusmodi, pro parte dictorum nostrorum subditorum audias, & cognoscas, easque etiam amicabiliter, & prout tibi expedire videbitur, sine processu, sola facti veritate inspecta, Manu Regia, decidas, termines, atque componas, & quae super praemis omnibus, & singulis necessaria fuerint, & opportuna, facias, agas, & tractes, ac demum terminos finium, praedictis, & aliis quibuscumque locis, ubi opus fuerit, inter nostram, & ejusdem S. R. E., ac dicti Ferdinandi Magni Ducis ditiones ponas, atque constituas, aliaque super his omnibus, & singulis necessaria, & opportuna, etiam speciale mandatum, auctoritatem, & facultatem nostram requirerent, similiter facias, & exequaris, super quibus Nos tibi liberam, plenam, & omnimodam auctoritatem, & facultatem, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, concedimus, & impartimus.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

erat in Falso Omnium Sanctorum, vel die Parasceve praevia pace offensum.

Quibuscumque non obstantibus.

D. P. An. III. 10. Martii.

Ex Regis. in Decr. brev.

Frequenter controvertitur cum ostenditur inter utriusque Domini subditos.

Committit Auditori Causas, ut terminos ponat.

Derogat contrariis.

Da-

1594. Dat. die 5. Septem. 1594. An.III.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 5. Sept. 1594. Pontificatus nostri Anno III.

XCII.

Ex Reg. in Secret. brev. Cavetur, ne quis Monachus Congregationis Beatae Mariae de Alcobatia, Ordinis Cisterciensis, Regnorum Portugalliae, coram Judicibus secularibus conveniatur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator.

Quaerela Monachorum super lesione Ecclesiastica libertatis.

Prohibitio, de qua in Rubrica.

Romani Pontificis auctoritas circa illud praecipue interponi debet, ut Ecclesiastica libertas ubique illa debeat conservari.

§.1. Proinde, cum ad Nos perlatum sit, dilectos filios, Abbates, & Conventus Monasteriorum Congregationis Beatae Mariae de Alcobatia, Ordinis Cisterciensis, Regni Portugalliae pro causis tum civilibus, tum criminalibus ipsos Abbates, & Conventus, aut eorum Religiosos concernentibus apud Tribunalia secularis Fori saepe conveniri, in modicum Ecclesiasticae libertatis detrimentum;

§.2. Nos, ad quos ex pastoralis nostri muneris debito Ecclesiasticam immunitatem tueri pertinet, libertati eorundem Abbatum, Conventuum, & Religiosorum opportune providere, ipsamque Congregationem, qua Nobis, & Apostolicae Sedi immediate subiecta existit, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine Congregationem praedictam, illiusque Abbates, Conventus, & Monachos, ac singulares quoscumque Religiosos, etiam cujuscumque quantumvis immemorabilis, & huc usque forsitan pacifice observatae praesentis consuetudinis, sive potius abusus praetextu, ad Forumulare pro quibuscumque causis tam civilibus, quam criminalibus a quocumque trahi, neque coram quocumque Judice, aut Tribunali secularis Fori hujusmodi, in iudicium vocari, aut conveniri posse: vocatosque, vel quomodolibet conventos, nullatenus respondere, aut comparere debere, sed coram Judicibus Ecclesiasticis tantum, juxta sacros Canones, & eorum privilegiorum, & Indultorum Apostolicorum formam conveniri, & in iudicium vocari posse, & coram eisdem Judicibus Ecclesiasticis comparere, & respondere debere.

§.3. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & Sedis Apostolicae de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid fecus super his a

quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, perpetuo statuimus, & declaramus.

Penae contra transgressores

§.4. Decernentes quascumque personas, tam Ecclesiasticas, quam seculares cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis, ac praesentiae, etiam Regali, Ducali, ac Episcopali, & Archiepiscopali, & Cardinalatus honore praesurgentes, ac fungentes, quae Abbates, Conventus, Monachos, & Regulares hujusmodi personas ad Forumulare quoquo modo trahere, vel evocare contra praesentium tenorem, ac Ecclesiasticam libertatem praesumpserint, atque adeo ipsosmet Judices, qui causas quascumque contra dictos Abbates, Conventus, Monachos, & Religiosos quomodocumque, & per quoscumque motus audire, cognoscere, aut alias in his quoquo modo sese intromittere ausi fuerint, & infra tres dies ab intimatione praesentium illis facienda, causas hujusmodi ad Judices Ordinarios Congregationis praedictae non remiserint; eo ipso in poenas, & censuras Ecclesiasticas, contra libertatis Ecclesiasticae violatores, & contra privilegiorum ipsius Congregationis perturbatores tam in genere, quam in specie quomodolibet inflictas incurrere, a quibus, nisi a Romano Pontifice, pravia condigna satisfactione, absolvi non possint, & ita pariter per praedictos Judices Ordinarios, & Delegatos, Auditoresque, Cardinales, & Legatos iudicari, definiti, & interpretari debere.

Executorum delegatio.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Ulixbonensi, & Leirien. Episcopo, ac Decano Colimuriensi per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Abbatum, Conventuum, Monachorum, & Religiosorum, aut quorumcumque eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra ipsos Abbates, Conventus, Monachos, & Religiosos praemissorum effectu pacifice frui, & gaudere, ac eadem praemissa ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolate perpetuo observari, ac contravenientes quoscumque censuras, & poenas praedictas eo ipso incurrere declarent.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus, ac universalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quibuscumque statutis, & consuetudinibus, ac legibus regalibus, & municipalibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet, & sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis con-

1594. Dat. die 20. Sept. 1594. An.III.

concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 20. Sept. 1594. Pontificatus nostri Anno III.

XCIII.

Ex Reg. in Secret. brev.

Archiepiscopo Valentini, ac Oriolen., & Segobriacensis, Episcopis committitur, ut augmentum Decimarum, & Novalium proveniens ex irrigationibus Fluminis Tiberis in Locis de Alicante, Regi Catholico persolvant, nec non cum operariis in deductione, & irrigatione Aquarum dicti Fluminis, dispendent super observatione Fessorum.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Valentini, ac Oriolen., & Segobriacensis, Episcopis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. fratres salutem, & Apostolicam benedictionem.

Carolus V. Iberis, & Gialone summa per Regnum Aragonum decernenda curavit.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod cum alias pro parte clar. mem. Caroli Romanorum Imperatoris, eius genitoris, qui etiam Aragonum, & Navarrae Rex Catholicus existeret, expositum fuisset sel. rec. Julio Papae III. Praedecessori nostro, quod olim ipse Carolus Imperator, & Rex provide considerans, habitatores Regnorum Aragonum, & certa partis Navarrae, propter penuriam aquarum, & sterilitatem, quae exinde causabatur, in eorum alimentis, & aliis rebus humanae vitae necessariis, maximam pati aegritatem, & tamquam optimus suorum subditorum protector, egestati hujusmodi providere volens, ex duobus insignibus Fluminibus Ibero videlicet, & Gialone per dictum Regnum Aragonum decurrentibus, aquas, pro dictis Terris irrigandis, deduci mandaverat, & cum ex praemissis tam propter Alveorum dictorum Plurimum asperitatem, quam etiam longitudoinem fovearum, & rivulorum pro decursibus aquarum necessario faciendis hujusmodi, magna admodum expensa necessaria essent, & ad eas sublevandas, Sedis Apostolicae auxilium, & auctoritas prout in similibus fieri consueverat, requireretur, rec. mem. Clemens VII., & Paulus III. Romani Pontifices, etiam Praedecessores nostri, ad ipsius Caroli Imperatoris, & Regis supplicationem, per diversas eorum literas, certis probis viris in partibus illis, & eorum cuilibet dederant in mandatis, ut habita per eos, seu eorum alterum diligent

Clemens VII. & Paulus III. eidem concessere Decimas, & Novalia, super Tercis hac ratione itrigatis.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

informatione, quantum quolibet anno, a tunc proxime praeteritis tribus annis, fertili cum sterili computatis, pro decimis, & primitiis ex fructibus in Terris dictorum Regnorum collectis, Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Pius Locis, aut illarum, seu illorum Rectoribus, vel Beneficiariis Casaraugustan., & Tirafonen. Civitatum, & Dioecesium persolutum fuisset, illisque perpetuis futuris temporibus, singulis annis, persolutis, augmentum decimarum, & primitiarum, quod tam ex fructuum superexerescencia, propter Terrarum irrigationem hujusmodi, quam ex Novalibus, quae ex derivatione, & irrigatione aquarum hujusmodi provenirent, aut propterea ad culturam, & frugum pinguiorem redigerentur pro tempore, sicut eidem Carolo Imperatori, & Regi, illisque in dicto Regno Aragonum successoribus, cum primum aquae Fluminis hujusmodi per foveas, sive rivulos ad terras hujusmodi irrigandas perducerentur, licet ad finem perducta non forent, etiam annis singulis persolvendas esse decernerent.

§.2. Postea vero, licet dictus Carolus Imperator, & Rex in aliquibus partibus dicti Regni Aragonum, quas pro irrigandis terris hujusmodi per foveas, & rivulos, cum magnis expensis deduci fecisset, exinde habitatoribus earumdem partium utilitas, & commoda non parva provenissent, ac superexerescencia decimarum, & primitiarum etiam Novalium hujusmodi, Carolo Imperatori, ac Regi, & Successoribus praedictis, modo praemisso, persolvendam esse, pravia informatione, vigore praesentium concessionum, per nonnullos Judices ad hoc deputatos, auctoritate Apostolica, decretum, & declaratum fuisset, ipse Carolus Imperator, & Rex, superexerescencia decimarum, & primitiarum hujusmodi, ratione dictarum impenfarum jam ubi frui incepisset, tamen, quia in diversis partibus Regnorum Castellae, & Legionis, ac Toletani, etiam propter aquarum penuriam, & quae exinde causabatur, sterilitatem, illarum habitatores in collectione segetum, & fructuum humanae vitae hujusmodi necessarium, egestatem, & detrimenta non parva patiebantur, idem Carolus Imperator, qui etiam Castellae, & Legionis, ac Toletani Rex existeret, etiam super hoc providere volens, ex Xarama per Regnum, & Dioecesium Toletanam, ac nonnullis aliis Fluminibus per Castellae, Legionis, & Toletani Regna fluentibus aquas ad irrigandas terras, per diversas etiam foveas, & seu rivulos deduci facere intendebat.

§.3. Et quoniam in deductione aquarum hujusmodi ingens copia Laboratorum, ac magna, & imminente expensa requirerentur, & pro illius subeundis etiam dictae Sedis auctoritas, & auxilium necessaria esse viderentur; idem Carolus Imperator, & Rex eidem Julio Praedecessori supplicari fecit, ut pro subventionem tot impenfarum in foveis, & rivulis pro decoribus aquarum hujusmodi, ut praefertur, fabricandis, & necessario faciendis exerescencia decimarum, & primi-

Alis etiam summa per alias Hispaniarum Provincias deduci soluit.

Et eius magna ad id operatio numerus requireretur.

Super iis etiam novae Decimas petuntur.

mitiarum, ratione irrigationum terrarum ultimo dictarum proventarum, ac decimas Novalium quorumcumque, ex derivatione, & irrigatione aquarum huiusmodi proventuras, seu propterea ad culturam, & frugem pinguiorem redactorum, sibi, successoribusque praefatis, concedere dignaretur.

§.4. Idem Julius Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Toletan., & Zamoren., ac Abulen. Episcopis, & eorum cuilibet similiter commisit, & mandavit, quatenus, habita per eos, seu eorum alterum diligenti informatione, quantum a quolibet anno, a tribus annis citra, fertili, cum sterili compensatis, pro decimis, & primitiis ex fructibus in terris etiam Novalibus dictorum Regnorum Castellae, Legionis, ac Toleti collectis, Ecclesiis, Monasteriis, Praeceptoribus, & Hospitalibus cuiuscumque Ordinis, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, ac Militiarum Sancti Jacobi de Spata, & de Alcanthara, & Calatrava, seu aliis Pii Locis in Civitatibus, Oppidis, Locis, seu Villis in eisdem Regis Castellae, & Legionis, ac Toleti consistentibus, aut illarum, vel illorum Abbatibus, Prioribus, Praeceptoribus, & Rectoribus, seu Beneficiariis, aut quibusvis aliis qualitercumque qualificatis, decimas, & primitias huiusmodi percipientibus, persolutum fuisset, si praefatus Carolus Imperator, & Rex aquam ex dicto Xarama, & aliis fluminibus dictorum Regnorum Castellae, & Legionis, ac Toleti, vel eorum alicujus, ubi major necessitas fuerit, deduci fecisset, taliter ut, propter Terrarum huiusmodi irrigationem, fructus excreverent, & uberiores fierent, auctoritate Apostolica statuerent, & ordinarent, & quilibet eorum statueret, & ordinaret, quod solutis annis singulis, perpetuis futuris temporibus, Abbatibus, Prioribus, Praeceptoribus, & Rectoribus, seu Beneficiariis, & quibusvis aliis personis decimis, & primitiis, prout in uno ex dictis tribus annis, fertili cum sterili, ut praefertur, compensatis, soluta fuissent: excreverent, seu augmentum decimarum, & primitiarum huiusmodi, propter Terrarum irrigationem pro tempore provenient., & decima Novalium ultimo dictorum in dictis Regnis Castellae, Legionis, ac Toleti annis singulis, ac perpetuis futuris temporibus ad eundem Carolum Imperatorem, & Regem, illisque Successores praedictos legitime spectarent, & pertinerent, illisque solvi deberent, ordinarent, statuerent, & decernerent, & quilibet eorum ordinaret, statueret, & decerneret dicta auctoritate Apostolica, ac pro manutentione, & perpetua tuitione dictorum rivulorum, seu fovearum quaecumque statuta, & ordinationes rationabilia, & honesta ederet, & statuerent, ac quilibet eorum ederet, & statueret.

§.5. Ac pro perfectione, & manutentione fovearum, & rivulorum huiusmodi, cum operariis, & operatoribus eorumdem rivulorum, & fovearum tam quoad observationem Fectorum, quam eorum, in quibus, ut ad operibus servilibus abstineatur, ab Ecclesia statutum est, non teneantur, auctoritate Apostolica dispensarent, & quilibet eorum dispensaret, omniaque alia, & singula circa praemissa, quomodolibet necessaria, & opportuna, eadem auctoritate, faceret, & exequeretur, & quilibet eorum faceret, & exequeretur.

§.6. Et deinde rec. mem. Gregorio Papa XIII. similiter Praedecessori nostro, pro parte ipsius Philippi Regis exposito, quod ipse Philippus Rex in dictis Regnis successor etiam subditorum suorum optimus Protector, & aegestati, quam prout penuriam aquarum in diversis partibus Regnorum, & Dominiorum suorum datur, providere volens, non solum in dicto Regno Toletano, & ex Xarama, & ex Tago, ex quo jam unus rivulus derivatus, & deductus existit, fluminibus, verum in aliis Regnis, Provinciis, & Principatibus Hispaniarum, & Insulis Canariarum eidem Philippo Regi quomodolibet subiectis, & quorum ipse Philippus Rex, & Dominus existit, ac consulendum eisdem necessitatibus, ex eisdem, & aliis fluminibus per dicta Regna, Provincias, & Principatus, Dominia, & Insulas decurrentibus, aquas similiter pro terris irrigandis deduci facere, quamvis cum magno sumptu, & expensis, intenderet.

§.7. Idem Gregorius Praedecessor, supplicationibus dicti Philippi Regis, ea in parte, inclinatus, vobis, & cuilibet vestrum dedit in mandatis, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, per vos, vel alium, seu alios, habita diligenti informatione, quantum quolibet anno, a tribus annis citra, fertili, cum sterili, ut praefertur, compensato, pro decimis, & primitiis ex fructibus in Terris, etiam Novalibus dictorum Regnorum, Dominiorum, Principatum, & Insularum collectis, Ecclesiis, Monasteriis, Praeceptoribus, & Hospitalibus cuiuscumque Ordinis, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, ac Militiarum Sancti Jacobi de Spata, & de Alcanthara, & Calatrava, seu aliis Pii Locis in Civitatibus, Oppidis, Locis, & Villis in eisdem Regnis, Dominis, Principatibus Hispaniarum, & Insularum Canariarum consistentibus, aut illarum, vel illorum Abbatibus, Prioribus, Praeceptoribus, & Rectoribus, seu Beneficiariis, aut quibusvis aliis qualitercumque qualificatis, decimas, & primitias huiusmodi percipientibus, persolutum fuisset, si praefatus Philippus Rex, seu Successores sui praefati aquam ex dictis, & quibusvis aliis fluminibus Regnorum, Dominiorum, & Principatum Hispaniarum, & Insularum Canariarum, vel illorum alicujus, ubi major necessitas fuerit, deduci fecerit, seu fecerint, ac etiam in his, in quibus idem Philippus Rex jam aquas deduci, & derivari fecit, taliter ut, propter Terrarum huiusmodi irrigationem, fructus excreverent, & uberiores fierent, auctoritate praedicta statueretis, & ordinaretis, & quilibet vestrum, vel a vobis, & quolibet vestrum subdelegatus statueret, & ordinaret,

Philippus II. eandem aquam deductio nem facere curavit in Insulis Canariis.

Gregor. XIII. Praeulibus in Rubrica indicatis commisit, ut novas ob id Decimas imponerent.

ret, quod solutis, annis singulis, perpetuis futuris temporibus, Abbatibus, Prioribus, Praeceptoribus, Rectoribus, Beneficiariis, & quibusvis aliis personis, decimis, & primitiis, prout in uno ex dictis tribus annis, fertili, cum sterili, ut praefertur compensato, soluta fuissent excreverent, seu augmentum decimarum, & primitiarum huiusmodi propter Terrarum irrigationem pro tempore provenient., & decima Novalium ultimo dictorum in dictis Regnis, Dominis, & Principatibus universarum Hispaniarum, & Insulis Canariarum, etiam annis singulis, perpetuis futuris temporibus, ad eundem Philippum Regem, & eius Successores praedictos, ipsorumque Successores legitime spectarent, & pertinerent, illisque solvi deberent, ordinaretis, & quilibet vestrum, & unusquisque a vobis, & quolibet vestrum ad praemissa subdelegandus ordinaret, statueret, & decerneret dicta auctoritate Apostolica, ac per manutentionem, & perpetuam tuitionem dictorum rivulorum, & fovearum quaecumque statuta, & ordinationes, rationabilia, & honesta ederetis, & quilibet vestrum, & unusquisque a vobis, & quolibet vestrum ad praemissa subdelegandus ederet, & statueret.

§.8. Ac pro perfectione, & manutentione fovearum, & rivulorum huiusmodi cum Operariis, & Laboratoribus eorumdem rivulorum, & fovearum tam quoad observationem Fectorum, quam eorum, in quibus, ut ab operibus servilibus abstineatur, statutum est, ad obedientiam non teneantur, auctoritate Apostolica, dispensaretis, & quilibet, & unusquisque a vobis subdelegandus ad praemissa dispensaret, omniaque alia, & singula circa praemissa quomodolibet necessaria, & opportuna, eadem auctoritate faceretis, & exequeremini, & quilibet vestrum, & unusquisque a vobis ad praemissa subdelegandus faceret, & exequeretur, prout in Julii, & Gregorii, & aliorum Praedecessorum literis desuper confectis, plenius continetur.

§.9. Cum autem, sicuti nuper ex ipso Philippo Rege intelleximus, idem Philippus Rex maximos, & ingentes sumptus in deducendis aquis ex flumine Tibis in loca de Alicante, Regni Valentiae, cujus ipse Philippus etiam Rex existit, & illis irrigandis fecerit, dictorumque locorum Incolae hoc anno irrigatione huiusmodi uti incipiant, pro parte ipsius Philippi Regis Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus sibi in praemissis pro majori, & potiori cautela providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§.10. Nos ipsius Philippi Regis indemnitati hac in parte consulere cupientes, ac dictarum Literarum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum infererentur, & alia hic de necessitate exprimenda, praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, vobis & cuilibet vestrum per praesentes mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, per vos, vel alium, seu alios statuat, & ordinet, seu

statuat, & ordinet, quod solutis annis singulis perpetuis futuris temporibus Abbatibus, Prioribus, Praeceptoribus, Rectoribus, Beneficiariis, & quibusvis aliis personis decimis, & primitiis, prout in uno ex dictis tribus annis, fertili cum sterili, ut praefertur, computato, soluta fuerint, excreverent, seu augmentum decimarum, & primitiarum huiusmodi, propter Terrarum irrigationem pro tempore ex dictis Locis Alicante proveniens, & decima Novalium in praedictis Locis de Alicante, etiam annis singulis, perpetuis futuris temporibus ad eundem Philippum Regem, & Successores suos legitime spectent, & pertineant, illisque solvi debeant, auctoritate nostra, statuat, & ordinet, & quilibet per se, vel alium, seu alios statuat, & ordinet, nec non quaecumque statuta, & ordinationes rationabilia, & honesta, praemissorum occasione condant, & edat, ac pro manutentione deductionis, & irrigationis aquarum huiusmodi cum Operariis, & Laboratoribus ad id deputatis, & deputandis tam quoad observationem Fectorum, quam eorum, in quibus, ut ab operibus servilibus abstineatur, ab obedientia statutum est, non teneantur, dicta auctoritate dispensetis, seu dispenset, omniaque, & singula in praemissis, & circa ea necessaria, & opportuna, eadem auctoritate, faciatis, & exequamini, seu faciat, & exequatur. Contradictores quoslibet, & praemissis non parentes per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.11. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis, quae dicti Praedecessores in suis literis praedicti voluerunt non obflare, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 27. Sept. 1594. Pontificatus nostri Anno III.

XCIV.

Nonnullae declarationes ad Ordinis Minor. S. Francisci de observantia reformationem conservandam, & promovendam.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis Romani Pontificis sollicitudo circa Religiosorum statum prospere dirigendum sedulo versari debet, prout in Domino salubriter conspiciat expedire.

§.1. Sane, cum nuper dilecti filii Fratris Bouaventurae de Calategione moderni Ministri Generalis Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia relatione acceperimus, ad eisdem Ordinis Reformationem conservandam, & promovendam infra scriptas declarationes, & decreta maxime utilia fore.

* Sic.

Obstantia tollit.

Dat. die 27. Sept. 1594. An. III.

Ex Regis, in Secreti. Bro.

Procurium.

Minister Generalis Decretis nonnulla fieri petit.

Nos

UNIVERSIDAD

ÓNOMA

RAL DE B

1594. Clemens de- clinat Mini- stris Provin- cialibus licet eascumque D. nos Re- formatorum visitato.

§.2. Nos, qui Ordinem prefatum in pri- sinam Regule observantiam restitui, eju- que professores primi illius Institutoris ve- stigis quam maxime inhaerere cupimus, supplicationibus ejusdem Bonaventurae Mi- nistri Generalis Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, auctoritate Apostolica tenore presentium Ministris Provincialibus ejusdem Ordinis quasumque domos Fra- trum dicti Ordinis Reformatorum visitan- di, ac tam in capite, quam in membris juxta Regularia ipsius Ordinis Instituta, ac ipsarum Custodiarum Regulas, & Consti- tutiones, in quibus inter alia dispositur, quod Fratres, qui sunt Ministri, & servi aliorum Fratrum, visitent, & monent fratres suos, & humiliter, & charitative corrigant eos reformandi, ac delinquentes corrigendi, & castigandi, dummodo extra custodias ipsas, nisi pro majori quiete, ac reforma- tionis utilitate Custodum, & Discretorum judicio aliud expedire visum fuerit, non mittantur, ac ut in ipsis Custodiarum domi- bus ordinationes, & statuta Religionis praedictae, quae particularibus ipsarum Custodiarum statutis, & Constitutionibus non fuerint contraria, atque etiam ipsa Custodiarum statuta, & Constitutiones inviolabiliter observari faciendis Custodibus quoque domos, & loca in eorum Custodiis com- prehensa pariter, ut supra, visitandi, & juxta Regulas, & Instituta Ordinis, & ipsarum Custodiarum corrigendi, & reforman- di, nec non pro causis urgentibus, & ho- nestis ipsorum Custodum arbitrio Fratres sine Custodia ad alia loca Provinciae suae dumtaxat extra ipsam Custodiam mittendi, & dimittendi plenam, & liberam faculta- tem tribuimus, & impartimus, talemque facultatem superius explicatam eisdem Mi- nistris Provincialibus, & Custodibus respec- tive perpetuo competere decernimus, & declaramus.

Examinatores pro ordina- do in quali- bet custodia eligendi.

§.3. Praeterea, ut in Capitulis Provin- cialibus a Diffinitorio aliqui Examinatores ejusdem Custodiae pro examinandis fratribus Reformatis ad Ordines Sacros promovendis, aut ad confessiones audiendas deputan- dis deputentur, per ipsos vero Examinato- res approbatis, si Episcopus, a quo ad Ordines promoveri, aut ad confessiones eos ad- mitti postulabitur, intra Custodiam erit, Custos, sin extra Custodiam reperietur Episcopus, Minister Provincialis licentiam concedere possit.

Guardiani Cu- stodiarum a Diffinitorio Provinciali eligendi.

§.4. Quodque veluti in Capitulis a Custodibus, & Discretis Custodiarum aliqui Fratres Reformati idonei Diffinitorio, a quo ipsi, & non alii in Guardianos locorum cus- todiae deputentur, praesentari solent, sic quandoecumque contingat aliquem Guar- dianum in custodia decedere, aut de consilio, & consensu discretorum custodiae amo- veri Custodes, & Discreti praedicti alium in locum demortui, aut remoti ipsi Diffinito- rio praesentare possint, a quo Diffinitorio sic praesentatus, & non alius in Guardianum hujusmodi deputari debeat.

De Capitulis in Custodiis celebrandis.

§.5. Quandocumque vero, sive propter

Custodis obitum, aut aliam ob causam, Ca- pitulum in Custodiis celebrari oporteat, sine Provincialis Ministri, aut alicujus a Ministro Generali, vel ipso Provinciali de- putati Commissarii interventu celebrari non possit.

De Donibus recipiendis vel dimittendis.

§.6. Insuper, ut ipsae Custodiae novas Domos, & Ecclesias ad habitandum reci- pere, aut aliam ex jam habitis dimittere, nisi in Capitulis, & juxta formam Consti- tutionis se: re: Clementis PP. VII. Prae- ceptis nostris, & quando sufficientem Fra- trum Reformatorum numerum ad inhabitan- dam domos recipiendas, itaut ad minus tres partes ex quatuor, quae antea in simili- bus domibus retineri consueverunt, introdu- cere valeant, non possint.

De Transitu observantium ad Reforma- tos, & v.v.

§.7. Urque Ministri, & Custodes praedi- cti munere suo, visitando, reformando, corrigendo, monendo, & castigando fungi valeant, nullum Fratrem ex familia ad Re- formatos nisi tempore celebrationis Capitu- lorum, aut Congregationum Capitularium, in quibus Custodes numerum Fra- trum, quos recipere intendunt, significare teneantur, quibus Provinciales licentiam concedere debeant, & teneantur, neque ex Reformatis ad familiam, nisi pariter in Ca- pitulis, in quibus Provincialibus, & Diffi- nitorio id significetur, transire possit. Pos- sint tamen Mimiter Generalis, & Commis- sarius Generalis, etiam extra Capitula, & Congregationes praefatas concedere licen- tiam volentibus a familia ad ipsos Reforma- tos transire.

De Novitiis.

§.8. Quoniam vero Novitii, ut per alias nostras similes in forma Brevis literas eidem Ministro Generali concessimus, inter refor- matos educandi sint, ut melius instrui, ac constantiores, & firmitores in regularis dis- ciplinae observantia evadant, eos Novitios, qui inter Reformatos ipsos professionem emisserint, ab eis, nisi lapsu triennio a die professionis, discedere non posse, nullique ad alienam custodiam, nisi de speciali ipsius Ministri generalis licentia transire licitum esse, auctoritate, & tenore praedictis per- petuo statuimus, & declaramus.

§.9. Decernentes praesentes literas per- petuo validas fore, & esse, & non solum in futuris, sed etiam in praesentibus, & nunc- pendentes causis, & rebus praedictis vim, & effectum habere debere, nec a quoquam quavis auctoritate revocari, rescindi, re- tractari, aut quoquo modo infringi posse, neque sub quibuscumque revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut contra- riis dispensationibus in genere, vel in specie in contrarium pro tempore quomodolibet factis minime comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegra- tas esse, & ceteri: sique per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cau- sarum Palatii Apostolici Auditores, ac San- ctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judi- candi, & interpretandi facultate, & aucto- ritate

ritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio constitutorum

§.10. Non obstantibus quibusvis Apo- stolicis, ac in Provincialibus, & Synodali- bus Conciliis editis generalibus, vel specia- libus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac ipsius Ordinis, ac quoruncumque illius Provinciae, & custodiarum, etiam jura- mento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, in- dultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodocumque, & sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogationibus derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, confir- matis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis teno- ribus specialis, specifica, & expressa men- tio habenda esset, illorum tenores, praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Videe danda transumptis

§.11. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus perso- nae in dignitate Ecclesiastica constituta, aut ipsius Ministri Generalis munitis, eadem proptus fides adhibeatur, quae ipsismet praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Dat. die 21. Octobris 1594. An.III.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 21. Octob. 1594., Pontificatus nostri Anno III.

XCIV.

Confirmatio Ordinationum praefinitarum, pro bono regimine Ordinis Fratrum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, & pro electione Magistri Generalis ejusdem.

Nonnulla de hoc Ordine, vide in Const. XLII. Gregorii IX., quae incipit: Devotionis. Tom. III. fol. 284.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

I s, quae pro felici Regularium persona- rum statu, & illorum salubri directione provide statuta conperimus, ut firmiter subsistant, & perpetuo futuris temporibus observentur, confirmationis Apostolicae robur libenter adjuvamus, prout ipsorum religiosorum vota exposcunt, & Nos conspiciamus in Domino expedire.

Ordinationes infra scriptae in Capitulo generali editae fuerunt.

§.1. Sane dilecti filii Magister Genera- lis, & Definitor Ordinis Fratrum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivo- rum nobis exponi fecerunt, quod nuper in

Capitulo Generali dicti Ordinis in Ecclesia Monasterii Sancti Augustini ejusdem Ordinis in Oppido de Calatayud Tarraconensis Dioecesis anno proxime praeterito, cum assentia venerabilis fratris nostri Idelphonfi Archiepiscopi Casaraugustani in eodem Ca- pitulo Praesidentis, Apostolica auctoritate deputati, celebrato, ad ejusdem Ordinis, illiusque Religiosorum prosperam directio- nem infra scripta decreta, ac statuta facta fuerunt.

De alterna- electione Ma- gistri Genera- lis.

§.2. Et primo, quod deinceps electio Magistri Generalis dicti Ordinis tam quoad personam eligendam, quam quoad locum, in quo electio erit celebranda, alternatim fieret, videlicet quod una vice persona eli- genda sit ex Corona Aragoniae, & Galliae, alia vice sit ex Corona Castellae, inclusis Provinciis Andalusiae, & Indiarum.

Loco celebra- di Capitulum generale.

§.3. Quo vero ad locum, quando eli- genda erit persona ex Corona Aragoniae Capitulum celebretur in loco Coronae Cas- tellae, & quod juxta hoc decretum, sive sta- tutum, primum Capitulum generale celeb- rari debeat in Provincia Castellae, & per- sona eligenda sit ex Corona Aragoniae.

Admissiones Provinciales, & Definitorum Indiarum ad dictum Capitu- lum.

§.4. Praeterea circa difficultatem itineris electorum ex Indiis, similiter decretum, & statutum fuit, ut semper, & quando Provin- ciales, & Definitor Indiarum accedunt ad Capitulum Generale, ut electioni Magistri Generalis assistant, quibus ipsorum admittatur, & recipiatur in Definitorio, & in electione, dummodo ostendant prius nominationem sui Capituli Provincialis, cu- jus nominationis data non excedat quatuor annorum tempus, & dummodo non constet de ipsorum revocatione, aut nova alia nominatione facta per Capitulum Provin- ciale.

Procuratore generali, & Vicario in- Urbis.

§.5. Decretum item fuit, quod quando Magister Generalis fuerit ex corona Castellae, & habuerit Romae Procuratorem, & Vicarium Generalem ex eadem corona, Aragoniae Provincia possit, si voluerit cura- rum suorum negotiorum dare alteri Procura- tori suis expensis Religioso suae Provinciae nominato per suum Capitulum Provinciale, aut cum mandato Procuratoris Provincia- lis, & Definitorum ipsius, & id ipsum face- re possit Provincia Castellae quando Magi- ster Generalis fuerit ex Corona Aragoniae, & nominaverit Romae Procuratorem Gene- ralem suae Coronae, cum hoc quod Procura- tor particularis Provinciae in robur Reli- gionis, & obedientiae sit subditus Commenda- tori Monasterii Romae ipsius Ordinis, uti Praelato Ordinario, & Procuratori, & Vi- cario Generali uti talibus observatis in om- nibus sui Ordinis Constitutionibus.

Subditus Ma- gistro genera- li debitis.

§.6. Ad evitandos item sumptus super- fluos decretum pariter, ac statutum fuit, ut Provincia Castellae, Andalusiae, & Arago- niae non teneantur dare Magistro Generali singulis annis ultra septuaginta quinque scu- ta valoris decem drachmarum Castellae, ne- que ipse Magister Generalis possit accipere, vel petere amplius pro ipsius victu, & vesti- tu, quae scuta septuagintaquinque uniusquis- que

que Provincialis per suam Provinciam dividat, habito respectu reddituum, & proventuum, quos quilibet Conventus habet, & quod Provincie Indiarum solvant vestiarium hucusque solitum, habeatque Magister Generalis redditus, proventus, & emolumenta loci de Algat, quemadmodum hactenus semper habuit. Quia etiam domus dicti Ordinis sunt ita pauperes, ut extraordinaria onera susterre non possint, decretum fuit, ut Magistris Generalibus, & Provincialibus, quando eorum officiis finem imponerent, nil dari debeat. Non obstantibus decretis in alio Capitulo Generali Casarugula celebrato factis, per que designati fuerunt centum ducati singulis annis solvendi Magistro Generali, qui officio suo finem imponisset, & sexaginta octo ducati unicuique Provinciali, qui similiter officium suum implevisset. Adita tamen cohortatio fuit ad Commendatores, & Praelatos Ordinarios domorum, in quibus habitaverint, ut ipsorum officiis peractis ita illos tractari curent, ut ipsorum personas, & dignitates decet.

Revocatio omnium exemptionum, & dispensationum a Generali Fratribus concessarum.

§.7. Præterea ut cessent multa inconvenientia, quæ ipsa experientia magna esse comprobavit circa exemptiones, quas Magistri Generales pro tempore existentes concedere consueverunt multis Religiosis tam in sedendo, quam in non assistendo Choro, nec non officiis conventualibus, & similiter circa dispensationes super celebratione plurimum Missarum, quam permittunt Ordinis Constitutiones, & super usu lini in vestibus, nec non super immunitatibus a dictis Magistris Generalibus aliquando quibusdam concessi solitis, illos sibi, ac præfato Magistro Generali pro tempore existenti immediate subsiciendo, revocando in primis dictas exemptiones, decretum, & statutum fuit, ut nullus Religiosus possit talibus exemptionibus, dispensationibus, immunitatibus, & subjectionibus uti, nec Prælati ulterius illis assentiri, sub pœna privationis officii quoad Prælaturam ad annum, quoad reliquos vero illis utentes sub pœna carceris, in quo detineri debeant per sex menses.

Hortatio ad Magistrum generalem, ut eas de cetero parce, & iuste concedat.

§.8. Et insuper fuit addita cohortatio ad Magistrum Generalem, quod in concessione huiusmodi exemptionum parce admodum, & considerate procedat, neque illas concedat passim, sed raro, & ex iustissimis causis, & cum debitis limitationibus.

Pecunia pro redemptione captivorum Provincialium non possunt applicari pro Capiti extra.

§.9. Item cum visum fuerit gravata fuisse Capitula Provincie Castellæ, & Andalusie in Redemptione Captivorum aliarum Provinciarum mediatis pecuniis earumdem Provinciarum Castellæ, & Andalusie, decretum fuit, quod pecunia quæ venerint ex Indis ad redimendum captivos, una cum reliquis quæ aggregantur in Provinciis Castellæ, & Andalusie, deserviant tantummodo, & applicentur Redemptioni Captivorum dictarum Provinciarum, absque eo quod Magister Generalis illas extrahere, aut in redemptionem captivorum aliarum Provinciarum, vel in alios usus convertere, seu aliter applicare valeat, sub pœna privationis officii.

§.10. Præterea cum consideratum fuerit, quod domus Bergæ, Terragæ, Pradas, & Montblanch in Principatu Catalonia, & Domus Sarriconii, & cuiusdam loci nuncupati, un Castillo Regni Aragonie, sint fere inutiles Ordini, & Religioni, nam paucos continent in se Fratres, & non potest in ipsis servari Regularis observantia, decretum fuit, quod supradictæ domus Catalonia uniantur seu incorporentur, & reducantur ad Collegium, quod Ordo, ac Religio habet in Civitate Illerdensi, & hoc eo consilio, ut ex redditibus dictarum domorum conjunctis cum redditibus dicti Collegii, possit major numerus scholasticorum, & personarum, quæ in literis exercentur, in dicto Collegio manentur.

§.11. Et similiter quod domus Regni Aragonie unirentur, & incorporarentur Collegio, quod Ordo habet in Civitate Osenna, ad eundem finem, & effectum. Et quod exequutio unionis, seu incorporationis domorum Catalonia, committatur Priori Barchinonensi, domorum vero Aragonie, Provinciali, seu ejus Vicario dictæ Provincie.

§.12. Præterea ut directus gradus Præsentatorum, & Magistrorum detur personis dignis, qui in sacris literis, ac scientiis diu operam præstiterint, & in illis profecerint, decretum, & statutum fuit, ut nulli Religioso dicti Ordinis detur gradus præsentati, nisi ad illum a suo Capitulo Provinciali prius propositus sive nominatus fuerit, & nisi saltem spatio trium annorum logicam docuerit sive legerit, & postquam fuerit expositus, & confirmatus in Capitulo Generali, non possit ad Magistrum munus, & gradum similiter proponi, aut nominari, nisi Theologiam scholasticam, aut positivam spatio quatuor annorum similiter docuerit, sive legerit, non comprehendendo inter illos tempore, quo legerit casus conscientie, & observata in reliquis omnibus forma Constitutionis in distinctione 2. cap. 15. Et qui aliter fuerint graduati, non habeantur, neque reputentur uti tales, nec habeant nomen, nec votum, nec aliud privilegium, super quo per Magistrum Generalem non possit dispensari aliqua de causa, occasione, vel prætextu. Et nullus expositus fruatur voce, loco, nec aliquo privilegio præsentati, nec Magistrum quousque non admittatur in Capitulo Generali.

§.13. Simulque ut Magister Generalis adesse possit Capitulis Provincialibus, quando opus esse viderit, decretum pariter, & statutum fuit, quod eidem Generali liceat differre, aut anticipare Capitula Provincialia celebranda ante Capitulum intermedium quod sequitur, ea tamen lege, ut anticipatio, aut dilatio unius Capituli Provincialis ad aliud, non excedat tempus quadraginta dierum, cum sit tempus competens ad hoc, ut possit uni interesse, & ad aliud accedere.

§.14. Nec non ut in electionibus tam Magistrum Generalis, quam aliorum Provincialium vota libera sint, decretum, & statutum

AN. CH.
1594.
Unio facienda Collegio Civitatis Illerdensi.

Alia unio facienda Collegio Civitatis Osennæ.

Creatio Magistrorum, & Præsentatorum qualis esse debeat.

Magister Generalis quæ Capitula possit ponere.

Forma votandi in electione Magistrum generalium.

tutum fuit, quod, si qui præstiterint sunt votum, non teneantur petere schedulas ad effectum votum dandi, a Secretario capituli, sed possint ipsi facere schedulas arbitrio suo, postquam congregati fuerint in Capitulo ad eligendum, aut illas ex suis cubiculis factas afferre, vel ut ipsi voluerint, afferendo tantummodo schedulam ejus personæ, in cuius favorem votum dederint, & ubi hoc pacto vota præstita fuerint, electus debeat habere supra medietatem votorum alia duo vota, si electus est capitularis.

Magister generalis an possit nominare Vicarium generalem, vel provinciale.

§.15. Similiter decretum, & statutum fuit, quod Magister generalis, si commorabitur in Hispania, non possit nominare Vicarium generalem in aliqua Provincia. At vero mortuo Provinciali alicujus Provincie, licet dictus Provincialis substituerit alium Vicarium Provinciale, possit tamen Magister generalis nominare pro illa Provincia alium Vicarium generalem, qui in ea exerceat jurisdictionem, quam exerceat ipse Magister generalis, si in ea existeret.

Nemo recipitur ad Ordinem absque ejus licentia.

§.16. Ulterius decretum, & statutum fuit, ut nullus Religiosus alterius Ordinis in ipsum Ordinem absque expressa licentia Magistrum Generalis recipi possit.

Vicarii Indiarum non discedant ab Indis quousque successores illuc non pervenerint.

§.17. Et quod nullus Vicarius Generalis Indiarum, possit ex Indis in Hispaniam reverfus egredi, quousque alius in ejus locum deputatus non accesserit, aut Magister Generalis per suas literas permittat ut recedere valeat, antequam successor illuc perveniat, prouiderit, sub pœna privationis officii, & vocis activæ, & passivæ in perpetuum. Et sub eadem pœna successores, qui illuc accedunt, remittere teneantur visitationem, seu quam dicunt, residentiam sui Antecessoris, cum ejusdem Antecessoris culpa, & justificationibus, clausaque processu illum remittat in Hispaniam, ut Magister Generalis super eo iudicet, & sententiam ferat, mandato supradicto Vicario generali, qui ex Indis fuerit reversurus, ut se præsentet coram ipso Magistro generali, ita tamen ut si ex processu probate extiterint culpæ, & delicta, propter quæ eidem Antecessor videatur carcerandus, possit illum carceri mancipare.

Proximam Capituli generalis ubi sit celebrandum.

§.18. Postremo habito tractatu de loco celebrationis Capituli Generalis intermedium, resolutum fuit, quod dictum Capitulum celebretur in Monasterio ejusdem Ordinis Oppidi Vallisoletæ Palentinae Diocesis, ac alias prout in statutis, & ordinationibus desuper, ut præfatur factis, plenius dicitur contineri.

Ordo petitionis confirmationem Pontificiam.

§.19. Cumque Magister Generalis, & Definitor præfati cupiant præmissa omnia Apostolice munimine roborari, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio huiusmodi annuere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens d. ordinationes comprobant.

§.20. Nos habita super præmissis cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus super consultationibus Episcoporum, & Regularium de Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

putatis, quibus præinserta statuta examinanda demandavimus, matura consultatione, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula præinserta statuta Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa nostra scientia perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti, ac solemnitatum quarumcumque quomodolibet omisarum, & alios quoscumque defectus, si qui intervernerunt in eisdem, supplemus, eaque omnia, & singula perpetuo valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, ac a modernis, & pro tempore existentibus dicti Ordinis Magistro Generali, aliisque Superioribus, Fratribus, & personis quibuscumque inviolabiliter perpetuo observari, eosque omnes, & singulos ad illorum omnium observationem cogi, & compelli posse.

Clausula sublata.

§.21. Sicque, & non aliter per ipsius Ordinis Magistrum Generalem, & Superiores, ac quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac etiam de latere Legatos, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definituri debere: irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores huius Bullæ, & dictarum ordinationum deputati.

§.22. Et nihilominus Venerabilibus Fratribus Toletano, & Casarugustano Archiepiscopis, ac dilecto filio Causarum Curie Camera Apostolicæ Auditori Generali per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, presentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, faciant statuta præfata a Magistro Generali, & Fratribus dicti Ordinis nunc, & pro tempore existentibus perpetuo observari, ac eos quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum, ad eorum omnium observationem omnibus juris, & facti remediis cogant, & compellant: non permittentes, aliquid contra illorum statutorum continentiam, & tenorem per quoscumque quovis prætextu, vel colore, aut alias quomodolibet attentari: contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas præfatas aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariarum.

§.23. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, illisque Monasteriorum, domorum, Provinciarum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis

firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis contra premissa, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialibus, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, ac de verbo ad verbum exprimerentur, & infererentur, presentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides.

§. 2. 4. Volumus autem ut earumdem presentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo ipsius Ordinis, vel personae in dignitate Ecclesiastica constituta obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae presentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

D. P. An. III. 8. Novemb.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die octavae Novembris, millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno III.

XCVI.

Ex Reg. in Secr. Brev.

Decano Collegiatae Ecclesiae Zamoskii Kelmensis Diocesis conceditur usus Mitrae, Baculi, & aliorum Insignium Pontificalium.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurium.

Romanus Pontifex universalis Ecclesiae regimini praepositus, particularium Ecclesiarum insignium praefertim decori, & ornamento libenter prospicit, prout nobilitate virorum pia vota exposcunt, ac in Domino salubriter conspiciat expedire.

Joannes Zamoski Collegiam Ecclesiam in Oppido Zamoskii regit.

§. 1. Sane cum sicut dilecti filii nobilis viri Joannes Zamoski Regni Poloniae Cancellarii nomine Nobis nuper expositum fuit, ipse Collegiatam Ecclesiam in Oppido novo Zamoskii eleganti structura erexit, ac magifico sumptu ornaverit, & ecclesiastico apparatu, & suppellectili instruxerit, nec non tres dignitates, quarum principalis est Decani, ac congruentem Canonicoz numerum, qui in ea cultui divino assidue vacent, in eadem Ecclesia instituerit.

Pro Decano dictae Ecclesiae unum Insignium Pontificalium petit.

§. 2. Ipse vero Joannes ad ampliorem ejusdem Collegiatae Ecclesiae ornatum, & divini cultus, fideliumque pietatis, & devotionis incrementum maxime cupiat, ut Nos dictae Ecclesiae Decano nunc, & pro tempore existenti, usum Mitrae, & Baculi, ac aliorum Pontificalium Insignium conce-

deremus, Nobisque propterea humiliter supplicari fecerit, ut ejus in praemissis desiderio annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concedit Clemens.

§. 3. Nos humilibus, ac devotis ipsius Joannis supplicationibus inclinati, moderno, & futuro pro tempore dictae Ecclesiae Decano in perpetuum, ut pro ipsius Ecclesiae majori decore, & venustate, ac fidelium spirituali consolatione, Mitra, Annulo, & Baculo Pastoralibus, ac aliis quibuscumque Pontificalibus Insigniis ad instar Abbatum usum Mitrae, & Baculi hujusmodi habentium in ipsa Ecclesia, & extra illam, de licentia Episcopi dumtaxat uti, & in ipsa Ecclesia quoadocumque dictum Decanum in Pontificalibus celebrare contigerit, solemnem benedictionem post missarum, & aliorum divinarum officiorum solemniam supra Populum ibi interessentem, dummodo aliquis Antistes, aut Sedis Apostolicae Legatus, vel Nuncius ibi praesens non sit, vel si adfuerit, ejus ad hoc expressus accedat assensus, elargiri libere, & licite valeat, auctoritate Apostolica tenore presentium licentiam concedimus, & indulgemus.

Derogatio contrariis.

§. 4. Non obstantibus se: Honorii III., & Alexandri IV., & aliorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum, ac aliis Apostolicis, nec non in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 23. Decem. 1594. An. III.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Decembris 1594. Pontificatus nostri Anno III.

XCVII.

Ex Reg. in Secr. Brev.

Confirmatio Concordiae inter Archiepiscopum, & Capitulum Ecclesiae Cameracensis super Collatione Canonicoz, & Praebendarum ejusdem Ecclesiae.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Exigit pastoralis muneris, Nobis divinitus injuncti debitum, ut conventiones inter ecclesiasticas personas, pro communi quiete factas, ut firmiter sint, Apostolica confirmationis robore libenter muniamus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Pius IV. Cameracensis Ecclesiam in Archiepiscopatu erigens nonnulla statuit quoad collationem Canonicoz.

§. 1. Nuper siquidem Venerabilis Fratris Ludovici Archiepiscopi Cameracensis, & dilectorum filiorum Praepositi, Decani, & Capituli Ecclesiae Cameracensis nomine, Nobis expositum fuit, quod dudum se: Pius Papa IV. Praedecessor noster inter alia, quae post erectionem Cathedralis tunc Ecclesiae Cameracensis in Metropolitanam per nos, Paulum etiam Papam IV. similiter Pra-

Praedecessorem nostrum, factam, ad ipsius Ecclesiae decorem, & amplitudinem per ipsum Pium IV. statuta, & ordinata fuerunt, expresse decreverat, & statuerat, quod ex omnibus Canonicoz, & Praebendis ipsius Ecclesiae Cameracensis, decem Canonicoz, & Praebendae, quos primo vacare contingeret, Archiepiscopo, & Capitulo Cameracensis affecti remaneret, ad id, ut ipse Archiepiscopus unum, & unam primo vacaturos, tamquam Mensae suae Archiepiscopali perpetuo unitos, obtinere, ex reliquis vero novem Canonicoz, & Praebendis praedictis, tres tribus Magistris, aut Licentiatos in Theologia, & alii tres aliis tribus Decretorum Doctoribus, aut Licentiatos, reliqui vero tres tribus nobilibus ejusdem Diocesis etiam in jure Canonico, vel Theologia, saltem ad licentiatum gradum in insigni aliqua studii generalis Universitate, cum rigoroso examine promotis, ordine servato, in perpetuum in eadem Ecclesia concedi, & assignari deberent, & ut de viris spectatae doctrinae, & probitatis ad adificationem Ecclesiae Dei accuratius proficeretur, ipsi novem Canonicoz, & Praebendae sic affecti, prima vice ad collationem ipsius Archiepiscopi Cameracensis, dumtaxat, qui illos graduatis, & nobilibus, alternis vicibus conferret, & deinde ipsi novem Canonicoz, & Praebendae sic affecti, quoties illos, perpetuis futuris temporibus, vacare contingeret, ut praefertur, ad collationem Archiepiscopi, & aliorum Canonicoz graduatorum praedictorum superfluitum, perirent, ut videlicet per eos personis sic, ut praefertur, qualificatis conferrentur, prout tam in Pauli, quam in Pii Praedecessorum particularibus literis desuper confectis plenius continetur.

Pius V. eadem statuta declaravit.

§. 2. Cum autem ex eo, quod in eadem Ecclesia erant quadraginta octo Canonicoz, & totidem Praebendae, quorum quatuordecim, partim doctores, seu alias graduati, & partim Sacerdotes, seu Presbyterales ad Capituli, reliqui vero ad Archiepiscopi praedictorum collationem, & omnimodam dispositionem pertinebant, inter Capitulum praedictum mentis dicti Pii IV. non fuisse dictos suos quatuordecim Canonicoz, & Praebendas, qui jam Doctoribus, seu alias graduatis, & Presbyteris, seu Sacerdotibus mediatim affecti erant, in numero decem primo vacaturorum hujusmodi, comprehendere, & Archiepiscopum, qui, ratione, & necessitate temporum, ut sibi de adiutorio quam primum provideretur, exigere contendebat, contrarium afferentem, questionis materia suborta esset, seu suboriri formidaretur, re: me: Pius Papa V. Praedecessor etiam noster, motu proprio decrevisset, & declarasset, decretum, & statutum dicti Pii IV. ejusque literas desuper confectas a die infirmationis, seu intimationis earum dictis Archiepiscopo, & Capitulo factae, ita locum habere, ut quinque Canonicoz, & Praebendae, qui post indulti praefati notitiam

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

per eos habitam, vacaverant, & alias ad collationem ipsius Archiepiscopi spectabant, sub eodem statuto comprehendere: Quo vero ad reliquos quinque, qui ad summam decem Canonicoz, & Praebendarum faciendam deerunt, tres ex pertinentibus ad ipsum Archiepiscopum, ac reliqui duo ex spectantibus ad dictum Capitulum, Sacerdotalibus tantum, quos primo quovis modo vacare contingeret, computari, & per eisdem Archiepiscopum, & Capitulum, prima vice, & successivis vacationibus, etiam per alios Canonicoz graduatos, juxta dicti Pii IV. dispositionem, personis, ut praefertur, qualificatis, conferendi, perpetuo affecti remanere deberent, prout etiam in eisdem Pii V. literis desuper expeditis, plenius continetur.

Exortio postmodum nonnullis controversiis.

§. 3. Et postmodum hujusmodi declaratione dictis Praeposito, Decano, & Capitulo insinuata pro parte eorumdem Praepositi, Decani, & Capituli plures, ac diverse caulae, & rationes dicto Ludovico Archiepiscopo exhibitae fuissent, quibus eidem persuaderent, sibi, & dictae Ecclesiae, commodius, & utilius fore, ut dicta declaratio Pii V. nonnihil moderaretur: tandem post longam, & maturam deliberationem, pro conservanda pace, & concordia sub nostro, & Sedis Apostolicae beneplacito, dictus Ludovicus Archiepiscopus consensit, ut, non obstante hujusmodi declaratione Pii Papae V. remaneret dictis Praeposito, Decano, & Capitulo collatio dictorum quatuordecim Canonicoz, & Praebendarum cum ea tamen limitatione, & restrictione, ut si, ante completum numerum denarium, unum, duo, vel tres ex dictis septem tantum Sacerdotalibus Canonicoz, & Praebendis, aliter quam per permutationem vacare contingeret, deposita qualitate sacerdotii, aliaque prioria affectione, personae, seu personis graduatis, secundum tenorem Literarum Pii IV., & Pii V. Praedecessorum, conferrentur: quodque, dicto numero denario completo, idem Archiepiscopus restitueret, redderet, & concederet dictis Praeposito, Decano, & Capitulo tot Canonicoz, & Praebendas proxime vacaturos ex liberis, quorum collationem semper habuerat, quot ex dictis tantum Sacerdotalibus ipse Archiepiscopus, ut praefertur, contulisset, consentiens etiam, ut hujusmodi Canonicoz, & Praebendae sic restituendi, & reddendi dictis Praeposito, Decano, & Capitulo subintrent in locum eorum, quos ex dictis septem contulisset, efficerenturque ejusdem plane in omnibus, & per omnia qualitates, conditionis, & naturae cum reliquis dictorum septem dictis Praeposito, Decano, & Capitulo remanentibus, ut conferrentur ab eisdem ex tunc in perpetuum eisdem modo, & forma, talibusque personis, & sub tali onere, quibus dicti septem Canonicoz, & Praebendae conferri soliti erant, & alias prout in concordia hujusmodi, ac desuper celebrato Instrumento, seu alia scriptura, etiam latius dicitur contineri. Postquam concordiam,

Archiepiscopi, & Capitulum concordiam quam diu injunctum.

H 2 ut

ut praefertur, initam, de mense Octobris tunc proxime sequentis, anni Domini 1573, unus, & una dictae Ecclesiae Canonicatus, & Praebenda ex dictis Sacerdotalibus per obitum quondam Henrici de la Hamarde vacantes, per Archiepiscopum dilecto filio Jacobo Sapido, Sacrae Theologiae Licentiatum, & alius, ac alia in sequenti mense Novembris per obitum quondam Valerii Sereni, etiam vacan, etiam ex Sacerdotalibus, dilecto filio Petro Preadhomme, decreto- rum etiam licentiatum, per eundem Archiepiscopum provisum fuit. Ac demum, post dictum denarium numerum completum, ex libere ad collationem Archiepiscopi spectantibus ejusdem Ecclesiae Canonicatibus, & Praebendis, unus, & una de mense Maio anni 1574, per obitum quondam Thomae Pacault, dilecto filio Francisco Buisseret, ac alius, & alia de mense Augusti ejusdem anni, per obitum quondam Augustini Leporis vacantes, dilecto filio Philippo de Monte per dictum Capitulum, juxta concordiam hujusmodi provisum fuit.

Concordiam hujusmodi Pontificia auctoritate confirmari preceperunt.

Ratam habet Clemens.

§.4. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, tam Archiepiscopus, quam Praepositus, Decanus, & Capitulum praedicti cupiant, concordiam praedictam, cum omnibus inde sequentibus ad eorum perpetuam validitatem, Apostolica auctoritate, confirmari, Nobisque propterea humiliter supplicari fecerunt, ut illis Apostolica confirmationis robur adiceret, de benignitate Apostolica dispicere.

§.5. Nos igitur Literarum Pauli IV., Pii IV., & Pii V. Praedecessorum nostrorum praedictorum, atque concordia praedictae, & Instrumenti, seu alterius Scripturae desuper celebrati, vel confectae tenores, & datas, praesentibus pro expressis habentes, ipsosque Archiepiscopum, & Capitulum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, praefatam concordiam, ac Instrumentum, vel Scripturam desuper celebratum, vel confectam, cum omnibus inde sequentibus praedictis, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, ac Apostolica firmitatis robore communitus, illisque universis, & singulis perpetuae, & inviolabilis Apostolicae confirmationis robur adijcimus, ac omnes, & singulos iam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus. Decernentes concordiam ipsam, ac Instrumentum, seu Scripturam hujusmodi, ac omnia, & singula inde sequuta, ut praefertur, perpetuo firma, valida, & efficacia existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & per Archiepiscopum, & Capitulum praedictos inviolate observari debere: sicque per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis alteri iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid fecus super his a quoquam,

quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.6. Non obstantibus praedictis Pauli IV., Pii IV., & Pii V. literis, ac quibusvis Apostolicis, non non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dictae Ecclesiae Cameracen. etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis in contrarium praedictorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; quibus omnibus, & singulis eorum tenores, praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Roma apud S. Petrum, sub anno Piscatoris die 7. Martii 1595., Pontificatus nostri Anno IV.

Derogat contrariis.

Dat. die 7. Martii 1595. An. IV.

XCVIII.

Subsidium scutorum quinquaginta millium super fructibus quoruncumque Beneficiorum in Dominio Venetorum existentium pro Camera Apostolica unica vice exigendum.

Ex Regis. in Secret. Breve.

Venerabili fratri Ludovico Episcopo Landen. nostro, & Apostolice Sedis in Dominio Venetorum Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabili frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Est sunt nostrae, & Sedis Apostolicae auctoritate, eaque impensarum, quas hoc praesertim tempore facere cogimur, magnitudo, ut cum illis perferendis consueti Camerae nostrae redditus non sufficiant, ad praesentes ejusdem Sedis difficultates aliquo pacto sublevandas, subsidia a personis ecclesiasticis (quibus graviora onera injungendi necessitatem Nobis impositam esse maxime dolemus) prae intentionem, ac mentem nostram exigere compellamur.

Causa subsidii pendendi.

§.1. His igitur causis adductis, motu proprio, & ex certa scientia, matraque deliberatione nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine subsidium quinquaginta millium scutorum auri in auro super omnibus, & quibuscumque fructibus, redditibus, proventus, juribus, & obventionibus universis omnium, & quoruncumque Ecclesiarum Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Collegatarum, Parochialium, nec non Collegiorum, Monasteriorum, & Conventuum, ac etiam Mensarum Patriarchalium, Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, Capitularium, ac Conventualium, Prioratum quoque, Praepositarum, Praepositarum, Praepositoriarum, Canoniarum, Praebendarum, Dignitatum etiam majorum, & prin-

Impositio subsidii, de quo in Rubrica.

& principalium, personatum, administrationum, & officiorum, ceterorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura Secularium, & quoruncumque Ordinum, & Militiarum, ac Hospitalium, ac etiam eorum, qui proprietates, redditusque certos ex privilegio Apostolico, aut alias possident Mendicantium, & quoruncumque aliorum Ordinum utriusque sexus Regularium in universo Dominio Reipublicae Venetorum existentium, licet aliis oneribus gravati existant, pro una vice tantum tenore praesentium indicimus, & imponimus.

Nuncio Apostolico committitur hujusmodi subsidii exactio.

§.2. Ac propterea fraternitati tuae praesentes committimus, & mandamus, ut subsidium hujusmodi ab universis, & singulis Venerabilibus Fratibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Capitulis, & Clericis Beneficiatis, nec non Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Administratoribus, Conventibus, Collegiis, Militibus, & aliis quibuscumque personis Ecclesiasticis Secularibus, & quoruncumque Ordinum, & Militiarum, ac Hospitalium hujusmodi Regularibus utriusque sexus, Ecclesiis, Monasteria, Prioratus, Praepositorum, Praepositorum, Dignitates, Administrationes, Officia, ceteraque Beneficia Ecclesiastica hujusmodi Secularia, vel regularia, aut militaria obtinentibus (exceptis tamen a subsidio hujusmodi Congregatione Monachorum Cassinensium Sanctae Justinae nuncupata, ac aliis quibuscumque Congregationibus Regularibus, quas fecit re: Pius Papa V. exemptis, & immunes fecit, & quas etiam Nos de novo ab hujusmodi subsidio, atque onere per praesentes eximimus, & immunes facimus, licet in impositione decimarum eidem Dominio Reipublicae Venetorum per fecit re: Gregorium XIV. Praedecessorem nostrum concessarum ratam ipsas Congregationes tangentem haecenus solverint; Volumusque propterea, ut tota illa portio, ac rata hujusmodi subsidii, quae dictas duodecim Congregationes sicut praefertur exempta, immunes, atque exemptae non essent, contingeret, quaeque ab illis alias exigenda foret ab aliis personis Ecclesiasticis superius nominatis proportionaliter, & pro rata exigatur, nec non etiam exceptis S.R.E. Cardinalibus Fratibus Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, ac Fratibus Mendicantibus, ac Beneficiis Ecclesiasticis officio Inquisitionis hereticae pravitatis in dicto Dominio instituto, unitis, annexis, & applicatis, quos scilicet Cardinales, ac Fratres dicti Hospitalis, & Beneficia Inquisitionis hereticae pravitatis unita in totum, Fratres vero mendicantes pro medietate dumtaxat ab eodem subsidio, & illius solutione immunes, & exemptos esse juxta exemptionem in praedicta impositione decimarum eidem Dominio Venetorum jam concessarum ad favorem earundem personarum, ut praefertur exceptarum factam, Volumus, & decernimus, petere, exigere, & colligere, eisque tam in genere, quam in specie, ut dictum subsidium cum effectu

solvant, sub privationis Beneficiorum Ecclesiasticorum per eos obtentorum, aliisque arbitrio tuo imponendis poenis, etiam pecuniariis, ac demum per sententias, & censuras Ecclesiasticas etiam saepius aggravandas mandare, & praecipere.

Addita facultate subcolletores deputandi.

§.3. Ac pro faciliiori dicti subsidii exactioe unum, vel plures subcolletores cum pari, vel limitata potestate in unaquaque Civitate, Diocesi, & loco ejusdem Domini per locorum Ordinarios deputandos approbare, & si qui ex locorum Ordinariis intra aliquem brevem terminum, arbitrio tuo praesigendum, viros idoneos ad id deputare neglexerit, Tu sine illorum etiam consensu arbitrio tuo illos libere deputare, alioque eorum loco, quoties tibi placuerit, substituere, & subrogare.

Aliisque facultatibus.

§.4. Ac solvere recalcantes, vel diffidentes, ac generaliter quoscumque alios contradicentes, & rebelles, ac ne subsidium hujusmodi exigatur, & persolvatur quomodocumque suadentes, vel impediens directe, vel indirecte per praedictas poenas, & censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescere, auxiliumque brachii secularis propterea invocare, ac demum in exactioe subsidii hujusmodi, prout alias in exactioe decimarum dicto Dominio, ut praefertur jam concessarum fieri consuevit, & juxta taxam in illarum exactioe haecenus observari solitam, salvis praemissis, quoad exceptionem supradictarum Congregationum, & aliarum personatum, ut praefertur exceptarum procedere, solventes vero de solutis quietare, & liberare, ac a censuris, & poenis, quas dicta de causa incurserint, absolvere, ac omnia, & singula alia in praemissis, & circa ea necessaria, & opportuna facere, mandare, ordinare, & exequi auctoritate nostra cures, & cur effectus facias. Nos enim Tibi super his omnibus, & singulis plenam, liberam, amplam, & universam facultatem tribuimus, & impartimur. Et ulterius auctoritate, & tenore praemissis decernimus, & declaramus, subsidium hujusmodi integrum, & liberum, ab omni, & quocumque alio onere, & gravamine, nec non etiam ab universis provisionibus, & expensis Collectorum, & Subcollectorum, vel aliorum Munitorum in ejusdem subsidii exactioe intervenentium quoruncumque esse debere.

Pensionarii quoque in subsidio praestando comprehenduntur.

§.5. Et ad illius contributionem unumquemque supradictorum pro rata fructuum, & reddituum suorum secundum verum annum valorem; Nec non quoscumque etiam pensionarios pro rata pensionum super fructibus, redditibus, & emolumentis quaruncumque Ecclesiarum, & Beneficiorum supradictorum ad ipsorum Successores reservatarum, etiam quantumvis a similibus subsidii, vel aliis oneribus exemptarum, quae rata in solutione pensionum detrahi debeat, & similiter reservatarum eorundem fructuum, reddituum, & emolumentorum quoruncumque pariter pro illorum rata omnino obligatos esse, & teneri, nec aliquem

quem ipsorum Pensionariorum, aut Refertoriorum quocumque privilegio, immunitate, exemptione, & indulto suffultum, ab huiusmodi contributione se excusare, & eximere posse, & recusantes, seu differentes, aut alias quomodolibet contradicentes per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos per censuras, & poenas ecclesiasticas huiusmodi cogi, & compelli posse, & debere.

§.6. Sicque ab omnibus ceteri, & ita per predictos Iudices etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.7. Non obstantibus nostra quatenus opus sit de non tollendo iure quaesito, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quarumcumque Ecclesiarum, Ordinum, & Monasteriorum, ac Militarum, & aliorum Regularium locorum etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Ordinibus, Monasteriis, Militiis, & aliis regularibus locis, eorumque Praefulibus, Abbatibus, Prioribus, Conventibus, Collegiis, Militibus, & aliis personis Ecclesiasticis, Saecularibus, & Regularibus utriusque sexus, nec non pensionariis, & fructuum reservatariis predictis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoris, aliusque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac iuramentis, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua mentio habenda esset, ac etiam si in literis reservationum pensionum, aut fructuum huiusmodi caveatur expresse, quod pensionarii, vel forsitan reservatarii supradicti, ad contributionem faciendam minime teneantur, sed quod provisi de beneficiis, super quorum fructibus pensiones impositae fuerint, ratam ad pensionarios spectantem persolvere, & onus dictam ratam solvendi in se suscipere debeant, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, & derogatum esse volumus. Aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Praepositis, Capitulis, Conventibus, & aliis personis predictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad solutionem,

UNI

vel contributionem subsidii alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 18. Martii 1595. Pontificatus nostri Anno IV.

XCIX.

Confirmatio privilegiorum per diversos Rom. Pontifices concessorum Duci, & Nationi Sabaudiae super provisione Beneficiorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

DECRET Romanum Pontificem ea, quae a Praedecessoribus suis Romanis Pontificibus, personis illustribus de Sede Apostolica benemeritis, praesertim Ducali dignitate fulgentibus gratiose concessa noscuntur, approbare, & confirmare, aliaque desuper disponere, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

§.1. Sane exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Caroli Emanuelis Sabaudiae Ducis Illustris petitio continebat, quod alias postquam felicis recordationis Nicolaus Papa V. Praedecessor noster bonae memoriae Ludovico Sabaudiae Duci, tunc in humanis agentis, ne ex promotione quorumvis ad quarumcumque Ecclesiarum, vel Monasteriorum infra districtum sui temporalis domini consistentium regimine, seu provisionibus quibuslibet de quibusvis dignitatibus dispositioni Apostolicae reservatis inibi consistentibus, quibuscumque per dictum Praedecessorem faciendis statui suo proveniret dispendium, aut alia quavis adversitas intestina, praefatum Ducem certum per suas literas reddiderat, & sibi promiserat, quod ipse, & dominio huiusmodi in integritate obedientiae Sedis Apostolicae persistentibus ad quarumcumque Metropolitanarum, vel aliarum Cathedralium Ecclesiarum regimina, aut dignitates Abbatales infra dictum districtum neminem praesiceret, seu illis de quibuscumque personis non provideret, nisi habitis prius per eum intentione, & consensu ipsius Ludovici Ducis de personis idoneis ad regimina, seu dignitates Abbatales huiusmodi promovendis, vel de quarum personis tales provisiones forent faciendae, de aliis vero dignitatibus videlicet post Pontificalem majoribus, & Prioratibus Conventualibus, ac aliis eidem dispositioni reservatis in districtu praedicto consistentibus, personis providere idoneis, de locis tamen ipsius Ludovici Ducis ditionis, aut sibi

(a) Hanc Constitutionem edidit quoque Samuel Guichenon in Historia Genealogica Reipublicae Sabaudicae, quam Gallica lingua scripsit, & quidem Tom. VI. pag. 375.

Dat. die 18. Martii 1595. An. IV.

Ex Regest. in Sec. Brevis. (2)

Exordium.

Nicolaus V. Carolo Emanueli promiserat, se nulli nisi de consensu ejusdem Caroli, Ecclesiarum Cathedralium, Monasteriorum, nonnullaque alibi expressa Beneficia collaturum.

sibi gratis, & acceptis de aliis locis oriundis; Praeterea Prioratum Tallurierum, Ripariae, & Novalitiae, ac Praepositorum Montis Joannis, qui in confiniis Domini huiusmodi existebant, si, & cum illos vacare contingeret, nulli conferret, nisi similiter ab ipso Ludovico Duce ejus intentione habita de personis, quibus collationes huiusmodi forent faciendae, gratias, aut expectativas, & speciales reservationes quaslibet cum quibusvis, quae ex illis dependebant, providendi mandatis in districtu praedicto, personis dumtaxat, quae locorum ejusdem districtus alienigenae, vel extraneae non forent, nisi forsitan ejusdem Ludovici Ducis consensus aliis personis super huiusmodi gratiis obtinendis suffragaretur, concederetur, quodque si forsitan ex importunitate petentium, aut per praecupationem, seu alias inadverte per eundem Praedecessorem contra praemissa, quavis praefactiones, & Praelationes fieri, aut alia quaecumque concedi contingeret, statuerat, & decreverat, ea omnia, utpote contra mentem suam ab eo extorta, & quaecumque inde sequuta, cum processibus inde pro tempore habitis, quavis etiam in se censuras, & poenas continentibus nullis fore robotis, vel momenti, ipsique processibus minime intendendum, seu parendum esse, nec censuras, & poenas huiusmodi quempiam arctare, sed illas, & eosdem processus penitus haberi debere pro infectis.

§.2. Pia memoriae Sixtus Papa IV. etiam Praedecessor noster per suas literas statuit, & ordinavit, quod nullus alienigena, seu alterius nationis, vel domini, aut cuiusvis ordinis regularis, qui non esset de Ducatu, ditione, vel dominio huiusmodi oriundus, vel saltem verus, & actualis illorum Nicolaus cujuscumque dignitatis, status, gradus, vel conditionis existeret, secularis, vel cuiusvis Ordinis Regularis, cum cura, & sine cura, quaecumque, quotcumque, & qualiacumque forent beneficia, ex tunc deinceps vigore literarum quarumcumque gratiarum expectatarum, quae sub quacumque verborum forma emanarent, acceptare, seu obtinere, nec jus aliquod acquirere posset, decrevitque locorum Archiepiscopos, & Episcopos, nec non Monasteriorum Abbates pro tempore existentes, & Conventuum eorumdem, dictarumque Ecclesiarum Capitula, & quovis alios ordinarios praetextu literarum huiusmodi sub quavis verborum forma, & expressione, ac cum specifica, & individua statuti, & ordinationis huiusmodi derogatione, a Sede praedicta, vel ejus Legato ex tunc in antea impetrandarum, & processuum habendorum per eandem etiam quavis censuras, & poenas in se continentium ad receptionem alicujus, vel aliquorum ad beneficia praedicta adversus statutum, & ordinationem huiusmodi compelli minime debere, seu posse, quodque censura, processus, & poena huiusmodi, etiam si dictae literae motu proprio, & ex certa scientia emanarent, minime arctarent, sed haberentur pro cassis, infectis, & irritis.

Statut. IV. statuit Beneficia Ecclesiastica ejusdem Sabaudiae domini nonnulli oriundis, vel incolis posse conferri.

§.3. Et deinde recolendae memoriae Innocentius Papa VIII. similiter Praedecessor noster literas Sixti Praedecessoris huiusmodi, & omnia, & singula in eis contenta per alias suas literas approbavit, nec non successively san. mem. Julius Papa II. etiam Praedecessor noster Praedecessorum nostrorum literas huiusmodi ex certa scientia similiter innovavit, & approbavit decernens, quod illae perpetuae firmitatis robur obtinere deberent quodque illis per quascumque literas, etiam qualvis derogatoriis derogatorias, seu fortiores, & insolitas clausulas in se continentes nullatenus derogatum esse censetur, nisi illorum toto tenore de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserto, nec non de speciali, & expresse pro tempore existentis Ducis Sabaudiae consensu, & nihilominus pro potiori cautela praemissa omnia de novo statuit, & ordinavit.

§.4. Idemque Julius Praedecessor similis memoriae Bonificii VIII. pariter Praedecessoris nostri, qui bonae memoriae Amadeo Comiti Sabaudiae tunc similiter in humanis agentis per suas literas indulserat, ut nullus delegatus, vel subdelegatus, executor, aut subexecutor a Sede praedicta deputatus posset, in personam ipsius Amadei Comitissis excommunicationis, & in ejus terras interdicti sententias promulgare sine speciali mandato ejusdem Sedis, faciente plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem vestigiis inherendo quondam Carolo Sabaudiae Duci, etiam tunc in humanis agentis, ut nullus Delegatus, vel Subdelegatus per literas Apostolicas in suam, & uxoris, ac liberorum suorum personas excommunicationis sententiam promulgare posset absque ejusdem Sedis speciali licentia faciente plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, quodque in locis Ecclesiastico interdito etiam, cum huiusmodi licentia suppositis, si eum ad illa declinare, vel in eis residere contingeret, Missas, & alia divina Officia, etiam apertis Januis Ecclesiarum, & campanis pulsatis, ac alta voce excommunicatis tamen, & interdictis exclusis, celebrari, nec non Ecclesiastica Sacramenta, quaecumque alia tamen rite sibi, & ejus uxori, ac liberis ministrari facere, illaque suscipere libere, & licite valeret, & valeret per alias suas literas indultis.

§.5. Et demum pia memoriae Leo Papa X. etiam Praedecessor noster singulas literas praefatas, & in eis contenta quaecumque, nec non omnia, & singula privilegia, concessiones, gratias, & indulta, quae tam per Rom. Pontifices, quam Sacris Canonibus non contraria per Imperatores, & Reges pro tempore existentis Ducis, ac Nationis Sabaudiae concessa fuerant, ex certa etiam scientia per suas literas similiter approbavit, confirmavit, & innovavit, ac perpetuae firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decrevit: suppleens omnes, & singulos juris, ac facti defectus, si qui forsitan intervenissent in eisdem, & ni-

Innocentius VIII. & Julius II. praedicta confirmant.

Bonificius VIII. declaravit contra Amadeum, cuiusque dominus sine speciali Sede Ap. mandato promulgari non possit.

Quod Carolus Comiti confirmavit Julius II.

Leo X. Pontificis omnia, & Imperalia privilegia Sabaudiae Ducibus concessa confirmavit.

& nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per dictos Prædecesores, Imperatores, & Reges concessa, indulta, statuta, & ordinata extiterant, de novo concessit, indulgit, statuit, & ordinavit, decernens illis, & literis suis prædictis nullo unquam tempore per Sedem eandem derogari posse, nec derogatum censeri, nisi de toto tenore, & data literarum Leonis Prædecessoris hujusmodi plena, specifica, individua, specialis, & expressa, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio fieret, & ipsius Caroli, ac pro tempore existentis Sabaudie Ducis expressus ad id accederet assensus, & sic per quoscumque Judices, & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores in quibusvis causis, & instantis sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quod idem prælati Clemens VII.

§.6. Subsequenter similis memorie Clemens Papa VII. etiam Prædecessor noster singulas literas singulorum prædictorum Prædecessorum, ac in eis contenta quæcumque; nec non omnia, & singula privilegia, concessiones, gratias, & indulta Sacris Canonibus minime contraria tam per Romanos Pontifices, quam per Imperatores, & Reges Duci, ac Nationi Sabaudie hujusmodi concessa, ex certa scientia per suas literas approbavit, & confirmavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere etiam decrevit, supplens omnes, & singulos juris, ac facti defectus, si qui forsitan intervenissent in eisdem: & nihilominus præmissa omnia prout per prædictos Prædecesores, Imperatores, ac Reges concessa, indulta, statuta, & ordinata, & decreta fuerunt de novo concessit, indulgit, statuit, & ordinavit, decernens quoque illis, & prædictis literis nullo unquam tempore per Sedem eandem etiam per quoscumque literas etiam quavis generales, vel speciales, & implicite latissime extendendas, aut alias derogatorias derogatorias, efficacioresque, & insolitas clausulas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum expressione in se continentes nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi de toto tenore, & data literarum ipsius Clementis Prædecessoris specialis, specifica, individua, plena, & expressa, ac de verbo ad verbum nihil omisso, non autem per clausulas generales idem importantes mentio fieret, & expresse appareret, Rom. Pontificem illis derogare voluisse, aut causa urgens, & sufficiens exprimeretur, ac hujusmodi derogatio per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus distinctis vicibus prædicto Carolo, ac pro tempore existentis Sabaudie Duci esset intimata, & insinuata, ipsiusque Caroli, & pro tempore existentis Sabaudie Ducis ad id expressus accederet assensus, & aliter factas derogationes nemini suffragari, necnon

quascumque præfectiones, provisiones, collationes, acceptiones, & alias dispositiones in contrarium, etiam per prædictum Clementem Prædecesorem, & Sedem hujusmodi pro tempore factas nullius roboris, vel momenti fore, nec aliquod jus, vel etiam coloratum titulum possidendi tribueret, ac Carolum, & pro tempore existentem Ducem, necnon personas Ducatus, Dominii, & ditionis hujusmodi literis derogatis, & decretis super illis processibus, ac illorum executoribus, eorumque mandatis, & executionibus parere minime teneri, sed illis firmiter resistere, ac literarum earundem executionem omnino impedire, nec ratione resistentem hujusmodi censuris Ecclesiasticis per eosdem executores, & subexecutores innodari posse, & super quoscumque iudicari, & definiti debere, ac irritum decernens, & inane si secus super his a quocumque contingeret attentari. Demum similis memorie Julii Papa III. etiam Prædecessor noster per suas literas præmissa confirmavit.

Confirmavit etiam Gregorius XIII.

§.7. Novissime autem, & postremo bonæ memorie Gregorius XIII. etiam Prædecessor noster singulas Prædecessorum prædictorum literas, & in eis contenta quæcumque, ac omnia, & singula privilegia, concessiones, gratias, & indulta tam per Romanos Pontifices, quam Sacris Canonibus minime contraria per Imperatores, & Reges Duci, & Nationi Sabaudie hujusmodi concessa etiam confirmavit, & approbavit, ac etiam irritum, & inane decrevit, quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari, prout in singulis literis prædictis plenius dicitur contineri.

Clemens VIII prædicta omnia rata habet, innovatque.

§.8. Nos igitur attendentes sinceræ devotionis affectum, quem idem dilectus filius Carolus Emmanuel modernus Sabaudie Dux illustris erga Nos, & Romanam gerit Ecclesiam, ejusque illibatam fidei constantiam promereri, ut eum specialis gratiæ favore prosequamur, ipsiusque Carolus Emmanuel Ducem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdictionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, suis in hac parte Nobis porrectis supplicationibus inclinati, singulas prædictorum Prædecessorum literas, & in eis contenta quæcumque, necnon omnia, & singula privilegia, concessiones, gratias, & indulta tam per quoscumque Romanos Pontifices, quam prædictis Sacris Canonibus minime contraria per Imperatores, & Reges etiam quoscumque Duci, & Nationi Sabaudie hujusmodi concessa Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque plenarie, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robore adicimus: necnon omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus.

§.9. Nec

§.9. Necnon ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, aut quosvis alios in quibuscumque causis, & instantis, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, definiti, & interpretari debere: nec non irritum decernimus, & inane, quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium

Dat. die 10. Junii 1595. An. IV.

§.10. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis aliis, quæ in literis singulis prædictis concessa sunt non obstante, ceterisque contrariis quibuscumque.
Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 10. Junii 1595. Pontificatus nostri Anno IV.

C.

Institutio festivitatis S. Stanislai Episcopi, & Martyris, pro die 7. mensis Maii, duplici officio celebranda.

Hunc Stanislai Sancti Catalogo ad scriptis, & Canonizavit Innocentius IV. in ejus Const. XXIV. Olim. Tom. III. fol. 338.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Festum S. Stanislai ubique celebrandum.

QUÆ ad Sanctorum venerationem, & fidelium erga ipsos devotionem augendam pertinent, ea nos libenter concedimus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Congr. Card. super ritibus festum prædicti ad diem 7. mens. Maii.

Lectioes quarum hic sunt mensis, & missæ quæ leguntur in Brev. Rom.

§. 1. Sane cum gloriosus Pontifex, & Martyr, Sanctus Stanislaus Polonus in maxima apud universos Regni Poloniae Christianos veneracione exilat, nosque tum ob peculiarem nostram erga ipsum Sanctum devotionem, tum ob paternam nostram in dictum Regnum charitatem, novissime de consilio venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationis sacrorum Rituum, eundem sanctum Stanislai Episcopum, & Martyrem in Kalendarium Romanum referri, ac de illo duplex officium per universum Orbem Christianum a clero seculari, & regulari eo die, qui ejusdem sancti Martyris festo proximior nullo alio festo est impeditus, celebrari iusserimus, prout etiam per presentes jubemus.

§. 2. Cumque eadem sacrorum Rituum Congregatio officium sic celebrandum, ad diem septimum mensis Maii ejusdem sancti Martyris diem festum proxime precedentem, nullo alio festo impeditum adscribendum esse, atque in eodem officio, quod erit de communi unius Martyris, infra scriptas Orationem, & tres Lectiones de ipsius vita, ab ipsa Congregatione diligenter examinatas, & approbatas in secundo Nocturno recitandas censuerit.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

§. 3. Nos ad Deigloriam, ejusdem S. Stanislai venerationem, & fidelium spiritualem consolationem, juxta præfate Congregationis sententiam, officium hujusmodi de Sancto Stanislao Episcopo, & Martyre, die septima Maii ejus diei festo proxime precedenti, quatenus nullo alio festo sit impeditum, celebrandum esse, & in eo Orationem, & Lectiones prædictas, quas tenore presentium confirmamus, & approbamus, recitandas esse: si vero dies septimus Maii hujusmodi alio festo fuerit impeditus, in alium diem non impeditum juxta Rubricas Breviarii Romani transferri debere, auctoritate Apostolica tenore presentium, decernimus, & ordinamus.

Quod approbat Cle. mens.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Breviarii Romani reformatione, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Quibuscumque non obstant.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 4. Julii 1595. Pontificatus nostri Anno quarto.

Dat. P. A. IV. 4. Julii 1595.

C. I.

Institutio festivitatis S. Romualdi Abbatis, Ordinis Camaldulensis fundatoris, die 7. mensis Februarii duplici ritu de communi Confessorum celebranda.

Prima Ordinis hujus Eremitæ, quæ in nostro Bullario recensetur, est Eremitæ Campi amabilis, quæ confirmavit Alexandr. II. sua Const. XXVIII. quæ incipit Nulli Fidelium Tom. II. fol. 19.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

PIA Mater Ecclesia ad hoc Sanctorum cum Christo regnantium memorias a Christianis Populis frequentari instituit, ut nos, quos uti filios Deo quotidie parere fatigat, tantorum Patrum exemplis provocati eorum sectemur fidem, imitemur virtutem, gloriamque paribus vite lineamentis, aut invenire, aut exquirere studeamus. Ad hæc, ut eorum invocatione sentiamus ipsos, qui ex hac vita discesserunt, habentes adhuc erga nos, qui in hoc mundo relicti sumus, charitatem, curam de nobis gerere, suisque precibus, atque interventu apud Deum nos juvare, cumque de propria salute, & immarcescibili gloria fiat securi, de nostra multiplici miseria sollicitos existeret.

Sanctorum festa sunt instituta, ut eorum virtutes imitemur.

§. 1. In his sane reponendum esse in primis iudicamus gloriosum Anachoritam Romualdum, patria, familia, vite sanctitate, & divinarum rerum contemplatione, Ordinisque Camaldulensis fundacione illustrem, cujus tanta fuit in Deum Religio, & pietas, ut in Cælis solimmodo ejus conversatio esse videretur ab hominum conspectu, & accessu remotissima, Sanctorum vero, & Beatorum consuetudine, quorum apparitione, & intuitu sepissime dignatus est, acceptissima. Tanta erga proximos caritas, ut oratione, & lacrymis suis Patrem

Inter Sanctos S. Romualdus virtutibus, & miraculis claruit.

1

Re.

1595.

Religioni, & caelo acquisiverit, multos clarissimos etiam viros, Reges, & Principes suo exemplo ad homiles calas in Eremita habitandas, & fulgorem purpure cum vili tunica commutandam allegerit, plurimos a corporis, & anime infirmitatibus, ac imminenti vira periculis, signo Crucis eriperit, collapsamque in Italia eremiticam disciplinam restituerit, ac mirifice propagaverit. Tanta vero sui humiliatio, & contemptus, ut Spiritus Sancti, qui super humiles requiescit, domicilium effectus, sacrorum Scripturarum intelligentiam, & prophetia donum consequutus sit, & quo magis humilitatem coluit, eo amplius a Deo exaltari meruerit, longitudine dierum in terris, immortalitate, & Sanctorum gloria in Coelis coronatus.

Clemens itaq; habito consensu Card. sup. sacris Ritibus, eius felicitati.

§. 2. Ut autem tam insignis Dei miles debita ab omnibus veneratione, & cultu honoretur, assidueque precibus invocetur vir dilectus Deo, & hominibus, cujus memoria in benedictione est, supplicationibus etiam dilectorum filiorum Abbatum Generalis, & Monachorum di. i. Ordinis Camaldulensis, pro praclaro ejusdem Ordinis Instituto nobis humiliter porrectis inclinari, de venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationi Sacrorum Rituum praepositorum, quibus hoc negotium examinandum commissimus, consilio, & assensu, ejusdem S. Romualdi nomen, & diem Festum in Calendario Romano, quo nunc utimur, die septimo Februarii, quo die eius translatio facta est, adscribendum, ejusque Officium a quibuscumque personis Ecclesiasticis secularibus, & regularibus, ubique terrarum existentibus, sub ritu duplici de communi Confessorum non Pontificum, ubi proprium deest, praeter Lectiones secundae Nocturnae, quae propria assignantur ab ejusdem Congregationis Cardinalibus approbata, celebrandum esse, auctoritate, & tenore praesentium, perpetuo decernimus, & statuimus. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae universis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis Ecclesiarum Praelatis, ut in suis quibusque Ecclesiis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Provinciis, Civitatibus, & Diocesis, praesentes nostras literas solemniter publicare, ac dicta die Officium hujusmodi S. Romualdi ritu duplici, tam ipsi, quam ceteri omnes Presbyteri, & Clerici, seculares, & regulares utriusque sexus, ac aliae personae, etiam exemptae, quibus Officium dicendi, & psallendi munus quomodocumque infunctum est, celebrare, & psallere omnino debeant. Decernentes omnes, & singulas personas hujusmodi ad aliam recitationem Officium die non teneri, sed debito, & obligationi hujusmodi perinde satisfacere, ac si divinum Officium juxta suorum Breviariorum praescriptum recitarent.

Quibuscumq; non obstant.

§. 3. Non obstant. fel. rec. Pii V. praedecessoris nostri, ac aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis, etiam super nova Breviarii reformatione editis Constitutionibus, & ordinationibus,

statutis quoque, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, quodque dies Festus hujusmodi in Calendario Romano descriptus hucusque non sit, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, ut praesentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem fides ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die nona Julii, millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, Pontificatus nostri Anno quarto.

Fides exemplorum.

Dat. die 9. Julii 1595. an. IV.

CII. Officia omnes Monetariae Status Ecclesiastici, Romana excepta supprimantur.

Ex Reg. in Secret. Breve.

CLEMENS PAPA VIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Paterna nostra in Subditos nostros charitas, quae Nos de ipsorum indemnitate cogitare sedulo facit, ac pastoralis sollicitudo nostra requirit, ut iis rebus, quae Subditis ipsis damnum asserere possunt, opportuna provisione occurramus.

Pontifici sollicitudo erga suos subditos.

§. 1. Sane cum experientia compertum sit in nonnullis locis Status Ecclesiastici, in quibus officia Zecccharum sunt permixta Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum instituta, monetam minus legalem, nec ejus bonitatis, & lege, quibus esse deberent, impessam, eusamque fuisse, eamque per Statum nostram Ecclesiasticum disseminatam non parum damni, & incommodi subditis nostris attulisse, cum Nos post compertam hujusmodi monetae falsitatem, ejus usum prohibere coacti fuerimus.

In Zecccharum Status Ecclesiastici monetae inferioris valoris valedunt.

§. 2. Licet vero indemnitati eorumdem subditorum nostrorum, quantum potuimus, consuluerimus: Quia tamen, nisi in posterum prospiciamus, possent iterum similia, & graviora damna imposterum exoriri: Nos de opportuno in praemissis remedio providere volentes, motu proprio, non ad alius Nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac mera liberatione nostra, omnia, & singula Zecccharum officia in quacumque Civitate, Terra, vel loco Status nostri Ecclesiastici mediate, vel immediate subiecti, excepta Alma Urbe nostra, instituta perpetuo supprimimus, & extinguimus, omnemque facultatem, privilegium, indulgentiam, & quamcumque aliam concessionem eudendarum monetarum, etiam ex titulo oneroso cuiuscumque Communitati, Universitati, Collegio, aut particularibus personis Civitatum, Terrarum, & locorum praedictorum cuiusvis gradus, status, ordinis, conditionis, & dignitatis existant, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos ipsos, Sedemque, & Cameram Apostolicam concessa, & facta, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo adimimus, tollimus, cassamus, & annullamus, ac nulla, irrita, & invalida, ac nullius roboris esse, & fore.

Clemens est supprimenda Romana excepta.

Praesentium literarum firmitas.

stolica tenore praesentium perpetuo adimimus, tollimus, cassamus, & annullamus, ac nulla, irrita, & invalida, ac nullius roboris esse, & fore.

§. 3. Praesentesque literas, etiam si quicumque interesse habentes, vel praetendentes vocati, & auditi non fuerint, perpetuo validas, & efficaces existere, nec ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intensionis nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, invalidari, nec ullo modo revocari, aut in Jus, vel controversiam vocari, aut suspendi, limitari, sive adversus illas quocumque gratiae, vel Justitiae remedium impetrari minime posse, nec debere: sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam Caesarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Camerarium, nec non Camerae nostrae Apostolicae Praesidentes Clericos, nec non & Thesaurarium nostrum Generalem, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, vel interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Derogate contrariis.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac quibuscumque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Statutis, & consuetudinibus, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, concessionibus quoque, etiam ex titulo oneroso, de dictis officiis Zecccharum factis, ac privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet etiam per modum contractus inter Nos, & Sedem, ac Cameram Apostolicam ex una, & ipsos, quibus concessa sunt, ex alia initi, & stipulati, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis specificae, expressae, ac de verbo ad verbum inserta mentio habenda esset, tenores hujusmodi praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 11. Julii 1595. An. IV.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 11. Julii 1595. Pontificatus Nostri Anno quarto.

Ex Reg. in Secret. Breve.

CIII. Confirmatio nonnullorum Privilegorum nunc, & pro tempore existentium Inquisitorum Regnorum Portugalliae.

Dilectis filiis Inquisitori Generali ceterisque Officii Inquisitionis Haereticae pravitatis in Portugallia, & Algarbiorum Regnis Apostolica auctoritate instituti Ministris, & Officialibus nunc, & pro tempore existentibus.

CLEMENS PAPA VIII. Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Nonnulli Pontifices Ministris Inqui-

§. 1. Cum alias fel. rec. Pius V. Gregorius XIII., Sixtus V. & Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

novissime Gregorius XIV. Romani Pontifices Praedecessores Nostri ex certis tunc expressis causis indulserint omnibus, & singulis Ministris Officii Inquisitionis haereticae pravitatis in Portugallia, & Algarbiorum Regnis, Apostolica auctoritate instituti, qui Beneficia Ecclesiastica personalem residentiam requirentia obtinerent, ut ad certa tunc expressa tempora, quorum ultimum est quinquennium nondum elapsum a dicto Gregorio XIV. concessum, pro negotiis ipsius officii ab eorum residentia abesse, & nihilominus fructus, redditus, & proventus hujusmodi beneficiorum per eos obtentorum, nec non Jura, obventiones, & emolumenta quaecumque, & in distributionibus quotidianis consistentia integre perciperent, perinde ac si personaliter residerent, & deservirent, prout in diversis eorumdem Praedecessorum literis plenius continetur.

stionis Portugalliae Indultum concessit non residentibus in suis beneficiis, eorumque fructus percipiendi.

§. 2. Nos similibus, & aliis ad hoc Nos moventibus causis adductis, ac supplicationibus vestro nomine Nobis super hoc porrectis inclinatis, necessitatibus, & commodis vestris consulere volentes, ac literarum praedictarum tenores, praesentibus pro expressis habentes, volque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliusque Ecclesiasticis Sententiis, censuris, & poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventis, & absolutos fore censentes, vobis universis, & singulis praesentibus, & futuris, qui durante quinquennio a fine quinquenni per dictum Gregorium XIV. ultimo concessi numerando in Regnis, Dominis, & locis Ditioni pro tempore existenti Portugalliae, & Algarbiorum Regni subiectis, ejusdem haereticae pravitatis generalis, vel alii Inquisitores fuerint deputati, vestrisque illorum Consultoribus, Pro motoribus, Carcerum Custodibus, & aliis Ministris Officii Inquisitionis hujusmodi ipsa officia, & ministeria exercentibus tam in eisdem Regnis, Dominis, & locis, quam alibi ubicumque, & in Romana Curia per pro tempore existentem Generalem Inquisitorem deputatis, seu missis, & alias quomodolibet designatis, & in officio praedicti versantibus, & illud exercentibus, & negotia ad ipsum Inquisitionis Officium pertinentia sollicitantibus, & procurantibus, etiam si Pontificali dignitate, vel alia praediti fuerint, quamdiu tamen, ultimo dicto quinquennio durante, ipsi officii, & ministerii operam dederint, ut vos omnes, & quilibet vestrum, vel aliorum praedictorum fructus, redditus, & proventus quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, & quorumvis Ordinum regularium, personalem residentiam requirentium (dummodo illa non habeant curam animarum Parochianorum) quae nunc vos, & illi obtinetis, & obtinebitis imposterum, etiam si Canonici, & praebenda etiam Doctorales (non tamen Theologicae) aut dignitates, personatus, administrationes, seu officia in Ca-

Hujusmodi Indultum praeter Gregorium ad quinquennium.

1595. thedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis predictis principales extiterint, eiusque cura Jurisdictionalis dumtaxat imminuat, nec non illorum ratione percipi solitas quotidianas distributiones, Anniversaria, & alia emolumenta quaecumque, etiam presentibus dumtaxat, & diurnis, ac nocturnis horis personaliter inter se percipi solitas, & per illos tantum lucrari solita, cum ea integritate, cum qua illas, & illa perciperetis, si in eisdem Ecclesiis personaliter resideretis, ac divinis officiis, horisque Canonice predictis interessetis, percipere, exigere, & levare, libere, & licite valeatis, etiam in eisdem Ecclesiis, & Beneficiis primam residentiam personalem consueta, vos, vel aliquis vestrum, vel aliorum predictorum non feceritis. Quodque etiam ad residendum interim in eisdem Ecclesiis, vel Beneficiis, vel divinis interessendum minime teneamini, nec ad id a quoquam inviti cogi, vel compelli possitis, auctoritate presentium indulgemus.

§. 3. Præterea, cum in plerisque Ecclesiis Collegiatis, Cathedralibus, & Metropolitanis istarum partium Statuta quedam, etiam forsan Juramento, Apostolica auctoritate, vel alias confirmata, aut consuetudines vigeant, ut audivimus, ut quisque eorum Canonicus, & dignitatem, vel beneficium in illis obtinens, teneatur ab initio ad certum tempus, cum primum ad intervendum ipsi Ecclesie accesserit, primam residentiam anni archiori quadam observantia facere, alioquin fructus, redditus, & proventus, vel distributiones, aut emolumenta predicta lucrari nequeat, concedimus etiam vobis, & aliis predictis, & unicuique vestrum, & illorum, ut si per quinquennium saltem etiam ante, vel post concessionem, & Indultum huiusmodi officio Inquisitionis deservieritis, tunc, & eo ipso ad primam huiusmodi residentiam faciendam in eisdem Ecclesiis, & beneficiis, in quibus Canonice, & præbendæ, vel dignitates, portiones, aliaque beneficia per vos obtenta fuerint, ad primam huiusmodi residentiam in eisdem Ecclesiis, & beneficiis minime teneamini, nec ad id cogi, vel compelli possitis, sed obsequia, & servitia dicto officio Inquisitionis per quinquennium, ut præfertur præsertim, sint loco primæ residentie, ita ut deinceps fructus, redditus, proventus, distributiones, Jura, & emolumenta quaecumque, nec non alia privilegia, Indulta, gratias, præminentias, & exemptiones personaliter tamen deserviendo percipere, & habere liceat, perinde ac si prima residentia cum effectu a vobis facta fuisset ad instar aliorum, qui post factam huiusmodi primam residentiam illa percipere, & habere consueverunt.

§. 4. Quæ ut debita executioni demandentur, ei, qui pro tempore fuerit Generalis Inquisitor in illis Regnis auctoritate Apostolica deputatus, per se, vel alium, seu alios locorum ordinarios, & Capitula Ecclesiarum, in quibus beneficia, aut dignitates, vel Canonice, & Præbendæ huiusmodi fuerint, & quoscumque alios, ad quos spectat, & spectabit in futurum, ad respondendum sibi, & Inquisitoribus, aliisque personis predictis quibuscumque, & illorum singulis, de quibuscumque fructibus redditibus, proventus, distributionibus, & emolumentis huiusmodi auctoritate nostra cogendi, & compellendi, eisdemque ordinarios, & Capitula, nec non alios quoscumque contraditores, & inobedientes cuiusvis status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & quacumque dignitate, & auctoritate fulgentes, etiam exemptos, aut quovis privilegio sustultos per pœnas pecuniarias, suo arbitrio moderandas, & applicandas, nec non privationis beneficiorum per eos obtentorum, inhabilitatisque ad illa, & alia imposterum obtinenda, ac demum per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravandi, Interdictum Ecclesiasticum apponendi, & relaxandi, auxiliumque brachii secularis invocandi plenam, & liberam simili auctoritate tribuimus facultatem.

Concedere etiam, ut servitium quinquennale in locis perinde exhibentur.

Generalem Inquisitorem Provincialis huiusmodi executionem deputat.

di fuerint, & quoscumque alios, ad quos spectat, & spectabit in futurum, ad respondendum sibi, & Inquisitoribus, aliisque personis predictis quibuscumque, & illorum singulis, de quibuscumque fructibus redditibus, proventus, distributionibus, & emolumentis huiusmodi auctoritate nostra cogendi, & compellendi, eisdemque ordinarios, & Capitula, nec non alios quoscumque contraditores, & inobedientes cuiusvis status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & quacumque dignitate, & auctoritate fulgentes, etiam exemptos, aut quovis privilegio sustultos per pœnas pecuniarias, suo arbitrio moderandas, & applicandas, nec non privationis beneficiorum per eos obtentorum, inhabilitatisque ad illa, & alia imposterum obtinenda, ac demum per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravandi, Interdictum Ecclesiasticum apponendi, & relaxandi, auxiliumque brachii secularis invocandi plenam, & liberam simili auctoritate tribuimus facultatem.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac eorumdem Ecclesiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eisdem Capitulis, vel locorum ordinariis, aut aliis personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, presentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si illis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod ad respondendum alicui non residenti, vel qui primam residentiam non fecerit, cogi, vel compelli, seu quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, ut interim Beneficia predicta debitis propterea non fraudentur obsequiis, sed eorum congrue supportentur onera consueta.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 24. Julii 1595. Pontificatus Nostri Anno quarto.

Contraria tollit.

Dat. die 24. Julii 1595. Ann. IV.

De

CIV. De electione Prælatorum, Fratrum Tertii Ordinis Sancti Francisci de Penitentia in communi sub trium Votorum substantiam professione viventium.

De his Fratribus, attende Constit. XLVII. Inter cetera. Leon. X. To. III. Par. III. fol. 497.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Ecce Romanum Pontificem in his auctoritatis sue partes libenter interponere, per quæ Religiosorum statum, eorumque prospero regimini, opportune consulitur.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Visitatoris Generalis, & aliorum Superiorum, ac Fratrum Tertii Ordinis Sancti Francisci de Penitentia, nobis fuit expositum, quod cum alias predictus Ordo non ita propagatus esset, statutum fuit, dilectos filios Priores, & Discretos Conventuum, ac Domorum dicti Ordinis, Capitulis generalibus, quæ quolibet triennio pro electione novi Visitatoris generalis, & quatuor Definitorum generalium fieri solent, interesse, & vota cum ceteris in eo habere debere. Cum autem dictus Ordo in varias Provincias, benedictente Domino diffusus, & auctus ad presens existat, valdeque molestum sit, & dispendiosum, tot Fratres ad Capitula generalia convocare, quinimo confusio ob ingentem numerum multoties inde provenire solet.

§. 2. Nos cupientes his, & aliis incommodis opportuna ratione occurrere, dicti Visitatoris generalis supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore presentium statuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, in electione novi Visitatoris generalis, ac etiam Definitorum generalium, in ipsis Capitulis generalibus faciendis, Visitator generalis præteritus, nec non ex qualibet Provincia unus Provincialis, ac Discretus, & Custos similiter provinciales, & non alii, generalibus Capitulis interesse, ac votum habere possint.

§. 3. In electione vero novorum Provincialium, Custodum, & Definitorum provincialium in Capitulis provincialibus faciendis, Provinciales præteriti, Discreti Provinciales, Priores, & Discreti Conventuum, nec non Definitores generales actuales, ac demum Procurator generalis tunc existens, vota habeant.

§. 4. Ad priorum vero, & Discreti Provincialis electionem, provinciales, & quatuor Definitores Provinciales tantum procedant.

§. 5. Mandamusque, ut electiones omnium, ac quorumcumque supradictorum per vota secreta in schedulis conscripta, & statim facta electione schedule comburantur, ita ut eligentium vota nunquam publicari possint.

§. 6. Ac prohibemus, ut nullo pacto in Capitulis generalibus electiones Provinciarum, ac Priorum fiant, sed tantum in qualibet provincia suis Provincialis, Discretus provincialis, & Priores creentur.

Ordo eligendi Visitatoris generalis, & Definitores generales in Capitulis generalibus.

Eligendi Provinciales, Custodes, & Definitores in Capitulis Provincialibus.

Priorum, & Discreti provinciales.

Forma dandi vota.

Provincialium, & Priorum electiones non fiant in Capitulis generalibus.

§. 7. Decernentes omnes, & singulas Visitatoris generalis, Provincialium, ac Discretorum, & Custodum, etiam Provincialium, ac non Priorum, & Definitorum predictorum, seu quorumvis eorum electiones, quas contra hic traditam formam fieri pro tempore contigerit, eo ipso nullas, & nullius momenti esse, ac fore, illisque non obstantibus, ad alias electiones, juxta huiusmodi formam procedi posse, ac debere, nec non irritum, & inane, quicquid super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus &c. Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo piscatoris, die vigesima nona Julii 1595. Pontificatus nostri Anno quarto.

C.V.

Confirmatio Edicti Vicelegati Bononiensis super qualitatibus Notariorum ejusdem Civitatis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Ecce Romanum Pontificem his, quæ salubriter statuta sunt, ut firmioribus subsistant, Apostolice muniminis adiacere firmitatem, prout in Domino conspici expedit.

§. 1. Nuper siquidem expositum Nobis fuit, quod alias dilectus filius Magister Octavius Bandinus Prothonotarius Apostolicus, & in Civitate Bononiensi, Vicelegatus provide animadvertens, Notarios actuarios Fori ejusdem Vicelegati retinere Substitutos non Notarios fumantes forenses, Artis Notariæ, & literarum penitus ignaros, inexpertosque, & prohibitos Notariatus Officium exercere ex forma Statutorum Civitatis Bononiæ: Et hos quidem Substitutos in actis publicis, & judicialibus scribendis exercere officium huiusmodi, etiam absentibus Notariis primariis, & principalibus, idque valde perniciosum, & periculosum fore, & non sine dedecore Collegii Notariorum, & contemptu Constitutionum, & Privilegiorum Fori, ac gravissimo publici, & privati damno fieri: Ideo præmissis salubri aliqua ratione providere volens, inhaerendo etiam dictis Constitutionibus, privilegiisque Fori Notariorum, & Statutis, & provisionibus dictæ Civitatis, Edicto publico perpetuo valituro statuit, & decrevit, quod Notarii Actuarii Fori ipsiusmet Vicelegati statim absque aliqua monitione a die publicationis prædicti Edicti removerent, & removere deberent omnes Substitutos non Notarios, non habiles, non idoneos, nec a Constitutionibus, & Statutis requisitas qualitates habentes, præcipiendo, ac mandando ipsis Notariis, ne audeant retinere similes Substitutos, & personas ad exercendum huiusmodi Officium Notariatus ad acta Civilia,

Interdictio electionum aliter factarum.

Clausula derogatorie. Dat. die 29. Julii 1595. An. IV.

Ex Reg. in Sec. l. 10.

Exordium.

Vicelegatus inceptor ad Officium substituti Notariorum admitti prohibet.

1595

vilia, & judicialia conscribenda, Testesque examinandos in scriptis redigendos, & nec minus ad aliqua alia officia hujusmodi concernentia facienda, quae Notariis Civibus, ac idoneis, & habilibus ex forma Statutorum, & Constitutionum praedictarum conveniunt, sub pena privationis ipsis Notariis ab eorum officio, & Notariatus exercitio ipso jure, & facto incurrenda, prohibendo expresse ipsis Notariis, ne sub istisdem penis, & aliis a Constitutionibus Fori, & Statutis Collegii, & Civitatis hujusmodi impositis, & inflatis, similes personas in concernentium officium, & exercitium aliquo modo retinere praesumerent, ac hujusmodi Edicto Notarios Actuarios Fori Praetoris, ac Rota Bononiensis Civitatis comprehendendi, & comprehensos esse decrevit, eosque Notarios praedicto Edicto, ac contentis in illo eisdem penis subiecit, subjectosque esse voluit.

Qualitates in iis requiruntur, qui ad Notariatum Officium admissi, & ad iuramentum designantur.

§. 2. Et successive Statutis hujusmodi inherendo decrevit, statuit, & ordinavit, quod nullus Notarius, qui non esset vere Civis origine propria paterna, & avita, vel saltem duabus ex eis, & qui non esset ex vero, & legitimo Matrimonio natus eligi, nominari, deputari, recipi, & admitti possit ad acta Civilia scribenda, in aliquo Foro Civitatis, vel Comitatus, & Districtus Bononiensis, etiam tanquam principalis Notarius, vel quovis modo, & nomine non possit imbululari, vel extrahi ad aliqua officia utilia dignitatis, vel honoris Civitatis, vel Comitatus, & Districtus Bononiensis, & omnis electio, imbulatio, & extractio, quae fieret, & facta esset ex praedictis Notariis, vel aliquo eorum, & non habentium qualitates a Statutis requisitas, & patientium defectus natalium, & illegitimitatis esset ipso jure, & facto nulla, & invalida, & vigore talis electionis, imbulationis, extractionis, vel admissionis, ipse Notarius non possit, nec valerit admitti, & admissio facta, vel facienda quovis titulo etiam roborata quibuscumque clausulis, vel sub quacumque verborum generalitate, aut specialitate a quocumque impetrata, vel impetranda, esset ipso jure, & facto nulla, & nullius roboris, & momenti, & quilibet Notarius inhabilis, non idoneus, & natalium defectus patiens, & non habens origines veras, & requisitas ex forma Statutorum Communis Bononiensis, & Collegii praedicti Notariatum, non possit dispensari ad praemissa, & dispensatio quaecumque esset ipso jure nulla, nec eis prodesset Privilegium aliquod impetratum, vel impetrandum ad derogationem praemissorum, vel aliquam legitimam, seu dispensationem, tam circa defectus natalium, quam utriusque originis, & si praefati inhabiles, & prohibiti, & patientes defectus praedictos, procurarent obtinere aliquam gratiam, vel derogationem, seu Privilegium aliquod super praemissis, contra formam praesentis Nostrae Constitutionis, ipso jure, & facto incurrant poenam privationis perpetuae ab officio Notariatus, & scutorum quingentorum auti

de facto ab eis, & eorum quolibet exigendorum, pro medietate Collegii Notariorum Bononiae, & pro alia medietate locis piis arbitrio ipsius Vicelegati, vel successorum suorum appl. can., & in defectu poene pecuniariae, exilii perpetui a Civitate, vel Territorio Bononiensi.

§. 3. Confirmans etiam, & innovans Statuta Communis Bononiensis, & Collegii praedicti, ac Jurisdictionem, & auctoritatem Correctoris, & Consulum ejusdem Collegii ex dispositione Statutorum, tam Communis, quam Collegii praedictorum ex forma provisionis Registri per praedecessores suos editae, & ipsis Correctori, & Consilibus concessis, quam jurisdictionem, quatenus in viridi observantia esset, & omnia in dicta Constitutione contenta amplavit, prout in Edicto, & Constitutione hujusmodi, ac scripturis desuper confectis plenius dicitur contineri.

§. 4. Cum autem Electum, & Constitutio praedicta pro salubri dicitur, & aequo ad totius Civitatis Bononiensis statu, & regimine, ac ad plures abusus, qui in exercitium hujusmodi Artis inreperant, tollendos facta esse dignoscantur, cupiunt propterea dilecti filii Collegium Notariorum Bononiensis, illa, aliaque praemissa pro firmiori eorum substantia, & observatione inviolabili nostro, & Sedis Apostolicae patrocinio communiti, & ideo Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 5. Nos igitur dictum Collegium Notariorum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Edictum, & Constitutionem hujusmodi, in eisque latis Statutorum & decretorum prohibitiones, ac desuper confectas scripturas, citra tamen praedictum dispensationem super defectu natalium a Nobis, & Apostolica Sede concessarum, & concedendarum, auctoritate Apostolica, tenore praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus, nec non Edicti, & Constitutionis, Statutorum & Decretorum prohibitiones, aliaque in eis contenta praedicta ad Notarios quorumcumque aliorum Tribunalium, etiam Tribunalis Fori Mercatorum, ac Rota Bononiensis, sub quibus non comprehendantur Notarii Curiae Archiepiscopalis, de quibus nullam prorsus mentionem fieri praesentium tenore intelligatur, cum eis fuerit provisum per Constitutiones Archiepiscopi nunc, & pro tempore existentem, etiam ad ipsorum Notariorum Substitutos perpetuo extendimus, & ampliamus, illisque omnibus, & singulis perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robor adhibemus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, ac solemnitatum de jure, usu, & consuetudine, aut alias quomodolibet necessariorum, vel requisitarum, ac quovis alios defectus, si qui in praemissis, aut eorum aliquo quomodolibet intervenerint in eisdem supplemus, nec non Edictum, & Constitutiones, ac Statutum, Decretum, pro-

Et privilegia Consulum Notariorum confirmat.

Collegium Notariorum Edictum Vicelegati petiti confirmat.

Confirmat Clemens.

1595

prohibition, aliaque in eis lata, & contenta hujusmodi, ac ipsius Collegii Notariorum Statuta, Ordinationes, & Capitula praedicta perpetuo valida, & efficacia, perpetuaeque, & inconcussi roboris esse, & fore, suisque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per quoscumque Notarios dicti Collegii sub quibuscumque Tribunalibus Bononiensis, etiam Rota, & fori Mercatorum praedicti existen, & quovis alios, ad quos quomodolibet spectat, & spectare poterit in futurum, perpetuo, firmiter, & inviolabiliter observari, & adimpleri debere.

Officiorum Translationes in forensibus locis vetat.

§. 6. Ulteriusque ad temeritatem quorundam dicti Collegii Notariorum primariorum Actuariae de scabellis, ut vocant, qui officia, seu scabella sua in fumantes, & forenses Notarios transferebant contra dispositionem eorumdem Statutorum, & in praedictum Notariorum Civium, quibus officia, seu scabella ipsa ex forma dictorum Statutorum competunt, coercendam, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus officia, seu scabella Notariorum primariorum hujusmodi in fumantes, & forenses, aut alias quacumque personas per Edictum, & Statutum ab eis rejectas quoquo modo transferri, sive eis vendi, aut resignari, seu de officiis, aut scabellis hujusmodi in favorem personarum praedictarum disponi, aut persona ipse ad ea admitti, seu recipi nullatenus unquam possint, neque debeant, perpetuo statuiamus, & ordinamus, nec non quacumque translationes, venditiones, resignationes, aut alias dispositiones de officiis, seu scabellis eisdem in favorem fumantium, seu forensium, aut personarum praedictarum quomodolibet, & quovis modo facien, nullas penitus, & invalidas, nulliusque roboris, & momenti existere, & fore, ac eisdem personis nullatenus suffragari posse.

Clausula.

§. 7. Sique per quoscumque Judices Ordinarios, etiam Palatii nostri Causarum Auditores, ac S. R. E. Cardinales, & Legatos etiam de latere, nec non Vicelegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio Contrariis.

§. 8. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis Statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis consuetudinibus, etiam immemorabilibus privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie etiam motu proprio, ac alias in contrarium forsitan quomodolibet concessis, quibus omnibus etiam si de illis specialis, specifica, & de verbo ad verbum expressa mentio habenda esset, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 12. Augusti 1595. Pontificatus nostri Anno quarto.

1595. Dat. die 12. Augusti 1595. Ann. IV.

CVI.

Indultum a Sixto Papa IV. Scholaribus Monasterii El Real concessum gradus, Laureamque consequendi in qualibet Hispaniarum Universitate, restringitur ad octo Scholares pro quolibet cursu Scholastico.

Ex Reg. in Sec. Brevis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ac futuram rei memoriam.

§. 1. DUDUM srl. rec. Sixto Patre V. Praedecessori nostro pro parte charissimi in Christo filii nostri, tunc sui Philippi Hispaniarum Regis Catholici, exposito, quod in Collegio Fratrum Ordinis S. Hieronymi, juxta Monasterium S. Laurentii El Real nuncupati, ejusdem Ordinis, prope, & extra muros Oppidi de Ecurial, nullius Diocesis Provinciae Toletan. ab ipso Rege fundato, & dotato, ita vigerent, & florent bonarum artium, & praesertim Philosophiae, & Theologiae studia, ut multi, praeter Fratres dicti Ordinis, non secus, atque Universitatum Studiorum generalium, publici Lectores, easdem facultates profiterentur. Quare idem Praedecessor ejusdem Regis, Monasterii, & Collegii praedictorum Fundatoris, & Patroni, supplicationibus inclinatus, omnibus, & singularibus, tam dicti Ordinis Professoribus, quam etiam secularibus Clericis, vel Laicis, qui in praedicto Collegio hujusmodi facultatibus operam dederint, earumque professores audierint, si, & postquam, more solito, cursus Auditorum perlegerint, & de hoc fidem obtinuerint, ut in quacumque Universitate Auditorum generalium in Regno Hispaniarum consistentium, gradibus Baccalaureatus, licentiae, Magisterii, seu Doctoratus, tam artium, quam Theologiae, prout eorum quisque, perfecto cursu, ac praevio consueto examine, idoneus repertus fuerit, perinde, ac si eisdem Auditorum cursus, actu, in ipsa Universitate absolvisset, & in Matriculae scholasticorum ejus Universitatis descripti fuissent, insigniri, & ad hujusmodi gradus recipi, & admitti, & postquam graduati fuerint, omnibus privilegiis, gratiis, & Indultis, quibus alii graduati, qui in ea Universitate studuerint, uterentur, potirentur, & gauderent, indulgit mandans locorum ordinariis, & Universitatum Rectoribus, & Superioribus, ut dictas personas seculares, vel regulares, quae sub disciplina professorum Collegii praedicti, debito tempore, & ut moris est, in praedictis facultatibus respective operam dedissent; quae, ut praefertur, idonei reperti fuissent, ad gradus praedictos sine ulla controversia, reciperent, & admitterent, & alias, prout in ejusdem Sixti Praedec. in forma Brevis ultima Octobris 1587. expeditis literis plenius continetur.

Sixtus Papa V. Scholaribus Monasterii hujus concessit, ut in qualibet Hispaniarum Universitate Lauream consequerentur, qui possent.

§. 2. Cum

1595. Philippus Rex ad aliquos ex his tale Privilegium concessit.

Clemens testatur ad quosdam pro quolibet, i. ordi. fenealibus.

Derogatio emendationum. Dat. die 19. Augusti 1595. An. IV.

Sacramentum Baptismi.

Sacramentum Confirmationis.

Sacramentum Eucharistiae.

§. 2. Cum autem, sicut Nobis nuper idem Philippus Rex exposi fecit, rationabilibus de causis expediat, facultatem Sixti Praedecessoris huiusmodi, quoad seculares Clericos, vel laicos, qui in dicto Collegio huiusmodi facultatibus operam dederint, ad numerum octo, pro quolibet cursu huiusmodi, dictam facultatem restringi: Quare idem Rex Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur supplicationibus huiusmodi inclinati, ac praedictarum literarum Sixti Praedecessoris tenores pro expressis habentes, facultatem, & Indultum eiusdem Praedecessoris, ad numerum octo Collegiarum, iuxta Constitutiones ab ipso Philippo Rege, & Fundatore editas, inibi studentium, pro quolibet cursu restringimus, & limitamus, ita ut, ultra numerum praedictum, quoad seculares Clericos, sive laicos, nullam penitus tribuant facultatem, ac si non emanasset, illis, quoad dictos octo Collegia, es tantum, & dicti Ordinis professores, prout emanarunt, in suo robore permanentibus.

§. 4. Non obstantibus literis praedictis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 19. Augusti 1595. Pontificatus nostri Anno quarto.

CVII.

Instructio super Ritibus Italo-Gracorum. Ad hoc & totam materiam Gracorum, attende Constat. XXXV. Innocentii IV. Sub Catholica. Tom. III. fol. 340.

Sacrosanctus Dominus noster Clemens Papa Octavus &c. Presbyteri Graeci, baptizatos Chismate in fronte non consignent, & ideo ab ipsis in ordine baptizati apud eorum Eucharologium praetermittantur, quae sequuntur post illa verba, *ἡ ἁγία πνεῦμα ἕλκεται* hoc est, & post orationem &c. ubi habetur forma huius consignationis, usque ad verba: Postea facit Sacerdos figuram circuli &c.

§. 1. Episcopi Latini infantes, seu alios baptizatos a Presbyteris Graecis de facto chismate in fronte consignatos confirmant: tutius videtur ut ad cantelam, & sub conditione id faciant, videlicet, Nisi es confirmatus, ego te non confirmo, sed si non es confirmatus, ego confirmo te signo Crucis, & confirmo te chismate salutis: & in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Praesertim vero cum verisimiliter dubitari potest, quod ab Episcopis Graecis fuerint baptizati.

§. 2. Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, quod pro infirmis asservatur, singulis octo diebus, aut saltem quindecim renovetur.

Non asservetur idem Sacramentum toto anno, si tamen asservatum fuerit, saltem in fine anni sumatur.

Tollatur ab usus tundendi, vel etiam miscendi sacro Oleo, ac iterum coquendi, vel alias excicandi species Sacramenti Sacrae Eucharistiae Feria V. Coena Domini, ut deinde illud afferent.

Si Graeci velint accipere Altaria portatilia ab Episcopis Latinis consecrata bene erit; sin minus, tolerentur eorum throni, sive throni super Altaria lapidea ponendi cum celebrant.

Corporalia uti Latini habeant, nisi thronis etiam pro corporalibus utantur.

§. 3. In casu necessitatis, Presbyteri Graeci Catholici possunt Latinos absolvere.

Utantur forma absolutionis in generali Concilio Florentino praescripta, & postea si voluerint, dicant orationem illam deprecatoriam, quam pro forma huiusmodi absolutionis dicere tantum consueverunt.

Tollendus abusus, ubi est, ut vir, atque uxor simul, & eodem tempore eidem Presbytero confiteantur.

Aqua ex Ritu Graeco in die Epiphaniae, vel primo die mensis benedicta, conservetur in Ecclesia, ut illa fideles aspergantur.

Circa Oleum Sanctum Catechumenorum, & Infirmorum.

Non sunt cogendi Presbyteri Graeci, Olea sancta praeter Chrisma ab Episcopis Latinis Dioecesis accipere, cum huiusmodi Olea ab eis, in ipsa Oleorum, & Sacramentorum exhibitione, ex veteri Ritu conficiantur, seu benedicantur. Chrisma autem, quod non nisi ab Episcopo, etiam iuxta eorum ritum, benedici potest, cogantur accipere. Prohibeantur vero ab Episcopis Graecis externis Schismaticis, seu Sanctae Romanae Ecclesiae communionem non habentibus, illud accipere, vel eo uti.

§. 4. Ordinati ab Episcopis Schismaticis, alias rite ordinati, servata debita forma, recipiunt quidem ordinem, sed non executionem.

Proinde ipsi ordinati ab Episcopis Schismaticis, correcti, vel emendati reconciliandi sunt, & absolvendi cum poenitentis salutariis; dummodo errores, vel saltem schisma Ordinatoris abjurerint in iudicio, vel publice, vel secreto pro qualitate facti. In ordinibus autem per eos alias rite susceptis ministrare non permittantur, nisi cum ipsis super irregularitate huiusmodi occasione contracta, auctoritate Sanctae Sedis Apostolicae fuerit dispensatum.

Non sunt admittendi Episcopi Schismatici, sive pro ordinibus, sive pro aliis Sacramentis conferendis, sed detinendi, quoad Sancta Sedes Apostolica desuper consulatur, & responsum habeatur.

Graeci sine literis dimissoriae Episcopi Latini Dioecesis ad Sacros Ordines promoti, suspensi sunt, & si suspensi in suis ordinibus ministraverint, efficiuntur irregulares sicut & Latini.

Super huiusmodi autem, & similibus irregularitatibus dispensandi facultatem a Sancta Sede Apostolica obtineri oportet.

Si

Sacramentum Poenitentiae.

Sacramentum Ordinis.

Sacramentum Matrimonii.

Si Episcopus Latinus Graecum aliquem ordinare voluerit, qui a Presbytero Graeco in baptismo chrismate in fronte de facto fuerit consignatus, debet illum antea confirmare, saltem sub conditione videlicet N. si es confirmatus &c. ut supra. Presbyteri vidui, seu uxoris orbiati, habitum deferant diversum ab aliis.

§. 5. Curent Ordinarii locorum, ut decretum Sacri Generalis Concilii Tridentini de reformatione Matrimonii vertatur in linguam Graecam vulgarem, & in locis, & Parochiis Graecorum, & Albanensium evulgetur, & publicetur.

Matrimonia inter conjuges Graecos dirimi, seu divortia quoad vinculum fieri nullo modo permittantur, aut patiantur, & si qua de facto processerint, nulla, & irrita declarentur.

Maritus Latinus Uxoris Graecae ritum non sequatur.

Latina uxor non sequatur ritum mariti Latini.

Quod si id fieri non possit, quisque conjugum in suo ritu, Catholico tamen, manere permittatur.

Proles sequatur patris ritum, nisi praevaluerit mater Latina.

Presbyter Graecus conjugatus, ante Sacrum Sacrificium, seu Sanctam Missam celebrandam, vel per hebdomadam, vel per triduum abstineat ab uxore.

§. 6. Graeci credere tenentur, etiam a Filio Spiritum Sanctum procedere, sed non tenentur pronunciare, nisi subesse scandalum, praesertim si degant inter Latinos, aut necessitas postularet consistendi fidem Catholicam, quia tunc oppoteret etiam pronunciare.

Nunquam Monachis Graecis, seu Calogeris animarum cura committatur, nisi ex necessitate, vel alia iusta causa.

Presbyteri seculares Graeci, abjuratis schismate, & erroribus, atque in fide Catholica bene instructi, in Parochialibus, seu Curatis Ecclesiis Graecorum institui possunt.

Tolerandus est apud Graecos ulus carnis die Sabbati, ubi sine scandalo fieri potest, in locis tamen ipsorum, & inter eos tantum.

Item tolerandum est, ut ad Jejunium eodem die Sabbati in Quadragesima, excepto uno Sabbato Sancto, ex antiqua traditione non teneantur, sed dumtaxat ad abstinentiam.

In jejniis biduanis, vel triduanis, vel alias a Dioecesis, vel in Jubilaeis a Summo Romano Pontifice indictis, dies Sabbati in eis comprehensus, vel praescriptus, in alium diem pro plebibus Graecis ab ipsis Dioecesis, Apostolica auctoritate Sanctissimi Domini Nostri Domini Clementis divina providentia Papa Octavi permittitur commutari.

Si ipsi Graeci ad observationem jejuniorum, & vigiliarum Latinae Ecclesiae induci possent, optimum esset, sed non cogantur, Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Aliaque Dogmata.

De Jeuniis.

com ipsi qualibet hebdomada, & feria quarta, & feria sexta jejunent.

Graeci existentes inter Latinos, dies festos de Praecepto eiusdem Latinae Ecclesiae servare teneantur.

§. 7. Insuper idem Sanctissimus Dominus Noster constituit, Romae habendum esse Episcopum Graecum Catholicum, qui Graecos Episcopos Latinis Italiae, & Insularum adjacentium subiectos, ab Episcopo Graeco ordinari volentes, cum illorum dimissoria ad id tantum concedendis, ritu Graeco ordinet.

§. 8. Ita Sanctitas Sua ex Sententia Congregationis super reformatione Graecorum decrevit, & declaravit, ac fieri mandavit.

Datum Romae in Palatio Montis Quirinalis apud S. Marcum, die 31. mensis Augusti, Anno Domini 1595. Pontificatus sui Anno Quarto.

CVIII.

Facultas Reformatibus Civitatis Bononiae. Vecligalia nonnulla augendi, & nova aliqua imponendi.

Dilectis Filiis Venillifero, & Regimini Virorum Reformatorum Status Liberratis Civitatis nostrae Bononien.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Graves, quibus in tantis totius Christianae Reipublicae calamitatibus angimur, sollicitudines, subditorum nostrorum, praecipue vero istius nobilissima Civitatis angustis, eo magis augentur, quo minus promptas, citra novorum onerum impositiones, earum solvendarum rationes habemus. Accepi mus siquidem Civitatem istam, seu vestrae Communitatis Cameram, licet multa a Nobis adhibita sint ad ejus necessitates sublevandas, per nonnullorum Montium erectiones, & annenta, huc usque remedia, gravi nihilominus adhuc aere alieno, ea potissimum de causa contracto, quod durante superiorum aonorum penuria, frumenta Communitatis, aere carius empti, in Populi beneficium viliori pretio sunt vendita, quodque in transitu Exercitus nostri Ecclesiastici, in Hungariam proficiscentis, graves sumptus ab ipsa Communitate necessario, facti fuerunt, gravatam reperiri, & tum ad huiusmodi aes alienum dissolvendum subventioni Freremium, quae Gabella grossa nuncupatum, super qua subventioni praedictae Constitutio ad ipsam Communitatem spectans assignata erat, supplere non potest, Vobis de alicujus nova subventionis auxilio providendum esse.

§. 2. Nos, qui istius Civitatis conservationi, & necessitatum sublevationi, quantum cum Domino possumus, providere cupi-

Episcopus Graecus Romae sic &c.

Decreta Pontificia.

Dat. die 31. Augusti 1595. An. IV.

Ex Reg. in Secret. Brevis.

Bononia propter Causas hic allatas nullo aere alieno gravata.

Pontifex Reformatibus facultate dat vetera augere pi-

1595. di, novaque imponendi ve digala.

pinus, cum alia ratione id modo praestari nequeat, ad ea, quae alioquin ab instituto nostro profus aliena existunt, onera nimirum subditis nostris augendi, remedia recurrere cogimur. Supplicationibus igitur, vestro nomine, Nobis super hoc humiliter porrectis, inclinati, vobis, ut, cum interventu Venerabilis Fratris Annibalis Episcopi Carcastonen., in ista Civitate Vice-Legati, infra scriptas Gabellas augere, & de novo respectu imponere, eaque auctas, & impositas, ad decennium proximum, a data praesentium computandum, exigent., ac in aris alieni extinctionem, & alios vestrae Communitatis usus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeatis, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Omnesque ad ea solvenda teneri decernat.

§.3. Decernentes omnia, & singula augmenta, & impositiones per Vos, praesentium vigore facienda, per quascumque personas, quantumvis immunes, exemptas, & privilegiatas, etiam ecclesiasticas tam saeculares, quam quorumvis Ordinum, & Militiarum, etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, utriusque sexus, etiam Collegiorum Hispanici, Ancarani, Elisci, Montis Alti, & aliorum in dicta Civitate Bononiae existentium, atque ejusdem Civitatis Archiepiscopi, seu ejus Coadjutoris, etiam ratione clericatus, seu alias ex dispositione juris communis, aut municipalis, vel ex speciali privilegio, etiam per Nos, aut Praedecessores nostros Romanos Pontifices, & Sedem Apostolicam, aut modernum, vel pro tempore existentem dictae Civitatis Legatum, vel ejus Vice-Legatum, aut Vos Viros Reformatores, ex quavis causa, etiam onerosa, ac sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis, ac irritantibus, & aliis decretis, concessis, & saepius confirmato, & innovato, exceptis tamen mendicantibus, ac illis, qui per veram, & actualem exbursum pecuniarum, in Camera, & Sedis Apostolicae subventionem, factam, aut ratione numeri duodecim filiorum exempti sunt, dumtaxat, etiam si eadem persona Episcopali, vel Archiepiscopali, vel majori dignitate praesulgeant, aut reformatoris status libertatis ipsius Civitatis, vel alia quacumque mundana, vel saeculari potestate, & auctoritate sint sussulta, nec non pro eis Agentes, ac eorum conductores, & cessionarios, tam in emendo, quam in vendendo quacumque bona dictis augmentis supposita, & obnoxia, persolvi debere absque ulla personarum earumdem exceptione, vel differentia, perinde ac si minime exemptae, vel privilegiatae essent, nec de aliqua earum exemptione, immunitate, vel privilegio constaret, quinimo quascumque similes exemptiones, libertates, & immunitates eis, aut cuicumque earum, quavis ratione, causa, vel occasione competentes, ut praefertur, quoad hujusmodi augmentum, &

impositionem, illis nullatenus suffragari debere.

§.4. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Clausula.

§.5. Augmenta vero Gabellarum, quae a Vobis fieri permisimus, haec sunt: nimirum, ut exempti omnes, praeter Datum ordinarium, quadrantes duodecim pro singulo Vehiculo rerum eorum in Civitatem comportandarum, ad portas Civitatis, per quas introducuntur, solvant; utque quadrantes tres pro singula Corba, ut vocant, frumenti, ad Molendinum pariter solvant, quae duo augmenta, seu impositiones ad libras sex mille circiter quotannis ascendent. Ut non exempti Quadrantes sex pro singulo Vehiculo, & sex pro singula Corba, ut supra, ultra solitum solvant, quae augmenta ad libras quindecim mille circiter annuatim ascendent. Ut pro singulo Quartirolo, ut vocant, salis, ultra solitum pretium, & vecturae, alteriusque hucusque solvi solite impositionis solutionem, quadrantes sex ab omnibus tam exemptis, quam non exemptis, indifferenter persolvendi augentur, quod augmentum ad summam annuam ter millium librarum circiter ascendet. Ut pro singulo Vehiculo rerum cujusvis generis, ex Comitatu Bononiae, cum solita licentia, & prout consuetum hactenus existit, extrahendarum, Bononensi decem persolvantur; Ex quibus summa duarum millium circiter Librarum, singulis annis percipi poterit. Ut solutiones omnes quorumcumque Dationum, tam novorum, quam antiquorum, ex moneta nova ad monetam antiquam reducuntur, ex qua reductione librae circiter triginta mille annuatim percipi poterunt; sicque augmenta, & redutio supradictae summam annuam sexaginta unius millium librarum, vel circa constituent. Volumus autem, ut si quid, ultra dictam summam exinde percipietur, id totum, quod summam praedictam excedet, in extinctionem Montium Annuae Bononien., convertatur; Urque Vos eandem summam in alios, quam supradictos usus, nullatenus convertere possitis; ipso vero decennio elapso, augmenta, & impositiones omnes supradictae, eo ipso extincta, omniaque in pristinum redacta sint, & esse censeantur, ac supradictae contributionis Tirremium onus ad praedictam Gabellam grossam pertineat, vosque illa ulterius exigere, nullo modo possitis.

Vestigalia augenda recent.

§.6. Quocirca nostro, & Apostolicae Sedis in ipsa Civitate de Latere nunc, & pro tempore existenti Legato, seu eidem Annibali Episcopo moderno, & pro tempore existenti ipsius Civitatis Vice-Legato, seu

Executores designati.

1595.

seu Governatori, per praesentes committimus, & mandamus, quatenus praesentes literas, & in eis contenta quacumque ubi, & quando opus fuerit per se, vel alium solemniter publicando, Vobisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistens, faciat, auctoritate nostra, dicto decennio durante, Vos, seu a vobis deputatos, libera exactione, & perceptione augmentorum, & impositionum hujusmodi frui, & gaudere; non permittens Vos desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari. Contradictores quolibet per censuras, & penas ecclesiasticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia compescendo; Vos vero, seu Deputatos quotannis, coram eo, rationem exactiois, & expositionis augmentorum eorumdem reddere faciat, prout vos, & deputatos praedictos ad hujusmodi rationem reddendam teneri, ac cogi, & compelli posse statuimus, & ordinamus.

Contraria tolli.

§.7. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, praesertim fel. re. Symmachi Papae Praedecessoris nostri, quae incipit: Non liceat, ac regula nostrade non tollendo jure quaesito, nec non quibusvis legibus, etiam Imperialibus, & Municipalibus, statutis quoque, & consuetudinibus Civitatis, & Districtus Bononiae, ac quorumvis Ordinum, & Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, & Literis Apostolicis, etiam Mare magnum, & Bulla aurea nuncupat. Quibusvis Ordinibus etiam Mendicantium, aut duodecim Congregationum, aut Militiarum, & Hospitalium, etiam S. Joannis Hierosolymitani, ac S. Stephani, & S. Bartholomei de Musiano, Bononien. Civitatis, & Deces. S. Benedicti, seu alterius ex praedictis invicem unitis Monasteriis, illorumque Abbatibus, Superioribus, & personis, ac supradictis Collegiis, & cuilibet ipsorum, ac etiam saecularibus, nec non quorumcumque Castrorum, Terrarum, & Locorum, etiam Civitatis, Comitatus, & Districtus praedictorum, jurisdictione ex quavis causa quomodolibet dismembratorum, & sequestratorum Dominis, seu Comitibus, aut Feudatariis, Livellaris, Vassallis, & Universitatibus per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam, etiam per viam legis, & statuti perpetui, & ex quavis etiam onerosa causa sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, aut consistorialiter, seu alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si

pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma servanda sit, & in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, tenores hujusmodi, eorumque causam, & effectum, praesentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis, nec non modis, & formis ad id servandos, pro individuo servatis habentes, illis alias in suo robore permanentibus hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 6. Septembris 1595, Pontificatus nostri Anno IV.

1595.

C IX.

Subsidii quinquennialibus scutorum decem millium Carolo Emanueli a Sixto PP. V. concessis super Fructibus Ecclesiarum, & Beneficiorum Ducatus Sabaudiae, & Pedemontis pro defensione earumdem Ecclesiarum contra vicinos Haereticos additur aliud subsidium quinque millium scutorum intra triennium exigendum.

Ex Regest. in Secr. Brevis.

Dilecto filio nostro vivo Carolo Emanueli Sabaudiae Duci, & Pedemontium Principi.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili etc. Salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. CUM alias, sicut exponi Nobis nuper fecisti, fel. rec. Sixtus Papa V. Praedecessor noster tuis supplicationibus inclinatus, ut pleraque dittonis tuae Oppida, & Loca, quae sunt in montium Populorum haeretica pravitate pollutorum periculis, & insidiis subiacebant, ex peculio Ecclesiarum, quarum praecipue causa agebatur, aliqua ex parte per te defenderentur, unum decem millium scutorum, aut in auro pro uno quinquennio a Kal. Maii tunc proxime futuri incipiendo per suas literas datas 20. Jun. 1587. in universo Ducatu Sabaudiae, & deinde aliud aliorum decem millium similium scutorum subsidia annua pro alio quinquennio a Kalendis Januarii tunc pariter proxime futuri incipiendo in universo Principatu Pedemontium, nec non Niceae Provinciae, & toto ejus Districtu, ac Territorio, & Statu Oncliae, omnibusque aliis Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, Villis, & Locis Dittoni tuae circa Montes subjectis consisten. super quarumcumque Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiarum, Parochialium, & aliarum Ecclesiarum, nec non Monasteriorum, & Conventuum, ac etiam Mensarum Archiepiscopaliarum, Episcopaliarum, Abbatialium, Capitularium, & Con-

Sixtus PP. V. Carolo Duci subsidii quinquennale super Fructibus Ecclesiarum Sabaudiae decem millia scutorum concessit.

ventualium, Prioratum quoque, Prepositurarum, Præceptoriarum, Canoniatuum, Præbendarum, Dignitatum, Personatum, administrationum, Officiorum, cæterorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura secularium, ac S. Benedicti, S. Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Præmonstratensis, Silvestrinorum, & quorumvis aliorum Ordinum, non tamen Mendicantium, utriusque sexus, nec non Congregationum Regularium, ac Hospitalium etiam pauperum hospitalitatem non exercentium, nec non Beate Mariæ Theotocorum, aliarumque Militiarum, non tamen Sanctorum Maurini, & Lazari, ac Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani fructibus, redditibus, & proventus, juribus, & emolumentis, ac etiam distributionibus quotidianis sub certis modis, & formis tunc expressis exigenda, per alias suas in forma Brevis literas sub Datum. 23. Decembris ejusdem anni 1587. expeditas concessit, & assignavit, prout in ipsis literis plenius continetur.

§.2. Curque pie mem. Gregorius Papa XIV. etiam Prædecessor noster istem, tunc urgentibus causis adductus, utramque quinque annorum, ad aliud quinque annorum a sine eoque ex hujusmodi quinque anni spective numerandam extendit, seu subsidia prædicta ad aliud simile quinque annorum ut præfertur computandam prorogavit, & de novo concesserit, prout in ipsis in simili forma Brevis literas ejusdem Gregorii Prædecessoris, expeditis plenius pariter continetur.

§.3. Nunc autem, sicut tua expositio subiungebat, cum eadem causa, defensionis nimirum eorumdem Oppidorum, & Locorum tuæ Ditionis, quæ plurimorum finitimorum Populorum heretica pravitate infectorum periculis, & insidiis assidue subjacent, adhuc vigeant, & pro eorumdem locorum custodia, & Catholice Religionis in eisdem conservatione, tu majores, & graviores sumptus hoc tempore facere cogaris, quam hæcenus feceris, Nobisque propterea supplicaveris ut ex earundem Ecclesiarum peculio, cum de illarum præcipue incolumitate, & salute nunc magis tractetur, tibi aliquod majoris subventionis auxilium concedere dignemur, ac præterea cum quinque annorum per sel. rec. Gregorium Papam XIV. ultimo prorogatum, seu concessum adhuc duret, Nos volentes tuis necessitatibus aliqua ex parte succurrere, teque specialibus favoribus, & gratis prosequi, singularum literarum prædictarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, utramque annuum subsidium decem millium scutorum super Ducatus Sabaudie, ac Principatus Pedemontium, ac Provinciae Nicene Statuque Onche, aliarum Civitatum, Terrarum, & Oppidorum, ac Locorum Ditioni tuæ subsectorum Ecclesiarum, Monasteriorum, Cobventuum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Canoniatuum, Præbendarum, Dignitatum, Personatum, Administrationum, Officio-

Gregorius XIV. hujusmodi subsidia ad 7 anni quinque annorum prorogavit.

Tale subsidium auget Clemens in illis fecit quinque millibus ultra triennium exigenda.

rum, cæterorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura secularium, ac regularium supra expressorum, & in dicti Sixti V. literis comprehensorum, iisdemtaxat exceptis, quæ ipse Sixtus excepta esse voluit, fructibus, redditibus, proventus, juribus, & emolumentis, ac distributionibus, ut præfertur, concessa, & prorogata ad triennium tamen proximum a Kaleadis præteritorum mensium Januarii, & Maii anni præsentis 1595. inchoatum, & ut sequitur Kalend. mensium Januarii, & Maii futurorum anni 1598. finendum, ad alia fere quinque millia annua similia, & non ultra, ita ut utrumque subsidium hujusmodi prædictum, dicto tamen triennio durante, sit, & esse debeat in totum scutorum quindecim millium similibus pro quolibet subsidio, & usque ad eam summam per dictos deputatos, & deputandos ab omnibus, & singulis in eisdem Sixti literis expressis, & compræsentis, durante eodem triennio colligi, & percipi debeat, auctoritate Apostolica tenore præsentium extendimus, & ampliamus, ac in utroque subsidio prædicto augmentum hujusmodi scutorum quinque millium similibus tibi cum eisdem extensionibus, declarationibus, exceptionibus, exemptionibus, & facultatibus sub eisdem sententiis, censuris, & poenis, necnon sub eisdem clausulis, ac etiam irritantibus Decretis, & aliis in dictis literis contentis, perinde ac si ea omnia, & singula in specie præsentibus expressissemus, concedimus, & assignamus.

§.4. In hujus autem augmenti exactione, modum, & formam in prædictis ejusdem Sixti V. literis expressam in omnibus, & per omnia servari volumus, & decernimus.

§.5. Quocirca Ven. fratri Julio Casari Archiepiscopo Barensi nostro, & Apostolice Sedis apud nobilitatem tuam Nuntio præsentem committimus, & mandamus, quatenus præsentibus literis, & in eis contenta quæcumque juxta facultates a Sixto Quinto super executione dictorum subsidiorum concessas, publicet, & exequatur, ac subsidiorum hujusmodi augmentum, per Nos, durante dicto triennio tantum factum, etiam sub censuris, & poenis in dictis literis expressis exigi, eisdemque Carolo Emanuelli Duci consignari curet, & faciat, contraditores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, juxta earundem literarum continentiam, & tenorem, ac earum formam servata auctoritate nostra compescendo.

§.6. Non obstantibus omnibus, quæ iisdem Prædecessores in singulis eorum literis prædictis voluerunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Cæterum, quia difficile foret, præsentibus literas ad singula quæque loca, in quibus expediens esset, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earundem præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus persone in dignitate Ecclesiastica con-

In exactione vero formam a Sixto PP. V. traditam servari jubet.

Nuncio Apostolice executionem hujusmodi concessione committit.

Decretis contrariis.

Transumptis fidem addit.

constituta, & super collectione subsidii hujusmodi deputate munitis, eadem proficius fides in Judicio, & extra illud adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhibetur.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 14. Sept. 1595. Pontificatus nostri Anno IV.

C X.

Institutio Monasterii, seu Domus Refugii nuncupate in Alma Urbe, pro Virginitate, honestatibusque Viduarum educatione, & aliarum mulierum ad honestam vitam se convertentium probatione; Cum subsidii assignatione; ad eisdem Monasterii, ejusque personarum, & Officialium lites dijudicandas.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN supremo cura Pastoralis munere, quod nullis nostris meritis, sed divina ope freti subditissimus, nihil magis cutandum esse censuimus, quam ut periclitantium animarum salutem, & personarum, quæ necessario auxilio destitute sunt, commoditati, quantum cum Domino possumus, consulamus. Quæ quidem paternæ caritatis officia ita cum suscepta administratione sunt conjuncta, ut ea functionis nostræ propria esse sentiamus.

§.1. Nos itaque animadvertentes in Alma Urbe nostra, varia alioquin piorum locorum celebritate referta, certam aliquam domum ad tria personarum genera recipienda hoc tempore desiderari, Puellarum nimirum, ac Virginitatis, quæ variis usibus antequam nubant, aut vitam religiosam instituant, in discrimine honestatis condite sunt; Viduarum deinde, quæ nullum commune domicilium habent, in quo degant; ac demum earum mulierum, quæ a turpi corporis sui questu ad meliorem frugem se recipere volentes, mutanda quidem vite, ac penitentiae agenda desiderio quandoque inflammantur, sed cum loco indigeant, ubi ab impudica hominum consuetudine prius disjunctæ, tantisper commorentur, quando in Monasterium ad illas recipiendas in Urbe destinatum admittantur, aut aliud honestum vite genus in eadem, ne concepto illo ardore sensim refrigerente, in eadem pestifera peccandi libidine perseverent. Considerantesque ulterius, si hæc domus in Urbe erigeretur, proculdubio animarum Christi Immaculati Agni sanguine redemptarum saluti opportuno admodum remedio consultum iri, indicio ceteris Locis Pils in Urbe a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, opportune, pro rerum, ac temporum ratione institutis, ejusmodi domum hoc tempore addendam duximus.

§.2. Ad laudem igitur Omnipotentis

Dei, ad Virginitatis, & Viduarum, aliarumque mulierum supradictarum commoditatem, & communem domum, quæ in tres diversas partes distribuantur, in quarum aliam Virgines, quæ vel parentibus orbatae, vel eorum cura atque omnia alia ope destitute in periculo pudicitiae versantur, donec nimirum vel de matrimonio contrahendo, vel de vita religiose instituenda deliberaverint, illisque de convenienti dote, aut elemosyna sive a suis, sive ab aliis provisum sit, aut quousque de viro, cum quo matrimonium contrahant, aut de Monasterio, in quod admittantur, certo constitutum fuerit; in aliam vero Vidue honeste conditionis, & famæ, quæ in eadem domo simul degere voluerint. In aliam denique mulieres impudice poenitentiam agere cupientes, quousque cum cæteris in Monasterium pro eisdem in Urbe designatum recipiantur, aut donec honestum vivendi genus compleant, admitti, & ibidem commorari, atque educari, ac singula sub proprio vite instituto, scorsim Virgines a Viduis, atque a Mulieribus prædictis exercen. instrui, & probari, ac alias regi, & gubernari debeant, in adibus, & viridibus quondam Bernardi Acciajoli in eadem Alma Urbe nostra, in Monte Quirinali sitis, per Nos nuper a dilecto filio Joanne Baptista Acciajolo ejusdem Bernardi filio, & hærede, in usum prædictæ domus emptis, atque instauratis, auctoritate Apostolica tenore præsentium erigimus, & institimus.

§.3. Quoniam vero erectionis hujus, atque instituti fundamenta, ita demum firma, & salutaria fore confidimus, si Sanctissimæ Dei Genetricis, ac Virginis Mariæ humani generis Advocatæ præsidio, & patrocinio innitatur, in primis nos ejusdem Beatissimæ Virginis, quam singulari semper pietatis cultu prosequuti sumus, intercessionem, ac meritis freti, eandem Domum Beate Mariæ Refugii Urbis appellari debere statuimus.

§.4. Ex omnibus vero illius Festivitatibus Assumptionis ejusdem in Cælum diem, anniversaria solemnitate ibi celebrandam esse decernimus.

§.5. Pro ejusdem autem domus regimine, & gubernio, Administratores, & Officiales necessarios ad annum proximum, & deinde ad nostrum beneplacitum duraturos, qui regimini, & gubernio dictæ domus præfint, & alia infra scripta exequi curent eligemus.

§.6. Quibus Administratoribus, & Officialibus, postquam ut præfertur, electi fuerint, quæcumque statuta, & regulas, ac normam ad hujusmodi regimen, & gubernium prospere dirigendum, necessaria, & opportuna, licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilio Tridentini decretis conformia, & a Nobis, & a Sede Apostolica approbata, & affirmata tam a Virginitatis, Viduis, & Mulieribus in dictam Domum recipiendis, quam ab ipsis, & aliis futuris Administratoribus, & Officialibus observanda, condendi, & faciendi,

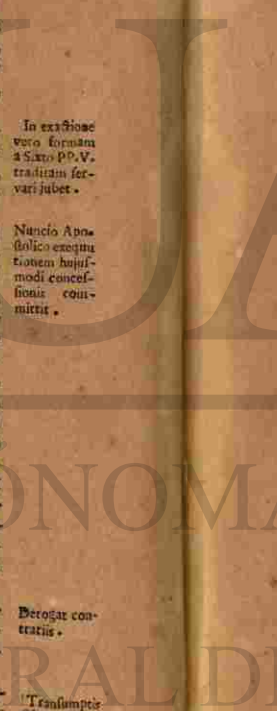
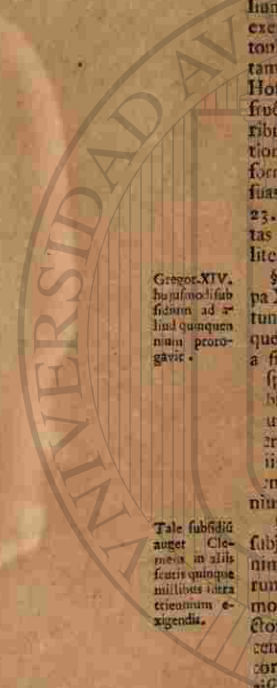
peccatis Virginitatis in una eorum patet providum ac pro impudice Mulieribus poenitentibus in altera.

Impositum decem annis Monasterii & fugi B. Virginis in Urbe.

Festum eius Assumptionis ibidem in solemnitate celebrandum.

Officiales pro ejusdem regimine Monasterii ad annu eligentur.

Qui opportuna etiam statuta, & ordinationes.

interimque Domum predictam regendi, & gubernandi, illiusque regimini, & gubernio presidendi, inferiores Ministros eorum arbitrio constituti, & deputandi, & quando eis expedire visum fuerit, mutandi, & revocandi.

Qualitatesque Virorum, Viduarum, & Mulierum recipiendarum peccantibus.

Eisdem visitantibus, & ceteris.

Congregationes duas pro regimine dicte Domus, ibidem instituantur.

Unam Virorum videlicet, & aliam Deputatorum, & Ministrorum.

Alteram Mulierum videlicet, & aliam Ministrarum, & ceterarum.

Nomen illius in dicto gubernio se instituat.

Clanala sublata.

§.7. In primis vero Virorum, Viduarum, & Mulierum in dicta Domo recipiendarum qualitates designandi, & prescribendi, eademque Virgines, Viduas, & Mulieres in Domum predictam, donec statuta per eos condita, a Nobis approbata, & confirmata fuerint, similiter ipsorum arbitrio recipiendi, & admittendi, easque dimittendi.

§.8. Necnon etiam eandem, cum opus fuerit, visitandi, corrigendi, & reformandi, ipsius Domus bona, & redditus administrandi, ac omnia, & singula alia ad regimen, & gubernium eiusdem Domus, ipsamque Virginum, Viduarum, & Mulierum commoditatem necessaria, & opportuna faciendi, ordinandi, mandandi, gerendi, & exequendi.

§.9. Præterea duas in eadem Domo Congregationes, alteram Virorum, alteram Mulierum, ad infra scripta peragenda, auctoritate nostra instituendi, & erigendi facultatem, & auctoritatem, tenore presentium concedimus, & impartimur.

§.10. Ex virorum vero Congregatione unam Præfectam, & aliquos assistentes, & deputatos, nec non ceteros Administratores, & Officiales, pro regimine, & administratione dicte Domus, eiusque bonorum, & reddituum necessaria, juxta statuta, ut præfertur, condenda, & a Nobis approbanda singulis annis eligendi, & deputandi.

§.11. Ex Mulierum etiam Congregatione, similiter unam Præfectam, & aliquas Matronas assistentes, nec non ceteras Ministras, & Officiales, ut præfertur necessaria, quæ munera pro hujusmodi operis executione, & ipsarum Virginum, Viduarum, & Mulierum receptione, regimine, & gubernio, eis in eisdem condendis, & approbandis statutis injungenda, adimplere curent, pariter erigi, & deputari volumus, & ordinamus.

§.12. Insuper Domum, & Congregationes predictas sub immediata Beatorum Petri, & Pauli, ac nostra, & Successorum nostrorum Romanorum Pontificum, Sedisque Apostolicæ protectione, tutela, & patrocinio recipimus, & perpetuo permanere volumus, ita ut nullis aliis personis, quacumque auctoritate, potestate, & dignitate fungentibus, & sancturis, quantumvis speciali nota dignis, in illarum protectione, regimine, administratione, vel gubernio ullo unquam tempore, quavis occasione, pre-textu, causa, vel quæsito colore, sese ingerere, vel immiscere liceat.

§.13. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ipsosque Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & aucto-

ritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Indulgentia pro personis dicte Domus, Congregationum, & aliis.

§.14. Decernimus autem, ut pii utriusque sexus Christiani in predictas Congregationes eo libentius admitti, & recipere, ac pios Domus predictæ obsequiis, ea, quæ decet, caritate vacare student, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christianis, qui in eisdem Congregationibus pro tempore deseribent, die, quo se deseribere fecerint, si vere poenitentes, & confessi, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumperint, plenariam; nec non in cuiusque eorum, qui pro tempore in ipsis Congregationibus descripsi fuerint, mortis articulo, si vere poenitentes confessi, sacraque Communione refecti fuerint, vel si hoc facere nequiverint, saltem contriti, nomen Jesu ore, vel corde pie invocaverint, etiam plenariam. Necnon tam ipsi, qui in dictis Congregationibus descripsi fuerint, quam ceteris Christianis, qui in predicto Assumptionis, & etiam in Nativitatis, Conceptionis, Purificationis, Annunciationis, Presentationis, & Visitationis Beate Mariæ festivitatis, a primis Vespere usque ad occasum Solis earum, Ecclesiam dicte Domus devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, heresim extirpatione, Sanctæque Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper personis dicte Domus Congregationum, quoties divinis Officiis, seu Congregationibus in dicta domo habendis, vel celebrandis interfuerint, vel aliquod pium opus pro dicta domo præstiterint, sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomolibet debitis poenitentis in forma Ecclesie consueta, relaxamus. Præsentibus quoque ipsos, qui in dictas Congregationes recepserint, perpetuis futuris temporibus, quo vero ad ceteros Christianos, ad decennium proximum valturis. Volumus autem, ut Virgines, Viduæ, & alie Mulieres predictæ in dictam Domum receptæ, si præmissa omnia, & singula adimpleverint, eandem peccatorum suorum indulgentias, & remissiones, sicut ceteri predicti, in omnibus consequantur.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 20. Sept. 1595. Pontificatus nostri Anno IV.

Sequitur Jurisdicção Judicis dicte Monasterii.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Cum Nos nuper, ut diversarum pauperum puellarum, ac Virginum in Urbe inopia laborantium, & diversis periculis expo-

Relatio peccatorum dicte Domus instituta.

positarum, nec non honestarum viduarum, etiam in celibatu vivere statuentium, honoris, & pudicitie securitati, nec non mulierum, quæ vitam minus honestam antea duxerant, quæque postea ad cor revertebantur carnalium voluptatum relinquere, & poenitentiam agere decreverint, commoditati, & probationi, donec vel in aliquod Urbis Monasterium admittæ fuerint, vel illis alias provisum fuerit, paternam caritatem consulere, unam Domum Refugii nuncupatam in Monte Quirinalli, in ædibus & viridariis q. Bernardi Acciajoli per Nos ab ipsis Bernardi heredibus magno sumptu comparatis, erigendam, ibique unum Collegium pauperum Virginum, & honestarum Viduarum, ac pro illis, nec non mulieribus predictis poenitentibus quousque similiter in aliquod Monasterium, ut supra, receptæ fuerint, seu alias illis pariter fuerit provisum, recipiendis, mansiones separatim institutas, & instaurandas decreverimus, jamque magna ex parte adificia dicte domus instaurata fuerint.

Relatio subventionis dicte Monasterii per hunc Pontificem instituta.

§.1. Verum cum ad earum perfectionem, & suppelleciliis, ac rerum necessariarum comparationem, non mediocri impensa faciendæ sit. Nos ut pretium ædium, & viridarii predictorum quanto citius integre persolvi possit, tria millia per Joffredum Lomellinum Cam. Apost. Clericum pro residuo pretii officii Clericatus dicte Camera Apostolicæ, quod obtinet, & mille, & trecenta per Julium, & ejus filium de Philippis Veltternenses, pro compositione cum Camera Apostolica, ac alia scuta mille monete per equites Angelum, & Alexandrum de Cananis, pro compositione spoliis, & bonorum quondam bon. mem. Card. Canani solvere promissa, & conventa. Necnon alia mille quingenta per Universitatem Macellariorum, seu diversos eorum particulares dilectos filios, pro residuo decem millium occasione mutui per Cameram Apostolicam facti debita, & quascumque alias pecuniarum summas nuper per Cameram Apostolicam, seu ejus Ministros diversis particularibus Macellaris in eorum subventionem mutuas, irrevocabiliter inter vivos donavimus, & concessimus. Et administratores dicte Collegii, seu Domus, dilectos etiam filios Confraternitatem Virorum ibidem erectam, seu erigendam, eoque procuratores irrevocabiles, ut in rem propriam ad dictas summas, ut præfertur donatas, & earum singulas exigent, & de eis quietan. fecimus, & constituimus, prout in aliis nostris literis plenius continetur.

Causæ concessionis hujus Jurisdictionis.

§.2. Considerantes, quod eis valde difficile redderetur, si pro consequitione supradictorum creditorum, eis ut præfertur, donatorum, & concessorum, & quorumvis aliorum honorum, & pecuniarum, Domui, seu Collegio hujusmodi, ac personis pro tempore in eo degen. debitarum, mantentioneque, & conservatione omnium bonorum suorum, jurium, & actionum,

nunc & pro tempore tam ad Domum, & Collegium hujusmodi, quam etiam singulas personas in eo degentes, illiusque officiales, Administratores, & illi deservientes, ac litium, & causarum desuper tam active, quam passive jam forsitan ortarum, & quæ oriri contingerit in futurum, in diversis Almae Urbis Tribunalibus, & coram diversis Judicibus agere, seu trahi, & se, ac eorum, & Domus, seu Collegii hujusmodi bona, & jura recuperare, ac defendere, & tueri cogentur, ac in diversis locis molestentur, volentes propterea eorum indemnitati, ac jurium, & bonorum conservationi opportune consulere, ac paternam diligentiam providere.

Deputatio Juridici causarum dicte Monasterii, & ejus per sonarum.

§.3. Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, harum serie, hac prima vice, dilectum filium Rodolphum Bonifolium Bononien. Senatorem, de cujus scientia, providentia, solertia, & integritate plurimum in Domino confidimus, in Judicem Ordinarium dicte Domus, seu Collegii, ac quarumcumque personarum illius tam Virginum, & Viduarum, & aliarum Mulierum supradictarum, quam etiam quarumcumque aliarum personarum tam ibi pro tempore degen., quam etiam ad servitium ejusdem Domus, seu Collegii commorantium, cujusvis sexus, ordinis, conditionis existentium, necnon Officialium, & Administratores illius pro tempore deputatorum, eorum officio, & administratione, dumtaxat durante pro hac prima vice eligimus, constituimus, & deputamus; relicta in posterum eidem Confraternitati, & ejus Officialibus, alium, seu alios debite amoven. seu revocan. prout sibi bene visum fuerit.

Concessio Jurisdictionis & plurius.

§.4. Cum plena, ampla, & libera facultate, auctoritate, & potestate, ac Jurisdictione, omnes, & singulas lites, & causas, ac differentias tam civiles, quam criminales, & mixtas tam super exactione dicte Domus, seu Collegii hujusmodi, & personarum predictarum, quam etiam eorum bonorum, rerum, jurium, & actionum, nec non aliorum quorumcumque inter vivos, & causa mortis, vel quasi contractum etiam inter se. Camerales obligationes, & seu illius vim habentes, active, & passive, ultra citroque, etiam per appellationem, & in quacumque instantia, quavis occasione, pre-tensione, vel causa, & pre-textu, quomodocumque, & qualitercumque motas, & moveudas, summarie, simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta, ac etiam manu regia, & absque aliqua substantialium, aut aliorum terminorum observatione, aut alia tela judiciaria, ubicumque, & quomodocumque principaliter, vel incidenter tractabitur, aut agatur de aliquo etiam minimo jure, aut interesse Domus, seu Collegii, aut personarum predictarum, seu cujuslibet earum tam active, quam passive, ac privative ad omnes, & singulos alios tam ordinarios, quam Delegatos Judices,

dices, & Conservatores, ac exequutores, cuiusvis ordinis, status, gradus, & conditionis existentes, & quavis auctoritate, privilegio, indulto, & jurisdictione suffultos, eorumque Curias, & Tribunalia, Ecclesiastica, & secularia, singulis diebus, & horis, praterquam in honorem Dei feriat, omni, & quacumque appellatione remota audien. viden. cognoscen. deciden. ac sine debito terminan. ac debite executioni demandan. & demandari facien. illaque, & earum singulas a quibuscumque Tribunalibus, & Iudicibus Ordinariis, & Commissariis, & aliis predictis, necnon Convertitarum, Neophytorum, Sancti Jacobi Incurabilium, Consolationis, & aliorum Piorum Locorum, ac Ripa, & Ripette, Burgi Sancti Petri, Curia Capitoline Alme Urbis Conservatoribus, Auditore Camera, & Vicario nostro generali in dicta Urbe, & eius districtu, ac Palatii nostri Apostolici Auditoribus, ac dicta Urbis Governatore, Senatore, & quibusvis aliis Iudicibus, & Conservatoribus, etiam si Iudices, & Conservatores, ac Tribunalia huiusmodi similia, aut amplissimum privilegium haberent, in statu, & terminis, in quibus cause ipse reperientur, aut alias quomodolibet, prout ei visum fuerit, avocant. & reassumen. & eis ne sese in causa, & causis huiusmodi ingerere, aut intrromittere, ac partibus, ne coram alio comparere, aut procedere audeant, sub pecuniariis poenis arbitrio suo imponendis, applican. & moderan. inhiben. Et inobedientes, & rebelles poenas predictas damnabiliter incidisse, & incurrisse, declaran. aggravan. & reagravan. Ita quod nullo unquam tempore Dominus, seu Collegium huiusmodi, ac persona predicta, nec earum aliqua quavis occasione, vel causa, aut preterensione, seu pretextu ad instantiam quarumvis personarum, Communitatum, Universitatum, Capitulum, & Congregationum, Societatum, & Confraternitatum, secularium, seu cuiusvis Ordinis Regularium, nec minus Conventuum, Monasteriorum, Prioratum, Hospitalium, aut Religionum, seu Congregationum, aliarumque Ecclesiarum, & piorum locorum, etiam magis privilegiatorum, & similem, vel ampliore facultatem habentium, seu quarumvis aliarum personarum Ecclesiasticarum, regularium, vel secularium, dignitatis, & conditionis existent, alibi quam coram supradicto Rodolpho, & pro tempore Iudice eis, ut praefertur, deputato, & seu deputati trahi, aut vocari, nec molestari, aut conveniri, causaque coram ipso pro tempore introducta, ab eo avocari, nec illi minusque partibus inhiberi possit.

Facultes procedendi quantum ad aliter iudicium inhibitione non accenta.

§.5. Decernentes, & volentes, motu, scientia, & potestate similibus, quod idem Rodolphus, & pro tempore Iudex, quacumque reassumptione ab eisdem supradictis, & aliis quibuscumque, quomodocumque, & qualitercumque per quoscumque Iudices factis, & inhibitione, sub quibusvis

centuris, & poenis emanata non obstan. possit, & valeat, ad ulteriora in causis predictis, usque ad illarum finalem expeditionem, & executionem absque alicujus poena, aut censura incursum, aut spoli, seu attentatorum vitio, procedere, & exequi facere.

§.6. Praesentes quoque, & desuper conficiendas literas, etiam ex eo quod dicti Governatoris, & aliorum Tribunalium supradictorum, Notarii, Montifra, & alii interesse habent. ad hoc vocati non fuerint, nec praemissis consenserint, aut alias de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel alio quopiam defectu, nullo unquam tempore argui, notari, vel impugnari, aut alias ad viam juris reduci posse, sed semper validas, & efficaces existere, & quoties revocate, seu reducta forent, toties in pristinum statum restitutas, & reintegratas existere, neque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, vel alios Romanos Pontifices Praedecessores, seu Successores nostros, sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis, etiam motu, & scientia similibus pro tempore factis, & faciendis comprehendendi, sed semper ab illis, exceptas, & suum plenarium effectum sortiri debere.

§.7. Sicque per quoscumque Iudices, & dicti Apostolici Palatii Auditores, & Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritumque, & inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.8. Non obstantibus praemissis, ac quorumcumque Congregationum, Societatum, Confraternitatum, Monasteriorum, Prioratum, Coenobiorum, Militiarum, Hospitalium, Conventuum, Religionum, Ordinum, & Ecclesiarum, & aliorum piorum Locorum huiusmodi, necnon dictae Urbis statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Vicario, Governatori, A.C., Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus dictae Urbis, & aliis quibuscumque Iudicibus, & Notariis predictis, & quibusvis aliis, illis & singulis illorum sub quibuscumque tenoribus, & formis, necnon quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie quomodolibet concessis, etiam si in eis expresse caveatur, quod illis derogari nequeat, nisi derogationes huiusmodi, & cause in eis forsan expresse, specialiter infererentur, ac de consensu Superiorum, Monasteriorum Ordinum, Congregationum, & aliorum Piorum Locorum, aut Iudicum, & Notariorum huiusmodi fierent, aut alias factae derogationes huiusmodi

Clausula huius concessionis praeservativa.

Clausula sublata.

Clausula derogatoria derogationum.

di

di nemini suffragentur. Quibus omnibus, & singulis, etiam si illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales ideam importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exposita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie pari motu specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Et quod praedicta donatio infirmari non debeat, nec minus praesentes in Camera praesentari, & registrari debeant; non obstantibus Constitutionibus Pii Quarti de registran., quibus quo ad hoc derogamus.

§.9. Volumus autem, quod eorumdem praesentium transumptis, etiam impressis, ac manu uoiv ex Administratoribus, & Notariis Domus, seu Collegii huiusmodi pro tempore existentium, subscriptis, & sigillo dictae Domus munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 24. Octobris 1595. Pontificatus nostri Anno IV.

Concessio quorumcumque Privilegiorum, & gratiarum Universitati Studii generalis Mexican.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

EX supernae dispositionis arbitrio Gregi Dominico Praesidentes, inter Curas multiplices, quam ex ministerio nostri Pastoralis officii Nobis incumbere censuimus, illam, per quam Universitatum studiorum generalium praesertim in Indiis Occidentalibus canonice erectarum statui, & quieti consulatur, libenter amplectimur, ac ut persona in scientiis, & facultatum diversis generibus invigilantes a Nobis gratias, & favores reportasse letentur, nostri pastoralis officii partes, maxime dum id catholicorum Regum vota exposcant, favorabiliter impendimus.

§.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod iam a pluribus annis in Civitate Mexican. novae Hispaniae in Indiis Occidentalibus una Studii generalis Universitas, in qua Theologia, & Doctorum, ac forsan aliarum facultatum, & scientiarum lectiones habentur de consensu praefati Philippi Regis, qui earum partium etiam Dominus temporalis existit, introducta, ac usu recepta existit, pluresque scholares, absoluto ibidem Studiorum suorum cursu, alii quidem Magistri Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

in Theologia, alii vero Doctoratus in Decretis, ac Licentiatum, & forsan alios gradus a Lectore, & professoribus eisdem Universitatis pro tempore existentibus, & forsan aliis bona fide susceperunt, eisque ita susceptis, & eorum privilegiis usi fuerunt. Et sicut eadem expositio subijungebat, ut si gradus suscepti, & impositum ibidem suscipiendi, atque adeo universum Studii generalis huiusmodi exercitium, cum maiori Dei gloria, & eius Sanctae fidei exaltatione deinceps procedatur idem Philippus Rex pia meditatione ductus, & iam experientia comprobatum habens quantum univ. Reipublicae Christianae, praesertim apud illos novos fidei Catholicae Cultores talis Universitas in dicta Civitate, quae admodum insignis, & frequens existit, utilitatis asserat, plurimum cupit dictae Universitati per Nos, ut infra indulgeri.

§.2. Nos igitur consideratione praefati Philippi Regis super hoc humiliter supplicantis, dictae Universitati, illiusque Rectoribus, professoribus, & scholaribus etiam iam graduatis, ac nunc, & pro tempore existentibus, quod omnes, & singuli Magisterii in Theologia, ac Doctoratus in Decretis, vel aliis facultatibus, seu alios gradus hactenus susceperunt, eisdem gradibus, eorumque privilegiis, facultatibus, & prerogativis uti; nec non quod deinceps Rector, & seu alii Doctores, Lectores, & Professores eisdem Universitatis praesentes, & futuri, Magisterii, Doctoratus, & Licentiatum, ac Baccalaureatus, aliosque gradus, tam in praefatis, quam etiam philosophiae, & Juris Civilis, aliisque facultatibus atque scientiis scholaribus ipsis suis loco, & tempore, ac cum insignibus solitis, praevio diligenti, ac rigoroso examine, ac servatis servandis conferre; ipsique scholares illos, & alios actus suscipere, & exercere, ac tam ipsi, quam Doctores, & professores, ipsaque tota Universitas, & Studium generale ejusdem Civitatis omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, facultatibus, prerogativis, indultis, favoribus, & gratis quibus Salamantin., & Compostellan. aliaque Studiorum generalium Universitates Regnorum Hispaniarum, ac Civitatis Lima in Indiis Bel Peru de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, & aliis quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterant quomodolibet in futurum, pariformiter, & aequo principaliter, ac absque ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere, ipsamque Universitatem Studii generalis Civitatis Mexican. instar, & secundum Statuta, consuetudines, privilegia, & facultates Salamantin., & Compostellan., ac Liman., aliarumque huiusmodi Universitatum regere, exercere, & administrare libere, & licite valeant, auctoritate Apostolica tenore praesentium, concedimus, & indulgemus, ac licentiam, & facultatem impertimur.

§.3. Neque Doctores, professores, & scholares iam, ut praefertur, & deinceps graduandos, aliosque Officiales, & Mi-

Hec autem Universitates Propagandae Fidei Catholicae nonnulli concedebat.

* Sic.

Clemens gradus collator habet, & hinc Universitati certentium similibus Universitatibus Privilegia concedit.

Clausula.

L

& Ministros ejusdem Universitatis Mexican. ab aliquo molestari, perturbari, inquietari, vel impediri posse; Sicque per quoscumque Judices Ecclesiasticos, & seculares sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, defini, decidi, ac interpretari debere, nec non si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari, irritum, & inane decernimus.

Derogatio
conscriptum.

§. 4. Non obstantibus premissis, ac quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non Cancellarie Apostolicæ Regulis etiam de gratis ad instar non concedendis, nec non Statutis, legibus, & consuetudinibus quarumcumque Civitatum, & Locorum, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & verborum formis, ac literis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam si de illis specialis, specifica &c. foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum nil penitus omisso infererentur, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli &c. incursum.

Dat. die 7.
Octobris 1595.
An. IV.

Datum Tusculi Anno Incarnationis Dominicæ 1595., Nonis Octobris Pontificatus nostri Anno quarto.

CXII.

Approbatio Indicii Librorum prohibitorum a Pio IV. iam confirmati, & nuper sumpti: Et facultas Cardinalium Congregationis super Indice, decidendi Dobia desuper emergentia, cum innovatione aliorum indultorum eis competentium.

Hanc Indicem habes in fine Concilii Tridentini, & supplem. utam habes in liberulo, paucos ante annos nostris typis vulgato. Ejus autem approbationem lege in Pio IV. Constit. XCL. quæ incipit Dominici Tom. IV. Par. II. fol. 174.

Super hoc Indice, Congregationem Cardinalium instituit Sixtus V. cum amplissimis facultatibus, ut in ejus Const. CXVII. Immensa. Tom. IV. Par. IV. fol. 392.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

Sacro sanctum catholica fidei depositum, sine qua Deo placere, aut æternam salutem consequi nemini licet, ut saluum in Ecclesia Dei perpetuo conservaretur, posterisque inviolatum traderetur, pastoralis Romanor. Pontificum vigilantia, summo semper studio, & contentione laboravit. Ipsi enim a Christo Domino, hujus tam pretiosi depositi auctore, & illud fideliter custodiendi, & bonum semen patris fami-

lias ab inimici hominis zizanii discernendi, & Ecclesiam salutari doctrina edificandi, præcipuam curam, summamque potestatem in beatissimo Petro Apostolorum Principe acceperunt. Quocirca sanctæ mem. Gelasius Primas, & Gregorius Novus, alique complures Romani Pontifices Prædecessores nostri zelo zelati pro domo Domini exercituum, ut hanc fidei catholice, doctrinæque integritatem salvam, incorruptamque in Ecclesia Dei retinerent, Apostolici animi magnitudine pro muro domus Israel, adversus ejusdem fidei hostes, se ipsos opponentes, ne illorum dolis, & insidiis, imprudentes, & simpliciores homines caperentur, lucem a tenebris, prava a rectis junxerunt, quæ sequenda, quæ cavenda essent, Christi fidei declarant, probatos, laudabiles, orthodoxos libros ab adultetinis, perniciosis, & apocryphis, singulari diligentia distinxerunt, postremo hereticorum impia dogmata, & noxia, ac venenata scripta, Concilliorum decretis, Pontificiis constitutionibus, aut alio opportuno censura genere condemnarunt.

Concilium
Tridentinum
hunc Indicem
conferit, &
Pio IV. illius
approbatione
tenetur, ut le-
gitur in fine
dicit Concilii.

§. 1. Sed cum nostris hæc calamitosis, & novissimis temporibus antiquus humani generis hostis, a sua malitia nunquam recedens, ad eandem catholicam doctrinam, & veritatem labefactandam, pestiferas hereses, & detestabiles errores, aut novos conspiceret, aut veteres ex inferis excitaret, sacra Tridentina Synodus pestilentem noxiorum librorum copiam, quæ plus nimio exereverat, coercere, atque auferre cupiens, primum quidem doctissimos aliquot viros delegit, qui de tota ea re cognoscerent, & deliberaret; deinde vero, cum in negotio non parum progressi essent, justis de causis eadem Synodus permota, ad ipsam Apostolicam Sedem integram rem defendendam statuit.

Pius IV. ap-
probavit.

§. 2. Itaque sel. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster, qui tunc ad Ecclesiam gubernacula sedebat, Prælati quosdam doctrina, & prudentia præstantibus adhibitis, Indicem librorum prohibitorum, & Regulas quasdam, per suas literas in forma Brevis promulgavit, & hujusmodi noxiorum librorum detrimentis depellendis opportune providit. Cæterum, licet illa pro temporis ratione prudenter fuerint tunc constituta, tamen cum Satana astutia, in hujusmodi librorum editione nova in dies mala crescerent; nam post illud tempus alii etiam libri perniciosi partim conscripti, atque editi, partim qui scripti conscripti, atque delituerant, in medium prodire, quorum lectione simpliciores, & incauti homines, in errores induci facile poterant. Propterea pia mem. Sixtus Papa V. Prædecessor noster multis illustratis, atque ad regulas adjectis necessariis rebus, mandavit, ut nonnulli alii ejusdem generis libri eidem Indici adderentur.

Sixtus V. alios libros addi
justi, sed re-
infesta obit,
& in Pontif.
perfecti.

§. 3. Verum cum idem Sixtus, re minime absoluta, ab humanis excefferit; Nos animarum salutem, quantum cum Domino possumus, consulentes, quod jam pridem uti-

utiliter ceptum, & a multis diu desideratum erat, hoc tempore omnino perficiendum, atque in lucem edendum duximus. Venerabili igitur fratri nostro Marco Antonio Episc. Prænestino de Columna, & dilectis filiis nostris Augustino S. Marci de Verona, Simeoni S. Anastasie de Terranova, Hieronymo S. Mariæ super Minerarum Aculano, Federico S. Mariæ Angelorum in Thermis Borromæo, Francisco S. Mariæ Transpontinae Toletæ, titularum Presbyteris, necnon Alcanio S. Mariæ in Cosmedin. Columna Diacono Cardinalibus, super hujusmodi Indice per nos deputatis, alisque piis, & eruditissimis in consilium adhibitis, ea omnia, ac singula, quæ a Sixto V. ut supra diximus, instituta erant, diligenter examinanda commissimus, quæ cum magno studio visa, ac Deo favente, demum absoluta fuerunt.

Et modo ap-
probavit.

§. 4. Nos tam eandem Pii Prædecessoris Constitutionem, & Indicem, ac Regulas, quorum omnium tenores haberi volumus pro expressis, quam hæc ipsa illis addita, prout inferius descripta sunt, omnia, & singula, auctoritate Apostolica, tenore presentium approbamus, & presentis scripti patrocinio communimus, atque ab omnibus, tam Universitatibus, quam singularibus personis ubique locorum existentibus, sub eidem penis in dicta Pii Constitutione contentis observari præcipimus, & mandamus. Quo autem facilius negotium, tum prohibitionis, tum expurgationis, & impressionis librorum peragatur, eas omnes facultates, privilegia, & indulta, quæ recem. Pius V. Magistro Sacri Palatii primum, deinde Gregorius XIII., & Sixtus V. Cardinalibus Congregationis prædictæ concesserunt, quorum tenores hic volumus haberi pro expressis, confirmamus, & quantum opus est, innovamus, in his omnibus, quæ additis in hoc Indice non aduersantur.

Dubia super
eo emergen-
tia, decisioni
Congregatio-
nis remittit.

§. 5. Volumusque propterea, ac decernimus, ut si qua in posterum dubitationes, aut controversæ circa ipsum Indicem, illiusque Regulas, alique illis addita emergerint, ad Congregationem supradictorum Cardinalium, seu aliorum, qui pro tempore super Indice hujusmodi deputati fuerint, referantur, & ex sententia eorumdem Cardinalium, Nobis, aut Successoribus nostris, si rei gravitas id postulerit, consultis, declarentur, & decendantur, quorum auctoritate tum permittendis, tum prohibendis, expurgandis, & imprimendis libris, aliisque ad eam rem pertinentibus explicandis, volumus esse præcipuam, atque ita mandamus ab omnibus Venerabilibus Fratibus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, & dilectis filiis Inquisitoribus, Universitatibus, Magistris, Doctoribus, Bishops, Impresoribus, Mercatoribus, Gabellariis, ceterisque omnibus cujuscumque gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticis secularibus, vel regularibus, quam Laicis quocumque honore, vel dignitate præditis, inviolabiliter observari.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

§. 6. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, provincialibus, & sinodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apost. sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum inserta mentio habenda esset, tenores hujusmodi presentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contra
decog.

Exemplis cre-
di mandari.

§. 7. Decernentes eandem presentium exemplis, etiam impressis, Notariis publici manu subscriptis, & sigillo Prælati alienigenæ Ecclesiasticæ obsegnatis, eandem haberi fidem, quæ haberetur ipsi presentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. IV.
17. Octobris.

Dat. Tusculi, sub Annulo Piscatoris, die 17. Octob. 1595. Pontificatus nostri Anno quarto.

CXIII.

Commissio Nuncio Hispaniarum, ut si concordiam inter Regem Catholicum, ac Archiepiscopum, & Ecclesiasticos Civitatis, & Diocesis Castellæ, initam super Primitivis, & Decimis, quarum exsistentia ob irrigationem Fluminis a clar. mem. Carolo V. Imperatore factam, eidem Regi ex concessione Apostolica debetur, eidem Archiepiscopo, & Ecclesiasticis utilem esse comperit, Apostolica auctoritate confirmet.

Ex Reg. in
Secret. Arcu.

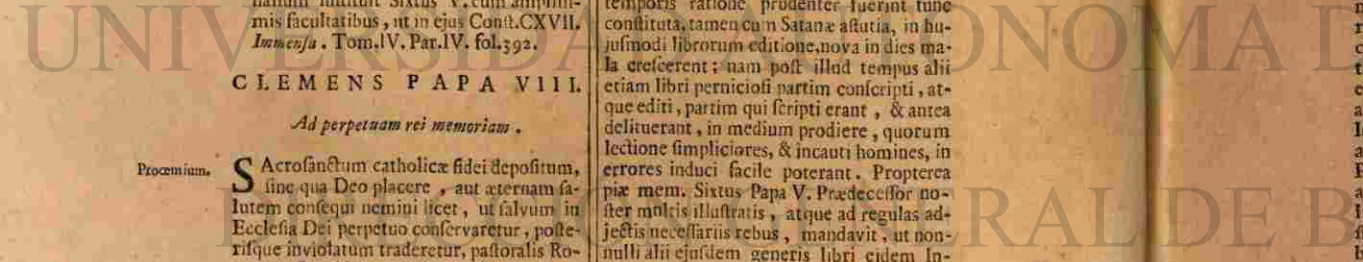
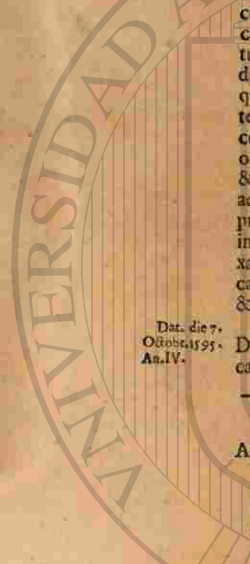
Dilecto filio Nostro, & Apostolicæ Sedis in Regni Hispaniarum Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, ac Ven. Frater Archiepiscopus Castellæ, alique in infra scripta concordia interesse habentes, quod alias sel. rec. Clementi VII., & Paulo III., & successive Julio etiam III. Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris pro parte clar. mem. Caroli V. Romanorum Imperatoris, qui etiam Aragonum, & Navarræ Rex Catholicus erat, exposito, quod provide considerans propter penuriam Aquarum, & quæ exinde caulabatur sterilitas Terrarum Aragonum, & certæ partis Navarræ Regnorum habitatoribus ipsius Regni Aragonum in eorum alimentis, & aliis rebus humanæ vitæ necesse-

Faciliter.

1594

cellariis maximam pati aegritatem, & tanquam optimus subditorum suorum Protektor. age stati huiusmodi providere volens, ex duobus insignibus Fluminibus, lbero videlicet. & Xalone per dictum Regnum Aragonum decurrentibus, Aqvas pro dictis Terris irrigandis deduci mandaverat, & cum ex praemissis, tam propter alveorum distorum Fluminum asperitatem, quam longitudinem fovearum, & rivulorum pro decursibus Aquarum, magne admodum expensa necessitate essent, & ad eas suble- vandae Sedis Apostolicae auxilium, & aucto- ritas, prout in similibus fieri consueverat, plurimum requirentur, ipse Clemens, Paulus, & Julius praedecessores ad ipsius Caroli Imperatoris, & Regis supplicationem per diversas eorum literas certis viris pro- bis in partibus illis, & eorum cuilibet suc- cessive dederunt in mandatis, ut habita per eos, seu eorum alterum diligentem informa- tione, quantum quolibet anno a tunc pro- xime praeteritis tribus annis, fertili cum sterili compensato, pro Decimis, & Primitiis ex fructibus in Terris distorum Regnorum collectis Ecclesiis, Monasteriis, & aliis piis locis, aut illarum, seu illorum Rectoribus, vel Beneficiatis Casaraugustan., & Tirafo- nen. Civitatum, & Dioecesium persolutum fuisset, illisque perpetuis futuris temporibus singulis annis persolutis, augmentum Decimarum, & Primitiarum, quod tam ex fructuum superexcrecentia propter Ter- rarum irrigationem huiusmodi, quam ex Novalibus, quae ex derivatione, & irriga- tione aquarum huiusmodi provenirent, aut propterea ad culturam, & frogem pingui- orem redigerentur, pro tempore fierent, ei- dem Carolo Imperatori, & Regi, illiusque in dicto Regno Aragonum Successoribus, cum primum aqua Fluminis huiusmodi per foveas, sive rivulos ad terras irrigandas perducerentur, licet ad finem perducta non forent, etiam annis singulis persolvendum esse decernerent, prout in singulis literis praedictis plenius continetur.

Causa ineun- di Concordia.

§. 2. Cum autem, sicuti eadem expo- sitio subiungebat, informatio a principio, quantum quolibet anno a tum proxime praeteritis tribus annis, fertili cum sterili compensato, pro Decimis, & Primitiis praedictis Ecclesiis, Monasteriis, & piis locis persol- utum fuisset iuxta earundem literarum formam, facta non fuerit, sed postquam aquae pro irrigandis Terris huiusmodi per foveas, & rivulos cum magnis expensis dictus Carolus Imperator, & Rex deduci fecisset, & exinde habitatoribus earundem par- tium utilitas, & commoda non parva provenissent: superexcrecentia Decimarum, & Primitiarum, & Novalium Carolo Impe- ratori, & Regi, ac successively eidem Philip- po Regi eius Successori non iuxta literarum praedictarum formam, sed iuxta extimationem, quantum singulis annis Decima, & Primitiae, habita ratione pluviarum, pro- pter huiusmodi irrigationes excreverint, facta fuit: & quia forma huiusmodi valde in- commoda, & dispendiosa, ac praeter for-

mam praedictarum literarum Apostolica- rum existit ob non factam, ut praefertur, a principio Ecclesiis, Monasteriis, & aliis lo- cis praedictis assignationem, iuxta earum- dem literarum Apostolicarum formam. Quibus omnibus per Philippum Regem, & Archiepiscopum Casaraugustan., ac interesse habentes mature consideratis, auditaque peritorum in praemissis sententia, ac habita ratione, quantum annuatim, dicta posteriori forma per eos, ut praefertur, servata, Eccle- siis, Monasteriis, & locis praedictis obve- nerit ab anno 1547. ad annum 1593., a quo tempore Terra infra scriptorum locorum, irrigantur, ut ex processibus apparet, eorum- dem peritorum adhibito consilio, omni- busque rite, & recte, ac mature examinatis inter Philippum Regem, ac dictum Archie- piscopum, & alios interesse habentes ad hu- iusmodi verbo, vel in scriptis devotum, fuit concordiam, videlicet: quod Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Beneficiatis huiusmodi semel assignetur id, quod habere, & conse- qui debent, non autem ad arbitrium, & prout unoquoque anno pluit, & aliter Cam- pi irrigantur, sed inde Bannel, videlicet quinque ex sex, & inde Cortes, duae ex tri- bus, nec non inde Mollene, tres ex quinque partibus ipsi Philippo Regi, reliquae vero partes Ordinario, & aliis interesse habenti- bus, ac inde Gilluc locis, seu Oppidis Ca- saraugustan; Dioecesis, medietas Philippo Re- gi, aliaque medietas fructuum decimalium, & primitiarum Terrarum ab antiquo coli solitarum eidem Ordinario, & interesse habentibus praedictis darentur, salvis in reli- quis Juribus dicti Philippi Regis super Decimis, & Primitiis dictarum Terrarum, quae ab Anno 1547. culta fuerunt, & denuo coluntur, & irrigantur, & antea non cole- bantur, quae omnes ad eundem Philippum Regem spectent: Quod vero a Rivulo, seu fovea Zeque irrigari non possunt, omnes ad eundem Ordinarium, & interesse habentes spectent, nec sub aliqua divisione comprehendantur: haec tamen Concordia intelligi debeat, & duret, quatenus terra ir- rigentur, aut ad hoc aqua detur, ac donec fovea, seu rivulus Zeque huiusmodi in to- tum perficiatur, itaut termini, seu Territo- ria Casaraugustan., & planities de Fuentes illo irrigentur, & alias, ac aliter, prout in dicta Concordia, & Scripturis desuper con- fectis plenius continetur.

Concordia.

§. 3. Cumque praemissa in earundem- partium, & praesertim Ecclesiarum major- em commodum, & utilitatem cedere dicantur, & tam dictus Philippus Rex, quam Archiepiscopus Casaraugustan., & alii inter- esse habentes, cuperent Concordiam hu- iusmodi pro illius observatione, & subsisten- tia firmiori Nostro, & Sedis Apostolicae pa- trocinio roborari: Nobis humiliter suppli- cari fecerunt, quatenus in praemissis oppor- tune providere de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos itaque huiusmodi suppli- cationibus inclinati, ac singularum praede- cessorum, & aliarum literarum tenores, & inde sequuta, pro expressis habentes, Fra- ternitati

Commissio de qua in Rubrica.

ternitati tuae per praesentes committimus, & mandamus, quatenus consideratis per te, vel alium, seu alios, quos ad id idoneos du- xeris deputan. considerandis, si Concor- diam huiusmodi in eisdem Archiepiscopi, & interesse habentium commodum esse re- pereris, eam, prout facta est, auctoritate Nostra confirmes, & approbes, nec non omnes, & singulos tam Juris, quam facti, & quocumque alios defectus, si qui tam in Concordia, quam, aliis praemissis, & inde sequutis quomodolibet intervenerunt, sup- pleas, illicque perpetue firmitatis robur ad- jicias, ac eam ab omnibus interesse habenti- bus, etiam sub Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis inviolabiliter observari carce, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum

Dat. die 6. Novem. 1595. An. IV.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationi- bus Apostolicis, nec non Statutis, legibus, & consuetudinibus, ac praedictis, & aliis li- teris Apostolicis, ceterisque contrariis qui- buscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub An- nulo Piscatoris die 6. Novembris 1595. Pontificatus Nostri Anno quarto.

CXIV.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Statuitur, quod Causa Mercatorum Uni- versitatis Anconitanae, qui merces suas, tam ad grossum, ut vocant, quam minu- tum vendunt, definiantur per Consules Mercatorum dictae Universitatis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Papa deside- rium commu- cum in An- conitana Ur- be restituen- di.

Idcirco Causa mercatorum occasione mota a Consulibus deservit fir- muerat anno superiori.

Inter cetera cordis nostri desiderabilia illud maxime cordi Nobis haeret, ut commercia Mercatorum in Civitate nostra Anconitana, quae a nonnullis annis citra restricta non modicum fuisse videntur, ite- rum nostris praesertim temporibus relin- quantur, & florent.

§. 1. Idcirco superiori anno per nostras literas octavo idus Martii Pontificatus nostri anno tertio datas diversa Privilegia, Immunitates, & salvos conductus Merca- toribus Anconam venientibus, & ibi com- morantibus concessimus, prout in ipsis literis, quarum tenorem praesentibus pro- expresso haberi volumus, plenius continetur: Inter cetera vero illud curavimus, ne Mercatores, ac personae quaecumque ad Portum Anconitan. confluentes, vel inibi commorantes litium dispendiis, atque in- commodis ab huiusmodi commercio dis- traherentur, & ut eorum controversiae, & lites quam citissime, & minimo dispendio terminarentur, statuimus, ut quot annis ex numero Mercatorum inibi commorantium, tres Consules eligerentur, unus nimirum ex Florentina, alius vero per ultramarinos, & tertius ex alia quavis Natione arbitrio Universitatis Mercatorum in praedicta Ci-

vitae degentium, quorum, vel de eorum ex eis conjunctim procedentium iudicio, Cau- se omnes inter Mercatores invicem, seu inter illos, & alias personas, aut etiam inter alios quocumque occasione mercatura quomodolibet motae, & movende summa- rie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Iudicii, sola facti veritate inspecta cognoscerentur, audirentur, & decideren- tur: Consules vero praedicti Assesorem aliquem Jurisperitum suo arbitrio assumen- tem, cuius voto in eiusmodi Causis defini- endis uti possent. Quodque si res, de qui- bus agetur, valorem quadraginta scutorum non excederent, a Sententiis, vel decretis vim definitivae habentibus eorundem Con- sulum non liceret provocare: Sin autem praedictam summam excederent, non ad alium Iudicem fas esset appellare, quam ad septem, vel octo Mercatores forte ex- trahendos, qui huiusmodi Causas appellatio- num, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Iudicii sola facti veritate inspecta terminarent, nec ulter- rius, quam semel tantum ulla appellatio daretur.

Nonnullis tam- men eorum iudicium eius- genibus.

§. 2. Cum autem, sicut nuper accepimus, nonnulli particulares, sive pro eorum proprio interesse, ut Mercatores litium an- fractibus defatigati, eorum credita, & Jura deferere cogantur, sive alias ob causas iudicium Consulum, & Iudicum appellatio- num praedictorum effugere, ac lites in longum protrahere satagentes, in dubium re- vocare curent, veros Mercatores Matricu- latos iuxta Capitula per dilectos filios Nos- trum, & S. R. E. Camerarium, ac Thesaurarium Generalem edita ratione mercium, quas in dicta Civitate minutatim vendunt, tam in vim Instrumentorum in forma Ca- merae celebratorum, quam vigore partita- rum Librorum Mercantium, aut quarum- cumque aliarum Scripturarum, coram dictis Mercatorum Consulibus Debitores convenire, neque vicissim conveniri posse, & super his per diversas Inhibitiones a Tribu- nalibus, sive Venerabilis Fratris Episcopi, sive dilecti filii Governatoris Anconitan. obtentas Judicium, & jurisdictionem dicto- rum Consulum, & Iudicum appellationum impediunt, & perturbant, ex quibus Com- mercio Mercatorum huiusmodi non modicum affertur praedictum.

Clemens illo- rum auctori- tatem ampli- at, prout in Rubrica.

§. 3. Nos itaque in praemissis, ut par- est, opportune providere, ac literas nostras praedictas effectum omnino sortiri volentes Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione Nostra, literas praedictas innovantes, & contentas in illis observari debere decernentes, au- thoritate Apostolica tenore praesentium decernimus, & declaramus, non solum eos Mercatores, qui merces suas, ut vocant ad grossum, sed etiam Mercatores ipsos in Universitate Anconitan. Matriculatos etiam qui fundacos, & Apothecas habent, & exer- cent, ratione Mercium suarum etiam quae minutatim, & dictum venduntur, quocum- que

que eorum Debitores etiam Cives Anconitanos, & quantumcumque privilegiatos, & exemptos, tam vigore Instrumentorum, quam parritarum Librorum Mercantiliu hujusmodi, aliarumque quarumcumque Scripturarum coram dictis Consulis, & Judicibus appellationum respective convenire, & vicissim coram eisdem ipsos Mercatores conveniri debere, ipsosque Consules, & Judices appellationum juxta predictarum nostrarum literarum tenorem, causas quascumque ratione mercium hujusmodi, tam quae ad grossum, quam quae ad minutum venduntur, privative quoad alios quoscumque Judices, & Tribunalia, etiam Episcopi, & Gubernatoris predictorum, ac Gubernatoris etiam Provinciae Nostrae Marchiae Anconitanae, ac Tribunalis Rotae Mercatorum, nec non etiam quoad Rotae Auditores, nec non S. R. E. Camerarium, ac Thesaurarium Generalem, & Cameram Apostolicam decidere, & terminare posse, & debere.

Claulura.

Tolletur quibuslibet Judicibus, quibuslibet in hujusmodi causis se ingerant.

Et facultatem Consilibus predictis concedit procedendi.

Quibuslibet que in contrarium non obstantibus.

§. 4. Sicque per predictos, & alios Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate fuergentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate fuerit, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Inhibentes nihilominus eisdem Episcopis, & Gubernatoribus, Auditoribus, Camerario, Thesaurario, & Camera Apostolicae Praesidentibus, & Clericis, aliisque Judicibus quibuscumque sub indignationis nostrae, ac sub excommunicationis latae sententiae eo ipso incurren, ac alius arbitrio nostro penitus, ne de cetero in hujusmodi causis se quoquo modo intromittere, neve inhibitiones, aut significationes, vel non gravetur super hujusmodi causis concedere, vel alias quo modocumque Judicium, & Jurisdictionem dictorum Consulum impedire, vel retardare audeant, seu praesumant; & si contra praemissa aliquo modo per eos fieri contingat, irritum, & inane, ac nullius roboris, vel momenti fore sciant.

§. 6. Ipsi vero Consilibus, ac predictis Judicibus appellationum hujusmodi nunc, & pro tempore existentibus, ut in causis hujusmodi quibuslibet Inhibitionibus, aut aliis impedimentis Judicium, & Tribunalium hujusmodi concessis, & concedendis minime attentis, nec obstantibus, & absque incurfu censurarum, & poenarum in eis appositaram procedere, & terminare, utque quoscumque tam Actores, quam Reos ad alios Judices, vel Tribunalia predictos recurrentes per poenarias, ac alias eorum arbitrio imponendas, & applicandas poenas ad eorum Judicium trahere valeant, concedimus, & indulgemus.

§. 7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictae Civitatis Anconitanae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Consuetudinibus,

privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis ipsi Civitati, ejusque Civibus, & Incolis in contrarium praemissorum quomodocumque concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum, non autem per clausulas generales item importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, vel aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum inferrentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac omnibus illis, quae in praedictis literis volumus non obstante, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 30. Novembris 1595. Pontificatus Nostri Anno quarto.

Dat. die 30. Novembris 1595. Ann. IV.

CXV.

Quod in crimine Assassini contra personas Ecclesiasticas, declaratio spectet ad Judicem Ecclesiasticum, & contra Milites, aliasque personas Conventus, & Hospitalis S. Joanni Hierosolymitani pertineat ad eorum Superiores, adjuncto Episcopo loci, antequam Judices seculares aliquam declaratoriam desuper ferant, vel ad poenarum executionem deveniant.

Cetera de hac Militia vide in Constitut. XV. Anst. II. Christianae. Tom. II. fol. 346.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. Aequa, & circumspecta Romani Pontificis providentia, inter cetera quae ei divinitus incumbunt onera, illud etiam sollicite prospicere, & cavere debet, ne Seculares Judices in personas Ecclesiasticas, & praesertim Hospitalis S. Jo: Hierosolymitani, pro fidei Catholicae adversus Christiani nominis hostes defensione assidue laborantes, sub praetextu criminis Assassini, ultra quam deceat, manus extendant.

§. 2. Propterea Nos pro Pastoralis Officii nostri munere, his malis, atque incommodis, quae de cetero evenire possent, opportuna ratione obviare volentes, & ut Milites Religiosi, ac persona Hospitalis praedicti, in suis Immunitatibus, & privilegiis, ut par est, conserventur illaesi, Motu proprio non ad ipsius Religionis, aut alicujus pro ea nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & de Apostolica potestate plenitudine,

§. 3. Hac nostra perpetuis futuris temporibus valitura Constitutione decernimus, declarationem criminis Assassini ad Judicem Ecclesiasticum omnino pertinere.

§. 4. Ideoque omnibus, & singulis quarumcumque Civitatum, Provinciarum, Terrarum,

Ne Judices seculares in personas Ecclesiasticas, ultra quam deceat manus extendant.

Utque Milites Religiosi sint privilegii perfruantur.

Decernit declaratum criminis Assassini ad Judicem Ecclesiasticum pertinere. Et quoad hos milites speciatim.

rum,

re ad eorum Superiorum auctoritate loci Episcopo.

Claulura sub lata.

Claulura de rogatione.

Transumptum fidei.

rarum, Regnorum, & Dominiorum Curris, Tribunalibus, Magistratibus, nec non Gubernatoribus, Potestatibus, Officialibus, & Ministris, ceterisque personis quacumque etiam Regali, Imperiali, & alia auctoritate, & potestate fungentibus, & functionis auctoritate Apostolica tenore praesentium districte prohibemus, atque interdici-mus, ne sub excommunicationis majoris latae sententiae, a qua non nisi a Romano Pontifice, praeterquam in mortis articulo constituti absolvi queant, aliisque poenis nostro, & Successorum nostrorum pro tempore existentium arbitrio insidendis, & per quemcumque eorum ipso facto, & ipso jure sine aliqua declaratione incurrendis, audeant, vel quoquo modo praesumant, ex nunc de cetero in perpetuum contra aliquos dicti Hospitalis Fratres, Milites, ac Religiosos, donatos, familiares, servitores, nec non Presbyteros Saeculares eorum Ecclesiis inservientes, dum eis inserviant, & alias qualvis personas dicti Hospitalis, declaratoriam aliquam sententiam ferre, quod assassini crimen commiserint, neque ad poenarum executionem devenire nisi prius per Superiores eorum, adjuncto sibi loci Episcopo, declaratum fuerit, eos tale assassinium commisisse, non obstante quavis etiam antiquissima, & immemorabili consuetudine in contrarium forsitan quomodolibet vigente.

§. 5. Decernentes quoque sic in praemissis omnibus per quoscumque Judices, & Commissarios Ecclesiasticos, & Saeculares, quavis etiam Imperiali, Regia, Ducali, aut alia auctoritate, & potestate fungentes, & futuros, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis etiam in corpore juris clausis, nec non statutis, legibus, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis hujusmodi Curris, Tribunalibus, Magistratibus, & aliis superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsitan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio facienda esset, illarum hujusmodi tenores praesentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, latissime hac vice specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem, quod praesentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo in dignitate ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Anno Piscatoris die 18. Decembris 1595. Pontificatus nostri Anno IV.

D. P. An. IV. 18. Decembr.

CXVI.

Unio Nationis Ruthenae cum Ecclesia Romana.

Ex Regest. in Sec. Br. (a)

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis in Civitate Dei nostri in monte sancto ejus, Civitas Dei supra montem posita, quae abscondi non potest, in qua gloriosa, & admiranda operatur Deus, & ipse fundavit eam Altissimus, Sancta est Ecclesia una Catholica, & Apostolica, aedificata a Christo Domino supra Beatissimum Apostolorum Principem Petrum, qui est fundamentum Ecclesiae, quod positum est a summo architecto Christo Jesu, qui cum sit primum fundamentum, & lapis electus, & angularis, qui portat, & sustentat omnia verbo virtutis suae, idem ipse qui vocat ea, quae non sunt, tanquam ea quae sunt, & qui dixit, & facta sunt. Simonem Jona filium hominem mortalem, & natura sua imbecillum singularis gratiae privilegio Cepham vocavit, hoc est Petrum, eique tantam firmitatem, & soliditatem dedit, ut esset petra immobilis, supra quam aedificavit Sanctam Civitatem suam, quae est Ecclesia Dei viventis, eademque per legitimam Summorum Romanorum Pontificum successionem, in quibus Beati Petri auctoritas nunquam deficit, aedificat autem usque in finem saeculorum. Itaque per omnes etates, & tempora ad hanc petram Fidei, Spiritu Sancto auctore, confluant gentes, & in hanc Deo dilectam Civitatem per salutis Baptismi januam introducuntur nationes, & populi multi. Sepe etiam, qui fallacis hominum, & Diaboli insidiis seducti per devia aberrantes, & perniciosa schismata sectati inservierunt se doloribus multis, & ab hac Sancta Civitate discesserunt, iidem Divina misericordiae abundantia per resipiscantiam, conversionem, & poenitentiam tamquam ex fluctibus emergunt, & erroribus, ac schismatibus damnatis, & repudiatis iterum in hanc sanctam Civitatem a Summo Romano

Procedimus.

(a) Hac Bulla legitur etiam in Bullario edito ad usum Sacrae Congregationis de Propaganda Fide. Hujus auctorem Unionis, quae constans semper fuit, multorum quippe Episcoporum, & Monachorum Ordinis Sancti Basilii, ac praesertim Lithuanorum, quorum quamplurimi a Moscibus in odium suscepti, propagataeque unionis, nostris quoque temporibus, gravissimis contumelias affecti, atque etiam interfecti fuerunt, sanguine firmata; meminit Thomas a Jesu in libro, quem edidit, de Conversione omnium Gentium verbo Rutheni Antonius Possivius in Appar. Sacrae, verbo eodem, & Baroivius in Append. ubi de Ruthenis agit.

mano Pontifice, qui illius Claves habet, reducuntur, & ad pristinam unitatem magno Ecclesie Catholice gaudio revocantur. Et ne veterem antiquitatis memoriam repetamus, novissime his diebus nostris illustre reconciliationis, & reversionis ad Catholicam Ecclesiam exemplum extitit Ruthenorum Episcoporum: qua in re abundantes divitas bonitatis Dei erga humilitatem nostram agnosceimus, qui cum ita disposuerit, ut Pontificatus Noster in tam multas Christianae Reipublicae calamitates, & tantam temporum acerbitatem incidere, sepe etiam secundum multitudinem dolorum in corde nostro consolationibus suis letificat animam nostram. Antea siquidem Rutheni Episcopi, atque ea omnis copiosa, & clara Natio cum Romana Ecclesia omnium Ecclesiarum Matre, & Magistra non communicabat, sed proprii sermonis, atque idiomatis usu, retento Graeco ritu, vivebat, & luctuosum Graecorum schisma sequebatur: ex quo sane schismate, quod intimo cum dolore commemoramus, innumerabiles arumnae, & miserie ad nobilissimam Graecorum gentem tanquam a fonte quodam promanarunt.

Episcopi Rutheni qui,

§.1. Nuper vero Venerabilis frater Michael Archiepiscopus, & Metropolitanus Kioviensis, Haliciensisque, ac totius Russiae, & cum eo plerique eius Comprovinciales Episcopi, videlicet Venerabilis frater Hypatius Protothronius Episcopus Wlodimiriensis, & Brestensis, Cyrillus Exarcha Episcopus Luceoriensis, & Ostrosiensis, Gregorius nominatus Archiepiscopus electus in Episcopum Polocensem, & Vitebsensem, Leontius Episcopus Pinscensis, & Juroviensis, qui paulo post ex hac vita decessit, & Dionysius Episcopus Chelmenis, & Belensis, & deinde Jonas Archimandrita Kobrinensis electus in Episcopum Pinscensem, & Juroviensem in locum demortui Leontii praedicti, hi omnes divina Spiritus Sancti luce eorum corda collustrante, ceperunt ipsi secum cogitare, & inter se multa consultatione, & prudenti adhibita conferre, & serio tractare, se, & greges quos pascerent, non esse membra corporis Christi, quod est Ecclesia, qui visibili ipsius Ecclesiae capiti Summo Romano Pontifici non cohaerent, & propterea spiritualis vitae influxus se non posse capere, neque crescere in charitate, cum ab eo essent disjuncti, ex quo secundum Deum pendet totum corpus compactum, & connexum per omnem juncturam subministracionis in mensuram operationis uniuscujusque membri: quin etiam se omnibus animarum periculis, & insidiis Principis tenebrarum tanquam Leonis rugientis propolitos esse, qui intra ovile Christi, intra Arcam salutis, & intra Domum illam non essent, quae est edificata supra petram, quant flumina, & venti irruentes nequeunt prosterbere, in qua sola domo Agnus ille ad vitam fructum comeditur, qui tollit peccata mundi. Quamobrem pro consilio, & salutari deliberatione inter se statuerunt, ac firmiter decreverunt redire ad suam, &

omnium fidelium Matrem Romanam Ecclesiam, reverti ad Romanum Pontificem Christi in terris Vicarium, & totius populi Christiani communem Patrem, & Pastorem, longo quidem temporis intervallo post annos fere centum quinquaginta, & amplius, postea quam primum a pia mem. Eugenio Papa IV. in Generali Concilio Florentino Graeci recepti, & reconciliati Ecclesiae fuerant. Hanc autem deliberationem, & decretum scripto tradiderunt, & mandarunt, cui Michael Archiepiscopus, & omnes supradicti Episcopi subscriperunt, datumque est die secunda mensis Decembris anno 1594. in quo scriptos ad Romanam Ecclesiam communionem, & unitatem procurandam communi veluti vinculo obstrinxerunt.

§.2. Quod igitur idem Michael Archiepiscopus, & Coepiscopi eius supradicti salutariter statuerant, seculo exequentes, duos ex eorum numero delegerunt primarios Episcopos Venerabiles fratres Hypatium Protothronium Episcopum Wlodimiriensis, & Brestensem, & Cyrillum Exarcham Episcopum Luceoriensem, & Ostrosiensis praestantes viros, & zelo Dei praeditos, qui cum Romam advenissent, secum decretum illud detulerunt, de quo supra diximus, Michaelis Archiepiscopi, & Metropolitanis, & sua, & aliorum Episcoporum, qui superius enumerati sunt, manu subscriptum. Et literas praeterea ad Nos scriptas attulerunt, datas ex Regno Poloniae, & Magno Ducatu Lithuaniae die 12. Junii anno Domini 1595. juxta Calendarium veteris, quibus infrascripti Episcopi subscriperant, Michael Archiepiscopus Metropolitanus Kioviensis, & Haliciensis, ac totius Russiae, Hypatius Protothronius Episcopus Wlodimiriensis, & Brestensis, Cyrillus Exarcha Episcopus Luceoriensis, & Ostrosiensis, Gregorius nominatus Archiepiscopus electus in Episcopum Polocensem, & Vitebsensem, Leontius Episcopus Pinscensis, & Juroviensis postea defunctus, Michael Episcopus Premisliensis, & Samborensis, Gedeon Episcopus Leopoliensis, Dionysius Episcopus Chelmenis, & novissime Jonas Archimandrita Kobrinensis, electus postmodum in Episcopum Pinscensem, & Juroviensem loco praedicti Leontii Episcopi, ut praefatur defuncti.

§.3. Cum igitur duo supradicti Episcopi, & Oratores Hypatius, & Cyrillus benigne a Nobis in conspectum, & colloquium nostrum essent admissi, easque literas ab ipsis quoque subscriptas Nobis reddidissent, Nostram atque Apostolicae Sedis gratiam humiliter petierunt, seque intra gremium Catholicae Romanae Ecclesiae recipi, & tanquam membra iterum capiti uniri supplicarunt, salvis eorum ritibus, & caeremoniis in Divinis Officiis, & Sacramentorum administratione, & alias juxta unionem celebratam in Concilio Florentino inter Occidentalem, & Orientalem Graecorum Ecclesiam; vicissim obtulerunt se paratos omnes haereses, & schismata damna-

Statuerunt redire ad Ecclesiam Romanam anno 1594.

Duo Episcopi electi Procuratores pro hac reconciliatione.

Supplicavit pro receptione recentis ritibus Graecis.

re, omnesque errores detestari, quos damnat, & detestatur Sancta Catholica Romana Ecclesia, & eos praesertim, quorum causa haecenus ab eadem Romana Ecclesia separati, & disjuncti fuerunt. Tum etiam Fidei Catholicae professionem rite facere, ac Nobis denique uti vero Christi Vicario, & Sanctae Apostolicae Sedi obedientiam, & subjectionem debitam praestare, & perpetuo spondere. Attulerunt iidem Episcopi praeterea ad Nos literas charissimi in Christo Filii Nostri Sigismundi Poloniae, & Sveciae Regis, qui ut est egregie pius, & Catholicae Religionis propagandae cupidus, salutare hoc negotium de Ruthenis ad reconciliationem, & unitatem Catholicae Ecclesiae recipiendis magnopere Nobis commendavit, quod & alii fratres Nostri Catholici Episcopi Poloni fecerunt, hoc est dilectus filius Noster Georgius Cardinalis Razivilius Episcopus Cracoviensis, Joannes Demetrius Archiepiscopus Leopoliensis, & Bernardus Episcopus Luceoriensis.

Clemens rebus in Congregatione S. Officii examinatis Consistorium indicit.

§.4. Nos igitur, qui per Dei gratiam nihil magis optamus, aut quaerimus, quam animas Christo lucrari, eorum petitionibus, & oblationibus intellectis, & consideratis, eas etiam a Venerabilibus fratribus Nostri S. R. E. Cardinalibus Congregationi Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis praefectis diligenter considerari iussimus; cumque omnia accurate excussa, & examinata essent, & duo Episcopi supradicti Hypatius, & Cyrillus tam suo proprio, quam Michaelis Archiepiscopi, seu Metropolitanis, & Coepiscoporum suorum nomine, quae ad haereticum, errorum, & schismatis condemnationem, & detestationem pertinebant, rite praestitissent: item prompti essent publice fidem Catholicam ex formula praescripta profiteri, ac Nobis, & Sedi Apostolicae veram obedientiam exhibere, ob eas causas statim ad Dei gloriam Ruthenos Episcopos, & Nationem ad corporis Ecclesiae, & Romanae Ecclesiae communionem, & unitatem admittendos, & recipiendos esse. Quod ut more magis solemniori, & majori cum latitudine spirituali fieret, certo constituto die, hoc est hodierno, qui est tertius, & vigesimus mensis Decembris anni praesentis 1595. sacro Sabbathi quatuor temporum, & vigiliae Natalis Domini Nostri Iesu Christi geminato jejunio, Venerabiles fratres nostros S. R. E. Cardinales, eorumque amplissimum Collegium in Nostrum Apostolicum Palatium, & in Aulam, quae dicitur Constantini, hujus rei causa congregaverimus, quibus nobiscum de more confidentibus, multisque Praesulibus, Praelatis, & Aulicis honoratis viris, & familiaribus nostris praesentibus, & absentibus, duos supradictos Episcopos Ruthenos Oratores introduci mandavimus, qui ad pedes humilitatis nostrae provoluti, se ad corporis Ecclesiae Catholicae, & Romanae Ecclesiae unitatem, & obedientiam recipi, & admitti iterum suppliciter petierunt. Tum jussu nostro lecta est deliberatio, & decretum supradictum Michaelis Archiepiscopi

In quo Lectis Episcoporum Ruthenorum Literis;

Metropolitae, & Episcoporum Ruthenorum, qui ei subscriperunt, quique supra singillatim nominati sunt, de petenda, & quibusvis impedimentis remotis firmiter efficienda cum Romana Ecclesia ejusmodi reconciliatione, & membrorum ad caput suum nova unione. Lectum est autem primo loco Ruthenico sermone, ut conscriptum est, deinde lecta est versio latina ad verbum. Tum lecta sunt etiam literae de eadem re ad Nos a praedictis Michaeli Archiepiscopo Metropolitanis, & Episcopis Ruthenis scriptae, de quibus supra diximus, & eodem plane modo, primum quidem Ruthenico sermone, deinde ex latina versione ad verbum sunt lectae, mox ab uno ex Secretariis nostris domesticis clara voce ipsis Episcopis, & Oratoribus latine significari iussimus, quantum animus noster letitiam caperet, & exultaret spiritus noster in Deo salutaris nostro propter Ruthenorum hanc saluberrimam deliberationem, quantum ipsi deberent Deo bonorum omnium auctori, qui Spiritus Sancti afflatu hanc eis mentem dedisset, ut veteres errores agnoscerent, & detestarentur, & ad petram Fidei, ad Romanam Ecclesiam Caput, Matrem, & Magistram omnium Ecclesiarum redirent.

Uterque Episcopus Fidei Professionem emittit nomine totius Nationis.

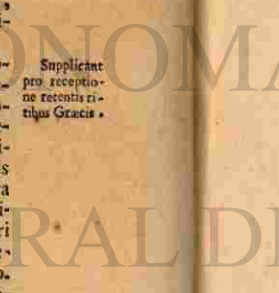
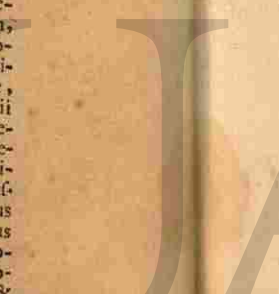
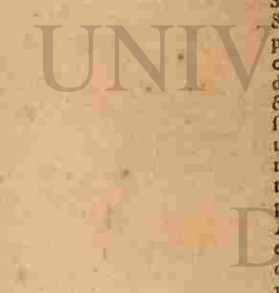
§.5. Tum illi statim Hypatius, & Cyrillus tam suo proprio nomine, quam uti Oratores, & Procuratores Michaelis Archiepiscopi, & Coepiscoporum suorum supradictorum fidem Catholicam juxta formam professionis fidei orthodoxae a Graecis faciendae ab hac Sancta Sede praescriptam integre, & de verbo ad verbum professi sunt, Nobis, & Apostolicae Sedi debitam, & perpetuam obedientiam, & subjectionem praestiterunt, quam Nos una cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus recepimus, atque haec omnia Archiepiscopum, & Episcopos Ruthenos eorum collegas, ac Clerum, & Populum rata, & grata habituros, & eandem fidei professionem facturos, atque obedientiam praestituros, omnia denique per ipsos eorum Oratores, & Procuratores, atque & promissa confirmaturos, & observaturos bona fide, & corde sincero coram Deo, qui iudicaturus est vivos, & mortuos jurejurando promiserunt. Primus autem Hypatius Episcopus fidei orthodoxae professionem fecit latina lingua, quod ipse latine nosset, juxta formam praedictam: legit autem eam clara voce de scripto integre in cum, qui sequitur modum.

Professio fidei Episcoporum Vitebsensis.

§.6. Sanctissime, ac Beatissime Pater. Ego humilis Hypatius Pociy Dei gratia Protothronius Wlodimiriensis, & Brestensis Episcopus in Russia Nationis Russorum, seu Ruthenorum, unus ex Procuratoribus Reverendorum in Christo Patrum Dominorum Praetorum ejusdem nationis, Venerabilis Michaelis Rahofa Archiepiscopi Metropolitanis Kioviensis, & Haliciensis, ac totius Russiae, & Georgii Archiepiscopi nominati electi in Episcopum Polocensem, & Vitebsensem, & Jonae Hohol electi in Episcopum Pinscensem, & Juroviensem,

M

sem,

sem, & Michaelem Kopytenski Episcopi Premislensis, & Samborienis, & Gedeonis Balaban Episcopi Leopoliensis, & Dionysii Zbiruisky Episcopi Chelmenis, ab eis specialiter constitutus, & missus una cum Reverendo in Christo Patre Domino Cyrillo Terleczy Exarcha Episcopo Luceorienis, & Ostrosiensis ejusdem Nationis altero ex Procuratoribus dictorum Dominorum Prælatorum, & Collega meo ad ineurdam, & suscipiendam unionem Sanctitatis Vestre, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, atque ad deferendam debitam obedientiam ipsorum omnium, & totius Ecclesiastici eorum status, & ovium eis commissarum, nomine huic Sanctæ Sedi Beati Petri, & Sanctitati Vestre, uti Summo Pastori Universalis Ecclesiæ ad pedes Sanctitatis Vestre positus, ac infra scriptam Sanctæ Orthodoxæ Fidei professionem juxta formam Græcis ad unitatem dictæ S. R. E. redeuntibus præscriptam facturum, & emissurum tam procuratorio nomine prædictorum Dominorum Archiepiscopi, & Episcoporum Ruthenorum meorum principalium, quam etiam meo proprio simul cum prædicto Domino Cyrillo Exarcha Episcopo Luceorienis, & Ostrosiensis Procuratore, & Collega meo polliceor, & promitto, quod ipsi D. Archiepiscopus, & Episcopi illam ratam, & gratam habebunt, ac suscipient, & acceptabunt, & intra tempus competens ratificabunt, & confirmabunt, atque de novo juxta prædictam formam de verbo ad verbum facient, & emittent, & eorum manu subscriptam, & sigillo obsegnatam ad Sanctitatem Vestram, & hanc Sanctam Apostolicam Sedem transmittent, prout sequitur. *Omittitur professio Fidei, quia reperitur impressa.*

Professio fidei alterius Procuratoris scilicet Episcopi Luceorienis.

§.7. Tum Ruthenice lingua conscripta, & similiter ab ipso subscripta pro eo lecta est a dilecto filio Eustachio Volovio Canonico Vilenis Ecclesiæ ejusdem lingue perito. Deinde Cyrillus Episcopus eandem Orthodoxæ Fidei professionem fecit ad eandem prædictam formam, prout Hypatius Episcopus fecerat Ruthenice scriptam, eo quod linguam latinam non calleret. Sed, & latine scriptam, ac ab ipso subscriptam ejus nomine legit dilectus filius Lucas Doctoris Canonicus Luceorienis, hujusmodi sub tenore, videlicet, Sanctissime, ac Beatissime Pater. Ego humilis Cyrillus Terleczy Dei gratia Exarcha Episcopus Luceorienis, & Ostrosiensis in Russia, nationis Russorum, seu Ruthenorum, unus ex Procuratoribus Reverendorum in Christo Patrum Dominorum Prælatorum ejusdem Nationis, videlicet Michaelis Rahosa Archiepiscopi Metropolitanæ Kioviensis, & Halicenis, ac totius Russia, & Gregorii Archiepiscopi denominati electi in Episcopum Polocensem, & Vitebsensem, & Jona Hohol electi in Episcopum Puscensem, & Juroviensem, & Michaelis Kopytensky Episcopi Premislensis, & Samborienis, & Gedeonis Balaban Episcopi Leopoliensis, & Dionysii Zbiruisky Episcopi Chelmenis, ab eis spe-

cialiter constitutus, & missus una cum Reverendo in Christo Patre Domino Hypatio Pociy Protothronio Wlodimiriensi, & Brestensi Episcopo ejusdem Nationis, altero ex Procuratoribus dictorum Dominorum Prælatorum, & Collega meo, ad ineurdam, & suscipiendam unionem Sanctitatis Vestre, & S. R. E. atque ad deferendam debitam obedientiam ipsorum omnium, & totius Ecclesiastici eorum status, & ovium eis commissarum nomine, huic Sanctæ Sedi Beati Petri, & Sanctitati Vestre, uti Summo Pastori Universalis Ecclesiæ ad pedes ejusdem Sanctitatis Vestre positus, ac infra scriptam Sanctæ Orthodoxæ Fidei professionem, juxta formam Græcis ad unitatem dictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ redeuntibus præscriptam facturum, & emissurum, tam proprio nomine prædictorum Dominorum Archiepiscopi, & Episcoporum Ruthenorum meorum principalium, quam etiam meo proprio simul cum prædicto Domino Hypatio Protothronio Wlodimiriensi, & Brestensi Episcopo Procuratore, & Collega meo polliceor, & promitto, quod ipsi Domini Archiepiscopus, & Episcopi illam ratam, & gratam habebunt, ac suscipient, & acceptabunt, & intra tempus competens ratificabunt, & confirmabunt, atque de novo juxta prædictam formam de verbo ad verbum facient, & emittent, & eorum manu subscriptam, & sigillo obsegnatam ad Sanctitatem Vestram, & hanc Sanctam Apostolicam Sedem transmittent, prout sequitur. *Firma fidei &c. prout supra, quamvis non sit apposita cum sit impressa.*

Pœnitentiario Majori committitur absolutio ipsorum a censuris.

§.8. Quare Nos commisimus, & mandavimus dilecto filio nostro Julio Antonio Presbytero Cardinali Sanctæ Mariæ Trinitatis Sanctæ Severinæ Majori Pœnitentiario nostro, ut eisdem Hypatium, & Cyrillum Episcopos, & Oratores, ac eorum comites, familiares, & domesticos tam Presbyteros, & Clericos, quam etiam laicos, & alias quascumque personas dictæ Nationis Ruthenorum Romæ præsentem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, in quas propter præmissa, seu schisma, hæreses, & errores præfatos, quibus forsitan adhererint, quomodolibet incurrerunt, auctoritate nostra in utroque foro absolvat in forma Ecclesiæ consueta, nec non cum eisdem Episcopis, ac eorum comitibus, familiaribus, & domesticis, & quibusvis aliis personis, Presbyteris, & Clericis super irregularitate per eos præmissorum occasione contracta, quodque clericali characterem, quo antea rite insigniti fuerunt, illiusque privilegii uti, ac in omnibus etiam Sacris, & Presbyteratus Ordinibus antea rite susceptis etiam in Altaris ministerio ministrare, seu dicto characterem, qui insigniti non sunt, insigniri, & si idonei fuerint, ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines prædictos promoveri, & quacumque, & qualiacumque Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, etiam si canonicatus, præbendæ, digni-

gnitates, personatus, administrationes, vel officia existant, sive si jam obtineant, sive si eis alias in futurum canonice conferantur, recipere, & obtinere, & quoad vixerint, retinere; nec non cum eisdem Episcopis, seu præfati fuerint, præesse, & munere consecrationis per eos antea rite suscepto uti, & ad alias similes Cathedralis, vel etiam majores, etiam Metropolitanas Ecclesias transferri, & illis præesse, libere, & licite possint, & valant dicta auctoritate dispenst.

Et ipsi Procuratoribus datur facultas absolvendi ceteros suæ Nationis.

§.9. Ipsi vero Hypatio, & Cyrillo Episcopis, & Oratoribus facultatem, & potestatem dedimus, cum in Russia fuerint, absolvendi eadem nostra Apostolica auctoritate eodem modo ab excommunicationis, suspensionis, & interdicti, sententiis, censuris, & pœnis Michaelem Archiepiscopum, & ceteros Episcopos prædictos. Ac similiter cum præfatis Archiepiscopo, & Episcopis super hujusmodi irregularitate præmissorum occasione per eos fortasse contracta dispenst. Ac insuper, ut iidem Archiepiscopus, & Episcopi prædicti sic absoluti, & cum quibus, ut præfatur, fuerit dispenstam, unusquisque in propria Civitate, & Diocesi, vel in sua jurisdictione omnes, & singulos tam Presbyteros, & Clericos, quam alias quascumque etiam laicas utriusque sexus personas, qui, quæve ad hujusmodi unitatem S. R. E. venerint, vel eam amplexi fuerint, in prædicta forma Ecclesiæ absolvere, nec non cum Presbyteris, & Clericis prædictis super irregularitate per eos, vel eorum aliquem occasione præmissorum quomodolibet contractam quoad Ordinum executionem, quam quoruncumque beneficiorum Ecclesiasticorum retentionem, vel assequutionem dispenstare pariformiter eadem nostra auctoritate possint, quemadmodum etiam aliis literis Nostri in forma Brevis latius continetur.

Admissio Ruthenorum ad prædictam unionem.

§.10. Ut igitur de Ruthenorum ad Romanam Ecclesiam reditu, & reconciliatione ad posteritatis memoriam certa, & perpetua extet testificatio, hac nostra perpetua constitutione Venerabiles fratres Michaelem Archiepiscopum Metropolitanam, & ceteros Episcopos Ruthenos prædictos, qui decreto consenserunt, & literis ad Nos missis subscripserunt tam præsentem, quam absentes, una cum omni eorum Clero, & populo Nationis Ruthenæ, seu Russæ, quæ ad temporale dominium, & ditionem charissimi filii nostri Sigismundi Poloniæ, & Sveciæ Regis pertinet, ad laudem, & gloriam Sanctæ, & individue Trinitatis, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei Christianæ intra gremium Ecclesiæ Catholicæ, & unitatem S. R. E., uti membra nostra in Christo recipimus, unimus, adjungimus, annectimus, & incorporamus, atque ad majorem charitatis nostre erga ipsos significationem, omnes sacros ritus, & caeremonias, quibus Rutheni Episcopi, & Clerus juxta Sancto-

rum Patrum Græcorum instituta in Divinis Officiis, & Sacrosanctæ Missæ sacrificio, ceterorumque Sacramentorum administratione, aliisque sacris functionibus utuntur, dummodo veritati, & doctrinæ Fidei Catholicæ non adversentur, & communionem cum Romana Ecclesia non excludant, eisdem Ruthenis Episcopis, & Clero ex Apostolica benignitate permittimus, concedimus, & indulgemus.

Clausula derogatoria.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Pœnitentiario committitur.

§.12. Omnes igitur unanimes uno spiritu benedicamus Deum cœli, & Patrem misericordiarum, qui facit mirabilia magna solus a sæculo, qui corda filiorum ad patrem convertit, oves Christi ad ovile reduxit, membra capiti iterum conglutinavit. Benedictus Deus, qui semper cogitat cogitationes pacis, & vult omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Benedicti sint fratres nostri Michael Archiepiscopus Metropolitanæ, & Coepiscopi ejus Rutheni, qui aures suas non obturaverunt ad voces Domini, sed illi ad ostium cordis stanti, & pulsanti aperuerunt, per ipsius gratiam, qui dat velle, & perficere pro bona voluntate. Det illis Deus abundantiam caelestium donorum, & conservet, & corroboret in hoc sancto proposito cum omni Clero, & fidei populo, ut permanent in charitate, & obedientia S. R. E. Matris suæ, ut agnoscant, & perpetuo consiteantur magnitudinem divinæ misericordiæ erga ipsos, & ambulent in via Domini conservantes unitatem spiritus in vinculo pacis nobiscum, ut filii nostri dilecti, quos singulari nostro cum gaudio susceperimus in Domino. Ita Christus Dominus pro sua immensa clementia Ruthenorum exemplo Græcos omnes ab Orthodoxæ Fidei tramite aberrantes, qui eos in erroribus sequuntur, permoveat, qui Ruthenis ipsis in hac reconciliatione præire debuerant, qui tamdiu duplici gravissimo jugo animæ, & corporis premuntur, quorum calamitatem dies, & noctes lugemus, & ut ipsi secedant unitatem, & pacem, ac erroribus, & tenebris rejectis amplectantur veritatem, & lucem, & revertantur ad Nos, qui intra cor nostrum in visceribus Jesu Christi eos recipere optamus, ut in omnibus glorificetur Deus, & Pater Domini Nostri Jesu Christi, & fiat unum ovile, & unus Pastor. Amen.

Fides transumptorum.

§.13. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsegnatis eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud ubique locorum habeatur, quæ iidem præsentibus haberentur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Clausula.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c. nostre receptionis, unionis, adjunctionis, annexionis, incorporationis, permissionis, concessionis, & indulti infringere &c.

Si quis autem &c.

M 2 Da-

1596.
Dat. die 21.
Decem. 1595.
Ann. IV.

Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae 1595. Decimo Kal. Januarii Pontificatus nostri Anno IV.

CXVII.

Approbatio Pontificalis Romani pro caeremoniis, & ritibus ab Ecclesiae Catholicae Episcopis observandis nuper restituti.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX quo in Ecclesia Dei multa, tum a Sacris Conciliis, tum a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, ad Dei gloriam augendam, & ad Catholicam fidei unitatem ubique retinendam, pie, ac sapienter instituta sunt, nihil magis, iisdem Pontificibus Praedecessoribus nostris curandum sibi esse statuerunt, quam ut communes ecclesiastici muneris rationes ad propriam normam servata antiquitatis auctoritate revocarent.

§. 1. Hac sollicitudine impulsus fa. re. Pius Papa V. Praedecessor noster, formulam primum psallendi horas canonicas, & celebrandi Missas, varie prius constitutam, & a nonnullis Praedecessoribus nostris restitui, & instaurari coepit, ad unam pariter formam, Romano Breviario, ac Missali propterea summo studio, ac diligenter edito, redigendam curavit.

§. 2. Atque hoc sane consilio alii Romani Pontifices, qui eundem Pium praecesserunt, Pontificales etiam caeremonias, ac ritus, quibus ejusdem Catholicae Ecclesiae Praefules in suorum munerum functione uterentur, certis similiter forma, & modo praefinitis, in Romanum Pontificale retulerunt.

§. 3. Caterum, quia eadem caeremoniarum, ac rituum formula ibi expressa, postea, sive diuturnitatis injuria, sive Typographorum negligentia, sive alia de causa, in ipso Pontificali partim immutata, partim corrupta, veteris instituti, atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant; idcirco necessaria res visa est, ut eadem formulae in Sacris Praefulum Ecclesiasticorum muneribus servanda, recuperato prioris integritatis statu, omnino restituerentur, & ab omnibus praescripta firma aliqua ratione observarentur.

§. 4. Nos igitur ad summum Apostolatus apicem, meritis licet imparibus evecti, praefictorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum vestigiis inharentes, omni cura, & sollicitudine adnitendum Nobis esse duximus, ut errores, qui quidem nec pauci, nec leves in idem Pontificale depravatis passim locis irrepserant, quam accuratissime tollerentur. Idem enim Pontificale, corrupti, & mendosi voluminis speciem ideo praeseferebat, ut (multis dictionibus hinc inde partim in unum contractis, partim una in plures distincta, partim iisdem

male, ac perperam collocatis, & trajectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset, quibus tandem officiis, vel laudibus iisdem Ecclesiae Praefules divinum numen prosequerentur; praeterquam quod in rubricis etiam sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas, & obscuritas, ut multis in locis recte ne se haberent, opinione magis, quam iudicio esset statuendum. Hanc ergo ad rem, tam cum Ecclesiae cultu, officioque nostro conjunctam, tamque eorum, qui pro impositi oneris debito, sacris Ecclesiae muneribus vacare debent, concordiae, & unitati congruentem, examinandam, & absolvendam piis quibusdam, atque insignibus viris, diu, multumque in Pontificalibus caeremoniis, & ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale undequaque corrigendi, & restituendi, nec non quaecumque ad exactam illius editionem spectare viderentur perquirendi, & praestandi. Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum, quotidie fere uteremur, re tota tandem ad Nos perlata, & in hanc, quae nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate (neque enim aliter accipimus) Pontificale Romanum tandem restitutum, & absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum, quod si etiam, qui negotio, ac muneri hujus praesere, confirmarunt, ut nihil ab antiquis Pontificalium codicibus, qui tum in clarioribus Urbis Ecclesiis, tum in nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam aliis insignibus locis asservantur, alienum, aut discrepans irrepserit. Ad quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenue, ac fideliter navatam, id commodi quoque accessit, quod si, qui ea in re industriam collocarunt, ex gravissimis scriptoribus eos demum auctores, qui omnium probatissimi haberentur, sequuti fuerint: quodque ambiguis omnibus, ac dubiis rebus praetermissis, eas dumtaxat, quae essent in veteris Pontificalis summa comprehensa, delegerint, iis tamen exceptis, quae ad Romanum Pontificem attinebant, quod nimirum in Caeremoniali S. R. E. sunt expressa. Ex rubricis vero, multis detractis, quae exactiore methodo in librum caeremoniarum Episcoporum sunt relata, plerisque etiam, uti necessitatis ratio postulabat, adjectis, & praeterea non paucis quibusdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique cantu plano in aptiorem modulationis formam (per multis syllabis, pro temporum natura, ubi ratio eas produci, & corrigi postulabat, contra quam prius in antiquo Pontificali expressum erat, magis apposite extensis, vel contractis) a viris ejus rei peritis, ad hoc iussu nostro delectis, diligenter redacta, opus jam absolutum probavimus, & Romae edi, editumque divulgari mandavimus.

§. 5. Ut autem ipsius operis labor, sinem eum ob quem est susceptus, sortiatur, utque pothac in omnibus, & singulari Ecclesiis, uno eodemque modo caeremoniae, & ritus Pontificales observentur, Motu proprio, &

Et modo observari praecipit, aliique quemquam uti posse prohibet.

Exordium.

Pius V. Breviarium & Missale restituit.

Alii Pontificales diderunt.

Sed postea eius immutata forma.

Clemens istaque emendatam, & divulgari iussit.

UNIV

1596.

ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, omnia, & singula Pontificalia in hunc usque diem in quibuscumque terrarum orbis partibus impressa, & approbata, & quibusvis privilegiis Apostolicis munita, & decretis, ac clausulis roborata, per praesentes suppressimus, & abolemus, eorumque usum in posterum universis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, & Locis, atque etiam omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis Ecclesiarum Praelatis, ceterisque omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, secularibus, & regularibus utriusque sexus, interdiximus, & prohibemus, & hoc nostrum Pontificale sic restitutum, & reformatum in omnibus universis terrarum Orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, etiam exemptis, sique sunt, recipi, & observari praecipimus.

§. 6. Statuentes Pontificale praedictum nullo unquam tempore, in toto, vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum, aut omnino detrahendum esse, ac quoscumque, qui Pontificalia munera exercere, vel alias, quae in dicto Pontificali continentur, facere, aut exequi debent, ad ea peragenda, & praestanda, ex hujus Pontificalis praescripto, & ratione teneri, neminemque ex iis, quibus ea exercendi, & faciendi munus impositum est, nisi formulis, quae hoc ipso Pontificali continentur servatis, satisfacere posse.

§. 7. Omnibus igitur, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & ceteris Ecclesiarum Praelatis, necnon aliis, quibuscumque personis Ecclesiasticis, secularibus, & regularibus utriusque sexus, ad quas id spectat, praecipimus, ac mandamus, ut omnia, quae sic suppressimus, & abolevimus, ceteris omnibus Pontificalibus, hoc nostrum in suis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Ducecessibus, & locis praedictis recipiant, illoque posthac perpetuo utantur.

§. 8. Caterum, ut praesentes literae omnibus plenius innotescant, mandamus, illas ad valvas Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariae Apostolicae, & in acie Campi Florae publicari, earumque exemplar de more affigi. Volumusque praeterea, & motu, atque auctoritate similibus decernimus, ut qui in Romana Curia sunt praesentes, lapsis duobus mensibus, qui vero intra montes, octo, & qui ultra ubique locorum degunt, duodecim integre excursis, vel alias ubi venalium hujus Pontificalis voluminum, notitiam, & facultatem habuerint, sacras caeremonias, & ritus in eodem Pontificali praescriptos juxta illius modum, & normam, in quibuscumque actibus exercere, & observare teneantur.

§. 9. Ipsarum autem literarum exempla, manu Notarii publici, & sigillo alicujus personae in Ecclesiastica dignitate constitutae, aut illius Curiae obsignata, vel in ipsis voluminibus, absque praedicto, vel alio quopiam adminiculo, Romae impressa, eam

Immutati vetat.

Introductione demandat.

Et ubique locorum recipi mandat.

Exemplis credi jubet.

ubique locorum, & gentium fidem faciant, quam praesentes facerent, si essent exhibitae, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 10. Februarii 1596. Pontificatus nostri Anno V.

D. P. An. V. 10. Februarii. 1596.

CXVIII.

De executione Concilii Tridentini contra Regulares non subditos Episcopis, extra claustra notorie delinquentes. Et de penis eorum Superiorum, qui illos punire negligunt.

De materia autem extra claustra vagantium, & Apostatarum, plene vide in Pauli IV. Constitut. XXI. quae incipit: Postquam. Tom. IV. Par. I. fol. 343.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Suscipi muneris ratio postulat, ut ea, quae in Sacro Tridentino Concilio provide constituta sunt, ab iis, ad quos spectat, inviolate observari curemus.

§. 1. Maturo sane consilio ipsius Concilii decreto provisum est, ut quicumque Regularis non subditus Episcopo, intra claustra degens extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, a suo Superiore intra tempus ab Episcopo praefigendum severe puniatur, & Superior de punitione Episcopum certiore faciat, sin minus, ipse a suo item superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

§. 2. Verum quia experientia comperit, interdum in hujusmodi decreti executione nimis remisse procedi: cum enim Episcopus instat, aliquem regularem, eo quo supradictum est modo, delinquentem a suo Superiore puniri, saepe fit, ut Superior regularem delinquentem ad alia suorum Ordinum loca, extra Episcopi Ducecessum, ex industria impunitum transmittat, atque etiam ipse aliquando ad alias Provincias se conferat, nec ulterius super delinquentis excessibus inquirat, & de ejus punitione Episcopum certiore reddat. Unde nec regularis delinquens tunc ab Episcopo puniri potest, cum extra ipsius Ducecessum existat, nec Superior, qui delinquentem corrigere negligit, officio privatur.

§. 3. Nos pro Pastoralis nostrae sollicitudine, praefati decreti executioni, quantum cum Domino possumus, favere, & praemissis malis, ut par est, opportuno aliquo remedio occurrere volentes, de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium praedicti Concilii Interpretum sententia, Motu proprio, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolica potestate plenitudine, hac nostra perpetuo valituro

Exordium.

Concil. Trid. sess. 1. cap. 4. iussit Regulares extra claustra notorie delinquentes certo modo puniri.

Sed executione dicti Concilii desinebat ex causis hic expressis.

Hic ergo Pontifex praescribit normam, quae dicti Concilii decretum exequi debeat.

litura Constitutione, omnibus, & singulis
cujuscumque ordinis, & instituti Regulari-
um, etiam Mendicantium Superioribus,
in virtute sancte obediendae, & sub indi-
gnationis nostrae, ac privationis dignitatum,
& officiorum per eos obtentorum, eo ipso
incurrendis poenis, praecipimus, & manda-
mus, ut juxta praedictum decretum, quilibet
ipsorum, regularem non subditum Epi-
scopo, intra claustra degentem, & extra
ea ita notorie delinquentem, ut populo
scandalo sit, Episcopo instante, intra tem-
pus ab Episcopo praefigendum, severe puni-
at, ac de poenitione Episcopum certiore
faciat, & alias decretum ipsum, in omni-
bus, & per omnia exequatur. Ceterum si
Superior in regularem delinquentem non
animadverterit, quominus si illum impu-
nitum ad alia suorum Ordinum loca, extra
Episcopi Diocesim, ut praefertur, transmi-
serit, volumus, & simili motu, atque au-
thoritate decernimus, ut Superior instante
Episcopo, intra terminum ab Episcopo praefi-
gendum, & sub eisdem indignationis nos-
trae, ac privationis dignitatum, & officio-
rum obtentorum, necnon & sub inhabilita-
tis ad illa, & alia in posterum obtinenda,
ac ulterius privationis activae, & passivae vo-
vis, ad quas a nemine praeterquam a Nobis,
& a Romano Pontifice pro tempore existen-
stitui possit, ipso facto similiter incurren-
dis poenis, ipsum regularem delinquentem
a loco, ad quem transmissus fuit, revocare,
& in quo deliquit, constituere, seu sistere te-
neatur. Quod si hoc etiam facere praeter-
miserit, per praesentes similiter statuimus,
ut Ordinarius loci ad quem regularis delin-
quens transmissus fuerit, super praemissis
ab ipso Ordinario loci, in quo deliquit, si-
militer requisitus, vel alias de illius delicto
informatus, ut praefertur, tanquam Sedis
Apostolicae delegatus, praedictum Concilii
decretum omnino exequatur, & in regularem
delinquentem severe animadvertere possit,
& debeat.

Et ita, & non
alias iudicari
posse decernit

Clausulaeque
contrarias de-
rogatorias ap-
ponit.

Formam, &
effectum pu-
blicationis ad-
dit.

§.4. Decernentes sic & non aliter, per
quoscumque Judices, & Commissarios,
quavis auctoritate fungentes, etiam eju-
dem Romanae Ecclesiae Cardinales, & cau-
saram Palatii Apostolici Auditores, subla-
ta eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi-
candi, & interpretandi facultate, & aucto-
ritate, ubique iudicari, & definiti debere:
irritum quoque, & inane, quicquid secus
super his a quoquam quavis auctoritate,
scienter, vel ignoranter contigerit atten-
tari.

§.5. Non obstantibus quibusvis eorum-
dem Ordinum, vel Institutorum, etiam
juramento, confirmatione Apostolica, vel
quavis firmitate alia roboratis statutis, &
consuetudinibus, privilegiis quoque, indul-
tis, & literis Apostolicis in contrarium,
praemissorum quomodolibet concessis, con-
firmatis, & approbatis, ceterisque con-
trariis quibuscumque.

§.6. Ut autem praesentes literae omnibus
supradictis innotescant, mandamus illas ad
valvas Ecclesiae Sancti Joannis Lateranensis,

& Basilicae Principis Apostolorum de Urbe,
ac in acie Campi Florae affigi, & publicari;
volumusque post quindecim dies, eos qui
in Urbe sunt, qui vero extra eam, & citra
montes, intra quatuor, qui demum ultra
montes erunt, intra octo menses a die pu-
blicationis hujusmodi computandos, perin-
de afficere, & arctare, ac si eorum uniu-
que personaliter intimatae fuissent.

§.7. Ac earundem praesentium litera-
rum exemplis, etiam impressis, manu Notarii
publici subscriptis, & sigillo personae
in Ecclesiastica dignitate constitutae ob-
signatis, eandem fidem in iudicio, & extra
illud haberi, quae ipsis praesentibus habere-
tur, si forent exhibitae, vel ostensa.

§.8. Nulli ergo omnino hominum li-
ceat, hanc paginam nostrorum praecipit,
mandati, voluntatis, decreti &c. infringere,
vel ei ausu temerario contraire. Si quis
autem &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum,
Anno Incarnationis Dominicae millesimo
quingentesimo nonagesimo sexto, septi-
mo Kalendas Martii, Pontificatus nostri
Anno V.

C X I X.

Metropolitae Ruthenorum conceditur Fac-
ultas consecrandi Episcopos sui Ritus
pro Ecclesiis vacantibus, qui tamen Me-
tropolitae a Romano Pontifice debeat con-
firmari.

Ex Regest. in
Sede Brevo.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem, eos qui
pravis schismatum erroribus relictis,
ad Sanctae Matris Ecclesiae unitatem redie-
runt, specialibus favoribus prosequi, ut il-
li in eisdem Ecclesia fide, & obedientia
eo constantius perseverent, quo cumula-
tioribus beneficiis se affectos esse perspe-
xerint.

Procurium.

§.1. Cum itaque Venerabiles Fratres
Hypatius Protothronius Wlodimiriensis,
& Brestensis, ac Cyrillus Exarcha Luceo-
riensis, & Ostroliensis Episcopi Nationis
Ruthenae, seu Russe suo, & Venerabilium
fratrum Michaelis Archiepiscopi Metropoli-
tae Kioviensis, & Haliciensis, ac totius
Rusciae, Gregorii Archiepiscopi nominati
electi in Archiepiscopum Polocensem, &
Vitebscensem, Michaelis Episcopi Prami-
slensis, & Samboriensis, Gedeonis Episcopi
Leopoliensis, Dionysii Episcopi Chel-
mensis, & Belsensis, Leontii Episcopi Pin-
scensis, & Juroviensis postea defuncti, &
Jonae Archimandrita Kobrinensis Ecclesiae
Sancti Salvatoris, deinde electi in Episco-
pum Pinscensem, & Juroviensem loco dicti
Leontii Episcopi defuncti, nomine, qui an-
tea cum Romana Ecclesia non communi-
ca-

Episcopi Ru-
theni

ca-

Fidemque
transumptis
dari praecipit.

Sanctio pec-
nalis.

D. P. Anno V.
25. Februarii.
1596.

Ex Regest. in
Sede Brevo.

Procurium.

Episcopi Ru-
theni

ca-

cabant, sed proprii sermonis, & idiomatis
usu retento Graeco ritu vivebant, ad Nos,
& ad Sedem Apostolicam nuper accesserint,
actam privato amborum, quam praedictorum
Michaelis Archiepiscopi, & aliorum
Coepiscoporum communi, & procuratorio
nomine, se, & illos in eisdem Ecclesia
gremium recipi, & tanquam membra suo
Capiti uniri supplicaverint, ac omnes suos,
& ipsorum errores, haereses, & schismata
damnaverint, & detestati fuerint, Fidei-
que Orthodoxae professionem juxta formam
Graecis ab hac Sancta Sede praescriptam in-
tegre, & ad verbum fecerint, & emiserint,
Nobisque, & Apostolicae Sedi debitam obedi-
entiam, & subjectionem praestiterint, &
perpetuo prestare promiserint; Nosque no-
mine pii patris ipsos, universumque eorum
Clerum, & populum Ruthenae, seu Russe
Nationis in eisdem Ecclesiae gremium re-
ceperimus, & tanquam membra in Christo
unitati Ecclesiae restituerimus, & incorpo-
raverimus, ac praeterea ad nostram erga ip-
sos charitatem magis ostendendam, omnes
sacros ritus, & caeremonias, quibus idem
Archiepiscopus, seu Metropolitae, Episco-
pi, & Clerus praedicti juxta Sanctorum Pa-
trum Graecorum instituta in Divinis Offi-
ciis, & Sacrosancto Missae Sacrificio, &
Sacramento administratione, aliisque
sacris Functionibus utuntur, dummodo ve-
ritati, & Fidei Catholicae non adversentur,
& communionem cum Romana Ecclesia
non excludant, ex Apostolica benignitate
eisdem permiserimus, concesserimus, &
indulserimus, aliaque fecerimus, quae in
Nostris sub plumbo confectis literis datis
decimo Kalend. Januarii praesentis anni plu-
nibus continetur.

Supplicavit
recipi in gre-
mium Eccle-
siae.

Motus pro-
prius quo co-
ceditur

§.2. Cupientes nunc eosdem ulterio-
ribus gratiis prosequi, cum Provincia Russe,
seu Ruthenae longo intervallo a Romana Cu-
ria distet, & propterea Episcopis, qui pro
tempore eliguntur, valde incommodum fu-
turum sit, ad Apostolicam Sedem pro sua
electionis confirmatione accedere, seu
etiam alios, qui eorum nomine hujusmodi
confirmationem petant ad eandem Sedem
transmittere, eorum in hac parte commo-
dis, & indemnitati, quantum cum Domino
possimus, consulere volentes; Motu pro-
prio, & ex certa scientia nostris, & Sedis
Apostolicae potestatis plenitudine, hac no-
stra perpetuo valitura Constitutione statu-
mus, & ordinamus, ut quodcumque post
hac aliquas ex praedictis eorum Cathedrali-
bus Ecclesiis, seu Sedibus Episcopalibus
Wlodimiriensis nimirum, & Brestensis in-
vicem, Luceoriensis, & Ostroliensis etiam
invicem, Polocensis, & Vitebscensis etiam
invicem, Pinscensis, & Juroviensis pariter
invicem, Pramiensis, & Samboriensis si-
militer invicem, Chelmensis, & Belsensis
etiam invicem, Leopoliensis, & Camene-
censis etiam invicem perpetuo, vel alias
unitis, seu annexis, Pastoris solatio destituti,
aut quovis modo vacare contigerit, is qui
ad dictas Ecclesias Pastoris solatio destitutas
seu vacantes juxta morem eorum, seu mo-

dum illis permittimus electus, seu nominatus
fuerit, a praedicto Archiepiscopo Metro-
polita Kioviensi, ac Haliciensi, nunc & pro
tempore existenti, auctoritate, & nomine
Sedis Apostolicae confirmari, vel institui,
eique munus consecrationis impendi possit,
& debeat, ac ut sic electus, seu nominatus,
& confirmatus, vel institutus, ab eodem
Archiepiscopo Metropolitae, vel de ejus li-
centia ab alio Catholico Antistite ejusdem
Nationis gratiam, & communionem Sedis
Apostolicae habente duobus, vel tribus aliis
Episcopis Catholicis, ac similem commu-
nionem habentibus, assistentibus, munus
consecrationis hujusmodi suscipere, idem-
que Antistes illi dictum munus impendere
valeat. Super quo ipsi tam in Episcopum
pro tempore electo, seu nominato, & con-
firmato, quam Archiepiscopo Metropolitae
pro tempore existenti plenam, amplam, &
liberam potestatem, & facultatem per praes-
entes concedimus, & indulgemus.

§.3. Verum cum Sedes Archiepiscopa-
les, seu Metropolitanas Ecclesias Kiovien-
sem, & Haliciensem praedictas similiter in-
vicem perpetuo, vel alias unitas, five anne-
xas, per obitum, vel alias quovis modo,
quodcumque tam forsan in Romana Cu-
ria, quam extra eam ubilibet Pastoris sola-
tio destitui, seu vacare contigerit, volumus,
& pari Motu, atque auctoritate perpetuo
statuimus, & ordinamus, ut is, qui in Ar-
chiepiscopum, seu Metropolitanam, juxta
eorum morem, seu modum illis permittimus
pro tempore similiter electus, seu nomina-
tus fuerit, electionis, seu nominationis suae
confirmationem, institutionem, seu provisio-
nem, necnon & muneris consecrationis
licentiam a Nobis, & a Romano Pontifice
pro tempore existente, petere, & obtinere
omnino teneatur, & debeat.

§.4. Volumusque, & similiter perpetuo
statuimus, ut literae confirmationis, seu in-
stitutionis, & provisionis hujusmodi, & li-
centiae praedictae in eadem Curia per Officia-
les, ad quos spectat, per viam secretam gra-
tis expediantur, Decernentes sic, & non
aliter per quoscumque Judices, & Commis-
sarios quacumque auctoritate, & dignitate
fungentes, sublata eis aliter iudicandi, & in-
terpretandi facultate, & auctoritate judica-
ri, & definiti debere, irritum quoque, &
inane si secus super his a quoquam quavis au-
thoritate scienter, vel ignoranter contigerit
attentari.

§.5. Non obstantibus quibuscumque Apo-
stolicis, ac in Universalibus, Provinciali-
busque, & Synodalibus Conciliis editis ge-
neralibus, vel specialibus Constitutionibus,
& ordinationibus Apostolicis, ceterisque
contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem, ut praesentium
exemplis etiam impressis, manu Notarii
publici subscriptis, & sigillo personae in di-
gnitate Ecclesiastica constitutae ob-
signatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra il-
lud ubique locorum habeatur, quae habe-
rentur eisdem praesentibus si essent exhibitae,
vel ostensa. Nulli ergo hominum &c. no-

Facultas Ar-
chiepiscopo
Metropolitae
Kioviensis, &
Haliciensis, vel
de ejus licen-
tia alii Ca-
tholico Anti-
stite confirma-
di electus ad
Ecclesiam Ca-
tholicam, &
Sedes Episco-
pales.

Romano Pon-
tifici reserva-
tur confirma-
tio Metro-
polite.

Confirmatio-
nis literae per
viam secretam
expediente.

Clausula de-
rogatoria.

Transumptis
cum fides.

Jurione quarundam Decimarum, tam novalium, quam pecorum, & armentorum, rebusque aliis in actis causarum hujusmodi latus deductis, & illorum occasione pendentes, ut illa omnes amabili Concordia terminarentur, sel. rec. Clemens Papa VII. hortatu clar. mem. Caroli V. Romanorum Imperatoris Hispaniarum Regis, & dicte Militie perpetui Administratoris per Sedem Apostolicam deputati genitoris tui per suas literas in forma Brevis confectas eidem Carolo Imperatori Regi, & Administratori facultatem, & auctoritatem tribuit componendi, & concordandi lites, differentias, & controversias hujusmodi, sequae inter partes predictas interponendi.

Paulus III. Judicibus quominus in hujusmodi causis se ingererent, prohibuit.

§. 2. Idipsumque postea pia me. Paulus Papa III. per alias suas similes literas illi commisit causas universas, & singulas predictas ubicumque, & quomodocumque pendentes in eodem statu, quo pendebant, ad suum beneplacitum, facta Judicibus, & Colligantibus hujusmodi legitima intimatione, suspendendo, & ne durante hujusmodi beneplacito suo, in causis predictis quicquam innovaretur inhibendo, decernens partes ipsas ad observandum quidquid per illum concordatum, aut amabiliter compositum foret, omnino teneri, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Ex literis cum quibusdumque Episcopis, & personis Ecclesiasticis Regnorum Hispanie pendentes ad hunc usque diem non comprehendi decisa.

§. 3. Et subsequenter ad tollendum dubium, an sub illis verbis generalibus, & alios presertim. & personas Ecclesiasticas, ceteri Archiepiscopi, & Episcopi Regnorum predictorum comprehendebantur, ipse Paulus praedecessor per alias suas literas causas predictas non solum inter Toletan., & Hispanen. Archiepiscopos, ac Gorduben., Conchen., Cauren., Abulen., Pacen., Gaditcen., & Oxomen. Episcopos, illorumque Capitula hujusmodi in dictis literis, ut praesertim specialiter nominatos, sed etiam Granaten., Compostellan., & Valentim. Archiepiscopos, nec non Pacen., Burgen., Carthaginen., Giennen., Malacitan., Civitaten. Salamantin., Zamoren., Seguntin., Legionen., Segobien., Albarazin., Calaguritan., & Pampilonen. Episcopos, eorumque Capitula, & quascumque alias personas Ecclesiasticas in dictis Regnis consistentes, ac ipsos Priores, Praeceptores, Milites, & Fratres, eorumque Conventus, tam super Decimis, & aliis rebus predictis in ipsis literis expressis, quam etiam super Jurisdictione, nec non Jurepatronatus, seu praesentandi personas idoneas dicte Militie ad Vicarias, Praeceptorias, & alia Beneficia Ecclesiastica ejusdem Militie, illaque administrandi, regendi, gubernandi, & visitandi, tam in dicta Curia, quam extra eam coram quibuscumque Judicibus ordinariis, & Delegatis, etiam Casuarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus in quavis instantia quomodolibet pendentes dicto suo beneplacito durante suspendi, easque eidem Carolo Imperatori per eum componendas,

& concordandas, ita quod in illis in omnibus, & per omnia juxta tenorem primodictarum suarum literarum, procedere libere, & licite valerent, perinde ac si in ipsis literis singuli Archiepiscopi, Episcopi, Capitula, & aliae personae praedictae specialiter nominatae fuissent, de novo concessit, & commisit.

§. 4. Sed ipso Carolo Imperatore, ac Rege his vix ceptis, aut imperfectis relictis, de medio sublato, cum per similes memoriam Pium Papam IV. praedecessorem nostrum accepto, quod Priores, Milites, Fratres, & Clerici dicte Militie juxta privilegia eis a diversis Romanis Pontificibus praedecessoribus suis concessa, nec non ipsius Militie consuetudines, usus, & stabilimenta ab immemorabili tempore ab eis observata, integras Decimas tam personales, & mixtas, quam etiam praediales intra terminos d. Militie, extra vero personales, & mixtas, nec non praediales Novalium praediorum suorum, propriis manibus, vel sumptibus cultorum, exigere, & habere potuissent, & eatenus exegissent in quibuscumque, & quorumcumque Praetorum Provincia, Diocesis, seu Districtibus, ubi eosdem Milites, & fratres etiam laicos habitare, vel domicilia habere, aut praedictos fructus ex quibus casibus solvere tenentur acquirere, colligere, nutrire, depasci, levare, & percipere contingeret, ipse Pius praedecessor animadvertens conducibile fore, ut hoc quoque negotium universum via compositionis, & concordiae hujusmodi terminaretur, & propterea volens non solum praedictas, sed etiam majores, quae inter supra dictos ortae, & suscitatae fuerant, & denuo nasci, oriri, & suscitari poterant, lites, quaestiones, & differentias amputari, interrim vero partes ipsas in possessionibus in quibus erant, manentem, & defendi, nihilque innovari debere, motu proprio, certaque scientia, & deliberatione sua, omnes, & quascumque lites, quaestiones, & differentias tam motas, quam, quae moveri poterunt in futurum, ad se advocavit, & illarum decisionem, & terminationem suspendit, & Tibi per te componendas, & concordandas, ita quod in illis juxta praedictarum Pauli praedecessoris literarum continentiam, & tenorem, ac illa Tibi directae, & praesentatae fuissent, in omnibus, & per omnia ad suum, & Sedis Apostolicae beneplacitum agere, & procedere libere, & licite valeres, commisit, & remisit, plenamque, & liberam licentiam, & auctoritatem tibi concessit, prout in suis in eadem forma Brevis confectis, ac singulis aliis aliorum praedecessorum praedictorum literis plenius continetur.

Pius IV. eadem facultatem concessit Philippo II. Regi.

Gregor. XIV. eandem facultatem illi concessit pro Militiis de Calatrava, & de Alcantara.

§. 5. Demum a se. re. Gregorio XIII. etiam praedecessore nostro accepto, praedicto negotio a Te suscepto, ita effectum esse, ut inter multos praedictorum pax, & tranquillitas diligentia, & industria tua fuerit sequuta: Cumque etiam similes, & aliae diverse lites, & quaestiones inter eosdem, ac alios Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque Capitula, nec non Praelatos, & personas Ec-

Ecclesiasticas tam Saeculares, quam Regulares ex vna, & dilectos filios Magistros, Priores, Praeceptores, Milites, & alios fratres Militiarum de Calatrava, & Alcantara Cisterciensis Ordinis, eorumque Conventus partibus ex altera super solutione Decimarum tam Novalium, quam pecorum, & armentorum, nec non Jurepatronatus, administratione, ceterisque Juribus, & Jurisdictionibus supra dictis, rebusque aliis in actis causis, & casibus hujusmodi latus deductis, & illarum occasione, tam in dicta Curia, quam extra eam motae jam essent, & in futurum oriri formidarentur: idem Gregorius praedecessor cupiens eas quoque lites, quaestiones, & differentias eadem opera, & industria tua componi, atque concordari, earum status, & merita, ac Judicium, & Colligantium nomina, & cognomina, ceteraque de necessitate exprimenda, pro plene, & sufficienter expressis habens, omnes, & quascumque lites, causas, quaestiones, & differentias tam motas, quam, quae moveri poterunt in futurum inter dictas posteriores partes, ad se advocavit, & illas, earumque decisionem, & terminationem ad suum, & dicte Sedis beneplacitum, ita tamen, quod interim partes ipsae in possessione, in qua existunt, similiter manentem, & defendi debeant, nihilque innovari possit, factaque Judicibus, & Colligantibus hujusmodi legitima intimatione, suspendit, easque universas, & singulas tibi per te concordandas, & componendas, ita quod suo, & Sedis hujusmodi beneplacito durante, tu in illis pro hujusmodi concordia, & amabili compositione te interponere, agere, & procedere libere, & licite valeres, commisit, & remisit, ac plenam, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concessit, decernens partes ipsas ad observandum ea omnia, quae in praemissis per Te concordata, amabiliter composita, & terminata fuerint, omnino teneri, & ad id efficaciter obligatos fore, nec ab illis ullo unquam tempore resiliere posse, nec non irritum, & inane decernens, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari: Non obstantibus omnibus, quae in singulis literis praedictis concessum est non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clemens concessit pro Militia de Montesa.

§. 6. Nos autem cupientes alias omnes similes lites motas, & movendas inter quoscumque praedictos, & alios Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque Capitula, & Ecclesiarum Praelatos, & personas Ecclesiasticas Regni Valentiae, & aliorum Regnorum Hispaniarum, & Dominiorum, ac Priores, Milites, & alios fratres Militie Beatae Mariae de Montesa, & Sancti Georgii Ordinis Cisterciensis in Regno Valentiae instituta, quae Militie de Calatrava filialis existit, illiusque privilegii gaudet, eorumque Conventus super similibus controversiis, & rebus aliis in actis causarum hujusmodi latus deductis, & deducendis, & illorum occasione pendens, & quae in futurum oriri formidantur, cupientes eadem tua opera, qui ejusdem Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

dem Militie de Montesa eadem Apostolica auctoritate perpetuus Administrator existis, componi, atque concordari earumque status, & merita, ac Judicium, & Colligantium nomina, & cognomina, ceteraque de necessitate exprimenda, pro plene, & sufficienter expressis habentes, omnes, & quascumque lites, causas, & quaestiones, & differentias tam motas, quam, quae moveri poterunt in futurum inter dictas posteriores partes, ad Nos advocantes, & illas, earumque decisionem, & terminationem ad nostrum, & Sedis Apostolicae beneplacitum, ita tamen, quod interim partes ipsae in possessione, in qua existunt, similiter manentem, & defendi debeant, nihilque innovari possit, factaque Judicibus, & Colligantibus hujusmodi legitima intimatione, suspendimus, easque universas, & singulas tibi per Te concordandas, & componendas, ita quod Nostro, & Sedis hujusmodi beneplacito durante, Tu in illis pro hujusmodi concordia, & amabili compositione te interponere, agere, & procedere libere, & licite valeas committimus, ac plenam, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus, decernentes partes ipsas ad observandum ea omnia, quae in praemissis per Majestatem tuam, concordata, amabiliter composita, & terminata fuerint, omnino teneri, & ad id efficaciter obligatos fore, nec ab illis ullo unquam tempore resiliere posse, nec non irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari: Non obstantibus, quae in singulis literis praedictis concessum est non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Martii 1596. Aua. V.

CXXIII. Erectio Parochialis Ecclesiae Sancti Nicolai Oppidi de Alicante in Collegiatam, cum suppressione alterius Parochialis, & illius unione Mensae Capitulari ejusdem Collegiae S. Nicolai.

Ex Reges. in Canc. Apost.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Veni, Fratri Episcopo Oriolen. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Sacri Apostolatus ministerio meritis licet imparibus divina dispositione &c. expedire.

Procuramus.

§. 1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Praefecti Justitiae, & Juratorum, ac Sindici Oppidi Civitatis nuncupati de Alicante Oriolen. Diocesis petitio continebat, quod cum dictum Oppidum mille, & ducentis Familiis plus, minusve ultra eas, quae extra illius muros in Suburbis, & seu Villis adiacentibus degunt, refertum, & tam ex ipsius Populi multitudine, ac frequentia, quod alias valde insigne, & in eo nulla Collegiata Ecclesia existat, sed duae Parochiales Ecclesiae,

Oppidi de Alicante, & Ecclesiarum Sancti Nicolai, & S. Mariae quilibet.

una videlicet Sancti Nicolai, altera vero Sanctae Mariae vacationi minime subiecta, nec in titulum perpetui Beneficii Ecclesiastici erecta, aut conferri solite reperiantur. Ipsarum autem Ecclesiarum onera per Presbyterum ab Ordinario loci approbatum, exerceri soleant, earumque fructus, redditus, & proventus annui etiam ex anniversariis, & Missis provenientes in communem massam redacti, & ut vocant mortui, inter pro tempore existentes Presbyteros, & Clericos dicti Oppidi, eisdem Ecclesiis deservientes, & ad ipsos fructus pro tempore admissos distribuantur. Si dicta Ecclesia Sancti Nicolai in suis fructibus, & edificiis ampla, & bene instructa in Collegiatam Ecclesiam cum Mensa Capitulari, Arca, Sigillo, aliisque Collegialibus Insignibus, & in ea tres Dignitates, & undecim Canonicatus, totidemque Praebendae, quatuor Hebdomadariae Curatae, & duo perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica, nec non in praefata Ecclesia Sanctae Mariae duae perpetuae Vicariae perpetuo erigerentur, & instituerentur, ac Ecclesia Sancti Nicolai ipsa Ecclesia Sanctae Mariae, Mensae autem Capitulari, Dignitatibus, Canonicatibus, Praebendis, Hebdomadariis, & Beneficiis sic erigendis praefatis pro sua dote, & illa pro tempore obtinentium sustentatione, onerumque eis incumbentium supportatione, ultra annuos redditus mille librarum, seu aliam summam totidem scutorum monetarum partium constituentium, ad id per Praefectum Iustitiae, & Juratos, & Syndicum praefatos perpetuo, & irrevocabiliter donatos, & assignatos unum, seu una, quod, seu quam Iosephus Guerra, & alius, seu alia, quod, seu quam Melchior Spunter, aliudque, seu alia, quod, seu quam Joannes Trevivio in Sanctae Mariae, ac aliud, seu alia, quod, seu quam Hieronymus Bernat, & reliquam, seu reliquam, quod, seu quam Petrus Maser Clerici dilecti filii respective obtinent praesimonia, seu praesimoniales portiones, aut perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica, nec non una sub Sanctissimi Crucifixi, ac alia sub Sanctae Luciae, ac alia sub Sancti Hieronymi in Sancti Nicolai, aliaque sub Sancti Michaelis, & alia sub Sancti Blasii, ac alia sub Sancti Antonii de Padua nuncupati invocationibus in Sanctae Mariae praefatis, quorum omnium, dum pro tempore vacant, collatio, provisio, & omnimoda alia dispositio ad pro tempore existentem Episcopum Oriolen, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis, asseritur pertinere, & quae de Jurepatronatus Praefecti, ac Juratorum, & Syndici praefatorum ex fundatione, vel dotatione existunt, reliquae perpetuae sine Cura Cappellaniae in S. Joannis Locie, eisdem S. Joannis dictae Diocesis Ecclesiis ex nunc, pro ut ex tunc, postquam vacaverint, etiam perpetuo unirentur, annecterentur, & incorporarentur, nec non Praefecto, ac Juratis, & Syndico praefatis nunc, & pro tempore existentibus Jurepatronatus, & praesentandi Ordinario Locie personas idoneas ad duas ex dignitatibus, ac sex

Sic.

UNIVERSIDAD DE PADUA

ex Canonicatibus, & Praebendis hujusmodi similiter perpetuo reservaretur, & concederetur, aliaque infra scripta serent, & ordinarerentur, ex hoc ut divinus cultus magnum inibi susciperet incrementum, ac ejusdem Oppidi decori, & venerationi, illiusque Populi salutis, & spirituali consolationi, non modice confuleretur, ac etiam Cura Animarum Parochianorum in Sancti Nicolai, & S. Mariae Ecclesiis praefatis melius exerceretur.

§. 2. Quare pro parte tam Praefecti, ac Juratorum, & Syndici, quam dilectorum in Christo filiorum Cleri, & Communitatis Patronorum praefatorum asserentium praesimionorum, seu portionum, aut Beneficiorum ostingentorum, Cappellaniarum vero hujusmodi, & illis forsitan annexorum octuaginta Ducatorum auri de Camera fructus, redditus, & proventus secundum communem estimationem valorem annum non excedere Nobis fuit humiliter supplicatum, ut praemissis, & aliis infra scriptis benigne annuere, ac alias de super opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri tenerentur exprimere verum annum valorem fructuum etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, quique Ecclesiarum omnium decorem, ac earum in melius directionem, divinique cultus, ac Beneficiorum, & Ministrorum Ecclesiasticorum incrementum sinceris desideramus affectibus, Praefectum, ac Juratos, & Syndicum praefatos, eorumque, nec non Cleri, ac Communitatis hujusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis &c. censentes, hujusmodi supplicationibus inclinari, discretioni tuae per &c. mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint vocandi, si & postquam de praemissis Nobis expositis Tibi legitime confiterit, ac Praefectus, Jurati, & Syndicus praefati redditus annuos etiam perpetuos insimul ad summam mille scutorum dictae monetarum ascendentes de suis propriis, ac per eos acquisitis bonis, & facultatibus ad effectum praefatum perpetuo donaverint, & assignaverint, nec alias, aliter, nec alio modo praefatam Ecclesiam S. Nicolai in Collegiatam cum Mensa Capitulari, Sigillo, Arca, & Capla communibus, aliisque Collegialibus insignibus, ac in ea unum Decanatum Dignitatem principalem pro uno Decano Magistro in Theologia, vel Decretorum Doctore, qui inibi caput existat, & tam in Choro, quam in Capitulo, Processionibus, & aliis actibus dictae Collegiate Ecclesiae praestit, primumque locum, & vocem habeat, ac unam Cantoriam, quae secunda, pro uno Cantore, qui Officium Cleri regat, & absente Decano inibi etiam praestit, unamque Sacristiam, quae tertia Dignitates existant, pro uno Sacrista, qui rerum, & suppellectilium in Sacristia ipsius Collegiate pro tempore existentium curam gerat, & eorum, omnium, quae sibi, & sine Cura commissa fuerint rationem Ordinario Locie reddere, teneatur, ac Undecim Canonicatus, & totidem

Praefecti, & Syndici praefati pro erectione & unione, de quibus in Rubrica.

Commissio Oriolen, Episcopo erigendi, unione, &c.

Sic.

idem Praebendae pro undecim Canonicis, qui omnes simul cum Decano, Cantore, & Sacrista praefatis Capitulum Collegiate Ecclesiae hujusmodi constituent, ac quatuor Hebdomadarias Curatas, in dicta vero Ecclesia S. Mariae duas perpetuas Vicarias pro duobus perpetuis Vicariis, qui curam animarum Parochianorum eorundem Parochiarum Ecclesiarum, Hebdomadarii vero Collegiate, Vicarii autem praefatae S. Mariae Ecclesiarum hujusmodi exercent, & alia Parochialia onera illis respective incumbenda subeant; nec non in eadem Ecclesia Collegiate unum Diaconale, pro uno Diacono, qui Evangelii, & alterum Subdiaconale nuncupanda perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica pro uno Subdiacono futuris inibi perpetuis Beneficiatis, qui Epistola decantationi ibidem deserviant, & tam ipsi Beneficiati, quam Decanus, Cantor, Sacrista, Canonici, & Hebdomadarii praefati singulis diebus horas Canonicas diurnas, & nocturnas, ac Missas, & alia Divina officia in eadem Collegiate Ecclesia servata ecclesiastica disciplina celebrare, eisdemque interesse, ac ipsius Collegiate Ecclesiae in divinis deservire teneantur, auctoritate nostra perpetuo, sine alicujus praedictio erigas, & instituas, ac illis sic erectis, & institutis Collegiate Ecclesiae videlicet dictam Ecclesiam S. Mariae ex nunc, Mensae vero Capitulari, nec non Decanatu, Cantoria, Sacristia, ac Canonicatibus, & Praebendis, Hebdomadariis, & Beneficiis praefatis pro eorum congrua dote, & illa pro tempore obtinentium sustentatione, onerumque eis incumbentium supportatione, redditus annuos mille scutorum, ut praefertur, donatos, & assignatos, etiam ex nunc, praesimonia vero, seu portiones, aut Beneficia, & Cappellaniae hujusmodi, quae omnia personalem residentiam non requirunt, cum primum per usum etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu privationem, vel quamvis aliam amissionem, vel dimissionem illa, seu illas ad praesens obtinentium, aut alias quovis modo etiam apud Sedem Apostolicam, & in aliquo ex Mensibus in quibus vacantium Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, vel dictae Sedi etiam per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariae Apostolicae regulas, vel etiam ratione facultatis continuae commensalitatibus alicujus S. R. E. Cardinalis etiam viventis, & alias quomodolibet, & undecumque servata existat, ac pro tempore fuerit, seu Ordinariis Collatoribus etiam per eandem Constitutiones, & regulas, seu literas Alternatarum, aut alia privilegia, & indulta concessis hactenus, & in posterum concedendis simul, vel successive, ac quocumque, & ubicumque vacabunt, etiam si acta nunc ut praefertur, aut aliis quibusvis modis etiam ex aliorum quorumcumque personis, seu liberis praefatorum vel &c. factas, aut affectationem &c. vacent etiam si tanto tempore &c. devoluta, ac Praesimonia, seu portiones, aut Beneficia, & Cappellaniae hujusmodi dispositio

tionis Apostolicae specialiter, vel alias generaliter reservata, seu reservata existant, & super eis &c. indecisa ex nunc, prout ex tunc, & contra cum annexis &c. suis, ita quod liceat Decano, & Capitulis praefatis, illorum omnium, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum suorum quorumcumque corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios suos, & Collegiate Ecclesiae, ac Mensae, Dignitatum, & aliorum erigendorum praefatorum Beneficiorum nominibus propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, proventus inde provenientes, percipere, exigere, recuperare, locare, arrendare, & administrare, cum hoc, quod deductis in primis decem libris pro Praebendis, & fructibus certis singulorum Dignitatum, ac Canonicatum, & Praebendarum, nec non Hebdomadariarum, & erigendorum Beneficiorum praefatorum, ac certa portione distributionum per Ordinarium Locie, & Capitulum praefatos taxanda, quam dicti Hebdomadarii ultra pedem Altaris, & alia emolumenta ex praefata Cura, & illius exercitio tantum provenientia, ac ad ducenta scuta, vel circa annuatim, ut asseritur, ascendentia habere debeant. Reliqua omnia fructus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta tantum reddituum donatorum, & assignatorum, quam Praesimionorum, seu portionum, aut Beneficiorum, & Cappellaniarum hujusmodi cedant, & cedere debeant in distributiones quotidianas inter Decanum, Cantorem, Sacristam, & Canonicos praefatos in dicta Collegiate pro tempore residentes, & horis Canonicis, aliisque Divinis Officiis suis loco, & tempore ibidem interrescentes dumtaxat juxta providam super hoc a praefato Ordinario faciendam ordinationem dividendas, & per eos lucrandas, & percipiendas, ex quibus Decanus duas, quilibet vero ex Cantore, & Sacrista unam cum dimidia, & singuli Canonici unam integram portiones respective habeant, absentium autem, & non interrescentium portiones infirmitate, aut alio legitimo, de quo docere debeant, cessante impedimento aliis praesentibus, & interrescentibus pro cuiusque rata accrescant, & accrescere eo ipso censentur redditus tamen, tam per Praefectum, Juratos, & Syndicum assignati, quam reliqui fructus dictae Mensae Capitularis a die data praesentium decursi, & usque ad diem capite realis possessionis per eum, qui ultimo loco Canonicatum, & Praebendam dictae Collegiate Ecclesiae a primava eorum erectione hujusmodi vacantes, assequutus fuerat, nulli aliorum accrescant, sed asserentium pro pede, ut vocant fixo, ac perpetuo prout in Ecclesia Oriolen, fieri consuevit, advenienteque vacatione alicujus ex Praesimoniis, seu portionibus, aut Beneficiis uniendis, & Cappellaniis hujusmodi distributio pro rata juxta ordinem ab eodem Ordinario statuentem fiat, distique Decanus, & Capitulum quatuor pueros Chori, & alios Ministros ex Massa communi perpetuo manutene, ac onera sibi incumbenda supportare teneantur,

tur, fructibus, & emolumentis tam S. Nicolai, quam S. Mariae Ecclesiarum hujusmodi, seu illarum Massa, seu Massis in suo pristino statu, & modo illos per Clericos, & Presbyteros dicti Oppidi, & Canonicatus, & Præbendas, & Dignitates hujusmodi pro tempore obtinentes percipiendis firmis, & immutatis remanentibus, prout ante erectionem hujusmodi erant: dictis vero Vicariis oblationes, & alia emolumenta ratione curæ dictæ Ecclesiæ S. Mariæ provenientia, & debita Pes Altaris nuncupata, quæ ad alia ducenta scuta, vel circa annuatim, ut etiam asseritur ascendunt, pro eorundem Vicariorum sustentatione, & mantentione cedant, ipsique illa percipere, & habere, ac in suos usus convertere possint, dicta auctoritate, etiam perpetuo unias, annexes, incorporas, applices, & approprias respective.

Qualitates requiruntur in illis, qui ad Canonicatus promovendi debeat.

§. 4. Insuper quod ex undecim Canonicatibus, & Præbendis præfatis unus, & una pro uno Decretorum Doctore, vel alias in illis graduato in aliqua approbata Universitate Studii generalis, ac alius, & alia, pro uno Magistro in Theologia, qui Adventus, & Quadragesimæ, aliisque Anni temporibus, & solemnitatibus concionem in dicta Collegiata habeat, nec non alius, & alia, Pœnitentiarii nuncupandi, pro uno Pœnitentiarii, qui Confessiones audiat, & alia ad Pœnitentiarii Officium juxta Concilii Tridentini dispositionem faciat, & adimpleat, aliusque, & alia Theologales pro unoquoque Magistro in Theologia, qui Sacram Scripturam juxta ipsius Concilii formam inibi legat, & interpretetur, aliusque, & alia pro uno alio Theologo, vel utriusque juris perito, qui negociis Capituli intendat, ac alius, & alia Diaconalis pro uno Diacono, nec non alius, & alia Subdiaconalis pro uno Subdiacono, qui Diaconus, & Subdiaconus Episcopo Oriolen. pro tempore existenti, dum ad ipsam Collegiatam Ecclesiam accedet, Missamque solemnem ibidem celebrabit, assistere debeant, ac quod Sacrista, nec non Theologus legeris, & Pœnitentiarius, Hebdomadariique præfati illis horis, quibus functionibus, & Officiis suis impediti erunt, pro præsentibus habeantur.

Collatio ad quos pertinet.

§. 5. Quodque Decanatus ad Romanum Pontificem pro tempore existentem tantum, Pœnitentiarii vero nuncupati, ac aliorum quatuor, non tamen ut præfertur, affectorum Canonicatum, & Præbendarum, ad eundem Romanum Pontificem, seu reservationibus, & affectionibus Apostolicis cessantibus ad præfatum Ordinarium, Hebdomadariam autem, ac Vicariam, & duorum erigendorum Beneficiorum hujusmodi tam hac prima vice, quam deinceps perpetuis futuris temporibus, quodcumque illa vacare contigerint, collatio, provisio, & omnimoda alia dispositio ad eundem Ordinarium dumtaxat spectet, & pertineat: de Hebdomadariis autem, & Vicariis præfatis earum vacatione pro tempore occurrente positus editis, & previo concursu, ac alias juxta decretorum dicti Concilii, ac Constitutionis sel. recor. Pii Papa V.

Prædecessoris Nostri super modo conferendi Parochiales Ecclesias edite formam disponi debeat, nec non quod Cantoria, Sacristia, Canonicatus, & Præbendæ, Hebdomadaria, Vicariæ, & due erigenda Beneficia hujusmodi, quoties eorum collatio, provisio, & quævis alia dispositio ad Ordinarium præfatum, vel presentatio personæ idoneæ ad illa ad infra scriptos patronos pro tempore spectabit, nullis omnino conferri, nec per aliquos quovis modo obtineri possint, nisi qui ex dicto Oppido de Alicante, ac Locis, seu Oppidis de Muchiavel, & Sancti Joannis, ac de Bemmagres, nec non, Municipiis, Manfis, & Algeriis nuncupat, infra Civitates, & terminos ejusdem Oppidi de Alicante consistentibus concepti, seu orti existant, in quibus, & illi omnes, qui, casu quo in aliis Oppidis, atque Locis concepti, aut nati sint, aut pro tempore erunt, quorum tamen Parentes in eodem Oppido de Alicante domicilium habuerint, nec non omnes Presbyteri, & Clerici, qui de presententi ad fructus, & emolumenta Ecclesiarum S. Nicolai, & S. Mariæ hujusmodi admissi sunt, comprehendantur, & comprehensi intelligantur: nec non quod quicumque voluerit fundare in dicta Collegiata Ecclesia Canonicatum, & Præbendam, teneatur illos dotare in centum, & quinquaginta librarum similium, vel amplius juxta Ordinarii præfati ordinationem, & taxationem redditibus annuis, & proventibus in toto, vel in parte, ex aliqua Cappellania, cujus ipse Fundator Patronus sit ex fundatione, vel dotatione, quod in primo eorum Ordinario Loci verificari debeat in quacumque dictarum Ecclesiarum: quæ Cappellania accedente consensu dicti Patroni, tali casu eo ipso suppressa censetur, illiusque fructus sint applicati pro dote hujusmodi Canonicatus, & Præbendæ, quorum idem Fundator Patronus existat, & ex redditibus ipsis decem in Præbendam, reliquæ vero centum, & quadraginta libræ hujusmodi in distributiones quotidianas, ut præfertur, lucrandas, & percipiendas convertantur, & qui Cappellanium, seu Beneficium de novo ibi fundaverit, congruam illi dote arbitrio ejusdem Ordinarii assignare teneatur, & aliter factæ fundationes, nec non collationes, provisiones, aliæque dispositiones de Dignitatibus, ac Canonicatibus, & Præbendis, aliisque Beneficiis inibi pro tempore erectis contra tenorem presentium factæ sint eo ipso nullæ, & irritæ, nulliusque roboris, & momenti auctoritate præfata similiter perpetuo statuas, & ordines.

Capta Canonice conceditur.

§. 6. Præterea Decano, & Cantori, Sacristæ, Canonicis, Hebdomadariis, & duobus Beneficiatis, quod tam hieme, quam æstate Almutias, & Capps ad instar Canonicorum, & Dignitates obtinentium, aliorumque Capitularium personarum, ac Hebdomadariorum, Beneficiorum Cathedralium Valentini, Oriolen., Segobricen., ac Collegiatarum Xativa, & Gaudia Valentini. Diocesis Ecclesiarum deferre, & illis uti, nec non Decanus, Cantor, Sacrista, & Canonici

Privilegia.

nonici præfati, ut a quotidiana residentia, & ejus oneribus aliquando subleventur, spatium duorum Mensium dumtaxat quolibet anno interpellatis diebus ab eadem Collegiata Ecclesia, illiusque residentia, & servitio abesse, & nihilominus interim fructus, & distributiones quotidianas Dignitatum, ac Canonicatum, & Præbendarum per eos in eadem Ecclesia pro tempore obtentorum, cum ea integritate, qua illos, & illas perciperent, si horis Canonicis, & aliis Divinis Officiis ibidem interessent, percipere, & lucrari, & tam ipsi omnes, quam dicta Collegiata Ecclesia, illiusque Mensa, ac jura, res, & bona ejusdem, nec non Cappellani, & alii Ministri inibi pro tempore servientes omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, prærogativis, indultis, & gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus ceteræ Collegiata Ecclesiæ, illarumque Mensæ, Capitula, & Ministri, ac alia ad illos spectantia de jure, usu, privilegio, consuetudine, vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt in futurum pariformiter, & sine differentia, perinde ac si illa eis principaliter concessa fuissent, uti, frui, potiri, & gaudere. Nec non Decanus, & Capitulum præfati pro felici Ecclesiæ Collegiata, ac Dignitatum, & aliorum erigendorum Beneficiorum præfatorum, rerumque, & bonorum suorum regimine, & administratione, quacumque statuta, & ordinationes, felix hujusmodi regimen concernentia, licita tamen, & honesta, sacrive Canonibus, & dicti Concilii Tridentini Decretis non contraria condere, ac toties quoties expediens fuerit in toto, vel in parte mutare, corrigere, reformare, ac de novo facere libere, & licite valeant, ipsaque omnia statuta, & ordinationes, postquam sic condita, reformata, & de novo facta fuerint ab Ordinario præfato examinari, & approbari debeant, eadem auctoritate pariter perpetuo concedas, & licentiam impertiaris. Postremo nunc, & pro tempore existentibus Præfeto, ac Juratis, & Sindico præfatis Juspatronatus, & presentandi personas idoneas ad Cantoriam, & Sacristiam, nec non ad sex Canonicatus, et Præbendas pro Doctore, aut alias graduato in Decretis, ac Magistro in Theologia Lectore, alioque etiam Theologo, aut juris perito, nec non Diacono, & Subdiacono, assistentibus Canonicis præfatis, ut præfertur, affectos, quoties de cetero illos quovis modo, et quorumcumque personis etiam apud Sedem præfatum, ac alias ubicumque, & quomodocumque vacare contigerit, eidem Ordinario per ipsum ad presentationem hujusmodi instituendas dicta auctoritate itidem perpetuo reserves, concedas, & assignes, ac Juspatronatus hujusmodi eidem Præfeto, Juratis, & Sindico ex veris, meris, & primævis fundatione, vel dotatione competere, illudque puram, & simplicem naturam, qualitatem, & conditionem Juspatronatus Laicorum perpetuo

habere, & obtinere, ac eidem nullo unquam tempore in quovis vacationis casu etiam, per Pontificem, & Sedem præfatos, alias quam in casibus solitis absque expresso dictorum Patronorum consensu derogari posse.

Clause.

§. 7. Præfentes quoque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus etiam per qualvis Constitutiones Apostolicas, & Cancellariæ Apostolicæ regulas etiam unionum, suppressionum, aliarumque hujusmodi gratiarum effectum non sortiarum revocatorias, quodcumque, & per quoscumque etiam in crastinum assumptionis cujuscumque Romani Pontificis ad Apostolatus apicem pro tempore editas, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis emanatas, & emanandas nullatenus comprehendendi, sed semper in omni casu, tamquam eas, quæ in favorem divini cultus emanarunt ab illis excipi, & quoties illas suspendi, vel revocari, aut ipsis in aliquo derogari contigerit, toties in pristinum, & validissimum suum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque nova data per Clerum, & Patronos præfatos pro tempore eligenda concessas, validasque, & efficaces esse cense, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus inviolabiliter observari. Sicque, & non alias per quoscumque Judices etiam Causarum, Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, & præfate Sedis Nuncios judicari, & definiti debere, nec non si secus &c., & inane decernas.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus voluntate priori, & aliis præmissis, ac pia mem. Bonifacii Papa VIII. etiam Prædecessoris Nostri, nec non Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permittis fieri prohibentis, aliisque Decretis Provincialibus, & Synodalibus Concilii editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super Provisionalibus &c. processum. Quas quidem literas, & processus habitos per eandem, ac inde sequuta quæcumque ad Ecclesiam S. Mariæ, ac Præstimonia, seu portiones, vel Beneficia unienda, & Cappellanas hujusmodi volumus non extendi, sed nullam per hoc eis &c. generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenoribus existant, per que presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediti valeant quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumcumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Volumus autem quod propter unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi, si illas per Te vigore presentium fieri contigerit, ut præfertur, Ecclesia S. Mariæ, ac Præstimonia, seu portiones, aut Beneficia, & Cappellaniæ hujusmodi de-

debitis propterea &c. obsequiis, & animarum Cura in ipsa Ecclesia S. Mariae nullatenus negligatur, sed ejus &c. consueta.
Datum Romae apud S. Marcum millesimo quingentesimo nonagesimo sexto Kalendis Aprilis Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Dat. die 17
Aprilis 1596.
Ann. V.

Ex Reg. in
Secret. brev.

CXXIV.
Confirmatio Pragmaticae ad evitandos superfluos sumptus in Civitate Bononiensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem ea suae confirmationis robore libenter communitate, qua ad evitandos superfluos, & inanes ejus subditorum sumptus, provide statuta esse dicuntur, prout in Domino salubriter conspicitur expedire.

De mandato Pontificis publicetur Pragmatica Bononiae.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, nuper sub die videlicet sexta mensis Aprilis proxime praeteriti, de ordine, & mandato nostro, ad evitandos damnosos, & superfluos sumptus in Vestibus, & Conviviis fieri solitos, ex quibus nobiles, & divites familiae redditus, & substantias proprias plerumque absumere consueverunt, in Civitate nostra Bononiensi quaedam pragmatica, seu reformatio publicata extiterit, eamque ad conservationem familiarum ejusdem Civitatis perpetuo inviolate observari maxime expediat.

Eam confirmat Clemens.

§.2. Nos, qui subditorum nostrorum conservationem, & eorum incrementum sincero optamus affectu, pragmaticam, & reformationem praedictam perpetuo, ut par est, observari cupientes, ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, eandem pragmaticam, & reformationem cum omnibus in illa contentis capitulis, & poenis in eis appositis, Apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illique perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjuicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus.

Exequutoresque deputat.

§.3. Mandantes propterea dilectis filiis moderno, & pro tempore existenti nostro, & Apostolicae Sedis in dicta Civitate de latere Legato, seu ejus Vice-Legato, aut Governatori, nec non Viris Reformato-ribus status Libertatis dictae Civitatis, ut pragmaticam, & reformationem praedictam ab omnibus perpetuo observari curent, & faciant, & in contravenientes, poenas in praedicta pragmatica, seu reformatione adjectas, irremissibiliter, & absque ulla exceptione exequantur, ac exequi curent, & faciant.

Contraria solit.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Civitatis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia robo-

ratis statutis, & consuetudinibus, necnon quibuscumque licentis pro tempore etiam ab ipsis Legato, seu Vice-Legato, aut Governatore, aca Sede Apostolica in contrarium concessis, & concedendis, quas ex nunc prorsus revocamus, & annullamus, ac revocatas, & annullatas esse, & fore; sicque per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere decernimus. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 17. Maii 1596., Pontificatus nostri Anno Quinto.

Dat. die 17.
Maii 1596.
Ann. V.

CXXV.

Jubilaeum ad divinam opem pro Sanctae Catholicae fidei in Regno Francia exaltatione, & pristinae in eo tranquillitatis restitutione implorandam.

Ex Reg. in
Secret. brev.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Universis Christianis in Regno Francia existentibus salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Quam semper cordi Nobis, curaque fuerit, ut gravissima, ac diuturna sollicitudinis nostrae partes de Christianissimo, & pacatissimo olim Francia Regno, tum Catholicae Religionis in eo conservandae tum publicae illius tranquillitatis instaurandae causa susceptae, cum, quem ipsi jam diu a Domino assiduis precibus flagitavimus, quemque boni omnes optant, exitum fortirentur, praecclare quidem constare iis arbitramur, quibus cognita sunt, ac perspecta rationes, quae Nos tandem anno superiore adduxerunt, ut charissimi in Christo filii nostri Henrici Francorum Regis Christianissimi supplicationibus, quibus se in Sanctae Romanae Ecclesiae gremium a Nobis recipi postulabat, benigne annueremus, eumque propterea paternae charitate complecteremur. In quo officio quemadmodum nihil plane praeter ipsius Henrici Regis, & totius Regni salutem, & quietem omni humanarum rerum cogitatione seposita, spectandum duximus, ita nunc illud in primis curandum esse existimavimus, ut optatos, & speratos ejus deliberationis fructus, Deo piis omnium votis aspirante, quam primum capiamus, atque hoc sane consilio dilectum filium nostrum Alexandrum Medices Tituli Sanctae Praxedis Presbyterum Cardinalem Florentinum nuncupat. ad eundem Henricum Regem, atque ad ipsum Francia Regem, nostrum, & Apostolicae Sedis de latere Legatum nuper destinavimus.

Quae ipse gefcit pro inducenda in Francia Regno tranquillitate refulsit.

Facientibus autem indulgentiam in forma Jubilaei concedit.

§.2. Quoniam vero ad eos fructus consequendos divinae opis praesidia praecipue

Legato Apostolico se iussit, ut pu-

Miles supplicaciones iudicet.

necessaria esse inteligimus, praeter privatas, & publicas a Nobis jam saepe hac de causa indictas preces proprias, & peculiares, in ipso Regno Francia supplicationes, hoc etiam tempore indictas censuimus, consili, Deum, pro immensa sua pietate, eorum desideria, a quibus potissimum rogari se animadvertit, cumulate expleturum, & quae ipsi petimus, bonitatis suae dona tandem concessurum. Quo circa eidem Alexandro Cardinali injunximus, ut cum primum ad idem Regnum perveniret, in ea Civitate, vel loco, in quo sibi consistendum esse statuerit, ad duas, vel tres insigniores Ecclesias ibi existentes, hebdomada, & diebus per eum designandis, solennes processiones, ut moris est, indicat, atque ad eas ipse cum Venerabilibus Fratibus nostris Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Praelatis ibidem tunc praesentibus, necnon cum Officialibus, ac Magistratibus dictae Civitatis, univervoque illius Clero, & Populo supplex accedat.

Christifideles hoc tunc, ut tales supplicationes faciant.

§.3. Ut autem divina benignitas, & clementia opportuni auxilii gratiam Regno deprecandi lagiat, omnes, & singulos utriusque sexus Christianifideles, qui tam in eadem Civitate, quam in toto Regno erunt, per viscera misericordiae Dei, ac Domini nostri Jesu Christi, per quem Reges regnant, & Regna consistunt, hortamur, atque obsecramus, ut qui in eadem Civitate fuerint, dicta hebdomada, aut saltem altera sequenti, qui vero extra eam, in ceteris Regni Dominis, Provinciis, Regionibus, & locis existent, proxima, aut altera sequenti hebdomada, postquam literae ejusdem Alexandri Cardinalis super indictione hujusmodi supplicationum publicatae fuerint, vel alias ad illorum certam notitiam pervenerint, ad Deum Patrem clementissimum humiliato, & contrito corde convertantur, & ob culpas, ac peccata commissa ex animo dolentes, concordibus, & allidis precibus ipsum orent, ut oculis clementiae Ecclesiam suam sanctam respiciat, Francia Regnum in Sancta Catholica, & Apostolica fide conservet, illudque in pristinam pietatem, & tranquillitatem restituat, haereticum radices evellat, similitates, atque odia dirimat: Univervam denique Rempublicam Christianam a pravus Schismatum erroribus, & malorum omnium periculis salvam, & incolumem tueatur.

Facientibus autem indulgentiam in forma Jubilaei concedit.

§.4. Et si quidem, qui in eadem Civitate fuerint, praedictas Ecclesias, vel unam ex eis, quam maluerint: Qui vero extra eandem Civitatem in dicto Regno erunt, Ecclesiam, seu Ecclesias per locorum Ordinarios, seu eorum Vicarios, aut de eorum mandatis, vel eis deficientibus per eos, qui ibi curam exercent animarum, deputandam, seu deputandas, quocumque die, vel quibuscumque diebus ejusdem, vel sequentis hebdomadae quam ipsi elegerint, saltem semel devote visitaverint, & quarta, & sexta Feria, ac Sabbato ejusdem, vel sequentis hebdomadae jejunent. Praeterea pauperibus, & indigentibus personis, Bull. Rom. Tom. V. Par II.

aut locis piis, pro suo arbitrio, elemosynas erogent, atque intra hoc tempus Saeculorum ab Ordinario approbato peccata sua confiteantur, & die Dominico dictum Sabbathi diem proxime subsequenti, vel alio dictae prioris, aut sequentis hebdomadae die, arbitrio confessarii, Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum devote suscipiant. Qui autem in navigatione, vel itinere fuerint, eo peracto, haec omnia, ut praesertur faciant, & exequantur. Regulares autem utriusque sexus, qui in claustris degunt, nec non alii, qui in carcere, vel captivitate detinentur, aut propter corporis infirmitatem, seu aliud quodcumque impedimentum, superius expressa, aut eorum aliqua facere, vel adimplere nequeverint, Sacerdotis confessarii, quem elegerint, arbitrio praedicta omnia, & singula, aut aliqua illorum in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tamen tempus differre valeant. Quae omnia, ut eo libentius praestare studeant, quo uberius spiritualibus muneribus, & gratiis se a Nobis reflectos esse cognoverint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, ex illa ligandi, atque solvendi potestate, quam Deus Nobis, licet indignis contulit, thesauros Ecclesiae, quorum dispensatores sua benignitate facti sumus, copiose apertentes, omnibus, & singulis praedictis, qui praemissa fecerint, & adimpleverint, plenissimam peccatorum suorum indulgentiam, veniam, & remissionem, sicut in Anno Jubilaei visitando certas Ecclesias intra, & extra Urbem, concedi consuevit, tenore praesentium damus, concedimus, & elargimur.

Facientibus autem indulgentiam in forma Jubilaei concedit.

§.5. Nec non eisdem Christianifidelibus, etiam cujuscumque Ordinis, & Congregationis Regularibus utriusque sexus facultatem impertimur, eligendi sibi Presbyterum confessarium tam saecularem, quam cujusvis Ordinis, vel instituti Regularium ex approbatis ab Ordinariis locorum, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & censuris a jure, vel ab homine quovis modo, vel causa latis, seu inflatis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis, quantumvis gravibus, & enormibus, etiam in casibus tam locorum Ordinariis, quam Nobis, & Sedi Apostolicae etiam in literis in die Coenae Domini legi consuetis, atque alias etiam per quascumque Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum Constitutiones, quarum tenores, praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodolibet reservatis, in foro tantum conscientiae, hac vice dumtaxat absolvere: Et insuper vora quaecumque (Religionis, & castitatis exceptis) in alia pia, & salutaria opera commutare, injuncta tamen eis, & eorum cuilibet in praedictis omnibus casibus poenitentia salutaris, ac aliis injungendis, possint, & valeant.

Locorum Ordinariis man.

§.6. Mandantes insuper omnibus Venerabilibus

dat, ut hanc publicent Constitutionem.

rabilibus Fratibus nostris Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibuscumque Ecclesiarum Prelatis, & locorum Ordinariis in virtute sancte obedientie, ut post indictionem supradictarum supplicationum per eundem Alexandrum Cardinalem faciendam, cum harum literarum transumpta, aut exempla acceperint, illa statim per suas Provincias, Civitates, Dioceses, & loca promulgari faciant, Cleroque, & Populo sibi subiecto solemnes Processiones, & supplicationes indicant, & celebrent.

Ab absolutio-nibus irregu-laritatibus excipit.

Ab absolutio-nibus in foro conscientie tantum validas esse declarat.

Obstantia tollit.

§.7. Per presentes autem super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, aut inhabilitate quoquo modo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, etiam in foro conscientie non intendimus.

§.8. Ac declaramus, has ipsas presentes, quo ad absolutio-nem in foro conscientie, & poenitentiam tantum, non autem in foro fori, sive contentioso consequendam, neque etiam quoad dictum forum conscientie, iis, qui ab aliquo Iudice excommunicati, suspensi, interdictive, seu alias in sententias, & censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus celebrationis huiusmodi Jubilaei satisfecerint, aut cum partibus concordaverint.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, praesertim quibus absolventi facultas in certis tunc expressis casibus, ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes, vel dissimiles Jubilaei, indulgentiarum, aut facultatum huiusmodi concessiones, nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, nec non quorumcumque Ordinum, & Congregationum Regularium iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam de illis, eorumque totis tenoribus specifica, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut expressio habenda, vel quavis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene, & sufficienter expressis, & formam in illis traditam pro servata habentes, hac vice nominatim, & expresse, ad effectum praesentium derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Eidem transumptis addit.

§.10. Volumus autem, ut praesentium transumptis, vel exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, qua adhiberetur his ipsis, si forent exhibita, vel ostensa.

Dat. die 23. Maii 1596. Ann. V.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae 1596. decimo Kalendarum Junii, Pontificatus nostri Anno V.

Statuit, ut deinceps Pignora apud Hebraeos consistentia, elapso spatio decem, & octo mensium, in Monte Pietatis de Urbe vendi debeant, neque Hebraei plus quam duodecim scuta, pro quolibet pignore, mutuo dare possint.

Ex Regest. in Secret. Breve.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

P Aterna nostra erga sanctos Christifideles, ac pauperes praesertim personas charitas Nos admonet, ut ea, quae in eorumdem pauperum personarum beneficium cedere posse cognovimus, opportuna provisione procuremus.

Exordium.

§.1. Proinde ex iustis, & rationabilibus causis animum nostrum moventibus, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine, ut posthac in perpetuum pignora quaecumque, super quibus Hebraei pecunias tam hucusque, quam imposterum mutuaverint, quae lapsa spatio decem, & octo mensium, ab eisdem Hebraeis per licitationem venduntur, in Monte Pietatis de Urbe dumtaxat, in loco ad licitationes faciendas ibi designato, & non alibi, vendi per huiusmodi licitationem debeant; utque imposterum, ex iustis similiter, & rationabilibus causis animum nostrum moventibus, dicti Hebraei nulli personae super pignoribus, quae ad eos deferuntur pecunias, usque ad summam scutorum duodecim monetae inclusive ascendentes, aliquo modo, mutuari possint, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, perpetuo statuimus, mandamus, & ordinamus.

Statutum, de quo in Rubrica.

Poenae in transumptis.

§.2. Inhibentes propterea universitati Hebraeorum, & particularibus Hebraeis quibuscumque, sub quingentorum scutorum auri in auro ipsi Monti Pietatis applicandorum, nullitatis venditionis, ac amissionis pecuniarum mutuatarum, & aliis arbitrio nostro eo ipso, quo vendiderint, & mutuaverint, incurrendis poenis, ne pignora huiusmodi vendenda, alibi posthac, quam in praedicto Monte Pietatis, & in loco ibi designato, vendere, neve pecunias ad summam praedictam scutorum duodecim ascendentes, cuiuscumque personae, super pignoribus, mutuo dare audeant, seu praesumant.

Obstantium derogatio.

§.3. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis universitati praedictae Hebraeorum, aut aliis quibuscumque in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Anno Piscatoris die 25. Maii 1596. Pontificatus nostri Anno V.

Dat. die 25. Maii 1596. Ann. V.

Infi-

Institutio Congregationis super Baronibus Status Ecclesiastici, cum iurisdictione eorum Casus, & bona etiam fideicommissis subiecta distringendi, pro satisfactione Creditorum.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

Causae huius institutionis.

Iustitia ratio, & publicae fidei causa postulat, ut eorum qui pecunias nostris, & Sanctae Romanae Ecclesiae subditis creditorum, seu quibus aliqui ab eisdem, quavis occasione, vel causa debentur indemnitati, pro munere nostro, opportuno remedio consulamus.

§.1. Cum igitur multorum querelis jamdiu ad nos perlatum sit, & quotidianis expostulationibus perferatur, nonnullos Baronum, & Domicellos nostros, & Sanctae Romanae Ecclesiae subditos tam in Urbe, ejusque districtu, quam in universo statu nostro Ecclesiastico existentes, contracto variis de causis aere alieno, nullam prorsus inire rationem illud dissolvendi, immo nec annuas fructuum praestationes idcirco debitas, maximo creditorum incommodo, persolvere, ipsosque adeo creditores, dum eorum credita a dictis Baronibus, & Domicellis exigere conantur, magnos sumptus facere, & variis litibus implicari, & nihilominus credita ipsa nullo modo consequi posse: fideiussores etiam, qui pro eisdem Baronibus, & Domicellis sese, & bona sua quoquo modo obligarunt, ab eorum obligationibus minime posse liberari. Praeterea, licet alias ad eorumdem Baronum, & Domicellorum res aliquo pacto sublevandas, a nonnullis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, ac etiam forsitan a Nobis, ex speciali gratia, concessa fuerit facultas, quosdam pecuniarum Montes super eorum Civitatibus, Terris, Casibus, Casilibus, & aliis bonis stabilibus, ad diversas summas ascendentes, erigendi cum obligatione etiam per ipsos Barones facta fructus, hoc nomine, singulis annis conventos, solvendi, ac certis modo, & forma Montes erectos, intra praescriptum tempus extinguendi, eos tamen, qui pecunias in dictis Montibus posuerunt, haecenus annuas fructuum praestationes, a nonnullis ex dictis Baronibus, & Domicellis consequi non potuisse, neque adhuc posse, ac praeterea aliquos etiam Barones, & Domicellos, eisdem Montes, vel eorum partem, juxta eorum obligationem, statuto tempore non extinxisse, nec forsitan ulterius de illorum extinctione cogitare, quo fit, ut iidem creditores, sub fide publica haecenus magno detrimento affecti fuerint, & in dies magis, ac magis afficiantur.

Instituto Congregationis.

§.2. Nos hinc malis pro officii nostri munere occurrere, & debite supradictae Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

rum creditorum (inter quos plerique pauperes, complures etiam pupilli, & viduae sunt) satisfactioni expedita aliqua ratione providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolica potestatis plenitudine, dilectum filium nostrum Bartholomaeum Sanctae Mariae in Porticu Diaconum Cardinalem Coesium nuncupatum, nec non dilectos filium Tiberium Cerasium Camera Apostolica Clericum, Paulum Coperchium Fiscum, & dicta Camera Advocatum, Paulum Amilium Zacchiam ejusdem Camera Commissarium Generalem, ac Rodolphum Bonifolium Senatorem Bononien. ad infrascripta omnia, & singula facienda, Apostolica auctoritate, tenore praesentium constituimus, assumimus, & deputamus, ac eisdem liberam, amplam, & plenam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur, ut conjunctim omnes, seu saltem idem Bartholomaeus Cardinalis, & major ipsorum pars, omnibus, & singulis tam instrumentariis, sive hypothecariis, quam Chirographariis, ac etiam Legatariis, & ratione mercedis, cibarium, & vestiarum, seu alias quovis modo privilegiatis, vel mercium, sive aliarum rerum occasione, aut etiam ex causa fideiussionum pro eisdem Baronibus, seu Domicellis, ac pro quolibet summa, & quantitate quorumcumque Principum, Ducum, Marchionum, & Comitum, aliorumque Baronum, & Domicellorum nostrorum, & Sanctae Romanae Ecclesiae subditorum, in Urbe ejusque districtu, & in universo Statu nostro Ecclesiastico existentium, cujuscumque status, gradus, conditionis, & ordinis, fuerint, etiam si dignitate quacumque Ecclesiastica, etiam Cardinalatus honore praesurgant, aut ipsorum parentum, seu antecessorum, vel auctorum quorumcumque creditoribus, etiam si eorum vassalli, & subditi, aut alii quicumque fuerint, qui de ipsorum creditis, ex quavis causa, & ad quamcumque summam, ut praesertur, ascendentes per mandata executiva, a quibusvis Iudicibus Urbis, aut alterius loci Status praedicti, decreta, & relaxata docuerint, ipsaque mandata exhibuerint, quam primum, absque ulla dilatione, non obstantibus quibuscumque inhibitionibus, dilationibus, supersestoriis in forma non gravetur, aut alias quomodolibet ab iisdemmet, vel aliis Iudicibus, aut etiam forsitan a Nobis, sive de ordine, ac mandato nostro emanatis, & emanandis, quas omnes, & singulas, ex nunc, auctoritate praesentium revocamus, annullamus, & irritamus, infrascriptis modis, & formis satisfieri curent, mandent, & cum effectu faciant, videlicet.

pro satisfactio-ne creditoru-cujuscumque Baronis.

Exhibitis a creditoribus mandatis executivis per Iudices relaxatis contra Barones.

§.3. Praedictorum Deputatorum Congregatio, exhibitis mandatis praedictis, absque alia citatione, & tela judiciaria, & sine ulla causa cognitione, super veritate crediti, vel discussione iustitiae, aut nullitatis mandatorum relaxatorum, tamquam meri, & puri exeutores, & propria a-

fortitate, & mandato, & sine vitio spoli attentatorum, aut nullitatis, omnium, & quarumcumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, Casalium, Palatiorum, & aliorum bonorum immobilium tam in Urbe ejusque districtu, quam alibi ubicumque in nostro Statu Ecclesiastico existentium, ad ipsos Principes, Duces, Marchiones, Comites, vel Barones, aut Domicellos quoscumque, contra quos, vel eorum auctores, parentes, & quosvis antecessores, seu hereditaria eorum bona quocumque mandata hujusmodi ex quavis causa, ut supra dictum est, relaxata fuerint, vel eorum partem, arbitrio ipsius Congregationis pertinentium, & per eos quocumque titulo habitorem, & quovis modo tenentorem, & possessorum, realem, actualem, & corporalem possessionem, nomine Camerae Apostolicae capi, & retineri ad commodum tamen, & utilitatem eorumdem creditorum per mensem dumtaxat immediate sequentem, a die captae possessionis, a qua die omnis ipsorum Principum, Ducum, Marchionum, Baronum, seu Domicellorum, & aliorum praedictorum jurisdictionis, & illius exercitium, atque administratio penitus cesset, & cessare debeat, ita quod ipsi non possint per se, vel alios in Civitatibus, Terris, Castris, Casalibus, Palatiis, & aliis locis, & bonis praedictis sese ingerere, aut aliquo pacto introrittere, sed illorum jurisdictionis, & administratio penes dictam Congregationem, seu personas ab ea deputandas remaneat, omnino curent, & se ipsa praestent.

§.4. Quo mense elapso, Civitates, Terras, Castra, Casalia, Palatia, & alia bona hujusmodi subhaestanda proponant, & plus offerenti, omnia penitus omnia alia solemnitate, & sine solita etiam subhaestatione, & deliberatione per manus Curatorum, seu alias fieri consueti, & absque illarum expensis, pravia dumtaxat unius edicti per dies quindecim in locis publicis affixione ad deliberationem plus offerenti, cum cedula bancaria idonei Mercatoris, servata tamen, quoad personas, quae Civitates, Terras, Castra, & alia bona hujusmodi emere voluerint, forma Constitutionis fel. rec. Sixti Papae V. Praedecessoris nostri, super prohibitione alienandi Castra, & alia bona stabilia in statu Ecclesiastico existentia, sine Sedis Apostolicae licentia, aliis personis quam vassallis ejusdem Status, deveniant, illaque, & illa deliberent, & vendant, ac instrumentum, vel instrumenta quaecumque, & alia desuper necessaria, & opportuna, obliganda etiam personas Principum, Ducum, Marchionum, Baronum, & Domicellorum praedictorum, & bona eorum pro evitione, etiam in forma ejusdem Camerae Apostolicae celebrent, & celebrari faciant.

§.5. Ac pretium inde redigendum, in satisfactionem dictorum creditorum, iusta eorum anterioritatem, & potioritatem, recepta prius ab eis jurium cessione, ad favorem emptoris, & si eidem Congregationi visum fuerit, praestata etiam ab ipsis idonea

Elapso mense Civitates, & bona eorum subhaestanda proponant, & absque expensis ipsius offerenti deliberet.

Pretium inde redigendum etc. dicitur con-signari faciat.

cautione, seu facta obligatione de eodem pretio restituendo prioribus, & potioribus, ad omne mandatum sui Judicis, consignent, & consignari faciant.

§.6. Inter oblatores autem, Camerae Apostolicam, seu ejus Commissarium, si offerre voluerit, ad offerendum admittant.

§.7. Sed si intra dictos quindecim dies nullus oblatores reperitur, tunc Congregatio praedicta, Civitates, Terras, Castra, & alia bona praedicta, eidem Camerae nostrae Apostolicae adjudicet, liberet, ac vendat, & ipsa Camera nostra Apostolica, pravia estimatione, per unum, vel plures estimatores ab ipsa Congregatione deputandos, pro illo pretio, quod aestimatum fuerit, illas, & illa pro se accipere debeat, & de dicto pretio omnino supra dictis eorum creditoribus satisfacere teneatur.

§.8. Declaramus autem, si inter dictos creditores reperiantur aliqui, qui occasione quorumvis tam Montium, quam Censuum, intuitu, ac contemplatione ipsorum Principum, Ducum, Marchionum, Comitum, Baronum, & Domicellorum, vel eorum auctorum, & praedecessorum supra dictorum, creditorum, & impositorum respective creditores fuerint, & quibus de fructibus idcirco debitis hactenus integre satisfactum non erit, vel in futurum non satisfiet, in praemissis cum servari debere modum, & ordinem, ut capta summaria informatione, etiam extrajudiciali per dictam Congregationem de lapsu temporis, & de satisfactione non sequuta, absque ulla, ut dictum est, causa cognitione, ad subhaestationem, deliberationem, venditionem, & adjudicationem supra dictarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, & bonorum pretio, ut supra extimando, modo, & forma praedictis, & ulterius ad extinctionem dictorum Montium, & censuum, ac satisfactionem dictorum fructuum, usque ad diem dictae extinctionis decursum, ipsa Congregatio omnino deveniat. Idemque servari volumus, & mandamus, quoad illos Principes, Duces, Marchiones, Comites, Barones, & Domicellos, qui licet dictos fructus suo tempore quotannis solverint, supra dictos tamen Montes, ut praefertur, erectos, vel census impositos, & venditos, intra tempora in erectione ipsorum Montium, aut in impositione, & venditione censuum fideiustoriis promissa, vel alias conventa, non extinxerint, aut in futurum debitis temporibus non extinguant, seu etiam alia pacta in eisdem Montium erectionibus, & censuum impositionibus, & venditionibus apposta, & alias conventa, seu in quibuscumque contractibus, in quibus, seu quorum vigore dicti Barones, & Domicelli, aut eorum auctores, seu antecessores, debitores existunt, adjecta non adimpleverint, vel non observaverint, aut in futurum non observabunt, sive adimplebunt, in toto, vel in parte, ipsa Congregatio eos ad dictorum Montium, & censuum integram extinctionem, & debiti solutionem, ac creditorum satisfactionem, etiam

Cam. Apost. inter oblatores admittatur. Oblatores non reposito Camerae adjudicet pro pretio extimando, & ipsa creditorebus satisfaciat.

Subhaestatio eadem, & deliberatio fiat, si extrajudicialiter constituta fuerint Montium vel censuum Barones non fuisse debito tempore extinctum, aut fructus non solutos, vel alia per eum promissa non impleta.

etiam si dies totius Montium, & censuum extinctionis, vel debiti solutionis non advenierit, cogat, & compellat.

§.9. Volumus etiam, & pari motu, ac potestate decernimus, Principes, Duces, Marchiones, Barones, & Domicellos supra dictos, seu illorum quoscumque pro tempore successores, subhaestationem, deliberationem, venditionem, & adjudicationem, & alia praedicta, impugnare, impedire, vel retardare non posse, nec adversus ea aliquo modo se tueri, aut pro illorum revocatione quocumque tempore instare, etiam ea ratione, vel pretextu, quod ipsi in Castris, & bonis praedictis sint haeredes cum beneficio legis, & inventarii, vel non succedant illis, qui debita praedicta contraxerunt, sed quod loca, & bona supra dicta ex antiquis investituris, concessionibus, fideicommissis, donationibus, vel ex contractibus etiam ex causa dotium, vel quacumque alia de jure privilegiata consecuti fuerint, vel ad ea vocati sint, mandata a Judicibus fuerint tantummodo decreta, seu relaxata contra bona hereditaria illorum, qui debitum hujusmodi contraxerunt, sed satis sit, & sufficiat, quod ii qui debitum contraxerunt, dicta bona quovis titulo, & modo tenuerint, & possederint, seu quod ipsi Barones, & Domicelli simili modo illa teneant, & possideant, aut ex eo, quod creditores, ex causa Montium, & censuum, restitutionem sortis principalis petere non possint, se a fideiustione eximii, quibus, & aliis quibuscumque allegationibus, seu subterfugiis non obstantibus, ad executionem nihilominus subhaestationis, & deliberationis, & aliorum praemissorum supra dictarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum deveniri omnino debeat, illaque per perpetuae firmitatis fortiantur, & obtineant.

§.10. Ut autem praemissa omnia, & singularia ad favorem omnino creditorum praedictorum statuta, & disposita, statim sine ulla mora, aut aliquo impedimento, executioni demandari possint, omnibus, & quibuscumque investituris, concessionibus, donationibus, fideicommissis, primogenituris, & alienandi prohibitionibus, necnon pactis de succedendo tam in contractibus, quam in ultimis voluntatibus purificatis, & purificandis super Civitatibus, Terris, Castris, Casalibus, Palatiis, & aliis bonis immobilibus hujusmodi, per quoscumque ascendentes, seu collaterales, ac penitus extraneos, ac forsitan ipsos etiam Romanos Pontifices Praedecessores nostros, etiam Motu proprio, & consistorialiter emanatis, & sub quibusvis clausulis, vinculis, & cautelis, quomodolibet factis, & confirmatis, quorum omnium, & singulorum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, ac etiam regulae nostrae de non tollendo jure quaesito, Motu, scientia, & potestate similibus, plenissime, ac latissime derogamus, ac derogatum esse volumus.

§.11. Quod si forsitan idem Principes, Duces, Marchiones, Barones, & Domicelli, aliqua alia bona stabilia nulli investiturae, concessionis, donationi, fideicommissi, primogeniturae, vel alienandi prohibitioni, aut pacto de succedendo, alique praedictis subiecta, vel alias immunita, & exempta, & libera quoquo modo possederint, Nos pari motu, & auctoritate, eadem bona investiturae, concessionis, donationi, fideicommissi, primogeniturae, prohibitioni, & pacto praedictis in locum bonorum venditorum praedictorum, in omnibus, & per omnia subiicimus, substituiamus, & subrogamus, & per eandem Congregationem, sequuta venditione praedicta, subijci, substitui, & subrogari debere decernimus, & mandamus.

§.12. Declarantes nihilominus Civitates, Castra, & bona, sic ut supra, vendita, & assignata, semper, & quocumque tempore penes illorum emptores, & Camerae praefatam, ac successores eorumdem ab omnibus fideicommissis, primogenituris, prohibitionibus, pactis, donationibus, nec non nexibus, oneribus, vinculis, hypothecis, obligationibus, ac aliis praedictis, libera, & semper exempta remanere debere, ita ut nullo unquam tempore praetextu praedictorum fideicommissorum, primogeniturarum, prohibitionum, pactorum, donationum, nexuum, onerum, vinculorum, hypothecarum, obligationum, vel successionum tam ex testamento, quam ab intestato, emptores, Camerae, & successores praedicti, molestari, seu inquietari quomodolibet possint, salvo tamen responsionibus, canonibus, censibus, ratione directi domini, seu cujuslibet alterius superioritatis, occasione dictorum bonorum, eidem Camerae debitis.

§.13. Ceterum volumus, & eidem Congregationi pariter mandamus, ut si ex pretio bonorum vigore praesentium vendendorum, aliquid solutis debitis supererit, id quod supererit, si bona vendita alicui fideicommissi, prohibitioni, vel alteri cuiuscumque oneri, seu vinculo subiecta esse constituerit, in aliorum bonorum stabiliu, vel locorum Montium non vacabilium, quae eidem fideicommissi, prohibitioni, oneri, & vinculo in locum bonorum venditorum omnino subiaceant, converti curent, & faciant, eorumque fructus singulis annis in aliorum similium bonorum, vel locorum montium emptionem investiri debere declarent, & cum effectu investiri faciant, donec ad valorem, & summam bonorum venditorum ascenderit, quae pariter omnia fideicommissi, prohibitioni, oneri, ac vinculo hujusmodi, in omnibus, & per omnia, prout bona vendita hujusmodi antea erant, subiecta existant. Si vero bona eadem vendita nulli fideicommissi, prohibitioni, seu oneri, & vinculo obnoxia fuerint, Congregatio ipsa partem, quae supererit ex pretio hujusmodi, solutis debitis, ut praefertur, ipsis Principibus, Ducibus, Marchionibus, Baronibus, & Domicellis, solvi, & consignari faciant.

§.14. Civitates vero Terras, Castra, & loca

dictis fideicommissi sup. posita censentur.

Clausula sub. lata.

Si de pretio quid supererit, investiat. ut hic.

Castra per Camerae lic. ex

Fideicommissa &c. hae non impediunt.

Illique plenissime derogatur.

Aliaque bona libera Baronum

CXXVIII.

Moderatio Censurarum contra Extrahentes Frumenta, & aliud Annona genus extra Statum Ecclesiasticum per Constitut. Gregorii XIII. insistarum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis nostra de Animarum cuncto- rum Christianorum salute sollicitudo nos admonet, ut ea, quae praedecessores Nostri Romani Pontifices, iustis suadentibus rationibus provide ordinarant, dum tamen ex his animas Christianissimum illaqueatas detineri comperimus, pro earundem Animarum salute moderemur, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, ob Constitutionem fel. rec. Gregorii Papae XIII. contra extrahentes Frumenta, Blada, & aliud Annona genus extra Statum Ecclesiasticum editam, in qua excommunicationis poena eo ipso incurrenda inflata existit, multa tum Subditorum nostrorum S. R. E. tum vicinorum ditionis nostrae finibus Populorum persona, quae etiam pro eorum victu, & in modica quantitate huiusmodi Frumenta, Blada, Legumina, & alia id genus extrahere coguntur, excommunicationis huiusmodi poena illaqueata detineantur, & alias etiam sepe illaqueari contingat.

§. 2. Nos, quibus animarum Christianissimum salus imprimis procuranda est, praemissis, quantum cum Domino possumus, obviare volentes, Constitutionis praedictae tenorem, ac si ad verbum infereretur, praesentibus pro expresso habentes, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostris, ac de Apostolica potestate plenitudine, excommunicationis poenam in dicta Constitutione inflatam, quo ad eos, qui Frumenta, Blada, Legumina, & alia, cuiusvis Annona generis in modica quantitate, & pro usu proprio tantum, non autem Mercaturae causa ex Statu Nostro Ecclesiastico pro tempore extraxerint, omnino tollimus, & abrogamus, eosque talem excommunicationis poenam, salvis tamen aliis poenis in dicta Constitutione inflatis, minime de caetero incurere declaramus.

§. 3. Praeterea quibusvis Confessoribus, ut personas, quas hucusque ob Frumentorum, & aliorum praedictorum in modica quantitate, & pro usu proprio, non ad mercaturam faciendam, ex dicto Statu extraxerint, excommunicationis huiusmodi poenam incurrisse compererint, ab huiusmodi excommunicationis poena iniuncta eis poenitentia salutari, absolvi facultatem concedimus, & impertimur.

§. 4. Non obstantibus praedicta Gregorii XIII. ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibusvisque.

Loca jurisdictionalia per Cameram Apostolicam in vim praesentium emenda, & acquirenda, in Constitutione fel. rec. Pii Papae Quinti Praedecessoris nostri, de Civitatibus, Terris, Castris, & locis Sanctae Romanae Ecclesiae non infeudandis, per triennium, a die illarum venditionum computandum, minime comprehendi debere declaramus.

§. 15. Decernentes sic, & non aliter in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Camerae praedictae Praesidentes, Clericos, Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarios, necnon ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & desiniri debere, ac irritum, & inane, quicquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 16. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac legibus municipalibus Urbis, nec non Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum supradictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, ac investituris, etiam in remunerationem, aut ex quavis alia causa onerosa, aut ex contractu, erectionibus dignitatum, aliisque quibusvis concessionibus, dictis Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, sub quibusvisque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & irritantibus, ac aliis decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, nec non fideicommissis, ac ultimis voluntatibus, donationibus, pactis quibusvis, aliisque praemissis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat, & ad effectum omnium, & singulorum praemissorum specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, ceterisque contrariis quibusvisque.

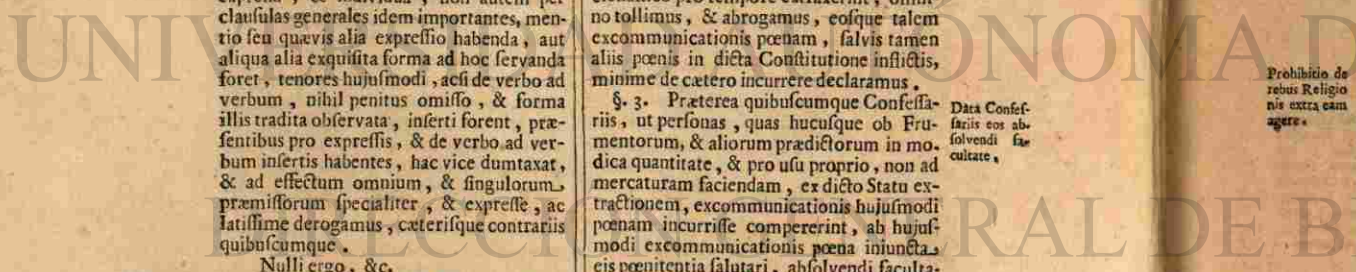
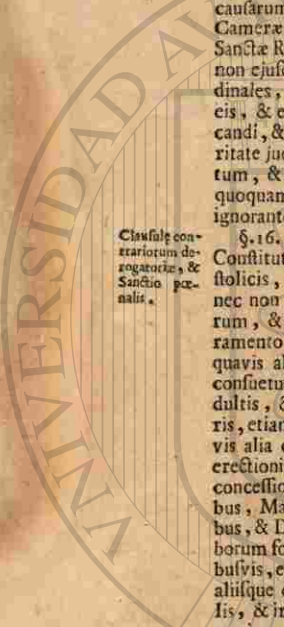
Nulli ergo, &c.
Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, septimo Kal. Julii, Pont. nostri Anno V.

manda non- obsequenda- tur per reventum sub bulla Pii V. de non infeudandis.

Clausula sublata.

Clausula derogationum de- rogationis, & Sanctio per- nalis.

D.P. Ann. V. die 25. Junii 1596.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 28. Junii 1596. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

CXXIX.

Religiosis Congregationis Sancti Joannis Evangelistae Regnorum Portugalliae prohibetur, quominus de rebus suae Religionis extra eam agant, vel favores capiant.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quocumque ad Religiosorum quietem, & prosperam directionem pertinere cogovisimus, in his auctoritatis nostrae partes libenter interponimus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

§. 1. Cupientes itaque dilectos filios Canonicos, & alios Religiosos Congregationis S. Joannis Evangelistae sub habitu, & Regula Congregationis Sancti Georgii in Alga Venetiarum in Regnis Portugalliae instituta in humilitatis, & obedientiae Spiritu Dei obsequiis vacare, & a secularium rerum cura, prout bonos Religiosos decet, penitus liberos esse, quae his impedimento esse possunt, provida ratione removenda censuimus. Proinde hac Nostra perpetuo valitura Constitutione sancimus, ac statuimus, & ordinamus, quod perpetuis futuris temporibus nulle omnino persona dictae Congregationis S. Joannis Evangelistae liceat ab ordinationibus, Visitationibus, Correctionibus, Reformationibus, Privationibus, Depositionibus, aliisque poenis, & sententiarum suorum Rectorum, Visitatorum, aliorumque Praelatorum, seu etiam Rectoris Generalis, & Capituli generalis ejusdem Congregationis in iis, quae ad ejus regimen pertinent, ad aliquem Judicem, sive Ecclesiasticum, sive saeculare, aut aliam quamcumque personam quavis auctoritate, & dignitate etiam Regali, Ducali, aut alia mundana, aut etiam Archiepiscopali, Episcopali, vel alia Ecclesiastica praesulgentem appellare, aut alias quoquo modo recurrere habere, sed ab eorum Superioribus Ordinariis, ad Rectorem Generalem, & ab illo ad Capitulum generale recurrere, & coram eis de eorum iuris experti juxta dictae Congregationis privilegia, & regularia Instituta teneantur, a praedicto tamen Capitulo generali pro notoria, & manifesta iniuria, ac in eventum, denegate justitiae, ac alias, ad Sedem Apostolicam, ejusque Nuncios, ac Legatos dumtaxat, ut praesertim recurrere valeant.

§. 2. Insuper ejusdem Congregationis Rectori generali, aliisque Rectoribus, Vice-rectoribus, Canonicis, & fratribus universis, & singulis personis perpetuo interdiximus, & prohibemus, ac in virtute Sanctae Obedientiae districte praecipiendo mandamus, ne ullo unquam tempore non solum de huiusmodi causis, sed etiam de quibusvis aliis rebus, & negociis Congregationis ad quascumque personas saeculares, & Ecclesiasticas extra dictam Congregationem, etiam Reges, Duces, & alios Principes Saeculares, nec non quoscumque in Ecclesiastica Dignitate constitutos Archiepiscopos,

Episcopos, & alios Ecclesiasticos Praelatos, Nuncios, & Legatos Apostolicos in casu super expresso exceptis, scribere culpas Religiosorum, & poenas, quibus plestuntur, & alias res, quae extraneis personis notas esse minime decet, tam per literas, & memorialia, quam ore tenus per se, vel per aliquam interpositam personam directe, vel indirecte, tacite, vel expresse quovis quaesito colore, vel ingenio significare, & notas facere de eorum Praelatis, aut de omnibus, & singulis ejusdem Congregationis Canonicis, Fratribus, aut Conventibus supra nominatis penes praedictas personas conquiri, aut coram illis aliqua ipsorum Praelatorum, & dictarum personarum crimina objicere, aut alia facere, dicere, & tractare, quae ad Religionem, seu Religiosos ipsos pertineant.

§. 3. Neque pro remissione, aut relaxatione poenarum, seu poenitentiarum eorum favorem, & Patrocinium requirere, vel implorare, vel illis ultro delata uti audeant, seu praesument.

§. 4. Qui vero in aliquo praemissorum, contra praesentium tenorem venire, aut aliquid attentare praesumpserint, eos perpetua privationis aeternae, & pallivae vocis, ac Dignitatum, Officiorum, & Administrationum quarumcumque, inhabilitatisque ad illa, & alia imposterum obtinenda, carerique mancipationibus unius Anni, ac in omnibus quartis, & sextis feriis disciplinam in Refectorio suscipiant, & ibidem panem, & aquam tantummodo in Terra manducant, Poenas, ad quas incurrendas sole appellacionum interpositiones, ac litera, aliaque, contra tenorem huiusmodi attentata ubique tam in iudicio, quam extra fidem faciant, eo ipso incurrisse, & incurere declaramus, poenasque huiusmodi a Nobis tantum, & Rom. Pontific. remittendas contra eos irremissibiliter infligimus, & promulgamus.

§. 5. Mandantes in virtute sanctae obedientiae universis, & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Praelatis, seu ut praesertim in Ecclesiastica dignitate constitutis, & aliis personis Ecclesiasticis, ut pro dictae Congregationis quiete illius Religiosos quoscumque ad eos forsitan recurrentes contra praemissa delinquentes ad eorum superiores remittant, nec illis aliquo modo contra earundem praesentium tenorem favent, aut aliorum suffragia implorandi occasionem praebant: Reges autem, Duces, & Principes temporales, ac Marchiones, & etiam Comites, Governatores, & Barones paterne in Domino hortamur, ut qui libertatem Ecclesiasticam, & Religiosorum quietem, & Institutorum suorum observantiam, tamquam vere Catholicis Principes tueri teneantur, huius Congregationis prosperum, ac pacificum statum, qui expressorum observatione maxime pendet, conservari curent, & studeant.

§. 6. Decernentes insuper praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, vel redargui posse, neque sub qui-

Ex Regest. in Secr. Breve.

Exordium.

Forma appellacionum per scribit.

Procurator.

Ex Gregoriana Constitut. stricta observantia animae illaqueabatur.

Clemens excommunicationem tollit quoad eos, qui Annonam extrahant pro suo usu.

Data Confessoribus eos absolventi facultate.

Derogatio contrariis.

Da-

Vel quomodo- que favore capitate.

Poenae contra transgressores.

Recurrentes extra Religionem ad eam remittendi.

Religiosorum literarum firmitas.

quibusvis similibus, vel dissimilibus literarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendere, sed semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere; Sicque per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, & alios, ad quos spectat, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Ratione generali data commisso predicta omnia consequendi.

§. 7. Quocirca dilecto filio Rectori generali Congregationis predictae nunc, & pro tempore existenti per praesentes committimus, & mandamus, quatenus praemissa omnia statim post praesentium susceptionem in Congregatione predicta, & in omnibus ejus Monasteriis publicari, eaque omniam tam per se, quam per Visitatores ordinarios, omnesque alios inferiores ejusdem Congregationis Praelatos ab omnibus eisdem Congregationis Regularibus personis inviolabiliter observari, & quolibet Anno in Visitationibus dicte Congregationis super praemissis contra delinquentes inquiri faciat; praecipue vero ne aliquas iam iniunctas, vel imposterum iniungendas poenas, seu poenitentias cuicumque ejusdem Congregationis Religioso ad supradictarum secularium, aut Ecclesiasticarum personarum praedictarum instantiam remittant, condonent, relaxent, aut minuant, aut remitti, condonari, relaxari, vel minui patiantur; Contradictores, & inobedientes supradictis, & aliis poenis iuxta eisdem Congregationis regularia statuta, aliis opportunis Juris, & facti remediis, appellatione omnino postposita, compescendo.

Derogatio contrarium

§. 8. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuscumque Statutis, & Consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fides.

§. 9. Volumus autem, quod praesentes literae inter Statuta, & Definitiones ejusdem Congregationis perpetuo observandae describantur, & quod eorum transumptis etiam impressis manu Secretarii dicte Congregationis, aut alicujus Notarii publici, nec non Sigillo ejusdem Congregationis, vel alicujus personae in dignitate Ecclesiastica con-

stituta obsignatis, indubia ubique in Judicio, & extra aequae, & praesentibus ipsis fides adhibeatur.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Julii 1596. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

CXXX.

Quod Itali extra Italiam non habitent in locis, ubi liber, & publicus cultus, sive usus Catholicae Religionis non existat.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Um sicut non sine magno animi nostri dolore accepimus, quamplures Christiani fideles ex diversis Italiae partibus, eorum patriis, ubi vera, & sancta Catholica, & Apostolica religio viget, & publice praedicatur, discedentes, abeant in longinqua loca, ubi non solum haereses impune grassantur, sed quod pejus est, Catholicae Religionis usus publice interdicitur, & prohibetur; quo fit, ut persona ibi permanentes, etiam si Catholicae sint, cogantur tamen contra eorum pia desideria, sacrosanctae Missae sacrificio, aliisque Divinis Officiis, ac Sanctorum Sacramentorum perceptione, in suarum animarum discrimen diutius carere.

Causa hujus Constitutionis.

§. 1. Quare nos, his, & aliis malis, & periculis inde provenientibus, quantum cum Domino possumus, obviare cupientes, hac nostra in perpetuum valitorum Constitutione statuimus, & ordinamus, ut de cetero nullus Italus, sive Mercator, sive cujusvis alterius conditionis, vel status existat, quovis quaesito colore, praetextu, vel ingenio audeat habitare, vel domicilium tenere in Civitate, Oppido, seu loco, ubi aliqua Ecclesia cum Parocho, vel Pastore, seu Sacerdote Catholico non existat, in qua libere, & sine omni periculo palam, & publice celebrari, & audiri possint, sacrosanctae Missae, & alia divina Officia, & conciones, ac Sacramenta Ecclesiastica ministrari, mortuorum corpora sepeliri, & cetera fieri iuxta Ritum Sanctae Romanae Ecclesiae.

Itali non habitent in locis in quibus Catholicae fidei cultus libere non permittitur.

§. 2. Utque iidem Itali abstineant a Matrimonio cum haereticis mulieribus, & ab haereticorum sepulturis, filios suos de sacro fonte levare per haereticos non permittant, nec ipsi vicissim haereticorum filios, nisi per Catholicum Sacerdotem Catholico more baptizentur, levare praesumant. Medicorum quoque haereticorum opera, necessitate cessante, & ubi adfit copia Catholici Medici idonei, non utantur.

Abstinentia a matrimonio cum haereticis, & sepulturis.

§. 3. Cum vero Itali praedicti ex Italia recedunt ad morandum, seu inhabitandum in partibus praedictis, id significant suis Ordinariis, vel inquisitoribus locorum, a quibus serio admoneantur, ut in eis perpetuo Catholicam, & orthodoxam fidem constantiter retinentes, & profitentes, piam, & Catholicam vitam ducant, Dominicos, & Festos dies, abstinencias, & sacra Jejunia ab Ecclesia praecipua religiose colant, atque omnem haeresim, & errorem, haereticos, schismaticos, & ab Orthodoxa fide aberrantes

Ad habitandum ibi non accedant, nisi prius significant Ordinariis vel inquisitoribus, qui eis hic desideria servent.

tes

Dat. die 4. Julii 1596. Ann. V.

tes fugiant, & evitent, ac ut saltem singulis annis de eorum Sacramentali peccatorum confessione, & Sanctissimae Eucharistiae perceptione per eos factas, fidem, seu testimonium ipsis Ordinariis, vel Inquisitoribus in Italiam transmittant, ad quod, & nos dictos Italos tenere praesentium teneri, & obligatos esse decernimus, & mandamus.

Contra nobis diones tanquam de haereticis suspectos inquiri potest.

§. 4. Quod si quis propriae salutis immemor, contra praemissa facere praesumpserit, possit adversus eum per locorum Ordinarios, & Inquisitores haereticae pravitatis, uti de haeresi suspectum procedi.

Quibuscumque non obstantibus.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fides.

§. 6. Volumus autem, ut earundem praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quae ipsismet praesentibus haberetur, si essent exhibitae, vel ostensa.

D. P. Ann. V. die 26. Julii 1596.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die vigesima sexta Julii millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Pont. Nostri Anno Quinto.

CXXXI.

Jurisdictione, Facultates, & Privilegia Auditoris Reverendae Camerae Apostolicae, nec non Reformationes Officialium ejusdem Tribunalis.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Magistro Marcello Lantes Clerico Romano V. I. D. Cappellano nostro Causarum Curiae Camerae Apostolicae Generali Auditori salutem, & Apostolicam benedictionem.

Procuramus.

EA Romani Pontificis in conferendis praecipuis Romanae Curiae Officiis cura esse debet, ut ad illa ii demum eligantur viri, qui doctrina, prudentia, fide, & probitate praesent, quique Officia praedicta ea, quae decet diligentiam, & integritate sciant, velint & possint administrare.

Marcellum Lantes Auditorem Camerae Apostolicae creati cum omnibus facultatibus, jurisdictionibus, & privilegiis.

§. 1. Cum itaque Nos nuper Officium Generalis Auditoratus, seu Audientiae causarum Curiae Camerae Apostolicae, quod nuper dilectus filius noster Camillus tituli Sancti Eusebii Presbyter Cardinalis Burghesius nuncupat, obtinebat, per illum ad Cardinalatus dignitatem promotionem vacare decreverimus, & ad praesens vacet: Nos personam tuam generis Nobilitate parem, & iis virtutibus, quae ad primaria quaeque munera obeunda per necessaria sunt, ornata, ac praecipue doctrina praeceteris Romanae Curiae Praelatis eligendam duximus, cui officium praedictum demandavimus, firma spe freti, Te dextera Domini propitia assistente, idem officium recte, fideliter, & prudenter administraturum. Te

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

igitur, qui dicte Camerae Apostolicae Clericus, ac in utraque nostra Signatura Referendarius existis, praemissorum intuitu gratioso favore prosequi volentes a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, nec non singulorum Privilegiorum, Indultorum, & facultatum officio praedicto concessorum, ac scripturarum, aliarumque literarum desuper confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro expressis, & insertis habentes, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, certa scientia nostris Tibi, quoad vixeris, officium Auditoratus, seu Audientiae Causarum hujusmodi per promotionem dicti Camilli ad Cardinalatus honorem, ut praesertur, aut alias quovis modo, quem praesentibus haberi volumus pro expresso, vacans cum officio Correctoriae Archidivinae Romanae Curiae, aliisque illi annexis, ac omnibus, & singulis suis honoribus, privilegiis, nec non salva dismembratione, & separatione sex millium scutorum monetae Romanae annuorum ad rationem decem Juliorum ejusdem monetae pro quolibet scuto hujusmodi, & fructibus dicti officii Auditoratus per sel. recor. Sixtum PP. V. Praedecessorem nostrum ex certis causis factis, & dictis scutis sex millibus eidem Camerae, seu alias applicatis, & salvis remanentibus cum juribus, regalibus, & emolumentis consuetis, ac facultatibus, & Indultis, nec non Decretis, etiam in ordine, & modo procedendi in causis eidem Camillo Cardinali, & aliis, qui pro tempore fuerunt causarum Curiae hujusmodi Generalibus Auditoribus, etiam per pie mem. Julium II., Leonem X., Clementem VII., Paulum, & Julium III. ac Sixtum praedictum, & Gregorium XIV., & alios quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis tam in forma Brevis, quam sub plumbo expeditis literis, & alias ex usu, stylo, & consuetudine quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, Apostolica auctoritate, tenore praesentium, concedimus, & assignamus: Teque ad tuam vitam nostrum, & pro tempore existentis Romani Pontificis, ac dilecti filii Nostri Henrici Tituli S. Pudencianae Presbyteri Cardinalis Cajetani nuncupat. moderni, & pro tempore existentis S. R. E. Camerarii, & Curiae causarum Camerae Apostolicae Generalis Auditoris cum honoribus, & prerogativis, privilegiis, concessionibus, Indultis, juribus, regalibus, emolumentis, facultatibus, & Decretis praedictis, constitutum, & deputamus, ac in locum dicti Camilli Cardinalis quoad hujusmodi Auditoratus

offi-

officium ejusque liberum exercitium, quoad vixeris, substituiamus, & subrogamus: Indulgentes, quod Tu, licet quovis modo Te impostero immisceas in causis criminalibus, etiam ubi poena sanguinis, & ultimi supplicii imponenda erit, seu imponetur, nullam propterea censuram Ecclesiasticam, aut irregularitatis, vel inhabilitatis cuiuscumque notam, & impedimenta ullatenus incurras, dummodo sententiam sanguinis per Te ipsum non feras, vel votum subscribas, Tibique, ut per te, vel alium, seu alios idoneum, vel idoneos Locumtenentem, seu Locumtenentes, ac officiales tuos, vel Vicegerentes, quos, & quomodo pro tempore duxeris assumendos, aut deputandos de omnibus, & singulis causis, modis, & formis presentibus pro expressis cognoscendi, & decidendi facultatem concedimus: ita Tu, tam in causis obligationum in forma Camere, quam in forma juris, guarantee, vel Ripae, & Ripetae celebratarum, ac etiam in aliis obligationibus, in quibus etiam absque obligatione in forma Camere debitores consentiunt in mandatum executionis unica citatione, vel etiam sine citatione, & quarum obligationum, vel consensuum vigore in aliis Tribunalibus executione per relationem mandatorum proceditur, quovis modo solus, praeterquam inter Cives Romanos, inter quos privilegium, seu Constitutionem ultimo loco per similes mem. Pium PP. IV. etiam praedecessorem nostrum in favorem Populi Romani Motu proprio factam, omnino servari volumus, alii vero quicumque etiam Romanae Curiae Iudices in similibus causis nullatenus, nulloque modo procedere possint, ac de omnibus, & singulis obligationibus in forma Camere, ubi vis locorum, & inter quascumque personas factis, & faciendis, iis dumtaxat exceptis, quae independentibus a litibus, & causis in eadem Curia coram aliis Iudicibus pro tempore introductis factae, & receptae fuerint, & tunc non per viam censurarum, sed per viam mandati executionis cognoscas, & in illis procedas. Ita, si quascumque causas, quae de cetero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia super ipsis obligationibus, aliisque omnibus praedictis in alio, quam Auditoratus huiusmodi Tribunali, praeterquam in vim specialis commissionis nostrae de dictis obligationibus specialem mentionem facientis motae fuerint, in illarum statu, gradu, & terminis, in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate, exceptis dumtaxat causis Curiae Capitolii contra dictos Cives Romanos pro tempore juxta formam dicti privilegii motis, reassumere.

Cavet, quomodo alii Iudices in causis ad eum spectantibus se immisceant sub poenis hic expressis.

§.2. Inhibendo Iudicibus, quibus sunt commissa, ac coram quibus illae pendebant, ne in eis, aut de illis, quoquo modo, aut quovis quaevis colore, directe, vel indirecte se intromittere, itidemque omnibus, & quibuscumque Iudicibus, eorumque Locumtenentibus, & Auditoribus tam Ecclesiasticis, quam saecularibus, ne in executionibus, ac processibus praedictarum obliga-

tionum, & contractuum de cetero contra tenorem presentium ad Instantiam cuiuscumque personae, Collegii, Universitatis, Capitulum, & quorumvis privilegiorum sub excommunicationis latae sententiae, indignationisque nostrae poenis, ac partibus ipsis, Notariis, Procuratoribus, Solicitoribus, Exequutoribus, Officialibus sub eisdem Censuris, & poenis, ac privationis officiorum suorum, & inhabilitatis ad illa, & alia impostero obtinenda, nec non quingentorum Ducatorum Fisco, & eidem Camera applicandorum, refectionisque expensarum partibus arbitrio suo, & nullitatis processuum quovis modo, directe, vel indirecte se intromittere presumant, & quidquid secus super his contigerit attentari, irritum, & inane decernendo. Praeterea solus vigore dictarum obligationum Censuras Ecclesiasticas promulgare.

§.3. Nec non omnes, & singulas spirituales, Ecclesiasticas, & prophanas, ac quorumvis etiam ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinalium, eorumque, & nostrorum familiarium continuorum Commensalium, nec non quorumcumque Praelatorum in ipsa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, Principum, ac Communitatum, & Universitatum, Oratorum, nec non dictae Curiae Officialium eandem Curiam sequentium, & familiarium eorumdem, & ipsius Curiae causarum huiusmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, Caporum quoque, & quorumvis Mercatorum, ac pensionum annuarum super fructibus, redditibus, & proventus Ecclesiasticis, ac eorum fructuum loco pensionum huiusmodi reservatorum, & assignatarum, etiam si earum, & eorum solutio non sit in praedicta Curia, sed in partibus facienda. Et quascumque alias etiam commissarias Causas, tam Civiles, quam Criminales, & mixtas conjunctim, vel divisim in eadem Curia, quomodocumque, & qualitercumque motas, & movendas, & inter quascumque partes, etiam per viam Inquisitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes, & quae per appellationem a gravaminibus illatis, & inferri comminatis, seu sententis diffinitivis vel interlocutoriis a quibusvis Iudicibus ordinariis, & Arbitris, atque Arbitratoribus in Curia, & Urbe praedictis, Vicario Nostro, ac Governatore, vel Senatore Urbis praedictae, ac Iudicibus Capitolinis dumtaxat exceptis, & extra eas, ac quibuscumque Iudicibus Ordinariis, vel Delegatis, seu Arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictae Sedis Legatis, ac eorum Vicelegatis in Terris eidem Romanae Ecclesiae mediate, vel immediate subjectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibusvis in feudum, seu Vicariatum, aut alias quomodolibet concessis, & pro tempore latis, & promulgatis interpositam, seu alias ad eandem Sedem, etiam per viam reclamationis Iudicialis, vel extrajudicialis, aut nullitatis, vel recursus a quibuscumque sententis quorumcumque Ordinariorum, etiam extra Statum Ecclesiasticum haecenus devolutae sunt, & impostero

Enumerate Causas per eum definiendas.

serum devolventur. Eas videlicet, in quibus non agatur ultra summam ducentorum Ducatorum auri de Camera, aut de re verum valorem praedictae summae non excedente, seu quae inter, & contra Mercatores dictae Curiae pro quibuscumque negociis ad quamcumque summam ascendunt, & pro Notariis tuis, ac inter, & contra ipsos, & eorum familias pro tempore vertentur, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Iudicii, sola veritate inspecta, & manu regia, absque observatione terminorum, qui de stylo, seu ordinatione Palatii Apostolici, aut alias observari consueverunt, etiam privative quoad alia Tribunalia, alia vero summam praedictam, aut illius valorem excedentes, & inter, & contra alios quam Mercatores vertentes, servatis terminis, & alias summarie, prout in Beneficialibus. Eisdemque terminis quomodocumque male, & nulliter, praepostere, aut confuse tentis, pro minore partium dispendio, etiam unico contextu, Citatione, & Audientia reiteratis, etiam per affixionem Citationis pro tempore faciendae ad valvas habitationis ipsorum Cantidorum quoad obligatos in forma Camere, seu guarantee, Ripae, & Ripetae, ac aliis supra dictis formis executionis, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agatur de majore, quam de viginti Ducatorum summa, audire, cognoscere, decidere, & sine debito terminare. Nec non de omnibus, & singulis quibuscumque, & quantumcumque enormibus criminibus, delictis, & excessibus tam in Urbe, & Curia praedictis, quam extra eas per quoscumque tam ejusdem Curiae, atque Sedis Officiales, quam dictam Sedem sequentes, & alios etiam a Jurisdictione Ordinariorum exemptos, ac dictae Sedi immediate subiectos quoscumque Ecclesiasticos, vel mundanae dignitatis, etiam Episcopalis, vel majoris, & per quoscumque alios cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, tam ad Procuratoris fiscalis denunciationem, & promotionem, quam etiam partium accusationem, vel etiam investigationem, seu ex mero officio, & quoad omnes privative perpetratis per Notarios tuos, & Substitutos, interque, & contra eos, ac alios in eorum officiis, & intus ea solum inquirere, & super illis tam per viam inquisitionis, quam accusationis, seu denominationis, & investigationis huiusmodi procedere, & culpabiles repertos juxta suorum excessuum, exigentiam, & qualitatem quovis modo punire. Dummodo Monitoria contra Episcopos, vel eorum superiores ad comparandum personaliter, nisi praevia commissione Manu Nostra signata non decernas. Nec non quascumque literas Apostolicas generales, & particulares tam sub Plumbo, etiam per Officium Audientiae nostrarum literarum contradistarum, ac etiam per Officium minoris gratiae expeditas, quam in forma Brevis, & quarum solam Signaturam sufficere concessum fuerit, supplicationes per Nos, & pro tempore existentes Roma-

nos Pontifices, aut in eorum, seu nostra praesentia signatas, nec non literas pro tempore existentis Camerarii, ac Penitentiarum majoris nostrorum, dummodo in illis, & literis Apostolicis praedictis alii exequutores deputati non fuerint, solus; in quibus vero deputati erunt, cum illis exequi, & super illis processus debitos in forma solita, etiam cum promulgatione censurarum in similibus promulgari solitarum decernere. Ac tuarum per te, tuosque Locumtenentes, seu quosvis alios tam Ecclesiasticos, quam saeculares Iudices, & tam Delegatos, quam Subdelegatos, ac etiam causarum dicti Palatii Auditores, vel Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore existentes, tam in specie, quam in genere, ac alias quomodolibet in eadem Curia, & extra pro tempore latorum sententiarum, nec non quorumcumque processuum generalium, vel specialium, tam in die Coenae Domini, quam alias cum censurarum, & poenarum Ecclesiasticarum, fulminatione fieri solitorum executionem, quas etiam si Delegatis, vel Subdelegatis praedictis, aut quibusvis aliis, etiam specialiter per Nos, & Sedem praedictam commissa fuerint, Tibi cumulative, & non privative commissas esse volumus, atque decernimus, servatis terminis in Tribunali tuo huiusmodi servari solitis, etiam singulis diebus, & horis, prout in ordinariis consuetum est facere, illasque, & illos debita executioni etiam si opus fuerit, cum auxilii brachii saecularis invocatione demandare. Et quascumque Criminuitates, Universitates, Collegia, Capitula, nec non etiam extra dictam Curiam degentes personas pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut salario, seu contractu in dicta Curia inito; degentes vero in eadem Curia, seu Curiales Ecclesiasticos saeculares, vel Regulares, etiam ab ipsa Curia absentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, etiam Pontificalis, conditionis, vel praeminentiae existentes pro quibusvis rebus, & pecuniarum summis ad quorumvis etiam absentium, quorum intererit, pro tempore instantiam, quoties expedierit, etiam per Edictum publicum confito summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos accessu, ad satisfaciendum de eorum debitis, & praestantia, ad quae pro tempore tenebantur monere, & citare. Ac literas quascumque remissorias, & compulsorias tam generales, quam speciales, ubi, & quoties opus fuerit, arbitrio tuo decernere. Nec non etiam in vim Constitutionis Eugenianae in favorem Curialium emanatae, ac Leoninae, & cuiuscumque illius extensionis inhibere. Ac monitoria, citationes, & inhibitiones ad partes etiam per simile Edictum decernere, eos quoque arrestare, & carcerare, ac si Tibi videbitur, quascumque poenas, ac multas simili arbitrio dimittere, & relaxare, ac pro delictorum, & excessuum, nec non criminum qualitate eis per Te, tuosque Locumtenentes infligere, & imponere. Nec non quoslibet inobedientes excommunicare, & a divinis suspendere, genera-

®

liter, vel specialiter interdicere, ac sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas per Te, & Locumtenentes tuos pro tempore latas, etiam iteratis vicibus aggravare. Et quod a Te, vel Locumtenentibus predictis pro tempore excommunicati, seu aliter censurati ab aliis, quam a Te, vel Locumtenentibus predictis, etiam de partium consensu, praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi non possint, ad evitandum collusiones statuere. Et cum Tibi visum fuerit expedire, Communitates, Universitates, Collegia, Capitula, & personas quascumque a quibusvis sententis, censuris, & poenis, ac multis Ecclesiasticis, spiritualibus, vel temporalibus per alios videlicet, quam per Te, & tuam Curiam inflicis in diebus Paschalis, & Natalitii cum reincidentia absolvere, nec non sententias, censuras, & poenas, ac multas huiusmodi, & quaecumque Interdicta suspendere, tollere, & eis relaxare. Nec non obligationes in forma Camerae, etiam per mortem debitoris, quoad illius bona tamen etiam per viam confiscationis debiti per aliquem ex Procuratoribus in qualibet obligatione constitutis more solito faciendae, & hereditibus legitime citatis, seu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere. Et generaliter omnia, & singula, quae ad officium Auditoris causarum Curiae huiusmodi de iure, vel ex privilegio, aut usu, seu literis, & consuetudine predictis olim spectabant, & quae illi, qui pro tempore fuerunt causarum Curiae huiusmodi Auditores, ex concessis eis facultatibus facere, & decernere, mandare, statuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant, seu consueverant, facere, dicere, mandare, statuere, ordinare, & exequi valeas, habituri ratos, & gratos processus, & sententias, quas Tu, & Locumtenentes tui predicti pro tempore habuerint, & tulerint, ac reliqua omnia, quae in praemissis, & circa ea, aut quodlibet eorum fecerint, dixerint, mandaverint, statuerint, & ordinaverint, ac facturi ea omnia auctore Domino ab omnibus usque ad satisfactionem condignoam inviolabiliter observari.

§. 4. Insuper eisdem auctoritate, & potestatis plenitudine tam literas Julii II. Leonis X., aliorumque Praedecessorum huiusmodi, quam omnia, & singula privilegia, Indulta, facultates, Jurisdictiones, & gratias officio Auditoratus, & Auditoribus predictis quomodolibet concessa, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, singulas denique desuper confectas literas, quorum omnium, & singularum literarum praedictarum huiusmodi tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pariter praesentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate, & tenore praedictis approbamus, confirmamus, & innovamus, ac perpetuae firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decernimus, illaque omnia, & singula ad officium Auditoratus, & pro tempore existentem Auditorem huiusmodi, perinde ac si eis specialiter, & expresse concessa, & pro eis, seu in illorum

Literas Praedecessorum Pontificum A. C. Privilegia, vel jurisdictionem concessentem constituat.

favorem statuta, & ordinata fuissent, extendimus, & ampliamus. Quodque Constitutiones, quae Odoardus, & perennis incipiunt, & quavis alternativa, seu Moratoria, & dilationes etiam Salinariae, per quoscumque etiam ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinales, Clericos Camerae, & illius Camerarium pro tempore decreta, quoad obligatos, ut supra tam respectu bonorum, quam personarum nullatenus possint. Quinimo obligationes praedictae executioni debite demandentur, etiam post mortem debitoris quoad bona. Et non obstantibus quacumque appellatione, & superinde obtemperata commissione de huiusmodi obligatione expressam mentionem non faciente, aut discussione hereditatis ubilibet pendente, si per Creditores data fuerit idonea cautio in forma Depositum de restituendo id, quod receperint, prioribus, & posterioribus creditoribus in eventum succumbentiae.

§. 5. Quodque Tu in Cappella, & aliis actibus tam publicis, quam privatis primum locum post eundem Governatorem, & Oratores Principum, si Praelati fuerint, habeas, indulgemus, statuimus, volumus, & ordinamus, nec non Contradictores, & Rebelles, Tibique in praemissis non parentes opportunis juris remediis compescendi, & ad id, si opus fuerit, auxilium brachii secularis invocandi, caeteraque in praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna tam in dicta Urbe Nostra, quam ubique locorum faciendi, & exequendi juxta facultates alias tunc officium Auditoratus huiusmodi obtinentibus attributas, plenam, & liberam auctoritatem, & tenore praemissis concedimus facultatem.

§. 6. Ac etiam statuimus, & ordinamus, quod si in causis in Tuo Tribunali tam motis, quam movendis comparuerint Creditores usque ad summam quinquaginta scutorum inclusive, pro quolibet, qui vere sint miserabiles personae, eisdem eorum credito, etiam quod non sint priores, aut potiores satisfieri possit, ac debeat; Mandantes propterea Tibi, quatenus confito prius Tibi etiam summarie, & extrajudicialiter, & quantum Tibi sufficere videbitur de praemissis paupertate, & miseria, dictos pauperes ad satisfactionem eorum crediti admittas, eisque satisfieri mandes, & facias realiter, & cum effectu, super quibus Tibi plenam, & liberam facultatem cum simili potestate, quoscumque ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, etiam per Edictum publicum, confito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, ac etiam sub Ecclesiasticis sententis, censuris, & etiam pecuniariis, aliisque poenis imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi, & inhibendi, & in eventum non partitionis, sententias, censuras, & poenas huiusmodi declarandi, aggravandi, reaggravandi, excommunicandi, interdicendi, auxiliumque brachii secularis, si opus fuerit, invocandi, nec non perpetuum desuper silentium omni, & quacumque appellatione, & recursum remotis, imponendi, omniaque, & singula alia

Locum ei in Cappella 16- stitua assignat

Alios recentis facultates.

in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, excrendi, & exequendi juxta concessionis aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum Nostrorum desuper huiusmodi officiorum obtinentibus, ut praemittitur facta tenorem concedimus, & impertimur. Postremo Tibi, ut omnes, & quascumque causas tam per Te, quam Locumtenentes tuos super omnibus, & singulis articulis, negociis, & causis in Constitutione, seu Motu proprio per praedictum Pium Praedecessorem pro pecuniis ad cambium, & recambium, usurario, & malo modo per Mercatores dictae Urbis accipiendis facta contentis, & dependentibus ab eis, prout pro singulorum casuum circumstantiis, alias de jure Tibi faciendum videbitur; Non obstante facultate, seu Motu proprio per eundem Pium Praedecessorem in favorem dicti Governatoris concessa; partibus justitiam ministris, ac in causis ipsis non tanquam specialis Commissarius, sed prout solet in similibus causis juxta tuarum facultatum tenorem, & ordinarium Curiae tuae styllum procedas, cum potestate citandi, & inhibendi, ac quascumque inhibitiones per dictae Urbis Governatorem decretas revocandi, & criminalitates contra Mercatores tollendi, aliasque, & alia, quae in praemissis, & circa ea fuerint necessaria, & quomodolibet opportuna, faciendi, & alia in omnibus, & per omnia juxta concessionum per eosdem Romanos Pontifices Praedecessores Nostros tum temporis Curiae causarum ejusdem Camerae generalibus Auditoribus factarum tenorem, auctoritate, & tenore similibus committimus, & mandamus.

§. 7. Mandantes propterea, & districtius inhibentes quibusvis iudicibus, & personis quocumque nomine nuncupatis, ac quovis privilegio munitis, etiam si ejusdem S.R.E. Cardinales fuerint, sub indignationis Nostrae poena, & Interdicti, nec non etiam excommunicationis sententis, quas, si secus fecerint, eo ipso incurrant, & a quibus, praeterquam in mortis articulo constituti, alias quam a Romano Pontifice pro tempore existente absolvi non possint, nec in obligationibus supra dictis, illarumque executionibus, aut aliis praemissis contra eorumdem praesentium tenorem quomodolibet, nisi ut praefertur, se intromittere, aut Te, vel Locumtenentes praedictos super praemissis molestore praesumant.

§. 8. Insuper Tibi, qui in Nostram, & Sedis praedictae subventionem ob urgentes, quibus quotidie premimur, necessitates summam sexaginta millium scutorum monetae in pecunia numerata realiter, & cum effectu persolvisti, securitatisque tuae consulere volentes, pro omnium, & singulorum praemissorum observatione, & executione etiam nomine, & loco damnorum, & interesse, quae te pati posse contigerit, omnia, & singula ejusdem Camerae bona, res, & jura tam mobilia, quam stabilia praesentia, & futura, ubilibet existentia, nedum generaliter, verum etiam specialiter, & ex-

Prohibet iudicibus hic expressis, ac sententiarum ab executione quovis impediant.

Pro summa 60. millium scutorum bona omnia Camerae Apostolicae eius favore obligat.

preste in amplissima Camerae forma cum omnibus, & singulis clausulis, Decretis, & cautelis in similibus apponi solitis latissime extensis Tibi obligamus, & hypothecamus, nec non etiam si pro consequendo dicto officio Auditoratus ab aliis majus pretium, repertum fuerit, seu reperiri contigerit, id omne, & totum sive parva, sive magna summa existat, Tibi etiam titulo donationis irrevocabilis inter vivos dici solite gratiose remittimus, & condonamus: ac praesentes ad probandum, quod eadem summa in Nostram, & Sedis, & Camerae praefatarum subventionem concessa fuerit, aliaque praemissa, ubique tam in Iudicio, quam extra, sufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri, nec Te, aut quemcumque alium nomine tuo ad praemissa, vel eorum aliqua, etiam, quod litera, mandata, compositiones, solutiones, nostro, aut Successorum nostrorum ordine, mandato, commissione facta fuerint, etiam ad Sedis, Camerae, seu Filcii, aut etiam quarumvis particularium personarum cujusvis dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentium, instantiam in Iudicio, vel extra probandum, aut verificandum non teneri, sed soli, & simplici asserzioni tuae, absque alterius probationis adminiculo stari debere, easdemque praesentes Tibi in omnibus, & per omnia suffragari debere, illaque, & in eis contenta quocumque nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos Iuris reduci, seu in Ius, vel controversiam revocari, aut adversus eas quocumque Iuris, aut facti, vel gratiae remedium impetrari, minisque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa emanabunt, toties in praesentium, & eum, in quo antequam illa emanarent, erant, statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas, etiam sub quacumque Data per te eligenda, validasque, & efficaces semper fore, & esse, vimque validi, & efficaci contractus inter Nos, & Sedem, ac Camerae praedictae ex una, & Te ex altera partibus rite, & recte, facti initi, & stipulati, ac etiam hinc inde acceptati habere, & obtinere, ac inviolabiliter observari, semperque validas, & efficaces existere, sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios etiam S.R.E. Cardinales, & Camerarium, distiq; Camerae Praesidentes, & Clericos, ac Palatii Apostolici Auditores praedictos sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quavis causa, & instantia, ac ubique locorum iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate, & tenore praedictis decernimus.

§. 9. Quocirca praedicto Henrico Cardina-

S.R.E. Camerarium hujus

1596. Constitutio executor deputatur.

dinali, & Camerario per Apostolica scripta motu pari mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios Te, vel Procuratorem tuum, nomine Tuo in corporalem, realem, & actualem possessionem officii Auditoratus, & annexorum, Juriumque, & pertinentiarum, ac privilegiorum, & facultatum predictorum, seu quasi auctoritate Nostra inducat, & defendat inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, faciens Te, vel pro Te, Procuratorem predictum ad officium hujusmodi ejusque liberum exercitium, nec non honores, onera, salaria, regalia, jura, & emolumenta in ipsius Camilli Cardinalis locum admitti, Tibique de emolumentis, & aliis predictis, ut supra integre responderi. Contradictores dicta auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo.

Decretat con- trarius.

§. 10. Non obstantibus praemissis, ac nostris, quatenus opus sit, de non tollendo jure quaesito, nec non revocatoria facultatum percipiendi pretium officiorum d. Curiae, & gratis ad instar non concedendis, aliisque Cancellariae Apostolicae Regulis, etiam per Nos, ac Praedecessores, & Successores nostros Romanos Pontifices quoscunque, quomodocumque, & quoadocumque editis, & edendis, & etiam praefati Pii IV. praedecessoris, quod privilegia, concessionis, & Indulta Camerae praedictae praedictum quomodolibet concernentia, in Camera praedicta intra certum tempus registrari, intimari, insinuari, & notificari debeant. Item, quod praesentes nostras literas in eadem Camera nullo unquam tempore praesentare, intimare, notificare, & registrari facere, ac insinuare tenearis, nisi, & quando Tibi videbitur, ac qui busvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam de rebus, & bonis Ecclesiae, & Camerae praedictarum non alienandis, ac in illarum alienatione, & seu concessione, certas solemnitates, & formas servari debere disponentibus, ac Curiae, & Palatii stylo, nec non Urbis, & Camerae hujusmodi, & quarumcumque aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, reformationibus, etiam novis, ac novissimis, & Decretis, & Ordinationibus, Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Baronibus, Domicellis, Feudatariis, & aliis quibuscumque eidem Sedi mediate, vel immediate subiectis, & quibusvis aliis quacumque dignitate, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & Cardinalatus honore fungentibus, personis ubi vis locorum existentibus, ac etiam Nostris, & dictae Sedis Nunciis, Legatis, etiam de Laterano per Nos, & Romanos Pontifices praedecessores nostros sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis, etiam pro quibuscumque causis, etiam motu simili concessis, confirmatis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, & imposterum concedendis, confirmandis,

approbandis, & innovandis. Quibus omnibus aliisque hic non expressis, quae forsitan praesenti gratiae obesse possent, etiam de illis specialis, specifica, & expressa mentio habenda, & certa exquisita forma observanda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat, harum serie Motu, & scientia similibus specialiter, & expresse derogamus, ac plene, & sufficienter derogatum esse decernimus, & declaramus, ac omnibus illis quae in praemissis concessa fuerunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Reformationes autem antea factas praeservat.

§. 11. Per praesentes autem non intendimus Reformationibus de Auditoratus hujusmodi, & aliis dictae Curiae officis per Pium IV., & Pium V. Praedecessores praedictos factis, nec non Concilii Tridentini Decretis in aliquo derogare, vel alias praedictare, sed illas, & illa salva esse, & in suo robore permanere, eaque omnia, ac etiam eas, quae infra dicentur, reformationes per te, & successores tuos praefatos, ac alios, ad quos id spectat, seu in futurum quomodolibet spectabit, omnino, & inviolabiliter servari volumus, & mandamus. Et insuper volumus, quod Tu antequam officium Auditoratus causarum Camerae hujusmodi exercere incipias, de illo fideliter exercendo in manibus Henrici Cardinalis Camerarii praedicti, seu ejus Locumtenentis solitum praestes juramentum.

Harum literarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quae ipsis originalibus adhiberetur, si exhibitae forent, vel ostente.

§. 12. Quodque praesentium literarum exemplis, seu transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quae ipsis originalibus adhiberetur, si exhibitae forent, vel ostente.

Eam adhaeretur, ut commisso sibi munere diligenter persungatur.

§. 13. Tu igitur praedictum officium Auditoratus, prompta devotione suscipiendo, sic illud diligenti studio, cura, & integritate exequaris, ut tua opera ad Dei laudem, & gloriam, ac eandem Ecclesiae, & Curiae bonum publicum, privatorumque commoditatem, & exemplum laudabile cedant, Teque apud Nos, & Sedem praedictam, ut speramus, merito per amplius recomendent.

Reformationes aliarum factas recenseat. De Monitoriis in causis Criminalibus relaxandis.

§. 14. Reformationes vero in Tuo Tribunali servanda ultimo dictae sunt haec, quae sequuntur, videlicet. Statuimus in primis, ut in causis criminalibus in locis Nobis, & S. R. E. immediate subiectis non decernantur, neque relaxentur Monitoria contra aliquem in prima instantia, nisi per Te, & tuos in dicto officio successores, facto prius verbo nobiscum, seu cum Romano Pontifice pro tempore existente, praeterquam in casibus in Bulla Coenae Domini contentis, in quibus tamen quando Monitoria extra Italiam decernenda erunt in locis Nobis, & S. R. E. non subiectis, vel alias contra Officiales, Curiales, exemptos, ac contravenientes inhibitionibus, & literis Apostolicis, vel etiam pro rebus dependentibus a causis Criminalibus coram Te, & tuis in dicto Officio successoribus legitime introductis, ac pend-

1596.

dentibus, volumus pariter, & mandamus hujusmodi Monitoria non relaxari, nisi facto, ut praefertur, prius verbo nobiscum, seu cum Romano Pontifice pro tempore existente. Quantum vero attinet ad literas pro capiendis inditiis, mandamus servari Constitutionem fel. recor. Pii PP. IV. super reformatione dicti Tribunalis. Praeterea statuimus, & decernimus, ut post hac supercessoria, seu, ut vocant, non gravetur, vel dilatione, si quae interdum concedenda erunt, concedantur gratis, etiam pro sigillo & sine ulla Judicis, Secretarii, aut alterius cujuscumque personae mercede, & quando ipsa Supercessoria, aut non gravetur, seu dilatione revocanda erunt, praeterquam quando concedentur in vim termini Judicialis a Debitore suscepti, quo casu circa solutionem servari volumus id, quod juxta styllum Tribunalis hactenus servatum fuit.

De supercessoria.

De Mandatis de Capiendo.

De Subscriptione Mandatorum exequutorum.

De Salaris Locumtenentium.

De substituti Notariorum.

Uterius mandamus, Creditorem, qui obtinuit mandatum exequutorum de Capiendo contra debitorem ratione suspensionis fugae, vel sequestrum contra pecunias, & bona debitoris, cogi non posse ad expediendum Mandatum exequutorum, vel aliquo modo solvendum, aut deponendum illius taxam. Decernimus etiam tuos nunc, & pro tempore existentes Judices nullo modo mandata exequutoria subscribere posse, nisi prius ipsimet Judices in Libro Expeditionum diem subscriptionis manu propria notaverint. Volumus pariter, & statuimus tuum in Criminalibus causis Locumtenentem nunc, & pro tempore existentem nihil posse recipere pro Sportulis, sed debere esse contentum salario sibi jam assignato, Locumtenenti autem in causis Civilibus singulis mensibus scuta quinquaginta monetae a Notariis pro rata solvi, nec aliquam aliam portionem pro eo retinere mandamus. Tibi insuper, tuisque successoribus praedictis facultatem relaxari faciendi pauperes Carceratos extra Curiam pro debitis civilibus, & vigore suorum mandatorum tantum tuo arbitrio juxta facultates concessas Visitationibus Carcerum Urbis per Constitutiones Pauli III., & Pii V. editas ad favorem Pauperum Carceratorum impertimur. Ad haec statuimus, ut Substituti Notariorum Tui Tribunalis non admittantur ad conficienda Acta Civilia, seu Criminalia, nec ad testes examinandos, nisi pravia approbatione Collegii eorumdem Notariorum, in qua de fide, & idoneitate admittendorum attestetur, & semper de consensu, seu licentia tua, vel tui Locumtenentis in Civilibus, sive Criminalibus respective: & idem servari praecipimus ab aliis, qui in dicto tuo Tribunali stipulationes Instrumentorum, & Rogitus pro eisdem Notariis recipiunt; Utque iidem tuorum Notariorum Substituti in singulis diebus cujusque hebdomadae eos tangentibus quoscumque litigantes principales, seu eorum Procuratores informare volentes in nota per eos designanda sigillatim describere teneantur, nec pro hujusmodi descriptione, aut admissione ad informandum Judices, aut ordine, seu prioritate

circa ipsum actum informandi, aliquid etiam a sponte dantibus recipere possint. Ultra haec ordinamus, dictos tuos Notarios pro contradictis aliquid ultra id, quod vere solvitur officio contradictarum, recipere non posse, neque debere, etiam illis propterea partibus sub praetextu celerioris expeditionis ultra offeratur. Mandamus etiam, ut Notarii, nec non Substituti dictorum Notariorum sub poena Trireremium perpetuarum, aliquas societatum officiorum pecunias, censuum, ac aliorum cujusvis generis contractuum, etiam procuratorio nomine exigere, recipere, & penes se quovis modo retinere, tractare, & habere, etiam de ordine, consensu, & voluntate partium non audeant, & nihilominus Notarii ad damna, & interesse, quae culpa Substitutorum partibus evenerint, teneantur, & obligati sint, & contra eos in iis exequutive procedi possit, & debeat. Ad haec praecipimus, & mandamus, ut iidem Notarii ad omnem requisitionem partium interesse habentium, Instrumenta, Testamenta in publica forma exhibere teneantur, & pro eorum mercede infra scriptas Taxas, & non ultra, exigere possint, videlicet.

Taxa.

- Ab uno scuto usque ad scut. 25. bolen. 45.
A scutis 25. usque ad scut. 50. bolen. 75.
A scutis 50. usque ad scut. 100. scut. 1.
A scutis 100. usque ad scuta 500. scut. unum pro quolibet centenario.
A scut. 500. usque ad quamcumque summam bajochi 20. pro quolibet centenario dummodo in totum ultra scuta 100. pro quolibet summa recipere nequeant.

Nec non etiam eisdem Notariis praecipimus sub poena privationis Officii, ne scripturas productas penes se in pulpito, aut alibi retineant, sed statim eisdem mandamus, ut illas describant, & eorum productionem in Manuali notent, & illas in filia reponant. Ordinamus praeterea, ut Substituti, & alii intervientes, seu degentes in Officio Notarii Rogantis Instrumenta pro testibus in Instrumentis, Testamentis, & aliis actibus, ubi Testes de jure requirantur, adhiberi non possint, sed alii omnino adhibeantur. Insuper statuimus, ut Instrumenta in his Manualibus dietim extendantur, & describantur, & filiae Instrumentorum ad minus infra tres menses in Voluminis, seu Libri formam, ut moris est redigantur, & Manualia ipsa diligenter, & accurate custodiantur. Decernimus pariter, ut Notarii teneantur adnotare disiectam Societatis Officii non solum in Libro Manuali, sed etiam in margine Instrumenti Societatis per verba hujusmodi, videlicet, die tali disiecta, & die tali reproducta. Reproductio autem disiecta in actis alterius Notarii de Societate, non rogati nullo modo fieri possit, nisi ubi contractus Societatis esset extra Urbem, rogatus, quae debeat statim in Manuali registrari, ut moris est, & Notarii omittentur.

De manuali.

De disiecta.

Reproductio.

Clausula p-
nales.

tentes severe arbitrio tuo, & successorum tuorum predictorum puniantur. Atque idem servari volumus in nominatione, nec non in translatione periculi vite, quae non officiat, aut quidquam profit, nisi parti infra tempus ad nominan., vel transferen. intineatur, & per Notarium, ut supra, ad notetur.

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, concessionum, assignationis, deputationis, substitutionis, subrogationis, approbationis, confirmationis, innovationis, extensionis, ampliationis, impartitionis, obligationis, hypothecae, remissionis, condonationis, commissionis, inhibitionis, indulgentiarum, Decretorum, Statutorum, praecipit, mandatorum, ordinationum, voluntatum, derogationis, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Kal. Augusti, Pontificatus nostri Anno V.

Dat. die 7.
Augusti 1596.
Ann. V.

Ex Reg. in
Secris. Brev.

CXXXII.

Declaratio, quod Filii Civium Monasterien., legitimi, & ingenui, a Beneficiis Collegiarum, & Filiae a Monasteriis Monialium excludi non possint.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurium.

Expocit Pastoralis nostrae sollicitudinis debitum, ut in his auctoritatis nostrae partes libenter interponamus, per quae Catholicorum, ad Ecclesiam Dei, in qua personarum acceptio non est, ministeria idoneorum statui, & indemnitati opportune consulitur.

Causa ficien-
da declaratio-
nis.

§. 1. Sane, cum, sicut accepimus, licet in Collegiatis Ecclesiis S. Pauli Veteris, S. Ludgeri, & S. Martini Monasterien., ac S. Mauriti prope, & extra Muros dictae Civitatis, nec non Monasterio Monialium S. Egidii ejusdem Civitatis filii, & filiae Civium ejusdem Civitatis, dummodo se orthodoxos, probos, & de legitimo thoro natos docere possent, & canonice provisi essent, non minus quam Nobiles militares, indistincte ab omni hominum memoria, recipi, & admitti consueverunt, nihilominus, ut etiam accepimus, dilecti filii Capitulum, & Canonici praefatae Ecclesiae S. Mauriti a nonnullis annis citra quoddam Statutum, quo cavetur, ut Canonici pro tempore in dicta Ecclesia recipiendus, & admittendus, antequam ad professionem Canoniciatus, & Praebendam ipsius Ecclesiae, quavis etiam Apostolica auctoritate, & ex quocumque genere vacationis, etiam ex causa permutationis, vel concordiae collatorum induceretur, per duos testes idoneos, & fide dignos, pro-

UNIV
D

bosque, & honestae conversationis viros sub juramento per eos praestando, se de legitimo thoro, ac legitimis, & ingenuis parentibus procreatum esse, legitime probare debeat. ediderunt, illudque a se. re. Sixto PP. V. Praedecessore nostro, confirmari obtinuerunt, ac novissime illud alio novo Statuto extendere ad probationem legitimitatis, & ingenuitatis Avorum, & Aviarum pro tempore provisi hujusmodi, ac per testes ejusdem qualitatis, ac ipsemet provivus, sine Sedis Apostolica auctoritate tentarunt; Moniales quoque dicti Monasterii S. Egidii alias filias Civium recipere recusant, & timetur, ne alia quoque Capitula, & Monasteria, praedictorum exemplo, hac ipsa tentent, & statuunt, quod in Catholicorum Civium Monasterien. praedictum vergeret.

Declaratio,
de qua in Ru-
brica.

§. 2. Ideo nos qui eorumdem Civium in Catholica Religione in illis partibus retinenda, & tuenda, constantiam, fide dignorum Virorum relatione perfectam habemus, eosque propterea Apostolicis favoribus, & gratiis, ut in dies fortiores evadant, dignos judicamus, attendentes, apud Deum non esse acceptionem personarum, nec tam natalium, & generis conditionem, quam virtutem, & morum probitatem illi gratos reddere ejus fideles. praemissis, quantum cum Domino possumus providere volentes, supplicationibus etiam dilectorum filiorum Consulum, Proconsulum, & totius Senatus d. Civitatis Monasterien. Nobis per dilectum filium nostrum Cynthium Diacon. Cardinalem S. Georgii nuncupat., nostrum secundum carnem, ex sorore germana Nepotem, super hoc humiliter porrectis inclinati, harum serie perpetuo statuimus, & ordinamus, ut Civium Monasterien. filii, & filiae, juxta antiquam consuetudinem, in Ecclesiis praedictis, & in qualibet illarum, nec non quibuscumque Monialium Monasteriis respective, dummodo se Catholicos, probos, & de legitimo Matrimonio natos esse probent, absque alia ulterioris gradus probatione, sine aliqua proflus exceptione, recipi, & admitti debeant, neque ab ipsarum Ecclesiarum Capitulis, aut Monasteriorum Conventibus, & Superioribus statuta aliqua his contraria, sine Consulum, Proconsulum, & Senatus praedictorum consensu, & Apostolica Sedis approbatione edi, condi, & publicari ullo modo possint, & edita, condita, & publicata pro tempore, nullius roboris, vel momenti existant, in Ecclesia vero Sancti Mauriti sufficiat, ut pro tempore provisi, se de legitimis, & ingenuis parentibus natos esse, per duos testes idoneos, & fide dignos, probosque, & honestae conversationis viros tantum, licet non sint ejusdem qualitatis, qua debet esse provivus, juxta Sixti Praedecessoris confirmationem praedictam, doceant, nec ad aliud circa Statutum praedictum teneantur.

Clausula.

§. 3. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facul-

Commissario-
rum designa-
tio.

facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Quocirca Venerabilibus Fratribus Monasterien., & Osnaburgen. Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori per praesentes mandamus, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum praesentes literas ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Civium Monasterien., aut alicujus eorum fuerit requisiti solemniter per se, vel alios publicantes, ac in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolabiliter observari; Contradictores quoslibet, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, directe, seu indirecte quomodolibet praestantes, per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

De reposito
contra tiorum

§. 5. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papae VIII. etiam Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, & Monasteriorum praedictorum, illorumque Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum illis, eorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac irritantibus, & aliis Decretis quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8.
Augusti 1596.
Ann. V.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 8. Augusti 1596., Pontificatus nostri Anno Quinto.

CXXXIII.

Contra Monachos Congregationis Camaldulensis officia, & dignitates ambientes.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ambitio in-
religiosis dan-
nata.

Ambitiosam honorum, & dignitatum cupiditatem Ecclesiasticos omnes, sed Religiosos praesertim, qui in humilitatis spiritu Deo servire tenentur, ita vitare decet, ut ipsi Praelaturas minime requirere, sed eas vocati, ut Aaron obedientes suscipere, & humiliter administrare studeant.

In Ordine
igitur Camal-

§. 1. Huius siquidem ambitiosis malum

ex Ordine Camaldulensi, in quo apud nonnullos, qui propriis religiosarum virtutum, ut deceret, meritis ioniti non valentes, ad Ordinis ejusdem dignitates, & gradus etiam majores us, quos forsitan obtinent, per mendicatos S. R. E. Cardinalium, & Principum etiam secularium favores, assumi procurant, vigere, non sine animi nostri dolore accipimus, quantum cum Domino possumus, evellere cupientes; Motu proprio, ac de Apostolica potestatis plenitudine omnes, & singulos Monachos praedicti Ordinis, & Congregationis Camaldulensis, cujuscumque aetatis, gradus, conditionis, praerogativa, & literaturae existentes, qui nimirum pro quibuscumque Praelaturis, dignitatibus, muneribus, & officiis, etiam iis, quae obtinent, majoribus in dicta Congregatione, consequendis, sive pro remissione poenarum eis impositarum, aut aliis quibuscumque gratis impetrandis, ad Principum quorumcumque, tam Ecclesiasticorum, etiam S. R. E. Cardinalium, quam secularium, ac Praelatorum de gremio dictae Congregationis non existentium favores recurrerint, eosque requisierint, vel iis etiam sponte delatis, aut ab aliis etiam ipsi inscisi procuratis usi fuerint, vel etiam passis, sollicitationibus, aliisque viis directe, vel indirecte, palam, vel occulte, ad dignitates, seu Officia in Congregatione praedicta obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis, & honestis rationibus, ea obtinere procuraverint, illorumque complices, & fautores, ad quaecumque Praelaturas, dignitates, gradus, honores, & officia, tam spiritualia, quam temporalia, & praesertim in ipsa Congregatione obtenta, vel obtinenda, perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis Praelaturis, dignitatibus, administrationibus, vel officiis eo ipso privamus, ac privatos voce activa, & passiva carere, poenasque hujusmodi a nobis tantum, & Romanis Pontificibus successoribus nostris remitti posse decernimus, & declaramus: omnes, & singulas supra dictas poenas ad eos etiam extendentes, qui ne ex aliquo Monasterio removeantur, seu ut in alterius Monasterii familia deputentur, contra Capituli, seu Superioris voluntatem, supra dictas literas, seu favores exquirere, & obtinere praesument.

dulenti, si qui
extra gremiu
Congregatio-
nis pro obti-
nendis dig-
nitatibus gra-
tis favoribus
quorundam, gra-
vibus poenis
subiiciantur.

Et etiam qui
eos simili mo-
do promov-
erint, aut gra-
taverint.

§. 2. Quo circa in virtute sanctae obedientiae, ac indignationis nostrae poena, dilectis filiis Generali, Visitationibus, Definitoribus, aliisque Praelatis quocumque titulo nuncupatis, praesentibus, & futuris, praecipimus, ac districte mandamus, ne aliquo ullo umquam tempore, precibus, literis, vel favoribus adducti, seu alias ad instantiam requisitionem, vel contemplationem Principum Ecclesiasticorum, vel temporalium, etiam S. R. E. Cardinalium, aut aliorum, quorumcumque extra gremium dictae Congregationis existentium, ad cujusvis generis Praelaturas, dignitates, officia, administrationes, & gradus, promoverent, vel poenas aliquas remittere, aut aliam quancumque gratiam, ut praesertim, facere audeant, vel praesument; immo promovendorum

Promotiones aliter factae nullae sunt.

dorum meritis, & virtutibus tantum inspectis, quod Dei causam agant memores sint, quo magis puro, & sincero corde, nulla privata, aut mundana affectione commoti, in electionum negotio procedant.

§. 3. Decernentes electiones, & promotiones ad Monasteria, seu ad quaecumque alia officia dicti Ordinis sic literis, aut aliis favoribus Principum, & Praelatorum quorumcumque, vel aliorum extra gremium, ut praefertur, existentium, eorumque precibus, aut sollicitationibus, iniuste, ac indebite extortas, seu alias quomodocumque faciendas, & pro tempore obtentas, nullas proflus, invalidasque fore, & esse, & adversus eos, qui se his minus legitimis rationibus ad regenda Monasteria, seu ad alia quaecumque officia eligi, aut assumi obtulerint, per eundem Congregationis Superiores, quandocumque procedi, & rei veritate cognita condignis poenis, tamquam publice dictae Congregationis quietis perturbatores affici posse, & debere.

§. 4. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum quilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac distictis Congregationis, & Ordinis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, & illorum Superioribus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, concessis, & confirmatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis specificae, expressae, & individuae, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice, motu, & scientia similibus, latissime derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si praedictis Congregationi, & Monachis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§. 6. Ac ut harum literarum notitia ad omnes dictae Congregationis Monachos facilius deveniat, volumus, illas in generali dictae Congregationis Capitulo quotannis publice legi, ibique lectas omnes sic ar-

stare, ac si legitime unicuique intimata fuissent, illorumque exemplis, vel impressis manu scribae dicti Capitulo, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Generalis ipsius Congregationis, vel alterius in dignitate Ecclesiastica constituti obsignatis, eandem prorsus fidem haberi, qua praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel offensa.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 3. Septembris, millesimo quingentesimo nonagesimo sexto Pontificatus nostri Anno Quinto. (a)

Dar. P. An. V. 3. Sept. 1596.

CXXXIV.

Ordinationes pro bono regimine Congregationis Fratrum Joannis Dei nuncupate, per universam Italiam, & electione Majoris ejusdem Congregationis.

Instituta sunt in Hispania ista Congregatio ad regimen Hospitalium pro curandis pauperibus infirmis, ut habetur in Constit. CXXIV. Pii V. Licet. Tom. IV. Par. III. fol. 190.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romani Pontificis providentia circumspicienda, circa Piorum Locorum, & virorum, a quibus pia, praesertim circa pauperum infirmorum hospitalitatem, operam exercentur, statum respiciens, ad eorum conservationem, ea, quae alias iustis suadentibus rationibus auctoritate Apostolica sunt ordinata, aliqua ex parte mutata, prout temporum ratio suadet, ac alias in Domino conspicit expedire.

§. 1. Alias siquidem, cum pridem Congregatio Joannis Dei in Urbe, ac diversis Italiae, & Hispania partibus Apostolica auctoritate recepta, & confirmata, ejus Confratres, nonnullos pauperes, & infirmos, graviterque laborantes hospitio recipere, eisque inservire consueverant, valde aucta esset, illisque diversa privilegia, & indulgentiae ab hac Apostolica Sede, Romanisque Pontificibus praedecessoribus nostris, praesertim quod per unum ex ipsis Confratribus Majorum nuncupatum Congregatio ipsa regeretur, quodque ab Ordinariis locorum exempti essent, atque illius Religiosi professionem emittere, & ad sacros Ordines promoveri possent, concessa fuissent, nos ipsi nostri Pontificatus initio, accepto quod ejusdem Congregationis Confratres a suo primo Instituto paulatim recederent, ac opus Hospitalitatis eorum pauperum infirmorum, cui in primis incumbere tenebantur, intermitteretur, & multi Confratrum literarum studijs intendebant, & sacris Ordini-

Hic Pontifex locorum Ordinariorum Congregationem supposuit, & professionem exemptionis susceptionem prohibuit, & per unum Majorum nuncupatum ipsam Congregationem regi vetuit.

(a) Sequenti die Clementi Privilegia omnia Congregationi de Alcobaria Ordinis Cisterciensis in Portugalia a suis Praedecessoribus concessa confirmavit Constit. quae incipit Romanus Pontifex.

dinibus initiari, ut a servitio Hospitalium excusarentur, procurabant, matura consideratione praehabita, & ex aliis causis tunc expressis de Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super causis Regularium deputatorum consilio statuimus, & ordinavimus, quod omnes, & singuli Confratres praedicti locorum ordinariis subesse deberent, quodque ab Hospitalibus, in quibus professionem catenus quilibet emisisset, nunquam amoveretur nisi ob incorrigibilitatem, ac de Ordinariis, quibus dicta Hospitalia subessent licentia, nec etiam transferrentur de uno Hospitali ad aliud, nisi pariter de Ordinariis licentia, ac tam Hospitalis a quo, quam Ordinarii, ad quem transferrentur, ac de cetero votum tantum inserviendi ipsis Hospitalibus sub praedicti Ordinarii obedientia emitterent, prout in nostris literis sub Dat. 13. Februarii 1592. in forma Brevis expeditis latius continetur.

At modo regimen Majoris reliquit.

§. 2. Cum autem processu temporis, experientia compertum sit, quod Congregationis praedictae, Hospitalia, & Loca Pia in Italia existentia, sic ab invicem separata, & alioquin communi superioris, qui ea eorumque Confratres ad primam instituti observantiam restituit, & eosdem in ipsa conservet, regimine destituta, graviori incommoda, & damna passa sunt, & quotidie patiuntur, ita ut nisi de aliqua regiminis forma eis provideatur, facile evenire possit, ut Congregatio ipsa in totum extinguatur, & corruat, Nos propterea Congregationem ipsam, quam ad pauperum infirmorum subventionem valde utilem esse accepimus, conservari cupientes, ac quorumcumque privilegiorum, & indulgentiarum eidem Congregationi a quibuscumque Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, praesertim sel. rec. Pio V., Gregorio XIII., & Sixto V. concessorum, ac nostrarum literarum praedictarum tenores praesentibus pro expressis habentes, supplicationibus dilecti filii nostri Hieronymi tituli Sanctae Sufanae Presbyteri Cardinalis Rusticucci, nostri in alma Urbe Vicarii qui ejusdem Congregationis apud nos Protector existit, nobis super hoc eorum nomine porrectis, inclinati, eidem Congregationi Joannis Dei, ac singulis ejus Hospitalibus, & locis in Italia jam receptis, & deinceps recipiendis, eorumque Confratribus, & personis, nunc & pro tempore existentibus, ut omnibus, & singulis privilegiis, praerogativis, gratiis, facultatibus, indultis, & indulgentiis a praedictis Pio V., Gregorio XIII., & Sixto V. aliisque Romanis Pontificibus Congregationi, Hospitalibus, & Locis Hispaniarum, ac Hospitalis S. Joannis Callibite in Insula S. Bartholomaei de Urbe, ejusdem Congregationis Joannis Dei in genere, vel in specie concessis, confirmatis, & innovatis (citra tamen facultatem professionem emittendi, & sacros ordines suscipiendi, & citra exemptionem a Jurisdictione Ordinariarum locorum, quibus eos omnino subesse volumus, & super quibus literas no-

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

strae praedictae exacte observari mandamus) perpetuo frui, uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia possint, & valeant, perinde ac si ipsis nominatim, & aequae principaliter concessa fuissent.

§. 3. Ita tamen ut Confratres in quocumque Italia loco jam recepti, statim, & deinceps recipiendi in Congregatione praedicta, debito tempore votum inserviendi eorum Hospitalibus sub Ordinarii loci obedientia in omnibus ejusdem Ordinarii, aut Majoris Confratris, ut infra pro tempore electi emittere, & Hospitalitatem pro iis infirmis, quos recipere, & curare consueverant, quatenus fieri poterit exercere, juxta praedictarum nostrarum literarum ferri tenentur.

§. 4. Utque unus Confrater in Majoribus ab omnibus Prioribus quorumcumque Hospitalium, & Locorum dictae Congregationis in Italia existentium, Romae in Hospitalis S. Joannis Callibite praedictae per secreta suffragia majoris partis vocalium eligatur, cujus officium ad sexennium tantum durare debeat, ita ut finito sexennio, iterum eligi, aut confirmari, nisi lapsis altero sexennio, minime possit.

§. 5. Duo item Consiliarii, & duo Visitatores in eodem loco, & eisdem modo, & forma eligantur, quorum Consiliarium, & Visitatorum, necnon etiam singulorum Priorum officium ad triennium tantum duret, & finito triennio ad idem officium nemo possit iterum eligi, vel in eo confirmari, nisi alterum triennium intercedat.

§. 6. Major omnia, & singula Hospitalia, & Loca dictae Congregationis Italiae visitandi, & reformandi, rationes, & computa videndi, Confratres de uno, ad alium locum transferendi, inobedientes, & ordinariorum transgressores corrigendi, mulctandi, & puniendi, cujusque Hospitalis gubernii formam, juxta tamen Constitutiones faciendas, stabilendi, & determinandi, facultatem habeat, reservata tamen in omnibus semper locorum Ordinariis superioritate, superintendencia, liberaque auctoritate visitandi, puniendi, & castigandi eosdem Confratres in delictis, & excessibus, praesertim gravibus tam intra, quam extra hujusmodi Hospitalia, forsitan committendis, secreta tamen, & circumspecte, quoad fieri poterit, ad evitandam Congregationis infamiam.

§. 7. Utque Congregationis ipsius Confratres, alia ejusdem instituti Hospitalia de licentia Ordinariarum locorum erigere, & edificare, elemosinasque pro eorum, & Christianissimum infirmorum sustentatione, eorumdemque Hospitalium manutione omni loco, & tempore sine aliquo impedimento petere, & recipere valeant, auctoritate Apostolica, tenore praesentium licentiam concedimus, & facultatem.

§. 8. Insuper ut habitum cum scapulare, & capuccio, prout hactenus gestare consueverunt, privative quoad alios quoscumque qui de eadem Congregatione non fuerint, sub poenis Ordinariis locorum bene visis, deinceps etiam perpetuo gestare valeant.

Q. a

§. 9. Ut

Votum inserviendi Hospitalibus sub Ordinarii obedientia emitti praecipit.

Majoris electionem, & nunciu praescribit.

Consiliarium, & Visitatorum, atque Priorum.

Majoris potestatem, & Ordinariorum jurisdictionem deservit.

Licentiam Hospitalia erigendi, & edificandi concessit.

Habitum designat.

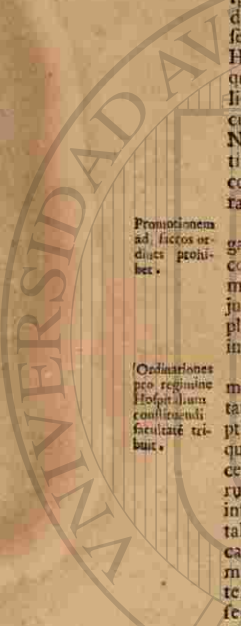
1596. Incorrigibiles certo modo a Congregatione expelli posse concedit.

§.9. Ut Confrater Major, & Consiliarii de consensu Ordinariorum locorum, ob graves causas, & ob incorrigibilitatem, Confratres, quos indignos judicaverint, ex dicta Congregatione expellere, & dimittere, ipsosque sic expulsos ab emissio per eos Hospitalitatis voto absolvere, dummodo tamen penitentiam ipsis ob eorum excessus, & defectus impositam, adimpleverint, & non aliter possint, & valeat. Nec aliquis eorumdem Confratrum alia ratione, aut modo Hospitalia, & Loca, ipsaque Congregationem deserere, aut ab eis recedere, seu a voto inserviendi hujusmodi pauperibus in eorum Hospitalibus sub Ordinario obedientia etiam quorumcumque privilegiorum, aut generalis Jubilei, seu Cruciate Sancte, vel alterius cujuscunque gratie, seu generalis facultatis, a Nobis, Successoribusque nostris Romanis Pontificibus, & Apostolica Sede pro tempore concedendarum virtute, absolvi, vel liberari valeat.

§.10. Quodque Confratres hujus Congregationis Sacerdotes, aut in sacris ordinibus constituti esse non possint, nec ad hujusmodi sacros ordines promoveri valeant, sed juxta primævam eorum institutum in simplicitate pauperibus infirmis, ut presertim, inservire debeant.

§.11. Demum, ut circa modum, & formam observandam quoad electiones, & mutationes Officialium predictorum, & receptionem novorum Confratrum, eorumque qualitates, & presertim, quod non sint Sacerdotes, sive uxorati, ac circa tempus eorum admissionem ad votum predictum de inserviendi pauperibus in hujusmodi Hospitalibus, ac pro omni, & quacunque alia causa bonum regimen, gubernium, & administrationem tam in spiritualibus, quam temporalibus, idem Frater Major cum consensu Consiliarium, ac Visitorum pro tempore existentium predictorum, quacunque statuta, constitutiones, & ordinationes ad bonum regimen, & gubernium quorumcumque tam erectorum, quam erigendorum Hospitalium in quibuscumque Italiae partibus, & Confratrum eorumdem, edere possit, & valeat, & postquam facta, & formata fuerint, cum consensu eorumdem Consiliarium, & Visitorum semel, vel pluries ampliare, corrigere, mutare, moderari, seu de novo, prout magis expedire videbitur, edere, dummodo earum Constitutionum confirmationem a Nobis, & a Sede Apostolica obtineant, auctoritate, & tenore predictis pariter concedimus, & indulgemus, atque statuimus, & ordinamus.

§.12. Decernentes presentes literas nullo unquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, aut in jus, vel controversiam quacunque ratione, vel causa vocari, aut ad terminos juris reduci, vel quodvis aliud juris, seu gratie remedium contra illa impetrari posse, minusque sub quibuscumque similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus tam per Nos, quam per quoscum-

Promotionem ad sacros ordines prohibet.

Ordinationes pro regimine Hospitalium consuetudinis facultate tribuit.

Clasulae praeservativas appoint.

que Romanos Pontifices pro tempore existentes faciendis comprehendit, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & de novo etiam sub posteriori data concessas censeri.

§.13. Sicque per quoscunque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.14. Non obstantibus predictis literis nostris, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, & quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Ordinibus, Ecclesiis, Monasteriis, & Pils Locis, illorumque Superioribus, & quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, etiam Matu proprio, ac ex certa scientia, & de Apostolice potestatis plenitudine, in contrarium forsitan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua, ac expressa mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.15. Volumus autem, ut presentium, transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo persone in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis presentibus adhiberetur, si essent exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud S. Marcum, sub anno Piscatoris, die 9. Septembris 1596, Pontificatus nostri Anno V.

CXXXV. Confirmatio, & declaratio Constitutionis Gregorii XIII. super Reformatione Fratrum Minor. S. Francisci Strictioris Observantiae tam in Italia, quam in Regno Francia, & Provinciis Belgii.

Constitutio ista est XCIX. Cum illius Tom. IV. Par. III. fol. 401.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pro injuncti Nobis Apostolici muneris ratione, de statu Religiosorum quorum-

Clasulam sublata, &c. subiungit.

Contrariis omnibus derogat.

Exempli creati jubet.

Dat. P. An. V. 9. Sept. 1596.

Exordium.

Gregor. XIII. edidit. Coust. circa hos reformatos.

Hic modo Pontifex ex salvis declarationibus in scriptis approbat quoad fratres Italici.

Novitiorum Monasteria.

cumque, quae sub voluntaria paupertatis habitu militantes, in humilitatis spiritu Deo vota reddere satagunt, paterna caritate solliciti, Constitutiones, & ordinationes Summorum Pontificum, ad eorum prosperum regimen, & gubernium provide factas, nonnullis mutatis, seu adiectis pro locorum, & temporum qualitate, libenter confirmamus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

§.1. Dudum siquidem a fel. recor. Gregorio XIII. praedecessore nostro emanarunt literae, tenoris subsequentes, vide licet. Gregorius Papa Decimus tertius. Ad perpetuam rei memoriam. Cum illius vicem meritis &c. Omittitur Bulla Gregorii, quia eam habes in loco cit. in rubr.

§.2. Cum autem novissime nos pro regimine, & gubernio dictorum Fratrum Reformatorum, nonnulla Decreta, seu ordinationes fecerimus, aut super his dilecto filio Bonaventura Ministro Generali Ordinis S. Francisci de Observantia, nonnullas facultates concesserimus, prout in nostris desuper in forma Brevis expeditis literis sub Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 8. Januarii 1594. Pontificatus nostri anno tertio plenius continetur. Cumque pro felici statu, & gubernio dictorum Fratrum Reformatorum expediat, praesertim Gregorii praedecessoris literas, & in eis contenta, exceptis infrascriptis, per Nos confirmari, & a Fratribus predictis observari. Nos praedictarum nostrarum literarum tenorem praesentibus pro expresso habere, ac singulares Fratres dicti Ordinis Reformatorum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, super Consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium, praepositorum sententia, praesertim Gregorii praedecessoris literas, ac omnia in eis contenta salvis limitationibus infrascriptis auctoritate Apostolica tenore praesentium quoad Fratres dicti Ordinis Reformatorum in Italia existentes tantum, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuas, & inviolabiles Apostolicas firmitatis robur adjicimus, omnemque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplementum. Et pro majori praemissorum firmitate literis nostris predictis, quatenus in aliquo obfcent, specialiter, & expresse derogamus.

§.3. Quoad caput circa receptionem Novitiorum per Custodem faciendam, servetur etiam forma Constitutionis fel. recor. Sixti Papa V. praedecessoris etiam nostri super hoc editae.

§.4. Quoad Monasteria ipsis Reformatis concedenda, volumus, ut sint apta ad duodecim saltem Fratres recipiendos, &

§.5. Circa reservationem casuum servetur Decretum a nobis super hoc editum.

§.6. Quoad Statuta, & ordinationes de cetero faciendas, ultra ea, quae in praedictis Gregorii literis disponuntur, volumus, ut nullo modo Decretis per nos in nostra visitatione Urbis editis, neque aliorum Summorum Pontificum praedecessorum nostrorum Constitutionibus minime adversentur.

§.7. Quoad Praedictos, & Confessarios examinandos, & approbandos, volumus, ut in singulis Capitulis Custodialibus, aliquot graves, & periti viri ex Fratribus cujuscunque Custodia saltem tres, qui una cum Custode admittendos ad predicationem Verbi Dei, vel audiendas Confessiones, etiam ipsorummet Fratrum, ac Lectores publicos simul examinent, neque antea ad hujusmodi ministeria exercenda ab aliquo probentur, aut admittantur. Horum etiam cura sit examinare, & probare, tam quoad doctrinam quam quoad mores promovendos ad quoscunque Ecclesiasticos ordines, qua in re servetur Decretum Congreg. Interpretum Sac. Concilii Trid. nuper editum, & promulgatum. Hi vero examinatores in hujusmodi officio confirmari, nequaquam possint, sed in singulis Capitulis Custodialibus alii semper de novo ad hoc manus obsecundum eligantur.

§.8. Si quando autem praedictos Reformatos accedere contigerit ad loca, ubi proprias habent Domus, seu Conventus, volumus, & praecipimus, ut ad Conventus, & domus illorum de familia, quae in eisdem locis erunt, divertere, aut hospitari nullo modo possint.

§.9. Decernentes praemissa omnia, & singula perpetuo valida, firma, & efficacia esse, & fore, & per praesatos Fratres Reformatos perpetuo observari debere: praesentes quoque literas nullo tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae defectu notari, argui, seu impugnari, aut sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendit, sed semper ab illis exceptas esse, & fore, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas censeri. Sicque per quoscunque Judices, & Commissarios quavis auctoritate surgentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.10. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, etiam Mare Magno, Bulla Aurea, vel alias nuncupat, ac quibuscumque dicti Ordinis, Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia

Casus reformatos Statuta.

Praedictos, & alios promovendos.

Hospitia Reformatorum.

Clasulae praeservativas.

Clasulae derogatorias.

alia roboratis, privilegii quoque, indultis, & literis Apostolicis, tam eadem, quam aliis quibuscumque Ordinibus, eorum Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in contrarium praemissorum in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & consistorialiter, vel alias quomodolibet concessis, ac pluries confirmatis, & approbatis, ac omnibus illis, quae dictus Gregorius praedecessor in suis literis voluit non obstat. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus infererentur, pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 11. Volumus autem, & auctoritate Apostolica decernimus, quod transumptis praesentium literarum, etiam impressis, sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, & manu Notarii publici subscriptis eadem fides, tam in iudicio, quam extra illud ubilibet adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Datum Tusculi, sub Annulo Piscatoris die duodecima Octobris, millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Sequitur extensio dictae Bullae ad Gallos, & Belgicas.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

PRO injuncti &c. Ut supra in Constitut. praefertur.

§. 1. Nunc vero agnoscentes, pro felici statu, & gubernio, FF. Reform. Minorum S. Francisci de Observantia, Provinciarum Belgicarum, Flandriae videlicet, S. Andreae, & Brabantiae alias inferioris Germania plurimum expedire, ut nos praefertur literas hujusmodi, quae pridem in favorem FF. Reformatorum Italiae confirmavimus, deinde ad Fratres Reformatos Regni Francia, extendimus, prout in nostris desuper expeditis literis etiam plenius continetur, ad ipsas quoque Provincias, in omnibus, & per omnia, (salvis infra scriptis limitationibus) extendamus, & pro dictis Provinciis confirmemus, & innovemus.

§. 2. Ea propter eorundem Fratrum Reformatorum dictarum Provinciarum id humiliter exposcentium petitionibus annuendum duximus. Propterea omnes, & singulos dictarum Provinciarum Fratres Reformatos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dum-

taxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis humiliter porrectis inclinati, praefertur Gregorii XIII. literas, ac omnia in eis contenta, (salvis limitationibus infra scriptis) ad ipsos Fratres Reformatos Provinciarum supra dictarum auctoritate Apostolica, tenore praesentium, perpetuo extendimus, & ampliamus, ac confirmamus, & approbamus, & pro majori praemissorum firmitate, prioribus nostris literis praedictis (quatenus in aliquo obstat) specialiter, & expresse derogamus.

§. 3. Ceterum quoad caput circa receptionem Novitiorum per Custodem faciendam, volumus, & Apostolica auctoritate concedimus, ut in dictis Provinciis tantum, quoscumque Novitios habitum dicti Ordinis suscipere volentes, ad habitum hujusmodi extra Capitulum Custodiale, juxta formam literarum a nobis editarum sub Datum die 5. Septembris 1602. in favorem Custodum, & Fratrum Reformatorum dicti Ordinis, in Regno Francia existentium, quae incipiunt. *Ordinis vestri recipere valeant.* Quas quidem literas, tam quoad praemissa, quam quoad reliqua in illis contenta, in omnibus, & per omnia ad eosdem Reformatos dictarum Provinciarum, & cujuslibet eorum extendimus, perinde ac si in illarum favorem nominatim editae fuissent.

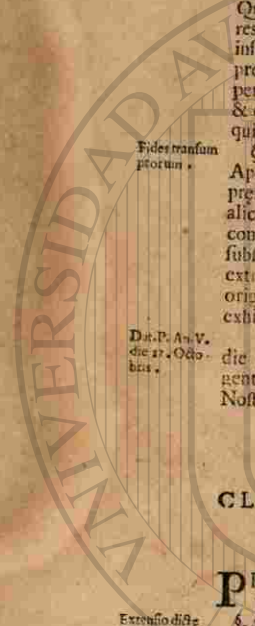
§. 4. Quoad Monasteria ipsius Reformati concedenda, volumus, ut sint apta ad duodecim saltem, Fratres recipiendos, & retinendos.

§. 5. Circa Reservationem casuum, servetur Decretum a nobis super hoc editum.

§. 6. Quoad Statuta, & Ordinationes Sacrae de cetero faciendas, ultra ea, quae in praedictis Gregorii literis disponuntur, volumus, ut nullo modo Decretis per Nos, in nostra visitatione Urbis editis, neque aliorum Summorum Pontificum praedecessorum nostrorum Constitutionibus, adversentur.

§. 7. Volumus etiam, ut in singulis Capitulis Custodialibus, aliquot graves, & perituri eligantur ex fratribus cujuscumque Custodiae saltem tres, qui una cum Custode, admittendos ad praedicationem Verbi Dei, vel audiendas confessiones, etiam ipsorummet Fratrum, ac Lectores publicos simul examinent, neque antea ad hujusmodi ministeria exercenda, ab aliquo probentur, aut admittantur. Horum etiam cura sit examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promovendos ad quoscumque Ecclesiasticos ordines. Qua in re servetur Decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilii Tridentini nuper editum, & promulgatum, Hi vero Examinatores in hujusmodi officio confirmari nequaquam possint, sed in singulis Capitulis Custodialibus alii semper de novo ad hoc munus obeundum eligantur.

§. 8. Si quando autem praedictos Reformatos accedere contigerit ad loca, ubi praesentibus Domus, seu Conventus, volumus,

Fides transumpti procurat.

Dat. P. An. V. die 27. Octobris.

Extensio ad Gallos & Belgicos.

Extensio ad Belgicos Reformatos.

Modus recipiendi Novitios.

Numerus fratrum in Monasteriis.

Casus reservati.

Sacrae.

Ratio instituendi Examinatores, in Capitulis Custodialibus.

Divertere aut hospitari non debent Reformati apud fratres.

tree de familia, in locis in quibus habent hospitalia.

Clas. peaf.

Deprecatio exequutoria.

Deprecatio contrationum.

mus, & praecipimus, ut ad Conventus, & Domus illorum de familia, quae in eisdem locis erunt, divertere, aut hospitari nullo modo possint. Decernentes, praemissa omnia, & singula, perpetuo valida, firma, & efficacia esse, & fore, & per praedictos Fratres Reformatos perpetuo observari debere.

§. 9. Praesentes quoque literas, nullo tempore, de subreptionis, vel obreptionis vicio, aut intentionis nostrae defectu argui, notari, seu impugnari, aut sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitatibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendendi, sed semper ab illis exceptas esse, & fore, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas ceteri. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditorem, & S. R. E. Cardinales, subla- tis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definituri debere, nec non irritum, & inane, si secus super his aliquid quomquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Quocirca Venerabilibus Fratribus Colonienfibus, Cameracenfibus, & Mechlinienfibus Archiepiscopis, & dilecto filio nostro, & Apostolicae Sedis in inferiori Germania Nuncio, necnon universis, & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & Ecclesiarum Praelatis, ac quibuscumque in dignitate Ecclesiastica constitutis, per praesentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Fratrum Reformatorum praedictorum desuper fuerint requisiti, solempniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra, eos praemissis omnibus, & singulis, juxta praesentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper, per Ministrum, Generalem, aliosque praedictos, quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac praemissis non parentes, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, omni appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & poenas praedictas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 11. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in universalibus, provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, etiam Macro Magno, Bulla Aurea, vel alias nuncupat, ac quibuscumque dicti Ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegii quoque, Indultis,

& literis Apostolicis, tam eadem, quam aliis quibuscumque Ordinibus, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in contrarium praemissorum, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & consistorialiter, vel alias quomodolibet concessis, ac pluries confirmatis, & approbatis, ac omnibus illis, quae dictus Gregorius praedecessor in suis literis voluit non obstat. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus infererentur, pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 12. Volumus autem, & auctoritate Apostolica decernimus, quod transumptis praesentium literarum, etiam impressis, sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, & manu Notarii publici subscriptis, eadem fides, tam in iudicio, quam extra illud ubilibet adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die undecima Julii, 1602. Pontificatus Nostri Anno Decimo.

CXXXVI.

Absolutio Henrici IV. Francorum, & Navarrae Regis Christianissimi injunctis ei salutaribus Poenitentis. (a)

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Carissimo in Christo filio Henrico Francorum & Navarrae Regi Christianissimo, salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Divinae gratiae abundantiam in tua conversione contemplantes, & quemadmodum ex densissimis errorum, atque haeresum tenebris, & veluti ex profundo quodam malorum, in lucem Catholicae veritatis, dextera Domini virtutem faciente, emerferis, intentis mentis nostrae oculis intuentes, praesuppositae, & admiratione cogimur cum Apostolo exclamare, o altitudo divitiarum sapientiae, & scientiae Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & investigabiles viae eius! Et certe te ipsum, saepe cogitare oportet, quod te facere existima-

(a) Ritus hujusce absolutionis recensentur a Spondano ad ann. 1597. §. 9. & Thuanus lib. 11. §. 21. tom. 1. pag. 519 & 520. Hec vero Constitutio, seu potius Monumentum concessit a Clemente Pontifice Henrico Regi absolutionem legitur in libro Parisiensi edito anno 1613. cui titulus: *Les Amortissements du Cardinal du Perron*, & quidem pag. 176.

Transumptum fides.

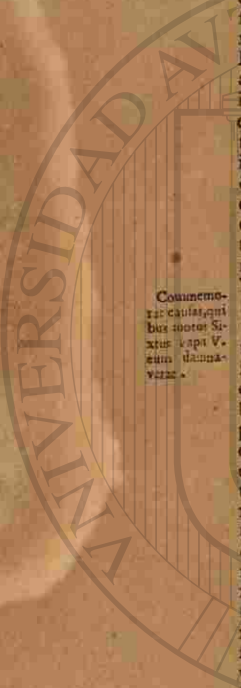
Dat. P. An. V. die 11. Junii.

Ex Archiv. Cambri. S. Augustini.

Hortem ad horarum, ut memoretur sit divina misericordia, & charitatis Romanae Ecclesiae.

namus, quam magna fecerit tibi Deus, qui te longissime a via salutis aberrantem, & peccatis mortuum convivificavit in Christo, & ad Ecclesie Catholice unionem per penitentiam salutarem, & per hujus Sancte Apostolice Sedis auctoritatem reduxit. Ex qua cogitatione illud merito consequitur, ut intelligas, & profitearis ad Dei gloriam, quantum debeas Patri misericordiarum, qui non dereliquit te usque in finem, qui absculit a te cor lapideum, & dedit tibi cor carneum, ut deponeres veterem hominem secundum pristinam conversationem erroris tui. Constitute etiam quantum debeas Ecclesie Sancte Catholice Romane tue, ac omnium fidelium Matri, qua multarum injuriarum oblita, quibus olim a te afflicta est, ubera materna, & gremium charitatis tibi aperuit, iterum te in Christo genuit, iterum filiis suis charissimis adnumeravit, & singulari cum gaudio, gloria, & honore coronavit. Hoc enim optavit pia Mater, que te ad amplexus suos invitabat, que pro te assidue orabat, & de tua spiritali morte multis cum lacrymis acerbissime dolebat. Nam quando te facto iudicio a suo corpore separavit, multo id eum doloris sensu, & viscerum sanctorum cruciatu egit, quemadmodum id literis suis publice testatus est, scilicet Sixtus V. Pontifex Maximus Prædecessor noster, quas Quinto Idus Septembris Anno sui Pontificatus Primo contra te promulgavit. Tunc enim disertis verbis expressit, se vehementer indolere, quod ex officii sui debito gladium vindictæ contra te exercere cogetur. Sed quanto superioris illius temporis recordatio est acerbior, tanto nunc jucundior est sensus reversionis, & conversionis tue. Gratias enim ex intimo corde agimus Deo, qui hoc gaudium singulare Ecclesie Catholice in Nostri Pontificatus tempus referavit, nostræque humilitati concessit, ut te in eandem Ecclesiam Catholicam, post abiuratos impij Calvinij errores, omnesque hæreses damnatas, & post fidei Catholice professionem rite factam, Cælo Terraque gaudentibus, reduceremus: quod ipsum ardentissime semper optavimus ab eo primum die, quo nos divina providentia dispositio, quamvis immeritis, & imbecilles ad Universalem Ecclesie gubernacula sedere, & gregi suo præesse voluit. Movebant Nos nobilissimi Regni Francie tam diuturne dissentiones, & crumma, ceteraque Christiana Reipublice multiplices calamitates, qua Regno illi olim florentissimo mirandum in modum afflicto, & propter intestinas discordias divulso, & debilitato, multo graviores erant, & in majora pericula redundabant, cum tam magna, & insignis portio veluti corporis Populi, & Universitatis Christiana, sine gravi ceterarum partium ruina, concidere non posset: quod cum omni tempore triste, & calamitosum, tum hoc potissimum luctuosissimum foret, quo Ecclesia Dei ab Hæreticis, & Turcis perpetuis, & insensibilis Nomini Christiano hostibus vehementissime oppugnatur. Itaque multis cum

Commemoratio
causæ
bus motu
Sexti V.
eius damna-
verit.

Sua curam
ad Ecclesiam
Catholicam
gremium re-
ducendi.

lachrymis non cessabamus dies, noctesque adire ad thronum divine clementie, idemque a pijs Catholicis, & Servis Dei hortatu nostro fieri curabamus, ut multorum precibus placatus, is, qui dives est in misericordia, pacem, & tranquillitatem redderet Regno amplissimo, eique Regem præficeret vere Christianissimum, vere Ecclesie Catholice Romane filium, quem omnes agnoscerent, & sequerentur.

§. 2. Audiebat interea preces nostras benignus Deus, quamquam id nondum extrinsecus appareret: ille enim cor tuum paulatim mollebat, & disponebat, ut veteri duritie infracta, gratia Dei in corde tuo per Spiritum Sanctum diffunderetur. Ergo ipso te excitante coepisti catholicam veritatem, quam antea respuebas, petere, & idoneos Magistros querere, & ad te intrmittere, qui te illam docerent. Cumque jam non mediocriter instructus: ideris, & hæreses derestares, fidemque catholicam te amplecti profitereris, a non nullis ejusdem Regni Præsulibus, cum hac injunctioem, ut ad Apostolicam Sedem mi teres, & ipsius mandata humiliter susciperes, absolutus es, & ab eis in Ecclesie communionem receptus. Quod tamen festinantis, & minus rite, ac recte factum erat, quod sine nostra, & hujus S. Sedis auctoritate omnis hujusmodi absolutio, & receptio irrita, atque inanis esset: Gaudebamus tamen in Domino, quod exoptata conversionis tue, tamquam aurora quedam exortiri videbatur, sperabamusque fore, cælesti gratia juvante, ut cresceret usque ad perfectum diem.

§. 3. Egisti igitur nobiscum per literas, & Nuncios, ut te ad communionem, & gratiam reciperemus, ejusque rei causa, misisti ad Nos dilectum filium nostrum Petrum Cardinalem Gondium, deinde dilectum filium Marchionem Pisanium, tum demum Ludovicum Ducem Nivernensem Principem non solum generis splendore, sed omni virtute, & pietate præstantem Virum, & Nobis multis nominibus in primis carum.

§. 4. Et licet summo animi ardore, tuum ad Ecclesiam Catholicam reditum optaremus, nihilque optatius nobis esset, quam te a vinculis, quibus propter hæresim jure contrictus eras, absolvere, quod id ad animæ tuæ salutem, ad Regni istius pacem, & tranquillitatem, totius Christiane Reipublice utilitatem, summo opere pertinere intelligebamus: Faciebat tamen rei gravissima magnitudo, ut nihil properandum, sed etiam, atque etiam deliberandum in re tanti momenti statueremus. Neque enim adhuc coram Deo, & Ecclesia ejus satis cause afferri posse videbatur, ut is tam cito inter bonos, & obediens filios recipere, qui tandiu atque adeo paulo ante inobediens, & contumax fuerat. Itaque priores Nuncios, quamquam Nobis acceptos, ne audiendos quidem existimavimus. Nivernii vero Ducem quamquam benigne, & sapius audivimus, ita tamen dimissimus, ut eo rerum statu te nullo modo absolvendum

Henricus re-
sponsus ab-
solvit a Re-
gni Præsulibus, sed mi-
nus recte, quia
sine auctoritate
Sedis Apo-
stolice.

Misit deinde
ad Clem. PP.
legatos, qui
ejus nomine
absolutionem
petebant.

Que tamen
dilatata est, ut
ille aprior ad
eam obtinen-
dam reddere-
ret.

dum esse definiremus: neque id negabamus, sed in tempus idoneum, & opportunum differerebamus. Cor autem nostrum multum in Domino fiduciam habebat, fore, siquidem vere penitentem, & conversionis spiritu movebaris, ut desidia tua dilata crescerent. & ad absolutionem obtinendam, tanto aptior, & capax redderis. Itaque Orationes, & preces ad Deum multiplicantes, divini beneplaciti tempus expectabamus.

§. 5. Satis igitur longi temporis intervallo a Ducis discessu interfecto, tandem venit ad Nos a te missus dilectus filius Jacobus Davy, Perroni Dominus, in Consilio Status Consiliarius, ac primus Eleemosynarius tuus, vir spectata prudentia, & eruditione, ac zelo fidei Catholice, qui literas tua manu ad Nos scriptas Nobis reddidit: quarum lectione, & ejus sermone valde recreati sumus. Ita enim erant scripte, ut vere, & ex animo, & ex Regij sanguinis ingenuitate scripte viderentur. Petebas enim omnium demissione Apostolicam nostram absolutionem, veteres errores agnoscebas, & damnas, teque in Ecclesiam Catholicam Romanam recipi suppliciter petebas, in qua, & fidei Catholice confessione, te & vivere, & mori velle asseverabas.

§. 6. Commota sunt viscera nostra, præsertim cum luctuosum afflicte Francie Statum idem Jacobus copiose nobis explicaret, & animarum innumerebilibus pericula nobis non ignota efficaciter ante oculos nostros proponeret. Nihil tamen nisi considerate, & quantum humane imbecillitati licet, explorata divina voluntate, in re tanti momenti agere volentes; primum quidem in religiosissimis, & antiquissimis Urbis Basilicis orationem sine intermissione adhiberi iussimus, publicæque Processiones, & Litanias quotidie celebrari mandavimus, & Nos ipsi prostrati ante Deum, Immaculatam Hostiam offerentes, Spiritus Sancti lumen multo etiam ardentius Nobis concedi petebamus. Deinde eidem Jacobo Procuratori tuo, & dilecto filio Arnaldo Ollato, quem pariter ad hoc munus delegeras, permisimus, ut Ven. Fratres Nostros S. R. E. Cardinales adirent, eisque distincte narrarent petitionem tuam. Mox eisdem Fratres Nostros Cardinales convocavimus, & gravem hanc causam eis proposuimus, literasque tuas legi volumus, eosque admonuimus, ut quid facto opus esset in re tanti momenti, secum ipsi considerarent: deinde ad Nos referrent: eosque patenter hortati, & contestati sumus, ut quemadmodum Nos per Dei gratiam, nullo terreno affectu, humana perturbatione, in hoc negotio ducebamur, sed solum Dei gloriam querebamus, ita & ipsi ad eundem scopum colligentes, libere Sententias dicerent, ut conjunctis consiliis, id quod salutaris esset, Spiritu Sancto auctore, decerneremus. Cardinalium igitur sententias diligenter auditis, illos quidem inveniebamus vehementer optare, ut antequam Tibi a Nobis absolutio tribueretur, plura, & efficaciora a Te

Henricus Jaco-
bum Perroni-
um, & Ar-
naldum de Of-
ficio delegat. cu-
jus literis, quia
novissime pro-
cius.

Clemens præ-
missis publicis
orationibus;

Adhibitisque
in consilio
Cardinalibus

præstarentur, quibus vita veteris emendatio ostenderetur, & quæ eos certos, & quodammo securos redderet, fore, ut Catholica Religio in Regno isto a te facta, & testata omnino conservaretur. Sed tamen misero, & afflicto statu ejusdem olim florentissimi, & religiosissimi Regni permoti, fide etiam qua Te per literas tuas obstringebas, adducti, in eam denique sententiam, eos communiter venire deprehendimus, videri te absolvendum, tibi que suppliciter potenti Ecclesie Catholice Januam aperendam esse.

§. 7. Nos igitur considerantes perseverantiam tuam in venia, & absolutione petenda, quod non semel tantum, atque iterum, sed tertio, & quarto supplicatum ad Nos miseris, & qua literis tua manu scriptis receperis, & promiseris, quodque id Gallica Nobilitas magna ex parte petebat, Regni vero Francie perturbatus rerum Status flagitabat, memores etiam Nos illius Pastoris, & Patris familias locum tenere, qui amissam ovem quaesivit, & ad ovile reportavit: quique filium prodigum, qui in longinqua abierat, redeuntem recepit tanto cum gaudio, ne forte nimis asperi, aut duri videremur, quod penitentem ad fores Ecclesie toties pulsantem excluderemus, cum eadem Ecclesia pia Mater, nulli vere ad penitentiam redeunti, pietatis suæ gremium claudat, Teque vere ex animo penitentem in Domino confidentes, cum tot Nunciis, literis, variisque testificationibus, id profitereris. Teque ad hæresim abjurandam, & fidem Catholicam corde, & ore consentidam paratum esse ambo Procuratores tui supradicti, constanter tuo nomine assererent: ob eas causas, & alias complures, quas connumerare nimis longum esset, post sæpius imploratum lumen Spiritus Sancti, multasque nostras, & piorum hominum orationes adhibitas: cum Sacri etiam Collegii hunc sensum, & consentum esse perspiceremus: Tandem presenti die Dominico, qui est septimus, & decimus Mensis hujus Septembris, in Porticum Basilicæ Vaticanæ Principis Apostolorum descendimus more solemnium, cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, nec non Episcopis, & Prælatibus, ac Magistratibus, & Officialibus Romane Curie, ibique, cum maxima Populi frequentia ad tante rei spectaculum convenisset accedere iussimus eisdem Procuratores tuos Jacobum, & Arnaldum, qui coram Nobis genuflexi, parentes literas manus tuæ propriæ subscriptione, & Sigilli Regni Francie impressione munitas, & sufficienter recognitas, continententes mandatum Procuratoris a te in eorum personas legitime factum, producentes, & exhibentes, in omnium ibidem adstantium presentia, humiliter, & devote tuo nomine supplicarunt, quatenus tibi omnium, & quorumcumque errorum per te contra Sanctam Fidem Catholicam, quam tenet, profiteretur, & prædicat Sancta Catholica, & Apostolica Romana Ecclesia, non solum perperam credendo, sed etiam

Legatos in
Porticum Basili-
cæ Vaticanæ
recipit.

Literas Man-
dataque pro-
curatorum exhiben-
tes

Et Henricum
absolvi, & ad
communione
S. A. Sedis ad-
mitti peccati-
m;

Et Henricum
absolvi, & ad
communione
S. A. Sedis ad-
mitti peccati-
m;

Que perada
fuit, & te-
cessit.

Absolutio
a Presulibus
Gallie datam
irritam decla-
rari;

Novam ab-
solutioem im-
perii est.

In iuncta ta-
men lege o-
mittendi fidei
Catholice pro-
fessionis;

male operando commissorum ex intimo cordis affectu, ut asserbant, poenitenti, nostram Sanctam benedictionem, & supremam absolutionem a Censuris Ecclesiasticis propter huiusmodi errores per te incurris, & contra te declaratis, concedere, teque ad communionem Sanctae Sedis Apostolicae recipere, & cum eadem reconciliare in forma Ecclesiae consueta, de benignitate Sedis Apostolicae dignaremur; offerentes procuratorio nomine quo supra, & promittentes errores, & haereses quascumque corde sincero, & fide non ficta, abiurare, fidemque Catholicam juxta formam a Nobis assignandam profiteri, ac a Nobis Tibi iniungenda, ceteraque omnia alia, & singula pro parte tua adimplenda, & exequenda, adimplere, & exequi ad omnia nostra, & Sanctae Sedis Apostolicae mandatum.

§. 8. Nos igitur summi, & clementissimi illius Pastoris vices, quamvis meritis impares, in terris gerentes, qui ut antea dicebamus, ovem perditam toto charitatis affectu perquisivit, & inventam in humeros suos sustulit, & ad ovile magno cum gaudio reduxit, cuius misericordia superexaltat iudicium, & cuius cogitationes omnes pacis sunt, & misericordiae, tuam salutem in visceribus Christi cupientes, haec, quae infra descripta sunt, suo ordine exequuti sumus. In primis in Dei nomine praesentem absolutionem tibi, ut praefertur, sine auctoritate nostra impertitam, nullam, & invalidam, ac nullius roboris, & momenti fuisse, & esse declaravimus, illamque quatenus de facto processit, irritamus, & annullamus: volentes tamen, ut actus religionis alioqui Catholici, & approbabilis, in consequentiam ejusdem absolutionis facti, qui nisi absoluto, & ab absoluto fieri nequiverunt, validi, rati, & firmi sint, perinde ac si a Nobis tunc absolutus fuisset. Et deinde decrevimus, & declaravimus te fore, & esse a quibusvis majoris excommunicationis, aliusque sententiae, censuris, & poenis Ecclesiasticis, quas quibuscumque haeresibus adherendo, & quaecumque facta haereticalia committendo, seu permittendo, aut illorum occasione quomodolibet incurreras, & in quas per fel. recor. Sixtum Papa V. praedecessorem nostrum praedictum per ejus literas datas 5. Idus Sept. Anni Domini 1585. Pontificatus sui An. I., quarum tenorem, & formam, ac si de verbo ad verbum praesentibus infereretur, habuimus, & haberi volumus pro plene, & sufficienter expresso, incurrisse declaratus fueras, etiam si de anno Domini 1572. eisdem errores, & haereses Parisiis abjuraveris, & detestatus fueris, & postea in eisdem errores, & haereses relapsus sis: absolvendum, & liberandum, & in gremium S. Matris Ecclesiae recipiendum, & admittendum esse, illiusque unitati, & Sacramentorum participationi restituendum, facta prius per te rite, & legitime, & juxta Canonicas Sanctiones, Calvinismi cum omnibus Calvinistarum haeresibus, & erroribus, ac omnium, & quorumcumque aliarum,

haeresum, & errorum quomodolibet contra Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam sese extolentium abjuracione, detestatione, & anathematizatione ad Sancta Dei Evangelia iurejurando praestito, necnon Sanctae Catholicae, & orthodoxae fidei professione per te, etiam juxta modum, & formam a Nobis tibi tradendam legitime emissa, eodem adhibito juramento, ac promissione de stando, & parendo mandatis Nostris, & Sanctae Matris Ecclesiae, & tibi specialiter iniungendis, & de iis bona fide adimplendis, & exequendis, ac alias in forma Ecclesiae consueta, prout in quadam decreti Schemata manu Nostra subscripta, & tunc de mandato nostro per dilectum filium Cosmum Angelum Officii Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis Assessorem, alta, & intelligibili voce perlecta, & publicata, latius continetur.

§. 9. Quibus auditis, Jacobus, & Arnaldus tui Procuratores praedicti, volentes, ut par est, Nostris parere mandatis, & Sanctae Ecclesiae satisfacere, propositis Sacrosanctis Dei Evangelis, ac illis eorum manibus corporaliter tactis, procuratorio nomine quo supra, abiurarunt, detestati sunt, & anathematizarunt haereses, & errores, quas hactenus tenueras, & alias quascumque haereses, & errores: promiseruntque sub eodem iure jurando, quod tu deinceps nec haereses, nec errores praedictos, nec aliquam aliam haeresim, aut errorem credes, neque illis quomodolibet adhaerere, neque praedictas, aut aliqua alia haereticalia committes, aut facies, neque imposterum haeretico opem, auxilium, consilium, aut favorem circa haereses, aut errores illorum, seu eorum occasione praestabis, aut impendes, nec ab aliis praestari, aut impendi facies: Quodque, Deo juvante, servares poenitentias tibi per nos iniungendas, & huius Sanctae Sedis Apostolicae mandatis libenter obtemperares. Et insuper Sanctae Catholicae, & Orthodoxae Fidei professionem, eodem procuratorio nomine quo supra, emiserunt, & alia fecerunt, promiserunt, & juraverunt, prout latius continetur in quadam abjuracionis, Fidei Catholicae professionis, promissionis, & juramenti Schemata, eorumdem Procuratorum tuorum manu subscripta, quam palam, & publice legere tenoris infra scripti videlicet. Ego Jacobus Davy, Perroni Dominus, Consiliarius in Consilio Status, & Primus Eleemosynarius, alter ex Procuratoribus Henrici IV. Christianissimi Regis Franciae, & Navarrae, una cum Arnaldo de Ollato, Decano Varenis, Diocesis Ruthenensis, altero ex Procuratoribus praedicti Regis, Collega meo, coram Vobis Sanctissimo, ac Beatissimo in Christo Patre, & Domino Nostrum Domino Clemente Papa VIII. humiliter constitutus, ac genuflexus, Sacrosanctis Christi Evangelis coram Nobis positis, ac propriis manibus per Nos corporaliter tactis Procuratorio nomine, ac cum infra scripta rati promissione, agnoscentes neminem saluum fieri posse extra Sanctam Catholicam fidem, quam,

Promittendi-
que de pa-
rendo man-
datis Ecclesiae
Romanae, &
Pontificis iux-
ta formam ab
Assessore San-
cti Officii per-
lectam.

Legati Regis
eius nomine
haereses om-
nes abjuravit,
fideique profes-
sionem emi-
serunt.

Sequitur For-
mula Jurame-
ti per eos pre-
stiti, & profes-
sionis fidei,
quam emisit.

In iuncta ta-
men lege o-
mittendi fidei
Catholice pro-
fessionis;

tenet,

tenet, docet, profitetur, & praedicat Sancta Catholica, & Apostolica Romana Ecclesia, & Henricum Regem praedictum Principalem nostrum adversus illam gravissime errasse, praesertim male, & perperam sentiendo circa numerum Sacramentorum Ecclesiae, circa transubstantiationem Panis, & Vini in Corpus, & Sanguinem Christi circa praesentiam Corporis Christi in Eucharistia, circa supremam potestatem, & auctoritatem Summi Romani Pontificis in universa Ecclesia, circa Purgatorium Animarum, & suffragia pro eis, circa venerationem, & invocationem Sanctorum, & circa eorum Reliquiarum, & Sacrarum Imaginum venerationem, & denique amplectendo impium, & detestandum Calvinismum cum omnibus suis erroribus, & haeresibus, ac in eisdem haeresibus, & erroribus, & toto Calvinismo, ab ineunte adolescentia sua, etiam post absolutionem a fel. recor. Gregorio Papa XIII. Sanctitatis Vestrae Praedecessore desuper sibi concessam, perseverando, & manendo, ac erroribus, & haeresibus praedictis, animo, corde, verbis, & factis ipsis firmiter credendo, & pertinaciter adherendo: Et demum de Anno 1593. divina inspirante gratia, & infinita Christi, & Salvatoris Nostrum Dei misericordia operante, ipse Henricus Rex, ab omnibus, & singulis huiusmodi erroribus, & haeresibus ex corde resipuit, & recessit. A quo tempore, & ante a dictis erroribus, & haeresibus, & a quibusvis sententiis, & censuris propterea incurris, & declaratis, absolvi, & in gremium Sanctae Matris Ecclesiae recipi, & Sanctorum Sacramentorum participationi restitui, humiliter saepius petiit, & institit. Et cum ad effectum huiusmodi, inter alia, errores, & haereses praedictas, & quascumque alias abiurare, & detestari, Fidemque Catholicam profiteri teneatur: Propterea ego Jacobus Procurator, qui supra cum supradicto Arnaldo Collega meo, & Procuratorio nomine supradicto, & cum infra scripta promissione de rato, volens Sanctae Ecclesiae, & Sanctitati Vestrae (ut par est) satisfacere, corde sincero, & fide non ficta, abiuro, detestor, & anathematizo universas, & singulas haereses, & errores supradictos, ac Calvinismum cum omnibus eius erroribus, & haeresibus; Nec non alias, & quascumque Sectarum haereses, & errores, se se quomodolibet extolentes contra Sanctam Orthodoxam, & Catholicam fidem, quam tenet, docet, & praedicat Sancta Catholica, & Apostolica Romana Ecclesia. Et sub eodem Juramento cum eodem Arnaldo Collega meo polliceor, & promitto, quod idem Henricus Rex noster Principalis, deinceps nec haereses, nec errores praedictos, nec aliquam aliam haeresim, aut errorem credet, neque illis adhaerebit, neque praedicta, aut aliqua alia haereticalia committet, aut faciet, neque imposterum haeretico opem, auxilium, consilium, aut favorem circa haereses, ac errores illorum, seu eorumdem occasione praestabit, aut impendet, nec ab aliis praestari, aut impendi faciet. Ac praeterea cum eodem Collega

meo, iuro ipsum Henricum Regem (Deo juvante) servaturum poenitentias sibi a Sanctitate Vestra iniungendas, & huius Sanctae Sedis Apostolicae mandatis libenter obtemperaturum. Insuper ego Jacobus Procurator praedictus cum praedicto Arnaldo Collega meo, ad confirmationem, & corroboracionem praemissorum, & ad majorem expressionem, & declarationem sincerae voluntatis, & Catholicae Fidei dicti Henrici Regis nostri Principalis, infra scriptam Sanctae Catholicae, & Orthodoxae Fidei professionem expresse facio, & emitto, pro quo similiter de rato promitto, ut infra, firma, fide credo, & profiteor omnia, & singula, quae continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet: Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem, Factorem Coeli, & Terrae, visibilium omnium, & invisibilium; Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei Unigenitum, & ex Patre natum ante omnia saecula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; Genitum, non factum, Consubstantialium Patri, per quem omnia facta sunt: Qui propter Nos homines, & propter nostram salutem descendit de Coelis, & Incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro Nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est: Et resurrexit tertia die secundum Scripturas: Et ascendit in Coelum: Sedet ad dexteram Dei Patris. Et iterum venturus est cum gloria, iudicare vivos, & mortuos: Cujus Regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem: Qui ex Patre, filioque procedit: Qui cum Patre, & Filio, simul adoratur, & conglorificatur: Qui loquutus est per Prophetas: Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam: Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum: Et expecto Resurrectionem Mortuorum: Et vitam venturi Saeculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiae observationes, & Constitutiones firmiter admitto, & amplector. Item sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est iudicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto: nec eam unquam nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque Septem esse vere, & proprie Sacramenta novae Legis a Jesu Christo Domino Nostrum instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis, necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unionem, Ordinem, & Matrimonium: illaque gratiam conferre; Et ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem, sine Sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Catholicae Ecclesiae Ritus, in Sacramentorum supradictorum omnium solemnem administrationem, recipio, & admitto. Omnia, & singula, quae de peccato Originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Syn-

nodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profecto pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorum Sacrificium pro Vivis, & Defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiae Sacramento, esse vere, realiter, & substantialiter Corpus, & Sanguinem, una cum Anima, & divinitate Domini Nostri Iesu Christi, fierique conversionem totius substantiae Panis in Corpus, & totius substantiae Vini in Sanguinem; quam Conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie, totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantiter teneo Purgatorium esse, Animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro Nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime asseco, Imagines Christi ac Deiparae semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano Populo maxime salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco; Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis Successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam, sicut alii Catholici, & Christianissimi Reges Franciae predecessores sui reddiderunt, spondeo, ac iuro. Ceteraque omnia a Sacris Canonibus, & oecumenicis Conciliis, ac praecipue a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor; simulque contraria omnia, atque haereses quascumque ab Ecclesia damnatas, rejectas, & anathematizatas, pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc vero Catholicam fidem, quam sponte Procuratorio quo supra nomine dicti Henrici Regis, in presenti profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam usque ad extremam vitam spiritum constantissime (Deo adjuvante) retinere, & confiteri. Ego Jacobus Davy, Procurator supradictus, una cum supradicto Arnaldo Collega meo, quo supra nomine spondeo, voveo, ac iuro: sit simili Juramento mediante, promitto eundem Henricum Regem praesentem errorum, & haeresum abjuratorem, & Fidei Catholicae professionem, ac in ea contenta quaecumque ad omne mandatum Sanctitatis Vestrae & hujus Sanctae Sedis sufficienter, & legitime ratificaturum, ac literas patentes ratificationis hujusmodi, seu publicum Instrumentum in forma authentica ad eandem Sanctitatem Vestram, & hanc Sanctam Sedem Apostolicam intra tempus competens absque aliqua interpellatione realiter, & effectualiter transmissurum. Ita Nos, dictumque Henricum Regem, Deus adjuvet, & hac Sancta Dei Evangelia. Ego Jacobus Davy,

Procurator supradictus, & Procuratorio nomine supradicto, ita abjuravi, detestatus fui, & anathematizavi, ac professus sum, spondeo, vovi, promisi, & juravi respective, & praesentem abjuratorem, fidei professionis, promissionis, & Juramenti Schedulam manu mea propria subscripsi, una cum infra scripto D. Arnaldo Collega meo. Ego Arnaldus Offatus Procurator supradictus, & Procuratorio nomine supradicto, ita abjuravi, detestatus fui, & anathematizavi, ac professus sum, spondeo, vovi, promisi, & juravi respective, & praesentem abjuratorem, Fidei professionis, promissionis, & Juramenti Schedulam manu mea propria subscripsi una cum supradicto D. Jacobo Davy Collega meo.

§. 10. Quibus legitime peractis, Nos ut facilius a clementissimo Misericordiarum Patre, & Domino Nostro Deo, errorum tuorum hujusmodi veniam, & in bono perseverantiam consequi merearis, in salutare poenitentias, & aliquam satisfactionis partem, eisdem Jacobo, & Arnaldo Procuratorio nomine praedicto, injunximus, & mandavimus, ut restituas exercitium Religionis Catholicae, & Apostolicae Romanae, in Principatu Beato, & quamprimum nominis Episcopos Catholicos ad Ecclesias ejusdem Principatus. & donec bona Ecclesiis restituantur, des ipsi Episcopis tantum de tuo, quantum satis erit, ut digne, & congrue interim sustentari possint. Utque intra annum proximum, educas, & liberes a manibus Haereticorum, Henricum Principem Condensem, & illum consignes educandum personis vere, & sincere Catholicis, quae eum in Catholica Religione, & Christiana pietate, nutriant. Et Concordata cum Sede Apostolica inita, tam in provisionibus, & nominationibus, quam in omnibus aliis integre serves, & illa nullatenus excedas. Ac neminem Haereticum, aut de haeresi suspectum nomines ad Episcopatum, Abbatis, & Beneficia, ad quae jus nominandi habes.

Ac efficias, ut sacrum generale Concilium Trident. in Regno Franciae, & suis Dominis publicetur, & observetur in omnibus: iis tantum exceptis (ad tuorum Procuratorum praedictorum supplicationem, & instantissimam petitionem) si quae forte adessent, quae revera sine Regni tranquillitatis perturbatione, executioni demandari non possint.

Insuper, ut Ordinem Ecclesiasticum, sub speciali commendatione, & protectione habeas, ac personas ecclesiasticas tam saeculares, quam regulares, ab iis, qui gladium portant, aut ab ullis aliis opprimi, aut vexari, vel eorum bona detineri non patiaris: Sed si quae occupata fuerint, ea quamprimum per universum Franciae Regnum, ubicumque sita sint, sine ulla litis, aut processu forma restitui facias.

Infeudationes, quoque, & concessiones quascumque, de quibuscumque Terris, Castris, Locis, & bonis, ad Ecclesias, Monasteria, & Pia Loca quaecumque quomodolibet spectantibus, si quae a te, seu tuis Praefectis, Gubernatoribus, vel Ministris, ad favorem, sive Catholicorum, sive Ha-

Quae sunt Regi injunctae poenitentiae.

reticorum, facta fuerint, revoces, & annulles. Verbis, & factis etiam in conferendis gradibus Ragni, ostendas Catholicos tibi esse carissimos, itaut omnes clare cognoscant, te ipsum percipere, ut unica tantum Religio, & illa Catholica, & Apostolica Romana, quam nunc profiteris, in eodem Franciae Regno sit, & perpetuo videat, & servetur.

Singulis diebus, legitimo cessante impedimento, recites Coronam B.M.V.: Quarta quaque feria, Litaniae: Singulis diebus Sabbati Rosarium ejusdem B. Mariae, quam assumas pro tua peculiari Advocata in Coelis.

Jejunia, & cetera praecipua Ecclesiae, observes: Et saltem quater in Anno peccata tua Sacerdoti idoneo sacramentaliter confitearis, & publice Sanctissimam percipias Eucharistiam. Singulis item diebus Sacram Missam, more Regum, & Principum Catholicorum, devote audias. Dominicis vero, & Festis diebus (cessante similiter legitimo impedimento) intersis Missae Conventuali, vel solemniter, in Ecclesia, vel Cappella Regia, prout alii Christianissimi, & Catholici Reges consueverunt facere.

Ac praeterea edifices, seu edificari facias in singulis Provinciis Regni Franciae, & Principatu Beato, unum Monasterium Virorum, vel Mulierum Religionis Monasticae, vel Mendicantium ex Religionibus Reformatis.

Itemque ratifices, & approbes sufficienter, & legitime, & absque alia interpellatione, in Franciam in manibus Legati, vel Nuncii nostri, & Sanctae Sedis Apostolicae quam primum, ibi fuerit, abjuratorem, & detestationem haeresum, & errorum, nec non Catholicae fidei professionem, ac omnia alia, & singula per tuos Procuratores praedictos in praesenti negotio facta, & promissa, ac praesentia Nostra mandata, & poenitentias acceptes, & recipias, Instrumentumque ratificationis, ad nos, & S. Sedem Apostolicam, in forma authentica transmittas, & realiter consignari facias.

Nec non ad Catholicos Principes scribas, significando, & gratulando, quod in gratiam Sanctae Romanae Ecclesiae receptus sis, in qua (Deo favente) profiteberis te perpetuo permanurum.

Jubeasque in omnibus Locis Regni tui gratias agi Omnipotenti Deo pro tam insigni beneficio ab eo recepto. Prout etiam latius continetur in alia Scheda per eundem Cosmum de Mandato nostro ibidem publice lecta, & promulgata, & per eundem Jacobum, & Arnaldum Procuratores tuos eorum propriis manibus subscripta; cujus tenorem, hic, & pro plene inserto, & expresso haberi volumus. Quas quidem poenitentias, & mandata, iidem Jacobus, & Arnaldus Procuratores tui, grato, & libenti animo recipere, & acceptare dixerunt, receperunt, & acceptarunt, & illa (Deo favente) observare, & bona fide adimplere promiserunt, & jurarunt, tactis iterum corporaliter Sacrosanctis Dei Evangelis supradictis.

§. 11. Et successe, Nos te in personis Procuratorum tuorum praedictorum a qui-

Hic peractis, & a Legatis

busvis majoris excommunicationis, aliisque sententis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, quas quibuscumque haereticis adherendo, & quaecumque facta haeretica committendo, seu permittendo, aut illorum occasione quomodolibet incurreris, & in quas per fel. rec. Sixtum Praedecessorem praedictum, per ejus literas praedictas incurrere declaratus fueras, etiam si de anno 1572. eisdem errores, & haereses Parisiis abjuraveris, & detestatus fueris, & postea in eisdem erroribus, & haeresibus relapsus sis, auctoritate Apostolica, absolvimus, & liberavimus, & in gremium Sanctae Ecclesiae receperimus, & Sanctorum Sacramentorum participationi restituumus, in forma Ecclesiae consueta: Sperantes, & confidentes, quod tu tantam hujus Sanctae Sedis, & Nostre benignitatem recognoscens, talem te in futurum, factis ipsis praebis, & ostendes, ut Sancta Mater Ecclesia de tanto profectu, tuaque in illam devotione ferventiori, in dies magis, ac magis, spiritualis gaudii, & laetitiae sentiat augmentum.

§. 12. Teque etiam in Domino hortantes, ut poenitentias salutare praedictas, aliaque praemissa a Nobis, ut praefertur, injuncta, non solum integre, & inviolabiliter, sed etiam cumulate, & ut Catholicum Principem, & Regem vere Christianissimum decet, ex toto corde adimplere procures, ut in hoc Nostre, & Sanctae Sedis Apostolicae benevolentiam, in alio vero saeculo, divina tibi assistente gratia, aeterna retributionis gloriam consequi merearis.

§. 13. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis aliis, tam fel. rec. Sixti praedicti, & pie memoriae Gregorii XIV. quam quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, literis, & Constitutionibus, ac Ordinationibus Apostolicis, contra Haereticos, etiam relapsos, illorumque credentes, & fautores, quodcumque editis, & in corpore Juris clausis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in contrarium facientibus quibuscumque. Quibus omnibus, eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, expresseque derogamus, & ceteris contrariis quibuscumque.

§. 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, restitutionis, liberationis, receptionis, restitutionis, hortationis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, Decimo quinto Kalen. Octob. Pontificatus Nostri Anno IV.

receptis Clemens Henricum ab omnibus censuris absolvit.

Eum hortatur, ut quae sunt injuncta sunt, adimpleat.

Derogatio contrariorum

Clausula patenter.

Dat. die 17. Sept. 1596. An. IV.

Sc.

Sequitur ratificatio Henrici Regis, & promissio de adimplendo ea omnia, quae in praerelata Constitutione sibi injunguntur.

Henricus Dei gratia Francorum, & Navarrae Rex. Universis, & singulis presentes nostras parentes literas visuris, & audiveris, salutem.

CUM, sicut Nobis innotuit, Venerab. P. D. Jacobus Davy Perioni Dominus, ac noster in Consilio Status Consiliarius, ac primus Eleemosynarius nunc Episcopus Ebroicens. ac Ven. P. D. Annaldus de Olfato Decanus Varenis, Ruthenens. Diocesis, nunc Episcopus, seu nominatus ad Ecclesiam Redonensem Procuratores nostri nostro nomine comparuerint coram Sanctissimo in Christo Patre, & Domino D. Clemente Papa VIII., & Sua Sanctitati benedictionem, & super eam absolutionem, & censuras alias per Nos incurris, & contra Nos declaratis postulerint, & desuper per Suam Sanctitatem certum Decretum fieri, & promulgari obtinuerint, & in executionem, & adimplementum dicti Decreti haereticos, & errores omnes in scriptis legitime abjuraverint, ac detestati fuerint, professionem Sanctae Fidei Catholicae emisierint, & successively idem Sanctissimus D. Noster Papa certas poenitentias, & mandata Nobis injunxerit, illaque, & illa idem Procuratores Nostri acceptaverint, & bona fide servare, & adimplere, & quod Nos gesta, & promissa per eos ratificemus, & approbaremus, promiserint, prout latius continetur in literis Apostolicis desuper confectis, quarum tenor sequitur de verbo ad verbum, & talis est, videlicet: Clemens Episcopus &c. Charissimo in Christo Filio Henrico Francorum, & Navarrae Regi Christianissimo salutem, & Apostolicam benedictionem. Divinae gratiae &c.

Ne de mandato praedictorum Procuratorum in praemissis, & circa ea dubitare contingat, sed ut perpetuis futuris temporibus firmius, & clarius de mente, intentione, & Catholica fide nostra constare possit, & constet; propterea Nos coram Illustrissimo, & Reverendissimo D. D. Alexandro Medices I. V. D. Tituli S. Praxedis Praesbytero Cardinali praelibato Sanctissimi Domini Nostri Papae, & Sanctae Sedis Apostolicae Legato, declaramus, omnia, & singula in praemissis literis Apostolicis contenta Nobis bene nota per praedictos Procuratores nostros petita, oblata, promissa, dicta, facta, jurata, abjurata, acceptata, obtenta, & in hujusmodi negotio quomodolibet procurata respective, fuisse, & esse de Nostra voluntate, & mandato, ita petita, oblata, promissa, dicta, facta, jurata, abjurata, acceptata, obtenta, & procurata respective in omnibus, & per omnia, prout in praemissis literis Apostolicis continetur. Et ad majorem cautelam, comparationem, petitionem, & oblationem per praedictos Procuratores Nostros factas, decretumque a praelibato Sanctissimo D. Nostro Papa desuper latum,

abjuracionemque, & detestationem quorumvis heresum, & errorum, ac Sanctae Catholicae fidei professionem per eisdem Procuratores factas, ac juramenta quaecumque desuper praestita, nec non mandata, & poenitentias per eundem SS. D. N. Papam, Nobis injunctas, & injuncta, illorumque, & illarum acceptationem, & observationem, promissionem, & juramenta, quaecumque desuper praestita super illorum, & illarum observatione, absolutionemque inde sequutam, omniaque alia, & singula in eisdem praemissis literis Apostolicis contenta specialiter, & expresse ratificamus, acceptamus, & approbamus, ac adimplere promittimus in omnibus, & per omnia bona fide juxta eisdem praemissis Instruimenti vim, formam, continentiam, & tenorem. Et in testimonium veritatis praesentes nostras patentes literas manus nostrae subscriptione, & nostro solito sigillo munitas fieri mandavimus.

Datum Parisius die 19. Septembris Anno Domini millesimi quingentesimi nonagesimi sexti, & Regni Nostri octavi. (a)

HENRY.

N. Per Regem

Pendet Sigillum Magnum Regium in Cera.

Sequitur Pontificium Breve, quo Clemens Henrico gratulatur de ratificatione, Romanae Aule gaudium testatur facit, eumque ad perseverantiam adhortatur.

Charissimo in Christo filio nostro Henrico Francorum Regi Christianissimo.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Benedicimus Deum Caeli, qui misericordiam suam magnam, quam per ministerium humilitatis Nostrae in Te operatus est, quotidie magis confirmat, & gaudium Nostrum cumulat. Recepimus enim a dilecto Filio Nostro Alexandro Cardinali Florentino nostro Apostolico Legato ratificationem a Tua Majestate factam, qua omnia, quae a Tuis Procuratoribus Romae tuo nomine acta sunt, nostramque absolutionem, & benedictionem, & omnia a Nobis ea de causa decreta, & literis Nostri, atque Apostolico Diplomate comprehensa, rata habuisti, & comprobasti, atque ad ea perpetuo servanda Te ipsum coram Deo, & ejus Sanctae Ecclesiae Catholicae, Regia manus Tuae subscriptione obtrinxisti; qua ex re tantam voluptatem coepimus, quantam animus Noster capere maximam poterat; praesertim quia idem Legatus Noster, ut tuo in primis nomini est addictus, tuaeque salutis, & gloriae percupidus, omnia ad Nos accurate, & subtiliter scripsit, quae gesta, quaeve dicta a Te sunt, ut pene oculis intueremur, qua alacritate, qua hilaritate, qua pietate, & devotione erga Nos, & hanc Sanctam Sedem

(a) Secretarii, qui de mandato Regis se subscripserunt, nomen, qua antiquitate deletum, legi non potuit.

id egeris, denique quamprout, & sincere hac in re Officium tuum partes sis exequutus. Et nos quidem Fili Charissime ita semper de tua excellenti virtute, animique tui magnitudine, & candore nobis polliciti sumus: hoc item a Te boni omnes expectabant, qui nunc nobiscum summopere legantur, & Deo immortalis singulares gratias agunt; mirum est enim, quam optatus, & jucundus acciderit hic nuncius Venerabilibus Fratribus nostris Cardinalibus, Aulae hujus Ordinibus, & iis omnibus, qui divini honoris zelum habent, quique Dei opera in Te in dies illustrius manifestari concupiscunt, quibus fundamentis a Majestate Tua tam praeclare jactis ceteram superstructionem consentaneam fore, Dei adjutrice gratia, confidimus. Sic enim Tibi illius nomine pollicemur, qui te ex tenebris vocavit in admirabile lumen suum, cujus nos immeriti vicem in terris gerimus, si ita ut coepisti, in corde puro, & conscientia bona, candide, recte, simpliciter coram Deo ambulabis, & omnes cogitationes, omnes actiones, ac studia tua ad ejus gloriam, ejusque vere Catholicae fidei exaltationem converteris, atque contuleris, ut certe Spiritu Sancto auctore, Te facturum speramus. Ipse Deus fidelis, & verax, qui diligentes se diligit, & honorantes se honorificat, ipse benedicens benedict Tibi, & multiplicabit super Te dona sua, & inter Christianissimos Francorum Reges memorandum, & gloriosum efficiet ad omnem posteritatis memoriam, & Te, & Regnum istud nobilissimum omni felicitate cumulabit. Te interea in spiritu charitatis, ut Filium charissimum complectimur; Tibique paterno affectu Nostram Apostolicam benedictionem impertimur. Cetera idem Cardinalis, & Legatus Noster, Tuique amantissimus Majestati Tuae coram uberius exponet.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die 13. Octobris 1596. Pontificatus Nostri Anno V.

CXXXVII.

Archiepiscopo Salisburgen. facultas conceditur imprimendi Breviarium Romanum cum proprio ejusdem Ecclesiae.

Ven. Fratri Wifango Theodorico Archiepiscopo Salisburgen.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Summa fraternitatis tuae pietas, & religio, ac singularis in Nos, & Apostolicam Sedem fides, & observantia pure possunt, ut piis votis tuis, quantum cum Domino possumus, libenter annuamus.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, Te ab initio tuae ad Archiepiscopatum Salisburgen. electionis in animo habuisse, ut in Ecclesia, Civitate, & Diocesi Salis-

burgen. Breviarium, & Missalis Romani novissime reformati usus introduceretur, & ad piam hujusmodi tuam intentionem executioni demandandam diuturno, & summo cum labore, & studio Breviarium proprii Ecclesiae Salisburgen. reformationi, inde plurimum Sanctorum Officiorum propriis partim, deletis, & rescatis, partim, eorum videlicet, quos magis approbatos judicasti, Lectionibus, & Orationibus reformatis, & ordine dispositis, incubuisse, ac demum pro ea, qua Nos, & Apostolicam Sedem prosequeris fide, & observantia, antequam intentionem tuam executioni demandares, laborem hunc tuum Nostrae, & dictae Sedis censura humiliter subicere decrevisse: ac propterea Lectiones, & Orationes proprias hujusmodi ad Nos, ut illas examinare, corrigere, & reformare, ac si ita Nobis videretur, approbare, & confirmare dignemur, transmississe: cupere vero, si & postquam dictae Lectiones, & Orationes per Nos approbarentur, Breviarium Romanum cum Calendario ad usum Ecclesiae Salisburgen., & cum insertione dictarum Lectionum, & Orationum propriarum imprimi facere posse. Ac propterea Nobis humiliter supplicari fecisti, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 2. Nos igitur, cum jam juxta desiderium tuum Calendarium ad usum dictae Ecclesiae, ac Lectiones, & Orationes proprias praedictas in Congregatione Sacrorum Rituum examinari, & reformari mandaverimus, ac per alias nostras in forma Brevis literas confirmaverimus, & approbaverimus, tuum hunc pissimum, & de Catholica Religione benemerenti Antistite, dignum laborem summopere commendantes, ac fraternitatem tuam, ut eo constantius Catholicae fidei restituenda, & propaganda, ac divino cultui augendo, Cleroque & Populo tuae cura commissis in via mandatorum Domini dirigendo, & reformando, prout facis, deinceps incumbas, amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae, ut Breviarium Romanum cum Calendario ad usum praedictae Ecclesiae Salisburgen. ordinato, dictisque Lectionibus, & Orationibus propriis Sanctorum Ecclesiae Salisburgen. per Nos approbatis ubicumque Tibi placuerit, quam emendatissime tamen, & juxta nostram emendationem Typis cudi facere, & ad usum praedictae Ecclesiae vulgare libere, & licite valeas, auctoritate Apostolica, tenore praesentium licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus.

§. 3. Et insuper omnibus, & singulis utriusque sexus Christianis fidelibus praesertim, librorum Impressoribus, & Bibliopis, ne durante decennio proximo Breviarium hujusmodi sine tua speciali licentia impressum vendere, aut venale habere, vel proponere audeant, vel praesumant, sub excommunicationis lata sententiae poena interdicimus, & prohibemus.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Or-

ponit, approbandumque a Sede tranfmittit.

Clemens ei concedit, ut illud imprimere possit unacum Breviario Romano.

Typographus vetat, ne illud imprimat sine Archiepiscopi licentia.

Derogat contrariis.

UNIV

ONOMIA DE

RALDE B

& Ordinationibus Apostolicis, ac prohibitionibus in contrarium præmissorum a quibuscumque Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, & dicta Sede factis, necnon Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque.
Datum Romæ apud S. Marcum sub Anulo Piscatoris die 26. Octobris 1596. Pontificatus nostri Anno V.

Dat. die 26. Octobris 1596. An.V.

Ex Regest. in Secret. Breu.

Exordium.

Decretis Sac. Congregationis Concilii.

Confirmatio Pontificia.

CXXXVIII.
Confirmatio Decreti Congregationis Concilii, quo declaratur, Provisum de Parochiali Ecclesia per concursum, censendum esse approbatum in illa Civitate, vel Oppido tantum, ubi est Parochus.

CLEMENS PAPA VIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem spectat dubia quæcumque circa personarum Ecclesiasticarum Jurisdictionem præsertim circa Confessiones Christianidelum audiendas opportuna declaratione remove, prout in Domino salubriter conspiciat expedire.

§. 1. Cum itaque in Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S.R.E. Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum Dubium propositum fuit: An provisum de Parochiali Ecclesia per concursum censendum sit approbatum idoneus Minister, ad audien. Confessiones in illa Diocesi, in qua ipsam Parochialem obtinet, tum eorum, qui habent privilegia eligendi idoneum Confessorem, tum etiam illorum, qui non habent hujusmodi privilegium, sed Parochorum consensum. Cumque Congregatio prædicta responderit, censeri dumtaxat in ea Civitate, vel Oppido, ubi sita est Parochialis, non autem passim per totam Diocesim.

§. 2. Nos hanc dictæ Congregationis declarationem perpetuo confirmantes, & approbantes, quemcumque pro tempore de Parochiali Ecclesia per concursum provisum idoneum Ministri approbatum ad audiendas Confessiones, tam eorum, qui privilegium eligendi Confessorem, quam eorum, qui sine hujusmodi privilegio Parochorum suorum consensum habent, in ea Civitate, vel Oppido, ubi Parochialis Ecclesia sita est tantum, non autem passim per totam Diocesim censendum esse; sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, sublata eis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere declaramus.

§. 3. Non obstantibus quibusvis Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Anulo Piscatoris die 26. Octobris 1596. Pontificatus nostri Anno V.

CXXXIX.

Primicerio Collegiæ Ecclesiæ Sancti Marci Venetiarum conceditur facultas utendi Mytra, & Baculo, benedicendi Paramenta, & Ornamenta Ecclesiastica, nec non Benedictionem supra Populum impendendi.

Dilecto Filio moderuo, & pro tempore existenti Primicerio Insignis Collegiæ Ecclesiæ S. Marci Venetiarum.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectæ fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

DEbet Romanum Pontificem insignium Ecclesiarum decorem, ac personarum in eis Dignitates primarias obtinentium ornamentum, & dignitatem, quantum cum Domino potest, augere, prout priorum, & nobilium Virorum vota exposcunt, ac alias in Domino conspiciatur salubriter expedire.

§. 1. Sanè, cum, sicut pro parte dilectorum filiorum, nobilium virorum Ducis, & Domini Venetorum nobis nuper expositum fuit, Insignis Collegiata Ecclesia Sancti Marci Venetiarum, quæ a Domino Venetorum magnificentissimo sumptu constructa, & ornamenti Ecclesiasticis, ac Vasis Sacris, & reliquis Ecclesiastico apparatu, ditissime, & perabundanter referta existit, ac ab Ordinarii Jurisdictione exempta, Sedique Apostolicæ immediate subjecta est, & in qua Corpus gloriosi Evangelistæ S. Marci, summa cum totius Senatus, & Populi Venetiarum veneratione asservatur, ita conspicua, & illustris existat, ut merito gratiis, & privilegiis decoranda videatur; cupiantque Dux, & Dominum prædicti ad majorem ipsius Ecclesiæ decorem, & ornatum, te, qui dignitatem ibi principalem obtines, amplioribus privilegiis, quam quæ huc usque per Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, concessa sunt, exornari; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur privilegiorum, & concessionum quarumcumque tibi, ac pro tempore existenti Primicerio istius Ecclesiæ concessorum, & factarum, & Literarum desuper expeditarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi, qui vigore hujusmodi privilegiorum primam Tonsuram eidem Ecclesiæ intervencibus con-

Dat. die 26. Octobris 1596. An.V.

Ex Regest. in Secret. Breu.

Exordium.

Indultum, de quo in Rubrica.

conferre potes, ut in omnibus actibus solemnibus, ac etiam Processionibus Mytra, & Baculo, aliisque Pontificalibus Insignibus in Ecclesia prædicta, & aliis Ecclesiis illi subjectis, uti, & Indumenta, & ornamenta Ecclesiastica quæcumque, in quibus tamen unctio Sacra non est adhibenda, pro usu earundem Ecclesiarum dumtaxat, benedicere, nec non in prædicta S. Marci, & aliis illi subjectis Ecclesiis solemnem benedictionem supra Populum, quando aliquis S.R.E. Cardinalis Legatus, vel Nuncius, aut alius Prælatus superior ibi præsens non sit, impendere libere, & licite valeas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, facultatem concedimus, & impertimur.

Obstantium derogatio.

Dat. die 7. Novembris 1596. An.V.

§. 2. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibus, & Synodali Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris die septima Novembris 1596. Pontificatus nostri Anno V.

CXL.

Fratres Ordinis Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, nullo etiam quarti Voti prætextu, vel indulto, de cætero recipiant Fratres Minores S. Francisci de Observantia, aut alterius strictioris Ordinis professores.

Ejusmodi Privilegium, quod scilicet iste Ordo respectu quarti Voti, cæteris Ordinibus strictior esset: edixerat Calixtus III. in sua Constit. VIII. super Gregem. Tom. III. Par. III. fol. 89. Et de institutione ejusdem Ordinis, aliisque eum concernentibus vide in Constit. Gregarii IX. Devotionis. Tom. III. fol. 284.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Ordo respectu quarti voti strictior alius reputabatur.

Nuper ad nos perlatum est, Religiosos Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, prætextu cujusdam Indulti Apostolici dicti Ordini antiquitus concessi, Professores Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatos, & alios Regule strictioris, in eorum Sodalitatem, seu Domos, aut Conventus recipere. Quare cum id sæpius meritis poenas eludendi causa fiat, & ex hoc multa scandala in Populo generentur, & alia multa incommoda nascantur.

Hic Pontifex contrarium decernit.

§. 1. Nos hujusmodi scandalis obviare, & quieti Religiosorum prospicere cupientes, tenoremque dicti Indulti, perinde ac si de verbo ad verbum infereretur, præsentibus pro expressis habentes, ne quis Prælatorum, seu Superiorum, aut Fratrum Conventuum, seu Dommorum dicti Ordinis Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, tam in Regnis Hispaniarum, quam Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

alibi consistentium, quavis ille dignitate, præeminentia, prerogativa, vel manere fungatur, quemquam Ordinis Fratrum Minorum de Observantia, aut cujusvis strictioris Regule, quam sit Regula dictorum Religiosorum B. Mariæ de Mercede, prætextu cujusvis Indulti, seu privilegii Apostolici recipere audeat, vel præsumat, etiam si habeant privilegium id faciendi causa quarti Voti, quod ipsi Professores Ordinis B. Mariæ de Mercede hujusmodi faciunt, Apostolica auctoritate tenore præsentium districte prohibemus.

Subdono alia ratione quam quarti voti regulam strictior rem esse iudicandam.

§. 2. Declarantes, Regulam strictiorem esse iudicandam alia ratione, quam respectu quarti Voti. Decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrarius derogat.

§. 3. Non obstantibus privilegio, seu Indulto hujusmodi, quod harum serie proprio Motu revocamus, & abolemus, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dicti Ordinis B. Mariæ de Mercede, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis, in genere, vel in specie, ac aliter in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam de illis, illorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis, que credi mact.

§. 4. Volumus autem, quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibite, vel ostense.

Dat. P. An.V. die 24. Dec. 1596.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die 24. Decembris, millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno V.

CXLI.

Jurisd. istio Consulium artis Aromatariorum Urbis cognoscendi causas ad artem spectantes, cum Indultorum concessione.

®

Quoad locum Aromatariorum in causis discussionum vide in Constit. Pii V. Cum officio. Tom. IV. Par. III. fol. 302.

Hanc Bullam non præjudicare Jurisdictioni Gubernatoris Urbis, hic idem Pontifex declaravit die 24. Martii 1604. quam non pono, quia hoc tantum continet, quod

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Laudabilis Apostolicæ Sedis relictio, quæ in suis actibus provida circumspectione dirigitur, fidelium quorumlibet, eorum præcipue, qui ad humani corporis infirmitates curandas pharmaca, & alia Medicamenta opportuna operose diligentis studio parare, & impendere dignoscuntur, indemnitati libenter consultit, & dispendiis occurrit, ac quæ propterea provide ordinata, ac etiam ab ipsa Sede eis concessa fuisse dicuntur, ut firmiora subsistant, sæpius approbat, & confirmat, aliasque desuper disponit, prout rerum, & personarum qualitate debite penſatis, ad publicam utilitatem, & salutem conspicit in Domino salubriter expedire.

§. 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum Filiorum Consulum, ac Universitatis, & Collegii Aromatatorum Urbis petitio continebat, quod licet ipsorumque antecessores pro felici Artis Aromatariæ, & illam exercentium statu, & administratione, diversa Statuta, ordinationes, & Capitula ediderunt, eaque deinde Apostolica auctoritate confirmata, & nonnulla alia privilegia, & Indulta ipsis Aromatariis, & eorum Universitati, ac Collegio huiusmodi, per diversos Romanos Pontifices prædecessores nostros sub certis modo, & forma tunc expressis concessa fuerint. Nihilominus dicti Aromatarii his etiam Statutis, ordinationibus, Capitulis, privilegiis, & Indultis sussulti, aliqua in dies damna, & incommoda, tam in consequendis eorum creditis, quam alias, pro temporum, ac personarum malitia, & diversitate subeant.

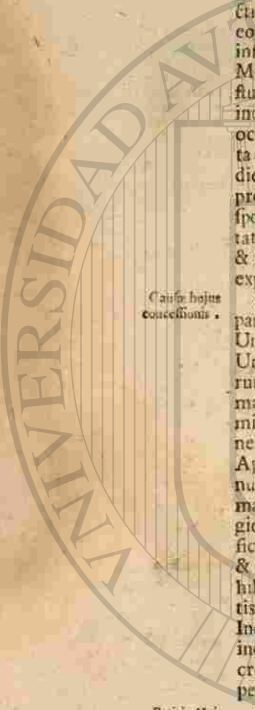
§. 2. Quare pro parte Consulum, ac Universitatis, & Collegii præfatorum, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus Statutis, Capitulis, Ordinationibus, Privilegiis, & Indultis huiusmodi, pro illorum subsistentia firmiori, & ne ars ipsa, illamque exercentes, dum aliis profunt, & prodesse student, suaque pharmaca, & alia remedia corpori humano necessaria credunt, damnis, & incommodis afficiantur, sed suo exercitio debite in publicam utilitatem adimplendo efficacius intendant, robur Apostolicæ confirmationis adjicere, ac alias in præmissis per infraſcripta ordinationis remedium amplius providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur æquum esse censentes, ut qui prompte, & fideliter sua ministeria obire conantur, congruam mercedem recipiant, ac a litium incommodis, & dispendiis releventur, Consules, & singulares personas Universitatis, & Collegii huiusmodi, a quibusvis excommunicationis, suspensio-

nis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non Statutorum, ordinationum, Capitulorum, privilegiorum, & Indultorum prædictorum, ac literarum Apostolicarum, & aliarum scripturarum, desuper confectarum, & inde sequutorum quorumcumque tenores, ac datas præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula Universitatis, & Collegii huiusmodi Statuta, ordinationes, & Capitula, licita tamen, & honesta, necnon quæcumque privilegia, concessiones, immunitates, gratias, & Indulta, eidem Universitati, & Collegio, ac Artem huiusmodi exercentibus per quoscumque Romanos Pont. Prædec. nostros, ac Sedem, & Camera Apostolicam, usque in hunc diem quomodocumque, & quomodocumque concessa, quatenus tamen in usu existant, omnesque, & singulas desuper confectas scripturas, ac literas, & Cedulas, de Motu proprio, vel alio modo signatas, cum omnibus, & singulis clausulis, etiam Decretis in eis contentis, & appositis, auctoritate prædicta tenore eorumdem præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac etiam innovamus, & de novo concedimus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis Apostolicæ robur adjicimus, ac illa omnia per, & ad quos nunc spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, & eidem statim volumus, & mandamus, omnesque, & singulos juris, & facti, ac quovis alios etiam substantiales defectus, si in eis, vel aliquo eorum intervenerint, aut intervenisse dici, vel prætendi possit, supplementis. Et nihilominus auctoritate, & tenore prædictis statuimus, & ordinamus, volumusque, & decernimus, ac etiam Aromatariis, eorumque Universitati, & Collegio huiusmodi concedimus, & indulgemus.

§. 4. Quod nulli prorsus Aromatarii debitores suos pro causis ad ipsam Aromatariam spectantibus in alio Tribunali, quam Consulatui ipsorum convenire ullo modo possint, alioquin qui ex eis hoc forum, & iudicium declinaverit, toties poenam sex scutorum Ecclesiæ, & Hospitali S. Laurentii in Miranda nuncupat. de Urbe applicandorum, irremissibiliter incurrat.

§. 5. Quodque omnes, & singula personæ etiam Ecclesiasticæ, ac quovis privilegio sussultæ, in, & pro quibuscumque pharmacis, & rebus medicinalibus soli consulatui in prima instantia subiectæ sint, & esse censeantur, omnesque causas, in quibus de hisce rebus quoquo modo agitur, seu agi contingerit pro tempore, in solo ipsius Consulatui Tribunali in dicta prima instantia juxta sel. recon. Gregorii Papæ XIII. prædecessoris nostri Motus proprii formam, ac tenorem cognosci, ac terminari debeant, exceptis tamen illis causis, in quibus in vim obli-

Exordium.

Causa huiusmodi concessio.

Petitio Universitatis aromatatorum.

Confirmatio statutorum, & privilegiorum.

Aromatarii in eorum Consulatui tantum debitores conveniant.

Nemo etiam privilegiatus forum declinate possit.

Facultas Consulatui visitandi, & pœnis, di Drogherios, & alios.

Fides libris Aromatatorum danda.

Fidei iussores teneantur pro his, pro quibus se fidei iussorem reddiderunt.

Præscriptio 16. annorum tantum contra eos allegari potest.

Prioritatisque & potioritatis privilegium, etiam contra privilegiatos pro 16. annorum tantum.

obligationis Camera Apostolicæ agatur. §. 6. Et insuper liceat eidem Consulatui presentibus, & futuris absque aliquo cuiuscumque impedimento, Drogherios, & omnes alios, qui Speciarie, vel alias quascumque res medicinales ad prædictam Artem quomodolibet spectantes, & illam concernentes, pro quibus rebus eidem Consulatui pari modo subsint, exceptis tamen his, quæ cum Prothomedici interventu visitari, & recognosci debent, sive in parva, sive in magna quantitate vendiderint, etiam si quamvis aliam Artem mixtim exercuerint, visitare, & recognoscere, ac quidquid corrupti, aut vitiiati, & adulterati in eisdem reperitum fuerit, sive totum, sive partem, nec non etiam ipsomet Aromatatorum libros, in quibus fraudes aliquas commissas detectum erit, projici, ac comburi facere, necnon distas res vitiatas quascumque, ac corruptas vendentes, seu venales proponentes, & preparantes, iuxta delicti, & negligentia qualitate debitis pœnis, non tamen corporis afflictivis afficerent, quæ etiam poenæ Ecclesiæ, & Hospitali præfatis eo ipso applicentur, & applicata censeantur.

§. 7. Ac quod Aromatatorum libris, quos mercantili more, vel secundum usum & consuetudinem dictæ Artis tenuerint, plena, & indubia ubique fides, in iudicio, & extra illud in omnibus iuxta formam Motus proprii pie mem. Julii Papæ Tertii etiam prædecessoris nostri super hoc disponentis, usque ad quinquennium tantum, & non ultra adhibeatur.

§. 8. Ac illi omnes, qui in huiusmodi libris pro rebus inde habitis debitores scripti reperierint, intelligantur, & sint usque ad dictum tempus pro re scripta obligati, etiam si res ipse non suo, sed aliorum quorumvis usus, de ipsorum tamen debitorum ordinatione interservissent, seu interservisse dicerentur.

§. 9. Talesque debitores præscriptionem aliquam contra huiusmodi Aromatatorum credita, si aliunde quam ex eorum libris probentur, tam quoad præterita, quam quoad futura, nisi post lapsum sexdecim annorum juxta prædictæ Urbis Statuta, allegare, seu præterire nequeant, non obstantes quod forsitan alias quodvis aliud præscriptionis huiusmodi tempus, etiam magis breve per Julium, ac Gregorium prædictos, & seu alios Romanos Pontifices similiter prædecessores nostros concessum, sive statutum reperitur.

§. 10. Præterea quod dicti Aromatarii pro quibusvis pharmacis, & rebus medicinalibus, ac medelis per eos ad qualvis infirmitates subministratis, præferantur, & præferri omnino debeant omnibus, & singulis aliis cuiusvis defuncti, vel decocti, aut alias quantumvis privilegiati non solventis Creditoribus, etiam quantumvis potioribus, ac anterioribus, & qualvis obligationes, etiam Camerales, ac publicæ Instrumenta, etiam jurata, ac quavis hypotheca vallata, etiam causa Dotis, & qualvis alias clausulas Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

seu cautelas in se continentibus, usque ad summam quinquaginta scutorum tantum.

§. 11. Neque sub aliqua bonorum discussionum comprehendantur, nullaque cessio bonorum, sive quinquennalis, aut alia dilatio, vel Capitulum Odoardus, seu aliud quodlibet remedium, a jure, vel ex speciali gratia Principis introductum, seu concessum contra dictos Aromatarios, & in eorum præjudicium super consequutione suorum, creditorum, occasione medelarum, & aliarum rerum medicinalium Debitorum usquam valeat, nec debitoribus ipsis in aliquo suffragetur.

§. 12. Et hæres defuncti solutionem rerum medicinalium huiusmodi, pro quibus ipse defunctus erat descriptus debitor, & etiam funeralium, etiam prætextu quod adiverit hæreditatem cum beneficio legis, & Inventarii, retardare, vel differre, aut impedire minime possit, quin exequutio super bonis hæreditariis interim fiat.

§. 13. Mulieres vero, Viris decoctis, vel mortuis, si hæreditas solvendo non sit, teneantur solvere eas omnes res medicinales, quæ pro ipsimet Mulieribus servierint, licet sub nomine, & debito Viri in dictis libris notatæ reperiantur, usque ad summam tamen vigintiquinque scutorum tantum, factis prius per eisdem Aromatarios debitis diligentis, etiam judicialibus, contra dictorum Virorum sic defunctorum, aut decoctorum bona.

§. 14. Et eadem Mulieres pro rebus medicinalibus illarum filius, & familiaribus, relicti que familie de illarum ordine traditis, usque ad summam quindecim scutorum obligare se possint.

§. 15. Neminusque licitum sit a sententia Consulatui prædictorum appellare, nisi ad summam minori, quam decem scutorum prævia debita taxa reductorum agatur, ac minus recursum habere, nisi prius factio actuali deposito penes pro tempore existentem eisdem Collegii Notarium. In aliis vero causis dictam summam excedentibus, Laicis videlicet ad forum, seu Tribunal Capitolinum, vel ad Camera Apostolicam, aut ipsius Camere Clericorum Decanum pro tempore existentem, Prælati vero, & personis Ecclesiasticis ad Camera prædictam dumtaxat appellatio permissa intelligatur. Semelque, & non ultra appellare, vel recurrere liceat, & hoc casu pro tempore existens Juxta appellationum, seu Decanus Camere huiusmodi, de eisdem causis summarie, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicii sola facti veritate inspecta cognoscere debeant.

§. 16. Pro præmissorum autem facilio-ri executione, & observatione districtius inhibemus atque interdiciamus, nunc, & pro tempore existentibus, Governatori, & Senatori, ac etiam Vicario dictæ Urbis, nec non Auditori Camere prædictæ, eorumque Locumtenentibus, ac quibusvis aliis Iudicibus, & Officialibus Ecclesiasticis, ac secularibus, quacumque auctoritate, & facultate

Aromatarii non veniunt in discussionem.

Exequutio sub quovis prætextu retardari non possit.

Mulieres teneantur solvere res ipsas descriptas etiam in vita mariti.

Mulieres possunt obligari pro se, & familia pro se.

Quando appellari possit a sententia Consulatui, & de deposito faciendo, & nisi sit appellandum.

Nullus Juxta possit restituere causas Aromatatorum.

tate suffultis, ne aliquas hujusmodi causas reassumere, vel ad se avocare, aut aliquem praemissa de causa debitorem ad eos recurrentem audire, vel admittere, nec se in illas contra praesentium tenorem, etiam praetextu quarumcumque facultatum, & privilegiorum eis concessorum, etiam ex Officio, & ad cujuscumque instantiam, vel alio quovis modo ingerere, seu immiscere, minusque ipsos Aromatarios, aut eorum Universitatem, aut Collegium hujusmodi in aliquo super praemissis molestare, vel impedire, seu molestari, aut impediendi- bus favore audeant, vel praesument.

§. 17. Decernentes praesentes literas nullo unquam tempore ex quocumque capite, vel causa, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodvis juris, vel facti, aut gratiae remedium impetrari posse, sed semper, & omni tempore contra, & adversus quascumque impugnaciones, validas, & efficaces existerent, suosque effectus sortiri, & obtinere. Ac ita praemissis omnibus per supradictos, nec non alios quoscumque Superiores, & Judices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, nec non S. R. E. Cardinales, Sublata eis, nec non eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 18. Non obstantibus praemissis, nec non Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis sub quavis forma, & expressione verborum conceptis, necnon praedictae Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, necnon Indultis, atque literis Apostolicis eidem Urbi, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Gubernatori, Senatori, & Vicario Urbis, atque Auditori Camerae Apostolicae hujusmodi, necnon aliis Judicibus, Superioribus, & personis, ac Locis Piiis, illorum quoque Administratoribus sub quibuscumque tenoribus, ac formis, nec non cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, atque aliis efficacioribus, & insolitis clausulis, ac efficacissimis, irritantibus quoque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam Motu simili, necnon ex certa scientia, atque de Apostolica potestate plenitudine, etiam iteratis vicibus necnon alias quomodolibet, & quandocumque concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, necnon expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset,

tenores hujusmodi, perinde ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, necnon forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse harum serie derogamus, necnon derogatum esse volumus, & decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 19. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis, innovationis, concessionis, roboris, adiectionis, mandati, suppletionis, Statuti, ordinationis, concessionis, Indulti, inhibitionis, interdicti, singulorum Decretorum derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, tertio Kalendas Januarii, Pont. nostri Anno V.

CXLII.

Prohibet Gubernatoribus Hospitalis Sanctissime Annunciate Civitatis Neapolitan., quominus Legata, & alia relicta dicto Hospitali, in usus praeter mentem Testatorum insulant.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem in his auctoritatis suae partes libenter interponere, per quae Legata, & bona piis Locis a fidelibus relicta conserventur, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

§. 1. Accepimus siquidem, quod cum Hospitali Sanctissime Annunciate Civitatis Neapolitan. a diversis fidelibus eorum Hereditates, & bona sive per viam Testamenti, sive Donationis, aut ex contractu, vel alias diversimode relinqui, & donari soleant, ea lege, ut ex eorumdem bonorum fructibus pars in pia opera distribuatur, & pars in commodum dicti Hospitalis in emptionem Censuum, aut bonorum stabilium convertatur: Quia vero interdum ob ejusdem Hospitalis necessitates, illius Gubernatores, parte dictorum fructuum, quae in alios usus destinata est, in usus dicti Hospitalis utuntur, & pro ejus restitutione postea alios redditus ejusdem Hospitalis alienare coguntur in non modicum ejusdem Hospitalis praedictum, quo etiam fit, ut alii Christiani fideles sua bona aliis Locis Piiis potius, quam dicto Hospitali relinquunt.

§. 2. Quare Nos ejusdem Hospitalis commodo, & utilitati, ut par est opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, modernis pro tempore existentibus dicti Hospitalis Gubernatoribus, Officialibus, & Ministris quibuscumque sub pri-

Clausula pre- servativa.

Clausula de- rogatoria.

Sanctio per- nalis.

Dat. P. An. V. die 30. Dec. 1596.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

Exordium.

Causa prohibi- tionis.

Prohibito.

privationis officiorum, quae obtinent, ac inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda, nec non indignationis nostrae poenis interdicimus, & prohibemus, ne quacumque parte fructuum, bonorum, & hereditatum praedicti Hospitali, tam haecenus relictorum, quam deinceps relinquendorum contra, & praeter voluntatem Testatorum, & Legatariorum, aut Donatariorum, etiam pro necessitatibus ejusdem Hospitalis, uti possint, vel audeant, sed fructus ipsos, & quascumque illorum partes juxta dispositiones eorumdem Testatorum, Legatariorum, & Donatariorum convertere, & erogare omnino careant. Et nihilominus, qui secus fecerint, illos ad restitutionem de suo proprio teneri volumus, & statui- mus. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Hospitalis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Gubernatoribus, Officialibus, vel Ministris in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 7. Januarii 1597. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

CXLIII.

Decernit Provisores, & Procuratores Hospitalium Reginae in Oppido Balnearum, & Regis in Civitate Colimbriensis, qui uno triennio Provisoris, seu Procuratoris Officio persumti sunt, ad idem Officium, non nisi post integrum sexennium eligi posse.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1. CUM sicut accepimus Provisores Hospitalium Reginae in Oppido Balnearum, & Regis in Civitate Colimbriensis, necnon Procuratores, qui vulgo Almoarifes ibi dicuntur, ex Canonice Secularibus Congregationis S. Joannis Evangelistae in Regnis Portugalliae sub Regula, & habitu Sancti Georgii in Alga Veneriarum instituta eligi soleant, eorumque Officium ad triennium dureret, eorumque expediat, ut qui dicto Officio uno triennio sunt persumti, non possint ad idem Officium iterum immediate eligi.

Derogatio contrarium.

Dat. die 7. Januarii 1597. An. V.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

In Statutis hujusmodi Hospitalium ca- veatur, ne Provisores, & Procuratores possint post primum triennium ad eadem officia eligi.

§. 2. Nos propterea fel. regimini dicto- rum Hospitalium providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione, ac de Apostolica potestate plenitudine, harum serie perpetuo statui- mus, & ordinamus, ut qui uno triennio dicto Provisoris, seu Procuratoris Officio persumtus est, ad idem Officium, nisi post lapsum integrum sexennium de novo eligi non possit, ac irritum, & inane existat, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Quo circa dilectis filiis ejusdem Congregationis Generali, & Canonicis praesentes committimus, & mandamus, ut Statutum, & ordinationem nostram hujusmodi, ut decet, perpetuo observent, & observari curent.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & Congregationis, ac Hospitalium praedictorum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris die 12. Februarii 1597. Pontificatus nostri Anno Sexto.

CXLIII.

Collegiales Collegii Medicorum Civitatis Mediolanensis creantur Comites Palatini, & Auratae Militiae Equites.

Dilectis filiis Doctoribus Philosophiae, ac Medicinae Collegii Civitatis Mediolanensis.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Romanus Pontifex gratiarum suarum dona illis libenter impertiri consuevit, quorum pietas, & Religio, singularique in Apostolicam Sedem fides, & devotio nota, & perspecta est.

§. 1. Sane, cum, sicut accepimus, ex dispositione Statutorum vestri Collegii, quae antiqua sunt, quicumque in illud admitti petierit, antequam receptatur, suae familiae in Civitate Mediolanensis nobilitatem, & antiquitatem saltem a centum viginti annis, & ipsum, aut ejus parentes artem aliquam vilem nunquam exercuisse, probare teneatur, super quibus diligenter, & accurate inquiri consuevit; Et praeterea pietatem christianam tenere, & Catholicae fidei cultum profiteri; doctrinam vero publicis aliquibus experimentis, ut puta disputationibus, manifestare, & offendere debeant; cumque propterea Collegium vestrum inter cetera Philosophiae, & Medicinae Doctorum Insurbriae Collegia valde insignis, & illis quodammodo exemplar esse videatur; Et

1597. Decernit Clemens integrum sexennium in- terlabi debe- re.

Generali, & Canonicis mandat Decretum hujus e- xequutionem.

Contraria tollit.

Dat. die 12. Febr. 1597. An. VI.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

Exordium.

Collegiales juxta Statuta experimentis nobilitatis, & doctrinae face re teneantur.

Comites La-
teranenses, &
Auratae Mili-
tie Equites
creantur.

Cum privile-
giis

Insignis

Et esse pro-
pria.

Superinde
debetur, vel
quid simile.

Ornamentum
delegatio.

Dat. die 23.
Febr. 1597.
An. VI.

Et ulterius Vos magno erga Apostolicam Sedem fidei, & devotionis studio teacaminum.

§. 2. Idcirco idem Vestrum Collegium, ac Vos specialibus favoribus, & gratis profectui volentes, supplicationibus vestro nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, vos universos, & singulos, ac quoscumque alios, qui posthac perpetuis futuris temporibus in idem vestrum Collegium admittentur, ex nunc Sacri Palatii Apostolici, & Aulae Lateranensis Comites, & Auratae Militiae Equites auctoritate Apostolica tenore presentium, sine tamen alicujus personae, vel alterius cujusvis Collegii prejudicio, creamus, facimus, & deputamus, ac aliorum Palatii, & Aulae praedictorum Comitum, & Auratae Militiae Equitum hujusmodi numero, & consortio favorabiliter aggregamus, ita ut Vos ex nunc, futuri vero Collegiales vestri Collegii, eo ipso, quo in Collegium hujusmodi admissi fuerint, Palatii, & Aulae hujusmodi Comites, & Equites auratae Militiae veri, non facti in perpetuum existatis, ac omnibus, & singulis privilegiis, prerogativis, exemptionibus, favoribus, gratis, & Indultis, quibus alii Palatii, & Aulae Comites, & Auratae Militiae Equites hujusmodi de jure, & consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum (citra tamen facultates, & exemptiones a Concilio Tridentino sublatis) pariformiter sine ulla prorsus differentia, uti, frui, potiri, & gaudere possitis; Nec non ut moderni, & pro tempore existentes dicti Collegii Abbates in perpetuum eorum Officio durante, Torquem aureum cum effigie, nec non Insignis Pontificis, ac gentilitis Domus nostrae, sine pariter alicujus personae, vel Collegii prejudicio deferre: Vos vero, ac praedictum Vestrum Collegium Vestimentorum, quibus Bidelli induuntur, rubrum, vel alium colorem honoris causa arbitrio vestro eligendum libere, & licite valeatis, auctoritate, & tenore praedictis concedimus, & indulgemus.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, Statutis quoque, & consuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris die 23. Februarii 1597. Pont. nostri Anno Sexto.

CXLV.

Erectio Collegii pauperum Puellarum, & Monasterii Monialium in Oppido Civitatis Angelorum Tlaxcalan. Diocesis in Indiis Occidentalibus.

Ex Regest. in
Sera. brev.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Superna dispositione, cujus inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, super eminenti Apostolica dignitatis specula, meritis licet imparibus, constituti, ad ea, per quae Collegia pauperum Puellarum Virginum, nec non Monasteria Monialium cum Religionis propagatione ubilibet erigantur, & erecta salubriter dirigantur, libenter intendimus, ac quae propterea pro necessariis puellarum, & Monialium hujusmodi alimentis, & alias pie, & religiose per Venerabiles Fratres Nostros Episcopos, & alios Ecclesiarum Praelatos proinde dicuntur ordinata, Apostolica confirmationis munimine roborantes, fideles ipsos, ut lapsus suos piis operibus emendare, & Sacra Loca devote visitare facilius affuecant, Indulgentiis, & peccatorum remissionibus ad id nonnumquam invitamus, aliasque disponimus, & in his nostri Pastoralis Officii partes favorabiliter impertimur, prout locorum, & personarum qualitate pensata, in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Pontificis sol-
licitudo pro-
curandi Mo-
nasteriorum,
& Collegio-
rum pauperum
Virginum sua
dationes.

§. 1. Sane pro parte Ven. Fratris nostri Didaci Episcopi Tlaxcalensis in Indiis Occidentalibus Maris Oceani, quae nova Hispania vocatur, Nobis nuper exhibita petitione continebat, quod alias, postquam quod Joannes Baranco Incola Oppidi Civitatis Angelorum nuncupati Tlaxcalan. Diocesis, in humanis agens pia devotione ductus, ut terrena in Ecclesiastica, & transitoria in aeterna bona felici commercio commutaret, decreverat, quod de certa parte bonorum sibi a Deo collatorum in dicto Oppido unum Collegium, in quo pauperes Virgines ad instar Collegii in Civitate Mexicana ad eum sinem instituti, alerentur, fundaretur, & dotaretur; ipsaque Joannes, qui postmodum condens de bonis suis in ejus ultima voluntate Testamentum Collegium praefatum in omnibus ejus bonis haredem universalem instituit, ordinaverat, quod ultra idem Collegium simul cum eo unum Monasterium Monialium ex proventibus, ac bonis ipsius Collegii, quae ejus judicio huic oneri sufficere videbantur, prout revera sufficiebant, ad Omnipotentis Dei laudem erigeretur, & constitueretur; Et deinde dictus Joannes pro directione, & gubernio hujus tam pii, & laudabilis operis ab initio dilectos filios Senatam, Rectorem, & ipsosmet Senatores dicti Oppidi, uti Collegii, & Monasterii construendorum hu-

Joannes Ba-
ranco Mona-
sterium Mo-
nialium, &
Collegium Vir-
ginum in Op-
pido Civitatis
Angelorum
suo aere erecta
& dotata.

Directioni, &
gubernio Sen-
atae d. Op-
pidi commu-
tar.

Postmodum
jurisdictioni
& regimini
Episcopi Tlax-
calensis sup-
posit.

Data et fac-
tate Constitutio-
nes pro eis
condendi.

In Monasterio
duodecim Mo-
niales recipi-
endas esse jus-
si;

Et in eis reci-
piendis pecu-
niam Vir-
ginibus Col-
legii a se ete-
ri tribuit.
Episcopus ita
que loci Mo-
nasterio desi-
gnavit;

* sic.

Tituli J. M.
& Regularum
S. Hieronymi
dedit.

Clausura im-
posita.

Interdictio in-
ter Moniales,
& Virgines
Collegii com-
mercio.

jusmodi Patronos deputasset; attamen paucos post dies existimans praefatum Didacum, nec non successores suos pro tempore existentes Episcopos Tlaxcalan. huic muneri melius incumbere posse, Senatam, Rectorem, ac Senatores praefatos, quos in Patronos prius adfiverat, revocaverat, ac illorum loco pro provido gubernio Collegii, & Monasterii construendorum hujusmodi Didacum, & successores suos Episcopos Tlaxcalan. hujusmodi Patronos, & defensores nominavit; Et insuper voluerat, quod idem Didacus Episcopus omnimodam potestatem Statuta, Capitula, Constitutiones, & ordinationes condendi, praescribendi, utraque exequendi, quae ad directionem, & gubernium eorumdem Collegii, & Monasterii construendorum conducere judicaret, & quae idemmet Joannes in praecedentibus documentis illorum occasione editis, sibi reservaverat, haberet; nec non quod dictum Monasterium numero duodecim Monialium tantum constaret, ac etiam quod in earum receptione, & ingressu Virgines ex praefato Collegio, quae se Deo dicere, idemque Monasterium ingredi vellent, praeserentur, praefatus Didacus Episcopus, facultate sibi sic attributa utens imprimis, quod dictum Monasterium Monialium eidem Collegio sic fundato contiguum, & incorporatum foret, adhaereretque parieti illius horti, videlicet in adibus a via publica, quae dicitur a foro Porticu, & Conca praedicti Oppidi ad Plateam Hospitalis Immaculate Conceptionis Beatae Mariae Virginis iuxta angulum confinem Domus dilectorum filiorum Haredum quon. Joannis Limiga existentibus ad hoc per dictum Joannem Fundatorem * Cuentis, ac inibi edificaretur Domus sufficiens cum Ecclesia, Sacratio, Choro superiori, & inferiori, Claustro, Dormitorio, Operatorio, Novitatu, & reliquis omnibus Officiis in similibus Monasteriis, & Collegiis fieri solitis, & opportunis quorum Monasterii, & Collegii invocatio, Titulus, & Denominatio esset DE JESUS MARIA; Ordo vero ipsius Monasterii, & Regula, quam illius Moniales observare deberent, Beati Hieronymi essent; denique Moniales ad formam, normam, & regularia instituta ceterarum dicti Ordinis Monialium, & illius Generali subditarum, sed tamen sub obedientia, & Jurisdictione Ordinarii Loci se accomodare deberent; ac tam Monasterium eligendum, quam illius Moniales hujusmodi Septis, & Clausura congruenti, etiam ad invicem munirentur, itaut ne Porta quidem, aut ingressus eisdem Monialibus, ut ad dictum Collegium accedere possent, permitteretur; Quinimo nullum cum Virginibus Collegio adscriptis commercium haberetur, nisi speciali licentia a Sede Apostolica desuper obtenta. Praeterea idem Didacus Episcopus attendens Testatoris voluntatem, & expressam dispositionem, videlicet, quod in dicto Monasterio erigendo duodecim tantum adessent Moniales, quae, & proventibus, & bonis ipsius Collegii ali deberent,

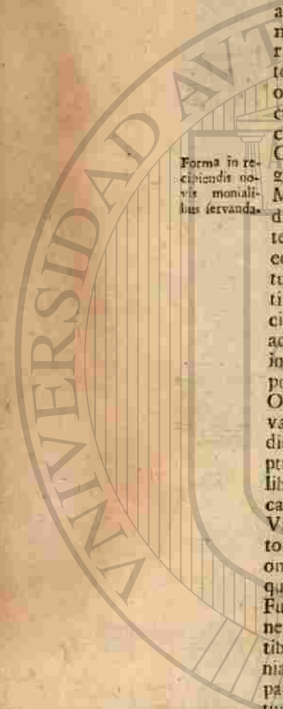
prout istud onus eidem Collegio imposuerat, statuit, ut de tempore, quo Monasterium constructum, & debita Clausura munitum, ac in illo Moniales introducenda forent ex ipsa Virginibus in hujusmodi Collegio degentibus secundum ordinem, & praedicationem a dicto Joanne Fundatore praescriptam assumerentur, nisi Religionem ingredi recusarent, quo casu aliae Virgines pauperes, & honestae, & spectatae virtutis ad arbitrium Patroni eligerentur; Ut autem tolleretur occasio discordiarum inter Virgines Collegio adscriptas, & Deo dicatas, seu Moniales ratione portionis eidem Monialibus praestanda, voluit ipse Didacus Episcopus, ut pro victu, & vestitu ipsarum Monialium, ac Servis & Ancillis, nec non Medico, Chirurgo, & Pharmacia, ac demum pro Cera, Vino, & Oleo ad cultum divinum necessariis, dilecti filii Praefecti, seu Praesides dicti Collegii pensionem annuam mille, & quingentarum librarum monetae communis illarum partium, quae inibi vernacule pesos dezipaque vocatur, summam nonigentorum & viginti ducatorum auri de Camera, vel circa constituen. penderetur, distaque pensionis solutio quarto quoque mense pro ejus rata fieret, ac ea mediante Collegium praefatum nihil ultra Monasterio, & Monialibus praedictis debeatur; ceterum quia iste duodecim Monialium numerus ita exiguus videbatur, ut a tam paucis divina munia rite adimpleri nequissent, praesertim si e dicto numero tres Moniales pro instructione, institutione, & moderatione Virginum in Collegio praedicto existentium educerentur, ac in ipso Collegio retinerentur; declaravit ultra, & praeter istas duodecim Moniales aliquas alias honestas Virgines in praedicti Monasterii erigendi Moniales admitti, & recipi debere, soluta tamen certa pecuniarum quantitate in earum elemosynam, ut moris est aliis illarum partium Monialium Monasteriis; quandoquidem hac ratione istud Monasterium erigendum hujusmodi subsidiis sussultum firmiori stabilitate sussister. Ne tamen numerus Monialium sic recipiendarum in immensum excreset, indeque confusio, aut nimium gravamen Monasterio erigendo inferretur, mandavit, ut usque ad triginta duas Moniales cum elemosynis tantummodo admitterentur, quibus adiectis etiam illis duodecim, quae de bonis eidem Collegio ad hoc a praedicto Joanne fundatore relictae alerentur, explebitur numerus quadraginta quatuor Monialium, quantum quadraginta cum Abbatisa, seu Priorissa, uti Choro adstrictae, divinis Officiis continuo vacare poterunt, & reliquae tres Moniales gubernio Virginum Collegiarum Praefectae earumdem institutioni vacabunt. Porro, quia dictum Collegium tenebitur Monialibus Domum sufficientem, & capaceam subministrare, ipsaque Domus pro habitatione dictarum triginta duarum Monialium ultra eas, quas dictus Joannes Fundator destinavit, ampliari debet, ne exinde eidem Collegio gravamen inferatur ultra-

Pensionem a
Collegio Mo-
nialibus fol-
vendam sta-
tuit.

Alias triginta
duas Monia-
les induit ra-
tionibus hic
indicatis.

Aliaque con-
stituit, quae
recensentur.

mentem, & voluntatem Joannis Testatoris hujusmodi, idem Didacus Episcopus intuitu hujusmodi ampliationis aedificii statuit, & ordinavit, quod Monasterium quatuor millia librarum dictae monetae juxta taxationem, & moderationem peritorum eidem Collegio pendere debeat, ipsaque Collegium hanc summam ex pensione Monialibus ut supra praestanda, per certa temporis spatia quolibet anno excomputare poterit: Si vero contigerit, ut Monasterium ultra limites ad huc destinatarum amplandum, ac proinde circumvicinae Domus coemendae forent, ea cura Monasterio erigendo, & ejus Monialibus, non autem Collegio hujusmodi incumbat, ad haec omnia, quia a Monasterio Monialium Sancti Hieronymi Mexican. dicti Ordinis avocanda erunt sex Moniales ad Regularem Observantiam in hoc novo Monasterio erigendo introducendam, praecipit, ut istae sex Moniales in numero earum duodecim, quas dictus Joannes Testator instituit, computentur; reliqua vero sex ex Virginitibus in eodem Collegio existentibus assumantur, & adventu obitu earumdem statim de ipso obitu ad ipsas Virgines denunciatio fiat, ut ex eis in mortuarum locum ad Monasterium erigendum in Moniales, intra triginta dierum terminum transferri possint, quo quidem termino transacto, Ordinarius, uti Patronus, locum, seu loca vacationum, aliis Virginitibus, sive in praedicto Collegio vivant, sive non, ad praescriptum tamen praedicti Joannis Fundatoris, libere assignet. Verum ad hujusmodi vacationes in primis ea ratio habenda erit; Ut Virgines de parentela ipsius Joannis Fundatoris in Collegio praedicto degentes, ceteris omnibus Collegiatis preferantur: quibus quidem Virginitibus de parentela Joannis Fundatoris hujusmodi existentibus Religionem in eodem Monasterio profiteri renuentibus, animadvertendum erit, an talis Monialis defuncta ex conterranea, seu Compatriotis ipsius Joannis Fundatoris erat, & tunc alia conterranea sibi subrogetur: Si vero ipsa defuncta ex Civitate, vel Dicecesi Tlaxcalen. oriunda, aut alias qualificata fuerit, alia Virgo, quae demortuae qualitatem habeat, ac representet, sibi substituat: relicta tamen Patrono electione in eventum, quod plures puella concurrerent. Postremo, ut ipse Moniales erga praefatum Joannem Fundatorem, ejusque memoriam gratas se exhibeant, constituit, quod ultra Missas pro ejus Animae refrigerio ratione Cappellaniae, aut alias celebrandas, eadem Moniales quatuor alias Missas quolibet Anno solemniter, adhibitis Diacono, & Subdiacono videlicet earum unam intuitu Denominationis Monasterii erigendi ejusmodi, & eam quidem ipsa Dominica infra Octavam Epiphaniae, ac cum concione, alteram vero post transfigurationis Dominicae festivitatem, tertia quoque post festum Sancti Hieronymi, & quartam Missas solennes hujusmodi post Commemorationem omnium Defunctorum, & hanc quidem ulti-

Forma in recipiendis novis monialibus servanda.

Suffragia pro fundatoris animae pro Monialibus explenda.

mam pro salute Animae ejusdem Joannis Fundatoris celebrari facere. Illa vero duodecim Moniales, quae de bonis Fundatoris alentur, qualibet hebdomada, in remedium Animae ipsius Joannis Fundatoris Coronam Beatae Virginis Mariae, videlicet septies Orationem Dominicam, ac sexagesies, & ter Orationem Angelicam recitare debeant: & haec quidem circa Monasterium erigendum, & Moniales illud ingressuras. Quo vero ad Collegium Puellarum idem Didacus Episcopus ejusdem Joannis Fundatoris voluntati inherendo, ista, quae sequuntur, Capitula, & ordinationes observari mandavit: & primo quidem, ut in Collegio solummodo Virgines Pauperes, & Orphanae ex paribus Hispanis orae, non autem, ut vulgo fertur, Mellizae, Quarterone, aut Milatae, neque Conjugatae, aut Viduae admittantur; & quando contingeret circa paupertatem istarum Virginitum haeritari, id arbitrio solius Ordinarii servato Juris ordine, relinqueretur, ita tamen, ut diligenter attendi debeat, ne quod in subventionem pauperum destinatum est, ad divites deveniat; Orphanas vero Puellas eas voluit etiam intelligi, quae solo Patre forent orbatae, subdens eas ante decennium expletum, vel postquam decimum quartum earum aetatis annum absolverint, recipi non debere, ipsas autem inibi spatio octo annorum, & non ultra remanere, immo nec ante id tempus egredi voluit, nisi antea, vel Religionem ingredi, vel nubere decreverint; atque interim quo in dicto Collegio educabuntur, eisdem ultra victum, Lectum, & Vestitum de bonis ipsius Collegii praestabitur, ita tamen, ut omnibus idem sit vestiendi modus; utentur itaque Muliebri Tunica ex panno, vel Sago ejus coloris, quo Moniales ibi praeposita in earum Palliis, & Scapulariis, seu Capistris utentur, deferentque Ioricam ex panno lineo, nec non reticulum amictorium etiam lineum, quod sub mento applicetur, & donec decimum quartum annum expleverint, calceis non autem crepidis utentur, sed eis ex tunc crepidis, & clamidem simplicem supradicti coloris gestare licebit; Et quamvis habita ratione ad annum redditum bonorum per ipsum Joannem Fundatorem relictorum speretur, quod in isto Collegio usque ad viginti quatuor Virgines alii poterunt, istaeque numerus eidem Collegio praefigatur; attamen quia pro aedificio Collegii, nec non Ecclesiae, & Monasterii eligendi hujusmodi complures sumptus faciendi erunt, statuit pariter, quod opere aedificii consumato, statim ab initio, usque ad octavum annum, iste numerus viginti quatuor puellarum non adimpleretur, sed tantum quindecim, ex quibus sex in Moniales Monasterii erigendi hujusmodi destinabuntur, reliquae vero novem Puella ita erunt Matrimonio collocandae, videlicet tres prime sexto, aliae vero tres septimo sequenti, & reliquae etiam tres Puella, octavo annis nuptui tradantur. Porro eleemosyna erit quadringentarum librarum dictae monetae, dummodo tamen

De Collegio Puellarum.

Qualitates ad mittendam.

Tempus quo ibi permanere debent.

Vestis.

Numerus.

Das unicuique danda.

Col.

Collegio, & Monasterio erigendo hujusmodi superint redditus ad Virginitum, & Monialium sustentationem sufficientes, & unicuique Puellae, sive contrahat Matrimonium, sive Religionem profiteatur, dicta eleemosyna assignabitur, ac in ipsa assignatione, ratio antiquitatis, cuiuslibet attendenda erit, nisi ex aliqua causa impedire videatur, ut una, vel plures Virgines, totum tempus octo annorum in dicto Collegio adimpleant; tunc enim eis praetermissis, reliquis Puellis subvenire licebit, dummodo ordo praerogativa, seu successione alioquin servetur, liberaque omnibus sui maneat potestas nubendi intra tempus suae Collegiaturae; & quoties ob hanc, vel alias causas, loca admittendarum Puellarum vacabunt, seu vacua fuerint, Rectorissa, seu Praeposita pro tempore existens Collegii hujusmodi id Ordinarius, uti Patrono denunciare tenebitur, ad hoc videlicet, ut per edictum ad Ecclesiam Cathedralis, & ipsius Collegii valvas vacatio omnibus innotescat, & peracto ab inde sexaginta dierum termino, novae Virgines in Collegium juxta ejusdem Joannis Fundatoris praescriptum, recipi possint. Effluxis igitur istis octo annis tres ex praedictis Virginitibus in Collegio degentibus singulo quoque anno Matrimonio collocabuntur, vel si magis eis ex voto sit, Religionem ingrediantur, assignata earum cuiuslibet eleemosyna quadringentarum librarum: earum autem Virginitum, quae nubent, Maritus in Dotali Instrumento sub forma Juris valida obligationem praestare teneatur, quod si virgo sibi nupta absque filii decesserit, totam eleemosynam Collegio restituet; si tamen eveniret, ut aliqua ex dictis Virginitibus sic conjugatis eo paupertatis reducta foret, ut post ejus obitum non suppeteret, unde impensa ejus funeris fieret, tunc, & eo casu, liceat Marito superflui ex eleemosyna, usque ad centum librae eo nomine expendere; nec ipsi Maritus teneatur eidem Collegio ultra trescentas libras remanentes restituere: Quod quidem etiam circa praedictas novem Virgines, quae ab initio Matrimonio collocabuntur, servandum, ita tamen, ut unicuique suae prioritatis, & antiquitatis ratio habeatur, & subsequenter ad majorem Oppidi, & Collegii praedictorum commoditatem, & utilitatem praefatus Didacus Episcopus etiam statuit, ut ultra numerum praedictarum Virginitum Collegio adscriptarum possint admitti, & recipi aliae Virgines honestae, quae se educationi praedicti Collegii credere voluerint, dummodo pro earum alimentis ad arbitrium dicti Ordinarii, quod justum ei visum fuerit, persolvant; Quae quidem Virgines quamdiu voluerint in ipso Collegio degere, possint; nullaque aetatis consideratio habeatur, dummodo tempore, quo huic educationi se crediderint, septimum earum aetatis annum expleverint, habcantque, & eis assignari debeat Dormitorium a reliquis Virginitibus Collegio praedicto adscriptis segregatum, in quo una ex tribus Monialibus, quae ibi pro tempore assistent, dormiet.

Episcopus concessit ut ibi aliae Virgines in educatione admittantur.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Omnes quaeque istae Virgines, sive adscriptae, sive educationis causa inibi admittuntur pro tempore, quo ibidem assignabuntur, opus suum ad utilitatem ipsius Collegii conferent, & si ultra hoc tempus illis remanserint, pro ceteris laborare poterunt: Quodque eadem Virgines sic educandae in earum vestitu nigro colore, vel albo, aut fusco utentur, idemque vestitus debet esse honestus non tamen sericus, aut aureis utentur torcularis in velaminibus, ac vestibus, considerantes, se in Religiosarum Domino, honeste, & moderate in omnibus parere debere. Haec autem omnia Rectorissa, seu Praeposita Collegii hujusmodi pro sua prudentia moderetur. Quod si contigerit, ut aliqua Virgo Collegio praefato adscripta in aliquo excesserit, vel tale crimen commiserit, ut expelli, jureque Collegiatione privari debeat, ea causa cognita, & examinata in Judicio subiacet; plenior tamen occasio in Virgine solius educationis causa in eodem Collegio commorante sufficiat, ut ab inde expellatur: Sed omnibus Virginitibus aequalis erit ratio, si aliqua infirmitate contagiosa laboraverit, quae communitati nociva videatur. Quia autem perutile, & necessarium est, ut Virgines sub Clausuris, & septis alantur; praedictus Didacus Episcopus similiter decrevit, ut Puella eidem Collegio adscripta toto tempore, quo in eo resederint, clausuram servent, nec eis ab eo, nisi nubendi causa, egredi liceat, & si quae clausuram violaverit, loca suo privetur, & altera Virgo in eo subrogetur: Ceterae quoque Virgines eandem clausuram servabunt, nec eis ullatenus egredi licebit, nisi aliqua graventur infirmitate, quo casu recuperandae salutis causa ad Dominos Parentum, aut propinquorum, sub quorum cura fuerint, se recipere licebit: id ipsum quoque in Ancillis, & famularibus Collegii hujusmodi observetur, quibus non permittetur egredi, vel ingredi septa dicti Collegii, nisi de illius Patroni pro tempore existentis expressa licentia. Ut autem Virgines praefatae commodius instituuntur, tam in his, quae ad rei cultum, & bonos mores spectant, quam etiam ad exteriorem urbanitatem, quandoquidem hoc ipsum verbis, & operibus docere oporteat, ac perfectius, & sine pretio aliquo tam ab ipsis Monialibus, quam secularibus Mulieribus ibidem id exequi poterit, praefatus Didacus Episcopus praecipit, quod obtenta prius ab Apostolica Sede desuper licentia, cura, & regimen totius Collegii hujusmodi tribus Monialibus ex Monasterio erigen. ad arbitrium, & electionem Patroni assumendis commendetur: quarum quidem Monialium prima Collegio praedicto praesideat, & in eo primum obtineat locum, ac Rectorissa vocetur; Altera sit Janitrix, & Turnaria; Tertia vero Monialis hujusmodi, uti omnium Virginitum Magistra eas legere, scribere, cantare, & laborare decebit; Ac etiam quod omnes pro arbitrio Patroni Collegio hujusmodi assistent, ac ab ipso mutari, & removeri poterant, prout in Domino duxerit salubri-

Modus corrigendi, expellendique culpabiles.

Clausura etiam in Collegio servanda.

Cura Collegii tribus Monialibus demandata.

Earum officii quales esse debent.

T

lubri-

lubriter expedire, ita tamen, ut ad hunc effectum Moniales etiam ex Civitate Mexicana transferri facere, vel ex isto Monasterio erigendo assumere, immo etiam quartam Monialem, si opus fuerit, addere valeat, idque obtenta ab eadem Sede licentia, que si ab initio, aut alias impetrari nequeat; tunc huic muneri Matronas seculares spectate virtutis, nominis, & probitatis, ac quadragesimum suae aetatis annum paulo plus, vel minus agentes praeficere licebit. Postremo ex quo dictus Joannes Fundator in ejus Testamento statuit, ut si ejus Cadaver in Majori Ecclesia d. Oppidi sepeliretur, illud ad Ecclesiam Collegii hujusmodi, postquam edificata foret, transferretur, idem Didacus Episcopus pie ejus voluntati inherens, ordinavit quod statim, ac Ecclesia sic edificanda, ad hoc idonea videretur, eadem voluntas executioni demandaretur; In tumulum vero, ac Sepulturam praedicti Joannis Fundatoris primum Sacellum Ecclesiae nulli alteri deinceps concedendum concessit, & allegavit, volens, ut in eo illius bustum laetissimum collocetur, quod mandavit operiri ferialibus nigro panno vulgari, festivis vero, & solemnibus diebus alio panno, etiam nigro, sed fericeo ex redditibus bonorum Collegii hujusmodi emendo; Cujus quidem Collegii Virgines tam adscripta, quam educationis causa in eo degentes, Missam solemnem singulo quoque Anno pro salute Animae Joannis Fundatoris hujusmodi celebrari facien. eidemque Missae, prout edocta fuerint, ministrabunt, & eam quidem ultra eam, quam Moniales celebrare tenebuntur, altera die post Commemorationem Defunctorum, ad has porro Missas celebrandas Collegium praefatum suppeditabit sex Cereos, seu facies super dicta Sepultura accendendos: rursus istae Virgines affare debeant supra dictis quatuor Missis solemnibus, quarum celebrationis cura Monialibus quot annis incumbit, ac interim Deum pro salute Animae Joannis Fundatoris hujusmodi deprecabuntur: ultra quod unaquaeque ex eisdem Virgibus eidem Collegio adscriptis singulis hebdomadis saltem semel Coronam Sacratissima Virginis Mariae scilicet sexagesies, & ter orationem Angelicam, & septies orationem Dominicam recitare debent, nec non, ut omnes Virgines, tam Moniales, quam aliae in praedicto Collegio degentes singulis diebus Missam audire possint, praeter illas quatuor Missas ratione Cappellaniae per praefatum Joannem Fundatorem in ipso Collegio instituta, aliae tres Missae, videlicet duae pro salute Animae Joannis Fundatoris hujusmodi, tertia Dominicis diebus pro toto Conventu, & Collegio celebrabitur, ac intuitu celebrationis earundem trium Missarum, certa elempnna ex bonis ipsius Collegii ad arbitrium illius Patroni Sacerdoti, seu Sacerdotibus, qui eas celebraverint, & ibidem Sacramenta Ecclesiastica ministraverint, erogabitur.

§. 2. Quare pro parte Didaci Episcopi Nobis fuit humiliter supplicatum quatenus

Cadaver Joannis Fundatoris ad Ecclesiam Collegii transferri, idem Didacus Episcopus pie ejus voluntati inherens, ordinavit quod statim, ac Ecclesia sic edificanda, ad hoc idonea videretur, eadem voluntas executioni demandaretur; In tumulum vero, ac Sepulturam praedicti Joannis Fundatoris primum Sacellum Ecclesiae nulli alteri deinceps concedendum concessit, & allegavit, volens, ut in eo illius bustum laetissimum collocetur, quod mandavit operiri ferialibus nigro panno vulgari, festivis vero, & solemnibus diebus alio panno, etiam nigro, sed fericeo ex redditibus bonorum Collegii hujusmodi emendo; Cujus quidem Collegii Virgines tam adscripta, quam educationis causa in eo degentes, Missam solemnem singulo quoque Anno pro salute Animae Joannis Fundatoris hujusmodi celebrari facien. eidemque Missae, prout edocta fuerint, ministrabunt, & eam quidem ultra eam, quam Moniales celebrare tenebuntur, altera die post Commemorationem Defunctorum, ad has porro Missas celebrandas Collegium praefatum suppeditabit sex Cereos, seu facies super dicta Sepultura accendendos: rursus istae Virgines affare debeant supra dictis quatuor Missis solemnibus, quarum celebrationis cura Monialibus quot annis incumbit, ac interim Deum pro salute Animae Joannis Fundatoris hujusmodi deprecabuntur: ultra quod unaquaeque ex eisdem Virgibus eidem Collegio adscriptis singulis hebdomadis saltem semel Coronam Sacratissima Virginis Mariae scilicet sexagesies, & ter orationem Angelicam, & septies orationem Dominicam recitare debent, nec non, ut omnes Virgines, tam Moniales, quam aliae in praedicto Collegio degentes singulis diebus Missam audire possint, praeter illas quatuor Missas ratione Cappellaniae per praefatum Joannem Fundatorem in ipso Collegio instituta, aliae tres Missae, videlicet duae pro salute Animae Joannis Fundatoris hujusmodi, tertia Dominicis diebus pro toto Conventu, & Collegio celebrabitur, ac intuitu celebrationis earundem trium Missarum, certa elempnna ex bonis ipsius Collegii ad arbitrium illius Patroni Sacerdoti, seu Sacerdotibus, qui eas celebraverint, & ibidem Sacramenta Ecclesiastica ministraverint, erogabitur.

Missae in eadem Ecclesia singulis diebus celebranda.

Episcopus Tlaxcalensis

Statutis, Constitutionibus, Capitulis, Ordinationibus, & Decretis, aliisque praemissis robur Apostolica confirmationis adscribere, ac juxta illorum praescriptum Collegium, & Monasterium Monialium hujusmodi erigere, & instituire, aliasque praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur, qui religionem ubique, ac singulorum Christianidelium devotionem, pietatis quoque, & virtutum opera nostris potissimum temporibus propagari sinceris exoptamus affectibus, eundem Didacum Episcopum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet immodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, nec non Testamenti, & Codicillorum per dictum Joannem Testatorem tenores etiam veriores, & datas, nec non honorum per eum relictorum situationes, qualitates, quantitates, verosque etiam annuos valores praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula Statuta, Constitutiones, Capitula, Ordinationes, Decreta, aliaque praemissa Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adscribimus, omnesque, & singulos, quos illa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, ad illorum observationem teneri, & obligatos existere, ac omnibus Juris, & facti remediis cogi, & compelli posse, decernimus: Suppletur omnes, & singulos, tam Juris, quam facti defectus, si qui quomodolibet intervenerint in eisdem.

§. 4. Et insuper ad formam, normam, & praescriptum Statutorum, Constitutionum, Capitulum, ordinationum, & Decretorum hujusmodi in praefato Oppido unum Collegium Virginum, unumque dicti Ordinis Monasterium Monialium sub eadem denominatione Jesus Maria cum Ecclesia, & campanili humiliae campanis, nec non sacratio, Coemeterio benedicto, Dormitorio, Refectorio, Claustro, Hortis, Hortaliis, & aliis officinis necessariis pro usu, & habitatione Virginum, & Monialium ut supra recipiendarum, & admittendarum, quae praemissa omnia exequi, & adimplere, ac Moniales ipse Regularibus dicti Ordinis Instituti se conformare debeant, ac tam ille, quam reliquae Virgines inibi sub Jurisdictione, cura, visitatione, & correctione Ordinarii loci, etiam uti Collegii, & Monasterii construendorum hujusmodi Patroni altissimo famulentur, auctoritate, & tenore praefatis sine alicujus praedictio, etiam perpetuo erigimus, & instituiamus.

§. 5. Illisque sic erectis, & institutis pro eorum Dote omnia, & singula a dicto Joanne Fundatore ad hunc effectum relicta bona, proprietates, & Jura, nec non pia Subsi-

praedicta omnia petiti confirmati.

Confirmat Clemens.

Erigit itaque Monasterium, & Collegium de quibus in Rubrica.

Bona a Joanne Fundatore donata, ceteraque impo-sterum acquirenda, eis applicat.

subsidia per pro tempore inibi recipiendas Virgines, & Moniales, alioque Christianidelibus ibidem elargienda, eroganda, & donanda, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo applicamus, & appropriamus.

Concedit omnia privilegia, quibus cetera ejusdem Ordinis Monasteria, & Domusque fruuntur.

§. 6. Nec non Collegio, & Monasterio construendis hujusmodi, illorumque Ecclesiae, seu Cappellae, ac in illis pro tempore degentibus Virginibus, Abbatissae, Monialibus, illisque fervientibus, ac etiam eorum rebus, juribus, & bonis universis praesentibus, & futuris, omnibus, & singulis privilegiis, facultatibus, libertatibus, Immunitatibus, exemptionibus, praeminentiis, favoribus, praerogativis, concessionibus, Indultis, Indulgentiis etiam plenariis ac peccatorum remissionibus, ac aliis universis gratis spiritualibus, & temporalibus, quibus alia similia Virginum Collegia, nec non Monasteria dicti Ordinis, ac eorum Ecclesiae, & in eis degentes Virgines, Abbatissae, & Moniales, illisque fervientes, ac eorum jura, res, actiones, & bona de jure, Statuto, usu, consuetudine, privilegio, ac alias quomodolibet utuntur, fruuntur, possunt, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariter, & pariformiter, ac aequae principaliter, & absque ulla profusa differentia in perpetuum etiam uti libere, & licite possint, auctoritate Apostolica, & tenore praedictis de speciali gratia indulgemus.

Episcopus Tlaxcalensis. Patronum Monasterii deputat cum facultate nova etiam condendi statuta.

§. 7. Ac insuper, ut Collegii, & Monasterii construendorum hujusmodi prospere regimini, & gubernio, ac directioni opportune consulatur, dictique Joannis Fundatoris voluntati satisfiat praefatum Didacum modernum, ac pro tempore existentem Episcopum Tlaxcalensem, & Sede Episcopali vacante dilectum filium Vicarium a dilectis filiis Capitulo Tlaxcalensem, rite deputandum in Patronum, & spiritualem defensorum eorumdem Collegii, & Monasterii construendorum cum omnibus, & singulis facultatibus ad id necessariis, & opportunis, ac etiam solitis, & consuetis aequae perpetuo auctoritate, & tenore similibus constituimus, & deputamus, sibi que ultra praedicta, quae ab eis, etiam inviolabiliter observari debeant, quaecumque alia Statuta, Ordinationes, Capitula, & Decreta ad Collegii, & Monasterii construendorum praedictorum, nec non eorum personarum, rerum, & bonorum spiritualium, & temporalium curam, regimen, gubernium, & administrationem, victum, amictum, instructionem, & disciplinam Virginum, Abbatissae, & Monialium in illis pro tempore degentium circa modum, & formam recitationis Divinorum Officiorum, precum, orationum, & aliorum suffragiorum pertinentia, ac alias necessaria, & utilia, ac Sacris Constitutionibus, Decretisque Concilii Tridentini, & Instituti regularibus praedicti Ordinis, ac etiam Statutis superius expressis non contraria faciendi, & edendi, ac quoties pro rerum, & temporum qualitate, seu alias Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

expediens videbitur, illa immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, ac etiam alia ex integro condendi.

§. 8. Nec non pro Monialium in dicto Monasterio construendo noviter introduendarum felici directione, ac in Ritu, moribus etiam, regularibus Institutis, instructione sex ejusdem S. Hieronymi si id commode fieri poterit, alioquin alterius Ordinis Regularis Observantiae Moniales, quas ad id voluntarias repererit, ex uno, vel pluribus etiam Civitatis Mexicanae, aut aliis Monasteriis, hac prima vice, seu necessitate ad hoc urgente semel, atque iterum de Superiorum suorum licentia assumendi, & in Monasterio per praesentes erecto, ita ut illae ibidem se transferre, ac perpetuo, vel ad tempus eidem Ordinario loci beneficium permanere, & si alterius Ordinis fuerint, se in habitu, & Regularibus Institutis ejusdem Ordinis S. Hieronymi conformare possint, & debeant introducendi: pro doctrina vero, institutione, educatione, nec non directione morum, ac gubernio Virginum in dicto Collegio pro tempore degentium tres Moniales aetate, moribus, & rerum peritia conspicuas ex Monasterio per praesentes erecto, postquam illud sufficienti Monialium numero fultum fuerit, in idem Collegium, ubi illae ex tunc quoad vixerint, seu ita Ordinario loci expedire visum fuerit, resideant, ac praedictis Virginibus, ipsique Collegio, una videlicet pro Rectrice, altera vero pro Magistra, & tertia pro Assistente, ac alias juxta praescriptum dictorum Statutorum possint, introducendi, & eis, seu earum aliqua, vel aliquibus de cedentibus, vel ad Monasterium ipsum redeuntibus alias illius Moniales eorum loco sufficendi, ceteraque omnia alia, & singula ibidem faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, procurandi, & exequendi, quae similes Patroni, & etiam generales Ministri, alique Superiores quorumcumque Ordinum in Monasteriis Monialium sibi subiectis de Jure, vel consuetudine, seu ex privilegio, vel auctoritate dicti Concilii, ac alias quomodolibet facere, gerere, exercere, procurare, & exequi possent, & poterunt quomodolibet in futurum plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem: Item auctoritate, & tenore similibus, etiam perpetuo concedimus, & elargimur: iterum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, etiam decernimus.

§. 9. Postremo ad augendam, tam Virginum Collegii, & Monialium Monasterii construendorum hujusmodi, quam ceterorum fidelium religionem, devotionem, & animarum salutem eisdem Virginibus, & Monialibus, quae vere poenitentes, & confite, ac Sacra Communionem refectae, Collegium, & Monasterium praedictum ingrediendi, die prima earum ingressus, ac tam illis, quam universis, & singulis utriusque sexus Christianidelibus vere poenitentibus, & confessis, ac Sacra Communionem refectis, qui

Hac prima vice sex Moniales ex aliis Monasteriis se lectas illuc introducendi;

Et tres in Collegium Praedictum.

Ceteraque omnia faciendi quae aiorum Ordinum Superiores suis in Monasteriis facere possunt

Indulgentias Ecclesie, seu Cappellae Monasterii &c. applicat.

qui Collegii, & Monasterii predictorum Ecclesiam, seu Cappellam, postquam conf...

Preferentiam exequutores deputat.

§. 10. Quocirca dilectis filiis curia caularum Camera Apostolice Generali Auditori, nec non Decano, & Archidiacono...

Contestatio talis.

§. 11. Non obstantibus fel. record. Bonifacii PP. VIII. Predecessoris nostri, quae cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim...

nec non Monasteriorum, & Ordinis huiusmodi iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quocumque...

Clausula penalos.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum absolutionis, approbationis, confirmationis singulorum Decretorum, suppletionis, erectionis, substitutionis, applicationis, approbationis, Indulti, Constitutionis, deputacionis, singularumque concessionum, elargitionum, mandati, derogationis, voluntatis predictorum infringere, vel ei ausu temerario contraire...

Dat. die 21. Februarii 1597. An. VI.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo sexto Nono Kalendas Martii Pontificatus Nostri Anno sexto.

Ere-

CXLVI.

Ex Regis. in Dec. lreos.

Ereccio Domus ad Ecclesiam S. Mariae de Scala in Regione Transtiberina de Urbe pro Fratribus Carmelitis Discalceatis Italiae, quae quidem Domus una cum Conventu S. Annae, & Monasterio Monialium Januen. disjunguntur a Congregatione Hispanica ejusdem Ordinis, & immediate Romano Pontifici subjiciuntur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Sacrarum Religionum in Ecclesia Dei pie, sanctoque institutarum propagationem, & incrementum, sincero desiderantes affectu, ea libenter concedimus, quae ad propagationem, & incrementum huiusmodi salubriter in Domino conspiciuntur expedire.

Causae concessae Domus de qua in Rubrica.

§. 1. Sane cum in Italia praeter Monasterium, seu Collegium S. Annae Januen., nullum aliud extet Monasterium, neque Conventus, aut Domus Ordinis Fratrum Carmelitarum Discalceatorum nuncupat., qui Ordo ad primitivae Regulae Ordinis Carmelitarum praescriptum in Regnis Hispaniarum institutus, sanctitatis fama redoleat, ac suaves in Vineam Domini, ad Populorum ejus salutem, & spiritualem consolationem, fructus afferat; Cumque si in Alma Urbe nostra alia ejusdem Congregationis Domus erigeretur, magno propterea fructus ad Dei laudem, & animarum salutem inde proventuros esse, sperandum sit;

Concessio.

§. 2. Nos Ordinem ipsum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & quoruncumque Privilegiarum, Indultorum, concessionum, & gratiarum, tam spiritualium, quam temporalium eidem Ordini Fratrum Carmelitarum, etiam per modum communicationis, & extensionis, ac alias quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam concessorum, ac Literarum Apostolicarum desuper expeditarum tenores praesentibus pro expressis habentes, supplicationibus dilecti filii nostri Dominici Tituli S. Gryfogni Presbyteri Cardinalis Pinelli nuncupat. totius Ordinis Fratrum Carmelitarum apud Nos, & Sedem Apostolicam Protectoris, inclinati, unam Congregationis praedictae Fratrum Carmelitarum Discalceatorum Domum in Urbe praedicta in Ecclesia S. Mariae de Scala, in Regione Transtiberina sita, vel in alia Ecclesia, in quacumque Urbis Regione posita, per ipsos obtinenda, ad Dei laudem, & ipsius Congregationis propagationem, separatam tamen, & divisam, ut infra, a praedicta Congregatione Hispaniarum, perpetuo, auctoritate Apostolica, tenore praesentium erigimus, & institimus, ac in ipsa Domo, Ordinem Fratrum Carmelitarum Discalceatorum, perpetuo introducimus, ac ipsius Domus pro tempore Religiosis in perpetuum, ut habitu, & Regula, at-

que Instituti praefatae Congregationis Hispaniarum, citra tamen illius subjectionem, in omnibus, & per omnia se conformare, ac illius Statutis, & Constitutionibus per Nos sub die 29. Februarii Anni 1592., Pontificatus Nostri Anno primo, confirmatis, nec non quibuscumque privilegiis, Indultis, concessionibus, exemptionibus, Immunitatibus, prerogativis, favoribus, Indulgentiis, & aliis gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, supradictae Hispaniarum Congregationi, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praedictam quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis, aut alias quomodocumque concessis, confirmatis, & innovatis, uti, ac frui, & gaudere, perinde, ac si eidem Domui per Nos erectae, ejusque futuris Religiosis nominatim concessae fuissent, possint, & valeant, ac debeant, concedimus, & indulgemus, ac mandamus, statuis, & ordinamus.

Communicatio Privilegiorum, quibus gaudet Congregatio Hispanica.

§. 3. Eandem tamen Domum, nec non etiam praedictum Monasterium, seu Collegium S. Annae Januen., nec non Monasterium Monialium de Jesu Maria nuncupat. ejusdem Ordinis Civitatis etiam Januen. cum omnibus iuribus, & pertinentiis eorum, ex nunc ab omni subjectione, obedientia, superioritate, & dependentia Praepositi generalis, & Consultae, ac caeterorum Religiosorum Congregationis praedictae Hispaniarum, posthac perpetuo eximimus, separamus, & segregamus, ipsamque Domum Urbis, & Collegium, seu Monasterium Sanctae Annae, ac Monasterium Monialium de Jesu Maria Januen. praedicta invicem unimus, & incorporamus.

Exemptio ejusdem Domus, Collegii Sanctae Annae, & Monasterii Monialium de Jesu Maria nuncupat. a superioritate Praepositi Generalis dicitur Congregatio Hispaniarum.

§. 4. Haec a Congregatione Hispaniarum praedicta, ad nostrum, & Sedis Apostolicae beneplacitum separata, & sejuncta esse, itaut Congregatio praedicta in ea nullam habeat jurisdictionem, superioritatem, aut actionem, nec ulla inter eos communicatio sit, aut esse censetur, neque in Capitulis, electionibus, aut aliis quibuscumque actibus tam publicis, quam privatis ipsius Congregationis Fratres in Domo, & Monasterio, seu Collegio praedictis, nec vicissim Domus, & Monasterii, vel Collegii praedictorum Fratres in Congregatione praedicta vocem activam, & passivam habeant, aut aliquo modo se intromittant, Domumque Urbis praefatam, & Collegium, seu Monasterium Sanctae Annae, nec non Monasterium Monialium de Jesu Maria Januen., Nobis, & Apostolicae Sedi immediate subiecta, sub protectione dicti Dominici Cardinalis, quamdiu vixerit, absque alia dependentia, subiectione, & subordinatione, aliorum quoruncumque tam Ordinis Carmelitarum, Mitigatorum nuncupat., quam etiam aliorum Carmelitarum Discalceatorum ubicumque tam in Italia, quam extra in quacumque mundi parte existentium, existere, & esse, ac fore: ac irritum, & inane, quidquid fecus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel

Et ab eadem Congregatione separatio.

Statuta nonnulla ad ex- cuseodam, quorumque Congregationis Hispanice in Monasteriis Italiae.

vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

§.5. Ceterum, ut pax, qua Religiosos maxime decet, in hisce Congregatione, ac Domo, & Collegio, & seu Monasteriis praefatis praecipue servetur, auctoritate, & tenore praedictis, statuimus, & ordinamus, ac in virtute sanctae obedientiae praecipimus, & mandamus, ut nullus eorum Religiosorum per se, vel interpositam personam, Congregationis, seu Domus, & Monasterii, vel Collegii huiusmodi vicissim Religiosos aliquo modo molestare, perturbare, vel inquietare, aut in illorum visitationem, correctionem, & reformationem sese quoquomodo immiscere, aut alia, quae ad iurisdictionem, vel superioritatem aliquam attinent, attentare, ac Congregationem praefatam, ac Domo, & Collegium, ac Monasteria huiusmodi, quae omnino separata, & distincta esse volumus, praesumat. Nullus quoque huiusmodi Religiosus de Congregatione Hispaniarum, ad Domo, seu Collegium, nec vicissim de Domo, & Collegio praefatis ad Congregationem praefatam se transferre, neque Congregationis fugitivus, vel expulsi, aut apostata in Domo, vel Collegio, nec vicissim Domo, & Collegio praedictorum, in Congregationem praedictam admitti, & recipi valeat: quod si fecerit, scienter, vel ignoranter fieri contigerit, translatio, receptio, & admissio huiusmodi nullius roboris, vel momenti existat, & ipse receptus statim ejici debeat: Religiosi quoque Domo, & Collegii praedictorum Congregationis Hispanicae, illiusve Provinciarum, Conventuum, aut singularium personarum negotia in Romana Curia, vel alias sine licentia Praepositi Generalis, & Definitoris, seu Consultae ipsius Congregationis Hispaniarum, tractare, aut Religiosos ejusdem Congregationis Hispanicae sine huiusmodi licentia huc venientes in eorum Domoibus recipere non possint.

Cardinali Dilectissimo Monasteriorum, Italicae regni.

§.6. Quia vero nonnulla praedictae Religionis Carmelitarum Discalceatorum statuta per Sedem Apostolicam, ut praefertur, confirmata, praecipue ea, quae gubernii modum respiciunt, in Domo, & Collegio, Monasteriisque praefatis nequeunt observari, & multa quoque pro diversitate Locorum, prout ratio postulat, expedit statui, & ordinari: propterea Nos praedicto Dominico Cardinali Praefectori, ut adhibitis aliquibus ex gravioribus, & prudentioribus dicti Ordinis Fratribus, nunc in Italia existentibus per ipsum eligendis, re mature considerata, circa Domo Urbis praefata, per Nos erectae, ac Collegii, seu Monasterii Sanctae Annae, & Monasterii Monialium de Jesu Maria Januen. regimen, & gubernium, omnia disponere, Constitutiones praedictas, juxta tamen dicti Ordinis instituta, declarare, & in iis, in quibus opus fuerit, addere, immutare, aut etiam mutare, ac alia de novo condere, prout in praefatis omnibus, secundum Deum, pro strictiori Regula observantia, magis conspexerit expe-

dire: concedimus quoque, & indulgemus, ut, de licentia ipsius Dominici Cardinalis, Novitii pro nunc extra Capitulum, capta informatione, & approbata per vota secreta Capituli Domo, in qua recipi debent, de licentia tamen dicti Dominici Cardinalis, seu nostra, ad habitum praedicti Ordinis recipi, & admitti valeant.

§.7. Decernentes praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae, vel de quocumque alio defectu, etiam ex eo, quod omnes interesse habentes vocati non fuerint, notari, argui, impugnari, aut ad terminos juris, seu in jus, vel controversiam revocari posse; Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula pro huiusce Congregationis licentia.

§.8. Non obstantibus pia memoriae Bonificii Papa Octavi Praedecessoris nostri, qua cavetur expresse, ne qui Fratrum Mendicantium professores loca ad inhabitandum recipere, seu recepta mutare audeant, aut praesumant, absque dictae Sedis licentia speciali, de prohibitione huiusmodi expressam mentionem faciente, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon erectionibus dictorum Monasteriorum Sanctae Annae, & de Jesu Maria, ac etiam ipsorum foundationibus, & bonorum ubivis locorum existentium, dotationibus, in quibus fortasse cavetur, ut bona dictorum Monasteriorum, vel aliquorum ex ipsis, ipsorum Monasteriorum sint, si, & quatenus eadem Monasteria sub superioritate Praepositi Generalis, & Consultae Congregationis Regnorum Hispaniarum existant, & dicti Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inferrentur, praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrationum

§.9. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Fides dandi transumptis.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Martii 1597. Pontificatus nostri Anno VI.

Die die 20. Martii 1597. An. VI.

Con-

Ex Reg. in Sec. lreco.

Concessio Ecclesiae Sanctorum Quadraginta Martyrum de Urbe in Regione Pinax Confraternitati Stigmatum S. Francisci.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

IN his nostrae auctoritatis partes pro nostra pastoralis sollicitudine libenter interponimus, per quae Ecclesiarum Almx Urbis nostrae decori, & ornamento, ac eorum Parochianorum animarum cura, simulque Confraternitatum Christianissimum pie institutarum commoditati salubriter in Domino provideatur.

De Consilio Congregationis Visitationis.

§.1. Cum itaque in visitatione Parochialis Ecclesiae SS. Quadraginta Martyrum Regionis Pinax de Urbe per Praelatos visitationis nostrae Apostolicae nuper factae, ipsis visitatoribus expedire visum fuerit, ut animarum Parochianorum cura a praedicta Parochiali Ecclesia ex rationabilibus causis perpetuo abdicaretur, & ad vicinas Ecclesias infra scriptas transferretur, ac Ecclesia praedicta Sanctorum Quadraginta Confraternitati Stigmatum Sancti Francisci nuper dilectorum filiorum nostri Bartholomaei Diaconi Cardinalis Caelii, & Nobilis Viri Federici etiam Caelii Dacis Aque Spartae fratrum germanorum opera in Urbe praedicta pie instituta perpetuo concederetur.

Cura animarum in hac Ecclesia suppremitur.

§.2. Nos in praemissis, ut par est, auctoritatem nostram interponere volentes, ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, ac de Apostolica potestate plenitudine curam animarum dilectorum filiorum Parochianorum ejusdem Ecclesiae Sanctorum Quadraginta Martyrum ab eadem Ecclesia perpetuo separamus, dismembramus, & abdicamus, atque suppremitur, atque curam animarum huiusmodi inter Ecclesias etiam Parochiales Sanctae Luciae ad apothecas obscuras nuncupate, Sancti Stephani del Casco vulgo nuncupat, ac Sanctae Mariae de Monterone perpetuo dividimus, & distribuimus hoc modo: Domo nimirum, quae in via recta, quae tendit ad Ecclesiam Clericorum Societatis Jesu, in Platea Aleria nuncupata consistunt, dictae Ecclesiae Sanctae Luciae Domo vero, quae sunt secus viam, ante nimirum dictam Ecclesiam Sanctorum Quadraginta, & quae... eidem Ecclesiae Sanctorum Quadraginta supradicti S. Stephani, reliquas autem tres Domo e Regione, seu conspectu praedictae Ecclesiae Sanctorum Quadraginta postas incipientes ab Arcu, seu fornice Mutinorum ad viam rectam ad Caesarios tendentem, Sanctae Mariae de Monterone respective cum eorum habitatoribus pro tempore perpetuo patere concedimus, & assignamus: Ac Domo supradictas, sicut praemittitur, designatas reliquis earundem Ecclesiarum Parochiis in perpetuum unimus, & incorporamus.

Aliisque Ecclesiis vicinis juxta divisionem hic statutam.

tus, jura, obventiones, & emolumenta quaecumque supradictae olim Parochialis Ecclesiae Sanctorum Quadraginta (non tamen incerta ex exercitio curae animarum provenientia) una cum habitatione Domo e jusdem Ecclesiae dilecto filio Gabrieli Marefco moderno ipsius Ecclesiae Rectori, quoad vixerit, reservamus, illumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta praedicta propria auctoritate, ut prius, percipere, exigere, & levare, ac usui, & habitatione praedictarum Domo frui, & gaudere, nec desuper a quoquam quavis auctoritate molestari, perturbari, vel inquietari posse decernimus. Post illius vero obitum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta huiusmodi ex nunc prout extunc, & e contra in duas partes perpetuo dividimus, & separamus, ac unam Hospitio pauperum Sacerdotum praedictae Ecclesiae Sanctae Luciae, & alteram partes huiusmodi Ecclesiae Sanctae Mariae de Monterone perpetuo applicamus, & assignamus, itaut liceat Rectoribus praedicti Hospitii, ac dictae Ecclesiae Parochialis Sanctae Mariae de Monterone fructuum, reddituum, proventuum, jurium, & obventionum praedictorum pro rata possessionem libere apprehendere, eaque perpetuo exigere, percipere, & levare, ac in eorundem Hospitii, & ipsius Sanctae Mariae Ecclesiae, ac Rectoris usus, & utilitatem convertere.

Fructus, qui praesenti Rectori ad sui vitam reservantur.

Post eius mortem, ut hic dividendi.

§.4. Insuper paramenta, & ornamenta ecclesiastica, quaecumque, & qualiacumque sint, inter Ecclesiam Parochialem Sanctae Mariae de Monterone praedictam, & Confraternitatem Stigmatum dividi debere decernimus.

Paramenta, quae, & ornamenta dividenda.

§.5. Praeterea Ecclesiam ipsorum Sanctorum Quadraginta Martyrum una cum eius Domoibus praedictis, salvo usufructu dicti Gabrieli ipso vivente, a cura animarum liberam, & exemptam praedictae Confraternitati Stigmatum, itaut ipsius Confraternitatis Confratres illam reparare, & restaurare, in eaque Oratorium eorum extruere, ac erigere, nec non ibidem eorum Congregationes facere, ac pietatis opera ipsi Confraternitati incumbenda exercere libere, & licite possint, perpetuo concedimus, & assignamus, ac donamus, & elargimur: ipsamque Confraternitatem in possessionem Ecclesiae, & Domoibus praedictarum ex nunc auctoritate praesentium inducimus, ac ipsius Confraternitatis Confratribus, ut possessionem huiusmodi libere apprehendere, ac perpetuo retinere, ac in Ecclesia praedicta praemissa omnia facere, & exequi valeant, cujusvis licentia desuper minime requisita, licentiam, & facultatem impetuntur.

Ecclesia vero Confraternitati S. Stegna- rium conceditur.

§.6. Decernentes praemissa omnia, & singula perpetua, valida, & efficacia fore, & esse, nec a quoquam quavis auctoritate fungente ullo unquam tempore quovis praetextu retractari, impugnari, invalidari, vel annullari, praesentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut inten-

Clausula.

§.3. Fructus tamen, redditus, proven-

intentionis nostrae, vel alio defectu etiam ex eo, quod interesse habentes, vel praetendentes vocati, & auditi non fuerint, notari, redargui, vel impugnari, aut in jus, vel controversiam revocari nullo modo posse: sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, vel interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Vicario Urbis data commissio praedicta exequendi.

§.7. Quocirca dilecto filio nostro in Alma Urbe Vicario per praesentes committimus, & mandamus, quatenus praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, solemniter per se, vel alium, seu alios publicans, ac Parochialium Ecclesiarum praedictarum Rectoribus, nec non Gabrieli, & Confraternitati praedictis, prout quemlibet ipsorum concernunt, in praemissis efficacis defensionis praesidio assistens faciat auctoritate nostra illos, illorumque respective effectu pacifice frui, & gaudere, & si aliquam inter eos de, & super illis differentiam oriri contingat, eam summarie, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicii omnino, & quacumque appellatione remota terminare curet: Contradictores quoslibet, a praemissis non parentes per censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contractuum

§.8. Non obstantibus nostris, si opus sit, de unionibus committendis, vocatis quorum interest, ac exprimendo vero valore etiam alterius Beneficii, cui aliud uniri peteretur, nec non Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permittis fieri prohibentis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiarum, & Confraternitatis praefatarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alla roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentis, & literis Apostolicis illis, eorumque respective Rectoribus, & Guardianis, ac personis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Confraternitas singulis annis quatuor libras cereae albae Ecclesiae S. Marci persolvere debet.

§.9. Volumus autem, ut dicta Confraternitas in signum, quod dicta Ecclesia Sanctorum Quadraginta Martyrum sit filialis Collegiatae Ecclesiae S. Marci... & in illius... recognitionem singulis annis in festo S. Marci Evangelista, quatuor libras cereae albae laboratae eidem Collegiatae Ecclesiae Sancti Marci omnino dare teneatur.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 27. Martii 1597. Pontificatus nostri Anno VI.

CXLVIII.

Declaratio Paragraphi Qui vero Cap. 6. Sess. 25. de Reform. pro Capitulo Ecclesiae Corduben.

Ex Regest. in Secret. Brev. An. VI.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem dubia quaecumque circa Decreta Concilii Tridentini suborta declarare, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

Exordium.

§.1. Cum itaque, sicut pro parte dilectorum filiorum Capituli Ecclesiae Corduben, Nobis nuper expositum fuit, Ven. Frater Episcopus Corduben, eas dictae Ecclesiae dignitates, quae administrationem cum jurisdictione habent, obtinentes in Cap. 6. Sess. 25. de Reform. §. Qui vero non obtinent, dignitates a Concilio Tridentino praeservari, reliquas vero dignitates obtinentes eo Decreto minime comprehendendi praetendat, & propterea praedicti Capitulum nostram desuper declarationem desiderent.

Causa declarationis.

§.2. Nos illorum iustis, ac devotis supplicationibus in hac parte inclinati, de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium ejusdem Concilii Tridentini interpretum consilio, harum serie declaramus, praefatum §. Qui vero praeservare tam dignitates, quibus annexa est administratio cum jurisdictione, quam illas, quae ex consuetudine Ecclesiae pro dignitatibus habentur.

Declaratio.

§.3. Sicque ab omnibus censei, ac ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Clausula.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 21. Aprilis 1597. Pontificatus nostri Anno VI.

Dat. die 21. Aprilis 1597. An. VI.

CXLIX.

Confirmatio Decreti Congregationis Concilii, & Episcopi Cassanen. super reductione Sacerdotum Capituli Sancti Juliani de Castro Villare Cassanen. Dioecesis.

Ex Regest. in Secret. Brev. An. VI.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex ea suae confirmationis robore communiter libenter consue-

Exordium.

saevit, quae a locorum ordinariis pro Ecclesiarum decore, & ecclesiasticarum personarum commoditate provide ordinata sunt, prout in Domino salubriter conspicitur expedire.

Episcopus Cassanen. numerus Sacerdotum huic Ecclesiae interventum ad 20. reducat.

§.1. Expositum siquidem Nobis nuper fuit pro parte dilectorum filiorum Capituli, & Cleri Ecclesiae Sancti Juliani Terrae Castri Villaris Cassanen. Dioecesis, quod cum in praedicta Ecclesia numerus Sacerdotum ex communi massa viventium nimium auctus esset, ut modica cuique ex dicta massa portio obvenire posset, bon. mem. Audoenus Episcopus Cassanen. seu illius tunc existens in spiritualibus Vicarius Generalis in executionem literarum Congregationis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacri Tridentini Concilii interpretum, numerum Sacerdotum in Ecclesiis receptivis moderari, & praeservari jubentium, numerum Sacerdotum praedictae Ecclesiae Sancti Juliani tunc ad triginta ascendendum ad numerum viginti, sine tamen praedicti Sacerdotum tunc viventium, & ex dicta massa participantium reduxit, dictumque numerum viginti Sacerdotum sufficientem, & necessarium esse pro Ecclesia praedicta, illiusque Parochianorum necessitate, & commoditate declaravit, & quoad usque Clerus dictae Ecclesiae ad eum numerum praefinitum reductus non esset, nullum in confortium, ac ad praedictae mensae participationem recipiendum, ac receptum ejusmodi esse veluti intrusum in dicta portione decrevit, prout ex tunc ejecit, & intrusum declaravit, ac inter dictum numerum Sacerdotum portiones massae communis dividi mandavit: Cum vero dicti Sacerdotes ad numerum viginti praefinitum reducti fuissent, si deinde unum, vel plures mori contingeret, tunc in mortuorum loca alius, vel alii Sacerdotes expectantes, ut supranumerari, qui Ecclesiae praedictae in minoribus, & in sacris ordinibus infervissent, & ab eorum origine Parochiani dictae Parochiae extitissent, dictaeque Ecclesiae Parochiali ab Ordinario adscripti fuissent, quique in ordine seniores essent, ipso jure, ipsoque facto, ad portionem vacantem, seu portiones vacantes admittendos, & recipiendos esse mandavit, & alias prout in ipsius Audoeni Episcopi, seu eius Vicarii decreto plenius dicitur contineri.

Capitulum hujusmodi reductionem per se confirmari.

§.2. Cum autem Capitulum, & Clerus praedicti pro majore dicti Decreti firmitate, & limitationis, seu reductionis numeri Sacerdotum hujusmodi robore cupiant illa nostrae confirmationis Apostolicae praesidio communiti, Nobisque humiliter supplicari fecerint, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Clemens.

§.3. Nos igitur literarum dictae Congregationis, nec non decreti praedictorum tenores praesentibus pro expressis habentes, ipsosque Capitulum, & Clerum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac singulares illorum personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & inter-

dicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, reductionem, & limitationem numeri viginti Sacerdotum in praedicta Ecclesia, ac alia in praedicto decreto contenta, & inde sequuta quaecumque Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque Apostolicae confirmationis robur adiciamus, omnnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus.

Clausula.

§.4. Decernentes praemissa omnia, & singula perpetuo firma, & valida fore, ac praedictum numerum viginti, cum ad illum redacti fuerint dicti Sacerdotes, nullo unquam tempore quovis praetextu augeri posse; Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cassanen. Episcopo committitur praemissorum exequutio.

§.5. Quocirca Ven. fratri Episcopo Cassanen. per praesentes committimus, & mandamus, ut praemissa omnia, & singula firmiter perpetuo observari curet, & faciat.

Obstantium derogatio.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ecclesiae Sancti Juliani juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 10. Maii 1597. An. VI.

CL.

Statuitur poenas malefactorum in Civitate Bononiensi deponendas esse tantum poenas Depositarios Rev. Camerae Apostolicae, qui pecunias solvant descriptas in tabella, quae inferitur.

Ex Regest. in Secret. Brev. An. VI.

Dilectis filiis hereditibus quondam Antoniae Mariae, & Joannis Baptistae de Scappis Bononiens., modernis, & pro tempore existentibus Camerae nostrae Apostolicae in Civitate Bononiensi. depositariis.

Regist. An. VI.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. CUM, sicut accepimus, poena malefactorum Civitatis nostrae Bononiensis, contra formam Constitutionis scilicet re-

Poenae malefactorum non deponerentur poenas Depositariorum.

cordat. Sixti Papae V. Praedecessoris nostri, disponentis, quod pecunia huiusmodi poenarum, non nisi in manibus Camerae Apostolicae Depositariorum solvi possint, in manus diversarum particularium personarum deveniant, in magnum Camerae nostrae Apostolicae, & vestrum etiam praedictum.

§.2. Nos praemissis opportuno remedio occurrere volentes, ac praedictae Constitutionis tenorem praesentibus pro expresso habentes, eidemque Constitutioni inherentes, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, dilectis filiis nostro, & Sedis Apostolicae nunc, & pro tempore existenti in dicta Civitate Bononien. Legato, seu eius Vice-Legato, ac Gubernatori, & aliis quibuscumque Officialibus, & Iustitiae Ministris praecipimus, ac mandamus, ut poenas huiusmodi malefactorum, posthac in manibus vestris, & pro tempore existentium dictae Camerae in Civitate Bononien. depositariorum dumtaxat, integre persolvi curent, & faciant, nec illas ad manus cujuscumque alterius personae, quovis praetextu, causa, & occasione devenire permittant, aut faciant, alioquin contra ipsos per Cameraam Apostolicam ad restitutionem earum pecuniarum, quas ad aliorum manus devenire fecerint, seu permiserint, sub poenis in dicta Constitutione Sixti V. contentis, procedi possit.

§.3. Praeterea vobis committimus, & mandamus, ut ex eisdem pecuniis, & aliis ad Cameraam nostram spectantibus, quae ad manus vestras pro tempore devenerint, solutiones ordinarias, & extraordinarias, juxta tabulam a Nobis subscriptam, cujus tenorem inferius describi volumus, quolibet mense, & infra annum, etiam ad simplicia Legati, seu Vice-Legati, aut Gubernatoris praedicti pro tempore existentis mandata, faciatis, quas in vestris computis, per eandem Cameraam, ejusque Ministros vobis bonas fieri volumus, & mandamus, declarantes, sic nostrae mentis, & voluntatis existere, ac ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam dictae Camerae Praesidentes, Clericos, ac Thesaurarium nostrum generalem, Sanctaeque Romanae Ecclesiae Camerarium, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Tabula autem solutionum faciendarum haec est, videlicet.

Tavola de Pagamenti ordinarj, et extraordinarj, che doveranno fare i Depositari della Camera Apostolica in Bologna ogni mese, e fra l'anno conforme a detta Tavola, e per semplici mandati di Legati, Vice-Legati, o Governatori di Bologna pro tempore.

All' Illustrissimo, e Reverendissimo Signore Legato di Bologna, ogni principio

di mese si debbano pagare per sua provisione dal Depositario della Rev. Camera, lire 850., e la Decima di tutto quello, che si farà incamerato il mese innanzi.

Al Medico del Torrione il mese lire 30.

Al Mastro delle Poste il mese lire 21.5.

Al Monaldino Cancellario a conto di sua provisione, e per carta, ed inchiostro per la Segreteria del Vice-Legato, e per la Cancellaria il mese lire 21.5.

Al Cappellano del Torrione il mese lire 20.

Al Barbiero del Torrione il mese lire 8.

Al Guardarobba di Palazzo il mese lire 8. 10.

Allo Spazzatore dell' Appartamento di sopra del Palazzo il mese lire 4.

Per Cera, che si abbrugia per servizio della Cappella di Palazzo ogni mese lire 8.

E parimente al Cappellano del Torrione per quella, che si abbrugia per la Cappella di detto Torrione il mese lire 3.

Alli due Sotto-Auditori del Torrione per loro provisione ordinaria per ciascuno, lire 21.5.

Infra l' Anno.

Ad ogni Natale per distribuzione in elemosina scudi 100. da bolognini 83. lo scudo, lire 415.

Il medesimo a Pasqua di Resurrezione lire 415.

Di ogni Giustiziato, si pagano al Bargello scudi 5., al detto il viaggio, e spese di condurre sino ad Imola li destinati alla Galera, secondo il solito.

Al Guardiano del Torrione, si pagano li Passi, che si danno ai poveri Carcerati, quali nelle visite si rilasciano gratis, o contro de' quali si eseguisce qualche giustizia secondo il solito: si pagano altri Mandati straordinarj, che d' ordine de' Signori Padroni si rimettono a Roma, o si vanno a levare ai Confini: E spedizioni de' Corrieri, Staffette per servizio del Governo, e che sieno per servizio di Nostro Signore, ed altri mandati per varie occorrenze, per servizio della Giustizia, e non altrimenti.

§.4. Ultra supradictas vero solutiones, alia mandata quaecumque, nisi de expresso ordine Thesaurarii nostri generalis per vos persolvi volumus; & si forte per vos, sine huiusmodi ordine persolvantur, vobis in eadem Camera bonas nequaquam fieri debere decernimus: mandamus etiam, ut illi omnes, quibus aliqua pecuniae poenarum, & condemnationum malefactorum persoluta fuerint, infra unum mensem ab intimatione praesentium illis faciendam, computandum, eorum rationes, & computa ad Cameraam Apostolicam transmittere, eaque jurare teneantur, alioquin contra eos rigorose procedi possit, super quo illis speciale praecipitum per Vice Legatum dictae Civitatis fieri mandamus.

§.5. Praetereatam praesentes, quam praedictam tabulam manu nostra subscriptam, in libris Cancellariae Bononien. registrari, & postea vobis consignari, & apud vos remanere debere mandamus: vos vero ad cal-

Mandatum Ministeri Justitiae in Civitate Bononien. ut eas ad formam Constitutionis Sixti Quinti per d. Depositarij deponi faciant sub poenis huiusmodi.

Solutiones per d. Depositarios ex huiusmodi pecuniis faciendae.

Sine Thesaurarii Camerae Apostolicae mandatis aliae solutiones fieri nequeant.

Praesentes litterae in libris Cancellariae Bononien. registranda.

easdem praesentes, & praedictam tabulam, prima vice, qua rationes, & computa in Camera Apostolica exhibueritis, in eadem Camera praesentari, & registrari facere teneamini.

Obstantium detogatio.

Dat. die 10. Maii 1597. An. VI.

Ex Reg. in Secret. Breve.

Procurator.

Exorta controversia inter Philippum Regem, & Abbatem Generalem Congregationis de Alcobatia super Jurisdictione super nonnulla Monasteria.

eorum reformatorem, possessionem habebant, eo quod clar. me. Reges Portugalliae ipsius Philippi Antecessores Juripatronatus eorumdem supradictorum Monasteriorum ad praedicti Ordinis favorem libere cesserant, ex alia partibus, controversia maximo cum ejusdem Congregationis dispendio, & incommodo verterit, tandem pro bono pacis ad evitandos disturbatos litium, quae subsequi potuissent, anfractus, & duobus eventus, & graviores sumptos in prosecutione litium necessario faciendos, ad transactionem, & concordiam sub nostro, & Sedis Apostolicae beneplacito, Philippus Rex per dilectum filium Laurentium Monzam Homem ejus assistentem ad hoc cum sufficienti facultate deputatum, ac Abbas Generalis praedictus nomine, & auctoritate ad hoc sibi nominatim facta totius Congregationis praedictae devenerunt, & super ea Instrumentum celebrarunt, quod dilecti filii Abbates, & Conventus singulorum Monasteriorum praedictorum per alia Instrumenta, ac idem Philippus Rex per suas literas respective approbarunt, & ratum habuerunt, prout in eisdem Instrumentis, & provisione regali, quorum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius dicitur contineri, statuentes, ordinantes, & inter se concordantes, sub nostro tamen, & Apostolicae Sedis beneplacito, quod Abbas Generalis praedictus suo, & suorum successorum, nec non dictorum Monasteriorum Abbatum nomine consentiebat, quod ex redditibus praedictorum Monasteriorum quingenti Cruciatum in perpetuum annuum pensionem Regiae Cappellae Ulixbonen. applicarentur, centum videlicet Cruciatum pro unoquoque ex Monasteriis praedictis: quoniam vero Congregatio duo ex dictis Monasteriis adhuc non possidebat, eo quod in alio S. Petri das Aguias nuncupato esset perpetuus Commendatarius, in alio vero S. Mariae de Fiaes appellato perpetuus Abbas; solutio pensionis istorum duorum Monasteriorum non inciperet, nisi postquam illa vacarent, & Congregatio Sanctae Mariae de Alcobatia praedicta in ipsorum, & illorum fructuum possessione existeret, aliorum vero trium Monasteriorum pensionis solutio a die Nativitatis Domini anni nonagesimi quinti principium daturae inciperet, ut commode huiusmodi pensio responderet fructibus colligendis a die Sancti Joannis Baptistae praeteriti anni 1594. quae eodem die S. Joannis anni 1595. completeretur. Deinceps vero praedicta pensio eodem modo per duas aequales solutiones praestaretur a die videlicet Nativitatis, & S. Joannis cum hac conditione, quod pensio ipsa esset libera, & exempta ab omnibus oneribus, & subsidiiis: atque ad omnia Abbas Generalis praedictus suo, & suorum successorum, ac Praelatorum, & Conventuum dictorum Monasteriorum nomine, consensum praestitit, promisitque se intra mensem a die celebratae concordiae huiusmodi computari omnium Abbatum, & Conventuum istorum quinque Monasterio-

CL I.

Committitur Collectori Portugalliae, ut confirmet concordiam initam inter Philippum Regem, & Congregationem B. Mariae de Alcobatia Ordinis Cisterciens. Portugalliae, & praesertim assignationem Pensionis perpetuae 500. Cruciatorum Cappellae Regiae Ulixbonensis super fructibus quorundam Monasteriorum ejusdem Congregationis.

Dilecto filio magistro Ferdinando Taberna in utraque Signatura Nostra Referendario, spoliatorum, ac Jurium Camerae nostrae Apostolicae debitorum in Portugallia, & Algarbiorum Regnis Collectori Generali.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Romani Pontificis providentia circumsperta Ecclesiarum, & Monasteriorum quorumlibet commodis, quantum cum Domino potest, consulere ludet, & ideo quaecumque pro similibus Monasteriorum utilitate inter eorum superiores, & Catholicos Reges concordata sunt, & transacta, Apostolicae auctoritatis praesidio communitur non respuit.

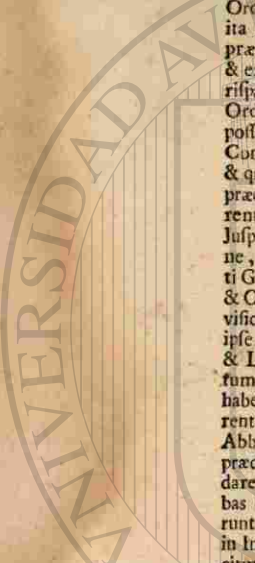
§.1. Nusquam siquidem charissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliae, & Algarbiorum Regis Catholici, ac dilectorum filiorum Abbatis Generalis, & totius Congregationis Beatae Mariae de Alcobatia Ordinis Cisterciens. nominibus Nobis expositum fuit, quod cum alias interdictum Philippum Regem, seu ejus Regiam Coronam Portugalliae pretendentes Juspatronatus in Sanctae Mariae de Aguiar, & Sancti Petri das Aguias Diocesis Lamacen., & Sancti Christophori de la Foes, & Beatae Mariae de Maceiradas Vicen. Diocesis, & ejusdem Beatae Mariae de Fiaes Bracharen. Diocesis ejusdem Congregationis ex privilegio Apostolico sibi competere, vel fundatione, aut dotatione ex una, & ipsos Abbatem Generalem, & Congregationem pretendentes eadem Monasteria libera esse, & ad ipsius Ordinis electionem spectare, prout alia Monasteria reformata, quorum Monasteria-

Transactio inter partes iura est.

Conventumque, ut Abbas Generalis annua pensio non Cruciatorum Regiae Cappellae Ulixbonen. portaret.

Philippus rex...
Philippus rex...
Philippus rex...

Parces concordiam...

Pontificiam...

rum consensum: Prædictus vero Doctor Laurentius Monzam nomine Philippi Regis prædicti, tamquam ejus Assistentis asserbat, quod dictus Rex tam suo, quam Regum suorum Successorum nomine desisteret ab omnibus Jure, actione, & præensione, quam modo aliquo habebat, aut habere poterat tam ratione literarum Apostolicarum, quam aliqua alia in Juribus patronatus, & Jure præsentandi Abbates in prædictis quinque Monasteriis, & in unoquoque illorum, cui Juri cedebat, renunciabat, illudque donabat, & totum in Abbatem Generalem, Ordinem, & Congregationem prædictos ita transferebat, ut ex tunc in perpetuum prædicta quinque Monasteria essent libera, & exempta ab omni opere, subjectione, Inquisitione, & presentandi, prædictusque Ordo ad illa suos Prælatos eligere libere posset, & valeret, sicut in cæteris prædictæ Congregationis Monasteriis facere solebat: & quod ad hunc effectum, & ut ea omnia prædicta modo, & forma aliorum reformarentur, cedebat, donabat, & transferebat Jus patronatus hujusmodi, cum declaratione, quod idem Laurentius Monzam Abbati Generali prædicto, & aliis ipsius Ordinis, & Congregationis Patribus daret unam provisionem Philippi Regis prædicti, per quam ipse, sicut inter ipsos Abbatem Generalem, & Laurentium prædictum erat concordatum, approbaret, confirmaret, & ratum haberet: quam quidem provisionem Laurentius ipse intra mensem a die, qua sibi Abbatum, & Conventuum Monasteriorum prædictorum consensus daretur computat, dare promisit, ac alias tam ipse, quam Abbas Generalis prædictus fecerunt, statuerunt, ordinarunt, & concordarunt, prout in Instrumento desuper confecto, latius dicitur contineri.

§.2. Quibus omnibus cum omnium, & singulorum Abbatum, & Conventuum Monasteriorum prædictorum expressus accederet consensus, sicut per Abbatem Generalem prædictum promissum fuerat idem Philippus Rex per suas speciales literas in forma provisionis, & mandati, omnia, & singula, quæ inter Abbatem Generalem, & Laurentium ejus Assistentem prædictos transacta, & concordata fuerant, ut præfertur, similiter approbavit, & ex certa scientia confirmavit, eo modo, & forma, ac cum omnibus clausulis, & conditionibus, quibus per prædictos transacta, & concordata fuerant, declaravit, statuit, & ordinavit, prout in ipsis literis latius etiam continetur.

§.3. Cum autem tam Philippus Rex, quam Generalis, & alii Abbates Congregationis, & Monasteriorum prædictorum respective, atque adeo universa Congregatio prædicta cupiant, concordiam, & transactionem, ac instrumenta, & literas prædictas Apostolicæ auctoritatis munimine roborari: Nobis propterea Philippus Rex per ejus Coronæ Portugallie in Romana Curia Agentem, Generalis vero, & alii Abbates, & Congregatio prædicti per eorum similiter

in Romana Curia Procuratorem Generalem humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.4. Nos igitur controversias omnes super præmissis exortas perpetuo extinguentes, nec non Generalem, & alios Abbates, ac singulares ejusdem Congregationis personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Tibi per presentes mandamus, ut si per diligentem informationem præmissa veritate niti repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, ut prædictas transactionem, & concordiam, Instrumenta, & literas, omniaque, & singula in illis contenta, salvo infrascriptis, & dummodo tamen pensio 500. ducar. non excedat quartam partem fructuum Monasteriorum prædictorum, auctoritate Apostolica perpetuo confirmes, & approbes, illisque perpetuè, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicias, ac omnes, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, suppleas, ac tam Philippum Regem, ejusque Successores Portugallie, & Algarbiorum Reges, quam Abbates, & Conventus, ac universam Congregationem prædictos ad omnium, & singulorum præmissorum, prout eos respective concernunt, observationem ex nunc perpetuo teneri, & obligatos fore, nec ab his quovis pretextu, causa, vel occasione quovis modo resistere posse: si que per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublati eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernas.

§.5. Volumus etiam, ut cum primum Monasteria Beata Marie de Plas Bracharen, & S. Petri das Aguias Lamacen. per obitum Abbatum, & Commendatariorum perpetuorum ea ad præsens obtinentium, respective vacaverint, idem Philippus, vel ejus Successor Portugallie, & Algarbiorum Rex prædictam Congregationem in eorundem Monasteriorum, & cujuscumque illorum respective possessionem, itat deinceps in perpetuum per Abbates triennales ejusdem Congregationis professos, prout alia ipsius Congregationis Monasteria, regantur, immittere, ipsaque Monasteria ipsi Congregationi libera tradere teneantur, alioquin presentes nullæ sint.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & si opus sit regula nostra de præstando consensum in pensionibus, ac Ordinibus, & Congregationibus, ac singulorum Monasteriorum prædictorum,

ClementCol...
ClementCol...
ClementCol...

Injunxit Phil...
Injunxit Phil...
Injunxit Phil...

Derogate con...
Derogate con...
Derogate con...

Assignat temp...
Assignat temp...
Assignat temp...

Dat. die 24...
Dat. die 24...
Dat. die 24...

Ex Regol. in...
Ex Regol. in...
Ex Regol. in...

Procurator...
Procurator...
Procurator...

Deleat per...
Deleat per...
Deleat per...

storum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum cuivis, seu quibusvis ex prædictis, aut aliis quibuscumque personis sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, & cum quibusvis clausulis, & decretis quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis specialibus, specificis, & de verbo ad verbum expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.7. Volumus autem, quatenus dicta concordia per te, ut præfertur confirmetur, ut dicta Congregatio pensionem prædictam nomine illorum Monasteriorum, in quorum possessione existit, a die confirmationis per te faciendæ, ratione vero aliorum Monasteriorum a die habitæ post eandem confirmationem possessionis tantum, & non alias solvere teneatur.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 24. Maii 1597. Pontificatus nostri Anno VI.

CLII.

Prohibet, quominus aliquo titulo insigniti possint eligi ad Magistratum, & Dignitates Civitatis Bononiensis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

P Aterna de Nostris, & S. R. E. subditis cura, & sollicitudo a Nobis exigit, ut que ad ipsorum pacem, & quietem pertinent, queque ad Civitatum Nobis, & Sedi Apostolicæ subiectarum, prosperum regimen conferunt, ea matura consultatione adhibita quam primum statuamus, & Statuta ab omnibus, quorum interest, diligenter observari mandemus.

§. 1. Cum itaque ad communis boni, & publice tranquillitatis in Civitate Nostra Bononiensi. conservationem, que ex prudenti Officialium delectu, atque ex recta, & æquabili Magistratum administratione pendet, plurimum interfit, ut Civis ad Reformatorem Status libertatis, & regiminis ejusdem Civitatis munus, quod præcipuum existit, quodque assiduam, & diligentem operam requirit, nec non ad alia Magistratum dictæ Civitatis, illiusque locorum,

ac Terrarum officia ibidem imposterum assumendi a cæteris omnibus tam suarum, quã alienarum rerum curis, quibus quandoque implicantur, prorsus liberi sint, atque immunes, quo commodius, & expeditius in commissorum sibi munerum tractatione, summa cum animorum concordia ad publicam utilitatem versentur. Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac Nostra perpetuo valitura Constitutione, omnes, & singulos Cives dictæ Civitatis, tam originarios, quam ex privilegio, etiam in forma amplissima obrento, vel obtinendo, qui Marchionatus, Ducatus, vel Principatus titulo, & nomine censentur, seu decorati sunt, aut posthac censentur, sive decorabuntur, etiam si Marchionatus, Ducatus, vel Principatus, quos obtinent, seu in futurum obtinebunt, extra dictæ Civitatis districtum, in locis Nobis, & Sedi Apostolicæ mediate, seu immediate subiectis, aut alibi ubicumque existant, seu in futurum existent, ac etiam si Marchionatum, Ducatum, & Principatum nomina, & titulos a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, seu etiam forsitan a Nobis impetraverint, & obtinerint, aut deinceps impetraturi, & obtenturi sint, nec non eos quoque, qui Comitatus, seu Baronias, aut alias temporales Jurisdictiones extratamem S. R. E. Status, seu Ditionis temporalis fines obtinent, seu obtinebunt, aut quibuscumque Principibus, etiam Imperatori, Regibus, Rebuspublicis, Ducibus, & alio quocumque titulo etiam speciali nota digno insignitis inserviunt, aut inservient, vel ab iis dignitates, gradusve, aut annuas pensiones super fructibus Ecclesiasticis ad eorum nominationem sibi Apostolica auctoritate reservatas, obtinent, seu obtinebunt, vel salaria, & stipendia quovis modo ab eisdem recipiunt, sive imposterum recipient, aut in eorum Curis, Dominiis, & Ditionibus Officia, munera, vel Magistratus exercent, aut posthac exercent, etiam si cum Nostra, & Sedi Apostolicæ licentia, prædictas dignitates, & gradus, nec non pensionum reservationes ab eadem Sede, seu a Nobis jam obtinerint, vel deinceps obtenturi sint, ac etiam si alia prædicta cum eadem licentia fecerint, posthac ad Reformatorem Status libertatis, & regiminis munus, nec non ad Vexilliferatus, Antianorum Tribunatus plebis, seu Confalonieratus Populi, aut quoscumque alios ejusdem Civitatis Magistratus, nec non ad Capitaneatus, & Potestatis locorum, seu Terrarum Territorii dictæ Civitatis, Officia utilia nuncupata nominari, per scrutinia eligi, & electos confirmari, in imburationibus, ut vocant, de novo faciendis imposterum poni, vel imburari, extrahi, seu alias deputari, & assumi nullo modo posse: durante vero imburatione illorum videlicet Officialium, qui imburari consueverunt, jam facta, si quos ex prædictis per presentem Nostram Con-

Decretum, de quo in Rubrica.

Constitutionem ab hujusmodi muneribus, & Officiis exclusis hactenus forsitan in ea positus, vel imbutis, extrahi contigerit, eorum nomina statim atque extracta fuerint, lacerari, seu aboleri, & eorum loco alios non exclusos extrahi debere, auctoritate Apostolica tenore presentium perpetuo statuimus, atque decernimus.

Titulo aliquo insigniti ad officia huc expressa inhabilitantur.

§. 2. Nec non eosdem Marchiones, Duces, & Principes, ac etiam Comites, & alios superius expressos ad Reformatoris Status libertatis, & Regimini dictae Civitatis munus, ac ceteros Magistratus, aliaque Officia, & munera ejusdem Civitatis imposterum obtinere, prorsus inhabilitamus, ac inhabiles, & incapaces facimus, & declaramus.

Legato, Vice-Legato, &c. committitur presentis decreti executionem.

§. 3. Quocirca dilectis filiis Nostro, & Sedis Apostolicae in eadem Civitate Bononien. de Latere Legato, seu ejus Vicelegato, aut Governatori nunc, & pro tempore existenti, in virtute sanctae obedientiae iniungimus, omnibus vero, & singulis Reformatorebus ejusdem Status libertatis, ac Regimini dictae Civitatis presentibus, & futuris, sub privationis dicti Officii Reformatoris, nec non Magistratum, Dignitatum, & Officiorum per eos quovis modo obtentorum, ac perpetuae inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda, ac pecuniariis Nostro, & Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio declarandis, & ipso facto incurren., aliisque etiam inferius describendis poenis districte precipimus, ne aliquos Marchiones, Duces, Principes, aut etiam Comites, vel alios superius expressos, & inferius exprimendos ad Reformatoris ejusdem Status libertatis, & Regimini dictae Civitatis munus, cum pro tempore vacaverit, nec non ad ceteros Magistratus, aliaque munera, & Officia supradicta, cum de illis provisio facienda erit, posthac Nobis, seu Romano Pontifici pro tempore existenti, nominare, seu ipsi respective eligere, confirmare, imbutare, extrahere, aut alias deputare, assumere, recipere, vel admittere possint, & debeant, seu quovis colore, vel praetextu audeant, vel praesument.

Presentis Constitutionis in qua libertas electionis Officialium, legitima.

§. 4. Ceterum, ut praesens Nostra Constitutio perpetuis futuris temporibus ad plenam eorum, ad quos spectat, notitiam deducatur, & ab omnibus inviolabiliter observetur, Motu, scientia, & potestatis plenitudine simul statuimus, & ordinamus, nec non Reformatorebus ejusdem Status libertatis, ac Vexillifero iustitiae, & Antianis dictae Civitatis nunc, & pro tempore existentibus sub eisdem poenis mandamus, ut praesentes Nostras literas priusquam novi Reformatores, nec non etiam Vexillifer, & Antiani, ac praefati Magistratus, & Officialia, cum nimirum officium Reformatoris vacaverit, vel cum aliorum Magistratum, & Officialium provisio facienda erit, statuta, & praefixis temporibus de more, nominentur, eligantur, imbutentur, & extrahantur respective toties, quoties nominationes, electiones, imbutationes, seu extractiones fient, in loco ad hoc solito, &

confecto, alta, & intelligibili voce legi, & omnibus similiter, ad quos pertinet, insinuari cum effectu faciant.

Examinandus, qui an electi sint in ea cum praesenti.

§. 5. Ac insuper in quacumque nominatione, electione, imbutatione, extractione, & assumptione ad hujusmodi Magistratus, munera, & officia pro tempore facienda diligenter inquirent, an personae per ipsos tunc nominandae, eligendae, imbutandae, extrahendae, & assumendae, in praesenti Nostra Constitutione comprehensa sint, & ad dictum Reformatoris Officium, atque ad ceteros Magistratus, aliaque munera, & Officia dictae Civitatis obtinenda, habiles, & capaces existant, nec ne.

Electiones, si factae sunt, callentur.

§. 6. Et nihilominus Nominationes, electiones, confirmationes, scrutinia, imbutationes, extractiones, seu alias deputaciones, & admissiones ad Reformatoris ejusdem Status libertatis Officium, & ceteros Magistratus, aliaque munera, & Officia dictae Civitatis, de quibuscumque personis contra praesentem nostram Constitutionem tenorem, & formam faciendas, ex nunc, prout ex tunc, si, & postquam factae fuerint, & contra, revocamus, annullamus, cassamus, & irritamus, ac revocatas, nullas, cassas, & irritas esse, & fore, ac pro talibus ab omnibus haberi, censeri, & reputari.

Poenae contra inobedientes.

§. 7. Omnes vero, & singulos Reformatores ejusdem Status libertatis, ipsi quoque adeo regimem dictae Civitatis quascumque personas, in praesenti nostra Constitutione exclusas, aliquo tempore, & quovis modo nominantes, eligentes, seu extrahentes, ultra poenas supranominatas etiam facultate, & potestate nominandi, eligendi, imbutandi, & extrahendi, ac alias deputandi, & assumendi, si quam singuli, aut omnes simul forsitan habent, eo ipso perpetuo privamus, ac privatos fore decernimus.

Cives, qui officiorum obtinendorum sunt capaces, si aliquos titulos postea obtinuerint, ad ea inhabiles declarantur.

§. 8. Insuper eos etiam Cives, qui Reformatoris ejusdem Status libertatis Officium, aut aliquos Magistratus, vel munera, & officia praedicta nunc obtinent, aut imposterum obtinebunt, si Marchionatus, Ducatus, & Principatus, tam in Statu temporali Sanctae Romanae Ecclesiae, quam extra illum, aut etiam si Comitatus, vel aliam temporalem Jurisdictionem extra dictam Ditionem Ecclesiasticam, & quod in familia sua jam sint, aut ad eos quocumque Jure pertineant, deinceps acceperint, assequuti fuerint, seu alias quovis modo habuerint, quive aliquibus ex dictis Principibus interfuerint, vel ab eis dignitates, gradus, aut pensiones super fructibus Ecclesiasticis ad eorum nominationem obtinuerint, sive ab illis salaria, vel stipendia quomodolibet receperint, aut in eorum Curis, Dominiis, & Ditionibus Officia, munera, vel Magistratus exercerint, ut praesertur, eo ipso Reformatore ejusdem status libertatis Officio, ceterisque Magistratibus, Muneribus, & Officiis obtentis privamus, ac ad alios, vel alia deinceps obtinenda, sicut ceteros superius nominatos, perpetuo pariter inhabilitamus, ac privatos, & inhabiles fore, & esse statuimus.

Præ-

Prout etiam qui ea aliquo modo procuraverunt.

§. 9. Praeterea, ut de cetero Reformatore ejusdem Status libertatis Officium, vel ceteri Magistratus, aliaque Munera, & Officia ejusdem Civitatis personis virtute praeditis, & meritis, ac fide erga Apostolicam Sedem praesentibus, ut par est, deferantur, & ut omnis ambitionis occasio in iis procurandis, & obtinendis intercludatur, quoscumque alios Cives dictae Civitatis, qui pro ejusdem Reformatore Officio, & ceteris Magistratibus, aliisque Muneribus, & Officiis superius expressis a Nobis, ac dicta Sede obtinendis, sive alias adipiscendis, ad Principium quorumcumque Imperiali, Regali, aut quacumque alia dignitate fulgentium, secularium, patrocina, & favores confugerint, vel iis sponte delatis, aut ab aliis, ipsiis, procuratis, usi fuerint, tam ad ea, quae tunc petierint, quam ad ceteros Magistratus, aliaque Munera, & Officia dictae Civitatis imposterum obtinenda, perpetuo pariter inhabilitamus, ac inhabiles, & incapaces facimus, ac pro inhabilibus, & incapacibus ab omnibus haberi, & reputari.

Clausula pro hujus Constitutionis firmitate.

§. 10. Praesentes quoque literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut infringi, retractari, procurari, usi fuerint, nec non, iisdem praesentibus derogari nullo modo posse, ac concessas pro tempore derogationes, nullas, & invalidas, ac nullius roboris, vel momenti similiter fore, & esse, nec cuiquam suffragari, ac subreptitias, & obreptitias, & contra mentem Nostram, ac Romani Pontificis pro tempore existentis semper extortas fuisse; Siquae ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate fungentes, sub lata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & desiniri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis ac ejusdem Civitatis Bononiae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis ipsi Civitati, Reformatorebus ejusdem Status libertatis, & Regimini dictae Civitatis, ac forsitan ipsis Marchionibus, Ducibus, & Principibus, Comitibus, Baronibus, & aliis praefatis, & quibuscumque personis in genere, vel in specie, ac sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quae

vis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides danda transumptis.

§. 12. Volumus autem, ut praesentium transumptis etiam impressis manu Notarii publici, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra habeatur, quae praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Dat. die 29. Julii 1597. An. VI.

Datum Roma apud S. Marcum sub Anno Piscatoris die 23. Julii 1597. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

CLIII.

Confirmatio Donationis cujusdam annui redditus ab Episcopo Seguntino sanctae Domini Matritensi FF. Ordinis Sanctissimi Trinitatis Redemptionis Captivorum, Provinciae Castellae ad effectum duos Presbyteros in Oppido Algerii sustentandi, cum aliis conditionibus ab eodem Episcopo appositis.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX omnibus christianae charitatis officiis, quibus aeterna salus per gratiam Dei comparatur, illa Redemptori nostro Jesu Christo vel maxime placere credimus, per quae infelices captivi in suis necessitatibus, & spiritualibus, & temporalibus adjuvantur. Quare Nos ea, quae propterea pie facta, & ordinata fuisse dicuntur, ut firma, & illibata persistant, libenter approbamus.

Quam gratia sit Deo opus Redemptionis.

§. 1. Nuper siquidem ad Nos perlatum est, quod Venerabilis Frater Laurentius Episcopus Seguntinus animadvertens, multos Christianos ex omni Natione captivos in Oppido Algerii, & aliis Africae partibus, sub potestate Turcharum, Maurorum, & aliorum infidelium existere, ac multa spiritualia, & temporalia pati detrimenta, & si in illis partibus adessent nonnulli Sacerdotes, qui eosdem captivos, & verbo, & opere consolarentur, hi viam veritatis retinentes, nec propter longam consuetudinem, nec vite acerbitatem, qua diris ibi cruciatibus conteruntur, in infidelitatis errores prolaberentur: Quibus causis dictus Laurentius Episcopus permotus, & adductus, & praemissis prospicere anxie procurans, dotavit, seu instituit unam perpetuam memoriam redditu annuo ducentorum, & quinque millium morapetinarum monetae Hispaniarum, quos ad rationem viginti millium pro quolibet millenario a charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Rege Catholico super redditibus Gabelle Civitatis Cordubensis emit, cum facultate redimendi, ac pacto, quod

Seguntinus Episcopus quendam annuum redditum Fratris Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum Provinciae Castellae tradidit pro Captivis redimendis.

Lau-

1597.

Laurentius Episcopus percipiat dictos redditus quolibet anno, incipiendo a die prima mensis Januarii anni a Nativitate Domini 1595. & quod possit illos in vita, vel mortis articulo transferre, cedere, & dare cuicumque maluerit pio operi, vel particulari persone, prout in instrumento privilegii Regii desuper sub datum Madridii, videlicet, 11. mensis Octobris, anni a Nativitate Domini 1594., vel alia veriori data plenius continetur, ac utendo predicta facultate, & licentia, dictos annuos redditus transulit, cessit, dedit, donavit, & assignavit in proprietate, ac in possessione Ordini, & Religioni Fratrum Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, Provinciae Castellae, & signanter, ac in specie Fratribus Domus Oppidi Madridii, dicti Ordinis, Toletanae Diocesis, ad effectum, ut illos expendant modo, & forma infra scriptis.

§. 2. In primis, ut Religio, & Ordo Sanctissimae Trinitatis huiusmodi debeat, & teneatur in perpetuum habere, & retinere duos Professores dicti Ordinis, & in Presbyteratus Ordine constitutos in dicto Oppido Algerii in Africa, seu Mauritania, seu aliis illarum partium Infidelium locis assidue commorantes, qui sint probatae vitae, & conversationis, viri periti, seu Theologi, & ad praedicandum verbum Dei, confessionesque peccatorum Christianifidelium audientias, aliaque Sacramenta Ecclesiastica ministranda, ut idonei, & sufficientes tam a Superioribus dicti Ordinis, quam ab Episcopo Diocesani, in quorum Civitatibus, seu Diocesis, tempore eorum Missionis degerint, approbati fuerint, & hos ultra illos Fratres, quos vocant Redemptores, & quos eadem Religio ad illas partes pro negotio Redemptionis Captivorum destinare solet. Utque dicti duo Fratres teneantur, & debeant Confessiones sacramentales omnium, & quorumcumque utriusque sexus Christianifidelium in illis Partibus in misera servitute detentorum, ac in futurum detinentorum, & tam in eorum vita, quam in mortis articulo sacramenta ecclesiastica ministrare, eosdemque in Sancta Fide Catholica, & Apostolica, ac in Christiana pietate instruere, & erudire, seu continere, & conservare, & vacillantes confovere, & confirmare, lapsos reducere, & ad eandem fidem revocare, ac Societates, & Confraternitates, videlicet Sanctissimi Nominis Jesu Christi, & Rosarii Beatissimae semper Virginis Dei Genetricis, ubi commode poterunt, instituire, & erigere. Ac, ut, etiam si praedicti Fratres Redemptores ad partes Hispaniarum revertantur, ipsi nihilominus Fratres ad hoc speciale opus missi, in illis partibus remanere, & assidue diversi teneantur, ac, ut commendent praedictis Captivis, & detentis Christianifidelibus, ut aliquas preces, seu orationes pro dicto Laurentio Episcopo, vel post ejus obitum, pro ejus anima, recitent, seu effundant ad Dominum. Et propterea dicta Religio, ex praedictis redditibus du-

Sequentes ad- dit conditiones.

Ut duo Presbyteri semper Algerii commorantur.

Quia Sacramenta Captivis administrantur.

UNIV

Et haec de causa eidem Ordinis 500. ducatos assignat.

Applicatio aliarum summari in alios priorius.

Administratores huius Legati ab Hispaniarum Rege nominandus.

Summa in Captivorum subsidium expendenda.

centorum, & quinque millium morapetitorum, percipiat, & habeat quolibet anno in perpetuum trecentos ducatos monetae Hispaniarum, ita tamen, quod si, aliquando dicta Religio voluerit dictis duobus Fratribus committere negotium Redemptionis Captivorum, id facere possit: nec non, ut residuum dictorum ducentorum, & quinque millium morapetitorum, quod remanebit, deductis praedictis trecentis ducatis, illud habeat, & percipiat dicta Religio, illudque modo, & forma infra scriptis expendere teneatur, videlicet, quod Domus dicti Oppidi Madridii, quolibet anno habeat, & percipiat decem mille morapetinos pro labore, & cura, quam habere debet exigendi, & recuperandi dictos redditus annuos ducentorum, & quinque millium morapetitorum, illosque custodiendi in una capsula, vel theca, quae habeat tres claves, quarum una penes Superiorem dictae Domus, altera vero penes unum Fratrem nominandum, & ad id deputandum per ceteros Fratres dictae Domus: tertia vero penes Administratorem praesentem, vel in futurum ab ipso Philippo Rege, vel in ejus Corona successore nominandum pro negotio Redemptionis Captivorum existere, & custodire debeant, alii vero duodecim mille morapetini quolibet anno deservire debeant, videlicet decem mille pro salario dicti Administratores, & bis mille pro mercede Notarii illius temporis, quo se in recipiendis, & solidandis, seu liquidandis computis istius pii operis, consumserint, & quod nihil possint recipere, si prius dictas rationes, & computa non receperint, & solidaverint, seu liquidaverint. Et, ut melius pium hoc opus exequatur, & adimpleatur, ex tunc illud posuit sub protectione, & manutentione dicti Philippi Regis, ut ipse mandet, & faciat illud exequi, ac computa praedicta recipi, liquidari, seu solidari, ut praefertur, & reliqua ad executionem, firmitatem, validitatem, & perpetuitatem dicti pii operis, & dotationis necessaria, & opportuna. Praeterea, ut reliquas pecunias remanentes, usque ad integram summam dictorum reddituum ducentorum, & quinque millium morapetitorum, deductis praedictis ducentis ducatis, & praedictis viginti duobus millibus morapetinis, dicti duo Fratres, qui pro executione dotationis, & donationis huiusmodi pro tempore assidue residere teneantur apud dictum Oppidum Algerii, & partes Infidelium in subveniendis necessitatibus dictorum Captivorum fidelium aegrotantium, & aliorum extremam, seu urgentem necessitatem habentium, habito respectu solius majoris necessitatis, expendere debeant: utque similiter ipsi Fratres, ex praedictis pecuniis, expendere teneantur totum illud, quod opus fuerit expendi pro solvenda mercede, seu lucro Judaeis, vel aliis Infidelibus quibuscumque, qui a Turcis, & aliis Pyraetis emerint captivos pueros, & puellas Christianas, illosque dictis Religiosis, vel Redemptoribus, occasione, seu ratio-

ratione alicujus mercedis, vel lucri, secreto revendere solent, quos pueros, & puellas captivos a praedictis Infidelibus eorum Dominis, alias haberi, seu redimi non possent. Ac, ut ultra praedictos annuos redditus ducentorum, & quinque millium Morapetitorum, dicti Fratres, durante vita dicti Laurentii Episcopi, habeant quolibet anno alios trecentos ducatos monetae Hispaniarum, quos expendere teneantur, & debeant in Redemptionem huiusmodi puerorum captivorum minoris aetatis, quos praedicto, vel alio modo redimere poterint, animadvertentes semper redimere illos, qui in majori periculo extiterint, ut a Christiana fide non deficiant, & quod in hac redemptione puerorum captivorum exponantur dicti trecenti ducati pro alimentis dictorum duorum fratrum ut supra relictorum, pro illo tempore, quo dicti fratres apud Algerium, vel alium Africa locum in praedicto ministerio non fuerint, vel illa pars, quae decurrerit pro rata illius temporis, quo ibidem commorari desierint. Quodque in praedicta redemptione puerorum, expendatur etiam id, quod supererit ex relictis ad subveniendum necessitatibus captivorum, si quid aliquando supererit. Ad haec, quod supra dicta domus oppidi Madridii teneatur, & debeat reddere rationes dicto Administratori nominato, & nominando ab ipso Rege, de dictis trecentis ducatis assignatis pro alimentis praedictis duobus fratribus, qui apud infideles commorari debent, ac etiam de pecuniis illis supra deputatis ad subveniendum necessitatibus captivorum. Quodque dicti duo Fratres, seu Religiosi teneantur ad id ex illis partibus mittere veram relationem, & certam fidem, seu attestationem, quod dictas pecunias exposuerint in necessitates dictorum captivorum; nec non, quod si dictum residuum non sufficiat ad redimendum unum captivum, possit illud cum quolibet alio pretio conjungi, & poni pro redemptione dictorum puerorum captivorum minoris aetatis. Praeterea, quia intentio dicti Laurentii Episcopi est, quod dicti captivi habeant, & recipiant huiusmodi beneficium cum illa majori commoditate, qua fieri possit, voluit, & ordinavit, quod dicta Religio habeat, & percipiat dictos redditus, illosque distribuatur modo, & forma, & illis conditionibus superius, & inferius expressis: interim, & quoad apud dictum Algerii Oppidum non erit aliqua Domus, aut Conventus, quovis alio nomine nuncupata, sive Congregatio aliquorum Presbyterorum, & Clericorum secularium, seu quorumvis ordinum regularium, in qua ab infidelibus commorari permittantur, qui etiam ab eisdem infidelibus permittantur docere praedictam Fidem Catholicam, ac Sacramenta Ecclesiastica ipsis captivis ministrare: nam, cum primum huiusmodi Domus, aut Conventus, seu Congregatio Presbyterorum, & Clericorum dictum officium facere, & institutum servare, & implere permissa fuerit, dictus Laurentius Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Redemptio puerorum per eos facienda.

Ratio Administratores reddenda.

Usque dum hic Ordo aliquam Domum Algerii obtineat, summa hic expressam alteri Congregationi, qui ibi domum habeat, debet solvere.

Episcopus voluit, & ordinavit, quod tunc dicta Religio Sanctissimae Trinitatis dictos redditus ducentorum, & quinque millium Morapetitorum, deductis prius ex illis secularis, sive mercedibus supra dictis Administratores, & Notarii praedicti, teneantur, & debeant realiter, & cum effectu dare, tradere, & consignare praedictae Domui, aut Conventui, seu Congregationi, si omnes redditus praedicti fuerint necessarii ad sustentationem, & ministerium praedictorum Presbyterorum, & Clericorum secularium, seu regularium in domo, Conventu, seu Congregatione praedicta existentium, vel etiam partem illam, quae ad eorumdem huiusmodi sustentationem, & ministerium fuerit necessaria, ut praefertur, qui quidem facere debeant, & teneantur omnia, & singula, quae a praedictis Fratribus, seu Religiosis Sanctissimae Trinitatis fieri, & exerceri debere superius dictum est: ac etiam praedictum residuum in huiusmodi necessitatibus dictorum captivorum, & aegrotantium, ac pro redimendis pueris praedictis expendere, & erogare debeant, & ita fiat, & observetur, sive huiusmodi Domus, Conventus, aut Congregatio ad tempus, sive in perpetuum apud praedictum Algerii Oppidum esse permittatur, vel illius Presbyteris, seu Clericis secularibus, vel regularibus in ea degere, & praemissa facere concessum, seu permillum fuerit, ipsis dedit, & donavit id, quod supererit ex redditibus praedictis ducentorum, & quinque millium Morapetitorum, illosque de manibus dicti Administratores, & Conventus Sanctissimae Trinitatis Madridii, quolibet anno habeant, & recipiant ad effectum superius declaratum: ac quod dicti Administrator, & Conventus studeant, eisdem redditus ad partes illas, cum majori illa commoditate, & minori impensa, qua possint, remittere, & destinare. Quod si aliquod dubium oriarur, illud praedictis Administratores nominatus a Rege declarare possit, ac id, quod declaraverit, observetur, ac ejus conscientiam gravavit, ut semper arbitret, & declarare teneatur id, quod fuerit utilius ipsis captivis, & huius pii operis perpetuitati. Ac, ut in eventum, in quem praedictum Algerium de manibus infidelium eriperetur, ita quod de cetero captivi fideles ibidem non detineantur, non propterea hoc pium opus cessare debeat, quinimo praedicta Religio debeat exercere praedictum ministerium in alio Africa loco, in quo fuerint Redemptores dictorum captivorum, & quod in dicto loco teneatur observare omnes illas conditiones, quas superius dictum est observari debere apud ipsum Algerium, ac ibidem distribuere omnes illos redditus, quos distribuere debent apud Algerium supra dictum, observando omnia ad unguem, prout per praesentes dispositum est fieri debere apud dictum Algerii Oppidum, & quod in dicto loco faciendum, aut distribuendum erit, fiat, & distribuatur sub dispositione, & ordinatione dicti Administratores: & si in dicto, aut alio huiusmodi

Si Algerium in Christianorum potestate fuerit, ea summa alibi in Africa pro eodem Redemptio opere infundenda.

modi Africa loco, in quo infideles detineant captivos predictos, fuerit aliqua alia Domus, Conventus, aut aliqua Congregatio Presbyterorum, & Clericorum, seu Religiosorum virorum, tam secularium, quam regularium, ut praemittitur, in perpetuum, vel ad tempus trium, vel plurium personarum ad docendam Fidem Catholicam, & Sacramenta Ecclesiastica ministranda dictis Captivis, tunc, & eo casu, redditus hujus pii operis, aut pars illa, quae necessaria fuerit, ad illorum sustentationem, & ministerium, erogentur, & expendantur, ac reliquum, quod applicatum est ad subveniendum necessitatibus Captivorum, illud Presbyteri, & Clerici, seu viri Religiosi seculares, vel regulares predicti recipiant, & in predictas necessitates erogare, & expendere teneantur; qui, quoad hoc, de hujusmodi administratione acceptis, & expensis, subventionibus factis, & erogatis, supradicto Administratori rationes, seu computa reddere, & quidquid ab illo ordinatum fuerit, pro hujus pii operis observantia, & perpetuitate, illud implere, servare, & exequi teneantur, & debeant eodem modo, quo dicti Religiosi Sanctissime Trinitatis facere, & exequi, toto illo tempore, quo hoc pium opus sub eorum potestate extiterit, tenentur, & debent. Praeterea, quod in Domo dicti Oppidi Madridii sit una capsula, aut theca superius dicta, in qua semper sint, & custodiantur Privilegium Regium originale dictorum reddituum, & unum instrumentum authenticum dictarum Capitulationum, tractatum, & scripturarum per domum hujusmodi faciendarum, & praesentes littere nostrae, & aliae quaecumque littere Apostolicae etiam in forma Brevis confectae tam confirmationis, & approbationis hujus institutionis, & dotationis, quam aliarum quarumcumque gratiarum, & indulgentiarum in favorem illius concedendarum, & liber reddituum hujusmodi, & alii libri, in quibus scribantur rationes, & computa dicti operis pii tam acceptorum, quam expensarum predictorum, & rerum, in quibus fuerint consumpti, & distributi, & id, quod ex redditibus predictis quolibet anno supererit, ponatur, & describatur cum redditu anni sequentis, & semper appareat, & manifeste constet de expensis, & erogationibus factis, & de redditibus, qui in predicto pio opere remanent, & supersunt, & liber, in quo describantur captivi, qui fuerunt redempti, cum nota eorum nominum, cognominum, & patriae, & pretium, pro quo quilibet eorum fuerit redemptus, ut de qualibet re habeatur certa notitia, ut equum est. Insuper, quod in camera Ministri Regularis dictae Domus Oppidi Madridii sit una tabula, in qua sit descriptum summarium, & relatio hujus pii operis, ac quod in dicta Camera etiam existat, & colloceatur dicta capsula, sive theca instrumentorum, privilegiorum, litterarum, scripturarum, & librorum predictorum, ut melius omnia custodiantur, & conserventur. Ac, quod quoadcumque ex dicta capsula, sive theca

Capla Matrini constituta, in qua vultu omnia ad hoc usque pertinentia conserventur.

sit extrahenda aliqua scriptura, prius describatur in libro commodatorum, quae scriptura sit, & quis illam perceperit, & extraxerit, & ad quem effectum, ut isto modo non amittatur, & illius debita restitutio fieri possit; Nec non, ut hoc pium opus debite executioni mandetur, & perpetuo conservetur, & manuteneatur, ut oportuerit, ad servitium Omnipotentis Dei, & salutem animarum, dictus Laurentius Episcopus illud posuit sub protectione Regis Hispaniarum, & petiit ab Administratore deputato, & nominato, ac in futurum nominando, & deputando a predicto Rege, pro negotiis Redemptionis Captivorum, ut opus istud recipiat, & teneat sub sua administratione, & quolibet anno inquirat, & intelligat, si hoc pium opus adimpletur juxta praesentem ordinationem, & dispositionem, & illud, quod non fuerit executum, faciat exequi, & provideat, ut nullus sit defectus, ac computa, & rationes petat, & recipiat a Domo Sanctissimae Trinitatis dicti Oppidi Madridii, quomodo, & in quibus rebus fuerint dicti redditus expensis, & erogati, ad quae omnia dictus Laurentius Episcopus dedit, & concessit omnem facultatem, & auctoritatem dicto Administratori, & pro labore illi reliquit predictos duodecim mille morapetinos, quos percipiat, postquam dicta computa receperit, & solidaverit, gratificando Notario de duobus mille morapetinis ex ipsis duodecim mille pro mercede ejusdem Notarii, per cujus acta, computa, & rationes receperit, & solidaverit, & quod dictus Administrator non solum exacte recipiat dicta computa de receptis, habitis, & consumptis, verum etiam principaliter inquirat, qualiter dicti Fratres Sanctissimae Trinitatis faciunt id, quod eis incumbit, mittendo illos Religiosos Sacerdotes, quos mittere tenentur ad Algerium, vel alium Africae locum, & qualiter predictae personae missae ibidem impleant suum ministerium, & quod predictus Administrator provideat in una ex qualibet ex predictis rebus id, quod judicaverit magis expedire, ut istud pium opus debite executioni mandetur, & quod arbitratus fuerit in praemissis magis expedire, in libro decretorum, seu alio describatur. Ac quod Captivi, in quorum Redemptionem predicta pecunia exponi debet modo, & forma predictis, sint, & esse debeant pueri, vel puella: verum si pro redimendis aliquibus Captivis, qui non erunt parvae aetatis, concurrat major, & urgentior necessitas spiritualis, quod tunc in eorum redemptione exponatur dicta quantitas, & semper preferantur Captivi ex Dicecesi Seguntina aliis Captivis, & post hos Captivi naturales ex Ducatu de Fertia, vel ex Marchionatu de Priego, qui sunt status, & dominia Genitorum dicti Laurentii Episcopi, & deficientibus Captivis ex dictis Locis, & Dominis, redimantur in toto, vel parte Captivi naturales ex Regno Castellae, & illi, qui fuerint Vassalli dicti Regis preferantur aliis ex dicto Regno non Vassallis. Ac quod

Totum pium opus Hispaniarum Regi commendatur

Qui Captivi in hoc pio opere sint exacte praesentem di.

quod pro majori firmitate predictorum tam dictus Laurentius Episcopus, quam Fratres Sanctissimae Trinitatis petere, & obtinere debeant confirmationem perpetuam, & irrevocabilem hujus pii operis ab hac Sede Apostolica, & aliquas gratias, & facultates spirituales pro predictis Fratribus, & Captivis, sumptibus, & expensis dicti Laurentii Episcopi, non autem dictae Religionis, ad quod idem Laurentius Episcopus ex tunc se obtulit, & obligavit, nec non, quod eodem modo in his, in quibus pro majori perpetuitate, & executione hujusmodi pii operis erit necessaria approbatio Regia, eodem modo utraque pars illam conjunctim petere debeant expensis dicti Laurentii Episcopi in necessariis, dummodo impetretur, & fiat durante vita dicti Laurentii Episcopi. Praeterea ex pecunia superius deputata ad effectum, ut per manus predictorum Fratrum in Algerio, vel alio Africae loco assistentium, ut praesertur, in rebus superius specificatis, distribui debet, possint emi aliqua paramenta, seu ornamenta Ecclesiastica, & sacra vasa, & calices necessaria ad celebrationem divinorum apud Algerium, seu alium Africae locum, ut supra, & licet spe dictus Laurentius Episcopus pro nunc competenter providit paramenta, & calices necessarios, ut melius prospiciatur necessitatibus predictis, quibus nunc aliter prospici non potest, voluit, & ordinavit, quod occurrente aliqua necessitate dictorum paramentorum, predicti Fratres elemosinas a piis Christianis petant, & de illis provideant necessitatibus Altaris. Ad haec si dictus Philippus Rex, aut ejus in Regno successores redemerint, & retro emerint dictos redditus ducentorum, & quinque millium morapetinarum dotationis istius operis, tunc, & eo casu dictus Administrator a Rege nominatus, & dictus Minister Domus Oppidi de Madrid hujusmodi, recipiant sortem principalem, seu pretium capitale dictae retrovenditionis, illudque deponere teneantur in aliquo loco, donec, & quousque inveniantur aliqua alia res aequivalens, & similis, aut in juribus regalibus, aut in aliis redditibus, qui tantumdem reddant, atque respondeant, & quod Administrator, & Religio predicti pro zelo, & charitate Animarum Captivorum cum omni diligentia, & celeritate perquirere, & indagare teneantur predictam rem similem, & aequivalentem, in qua dictum pretium reinvestiatur, ne hujusmodi pium opus cesset, etiam illud, in quo reinvestitur, recipiat predicta Religio, seu Conventus, praecedente eorum obligatione omnium in praemissis contentorum, ad quorum observantiam se obligate teneantur per scripturam firmam, & validam cum omnibus requisitis, & conditionibus de jure necessariis, cum licentia superioris, & tractatibus etiam de ejusdem superioris licentia factis, & reliquis pro firmiori validitate praemissorum de jure requisitis. Et si infideles propter odium, quod habent contra Fidem Catholicam, & Apo-

Ex eadem pecunia emenda facta supplicata ad Mif. se celebratio. nem &c. necessaria.

Conditiones servatae pro fundi perpetuitate.

stolicam, vel alias, aliquando vendere, vel permutare Christianos Captivos predictos reculaverint, illos transportando ad partes remotiores Africae, seu Barbariae, ut eos facilius a Sancta Fide Christiana apostatare, & avertere, ac ad id compellere possint, quod Deus avertat, tunc, & eo casu, quia cessabit commercium, & negotiatio Redemptionis Captivorum, quod dicta Religio Sanctissimae Trinitatis juxta suum institutum facere tenetur, ac etiam cessabit hoc pium opus, quod in dicto commercio fundatur; quod in tam miserabili eventu, & successu predicti redditus ducentorum, & quinque millium morapetinarum deservire, & converti debeant pro dote alterius pii operis, quod in quadam scriptura per dictum Laurentium Episcopum facta, & subscripta in forma juridica, & authentica ordinatum, & dispositum erit, vel in favorem, & dotem Virginium Orphanarum, seu Cappellaniarum, seu aliorum piorum operum in dicta scriptura expressorum, vel exprimentorum, & cum conditionibus ibidem expressis, nec non, quod futuris temporibus expedire poterit, ut aliquid addi, vel minui, aut magis particularizari debeat in pertinentibus ad firmitatem, & stabilitatem hujus pii operis, vel ad pinguiorem, aut commodiorem subventionem, & auxilium dictorum captivorum, & ad superius disposita, citra tamen substantiae donationis, & dotationis hujusmodi mutationem, vel alterationem; voluit idem Laurentius Episcopus, quod illud, quod ipse, ejus vita durante, & dicta Religio, nec non, post ejus obitum, dictus Administrator, & Religio predicta judicaverint mutare de rebus in praesentibus contentis, citra tamen substantiae hujusmodi pii operis dotationis, & fundationis factae in favorem dictae Religionis, mutationem, & alterationem, talis mutatio subeat eandem vim, valorem, & firmitatem, quas haberet, si praesentibus esset inserta, ac ex nunc, prout ex tunc, & e contra pro inserta habuit, & ei dedit omne robur, quod de jure potuit, & voluit, quod scriptura per ipsam, & dictam Religionem, post ejus vitam faciende, & desuper conscribenda, sint, & custodiantur in predicta capsula, seu theca simul cum praesentibus litteris, ac privilegio regio, & ordinationibus, & mandatis per dictum Administratorem tempore receptionis computorum in executionem hujus pii operis, & in utilitatem captivorum faciendis. Ac, ut dictus Administrator informatus, quo tempore anni melius possit recipere dictas rationes, & computa, & dicti fratres plenius possint scire id, quod apud Algerium, seu alium Africae locum, ut praesertur, factum fuerit in executionem predictorum, tunc decernat, & significet dies, in quibus, quolibet anno, sine defectu recipiat dicta computa, quod si illis diebus occurrat aliquod praesens impedimentum, recipiat dicta computa, & rationes diebus proxime sequentibus, & non impeditis, ita quod nullus annus integer transeat, quin in eo praedicta

Cessante Redemptione Captivorum eadem summa in a la pta opera intantenda.

Ordo Redemp-
tionis Capiti-
vorum debet
se obligare
pro execu-
tione omnium
que a funda-
tore sunt sta-
tura.

computa, & rationes recipiantur, & revi-
deantur. Postremo, quod dictus Laurenti-
us Episcopus declarat, facere dictam dona-
tionem, & dotationem dicto Ordini San-
ctissime Trinitatis in domo dicti Oppidi de
Madrid, hac adjecta conditione, quod ten-
neantur se obligare per obligationem de
jure validam adimplere conditiones, &
omnia in scriptura dictæ dotationis conten-
ta. & ordinata, & non alias, & quod præ-
dicta obligatio, quam religio, & domus
hujusmodi facere debent circa acceptationem
donationis hujusmodi, sit in omnibus,
& per omnia juridica, & legalis, cum li-
centia eorum superiorum, ad se obligan-
dum adimplere prædicta, & ad faciendum
tractatus, & conventiones, & jurare præ-
dictam obligationem, & cum omnibus a
jure requisitis ad validitatem, & firmitatem
obligationis Monasteriorum, & Conventuum,
quodque Religio, & Conventus hujus-
modi se obligant non minuere in toto,
nec in parte aliqua dictos redditus, sed il-
los integros manuteneant, & conferre eo
modo, quo illos recipiunt, sed illos possint
permutare cum aliis annuis redditibus, qui
existant in loco viciniore dicto Oppido de
Madrid, dummodo redditus, & alia bona,
cum quibus fieri contigerit hujusmodi
permutatio, sint in quantitate, qualitate,
& securitate meliores, & utiliores, vel
saltem æquivalentes prædictis annuis red-
ditibus regis, quos recipiunt, & quod præ-
dicta permutatio fiat de consensu, & appro-
batione, & satisfactione dicti Administra-
toris, & quod pro evictione, prædicta
Religio obliget redditus dictæ Domus, seu
Conventus de Madrid, qui, si non suffi-
ciant, obligare teneantur in solidum redditus
alterius Monasterii, seu Conventus, ut la-
tius constare dicitur per publicum Instru-
mentum, per sepelendum Laurentium Epi-
scopum factum, rogatum, & stipulatum
in Civitate Seguntina 9. mensis Julii, anno
a Nativitate Domini 1595., vel alia vero-
ri data, per acta dilecti filii Juliani de Vil-
larurde Scribæ, & Notarii publici dictæ
Civitatis.

Superiores
Ordinis præ-
dicti omnia
acceptant.

§.3. Cum autem scripturam dictæ dota-
tionis, & donationis, capitula, conditiones,
& pacta prædicta in ea contenta, Minister,
& Fratres dictæ Domus Oppidi de Madrid,
precedente licentia Vicarii generalis
dictæ Religionis, & precedentibus tractati-
bus capitularibus dictorum Fratrum, &
Conventus, habita per eos plena notitia
contentorum in dicto Instrumento, accep-
taverint, & approbaverint, & pro illorum
observatione, manutentione, & conserva-
tione dictam domum, & ejus bona præsen-
tia, & futura obligaverint, prout in Instru-
mento publico desuper confecto in dicta
domo, & in ejus Capitulo, & loco capita-
lari sub die 7. Augusti dicti anni, vel alio
veriori die per acta dilecti filii Gundisalvi
Fernandez Notarii dicti Oppidi latius asser-
tetur contineri, pro parte Laurentii Episco-
pi, ac Ministri, & Fratrum prædictorum
Nobis fuit humiliter supplicatum, quate-

Et PP. suppli-
cant pro co-
rati dem con-
firmatione.

nus præmissis robur Apostolicæ confirma-
tionis adicere, aliasque in præmissis opor-
tune providere de benignitate Aposto-
lica dignemur.

Confirmat
Clemens.

§.4. Nos Laurentium Episcopum, &
Ministros, & Fratres prædictos, & eorum
singulos a quibusvis excommunicationis,
suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclē-
siasticis sententiis, censuris, & penis a ju-
re, vel ab homine, quavis occasione, vel
causa latis, si quibus quomodolibet inno-
dati existant, ad effectum præsentium dum-
taxat consequendum harum serie absolven-
tes, & absolutos fore censentes, nec non
instrumentorum, & scripturarum hujus-
modi tenores, perinde ac si de verbo ad
verbum infererentur, præsentibus pro ex-
pressis, & insertis habentes, hujusmodi sup-
plicationibus inclinati, omnia, & singula
Capitula, conventiones, pacta, conditio-
nes, & instrumenta prædicta, ac in eis con-
tenta quæcumque, Apostolica auctoritate,
tenore præsentium, approbamus, & confir-
mamus, illisque perpetue, & inviola-
bilis firmitatis robur adicimus, ac omnes,
& singulos tam juris, quam facti defectus,
etiam substantiales, si qui desuper inter-
venerint in eisdem, supplemus: Sicque per
quoscumque Judices ordinarios, aut dele-
gatos, etiam caesarem Palatii Apostolici
Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesie
Cardinales, sublata eis, & eorum cultibus
quavis aliter judicandi, & interpretandi
facultate, & auctoritate, ubique judicari,
& definitur debere, irritum quoque, & ina-
ne, si secus super his a quoquam, quavis
auctoritate, scienter, vel ignoranter con-
tingerit attentari.

Statuit autem
computa red-
denda esse co-
ram Admini-
stratore, & Vi-
cario Genera-
li Archiepisco-
pi Toletani.

§.5. Volumus autem, & statuimus,
ut in reddendis, seu recipiendis, & soli-
dandis computis, & rationibus dicti pii op-
eris simul cum Administratore prædicto pro
Venerabili Fratre Archiepiscopo Toletano
ordinario, semper intervenire debeat ejus
in spiritualibus Vicarius generalis in ipso
Oppido Madridi residens, sive alia perso-
na ab eodem Archiepiscopo pro tempore
deputanda.

Contraria
tolle.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus,
& Ordinationibus Apostolicis, ac Domus,
& Ordinis prædictorum juramento, confir-
matione Apostolica, vel quavis firmitate
alia roboratis statutis, & consuetudinibus,
privilegiis quoque, indultis, & literis Apo-
stolicis sub quibuscumque tenoribus, & for-
mis, ac cum quibusvis clausulis, & decre-
tis in genere, vel in specie, ac alias in con-
trarium quomodolibet concessis, approba-
tis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si
de illis, illorumque totis tenoribus specia-
lis, specifica, expressa, & individua, non
autem per clausulas generales idem impor-
tantes mentio, seu quavis alia expressio ha-
benda foret, illorum tenores, præsentibus
pro expressis habentes, illis alias in suo ro-
bore permanentibus, hac vice dumtaxat spe-
cialiter, & expresse derogamus, ceterisque
contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus etiam, quod præsentium
tran-

Fides transsum
pms addit.

Dat. die 29.
Julii 1597.
An. VI.

Declaratio
quoad Diaconos
presbiteros.

Declaratio
quoad Diaconos
futuros.

Actum Romæ
apud S. Marcum
die 18.
Augusti 1597.

Ex Regest. in
Secr. Brevis.

Exordium.

Causæ facien-
tæ unionis.

transumptis, manu alicujus Notarii publi-
ci subscriptis, & sigillo dicti Laurentii Epi-
scopi, vel alicujus personæ in dignitate Ecclē-
siastica constitutæ munitis, eadem prorsus
fides adhibeatur, quæ præsentibus adhi-
beretur, si forent exhibite, vel ostense.
Datum Romæ apud Sanctum Marcum
sub Annulo Piscatoris die 29. Julii 1597.
Pontificatus nostri Anno VI.

CLIV.

Quando S. R. E. Cardinales Diaconi, ad
ordinem Presbyteratus transientes, lo-
cum obtineant ante illos Cardinales Pre-
sbyteros, qui post eos ad Cardinalatum
assumpti fuerunt.

§.1. Sanctiss. D. N. D. Clemens Papa VIII.
decrevit, ut qui in præsentibus Card.
Diaconi existunt, si in ordine Diaconatus
per integrum decennium a die eorum pro-
motionis ad Cardinalatum perseverarint,
transientes ad ordinem Presbyteratus, lo-
cum obtinere valeant ante omnes illos Car-
dinales Presbyteros, qui post illos ad Car-
dinalatum assumpti fuerint: dummodo de-
cem saltem Cardinales Diaconi in eodem
ordine remaneant.

§.2. In posterum vero Cardinales Dia-
coni promovendi, eodem privilegio poti-
antur, uno hoc excepto, quod ipsis de-
cennii tempus, non a die quo ad Cardinala-
tum evekti fuerint, sed a die quo ad ordi-
nem Presbyteratus promoveri potuerint,
currere incipiat.

Actum Romæ apud S. Marcum, die
Lunæ decima octava Augusti, millesimo
quingentesimo nonagesimo septimo. In
Consistorio secreto.

CLV.

Unio medietatis fructuum Præposituræ Ec-
clesiæ Hildesheimen. Mensæ Episcopali,
cum confirmatione juris eligendi Præposi-
tum Capitulo, quatenus illi competat, vel
accedat nova concessio: qui quidem ele-
ctus a Sede Apostolica provisionem intra
sex menses debeat obtinere.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto Nobis Apostolice muneris
debito, in his nostræ auctoritatis partes
libenter interponimus, per quæ Ecclē-
siarum præfectorum Cathedralium, eorumque
Præfatum commodis, simulque Catholice
religionis conservationi, & augmento con-
suli, ac alias ejusdem religionis cultui in
Domino expedire conspiciamus.

§.1. Sane cum, sicut accepimus, Mensæ
Episcopalis Hildesheimensis exiles ad-
modum nunc fructus percipiat cum ejus bo-
na pro majori parte ab aliis occupata repe-

riantur, & ad illius Præfatis pro tempore
existentis sustentationem, seu subventio-
nem aliquam inter Venerabilem Fratrem
Ernestum modernum Episcopum Hildeshei-
men., & dilectos filios Capitulum Ecclesiæ
Hildesheimen. sub nostro, & Sedis Apo-
stolicæ beneplacito conventum fuerit, quod
medietas fructuum Præposituræ ejusdem
Ecclesiæ, quæ imbi dignitas post Pontifica-
lem major existit, & quam Capitulum hu-
jusmodi electivam esse, asserunt, cum
primum per cessum, vel decessum moder-
ni Præpositi, aut aliam quamcumque illius
dimissionem, vel amissionem vacare con-
tingeret, eidem Mensæ, donec bona oc-
cupata recuperarentur, applicari debeat,
reliqui vero fructus prædicti futuro Præpo-
sito liberi remaneant, ipsis vero Capitulo
jus, aut consuetudinem eligendi Præposi-
tum de gremio Capituli prædicti, qui ta-
men pro tempore electus Præposituræ præ-
dictæ provisionem a Sede Apostolica impe-
trate teneatur, ab eadem Sede innovetur,
seu de novo concedatur. Ex quibus tum
ipsius Præfatis subventioni consulere-
tur, tum etiam prospiceretur, ut Præpositura
prædicta personæ Catholice, ac de statu ip-
sius informate conferretur: Cumque tam
Episcopus, quam Capitulum prædicti No-
bis humiliter supplicari fecerint, ut in præ-
missis ejusdem Ecclesiæ statui opportune
providere de benignitate Apostolica digna-
remur;

Unio, de qua
in Rubrica.

§.2. Nos, qui de cunctarum Ecclesi-
arum, ac de Cathedralium insignium earum
præcipue, quæ sacibus hæreticorum ex-
posita sunt, statu prospere dirigendo, sol-
licitis studiis assidue cogitamus, quique in-
ter alia volumus, quod petentes beneficia
Ecclesiastica aliis uniri tenerentur exprime-
re verum annum valorem etiam alterius
beneficii, cui aliud uniri peteretur, alio-
quin unio non valeret, & semper in unio-
nibus commissio fieret ad partes, vocatis
quorum interesset: eorumdem Episcopi,
& Capituli votis, quantum cum Domino
possumus, benigne annuere, cosque specia-
libus favoribus, & gratiis prosequi volen-
tes, ipsumque Episcopum, ac Capitulum hu-
jusmodi singulares personas a quibusvis ex-
communicationis, suspensionis, & inter-
dicti, aliisque Ecclēsiasticis sententiis, cen-
suris, & penis a jure, vel ab homine qua-
vis occasione, vel causa latis, si quibus
quomodolibet innotate existunt, ad effec-
tum præsentium dumtaxat consequen-
dum harum serie absolventes, & absolutas
fore censentes, hujusmodi supplicationibus
inclinati, medietatem, seu aliam partem
inter Episcopum, & Capitulum prædictos
ut præfertur conventionem omnium, & quo-
rumcumque fructuum, reddituum, & pro-
ventuum, jurium, obventionum, & emo-
lumentorum quorumcumque dictæ Præpo-
situræ, qui, ut asserunt, valorem annum
noningentorum ducatorum auri de Camera
secundum communem estimationem, non
excedunt, dictæ mensæ, cujus fructuum,
reddituum, & proventuum veros annuos
va-

valores, presentibus pro expressis haberi volumus, ex nunc, prout ex tunc, & e contra cum primum preposituram predictam per cessum, vel decessum, aut quamcumque dimissionem, aut amissionem moderni Prapostiti vacare contigerit, donec ipsius Mensis Episcopalis bona, ut presertur occupata, aut eorum major pars recuperata fuerit, ita quod liceat moderno, aut pro tempore existenti Episcopo Hildesheimensi cum primum dicta Prapostitura, ut presertur vacaverit, fructuum, reddituum, proventus, Jurium, & obventionum, ac emolumentorum predictorum medieta- tem, ut presertur, conventam propria au- thoritate libere percipere, exigere, & levare, ac in suos, & dicte mensis usus, & utilitatem convertere, auctoritate Apo- stolica tenore presentium unimus, annectimus, & incorporamus.

§.3. Præterea Capitulo, & Canonicis predictis Jus, seu consuetudinem Prapostiti ejusdem Ecclesie quomodocumque dictam Prapostituram præmissis, aut aliis quibuscumque modis vacare contigerit, de ipsorum gremio eligendi, quatenus eis competat, auctoritate, & tenore predictis perpetuo confirmamus, & approbamus: Et nihilominus quatenus Capitulum prædicti nullum Jus, aut consuetudinem eligendi prædictam Prapostituram legitime habeant, illis Jus Prapostiti de gremio tamen Capitu- li hujusmodi idoneum, & Catholicum ad Prapostituram prædictam quocumque, & quomodocumque præterquam infra scri- pto modo, & quotiescumque pro tempore vacaverit, eligendi perpetuo pariter concedimus, & tribuimus.

§.4. Volumus tamen, ut Prapostitus pro tempore electus hujusmodi intra sex menses a die sue electionis computandos, præposituram prædictam provisionem a Sede Apostolica impetrare omnino teneatur, alioquin dictis sex mensibus elapsis, electio prædicta nulla sit, ac eadem præpositura vacet eo ipso, postque de ea per Sedem Apostolicam dumtaxat libere disponi, nisi Prapostitus electus hujusmodi, legitimo impedimento detentus, de hujusmodi impedimento, nostro, & Romani Pontificis pro tempore existentis Datario constare fecerit, aut ipsi petenti provisionem hujus- modi, & coram dicto Datario protestanti, quod per eum non sit, contigerit illam sibi denegari.

§.5. Decernentes presentes literas de nullitatis vitio, aut intentionis nostre, vel alio quocumque defectu, etiam ex eo, quod dictus Prapostitus, aut alii quicumque in- teresse habentes vocati, & auditi non fue- rint, notari, redargui, impugnari, in Jus, vel controversiam vocari, aut contra illos aliquid gratia, vel iustitia remedium im- petrari, vel alias quomodolibet infringi, suspendi, limitari, retractari, vel revoca- ri nullatenus posse, sed semper validas, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: sicque per quoscumque Judices Ordinarios,

& Delegatos, etiam Causarum Palatii Apo- stolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & inter- pretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter conti- gerit attentari.

§.5. Quocirca dilectis filiis Causarum Camere Apostolicæ generali Auditori, & Hildesheimensi, ac Padebornensi Officialibus, & eorum cuilibet per presentes committi- mus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium seu alios ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte tam Episcopi, quam Capituli prædic- torum fuerint requisiti, presentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant au- thoritate nostra illos præmissorum eorum- dem effectu, prout ad quemlibet eorum spectat pacifice frui, & gaudere, non per- mittentes eos desuper a quoquam quavis au- thoritate quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoslibet, eisque auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet præ- stantes per censuras, & penas ecclesiasti- cas, aliæque opportuna Juris, & facti reme- dia appellatione postposita compescendo, in- vocato etiam, ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac sa- re Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis extra suam Civitatem vel Diocesim auctoritate presentium ad Judicium non trahatur, aliisque Apostolicis Constitutio- nibus, & ordinationibus nec non Ecclesie prædictæ etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia robo- ratis, statutis, vel consuetudinibus, privi- legiis quoque, indultis, & literis Aposto- licis Ecclesie, Præsuli, & Capitulo prædictis, ac aliis quibuscumque in contrarium præ- missorum quomodolibet concessis, confir- matis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores presentibus pro ex- pressis habentes, hac vice dumtaxat specia- liter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Volumus autem, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quotiescum- que præpositura prædicta per resignationem in manibus nostris, seu pro tempore exi- stentis Romani Pontificis vacare contigerit, Capitulum prædicti ab electione novi Præ- postiti absteaneat, sed eadem præpositura per Sedem Apostolicam dumtaxat conferri, & de ea provideri libere possit: quodque Præpostitus pro tempore existens in Civitate Hildesheimensi, continuo residere, ac Jura- mentum per præpositos dictæ Ecclesie præ- stari solitum, præstare teneatur.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 22. Augusti 1597. Pontificatus nostri Anno VI.

Executores harum literarum deputati.

Derogatio contrarium

In casu resig- nationis Præ- posituræ, pro- visio spectat omnino ad Pontificem.

Dat. die 22. Augusti 1597. An. VI.

Com-

CLVI.

Ex Regest. in Secret. brev.

Committitur Episcopo Monasterien., ut Canoniatum, & Præbendam Collegia- tæ Ecclesie S. Mauriti extra Muros Mo- nasterien. vacantes supprimat, & uniat Decanatu ejusdem Ecclesie.

Ven. fratri Episcopo, seu dilecto filio Officiali Monasterien.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Prater, seu dilecte filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causa facien- de uniois.

§.1. E Xpositum Nobis nuper fuit, pro parte dilectorum filiorum Capitu- li, & Canonicorum Collegiate Ecclesie S. Mauriti prope, & extra muros Mona- sterien., quod in dicta Ecclesia ultra Præ- posituram, & Decanatum, undecim Can- onicatus, & Præbende, ac plura alia be- neficia reperiantur, quibus omnibus, ex- cepto Decanatu de condignis redditibus pro qualitate loci provisum est, Decanatus vero, qui inibi secunda dignitas existit, & cui cura jurisdictionalis imminet animarum, fructus adeo tenues sunt, ut valorem decem ducatarum auri de Camera annuatim non excedant, hincque provenit, ut Deca- nus hæcenus frequentius apud Ecclesiam prædictam residere non poterit, sed alibi domicilium querere coactus fuerit, quod decori ejusdem Ecclesie plurimum detra- hit: cui incommodo Capitulum, & Cano- nici prædicti occurrere posse censentes, si Canoniatu, & Præbenda ejusdem Eccle- sie nunc per obitum quondam Bernardi Schenckingh dum viveret ejusdem Ecclesie Can- onici extra Romanam Curiam de mensis Aprilis proxime præterito defuncti, quo- rum collatio ad ipsos Capitulum, & Cano- nicos ex antiqua, & hæcenus inviolabiliter observata consuetudine, ut asseritur, spe- stat, vacantes perpetuo supprimerentur, eorumque fructus dicto Decanatu unirentur, Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut super hoc opportune providere de beni- gnitate Apostolica dignaremur.

§.2. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes beneficia eccle- siastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum etiam annum valorem altetius be- neficii, cui aliud uniri peteretur, quodque commisso semper fieret ad partes, vocatis quorum interesset, Decanatus, nec non Canoniatu, & Præbenda prædictorum ve- ros annuos valores, presentibus pro expres- sis habentes, ac Decanum, & singulares ejusdem Capituli personas hujusmodi a qui- busvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis senten- tiis, censuris, & penis a Jure, vel ab ho- mine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodate existunt, ad effectum presentium consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censu-

Commissio, de qua in sub- brica.

tes hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tue frater Episcopo, seu discre- tioni tue fili Officialis per presentes com- mittimus, & mandamus, ut vocatis vo- candis de præmissis te diligenter informes, usque veritate niti compertis Canoniatum, & Præbendam, ut presertur, aut alias quo- vis modo, quem presentibus pro expresso haberi volumus, vacantes, etiam si eorum collatio juxta Lateranen. Concilii Decreta, ad Sedem Apostolicam legitime devoluta, & super ipsis Canoniatu, & Præbenda inter aliquos lis, cujus statum presentibus ha- beri volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore date presentium non sit in ea alicui specialiter Jus quæsitum, au- thoritate Apostolica perpetuo supprimas, & extinguas, ac ipsorum fructus, redditus, & proventus, Jura, obventiones, emolu- menta, & bona quæcumque, predicto de- canatu, ita ut liceat moderno, & pro tem- pore existenti Decano, illorum corporalem, realem, & actualem possessionem propria auctoritate apprehendere, & perpetuo re- tinere, ac fructus, redditus, & proventus, Jura, obventiones, & emolumenta hujus- modi percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, alicuius licentia desuper minime requisita, aucto- ritate prædicta perpetuo unias, & incor- pores.

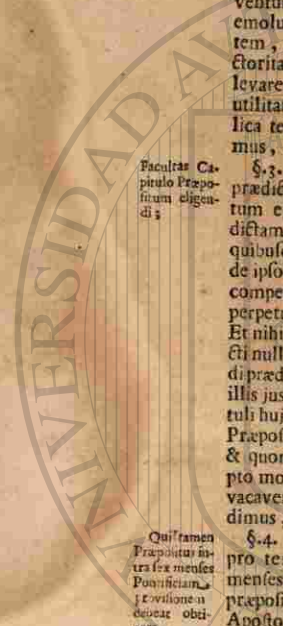
§.3. Nos enim suppressionem, extin- ctionem, ac unionem, & incorporationem per Te vigore presentium faciendas, si, & postquam factæ fuerint, ex nunc, prout ex tunc, & e contra perpetuo confirmamus, & approbamus, ac semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque ple- narios, & integros effectus sortiri, & obti- nere, ac ab omnibus inviolabiliter observa- ri, neque Decanum, & Capitulum prædic- tos super præmissis per quoscumque quavis etiam Apostolica prædicta, vel ordinaria auctoritate quomodolibet molestari, per- turbari, inquietari, vel impediri posse, aut debere: sicque in præmissis ab omnibus cen- sere, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & in- terpretandi facultate, & auctoritate, judi- cari, & definiti debere, nec non quid quid secus super his a quoquam quavis auctori- tate scienter, vel ignoranter contigerit atten- tari, irritum, & inane decernimus.

§.4. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, ac Lateranen. Concilii no- vissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a Jure permittis fieri prohibentis, & aliis quibusvis Apostolicis, ac in Provin- cialibus, & Synodalibus Conciliis editis, vel specialibus Constitutionibus, & Ordi- nationibus, ac dictæ Ecclesie etiam jura- mento, confirmatione Apostolica, vel qua- vis firmitate alia roboratis statutis, & con- suetudinibus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi facien- dis de Canoniatu, & Præbenda hujusmodi speciales, vel generales dictæ Sedis, aut

Ratificatio cum clausula

Derogatio contrarium

lega-

Facultas Capitulo Præposituram eligendi

Quis tamen Præpositus sit sex menses Pontificatus provisione n debet obtinere.

Clausula.

legatorum literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per eandem, ac inde sequuta quaecumque ad huiusmodi Canonicatum, & Præbendam volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem beneficiorum aliorum præiudicium generari, & quibusvis aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per que presentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 26. Augusti 1597. Pontificatus nostri Anno VI.

CLVII.

Confirmatio Privilegiorum pro tempore existentis Archiepiscopi Avenionensis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator

EX iuncto Nobis Apostolicæ servitutis debito, circa statum quarumlibet Ecclesiarum, & præsertim Metropolitanarum insignium, illisque Præfidentiam personarum, & earum iurium, & privilegiorum conservationem, solite vigilare tenemur: ac propterea his, que per Prædecessores nostros, & alios provide concessa sunt, ut firma perpetuo, & illibata persistant, Apostolice muniminis firmitatem libenter adijcimus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Paulus III. a suis Antecessoribus concessa Archiepiscopi Avenionensis Privilegia confirmat.

§. 1. Sane, sicut accepimus, dudum, scilicet record. Paulus Papa III. Prædecessor noster sibi pro parte boni mem. Alexandri, tunc S. Laurentii in Damaso Diaconi Cardinalis Farnesii, S. R. E. Vice-Cancellarii, & Ecclesiæ Avenionensis in temporalibus, & spiritualibus Administratoris, exposito, quod, cum rec. mem. Adrianus IV., & Innocentius etiam IV. Romani Pontifices Prædecessores nostri, tunc sui, & plures Sedis Apostolicæ de Latere Legati, nec non clar. mem. Fridericus Romanorum Imperator, & quondam Vilhelmus Forcorcherii, & Alphonsus Pictavenis, nec non Carolus Andegavensis, & Provincia Comites, & alii Imperatores, Reges, & Principes Catholici dictæ Ecclesiæ Avenionensis, ac illius Antistiti pro tempore existentis, diversa Privilegia, præhæminentias, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, prærogativas, concessionis, & Indulta, prout in eorum Apostolicis, & patentibus Literis, ac publicis Instrumentis desuper confectis, plenius continetur, fecissent, concessissent, & donassent: cumque rec. me. Julius Papa II.

etiam Prædecessor noster, antea in minoribus constitutus, quadraginta quinque annis, vel circa eadem Ecclesiæ Avenionensi præfuisse, & etiam Sedis Apostolicæ de Latere Legati munere in Civitate Avenionensi, & Comitatu Venayssino functus fuisset, ac etiam ante illam plures in Civitate, & Comitatu prædictis, Apostolicæ Sedis de Latere Legati, dictæ Ecclesiæ Avenionensi præfuisse, & dum Legati, simulque Præfules muneribus fungerentur, pluribus facultatibus, gratiis, & Indultis prædictæ Ecclesiæ Avenionensi Archiepiscopi pro tempore existentibus, per prædictos, & alios Romanos Pontifices, ac Principes concessis, usi fuissent, nec satis constaret, an ea tamquam Archiepiscopi, aut tamquam dictæ Sedis Legati gessissent, ne ullo tempore de facultatibus, gratiis, & Indultis, aliisque concessionibus, libertatibus, & prærogativis dictis Archiepiscopi competentibus, propterea dubitari posset, ac pro majori eorum validitate prædictus Alexander Cardinalis, & Administrator cupiebat, privilegia, præhæminentias, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, prærogativas, concessionis, & Indulta huiusmodi Apostolicæ approbationis munimine roborari, supplicationibus ipsius Alexandri Cardinalis, & Administratoris super hoc sibi humiliter porrectis inclinatus, privilegia, præhæminentias, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, prærogativas, concessionis, & Indulta prædicta, ac prout illa concernebant, confectas Literas desuper Apostolicas, nec non omnia, & singula in illis, ac Instrumentis, Actis, & documentis huiusmodi contenta, & inde sequuta quaecumque, ex certa ejus scientia, auctoritate Apostolica approbavit, & confirmavit: ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenissent in eisdem, supplevit, & illis perpetuæ robur firmitatis adiecit, eaque omnia, & singula perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere: nec non eidem, Alexandro Cardinali, & Administratori, ac pro tempore existentis Archiepiscopo Avenionensi, illis omnibus, & singulis uti, & gaudere, nec desuper per pro tempore existentes dictæ Sedis Legatos, & Vicarios, seu quosvis alios, quavis auctoritate, præhæminentia, & superioritate fungentes, molestari, vel eis in aliquo præiudicari posse, seu debere decrevit, & alias, prout in prædicti Pauli Prædecessoris desuper confectis Literis, etiam plenius continetur.

§. 2. Cum autem, sicut nobis innotuit, dilectus filius noster Franciscus Maria, Tituli Sancti Bartholomæi in Insula, ejusdem S. R. E. Præbyter Cardinalis de Avenione nuncupat., & Ecclesiæ prædictæ Avenionensis ex concessione, seu dispensatione Apostolica, Præsul, cupiat privilegia, & Indulta huiusmodi pro illorum firmitate substantia,

Eadem a Clemente confirmata per Franciscum Maria Card. Avenionensem.

no-

Confirmat Clemens.

nostro, & Apostolice munimine roborari.

§. 3. Nos, qui in supremo militantis Ecclesiæ Solio, divina dispensatione, constituti, ad Ecclesiarum, & eis præfidentium personarum huiusmodi statum feliciter dirigendum, & ut non solum in suis Jurisdictionibus non graventur, sed etiam ut prospera auctore Domino jugiter suscipiant incrementa, libenter attendimus, singularem Literarum, & Instrumentorum, ac aliorum Actuum, & documentorum desuper confectorum tenores, ac si de verbo ad verbum hic infererentur, presentibus pro sufficienter expressis habentes. Motu proprio, non ad ipsius Francisci Mariæ Cardinalis, aut alterius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, præhæminentias, Immunitates, exemptiones, gratias, libertates, prærogativas, concessionis, & Indulta huiusmodi, illorumque vim, formam, continentiam, tenorem, datam, & effectus, quatenus tamen Sacris Concilii Tridentini Decretis non adversentur, ac in usu sint, & non sint revocata, nec sub aliquibus revocationibus comprehensa, tenore presentium, Apostolica auctoritate, perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adijcimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, aliosque etiam substantiales defectus, si qui in eisdem intervenierint, supplemus, eaque valida, & efficacia fore, & esse, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, ac robore, & viribus subsistere, & ab omnibus, quos concernunt, & concernent in futurum, inviolabiliter observari debere, nec non dicto Francisco Mariæ Cardinali, ac pro tempore existentis Archiepiscopo Avenionensi suffragari, eosque illis frui, uti, & gaudere posse, & debere, nec super illis, tam in iudicio, quam extra iudicium, etiam in Foro conscientie a pro tempore existente nostro, & Sedis Apostolicæ de Latere Legato Avenionensi, seu ejus Vice-Legato, aut Vicario, & quovis alio molestari, perturbari, aut inquietari nullatenus posse: sicque, & non aliter ab omnibus, & singulis censerit, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, ac eisdem S. R. E. Cardinales, & prædictum Avenionensem, & alios de Latere Legatos, ac etiam Palatii nostri Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definituri debere, nec non quidquid fecus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Eidem Archiepiscopo auctoritate concessa iudicandi super Casibus hic recensitis.

§. 4. Cæterum, quia, sicut etiam accepimus, Loca Bituntinarum, ac Castri-novi, Carceretii, & Gigoniam Avenionensi, Diecesis, illorumque Universitates, & Homines sub dicto Comitatu, & sub Legatione Avenionensi, in temporalibus minime comprehenduntur, nec comprehensa sunt, sed Archiepiscopo Avenionensi pro tempore existentis, etiam in temporalibus subiecta.

Bulla Rom. Tom. V. Par. II.

existunt, & ad Mensam Archiepiscopalem pleno jure spectant: & nihilominus nunc, & pro tempore existens noster, & Sedis Apostolicæ de Latere Legatus Avenionensis, illiusque Vice-Legatus, & Vicarius, aliique forsitan illius Officiales, prætextu eorum jurisdictionis, interdum in ea, & eos aliquam jurisdictionem temporalem exercuerunt, & exercere potuisse, ac posse prætendunt: & propterea nonnullæ controversie inter eandem Legatum, illius Vice Legatum, & Archiepiscopum prædictum nuper ortæ sunt, ac de cætero oriri possent: Nos ad illa removenda, & evitanda, & alias pro bono pacis, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo statuimus, decernimus, & declaramus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, nunc, & pro tempore existens noster, & ejusdem Sedis de Latere Legatus Avenionensis, illiusque Vice-Legatus, ac Vicarius, & alii illius Officiales in causis appellationum, que ad Forum temporale dictorum Locorum spectant, & a Judicibus, ac Commissariis pro tempore existentis Archiepiscopi interponantur, se intromittere, & in dictis Locis Officiales temporales creare, aut destituere, tales, & collectas imponere, seu impositas approbare, gratiam super delictis commissis facere, multas indigere, & bona Fisco applicare, & incorporare, prohibitiones, & bannimenta, nec frumenta extrahantur, promulgare, contravenientes punire, subsidia, si que, tempore belli, Exercitibus sint præstata, indigere, aut quavis aliam jurisdictionem, que temporale Dominium concernat, exercere non possint, neque debeant, nisi aliter fuerit expressis verbis, & in individuo a Nobis, & Successoribus nostris specialiter concessum, & ordinatum, sed præmissa omnia prædicti Franciscus Maria Cardinalis, & pro tempore existens Archiepiscopus Avenionensis gerere, exercere, & exequi possit, & debeat.

Legato vero illud in quod ad Pontificem de jure spectat.

§. 5. Diciturque Legatus Avenionensis, illiusque Vice-Legatus, ac Vicarius, aliique ejus Officiales prædicti, Beneficia Ecclesiastica in Mensibus Nobis, & Successoribus nostris reservatis, & affectis pro tempore vacantibus, juxta ejus facultates conferre, & in Beneficialibus, ac Matrimonialibus causis se intromittere, & earum appellationes admittere, Judices delegare, aliaque, que ad Forum nostrum spirituale spectant, & pertinent, facere, & exequi possit, & debeat.

Clausula ad presentium litterarum firmitatem.

§. 6. Præsentibus quoque nostræ literæ ex quibusvis causis, de subreptionis, obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, seu impugnari, aut alias quomodolibet infringi vel retractari, seu invalidari, aut ad viam, & terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus eas quodcumque juris, & facti, vel justitiæ, aut gratiæ remedium impetrari, vel concedi non possint, & ita per eosdem Judices, Commissarios, S. R. E. Cardinales, etiam Legatos de Latere, ac prædicti Palatii Auditores,

Y

sub,

1597.

sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definiti debere, nec non irritum, & inane, quidquid fecus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit, attentari, pariter decernimus.

Executores eorumdem deputati.

§. 7. Quocirca Venerabilibus Fratribus Cavallicensis, Carpentorateni, & Vationensi Episcopis per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, presentes literas, & in eis contenta quocumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Francisci Marti Cardinalis, aut pro tempore existentis Archiepiscopi Avenionensis desuper fuerint requisiti, sole miter pacificantes, eisque in premissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant, auctoritate nostra, presentes literas, & in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ipsumque Franciscum Mariam Cardinalem, & pro tempore existentem Archiepiscopum Avenionensem, illis pacifice gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque, contra eandem presentium tenorem, quomodolibet molestari: Contradictores quolibet, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrarium

§. 8. Non obstantibus bon. mem. Bonifacii Pape VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur expresse, ne quis extra suam Civitatem, & Diocesim ultra unam Dietam, ad iudicium advocetur, seu ne Iudices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alius vices suas committere presument, & de duabus in Concilio generali edita, dummodo non ultra tres Dietas aliquis auctoritate presentium trahatur, & aliis Apostolicis Constitutionibus, etiam dictæ Ecclesiæ Avenionensis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, aut excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem.

Dat. die 1. Sept. 1597. An. Vi. (4)

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 3. Septembris 1597. Pontificatus nostri Anno Sexto.

(a) Die 20. eiusdem mensis, & anni Clemens Papa noster præsumit, quod inquirendum sit in eos, qui Ordini Fratrum Prædicatorum nomen dare volunt, suis literis, qui us est initium: In his etc. Eas tamen omnes, qui referuntur in Bullario, quod ad usum eiusdem Ordinis edidit Cl. Vir Fr. Antonius Bremond, qui summa præsentia, nec satis unquam rependendo beneficio præest, & quidem Tom. vi. pag. 27. Atque utinam aliquando opportuna mihi sese præbet occasio aliqualem illi grati animi mei æternæ summorum beneficiorum, quibus me cumulavit, memorie significationem præferendi.

Confirmatio, & extensio Constitutionum editarum contra extrahentes de Statu Ecclesiastico animalia, fruges, & Frumenta etiam ex bonis Ecclesiasticis collecta. Et contra Mercantes, vel retinentes in dicto Statu Sal exterum: Baronesque ab eorum subditis ementes frumentum ultra usum unius anni.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Frumenti penuriam, non tam Dei iudicio, a quo iuste pro peccatis nostris affligimur, quam hominum avaritia, ac detestabili frumentario questu, in locis maxime ditioni nostre temporali subiectis invalescentem, ejusque pretium hoc præcipue anno falsis rumoribus, ac diversis artibus nimis ad ausum conspicientes, in hoc unam præcipue incumpendum duximus, ut subditi nostri, ac pauperes hujus Alme Urbis nostre, quos paterna caritate complectimur, quantum in nobis erit, ab ista Annone caritate releventur.

Procuramus.

§. 1. Intelligentes itaque non sine animi nostri maxima perturbatione, quod quàmplures tam ex ipsismet subditis, quam alii propria salutis penitus immemores non obstantibus tot Constitutionibus per Prædecessores nostros, & præsertim fel. rec. Gregorium XIII. super prohibitione extrahendi Frumenta, & alia Blada extra Statum Ecclesiasticum editis, ac poenis in eis contentis, in dies maximam Frumenti quantitate in extra dictum Statum Nobis immediate subiectum, & ad ea loca, in quibus pretium, admodum esse audiunt, vel per se ipsos comportant, vel his, qui illud exportaturi sunt, scienter vendunt: & non solum propria ipsorum Frumenta, Bladaque, quæ ex Prædiis suis, propriaque industria, & arte colligunt, verum etiam quæ ab aliis, & præsertim pauperibus rusticis, Operariis, & Agricolis, ac etiam subditis, si Barones sint, vili pretio ex negotiatione comparant, & congesserunt.

Abusus extrahendi frumenta ex Statu Ecclesiastico.

§. 2. Alii vero Frumenta prædicta, etsi non extrahunt, ita in horreis, & foveis recondunt, ac conclusa supprimunt, ut quam Dei benignitas aliquando Populis fertilitatem Anni benigni concedit, ipsi avaræ, & fordide perturbare, & vitare non erubescunt, poenas, & censuras in Constitutione per fel. rec. Clementem VII., & Pium PP. V. Prædecessorem nostrum desuper editis temere incurrentes;

Vel ex abscissione sub spe caritatis.

§. 3. Alii autem sumpta occasione, quod aliquibus ab hinc annis, ob devastationem Salinarum Cervien. Ministri Camera, ut necessariam Salis quantitatem Populis nostri Status subministrarent, illud ab exteris Regionibus conveyi fecerunt, credentes ad instar Camera idem sibi licere in præiudicium Camera nostre, & animarum suarum perniciem, dictum Sal exterum, & mercari, & ven-

Vel exterum sal mercandi.

vendere, coque uti temere audent, nulla habita ratione poenarum in Constitutione per fel. rec. Gregorium XIII. Prædecessorem nostrum, contra inobedientes in huiusmodi materia insisteram.

Ad tollendos Clement renovat Constitutiones suorum Prædecessorum, præsertimque in eis contentas excommunicationes exceptas.

§. 4. Ut his igitur malis radicitus evellen. nova remedia adhibeantur, quos caritatis vinculo potius, quam poenarum severitate in officio huc usque continere frustra studimus, indignationis nostre, ac legum, Magistratum severitas, justitiaeque gladius, ac debitas luendi poenas timor exterreat, ac penitus ab his cohibeat, hac præsertim, & perpetuo valitura Constitutione, omnes, & singulas Constitutiones, a Gregorio XIII., Pio Quarto, Pio Quinto, Clemente Septimo, & quibusvis aliis Rom. Pont. Prædecessoribus nostris suo cuiusque tempore, super mantentione Annone, contra extrahentes Frumenta, Blada, Legumina, & omnia alia cuiusvis generis commectas, ac mercantes Sal exterum, & alios supra nominatos, & infra dicen. editis, poenasque etiam privationis Feudorum, ac confiscationis aliorum quorumcumque bonorum, quo ad Domicellos, & Barones, & amissionis Frumenti, Bladorum, Salis, & Animalium, ac scutorum quinq. pro qualibet salma dicti Frumenti, ac duorum pro quolibet capite animalium, quoad omnes, cum omnibus aliis, & singulis in eis contentis, quo ad ea, quæ presentibus non advenserunt, & exceptas excommunicationis sententia, que cum ad medelam, & salutem inventa sit, ne animarum perniciem, & interitum afferat, tam ex supra expressis casibus, quam in emendo Frumenta, & alia ultra usum, consulto tollent, & submoven. duximus, ex certa scientia nostra approbantes, & innovantes, illarumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis, & insertis haberi volentes.

Aliasque poenas intelligit.

§. 5. Universis, & singulis tenore presentium: interdicitur, ne sub indignationis nostre, & sub iam dictis poenis, nempe quoad Barones, Domicellos, Feudatarios, & Subditos nostros, quacumque etiam Ducali dignitate fulgentes, privationis Feudorum, ac confiscationis aliorum bonorum & rerum quorumcumque: quo vero ad alias privatas personas cuiusvis status, gradus, ordinis, & conditionis, ultra amissionis Frumentorum, Bladorum, Leguminam, & animalium illa quomodo libet deferentium, nec non quinq. scutorum pro qualibet salma, & duorum scutorum pro quolibet capite animalis, triremium pro prima vice ad decennium, ac deinde sub capitis, sive extremi supplicii, & confiscationis omnium bonorum, ipso facto, & absque alia declaratione incurrent, poenis, Triticum, Ordeum, Legumina etiam, ac omnis generis Frumenta, fruges, & animalia etiam ex bonis Ecclesiasticis collecta, a terris, & locis dicti Status nostri Ecclesiastici, absque expressa nostra, & a Nobis obtenta in scriptis manu nostra, seu Successorum nostrorum solum signata licentia, extrahere, seu extrahi facere, vel extrahentibus vendere, neve dictum Sal Bulli. Rom. Tom. V. Par. II.

exterum undecumque intra Ecclesiasticæ nostre ditionis temporalis fines comportare, aut vendere, vel quoquo modo mercari, retinere, vel eo uti audeant, vel præsumant.

§. 6. Baronibus autem, Ducibus, aut Domicellis prædictis, ne ab eorum subditis, per se ipsos, vel per interpositam personam, Frumenta, & Blada, vel Legumina, præterquam pro suo, suarumque familiarum unius dumtaxat anni usu emant, sub iam dictis omnibus, ac etiam capitis poenis statuimus atque decernimus.

Baronibus prohibet frumenta, blada, & legumina ultra usum anni a vassillis emere etiam sub poena capitis.

§. 7. Mandantes dilectis filiis, nostro, & S. R. E. Camerario, & Annone Præsfecto, quatenus contra prædictos delinquentes, seu in flagranti fuerint reperti, sive ad Curiam denunciati fuerint, vel alias etiam secreto delati, ex officio ad executionem prædictarum poenarum irremissibiliter procedant, & procedi mandent, & faciant, quoties opus fuerit bona confiscata, Feuda devoluta declarent, eaque Fisco, & Camere nostre actualiter incorporari faciant.

Camerario, & Præsfecto Annone iuriisdictionem in contravenientes concedit.

§. 8. Non obstantibus in contrarium, facientibus quibuscumque.

Clausulas derogatorias apponit. Dat. P. A. VI. die 13. Sept. 1597.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die decimatertia Septembris, millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, Pontificatus nostri Anno sexto.

CLIX.

Leges servandæ in concedenda Laurea Doctoratus Anglis Catholicis, qui in Seminaris operam studiis navant.

Ex Regest. in Sec. Breve.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii nobis, divina disponente clementia, commissi ratio nos admonet, ut eorum honori, & dignitati libenter consulamus, qui non solum inter pravos eorum Patriæ errores, ab hæresis labe se se immunes conservare student, sed etiam nullis vite periculis deterriti totis viribus Patriam ipsam a pravus hæresum erroribus revocare contendunt.

Exordium.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, postquam in Angliæ Regno, hæreticis illius Tyrannicis iuventibus hæreses impune grassari, ac Fides Catholica palam impugnari, & in eisdem Fidei Catholica Cultores immaniter faviti captum est, apud Catholicos Anglos, qui gravibus persecutionum procellis cedentes, ad alia Catholicorum Regna confugerunt, ille irrepressit abusus, quod nimirum Juvenes nonnulli Anglicani, præter leges, & consuetudines olim celeberrimum Angliæ Universitatum, Oxoniensis, & Cantabrigensis, Doctoratus gradum apud exterarum Nationes, nulla fere ætatis, morum, aut studiorum habita ratione, precibus seu pretio quodammodo sibi comparent. Cumque ex hac juvenilibus præsumptionis licentia, Y 2 & 10.

Angli in Academiis ad gradum promoventur nulla acatis, & meritosis habita ratione.

& temeritate, non solum hujusmodi gradus, qui magni olim apud Anglos honoris, & precium dignitatis loco erant, plurimique privilegii fulgebant, contemni, & flocci fieri ceperit, sed eo pacto Sacerdotibus etiam antiquioribus, gravioribus, & doctioribus, qui in Anglicana Vinea strenue laborant, non exigua irrogari soleat injuria, dum etate juvenes, omni genere meritorum inferiores, ipsis provehantur, & veteranis quasi Militibus ob hujusmodi Doctoratus gradum procedere contendunt.

Clemens statum Anglos d. gaudium praeferri non posse, nisi de licentia Regis, & Seminarii, quo fuerit, & Protectori Regni.

§. 2. Ad has igitur offensiones, ac diffensionum occasiones tollendas, Nos Motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostra, deque Apostolica potestate plenitudine, ut nullus de Natione Anglicana in posterum, donec a. ud. Anglos Haereticis praevaluerint, quoque Regnum illud ad Sedem Apostolicam obedientiam, ac unionem redactum fuerit, Doctoratus gradum in Sacra Theologia, vel altero Juris suscipiat, nisi post cursum ordinariam quatuor annorum in eadem scientia, ac professione absolutam, alios adhuc quatuor annos ad minimum, ad solidanda, perpolienda, ac perficienda haec eadem studia, & quo maturior, doctior, graviorque quilibet evadat, antequam ad Doctoratus gradum ascendere possit, expectet, neque tunc quoque, nisi cum approbatione in scriptis Superioris Collegii, seu Seminarii, in quo quicumque studerit, atque educatus fuerit, atque Anglicanae Nationis apud Nos, & Apostolicam Sedem Protectoris, vel personae, quae illius vices, ac facultates ad hoc ipsum habuerit, in Partibus, ubi quis promoveri voluerit, hujusmodi gradum accipere possit.

Si quis in partibus fuerit, qui hujusmodi gradum suscipere voluerit, in diversis vixisse Seminariis Anglicanae Nationis, approbato a Rectore, seu Superiore illius Collegii, in quo ultimo studiorum causa vixit, haberi debeat, qui Rector, seu Superior, aliorum quoque Rectorum, sub quibusvis ante ipse graduandus vixerit, indicia, tam de moribus, quam de scientia illius exquirat, atque de omnibus praedictum Protectorem, aut eum, qui ejus vices habuerit, certiore faciat, auctoritate Apostolica tenore praesentium, perpetuo statuimus, & ordinamus.

Conceditur Protectori facultas, atque potestas, ut quilibet dispensandi.

§. 4. Verum, cum casus aliquis extraordinarius intervenerit, vel necessitas, vel personae dignitas, vel alia iusta causa dictorum Superiorum, ac Protectoris iudicio super his dispensationem mereatur, praedicto Protectori nunc, & pro tempore existentis, raro tamen, super his dispensandi facultatem concedimus, & impertimur.

Poenae contra inobedientes.

§. 5. Decernentes, si quis deinceps, infra statutum hic tempus, vel sine Superiorum suorum, ac Protectoris, aut vicem, ejus gerentis facultate, Doctoratus gradum, ubicumque locorum, & gentium suscipere praesumpserit, hujusmodi gradum nullum esse, & fore, neque ipsum Doctorem appellari, aut ulla Doctoris dignitate, vel privilegio gaudere unquam posse, perinde ac si

ad dictum gradum promotus non fuisset, ac praeterea excommunicationis poenam, cujus abolitionem nobis, & Sedi Apostolicae specialiter reservamus, incurere.

§. 6. Sicque per quocumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & cujuscumque Universitatis Studii generalis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eidem Universitatibus, earumque Rectoribus, & quibusvis personis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volumus autem, ut praesentium Transumptis etc.
Datum Romae apud S. Marcum sub Anno Piscatoris die 18. Septemb. 1597. Pontificatus nostri Anno sexto.

C L X.

Institutio trium Novitiatum, vel Seminariorum in tribus Monasteriis Ordinis Sancti Basilii in Italia, cum assignatione subventionis, per Commendatarios ipsorum Monasteriorum eis annuatim praestande.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum ad sublevandum Ordinem S. Basilii, curia ejusdem Ordinis Seminariorum, seu tres Novitiatum, in quibus adolescentes, & Novitii literis Graecis, & Latinis operam dent, unum videlicet in Sicilia, & in Monasterio magno nuncupato S. Salvatoris Messanen. dicti Ordinis: alterum vero in Regno Neapolitano: & tertium in Monasterio Grypae Ferratae in Agro Romano nullius Diocesis, seu in Monasterio in Urbe propediem erigendo institui valde expediat.

§. 1. Nos, quibus summo petere cordi est, modis omnibus Deo juvante efficere, ut ejus Ordinis Religiosi, in dies optatos, & felices in visis Domini progressus faciant, atque uberes in Ecclesia Dei fructus more majorum suorum, & praecipue Sancti eorum Patris, & Patriarchae Basilii proferant, omnibus, & singulis Commendatariis quorumcumque Monasteriorum, Prioratum, & aliorum Regularium locorum d. Ordinis in Sicilia, Ca-

Claufula pro hujusmodi Constitutionis firmitate.

Obstantium derogatio.

Fides danda transumptis. Dat. die 18. Sept. 1597. An. VI.

Institutio trium Novitiatum per Novitios Ordinis S. Basilii in Italia.

Assignatio annua subsidii ad praestandum a Commendatariis Monasteriorum dicti Ordinis.

Calabria, & aliis Italiae partibus, in quibus nimirum Seminariorum Ecclesiasticae Latinae non sunt, seu etiamsi erecta sint, iis per dictos Commendatarios portio aliqua actu non perfolvitur, consentium, quavis illi dignitate, auctoritate, & conditione, etiam Cardinalatus honore praesulgeant, in virtute sanctae obedientiae, harum tenore, praecipimus, & mandamus, ut eam omnem ratam portionem, vel pecuniam, quam ipsi ratione Commendarum, Monasteriorum, Prioratum, & locorum hujusmodi, Seminariorum Ecclesiasticis Latinis pro quolibet centenario singularis annis perfolvere tenerentur, quatenus ibidem Seminariorum Latinae hujusmodi non sint, aut ipsi dictis Seminariorum Latinis contributionem aliquam actu non perfolvant, de cetero perpetuis futuris temporibus, Procuratori, seu Procuratoribus dictorum Seminariorum, seu Novitiatum a dilecto filio Theodoro moderno, ac pro tempore existente Abbati Generali Congregat. Italiae Ordinis praefati, seu a Capitulo generali ejusdem Ordinis pro tempore deputatis, & deputandis, pro substitutione, & manutentione dictorum Seminariorum, seu Novitiatum Ordinis hujusmodi, ad omnem illius, vel illorum requisitionem, ac omni, & quacumque excusatione, mora, & dilatione, postpositis, perfolvere debeant, & teneantur. Quos Commendatarios a solutione rate, seu portionis, vel pecuniae hujusmodi eidem Seminariorum Latinis in posterum facienda, perpetuo eximimus, & liberamus. Nec non Procuratori, seu Procuratoribus sic, ut praemittitur, deputatis, aut deputandis eam omnem ratam, seu portionem, vel pecuniam ab ipsis Commendatariis, seu eorum Assistentibus propria auctoritate exigendi, levandi, ac in usus dictorum Seminariorum, seu Novitiatum convertendi, licentiam, & auctoritatem per praesentes tribuimus, & impertimur.

Applicatio Beneficiorum spectantis ad collationem, & Conventum, & Capitulum Sancti Salvatoris pro Novitiis Sancti Salvatoris.

§. 2. Quoniam vero extant quaedam beneficia simplicia Ecclesiastica, regularia sive secularia, tam in Sicilia, quam in Calabriae Provinciae, quae ad Capitulum, seu Conventum Monachorum dicti Monasterii S. Salvatoris liberam collationem, seu provisionem spectant, & pertinent, quorum quidem aliqua tantum nunc reperiuntur unita, seu applicata Seminario, seu Novitiatum ejusdem Monasterii, cetera vero cum vacant, a dicto Capitulo, & Conventu libere conferuntur, idcirco nos eorumdem beneficiorum non-unitorum qualitates, situationes, consues, vocabula, invocationes, verosque annuos valores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illa omnia, & singula, cum primum per cessum, vel decessum, aut alias quovis modo vacaverint, dummodo dictorum beneficiorum collatio, seu provisio ad praedictum Capitulum, seu Conventum Monachorum dicti Monasterii Sancti Salvatoris libere spectet, & pertineat, praedicto Seminario, seu Novitiatum perpetuo anneximus, unimus, & incorporamus.

Approbatio unionis, & applicationis praesentibus factae.

§. 3. Et eorum, quae haecenus unita, applicata, seu incorporata sunt, unionem, ap-

plicationem, & incorporationem, eadem auctoritate nostra confirmamus, & approbamus.

§. 4. Ita quod Procuratori d. Novitiatum liceat propria auctoritate eorumdem beneficiorum, & illorum bonorum ac illis annexorum possessionem, seu quasi, ex nunc, prout ex tunc, cum, ut praefertur, vacaverint, d. Seminariorum, aut Novitiatum nomine libere apprehendere, & cum unioni locus factus fuerit, eorum fructus, redditus, & proventus propria auctoritate perpetuo exigere, percipere, & levare, ac in Seminariorum, seu Novitiatum hujusmodi usus, & utilitatem convertere, alicujus licentia super hoc minime requirita.

Facultas Procuratoris dicti Novitiatum capiendi possessionem d. beneficiorum, & eorum fructus exigendi propria auctoritate.

§. 5. Decernentes, unionem, annexionem, & incorporationem, aliaque praemissa, perpetuo valida, & efficacia fore, & esse, nec per quascumque nostras, & pro tempore existentium Romanorum Pontificum, etiam in crastinum assumptionis ad Apostolicatus apicem editas, & edendas Constitutiones, & regulas, etiam unionum effectum non unitarum revocatorias, revocari, aut sub his comprehendi. Sicque per quoscumque Judices, & commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, nec non irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Claufula praeservativa.

§. 6. Non obstantibus nostra de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, & exprimendo vero valore, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & Ordinis praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus.

Claufula derogatoria.

§. 7. Volumus autem, quod praesentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae obligatae, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Exemplorum fides.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub Anno Piscatoris, die decima Octobris millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, Pontificatus Nostri Anno sexto.

Dat. R. An. VI die 10. Octobris 1597.

Ex Reg. in Secret. Aven.

Confirmatio erectionis trium Cappellania- rum ab Anna Jagellonia, & Sigismundo I. I. Poloniae Rege in Ecclesia S. Nicolai Ci- vilitatis Baren. fundatarum pro anima Bo- nae Reginae Poloniae, & Bari Ducisse.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator.

Romani Pontificis consueta benignitas... Omani Pontificis consueta benignitas... que ad divini cultus augmentum per personas quascumque, praesertim regali dignitate fulgentes, ordinata, & transactione statuta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, libenter, cum Christianorum Regum preces id exposcent, Apostolica firmitatis robur ad- jicit, & alias desuper disponit, prout eorundem Regum vota requirunt, & ipse prospicit in Domino salubriter expedire.

§.1. Sane charissimus in Christo filius noster Sigismundus Tertius Poloniae, & Suetiae Rex Illustris Nobis nuper exponi fecit, quod, cum alias clar. me. Bona de Vice-Comitibus, dum viveret, Regina Poloniae, & Ducissa Bari, in Regno Neapolitano vitae suae diem clausisset extremum, similis mem. Anna Jagellonia, etiam dum viveret Regina Poloniae ejus filia, curavit corpus dictae Bonae ejus Matris sepeliri in Ecclesia S. Nicolai Civitatis Baren., ac ibidem etiam sepulturam marmoream erexit cum sedilibus marmoreis pro Canonicis, totamque Cappellam principalem auro, & picturis exornavit, aliis etiam adhibitis ornamentis ad maximum dictae Ecclesiae decorem, & splendorem, regia magnificentia dignissimum, facta impensa tresdecim milium ducatorum, & ultra; & insuper ordinavit, ut emerentur census perpetui pro tribus Cappellanis, quorum singuli duas Missas in hebdomada pro anima dictae Bona Reginae ad altare majus dictae Ecclesiae e regione dictae sepulturae situm, celebrare tenerentur.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicta Anna Regina in vivis esse desierit, ante factam supradictae suae voluntatis, & ordinationis executionem, & dictus Sigismundus Rex ejus deponit, ac haeres, & donatarius omnium bonorum, & jurium, quae in praefato Regno Neapolitano dicta Anna Regina possidebat, volens piam intentionem ipsius Anna Reginae ad effectum deducere, per suos Ministros transegerit cum dilectis filiis Syndicis, & Communitate dictae Civitatis, ut acciperent tres mille, & sexcentos ducatos currentes Neapolitan., cum pacto de retrovendendo, & ex illis solverent in singulos annos dictis tribus Cappellanis ad rationem ducatorum septem pro quolibet centenariis, cum supradicto onere duarum missarum pro singulis in hebdomada pro anima dictae Bona Reginae: cupiatque dictorum Cappellanorum deputationem ad sui nutum fieri; Nobis

Idque auctoritate Pontificia peti confirmari.

propterea humiliter supplicari fecerit, quatenus sibi in praemissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignemur.

§.3. Nos igitur, qui in singulorum votis, praesertim ad honorem Dei tendentibus, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuimus, eundem Sigismundum Regem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, nec non a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat, absolventes, & absolutam fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fundationem, & dotationem per dictam Annam Reginam, ut praemittitur, factas, & inde sequuta quaecumque, ac, prout illa concernunt, omnia, & singula in publicis desuper confectis Instrumentis contenta, Apostolica auctoritate, tenore eorundem praesentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque plenarie, & inviolabilis firmitatis Apostolicae robur adjicimus, nec non omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsitan intevererint in eisdem, dicta auctoritate supplemus.

§.4. Praeterea eidem Sigismundo Regi, ac suis Successoribus quibuscumque in perpetuum, ut per se, vel Procuratores suos pro celebratione missarum supradictarum tres Sacerdotes dictae Ecclesiae Canonicos, toties, quoties sibi videbitur, eligere, & deputare, & deinde ad suam, & Successorum suorum nutum amovere, ac eorum loco alios substituere, quibus de censu annuo sic instituto, pro rata temporis, & servitii per eos praestiti responderi debeat, libere, & licite possit, & valeat, eadem Apostolica auctoritate, perpetuo concedimus, & indulgemus.

§.5. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Palatii Apostolice causarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

§.6. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 15. Octobris 1597., Pontificatus nostri Anno VI.

Clemens confirmat.

Sigismundo Regi, & Successoribus suis tribuit Cappellanos deputandi.

Clausula pro hujusmodi tenore firmata.

Derogatio contrarium.

Dat. die 15. Octobris 1597. An. VI.

Ex Reg. in Secret. Aven.

Mandatum de immittendo Cameram Apostolicam in possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariensis juxta sententiam prolatam contra Caesarem Estensem.

Dilecto filio Magistro Horatio Spinola in utraque Signatura nostra Referendario, in Civitate nostra Bononiensis Vice-Legato.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Reverentissimum iussu Caesarem Estensem de devolutione Ducatus Ferrariensis ad Cameram Apostolicam;

§.1. CUM Nos nuper per similes nostras in forma Brevis literas sub datum die 4. mensis Nov. proxime praeteriti Caesarem Estensem monuerimus, quatenus infra certum tunc expressum terminum dudum elapsum, sub poenis in iisdem literis contentis, & comminatis, deberet a quibuscumque jactationibus, molestationibus, & impedimentis, Nobis, & S. R. E. ac Sedi, & Camerae Apostolicae in, & super Civitate, & Ducatu Ferrariae, illiusque Comitatu, & Districtu, aliisque Civitatibus, Terris, Castris, & Locis dudum a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris bonem. Alphonsi Ferrariae Ducis nuper defuncti Antecessoribus sub pactis, & conditionibus in investituris factis contentis, in feudum datis, seu concessis, per obitum dicti Alphonsi Ducis sine liberis, & descendibus defuncti, ob lineam finitam, seu ob alias etiam causas, una cum omnibus eorum territoris, districtibus, jurisdictionibus, fortalitiis, membris, pertinentiis, & juribus universis apertis, & ad Nos, & Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Cameram Apostolicam reversis, & devolutis, quovis pretextu, causa, & quovis colore illatis, & inferri comminatis, re ipsa, & cum effectu cessasse, & destituisse, ipsamque S. R. E. ac Sedem, & Cameram Apostolicam, dicto Ducatu, & aliis praedictis, illorumque pleno jure, dominio, ac feudum, & proventum perceptione, libertate, quiete, & pacifica possessione uti, frui, & gaudere permisisse, cum inhibitione, & aliis clausulis in dictis nostris literis latis contentis, & expressis, ipsisque nostris literis, juxta illarum formam, & tenorem legitime executis, lectis, & intimatis, & in actis dilecti filii Lucii Caldarini dictae nostrae Camerae Apostolicae Notarii per dilectos etiam filios Magistrum Paulum Emiliium Zacchiam Notarium nostrum, & dictae nostrae Camerae Commissarium, & Pompejum Molellam Fiscum nostri Procuratorem Generales, reproductis, & per Nos legitime contra dictum Caesarem decreto processu per nostram audientiam literarum contradictarum, & in causa, & causis hujusmodi, ac dicto Caesare per eandem audientiam citato, productis coram Nobis per dictos Commissarium, & Procuratorem Fiscoalem nonnullis iuribus, & scripturis ad

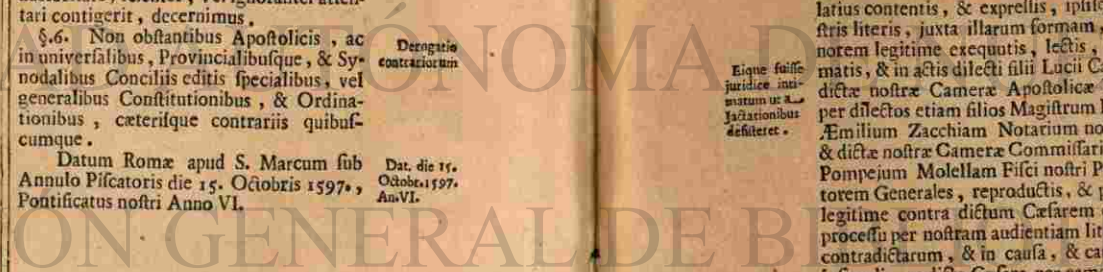
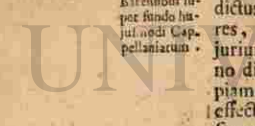
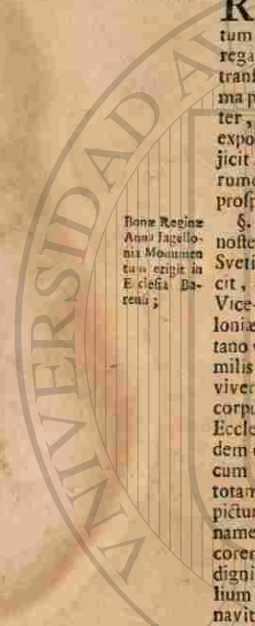
Eique iussu iudiciale instrumentum ut a jactationibus desisteret.

Proditis deinde iuribus citatoque Caesare;

causam, & causas hujusmodi facientibus, datisque nonnullis articulis, & super illis pluribus Testibus examinatis, & ad quampures actus, & terminos judiciales processu, tandem die data praesentium ad eorundem Commissarii, & Procuratoris Fiscalis instantiam, eodem Caesare per dictam audientiam citato, comparentibusque coram Nobis eisdem Commissario, & Procuratore Fiscali, & in causa, & causis hujusmodi concludi, & pronuciari, & definitivam sententiam desuper ferri, debita cum instantia, postulantibus: Nos volentes jus solum unicuique tribui, visis videndis, consideratis considerandis, ac servatis servandis, in causa, & causis hujusmodi concludendum, & pronuciandum fore, & esse duximus, ac conclusimus, & pronuciamus, prout in caedula manu nostra subscripta, tenoris sequentis, videlicet.

Christi nomine invocato, pro Tribunali sedentes, & solum Deum praeculis habentes per hanc nostram definitivam sententiam, quam scripsimus in his scriptis in causa, & causis, quae coram Nobis, inter dilectos filios Magistrum Paulum Emiliium Zacchiam Notarium nostrum, & Camerae nostrae Apostolicae generalem Commissarium, ac Pompejum Molellam Fiscum nostri Procuratorem generalem, ex una, & Caesarem Estensem de, & super apertione, reversione, & devolutione Civitatis, & Ducatus Ferrariae, illiusque comitatus, & districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & Locorum, dudum a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris in feudum datorum, seu concessorum, eorumque territoris, districtibus, jurisdictionibus, fortalitiis, membris, pertinentiis, & juribus universis, rebusque aliis in actis causae, & causarum hujusmodi latis deductis, & illorum occasione versa fuerunt, & vertuntur, partibus ex altera: dicimus, pronuciamus, sententiamus, decernimus, & declaramus, dictam Civitatem, & Ducatum Ferrariae, illiusque Comitatum, & Districtum, aliasque Civitates, Terras, Castra, & loca praedicta cum eorum territoris, districtibus, jurisdictionibus, fortalitiis, membris, pertinentiis, ac iuribus quibuscumque fuisse, & esse aperta, & ad S. R. E., Sedemque, & Cameram Apostolicam reversa, & devoluta, ac S. R. E. Sedemque, & Camerae praedictis incorporata, dictamque Caesarem ab occupatione, & detentione dictae Civitatis, Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Locorum, & aliorum supradictorum amovendum, & expellendum, Sedemque, & Cameram praedictam, & pro ea dictos Paulum Emiliium Commissarium, & Pompejum Procuratorem Fiscum nostri, seu substituendos ab iis respective, in possessionem dictae Civitatis, Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum supradictorum immittendos, & inducendos, & seu associandos fore, & esse, prout dictum Caesarem amovemus, ejicimus, & expellimus, & respective dictam Sedem, & Ca-

Deventis fuit ad sententiam devolutiois. cum mandata etc.

& Carientem, & pro ea dictos Paulum Amilium, & Pompejum, seu substituendos ab eis respective immittimus, inducimus, & seu associamus, inducique, immitti, & seu associari mandamus, iactationes quoque, molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes, occupationes, & impedimenta quaecumque per dictum Caesarem S. R. E. Sedique, & Camera Apostolica de, & super praedictis omnibus, & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, praestitas, & illatas, factaque, praestita, & illata fuisse, & esse temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, temerariaeque, illicitae, indebitae, & injustae, & de facto praesumptas, & praesumptas, illasque, & illa dicto Caesari fecisse, & facere minime licuisse, nec licere, & propterea eidem Caesari in, & super omnibus, & singulis praemissis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, ac imponimus, mandataque de immittendo, & seu de associando, ac alia quaecumque desuper necessaria, & opportuna decernenda, & relaxanda fore, & esse, prout decernimus, & relaxamus, eundemque Caesarem in omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proventus per eum perceptis, & usque in diem liberae traditionis, seu relaxationis dictae Civitatis, Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum supradictorum in executione liquidandis, ac in omnibus, & singulis expensis hac de causa pro parte S. R. E., ac Sedis, & Camerae Apostolicae factis, condemnandum fore, & esse, prout condemnamus, quorum fructuum liquidationem, & expensarum taxationem Nobis reservamus, & ita dicimus, pronunciamus, decernimus, sententiamus, & declaramus praemisso, & omni alio meliori modo &c. Ita pronunciamus Nos Clemens Papa VIII.

Mandati Cam. Apostolice per nos relaxati mandatum de immittendo, & seu associando

Relaxat Clemens

Vice-Legato B. nonnulli committit mandari huiusmodi executionem

Sedeque, & Camera Apostolica in realem, actualem, & corporalem possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariae, illiusque Comitatus, & Districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & Locorum praedictorum, eorumque Territoriorum, districtuum, jurisdictionum, fortalitorum, membrorum, pertinentiarum, & jurium quorumcumque iuxta formam praesentis nostrae sententiae, inducas, & immittas, & seu associas, eosque sic immittas, & inducas, & seu associas, conservas, & defendas, eundemque Caesarem ab illorum occupatione, & detentione amoveas, ejicias, & expellas, ac dictam Sedem, & Camera Apostolicam, & pro ea dictos Commissarium, & Procuratorem Fiscalem, vel ab eis substitutos, vel substituendos praedictos in possessionem huiusmodi immitti, induci, & seu associari, ac immittas, & inducas, & seu associas defendi, & conservari, & supradictum Caesarem amoveri, ejici, & expelli respective facias, & mandes; in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 2. Decembris 1597. Pontificatus nostri Anno VI.

Dat. die 2. Decembris 1597. An. VI.

CLXIII.

Mandatum de Intimando Caesari Estensi Sententiam, qua declaratur Civitatem, & Ducatum Ferrariae devolutum fuisse ad Sanctam Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camera Apostolicam.

Ex Reg. in Secret. Brev.

Dilectis Filiis Magistro Fabricio Verospio utriusque Signaturae nostrae Referendario, & literarum contradictarum Audientiae nostrae Auditori, nec non Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Decanis, Archidiaconis, Scholasticis, & Cantoribus tam Metropolitanarum, & Cathedralium, quam Collegiarum Canonice, Parochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, ceterisque Presbyteris, Clericis, Notariis, & Tabellionibus publicis, ac Curatoribus nostris quibuscumque in hac Alma Urbe, ac per Civitates, & Dioeceses Bononien., & Cervien., ac alias ubilibet constitutis.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. CUM Nos heri, die 2. Decembris in causa, & causis coram Nobis inter dilectos filios Paulum Amilium Zacchiam Notarium nostrum, & Camerae nostrae Apostolicae Commissarium, & Pompejum Molellam Fisci nostri Procuratorem generales ex una, & Caesarem Estensem de, & super aperiitione, reversione, & devolutione Civitatis, & Ducatus Ferrariae, illiusque Comitatus, & Districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum,

Consp. penden te later Rev. C.A., & Camerae Estensem super devolutionis Ducatus Ferrariae, ad eandem Camerae

rum, & Locorum dudum a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris in Feudum datorum, seu concessorum, eorumque Territoriorum, Districtuum, Jurisdictionum, Fortalitorum, membrorum, pertinentiarum, & jurium universorum, rebusque aliis in actis cauae, & causarum huiusmodi latius deductis, & illorum occasione ventibus, partibus ex altera, concluderimus, & pronunciamus, prout in Cedula manu nostra subscripta, tenoris sequentis, videlicet.

Clemens definit, Ducatum Ferrariae devolutum esse ad S.R.E., & Camera Apostolicam.

§.2. Christi nomine invocato pro Tribunali sedentes, & solum Deum praeculis habentes per hanc nostram definitivam sententiam, quam scripsimus in his scriptis in causa, & causis, quae coram Nobis inter dilectos filios Magistrum Paulum Amilium Zacchiam Notarium nostrum, & Camerae nostrae Apostolicae Commissarium, ac Pompejum Molellam Fisci nostri Procuratorem generales ex una, & Caesarem Estensem de, & super aperiitione, reversione, & devolutione Civitatis, & Districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & Locorum dudum a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris in Feudum datorum, seu concessorum, eorumque Territoriorum, Districtibus, Jurisdictionibus, Fortalitiis, membris, pertinentiis, & juribus universis, rebusque aliis in actis cauae, & causarum huiusmodi latius deductis, & illorum occasione versae fuerunt, & vertuntur, partibus ex altera, dicimus, pronunciamus, sententiamus, decernimus, & declaramus, dictam Civitatem, & Ducatum Ferrariae, illiusque Comitatum, & Districtum, aliasque Civitates, Terras, Castra, & Loca praedicta cum eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, Fortalitiis, membris, pertinentiis, & juribus quibuscumque fuisse, & esse aperta, & ad S. R. E. Sedemque, & Camera Apostolicam reverfa, & devoluta, ac S. R. E., Sedique, & Camerae praedictis incorporata, dictumque Caesarem ab occupatione, & detentione dictae Civitatis, Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Locorum, & aliorum supradictorum amoveendum, eiciendum, & expellendum, Sedemque, & Camera praedictam, & pro ea dictos Paulum Amilium Commissarium, & Pompejum Procuratorem Fisci nostri, seu substituendos ab eis respective, in possessionem dictae Civitatis, Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Locorum, & aliorum supradictorum immittendos, & inducendos. & seu associandos fore, & esse, prout dictum Caesarem amoveamus, eiciamus, & expellimus, & respective dictam Sedem, & Camera, & pro ea dictum Paulum Amilium, & Pompejum, seu substituendos ab eis respective immittimus, inducimus, & seu associamus, inducique, immitti, & seu associari mandamus, iactationes quoque, molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes, occupationes, & impedimenta quaecumque per dictum Caesarem

Praeviaque Caesari Estensi restituta in dicti Ducatus possessionem eandem Camerae esse immittendam.

S. R. E. Sedique, & Camerae Apostolicae de, & super praedictis omnibus, & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, praestitas, & illatas, factaque, praestita, & illata fuisse, & esse temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, temerariaeque, illicitae, indebitae, & injustae, & de facto praesumptas, & praesumptas, illasque, & illa dicto Caesari fecisse, & facere minime licuisse, nec licere.

Perpetuumque super his licenti dicto Caesari imponit.

§.3. Et propterea eidem Caesari in, & super omnibus, & singulis praemissis, perpetuum silentium imponendum fore, & esse, ac imponimus, mandataque de immittendo, & seu de associando, & alia quaecumque desuper necessaria, & opportuna decernenda, & relaxanda fore, & esse, prout decernimus, & relaxamus, eundemque Caesarem in omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proventus per eum perceptis, & usque in diem liberae traditionis, seu relaxationis dictae Civitatis, Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Locorum, & aliorum supradictorum in executione liquidandis, & in omnibus, & singulis expensis hac de causa pro parte Sanctae Romanae Ecclesiae, ac Sedis, & Camerae Apostolicae factis, condemnandum fore, & esse, prout condemnamus, quorum fructuum liquidationem, & expensarum taxationem Nobis reservamus, & ita dicimus, pronunciamus, decernimus, sententiamus, & declaramus praemisso, & omni alio meliori modo &c. Ita pronunciamus Nos Clemens Papa VIII.

Eundem demum in rebus, & ne expensat.

D. Sententia ei mandata in summa.

§.4. Ne autem dictus Caesar, & seu alii sua quomodolibet interesse putantes, aliquam praesentem sententiam ignorantiam, pretendere, aut ullo unquam tempore quovis pretextu, & qualis colore allegare, seu se exculare possent, pro parte, & ad instantiam dictorum Commissarii, & Procuratoris Fiscalis debite requisiti, vobis omnibus, & singulis supradictis, & vestrum cuilibet insolidum, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, praecipimus, & mandamus, quatenus, statim atque fueritis requisiti, seu aliquis vestrum fuerit requisitus, ex parte, & auctoritate nostra praedicta, praesentem sententiam, per Nos, ut praefertur, latam, & promulgatam, ac omnia, & singula in ea contenta, dicto Caesari Estensi ex adverso principali, omnibusque aliis, & singulis, ut praefertur, sua quomodolibet interesse putant, praesentes nostras literas per edictum in hac Alma Urbe nostra in Lateranensis, & Principis Apostolorum Basilicarum, & Cancellariae Apostolicae valvis, & in acie Campi Florae, ac etiam in Metropolitana Bononiensis, & Cathedralis Cervienensis Ecclesiarum valvis, respective, more solito, legen., & publican., ac ibidem affigendo, & per aliquod temporis spatium affixas dimittendo, illisque postea inde detractis, earum exempla in eisdem locis pariter affixa relinquendo, & in dicta nostra Audientia literarum contradictarum etiam more solito legendo, intimetis, insinuetis, & notificetis, & ad illo-

UNIV

ONOMA

AL DE B

illorum, & uniuscuiusque eorum notitiam deducatis, & deduci faciatis, & mandetis, prout Nos, eorumdem presentium tenore, praesertim sententiam, ac in ea descripta omnia, & singula dicto Casari Etensi, ac omnibus, & singulis aliis praedictis intimamus, insinuamus, & notificamus, ac ad eorum, & cuiuslibet ipsorum notitiam deducimus, & deduci volumus, & mandamus per presentes.

§. 5. Decernentes huiusmodi praesertim sententiam intimationem, insinuationem, & notificationem, ac publicationem, eundem Casarem, & alios praedictos perinde arctare, afficere, & obligare, ac si illis, & cuiuslibet eorum personaliter intimata fuissent.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac stylo Palatii, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 3. Dec. 1597., Pontificatus nostri Anno VI.

CLXIV.

Declaratur Archiepiscopum Bracharen. posse suos Comprovinciales Episcopos cogere, ut sibi eorum Civitates ingredientibus, processionaliter, & cum toto Clero servata forma Pontificalis Romani, obviam eant pro prima tantum vice.

Ven. fratri Augustino Archiepiscopo Bracharen.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

FRaternitatis tuae nomine expositum Nobis nuper fuit, quod licet alias in Pontificali Romano praescribatur peculiaris forma, qua Praelatus loci debeat recipere processionaliter Praelatum ingredientem, ac ex ea expresse colligatur, Episcopos Suffraganeos teneri obviam ire processionaliter Metropolitanis suis, eorum Civitates ingredientibus, & sic fuisse olim in Sacro Palatii Apostolici Auditorio Anno 1538. iudicatum, Archiepiscopum Hadruntinum iuste coegisse Episcopum Licensem eius suffraganeum, ut sibi ingredienti in Dioecesi Licensem obviam ire processionaliter iuxta formam Pontificalis; tamen, quia nonnulli adhuc dubitant de intelligentia verborum dicti Pontificalis, Nobis humiliter per dilectum filium Simonem Dabreu tuum in Romana Curia Procuratorem supplicari fecisti, ut in praemissis opportuna declaratione, de Apostolica benignitate, providere dignaremur.

§. 2. Nos igitur, ad quos ex Pastoralis Officii debito, ac suprema in Dei Ecclesia auctoritate circa Caeremonias, ac Ritus Ecclesiasticos dubia declarare, ac orientes inter Praelatos controversias extinguere, Metropolitanorumque iura, ac praehemin-

tias tueri spectat, tuis in hac parte supplicationibus inclinati: De Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationi Sacrorum Rituum praepositorum consilio, quibus negotium hoc examinandum, commissimus, declaramus, Ingressente Metropolitanis Urbem sui Episcopi Comprovincialis, ipsam Episcopum Comprovincialem eidem Metropolitanis prima vice tantum processionaliter, & cum toto Clero obviam ire, servata in omnibus forma in praedicto Pontificali Romano praescripta, teneri, & obligatum existere, & ad hoc ab ipso Metropolitanis cogi posse, ac sub dicta forma in Pontificali praescripta huiusmodi casum comprehendere, quando Metropolitanus sui Comprovincialis Episcopi Civitatem ingreditur, tenerique ex praepo Episcopos Comprovinciales tibi, ac aliis Archiepiscopis Bracharen. pro tempore existentibus, eorum Civitates ingredientibus pro prima vice tantum processionaliter, servata in omnibus forma in Pontificali praescripta, obviam ire, eisdem autem, ac quoscumque alios inobedientes, recusantesque facere censuris, ac aliis poenis secundum iuris formam a Te, ceterisque Archiepiscopis districte compellendos esse.

§. 3. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices ordinarios, aut Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Sacri Palatii Apostolici caularum, Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere: Irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate Apostolica tenore presentium decernimus, & declaramus.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & quarumvis Ecclesiarum Cathedralium etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, Statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus specialis, in dividua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, & tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserti, & forma in illis tradita observata foret, praesentibus pro sufficienter expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Vel si Episcopis Comprovincialis praedictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub

Dat. die 19. Decem. 1597. An. VI.

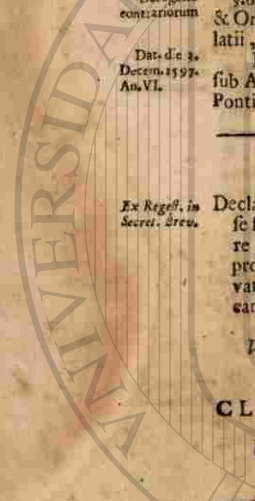
Illumque huiusmodi publicationem obligati declarant, ac si eisdem sententia sit et processionaliter intimata fuissent.

Derogatio contrarium Datum die 3. Decem. 1597. An. VI.

Ex Regest. in Secret. A. 220.

Causa facti de declaratione.

Declaratio de qua in rubric.

sub Annulo Piscatoris, die 19. Decembris 1597. Pontificatus Nostri Anno sexto.

CLXV.

Confirmatio, & innovatio gratiarum, & privilegiorum omnium, etiam per viam communicationis concessorum Ordinibus, tam Fratrum Minorum Regularis observantiae, quam S. Clarae, & Tertii Ordinis de Penitentia Sancti Francisci, in comunione, & sub tribus votis essentialibus viventium, in his que Concilio Tridentino, & decretis Fratrum Reformatorum non adversantur.

Huiusmodi confirmationes plerique Praedecessores, & signanter Clemens VII. Paulus IV. Gregorius XIII., & Sixtus V. ediderunt, sed illi consulto praetermissis, hanc posui ut pleniorum. Regulam vero, & alia de Ordine S. Francisci, vide in Const. LXVII. Honorii III. Solet. Tom. III. fol. 229.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ratio Pastoralis officii nostri exigit, atque efflagitat, ut quorum Religionem ac virtutem Sedi Apostolice, totique Ecclesiae non modo illustrem, & praeclearam, sed utilem etiam, ac necessariam esse animadvertimus, eosdem nostris, & eiusdem Sedis Apostolice honoribus, ac beneficiis illenter prosequamur. Cum vero ex bonis, & commodis spiritualibus Ordin. Mendicantium, ea longe, lateque pateant, semperque patuerint, quae a sacro Ordine Fratrum Minorum de Observantia, ab ipsis fundata Religionis initiis, in omnes Christianae Reipubl. Provincias profluxerunt, quotidieque profluunt, & promanant, faciendum nobis esse statuimus, ut in eodem Ordine, nostris, & Sedi Apostolicae gratias, atque muneribus honestando, nihil Romanorum Pontific. Praedecessorum nostrorum benignitati, ac studio concedamus.

§. 1. Cum igitur pro parte dilecti filii Jo. Baptiste Moles Commissarii Generalis in Romana Curia Ultramontanae Familiae praedicti Ord. de Observan. Nobis expositum fuerit, ex ipsius Sedis benigna diguacione provenire, ut Romanus Pont. quandoque Praedecessorum suorum Roman. Pont. gesta innovet, ac Apostolica auctoritate innovata, & restaurata muniat, & fulceat, sed in pristinum statum reponat, ac reducat, nec non propterea nonnulli Romani Pont. Praedecessores nostri quasdam gratias, concessiones, Indulgentias, & peccatorum remissiones, absolutiones etiam plenarias, libertates, praerogativas, favores, Immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, multa, ac alia privilegia, & indulta, tam praedictis Fratrum Min., quam Sanctae Clarae, ac Tertio de Pen. nuncupat. Ordinibus, illorumque Superioribus Fratribus, Monialibus Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

bus, & Sororibus, ac utriusque sexus personis, & Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & Locis quibuscumque dictorum Ordinum nunc, & pro tempore existentibus, in genere, vel in specie, etiam per modum communicationis, sive extensionis privilegiorum aliis Ordinibus, eorumque Domibus, & Ecclesiis, & utriusque sexus personis Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium existentibus concessorum, concesserunt, aut jam concessa confirmarunt, & approbarunt, prout in singulis concessionibus, declarationibus, & literis eorumdem Praedecessorum expeditis plenius dicitur contineri.

§. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, illa, quae saepius Apostolica auctoritate praedicta munita existunt, maiorem obtineant roboris firmitatem, pro parte praedicti Jo. Baptiste Moles, nobis sit humiliter supplicatum, ut praedictis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, favoribus, conservatoriis, declarationibus, facultatibus, dispensationibus, gratiis, concessionibus, Indulgentiis, & Indultis, pro illorum observantia nostrae approbationis robor adiacere, aliaque in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur, qui omnium Votis, praesertimque illorum, qui sub suavi Religionis iugo, divinis laudibus, & Christianae Religionis augmento incumbendum personarum tranquillitati, & commoditati consulunt, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, huiusmodi supplicationibus inclinati, quaecumque praemissa, ac omnia, & singula alia privilegia, Immunitates, exemptiones, libertates, praerogativas, favores, conservatorias, declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessiones, Indulgentias, & Indulta spiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extensionis inter se, & cum aliis Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus, eisdem Fratrum Minorum Regularis Observantiae, & S. Clarae, & de Penitent. Tertio Ordinibus, etiam in Congregatione sub trium Votorum substantialem professionem, & eorundem Superiorum Ordinis Minorum Regularis Observantiae huiusmodi obedientia degentibus, ipsorumque Superiorum Fratrum, Monialibus, Sororibus, ac utriusque sexus etiam singularibus personis, nec non Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & Locis quibuscumque in genere, & in specie, etiam per solam signaturam, etiam viva vocis oraculo, ut praesertur, aut alias per eosdem Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac nos, & Sedem praedictam sub quacumque forma, & expressione verborum concessa, ac etiam iteratis vicibus approbata, nec non omnibus, & singulis in eis forsan contentis clausulis, decretis, & declarationibus quibuscumque, ac singulis desuper etiam pluribus vicibus concessas litteras, & in eis contenta, & inde sequuta quaecumque, illorum omnium tenores, & formas, datas, effectus, & decreta in illis apposta, ac si de verbo ad verbum inferrentur, Z 2

Generalis Commissarii pro eorundem confirmatione per titio.

Huius Pontificis approbatione, in his que Conc. Trid. non adversantur, vel decreta Fratrum Reformatorum.

rentur, & in his essent inserta, presentibus pro sufficienter expressis habentes, dicta auctoritate Apostolica tenore presentium ex certa scientia (in his omnibus, in quibus Decretis Concilii Tridentini non advenitur, salvis etiam Decretis a nobis in favorem Fratrum Reformatorem concessis) approbamus, & confirmamus, ac innovamus, perpetuamque roborem firmitatem obtinere, & firmiter observari, nec non Ordinibus Fratrum Minorum Regularis Observantiae, & Sanctae Clarae, ac Tertio de Penitentia nuncupat., etiam in Congregatione sub obedientia Fratrum Minorum de Observantia hujusmodi degen. Superioribus, Fratribus, Monialibus, etiam Tertiaris nuncupat., Sororibus, Personis, Monasteriis, Domibus, & Ecclesiis, & Locis predictis, etiam per modum communicationis, & extensionis hujusmodi suffragari, illisque frui, uti, & gaudere, quando, & quoties opus fuerit, posse, & debere, in iudicio, & extra, ac etiam in foro conscientiae, in omnibus, & per omnia, ac si specialiter, & expressis eisdem Fratrum Minorum, & Sanctae Clarae, & Tertio de Penitentia Ordinibus per nos concessa fuissent, decernimus. Suppletur omnes, & singulos juris, & facti, ac solemnitate etiam de iuris necessitate, aut alias quomodolibet requisitarum, forsitan omissarum, & alios quoscumque defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem.

§. 4. Quocirca Venerabilibus Fratribus Mantuae, & Toy, Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori, per eandem presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, faciant auctoritate nostra presentes literas, & in eis contenta quaecumque, plenum eorum effectum sortiri, illisque omnes, quos concernunt, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes quemquam desuper contra presentium tenorem sub quovis pretexto, & causa, etiam defectu intentionis nostrae, per quoscumque quomodolibet indebite molestari, quinimo quicquid in contrarium attentari, vel fieri contingeret, omnia semper in pristinum reponi. Contradictores quoscumque, & rebelles, etiam per quascumque, de quibus eis videbitur, censuras, & penas Ecclesiasticas, & alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione quacumque postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, ac S. R. E. Cardinales, nec non sacri Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac praemem. Bonifacii Papae VIII. etiam praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis presentium vigore ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis Consi-

tutionibus, ac Provincialibus, & Capitularibus Statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, etiam in forma Brevis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem praedictam, etiam Motu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, etiam privilegiorum eorum revocativis, restrictivis, reservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, etiam quod in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modis, & forma derogari possent, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, Mota, scientia, & auctoritate similibus derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Verum quia difficile foret, praesentes literas ad singula quae iure loca, in quibus forte opus esset, deferri, volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu alicujus ex Secretariis cuiusvis praedictorum Praefatorum Generalium, ac Romanae Curiae Commissarii, & suorum successorum, aut Notarii publici subscriptis, & sigillo officii alterius eorundem, aut alicujus persona in dignitate Ecclesiastica constituta, seu Curiae Ecclesiasticae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die vigesima Decembris 1597. Pontificatus nostri anno sexto.

Dat. An. VI. 10. Dec. 1597.

Poenae

CLXVI.

Ex Regis. in Secret. Brev.

Poenae contra Caesarem Estensem, eique faventes, si post lapsum terminorum, qui hic assignantur, quominus Ferraria Ducatum ad Camerae Apostolicae possessionem deveniat, impederint, formaque praesentes literas publicandi.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Poenam.

EX ore sedentis in Throno bis acutus gladius procedit, & obvia quaeque metit. Hic est gladius Salomonis, qui secat utrinque. Nos qui Christi veri Salomonis personam licet immeriti divina providentia sustinemus, ejusque vicem gerimus, qui iudicat Orbem Terrae in aequitate, & Populos in iustitia, cum de Romana Ecclesiae Juribus vel tuendis, vel recuperandis curam Nobis agitur, rectissimam tenemur profere sententiam, qua sublatis omnibus impedimentis, eidem Ecclesiae, quod sum est, omnino restitatur, & contra iustitiam nemini prorsus parcat: sicut enim aliena nec invadimus, nec cupimus, ita propria Ecclesiae bona usque ad sanguinem tueri parati sumus. Atque ea sane in re nullum Nobis, aut Nostris commodum, vel lucrum quaerimus: Hoc enim Christi, & ejusdem Ecclesiae causa libenter omnibus, concessuri essemus: sed Romana Ecclesiae Nos debitores agnoscimus, ut eam cura nostrae commissam defendamus, & ab injustis oppressionibus vindicemus: ne si in his defecerimus, haec omnia Deus in districto iudicio de manibus nostris requirat. Neque vero precibus, aut aliquo amore, vel odio, ullove humano affectu (in quo divinam gratiam agnoscimus) ad haec inducimur, sed zelus Domus Dei, antiqua consuetudo, Sacrorum Canonum, & Apostolicarum Constitutionum observantia, vis juris jurandi, & sollicitudo, quam circumferimus, omnium Ecclesiarum, & in primis Romanae Ecclesiae, cuius privilegia in Beato Petro suscepta sunt divinitus, & in hunc usque diem derivata, Nos accendunt, & silere, ac desides esse nequaquam permittunt: quinimo ad clamandum impellunt, ut vocis Apostolicae sonus in omnem Terram egrediatur, ut clamor patris a filiis audiat, ut denique ad compeditorum gemitus cunctorum corda fidelium excitentur. Cum enim malorum omnium radix cupiditas ita perditorum hominum animos occupavit, ut iuris ordine contempto, ecclesiasticas ditiones, quas invaserint, vi, atque armis retinere, atque ad propriam commoditatem transferre moliantur, neque contra ipsos ullus executioni locus sit, ad Apostolicam etiam potestatis officium pertinet, eos, tanquam hominum societate indignos, anathematis mucrone percudere, & a Sacramentorum participatione, & communione

fidelium praedicere, ut qui Canonum, & Iudicii auctoritatem spernunt, divina saltem indignationis, atque aeterni supplicii poenas pehorrescant. Quod si gravissima Apostolici muneris administratio facile Nos per se ipsa quotidie hortatur, ut pro conservatione ceterarum rerum Ecclesiasticarum, eam, quam tenemur, curam adhibeamus; praecipue tamen quodam iure admoemur, ut ditionum ad Romanam Ecclesiam pertinentium, quarum custodes, & Administratores constituit Nos Deus, ac praesertim Civitatis, & Ducatus Ferrariae, a nonnullis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris Populi peculiaris, & antiquae acquisitionis Sanctae Matris Romanae Ecclesiae merito appellati, defensionem, prompto, ac forti animo suscipiamus, eorandem Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum exemplo, qui totam illam ditionem ingenti sumptu, ac labore conservarunt, & sepe ab occupatoribus, spiritualium, ac temporalium armorum praesidiis vindicarunt. Testis est Deus, Nos plane dolentes, & invitos eam deliberationem inuituros, pastoralis siquidem officii, & ecclesiasticae disciplinae curis vacare malissemus, quam severioribus iudiciis incumbere, aut cum quoquam bello decertare. Verum quia nemini inferimus, sed illatam Ecclesiae dumtaxat injuriam propulsamus, sicuti ex rerum gestarum serie perspicitur; si spiritualia arma minus profecerint, tunc, ut bonorum Ecclesiasticorum invasores agnoscant, Deum non modo Montium, sed etiam Vallium Deum esse, & Nos puniendi vim, ac potestatem tum spiritualem, tum temporalem habere, armis etiam, ac militibus, qui in dies parantur, iustitiam utemur.

§. 1. Sane cum superioribus mensibus Alphonfus Estensis ultimus Ferrariae Dux, rebus fuisset humanis exemptus, cumque eo sine liberis, & descendibus defuncto Civitas, & Ducatus Ferrariae, illiusque comitatus, & districtus, ac aliae Civitates, Terrae, Castra, & loca, quae dudum a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, ipsius Alphonfi Ducis Antecessoribus sub pactis, & conditionibus in investituris factis contentis, in feudum concessa fuerunt, ob lineam finitam, seu ob alias etiam causas, una cum omnibus eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, fortaliis, membris, pertinentiis, & Juribus universis aperta, & ad Nos, ac Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camerae Apostolicam reversa, seu alias legitime devoluta extitissent; Nobis, non sine magna admiratione, & animi dolore innotuit, Caesarem Estensem, quem alioqui, quam diu a recto iustitiae tramite non deflexit, ob Estensis familiae nobilitatem paterne dileximus, & omnibus charitatis officiiis prosequuti sumus, a perditionis, reversionis, devolutionis, ac Jurium S. R. E. Sedisque, & Camerae praedictarum nulla habita ratione, Nobisque, & eadem Sede, de praedicti Alphonfi obitu tum etiam non admonitis, Civitatem

Post mortem Alphonfi Ducis devolutum ad Camerae Apostolicam Ferrariae Ducatum Caesari Estensi occupat.

tem, Ducatumque Ferrariae, & alias Civitates, Terras, Castra, & loca cum omnibus eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, fortaliis, membris, pertinentiis, & Juribus praedictis statim de facto invadere, atque occupare in nostrum, Romanamque Ecclesiam, ac Sedem, & Camerae praedictae praedictum, & contemptum, praesumpserunt.

Post fieri ad hunc usque ab huiusmodi occupacione cessare, & deinceps in futurum non fieri.

§. 2. Et licet etiam ab ipso Alphonso obitu pro Jurium dictae Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praefate defensione vim vi repellere, & iniustus illius armis iusta nostra, ac dictae Romanae Ecclesiae arma opponere, ipsamque ad eam Civitatem, Ducatumque Ferrariae, ac cetera loca praedicta re ipsa vindicare merito potuissemus, benignius tamen secum agentes, forma prius, ac iuris ordinis servato contra ipsum experiri, atque agere, nec non committere aliquandiu malimus, si forte resipisceret, & ad cor reverteretur, quod iniuste detinebat, restituisset: interim tamen validum tum petitum, tum equitatum exercitum in Statu nostro Ecclesiastico constari, & apparati iustissimi, ne huiusmodi, finito civili iudicio, nostra benignitate abuteretur, ipsi in eisdem Civitatis, Ducatusque recuperatione ulterius impediremur, aut certe retardaremur.

§. 3. Atque hoc certe consilio Nos, ad quos tantummodo huiusmodi causae cognitio, & definitio, praesertim ex Investiturarum forma, & tenore spectat, ac pertinet, tunc eundem Casarem monendum, & requirendum duximus, ut infra quindecim cum proximorum dierum spatium, quorum quinque pro primo, quinque pro secundo, & reliquos quinque pro tertio ultimo, & peremptorio termino, & monitione canonica illi assignavimus, sub excommunicationis anathematis, maledictionis, privationis dignitatum, dominiorum, feudorum, honorum, inhabilitatis, ac rebellionis, & laesae maiestatis criminis, in primo capite poenis, deberet a quibuscumque factationibus, molestationibus, vexationibus, & impedimentis Nobis, ac Romanae Ecclesiae, nec non Sedi, & Camerae praedictis super Ducatu, Civitatibus, Terris, & Castris, & aliis locis praedictis, quovis praetextu, causa, & quaesito colore illatis, & inferri comminatis, re ipsa, & cum effectu cessasse, & destituisse, ipsamque Romanam Ecclesiam, ac Sedem, & Camerae Apostolicam dicto Ducatu, & aliis praedictis, illorumque pleno iure, dominio, ac fructuum, & proventuum perceptione, libera, & pacifica possessione uti, frui, & gaudere permisit, eidemque Casari districte praecipiendo mandavimus, & inhibuimus, ne sub eisdem poenis auderet, seu praesumeret, quovis praetextu, & quaesito colore, possessionem Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, & aliorum praedictorum per se, vel alium occupare, aut quovis modo in eis se ingerere, intrudere, & intromittere, & quatenus illorum possessionem occupasset, seu quovis modo

in ea se ingessisset, intrusisset, seu intromississet, ut infra dierum quindecim dierum spatium, quos etiam pro terminis, & monitione canonica, ut supra, assignavimus, omnium, & singulorum praedictorum possessionem vacuum, liberam, & expeditam Nobis, ac Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictis realiter, & cum effectu dimisisset, & ab omni occupatione, ingessione, intrusione, intromissione, & molestatione abstinuisse, & recessisse deberet: & si ipse Casar, ut supra monitus in praemissis sentiret se gravatum, eundem etiam peremptorie citavimus, quatenus decima quinta die post executionem litterarum nostrarum desuper confectarum, si iudicialis esset, sive prima die iudiciali post eam sequenti, legitime compareret coram Nobis per se, vel eius legitimum Procuratorem, ad videndum in huiusmodi causa ad omnes, & singulos actus, & terminos necessarios, usque ad definitivam sententiam inclusive, etiam lite non contestata, procedi, aliaque fieri super his necessaria, seu quomodolibet opportuna: certiores facientes eundem Casarem sic monitum, & citatum, sive ipse comparuisset, sive non, Nos nihilominus ad haec, & alia, quae iustitia suaderet, eius absentia, seu contumacia non obstante processuros fuisse.

Vel si mallet, pariter prius huiusmodi mandato, in iudicio sistere.

§. 4. Et ut huiusmodi nostra monitio, requisitio, inhibitio, & citatio ad dicti Casaris notitiam, quacumque ratione fieri posset, ac alias omni meliori modo deduceretur, eundem Casarem, seu eius Procuratorem in Romana Curia residentem, seu forsan in libris Camerae descriptum, personaliter, vel si ipse Casaris Procurator a Romana Curia abesset, domi eius solita habitationis, cum dimissione cadula, quatenus autem nullus, illius Procurator constitutus, & descriptus fuisset, tunc iuxta nimirum Capitulum, & conventionum inter Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & eisdem Alphonso Antecessores imitarum formam, ac tenorem, ipsum Casarem per officium, seu audientiam contradictarum moneat, requiri, & citari mandavimus.

Citatio ita, quae ad comparandum.

§. 5. Et nihilominus, ne ipse Casar aliquam praemissorum ignorantiam praetenderet, aut ullo unquam tempore, vel quovis quaesito colore, seu praetextu allegare, seu alias se excusare posset nostras, super praemissis expeditas litteras in forma Brevis, tam in Alma Urbe nostra, in Lateranen., & Principis Apostolorum Basilicam, & Cancellariae Apostolicae Valvis, ac in acie Campi Flore, per aliquem ex Curatoribus nostris, quam etiam in Metropolitan. Bononien., & Cathedralis Cervien. Ecclesiarum Valvis, more solito legi, & publicari, ac ibi affigi, & per aliquod temporis spatium affixas dimitti, illisque postea inde detractis, earum exempla in eisdem locis pariter affixa relinqui similiter volumus, & mandavimus: Decernentes, ut monitio, requisitio, inhibitio, citatio, seu ipsarum litterarum publicatio, ut praefertur facta, & exe-

Litterae Apostolicae desuper expeditae sunt, & publicatae.

& exequuta eundem Casarem perinde arderent, & obligarent, ac si illi personaliter intimata fuissent, prout in nostris sub die quarta Novembris proxime praeteriti.

Et non comparere, examinari tam de iure examinandi de huiusmodi sententiam ad Camerae Apostolicam esse devolutam, ab eo Casare expellendi aliter: in eisdem possessionem Camerae in mittendam.

§. 6. Et deinde literis praedictis, illarum forma superius expressa servata, legitime intimatis, & publicatis, cum intra praefixum terminum nec ipse Casar, nec aliquis eius Procurator comparuisset, immo ille in sua pertinacia persisteret, licet dictarum litterarum plenam, & indubitam notitiam habuisset, quemadmodum ex procuratorio suo mandato authentico in actis causae huiusmodi postea producto manifeste apparet: Nos in causa, & causis huiusmodi ad ulteriora procedendum duximus, ac examinatis ad nostri, & Camerae praedictae Commissarii, ac Fisci nostri Procuratoris generalium instantiam, pluribus Testibus super incumbentibus, nonnullisque Juribus productis, servatissime servandis, tandem definitivam protulimus sententiam, qua diximus, pronunciamus, sententiamus, decrevimus, & declaravimus, dictam Civitatem, & Ducatum Ferrariensem, illiusque Comitatum, & Districtum, aliasque Civitates, Terras, Castra, & loca praedicta, cum eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, fortaliis, membris, pertinentiis, ac Juribus quibuscumque fuisse, & esse aperta, & ad ipsam Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camerae Apostolicam reversa, & devoluta, ac Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictis incorporata, dictumque Casarem ab occupatione, & detentione Civitatis, Ducatus, & aliarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum praedictorum, amovendum, ejiciendum, & expellendum, Sedemque, & Camerae praedictas, & pro eis dilectos filios Magistrum Paulum Emiliam Zachiam nostrum, & dictae Sedis Notarium de numero participantium, ac dictae Camerae Commissarium, nec non Pompejum Molellam utriusque Juris Doctorem nostri Fisci Procuratores generales, seu ab illis respective substituendos in possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariae, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum praedictorum immittendos, & inducendos, seu associandos fore, & esse, prout dictum Casarem amovimus, ejecimus, ac expulimus, & respective dictam Sedem, & Camerae, ac pro eis dilectos Paulum Emiliam, & Pompejum, seu substituendos ab eis respective immittimus, inducimus, seu associavimus, inducimus, immitti, seu associari mandavimus. Jactationes quoque, molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes, occupationes, & impedimenta quaecumque per dictum Casarem Romanam Ecclesiam, Sedisque, & Camerae praedictas, in & super praemissis omnibus, & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, praestitas, & illatas, factaque, praestita, & illata fuisse, & esse temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, ac temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, ac de facto praesumptas, & pra-

sumpta, illasque, & illa dicto Casari fecisse, & facere minime licuisse, nec licere: & propterea eidem Casari super omnibus, & singulis praemissis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, prout imposuimus, ac mandata de immittendo, seu de associando, & alia quaecumque desuper necessaria, & opportuna decernenda, & relaxanda fore, prout decrevimus, & relaxavimus, eundemque Casarem in omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proventibus per eum perceptis, & usque in diem libere traditionis, seu relaxationis dictae Civitatis, & Ducatus Ferrariae, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum praedictorum in executione liquidandis, ac in omnibus, & singulis expensis, hac de causa pro parte S. R. E. ac Sedis, & Camerae Apostolicae factis condemnandum fore, & esse, prout condemnavimus, dictorumque fructuum liquidationem, & expensarum taxationem Nobis reservavimus, prout in sententia per Nos lata, & manu nostra subscripta, ac per dilectum filium Lutium Calderinum Camerae Apostolicae Notarium lecta, & publicata.

Data commissio Vice-Legato Bononien. Vicelegato dedimus in mandatis, ut statim atque per praedictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, seu ab eis substitutos, vel substituendos foret requisitus, per se, vel alium, seu alios dictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, seu ab eis substitutos, vel substituendos, pro Sancta Romana Ecclesia, Sedeque, & Camera Apostolica in realem, actualem, & corporalem possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariae, illiusque Comitatus, & districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum praedictorum, eorumque Jurisdictionum, fortaliorum, membrorum, pertinentiarum, & Jurium quorumcumque, juxta formam praedictae sententiae induceret, & immitteret, seu associaret, eosque sic immisos, & inductos, seu associatos, conservaret, & defenderet, eundemque Casarem ab illorum occupatione, & detentione amoveret, ejiceret, & expelleret, ac dictam Sedem, & Camerae Apostolicam, & pro eis dictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, vel ab eis substitutos, vel substituendos praedictos in possessionem huiusmodi immitti, induci, seu associari, ac immisos, & inductos, seu associatos defendi, & conservari, & praedictum Casarem amoveri, ejici, & expelli respective faceret, & mandaret, prout in aliis nostris, etiam in forma Brevis die 2. Decembris expeditis literis.

§. 7. Et deinde dilecto filio Magistro Horatio Spinule in utraque Signatura nostra Referendario in Civitate nostra Bononien. Vicelegato dedimus in mandatis, ut statim atque per praedictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, seu ab eis substitutos, vel substituendos foret requisitus, per se, vel alium, seu alios dictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, seu ab eis substitutos, vel substituendos, pro Sancta Romana Ecclesia, Sedeque, & Camera Apostolica in realem, actualem, & corporalem possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariae, illiusque Comitatus, & districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum praedictorum, eorumque Jurisdictionum, fortaliorum, membrorum, pertinentiarum, & Jurium quorumcumque, juxta formam praedictae sententiae induceret, & immitteret, seu associaret, eosque sic immisos, & inductos, seu associatos, conservaret, & defenderet, eundemque Casarem ab illorum occupatione, & detentione amoveret, ejiceret, & expelleret, ac dictam Sedem, & Camerae Apostolicam, & pro eis dictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, vel ab eis substitutos, vel substituendos praedictos in possessionem huiusmodi immitti, induci, seu associari, ac immisos, & inductos, seu associatos defendi, & conservari, & praedictum Casarem amoveri, ejici, & expelli respective faceret, & mandaret, prout in aliis nostris, etiam in forma Brevis die 2. Decembris expeditis literis.

Expeditum deinde mandatum de immittendo &c.

§. 8. Ut successive dilectis etiam filiis Magistro Fabricio Verospio, utriusque Signaturae nostrae Referendario, & litterarum contradictarum audientiae nostrae Auditori, nec non Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Decanis, Archidiaconis, Scholasticis, Cantoribus tam Metropolitan., & Cathedralium,

lum, quam Collegiarum Canonicis, Parochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, ceterisque Presbyteris, Clericis, Notariis, & Tabellionibus publicis, & Curforibus nostris quibuscumque in hac Alma Urbe, ac per Civitates, & Dioceses Bononien., & Cervien., ac alias ubicumque constitutis, & cuilibet eorum precepimus, & mandavimus, quatenus statim atque forent requisiti, seu aliquis eorum foret requisitus, ex parte, & auctoritate nostra sententiam per Nos, ut praefertur, laram, & promulgatam, ac omnia, & singula in ea contenta, dicto Caesari, omnibusque aliis, & singulis sua quomodolibet interesse putantibus nostras literas per Episcopum in hac Alma Urbe nostra in Lateranen., & Principis Apostolorum Basilicarum, & Cancellariae Apostolicae vasis, & in acie Campi Florae, ac etiam in Metropolitana Bononien., & Cathedralis Cervien. Ecclesiarum vasis respective, more solito legendi, & publicando, ac ibidem affigendo, & per aliquod temporis spatium affixas dimittendo, illisque postea inde detrahis, earum exempla in eisdem locis pariter affixa relinquendo, & in dicta nostra audientia literarum contradictarum, etiam more solito legendi, intimarent, & notificarent, ac ad illorum, & uniuscujusque ipsorum notitiam deducerent, & deduci facerent, & mandarent, prout Nos praedictam sententiam, & in ea descripta omnia, & singula dicto Caesari, ac omnibus, & singulis aliis praedictis intimavimus, insinuavimus, & notificavimus, ac ad eorum, & cujuslibet ipsorum notitiam deduximus, & deduci volumus, & mandavimus. Decernentes hujusmodi intimationem, insinuationem, & notificationem, ac publicationem, eandem Caesarem, & alios praedictos perinde arctare, afficere, & obligare, ac si illis, & cuilibet eorum personaliter intimata fuissent, prout in aliis, etiam in forma Brevis die 3. ejusdem mensis Decembris expeditis literis plenius continetur.

Caesar vero hanc litteram ducatum retinet, nuncius contra conditiones in instrumentum investiturarum appositus, & per nos excommunicationis in hunc Caesarem locum.

§.9. Cum autem praedictus Caesar Mognitioni, requisitioni, citationi, & inhibitioni nostris praedictis parere, ac Civitatem, & Ducatum Ferrariae, aliasque Civitates, Terras, Castra, Loca, Fortalitia, membra, Jurisdictiones, ceteraque praedicta ab ipso de facto occupata, Nobis, & Romanae Ecclesiae, & Sedi, & Camerae praedictis libera restituere, & dimittere distulerit, quinimo Civitates, Terras, Castra, Loca, Fortalitia, & alia praefata militibus, atque armis diligentius instruxerit, comitatum comportaverit, Ferrariensis Ditionis fines, qua maxime Statum nostrum immediate Nobis, & Sedi, ac Camerae praedictae subiectum pertingunt, praedictis firmaverit, atque etiam aggeribus, & vallo de novo commoniverit, quod ex forma, & tenore investiturarum etiam legitimis, & veris Ducibus minime licuisset, & praeterea per productionem, & exhibitionem cujusdam scripturae in procuratorio mandato superius dicto insertae pro declinatione

videlicet iudicii nostri, in hujusmodi causa inter alia aliquos Judices sibi confidentes per Nos deputari, etiam contra Capitulum, & conventionum inter Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & dicti Alphonsi antecessores initarum continentiam, & tenorem instruxerit, ut jura sua coram eis probare posset, quae tamen apud Nos, & Sedem Apostolicam nunquam legitime probavit, & denique processum, sententiam, mandata, & monita nostra praedicta neglexerit, in grave animae suae detrimentum, in divinae Majestatis offensionem, ac nostrum, & Apostolicae Sedis contemptum, perniciosumque exemplum, & Christianorum omnium scandalum manifestum, excommunicationis majoris anathematis, maledictionis, aliarumque censurarum poenas Ecclesiasticas, contra Civitatem, Terrarum, locorum, honorum, & jurium Sanctae Romanae Ecclesiae invasores, & occupatores per diversas Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum Constitutiones, ac per literas die Coenae Domini singulis annis legi solitas, & per sacros Canones generalium Conciliorum, ac praesertim oecumenici generalis Concilii Tridentini decreta, necnon etiam literas nostras monitoriales, inhibitorias, & citatorias praedictas inflictas damnabiliter incurrendo.

§.10. Cumque haec omnia, tum ex praefati Honorati dictae Civitatis nostrae Bononien. Vice-Legati authentico testimonio, & fide digna relatione, qui Nobis nuper significavit, Civitatis, Ducatusque Ferrariae, ceterarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, Locorum, Fortalitiorum, membrorum, Jurisdictionum, aliarumque supradictorum realem, & actualem possessionem, prout illi in mandatis dederimus, eo quod loca supradicta ejusdem Caesaris arma militum custodia, & praesidiis, armisque septa sint, ac munita, adeo ut nusquam tutus ad illa pateat accessus, & propterea alicui executioni locus non sit, capi, & apprehendi minime potuisse, nec posse, tum etiam ex ipsa facti permanentis evidentia clariora nunc, & notiora existant, quam, ut cujusquam attestatione, aut probatione amplius indigeant, ac denique nulla tergiversatione, aut excusatione calari possint.

§.11. Cumque etiam a veritate omnino sit alienum, & nullo profus nitatur fundamento, id quod dictus Caesar, ut se aliquo pacto tueatur, passim, sicut accepimus, jactat, se nimirum in linea antecessorum dicti Alphonsi Ducis, atque in investituris de Terris, Castris, & locis praedictis a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris ipsius Alphonsi Ducis antecessoribus factis comprehensum esse, id sane ita esse, praeter alia apud omnes certa, indubitata, quamcumque praesumptionem, & praesentiam suam probationem penitus excludentia, & ex investituris ipsis resultantia, ac omnibus plane cognita, perspecta, atque notoria, firmo etiam argumento est ipsius Alphonsi Ducis confessio, ac testificatio. Is enim omni liberos suscipiens, spe jam pridem de-

Arce Legatum Bononiensem a capiendis hujusmodi Ducatus possessione.

Falsitas assertionum Caesaris ipsa Coaessione Alphonsi Ducis evincitur.

stitutus, hac ipsa de re, dum viveret, cum Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris crebris literis, & oratoribus missis egit, eoque consilio, annis proxime elapsis ad Urbem se contulit, ac novissime etiam a Nobis per literas, & nuntios suppliciter petit ut investiturae dictae Civitatis, & Ducatus Ferrariae, aliarumque Civitatum, & locorum praedictorum prorogatio sibi personis nominandis concederetur. Qua in re etiam Regum, & Christianorum Principum commendatione, & precibus usus fuit, licet omnium animis, ac voluntatibus perentatis, rebusque diu, multumque perpensis, ac deliberatis, ob multas, & illas quidem gravissimas, & justissimas causas, nihil tandem obtinuerit. Id vero idem Alphonsus procul dubio sibi tentandum nunquam existimasset, si dictus Caesar in praedictis investituris comprehensus fuisset, & nisi pro certo habuisset, se absque liberis, ac descendentibus defuncto, quod tandem evenit, lineam quoque, ac stirpem suam destitutam. Ex quo facile etiam perspicitur, ejusdem Caesaris non modo injusta dictae Civitatis, & Ducatus, ceterarumque Civitatum, & locorum occupatio, sed etiam manifesta, & plena inanis consilii jactantia in titulo, & nomine Ducis Civitatis Ferrariae, & ejusdem Ducatus insignibus de facto sibi asciscendis, quae tum apud suos, tum apud plerosque Principes viros, uti audivimus, passim usurpavit.

§.12. Nos igitur, quibus nullo pacto serendum est, ut nostra, & Sanctae Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae Apostolicae jura a quoquam violentur, vel indebite occupentur, minime connivendum, aut diutius dissimulandum esse duximus; & quia haec humanis remediis utentes parum profecimus, ad Divinae praesidia, preces nimirum, recurrimus, quas in hac Alma Urbe nostra, universo Clero, & Populo ad primariae Basilicas, & Ecclesias indiximus, ut Deus, ac Pater misericordiarum mentem ejusdem Caesaris luce divinae gratiae illustraret. Verum cum ille adhuc in sua animi duritie persistat, ad arma spiritualia deveniendum duximus, si forte etiam Ecclesia timeat iudicium, cui parere tenetur, ne si demum non paruerit, ipsam obligationis suae sententiam, & alia quoque culpa, idest ex inobedientia, mereatur, atque augeat. Habita igitur prius super his cum Venerabilibus Fratribus nostris ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus diligenti, ac matura deliberatione, & de illorum unanimi consilio pariter, & assensu, & omnium, ac singulorum investiturarum, nec non monitorii, processus, sententiae, mandati de immittendo in possessionem, ac intimationis praedictarum literarum tenores praesentibus pro expressis habentes, & omnes, ac singulos juris, & facti, & quarumcumque solemnitate, etiam substantialium omissione, & defectus, si quae, vel qui forsitan intervenerint in praemissis, stante hujusmodi occupationis, & impedimenti notorietate, de qua Nobis

constat, & constat, ac ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, etiam de potestatis plenitudine supplentes, & eandem occupationem, ac impedimentum notorium, & facti permanentis existere, & nulla juris solemnitate, aut ulterioris probationis adminiculo indigere declarantes; Sicque per quoscumque Judices sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, interpretari, & defini debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsitan est haecenus, vel imposterum contigerit attentari, decernentes: Attento quod, ut supradictum fuit, contra ipsum Caesarem reum, nec realis, nec personalis executio fieri potuit, & stante etiam ejusdem vera erga Nos contumacia, propter certam ipsius praemissorum scientiam, de qua in procuratorio mandato supradicto in actis causae hujusmodi producto, ut supradictum est, constat. Cum Jesu Christi vices, licet immeriti teneamus in terris, Nobisque in Beati Petri Apostolorum Principis persona sit dictum, quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in Coelis, praedictum Caesarem Civitatis, & Ducatus nostrorum Ferrariae, illiusque Comitatus, & Districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum praedicti Alphonsi Ducis antecessoribus in Feudum per Romanos Pontifices Praedecessores nostros concessum una cum omnibus eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, Fortalitiis, membris, pertinentiis, & Juribus universis invasorem, & occupatorem manifestum, nec non illicitum detentorem, ac nostrum, & Sanctae Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictae rebellem, & hostem, majoris excommunicationis, anathematis, & maledictionis sententiam, atque alias censuras Ecclesiasticas per supradictorum Romanorum Pontificum Constitutiones, ac literas die Coenae Domini legi solitas, nec non etiam sacros Canones generalium Conciliorum, & praesertim oecumenici generalis Concilii Tridentini decreta, & praeterea rebellionis laesae Majestatis criminis in primo capite, & alias poenas, etiam per nostras monitoriales, inhibitorias, & Citatorias praedictas inflictas ipso facto incurrisse, eumque propterea omnibus, & singulis gratis, titulis, honoribus, prerogativis, dignitatibus, privilegiis, favoribus, facultatibus, etiam gabellis, seu collectis imponendi, & exigendi indultis, tolerantis, remissionibus, libertatibus, immunitatibus, jurisdictionibus, nec non etiam omnibus, & quibuscumque aliis in hunc usque diem obtentis concessionibus, & locationibus, ac praeterea Civitatibus, ac earum Terris, Castris, Oppidis, Fortalitiis, & locis, juribus, jurisdictionibus, & ulterius bonis quibuslibet tam allodialibus, & emphyteuticis, quam etiam feudalibus, ceterisque quibuscumque per eum ante praemissa forsitan a quibuscumque Ecclesiis, vel ab eis quomodolibet

Rebellis quoque, & criminis laesae majestatis reum, nec non excommunicationem.

1597.

Elisique facelloribus nulli iam sane in qua ille occupavit, hanc cepit.

Nonnulli in mortis articulo, & restituenda, que occupavit, abfolvi posse decernit.

dependentibus, hactenus habitis, seu quovis modo possessis, ac in quibus, & ad que jus sibi quomodolibet competeat, & competit; ac insuper ejusdem Cesaris filios, fratres, omnesque alios illius consanguineos, affines, proximos, aut illi quovis gradu conjunctos in premissis, seu eorum aliquibus, vel ad illa quomodolibet jus habentes, & habere pretendentes, quorum omnium, & singulorum nomina, & qualitates, presentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, ac omnium eorum filios, posteros, & successores quoscumque propter premissa, illis omnibus, & singulis, ac omni in illis successione jure in perpetuum privatos, incapaces, atque indignos ad illa, & quolibet alia similia, vel dissimilia imposterum obtinenda, & ad omnes actus legitimos exercendos inhabiles, & a predictis privationis, incapacitatis, & inhabilitationis penis neminem, & supradictis etiam pretertextu minoris etatis, aut sexus excusari, seque ab illis eximere, aut tueri posse, quominus propter premissa ab hujusmodi successione penitus exclusi sint, & esse censeantur, de simili fratrum consilio, & assensu, ac de Apostolica potestatis plenitudine, & ex certa nostra scientia auctoritate Apostolica tenore presentium decernimus, & declaramus.

§. 13. Et nihilominus sententiando in eundem Cesarum excommunicationis majoris, anathematis, maledictionisque sententiam, ipso jure, ut praefertur, incursum de consilio, & assensu similibus promulgamus, eumque excommunicatum, anathematizatum, & maledictum per presentes denunciamus. A qua excommunicationis, anathematis, & maledictionis sententia, praeterquam in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi prius predicta indebitate occupata cum effectu Nobis, & Romana Ecclesia, ac Sedi, & Camera predicta restituerit, ab alio praeterquam a Nobis, seu a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam motu proprio, & concistorialiter, pretertextu cujuscumque indulti, privilegii, aut facultatis cuivis persona, quantumvis ad Imperatoris, Regum, vel aliorum Principum Christianorum instantiam concessa, aut concedenda, & licet speciali nota digna, vel alterius cujuscumque gratia, & indulgentia, absolutiois beneficium obtinere nequeat; ac ipsum Cesarum Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, Fortalitiis, & locis, juribus, jurisdictionibus, & bonis quibuslibet Ecclesiasticis, emphyteuticis, etiam feudalibus, a quibusvis Ecclesiis obtentis, ceterisque quibuscumque; ac etiam allodialibus, aliisque in quibusvis Locis, Terris, & Dominis existentibus, & ad eum spectantibus, & pertinentibus supradictis, & similiter perpetuo privamus, & privatam esse decernimus, ipsaque Civitates, Terras, Castra, Oppida, Fortalitia, loca, ceteraque bona Ecclesiastica, emphyteutica, & feudalina a quibusvis Ecclesiis per eum obtenta ad Ecclesias, & eorum directos Dominos devolutas, ac de-

voluta, & reversas, ac reversa, allodialia vero confiscata, & sisco incorporata respective fore, & esse; reliqua vero supradicta occupantium, ut infra, licite fieri decernimus, & declaramus.

§. 14. Omnes praeterea Communitates, & Universitates, ac particulares etiam personas tam saeculares, quam Ecclesiasticas cujuscumque status, gradus, conditionis, qualitatis, ordinis, dignitatis, & praeminentiae fuerint, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, Fortalitiorum, & Locorum supradictorum, illorumque Incolas, & habitatores, nec non etiam Gubernatores, Praefectos, Praetores, Potestates, Rectores, Locatenentes, Substitutos, Vicarios, universosque Ministros, & Officiales; Arcium praeterea, & Fortalitiorum Custodes, & Castellanos, a quocumque fidelitatis juramento, aut promissione ipsi Cesari quomodolibet praestitis, penitus absolvimus, & liberamus.

§. 15. Ac insuper omnes, & singulos supradictos, nec non ejusdem Cesaris filios, fratres, consanguineos, agnatos, affines, proximos, aut illis quovis gradu conjunctos supradictos, in virtute sanctae obedientiae, & sub penis infra scriptis, quas contrafacientes ipso facto absque alia declaratione incurere volumus, tenore presentium requirimus, & monemus, eisdemque districte praecipiendo mandamus, quatenus omni allegatione cessante, & comparitionibus, instantiis, oppositionibus, exceptionibus, replicationibus, dilationibus, recusatationibus, subterfugiis, protestationibus, & frivolis appellacionibus ad praemissorum executionem inducendam, vel infra scriptorum executionem impediendam, vel differendam etiam ad Nos, & Sedem predictam, ac etiam a processu, & sententia predictis, ipsius Cesaris, vel cujusvis alterius nomine forsan interpositis, seu quomodolibet factis, seu imposterum interponendis, & faciendis, quas ex nunc, prout ex tunc nullas, & de facto interpositas, & factas fore nunciamus, omnino rejectis, atque sublatis infra duodecim dierum spatium, postquam praesentes literae fuerint publicatae, quorum quatuor pro primo, quatuor pro secundo, & reliquos quatuor dies pro tertio, & ultimo, ac peremptorio termino, & monitione canonica, eis omnibus, & eorum singulis assignamus in Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, Locis, Fortalitiis, & aliis supradictis se de cetero non ingerant, nec in illa intromittant, ac illarum Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & locorum supradictorum, que ad Nos, & ad Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camera predictam reversa, & devoluta, ut praefertur, sunt, possessionem realem, actualem, vacuum, & expeditam Nobis, & Romanae Ecclesiae, Sedi, & Camera predictae dimitti, & relaxari curent, & cum effectu faciant, seque ab omni ipsius Cesaris subjectione, obedientia, atque adhaerentia prorsus eximant, & subtrahant, ipsi-

Subditi omnes a jurandis, & fidelitatis lege solvantur.

Ejus consanguineis assignandis terminis duodecim diebus, quae hic recenseantur, exsequenda.

1597.

Sub penis hic expressis.

simque Casarem pro suo Duce, Domino, aut Superiore non habeant, nec talem appellent, aut inscribant, vel Ducalia ejus insignia publice, aut privatim exponant, nec eidem de redditibus, aut juribus Ducalibus aliquid solvant, vel praestent; Sed qui Nobis, & Romanae Ecclesiae, Sedi, & Camerae praedictae in temporalibus subiecti sunt, Nos, & ipsam Romanam Ecclesiam Sedemque, & Camera praedictam tantummodo, ac pro tempore existentem Romanum Pontificem immediatum Dominum, & Superiorem, ut tenentur agnoscant, & reverentur, Nobisque, & eidem Ecclesiae, Sedi, & Camerae praedictae de emolumentis, ac juribus praedictis omnino respondeant. Qui vero Ecclesiis, vel aliis subiecti sunt, ipsi Ecclesiis, vel eorum Dominis directis, jura, & emolumenta debita persolvant, & nisi Cesar, & alii privati supradicti ex ipsis Civitatibus, Terris, Castris, & Locis praedictis discesserint, eos personaliter detentos, & captos ad Nos transtulerint, vel saltem ex eisdem locis, atque armis, ubi opus fuerit, eiciant, & expellant, alioquin lapsis duodecim diebus hujusmodi ultra Casarem, etiam alios supradictos privatos, & alios quoscumque ipsius Cesaris fautores, consultores, adherentes, converlantes, comites, & sequaces, & quemlibet eorum, aesi nominatim singuli praesentibus essent expressi, nec non singulares quoque personas dictarum Communitatum, & Universitatum, ac illarum incolas, habitatores, & alios supradictos universos, qui praesentibus nostris requisitioni, monitioni, & mandato minime paruerint, aut ne illis pareatur, seu ut pareri differatur, consulerint, suaserint, fecerint, dixerint, vel procuraverint, seu alias directe, vel indirecte tacite, vel expresse praemissorum executionem impederint, vel quovis modo in hoc culpabiles fuerint, supradictam excommunicationis majoris sententiam, quam de eorumdem fratrum consilio pariter, & assensu, ex nunc prout ex tunc, & e contra in illos, & quemlibet eorum in his scriptis promulgamus, incurrant eo ipso, a qua praeterquam in mortis articulo similiter constituti nisi a Nobis, vel a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam cujuscumque indulti, privilegii, vel facultatis cuivis persona, ut supra dictum est, pro tempore concessa praetextu, gratiam, vel absolutiois beneficium nequeant obtinere, itaut siquidem eorum in mortis articulo constitutum absolvi contingat, qui postmodum convalescent in eadem excommunicationis sententiam rursus incidat, & relabatur eo ipso, nisi post convalescentiam, requisitioni, monitioni, mandato nostris praedictis paruerit cum effectu.

§. 16. Et si Cesar per tres dies post publicationem presentium, ceteri vero moniti, & excommunicati praedicti per alios etiam tres dies post lapsum dierum duodecim dierum eis praefixorum immediate sequentes respective excommunicationis senten-

tiam animo, quod absit, susinuerint indurato; Nos sententiam ipsam aggravamus, ac ex nunc, prout ex tunc Civitates, Terras, castra, oppida, & loca supradicta, omnesque, & singulas in illis existentes Ecclesias, Monasteria, Oratoria, Cappellas, ac Religiosa, & pia loca quaecumque de eorumdem fratrum consilio similiter, & assensu praedicta auctoritate, ecclesiastico subijcimus interdicto, itaut, illo durante, in illis nec publice, nec privatim missarum solennia, aliaque divina officia celebrentur, praeterquam in casibus a Jure permisis, & in illis etiam non nisi Januis clausis, ac excommunicatis, & interdictis prorsus exclusis, etiam pretertextu quorumcumque concessionum, privilegiorum, ac indultorum Apostolicorum, quibuscumque Prelatis, aut aliis personis Ecclesiasticis tam saecularibus, quam quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, aut Institutorum Regularibus, & ipsismet Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, & locis, eorumque Dominis, Ecclesiis, Monasteriis, Oratoriis, Cappellis, ac Religiosis, & piis locis, ac particularibus etiam personis, ac quibuscumque aliis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis concessorum, qua omnia, & singula, eorum tenores, praesentibus pro expressis habentes ad hunc effectum, & quoad loca, & personas interdictas praedictas, suspendimus, & nulli suffragari volumus.

§. 17. Si quis autem Sacerdos tam saecularis, quam cujuscumque Ordinis, vel instituti regularis, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, vel quavis alia dignitate Ecclesiastica insignitus fuerit, salutis propriae immemor, interdictum hujusmodi violare praesumpserit, missarum solennia, vel alia divina officia in eisdem locis, & coram personis interdictis celebrando, seu verius, quantum in eo fuerit, Ecclesias, & eadem pia loca profanando, praeter alias penas canonicas contra tales editas, quibus non immerito subiacet, eo ipso, sententiam excommunicationis, & suspensionis a Divinis respective incurrat; ceteri vero Clerici praedictam interdictum temere violantes ultra hujusmodi penas canonicas, alias etiam arbitrio nostro corporales se noverint incursums. Et nihilominus auctoritate Apostolica districtius inhibemus, ne quis ex supradictis praedictis Cesaris, aliisque excommunicatis praedictis missas, & divina officia celebrare, Ecclesiastica Sacramenta administrare, vel etiam verbum Dei intra loca interdicta praedicare praesumat. Quicumque autem contra inhibitionem hujusmodi venire tentaverit, praeter alias penas canonicas, quas incurrat, ut dictum est, Episcopi suspensionis a Divinis, & Pontificalium exercitio, nec non interdicti ingressus Ecclesiae, fructuumque mensae Episcopalis perceptione, alii vero excommunicationis sententiam incurrant eo ipso. Et ulterius ministrantes, & praedicantes, ut praefertur, omnibus officis, & beneficiis privati sint, & a Sacris Ordinibus ipso facto,

alio interdicto supponuntur.

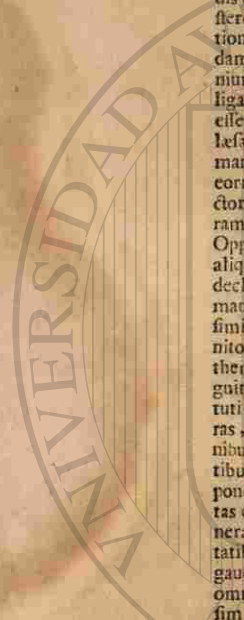
Penas contra Ecclesiasticos hujusmodi interdictum violantes.

1597.

sine alia declaratione, & absque spe alicujus restitutionis a Sede Apostolica obtinenda suspensi, liberumque sit iis, ad quos dignitatum, & beneficiorum hujusmodi dispositio, seu quavis ordinatio quocumque Jure pertinet, ad illas procedere.

Reaggravatio penitus contra contumaces, si qui post hac fuerint.

§.18. Si vero dicti moniti, excommunicati, & interdicti, per alios tres dies immediate sequentes respicere, ac ad cor reverti, ac nostris mandatis predictis obtemperare distulerint, & in sua maluerint cordis duritia, & perversa obstinatione persistere, eos, & quemlibet eorum reaggravationis, anathematis, & maledictionis, ac damnationis telo perstringimus, & omnium Ecclesiasticarum poenarum vinculis ligatos, censurarumque laqueis irretitos esse pronunciamus, nec non reos criminis lese majestatis, & ab omnibus dicte Romane Ecclesie fidelibus, & devotis, cum eorum bonis perpetuo diffidatos, dicta auctoritate, & potestatis plenitudine declaramus. Ac generaliter Civitates, Terras, Oppida, Castra, & loca quaecumque, ad que aliquem eorumdem excommunicatorum, declinare contigerit, quamdiu ibidem permanserit, ac triduo post recessum ejusdem simili interdicto subijcimus, nec non monitos, excommunicatos, aggravatos, anathematizatos, & maledictos predictos dignitatibus, & honoribus, in quibus constituti existunt tam ipsos, quam Civitates, Terras, Castra, Oppida, & loca predicta omnibus immunitatibus, privilegiis, facultatibus, etiam collectandi, seu gabellas imponendi, & collectas, ac gabellas impositas exigendi, & indultis, etiam studii generalis, concessionibus, gratiis, & dignitatibus, & honoribus, quibus utuntur, & gaudent, seu moniti sunt, nec non bonis omnibus, quae in feudum, vel in emphiteusim, seu alias a praedicta Romana, seu aliis Ecclesiis, Monasteriis, & locis Ecclesiasticis obtinent, penitus privamus, distaque bona feudalia, vel emphiteutica, & alia ab Ecclesiis obtenta, ut de aliis supradictum est, ad Dominos suos reverti debere, ita ut de illis libere possint disponere, decernimus. Et si aliqui ex monitis, excommunicatis, aggravatis, reaggravatis, & anathematizatis, & maledictis clerici seculares, vel regulares cujuscumque Ordinis, & instituti, vel alias Religiosi, etiam Praelati, Superiores, Administratores, seu Rectores Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, vel Collegiorum extiterint, & in quibusvis etiam Cathedralibus, & Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, dignitates, seu Canonicatus, & Praebendas, aut Parochiales Ecclesias, vel earum perpetuas Vicarias obtinuerint, seu alias Beneficia, quocumque modo, & in Sacris Ordinibus constituti fuerint, ac etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, vel alia dignitate Ecclesiastica, ut praefertur, praefulerint, illos Praelaturis, Administrationibus, regiminibus praedictis, ac omnibus, & singulis dignitatibus, personatibus, officiis, Canonicatibus, & Praebendis, aliisque beneficiis,

UNI

1597.

& titulis, pensionibus, & redditibus Ecclesiasticis, ac etiam Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis, etiam absque alia declaratione, aut solemnitate, & sine ulla spe restitutionis ad illa, ut praefertur, similiter privamus, ac privatos esse per praesentes statuimus, atque decernimus, quodque de Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, Canonicatibus, aliisque beneficiis praedictis possit, & debeat per Sedem praedictam dumtaxat, non autem per alios similiter libere disponi, atque provideri.

Ecclesiasticis injungitur, ut a Terris Ecclesiasticis suppositis interdicto discedant.

§.19. Insuper Cathedralium, & aliarum Ecclesiarum hujusmodi Episcopis, Administratoribus, vel Praelatis, ac etiam, Canonicis, & Capitulis, ac Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, Abbatibus quoque, Prioribus, Monachis etiam Cisterciensibus, Cluniacensibus, Praemonstratensibus, aliarumque Congregationum, ac etiam fratrum Praedicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, & aliorum quorumcumque Mendicantium, ac quorumvis institutorum Religiosis, ac aliis personis Ecclesiasticis secularibus, vel Regularibus, ac etiam Scholaribus ibidem studii causa degentibus, (Episcoporum Vicariis, Civitatum earumdem aliorumque ordinariarum solum exceptis) praecipimus, & mandamus, ut infra tres dies ultimo dictos ex Civitatibus praedictis, illarumque Dioecesium sub praedictis poenis, etiam ipso facto per eos, ut praefertur incurrendis, omnino discedant, exeant, nec ad easdem Civitates, & Dioeceses revertantur, donec moniti, excommunicati, aggravati, reaggravati, anathematizati, & maledicti praedicti nostris mandatis supradictis in omnibus obtemperaverint, ac a censuris hujusmodi absolutionis beneficium, ac interdicti relaxationem per satisfactionem condignam meruerint obtinere.

Qui possint ad Ecclesiam custodiam, & servitium remanere.

§.20. Concedimus tamen, ut in Cathedralibus, & aliis Collegiatis, & non Collegiatis Ecclesiis, & domibus Regularium, pro custodia ipsarum Ecclesiarum vel domorum duo, vel tres conversi, & illiterati, vel Clerici in Minoribus Ordinibus constituti, & in Ecclesiis parochialibus, vel aliis, in quibus exercetur cura animarum, pro ministrandis Baptismate Parvulorum, poenitentia morientium, & aliis Sacramentis Ecclesiasticis, qua tempore interdicti ministrari permittuntur aliqui Presbyteri, & Sacerdotes, vel alii ad exercitium cura animarum deputati, ibidem licite valeant remanere. Quod si praemissa facere distulerint, ultra supradictas poenas sciant, Nos eorum Cathedrales Ecclesias Pontificalis dignitatis honore privatos, & ipsas alii Ecclesias arbitrio nostro eligendis, & nominandis omnino subiecturos, ac ad graviore alias poenas tam spirituales, quam temporales, contra eorum singulos respective irremissibiliter processuros.

Alia poena contra contumaces.

§.21. Praeterea, ut quos Juris ratio a malo non revocat, Judicii severitas coercet, supradictos monitos, excommunicatos, aggravatos, reaggravatos, anathematizatos,

tiza-

1597.

tizatos, & maledictos, nisi saniora consilia susceperint, & quamdiu in dicta malitia perduraverint, simili modo decernimus, infames esse, nec ad dignitates, honores, & officia aspirare, aut ascendere, testimonium perhibere, testamenta, & codicillos condere, alicujus successionem ex testamento, vel ab intestato acquirere, legata, vel donationes capere, compromissum in se suscipere, de Instrumentis, si Notarii fuerint, rogari, neque credita ab eorum debitoribus exigere ullo modo posse, nullos eis in quocumque negotio respondere, sed ipsos ad respondendum aliis teneri, neque causas ad eorum notitiam perferri debere, ipsos nec ad regimen, nec ad Judicium assumi, nec aliam Jurisdictionem exercere posse, & si exerceverint, illorum sententias irritas esse, nullosque processus existeri, neminem eis in quocumque Judicio patrocinium praestare, nec ipsos ad patrocinandum pro aliis admitti, contractus in ipsorum favorem initos nullius esse roboris, vel momenti, nullo ipsos Juramento, vel pacto obligari, ipsos vero omnibus obligari posse, & cum licite se obligaverint, ad ea, quae promiserint, omnino teneri, filios quoque, nepotes, & descendentes eorum usque ad quartam generationem tam Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, Canonicatibus, & Praebendis, aliisque beneficiis Ecclesiasticis secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, quam etiam honoribus, dignitatibus, & officiis secularibus, si quae obtinent, ipso Jure privatos, & de cetero ad similia, & Ecclesiasticos Ordines inhabiles penitus existeri.

Principes Christiani, Republicae, Communitates, ne ullum fecerint cum Caesare, alioque excommunicato, aut eis auxilio sint.

§.22. Praeterea charissimos in Christo filios Romanorum Regem Illustrissimum in Imperatore electum, & alios Christianos Reges, etiam speciali nota dignos, Republicanos, Principatus, ac dilectos filios Nobilibus Viris, Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones, & quavis alia mundana dignitate, & potestate fungentes, in quibuscumque mundi partibus existentes, quantumvis liberos, & exemptos, quos ecclesiastica libertatis vindices, & Iurium Ecclesiae, praesertim Romanae propugnatores esse decet, per viscera Domini Nostri Jesu Christi paterne hortamur, & in Domino monemus, ac eisdem omnibus, & singulis, nec non Communitatibus, ac Universitatibus, quamcumque potentiam, & dominium obtinentibus per praesentes injungimus, & inhibemus, ne cum praedicto Caesare, aliisque supradictis monitis, excommunicatis, aggravatis, reaggravatis, anathematizatis, & maledictis, maxime ad impediendam recuperationem Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, ejusque Comitatus, & districtus, ac aliarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, locorum, eorumque territoriorum, districtuum, Jurisdictionum, fortaliorum, membrorum, Juxuriam, & pertinentiarum, aliorumque praedictorum, ad Nos, & Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Cameram praedictam devolutorum, & per eundem Caesarem

1597.

occupatorum quovis quaesito colore, ingenio, vel praetextu publice, vel occulte, directe, seu indirecte per se, vel alios foedera, vel societates, pactionesve quocumque modo ineant, aut illorum protectionem, defensionem, patrocinium, vel tutelam suscipiant, vel alias Nobis, vel ejusdem Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictae Ministris, Officialibus, seu Agentibus, nec non Ducibus armorum, Capitaneis, ac militibus dictam recuperationem procurantibus, se opponant, aut impedimentum aliquod inferant, vel ipsi Caesari, & aliis supradictis in praemissis quocumque alio modo cogitato, vel inexcogitato palam, vel secreto, similiter per se, vel per alios consensum, auxilium, consilium, vel favorem praestent. Et quatenus jam foedera, societates, aut pactiones aliquas in Judicium nostrum, Romanaeque Ecclesiae, & Sedis, ac Camerae praedictae iniverint, concluderint, seu jam Caesari, & aliorum praedictorum in praemissis protectionem, defensionem, patrocinium, vel tutelam susceperint, vel suscipere promiserint, etiam si dicta foedera, societates, pactiones, protectiones, patrocinia, & promissiones aliquantum forsan poenarum adjectione munitae, ac juramento vallatae sint, ne similiter illas, & illa continent, prosequantur, aut quocumque modo adimpleant, vel observent. Nos enim illa omnia, & singula ipsorum tenores praesentibus pro expressis habentes, tanquam injusta, illicita, & iniqua, & contra nostrum, & S. R. E. Sedisque, & Camerae Apostolicae statum, & adversus immunitatem, & libertatem Ecclesiasticam inita, facta, & suscepta, una cum Juramentis praestitis nulla, & irrita esse, & non tenere, nullisque viribus subsistere, & nemini, quo minus censuras praedictas incurrant, impedimento esse, aut excusationem afferre posse declaramus, & nihilominus pro majori supradictorum cautela dicta Juramenta forsan praestita, quatenus opus sit, tenore praesentium, eisdem remittimus, & relaxamus.

§.23. Ceteris praeterea Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Domicellis, Feudatariis, Vassallis, & aliis quibuscumque in temporalibus Nobis, & Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictae mediate, vel immediate quomodolibet subiectis, vel alias non subiectis similiter districte praecipiendo mandamus, ne de cetero stipendia praedicti Caesaris, aut ei directe, vel indirecte, publice, vel occulte quovis modo, ut praefertur, adherentium, consentientium, auxilium, consulentium, vel faventium contra Nos, & Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Cameram praedictam capere, seu sub illorum nominibus, & insignibus militare, vel alias illis se ipsos, personaeque suas, vel suos milites, aut subditos, & sequaces, locare, aut eidem aliquod auxilium, opem, vel favorem, ut praefertur, per se, vel alios quocummodo praestare audeant. Quinimo, si qui cum eisdem nunc sunt, aut eorum stipendia

Prohibetur quominus quis sub stipendio Caesaris, eique adherentium militent.

pena recipiunt, vel sub ipsorum nominibus, & insignibus militant, cum in quacumque obligatione reverentia, fides, & obedientia S. R. E., ac Romano Pontifici debita, semper salva, atque excepta sit, & esse intelligatur, nec ulla promissionis, aut obligationis formula contra predictam Romanam Ecclesiam, ipsumque Romanum Pontificem, quemquam obliget, aut quovis modo ardeat, vel adstringat, & quaecumque promissio, atque obligatio contra dictam Ecclesiam, Romanumque Pontificem, ut praefertur facta, & concepta eo ipso nulla, invalida, & irrita existat, & nullius sit roboris, ac momenti, ut infra octo dies post publicationem praesentium immediate sequentes, ab ipso Caesare, eique adherentibus, consentientibus, auxiliantibus, consulentibus, vel faventibus hujusmodi, eorumque servitiis, stipendiis, & insignibus omnino recedant, pariter injungimus, atque praecipimus.

Peccata contra inobedientes.

§. 24. In omnes vero, & singulos ex eis, qui contra mandatum nostrum hujusmodi facere, vel etiam venire tentaverint, seu quoquo modo praesumpserint per se, vel alios directe, vel indirecte, similis excommunicationis, ac anathematis, maledictionis, & privationis, ac inhabilitationis, nec non in Civitates, Terras, Dominia, & loca eorum, si quae tunc eos habere, & obtinere contigerit, interdicti, ac in eos, eorumque descendentes, privationis dignitatum, dominiorum, feudorum, & honorum, ac privilegiorum, & gratiarum, ac inhabilitatis ad ea, & alia impostero obtinenda, nec non dominiorum, & bonorum confiscationis sententias, censuras, & poenas, ex nunc, prout ex tunc, & e contra simili modo in his scriptis ferimus, atque promulgamus, eosque illas, absque alia ulteriori monitione, incurere volumus eo ipso, a quibus non possint, nisi a Nobis, vel Rom. Pont. pro tempore existent. praeterquam in mortis articulo, ut supra dictum est, absolutionis beneficium obtinere.

Admonetur quoque Principes omnes, ut contra Caesarem, si contumax fuerit, armis injurgant.

§. 25. Caterum si moniti, excommunicati, aggravati, reagravati, anathematizati, maledicti, privati, ac inhabilitati praedicti, sua salutis proflus immemores, obstinata animi duritie supra dicta bona occupata, omnino restituere, & monitioni & mandato nostris praedictis adhuc obtemperare distulerint, ex nunc, prout ex tunc ipsum Romanorum Regem in Imperatorem electum, aliosque omnes Christianos Reges, Republicas, Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones, nec non eisdem Communitates, & Universitates, quaecumque potestatem, & dominium habentes, & quoscumque alios Terrarum Dominos, & armorum Duces, & Capitaneos quorumcumque fidelium stipendiis militantes, & alias quascumque personas terra, marisque Jurisdictionem habentes, per praesentes similiter in Domino hortamur, monemus, eosque, & quemlibet ipsorum requirimus, & eorum cuilibet in virtute sanctae obedientiae praecipimus, &

mandamus, quatenus contra eisdem Caesarem, & alios monitos, excommunicatos, aggravatos, reagravatos, anathematizatos, maledictos, privados, & inhabilitatos hujusmodi, adhuc contumaces, & non parentes, ac in sua perfidia, & obstinatione persistentes pro nostrorum, & Sanctae Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictae Jurium tuitione, ac pro eisdem Romanae Ecclesiae dignitate, atque honore, vi, & armis statim insurgant, eosque aggrediantur, persequantur, & debellant, ac ut Nos, Romanamque Ecclesiam, Sedemque, & Camerae praedictam, nec non pro tempore existentem Romanum Pontificem immediatum Dominum, & Superiorem Civitatis, & Ducatus Ferrariae, illiusque comitatus, & districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, Fortalitiorum, & locorum praedictorum agnoscant, & ad nostram, & eisdem Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae obedientiam redeant, cogant, & compellant: ac demum dictum Caesarem, ex praedictis Ducatu, Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, Fortalitiis, & locis praedictis penitus ejiciant, atque expellant. Ac etiam pro graviiori ipsorum monitorum, excommunicatorum, aggravatorum, anathematizatorum, maledictorum, privatorum, & inhabilitatorum poena, quoscumque excommunicatos etiam dictarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, Fortalitiorum, quorum Communitates, Universitates, & Incolae praedictum Caesarem in eorum Ducem, Superiorem, ac Dominum agnoscere, & ei obtemperare praesumpserint, ipsumque in Civitatibus, Terris, Oppidis, castris, fortalitiis, & locis hujusmodi moram trahere, seu consistere permiserint, in quibuscumque locis eos invenerint, apprehendant, & capiant, atque apprehensos, & captos teneant, eorumque merces, pecunias, animalia, suppellectilia, nomina debitorum, res, & bona universa, in quibuscumque etiam locis ea invenerint, similiter capiant, illaque propria efficiant, ac in suos usus, & utilitatem convertant. Nos enim auctoritate, & potestatis plenitudine, praemissis armorum Ducibus, Capitaneis, Militibus, & aliis quibuscumque contra ipsum Caesarem arma sumentibus, & aliorum ex supra dictis, qui eidem Caesari obedientiam praestiterint, eumque in Ducem, Superiorem, & Dominum agnoverint, res, & bona, aut personas capientibus, universas merces, pecunias, suppellectilia, & immobilia ubique locorum, & gentium, etiam extra Civitates, Terras, oppida, castra, fortalitia, & loca praedicta eidem Caesari obtemperantia, existentia, per eos, ut praefertur, capta, appropriamus, & applicamus, ac illa ad eosdem capientes pleno Jure pertinere volumus, & mandamus, Civitates vero, Terras, Oppida, Castra, Fortalitia, & loca praedicta, si ab eis capiuntur, illis in praedam damus, & concedimus: personas autem supra dictas excommunicatas, anathematizatas, & maledictas, quas ubique locorum, & gentium capi contigerit, servos, & mancipia capientium fieri decernimus.

Gratia spiritualis concessio, quae Caesari conati-bus se opposuerint.

§. 26. Caterum eisdem, qui contra ipsum Caesarem, & alios supra dictos armis, ut praefertur, se opposuerint, & pro defensione, & recuperatione Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, Fortalitiorum, & locorum Ducatus hujusmodi, ad dictam Romanam Ecclesiam, & Apostolicam Sedem devolutorum opem, auxilium, consilium, vel favorem quovis modo praestiterint, praeter praemissa, nostram, & Apostolicam benedictionem impertimur: Nec non eisdem, si vere poenitentes, & confessi, ac Sacra Communione resecti fuerint, vel etiam, cum id commode facere non potuerint, si saltem firmum debito tempore confitendi, & Sacrosanctum Eucharistiae Sacramentum devote sumendi propositum habuerint, & pro celeri, ac felici recuperatione dictae Civitatis, ac Ducatus Ferrariensis, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Poenae spirituales contra ei auxiliantes praestantur.

§. 27. Caterum cum non solum delinquentes, sed etiam ipsis assensu, vel auxilium praebentes in crimine pari poena plebendos canonica condemnet auctoritas, eos favore delinquentibus interpretans, qui manifestum facinus permittunt: si qui Reges, Republicas, Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones quantumvis liberi, & exempti, nec non si quae aliae Communitates, & Universitates quaecumque potestatem, & dominium habentes tam in Italia, quam extra Italiam, ubique locorum & gentium consistunt; Nec non si qui etiam armorum Duces, Capitanei, praefecti militum, ipsique milites, & alii quaecumque particulares personae, quarum omnium, & singularum nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac si hic in specie, & singillatim inserta essent, praesentibus pro expressis haberi volumus, per se, vel alium, seu alios publice, vel occulte, directe, seu indirecte quovis quaevis colore, & praetextu eidem Caesari, & aliis monitis, excommunicatis, anathematizatis, maledictis, privatis, & inhabilitatis ad impediendam recuperationem Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, & locorum ad Nos, Romanamque Ecclesiam, Sedemque, & Camerae praedictae devolutorum praedictorum milites, equos, naves, triremes, & alia navigii genera, arma, munimentave militaria, pecunias, aut commeatum concedere, tradere, & ministrare, seu consensum, auxilium, consilium, vel favorem quovis modo praebere praesumpserint, aut eorum militibus, armigeris, legionariis, & stipendiariis, nec non auxiliariis copiis, etiam externis, & alienigenis, & aliis quibuscumque, iter, seu transitum per eorum loca, & ditiones concesserint, & permiserint, quicumque ii fuerint, & quantumvis excelsa, & Regali, & Imperiali dignitate pra-

fulserint, etiam quod speciali nota indigeant, nec sub generali expressione veniant, ipsi quoque excommunicationis majoris, & maledictionis aeternae vinculo ligati, & censuris Ecclesiasticis innodati, divinoque percussu anathemate sint eo ipso, nec de salute animae aliquid unquam sperent, aut praesumant, nisi ante finem vitae poenitentiam agentes praevia condigna satisfactione, Apostolicae Sedis gremio benigne recepti, & fidelium unitati fuerint gratiose restituti, prout ex nunc illos, & quemlibet eorum censuris omnibus praedictis innodamus, & anathemate percutimus, nec non ultra alias poenas, a sacris Canonibus, & Apostolicis Constitutionibus inflatas, eos, si Ecclesiastici fuerint, quaecumque dignitate, quantumvis speciali nota digna praesulgeant, si vero laici, eorum filios, & descendentes usque ad quartam generationem quoscumque qualibet hujusmodi dignitate Ecclesiastica, ac Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, pensionibus, & beneficiis, & redditibus Ecclesiasticis quantumvis speciali nota dignis, ex nunc, prout ex tunc perpetuo privamus, ac ad illa, & alia impostero obtinenda proflus inhabilitamus. Et ulterius in eorum Regnis, Provinciis, Civitatibus, & locis quibuscumque Sacramentorum, & Divinorum Officiorum, & humani commercii usum, ut de aliis Civitatibus, & locis superius expressis dictum est, & infra etiam dicemus, interdicimus, illorum praeterea singularibus personis, nisi se correxerint, & a praemissis abstinuerint, divinam praedicimus ultionem.

Admonetur Christiani-fideles, ut excommunicatos evitent.

§. 28. Demum supra dictis omnibus, & singulis excommunicatis, anathematizatis, & maledictis, & quicumque illorum nomina, & cognomina ipsorum, ac si hic in specie inserta essent, praesentibus pro expressis similiter, ut supra dictum est habentes, communionem, participationem, & commercium quorumlibet Christianifidelium interdicimus, & prohibemus; ipsique Christianifidelibus injungimus, ut ipsos excommunicatos, anathematizatos, & maledictos evitent, & faciant, quantum in eis est, ab aliis evitari, nec ad eos, aut aliquem ipsorum frumentum, segetes, blada, panem, Vinum, Carnem, aut aliud quodcumque commeatum, & cibarii genus, vel etiam pecunias, pannos, vestes, aliasve res, & merces deferre, portare, vel eis vendere, aut alio quocumque modo tradere, vel in eos transferre, aut vicissim ab illis emere, vel quoquo modo recipere praesumant, nec etiam permittant, ut haec ab aliis fiant, alioquin ipsos quoque secus facientes, singulares nimirum personas, paribus excommunicationis, anathematis, & maledictionis, Civitates vero, Terras, Castra, & loca, quorum Domini, vel Communitates, & Universitates contra fecerint, Ecclesiastici Interdicti vinculis, ut supra dictum est, innodamus, ac simili modo illis communionem, participationem, & commercium aliorum fidelium interdicimus. Significantes nihilominus illis universis, Nos, in eventum in

in quem aliqui ipsorum contra premissa aliquid fecerint, statim ad particularem, ac specialem supradictarum censurarum, & interdictionum, aliarumque poenarum pronuntiationem, & promulgationem contra quemlibet ipsorum nominatim, & irremissibiliter processuros.

Forma publicandi presentem Constitutionem.

§. 29. Ut autem premissa omnibus magis innotescant, universis, & singulis Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Patriarchalium, Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium, & Collegiarum Ecclesiarum Praelatis, Capitulis, & personis aliis Ecclesiasticis, & quorumvis Ordinum etiam Mendicantium, nec non quorumcumque Institutorum Religiosis exemptis, & non exemptis, in quibuscumque locis, & praesertim in Italia constitutis, in virtute sanctae obedientiae similiter districte praecipiendo mandamus, quatenus ipsi, & quilibet eorum, potquam praesentes ad eorum notitiam quovis modo pervenerint, sub similibus censuris, & poenis per eos, & singulares personas eorundem Capitulorum, & Conventuum eo ipso incurrendis, supradictum Casarem, nec non alios monitos, excommunicatos, aggravatos, reaggravatos, anathematizatos, interdictos, privatos, & inhabilitatos praedictos, si decursis eis assignatis terminis praedictis respective, premissa, prout ad eorum quemlibet pertinent, non adimpleverint, in eorum, quisque Ecclesiis Dominicis, & aliis Festivis diebus, cum major inibi Populi multitudo ad divina convenerit, cum Crucis Vexillo, pullatis Campanis, accensis Candelis, ac demum extinctis, & in Terram projectis, & conculcatis, cum trina lapidum projectione, aliisque in talibus servari solitis, Coerecutionibus, excommunicatos, & aliis censuris praedictis irretitos, publicent, nuncient, & faciant, ac mandent ab aliis publicari, ac nunciari, ac ab omnibus arctius evitari: Nec non omnibus aliis Christianis fidelibus, ut eos evitent, & pari modo sub praedictis censuris, & poenis praesentes literas, vel earum transcriptum sub infrascripta forma factum, infra terminum trium dierum in Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, & aliis eorum locis publicari, & affigi faciant, & eisdem monitis, & excommunicatis propter eorum contumaciam cuncta necessaria, ut praesertur, denegent ministrari, donec corde compuncti, spiritum assumentes consilii sanioris nostris monitionibus, & mandatis praedictis in omnibus obtemperaverint, & meruerint a censuris, & poenis praedictis absolutionis, & restitutionis beneficium, ac integram a Nobis, & Sede praedicta gratiam obtinere.

Excommunicantur impediuntur presentem publicationem.

§. 30. Excommunicamus quoque, & censuris praedictis innodamus omnes, & singulos supranominatos, cujuscumque status, dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis, & praerogativae extiterint, etiam Imperiali, Regali, aut alia quacumque dignitate praefulerint, qui quominus praesentes literae nostrae, vel earum transcripta, copia, seu exemplaria, in suis Dominicis, Civitatibus, Terris, & locis legi, affigi, aut publicari,

ac illa ad omnium notitiam deduci possint in causa fuerint, vel aliquid propterea fecerint, vel fieri quoquo modo mandaverint, atque Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, & aliis quibuscumque locis, in quibus fuerit denegatum per illorum Praefules, Praelatos, & personas, literas ipsas publicari, omnia privilegia, Indulta, Immunitates, & gratias a Sede praedicta concessas tollimus, adimimus, & revocamus, illaque ablata, adempta, & revocata esse statuimus, atque decernimus.

§. 31. Caterum, ne hac in re aliquid, quod ad paterni nostri officii munus pertineat, praetermittamus, aut a Nobis desiderari aliquo pacto patiamur, volumus, ac supradictarum Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & locorum Episcopis, aliisque Ordinariis, nec non Parochis, Rectoribus, & aliis curam Animarum habentibus, ac Verbi Dei Concionatoribus, Religiosis, Theologis, & Confessoribus, ceterisque personis totius Cleri, tam secularis, quam cujusvis Ordinis, & Instituti Regularis, quos zelum Dei, & salutis animarum habere decet, in virtute sanctae obedientiae injungimus, ut duodecim dierum, & aliorum praedictorum monitis, primodictis praefixorum spatio adhuc durante ipso nimirum intermedio tempore, antequam excommunicationis poenam ob inobedientiam incurrant, assiduis orationibus summo spiritu fervore clament ad Dominum, ne patiatum distum Casarem, & qui eum sequuntur, in profundum malorum venire, & ipsam ultionem Dominum contemnere, in cujus manus incidere horribile est, sed illum in oculos eorum, ne obdormiant in morte, tam omnes privatim, & publice admonent, quam metuenda res sit excommunicatio, qua impii, & obdurati, ac inobedientes ab Ecclesia Catholica, quae est Corpus Christi, separantur, & a fidelium consortio, & sanctorum Communionem arcentur longissime, ac propterea pareant mandatis Ecclesiae, neve ullis humanis rationibus, tantam animarum suarum perniciem patiantur. Quid enim prodest homini si universum Mundum lucretur, animae vero suae detrimentum patiat? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? alioquin eos, qui in cordis duritia, & inobedientia permanent, maledictos, & execrabiles fore comminantur, & cum Iuda proditore, & cum Diabolo, & Angelis eius rebellibus partem habituros in igne, & cruciatibus sempiternis.

§. 32. Postremo, quia difficile foret, praesentes literas ad singula quaeque loca deferri, in quibus earum publicatio necessaria foret, volumus, & praedicta auctoritate decernimus, ut earum transcriptis, etiam impressis, & in Italicum, seu quodvis aliud idioma fideliter conversis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constituta munitis ubique locorum, & gentium eadem omnino fides habeatur, quae praesentibus ipsis, si forent exhibita, vel ostensa, haberetur.

Preces ad Deum porrigende, ne fiat quemquam in his spiritualibus peccatis incidere.

Fides praesentium transmissis praesentibus danda.

Et

Publicatio presentis Constitutionis.

§. 33. Et nihilominus, ne quis aliquam praemissorum ignorantiam pratendere, aut ullo unquam tempore illam allegare, seu se excusare possit, easdem praesentes literas in loco solito Palatii nostri Apostolici apud Sanctum Petrum, ubi literae processus Romanorum Pontificum die Coenae Domini publicari solent, praesentibus S. R. E. Cardinalibus, ac aliorum fidelium multitudine copiosa, fecimus publicari, & praeterea tam in Urbe nostra, in Lateranen., & Principibus Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in Cancellariae nostrae Apostolicae Valvis, ac in acie Campi Florae, per aliquem ex Curatoribus nostris, quam etiam in Metropolitan., Bononien., & Cathedralis Cervien. Ecclesiarum Valvis, more solito legi, & publicari, ac ibi affigi, & per aliquod temporis spatium affixas dimitti, eisque postea inde detractis, earum exempla in eisdem locis pariter affixa relinqui volumus, & mandamus. Decernentes publicationem, & affixionem hujusmodi Casarem, & alios monitos, excommunicatos, aggravatos, reaggravatos, anathematizatos, maledictos, privatos, & inhabilitatos, ac ceteros quoscumque in eisdem praesentibus literis quomodolibet comprehensos perinde ardeare, & afficere, ac si literae praedictae illis, & singulis eorum personaliter notificatae, exhibita, & intimata fuissent.

Derogatio contrariorum.

§. 34. Non obstantibus praemissis, & quibuscumque Apostolicis, nec non in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, seu specialibus Constitutionibus, & Ordinationis, ac quibusvis privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis cuicumque praedictorum in praesentibus literis comprehensorum, nec non Mendicantium, ac Cisterciens., Cluniacens., Praemonstraten., & aliis cujusvis Ordinis, & Instituti Regularibus, etiam Maremagnum, & Bulla Aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis, ceterisque Religiosis personis, & Clericis secularibus, nec non ipsis Regnis, Dominis, Rebus publicis, Ducatibus, Principatibus, Civitatibus, Terris, & locis, ceterisque aliis quibuscumque sub quavis forma, vel expressione verborum, ac sub quibusvis tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Ac etiam si Casari, necnon ceteris omnibus, & singulis praedictis, etiam Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, nec non etiam ipsis Imperatori, Regibus, Rebus publicis, Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Feudatariis, Castellanis, Civibus, Incolis, & habitatoribus, & aliis praedictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Apostolicis specialibus, vel generalibus, quorumcumque tenore existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda esset in eisdem praesentibus literis mentio specialis; Quae omnia, & singula, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, quoad hoc nolumus cuiquam aliquatenus suffragari, illisque omnibus, & singulis ad eorundem praesentium effectum, harum serie specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, & derogatum esse volumus, & decernimus;

Clausula.

§. 35. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum suppletionis, declarationum, decretorum, promulgationum, denunciationum, privationum, absolutionum, liberationum, remissionum, relaxationum, requisitionum, monitionum, mandatorum, aggravationum, subjectionum, perstrictionum, pronuntiationis, interdictionum, prohibitionum, suspensionum, statutorum, praecceptorum, voluntatum, hortationum, injunctionis, inhibitionum, cassationis, revocationis, irritationis, appropriationis, applicationis, danti, concessionum, innodationum, percussionis, inhabilitationis, expositionis, excommunicationis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die 22. Decem. 1597. An. VI.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, undecimo Kalendas Januarii, Pontificatus nostri Anno VI.

PP. Cardinaliumque subscriptiones.

Ego Clemens Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Protector noster aspicere Deum.

- Ego Innocentius Episcopus Portuensis Card. de Aragona.
Ego Ptolomeus Episcopus Tuscanus Card. Alexandrinus.
Ego Ludovicus Episcopus Sabinensis Card. Madynius.
Ego Julius Antonius Episcopus Carthin. Pranesinus, & S. Severina.
Ego Hieronymus tit. S. Mariae Translyberim Card. Rusticuccius.
Ego Hieronymus tit. S. Prisca Card. Simoncellus.
Ego Petrus tit. S. Laurentii in Lucina Card. Deza.
Ego Antonius Maria Card. Salviatus tit. S. Mariae de Pace.
Ego Augustinus tit. S. Martini Presbyter Card. de Verona.

B b

Ego

- * Ego Simeon tit. S. Hieronymi Card. de Terra nova.
- * Ego Scipio tit. S. Salvatoris in Lauro Card. Lancellottus.
- * Ego Henricus tit. S. Pudentiana Card. Cafetanus S.R.E. Camerarius.
- * Ego Dominicus tit. S. Christophori Presbyter Card. Pinellus.
- * Ego Fr. Hieronymus Bernerius tit. S. Mariae super Mineram Presbyter Card. Aesculan.
- * Ego Antonius tit. S. Stephani in Monte Caelio Card. Santus.
- * Ego Marianus Perbenedictus tit. Sanctorum Petri, & Marcellini Presbyter Card. de Camerino.
- * Ego Fr. Gregorius tit. S. Augustini Presbyter Card. de Montelparo.
- * Ego Paulus tit. S. Ceciliae Presbyter Card. Sfondratus.
- * Ego Benedectus tit. S. Marcelli Presbyter Card. Jullianus.
- * Ego Augustinus tit. S. Joannis, & Pauli Card. Cusanus.
- * Ego Franciscus Maria tit. S. Mariae in Araceli Card. a Monte.
- * Ego Octavius tit. S. Alexii Presbyter Card. Paravicinus.
- * Ego Hieronymus tit. S. Pancratii Presbyter Card. Matthejus.
- * Ego Octavius tit. S. Mariae de Populo Presbyter Card. Aquaviva.
- * Ego Flaminius tit. S. Florentii Presbyter Card. Platus.
- * Ego Pedericus S. Mariae Angelorum Presbyter Card. Borromaeus.
- * Ego Lucius tit. S. Quirici, & Juliane Presbyter Card. Saxus.
- * Ego Guido tit. S. Petri in Monte Aereo Presbyter Card. Populus.
- * Ego Franciscus tit. S. Martini in Montibus Presbyter Card. Cornelius.
- * Ego Camillus tit. S. Eusebii Presbyter Card. Burghesius.
- * Ego Cesar Baronius tit. S. Nerei, & Achillei Card. Bibliothecarius.
- * Ego Laurentius tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presbyter Card. Blanchettus.
- * Ego Franciscus tit. S. Silvestri Presbyter Card. de Avila.
- * Ego Ferdinandus tit. S. Blasii de Anulo Presbyter Card. de Gexara.
- * Ego Franciscus tit. S. Thomae in Parione Card. Mantica.
- * Ego Pompejus tit. S. Balbina Presbyter Card. Arigonus.
- * Ego Franciscus Card. Sfortia S. Mariae in Via lata.

- * Ego Alexander S. Laurentii in Damaso S. R. E. Vice-Cancellarius Diaconus Card. Montalemus.
- * Ego Afcianus S. Mariae in Cosmedin Diaconus Card. Columna.
- * Ego Odoardus S. Eustachii Diaconus Cardinalis Furnesius.
- * Ego Antonius S. S. Quatuor Coronatorum Card. Facchenettus.
- * Ego Cyrtinus Diaconus Cardinalis Sancti Georgii.
- * Ego Bartholomaeus S. Mariae in Porticu Card. Cefus.
- * Ego Andreas S. Mariae in Domnica Diat. Card. Perettus.

CLXVII.

Confirmatio Erektionis Congregationis Doctrinae Christianae in Civitate Avenionensi cum facultatum, & indulgentiarum nonnullarum concessione.

Ex Regest. in Sec. Bro.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exposcit debitum nostri Pastoralis officii, ut in eam curam nostrae sollicitudinis partes intendamus, per quam Christianis ad Christianam doctrinam addiscendam via faciliter aperitur, ita ut in ipsis hujusmodi doctrina imbutis in dies crescat divinorum observantia praecceptorum.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli pii Christiani Avenione commorantes pio alii Christianis in his, quae ad salutem sunt, juvandi desiderio ducti, & considerantes in his Haereticorum, & Schismaticorum tenebris non solum pueros teneros in Doctrina Christiana educandos, sed & homines proventus, & natu majores hujusmodi Doctrinae Christianae rudes in illa instruendos esse, ab anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, auctoritate Venerabilis Fratris Jo. Francisci Episcopi Cavallicen. tunc in Civitate nostra praedicta Avenionen. Vice-Legati, ut pro hujusmodi exercitio vacarent, & in Vinea Domini fructus aliquos producerent, quamdam inter se Congregationem ad Christianam Doctrinam rudes edocendum instituerunt, cujus Congregationis fideles postea dilecti filii nostri Francisci Mariae Sancti Bartholomaei in Insula Presbyteri Cardinalis, tuncque Ecclesiae Avenionen. ex concessione, & dispensatione Apostolica Praefatis ope, & favore adjuti in Ecclesia Sanctae Praxedis Avenionen., & aliis quibusdam locis Comitatus Venaisini hucusque opus hujusmodi continuarunt, & adhuc magno cum fructu in illo perseverant.

Exordium.

Congreg. Doctrinae Christianae Avenione auctoritate Archiepiscopi, & Vice-Legati instituta.

§. 2. Cum autem, sicut idem Franciscus Maria Cardinalis Nobis nuper exposuit

Card. Avenionensis eam

Apostolica auctoritate confirmari potest.

suit, messis multa sit, operarii vero pauci, sintque ad tantum opus peragendum plures & diversae personae, & aliqui redditus anni pro earum sustentatione necessarii, ipsaque Congregatio nullos omnino redditus habeat, elemosynae autem refrigescere charitate ita rare sint, ut vix ad trium, vel quatuor sustentationem sufficere possint, & ideo si auctoritate Apostolica hujusmodi Congregatio perpetuo institueretur, in quam homines in timore Domini emeritum Ecclesiastici, tum laici in continentia vitam suam ducere proponentes, qui huic exercitio singulis Festivis, & Dominicis, & aliis, si opus esset, diebus invigilarent, recipere, & hoc profecto pio operi praedicto admodum consultum esset. Quare idem Franciscus Maria Cardinalis Nobis humiliter supplicavit, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Clemens.

§. 3. Nos, qui piis operibus nostri favoris praesidium libenter impertimur, singulares dictae Congregationis personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Congregationem praedictam, ut praefertur, eadem auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, seu quatenus rite erecta non fuerit, de novo unam Congregationem Doctrinae Christianae nuncupandam in Civitate praedicta Avenionen., in quam cujusvis status, & conditionis probatae tamen vitae homines, dummodo in continentia vivendi firmum propositum habuerint, recipi possint, qui singulis festis Dominicis, ac aliis, cum opus fuerit, diebus in Ecclesia Sancti Joannis veteris nuncupati Civitatis nostrae Avenionen. ad hoc opus per Nos institutam, & designatam, aut aliis Ecclesiis, seu locis per loci Ordinarium ad hoc designandis Pueros, ac alios cujusvis aetatis Christianae Doctrinae ignaros congregari faciant, ibique eosdem bonis moribus, & sana hujusmodi Doctrina imbuant, ac in articulis fidei instruant, eosque in viam mandatorum Domini, & Ecclesiae dirigant, & confirmant.

Vicarius Congregationis hujusmodi ecclesiae facultates.

§. 4. Presbyteri vero a locorum Ordinariis ad id approbati confessiones audire, Verbum Dei praedicare, & Sacrosanctum Eucharistiae Sacramentum Christianis vere poenitentibus, & confessis administrare possint, quos vero ex laicorum praedictorum labore, & industria provenientes cum ceterorum redditibus, tum ex clericorum eorundem beneficiis Ecclesiasticis, ac patrimoniis, si quae habeant, provenientibus in arca communi reponantur, ut exinde habeant quo sustentari possint. Eliganturque in hujusmodi Congregatione unus ex dictis Presbyteris, qui caput, & superior sit, cuique re-

liqui obedire teneantur tam in dicta Congregatione Avenionen., quam aliis locis quibuslibet vicinis, Apostolica auctoritate tenore praesentium erigimus, & instituimus, ac Ecclesiasticis, & aliis nunc, & pro tempore existentibus dictae Congregationis personis quaecumque statuta, & ordinationes licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini non contraria, ac prosperum dictae Congregationis statum concernentia ab Ordinario loci postea approbata condendi, & condita, quando expediens fuerit, de dicti Ordinarium licentia mutandi, aliaque ad id necessaria, & opportuna faciendi licentiam, & facultatem tribuimus.

Et privilegia, gratiaque spirituales.

§. 5. Ut autem dicta nunc, & pro tempore existentes hujus Congregationis personae piis operibus promptius vacare studeant, & Christiani fideles ad dictam Congregationem ingrediendum magis invitentur, quo ex hoc dono caelestis gratiae conspexerint se ulterius esse resectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi omnibus, & singulis utriusque sexus Christianis libere vere poenitentibus, & confessis, qui dictam Congregationem pro tempore ingrediuntur, die eorum ingressus, si vere poenitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumperint, plenariam, & in cujuslibet eorum mortis articulo, si pariter vere poenitentes, & confessi, sacrae Communionis resecti fuerint, vel quatenus id facere nequiverint saltem vere contriti nomen Jesu ore, vel corde devote invocaverint, etiam plenariam, ac tam ipsi jam descriptis, & in dicta Congregatione describendis, quam aliis utriusque sexus Christianis libere vere poenitentibus, & confessis, ac Sanctissima Communione resectis, qui praedictae Congregationis Ecclesiam, vel Cappellam in festo Annuntiationis Beatae Mariae Virginis a primis Vesperis usque ad occasum Solis ejusdem festi singulis annis devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, haereticorum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper eisdem nunc, & pro tempore existentibus in dicta Congregatione descriptis utriusque sexus Christianis libere, qui dictam Ecclesiam in secundo Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, omnium Sanctorum, & Epiphaniae Domini festivitibus a primis Vesperis usque ad occasum Solis festivitatum hujusmodi pie visitaverint, & ibi, ut praefertur, oraverint, septem annos, & totidem quadragenas: Quoties vero Doctrinam Christianam, ut praefertur, docuerint, aut Missis, & aliis Divinis Officiis in dicta Congregatione pro tempore celebrandis, & recitandis, seu Congregationibus publicis, vel privatis ejusdem Congregationis ubivis faciendis, interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint, vel pacem

B b *

cum inimicis propriis, vel alterius composuerint, seu componi fecerint, vel procuraverint, nec non etiam qui corpora defunctorum tam in Congregatione descriptorum, quam aliorum ad sepulchrum associaverint, & per quascumque per ipsam Congregationem Processiones de licentia Ordinarii faciendas, dictumque Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum tam in Processionibus quam ad Infirmos, aut alias ubicumque, & quomodocumque pro tempore deferretur, comitati fuerint, aut campana ad id signo dato semel orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam dixerint, aut etiam quinquies orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam pro Animabus defunctorum in dicta Congregatione descriptorum Christianifidelium recitaverint, aut deviam aliquam ad viam salutis reduxerint, & ignorantibus praecepta ea, quae ad salutem sunt, docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet praedictorum operum sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentis in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Praesentibus pro descriptis in Congregatione praedicta perpetuo, pro non descriptis vero Christianifidelibus ad decennium dumtaxat valituris.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Decembris millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, Pontificatus nostri Anno VI.

CLXVIII.

Confirmatio erectionis Hospitalis Senum, & Bibliothecae pro instructione Cleri per Archiepiscopum Capuanum factae.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Decet Romanum Pontificem ea suae confirmationis robore libenter communitate, quae ad Pauperum Senum sustentationem, & subventionem, ac earum personarum Ecclesiasticarum, quae literarum studii operam navari cupiunt, commoditatem per pios Ecclesiarum Praefatos instituta sunt, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Venerab. Frater Caesar Costa Archiepiscopus Capuan. ad Pauperum Senum subventionem unum Hospitale pro Senibus Pauperibus in Civitate Capuana instituire intendat, & ad hunc effectum quemdam locum ad hoc aptum, & commodum, pretio mille, & centum ducatorum moneta illarum partium proprio aere jam emerit. Cumque praeterea apud eum Ecclesiam Capuan. unam Bibliothecam publicam pro ipsius Ecclesiae, & Ecclesiasticarum personarum servitio, & commoditate pariter erigere, eidemque Bibliothecae suos libros universos

Archiepiscopus Capuanus Domini pro pauperum Senum Hospitalis, & Bibliothecae pro Cleri sui instructione parat.

donare proposuerit, & ad hunc etiam effectum unam Domum assignaverit, & pro illius Fabrica quadringentos ducatos similes donaverit: Cupiat autem pro Hospitalis, & Bibliothecae hujusmodi firmitate institutionem, & erectionem hujusmodi Apostolica confirmationis praesidio communitate.

§.2. Propterea Nobis ejusdem Caesaris Archiepiscopi nomine humiliter supplicatum fuit, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica digneremur.

§.3. Nos igitur ejusdem Caesaris Archiepiscopi piis votis favorabiliter annuere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, institutionem, & erectionem Hospitalis, & Bibliothecae praedictorum si, & postquam factae fuerint, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac perpetuae firmitatis Apostolicae munimine roboramus.

§.4. Praeterea pro diuturniori Bibliothecae praedictae conservatione, quoscumque libros in eadem Bibliotheca per dictum Caesarem Archiepiscopum collocandos, & eidem applicandos ex illa nullo tempore quovis praetextu, causa, vel occasione etiam per Archiepiscopos pro tempore existentes extrahi posse perpetuo prohibemus, & ipsi Archiepiscopi sub suspensionis a divinis, & interdicti ingressus Ecclesiae, ceteris vero quibuscumque personis tam laicis, quam clericis cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & dignitatis fuerint, sub excommunicationis majoris poenis, ne libros hujusmodi e dicta Bibliotheca ulla occasione, vel praetextu, aut etiam temporis spatio extrahere praesumant, perpetuo pariter interdicimus, & inhibemus.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 30. Decembris millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, Pontificatus nostri Anno VI.

Et utramque Pontificae auctoritate petite confirmari.

Confirmat Clemens.

Et liberos ex Bibliotheca astricti sub excommunicationis poena vetat.

Obstantia tollit.

Dat. die 30 Decem. 1597. An. VI.

CLXIX.

Ex Reg. in Secr. Brev. Praecipitur Archiepiscopo Elboren., ne novos Christianos, qui originem a Judaeis, vel Haereticis trahunt, juxta sententiam Congregationis Concilii, Constitutionemque Bonifacii VIII. a Sacris Ordinibus excludat.

Ven. fratri Archiepiscopo Elboren.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. Cum ex injuncto Nobis Apostolice servitutis officio Christianifidelibus omnibus aequo debitores simus, nullamque apud Deum adesse personarum acceptionem plane sentiamus, id circumspicere ratione providere tenemur, ut Jus suum unicuique tribuatur.

§.1. Nuper siquidem ad Nos perlatum est, quod licet semel, atque iterum in Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacri Tridentini Concilii interpretum post maturam prehabitam disputationem, resolutum fuerit, quod licet ex Sacri Tridentini Concilii praecipuo cap. 7. sess. 23. teneatur Episcopus ordinandorum genus, personam, aetatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem investigare, & examinare diligenter, eos tamen, qui originem a Judaeis ducunt, quique ab haereticis descendunt per paternam lineam nimirum ultra primum gradum, & per maternam ultra primum gradum, ab ordinatione excludere minime deberent, quin neque etiam eos, qui filii, vel nepotes eorum essent, quos licet haereticis fuerint, constat tamen emendatos esse, & unitati, corporique Ecclesiae restitutos, quod nimirum susceperint pro admitta culpa ad mandatum Ecclesiae poenitentiam, quam aut perfecerunt, aut ei perficienda insistant, vel certe quod eam percipere sunt parati juxta Constitutionem fere. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri, quae incipit Statutum. Id tamen intelligendum esset, ubi Apostolice aliquo privilegio, aut confirmatione contrarium cautum non sit, & nisi aliud canonicum obstat impedimentum: Nihilominus Tu, licet alias de hac re monitus, tales personas ad Sacros Ordines, quod egre tulimus, admittere recusas.

§.2. Proinde Nos, qui ea, quae per Apostolicas sanctiones provide cauta sunt, facta recta conservare, scandalis, quae inde provenire possent, obviam ire satagimus, Fraternitati tuae per praesentes in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis nostrae, aliisque arbitrii nostri poenis districte praecipimus, & mandamus, ut juxta dictae Congregationis sententiam, ac dicti Bonifacii Praedecessoris Constitutionem, supradictas personas quascumque ab haereticis per paternam lineam ultra secundum, & per ma-

ternam ultra primum gradum, vel a Judaeis originem trahentes, ac etiam filios, & nepotes haereticorum, quos emendatos, & unitati Ecclesiae restitutos esse constat, alioquin tamen idoneas, nec ubi aliud canonicum obstat impedimentum, a Sacris Ordinibus imposterum minime excludas, sed illos sine aliqua personarum acceptione libenter ad hujusmodi Ordines promoveas, & promovcri cures.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, ac ceteris in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 11. Januarii 1598. Pontificatus nostri Anno VI.

Obstantium derogatio.

Dat. die 11. Januarii 1598. An. VI.

CLXX.

Collegium Ordinis Fratrum Praedicatorum Civitatis Angelorum in Indiis Orientalibus Provinciae Mexicanae sub Invocatione S. Ludovici, in publicam Universitatem erigitur, eique privilegia, ceteris Universitatibus studiorum generalium concedi solita, conceduntur.

Ex Reg. in Secr. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Sedes Apostolica benigna studiosorum sautrix, & adiutrix, ad ipsorum studiosorum commoda libenter prospicit, eaque gratiose concedit, per quae ipsi laborum suorum optatum fructum consequi valeant.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, in Civitate Angelorum Taxcallen. Diocesis in Indiis Orientalibus, unum Collegium Ordinis Praedicatorum sub invocatione Sancti Ludovici erectum, & institutum existat, in quo a Patribus ejusdem Ordinis viris scientia, & doctrina praestantibus diversarum lectionum scientiarum quotidie habentur, quarum audiendarum causa frequens scholarium etiam secularium tum Civitatis, tum aliorum vicinorum locorum numerus illuc accedere solet, cumque in illis partibus nulla hucusque erecta sit studii generalis Universitas, in qua scientia publice doceri, & in iis gradus consueti studiosis conferri possint.

§.2. Nos Collegium praedictum, ejusque Religiosos, & personas specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, ac Rectorem, & singulares ejusdem Collegii personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa

Procuratio.

Causae erigende hujusmodi Universitatis.

Erectio.

latis

latis, si quibus quomodolibet innodata existunt, ad effectum presentium duntaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supplicationibus etiam Ven. fratris Michaelis Episcopi Albanen. Cardinalis Alexandrini Ordinis Prædicatorum Protectoris, nec non dilecti filii Augustini Davila Patilla Procuratoris generalis Provinciae Mexicana Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Collegium prædictum in Universitatem studii generalis auctoritate Apostolica tenore presentium perpetuo erigimus, & instituiamus.

Concessio pre-
iudiciorum.

§.3. Illique sic erectæ, & institutæ, ac illius pro tempore Rectori, Magistris, Professoribus, Scholasticis, & aliis quibuscumque personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, & indulgentiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, prerogativis, honoribus, præminentibus, favoribus, & facultatibus etiam circa Doctores in artibus Philosophiæ, scientiæque civili & utroque Jure, ac Medicina, & Notarios creandos, aliosque studiorum gradus conferendos, & aliis quibuscumque, quibus alia similia studiorum generalium universitates ubique locorum, & gentium institutæ, illorumque Rectoribus, Magistris, Professores, scholastici, & aliæ personæ de Jure, usu, consuetudine, aut alias quomodolibet tam ex Apostolica, quam Imperiali, seu Regali auctoritatibus utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, atque uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt pariformiter, & æque principaliter uti, frui, potiri, & gaudere possint, valeant, & debeant: utque in ipsa Universitate pro tempore ad gradus quoscumque promoti, pari auctoritate, facultate, & dignitate præfulgeant, iisdemque privilegiis, gratiis, honoribus, & prerogativis perfruatur, atque alii in aliis universitatibus promoti, ita ut nulla inter eos fiat differentia, nec fictio locum habeat, auctoritate Apostolica tenore presentium concedimus, & indulgemus, ipsiusque Universitatis Rectori, & Administratoribus, pro ipsius universitatis felici regimine quæcumque statuta licita, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis conformia condere valeant, facultatem impertimur.

Episcopus
Tlaxcallen.
perpetuus hu-
jus universi-
tatis Præfe-
ctus, & Can-
cellarius.

§.4. Eidem autem Academiae Venerabilem Fratrem modernum, & pro tempore existentem Episcopum Tlaxcallen. loci Ordinarium perpetuo prædicimus, ipsumque Episcopum in eisdem Academiae perpetuum Cancellarium constituimus, & deputamus. Utque eadem Academia, ejusque lectores, officiales, & scholares universi, eidem Episcopo Tlaxcallen., tanquam eorum Præfecto, & Cancellario perpetuo subesse, ac parere, & in omnibus obedientiam præstare debeant, & teneantur, ipsius Collegii gubernium, cura, & administratio ad dictum Episcopum Tlaxcallen. privative, quoad dictos Successores, perpetuo spectet, & pertineat. Idem vero Episcopus, & ejus in dicta administratione Successores in prius teneantur omni studio curare, ut in ea-

dem Academia Catholica Religio, & Obedientia Sedis Apostolicæ conserventur, & cum expressa hac conditione, privilegia, & gratias supradictas, & non alias, nec alio modo Nos concessisse declaramus.

Clausula.

§.5. Sicque in præmissis omnibus per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere decernimus.

Derogatio
contrariorum

§.6. Non obstantibus quibuscumque Apostolicis, ac in Universalibus, & Synodalibus, ac Provincialibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quarumcumque Universitatum studiorum generalium etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodocumque concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores presentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 17. Januarii 1598. Pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 17.
Januarii 1598.
An. VI.

CLXXI.

Ratificatio Conventionum inter Card. Aldobrandinum nomine Sedis Apostolicæ, & Ducissam Urbini procuratorem nomine Cesaris Estensis initarum super restitutione Ducatus Ferrariensis.

Ex Regest. in
Secret. Brevo.

CLEMENSE EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

SANCTA Romana Ecclesia, que inter disciplinam, & misericordiam quasi Regina sedet circumstante exercitu in virga regiminis, est etiam merentium consolatrix in ministerio pietatis: sicut enim reos, & contumaces iusta animadversione coercendo vino utitur distractionis: ita quoque eisdem respicientibus, & ad cor redeuntibus ignoscendo oleum adhibet lenitatis, atque eo pacto se modo malorum severam ultricem, modo clementem, ac piam matrem bonorum ostendit. Ac Nos quidem in excelso Iustitiæ Throno, licet nullis nostris meritis, sed solum divina disponente clementia constituti, hoc sane consilio, quemadmodum, cum opus fuit, bonorum eisdem Ecclesiæ occupatores iustis penis affecimus, ita eisdem cordis duritia deposita ad restitutionem promptos non solum benigne absolvere, sed quæcumque cum ipsis nostris, ac Sedis, & Camerae Apostolicæ nomine propterea tractata, & conclusa sunt,

Procuratori

ut perpetuo firma, & rata existant, Apostolicæ confirmationis robore communire parati sumus.

Cesar Estensis Ferrariæ Ducatus Romanæ Ecclesiæ reddere statuit.

§.1. Cum itaque, sicut dilectus filius noster Petrus S. Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis Aldobrandinus nuncupatus noster secundum carnem ex fratre germano nepos, & totius Status, & exercitus nostri Ecclesiastici Generalis superintendens a Nobis specialiter cum amplissima facultate deputatus, novissime per literas suas significavit, postquam nimirum diebus proxime elapsis literas nostras super declaratione, & promulgatione censurarum, & aliarum penarum contra dilectum filium nobilem virum Cesarum Estensem, ob ipsius non paritionem sententiæ nostræ, super devolutione ad eandem Romanam Ecclesiam, & Sedemque, & Camera prædictam Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, illiusque comitatus, & districtus, aliorumque locorum tunc expressorum, undecimo Kal. Januarii Pontificatus nostri anno sexto publicavimus, idem Cesar tanquam obedientiæ filius in eisdem Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ fide, & devotione perseverare cupiens, sanioribusque consiliis, sicut in Domino optabamus, susceptis, quod Dei, & Romanæ Ecclesiæ est, Deo, & eidem Ecclesiæ reddere decreverit, ac propterea dilectam in Christo filiam nobilem mulierem Lucretiam Eitensem Urbini Ducissam ad prædictum Petrum Cardinalem cum sufficienti mandato miserit, ut videlicet liberam, & pacificam dictæ Civitatis, & Ducatus Ferrariensis cum ejus pertinentiis pro Romana Ecclesiæ, Sede, & Camera prædictis a Nobis petitam restitutionem stabiliret, & ut ipsius Cesaris, aliorumque in prædictis literis nostris comprehensorum abolitionem a Nobis, & eadem Sede benigne reportaret.

Et Urbini Ducissam delegat ad abolitionem nem petendâ.

Ducissa Urbini restituit, & cum Cardinali Aldobrandino Legato Apost. legat. ter pacificat conditiones.

§.2. Cumque dicta Lucretia Ducissa vigore dicti mandati post maturam deliberationem cum prædicto Petro Cardinali habitam, tandem benedicente Domino restitutionem prædictam cum eodem Petro Cardinali sufficienti pariter ad hoc facultate illi per Nos attributa sussulto cum nonnullis conventionibus, pactis, & capitulis conclusit sub infra scripta forma, videlicet:

In nomine Domini. Amen. Presenti publico Instrumento cunctis pateat evidenter, & sit notum, quod anno a Nativitate ejusdem Domini millesimo quingentesimo nonagesimo octavo indictione undecima, die vero duodecima mensis Januarii Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Domini Clementis Divina Providentia PP. VIII. anno sexto, volentes Illustrissimus, & Reverendissimus D. Petrus S. Nicolai in Carcere Miseratione Divina Diaconus S. R. E. Cardinalis Aldobrandinus totius Status, & exercitus Ecclesiastici generalis superintendens Sanctissimi Domini nostri, & Sanctæ Sedis, & ejusdem Rev. Camerae Apostolicæ nomine, hoc negotium agens de ejusdem Sanctissimi Domini nostri PP. mandato, & illius viva vocis oraculo sibi, ut asseruit factum, & vigore Brevium prædicti Sanctissimi

Domini nostri, de quibus constat in actis mei Ludovici Martini Camerae Apostolicæ Notarii infra scripti, quorum quidem Brevis copia collationata in Secretaria Provinciae Romandiolæ dabitur, & dimittetur, & pro ipsa Sancta Sede, & Camera promittens de rato, ut infra ex una, & Serenissima Madama Lucretia Estensis Ducissa Urbini Procuratrix D. Don Cesaris Estensis habens ab eodem mandatum sufficiens, & habile rogatum per Dominum Franciscum Rondonum, alterum ex Nobis Notariis infra scriptis, similiter in presenti Instrumento registratum, pro altera parte devenire ad compositionem, transactionem, concordiam, & pacta inter prædictum Illustrissimum, & Reverendissimum Dominum Cardinalem nomine prædicto, ut supra, & prædictam Serenissimam Dominam dicto nomine tractata, & Deo optimi maximi gratia feliciter conclusa super restitutione petita, nomine dictæ S. Sedis Ducatus Ferrariæ, & aliorum locorum, de quibus in infra scriptis pactis sit mentio, idcirco in nostrorum Notariorum in solidum rogatorum, & testium infra scriptorum presentia, presentes, & personaliter constituti prædictus Illustrissimus, & Reverendissimus D. Cardinalis nomine prædicto obligando prælibatum Sanctissimum D. Nostrum PP. ejusque Successores, & etiam Sanctam Sedem, & Rev. Camera Apostolicam, omniaque, & singula eorumdem bona omnia mobilia, & immobilia presentia, & futura, ubicumque existentia, & prædicta Serenissima Domina, dicto nomine agens, Procuratorio nomine ante dicto obligando ipsum Dominum Don Cesarum, & ejus bona omnia presentia, & futura, & alia quæcumque mobilia, & immobilia ubicumque existentia per se, & suos heredes, & successores sponte, & ex eorum certis scientiis, ac deliberatis voluntatibus, omni meliori, validiori, & efficaciori modo, via, Jure, causa, & forma, quibus magis, & melius poterunt, & possunt per hoc publicum, & solemne documentum, & pro executione, & conclusione dicti tractatus, & accordii conveniant, declarant, relaxant, composuerunt, transegerunt, & pacti sunt, & promiserunt, solemni stipulatione interveniente hinc inde sibi invicem, & vicissim presentibus stipulantibus, & recipientibus pro se ipsis, & suis successoribus, & heredibus respective in omnibus, & per omnia, prout conventum, & explicatum est in Capitulis infra scriptis tenoris, de quo infra, videlicet:

I. Che il Sig. Don Cesare sia assoluto in forma amplissima da tutte le censure, pene, interessi, e danni, nelli quali fosse incorso per la sentenza, o per scomunica publicata contra di lui, e rimesso nel suo stato pristino egli, e i descendenti, ed altri suoi non altrimenti, che se non fosse stato nè scomunicato, nè condannato, rilasciando però egli il possesso del Ducato di Ferrara con tutte le sue pertinenze, di Cento, e della Pieve, e de' luoghi di Romagna.

Che

II. Che similmente siano assoluti, e liberati i fautori, ministri, consiglieri, complici, familiari, seguaci, e tutti li altri, che fossero caduti in qualsivoglia pena, anche da quella, nella quale è dichiarato esser incorso il Sig. Don Cesare, ancorchè si fossero acquistate ragioni ad altri, e restituiti nel suo pristino stato in forma amplissima: e di più il Popolo, tutti i suoi Giudici, e Officiali siano assoluti, e tutte le predette cose se intendano non solo di quelli, che fossero già incorsi, ma anco che incorressero in censure, e pene pendenti, e conclusa la transazione, che sua Santità si degni pigliar sotto la protezione della Sede Apostolica il Sig. Don Cesare, e i suoi Successori, e di prometterli, che essa non lascerà molestare li suoi Stati Imperiali da chi si sia.

III. Che sia permesso al Signore Don Cesare di portare, e mandare fuori di Ferrara nelli Stati suoi Imperiali liberamente, e senza alcuno impedimento tutte le sue gioje, ori, argenti, ed altre cose preziose, i falsi, che si trova averci, i suoi grani, biade, farine, ed altri mobili femoventi siano di qualunque qualità, ed il medesimo si conceda a tutti quelli, che andassero con lui, o lo seguitassero poi, anche che di loro bisognasse farne espressa menzione, e possa anco mandare nelli detti suoi Stati tutte le scritture del suo Archivio, ed i libri di Camera da vedersi con l'intervento di chi sarà deputato dall' Illustrissimo Signore Cardinale Aldobrandino per averci sua Signoria Illustrissima a ritenere quelle scritture, che si troveranno appartenere alla Sede Apostolica, ed alle ragioni della Camera di Ferrara. E di più possa mandarvi la metà dell' artiglieria, e munizioni di Guerra, che sono in Ferrara, e nelli altri luoghi, che si rilasceranno, rilaschiando l'altra metà alla Sede Apostolica, e se ne faccia la divisione da due Deputati uno per parte.

IV. Che al Signore Don Cesare, ed a suoi eredi, e successori rimanghino tutte le sue terre, prati, valli, e possessioni, case, ed osterie, ed il molino di Lugo, e Bagnafinallo, che godeva innanzi la morte del Signore Duca Alfonso di gl. mem., e similmente tutte quelle allodiali, che gli sono pervenute per lo testamento del detto Signore Duca, li quali tutti abbia, e possa godere con i privilegi, immunità, e libertà, che godeva esso Signore, ed ha goduto prima anche egli rispettivamente, e ciò se gli abbia da osservare inviolabilmente, e tutti li beni, che non hanno annessa giurisdizione, s'intendano allodiali salve le ragioni degli altri, che pretendessero in essi, e similmente gli rimanghino tutti i casamenti, stalle, cantine, granari, ed ogni altra sorte di edificij, e fabbriche, che sono fuori del Castello di Ferrara, e sue fosse, e di più tutti li giardini, ed orti, che godeva il predetto Signore Duca, eccettuata ne però quelle parti, che sono su i terrazzi della Città, e volendo la Camera Apostolica comprare da lui tutti gli edificij, fabbriche,

che, orti, e giardini, sia obligato vendergli per il giusto prezzo.

V. Che possa riscuotere more Camera tutti gli crediti, che egli si trovarà avere in Ferrara, e ne' luoghi, che si lasceranno, contratti sino al dì della sua uscita anco come erede del Signore Duca predetto: perchè possono nascervi dubj, e differenze con i debitori, possa il Signore Don Cesare nominare uno, o più giudici in qualunque istanza per tutte le suddette Cause da deputarsi nella Città di Ferrara da Nostro Signore, o dal Signor Cardinale Aldobrandino, o altri Ministri della Sede Apostolica, i quali abbiano a terminare per giustizia dette Cause, e quanto agli altri crediti, che contrarà per li suddetti beni, che li restino, abbia parimente sempre privilegio di esigere more Camera, ma con la giurisdizione, e autorità di Giudici Ordinari di Ferrara, della qual Città, ed altri luoghi suddetti l'entrate siano tutte di qualsivoglia qualità del Signore Don Cesare sino al dì della sua uscita.

VI. Rimangano ancora a lui, ed a' suoi eredi, e successori così universali, come singolari solamente il Jus padronato della Prepositura di Pomposa, e quello della Pieve del Bondeno con tutte le loro pertinenze, ed inoltre abbia, e li resti il diretto Dominio, e ragioni, che si trova avere presentemente sopra i beni allodiali di qualunque qualità, siccome erede del Signor Duca Alfonso felice memoria, e come a nome suo proprio con li suoi emolumenti, ed onoranze.

VII. Che Sua Santità faccia dare con effetto liberamente, e senza alcun pagamento al Signore Don Cesare, o a suoi eredi tutte le possessioni della Lama del Carpi-giano con le loro case, ed edificij, che ebbe già il Vescovo di Bologna, e possede presentemente l'Arcivescovo di Bologna per la transazione, e convenzione fatta già sopra Cento, e la Pieve fra il Duca Alfonso di felice memoria, ed il detto Vescovo di quel tempo, e tutto si faccia in forma amplissima etiam in ogni altro modo migliore.

VIII. Che la Camera Apostolica dia ogni anno al Signor Don Cesare, suoi Eredi, e Successori, quindici mila Sacca di Sale ne' Magazini di Cervia per il medesimo prezzo, peso, misura, e maniera, che dava al Duca Alfonso Secondo, e possa il Signor Don Cesare levarlo da Cervia, e trasportarlo liberamente per il Po, e Ducato di Ferrara senza pagamento di Dazio alcuno, e detto Sale si dia di terziaria in terziaria, cioè ogni quattro mesi la rata, cominciando dal primo giorno di questo mese di Gennaio.

IX. Che il detto Signor Don Cesare ritenga li gradi, luoghi, sessioni, prerogative, e preeminenzie per gratia speciale di sua Santità, che havevano i Principi di Este, mentre possedevano il Ducato di Ferrara.

X. Che per li beni precariati dell' Abbadia di Nonantula, sua Santità si degni con-

concedere alla Città di Modena, e a quei di Nonantula una Bolla Graziosa conforme alla Bonifaciana, o almeno conceda di poterli appropriare con liberarli della detta Badia a cinque per cento del valore di essi da estimarli da' Periti.

XI. Che in grazia del Signor Don Cesare faccia Carpi Città.

XII. Che l' Illustrissimo, e Reverendissimo Signor Cardinale Aldobrandino non possa, ne altri per la Sede Apostolica entrare in Ferrara prima del giorno 29. del presente mese, nel qual tempo sarà partito il Signor Don Cesare, e restandovi delle sue robbe dette di sopra, possa egli mandarle anco poi liberamente ne i stati sudetti, e similmente non entri prima nel Ferrarese, ne nelli altri luoghi, che si relasceranno, gente armata.

XIII. Che sua Signoria Illustrissima, e altri per la Sede Apostolica, passato che sarà il sudetto termine, entri nella Città pacificamente, e provegga, che alcuno, sia di che qualità, o condizione si voglia, non riceva danno.

XIV. Che a quelli, i quali vorranno andare col Signor Don Cesare, o seguitarlo poi, e a loro, e suoi eredi, e successori sia conceduto il godere i suoi beni mobili, immobili, e femoventi, e haveverne le loro rendite liberamente, come se abitassero, ne possano essere in alcun tempo astretti ad abitare in Ferrara, ne altrove, ancorchè avessero beni nello Stato Ecclesiastico, permettendosi però loro in praticare, con versare, e trafficare liberamente.

Que Capitula, & que omnia, & singula supradicta, & in presenti Instrumento contenta partes predictae obligantes, ut supra promiserunt sibi invicem mutuo, & vicissim presentibus, & stipulantibus, ut supra attendere, observare, adimplere, & exequi omnibus, & per omnia, prout in eis continetur, omni juris, & facti exemptione remota, & quocumque impedimento cessante etiam iis, de quibus necesse esset hic fieri specialis, & individua mentio, etiam talibus, que invalidarent, vel invalidare possent presentis Instrumentum tam respectu Sedis Apostolicæ, quam predicti Domini Don Cesaris, quod Instrumentum prelibatus Illustrissimus D. Cardinalis ut supra agens virtute dictorum Brevium, & facultatum, & omni meliori modo, quo potuit, promisit, predictæ Serenissime Domina, ut supra, stipulanti, quod Sanctissimus D. Noster auctoritate Pontificia, & Consistorialiter, & de plenitudine potestatis, ac omni alio meliori modo convalidabit, illudque ratificabit in omnibus, & per omnia in plenissima forma infra duodecim dies proximos, & predictæ Serenissime D. ut supra stipulanti de predictis verbum, & fidem dedit. Hoc etiam pacto inter dictas partes qua supra stipulatione hinc inde interveniente expresso, convento, & adjecto, quod dictus D. Don Cesar teneatur, & debeat ratificare omnia, & singula in presenti Instrumento contenta statim habita convalidatione, & ratificatione pre-Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

dicta a SSmo D. N. Papa infra tempus habitæ, & hoc quia inter eos sic actum, dictum, & conventum fuit, qua supradicta stipulatione inter eos procedente, & interveniente, & nihilominus renunciarunt dictæ partes exceptioni non facti, & non celebrati presentis Instrumenti, rei non sic gestæ, forique privilegio, & omni alia exceptioni, sive juris beneficio, & Statutorum illi auxilii sibi ipsi aut cuilibet earum competentium, & competitorum, promittentes sibi invicem mutuo, & vicissim presentibus, & stipulantibus, ut supra a se promissa attendere, & observare specialiter Romæ, Ferrariæ, Bononiæ, & generaliter in omni alio loco, Terra, Castro, foro, & Jurisdictione etiam predictis quantumcumque distantibus, & in predictis locis, & quomodolibet eorum conveniri posse voluerunt, nulla fori, vel feriarum exceptione obstantibus, diebus feriatis, & non feriatis, feris aliquibus alicujus conditionis presentibus, & futuris non obstantibus. Quibus ex nunc, prout ex tunc sponte renunciaverunt expresse: & si partes non attenderent, & non observarent a se ut supra promissa, voluerunt licere parti servanti, & suis, ut supra, sua auctoritate propria, & sine requisitione alicujus Judicis, ingredi, stare, & apprehendere tenutam, & corporalem possessionem bonorum omnium, & singulorum predicti a se promissa non observantis, & suorum ut supra ubicumque, & de quibus pars a se promissa observans magis, & melius dicta bona eligere voluerit, vel sui ut supra voluerint, & ea bona vendere, donare, alienare, vel penes se justo pretio retinere tanquam sua bona propria justo pretio empta, & acquisita usque ad integram solutionem, & satisfactionem totius tunc sibi debiti, suorumque damnarum, interesse, & expensarum litis, & extra. Quæ damna, interesse, & expensas sibi ipsi invicem rescere, & restituere promiserunt, & de iis stare, & credere suis nudo, & simplici verbo absque onere sui Sacramenti, vel alia juris, aut Testium probatione, remotis etiam in quocumque casu quibuscumque appellationibus, & nullitatis dictionibus, & promissis non contrarietate, dicere, vel venire per se, vel alium, seu alios sub pena, solemnè stipulatione promissa, scutorum mille auri, & obligatione antedicta. Quæ pena soluta, vel non, supradicta omnia, & singula sint nihilominus perpetuo firma, & ita tactis per dictum Illustrissimum, & Reverendissimum D. Cardinalem pectore more Illustrissimum, & Reverendissimum DD. S. R. E. Cardinalium, & per dictam Serenissimam Dominam Ducissam scripturis Sacrosanctis, ad S. Dei Evangelia in manibus nostrorum infra scriptorum Notariorum in solidum rogatorum dictis nominibus in animas rogatorum principalium respective jurarunt. Acta, & celebrata fuere supradicta omnia, & singula in Civitate Faventia in Palatio Dominorum Antianorum dictæ Civitatis presentibus ibidem Perillustri, & Reverendissimo D. Hieronymo Mattiuccio Archiepiscopo Ragusino. Illustri, & Reverendo D. Erminio C c de

de Valentibus de Trevio Spoletan. Dioces., Illustrissimo Equite D. Camillo Eivalengo Nobili Ferrar. & Illustrissimo D. Leandro Grienzono Collaterali in Civitate Ferraria Nobili Mutinen. Testibus ad premissa omnia, & singula vocatis, habitis specialiter, atque rogatis,

Tenor vero supradicti Mandati procuratorum Serenissima D. Ducisse de verbo ad verbum sequitur, prout infra, videlicet.

In Christi Nomine Amen. Anno ejusdem Nativitatis millesimo quingentesimo nonagesimo octavo Indictione 11, die nona Mensis Januarii, Ferraria in Castro Ducali in Camerino solita residentia infrascripti Domini D. Cesaris presentibus Testibus vocatis, & rogatis Illustrissimo D. Hercule Estensi Maffio, Illustrissimo D. Joanne Baptista Laderchio, & Illustrissimo D. Marco Antonio Riccio Domini D. Cesaris Estensis qu. D. Don Alphonso sponte, & ex certa eius animi scientia, & omni meliori modo via, jure causa, & forma, quibus magis, & melius potuit, & potest, non revocando propter hoc aliquem alium suum Procuratorem per eum hactenus constitutum, sed potius confirmando fecit, constituit, creavit, & solemniter ordinavit suam veram, legitimam, Actricem, Factricem, Procuratricem, negociorumque infrascriptorum suorum geritricem, & quid quid melius dici, censerit, & esse possit, Serenissimam Madamam Lucretiam Estensem Ducissam Urbini absentem tanquam presentem specialiter, & expresse, ad nomine ipsius D. Constituentis, & pro eo componendum, transigendum, & concordandum, & quamcumque compositionem, transactionem, & concordiam faciendum, ineundum, & firmandum cum Illustrissimo, & Reverendissimo Cardinali Aldobrandino, & alio quocumque nomine sanctae Sedis, & Camerae Apostolicae in, & super tractatu ipsius compositionis tractate, & tractanda cum praedicto Illustrissimo, & Reverendissimo D. Cardinali nomine praedicto super restitutione Civitatis Ferrariae, & aliorum locorum dependentium, & connexorum, & qui ab ipsis partibus nominabuntur in Capitulis transactionis in, & per modum, & cum illis pactis, modis, formis, Capitulis, promissionibus, & obligationibus, quibus ejus Celsitudini videbitur, & placuerit, & generaliter ad omnia alia, & singula dicentia, facien. geren. exercen., & procuran. quae in praedictis, & circa praedicta quomodolibet necessaria erunt, & opportuna, & quae ipse met constitutus facere possit, si praesens esset, etiam si talia forent, quae mandatum, exigent magis speciale, quam praesentibus sit expressum. Dans praedictis Dominus Constituens praedictae Serenissimae D. Procuratrici, licet absenti, plenum, liberum, generale, & speciale mandatum in plena, libera, generali, & speciali administratione in praedictis omnibus, & singulis, & quolibet praedictorum promittens, quod dictus D. Constituens dictae Serenissimae D. Procuratrici licet absenti, & mihi Notario infrascripto uti publicae personae stipulanti, & re-

Mandatum Procure. Cesaris Estensis Ferrariae Ducissae Urbini, de quo supra.

UNIV

ONOMA

RALDE B

cipienti nominibus, & vice omnium, & singulorum, quorum interest, intererit, aut in futurum interesse possit, seu poterit, se ipsum, firmum, ratum, & gratum perpetuo habiturum omne id, & quicquid, quod per dictam Serenissimam Procuratricem actum, dictum, gestum, & procuratum fuerit sub hypotheca, & obligatione omnium, & singulorum sui, & honorum suorum praesentium, & futurorum. Ego Franciscus quoniam D. Baptista Rondoni publicus Apostolica, & Imperiali auctoritatibus Notarius, & Civis Ferrar. supradictis interfui, & ea rogatus scripsi, & subinde exemplari, & in hanc publicam formam redigi feci cum signo, & nomine meo solitis, loco signi, praedicti D. Notarii cum literis legalizatis hic inferitis. Et Ego Ludovicus Martini Camerae Apostolicae Notarius, qui de supradicto Instrumento compositionis, & transactionis in solidum una cum infrascripto D. Francisco rogatus fui, & de illo notam sumpsi, ideo hoc praesens publicum Instrumentum subscripsi, signavi, & publicavi in fidem praemissorum requisitus. Ego Franciscus Rondoni publicus Apostolica, & Imperiali auctoritatibus Notarius, & Civis Ferrar. deputatus ab Illustrissimo, & Reverendissimo D. Cardinali Bandino in Provincia Romandiole de Latere Legato Apostolico, prout de huiusmodi deputatione constat in actis supradicti D. Ludovici, supradictis interfui, & rogatus subscripsi una cum supradicto D. Ludovico &c. In praemissorum fidei, hic me subscripsi cum signo, & nomine meo. Nos Octavius Cardinalis Bandinus Provinciae Romandiole, & Exarcatus Ravennae de Latere Legatus, Universis, & singulis praesentes visuris attestamus, supradictos DD. Ludovicum, & Franciscum fuisse, & esse legales, & authenticos Notarios, eorumque scripturis publicis in iudicio, & extra adhibita fuisse, & esse fidem, in quorum &c. praesentes fieri per Notarium Provincialem Secretarium subscripsi, & Sigillo nostro muniri fecimus. Datum Faventiae die 13. Januarii 1598. Ego Mercurius Sebastianus Secretarius in fidem subscripsi.

3. Cumque praedictae conventiones, pacta, & Capitula, ut praefertur, inita ad ejusdem Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictae utilitatem maxime pertineant, ipleque Caesar se eo pacto nostra, & Apostolicae Sedis gratia, & Clementia dignum reddiderit; Nos de omnibus, & singulis Nunciis, supradicto procuratoris Mandato, Colloquiis, Consultationibus, promissionibus, facultatibus, & deliberationibus, super praemissis, tam a dicto Caesare, & ejus nomine a Lucretia Ducissa praedicta, quam ab eodem Petro Cardinali habitis plene, integre, & sufficienter informati, ac praedictarum nostrarum literarum declarationis, & promulgationis Censurarum contra dictum Caesarem, ut praefertur, expeditarum tenorem praesentibus pro expresse habentibus, habita prius super his cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto consultatione, & de-

Clemens Praesens omnia caetera habet, & confirmat.

libe.

liberatione matura, de eorum consilio, & unanimo assensu, conventiones, pacta, & Capitula praesentia, omniaque in illis expressa, & contenta, quae in universis, & singulis eorum praesentibus hic pro repetitis, & singillatim narratis haberi volumus in omnibus, & per omnia juxta illorum continentiam, & tenorem, nihil penitus addito, sublato, vel ulla ex parte detracto, aut immutato, ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, ac omni meliori modo acceptamus, emologamus, & ratificamus, illa quae acceptata, emologata, rata, ac grata habemus, validamus, & confirmamus, nec non omnes, & singulos tam juris, quam facti, ac solemnitates, etiam substantialium, ac quorumcumque inhabitatum ad quovis actus juridicos faciendos juxta formam praedictarum nostrarum literarum, etiam ob censuras, & poenas praedictas incurfas contractarum, & ad praemissa consequenda, & respective facienda forsitan obstantes, aliosque defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, ac ipsas conventiones, pacta, & Capitula eandem vim, & efficaciam, idemque robur omnino habere, & obtinere volumus, decernimus, & declaramus, quam, & quod haberent, & obtinerent, si Nos ipsi de simili Fratrum consilio, & assensu, illa cum praedicto Caesare nominatim, & in specie, etiam a principio, & priusquam dictae nostrae litterae emanassent inivissemus, Nosque ipsos, ac Successores Nostros Romanos Pontifices, Sedemque, & Camerae praedictae, illorumque bona omnia pro eorum observantia juxta praedictorum Capitulorum formam specialiter obligamus, & hypothecamus, super quibus omnibus, & singulis, seu ipsorum, aliquibus, etiam quascumque particulares concessionis, seu expeditionis in forma solita cum clausulis, & Decretis necessariis, & opportunis simul, vel ad praesentem, prout eidem Caesari magis placuerit, & expediens esse videbitur Nos facturos, in verbo Romani Pontificis pollicemur.

§.4. Et ulterius pro praemissorum ex parte nostra, Sedisque, & Camerae praedictae executione, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate, ex illa Nobis sicut ligandi ita, & solvendi a Domino attributa potestate consili, de simili Fratrum nostrarum consilio, & assensu tam praedictum Caesarem ex nunc, prout ex tunc, facta per ipsum reali, actuali, & libera restitutione dictae Civitatis, & Ducatus Ferrar. cum omnibus suis pertinentiis, ac aliis juxta eandem omnium, & singulorum Capitulorum praedictorum continentiam, & tenorem, quam etiam fautores, ministros, consiliarios, complices, familiares, sequaces, populum, judices, officiales, aliosque in poenas, ac etiam in eandem, in quam idem Caesar incidisse declaratus fuit, hactenus quomodolibet incurfos, & in praedictis nostris literis comprehensos, etiam quod aliquod jus aliis fuerit acquisitum, juxta dictorum Capitulorum formam, quorum omnium, & Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Cesarem, ejusque fautores, &c. ab excommunicatione, &c. restituit, tam spem, quam temporibus prius absoluit.

singulorum nomina, cognomina, gradus, qualitates, & circumstantias praesentibus etiam pro expressis haberi volumus, a majoris excommunicationis, anathematis, maledictionis sententia, ac aliis censuris Ecclesiasticis per quascumque Romanorum Pontificum Constitutiones, ac literas die Coenae Domini legi solitas, nec non etiam Sacros Canones Generalium Conciliorum, ac praesertim Aemuenici Generalis Concilii Tridentini Decreta, ac etiam rebellionis, lese majestatis, criminis in primo capite, nec non privationis gratiarum, titulorum, honorum, praerogatarum, dignitatum, privilegiorum, favorum, facultatum quorumcumque, indulgentiarum, tolerantiarum, remissionum, libertatum, immunitatum, Jurisdictionum, & honorum quorumlibet tam allodialium, & emphyteuticorum, quam etiam feudaliarum, caeterorumque, quorumcumque per eum ante praemissa forsitan a quibuscumque Ecclesiis, vel ab eis quomodolibet dependentibus habitorum, seu quovis modo possessorum, ac in quibus, & ad quae jus sibi quomodolibet competeat, eundem Caesarem, & alios praedictos vigore sententiae, ac literarum nostrarum praedictarum super declaratione, & promulgatione earundem censurarum respective incurfis, & contra eos per Nos inflictis, & pronunciatis, auctoritate, potestatis plenitudine, & tenore praedictis gratis absolvimus, & liberamus, ac censuras, & poenas huiusmodi illis, & cuilibet eorum remittimus, & condonamus, illosque universos, & singulos unitati, & communione aliorum Christianissimorum plenarie restitimus, & cum personis Ecclesiasticis super irregularitate contracta, eo quod censuris praedictis ligati se in Divinis, non tamen in contemptum clavium, immiscuerint, dispensamus, fructusque propterea male perceptos illis condonamus, ac interdictum in Ferrar. & aliis Civitatibus, Terris, & locis in dictis nostris literis expressis per Nos appositum remittimus, & relaxamus, nec non praedictum Caesarem, ejusque filios, fratres, consanguineos, proximos, affines, conjunctos, fautores, consultores, adherentes, conversantes, complices, & sequaces, & quemlibet eorum, ac si nominatim singuli praesentibus essent expressi, ad primariam formam, gradus, honores, ac successiones, dignitates, & beneficia, aliaque bona tam in nostris literis, quam in conventionibus, capitulis, & pactis supradictis expressa, & comprehensa, ac alias in pristinum, & cum, in quo ante praemissa quomodolibet erant, statum plenissime in omnibus, & per omnia restituis, repouimus, & plenarie reintegramus, perinde ac si sententia, & litterae nostrae praedictae nunquam emanassent, & censura, ac poena inflicta non fuissent.

§.5. Quocirca eidem Petro Cardinali per Apostolica scripta mandamus, ut nostro, atque Ecclesiae, Sedis, & Camerae praedictarum nomine Civitatis, & Ducatus Ferrar. ac Terrarum, Castrorum, O-

Committit Card. Aldobrandino, ut Ducatus Ferrar. realem apprehendat possessionem.

pidorum, nec non Arcium, & Fortalitiorum, ac locorum quorumcumque predictorum possessionem realem, & corporalem juxta predictorum capitulorum, & conventionum continentiam, & tenorem, apprehendat, ac dilectis filiis communitatibus, universitatibus, & hominibus Civitatis Ferrariensis, & aliorum locorum supradictorum, fidelitatis juramentum recipiat, atque ipsa Capitula, & conventiones in omnibus, & per omnia observet, & observari curet, & faciat: Non obstantibus literis nostris predictis, ac regula nostra de non tollendo jure quaesito, quatenus opus sit, aliusve quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Volumus autem, ut tam Caesar, quam alii quicumque vigore presentium a censuris, & poenis predictis absoluti, poenitentiam, quam Confessor idoneus, & ex approbata ab Ordinario per eorum quemlibet eligendus, illis ob praemissa injunxerit, adimplere, & exequi omnino teneantur, & quilibet ipsorum teneatur.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae acceptationis, emolagationis, ratificationis, ratihabitionis, validationis, confirmationis, approbationis, suppletionis, voluntatum, decreti, declarationis, obligationis, hypothecationis, pollicitationis, absolutionis, liberationis, remissionum, condonationis, restitutionum, dispensationis, relaxationis, repositionis, reintegrationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, quarto decimo Kalendas Februarii, Pontificatus nostri Anno VI.

Ego Clemens Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Protector noster aspice Deus.

- * Ego Petrus Episcopus Tusculan. Card. Comen.
- * Julius Antonius Episcopus Card. Praneslinus S. Severinae.
- * Ego Hieronymus Card. Rusticucci.
- * P. Card. Deza tit. S. Laurentii.
- * Antonius Maria Card. Salviatus tit. S. Mariae de Pace.
- * Ego Antonius tit. S. Mariae Cardinalis Veron.
- * Ego Simeon tit. S. Hieronymi Illyricorum Card. de Terranova.

- * Ego Dominicus tit. S. Chrysogoni Card. Pinellus S. Mariae Majoris Archiepiscopus.
- * Ego Fr. Hieronymus tit. S. Mariae supra Minervam Card. Asulanus.
- * Ego Antonius Card. Saulus tit. S. Stephani in Monte Caelio.
- * Ego Marianus tit. SS. Marcellini, & Petri Presbyter Card. de Camerino.
- * Ego Fr. Gregorius tit. S. Augustini Card. de Montelio.
- * Ego Paulus tit. S. Ceciliae Presbyter Card. Sfondratus.
- * Ego Benedictus tit. S. Marcelli Presbyter Card. Justinianus.
- * Ego Augustinus tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter Card. Casanus.
- * Ego Franciscus Maria tit. S. Mariae in Araceli Card. a Monte.
- * Ego Octavianus tit. S. Alexii Presbyter Card. Paravicinus.
- * Ego Hieronymus tit. S. Pancratii Presb. Card. Matthejus.
- * Ego Octavianus S. Martae de Populo Card. de Aquaviva.
- * Ego Flaminius tit. S. Flonaphrii Presbyter Card. Platus.
- * Ego Federicus S. Mariae in Termis Presbyter Card. Borromeus.
- * Ego Julius tit. SS. Quirici, & Julitae Presbyter Card. Saxus.
- * Ego Guido tit. S. Petri in Monte Aureo Presbyter Card. Pepulus.
- * Ego Franciscus tit. S. Martini in Montibus Presbyter Card. Cornelius.
- * Ego Camillus tit. S. Eusebii Presbyter Card. Burgbesius.
- * Ego Caesar tit. SS. Martyrum Nerei, & Achillei Presbyter Card. Baronius.
- * Ego Laurentius tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presbyter Card. Blanchettus.
- * Ego Franciscus tit. S. Silvestri Presbyter Card. de Avila.
- * Ego Ferdinandus tit. S. Blasii Presbyter Card. de Quevara.
- * Ego Franciscus tit. S. Thome in Parione Presbyter Card. Mantica.
- * Ego Pompejus tit. S. Balbinae Presbyter Card. Aragonius.

Ego

Injunctis absolventis, ut in omnibus a Confessione poenitentiam adimpleant.

Clausula.

Dat. die 18. Januarii 1598. An. VI.

PP. Cardinaliumque subscriptiones.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE BUENOS AIRES

- * Ego Odoardus Card. Farnesius Diaconus S. Eustachii.
- * Ego Antonius Fachenettus Diaconus S. Quatuor Coronatorum.
- * Ego Cintilius Diaconus Card. S. Georgii.
- * Ego Bartolomaeus Card. Casus Diaconus S. Mariae in Porticu.
- * Ego Andreas tit. S. Mariae in Domnica Diaconus Card. Perettus.

CLXXII.

Acceptatio devolutionis Ducatus Ferrariae mox recuperatis, ejusque, & reddituum incorporatio R. C. A.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Clemens Divinae providentia Papa Octavus.

§. 1. Quoniam per obitum Alphonsi Estensis Ferrariae Ducis, Ducatus, & Status Ferrariae, cum omnibus Civitatibus, Terris, Castris, fortalitiis, Portubus, locis, membris, Jurisdictionibus, juribus, ac aliis annexis, & connexis, de quibus a Sede Apostolica, & suis Praedecessoribus Rom. Pontificibus, idem Alphonsus, sive ejus Antecessores, investiti fuerunt, seu alias quomodolibet illos, & illa a Sede praefata tenebant, & habuerunt, ad eandem Sedem, & Camerae suae Apostolicae, tum ex forma Investiturarum, seu aliarum concessionum de eis factarum, tum vigore Constitutionis scilicet, record. Pii Papae Quinti Praedecessoris editae sub die 4. Kalend. Aprilis Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus sui Anno secundo, reversa, & devoluti, ac devoluta existunt, & utile eorum dominium cum directo consolidatum est, etiam absque aliqua alia ulteriori acceptatione, declaratione, ac possessionis apprehensione, & alias juxta praefatam Constitutionem Pii V., ad quam in omnibus, & per omnia, & in omnibus ejus partibus relationem haberi voluit.

§. 2. Nihilominus pro potiori cautela, & jura juribus addendo, & Constitutioni inhaerendo, de Venerabilium fratrum suorum S. R. E. Cardinalium consilio pariter, & assensu, Statum, & Ducatum praedictum cum omnibus Civitatibus, Terris, Castris, Fortalitiis, Portubus, locis, membris, & aliis annexis, & connexis, per obitum praefati Ducis Alphonsi, seu alias ad eandem Sedem devolutum, & devoluta, & utile illorum Dominium cum directo consolidatum esse declaravit, & hujusmodi reversionem, devolutionem, & utilis cum directo Dominio consolidationem acceptavit, ipsum Ducatum, & Statum Ferrariae, cum omnibus supradictis, Sedi Apostolice, & Camerae reverendi, unitum, & incorporatum esse, ac censeri decrevit, & declaravit omni meliori modo.

Ferrariae Ducatus ad R. C. A. Apoll. devolutus post obitum Alphonsi Ducis juxta tenorem Investiturarum etc.

Hujusmodi devolutionem acceptat Clemens.

§. 3. Et quatenus opus sit, eundem Ducatum, & Statum, de novo eidem Sedi, & Camerae univit, & incorporavit, & dispositioni Constitutionis praefatae Pii V. subiacuisse, & subiacere, similiter decrevit, & declaravit, Deoque Omnipotenti, Beatae Virgini, ac SS. Apostolis Petro, & Paulo, perpetuo tribuit, & dedicavit.

Die 19. Januarii 1598. apud S. Petrum, in Consistorio secreto, Roma.

Sequitur alia itidem declaratio, & applicatio.

Sanctissimus in Christo Pater, & D.N.D. Clemens divina providentia Papa Octavus.

§. 4. Dixit Ducatum, & Statum Ferrariae jam fuisse recuperatum, idque sola Dei Omnipotentis misericordia factum esse, & propterea illi ingentes esse gratias agendas, praesertim cum id absque ulla sanguinis effusione contigerit.

§. 5. Et iterato, ut magis enixam, & exploratam ejus voluntatem ostendat, jura juribus addendo, Ducatum, & Statum praefatum, omnesque illorum redditus, eidem Sedi, & Camerae Apostolicae univit, & incorporavit, & dispositioni Constitutionis Pii V. editae sub dat. 4. Kalen. Aprilis, Pontificatus sui Anno secundo, subiacuisse, & subiacere similiter decrevit, Deoque Omnipotenti, B. Mariae Virgini, & SS. Apostolis Petro, & Paulo, quorum ope id factum fuit, perpetuo addixit, & consecravit.

Romae apud S. Petrum, die undecima Februarii, millesimo quingentesimo nonagesimo octavo.

CLXXXIII.

Cardinali Aldobrandino in Civitate, & Ducatu Ferrariensi, de latere Legato, ut facilius Civitatem, & Ducatum praedictos a gubernio Ducali, ad normam regiminis aliarum Provinciarum Status Ecclesiastici redigere possit, amplissima facultates conceduntur.

Dilecto filio nostro Petro S. Nicolai in Carcere Diacono Cardinali Aldobrandino nuncupato nostro secundum carnem ex fratre germano nepoti in universa Italia, ac in Civitate, & Ducatu nostris Ferrariensi, & Apostolicae Sedis de latere Legato.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Quoniam in regimine Civitatis, & Ducatus nostrorum Ferrariensium, per Nos singulari tuae fidei, atque prudentiae nuperr

Et dicitur Ducatum Camerae Apostolicae univit, subiacuisse Constitutioni Pii V. Quinque de non aliquid.

D. P. An. VI. 19. Jan. 1597.

Idem Pontifex Deo agit gratias de recuperatione Ducatus.

Iteratoque illam C. Apoll. unit cum suis.

D. P. An. VI. 11. Febr. 1598.

Ex Regest. in Secret. brev.

Cardinali Legato facultates amplissimas concedit.

per commissio propter diversitatem Gubernii Ducalis, sub quo dicta Civitas hactenus recta fuit, & Ecclesiastici, sub quo deinceps erit, multa contingere possunt, quae in facultatibus legationis Civitatis, & Ducatus praedictorum, ac in aliis facultatibus pridem tibi per Nos concessis, non sunt expressa, ac speciali nota digna essent. Nos ne propterea Ducatus, & Civitas praedicti aliquod patiantur detrimentum, sed ut Tu omnia, quae ad prosperum, ac felix regimen illorum pertinent, dirigere, statuere, & de novo etiam in casibus, in quibus oportebit, & tu expedire judicaveris, ordinare possis, opportune providere volentes, ultra quascumque alias facultates supradictas, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, quasque semper salvas, & illas esse volumus, circumspeditioni tuae, cujus singulari prudentiae, fidei, & diligentiae gravissimis in negotiis toties probata plane confidere, ac omnia tuto committere, & credere possumus, modum, & statum officiorum Magistratum tam optimatum, quam populi, & gubernii temporalis, ac etiam custodiae, militiarumque, & praedictorum tam Civitatis Ferrariae, quam aliarum Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & Locorum ejusdem Ducatus, prout tibi videbitur, immutare, ac renovare, ac ad formam, & methodum regiminis, & gubernii aliarum Provinciarum, Terrarum, & locorum ejusdem Status nostri Ecclesiastici redigere, seu alias juxta tuam prudentiam, & arbitrii tui voluntatem tam praemissa, quam etiam redditus, & proventus Camerae nostrae Apostolicae, eorumque exactiones disponere, & ordinare, ac quaecumque Statuta, Ordinationes, & Constitutiones circa praemissa, & alia quaecumque, prout tu magis expedire judicaveris, condere, publicare, & observari facere, nec non omnia, & singula ad statum, gubernium, regimen, & administrationem Civitatis, & Ducatus, ac singulorum Oppidorum, Terrarum, & locorum, atque custodiam arcium, & fortificationum, nec non Populorum pacem, & quietem, & Annuae abundantiam spectantia, ac tam gratiam, quam justitiam concernentia, etiam si talia forent, quae sub generali verborum significatione non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, ac speciali nota digna essent, facere, gerere, ordinare, statuere, mandare, & exequi facere, perinde in omnibus, & per omnia possis, valeas, ac debeas, ac Nos ipsi facere, gerere, ordinare, statuere, mandare, & exequi facere possemus, plenissimam, amplissimam, & absolutam facultatem, potestatem, & auctoritatem, Apostolica auctoritate praesentium tenore concedimus, & impertimur.

Si quidemque si confirmatur, quae con- matione indigeant

§.2. Et nihilominus si aliqua per te fieri, statui, & ordinari contigerit, quae tibi sub hujusmodi generali facultate minime comprehendendi videbuntur, ea Nos, prout Tu ad Nos retuleris, nominatim omnia confirmabimus, & approbavimus.

§.3. Praeterea ut in hujus tui regiminis initio erga illos, qui se in Nos, & Apostolicam Sedem devotos, & fideles exhibuerunt, nostra, & ejusdem Sedis beneficentiam, magis ostendere, Teque gratum, & benevolum, ut decet, reddere possis, facultatem creandi aliquos laicos nobiles usque ad numerum quindecim in Palatii, & Aula Lateranen. Comites, & Auratae Militiae Equites, per alias nostras literas tibi concessam, usque ad quaecumque numerum tibi benevisum, auctoritate, & tenore praedictis extendimus, & ampliamus.

§.4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 20. Januarii 1598. Pontificatus nostri Anno VI.

Facultatem dar Comiter creandi.

Obstantia tollit.

Dat. die 20. Januarii 1598. An. VI.

CLXXIV.

Indultum Philippo II. Portugalliae Regi subdelegandi Judicem Conservatorem in Causis spectantibus ad Militias Jesu Christi, S. Jacobi de Spatha, & S. Benedicti de Avis in eodem Portugalliae Regno.

Ex Regest. in Secret. brev.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Portugalliae, & Algarbiorum Regi Catholico Militiarum Jesu Christi, S. Jacobi de Spatha, & S. Benedicti de Avis Regnum Portugalliae perpetuo Administratori Apostolica auctoritate deputato.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. **M**ajestatis tuae, ac dilectorum filiorum Priorum, Majorum, Comendatorum, Majorum Praeceptorum, fratrum, equitum, militum, & aliarum dignitatum, ac personarum Militiarum Jesu Christi, S. Jacobi de Spatha, & S. Benedicti de Avis Regnum Portugalliae nominibus Nobis nuper expositum fuit, quod cum ex Romanorum Pontificum indultis, & concessionibus in Regali Curia quidam Judex conservator generalis ad universitatem causarum praedictorum Ordinum a Regibus Portugalliae eorundem Administratores deputari, & mutari, ac alium toties, quoties opus est, nominari, & subrogari consueverit, & majestas tua juxta dicta indulta, & concessionem hujusmodi deputationes sapienter fecerit, & faciat. Verum quia aliquando contingit, praedictum Judicem Conservatorem, aut infirmum existere, aut ab aliquibus suspectum allegari, aut alio impedimento detineri, nec propter loci distantiam, & tuam a dicto Regno absentiam hujusmodi substitutio, & subrogatio, quando opus est, & res ita exigat, per eandem majestatem tuam fieri possit: Et propterea causis hujusmodi suspensis remanentibus Militiae, ac Prioris, Commenda-

Causae concedendae facultatis, de qua in Rubrica.

tores, Praeceptores, fratres, equites, milites, & aliae dignitates, ac personae praedictae in eorum iuribus, ac tam in spiritualibus, quam temporalibus interim detrimenta patiuntur: cupis propterea pro celeri causarum expeditione, & praedictarum personarum indemnitate per Nos, ut infra indulgeri. Quare Nobis eisdem nominibus fuit humiliter supplicatum, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

Concessio facultatis.

§.2. Nos igitur quoruncumque privilegiorum, indultorum, conservatoriarum, & literarum Apostolicarum praedictis militiis, & Prioribus, Comendatoribus, Praeceptoribus, fratribus, equitibus, militibus, dignitatibus, & personis concessarum tenores praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Majestati tuae, ut quaecumque praedictum Judicem Conservatorem ad universitatem causarum a Te, vel Successoribus tuis pro tempore deputandum, dummodo Tibi ex Indulto Sedis Apostolicae praemissa faciendi facultas suppetat, infirmitate, aut alio impedimento detineri, aut suspectum allegari contigerit, Tu, vel Te absente, consilium praedictorum ordinum militiarum, vulgo mense conscientiae, & ordinum nuncupatum, quod in eodem Regno ad praedictarum militiarum gubernationem auctoritate Apostolica est institutum, alium, vel alios ad expeditionem causarum eorundem motarum, & pro tempore movendarum, cum eadem facultate, & auctoritate, quam ipse Judex Conservator deputatus habet, subdelegare, aut ipsemet Judex Conservator ex Indulto tuo ad eandem causarum expeditionem per alium, seu alios, etiam si sint extra loca, in quibus ipse Conservator, & Judex est deputatus juxta privilegia, indulta, conservatorias, & literas praedictas procedere libere, & licite possit, & valeat, perinde ac si in praedictis privilegiis, indultis, conservatoriis, & literis praedictis hoc expresse nominatim concessum extitisset, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo facultatem concedimus, & indulgemus.

Delegatio contrationum

§.3. Non obstantibus se. re. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri, qua caveatur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diem a fine suae Dioecesis ad Judicium evocetur, seu ne Judices a Sede praedicta deputati extra Civitatem, & Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere praesumant, & de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad Judicium non trahatur, quodque subdelegati pro tempore hujusmodi non sint de personis, quae deputari possunt in Conservatores, privilegii quoque, indultis, ac literis Apostolicis in contrarium praemissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus pro expressis,

& ad verbum insertis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 24. Januarii 1598. Pontificatus nostri Anno VI.

Dat. die 24. Januarii 1598. An. VI.

CXXV.

Indultum Procuratoribus Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum Regnorum Castellae, & Legionis apud Sanctam Sedem, & Matri percipiendi fructus, & distributiones quotidianas suorum Canoniarum, & Praebendarum etiam per sex menses post completam procuratorem.

Ex Regest. in Secret. brev.

Dilectis filiis Congregationi generali Procuratorum, seu Deputatorum Capitalium tam Cathedralium, quam Metropolitanarum Ecclesiarum Regnorum Castellae, & Legionis ad Oppidum de Madrid, aut alio convocatis, & pro tempore convocandis.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. **E**xponi Nobis nuper fecistis, vobis, Ecclesiarumque vestrarum negotiis, quae in dies occurrunt, tractandis admodum expedire, vobis, Procuratores generales apud Nos, & Sedem Apostolicam, & in curia Catholici Hispaniarum Regis habere de gremio Ecclesiarum vestrarum, seu etiam quarumcumque Regnorum praedictorum Collegiarum per vos, seu majorem vestrum parte, aut generali Congregatione hujusmodi absoluta, per Ecclesiam Tolentan., & Commissarios a vobis deputatos, seu deputandos eligendos, utque id cum majore ejusdem generalis Procuratoris commodo fiat, Nobis humiliter supplicari fecistis, quatenus Procuratoribus praedictis nunc, & pro tempore existentibus omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quaecumque in quibusvis rebus consistentia, nec non distributiones etiam quotidianas, etiam manuales solis praesentibus, & actu residentibus dari solitas pro tempore, quoad apud Nos, & Sedem Apostolicam, & Curiam Regis praedicti ad hujusmodi negocia referent, & quoad Procuratorem apud Sedem Apostolicam commoraturum, etiam per sex menses post completum ejus procuratoris officium concedere, aliasque in praemissis opportune de benignitate Apostolica consulere dignemur.

Peticio Procuratorum

§.2. Nos igitur supplicationibus hujusmodi inclinati, ac commoditati eorundem pro tempore existentis Procuratoris providere volentes, illi concedimus, & indulgemus, quatenus durante deputatione hujusmodi ad residendum in Ecclesiis, in quibus ipse Canonatus, & Praeb., ac Di-

Concessio, de qua in Rubrica.

gnitates, & officia, aliave Beneficia obtinuerit, dummodo tamen Dignitates ipse in Cathedralibus, & Metropolitanis Ecclesiis actu post Pontificales majores non sint, ac Canonicatus, & Præben, hujusmodi Doctorales, Magistrales, aut Pœnitentiarii, seu de lectura minime nuncupentur, quos pro tempore obtinentes in similes Procuratores deputari nolumus, a quoquam nullo modo cogi, aut compelli possint, & nihilominus omnes, & singulos, ac quoscumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac undequaque provenientia, & in quibuscumque rebus, & frugibus consentientia, nec non distributiones etiam quotidianas, ac etiam eas, quæ dumtaxat solis presentibus, ac diurnis, & nocturnis Horis canonicis, & aliis divinis officiis personaliter interefferentibus, ac dicte Ecclesie actu, & realiter interefferentibus dari, & concedi soleant manuales, & quocumque alio nomine, & vocabulo nuncupentur, etiam si in illis primam, & eam, quam vocant rigorosam residentiam non fecerint, pariformiter, & perinde ac si inibi presentes, & in illis per se ipsos etiam quotidie Horis tam diurnis, quam nocturnis, aliisque personaliter interefferent, & divinis officiis supradictis interefferent, adque interefferent.

§.2. Mandantes in virtute sancte obedientie, ac sub indignationis nostre, nec non excommunicationis late sententie eo ipso incurrendis pœnis dilectis filiis Decanis, Archidiaconis, Prioribus, Præpositis, Cantoribus, Scholasticis, Canonicis, & Capitulis, ac Thesaurariis, sive Depositariis Ecclesiarum, in quibus Dignitates, Canonicatus, & Præbende, ac Beneficia hujusmodi fuerint, aliisque personis Ecclesiasticis quacumque præfulgeant dignitate, quatenus prædictos fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta, distributiones etiam manuales, ac alia jura prædicta Dignitatum, Canonicatum, & Præbendarum, ac Officiorum, aliorumque Beneficiorum hujusmodi Procuratoribus prædictis nunc, & pro tempore, ut præfertur existent, etiam quoad Procuratorem apud Sedem Apostolicam commoraturum per sex menses post completam, & finitam ejus deputationem, prout ipsis, si apud Ecclesias hujusmodi personaliter resideret, & Horis prædictis, & aliis Divinis Officiis personaliter interefferent, darentur, realiter, & cum effectu consignent, & præsent, ac ab eis, ad quos spectat, & spectabit in futurum, præstari, & consignari faciant.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Apostolicis, nec non in provincialibus, & synodalibus, universalibusque Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Ecclesiarum hujusmodi etiam jramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis, eorumque Præsulibus, & Capitulis, aliisque Superioribus, & per-

sonis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, etiam si in illis caveatur expresse, quod nulli fructus alicui, nisi personaliter residenti deatur, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium, & singulorum tenores, ac de verbo ad verbum presentibus exprimerentur pro plene, & sufficienter expressis haberi volumus, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nos enim Procuratoribus ipsis sic deputatis, vel pro tempore deputandis juramenta de observandis statutis, & consuetudinibus supradictis per eos jam forsan præstata, & præstanda auctoritate, & tenore præmissis relaxamus, ipsosque ob illorum non observationem perjuri reatum, aut censuras, vel pœnas Ecclesiasticas incurrere non posse, neque debere, ac si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.5. Quocirca dilectis filiis causarum Curie Camere Apostolicæ generali Auditori, ac nostro, & Apostolicæ Sedis in Hispaniarum Regnis Nuncio, & ejusdem Status Ecclesiastici Commissariis pro tempore existentibus per presentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios Procuratoribus prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra eos præmissis omnibus, & singulis juxta presentium tenorem pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoslibet, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliisque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus prædictis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Decanis, & Capitulis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apo-

Mandatum
Phelmarum
Ecclesiarum
fructus Cano-
nicatum Pro-
curatoribus
perfolvendi.

Derogatio
contrariorum

Executores
huiusce Con-
cessionis desig-
nati.

Alia derogationes.

Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 28. Februarii 1598. Pontificatus nostri Anno VII.

CLXXVI.

Beatum Gherardum Sagredum Martyrem, ex Ordine Sancti Benedicti, Martyrologio Romano adscribi posse concedit.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium: Quæ ad Beatorum Martyrum venerationem augendam pertinent, ea libenter concedimus, prout priorum vota exposcunt, ac alias in Domino salubriter conspiciamus expedire.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Beatus Gherardus Sagredus Ordinis Sancti Benedicti ex nobilitate Venetorum primus, & unicus Martyr, in dicta Civitate Venetiarum in magna veneratione habeatur; Nos, ut fidelium devotio erga dictum Beatum Martyrem magis in dies augeatur, supplicationibus dilecti filii Bernardi Sagredi Procuratoris Sancti Marci nomine super hoc Nobis humiliter porrectis inclinati, ac de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalium Congregationis Sacrorum Rituum sententia, ac supplicationibus dilectorum filiorum Augustini Sancti Marci Veronensis, & Cesaris Sanctorum Martyrum Nerei, & Achillei titulorum Baronio nuncupat. Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalium, ipsum Beatum Gherardum in Martyrologio Romano adscribi, & inseri posse auctoritate Apostolica tenore presentium concedimus, & indulgemus.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 10. Martii 1598. Pontificatus nostri Anno VII.

CLXXVII.

Confirmatio Libertatum, & Privilegiorum alias Patronis Hospitalis de Utrera Hispanie. Duceces, per diversos Romanos Pontifices concessorum, cum declaratione quod Administratores dicti Hospitalis non possint cogi ab Archiepiscopo, ejusque Officialibus ad reddendam rationem.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ex injuncto Nobis Apostolici muneris debito ea, quæ a Romanis Pontificibus Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Prædecessoribus nostris ad Hospitalium, & Piorum locorum conservationem, & commodum concessa sunt, & approbata, ut firmiter perpetuo subsistant, Apostolicæ confirmationis robore communimus, prout in Domino salubriter conspiciamus, expedire.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, fel. rec. Leo X. certis tunc expressis causis adductus, in limine foundationis Hospitalis sub invocatione Resurrectionis Redemptionis Domini nostri Jesu Christi Oppidi de Utrera Hispanensis Dicecesis, ipsum Hospitalium, illiusque bona a pro tempore existentis Archiepiscopi Hispanen., ejusque Vicariorum, & aliorum Officialium generalium, & aliorum quorumcumque Superiorum, etiam subsidii Judicum jurisdictione, dominio, & superioritate, ac a quocumque subsidio perpetuo exemerit, & liberaverit, ac Sedi Apostolicæ immediate subjecerit, ipsique, & deinde pia memor. Paulus Papa III., & Pius Papa IV. Prædecessores nostri nonnullas libertates, exemptiones, gratias, immunitates, privilegia, seu indulgentiam eidem Hospitali, seu illius Patronis, Rectoribus, ac Cappellanis, seu Ministris concesserint, & approbaverint.

§.2. Nos eorum omnium, ac desuper concessarum literarum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis, ac insertis habentes, supplicationibus dilectorum filiorum modernorum Patronorum, seu Rectorum dicti Hospitalis hac in parte inclinati, supradictam exemptionem, & liberationem a jurisdictione, dominio, & superioritate Archiepiscopi Hispanen., ejusque Vicariorum, & aliorum Officialium generalium, & aliorum supradictorum, quatenus in limine foundationis, ut præfertur, exemptio, & liberatio concessa sint, & Sacri Concilii Tridentini Decretis non repugnent, nec non omnes, & singulas libertates, gratias, immunitates, exemptiones, sive privilegia, aut indulta dicto Hospitali, ac illius Patronis, seu Rectoribus, & Cappellanis, sive Ministris per dictos Prædecessores concessa, & approbata, ac literas eorumdem Prædecessorum desuper expeditas, omniaque in illis contenta, Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis Apostolicæ firmitatis robur adiciamus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

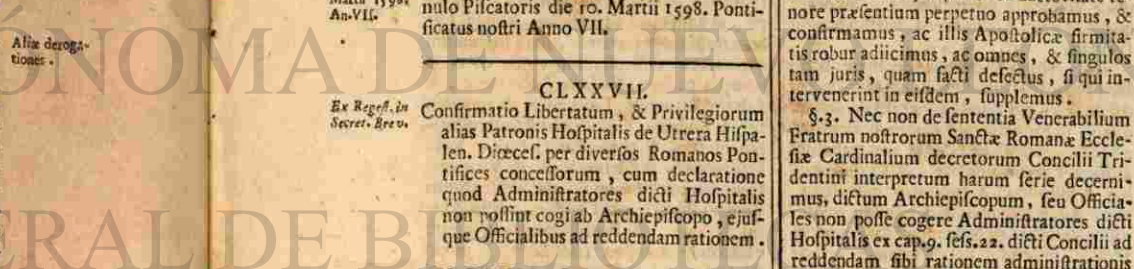
§.3. Nec non de sententia Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalium decretorum Concilii Tridentini interpretum harum serie decernimus, dictum Archiepiscopum, seu Officialibus non posse cogere Administratores dicti Hospitalis ex cap. 9. sels. 22. dicti Concilii ad reddendam sibi rationem administrationis honorum dicti Hospitalis, nec ipsum Hospitalium, illiusque bona, & Officialibus, Cappellanos, & alias personas sub dicto cap. ultatenus comprehendendi: Inhibentes propterea eidem Archiepiscopo, ac Vicario, seu Officialibus, ac Superioribus, & subsidii Ju-

Leo X. hoc
Hospitali Ro-
manæ Eccle-
sie immedia-
te subiectum
voluit.

Aliique Pon-
tifices alia ei
privilegia con-
cesserunt.

Eadem con-
firmat Cle-
mens.

Declarat eus
Administrato-
res ab Archie-
piscopo cogi
non posse ad
rationes red-
dendas.

dicibus prafatis, ne Administratores, feu Rectores, aut Patronos, nec non Cappellanos, feu Ministros pradictos desuper quoquo modo moleftare, perturbare, feu inquietare audeant, vel prafumant.

Claufula.

§.4. Ac decernentes prafentes literas nullo unquam tempore de fubreptionis, vel obreptionis vitio, feu intentionis noftre, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod interesse habentes vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, feu in jus, vel controversiam revocari poffe: Sicque per quofcumque Judices, & Commiffarios quavis auctoritate fungentes, etiam caufarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales etiam de latere legatos fublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane quidquid fecus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus Constitutionis deputat.

§.5. Quocirca dilectis filiis nunc, & pro tempore existentibus Sancti Jacobi de Spatha Hispalen., & Sancti Dominici Oppidi Civitatis nuncupat. de Xirez Hispalen. Diocesis Prioribus, ac Praeceptorum, seu Commendatorum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum Oppidi, & Diocesis hujusmodi per praesentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Patronorum, seu Rectorum dicti Hospitalis fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos praemissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, nec permittant, ipsum Hospitalis, ejusque bona desuper ab eodem Archiepiscopo, seu Vicariis, aut Officialibus hujusmodi, vel quibusvis aliis subditiis Judicibus desuper molestarum, aut perturbari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & praemissis non parentes per sententias, censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantia tollit.

§.6. Non obstantibus rec. mem. Bonifacii Papae VIII. similiter Praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore praesentium ad iudicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 28. Martii 1598. An.VII.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 28. Martii 1598. Pontificatus nostri Anno VII.

Declarat Papam Romae esse eligendum, si ipse extra Urbem decesserit.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Humanae vitae quotidianis periculis obnoxia imbecillitas, & gravissimi oneris, quod jamdiu divina disponente clementia sustinemus, magnitudo Nos admonet, ut non solum ea, quae praesens rerum, ac temporum ratio postulat, sollicitè, ac diligenter curemus, verum etiam, ut praecipuis, ac difficillimis rebus, quae humanitas evenire possunt, mature, ac prudentè consulamus.

Procurium.

§.1. Cum itaque nuper, sicut Domino placuit, singulari, & expresso divinae ipsius benignitatis praesidio, ac munere, Civitatem, & Ducatum nostrum Ferrariensem, ad Nos, & Romanam Ecclesiam devolutum, ac pacifice pro eadem Ecclesia recuperaverimus, & hoc tempore quibusdam gravibus, & necessariis causis adducti, superna favente gratia, una cum plerisque Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, & cum nonnullis nostris, & Romanae Curiae Officialibus, ad eandem Civitatem accedere, & in ea, atque etiam in Civitate nostra Bononiae, ac forsitan in nonnullis aliis temporalis ditionis Ecclesiasticae Civitatibus, prout expedire judicabimus, aliquot mensium spatio, brevi tamen, uti in Domino confidimus, ad Almam Urbem nostram revertamur, commorari deliberaverimus, rerum gerendarum, & opportuni boni occasionem pro officii nostri munere, & subditorum nostrorum, ac gregis commissa utilitate praetermittere minime volentes, & praeterea diei mortis incertitudinem, & ipsam moriendi necessitatem provida meditatione considerantes, certum aliquod, & Apostolica auctoritate firmum circa locum electionis futuri Romani Pontificis, si forte divinae voluntati, e cujus nutu mors, & vita nostra pendent, placeverit, ut antequam ad eandem Almam Urbem nostram revertamur, diem supremum claudamus, difficultatibus, quae ea in re suboriri possent, sublatis, decernere, & stabilire statuimus. Licet enim ab aliquibus facte: Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, & praesertim Gregorio X. in Lugdunensi, & Clemente V. in Viennensi Concilio constitutum sit, electionem futuri Romani Pontificis in Civitate, vel loco extra Urbem, ubi Pontificem pro tempore existentem decedere contigerit, si modo ibi caufarum, & literarum Apostolicarum audientia fuerit, fieri debere: quia tamen, sicut accepimus a nonnullis fortasse nimium curiosis in dubium revocari posse asseritur, an per hujusmodi Constitutiones, si interim Nos ab eadem Urbe Roma cum Curia ab-

Cum alias statutum fuerit Pontificem eligendum esse, ubi audientia literarum Apostolicarum fuerit.

sentens universae carnis viam ingressuri essemus, circa locum celebrandae electionis praedictae pro conditione hujus temporis, & propter futuram etiam aliquorum nostrorum, & Romanae Curiae officialium absentiam, nisi huic dubitationi aliqua nostra declaratione occurratur, omni ex parte satis provisum sit: Nos qui in eadem Alma Urbe Roma caufarum, & literarum Apostolicarum audientiam propterea relinquimus, illamque relinquere tenore praesentium declaramus, idcirco videlicet, ut si ante nostrum reditum in Domino obdormierimus, electio futuri Romani Pontificis in ipsa Urbe Roma, non autem in Civitate Ferrariae, vel Bononiae, neque alibi, ubi tempore obitus nostri cum nostra Curia erimus, celebrari debeat, habita super his cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto matura deliberatione, & diligenti examine, de ipsorum consilio, & unanimi assensu, caufarum, & literarum Apostolicarum audientiam etiam post nostrum discessum in eadem Urbe Roma remanere, nec per aliquorum Officialium, & distae audientiae, quos Nobiscum forsitan adducturi sumus, absentiam ipsam caufarum, & literarum Apostolicarum audientiam alibi, quam in Urbe Roma esse, dici, aut censeri posse.

Claufula.

§.2. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Caufarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Futuri Pontificis electionem Romae faciendam esse statuit.

§.3. Et successive futuri Romani Pontificis electionem in eadem Urbe Roma in Palatio nostro Apostolico, apud Sanctum Petrum, & non in Civitate Ferrariae, aut Bononiae, vel alibi, ubi forsitan obiterimus celebrari debere: Constitutiones autem factae: Alexandri Papae III., quae incipit *Licet de vitanda*, & praedictas Gregorii Papae X. in Lugdunensi, quae incipit *Ubi periculum*, & Clementis Papae V. in Viennensi Concilio, quae incipit *Ne Romani*, nec non Pii Papae IV. Praedecessorum nostrorum, quae incipit *In eligendis*, circa electionem Romani Pontificis haecenus editas, quarum omnium tenores, praesentibus pro expressis, & ad verbum infertis haberi volumus, quoad reliqua omnia, & singula in eis contenta, & juxta earum declarationes, & usum in suo robore permanere, & respective ab eisdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, aliisque omnibus, ad quos spectant, inviolabiliter observari debere, auctoritate nostra Apostolica tenore praesentium statuimus, decernimus, praecipimus, & ordinamus.

Quaecumque electionem si alibi fiat, irritat.

§.4. Caterum electionem, si alibi contra praesentium nostrarum literarum tenorem per eisdem Cardinales fiat, nullam, & irritam fore, ipsosque Cardinales ad aliam Bull. Rom. Tom.V. Par.II.

electionem in ipsa Urbe Roma juxta earumdem praesentium formam procedere debere, & per eos in praemissis, aut contra ea nullatenus dispensari, vel aliquid statui, & definiri posse etiam decernimus.

Novendialia peragi, & Conclave Romae haberi vult.

§.5. Volumus insuper, & mandamus, ut tunc, cum certus nuntius mortis nostrae Romam advenerit, seu allatus fuerit, aut ejusdem mortis notitia habita fuerit, statim Cardinales in Urbe praesentes novendiales exequias pro anima nostra de more inchoare, & celebrare, ac conclave, & caetera necessaria, & consueva parari facere, atque alios Cardinales absentes juxta memoratas Constitutiones Gregorii X., & Pii IV. per decem dies a die dicti Nuntii, seu certa notitiae expectare: ipsis vero decem diebus elapsis, sequenti die, sive Cardinales absentes venerint, sive non, qui praesentes fuerint, Missam de Spiritu Sancto celebrare, & statim conclave ingredi, & sine mora ad electionis negotium procedere, atque alia in dictis Constitutionibus expressa facere, & exequi omnino teneantur.

Derogat contrariis.

§.6. Non obstantibus, quatenus opus sit, praedictis Gregorii X., & Clementis V., atque aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, caeterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Claufula penultima.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum declarationis, statuti, decretorum, praecipii, ordinationis, voluntatum, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die 30. Martii 1598. An.VII.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo octavo, tertio Kalendas Aprilis Pontificatus nostri Anno VII.

CLXXIX.

Commissio Collectori spoliarum Portugalliae, examinandi, & decidendi causas vertentes inter Archiepiscopum Elboren., & Militias Jesu Christi, S. Jacobi de Spatha, & de Avis super jure visitandi &c.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Venerabili fratri Episcopo Targen., seu dilecto filio nostro, & Camerae Apostolicae Generali Collectori in Regnis Portugalliae, & Algarbiorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabili frater, seu dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Ad Romani Pontificis munus maxime pertinet, periculosos Christifidelium differentias, & scandalis maxime inter ecclesiasticas, & militares personas pendentes, quantum in Domino potest, obviare.

§.1. Cum itaque nuper ad Nos perlatum

1598. Ora contro- versia inter Archiepiscopum Elboren. & Militum. S. Benedicti de Avis super iure visitandi &c.

tum fuisset, inter Venerabilem fratrem Archiepiscopum Elboren. ejusque Officiales, Visitatores, & Ministros ex una parte, & Conservatores, Judices, Praelatos, Commendatores majores, & alios Praeceptores, Priores, Beneficiatos, Equites, Milites, Fratres, ceterasque dignitates, personas, & Officiales, ac Ministros militaris Ordinis de Avis gravissimas dissensiones, litigia, censuras, poenas, incarcerationes, sacrilegia, & alia forsitan indigniora existerent, in quibus in universo Portugalliae Regno universalia, & continua scandala emanabant, ex eo quod praedictus Archiepiscopus, & ejus Officiales, ac Visitatores praetextu decretorum, seu declarationum Sacri Concilii Tridentini, vel forsitan literarum Apostolicarum Jurisdictionem ordinariam excitantium, aut aliarum quarumcumque praedictas Ecclesias, Commendas, Fabricas, ac personas visitare, reparare, & castigare intendebant, tamquam si non essent exemptae, sed sua Jurisdictioni subiectae, & praecipue circa novam Ecclesiam in Oppido de Borba ex redditibus ipsius Commendae fabricandam, aliisque diversis causis, litigiis, pendentibus, & emergentibus maxime molestabant. Contra vero praedictae militares personae se, & Ecclesias, ac bona sua nullo modo a praedicto Archiepiscopo, & ejus Ministris quacumque ex causa visitari posse, nec debere pretendebant: quia non solum ex variis Romanorum Pontificum privilegiis, & antiquissimis stabilimentis, Apostolica auctoritate confirmatis, aut approbatis, sed etiam ex antiquissimis compositionibus, concordis, & contractibus, ac consuetudinibus, seu possessionibus omnimoda personarum, ac Ecclesiarum praedictae militiae visitatio, ac dispositio ad Regem Catholicum, tamquam ejusdem perpetuum Administratorem, ejusque Successores pro tempore existentes pertinebat, ac propterea in praedicto Regno, ac Regia Curia non solum sit quidam Iudex, ac generalis Conservator ad universitatem causarum hujus militiae, & aliarum Apostolica auctoritate fungens, sed etiam insigne Tribunal, seu Congregatio vulgo Mensa conscientiae, & ordinum nuncupatum eadem Apostolica auctoritate fundatum, ad quod gravissimi, & doctissimi viri deputantur ad omnimodam praedictae militiae de Avis, ceterarumque ejusdem Regni militiarum gubernationem, juxtaque antiquissima stabilimenta possessiones, & consuetudines tam in Portugallia, quam in Castella, & Legionis, ceterisque Hispaniarum Regnis, quorum privilegiis, & possessionibus militiae Portugalliae per Apostolica Indulta fruuntur, per Praelatos, seu personas ipsarum militiarum ab ipso Rege Magno Magistro, seu Administratore nominatas generalis visitatio fieri solebat, ad omnium personarum Ecclesiasticarum, Commendarum, Jurium spiritualium, & temporalium, fabricarum, ceterarumque rerum omnimodam dispositionem, correctionem, reparationem: nec propterea praedictus Ar-

chiepiscopus, ejusque Ministri circa hujusmodi militiam sese intrromittere poterant, cum praeter rationem sit, ut quis super aliqua causa ad duplex Judicium trahatur, aut super uno delicto duplici poena puniatur.

§.2. Nos tantis scandalis obviare volentes, per literas nostras in forma Brevis, quarum tenorem hic pro expresso haberi volumus, omnes, & quascumque ex utraque parte personas a quibuscumque censuris, & poenis absolventes, ac super irregularitatibus dispensantes, & fructus forsitan male perceptos condonantes, Dilecto filio Magistro Ferdinando Taberna tunc spoliatorum, & Jurium Camerae Apostolicae in Regno Portugalliae Collectori Generali commisimus, ut partibus auditis, causam, & causas hujusmodi cum omnibus earum dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis ad se avocaret, ac, appellatione remota, sine debito terminaret.

§.3. Cum vero dictus Ferdinandus Collector de licentia nostra in Italiam prope diem reversurus sit, causas autem praedictas, quae maximi ponderis, & momenti in illis partibus sunt, non solum haecenus terminare, sed nec etiam forte incipere poterit: Quinimo etiam inter ipsum Archiepiscopum, & alias Regnorum Portugalliae Militias Domini nostri Jesu Christi, & S. Jacobi aliae lites, & differentiae eadem de causa suscitatae sunt; Nos statum, & merita causae, & causarum hujusmodi, ac nomina, & cognomina Judicum, & colligantium, nec non literarum nostrarum praedictarum tenores, praesentibus pro expressis habentes, & causas quascumque in statu, & terminis, in quibus reperiuntur, ad Nos, harum serie, a quibuscumque Judicibus avocantes, Fraternitati tuae, Frater Episcopo praesentes committimus, & mandamus, ut ad evitanda scandala, quae ex praemissis provenire possent, si praedictus Ferdinandus, antequam ejus in munere Collectoris successor eo adveniret, ex Regnis Portugalliae discesserit, litium, & differentiarum hujusmodi effectum, & prosequutionem auctoritate nostra suspendas, ac utrique parti, ne interim, donec dictus novus Collector istuc pervenerit, in causis hujusmodi ad aliquos actus procedere, aut aliquid attentare praesumant, eadem auctoritate inhibeas, ac partes praedictas, & quamlibet earum personam a censuris, & poenis ecclesiasticis hinc inde promulgatis, & latis plenarie absolvas.

§.4. Tibi vero filii Collector, ut in causa, & causis hujusmodi tam quoad Militiam de Avis, quam etiam quoad Militias Domini nostri Jesu Christi, & S. Jacobi de Spatha, inter easdem Militias, & earum Commendatores, Praeceptores, Milites, Fratres, & alias quascumque personas, & praedictum Archiepiscopum, ejusque Ministros, & Officiales quoscumque eisdem modo, & forma, & cum eisdem facultatibus, cum quibus dictus Ferdinandus tuus in eodem munere Antecessor procedere poterat,

Clemens hujusmodi causae cognitionem Ferdinando Taberna Collectori spoliatorum commiserat.

Eo autem in Italiam revertente Episcopo Tarrenti committit, ut hujusmodi controversiam suscipiam de claret, quousque est novus Collector per veniat.

Novoquo Collectoris Causae ejusdem examinet, & decisionem demittat.

rat, juxta literas nostras praedictas ei directas, in omnibus, & per omnia procedere possis, & debeas, perinde ac si literae praedictae tibi nominatim directae fuissent. Et nihilominus causam, & causas hujusmodi in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiuntur, cum omnibus illarum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negotio principali audiendas, cognoscendas, & sine debito terminandas juxta earundem literarum dicto Ferdinando directarum seriem, & cum facultatibus omnibus in eisdem literis contentis committimus, & mandamus. Ac praeterea quod non solum ex Archivis Portugalliae, sed etiam omnium Conventuum Militiarum totius Hispaniae scripturas, & documenta ad hanc causam facientia extrahere, & compulsare, ac in omnibus illis partibus Testes etiam examinare valeas, facultatem impertimur.

§.5. Non obstantibus quibuscumque literis Apostolicis, aut decretis, vel decisionibus, aut Constitutionibus, seu quibuscumque aliis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, haec vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac omnibus illis, quae in praedictis literis voluimus non obitare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Praeterea tam tibi frater Episcopo, quam tibi filii Collector, ut omnes utriusque partis personas, Ministros, & Officiales a quibuscumque poenis, & censuris, nec non delictis in utroque foro absolvere, & cum eisdem super irregularitate praemissorum occasione, & quia forsitan censuris ecclesiasticis innodati, missas, & alia divina officia, non tamen in contemptum Clavium celebraverint, per eos contracta dispensare, & cuilibet eorum fructus Beneficiorum, aut commendarum per eos obtentorum indebite forsitan perceptos condonare valeas, facultatem impertimur.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 3. Aprilis 1598. Pontificatus nostri Anno VII.

CLXXX.

Jurisdictione, & facultates S. R. E. Cardinalis de Lateri Legati in Alma Urbe dimissi ob discessum Summi Pontificis Ferrariorum versus, & ad alia loca Status Ecclesiastici.

Venerabili Fratri Nostro Iunico Episcopo Portuensi S. R. E. Cardinali de Aragona nuncupat. in Alma Urbe nostro, & Apostolice Sedis de Lateri Legato.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Procurator. Licet potestatis plenitudo desuper nobis commissa sit, & universi gregis Domi-

nici, divina disponente clementia, curam habeamus, finem tamen humanae possibilitatis excedere non valentes, considerantesque, quod circa singula per nosmetipsos Apostolicae servitutis debitum nosolvere non possumus, nonnumquam aliquos, & praecipue S. R. E. Cardinales in sollicitudinis nostrae partem assumimus, ut ipsis vices nostras suppletibus, ministerium nobis desuper commissum, favente pietate superas, facilius, & salubrius exequamur. Et quamvis ad cunctorum Christianissimorum Provinciarum, Civitatum, & loca patrum studium, & diligentiam adhibeamus, ad Almam Urbem tamen nostram aciem nostrae considerationis paternis affectibus dirigentes, illam, Cives, incolas, & habitatores eiusdem, tamquam peculiare filios, & devotos diligentiori cura intuemur, & super eorum felici regimine pacifico, & tranquillo, ut praeserventur a noxiis, & optatis perfruantur incrementis, specialiter providere desideramus.

§.1. Cum itaque ex gravissimis, & urgentibus causis animum nostrum moventibus, ad Civitatem, & Ducatum nostros Ferrariensium, ac alias Provincias, Civitates, & loca temporalis ditionis Ecclesiasticae, dimissis in eadem Urbe Palatii nostri, & Curiae Camerae Apostolicae causarum audientis, nec non Gubernatore, seu Vicecamerario, ac Vicario, seu ejus Locumtenente, & Senatore, & Dataria, & Cancellaria nostra, cum plumbo, Cappella, & ejusdem Cancellariae, & aliis Curiae Romanae officialibus, nos conferre intendamus. Nos interim bono, & felici Urbis, & Romanae Curiae praedictarum regimini providere volentes, & ad te potissimum, quem etiam in magnis, & arduis Sacrosanctae Romanae Ecclesiae negotiis versatum, eximia probitate, & fidelitate, rerumque gerendarum experientia, praecipua prudentia, ac integritate comprobatum habemus, mentem nostram convergentes, ac sperantes, quod ea, quae tibi duxerimus committenda, gratia tibi assistente divina, circumspecte, prudenter, juste, & fideliter exequeris: Te in Urbe praedictas, ejusque Territorio, & Districtu, ac Civitatibus, Terris, & locis illi adjacentibus, nostrum, & dictae Sedis Legatum de Lateri, nec non omnium Tribunalium, & Officialium, ac Ministrorum etiam iustitiae, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, generale, & speciale Superintendentem, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, usque ad beneplacitum, vel ad eandem Urbem reditum nostrum dumtaxat, creamus, constituimus, & etiam deputamus.

§.2. Dantes tibi harum serie pariter, & concedentes plenam, liberam, & omnimodam potestatem, & facultatem, ac auctoritatem Urbem, Civitates, & loca praedicta cum eorum Territoriis, Districtibus, & pertinentiis, nec non personas, Cives, habitatores etiam Curiales, & ipsam Romanam Curiam sequentes, seu ad eandem unde-

Clemens praefatus Ferrariorum, & ad alia loca Status, Legatum Romanum reliquit Ionicum Avatorem S. R. E. Card. cu potestate.

Almam Urbem & in ea degen- tes etiam exam- pros guber- vandi &c.

cumque venientes, dum in ea faciunt, seu in ea degerint, & incolas ejusdem, cujuscumque status, gradus, ordinis, praerogative, dignitatis etiam Pontificalis fuerint, ac ejusdem Romanae Curiae Officiales existant, etiam si se exemptos a quocumque Legationis Officio praetenderent, nostro, & dictae Romanae Ecclesiae nomine gubernandi, regendi, & administrandi, ac prout caelestis gratiae infusio, & tua prudentia persuaderint, reformandi, & corrigendi, occupata recuperandi, nec non illa, & alia deformata in pristinum, & debitum statum reducendi.

Causas Criminales, via appellationis, & recursus cognoscendi.

§. 3. Causas civiles, & criminales, Ecclesiasticas, & spirituales, etiam Beneficiales, ac Matrimoniales, & prophanas, ad forum Ecclesiasticum, & saeculare quocumque jure spectantes, ac mixtas, intra terminos tuae Legationis, & Vicariatus hujusmodi, per viam appellationum quarumcumque, vel recursus, una cum negotio principali conjunctim vel divisim, vel alias, prout tibi visum fuerit, ac cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, per te, vel alium, seu alios audiendi, cognoscendi, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, ut praefertur, & cum reiteratione terminorum ex stylo Curiae, seu natura observari consuetorum, ac etiam cum illorum omissione, illisque decidendi, & terminandi.

Sententias quascumque exequendi.

§. 4. Et quascumque sententias per te, seu etiam alios Judices quoscumque latis tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam si in rem transierint judicatas, executioni debite, cum decreto literarum executoriarum, seu mandati executorii, & cum invocatione beati secularis demandandi. Dictarum causarum cognitionem terminationem, & executionem in casibus recursus, prout expedire judicaveris, suspendendi.

Causales, & Officiales coercendi.

§. 5. Ac etiam in ipsa Urbe, quamdiu ab ea absentes fuerimus, in quoscumque Curiales, & ipsam Curiam sequentes, & Officiales quoscumque ipsius Curiae nostrae, ac quaecumque Urbis Tribunalia, & ipsorum Officiorum, & Tribunalium Praesidentes cujuscumque dignitatis, status, ordinis, & conditionis fuerint, omnimodam Jurisdictionem, & generalem, ac specialem superintendentiam exercendi.

Discordias componendi.

§. 6. Nec non etiam inter Comites, & Barones, & Milites, Dominos temporales, & nobiles, & personas alias saeculares, & Ecclesiasticas, nec non Communitates, & Universitates, & Populos, ac omnes alios saeculares discordes, & differentes, Urbis, Terrarum, locorum, & Districtus praedictorum pacem, & concordiam faciendi, & inter eos pro hujusmodi pace, & concordia inducias indicendi, ipsosque ad eas, & ipsarum observantiam quibuscumque poenis, districtio-nibus, & censuris, prout tibi videbitur, compellendi. Concordes in pace, & caritatis vinculo conservandi, & confirmandi.

Rebelles Bannitos, & de-

§. 7. Rebelles, & delinquentes, ac ejusdem Romanae Ecclesiae hostes, censuris, &

delinquentes puniendi.

poenis, tam Ecclesiasticis, quam aliis etiam pecuniariis, & corporis afflictivis coercendi, & corrigendi, ac ad nostram, & dictae Romanae Ecclesiae unitatem reducendi. Ac praeterea pro bannitorum, & perditorum, hominum profligatione, & extirpatione, Tibi non solum in Urbe, & Districtu praedictis, sed etiam in Provinciis nostris adjacentibus Patrimonii, Campania, & Maritimae, ac illarum Civitatibus, Terris, & locis quibuscumque nostras vices, et voces, ac omnimodam facultatem, potestatem, auctoritatem, & arbitrium contra quoscumque bannitos, facinorosos, eorumque receptatores, fautores, complices, & sequaces, nec non contra Communitates, Universitates, ac Civitates, Terras, & Castra inter terminos tuae Legationis, & Vicariatus hujusmodi, & alios cujuscumque praerogative, vel dignitatis existant, Barones, Feudatarios, Duces, & quavis auctoritate fungentes, etiam extrajudicialiter, ac manu regia, & secundum voluntatem, beneplacitum, dispositionem, ac arbitrium tuum, appellatione, recursu, & reclamazione quibuscumque remotis, & rejectis, procedendi ad capturam, torturam, etiam nulla indiciorum decreta capi, aut aliquo praefixo termino ad defensiones faciendas, illosque omnes, & singulos puniendi, tam in rebus, & bonis, quam in personis, etiam usque ad poenam ultimi supplicii inclusive. Ac sententias quascumque corporales, & ultimi supplicii, etiam in contumaciam, legitimis iudiciis non praecedentibus, a quibusvis Judicibus latis statim exequendi. Damos, Vineas, possessiones, arces, fortalitia, moenia, & alia quavis bona rebellium, & delinquentium devastandi, demolendi, ac publicandi. Coniunctos, affines, & consanguineos delinquentium, & aliorum praedictorum ad illorum redemptionem cogendi. Praecipendi Communitatibus, Domicellis, Baronibus, & particularibus personis, ut homines, & animalia, & alia necessaria pro bannitorum profligatione, & aliis necessitatibus sine aliqua mercede accommodent. Ac praeterea quoscumque alios delinquentes poenis pecuniariis, exilii, & relegationis, ac etiam ultimi supplicii puniendi, ac puniri mandandi, & faciendi; atque sub eisdem poenis, ac privationibus praecipendi Capitaneis, Duobus, Officialibus, & omnibus Militibus, tam Legionariis, quam etiam stipendiariis, ad omnem requisitionem tuam, seu a te deputatorum, sine aliqua mercede ad arma capien. & ad loca ipsis imperata accedendum, pugnandum, loca invadendum, renitentes occidendum, qui sine licentia recedere non possint. Et in eventum, quod d. Sicarii, Banniti, & delinquentes, vel alii inobedientes in alia Civitate, & Castro, seu fortalitia, & alio quovis loco mediate, vel immediate Sedi Apostolicae subiecto repellantur, si Communitates, Universitates, Barones, & alii, ad quos spectabit, eosdem Sicarios, & inobedientes, & alios quoscumque etiam non culpabiles, ad omnem tuam requisitionem, seu tuorum Officialium, &

vincitos in tuis, vel eorumdem Officialium manibus tradere recuserint, & non restiterint, tormentis bellicis moenia Civitatis, Oppidi, & Fortaliti hujusmodi quatendi, expugnandi, & usque ad demolitionem violenter ingrediendi, etiam si homicidia, & mortes non culpabiles accidentaliter inde sequuta sint, sine ullo tam spiritualium, quam temporalium poenarum incurfu. Nec non Tibi, tuisque Ministris, Officialibus, & Militibus, in omnes armatos, & conventiculas, nisi statim se in dictorum Ministrorum manibus dedant, impetum faciendi, & contra resistentes praedictos, seu fugientes Archibus exonerandi, nec propterea de morte sequuta teneantur. Novas quoque tales, & nominationes pro Bannitorum, & facinororum extirpatione, expensis Camerae Apostolicae, ad tuum libitum imponendi: Quoscumque etiam Principes, Duces, Barones, Civitates, Castra, Communitates, & Universitates, aui temerario conatibus tuis quocumque modo se opponentes, anathematis gladio feriendi, illos invadendi, exercitum cogendi, ac contra eos, ut publicos hostes pugnandi, Ducatibus, Principatibus, Baronis, & Feudis, privilegiis, ac bonis illos perpetuo privandi, spoliandi, eorumque Civitates, Castra, loca, & Feuda quaecumque Camerae nostrae Apostolicae perpetuo uniendo, & applicandi, & incorporandi ipso facto absque alia Judicis declaratione. Nec non cum quibusvis Principibus vicinis, & longinquis super remissionibus Bannitorum, & aliorum delinquentium hinc inde conventiones faciendi: quae postquam facta fuerint, a nobis, & Sede Apostolica approbata censeantur, prout ex nunc approbamus. Atque a Communitatibus, & Universitatibus quarumcumque Civitatum, & locorum frumentum, vinum, stramina, & alia victui necessaria arbitrio tuo subministrari faciendi. Atque omnia, & quaecumque delicta contra quoscumque personas, tam Ecclesiasticas, quam saeculares commissas, etiam in crimine laesae Majestatis, exceptis tamen contentis juxta dispositionem Juris communis in primo capite, sequuta, vel non sequuta condemnatione notoria, vel occulta, etiam eorum quibus tales, & nominationes impositae fuerunt, etiam elapso anno remittendi. Non obstant. fel. rec. Pii Papae Quinti, & aliis Constitutionibus Summorum Pontificum praedecessorum nostrorum de Bannitis loquentibus, quibus ad tuum libitum derogare possis, ipsosque delinquentes ad suum statum, & honorem restituendi, in omnibus casibus gratiandi, & componendi, etiam si sint rebelles, & diffidati (imposito tamen illis, donec pacem habuerint, arbitrio tuo, exilio a loco commissi delicti.) Ac salvo conductus ad libitum praedictis concedendi, atque omnia alia in praemissis omnibus, & singulis, ac circa ea necessaria, & opportuna, ac tibi benevisa, etiam speciali nota digna, quae Nos ipsi facere possemus, faciendi, mandandi, & exequendi, Apostolica auctoritate, tenore praesentium damus, tradimus, atque concedimus. Vo-

lumus autem, & Apostolica auctoritate decernimus, quod praemissorum occasione, irregularitatis labem sine notam minime incurras, nec incurrare censearis.

Clausula co- tractorum si- bliativa.

§. 8. Non obstantibus praemissis, ac quoruncumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quoruncumque Civitatum, Terrarum, & locorum, Communitatum, & Universitatum Statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibuscumque personis, etiam Pontificali, Ducali, & quavis alia dignitate praeditis, ac fulgentibus, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, ad effectum praesentium, specialiter, & expresse, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Facultates co- ferendi non- nulla benefi- cia.

§. 9. Caeterum, ut erga personas nostrae, & Apostolicae Sedis devotas, te gratiosum, ac liberalem valeas exhibere, tibi, ut quaecumque beneficia Ecclesiastica simplicia, dumtaxat, ac personalem residentiam non requirentia, quorum fructus, redditus, & proventus secundum communem estimationem verum annum valorem viginti quatuor ducatorum auri de Camera non excedant, in Alma Urbe nostra, & in illius districtu, durante tua Legatione hujusmodi vacatura (illis, quae ad collationem alicujus ex Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, respectu Episcopatum, titularum, seu Diaconiarum, aut etiam iudul-torum, vel alias quocumque modo pertinent, dumtaxat exceptis) quorum collatio, & provisio dispositioni Apostolicae specialiter, vel alias ex quacumque causa, etiam de necessitate exprimens, praeterquam ratione familiaritatis nostrae, aut Cardinalium viventium, generaliter reservata, seu ex quavis generali reservatione affecta fuerint, quibusvis personis idoneis, quibus tibi videbitur, etiam quaecumque, quocumque, & qualiacumque, invicem tamen compatibilia beneficia Ecclesiastica, obtinentibus, & expectantibus, auctoritate Apostolica conferre, & de illis providere pariter, libere, & licite possis, & valeas. facultatem, & auctoritatem similiter concedimus, & indulgemus. Decernentes collationes, provisiones, & alias dispositiones per te de hujusmodi beneficiis facien. perinde validas, firmas, & efficaces fore, & esse, ac si a nobis ipsis factae forent.

Sic-

§. 10. Sique ab omnibus cenferi, & ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 11. Non obstantibus premissis, ac nostra Cancellariae regulis, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Basilicarum, & Ecclesiarum quarumcumque; in quibus beneficia hujusmodi forsan fuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 3. Aprilis, millesimo quingentesimo nonagesimo octavo, Pontificatus nostri Anno septimo.

CLXXXI.

Declaratio, quod Officiales, & Curiales, tam sequentes Pontificem in suo ab Urbe discessu, quam in ea remanentes, sint vere Curiales, eorumque gaudeant prerogativis, & beneficiis eorundem Sedi Apostolicae remaneant affecta.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM ob nonnullas graves, & urgentes causas ad Civitatem, & Ducatum nostrum Ferrariensem cum plerisque S. R. E. Cardinalibus, & nonnullis nostris, & Romanae Curiae Officialibus prope diem, annuente Domino, nos conferre, ac ibidem, & in aliis forsan temporalis ditionis Ecclesiasticae locis per aliquot menses commorari statuerimus. Cumque in Alma Urbe nostra causarum, & litterarum Audientiam, nec non etiam Cancellariam nostram Apostolicam relinquamus, & praeterea diversi ejusdem S. R. E. Cardinales, alique Romanae Curiae Officiales in eadem Urbe remaneant. Nos ne propterea dubitatio aliqua circa Curiales, ac Officiales ejusdem Romanae Curiae oritur, providere volentes;

§. 1. Hac nostra Constitutione, tam eos qui nos sequentur, quam eos qui in dicta Urbe remanserint, sive S. R. E. Cardinales, sive Officiales, & Curiales, aut alii quicumque eandem Romanam Curiam sequentes, fuerint, unam tantum, & non duas Romanas Curias constituere, eosque omnibus, & singulis gratis, privilegiis, antelationibus, prerogativis, declarationibus, indulgentiis, facultatibus, concessionibus, & consuetudinibus, etiam quo ad acceptationes, & provisiones beneficiorum faciendas, quibus Cardinales, Officiales, Curiales, & alii praedicti, dum Nos in dicta Curia in eadem

dem Urbe residemus, de jure, & consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, seu uti, potiri, & gaudere posse, & debere, perinde ac si Nos in eadem Urbe resideremus, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, decernimus, & declaramus.

§. 2. Nec non etiam eandem Curiam cenferi volumus, quoad beneficia, quae tam in dicta Urbe, & in Civitatibus, & locis ad quae accedemus, & in quibus in itinere eundo, & redeundo pro tempore moram trahemus, quam per obitum illorum, qui nos & Curiam nostram sequentur, seu ad nos, & ad eandem Curiam pro eorum negociis accedent, & in itinere, sive eundo, sive redeundo diem claudunt extremum, quomodolibet vacabunt, neminemque illis praeter Nos disponere posse.

§. 3. Sique per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, irritumque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, pariter decernimus, & declaramus.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & Cancellariae Apostolicae regulis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 10. Aprilis 1598. Pontificatus nostri Anno septimo.

CLXXXII.

Confirmatio Transactionis inite inter Universitates, & Homines Fori Saraceni, Theodorani, Vicariatus Ardiani, Casematte, & Subrivoli, Vicecomitatus Ecclesiae Metropolitanae Ravennatenensis, & Thesaurarium generalem Camerae Apostolicae super exemptionibus a solutione onerum Cameralium.

Dilectis Filiis Universitatibus, & Hominibus Fori Saraceni, Theodorani, Vicariatus Ardiani, Casematte, & Subrivoli Vicecomitatus Ecclesiae Metropolitanae Ravennatenensis.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti Filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Sincerae devotionis affectus, quo Nos, & Romanam Ecclesiam prosequimini, promeretur, et ea vobis libenter confirmemus, quae inter Cameram nostram Apostolicam, & Vos, de mandato nostro transacta sunt.

§. 1. Cum itaque dilectus filius Magister Tyberius Cerasius Thesaurarius noster generalis, vigore Chirographi nostri vobiscum super solutione quorundam onerum Cameralium ad infra scriptam devenit tran-

Tenor transactionis.

transactionem hujusmodi sub tenore, videlicet.

§. 2. In Nomine Domini Amen. Praesenti publico Instrumento cunctis pateat evidenter, & sit notum, quod cum nuper Sanctissimus in Christo Pater, & D. Noster D. Clemens divina providentia Papa VIII. Chirographum manu Suae Sanctitatis signatum direxerit, & praesentari fecerit Illustrissimo, & Reverendissimo D. Tyberio Cerasio Thesaurario generali, & Camerae Apostolicae Thesaurario generali, quod Dominatio Sua Reverendissima mihi originaliter consignavit, tenoris infra scripti videlicet:

Monsignor Cerasio Nostro Thesaurario generale.

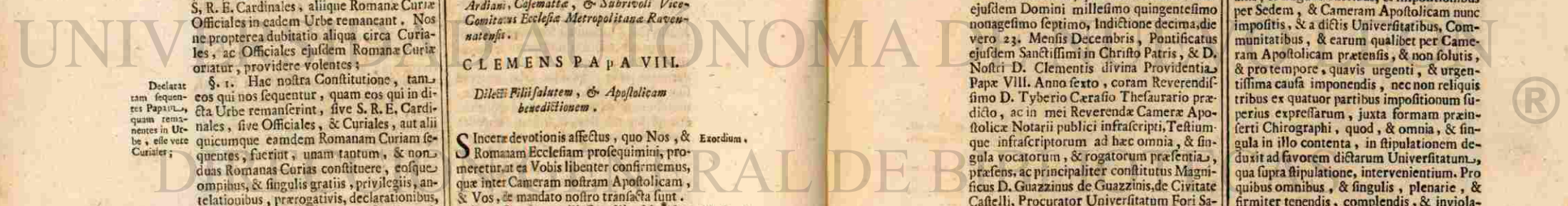
Pape Chirographum.

Retendendo il Viscontato di Ravenna, per vigore de privilegij concessigli da piu Pontefici Nostri Predecessori essere essenti dal pagamento di tutti li pesi Camerali, e perciò è in molta differentia col Tesoriero della nostra Provincia di Romagna; Per il che desiderando Noi, che li nostri Sudditi vivano con ogni quiete, senza disturbo veruno, abbiamo dato opera, che si ultimino, e componano dette differenze, per terminazione delle quali detto Viscontato si è contentato di pagare alli detti Tesorieri la quarta parte delle impositioni, che egli pretende, sia obligato pagare; Laonde vi ordiniamo, che obligandoli detto Viscontato di pagare il sussidio triennale, ed anco il quarto della Tassa fatta dal detto Tesoriero sopra l' aumento della Carne Porcina, Porto d' Ancona, Galere, Foglietta, Utensili, ed Alloggi de' Soldati, lo liberiate dal pagamento del restante di detta Tassa delle sudette impositioni, come Noi per tenore della presente lo liberiamo, ordinando, che mai per tempo alcuno possa, nè debba sopra di ciò essere molestato, e derogando Noi per questa volta alla Costituzione di Pio IV. de registrandis, e ad ogni altra cosa facente in contrario.

Dato nel nostro Palazzo Apostolico li 22. di Novembre 1597.

CLEMENS PAPA VIII.

Ideo hinc est, quod Anno a Nativitate ejusdem Domini millesimo quingentesimo nonagesimo septimo, Indictione decima, die vero 23. Mensis Decembris, Pontificatus ejusdem Sanctissimi in Christo Patris, & D. Nostri D. Clementis divina Providentia, Papa VIII. Anno sexto, coram Reverendissimo D. Tyberio Cerasio Thesaurario praedicto, ac in mei Reverenda Camerae Apostolicae Notarii publici infra scripti, Testiumque infra scriptorum ad haec omnia, & singula vocatorum, & rogatorum praesentia, praesens, ac principaliter constitutus Magnificus D. Guazzinus de Guazzinis, de Civitate Castellii, Procurator Universitatum Fori Saraceni, Theodorani, Vicariatus Ardiani, Casematte, & Subrivoli Vice Comitatus Ecclesiae Metropolitanae Ravennaten. ut docuit Instrumento publico per D. Americum Gaudentium Notarium publicum Fori Saraceni, die prima praesentis mensis Decembris rogato, & publicato, tenoris, prout in eo, sponte, & ex ejus certa scientia, spontanea, ac deliberata voluntate, ac omnibus melioribus modo, via, jure, causa, & forma, quibus magis, melius, validius, & efficacius de jure fieri potuit, & debuit, ac potest, & debet, eorundem Universitatum nominibus, & precibus ex causa compositionis, & transactionis hujusmodi, & sine praedictis privilegiis, & exemptionum dictis Universitatibus quomodolibet concessarum, promisit Camerae Apostolicae, dicto Reverendissimo D. Thesaurario stipulante, solvere realiter, & cum effectu, & pro dicta Camera Apostolica exburfare in manibus D. Thesaurarii Provinciae Romandiola pro tempore existentis singulis annis, perpetuis futuris temporibus, impositionem subsidii triennalis, & illius ratam eis assignatam integraliter, nec non quartam partem infra scriptarum impositionum, & ratae, & portionis eis assignatae ex infra scriptis impositionibus, nempe Carnis suinae, illiusque augmenti, Portus Civitatis Ancona, Treremium, Quatreni, Foglietta Vini, utensilium, Militum, Hospitiorum, Archivi, & Pontis Foelicis, itant de scutis centum eis assignatis, pro impositionibus praedictis tantum ad solutionem scutorum viginti quique teneantur libere, & omni exceptione postposita, alias teneri voluerunt ad omnia, & singula damna, expensas, & interesse, de quibus quidem damnis, expensis, & interesse, dictus D. Guazzinus, quo supra nomine, stare, & credere voluit soli, & simpliciter juramento dictae Rev. Camerae, absque alicujus Judicis taxatione, & boni viri arbitrato, & hujusmodi promissionem dictus D. Procurator fecit: quia, versa vice dictus Reverendissimus D. Tyberius Cerasius Thesaurarius praedictus in executionem praedicti Chirographi, ac alias meliori modo, ut supra remisit, & condonavit, ac exemit, & liberavit, ac exemptas, & liberas fecit, declaravit, & esse voluit praedictas Universitates, dicto eandem Procuratore una mecum Notario publico infra scripto praesentibus, acceptantibus, & legitime stipulantibus, ab omnibus aliis, & singulis oneribus, & impositionibus per Sedem, & Cameram Apostolicam nunc impositis, & a dictis Universitatibus, Communitatibus, & earum qualibet per Cameram Apostolicam praesentis, & non solutis, & pro tempore, quavis urgenti, & urgentissima causa imponendis, nec non reliquis tribus ex quatuor partibus impositionum superius expressarum, juxta formam praesentis Chirographi, quod, & omnia, & singula in illo contenta, in stipulationem deduxit ad favorem dictarum Universitatum, qua supra stipulatione, intervenientium. Pro quibus omnibus, & singulis, plenarie, & firmiter tenendis, complendis, & inviolabiliter observandis, d. Reverendissimus D. Thesaurarius dictam Cameram, dictisque D. Procurator dictas Universitates, illarumque homines, ac eorum heredum, & successorum Bona, Mobilia, & Immobilia, Ecce

presentia, & futura, ubicumque existentia obligaverunt, & supposuerunt in ampliori, pleniori, & distictiori forma Camere Apostolicae cum omnibus, & singulis submissio- nibus, Constitutionibus, compulsionibus, juribus, rigoribus, stylis, renunciacionibus, & aliis clausulis, & cautelis in ampliori forma Camere Apostolicae apponi solitis, & consuetis, absque tamen aliqua Procurato- rum constitutione ad confitendum debitum, renanciando quibuscumque appellationibus, & reclamacionibus executionem presentis Instrumenti impediendis. Et sic, tactis pectoribus, more praelatorum, & scripturis Sacrosanctis, ad Sancta Dei Evangelia jura- runt. Super quibus omnibus, & singulis praemissis, petum fuit a me eodem Rev. Camere Apost. Notario publico infra- scripto, ut de praedictis omnibus unum, vel plu- ra, publicum, seu publica, conficerem Instru- mentum, & instrumenta, prout opus fuerit. Actum Romae in Aedibus solita residentie d. Reverendissimi D. Thesaurarii, praesentibus ibidem DD. Octaviano Tuoio Parmen. & Casare Crencone de Isola, Testibus ad praedicta vocatis, habitis, atque rogatis.

Ego Lucius Calderinus Camerae Apo- stolicae Notarius de praemissis rogatus, praesens Instrumentum subscripsi, & publicavi, rogatus, & requisitus.

Loco * Signi.
§. 3. Cum autem firmiora sint ea, quae Sedis Apostolicae confirmationis praesidio muniuntur, vosque cupatis Transactionem hujusmodi Apostolica auctoritate per Nos confirmari, ideo Nobis humiliter supplicari fecistis, ut in praemissis opportune provide- re de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur vos specialibus favoribus, & gra- tiis prosequi volentes, & vestrum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, praesertim Instrumentum, ac in eo conten- ta, & inde sequuta quaecumque, Aposto- lica auctoritate, praesentium tenore, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmi- tatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eil- dem intervenerint, supplemus, eaque vali- da, firma, & efficacia perpetuo fore, & esse, vobisque in omnibus, & per omnia suffra- gari, ac ita per quoscumque Judices Ordina- rios, & delegatos, etiam Camerae praedictae Praesidentes Clericos, ac ipsum Thesaura- rium, nec non S. R. E. Camerarium, subla- ta eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi- candi, & interpretandi facultate, & aucto- ritate judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac Con-

stitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non dictae Camerae, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmi- tate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Ferrariae sub Anno Piscatoris die 6. Junii 1598. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Dat. die 6. Junii 1598. An. VII.

CL XXXIII.

Institutio Magistratus, & Consilii Centum Virorum in Civitate Ferrariae, cujus Communitati nonnulla conceduntur Pri- vilegia.

Ex Reg. in Sec. Breu.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Inter precipuas curas, & sollicitudines, quas in suprema Apostolici muneris, di- vina dispositione, Nobis commissi functione dies, noctesque animo versamus, postquam nimirum divinae placuit bonitati, ut Civi- tatem, & Ducatum nostrum Ferrariensem ad Nos, & Sedem Apostolicam nuper legi- time devolutum pro eadem Sede recupera- remus, ea sane cogitatio postrema non est, qua illud omni studio quaerimus, atque con- tendimus, ut rectam aliquam ejusdem Civi- tatis bene, & feliciter administrande ra- tionem in iis etiam, quae ad dilectos filios Communitatem, & Homines ejusdem Civi- tatis attinent, aequa, ac stabili Consilii, Magistratus, ac regiminis illius constituta forma ineamus: quod certe eo inter alia consilio facimus, ut eorumdem Commu- nitatis, & Hominum erga Nos, & Apo- stolicam Sedem fides, & obedientia eo pacto confirmetur, & ut mutua inter eos pax, atque concordia in dies magis augeatur.

Procuriam.

§. 1. Pro bono igitur Civitatis nostrae Ferrariae regimine unum Consilium cen- tum Virorum, auctoritate Apostolica, te- nore praesentium perpetuo erigimus, & in- stituimus: ipsumque Consilium universam Civitatem, & Communitatem Ferrariae representare, ac deliberationes per dictum Consilium suscipiendas, & executioni de- mandandas, ceteraque per dictum Consilium gerenda, juxta tamen facultates in- fra-scriptas, eandem vim, robur, & effi- caciam obtinere volumus, & statuimus, ac si universus Populus Ferrariae in illis praesens fuisset, & suam uniusquisque de Po- pulo consensum in eisdem praestitisset.

Consilii 100 Virorum in Urbe Ferrariae instituti.

§. 2. Ipsum vero Consilium de triennio in triennium, ut infra renovari, ac mutari debere statuimus.

Quolibet triennio mutandi.

§. 3. Pro Consiliarios autem dicti Consilii electione, hac prima vice infra- scriptos octuaginta duos Consiliarios nomi- namus, & eligimus, nulla personarum, gradus, seu praeminentiae habita ratione, perinde ac si forte extracti essent. Per eju- smodi vero electionem, aut scripturae ordi- nem nemini, quoad prerogativas antiqui- tatis,

Ex his 82. nomi- nat Pontifex pro prima vice.

tatis, aut nobilitatis, aliquo pacto praedi- catum esse intendimus, sed unumquem- que, qui hac prima vice in dictum Consilium cooptatus, aut in numero viginti se- ptem locorum infra-scriptorum nostrae ele- ctioni reservatorum comprehensus non fuerit, in eisdem terminis nobilitatis, gra- dus, & honoris, in quibus antea reperieba- tur, juxta propriae conditionis, personae, & familiae suae gradum, & conditionem, ac statum remanere, minusque aliquam, ea de causa, differentiam inter eosdem, etiam respectu electionis ad loca viginti septem praefata, constitutam esse, aut fore decla- ramus.

Nomina autem Consiliarios praesentibus annuotari fecimus, videlicet.

- Ancam Pium.
- Julium Thieni Marchionem Scan- diani.
- Entium Bentivolum.
- Comitem Galeatum Tazzonum.
- Comitem Aloysium Bevilacqua.
- Comitem Guidonem Calcagninum.
- Comitem Alphonsum Turcum.
- Comitem Franciscum Villam.
- Comitem Hannibalem Manfredum.
- Comitem Aloysium Montecuculum.
- Comitem Carolum Strozium.
- Comitem Roverellum Roverelli.
- Comitem Julium Sacratum.
- Comitem Herculem Mustum.
- Comitem Julium Casarem Varanum.
- Comitem Camillum Rondinellum.
- Comitem Scipionem Giliolum.
- Comitem Alphonsum Romeum.
- Comitem Thaddaeum Rangonum.
- Equitem Camillum Gualengum.
- Robertum de Obicibus.
- Ferdinandum Trotum.
- Equitem Galeatum Fiaschi.
- Antonium Montecuculum.
- Comitem Alphonsum Mirolum.
- Baptistam Muzzarelli.
- Camillum Tolomaeum.
- Petrum Joannem Bonleum.
- Alexandrum Andreatium.
- Equitem Alexandrum Cananum.
- Marocellum Marocelli.
- Galeatum Riminaldum.
- Fabium Fabianum.
- Alphonsum Prosperum.
- Renatum Catum Doctorem.
- Antonium Ariostum.
- Alphonsum Novarium.
- Franciscum Perondellum.
- Alphonsum Nasellum.
- Hannibalem Castellum.
- Joannem Mariam Orabonum.
- Fulvium Villaforum.
- Julium Morrum.
- Timothaeum Bendadem.
- Dominicum Corrigiarum Doctorem.
- Alexandrum Magnaninum.
- Alphonsum Lavezolum.
- Aloysium Nigrisolum.
- Marcum Antonium Calcagnum.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

- Jo: Baptistam Boschetum Doctorem.
- Equitem Baptistam Guerinum.
- Andream Casalem.
- Jo: Paulum Pochintestam.
- Jo: Baptistam Gregorii.
- Joannem Pasqualetum.
- Jo: Baptistam Coccapanium.
- Aloysium Zerbinatum.
- Alexandrum Rovettum.
- Ludovicum Zavaglia.
- Alphonsum Brascaulum.
- Thomam Pistojam.
- Dionysium Arienti.
- Lanfrancum Giannellum.
- Hieronymum Curionem Doctorem.
- Camillum Giraldum.
- Antonium Nigrellum Doctorem.
- Julium Auricaeum Medicum Phy- sicum.
- Joannem Baptistam Bertazzolum Pro- curatorem.
- Alphaeum Prampolinum Doctorem.
- Paulum Sinardi Doctorem.
- Comitem Orlandum Crispium.
- Jo: Baptistam Melam.
- Franciscum Rondonium Notarium.
- Ruggerium Caprilium Notarium.
- Alphonsum Garescum.
- Franciscum Sbarbaglia Notarium.
- Hieronymum Riccium Procuratorem.
- Jacobum Angelum Notarium.

§. 4. Reliquos decem & octo Consilia- rios ex Mercatoribus, seu Artibus eligi vo- lumus, eorumque electiones infra-scripta- rum sex Artium Universitatibus, quae sin- gulae tres Consiliarios ex suo corpore, seu Collegio eligere valeant, perpetuo conce- dimus.

Reliqui 18. ex Mercatoribus seu Artibus eligendi.

- Artistarum serici.
- Drapperiorum.
- Merciatorum.
- Nummulariorum.
- Aromatariorum.
- Fabrorum, & Aurificum insimul.

§. 5. Pro renovatione vero praedicti Con- silii de triennio in triennium facienda, & occurrente infra triennium alicujus loci vacatione per alicujus mortem naturalem, seu civilem, viginti septem Consiliarios in primo ordine descriptorum electionem Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus perpetuo reservamus. Alio- rum autem quinquaginta quinque sequen- tium electionem ipsimet Consilio, & re- liquorum decem & octo supra-dictis Ar- tium Universitatibus in perpetuum pariter concedimus.

Quomodo praedicti 100. & a quo eli- gendi.

§. 6. Verum volumus, ut eodem tem- pore, duae personae de eadem Familia in nu- merum Consiliarios assumi minime possint; utque in Consiliarios eligendi, qui viginti annis minores, aut de legitimo ma- trimonio nati non sint, aut qui Artem ali- quam fordiam, aut vilem per se ipsos exer- cuerint, vel exercent, esse non possint.

Qui ab eligi- bilitate exerce- dendi sint.

§. 6. Occurrente igitur vacatione cujus- que loci praedicti Consilii per alicujus obi- tum, si defunctus fuerit de numero viginti septem Consiliarios Nobis, & Sucec-

Quomodo fa- cienda sit ele- ctio.

Et a fori-

foribus nostris, ut praefertur reservatorum, Magistratus pro tempore Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem de hujusmodi vacatione certiores facere, ac pro alterius, in defuncti locum, surrogatione, supplicare tenebitur: Si vero defunctus de numero quinquaginta quinque ad Consilii electionem spectantium fuerit, volumus similiter, ut idem Consilium, ad surrogationem alterius in locum defuncti, libere, servata hac forma, devenire possit, & debeat: proposita nimirum per Magistratum in primo Consilio vacatione loci, sive locorum, quot quot fuerint, quilibet Consiliarius, qui voluerit aliquem, aut aliquos pro ratione locorum vacantium, sive de eadem cujuscumque defuncti familia, sive de alia, dummodo requisitas qualitates habeat, vel habeant, prout liberit, libere nominare poterit, & recepta per Secretarium ejusdem Consilii cujusque Consiliarii nominatione, omnes nominati per scrutinia examinabuntur, & illi subiciantur, & qui majori votorum numero superior, aut superiores erunt, is, vel ii ad locum, seu loca vacantia electi, & surrogati censentur.

Quomodo de
triennio in
triennium fr-
cenda reno-
vatio.

§.7. Porro hujus Consilii renovationem de triennio in triennium sic faciendam esse perpetuo ordinamus: Viginti septem Consiliarii nostrae, & Successorum nostrorum electioni reservati, in totidem ex eisdem, aut aliis arbitrio nostro, & Successorum nostrorum eligendis Familiis, mutabuntur: Alii vero quinquaginta quinque, & reliqui decem & octo in diversas personas, diversisque familias per ipsum Consilium omnino mutari debebunt. Volumus autem, ut tam persone, quam Familiae, quae uno triennio, etiam per viam surrogationis in locum defunctorum, in praedicto Consilio locum habuerint, altero triennio immediate sequentia Consiliarii officio vacare debeant. Fine igitur cujusque triennii adveniente, per unum mensem ante hujusmodi finem, Magistratus Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existenti, pro nova electione viginti septem priorum Consiliarium supplicare teneatur: nec non Consilio electionem aliorum quinquaginta quinque proponere, & supradictis Artium Universitatibus electionem reliquorum decem, & octo Consiliarium intimare curabunt. Electionem autem dictorum quinquaginta quinque Consiliarium sic fieri debere ordinamus: Consilio legitime ad hunc effectum congregato, quilibet tam de Magistratu, quam ex Consiliariis, unum, qui antecedenti triennio in Consilio locum non habuerit, neque de Familia alicujus eorum, qui locum hujusmodi habuerunt, existat, & qui requisitas qualitates habeat, Secretario Communitatis seorsim nominare poterit, receptaque hujusmodi nominatione, omnes nominati scrutinio subiciantur, & finito scrutinio, antequam particularium nomina publicentur, ii demum usque ad numerum quinquaginta quinque in Consiliarios sequentis triennii electi censentur,

qui plura Consiliarium praesentium vota habuerint, & si in primo scrutinio numerus hujusmodi quinquaginta quinque impletus non fuerit, tunc ad novam aliorum, qui supererunt nominationem, & novum scrutinium, eisdem modo, & forma servatis, procedi volumus. Artium vero Universitates intra decem dies post intimationem per Magistratum ipsis, ut praefertur, factam, ad electionem aliorum trium ex qualibet earum Consiliarium, de diversis tamen Familiis, formam in hujusmodi electionibus servari solitam observando, omnino deveniant, eaque facta capita ipsarum Universitatum, praedicto Magistratu electorum nomina praesentent, sicque electi, dummodo requisitas qualitates habuerint, quod iudicio Magistratus pro tempore existentis relinquimus, in Consilio praedicto, futuro triennio, locum habebunt.

Deputatio
Magistratus.

§.8. Magistratus ex corpore Consilii eligatur, sitque decem personarum, quarum novem Sapientes, & unus, qui erit caput eorum, Judex Sapientum, nuncupentur: hi per annum tantum in Magistratu persistant; nec aliquis possit iterum, eodem durante triennio ad Magistratum assumi. Judex ipse Sapientum ex numero viginti septem priorum Consiliarium nostrae, & Romani Pontificis pro tempore existentis electioni reservatorum: septem autem Sapientes, ex numero quinquaginta quinque posteriorum, & reliqui duo Sapientes de numero reliquorum decem & octo posteriorum Consiliarium semper eligi debeant: sed hanc Judicis, & Sapientum electionem a toto Consilio legitime congregato, per decem saltem dies ante tempus ingressus novi Magistratus sic fieri debere statuimus.

Forma eligen-
di Magistra-
tum.

§.9. Judex Sapientum, aut de ipsius ordine Secretarius Communitatis, Consilio electionem faciendam esse, significare debeat, atque Consiliarios monebit, ut in hujusmodi electione id demum, quod ad publicam utilitatem, & commune bonum pertinet, intueatur, illiusque dumtaxat rationem habeatur, ac postea primi viginti septem Consiliarii scrutinio subiciantur, & is, qui plura vota praeteris, etiam ad medietatem eorum, qui ibi praesentes fuerint, non ascendente, sit, & esse debeat Judex Sapientum. Pari modo pro electione septem Sapientum quinquaginta quinque posteriores Consiliarii scrutinio subiciantur, & ii usque ad numerum septem, in quos plura vota consenserint, in Sapientes electi sint, & esse censentur. Denique, facto simili scrutinio decem, & octo Consiliarium Artistarum, duo ex illis in votorum numero caeteris superiores, ad Magistratum Sapientum assumantur; in fine autem triennii, ne contingat, in mutatione Consilii deficere Magistratum, post factam Consilii renovationem, Judex, & Sapientes ejus temporis per decem dies, ante finem eorum Magistratus, novum Consilium congregare, & per ipsum Consilium Magistratum pro anno futuro, supradictis modo,

modo, & forma servatis, successive eligi curabunt.

De Consilio
re Magistra-
tus.

§.10. Consultor Sapientum ex Doctoribus Collegii, juxta solitum, esse debeat, & per Magistratum pro majori parte votorum eligatur. Is per annum, simul cum Magistratu, officio suo, intra limites, ac terminos auctoritatis Judicis, ac Sapientibus praedictis, ut infra dicitur, attributa, fungatur debeat.

Magistratus
quando offi-
cium suum do-
beat inchoa-
re.

§.11. Judex, & Sapientes prima vice electi, Magistratum ipso die Vigiliae Festivitate Sanctorum Petri, & Pauli post Vesperas inire, seu inchoare debebunt, quo die non solum ipsi Judex, & Sapientes, sed omnes Consiliarii in Ecclesia ad hoc designata, coram nostro, & Sedis Apostolicae, pro tempore ibidem existente Legato, seu Vice-Legato, fidelitatis juramentum in forma praescribenda, solemniter praestabunt, & tunc Magistratus, & Consiliarium tempus initium habeat, & eodem die, quolibet anno Magistratus, & singulo triennio novum Consilium ingressum faciet, & juramentum in eadem forma, in manibus ejusdem Legati, seu Vice-Legati praestabunt.

Habitus Ma-
gistratus, re-
sidentiae, & fa-
muli.

§.12. Judex Sapientum induat Lacernam, seu vestem sericeam violacei coloris, longam usque ad genus, cum manicis inflatis: Sapientes autem sagis, seu pallis nigris sericeis utantur, & si fuerint Doctores, vestes thalares pariter sericeas nigri coloris induant: Verum duo ultimi sapientes arte facti lanceis tantum pallis uti possint. Magistratus quotidie in Palatio resideant, ibidem saltem de mane comedant cum provisione, & familia illis assignandis, ipseque Judex, aut aliquid Sapientum nunquam domo exeat, aut Civitatem obambulet solus, nisi privatim, & sine habitu Magistratus, & tunc etiam minus, quam fieri poterit: locus autem eorum residentiae is erit, qui de mandato nostro illis assignabitur. Eorum vestifera, & familiares solitum amictum verficolem, quem Livream vocant, ejusdem Communitatis gestent.

Statuta pro
congregando,
& valide ha-
bendo Consi-
lio.

§.13. Consilium nunquam, infcio nostro, & Sedis Apostolicae de latere Legato, seu Vice-Legato, aut alio dicte Civitatis Governatore, seu primario Superiore pro Sede Apostolica Ferrariae pro tempore existente, congregari, neque in illo aliquid proponi, aut scrutinio subijci sine ejusdem Superioris interventu, & consensu poterit, alioquin totum id, quod attentatum fuerit, ipso jure nullum, irritum, & invalidum sit, & esse censetur. Ad Consilium igitur convocandum, Judex Sapientum per unum saltem diem ante, aut per illud temporis spatium, quod negotia ferent, Legatum, seu Vice-Legatum, aut Governatorem, seu alium Superiorem praedictum certiore faciet de convocacione faciendae dicti Consilii, & de negotiis in illo tractandis, & ab eodem licentiam petet, qua habita, idem Judex Consilium intimari curabit, mandans pulsari Campanam Vespere antecedenti pro mane subsequenti, aut mane pro sequenti

vespere, & ipsa etiam congregandi Consilii hora, ut hujusmodi Campanae signo omnes Consiliarii ad illud se accersitos sciant, & intelligant, quod loco legitime intimationis esse, & ad accusandum legitime cujusque negligentis contumaciam sufficere volumus. Post hujusmodi Campanae signum, Consilium legitime congregatum cum potestate deliberandi, & statuendi censetur, quotiescumque ex toto numero centum consiliarium sexaginta sex convenierint, cum interventu Superioris, ultra Magistratum, qui semper saltem pro majori parte Sapientum interesse debeant: qui vero per infirmitatem, absentiam, aut aliam legitimam causam Superiore approbandam, non impediti, ad Consilium non accesserint, quilibet vice multam arbitrio Magistratus, non tamen ultra unum scutum declarandam, Massario Communitatis persolvant, nec quisquam eorum aliquod minus Communitatis obire, aut ad Magistratum, aut aliud officium eligi possit, donec hujusmodi multam integre persolverit, & si de eo electionem aliquam fieri contingat, nisi per totum diem sequentem dictam poenam solverit, electio facta nulla, & invalida existat, & eventibus casibus gravibus in consilio tractandis, qui celerem deliberationem requirunt, aut in casu gravis contumaciae, Consiliarium Magistratus, eandem poenam, ejus arbitrio, augere poterit, dummodo dicta poena, quilibet vice, & pro quolibet persona duo scuta non excedat.

Locus unicui-
que in Con-
gregacionibus
assignatus.

§.14. Magistratus in loco eminenti suam sessionem habere debeat, & praedictus Superior supra Judicem Sapientum sedebit: juxta pedes Magistratus sedebunt Secretarius, Notarius, & alii Communitatis Ministri, & Officiales, qui tamen votum non habeant, nisi ex Consiliariis fuerint. Post Magistratum sedebunt Consiliarii, juxta eorum gradus, seu etatem, aut sine aliquo ordine promiscue, prout contigerit, quo casu, nemini, ut supra dictum est, circa praerogativas, ac praerogantias tam in consilio, quam in aliis occasionibus, & locis extra illud praedictum ullo modo censetur: artibus tamen loca sessionis post alios omnes nominatim assignentur.

Modus in tra-
ctandis nego-
ciis servandus

§.15. Pro tractandis negotiis in Consilio hic modus servabitur, Magistratus pro majori parte votorum concors, & cum Superioris supradicti consensu negotia tractanda per Secretarium Consilio cum informatione ad negotiorum cognitionem necessaria proponi curabit. Factis propositionibus, singuli Consiliarii, incipientes priores viginti septem, & post eos alii secundum ordinem praescriptum in suggesto ad hunc effectum deputato, suam sententiam dicere poterunt, & proponere, quid quisque in proposita materia expediens esse judicaverit: extra tamen suggestum, nemo in consilio sententiam dicat. Secretarius autem in singulorum dicta, vel saltem eorum substantiam diligenter, & fideliter in scriptis redigat, ut supra his scrutinio haberi

Va.

valeat. Scrutinium autem cum Pyxide, & Lapillis, seu Pilis, secundum modum prescribendum per suffragia, seu vota secreta habeatur: in omnibus electionibus major votorum Consiliariorum presentium numerus attendatur. In ceteris vero casibus generis deliberationibus, pro resolutionibus obtinendis, dispositio juris communis observetur. Sapientes, & Consilarii omnium ordinum aequale votum habebunt, praeter Judicem sapientum, cui pro dignitate in Consilio duo vota concedimus: in Magistratu vero, & inter Sapientes simplex tantum votum haberi debeat. Post dictam, seu expositam a quocumque voluerit, suam in suggestu sententiam, Magistratus pro maiori parte, ut supra, concors eam sententiam, qua illis utilior, & gravior consilio fore videbitur, scrutinio subijci curabunt, & nisi proposita consultatio pro votorum numero legitime approbetur, aliorum consultationes ad finem Magistratus electionem, eodem modo, scrutinio subijciuntur. Quotiescumque contigerit paria vota inter duas, aut plures personas, de quibus pro electionibus, aut aliis de causis scrutinium factum fuerit, convenire, ipsi concurrentes iterum scrutinio subijciuntur, & eorum alter, in quem plura vota conferent, electus sit, & esse censetur. In concursu plurium personarum ad eandem electionem, veluti in renovatione Consilii, in electione Magistratus, & similibus, prius de omnibus nominatis scrutinium fiat, quam aliquorum vota publicentur. Nominati, aut aliter interesse habentes votum dare non possunt: quinimo, ut quisque liberius consilium dare valeat, e Consilio exeant, & foris permaneant, donec de ipsis, & eorum negotiis tractatum fuerit: Secretarius, qui sententias Consiliariorum in libro ad hoc nominatum destinato descripsit, in eodem libro scrutinia, & deliberationes tam obtenta, quam non obtenta, pariter describat, & ex eo ad alium librum, veluti a diurno ad Magistralem nuncupatum, scrutinia obtenta reportando ipsa decreta, & deliberationes factas per extensum, non tamquam sententias privatas, aut vota unius particularis, sed tamquam communes resolutiones totius Consilii adnotabit.

§.15. Judex sapientum solus, & sine sapientibus solitam auctoritatem sibi concessam a statuto, seu consuetudine in causis civilibus inter privatos tam Cives, quam Artistas, & Comitativos, & pro causa privata tantum in causis civilibus etiam Hebraeorum, & in fraudibus Artistarum circa eorum artes in casu reversus, aut alio modo sibi ab eisdem statutis permisso, exercere possit, exceptis tamen casibus, in quibus poena corporis afflictiva venerit imponenda, de qua tamen, cum voto totius Magistratus, & usque ad poenam istum funis inclusive, nisi pro personis vilibus, in casibus, qui dilationem, seu moram non patientur, ut sint ceteris exemplo, deliberare debeat, & in huiusmodi poena irroganda semper cum praedicti Legati, seu Vice-

Legati licentia, executioni demandari debeat. In omnibus negotiis publicum bonum Civitatis, aut utilitatem Communitatis respicientibus, aut quovis modo concernentibus, Judex solus sine sapientibus tractare, vel deliberare non possit, sed universus Magistratus insimul in his plenam habeat auctoritatem.

§.16. Ad Magistratum huiusmodi pertineat simul cum Judicibus, & Praefectis Annona pro temporum qualitate, omnia ipsius Annona negotia, commensus, provisiones, constitutio pretii frumentorum, & bladorum, ceterorumque Annona generum, nec non superintendencia omnium artium pro eorum commercio, & negotiatione, & etiam omnium Communitatis officiorum, tam in statutis comprehensorum, quam aliorum ordinariorum, & extraordinariorum, quocumque modo ab ipsa Communitate dependentium: in constituendo tamen frumentorum pretio, & in provisionibus aliequus momenti ad Annonam pertinentibus, & in casibus gravioribus bonum gubernium totius Civitatis concernentibus, Magistratus, inscio nostro, & Sedis Apostolicae pro tempore existente Legato, seu Vice-Legato, ac sine illius consensu, nihil statuunt, publicent, aut executioni demandent. Officiales item Deputati, ac Ministri super aquis, auctoritati Judicis, & sapientum subalternati, seu subiecti, ut infra, suo loco dicetur, existant. Judex sapientum solus mandata pro solutionibus ordinaris in Tabella descriptis, & per consilium stabilis, subscribere, seu expedire poterit: sed in rebus, & occasionibus extraordinariis nullas expensas facere, neque mandata subscribere, aut expedire pro quacumque etiam minima quantitate valeat. Magistratus insimul pro servitiis Communitatis, & negotiorum publicorum extraordinarie, usque ad summam centum librarum, in quacumque urgente occasione, qua consilium expectare non possit, & usque ad summam viginti quinque librarum, prout iis opportunum videbitur in quacumque occasione publica exponere valeat, sed quodcumque de huiusmodi extraordinariis expensis tractabitur, deliberatio per viam scrutini per vota secreta in consilio capiatur, nec idem consilium huiusmodi deliberationem, viva voce, aut alio modo, sub poena restitutionis de eorum, qui in dicto consilio intervenerunt, proprio, capere possit.

§.17. Ad idem consilium, praeter electionem Magistratus, & novi consilii de triennio in triennium, ut supra faciendam, electionem etiam quorumcumque Oratorum, sive Internunciorum Ordinariorum, & extraordinariorum ad quocumque loca destinandorum, nec non etiam Advocati, Procuratoris, Notarii, Secretarii, Thesaurarii, qui Depositarius vocabitur, Magistri rationum, & ceterorum omnium Officialium, & Ministrorum Communitatis, qui antea a Judice sapientum, aut a sapientibus omnibus eligi consueverant, de cetero

Facultates Magistratus.

Facultates Consilii.

ro spectare declaramus: electionem vero Consilioris, qui ab ipso Magistratu, ut supra dispositum est, dependere debet, ab eodem Magistratu fieri debere volumus. Eisdem Consilio etiam concedimus electionem Judicis Communis, Judicis Bladorum, Consulium, aut Praefectorum Annona, Syndici Palatii, Judicum Fori Mercatorum, Judicis Massariae, Massarii Communitatis, Praefectis Registri, Deputatorum super pondere Farinae, Officialium damnorum datorum, & generaliter omnium Officialium, de quibus fit mentio in statutis Civitatis Ferrariae, exceptis tamen Praetore, seu Potestate in forma antiqua, Judicibus maleficiorum, & Judice appellationum, quorum electionem Nobis, & Apostolicae Sedi specialiter reservamus. Notarii quoque praedictorum Judicum, & Officialium a praedicto consilio eligantur, qui non teneantur propterea aliquam pecuniam summam Camerae nostrae Apostolicae solvere, aut respondere. Ad idem consilium pertineat electio Reformatorem Universitatis studii generalis Discipulorum, & Lectorum publicorum in quacumque disciplina, cum ea stipendii assignatione, qua eidem consilio videbitur, nec non etiam electio Auditorum Rotae, quam Nos in Civitate Ferrariae, Camerae nostrae Apostolicae impensis, erigere intendimus, dummodo tamen electio fiat de personis, quae non sint ex Civitate, & Ducatu nostro Ferrariensi, sed nihilominus Status nostri Ecclesiastici subditi omnino existant, & alias conditiones habeant, quae in ipsa Rotae erectione latius exprimentur. Familia Magistratus ab eodem consilio similiter eligatur, sed a solo Magistratu, cum illi videbitur, dimitti valeat.

§.18. Cumque Nos eidem Communitati, & hominibus dicte Civitatis Ferrariae facultatem eligendi Potestates, & Notarios infra scriptarum Terrarum, & Locorum in Territorio Ferrariensi in perpetuum concedere intendamus, prout per praesentes concedimus, videlicet, Portus Bondeni, Stellatae, & Figaroli simul unitas, Massa fiscaliae, Milliaris, Francolini, & Garofali, pro cognitione tamen causarum civilium tantum: volumus, ut idem Consilium electionem Potestatum, & Notariorum praedictorum faciat, factaque electione, Potestates, & Notarii a nostro, & Sedis Apostolicae Legato, seu Vice-Legato prius approbentur, & deinde cum literis patentibus ejusdem Judicis sapientum admittantur: qui ad praedictas potestarias eligendi erunt, Doctores Collegii, aut Cives Ferrarienses, pro qualitate locorum, esse debeant: Notarii vero ex Collegio Notariorum assumantur: sed neque hi, neque illi, aut alii quicumque Officiales, quorum electio ad Communitatem pertinebit, debeant ultra annum eligi, nec in officio permanere, neque idem consilium tempus huiusmodi aliquo modo valeat prorogare. Excipiunt tamen Ministros particulares Communitatis, veluti Secretarium, Massarium, & omnes de familia Magistratus, qui arbi-

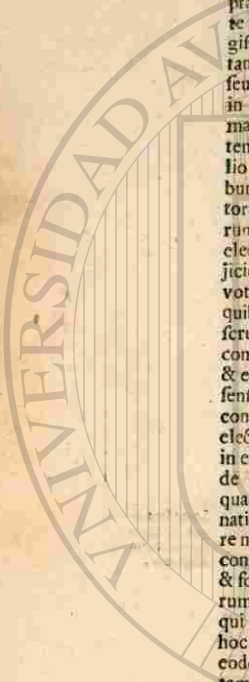
trio Consilii in eorum officiis permanere possint. Excipiunt quoque Reformatores studii, ac Lectores, Auditores Rotae, ac Oratores, seu Internuncios, qui in eorum muneribus, & legationibus, prout opus fuerit, arbitrio consilii, pariter permanere valeant.

§.19. In eodem Consilio deliberationes circa expensas extraordinarias Communitati incumbentes, & circa gubernium reddituum ejusdem Communitatis, tam in iis locandis, quam in quibuscumque aliis dispositionibus de iis faciendis, capiuntur, nec non rationes computorum ab Officialibus exigantur, & similiter in omnem eventum alienationum, seu acquisitionum, & in omnibus aliis occasionibus concernentibus commune bonum, & servitium publicum Civitatis, ultra casus Magistratui nominatim reservatos, quid statuendum, seu faciendum sit, in eodem consilio discutatur, & deliberetur, neque sine consilio deliberatione, collectae extraordinariae continuari, neque ordinariae augeri, nisi pro solutione, & extinctione aris alieni, & pro aliis necessitatibus ab eodem consilio approbandis, ullatenus valeant: sicque, & non aliter in omnibus, & singulis supradictis faciendum, & observandum perpetuo esse, & fore, ac irritum, & inane quid quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet contigerit attentari, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, statuimus, decernimus, declaramus, mandamus, & ordinamus.

§.20. Praeterea eosdem Communitatem, & homines amplioribus favoribus, & gratis profectui volentes, quocumque statuta, & ordinationes ejusdem Communitatis, licita tamen, & honesta, & Sac. Canonibus, Concilioque Tridentini decretis, ac libertati ecclesiasticae, debitaque Nobis, & Apostolicae Sedi obedientia: donationes quoque ipsis Communitati, & hominibus per dilectum filium nostrum Petrum, S. Nicolai in Carcere Diaconum Cardinalem Aldobrandinum nuncupatum, nostrum secundum carnem ex fratre germano nepotem, in Civitate, & Ducatu nostris Ferrariensi, nostrum, & Apostolicae Sedis de latere Legatum, & totius Status nostri Ecclesiastici generalem superintendentem, factas, de proventibus damnorum datorum, de appaltu fornacis vitrorum, nec non de appaltu collectionis centonum vulgo assumamentorum . . . ., nec non unius Quatreni in singulas libras salis, quorum proventus, ad scuta circiter quatuor millia annuatim ascendunt: hanc tamen quatreni salis ad nostrum, & Sedis Apostolicae beneplacitum, ceteras vero supradictas donationes perpetuo, auctoritate, & tenore praedictis confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti, ac solemnitatum etiam substantialium, & alios quoscumque defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus, ac de novo, quatenus opus sit, proventus nimis.

Quae in eodem Consilio sunt deliberanda.

Privilegia eidem Communitati concessa.

Quae sit Judicis auctoritas & quae facultas.

UNIVERSITATIS NOMINA D. RAL DE BI

nimirum damnorum datorum, ac Appaltus Fornacium Vitorum, & Appaltus collectionis Centonum, perpetuo, Quatreni vero salis ad Nostrum, & Sedis prædictæ beneplacitum, donamus, & elargimur: & ulterius eidem Communitati, & hominibus Appaltum antiquum pellium, cum solitis datis annexis, annonæ, & Carnis, qui nuncupantur vini, & musti, eodem modo, quo novissime exigebantur, quorum redditus viginti quinque, aut viginti sex scutorum millia annuatim constituere poterunt, perpetuo: nec non etiam facultatem extrahendi ex Civitate, & Comitatu Ferrariæ quæcumque Frumenta, Blada, & Legumina, quæ usui dictæ Civitatis, & Comitatus superint, eaque ad quæcumque loca, etiam extra Statum nostrum Ecclesiasticum libere deferendi, aut extrahi, & deferri faciendi, ad quatuor annos, a futuro anno Domini 1599. incipiendos, quatenus tamen interim Civitas, & Comitatus, aut Status Ecclesiasticus prædicti, illorum penuria non laborent, ita ut hujusmodi extractionem aliis libere vendere valeant auctoritate, & tenore supradictis motu proprio, & ex certa nostra scientia, similiter donamus, & elargimur, ac titulo pura, perpetuæ, & irrevocabilis donationis, quæ dicitur fieri inter vivos, concedimus. Simili quoque modo datum vulgo dictum della *Chiesola*, quod ad scuta circiter septingenta singulis annis ascendit pro servitio, & commodo Carceratorum, perpetuo damus, concedimus, & elargimur. Demum pro majori dictæ nostræ Civitatis Ferrariensis honore, ac Legationis Ferrariensis dignitate volumus, ac eadem auctoritate perpetuo statuimus, & ordinamus, ut Civitas Comacensis, & loca quæcumque tam Romandiola, quam Centi, & Plebis, & alia quæcumque per dilectum filium nobilem virum Cesarem Estensem, una cum dicta Civitate Ferrariæ, Nobis, & Sedi Apostolicæ restituta, posthac perpetuis futuris temporibus Ducatui nostro Ferrariensi, unita, & incorporata existere, nec non sub legatione Ferrariensi, semper comprehendantur, ac jurisdictioni dicti Ducatus, & nostri, & Apostolicæ Sedis in dicta Civitate pro tempore existentis Legati perpetuo subiaceant.

Derogatio contrariorum

§.21. Non obstantibus fe: re: Symmachii, Pauli II., & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ, & Cameræ Apostolicæ redditibus non alienandis, nec non re. mem. Pii Papæ IV., etiam Prædecessoris nostri de gratiis quæcumque dictæ Cameræ Apostolicæ interesse concernentibus in dicta Camera infra certum tunc expressum tempus registrandis, ita ut præsentibus literæ, etiam in dicta Camera nunquam registrentur, nihilominus perpetuo validæ, & efficaces existant, ac præfatis Communitati, & hominibus suffragentur, aliisque quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quibuscumque decretis consistorialibus etiam per Nos quor-

modocumque, & quodcumque factis, quatenus præmissis in aliquo obtent, ac ejusdem Cameræ, aliisque hujus nostræ Civitatis Ferrariensis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Ferrariæ sub Annulo Piscatoris die 15. Junii 1598., Pontificatus nostri Anno VII.

Dat. die 15. Junii 1598. An. VII.

CLXXXIV.

Civitati, & Civibus Comacensibus nulla conceduntur Privilegia.

Ex Regis. in Secret. brev.

Dilectis filiis Communitati, & Hominibus Civitatis nostræ Comacens.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Fidei, ac devotionis sinceritas, quam erga Nos, & Apostolicam Sedem geritis, in causa nunc præcipue est, ut paternæ nostræ benignitatis gratiis, & favoribus vos complectamur, nec non etiam, ut illa vobis libenter concedamus, quæ vestris commoditatibus fore conspicimus opportuna.

Exordium.

§.1. Vos igitur specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & vestrum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac mera liberalitate nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine vobis, quatuor ex Vallibus ad Nos, ac Sedem, & Cameram Apostolicam spectantibus in districtu istius nostræ Civitatis Comacens. existentibus, eas nimirum, quæ Pedica, Thia, Donna bona, & Campo vulgo nuncupantur, juxta suos notissimos fines, quos hic pro expressis, & specificatis haberi volumus, sitas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo concedimus, & assignamus, vosque de dictis Vallibus investimus, ita ut vobis liceat ipsarum Vallium corporalem, realem, & actualem possessionem, vigore præsentium, propria auctoritate libere apprehendere, ac perpetuo retinere, ac illas libere administrare, & gubernare, ac ex illis fructus, redditus, proventus, & emolumenta, ac jura quæcumque percipere, exigere, & levare, ac in publicos vestræ Communitatis, & Civitatis usus, & utilitatem convertere, ac de illis disponere.

Comacensibus Vallibus hie descriptis concedit.

§.2. Volumus autem, ut Valles prædictas, sine speciali Sedis Apostolicæ licentia, etiam ex quacumque vestræ Communitatis urgentissima necessitate, alienare nullatenus

Injuncto onere persolvendi singulis annis Cameræ Apostolicæ unam Libram Cere,

nus valeatis, utque pro recognitione directi domini Sedis Apostolicæ quotannis unam libram cere albe laboratæ Cameræ nostræ Apostolicæ in festo Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli persolvere teneamini: ac ulterius vobis concedimus, ut prædictæ Valles devolutioni, aut caducitati ex quacumque causa, præterquam in casu rebellionis vestræ contra Nos, & Romanam Ecclesiam, quod absit, minime subiaceant.

Decimas vero earundem Vallium Ecclesiæ Cathedrali, & Capitulo persolvi statuit.

§.3. Verum, quia, ut accepimus, Cathedralis Ecclesiæ, nec non Capituli, & Canonicorum Comacens. redditus valde tenues existunt, eidem Ecclesiæ, ejusque Præfatis, & Capituli paupertati de aliquibus subventionis auxilio providere cupientes, ex fructibus, & redditibus Vallium prædictarum decimas quotannis dictæ Ecclesiæ, & Capituli reservamus. Quarum Decimarum medietatem ad Venerabilem Fratrem Episcopum Comacens. nunc, & pro tempore existentem, & reliquam medietatem ad dilectos filios Capitulum, & Canonicos ejusdem Ecclesiæ, ut in ea Clerus augeti, & divinus cultus congruum suscipere valeat incrementum, pertinere, & tam Episcopum, quam Capitulum, & Canonicos hujusmodi portionem ad eos respective pertinentem, a vobis petere, exigere, & levare posse, vosque ad illam integre subsolvendam obligatos existere, & fore, ac deficientes etiam censuris, & penis Ecclesiasticis, aliisque opportunis juris, & facti remediis cogi, & compelli posse, & debere, sique per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid fecerit super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, statuimus, decernimus, & ordinamus.

Communitati nonnulla concedit privilegia.

§.4. Præterea omnibus, & singulis habitatoribus, & incolis Civitatis, & Comitatus Comacens., ut, pro eorum usu dumtaxat, non autem vendendi causa, ligna mortua, & sine securi in Silva dell' *Eliseo* nuncupata colligere, & ad eorum proprias domos, seu habitationes deferre possint: nec non tam vobis Communitati, quam cuilibet ex habitatoribus, & incolis præfatis Civitatis prædictæ Comacens., ejusque Comitatus, & Districtus, ut tam pro usu proprio quæcumque vestrum, quam ad effectum etiam vendendi, & distribuendi eisdem incolis, & habitatoribus prædictis pro eorum usu tantum, ut præferatur, non autem exteris, nec extra Civitatem, & Comitatum hujusmodi in quibuscumque videlicet Locis, Civitatibus, Terris, & Villis Ducatus nostri Ferrariensis, frumentum, vinum, blada, legumina, & quodcumque aliud annonæ, vestium, & mercium genus, ad victum, & vestitum, nec non etiam ad alios usus illis necessarium, absque ulla solutione Gabellæ, tam

pro parte emptorum, quam pro parte venditorum solven., libere, & licite emere, nec non etiam ex eisdem Locis, Civitatibus, Terris, & Villis ejusdem Ducatus nostri Ferrariensis, similiter frumentum, vinum, blada, legumina, & quodcumque aliud, ut præfertur, annonæ, vestiarum, & mercium genus ad victum, & vestitum, nec non etiam ad alios usus illis necessarium, solutis tamen Gabellis huc usque a Comacensibus de loco ad locum Communitatibus solvi solitis, & quoad frumentum, cum licentia dilecti filii nostri, & Apostolicæ Sedis in Civitate, & Ducatu Ferrariensi, de latere Legati, seu ejus Vice-Legati, aut Gubernatoris pro tempore existentis, quæ vobis gratis concedi debeat: ex aliis vero locis Status nostri Ecclesiastici, cum licentia Superioris illius Provincia, unde extractio fiet, quæ pariter gratis concedi debeat. Sed ad evitandas fraudes illis etiam attestatio Gubernatoris pro tempore existentis Civitatis, & Comitatus Comacens. accedat, sub solutione tamen debita, & fieri consueta ratione extractionis frumenti, & bladorum de Provincia ad Provinciam, quoad portionem ad thesaurarium cujusque Provinciae dumtaxat tangentem, non autem quoad ratam ad Cameram Apostolicam pertinentem, quam ex nunc, prout ex tunc, & e contra quicumque vestrum, & aliorum prædictorum gratiosè in perpetuum remittimus, & condonamus, & solutis, ut præfertur, solitis Gabellis, Communitatibus, & Universitatibus solvi consuetis, libere extrahere, & ad dictam Civitatem Comacens. deferre possitis, & valeatis, ac possint, & valeant: nec non etiam, ut quilibet ex Civitate Comacens. oriundus in quibuscumque Civitatibus, Terris, & Locis Status nostri Ecclesiastici, in quibus ipsi bona stabilia possident, æque ac alii Civives originarii, sine tamen præjudicio onerum solitorum, tractari debeat, utque cuilibet eorum fructus in propriis Prædiis, & Terris collectos, dimissa in locis prædictis respective quarta parte frumentorum, & bladorum pro abundantia, ac etiam semine, extrahere, & ad prædictam Civitatem Comacens. deferre liceat, nec super præmissis ab aliquibus quavis auctoritate fungentibus, & similibus quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari possitis, aut aliquis particulariter possit, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo concedimus, & indulgemus.

Consilium Civitatis confirmat.

§.5. Præterea Consilium vestræ Communitatis eo modo, quo nunc existit, addito tamen semper interventu Gubernatoris pro tempore existentis dictæ Civitatis, sine quo etiam congregari non possit, neque deliberationem aliquam suscipere valeat, ac mutato etiam juramento in eodem Consilio præfari solito, quod deinceps Nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici, ac Sedi Apostolicæ præfari volumus, ac etiam statuta quæcumque ejusdem vestræ Communitatis, quatenus tamen in usu existant, & licita sint, & honesta, ac

Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, nec non nostris, & Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutionibus, ac libertati Ecclesiasticæ, ac S.R.E. Sedique Apostolicæ debitæ obedientiæ, ac fidelitati non adferentur, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, ac inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjuicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem inter- venerint, supplemus.

§.6. Non obstantibus sc. re. Pauli Pa- pæ II., & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiasticis, & Camere Apostolicæ non alienan- dis, aliisque Constitutionibus Apostolicis, ac ipsius Camere etiam juramento, confir- matione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Ferrariæ sub Annulo Piscatoris die 18. Julii 1598., Pontificatus nostri Anno VII.

CLXXXV.

Similis Concessio Privilegiorum Commu- nitati Terræ Centi.

Dilectis filiis Universitati, & Hominibus Terræ nostræ Centi.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

EX consueta Romani Pontificis, & Apo- stolicæ Sedis benignitate, nostros, & ejusdem Sedis subditos favoribus, & gratis libenter prosequimur, prout eorum fidei, & devotionis sinceritas postulat, ac alias in Domino salubriter conspiciamus expedire.

§.1. Hinc est, quod Nos vestris votis, quantum cum Domino possumus, benigne annuere, ac vos nostris, & Apostolicæ Sedis beneficiis in debita Nobis, & eidem Se- di fide, ac devotione magis continere, & conservare volentes, supplicationibus ve- stro nomine Nobis humiliter porrectis in- clinati, ex diversis petitionibus vestro no- mine Nobis oblatis, hæc vobis concedenda duximus. Ut igitur Arma, seu Insignia istius Universitatis, Insignibus Gentilitijs Domus nostræ Aldobrandinæ, aut cujus- cumque malueritis illorum partis exornare valeatis, utque vestri Consules solitas, & antiquas auctoritates, & præminentias, ac primum locum immediate post Guber- natorem ejusdem Terræ pro tempore exi- stentem retineant, & habeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus.

§.2. Consilium vero ejusdem Terræ, juxta formam statutorum, ita, ut cum sola licentia, & assententia Gubernatoris, sine qua tamen nullam fuscipere valeat delibe-

rationem, quandocumque liberit, con- gregari possit. Statutaque præterea, & ordinationes ipsius Terræ, tam quoad ci- vilia, quam quoad criminalia, dummo- do tamen in usu, & licita sint, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis, & Concilii Tridentini Decre- tis, nec non libertati ecclesiasticæ, ac fide- litati, & obedientiæ Romanorum Pontifi- cum, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Sedisque Apostolicæ minime adferentur, sine tamen præjudicio bannimentorum, auctori- tate, & tenore prædictis, perpetuo confir- mamus, & approbamus, illisque perpetuæ, ac inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjuicimus, ac statuta damnorum datorum, cum duplicatione poenarum Universitati vestræ, ac partibus, quibus damnum illa- tum fuerit, juxta formam statutorum, ap- plicandarum, & etiam statuta, & provisio- nes Collegii Notariorum dictæ Terræ, pa- ri modo in omnibus, & per omnia, & cum supradictis limitationibus confirmamus, & approbamus. Vobis præterea, ut nova sta- tuta, & ordinationes, prout rerum, & temporum qualitas exegerit, pro bono ve- stræ universitatis regimine, quandocumque vobis placuerit, a pro tempore tamen Le- gato, seu Vice-Legato Ferrariensi exami- nanda, & approbanda, facere: Utque cir- ca bona divisibilia Casamaris, & Malaffitti, vos liberam statuendi, & deliberandi, juxta antiqua privilegia, & consuetudines, fa- cultatem, sine tamen juris quarumcumque partium præjudicio, habeatis, perpetuo si- militer concedimus, & indulgemus. Sta- tuimus quoque, & ordinamus, ut cir- ca militum deputacionem isthic feryetur idem, quod servatur in reliquo Statu nostro Ecclesiastico. Circa autem provisiones Gu- bernatoris, & applicationem poenarum con- demnationum, Constitutiones Aldobran- dinas nuncupatas per dilectum filium nos- trum Petrum S. Nicolai in Carcere Diaconum Cardinalem Aldobrandinum nuncu- patum nostrum secundum carnem ex fratre germano nepotem, ac in Civitate, & Ducatu Ferrariensi, nostrum, & dictæ Sedis de latere Legatum, factas, servari volumus.

§.3. Gubernatorem præterea istius Ter- ræ pro tempore existentem in utroque, aut altero jurium Doctorem qualificatum pro officii qualitate esse, illumque, finito ejus officio, syndicatui stare debere, neque fi- dem bene præstiti servitii, nisi finito syndi- catu hujusmodi obtinere posse. Causas item quascumque civiles, & criminales in prima instantia in dicta Terra, & quoad civiles causas in secunda instantia in Tribunali ap- pellationum deputato, seu deputando, in Civitate, sub cujus Legatione dicta Terra pro tempore fuerit, salva tamen auctorita- te Superioris, quoad primas instantias hu- jusmodi, cognosci debere decernimus.

§.4. Vobis præterea, ac singulis Habi- tatoribus, & Incolis Terræ Centi, ejusque Comitatus, & Districtus, ut ex quibuscum- que Locis Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, Fru-

Gubernatoris qualitates, & officium.

Alia privile- gia.

Delegatio contrationum

Data die 18. Julii 1598. An.VII.

Ex Regest. in Secret. brev.

Exordium.

Concessio Pri- vilegiorum.

Confirmatio Consilii cum auctoritate condendi sta- tuta.

CLXXXVI.

Deputatio Visitatorum ad reformanda Mo- nasteria, & Loca Regularia tam Viro- rum, quam Mulierum in Insula Sardinie sub directione Archiepiscopi Calaritan.

Dilectis filiis Thimotheo de Neapoli Monacho Congregationis S. Benedicti Priori Mona- sterij ejusdem Congregationis, Cajetan., ac Antonio Marzer Fratri Ordinis Minor. Sancti Francisci de Observantia.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

PASTORALIS nostre sollicitudinis partes sunt, illud potissimum curare, ut Regulares persone, quæ, relictis mundi curis, & ille- cebris, Dei obsequiis se manciparunt, iis- dem obsequiis juxta Regularis observantie normam sedulo incumbant, Regularia eorū Ordinis Instituta observent, & si quæ ab iis dellexerint, modis congruis ad illa reducantur.

§.1. Proinde cupientes, ut Monasteria, & loca Regularia Virorum, & Mulierum Regni, & Insule Sardinie visitentur, & re- formentur, ac de vestra pietate, prudentia, religionis zelo, aliisque religiosiis Virtu- tibus, quibus vos præditos esse fide digno- rum Virorum Testimonio accepimus, plu- rimum in Domino confisi, vos omnium, & singulorum Monasteriorum, & Regularium Locorum Virorum, & Mulierum, Regulari- bus subditorum, etiam quantumvis exem- ptorum, ac nobis, & Apostolicæ Sedi im- mediate subditorum sub directione tamen Venerabilis Fratris Archiepiscopi Calaritan. Visitatores, & Reformatores, auctoritate Apostolica, tenore præsentium hæc vice- dumtaxat facimus, constituimus, & depu- tamus: vobisque per eandem præsentem com- mittimus, & mandamus, ut conjunctim, vel divisim arbitrio dicti Archiepiscopi, Monasteria quacumque, ac loca pia Regu- laria tam Virorum, quam Mulierum, etiam ut præfertur, exempta, ac Nobis, & Apo- stolicæ Sedi immediate subiecta, in spiri- tualibus, & temporalibus, auctoritate no- stra visitare, atque in illorum universa- rum, & singulorum Statum, formam lo- situta, regimen, consuetudines, vitam, ritus, mores, & disciplinam tam conjunctim quam divisim, ac tam in capite, quam in membris diligenter inquirere, nec non Evangelicæ, & Apostolicæ doctrinæ, Sacro- rumque Canonum, & generalium Concilio- rum Decretis, & nostris, ac Rom. Pontifi- cum Prædecessorum nostrorum Constitu- tionibus, ac SS. Patrum traditionibus, & in- stitutis, ac eorundem Monasteriorum, & Regularium locorum, eorumque Ordinum respective laudabilibus statutis, & consuetu- dinibus inhærendo, quacumque ad eorundem Monasteriorum, & Regularium locorū reformationem, correctionem, emendatio- nem, & prosperam directionem pertinentia, mutatione, correctione, emendatione, revo- catione, renovatione, aut etiam ex integro

Ex Regest. in Secret. brev.

Exordium.

Deputatio, de qua in rubri- ca.

Delegatio contrationum

Data die 11. Julii 1598. An.VII.

1598.
 Cum facultate reformandi, corrigendi &c.

editione indigere cognoveritis, reformare, corrigere, mutare, emendare, revocare, renovare, aut ex integro edere, condere, condita Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, ac praeferatis Nostris, & Romanorum Pontificum Constitutionibus non repugnantia, confirmare, abusus quoscumque tollere, & eradicare, bonas, ac laudabiles Institutiones, ac Regularium Institutum observantiam, Ecclesiasticamque, & Regularem disciplinam, si alicubi excidisse compereritis, modis congruis restituere, ac personas quascumque tam superiores, quam inferiores Regulares etiam exemptas ad debitum, & honestam vitam modum revocare, ac si quos ex illis, quod Deus avertat, in aliquo culpabiles, & criminosos repereritis, illos ab eorum Officiis ad tempus, vel perpetuo arbitrio vestro deponere, ac alias juxta tamen illorum Regularia Instituta punire, & castigare, Nostra Apostolica auctoritate, curetis. Nos enim vobis tam conjunctim, quam divisim arbitrio dicti Archiepiscopi, ac sub illius directione, ut praesertim, contra quoscumque, ut praesertim, criminosos, & delinquentes etiam quantumvis exemptos, eorumque fautores quoscumque dignitatis, ordinis, vel conditionis fuerint, per viam accusationis, vel denunciationis, aut ex Officio, ac etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura Judicii inquirendi, & procedendi, eosque prout Canonice requirunt Sanctiones, ac eorum Regularia Instituta, ut praesertim, puniendi, ac omnia denique, & singula, quae ad visitationem, correctionem, & reformationem hujusmodi pertinere cognoveritis, faciendi, statuendi, & ordinandi, sub directione, & auctoritate praedicti Archiepiscopi, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore praedictis facultatem concedimus.

Mandatum Archiepiscopo Cilaritanensi curandi observantiam reformationis.

§. 2. Mandantes propterea dicto Archiepiscopo, ut vobis in praemissis faveat, & assistat, ac visitationem, & reformationem hujusmodi per vos recte, ac feliciter ad Dei gloriam, & Religionum utilitatem geri, & absolvi curet, & faciat.

Drogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quorumvis Monasteriorum, & Regularium locorum hujusmodi, eorumque ordinum, etiam Mendicantium Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis etiam Mare Magnum, & bulla Aurea, aut alias quomodolibet nuncupat, ipsis Ordinibus etiam Mendicantium, eorumque Monasteriis, Conventibus, & locis, ac personis quibuscumque, sub quibusvis tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat

specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.
 Datum Ferrariae sub Annulo Piscatoris die 29. Julii 1598., Pontificatus Nostri Anno septimo.

CLXXXVII.

Declaratio super controversia orta inter Nobiles Viros Familiae Ghisleriae super jure nominandi ad Alumnatus Collegii Ghislerii a Pio V. Papae erecti.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuum rei memoriam.

AD Romanum Pontificem spectat dubia, quae super suorum Praedecessorum ordinationibus oriuntur, ne exinde litibus, & controversiis materia praebatur, opportune declarare, prout in Domino salubriter conspiciat expedire.

§. 1. Sane, sicut accepimus, dudum, scilicet record. Pius V. Praedecessor noster in Civitate Papiensi, in qua Studii generalis Universitatis viget, unum Collegium Ghislerium ex Familiae suae nomine nuncupatum in quo Pauperes Juvenes bonis moribus, & literis operam dare volentes recipiantur, & educarentur, ac in quacumque facultate studere, & Doctoratus Lauream suscipere valerent, perpetuo erexit, & instituit.

§. 2. Ac inter alia voluit, & ordinavit, ut nominatio, seu electio Scholarium dicti Collegii ad pro tempore existentes tres Seniores de sua Familia Ghisleriorum, Oppidi Bofchi, Terdonen. Duceffis, unde ipsius originem traxit, ipsiusque Collegii juspatronatus pertineret, ac pro dicti Collegii regimine statuit, quod, qui pro prima vice describendi venirent, pro Patronis, & electoribus dictorum Scholarium in dicto Oppido Bofchi proprie, & vere nati essent, & esse deberent, de cetero autem illi, qui ab istis primo descriptis descenderent, & nascerentur in infinitum, sive in Oppido praefato Bofchi, sive extra illud ubilibet nascerentur ad Juspatronatus, seu nominationem Scholarium hujusmodi admitterentur, ex quibus sic descriptis primo loco de dicta Familia tres Seniores assumrentur, ad quos spectaret cura eligendi dictos Scholares, & alia faciendi tamquam ad dicti Collegii Patronos, quibus, & eorum descendentes sic, ut supra descriptis deficientibus, quosdam alios substituit, ita tamen, ut oriente inter Patronos controversia, quinam admitti deberent ad dictos Scholares eligendos, pro tempore Protector talem controversiam intra tres Menses definiret, cum aliis amplissimis facultatibus dicto Protectori concessis, prout in literis super dicti Collegii erectione, Constitutionibus, & declaratione sub Datum Quarto Idus Januarii 1569., & quarto Kalendas Februarii ejusdem anni, & tertio Idus Septembris 1570., seu alio veriori tempore, respective expeditis, qua-

Ex Regest. in Secret. Breve.

Exordium.

Pius V. Collegium Ghislerium Papae erexit.

Alumnorum nominatione tribus Senioribus Familiae Ghisleriae attribuit.

Oritur controversia inter Ghislerios super pertinentia hujusmodi Patronatus.

quarum tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, latius continetur.

§. 3. Cum autem, defuncto nuper, sicut Deo placuit, boni mem. Michaelis Episcopo Albanen., Cardinale Alexandrino nuncupato, ejusdem Collegii Protectore per ipsum Pium Praedecessorem deputato, orta esset, seu oriri dubitaretur differentia, seu controversia inter dilectos filios Sebastianum Sacerdotem V. I. D., ac nostrum, & Sedis Apostolicae Notarium, Antonium, & Michaellem filios quondam Paganini, & Pium eorum ex quondam Philippo Milite, Militia Jesu Christi Fratre Nepotem ex una, & Pium quondam Antonii ex alia, omnes de dicta Familia Ghisleriorum dicti Oppidi Bofchi, de, & super admissione, ac Juspatronatus dicti Collegii, praetendente dicto Pio quondam Antonii, se solum primo loco cum suis etiam descendentes esse vocatum, habitoque ad Nos pro parte ipsorum Sebastiani, & Consortum, ad hujusmodi controversiam facilius sedandam, recursu, ac humiliter supplicato, ut in praemissis, de opportuna declarationis remedio, ex benignitate Apostolica, providere dignaremur.

§. 4. Nos, qui litium, & discordiarum semina, quantum cum Domino possumus, de medio tollere, ac pias Fundatorum, praesertim Romanorum Pontificum voluntates debite executioni demandari tenemur, volentes dicti Collegii stabilimento, ac perpetuae firmitati consulere, ac alias ex nostro Pastoralis Officio, ac pro peculiari nostra, erga dicti Pii Praedecessoris nostri res, & Familiam propensione, ejus, circa praemissa, voluntatem, sublatis difficultatibus, executionem esse consentens, negotium hujusmodi dilectis filiis nostris Camillo S. Eusebii Burghesio, ac Laurentio S. Laurentii in Paulisperna Blanchetto, necnon Pompejo S. Balbinae Arrigonio, titulum Presbyteris nuncupatis, S. R. E. Cardinalibus audiendum, & nobis referendum commisimus.

§. 5. Cum autem, absente Burghesio, ex relatione dictorum Blanchetti, & Arrigonii Cardinalium, qui pluries Partes ipsas oretemus, & in scriptis, cum eorum etiam Advocatis, audierunt, eorumque jura viderunt, compererimus, ex forma dictarum fundationis, Constitutionum, & declarationis ad dictum jus eligendi, ac Juspatronatus dicti Collegii primo loco etiam supradictos Sebastianum, Antonium, & Michaellem, & Pium quondam Equitis Philippi, eorumque descendentes in infinitum, vocatos pariter existere: Propterea Nos, ne ulterius super aliquo praemissorum dubitari, aut alia super his controversia oriri possit, Motu proprio, & ex certa scientia, & mera deliberatione nostra, ex dictorum etiam Cardinalium sententia, supradictos Sebastianum, Antonium, & Michaellem Fratres, ac Pium eorum Nepotem, cum eorum descendentes in infinitum inter dicti Collegii Patronos primo loco vocatos, & describendos, juxta formam dictarum fundationis, Constitutionum, & declarationis

admittendos esse, auctoritate Apostolica, tenore praesentium decernimus, & mandamus, praesentemque declarationem a praed. Michaelis Cardinale Protectore, ad favorem d. Pii qu. Antonii, ac qu. Pauli Ghislerii ejus Patris de Anno 1577. sub die 6. Januarii, seu alio veriori tempore, ut asseritur, factam, ac illius praesentationem, & admissionem de persona ipsius Pii quondam Antonii, & alia coram asserito Praefecto, facta, omniaque alia, & quaecumque exinde sequuta dictum Sebastianum, & Fratres, ac Nepotem minime efficere declaramus, ac perpetuum silentium dicto Pio quondam Antonii, ac ejus descendentes, super dicta ejus praesentatione imponimus.

§. 6. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam dicti Collegii pro tempore Protectores, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his contra hanc declarationem a quoquam, quavis auctoritate attentari contigerit, decernimus.

§. 7. Mandantes propterea dilectis filiis Praefecto, & Officialibus, & Scholaribus dicti Collegii, nec non Executoribus in dictis literis Apostolicis Deputatis, ac aliis quibusvis, ad quos spectat, ut supra dictos Sebastianum, Antonium, & Michaellem, Fratres, & Pium eorum Nepotem cum eorum descendentes in infinitum, tamquam primo loco vocatos in Patronos dicti Collegii recipiant, & recognoscant, in Matriculaque, seu libro omnium, & singulorum de Familia Ghisleriorum primo loco vocatorum describi, & in Archivo dicti Collegii recondi, eisque tamquam Patronis, ut supra, omnem reverentiam, & obedientiam in his, quae ad illos, tamquam Patronos pertinere possunt, adhiberi, & praestari curent, & faciant.

§. 8. Quocirca Venerabilibus Fratribus Papiensi, Terdonen., & Placentin. Episcopis per praesentes committimus, & mandamus, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Sebastiani, & Fratrum, & Nepotis, eorumque Haredum, & Successorum, aut alienius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant, auctoritate nostra, illos eorundem praemissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet molestari: Contradictores per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 9. Non obstantibus praemissis, ac etiam dicta praesentia declaratione praedicti Michaelis Cardinalis Protectoris, cum omnibus, & qui-

Classificatio.

Mandatum de executione.

Deputatio executorum.

Obstantium derogatio.

& quibusvis aliis exinde sequitis, nec non pia mem: Bonifacii Papae VIII. etiam Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dammodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque Constitutionibus Apostolicis, ac praedictis Pii Praedecessoris literis in iis, per quas Protectori Cardinalatus honore praefulgenti, seu Episcopo existenti huiusmodi differentias, & controversias inter ipsos Patronos orientes Islandi facultatem tribuit, nec non ipsius Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Ferrariae sub Annulo Piscatoris die 5. Septembris 1598., Pontificatus nostri Anno Septimo.

CLXXXVIII.

De luctuosa Tyberis inundatione in Urbe, & eius Districtu, indictioneque publicarum supplicationum ad divinam misericordiam implorandam.

CLEMENSE EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Clero, & Populo Almae Urbis nostrae, ceterisque Christianis in eadem, eiusque districtu existentibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Tyberis inundatio maxima & luctuosa.

§.1. **M**anus Domini, manus Patris, quae sola dum iuste vulnerat, pie medetur; ipsa tetigit Nos, filii dilectissimi. Fluvius Tyberis extra alveum, ripasque suas diffusus, tanta aquarum copia Urbem, suburbia, prata, & agros inundavit, & in tantam non in planis solum, sed in editioribus etiam locis, crevit altitudinem, quantum neque Nos, neque majores nostri meminerunt. Quae Urbis facies, quis aspectus per hos dies fuerit, plane luctuosus, & miserabilis, quae hominum, aedificiorum, & rerum ad vitam victumque quotidianum necessarium pernicies, & iactura extiterit, nec sine acerbissimo doloris sensu commemorari potest, nec certe commemorari est necesse. Vos ipsi oculis vestris cuncta perspexistis, & passi estis, & Nos etiam vidimus; oculisque, & manibus in Coelum elevatis, cum praedoloris magnitudine cor nostrum disrumperetur, & quasi cera colliquefactum esset, omnium miseriam paterno affectu, & miseratione complexi sumus.

Propter generum peccata evenisse, minime dubium.

§.2. Sed hujus tantae eluvionis, & calamitatis causa, non ex principiis naturalibus curiose nimis inquirenda sunt, & ex eorum opinionibus, qui dicentes se sapientes, stulti facti sunt, tamquam si gentes essemus, quae ignorant Deum; sed potius, ut Christi-

anos decet, in timore, & tremore, veniorum, magisque intimam harum arumnarum originem intra nosmetipsos pervestigemus. Ac nisi Nos ipsos fallere, & decipere velimus, peccata ipsa respondebunt Nobis, & iniquitates, quae multiplicatae sunt nimis coram Deo. Abyssus enim peccatorum abyssum aquarum, & inundatio inundationem evocavit.

§.3. Ne tamen, filii, pusillo animo sitis, neve, quod absit, cor vestrum obdueritis, ut indomiti, & obstinati peccatores solent, qui plagis Dei deteriores fiunt, quorum miseriam, & miserandam conditionem exprimit Jeremias verbis illis: Domine percussisti illos, & non doluerunt, attrivisti eos, & reverterunt accipere disciplinam; induraverunt facies suas supra petram, & noluerunt reverti. Vos autem, filii, non sic; sed revertimini ad Dominum in toto corde vestro, in jejuniis, & fletu, & planctu, & poenitentiae salutis tabulam apprehendite, ne pereatis in diluvio aquarum multarum irae Dei, & iusti iudicii eius. Deus enim vester pius est, & misericors, & praestabilis super malitia; qui non vult mortem peccatoris, sed magis ut convertatur, & vivat. Plaga haec, si sapitis, si intelligitis, si novissima providetis, non est ad mortem, sed ad salutem. Corripuit vos Dominus, sed non in furore suo, immo vero in visceribus misericordiae suae, ut Pater, qui hic, in hac brevi, & caduca vita filiis flagella adhibet, ut in aeternum parcat. Quem enim diligit Deus castigat, & tamquam filiis offert se vobis. Surgite, & vos cum filio prodigo, & ite ad Patrem vestrum, qui vos vocat, qui apertis brachiis vos expectat, & ad complexum, & pacem, & reconciliationem invitat. Clamate ad Dominum in fortitudine, & ex intimo corde verba illa pronunciate: Omnia quae fecisti Nobis, Domine, in vero iudicio fecisti, quia peccavimus tibi, & mandatis tuis non obedivimus, sed da gloriam nomini tuo, & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum. Denique convertatur unusquisque a via sua mala, & qui Niivitas peccantes imitati estis, imitamini poenitentes.

Admonetur quisque, ut revertatur ad Dominum.

Et Mariae Virginis, ac Principum Apostolorum auxilium implorat.

§.4. Ite ad Matrem Gratiarum, & Advocatam peccatorum, ad Beatissimam semper Virginem Dei Genitricem Mariam, & illius opem, atque auxilium implorate. Ite ad Gloriosissimos Apostolorum Principes Petrum, & Paulum, peculiare Patronos hujus Almae Urbis, cui Evangelii doctrinam cum sanguine tradiderunt. Hi enim sunt Gloriosi Principes Terrae, & Patres, & Pastores Ecclesiae; praecipue vero Urbis Romae, qui eam ad hanc gloriam provexerunt, ut Gens Sancta, Populus electus, Civitas Sacerdotalis, & Regia, per sacram Beati Petri Sedem caput Orbis esset, latius praeficeret religionem divinam, quam dominatione terrena. Obite in spiritu humilitatis, & animo contrito sacras Beatissimorum Apostolorum Basilicas, & fortissimorum Martyrum memorias, quibus velut propugnaculis Roma cineta est.

Plor-

Plorate coram Domino, & preces cum lacrymis fundite, ut per merita, & intercessionem Sanctorum qui cum Christo regnant, veniam, atque indulgentiam impetremus.

Celsetque a vitiis, & sequatur virtutes.

§.5. Pacem igitur cum fratribus habete, cessent odia, & inimicitiae; ne, si manus plenas sanguine extendatis, avertat Deus oculos suos a vobis. Libido, intemperantia, luxuries tollatur, & cetera vitia, quibus iracundia Dei provocatur. Vigeat modestia, temperantia, & misericordia in pauperes. Nunc latissimus pietati propositus est campus, ut ii potissimum, qui ditiores sunt, peccata sua eleemosynis redimant, & pauperum inopiam sua abundantia sublevent. Quod ut omni cum alacritate faciant, illos, quanta possumus cum efficacia, in Domino hortamur. Nam si propter omnium peccata haec plaga a Deo immissa est, ad omnes, seu pauperes, seu divites pertinere debet, vel per misericordiam, vel per miserationem: ut dum corporis nostri, quod unum est in Domino, membra quadam patiantur, cetera compatiuntur. Sumite igitur arma militiae nostrae, non carnalia, sed potentia Dei, quibus ipse Deus exercituum fortissimus, & omnipotens vincitur; poenitentiam, orationem, jejunium, & eleemosynam. His enim placatur Deus, qui si viderit opera vestra bona, & quia conversi estis ab omni via mala in sinceritate cordis vestri, revertetur & ipse a furore irae suae, & non peribitis.

Indicet Clemens solemnnes supplicationes ad Basilicas S. Mariae Majoris, & S. Petri.

§.6. Atque ut tanto ardentius ad divinorum Sacramentorum medicinam accuratis, & ut veterem hominem exuentes mente, & spiritu renovati, ambuletis in novitate vitae: Nos ad Basilicas Principis Apostolorum, & Sanctae Mariae Majoris de Urbe proxima hebdomada, quarta videlicet hujusce mensis Januarii diebus per Nos eligendis, solemnnes supplicationes, & processiones, ut moris est, indicimus. Ad quas Basilicas, vel eorum alteram, Nos ipsi una cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, ac Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis in Romana Curia existentibus, ac Christianorum Regum, & Principum Oratoribus in Urbe commorantibus, aliisque Prelatis, atque Officialibus Romanae Curiae, & Magistratibus ejusdem Urbis, vobisque Clero, & Populo comitantibus, debita animi, & corporis demissione supplices adire, ipsasque supplicationes, & processiones celebrare constituimus.

Hortatur moerentes Romae, ut easdem Basilicas, exteriusque, ut delinquenda Ecclesiam visitant, & pia opera, quae hic praescribuntur, adimplant.

§.7. Ut vero a divina bonitate, atque clementia uberiores communis, ac salutariae poenitentiae fructus capiamus, vos universos, & singulos, ceterosque utriusque sexus Christianos, in dicta Urbe ejusque districtu existentes, per viscera misericordiae Dei nostri hortamur, atque obsecramus, ut qui in eadem Urbe erunt, dicta hebdomada, vel saltem altera sequente, postquam praesentes literae publicatae fuerint, salutari poenitentiae Sacramento ad praeteritas culpas diluendas sic se praeparant, ut Deus placatus flagella suae iracundiae aver-

tat, Romam ab omnibus periculis eripiat, ac populum in Urbe, ejusque districtu existentem, salvum, atque incolamem tueatur. Et vos quidem, & ii qui in Urbe fuerint, praedictas Principis Apostolorum, & Sanctae Mariae Majoris de Urbe Basilicas, aut earum alteram; qui vero extra Urbem in dicto districtu extiterint, Ecclesiam, seu Ecclesias per locorum Ordinarios, seu eorum Vicarios, aut de eorum mandato, & iis deficientibus, per eos, qui ibi curam exercent animarum, deputandam, seu deputandas, quocumque die, vel quibuscumque diebus ejusdem, vel sequentis hebdomadae, saltem semel devote visitent, & quarta, ac sexta feria, & Sabbato ejusdem hebdomadae, vel sequentis jejument: & praeterea pauperibus, & indigentibus personis, aut locis piis eleemosynas arbitrio suo erogent, atque intra hoc tempus tam prima, quam secunda hebdomada, alicui Presbytero ab ordinario loci approbato, peccata sua constentur, & Dominica prima, aut secunda, vel alio die prioris, aut sequentis hebdomadae die, ut supra dictum est, sanctissimum Eucharistiae Sacramentum devote suscipiant. Regularibus vero personis utriusque sexus in claustris perpetuo degentibus, aut aliis in carcere existentibus, vel aliqua corporis infirmitate, seu alio quocumque impedimento detentis, qui superius expressa, vel eorum aliqua facere, & implere nequiverint, Presbyter Confessorius, quem elegerint, praedicta omnia, & singula, vel eorum aliqua in alia pietatis opera commutandi, vel in aliud proximum tamen tempus prorogandi facultatem habeat.

Indulgentia eisdem elargitur.

§.8. Quae omnia, ut vos, & praedicti Christiani libentius praestare studeatis, quo uberius spiritualibus muneribus, & gratiis vos reficiendos esse cognoveritis; de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, ex illa ligandi, atque solvendi potestate, quam Deus nobis licet indignis, contulit, thesauros Ecclesiae, quorum dispensatores ejus benignitate facti sumus, copiose aperientes, universis, & singulis praedictis, qui praemissa modo, & forma praescriptis fecerint, & impleverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, veniam, & remissionem, sicut in Anno Jubilaei visitantibus certas Basilicas intra, & extra Urbem concedi consuevit, tenore praesentium concedimus, & impertimur. Nec non iisdem Christianis utriusque sexus tam Laicis, quam Ecclesiasticis, sive secularibus, sive cuiusvis Ordinis, & Congregationis, seu instituti Regularibus, indulgemus, ut sibi eligere possint quemcumque Presbyterum confessorium tam secularem, quam cuiusvis Ordinis, vel instituti regularem ex approbatis ab Ordinariis locorum, ut praefertur, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & censuris, a iure, vel ab homine, quovis modo, & causa latis, seu infli-

inlicitis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis, quantumvis gravibus, & enormibus etiam in casibus tam locorum Ordinariis, quam nobis, & Sedi Apostolicae, etiam in literis die Coenae Domini legi consuetis, atque alias etiam per quascumque nostras, vel Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum Constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodolibet reservatis, in foro tantum conscientiae, hac vice solum absolvi: & insuper vota quaecumque (Religionis, & Castitatis dumtaxat exceptis) in alia pia, & salutaria opera commutare, in iuncta tamen eis, & eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salutari, ac aliis ejus arbitrio injungendis, possint, & valeant.

§.9. Mandantes propterea, & in virtute sanctae obedientiae districte praecipimus omnibus Venerabilibus Fratribus Episcopis, & aliis quibuscumque locorum dicti districtus Ordinariis, & aliis supradictis, ad quos pertinuerit, ut cum praesentium literarum transumpta, aut exempla acceperint, illa statim per suas Ecclesias, Civitates, Oppida, Terras, Loca, Diceceses publicent, & promulgent, & publicari, ac promulgari faciant, Cleroque, & Populo sibi subiecto solemnes processiones, & supplicationes indicant, & celebrent.

§.10. Per praesentes autem non intendimus super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, aut inhabilitate quoquo modo contracta aliquam facultatem tribuere, dispensandi, seu habilitandi, aut in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae. Neque etiam his praesentes nostras literas, qui ab aliquo iudice excommunicati, suspensi, vel interdicti, seu alias in sententias, & censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus celebrationis hujusmodi Jubilei satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, neque pariter haereticis, aut schismaticis specialiter declaratis, seu condemnatis, ullo modo suffragari posse, aut debere.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, praesertim quibus absolviendi facultas in certis tunc expressis casibus, ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes, vel dissimiles Jubilei, indulgentiarum, aut facultatum hujusmodi concessiones, nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant; nec non regula nostra de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum, & Congregationum, sive institutorum Regularium, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Ordinibus, & Congregationibus, atque institutis, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specifica,

& individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, aut expressio habenda, vel quavis alia forma exquisita ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac forma in illis tradita penitus pro servata habentes, hac vice specialiter nominatim, & expresse ad effectum praesentium derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.12. Volumus autem, ut praesentium transumptis, vel exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur his ipsis literis, si forent exhibita, vel ostensa.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo nono, decimo kalendas Februarii, Pontificatus nostri Anno Septimo.

CLXXXIX.

Quod Monachi Congregationis Beatae Mariae Fulien. Cisterciens. Ordinis Sancti Benedicti, in Processionibus, aliisque actibus publicis, omnibus Fratribus Mendicantibus praecedant.

Institutionem hujus Congregationis vide in Constit. XLV. Sixti Quinti. Religiosos. Tom. IV. Par. IV. fol. 211.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Regis pacifici, qui regnat in Coelis, vices quamquam immeriti gerentes in terris, ad ea, per quae personarum quarumlibet, praesertim vitam Monasticam ducentium, & mundanis spretis illecebris in solitudine pie vitae, & assiduis orationibus vacantium, quieti, & tranquillitati consilium: ac litibus, & controversiis, quae inter personas praefatas, & alios Regularis vitae professores ortae sunt, & oriri possunt, occurrit, libenter intendimus; & his, quae propterea provide decreta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, libenter, cum a nobis petitur, Apostolici muniminis adiciimus firmitatem.

§.1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Joannis a Sancto Nicolao Procuratoris generalis Congregationis Beatae Mariae Fulien. Cisterciens. Ordinis, petitio continebat, quod alias Congregatio Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium super negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum ad litibus, & controversiis, quae tunc ortae erant, & oriri poterant in futurum, inter Monachos, & Fratres dictae Congregationis Fulien. hujusmodi ex una, ac Fratres Ordinum Mendicantium partibus ex altera, ratione praecedentiae in processio-

Transumptum fides.

D.P. An.VII. 23 Jan. 1599.

Congregatio Episcoporum & Regularium censui in actibus publicis Monachos Congreg. Fulien. praesertim non esse Fratres Mendicantibus.

cessionibus, & aliis actibus publicis, salubriter obviandum, & occurrendum; re diligenter, & mature discussa, Fratres dictae Congregationis, uti Monachos praefereudos esse, ac praeferi debere Fratribus Mendicantibus, primumque, & digniorem locum in functionibus, & actibus publicis jure obtinere: nec Monachos dictae Congregationis a Fratribus Ordinum Mendicantium hujusmodi in hoc molestari posse, neque debere censui, & ordinavit, prout in ipso decreto, & scripturis desuper confectis plenus continetur.

§.2. Et licet decretum hujusmodi ubique inviolabiliter ab omnibus observari, nec illi in aliquo contraveniri deberet; nihilominus dilecti filii Fratres dicti Ordinis Mendicantium Civitatis Burdegalen. illud non aliter observantes, dilectos filios Monachos Monasterii dictae Congregationis in dicta Civitate existentis, litibus, & controversiis, causa, & occasione praecedentiae hujusmodi involvere, ipsamque praecedentiam sibi attribuere, & arrogare non desistunt in non leve praedictum Monachorum Congregationis hujusmodi. Quare pro parte Joannis Procuratoris generalis hujusmodi, ne amplius Monachos dictae Congregationis super eadem praecedentia ab ipsis Fratribus Mendicantibus, vano praetextu contingat impediri; & ad litibus, & controversiis hujusmodi jam de praesenti ortis, & in futurum verisimiliter orituris mature obviandum, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus tranquillitati Monachorum dictae Congregationis Fulien. consulere, ac alias in praemissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur, qui fideles quoslibet pacis, & quietis amoenitate perfui summo pereoptamus, eundem Joannem Procuratorem Generalem, simulque dictam Congregationem Fulien. specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, ipsamque Joannem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes: nec non litibus, & causis, si quae desuper inter Monachos Congregationis, & Fratres Mendicantes hujusmodi ubilibet pendeat, statum, & merita, aliorumque hic etiam forsan de necessitate exprimentorum, ac etiam decreti, scripturarum praedictorum, & inde sequentium quorumcumque tenores etiam veriores praesentibus pro sufficienter expressis habentes: nec non causam ad Nos advocantes, itemque hujusmodi penitus extinguentes, perpetuumque silentium desuper eisdem Fratribus Mendicantibus imponentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, decretum, & ordinationem praedicta, ac prout illa concernunt, omnia, & singula in dictis scripturis contenta.

Sed hoc decretum non servabatur in Civitate Burdegalen.

Clemens dictum decretum approbat.

ta quaecumque, cum omnibus, & singulis inde sequentibus, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus; ac illis perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adiciamus; omnesque, & singulos tam juris, quam facti, ac solemnitatum, de jure, usu, vel consuetudine, aut alias quomodolibet requisitarum, vel necessariorum, ac quovis alios, etiam quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, aut intervenisse dici, vel censeri possint supplemus: ac decretum, & ordinationem praedicta perpetuo valida, & efficacia fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere.

§.4. Nec non a dilectis filiis Ordinis Mendicantium hujusmodi Superioribus, & Fratribus, nunc, & pro tempore existentibus, ac quibusvis aliis, ad quos nunc quomodolibet spectat, & spectare poterit in futurum, perpetuo, firmiter, & inviolabiliter, ac ubique, praesertim in dicta Civitate Burdegalen. observari, & adimpleri debere decernimus.

§.5. Et nihilominus pro potiori cautela, omnibus, & singulis Superioribus, & Fratribus quorumcumque Ordinum Mendicantium praesentibus, & futuris, praesertim vero dictae Civitatis Burdegalen. in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis latae sententiae poena, per contravenientes eo ipso, absque alia declaratione incurrenda, a qua non nisi per Romanum Pontificem tantum pro tempore existentem, praeterquam in mortis articulo constituti absolvi possint, ne dictam Congregationem Fuliensem, ac illius Monachos, nunc, & pro tempore existentes, super praemissis, aut eorum aliquo, molestare, inquietare, aut quoquo modo impedire praesumant, seu audeant, districtius inhibemus.

§.6. Decernentes praesentes literas, sub quibusvis suspensionibus, vel derogationibus, etiam a Sede Apostolica vel eius Legatis, & aliis quomodolibet emanatis, & emanandis, comprehendere non posse, & quoties eas revocari, suspendi, aut eis in aliquo derogari, seu contra illas aliquid concedi contigerit, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas esse, & censeri. Et sic per quoscumque Judices, & locorum Ordinarios, aliosque Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere: ac ex nunc irritum, & inane quidquid seu super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, eisdem auctoritate, & tenore decernimus.

§.7. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Burdegalen. & Episcopo Vasanen. seu eorum officialibus, & dilecto filio Curiae Casarum Camerae Apostolicae.

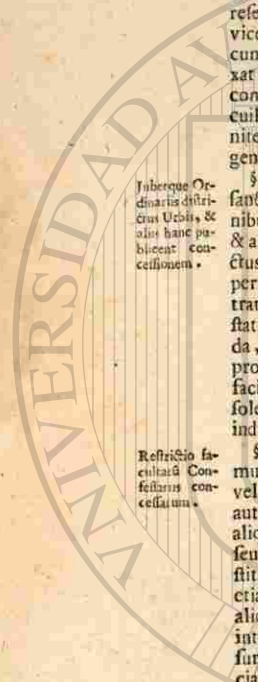
Et ubique servati praecipit.

Excommunicationis poena contravenientibus infligit.

Clausulas praeservativas apponit.

Executores deputat.

G g lica

Inhibere Ordinarios districtus Urbis, & alios hanc publicentur.

Restitutio facultatis concessam.

Derogatio contrationum.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris, die nona Februarii, millesimo quingentesimo nonagesimo nono, Pontificatus nostri Anno VIII.

CXC.

Jubilaeum pro Christianis in Regnis, Provinciis, Dominis, & Locis Philippo III. Hispaniarum Regi subjectis ad implorandum divinum auxilium pro iusto, felicique dictorum Dominiorum regimine.

Ex Regest. in Secret. Breve.

CLEMENS PAPA VIII.

Universis Christianis in Regnis, Provinciis, Dominis, & Locis charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, nec non etiam in Provinciis Belgii existentibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est descendens a Patre luminum: sed profecto inter praecelara divinae benignitatis munera iure optimo est numerandus Rex bonus a Deo Populo datus. Etenim pii, & Catholici Reges, & Principes, qui Sanctam Romanam Ecclesiam suam, & omnium fidelium Matrem, ac Magistram pie venerant, eique in spiritu charitatis & obedientiae adherent, quique Sancto Dei timore sunt praediti, & iustitiam diligunt, ii nimirum Ecclesiae Dei, & Christianae Reipublicae magnas, & multiplices afferunt utilitates: sunt enim verae fidei propagatores, haeresum oppugnatores, Ecclesiarum defensores, & amplificatores, publicae pacis & tranquillitatis conservatores, & denique propugnatores sunt Populi Christiani adversus infideles, & barbaras nationes. Quamobrem merito Sanctus Paulus Apostolus admonet, ut fierent in Ecclesia obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro Regibus, & omnibus, qui in sublimitate sunt, ut quietam vitam agamus in omni pietate, & castitate.

Procurium.

Cum ergo his proximis superioribus mensibus Princeps clarae mem. Philippus Secundus Rex Catholicus, sicut Deo placuit, ex hac ærumnosa vita emigrasset, grave vulnus res christiana publica accepit: Rex siquidem potentissimus, singulari prudentia, summo rerum usu, excellenti pietate, & zelo praeditus, magnaque apud omnes auctoritate praestans non tam sibi immaturo, quam Nobis, & eidem Christianae Reipublicae alieno tempore ereptus fuerat, cujus mortis, & publicae iacturae causa, cum ex nostro pastoralis officii munere gravius commoveremur, magnopere recreati sumus literis charissimi in Christo filii nostri Philippi III. Hispaniarum Regis Catholici ejus filii, quas illo ipso die, quo Rex Pater obierat, ad nos dedit; multa siquidem cum significatione pietatis, & devotionis

Philippus III. filium se Romanæ Ecclesiae declarans divina ope adjuvari in sui Regni gubernatione peccit.

Contrariis omnibus derogat.

Non obstantibus felicitis recordationis Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & in Concilio Generali de duabus diebus edita, dummodo aliquis auctoritate praesentium ultra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictorum Congregationis, & Ordinis Fratrum Mendicantium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis Ordini Mendicantium huiusmodi, ac illius Superioribus, Fratribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet, etiam motu proprio, etiam consistorialiter concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si eisdem Superioribus, & Fratribus Mendicantibus huiusmodi, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

tionis erga Nos, & erga hanc Sanctam Apostolicam Sedem, in qua, Deo auctore, meritis licet imparibus, praesidemus; se enim uti obedientem filium Nobiscum, & cum eadem Apostolica Sede conjunctissimum esse velle pollicebatur, nihilque apud se antiquius fore, quam causam Dei, & Catholicae Religionis. Quare in magnam spem erecti sumus, Deoque gratias egimus, quod tanto Regi talem filium successorem dedisset, qui non Regnorum tantum, sed paternae etiam pietatis, voluntatisque se haerem proferetur: quam quidem spem, & expectationem nostram idem Rex & antea, & nuper maxime confirmavit iis literis, quas scripsit ad dilectum filium Nobilem Virum Antonium de Corduba, & de Cardona Ducem Sueviae suum apud Nos, & hanc Sanctam Sedem Oratorem. Narrat enim non minus pia quam gravi oratione, omnes suas curas, & cogitationes in eo positas esse, ut eam gubernandi rationem inveniatur, quae Dei gloriae imprimis serviat, & populis sibi subjectis sit salutaris; se enim illud potissimum petere, & optare, ut sibi eos regere liceat in omni iustitia, pace, & tranquillitate, & eam viam inire, & ea media adhibere, quae ad hunc finem consequendum magis idonea, atque accommodata videantur: scire se tamen humana consilia, & studia imbecilla plane esse, nisi coelestis gratiae ope fulciatur, & roborentur, eamque multa cum humilitate, multaque cum efficacia a Deo expecti oportere: ob eam causam se Duci mandare, ut Nos adeat, atque a Nobis tamquam a communi patre, suoque praecipue suppliciter petat, ut ei tamquam obedienti filio, paternum affectum exhibeamus, spiritualesque Ecclesiae Thesauros benigna manu depromamus, quorum largitione Christiani deficiunt, ut pias, & ardentis pro eodem Philippo Catholico Rege preces ad Deum fundant, nimirum Jubilaeo Christianis publice indicto ob eam ipsam causam nominatim, quae est de impetrando divino auxilio, ut ab eo, per quem Reges regnant, & qui est Princeps Regum Terrae, detur eidem Philippo Regi spiritus sapientiae, & intellectus, spiritus consilii, & fortitudinis, ut pie, & iuste, & pacifice populos suos regat, ut ab eo, per quem Reges regnant, & inaccessibilis nominis Christiano hostibus: se enim eo animo esse, ut pro Dei gloria, fidei defensione, & Catholica, atque Apostolica Ecclesia exaltatione, Regna, opes, copias, & se ipsum impendere sit paratus eadem voluntate, devotione, & affectu, aut etiam majori, si fieri possit, quo Pater, Avus, majorumque sui fortissimi, & Catholici Principes impenderunt.

Clemens in eius Dominis solennes Processiones, ac supplicationes

Nos igitur, qui eundem Philippum Regem uti filium nostrum charissimum gerimus in corde intimo, & in visceribus Iesu Christi, agnoscentes, & plurimum in Domino commendantes hoc tam pium desiderium Catholico Rege dignum, qui in ipso Regni sui exordio veluti alter Sa-

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

lomon nequaquam a Deo dies multos, & vitae longitudinem, aut terrenas divitias petit, sed cor docile, & sapientiam postulat ad discernendum Iudicium, ut iuste, & recte, & ex praescripto legis Dei gubernet populum sibi creditum, populum multum nimis: cumque tam pia petitio non solum ad Provincias, & Regna ipsi Regi Philippo subiecta, sed etiam ad totius Christianae Reipublicae utilitatem pertineat, nihilque sit optabilius, aut salutaris, quam ut Reges intelligant, & erudiantur, & Deo ferviant in timore, qui pacem, & veram concordiam Regibus, & Principibus Christianis donare, & perpetuo conservare dignetur, ob eas causas ejusdem Philippi Regis Catholici supplicationibus inclinati, universis, & singulis utriusque sexus Christianis in Regnis, Provinciis, Dominis, & Locis ejusdem Philippi Regis, nec non in Provinciis Belgii existentibus, postquam praesentes nostrae litterae in singulis Civitatibus, & Terris dictorum Regnorum, Provinciarum, Dominiorum, & Locorum, necnon Provinciarum Belgii publicatae fuerint, prima scilicet hebdomada immediate sequentis solennes processiones, & supplicationes ad Ecclesiam, seu Ecclesias ibidem per locorum Ordinarios, seu eorum Vicarios, aut de eorum mandato, & si deficientibus per eos, qui curam exercent animarum, deputandam, seu deputandas diebus dictae hebdomadae per eos designandis, per praesentes indicimus, ad quas idem locorum Ordinarii, & alii praedicti universo Clero, & Populo comitantibus supplices adeant, ipsaque processiones, & supplicationes celebrent, Deumque Patrem Omnipotentem pro felici ejusdem Philippi gubernatione, ac directione, & pro diuturna omnium illius ditionum pace, & tranquillitate, nec non pro haeresum extirpatione, & Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione humiliter deprecantur.

Ut vero a divina bonitate, atque clementia uberiores communis deprecationis fructus capiant, eos per viscera misericordiae Dei nostri hortamur, atque obsecramus, ut dicta hebdomada, vel saltem altera sequenti, postquam praesentes litterae in eisdem locis, ut praesertim, publicatae fuerint, salutari poenitentiae Sacramento se ad divinam in praemissis operem impetrandam praeparant, dictam vero Ecclesiam, seu Ecclesias, ut praesertim deputandas quocumque die, vel quibuscumque diebus dictae prima, vel sequentis hebdomadae saltem semel devote visitent, & quarta, & sexta feria, & Sabbato ejusdem hebdomadae, vel sequentis jejurent, ac praeterea pauperibus, & indigentibus personis, aut locis piis elemosinas arbitrio suo erogent, atque intra hoc tempus tam primae, quam secundae hebdomadae alicui Presbytero ab Ordinario loci approbato peccata sua confiteantur, & Dominica prima, aut secunda, vel alio dicta prioris, aut sequentis hebdomadae die, ut supra dictum est, Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum devote suscipiant.

Aliaque pia opera, quae hic designat, fieri mandat.

G g 2 Re-

Regularibus vero personis utriusque sexus in claustris perpetuo degentibus, aut aliis in carcere existentibus, vel aliqua corporis infirmitate, seu alio quocumque impedimento detentis, qui superius expressa, vel eorum aliqua facere, & implere nequeverint, Presbyter Confessarius, quem elegerint, prædicta omnia, & singula, vel eorum aliqua in alia pietatis opera commutandi, vel in aliud proximum tamen tempus progrogandi, facultatem habeat.

Etque facien-
tibus plenaria
in forma Ju-
bilee concessit
indulgentiam.

§.4. Quæ omnia, ut prædicti Christifideles eo libentius præstare studeant, quo uberius spiritualibus muneribus, & gratiis se reficiendos esse cognoverint: de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi ex illa ligandi, atque solvendi potestate, quam Deus Nobis licet indignis contulit, Thesauros Ecclesiæ, quorum dispensatores ejus benignitate facti sumus, copiose aperientes, universis, & singulis prædictis, qui præmissa modo, & forma præscriptis fecerint, & impleverint, plenarissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, veniam, & remissionem, sicut in Anno Jubilei visitantibus certis Basilicis intra, & extra Urbem concedi consuevit, tenore præsentium concedimus, & imperimus.

Facultateque
eligendis ab
uniquoque
Confessariis
tribuit.

§.5. Nec non ipsidem Christifidelibus utriusque sexus tam Laicis, quam Ecclesiasticis, sive Secularibus, sive cujusvis Ordinis, & Congregationis, seu Instituti Regularibus indulgemus, ut sibi eligere possint quemcumque Presbyterum confessorium tam Seculare, quam cujusvis Ordinis, vel Instituti Regularis ex approbatis ab Ordinariis locorum, ut præfertur, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & censuris a Jure, vel ab homine quovis modo, & causa latis, seu inflatis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis quantumvis gravibus, & enormibus, etiam in casibus tam locorum Ordinariis, quam Nobis, & Sedi Apostolicæ, etiam in literis die Coena Domini legi consuetis, atque alias etiam per quascumque Nostras, vel Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, quomodolibet reservatis in foro tantum conscientie hac vice solum absolvere. Et insuper vota quacumque (Religionis, & Castitatis dumtaxat exceptis) in alia pia, & salutaria opera commutare, injuncta tamen eis, & eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salutari, ac aliis ejus arbitrio injungendis, possint, & valeant.

Præsentium
publicatio fa-
cienda.

§.6. Mandantes propterea, & in virtute Sanctæ Obedientiæ districte præcipien, omnibus Ven. Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibuscumque locorum Ordinariis, & aliis supradictis, ad quos pertinet, ut cum præsentium literarum transumpta, aut exempla acceperint, illa statim per suas Ecclesias, Civitates, Oppi-

da, Terras, Loca, Dioceses, publicent, & promulgent, & publicari, & promulgari faciant, Clero, & Populo sibi subjecto solemnes processiones, & supplicationes pariter indicant, & celebrent.

Exceptiones.

§.7. Per presentes autem non intendimus super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, aut inhabilitate quoquo modo contracta aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, aut in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientie: Neque & iis presentes nostras literas ullo modo suffragari posse, & debere, qui ab aliquo Judice excommunicati, suspensi, vel interdicti, seu alias in sententias, & censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus celebrationis hujusmodi Jubilei satisfecerint, aut cum partibus concordaverint. Præsentibus usque ad annum Jubilei exclusive dumtaxat valentur.

Obstantium
derogatio.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim quibus absolvendi facultas in certis tunc expressis casibus, ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatis, ut nec etiam similes, vel dissimiles Jubilei Indulgentiarum, aut facultatum hujusmodi concessiones, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuique suffragare queant, nec non Regula nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum, & Congregationum, sive Institutorum Regularium Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eisdem Ordinibus, & Congregationibus, atque Institutis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specificis, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut expressio habenda, aut quevis alia forma exquisita ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene & sufficienter expressis, & forma in illis tradita penitus pro servata habentes, hac vice specialiter nominatim, & expresse ad effectum præsentium dumtaxat derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.8. Volumus autem, ut præsentium transumptis &c.

Fides vanda
transumptis.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris, die 26. Februarii 1599, Pontificatus nostri Anno VIII.

Dat. die 26.
Februarii 1599
An.VIII.

Admo-

CXCI.

Ex Regis. in
Secr. Brevis.

Admonetur Hispaniarum Rex, ut probos, idoneosque viros ad Episcopatus proponat, crebras Episcoporum translationes non petat, & eorum opera extra eorumdem Ecclesias non utatur, addita revocatione cujuscumque dispensationis eis concessæ non residendi &c.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster salutes,
& Apostolicam benedictionem.

Collata Deo
Philippo Re-
gi beneficia
ad ejus memo-
riam revocat
Clemens.

Magna dona, Philippe Rex Catholice, magna in te collata sunt beneficia, ab eo, qui dives est in misericordia, per quem Reges regnant, qui solus est Dominus, & Princeps Regum Terræ. Et Nos quidem de tua Majestatis pietate, & prudentia facile Nobis persuademus, quod eadem tam multa, & præclara Dei munera crebro ad animum tuum revoces, tecumque attentius recogites, quid Te facere oporteat, ut placeas ei, qui te tot Regnis, & Provinciis amplissimis præficit, cumque Te pio affectu cum Sancto Propheta precari arbitramur verbis illis, *Domine doce me facere voluntatem tuam, qua certe omnis veri boni, & felicitatis, & status conservandi optima, & cutissima est regula.* Ille vero, qui humilibus dat gratiam, & in cujus manu corda Regum præcipue sunt, si ambuleris recte coram eo, si servieris illi in veritate, & gloriam ejus quaesieris in corde perfecto, adjuvabit Te potenti dextera sua, firmabit super Te oculos suos, & dabit Tibi spiritum sapientie, & intellectus, spiritum consilii, & fortitudinis, ut juste, & pie, & feliciter regas Populum Dei.

Eundem hor-
tatur, seduli
adhibeat cu-
ram in seli-
gendis iis, qui
ad Episcopatus
sunt promo-
vendi.

§.2. Sed cum multis aliis in rebus optime Deo juvante mereri potes de Catholica Religione, de Christiana Republica, & de Regnis tuis, tum in eo potissimum, si ex ea facultate, qua majoribus tuis, & tibi attributa est ex benignitate Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, viros vite integritate, prudentia, & doctrina præstantes, zelo honoris Dei, & salutis animarum incensos, omni denique ex parte idoneos Nobis, & huic Sanctæ Sedi, in qua immeriti præsidemus, proposueris, & nominaveris, quos Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis nostra Apostolica auctoritate præficiamus. Neque vero existimamus, necesse esse Nos pluribus verbis M. T. exponere, quam necessaria res sit, & quanti momenti honorum Episcoporum electio: hi sunt Duces Populorum ad æternam salutem, hi sunt lux Mundi, & sal Terræ, hi sunt lucerna posite supra sublime candelabrum, ut luceant omnibus, qui in Domo Dei sunt, & nisi divinarum rerum cura, & que ad Religionem pertinent, recte per bonos Episcopos disponantur, nullo modo possunt res humane tuto consistere, sed magnam civilis etiam administrationis per-

turbationem existere necesse est, quod nimis multa, & veterum, & nostrorum temporum exempla declarant. Hortamur igitur Te, fili charissime, ut summam hac in re diligentiam adhibeas, omnique humano affectu abjecto, ut Te facturum confidimus, ad solam Dei gloriam aspicias: multi enim periculi est in re tam gravi a via recta aberrare, & communicare peccatis alienis. Deinde a Tua Majestate petimus etiam, atque etiam, ne viros spurios, & illegitimos, & non ex justo matrimonio procreatos Nobis proponas: id enim Sacrorum Canonum, & Conciliorum Decreta valde abhorrent, nihil enim in Domum Dei, quam deest sanctitudo, inquinatum ingredi debet, multo minus is, qui ceteris præest: nam qui continentia Magister constituitur, hunc paternæ incontinentiæ memoriam secum perpetuo circumferre nimis absurdum est. Egimus etiam ea de re cum clara memoria Philippo Rege Patre tuo, ne ejusmodi homines ad Ecclesias nominaret, neve in eam Nos necessitatem adduceret, ut eos rejiceremus, quod Majestati Tuae nunc etiam significamus.

Novæ crebras
eorum trans-
lationes petat

§.3. Et quoniam res Hispaniæ non parum Nobis nota sunt, nam bis in Hispania soimus, diuque in ea versati multa animadvertimus, præsertim, quæ ad Episcopos pertinent, non solum Majestatem Tuam requirimus, ut viros ex legitimo matrimonio natos tantum proponas, quos ad nominationem tuam Ecclesiis præficiamus Episcopos, & Pastores, sed illud quoque Te efficaciter in Domino hortamur, & rogamus, ne crebras a Nobis Episcoporum ab una ad Ecclesiam aliam translationes petas, nisi iusta, & imprimis gravi de causa, nam etsi Sacri Canones non omnino id prohibent, veras tamen, & non leves transferendi causas postulant, ut non ambitioni, & avaritiæ, sed majori Dei gloriæ, & Populorum utilitati serviatur, nunc autem quam frequens ea consuetudo in Hispania sit, ac nullo fere casuum pondere, & delectu, quotidie videmus, & ingemiscimus: ex hoc siquidem veluti fonte multa incommoda, quin potius detrimenta promanant. Etenim Episcopi complures non vere, & ex animo cum sua Ecclesia spirituale matrimonium contrahunt magna cum injuria tanti Sacramenti, sed tanquam falsi amatores simulate, & ad tempus amant ad ditios, & amplioris sponse nuptias aspirantes. Itaque quasi paulo post discessuri, nec gregem suum ex toto corde amant, nec manum ad aratrum spiritualis culturae fortiter admovent: multa in specie tantum agunt, multa prætereunt, ac negligunt, & denique mercenarii potius, quam Pastores perlonam agant, atque ut multa prætermittamus ex ipsis Ecclesiis hoc est, ex earum adificio, & structura, & fartis testis, earumque ornamentis, & Ecclesiastica suppellestille poterit Majestas tua cætera conjicere, atque æstimare: plurima enim multa institutione indigent, neque satis pro earum dignitate sunt ornata, & instructa, cum tam-

1599.

men Hispanienses Ecclesie fere omnes, quod nemo ignorat, divites sint, & copiose. Quid illa adhuc graviora, quae non sine multo doloris sensu commemorari possunt, nimirum, quod multi Hispaniarum Episcopi vitam instituant, ac si Principes saeculi essent, non autem Ministri Christi, & dispensatores Mysteriorum eius. Itaque in ipsa familia, & in omni domestico apparatu, & externarum rerum splendore, Seculares Principes videri volunt, ab his vero quae propria Episcoporum sunt, & in quibus non illa umbratilis, sed vera, & solida Episcopalis dignitas consistit, ab his magno opere abhorrent; Hinc illa non minus luctuosa, quam absurda, non missa ritu solemniter celebrare, raro divinis officiis interesse, non salutaris Verbi Dei paulo fidelem Populum pascere, non Sacramenta, quibus caelestis gratia continetur, ministrare, non Sacros Ordines conferre, & statim temporibus clericis militie delectum habere, & novos milites conscribere. Postremo Ecclesias, & Dioeceses suas non visitare, neque agnoscere vultum pecoris sui, cum tamen nihil Episcopali visitatione aut utilius sit, aut magis necessarium, sive ad Catholicam Religionem conservandam, sive ad Dei cultum augendum, sive ad Cleri disciplinam confirmandam, & Populi devotionem excitandam; sed haec, & caetera hoc de genere complura a multis Hispaniae Episcopis, quasi eorum gravitate, & persona minus digna negliguntur, aut ad suffraganeos, & Vicarios rejiciuntur, quorum non sunt oves propriae. Ita leo rugiens, & lupus rapax pretiosas animas rapit, & devorat, & ager Dominicus, qui diligenter excoltus fructus vitae, & salutis ederet uberissimos, spinis, & vepribus horret, & vitia, & peccata undique exerescent. Haec dolenter enumeramus, quae non alieno relato didicimus, sed ipsi olim in Hispania vidimus, de quibus etiam ad ipsos Episcopos fratres nostros superioribus mensibus literas dedimus zelo Dei, & pastoralis officii stimulis, & omnium Ecclesiarum sollicitudine permoti. Magna igitur sibi charissime cura, & providentia adhibenda est in iis nominandis, qui in Episcopatu, non inane fallacis mundi gloriam, sed Jesum Christum quaerant, & hunc Crucifixum, & animas ament ardentissime, easque Christo Domino lucrari studeant, pro quarum salute Agnus ipse innocens, & immaculatus occisus est.

Neve eos ad Aulam vocet, aut eorum opera extra Ecclesias utatur nisi ob causas per graves.

§.4. Et quoniam Episcoporum assidua commoratio, & residentia in propriis Ecclesiis, supra quam verbis ullis exprimi possit, necessaria est; hortamur Majestatem tuam, & rogamus in Domino, ut quam rarissime, & non nisi ob causas per graves Archiepiscopos, & Episcopos ad Aulam tuam Regiam voces, aut in ea detineas, eorumve opera extra suas Ecclesias utaris. Episcopus speculator est, in sua vigilia debet insilire, Pastor est, oves tueri, & verbo, atque exemplo pascere cum oportet: nimis periculosum est Gubernatorem navem in tempestatibus deserere, & spiritua-

lem medicum aegrotis relictis alio proficisci. Denique omnia nomina, quae in divinis literis, aut a Sanctis Patribus de Episcopis ad eorum officium exprimendum usurpantur Patris. Magistris, Sponsi, & caetera id genus Episcopalis residentiae necessitate indicant, & declarant; ut interea hoc loco Sacros Canones silentio praetereamus, & Conciliorum Tridentini praesertim gravissima Decreta.

§.5. Ergo ut Praesules, & Pastores sui muneris officio, in suis Ecclesiis, ut par est fungantur, neve ad excusationes excusandas aliquid praetexant, quominus in suis Ecclesiis resident; Nos motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione nostra, & de Apostolica potestatis plenitudine, omnes, & singulas facultates, & licentias quibusvis Archiepiscopis, & Episcopis Regnorum Hispaniarum, quantumvis Generalis, & aliorum Inquisitorum haereticae pravitatis dictorum Regnorum munere fungentibus, ac speciali nota dignis in eorum Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis non residentibus, & nihilominus interim earundem Ecclesiarum Mensarum Archiepiscopatum, & Episcopatum fructus, redditus, & proventus integre percipiendi, ad breve, seu longum tempus quocumque de causa, seu occasione, & ut praesertur officii generalis, aut alterius Inquisitoris hujusmodi in eisdem Hispaniarum Regnis etiam motu simili, aut ad eisdem clare memoriae Philippi Hispaniarum Regis Catholici genitoris tui, seu ad Majestatis Tuae instantiam per Nos, aut quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros respective concessas, attributas, & confirmatas Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo revocamus, annullamus, & abolemus, ac ex nunc deinceps nullius roboris, vel momenti fore, & esse, ac nemini eorum aliquo pacto suffragari posse, sed quemcumque dictorum Archiepiscoporum, & Episcoporum a die, quo praesentis nostrae revocationis notitiam quovis modo habuerint, teneri statim, etiam dimissis supradictis officiis, & omni mora sublata, ad eorum Ecclesias personaliter accedere, & apud illas cum effectu residere, alioquin poenas non residentium eo ipso absque aliqua declaratione desuper faciendae incurtere, ac fructus suos facere non posse.

Revocat quae cumque dispensationes super residentia habentur concessas.

§.6. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus, & declaramus. Hortamur autem in Domino Majestatem Tuam, ut praesentem nostram revocationem eisdem Archiepiscopis, & Episcopis quamprimum notificari faciat, ne quifquam eorum ignorantiam allegare, & eo praetextu sese valeat excusare.

Clause.

§.7. Non obstantibus praemissis licentis,

Derogatio contrarium.

1599.

1599.

1599.

tiis, & facultatibus illis, & eorum cuilibet, ut praesertur, concessis, ac quatenus opus sit, Regula nostra de non tollendo Jure quæsito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, etiam Officio Sanctissimae Inquisitionis in genere, aut cuiuscumque ex praedictis Archiepiscopis, & Episcopis in specie sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, & cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam derogatoriis derogatoriis, ac irritantibus in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi praesentibus pro expressis, & ad verbum infertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 26. Februarii 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

CXCII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Civitati Ferrarienti conceditur, ut apud Sedem Apostolicam Oratorem habere, & retinere possit, cui locus in Cappella, & aliis actibus publicis Pontificiis ad instar aliorum Oratorum designatur.

Dilectis filiis Judicis Sapientum, ac Sapientibus, & Consiliariis Civitatis nostrae Ferrariae.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Paterna nostra erga Vos, ac Civitatem nostram Ferrariam, quos in visceribus gerimus charitatis, voluntas Nos inducit, ut nullam Vos cohonestandi, ac privilegiis, & gratiis ornandi occasionem praetermittamus.

Concessio, de qua in rubrica.

§.1. Motu igitur proprio, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolica potestatis plenitudine, Vobis, ut unum Oratorem a Vobis juxta formam alias per Nos praescriptam eligendum ad Nos, & Apostolicam Sedem mittere, & in Romana Curia retinere valeatis, qui Orator apud Nos, & eandem Sedem resideret, & locum in Cappella nostra Pontificia, ac in quibuscumque aliis actibus solemnibus, in quibus Nos, & pro tempore existentes Romani Pontifices cum Curia nostra, & Principum, ac aliarum Civitatum Oratoribus adesse solemus, per Nos assignandum locum habere, ac quibuscumque honoribus, privilegiis, prerogativis, & favoribus, quibus alii Civitatum Nobis, & S. R. E. subjectarum Oratores frui, & gaudere solent, & possunt, pari modo frui,

& gaudere possit, & debeat auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, & indulgemus.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 1. Martii 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

Derogatio contrarium.

Dat. die 1. Martii 1599. An. VIII.

CXCIII.

Confirmantur Statuta Congregationis Montis Virginis Ordinis S. Benedicti antiquis abrogatis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Inter gravissimas curas, quibus assidue premimur, de statu quoque Religiosorum feliciter dirigendo assidue cogitamus, & ea, quae pro eorumdem Religiosorum prospero regimine, mandato nostro provide statuta sunt, ut perpetuo, ac inviolate observentur, Apostolica firmitatis robore communitimus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Exordium.

§.1. Alias siquidem cum ex dilectorum filiorum Visitationum Apostolicorum Congregationis Montis Virginis S. Benedicti relatione accepissemus, quod licet alias mandato felicis rec. Pii Papae V. Praedecessoris nostri, quaedam Statuta, & Constitutiones, seu Ordinationes in praedicta Congregatione Montis Virginis per illius Religiosos perpetuo observandae per tres S. R. E. Cardinales ab ipso Pio Praedecessore tunc deputatos editae, & per ipsum Pium Praedecessorem motu proprio cum clausula sublata, & decreto irritanti confirmata fuissent, prout in eisdem Pii Praedecessoris literis sub datum Anno Incarnationis Dominicae 1566. 5. Kal. Martii Pontificatus sui anno secundo, plenius continetur, ex quibus tamen Statutis, & Ordinationibus postea per ipsummet Pium, nec non etiam per sac. me. Gregorium XIII., & Sixtum V. etiam Praedecessores nostros multa sublata fuerunt, nihilominus ex multiplicitate, & diversitate tam praedictorum, quam aliorum praedictae Congregationis Statutorum, seu Constitutionum, & Ordinationum magna in praedicta Congregatione confusio generari videbatur, ac pro ipsius Congregationis, & illius Monachorum quiete, & monasticae disciplinae observantia maxime expediebat, novam statutorum hujusmodi normam ad praescriptum Regulae S. Benedicti illis constitui.

Ex pluralitate statutorum confusio in hac Congregatione oriebatur.

§.2. Nos salubri dictae Congregationis directioni, ac regimini pro nostra pastoralis sollicitudine, quantum in Domino poteramus, prospicere cupientes, matura praehabita consideratione nonnulla Statuta, & Ordinationes, ac declarationes juxta dictam Regulam S. Benedicti in eadem Congregatione

Clemens de. lectis a se viris novam statutorum compilationem mandavit.

tionem per illius Religiosos perpetuo obser-
vandas. per Venerabilem Fratrem Bernar-
dinum Episcopum Averlan. Prælaturam Vi-
sitationis nostræ Apostolicæ, ac Joannem
Leonardum Visitatorem Apostolicum præ-
dictæ Congregationis a Nobis deputatum
de novo fieri, & cum dilecto filio Hiero-
nymo Perusino dictæ Congregationis Ab-
bati Generali, nonnullisque aliis dictæ Con-
gregationis Prioribus participari manda-
vimus.

Es autem a
Congregatione
Episcoporum
romæ & Re-
gulæ sui exa-
minata con-
firmat.

§.3. Quare volentes, ut hujusmodi no-
va statuta, Constitutiones, & declaratio-
nes, quæ etiam per Venerabiles fratres no-
stros Ptolomæum Episcopum Tusculanum
Cardinalem Comen. ejusdem Congregatio-
nis Protectorem, ac S. R. E. Cardinales su-
per negotiis, & consultationibus Episcoporum
& Regularium deputatorum jussu,
& mandato nostro diligenter vise, exami-
nata, & approbata fuerunt, ab ipsis Religio-
sis, ut in monastica disciplina observantia,
ut decet, conformes existant, & de cætero
certam Regule normam habentes sub suavi
Religionis jugo gratum altissimo famula-
tum exhibeant, perpetuo, ac inviolate ob-
serventur, motu proprio, non ad ipsorum
Monachorum, aut aliorum pro eis Nobis
super hoc oblate petitionis instantiam, sed
ex mera deliberatione, ac ex certa scientia
nostra, deque Apostolica potestatis plenitu-
dine, cætera omnia antiqua ipsius Congre-
gationis Statuta, Constitutiones, & Ordina-
tiones, præsertim prædicta jussu Pii Præde-
cessoris edita, & ab ipso Pio Prædeces-
sore confirmata, & ipsius Pii V. Prædeces-
soris literas cum omnibus in eis contentis,
quæ omnia præsentibus pro expressis haberi
volimus, auctoritate Apostolica, tenore
præsentium perpetuo abrogamus, ac præ-
dicta nova statuta, Constitutiones, & de-
clarationes jussu nostro editas eadem aucto-
ritate, & tenore præsentium perpetuo con-
firmamus, & approbamus, ac in prædicta
Congregatione Montis Virginis ab illius
Generali, ac aliis Abbatibus, Monachis,
& Religiosis universis, prout quempiam
eorum concernunt, perpetuo observari de-
bere, statuimus, & ordinamus. Mandantes
propterea in virtute sanctæ obedientiæ præ-
dictis Generali, aliisque Abbatibus, Mo-
nachis, & Religiosis quibuscumque nunc,
& pro tempore existentibus, ut nostra Sta-
tuta, Ordinationes, & Declarationes hu-
jusmodi, cæteris antiquis per Nos abrogatis
prætermittis, deinceps in perpetuum ob-
servent, & observari curent, & faciant.

Et in dicta
Congregatio-
ne Monastica
jubes servari.

Clausula.

§.4. Decernentes presentes literas de
subreptionis, aut obreptionis vitio, seu in-
tentionis nostræ, aut alio quocumque de-
fectu notari, impugnari, redargui, aut
quovis modo infringi, annullari, vel retra-
clari nullatenus posse, sicque ab omnibus
censeri, & ita per quoscumque Judices ordi-
narios, & Delegatos, sublata eis, & eo-
rum cuilibet quavis aliter judicandi, & in-
terpretandi facultate, & auctoritate judi-
cari, & definiri debere, ac irritum, & ina-
ne, quicquid secus super his a quoquam qua-

vis auctoritate scienter, vel ignoranter con-
tingerit attentari.

Es equitur
perpetuum e-
jusdem Con-
gregat. Pro-
tector desig-
natur.

§.5. Quocirca Venerabili fratri nostro
Ptolomæo Episcopo Tusculan. Cardinali Co-
mensi nuncupato moderno, & pro tempo-
re existenti dictæ Congregationis apud Nos
Protectori, ut presentes literas, & in eis
contenta quæcumque, ubi, & quando opus
fuerit per se, vel alium solemniter publica-
ri faciat, auctoritate nostra, & supra dicta no-
va statuta, ordinationes, & declarationes
in prædicta Congregatione perpetuo invio-
late observari; Contradictores quoscum-
que, & præmissis non parentes, per censu-
ras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque oppor-
tuna juris, & facti remedia appellatione
postposita compescendo.

Obstantia tol-
lit.

§.6. Non obstantibus prædictis Pii V.,
& aliis quibuscumque prædictæ Congrega-
tionis Statutis, & Ordinationibus, Constitu-
tionibus, & consuetudinibus, etiam Jura-
mento, confirmatione Apostolica, vel qua-
vis firmitate alia roboratis, nec non quib-
uscumque Constitutionibus, & Ordinationibus
Apostolicis, privilegiis quoque, Indultis
prædicti Pii V., ac aliis literis Apostolicis
ejusdem Congregationi, illiusque Generali,
& aliis Abbatibus, Monachis, & Religio-
sis, seu quibuscumque aliis in contrarium præ-
missorum quomodolibet concessis, confir-
matis, & approbatis. Quibus omnibus, &
singulis, etiam si pro illorum sufficienti de-
rogatione de illis, eorumque totis tenori-
bus specialis, specifica, & expressa, non
autem per clausulas generales idem impor-
tantes mentio, seu quævis alia expressio ha-
benda, aut aliqua alia exquisita forma ad
hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac
si ad verbum infererentur, præsentibus pro
expressis habentes, hac vice dumtaxat spe-
cialiter, & expresse derogamus, cæterisque
contrariis quibuscumque.

Dat. die 8.
Martii 1599.
An.VIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub An-
nulo Piscatoris die 8. Martii 1599. Pontifi-
catus nostri Anno VIII.

CXCIV.

Quod Archiepiscopi, & Episcopi Oleum
Sanctum tradi curent Prætribus Ordinis
B. Mariæ de Monte Carmelo, pro mini-
stranda extrema unctione ejusdem Ordinis
infirmis.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, &
Episcopis presentes literas inspectionis sa-
lutem, & Apostolicam benedictionem.

Petitione Ordinis
Carmeli-
tarum.

Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius
Procurator Generalis Ordinis Fratrum
Beate Mariæ de Monte Carmelo, quod licet
Regulares prædicti Ordinis consueve-
rint recipere ab Episcopis Oleum Sacrum
pro ministranda infirmis Regularibus ejus-
dem Ordinis extrema unctione, nihilomi-
nus nonnulli Episcopi Suffraganei Oleum Sa-

Sacrum hujusmodi prædictis Religiosis tra-
dere reculant. Quare Nobis humiliter sup-
plicari fecit prædictus Procurator generalis,
ut in præmissis opportune providere de be-
nignitate Apostolica dignaremur.

Papæ provisio
de qua in Ru-
brica.

§.1. Nos igitur hujusmodi supplicatio-
nibus inclinati, de Venerabilium Fratrum
nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardina-
lium super consultationibus, & negociis
Episcoporum, & Regularium Præpositorum
sententia, Fraternitatibus vestris per præ-
sentes committimus, & mandamus, ut
prædictis Ordinis Beate Mariæ de Monte
Carmelo ubivis existentibus Regularibus,
quandocumque Sacrum Oleum pro mini-
stranda ejusdem Ordinis respective Regula-
ribus infirmis extrema unctione petierint,
illud vos in vestra Diocesi prompte, ac
liberaliter exhiberi faciatis, ac quoscum-
que Suffraganeos vestros, ut similiter in sua
quisque Diocesi ipsis Regularibus Oleum
Sacrum tradi curent, & faciant, auctori-
tate etiam nostra moneatis. Non obstantibus
in contrarium facientibus quibuscumque.

Transumptio-
num fides.

§.2. Volumus autem, ut præsentium
transumptis, etiam impressis, manu alicujus
Notarii publici subscriptis, & sigillo
alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica
constitutæ munitis, eadem prorsus fides
adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur,
si forent exhibitæ, vel ostensa.

Dat. die 24.
Martii 1599.
An.VIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum
sub Annulo Piscatoris, die vigesima quarta
Martii, millesimo quingentesimo nonage-
simo nono, Pontificatus nostri Anno VIII.

CXCV.

Ex Reg. in
Secr. Bro.

Facultas Episcopo Gebennensi supprimendi
unionem factam a Gregorio XIII. quor-
undam Beneficiorum Militiæ SS. Mau-
ritii, & Lazari, ac erigendi novas Pa-
rochias in Balliagiis de Ternier, & Cha-
blaix.

Venerabili Fratri Claudio Episcopo
Gebennensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam
benedictionem.

Gregor. XIII.
Beneficia exi-
stentia in Ba-
llagiis hic re-
centis Militi-
æ SS. Mau-
ritii, & La-
zari univie,
usque dum in
eisdem Balla-
giis fides ca-
tholica stabili-
retur, & Pa-
rochias erigi
possent.

Alias, sicut accepimus, se. re. Grego-
rio Pape XIII. Prædecessori nostro,
pro parte bo: me: Emmanuels Philiberti
Sabaudia Ducis exposito, quod, cum di-
ctus Emmanuel Philibertus quadam Balla-
gia, videlicet Ternier, Chablax, & Gex
sub ditione ejus temporali existentia a Ber-
nensibus recuperasset, & ad pristinam tem-
poralem jurisdictionem suam revocasset,
licet illorum Populorum pravus opinio-
nis, & inveterata hæretica perfidia mali-
tia obduratas mentes, serius quam ipse
Gregorius Prædecessor optabat, sanare posse
vereretur, ejusdem tamen Ducis, & publi-
cæ Ecclesiæ Catholicæ nomine valde lata-
Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

tus, conducibile fore existimabat, ut Re-
ligiosa loca ipsorum Balliagiorum prophana-
ta, quæ in pristinos usus, & officia resti-
tui non poterant, Militiæ Sanctorum Mau-
ritii, & Lazari, cujus ipse Dux Magnus
Magister existeret, aliquo modo interser-
rent. Itaque eidem Gregorio supplicato
quatenus prædicta beneficia, & alia pia loca
dictorum Balliagiorum, & seu in illis confi-
sistentibus dictæ Militiæ unire, & incorpora-
re dignaretur: idem Gregorius supplicatio-
nibus hujusmodi inclinatus, omnia Bene-
ficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura
Secularia, & quorumvis Ordinum Regula-
ria in Balliagiis prædictis consentientia,
etiam Secularia, Canonicatus, & Præben-
dæ, dignitates etiam principales, Perfor-
natus, Administrationes, Monachales, &
Canonicas portiones, & officia etiam cu-
rata, claustralia, & electiva, Hospitalia,
Leprosaria, & Xenodochia essent, & alia
quæcumque Loca Religiosa, eorumque
Membra, Grangias, Possessiones, & Præ-
dia, in quibus nullus Ecclesiasticus cultus
Secularis, vel Regularis, seu Hospitalitas
exercebatur, nec tunc saltem quoad Paro-
chiales Ecclesias, & alia Beneficia Ecclesia-
stica curata, restitui poterat, quæque nulli
Canonico collata, aut commendata, seu
commissa, nec in Ecclesiis, Monaste-
riorum, Hospitalium, & aliorum Piorum
Locorum tunc vigentium, extra Ballagia
prædicta consentientia, commodum, & fa-
vorem unita, aut suppressa essent, nec ab
Ecclesiis, Monasteriis, Capitulis, Con-
ventibus, Beneficiis, Hospitalibus extra illa
consistentibus veluti unita dependere, aut
ea uti membra pertinerent, quæ omnia
salva, & illæsa idem Gregorius manere vo-
luerat, nomine, titulo, donatione, ordi-
ne, statu, & essentia etiam Regulari in il-
lis singulis, prout fuerant, perpetuo sup-
pressis, & extinctis cum suis Ecclesiis, Do-
mibus, bonis, jurisdictionibus, juribus,
fructibus, censibus, pertinentiis, & actio-
nibus omnibus, & quibuscumque, ut ad
Christianæ Fidei propagationem, aliqua
ratione interserirent, Militiæ prædictæ per-
petuo univie, annexuit, & incorporavit,
prædictamque unionem, annexionem, &
incorporationem ad Ecclesias, Monaste-
ria, Prioratus, Dignitates, Beneficia, Of-
ficia, Hospitalia, & Loca Secularia, & Regu-
laria, in quibus cultus Ecclesiasticus Secu-
laris, vel Regularis, aut Hospitalitas sine
magno prædictorum, atque Sabaudia Sta-
tus periculo, & perturbatione restitui non
poterat, eadem auctoritate, extendit, &
ampliavit, ita tamen, quod cum primum
eorundem Balliagiorum, & Locorum re-
cuperatorum homines veritatis lumen,
commiserante Domino, receperissent, in
quacumque ipsorum parte contingeret, Pa-
rochiales Ecclesiæ, & alia Ecclesiastica loca
ad exercitium curæ animarum idonea ab
Ordinariis Locorum, quibus illa suberant,
cum dote non minori quinquaginta ducato-
rum annuatim de proprietatibus bonorum
prædictorum ad justum competentem nu-
merum

merum instituerentur, illisque ab eisdem Ordinariis, de Rectoribus, & Pastoribus idoneis, juxta Concilii Tridentini dispositionem, & alias canonicas sanctiones provideretur, & alias, prout in literis Apostolicis in forma Brevis sub Annulo Piscatoris sub datum videlicet 13. mensis Junii 1579. Pontificatus sui Anno Octavo, quarum tenores pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

Converti pnt homines quorum ex ditionibus ad unum catholicos, ex quo necessitas inducitur, ut eas erigendi Parochias, & monialia secularia, vel Regularia pia loca instituantur.

§.2. Cum autem, sicut nuper accepimus, dilectus filius nobilis Vir Carolus Emmanuel modernus Sabaudie Dux procuraverit, nec non Fratemitatis tue, & multorum insignium virorum doctorum Verbi Dei Prædicatorum ad prædictorum Balliagiorum partes abs te missorum concioniibus adhibitis, factum fuerit, ut tandem, mensibus retroactis, homines pene omnes duorum ex dictis Ballagiis, nempe de Ternier, & Chablais, que in ista tua D. cecce consistunt, ab hæreticorum faucibus sint erepti, qui quidem, licet eorum corda hæcenus valde indurata remansissent, tamen prædictis Prædicatorum insignibus prædicationibus mollificata, ad orthodoxæ fidei lumen, & veritatem reversa, & eorum antea vitæ abjuratione, & detestatione per eos, & eorum singulos in tuis manibus, & in dicti Caroli Emmanuelis Ducis, illiusque status virorum nobilium presentia, & assententia prius facta, in Ecclesiæ Catholicæ, & Apostolicæ gremium recepti, & aggregati, Deo auctore extiterunt: & cum non sufficiat, tot animas Dei Ecclesiæ acquisivisse, si modus illas retinendi, ac ita manutenendi non reperitur, ac factum vix dici queat, quod non durat factum: & si prædicta unio, annexio, & incorporatio, quoad Parochiales Ecclesias, attento quod conditio in illa, seu literis desuper expeditis apposita per dictorum Populorum ad Catholicam Fidem, & Ecclesiæ unitatem reversionem purificata extitit, dissolvatur, & Rectores in Parochialibus Ecclesiis prædictorum Balliagiorum, que numerum quadraginta quinque, vel circa ascendunt, qui in Catholica Fide in illis locis, & personis conservanda, & confirmanda, aliisque adhuc hæretica pravitate labefactis ad eandem Catholicam Fidem revocandis insistant, constituentur, ex hoc profecto Catholica Fidei propagationi, & mantentioni valde prospiceretur. Sed quia ipsi Rectores sic deputandi, ut illorum muneri sedulo, & absque alia rei familiaris distractione satisfaciant, congrua sustentatio assignanda esset, & si ipsi Rectores a prædictæ Militiæ militibus sustentandi, aut portio quinquaginta ducatorum, ut præfertur, eis per ipsos Milites assignanda veniret, illi procul dubio in eo, quod eorum victui necessarium foret, seu prædictorum quinquaginta Ducatorum exactione ab eisdem Militibus procuranda, plus temporis, quam in eorum munere, & officii exercitio, impenderent, si unio per Gregorium Prædecessorem dictæ Militiæ, ut præfertur, facta, in totum perpetuo dissolveretur, ac

revocaretur, & annullaretur, ipsorumque Beneficiorum unitorum hujusmodi fructus in prædictarum Parochialium, & aiarum Ecclesiarum utilitatem, & reparationem earundem Parochialium, Rectorum congruam sustentationem, arbitrio tuo, nec non trium, aut plurium insignium secularium, vel cujusvis Ordinis Regularium, verbi Dei Prædicatorum, & Concionatorum in eisdem Ballagiis mantentionem converterentur, ex hoc profecto ipsorum Converterum in Christi Fide perseverationi, earundemque animarum salutem, divinique cultus incremento, & mantentioni, ut plurimum consuleretur, & annuente Domino aliud Ballagiium de Gex ad eandem conversionem ex continuo vicinorum ita piorum operum exercitio, magis, ac magis in dies invitaretur. Propterea nobis humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur, qui Catholica Fidei propagationem, quantum cum Domino possumus, procurare non desistimus, literarum dicti Gregorii Prædecessoris tenores presentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Fratemitati tue unionem, annexionem, & incorporationem, extinctionem, ampliationem, & Decretum in prædictis Gregorii Prædecessoris literis contenta, de prædicti Caroli Emmanuelis Ducis consensu, Apostolica auctoritate, perpetuo dissolvendi, dismembrandi, revocandi, & annullandi, ac Parochiales Ecclesias supradictas restituendi, seu de novo erigendi, & instituendi, ipsorumque Beneficiorum fructus, redditus, & proventus prædictarum Ecclesiarum Rectoribus, illarumque reparationibus, nec non octo Presbyterorum secularium, qui in Ecclesia Parochiali Oppidi de Tonon, quod insigne est, divinis Officiis, & servitiis, Sacramentorumque administrationi insistant, & trium ad minus magis eruditiorum, & tam secularium, quam cujusvis Ordinis Regularium, arbitrio tuo eligent., Verbi Dei Prædicatorum in eisdem Ballagiis mantentionem sustentationi, & alimentis etiam perpetuo applicandi, & appropriandi, postquam milites, seu eorum magnum Magistrum pro tempore existentem ex prædictorum beneficiorum tunc, ut præfertur, unitorum fructibus, redditibus, & proventibus, generaliter, aut particulariter ab ipsarum Ecclesiarum Rectoribus, aut Monasteriorum Abbatibus, aut Prioratuum Prioribus, seu aliis quibuscumque nil unquam petere, aut prætere, seu litem desuper, & causam quomodolibet, & quovis prætextu, aut colore, movere ullatenus posse, decernendi, sed perpetuum illis desuper silentium imponendi, tibi que de illis ad effectum præmissum libere, & omnino disponendi in omnibus, & per omnia, perinde ac si eadem unio, annexio, & incorporatio eis, seu eorum militiæ facta non fuisset, & plena eorumdem beneficiorum dispositio ad te spectaret, hac vice dumtaxat,

Clemens Gebennensis Episcopo facultatem tribuit prædictam unionem supradictam;

Parochias de novo erigendi, five beneficiorum unionem, & Parochias eligendi.

xat, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur. Et nihilominus, ut in ipsi Parochialibus Ecclesiis, aliisque Beneficiis hujusmodi, ut necessarium est, idonei Rectores, & Pastores vigiles deputentur, qui ad gravem ipsarum de novo converterarum animarum curam exercendam strenue invigilent, tibi que de eisdem Parochialibus Ecclesiis, nec non etiam perpetuis Cappellaniis, seu Ecclesiis, aut Cappellis, & aliis Beneficiis hujusmodi, etiam si de jure patronatus quorumvis tam laicorum, & nobilium, quam quorumvis aliorum ex fundatione, seu dotatione existant, quomodocumque per hæresim, devolutionem, aut alias quomodocumque vacant, pro hac vice in favorem personæ, seu personarum tibi beneficiarum, habitium, & idonearum, disponendi, & de illis providendi, nec non eos, qui hæcenus de dictis Parochialibus Ecclesiis provisi fuerunt, quatenus ad curam animarum exercendam idonei non reperiantur, summarie, de plano, sine strepitu, & figura judicii eisdem Ecclesiis privandi, ipsorumque Parochiales Ecclesias aliis magis idoneis conferendi, nec non, attenta Sacerdotum penuria, cum Ecclesiæ Gebennensis Canonice ad animarum curam exercendam idoneis, ut simul cum eorum Canonicibus, & Præbendis quisque eorum unam ex Parochialibus Ecclesiis dictæ Dicecesis, dummodo utriusque commode intervenire valeant, ad eorum vitam, seu ad tempus tibi beneficium obtinere valeant, eadem auctoritate dispensandi. Præterea tibi, Rectoribus earundem, aut aliarum Parochialium Ecclesiarum tuæ Dicecesis congruam portionem super decimis, & primitiis, que in eorum Parochiis percipiuntur, ab Abbatibus, & Prioribus, etiam extra visitationem, omni oppositione, & appellatione remotis, assignandi, nec non alias aliarum Parochialium Ecclesiarum dictæ Dicecesis Rectores magis habiles, & idoneos, ad id tamen voluntarios, ad annum, seu aliud tempus tibi beneficium, non tamen ultra biennium, qui curam ipsarum animarum gerant, de eorum propriis Ecclesiis relicti, seu iis Vicariis ad curam exercendam idoneis, & approbatis, ita, quod Rectores ad aliam residentiam in dictis eorum Ecclesiis ad annum, seu alio tempore durante faciem, minime teneantur, amovendi, & ad dictas Ecclesias prædictorum Belliagiorum per prædictum tempus, attenta Sacerdotum ad hoc habitium, & sufficientium penuria in illis partibus vigente, transferendi, licentiam pariter concedimus, & indulgemus.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac regulis nostris de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac de exprimendo vero valore, & generalis, ac Lateranen., etiam novissime celebrati Concilii, uniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibent., ac quibuscumque aliis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 24. Martii 1599., Pontificatus nostri Anno VIII.

Dar. die 24. Martij 1599. An. VIII.

CXCVI.

Indictio universalis Jubilai pro Anno 1600. quo conceditur plenaria remissio Peccatorum, Visitantibus Basilicas SS. Petri, & Pauli Apostolorum, ac S. Joannis Lateranen. & Beatæ Mariæ Majoris de Urbe: Et aliæ Indulgentiæ durante d. Anno suspensæ declarantur.

Antiquum Jubilai Ritum restituit Bonifacius VIII. pro quolibet centesimo Anno in sua Constit. XV. Antiquorum. Tom. III. Par. II. fol. 94. Sed ad annum quinquagesimum redavit Clemens VI. in Extravag. 2. de Pœnit. & Remiss. & ad trigessimum Urbanus VI. & tandem ad 25. Paulus II. in sua Constit. IX. Ineffabilis. Tom. III. Par. III. fol. 128.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Universis Christi fidelibus presentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Annus Domini placabilis, annus remissionis, & veniæ, filii in Christo dilectissimi, jam Dei munere appropinquat, iam tempus acceptabile, & dies æterna salutis adveniunt, ad redimenda peccata, ad salvandas Animas. Annus Christiano populo in primis optabilis, & jucundus Sanctissimi Jubilai jam propeadest, qui a salutifero partu Beatæ Dei Genitricis, & semper Virginis Mariæ sexcentesimo supra millesimum numeratur, tanto majori fidelium gaudio, & frequentia in Alma hac Urbe, de more celebrandus, quanto expressius, atque efficacius suam primariam originem representat. Nam, quemadmodum veteri traditione, & majorum monumentis testatum est antiquissimo Romane Ecclesiæ Instituto, per decurrentes seculorum ætates, hoc est singulis centenis annis, a Christi Domini, & Salvatoris nostri Natali, amplissima peccatorum Indulgentiæ, & remissiones propostæ erant iis, qui sacra Beatorum Apostolorum limina pie, ac devote visitarent.

Annus centesimus Jubilai ex antiquo ritu indicitur.

§. 1. Quam sane vetustam institutionem Anni centesimi non vana Gentilium superstitione, sed religioso cultu, & Christianorum concursu Romæ celebrandi, sal. recor. Bonifac. Papa VIII. prædecessor noster, suo Apostolico Decreto, ad certitudinem præsentium, & memoriam futurorum confirmavit. Ac licet alii Summi Pontifices prædecessores item nostri, qui postea sunt consequnt, intro angustiores annorum limites, propter vitæ humanæ brevitate, Jubilai

Hanc institutionem Bonifacius VIII. confirmavit, & alii d. tempus contraxerunt.

bilai celebrandi spatium contraxerint: ipsa tamen centenarii celebratio, ob antiquae traditionis primordia, in primis insignis non immerito existimatur. Et revera divino consilio factum videtur, ut postremo cujusvis seculi Anno, quod longissimum, etiam humanae vitae spatium censetur, in ipsa Arce, & Domicilio Christianae Religionis, tanti beneficii memoria a cunctis fidelibus recolatur; quod scilicet ad omnes illuminandos sol justitiae Christus Deus nos, qui humano generi salutem attulit, ex utero Virginis expressus est, ex eo etiam, quod Christiani universi ad Petri Sedem, & ad fidei petram, tamquam filii ad patrem, & oves ad Pastorem summum simul confluent, tanto magis unius ovilis, & unius Pastoris unitas appareat, & unius fidei splendor latius elucescat, quae nullo saeculorum decursu, nulla temporum varietate immutata est, sed semper eadem a fidelibus populis incorrupta, atque inviolata professione retinetur; membra quoque suo visibili capiti tanto arctius charitatis glutino connexa mundus agnoscat: & denique idem ille spiritus unitatis, quo sola Ecclesia Catholica, ejusque corpus admirabiliter compactum, & coagmentatum est, tanto illustrius declaratur, dum veluti ab universitate Populi Christiani, in ipsa unitatis parente Romana Ecclesia, statis temporibus Annus unus, Sanctus jure optimo nominatus, summa religione, ritumque solemniter celebratur.

Clemens dicitur
Jubilaei celebra-
tionem in
die pro an-
no 1599.
& omnes ad
eum acqui-
sitionem hor-
taur.

§. 2. Hunc autem Annum vere Sanctum, Annum Domini acceptum, & placabilem, quo homines poenitentiam agerent, & ad Deum, & Patrem misericordiarum in corde perfecto converterentur, primus Mundo annunciat ipse vita, & salutis nostrae auctor Jesus Christus Filius Dei, quem Pater unxit Spiritu Sancto, & omni super eum gratiae plenitudine effusa, misit illum evangelizare pauperibus, & mansuetis mederi, & sanare contritos corde, praedicare captivis Indulgentiam, & remissionem, clavis aperiitionem, & caecis visum. Et nos etiam qui licet humiles, & indigni, vices tamen Christi Domini in Terris, ipso ita disponente, gerimus, & tenemus, ex hac sublimi Apostolicae vigilia specula, vobis universis Christianis fidelibus annunciamus, indicimus, evangelizamus hunc eundem Annum Jubilaei, vere poenitentiae, & spiritualis letitiae. Et quia charitas Christi, pro quo legatione fungimur ad omnes gentes, urget nos, & zelus salutis animarum comedit cor nostrum; hortamur, & obsecramus omnes per asperionem Sanguinis Jesu Christi, & per adventum ejus, & diem tremendi Judicii, ut sacro potissimum Jubilaei tempore convertatur unusquisque a via sua mala, & revertatur ad Dominum in corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta; quia clemens, & misericors est Deus noster, & multa misericordiae, & praesentis super malitia. Dum vero ex nostro pastoralis officii munere carissimos in Christo filios nostros, Imperatorem electum, Reges, & Principes Catholicos, & omnes Christianos toto Terrarum

Orbe, in remotissimis etiam Provinciis, & Regionibus commorantes, ad Jubilaei hujus sanctam, & jucundissimam in Domino celebritatem, summo cum gaudio vocamus atque invitamus; eodem plane tempore acerbillimi doloris sensu vehementissime commovemur, mente, atque animo recogitantes, quam multa nationes, & populi ipsos miserabiliter abscederint ab unitate, & communione Catholica, & Apostolica Ecclesiae: qui proximo superiori centenariio in ipsa una Catholica, & Apostolica Ecclesia Romana, nobiscum unanimes, & cum consensu in Domo Domini ambulantes, sanctum illius Jubilaei Annum, multa cum letitia, & spirituali exultatione celebraverunt; pro quorum aeterna animarum salute vitam nostram, ac sanguinem, si opus esset, libentissime effunderemus. At vos interea, filii obedientes, & Catholici, a Deo, & a nobis benedicti, venite, ascendite ad locum quem elegit Dominus, ad spiritualem Sion, & Hierusalem sanctam non litera, sed spiritu unde ab exordio nascentis Ecclesiae lex Domini, & lux Evangelicae veritatis in omnes gentes, & nationes derivata est. Haec est illa felix Civitas, cujus fides Apostolico ore laudata annunciat in universo Mundo; cum ipsi Beatissimi Apostolorum Principes Petrus, & Paulus, totam doctrinam cum Sanguine profunderunt, ut per sacram Beati Petri Sedem, caput Orbis Terrae effusa. Mater esset cunctorum creditum, & Magistra omnium Ecclesiarum. Hic fidei petra, hic fons Sacerdotalis unitatis, hic incorruptae veritatis doctrina, hic Claves Regni Coelorum, & summa ligandi, atque solvendi potestas; hic denique The-saurus ille Ecclesiae inexhaustus sacrarum Indulgentiarum, cujus custos, & dispensator est Romanus Pontifex, qui eas omni quidem tempore distribuit, prout salubriter in Domino intelligit expedire, sed Anno potissimum Sancti Jubilaei pia, & larga profundit manu; quando & Porta Sanctae in antiquissimis, & religiosissimis hujus Almae Urbis Basilicis, & Ecclesiis aperiuntur more solemnibus, & fideles a peccatorum labe expurgati intrant in conspectu Domini in exultatione, ut non jam ex veteris legis instituto, quae umbram tantum habebat futurorum bonorum, neque ex Hebraeorum consuetudine, quibus omnia contingebant in figura, aut servi humanae servitutis iugo constriculi liberi evadant, aut in carceribus vinculi dimittantur, aut gravi aere alieno oppressi liberentur, quin etiam ad paternorum bonorum possessionem redeant; Terrena enim haec sunt, fluxa, & caduca. Sed fructus Anni Sancti, & spiritualis nostri Jubilaei, illi sunt uberrimi, quod Anima Christi Sanguine redempta e iugo ferreo diabolice tyrannidis, atque ex tetro Carcere, & vinculis peccatorum, divina Sacramentorum efficacia, absolvuntur, & dimissis debitis, ac poenis in adoptionem filiorum Dei, & ad caelestis Regni hereditatem, & Paradisi possessionem admittuntur, & alia quamplurima Dei beneficia accipiunt. Nos igitur Sum-

Summorum Pontificum praedecessorum nostrorum vestigiis inherentes, & eorum, ac saluberrimum Institutum retinentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium assensu, Jubilaei celebrationem in Annum proximum millesimum sexcentessimum, a primis Vesperis Vigiliae Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi ejusdem Anni millesimi, sexcentissimi inchoandam, & per totum Annum ipsum finiendam, auctoritate Dei Omnipotentis, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, quanto maximo possumus animi nostri gaudio, ad ipsius Dei gloriam, & Catholicae Ecclesiae exaltationem indicimus, & promulgamus. Quo ipso Jubilaei Anno durante, omnibus utriusque sexus Christiani delibus vere poenitentibus, & confessis, qui Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum Basilicas, & S. Joannis Lateranen., ac Sanctae Mariae Majoris de Urbe Ecclesias, semel saltem in die per tringinta continuos, aut intermissos dies, si Romani, vel incolae Urbis fuerint, seu per quindecim dies, si fuerint Peregrini, aut alias externi, devote visitaverint, & pro ipsorum fidelium, ac totius Christiani Populi salute, pias ad Deum preces effuderint, plenissimam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, remissionem, ac veniam misericorditer in Domino concedimus, & impertimur.

Indulgentias
Basilicis visi-
tantibus pro-
ponit.

Eadem In-
dulgentias im-
pedis quo-
quo concedit.

§. 3. Et quoniam evenire potest, ut ex iis, qui hac de causa iter aggressi fuerint, vel ad Urbem se contulerint, aliqui in via, aut etiam in ipsa Urbe, morbo, vel alia legitima causa impediti, aut morte praeventi, praefinito dierum numero non completo, ac ne quidem fortasse inchoato, praemissa exequi, & dictas Basilicas, & Ecclesias obire nequeant; nos pia, promptaque illorum voluntati, quantum in Domino possumus, benigne favere cupientes, eosdem vere poenitentes, & confessos, praedictae Indulgentiae, & remissionis participes perinde fieri volumus, ac si dictas Urbis Basilicas, & Ecclesias diebus a nobis praescriptis re ipsa visitassent.

Praesens praes-
cipit, ut po-
pulus horren-
tur ad hujus-
modi Indul-
gentias conse-
quendas.

§. 4. Vos autem Venerabiles fratres nostri Patriarchae, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, in partem sollicitudinis nostrae vocati, Duces, & Pastores Populorum, lux Mundi, & sal Terrae, capite tubas argenteas, quarum usus est in Jubilaeo, id est adhibete praedicationem Verbi Dei, & annunciate populis hoc gaudium, ut sanctificetur, & Dei juvante gratia, parati sint ad ea caelestia dona capienda, quae bonorum omnium largitor Deus, Filius dilectionis suae, per ministerium humilitatis nostrae praeparavit; adducite fratres verbo, & exemplo parvulos ad hujus charissimae matris ubera, quae eos per Evangelium in Christo genuit, adducite filios ad patrem, oves ad Pastorem summum, membra ad caput, fideles ad fidei petram, in qua omnis edificatio Catholicae Ecclesiae constructa consurgit; adducite populum ad Sanctam Romanam Ecclesiam, & ad gloriosos Principes Terrae Petrum, & Paulum, qui Universum Mundum legem-

Domini docuerunt, & quorum fides, dignitas, & auctoritas, indigno etiam in haerede non deficit. Ad sacras igitur Indulgentias, earumque salutes fructus ipso Jubilaei Anno Romae percipiendos, vocate coetum, congregate Populum, sanctificat Ecclesiam, docete oves fidei vestrae creditas, quia advenae, & peregrini sumus in hac vita, & Civitatem hic permanentem non habemus, sed futuram inquirimus. Ideo quia breves dies sunt hujus nostrae autumnosae peregrinationis, & nescimus, qua hora paterfamilias, & Sponsus Christus venturus sit; idcirco vigilent, & Lampades ardent, & plenas oleo charitatis, & misericordiae gestent in manibus, & festinent ingredi in illam requiem. Nam si unquam alias, nunc potissimum irae, rixae, & contentiones, & inveterata odia dimittenda propter Christum; nunc maxime servos docet misereri conservorum suorum, ut Dominus clementissimus omnes debitum dimittat eis. Nunc praecipue omnes carnis impuritates ablucenda, ut templum Dei mundum sit, & unusquisque vas suum possideat in honore, & sanctificatione, & portet Deum in corpore suo. Postremo furta, rapinae, homicidia, & adulteria, & omnia peccata exterminanda, ut placetur ira Dei, & eos, qui Christiano nomine gloriantur, agnoscat vere Christianos, & imitatores Christi, & sectatores bonorum operum. Docete autem eos, quemadmodum ad salutes Indulgentias consequendas, in animo contrito, & in spiritu humilitatis, assiduis orationibus, & jejuniis, ceterisque pietatis operibus se ipsos praeparare, atque exercere debeant, & qui substantiam hujus Mundi habent, aperiant viscera sua, & fratrum suorum pauperum inopiam sublevent, praecipue vero erga Peregrinos Romam venientes, misericordes sint, & sanctam hospitalitatem Deo gratissimam, & quam vestustissimi illi Christiani, etiam inter persecutorum fluctus diligentissime coluerunt, ipsi quoque multa cum hilaritate spiritus renovent, atque observent. Admonete etiam eos, ut orent pro Regibus, & Principibus Christianis, ut quietam, & tranquillam vitam agamus, & pax, & concordia perpetuo conservetur. Postremo docete eos, cum sanctam peregrinationem susceperint, qua modestia, qua devotione, qua fraterae pacis observantia lucere eos oporteat, ut sint Christi bonus odor in omni loco. Praebete autem vos ipsos fratres Venerabiles, & omnem Clerum, exemplum in primis bonorum operum, & formam gregis, ut vestrae virtutis, & Religionis veluti sale ceteri condiantur, & omnem peccati putredinem abhorreant, & denique omnes unanimes in uno spiritu Christianae charitatis, atque in omni sanctitate, & justitia Deo serviamus.

Principes hor-
taur ut sub-
veniant pere-
grinans.

§. 5. Hortamur quoque, & rogamus in Domino charissimos in Christo filios nostros Imperatorem electum, ac Reges, & Principes omnes Catholicos, ut quo plura, & magis illustria beneficia ab eo, per quem Reges regnant, acceperunt, tanto ardentius, ut par est ad Dei gloriam procurandam, pio zelo

zelo excitentur; precipue vero fratrum no-
rorum Episcoporum, & Superiorum An-
tititum pastorem sedulitatem, & vigilan-
tiam adjuvent, & a suis Magistratibus, &
Ministris adjuvari mandent, ut improborum
licentia coerceatur, & bonorum studia,
eorum regia ope, & gratia foveantur; ma-
xime autem erga Peregrinos beneficentiam
& liberalitatem exercent, curentque, ut
tutis incedant itineribus, & nulla hominum
perditorum vexatione perturbentur, sed Ho-
spitalibus, Domibus, & publicis Hospitiis
amanter excepti, & comite, & rebus ad
vitam necessariis recreati, sine ulla concessio-
ne, & injuria institutum iter leti per-
gant, & cum gaudio in patriam revertantur.
His enim hostis Reges potissimum,
& Principes Deum sibi placibilem reddent,
ut diu in Terris felices vivant, & demum
in aeterna Tabernacula recipiantur ab illis
ipsis pauperibus, erga quos misericordiam
exercuerint, in quibus Christus pascitur, &
nutritur.

§. 6. Ut vero presentes literae, ad om-
niu in fidelem in quibuscumque locis existen-
tiam facilius perveniant, volumus, earum
exemplis etiam impressis, manu Notarii
publici subscriptis &c.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum li-
ceat hanc paginam nostrae indictionis, pro-
mulgationis, concessionis, impartitionis,
hortationis, rogationis, & voluntatis &c.
Datum Romae apud Sanctum Petrum,
Anno Incarnationis Dominicae, millesimo
quingentesimo nonagesimo nono, decimo-
quarto Kal. Junii, Pontif. nostri Ann. VIII.

Sequitur suspensio aliarum Indulgentiarum,
& absolventi facultatum durante
hoc Jubilaeo.

Cum Sancti Jubilaei celebrationem a Vi-
gilis Nativitatis D.N. Iesu Christi An-
ni proximi millesimi sexcentissimi inchoan-
dam, & usque ad finem ejusdem Anni du-
raturam, Universo Populo Christiano de
Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E.
Cardinalium assensu, indixerimus, ac om-
nibus utriusque sexus Christianis vere
penitentibus, & confessis, qui Beatissimo-
rum Petri, & Pauli Apostolorum Basilicas,
S. Joannis Lateranen., ac Beatae Mariae Ma-
joris de Urbe Ecclesias visitarent, plenissi-
mam omnium peccatorum suorum Indul-
gentiam, remissionem, & veniam conce-
serimus, prout in nostris nuper desuper
consecutis literis plenius continetur.

§. 1. Cupientes, ut Christianae nationes
ex omnibus Terrarum Orbis locis in Alma
Urbe nostra, in fidei, ac Religionis unitate
congregatae, eodem pietatis, ac devotio-
nis spiritu, Basilicas, & Ecclesias praedictas,
quo maximo fieri poterit concursu, durante
eodem Jubilaeo visitent, & frequentent, mul-
torum Romanorum Pontificum praedecesso-
rum nostrorum exemplo adducti, omnes,
& singulas Indulgentias etiam perpetuas, &
peccatorum remissiones, ac facultates, &
indulta absolventi, etiam in casibus Sedi
Apost. reservatis, etiam in literis die Coena

Domini legi solitis contentis, quibusvis Ec-
clesiis, Monasteriis, Hospitalibus, etiam
S. Jo: Hierosolymitan. Domibus, Militiis,
Ordinibus, etiam Mendicantium, Congre-
gationibus, Confraternitatibus, etiam lai-
corum, Universitatibus, & Pii Locis, illo-
rumque Ordinibus, Capitulis, Conventibus,
Magistris, Superioribus, & tam secularibus,
quam quorumvis etiam Mendicantium Ord-
inum Regularibus personis, coronisq; gra-
nis, imaginibus, & numismatibus ex metal-
lo, seu quacumque alia materia consecris,
tam singulariter, quam universaliter per
quoscumque Romanos Pontifices praedecesso-
res nostros, ac etiam Nos, etiam ad in-
stantiam Imperatoris, Regum, Ducum, &
aliorum Principum, aut ipsi etiam Impera-
tori, Regibus, Ducibus, & Principibus, vel
aliis quacumque alia mundana, vel Eccle-
siastica dignitate, etiam speciali nota digna
fulgentibus, etiam ad instar Jubilaei, aut
alias quomodocumque, & ex quibusvis causis,
& occasionibus, sub quibuscumque tenori-
bus, & formis, ac cum quibusvis clausulis,
& decretis, etiam Motu proprio, & ex cer-
ta scientia, ac alias quomodolibet concessis;
quorum omnium tenores, formas, derogationes,
& decreta, praesentibus pro ex-
pressis haberi volumus, Apostolica auctori-
tate, de eorumdem fratrum consilio, & as-
sensu, ac Apostolicae potestatis plenitudine
suspendimus, & suspensas esse declaramus,
eisque, & ea eodem Anno durante nulli
prodesse, aut suffragari debere: irritum quo-
que, & inane decernimus, si secus super his
a quoquam quavis auctoritate scienter, vel
ignoranter contigerit attentari. Quo circa
per praesentes auctoritate Apostolica precipi-
mus, & mandamus, ne interim alia, quam
indicta a nobis praedicti Jubilaei Indulgentiae,
sive publice, sive privatim, quovis praetextu
ubivis locorum, & gentium, sub excom-
municationis eo ipso incurrendae, aliisque
arbitrio Ordinariorum infligendis poenis,
publicentur, vel nuncientur, aut in usum
demandentur.

§. 2. Non obstant praemissis, ac Consti-
tutionibus, & Ordinationibus Apostolicis,
nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Con-
ventuum, Ordinum, Congregationum, Ho-
spitalium, Confraternitatum, Universita-
tum, Collegiorum, & Locorum, aliorum-
que praedictorum, etiam Iuramento, confir-
matione Apostolica, vel quavis firmitate
alia roboratis Statutis, & consuetudinibus,
privilegiis quoque, exemptionibus, & In-
dultis Apostolicis, illis eorumque Superio-
ribus, & personis, ac aliis quibuscumque,
per eosdem Romanos Pontifices praedecesso-
res nostros, ac Nos, & dictam Sedem, ejus-
que Legatos, sub quibuscumque tenoribus,
& formis, ac cum quibusvis clausulis, & de-
cretis, & ex quibusvis causis concessis, con-
firmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam
si in illis caveatur expresse, quod sub simi-
libus, vel dissimilibus suspensionibus nequa-
quam comprehendantur, nisi de illis specia-
lis, & individua mentio fiat, illis alias in
suo robore permanuris, ad effectum praemi-

Clausula de-
rogatoria.

missum, hac vice dumtaxat specialiter, &
expresse derogamus, ceterisque contrariis
quibuscumque.

§. 3. Et quia difficile nimis esset, praesentibus
quocumque, ubi illis opus fuerit, perferri,
volumus earum exemplis etiam im-
pressis, Notarii publici manu, & sigillo per-
sonae in dignitate Ecclesiastica constituta
obsignatis &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno
Incarnationis Dominicae 1599., duodecimo
Kal. Junii Pontificatus Nostri Anno VIII.

CXC VII.

Monasteria Monialium sub cura Fratrum
Carmelitarum, & Congregationis Man-
tuanae in Italia existentia, abdicantur a
cura ad Fratrum, & subjiciuntur locorum
Ordinaris, ita ut si contingat aliqua eorum
extingui, bona extintorum ad Congrega-
tionem praedictam libere revertantur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Sanctimonialium, quae relictis Mund-
illicebis, Christo Domino Caeli Spon-
so se dedicantur, felici, & prospero gub-
ernio, sub quo tamquam prudentes Virgines
accensis lampadibus ad Sponsum praedictum
festinent, ac sub Regulari Observantia ubero-
ris pietatis fructus afferant, quantum cum
Domino possumus, prospicere cupientes,
quocumque ad haec opportuna fore conspi-
cimus, ea libenter statuimus, & ordinamus.

§. 1. Motu igitur proprio, non ad ali-
cujus Nobis super hoc oblat. petitionis in-
stantiam, sed ex certa scientia, ac matura
deliberatione Nostri, accedente etiam con-
sensu dilecti filii Prioris Generalis universi
Ordinis Fratrum Carmelitarum, omnia, &
singula Monasteria Monialium Ordinis Car-
melitarum, & seu alias sub cura, & gub-
ernio Fratrum dicti Ordinis, etiam Congre-
gationis Mantuanae ubicumque locorum in
universa Italia existentia, ab omni cura,
gubernio, visitatione, & superioritate tam
praedicti Prioris Generalis, quam aliorum
quorumcumque ejusdem Ordinis, seu etiam
Congregationis Mantuanae Superiorum, &
Fratrum, auctoritate Apostolica, tenore
praesentium, perpetuo eximimus, tollimus,
& liberamus, ac ipsorum omnium, & sin-
gularum Monasteriorum, & in eis pro tem-
pore existentium personarum curam, re-
formationem, punitionem, & correctionem
tam in capitibus, quam in membris, Ord-
nariis locorum auctoritate, & tenore praedi-
ctis, perpetuo committimus, & speciali-
ter delegamus; Itaut quilibet locorum Ord-
inariis in singulis ex praedictis Monasteriis
in ejus respective Civitate, vel Dioecesi ex-
istentibus, omnimodam Jurisdictionem exer-
cere, ac illa regere, & gubernare, dicta au-
thoritate possit, & valeat.

§. 2. Mandantes propterea in virtute
sanctae obedientiae, ac sub indignationis no-
strae, aliisque arbitrio eorumdem Ordinario-
rum infligendis poenis praedicto Priori Ge-

Prohibito
Fratribus Car-
melitis, quo-
niam se in...

nerali, ac Vicario etiam Generali praedictae
Congregationis Mantuanae, aliisque Ordinis,
& Congregationis praedictorum Superio-
ribus, & Fratribus, ne de caetero se in cura,
& gubernio Monasteriorum praedictorum,
quavis auctoritate, occasione, vel praetextu
intromittere, ingerere, aut immiscere au-
deant, vel praesumant: Abbatibus vero, seu
Prioribus, & Conventibus, & Religiosis singu-
lorum Monasteriorum hujusmodi, ut deinceps
in perpetuum praedictis locorum Ordina-
riis subint, ac prompte pareant, & obediant.

§. 3. Non obstantibus Apostolicis, ac in
Universalibus, Provincialibusque, & Syno-
dalis Conciliis editis generalibus, vel
specialibus Constitutionibus, & ordinatio-
nibus, ac Monasteriorum, Ordinis, Con-
gregationis praedictorum etiam Iuramento,
confirmatione Apostolica, vel quavis firmi-
tate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus,
privilegiis quoque Indultis, & literis
Apostolicis illis, eorumque Superioribus, &
personis in contrarium praemissorum quo-
modolibet concessis, confirmatis, & appro-
batis. Quibus omnibus, & singulis, eorum
tenores, praesentibus pro expressis, & ad
verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat
specialiter, & expresse derogamus, ceterisque
contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, ut si contingat
aliqua ex praedictis Monasteriis Monialium
extingui, aut supprimi, illorum pro tem-
pore extintorum, & suprestorum bona, ad
Ordinem, seu Congregationem praedictam,
sub cuius gubernio erant, libere revertantur.

Datum Romae apud S. Petrum sub An-
nulo Piscatoris die 28. Maii 1599. Pont. No-
stri Anno octavo.

CXC VIII.

Institutio Rotae in Civitate Ferrariae Status
Ecclesiastici ad decidendas causas illius
Civitatis, & Territorii, cum Indultorum
concessione.

Ferrariam, ubi Bonif. IX. Universitatem Stu-
dii instituerat sua Const. W. in suprema.
T. III. P. II. fol. 383. Clem. VIII. R. C. A. ad-
dixit Constit. CLXII. CLXIII. CLXVI.
CLXXI. & seq. Novam autem regimini
formam in eam induxit Const. CLXXIII.
Quoniam fol. 205. Magistratumq; & Con-
siliium Centum Virorum in ea instituit Con-
stit. CLXXXIII. Inter fol. 218. Eique con-
cessit ut suum Oratorem apud Pontificem
retinere possit. CXCVIII.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

In supremo Justitiae throno divina dispo-
nente Clementia constituti, illud in pri-
mis curare tenemur, ut nimirum nostris fu-
turis etiam temporibus, justitia omnibus
aqua lance ministraretur, & ad id, ut decet,
exequendum justis, ac rectissimi Judices, cum
opportunitate facultatibus deputentur, per quos
non solum unicuique jus suum tribuatur, sed
etiam incommodis, ac impensis litigantium

dd. Monas-
teris ingentur.

Derogatio
contrariorum

Si contingat
Monasteria
extingui, eo-
rum bona ad
Ordinem Car-
melitarum re-
vertantur.

Dat. die 28.
Maii 1599.
An. VIII.

Procurator

in quantum fieri potest, parcatur. His igitur rationibus adductis, ac populorum Civitatis nostre Ferrariensis, ac aliarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum Ducatus, & Domini nostrorum Ferrariensis, resto gubernatio, & felici regimini prospicere, ac singulorum in lemmis, & commodis opportune consulere cupientes, preter alia a Nobis in eisdem Civitate, & Ducatu ordinata, unum Tribunal Judicum, Rotam nuncupandam, in dicta Civitate Ferrariensi, institueri decrevimus, in quo causas civiles, ut inferius disponatur, cognoscant, & prout iuris fuerit, terminari debeant.

Auditorum numerus preteritibus, & electio Civitatis Consilio datur, iudicibusque eorum explicatur.

§. 1. Motu igitur proprio, & ex certa scientia ac mera deliberatione nostris, de qua Apostolice potestatis plenitudine in Civitate predicta Ferrariensi, unum Tribunal Audientie causarum, Rotam nuncupandam, perpetuis futuris temporibus duraturam, quod constare debeat quinque Iudicibus, Auditoribus nuncupandis, a Consilio Civitatis predictae Ferrariensis, singulo quinquennio eligendis, qui omnes, & singulas Ferrariensis, & Comacenis Civitatum, & quorundamque Terrarum, Castrorum, & Locorum Ducatus nostri Ferrariensis, causas, lites, & controversias Civiles, meras, & mixtas quomodolibet actitandas inter Cives, incolas, districtuales habitatores, ac Collegia, Agricolas quoque, & alios quoscumque sub Legatione Ferrariensi, subditos cognoscere, decidere, ac sine debito terminari, ac iudicare possint, & debeant, auctoritate Apostolica, tenore presentium, perpetuo erigimus, & instituimus.

Auditorum qualitates quales esse debent.

§. 2. Quoniam vero omnia eo magis stabilia redduntur, quo solidiorem, ac certiore statum, per quem feliciter regi, & gubernari valeant, assumunt; Idcirco hoc ipsum Rota Tribunal inscriptis Constitutionibus, & ordinationibus perpetuo firmiter observandis suscipiendum duximus. Ea propter statuimus, mandamus, & ordinamus, ut predicti quinque Rota Auditores debeant esse Iuris Utriusque Doctores, non ex Civitate Ferrariensi, aut aliquo ex locis predicti Ducatus, ex aliis tamen ditionis Ecclesiasticae nobis, & Apostolicae Sedi immediate subiecte locis oriundi, summae integritatis, prudentiae, doctrinae, & experientiae, non minores natu annis triginta, qui saltem per quinquennium spatium in publica aliqua insigni Academia legerint, aut in celebri aliquo loco iudicando, vel advocando foro operam dederint, neque in his muneribus obeundis inter postremos habitii fuerint, sed praclare, ac laudabiliter se gesserint.

Juramentum ab eis praestandum.

§. 3. Hos omnes a Consilio Civitatis Ferrariensis, singulo quinquennio, excepta hac prima vice, eligi volumus; & postquam electi fuerint in principio, seu ante ingressum eorum Officii, in manibus pro tempore existentis nostri, & Apostolicae Sedis in Civitate, & Ducatu Ferrariensi, de Latere Legato, seu ejus Vicelegati, aut Gubernatoris, assistentibus Iudice sapientum, & ipsis sapientibus Communitatis Ferrariensis, iure-

jurando promittant, se ad unquam observaturos non modo has Rote Constitutiones, verum etiam omnes, & quascumque Civitatis Ferrariensis provisiones, ordinationes, & Statuta, usu nunc recepta, nec non iustitiam, qua decet sanctitate, & integritate administraturos, sub poenis arbitrio Superiorum, infligendis in syndicatu, cui eos omnino finito eorum officio subijci volumus, & in quo non nisi de dolo, fraude, & barattaria, juxta stylum totius Italiae, & legis dispositionem illos teneri, & de his non nisi singulos inquiri, cum non sit praesumendum universam Rotam dolum, fraudem, & barattariam commissuram, mandamus, & declaramus.

Confirmatio in officio, quibus Auditoribus, & quando fieri possit.

§. 4. Finito autem officio eorum, & uniuscujusque eorum, nolumus eos, vel quemquam eorum posse iterum pro alio quinquennio eligi, vel confirmari, nisi tres partes ex quatuor suffragiorum in Consilio pro nova electione, seu confirmatione obtinerent; concedimus vero, ut post quinquennium a die eorum officii finiti elapsam, iure, & recte denno eligi possint.

Tempus officii quinquennium terminatur.

§. 5. Et quoniam, ut praemisum est, Auditores de quinquennio in quinquennium eligendi sunt, atque perpetuis futuris temporibus observandum, rationique consentaneum visum est, ut unus ex his qui praecedente quinquennio in Rota fuit, in eadem ad hoc, ut novi ingredienti facilius, & citius instruantur, quinquennio subsequenti remaneat; propterea statuimus, electionem hoc ordine, & modo sciendam: hac enim, prima vice Auditores quinque eligentur, quorum officio sancto, unus eorum a Consilio seligendus per biennium in nova Rota perseverabit, & aliis autem vicibus quinque Auditorum quidem fiat electio, & unus eorum, nempe ultimo electus, non statim in principio quinquennii Rotam ingrediatur, sed biennio elapso, & hic ille erit postea, qui in Rota succedentis quinquennii per curriculum biennii pro novis Auditoribus instruendis commoraturus erit, & ita perpetuis futuris temporibus observari mandamus.

Electio post primam quinquennium ad Civitatem Ferrariensem spectat.

§. 6. Electionem autem dictorum Auditorum a predicto Consilio Civitatis Ferrariensis, ut praefertur, faciendam, incipere volumus post praesens quinquennium, in quo Auditores per dilectum filium nostrum Petrum S. Nicolai in Carcere Diaconum, Cardinalem Aldobrandinum nuncupatum nostrum secundum carnem ex Fratre germano nepotem, ac in Civitate, & Ducatu predictis nostrum, & Apostolicae Sedis de Latere Legatum jam electos continuare, eorumque quinquennium a die datae presentium inchoare, & ut sequitur finire.

Praetoris officium anno conclusitur.

§. 7. Praetorem quoque dictae Rote iam electum per annum, ab eadem die datae presentium incipien. Praetore officium iuxta formam inferius describendam exercere debere statuimus.

Stipendium Praetoris, & Auditorum.

§. 8. Sed quia Bovi trituranti non est os alligandum, & laborum cuique praemium, condignum est proponendum, ut ad illos subeun-

subeundos alacrior reddatur; Nos propterea cuilibet ex praefatis Iudicibus Rote Ferrariensis, praeter Praetorem, in singulos menses triginta quinque scutorum auri in auro; Praetori vero quinquaginta quinque similibus scutorum mensuram provisionem ex redditibus, & proventus Camerae nostrae Apostolicae, per Depositarium ejusdem Camerae in Civitate nostra Ferrariensi, cum mandato Legati, seu Vicelegati, aut Gubernatoris ejusdem Civitatis pro tempore existentis, persolvendam constituimus, & assignamus.

Dominus Auditoribus gratis a Communitate assignanda.

§. 9. Ac praeterea volumus, & ordinamus, ut Communitas Civitatis Ferrariensis, locum Auditorii, in quo Rota fieri debeat, & domus in quibus praefati Auditores commode, & juxta gradus decentiam honorifice habitare valeant, gratis assignare teneantur.

Cursores ab eis eligentur.

§. 10. Utque Cursores eligant, qui in Auditorio praedicto tempore Rote assistere, & illud ab omnibus immunditiis expurgare debeant.

Sportulae, & emolumenta Auditoribus praestentur.

§. 11. Iisdem praeterea Praetori, & Auditoribus, ut sportulas, & emolumenta quaecumque secundum Statuta Ferrariensis, & munita juxta Constitutiones, & consuetudines Rote Bononiensis, recipere possint, permittimus, & gratiose concedimus, Constitutione Aldobrandina non obstante.

Consilia, quando causis praestare possint.

§. 12. Praeterea, quo diligentius d. Auditores causis expediendis, id quod summo pere nobis cordi est, operam navent, districte eisdem inhibemus sub poenis arbitrio Legati, Vicelegati, aut Gubernatoris imponendis, ne in causis coram aliis Iudicibus, in Civitate Ferrariensi, ac ejus Districtu, vel alibi in Legatione vententibus, ullo modo consilium dare, aut aliorum consiliis se subscribere audeant; concedimus autem, ut id in causis, quae extra Legationem tractantur, aliquando facere valeant.

Aliquo Auditore iuxta de causis, absente quid faciendum sit.

§. 13. Inhibemus praeterea sub eisdem poenis, ne a Civitate, & Auditorio diebus non feriatis absque licentia Consilii abesse possint: nisi forte eos, vel aliquem eorum ratione causarum, & officii abesse oporteret, vel aliquo iusto impedimento detineretur, quo minus ad Auditorium accedere, & causarum expeditioni vacare possit, & hoc casu volumus, ut non obstante impedimento, vel absentia, si causa ad totam Rotam pertineat, alii in ea procedant, & si Ponens ille esset absens, alius ejus loco subrogetur forte extrahendus, & si Ponens revertatur, vel cesset impedimentum causa nondum decisa, is causam suam denuo assumat in terminis, in quibus eam reperiet, & expediat; quod si impedimentum, vel absentia in persona Praetoris contingeret, loco ejus substituat Auditor senior.

Praetor qui de Auditoribus esse debeat.

§. 14. Nunc ad Auditorum Jurisdictionem propius accedentes, principe loco constitutum, ut unus eorum sit quolibet anno Praetor Civitatis Ferrariensis, senior nempe, hoc est, qui primo Auditor electus fuit; qui Praetorem uno anno obeat, ac eo Praeturae functo, alii deinceps secundum ordinem.

Bulla Rom. Tom. V. Par. II.

quo electi fuerunt Auditores, in Praetura succedant, & ultimus, qui secundum ea, quae superius constituta sunt, anno tertio dumtaxat Rotam ingrediens in nova per biennium remanere debet, primo anno in ingressu novae Rote Praeturam adipiscatur; & sic de cetero semper observetur, excepta hac prima vice; quae, ita exigente necessitate, disponimus, ut finito quinquennio, in Rota nova is perseveret, quem Consilium generale elegerit, & hic denno in ingressu novae Rote Praeturam anno primo obtineat.

Quis ipse causas cognoscere possit.

§. 15. Decernimus autem, causas omnes primarum appellationum totius Legationis Ferrariensis ad Praetorem solum spectare; qui de illis cognoscere, easque sine debito solus terminare debeat, & sportulas, ac emolumenta solus quoque percipiat, nec eas, cave cum aliis Auditoribus partiri teneatur. Volumusque, ut appellationes omnes, & quaecumque a sententiis quorumcumque iudicum, in quibuscumque causis Civilibus, nec non & reductiones ad arbitrium boni viri, quae ab arbitris, vel arbitratoribus tam voluntariis, quam necessariis interponerentur, in casibus tamen permissis, ad dictum Praetorem, & ejus officium devolvantur: nec non possit cognoscere quascumque alias causas in Civitate, & Legatione Ferrariensis, prout Praetor Rota Bononiensis, potest in Civitate & Legatione Bononiensis.

Sententiae coram quo interponendae sunt.

§. 16. Statuentes interim, ut veteri abusu appellandi coram bonis viris cessante, appellationes omnes coram iudice a cuius sententia appellatur, omnino interponantur; & aliter interpositae non valeant, nec teneant, nisi vere copia iudicis haberi non potuisset.

Appellationes causae quomodo tractanda.

§. 17. Decernentes pro celeriori causarum expeditione, ut ab incidentibus, & emergentibus, super quibus Praetorem interloqui contigerit, in casibus, in quibus permixta est appellatio ab Interlocutoris ex forma juris Statutorum, vel provisionum Ferrariensis, ad Rotam appelletur, quae sine voto Praetoris ipsam appellationem terminare debeat, sicuti perpetuo, & invariabiliter sancimus, ut in quibuscumque causis ad Rotam deferendis, in quibus primo loco aliquis ex Auditoribus iudicaverit, is nihilominus in ea causa votum habeat.

Causae coram Praetore captae, a quo terminandae.

§. 18. Demumque jubemus, ut causae coram uno Praetore cepte finito officio, coram eodem quoque, & ab eodem terminentur, dummodo processus, & scripturae, antequam Praeturae munus deponat, a partibus praesentatae fuerint, juxta formam Statutorum, & provisionum Ferrariensis. Declarantes id quinquennio durante locum obtinere, & causas coram ultimo Praetore ceptas, non coram eodem, & ab eodem, sed coram Praetore nova Rote, & ab ipso finendas esse.

Quae causae dicuntur Rotales, & ad Rotam spectantes.

§. 19. Ad Rotam autem spectare disponimus, causas omnes Viduarum, Pupillarum, ac omnium miserabilium personarum, secundum tamen dispositionem l. Unica Cod. quoad Imper. inter pupil. & non aliter; nec non dotium, & alimentorum, ac praeterea

Quae causae dicuntur Rotales, & ad Rotam spectantes.

omnes causas, cumulative tamen quoad Locum tenentem Generalem causarum Civili-um Legati, aut Gubernatoris, quo ex forma Statutorum, ordinum, ac provisionum Ferrariae cognosci debent, ac terminari appellatione remota, exceptis iis, quae ratione personae agentis, vel conventae, vel ratione causa ex forma eorumdem Statutorum, ordinum, ac provisionum, vel privilegiis alicujus forum habeant particulare, & coram Iudice aliquo particulari tractari, & definiti debent. Insuper concedimus, & indulgemus eidem Rota cognitionem secundarum appellationum, nedom a sententiis Praetoris, verum etiam quorumcumque Iudicum totius Legationis, & Ducatus Ferrariae; & volumus, ut ipsae secundae appellationes, etiam totius Legationis omnino ad Rotam devolvantur, dummodo quo ad eas extra Civitatem valor causa excedat aureos centum a libris quatuor. Nec non possint d. Auditores cognoscere quascumque alias causas in dicta Civitate, & Legatione Ferrariae, prout possunt Auditores Bononien. in Civitate, & Territorio Bononien. Declarantes causas omnes praedictas, etiam cum Voto Praetoris decidendas esse, exceptis appellationum causis, quae ab ejus sententiis interponuntur, ut praemissum est.

§. 20. In praedictis vero omnibus tam Praetorem, quam Rotam in procedendo summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Iudicii, sola facti veritate inspecta, procedere possent in decidendo vero provisiones, Constitutiones, & statuta Ferrariae ab iisdem observari debere praecipimus; exceptis causis locorum, ac Civitatum Legationis, in quibus statuta, & provisiones eorum, earumque particularia ad decisoria pertinentia, si quae, vel quas haberent, servari mandamus.

§. 21. Et quoniam, ut saepenumero dictum est, properamus ad causarum finem, & litium amputationem jubemus, ut Statuti Ferrariae ordine praetermissis tam Praetori, quam Rota, in causis coram eis vententibus Curatores, & Tutores decernendi potestatem habeant, haereditatibusque jacentibus, & vacua, absentibus, minoribus, & Pupillis, & aliis quibuscumque, qui Curatore, seu Tutore indigerent, ita tamen, ut Tutoris, seu Curatoris electio, praesentibus per binas Cedulae cum debito unius diei intervallo officeretur, & absentibus, ac haereditatibus jacentibus, & vacantibus super Podiolo Palatii Communis Ferrariae alta voce, & sono cornu praemisso, & Cedulae postea affigantur valvis ejusdem Palatii; Et si ii, quibus Tutor, vel Curator decretus fuerit, comparuerint, & curatorem alium, vel Tutorem petierint, vel Tutorem, seu Curatorem sibi legitime constitutum nominaverint, teneatur Praetor, vel Rota alium dare, vel mandare, ut cum Tutore, vel Curatore nominato iudicium peragatur.

§. 22. Et cum aliquando usu veniat, ut ob negligentiam litigantium instantia appellationis pereat, fiatque ipsa appellatio deserta magna saepe cum negligentis iactura, qui plectumque in meritis jus fovet opti-

mum: Nos aequitatem praee oculis habentes, decernimus, ut lege, Statuto, vel Constitutione aliqua non obstante, facta prius executione sententiae, qua fuerat appellatum, & relictis parti expensis usque ad quadrantes, is, cuius appellatio deserta fuit, super meritis audiat per viam restitutionis in integrum committenda a Legato, sive a Prolegato pro tempore. Declarantes id semel observandum; Nam iterum deserta appellatione, sententiam in iudicium omnino transire, & plenum sortiri effectum mandamus, ne causa in infinitum protrahatur. Et cum accedere possit, ut sententia prima retractetur: ideo volumus, ut pars, in cuius gratiam fiet executio praedicta, idonee cavere teneatur restituendis omnibus, quae de jure eam restituere oportebit, in causa succumbentiae, & retractionis.

§. 23. Postremo a sententiis omnibus, & quibuscumque, quas Rota, vel hujus nostrae Constitutionis tenore, ac virtute, vel alias ex nostra, aut Legatorum, Vicelegatorum, aut Gubernatorum delegatione tulerit, volumus, ut nullo modo possit appellari, de nullitate quantumvis notoria dici, vel opponi supplicari, nec recursum peti, vel concedi, aut etiam ad Sedem Apostolicam recursu efflagitari etiam ex capite minoris aetatis, aut officium Iudicis implorari, vel quoquo modo illis contrariari possit, sed prout late extiterint, omnimode executioni demandari debeant; & casu quo propter aliquam gravissimam causam, remedium aliquod adversus praedictas sententias concedendum sit, sancimus nullum aliud concedi posse praeter solam revisionem ad eandem Rotam coram eisdem Auditoribus, quibus, ut universis neminem adiunctum, sed ipsis uti singulis, cum opus fuerit, de eadem Rota tantum adjunctum dari volumus, quoniam id unum nostrae Civitati Ferrariae, ac ejus districtui, ac Legationi indulgemus, ut causa illius ne ullo unquam tempore, sub quovis praetextu, aut quasi colore, vel causa quantumvis gravi extrahi possint a Civitate ipsa, etiam ad Curiam Romanam, sed in ea atque in ipsis Rota, quam in ejus gratiam, & in signum nostrae erga illam dilectionis exerimus, decidi, & sine debito terminari, Camerali obligatione, & aliis quantumvis urgentioribus quibuscumque non obstant. Concedentes ipsi Praetori, & Auditoribus facultatem reassumendi causas omnes praedictas, etiam a quibuscumque Iudicibus, & Tribunalibus, quoties opus fuerit, illaque etiam in statu, & terminis, in quibus reperientur, proseguendi, ac sub poenis arbitrariis, in Legatione, & extra inhibendi, ac praedictas poenas exequendi.

§. 24. Nunc cum Auditoribus Jurisdictionem concesserimus, non abs re est, ut certam quoque formam, qua citius, & accommodatius lites expediri valeant, eidem praescribamus. In primis itaque volumus, ut Praetoris, quem supremum Rota, ac Civitatis Magistratum constituimus, partes sint, causas omnes Rotaes sorte dividendi inter Auditores.

Quos

Appellatio a sententiis Rota non datur, sed sola revisio in eadem Rota.

Causae Status Ferrariae non tractabuntur.

Causae a Praetore sorte dividendae.

Facultate Rotae in procedendo.

Curatoribusque, & Tutoribus dandis.

Restitutio adversus peremptam instantiam, quando & quomodo concedenda.

Voto tamen totius Rota terminandae.

Sportulae a Notario dividende.

Ponens non vocat in causas, nisi si iuris vota sunt aequalia.

Rota quando, & quoties fieri, & informari debeat.

Propositio causa quomodo faciendae.

§. 25. Quos Auditores, & Praetorem singulos Iudices causarum suarum ordinarios deputamus; ita tamen, ut absque voto Collegarum, nec ad terminationem causarum, nec articulorum quidem relevantium devenire queant.

§. 26. Sportularum vero, ac emolumentorum per Notarium fiat divisio, & idem Notarius lata sententia singulis Iudicibus, seu Auditoribus suam det portionem, Praetore tamen nullam portionem in sportulis, ac emolumentis secundarum appellationum sibi vendicante.

§. 27. At quia Iudex causa, quem Ponentem vocari volumus, satis elaborabit in studendis processibus, cum velimus ab eo statim, merita causa digesta Coauditoribus proponi, & ideo questionem resolutioni commode vacare non poterit, statuimus, Ponentem ipsum nullum habere Votum in sua causa, sed juxta majoris partis Coauditorum Votum, quemcumque articulum, & ipsam causam definire teneri; nisi tamen Auditores effectus discordes, & vota forent aequalia, quo casu disponimus, ut tunc votum habeat, cum uni parti adherere teneatur.

§. 28. Volumus autem, d. Rotam fieri bis in hebdomada, videlicet die Lunae, ac Veneris summo mane, ac si dies Lunae fuerit feriata, mandamus eam fieri Mercurii, ac Veneris proxima; si autem dies Veneris feriata fuerit, & dies Lunae ejusdem hebdomadae fuerit iudiciali, tunc fiet ipsis diebus Lunae, & Mercurii; & in summa bis in hebdomada diebus non feriatis fieri decernimus, ita tamen, ut pro unaquaque Rota, uno die partes cum Advocatis, & Procuratoribus informant singulos Auditores Domi, relictis etiam informationibus in scriptis, & Ponenti duplicatis, ut parti petenti copiam dare possit; & uniusquisque in sero ejusdem diei ad omnes Coauditores transmittat sua dubia, quae proponere decrevit in proxima futura Rota; sequenti vero die causas studeant, & Memorialia partium super responsione informationibus die praecedenti datis accipiant, tertia vero die eas, quoad fieri poterit, decident. Numerum autem causarum, & articulorum emergentium, proponendorum, & proponendarum in qualibet Rota arbitrio ipsorum Auditorum relinquimus, & relaxamus.

§. 29. Ut autem dubiorum inanium, otiosa evitetur disputatio facimus, ut causa in Rotam introducta, actor porrigat Ponenti suum Memoriale super dubio disputando, quod juxta naturam, & exigentiam celerioris expeditionis causae formabit, partem adversam coram eo Iudice citabit ad concordandum de dubio, & ipsa parte comparente, & illud acceptante, ipsi dubio subscribet, copiamque utrique parti concedat, ut super eo informare valeat; quod si alia pars non comparuerit, Iudex duplicatam dubii copiam instanti subscribet, ut unam penes se retinere, aliam suo Adversario per nuncium notificare, & transmittere possit. Et, si in acceptatione dubii partes discordes Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

faciat, ipse Ponens, eas ut sibi iustum videbitur, concordare studebit; & altera parte petente, quatenus sic res posset, super dubio dando adhibebitur Votum totius Rota.

§. 30. Termini citationum pro perficiendo processu, coram eisdem Auditoribus, finita statim Rota, per Notarios actuarios, & Procuratores servabuntur; quos Auditores pro servato habere posse infra decennium proximum etiam Domi declarandos decernimus.

§. 31. Ac ut facilius depositiones Testium inspiciantur, & ne Auditores magis quam expediat, fatigentur, mandamus, quoties ab utraque parte, vel altera earum examinati fuerint, & Ponenti visum fuerit, eorum dicta in Summarium redigantur; & quoniam a nemine accuratius perpenduntur, quam a partibus interesse habentibus, fiet ab Actore Summarium, illudque Ponenti exhibebit, & pars adversa coram eo citabitur ad concordandum de Summario, alias videndum pronunciarum fieri debere Summarium per instantem porrecto, ac illud per dictum Ponentem subscribi, & adversario comparente, si approbabit Summarium, erit concordatum, sin minus, addet, vel minuet in folio separato, prout viderit convenire, & ipse Ponens differentias dirimat, ipsiusque Summarium copiam singulis Auditoribus a Ponente subscriptam partes exhibebunt.

§. 32. Citationes autem productae ad concordandum de dubio, & ad concordandum de Summario, nolumus quod in actis redigantur, nec aliae citationes, quae non sint necessariae ad validitatem Iudicii, sed necessariae duntaxat.

§. 33. Demumque post causarum expeditionem, teneatur Rota parti petenti in causis excedens summam scutorum ducentorum, tradere decisionem. In causis videlicet executivis infra decem dies continuos; in ceteris vero quibuscumque infra tringenta dies continuos a die prolationis sententiarum in dictis causis immediate decurrentibus.

§. 34. Et quoniam Rota Tribunal tamquam supremum in iudicando, in Civitate, & tota Legatione, meretur aliquam prerogativam; ideo sancimus, ut Praetor Rota in omnibus actionibus, tam publicis, quam privatis praecedere debeat ceteros Iudices, tam Civitatis, quam totius Legationis, etiam Locatenentes generales causarum Civilium, & criminalium, quos post Praetorem supra ceteros Auditores incedere volumus. Auditores vero ipsius Rota praecedere volumus omnes, & quoscumque Iudices ipsius Civitatis, & Legationis, praeter ipsos duos Locatenentes, nunc, & pro tempore generales supradictos.

§. 35. Nec non eisdem Praetorem, & singulos Auditores Rotae immunes constituimus a portu literarum, & ab omnibus datis, gabellis, ac gravaminibus quibuscumque; Insuperque etiam potiri volumus omnibus privilegiis, immunitatibus, praerogativis, & prerogativis, quibus Consiliiarii iustitiae

Termini citationum quando servandi, & declarandi.

Summarium testium quomodo firmandum.

Citationes, quae in actis redigendae.

Decisiones in quibus causis dandae.

Prerogativa Praetoris, & Auditorum, praerogativa.

Indulta eisdem conceduntur.

in quorum locum ipsi Prætor, & Auditores subrogantur, hinculque potiri sunt. Demum eidem Rotæ Ferrariensis, ejusque Prætori, ac singulis Auditoribus, ut omnibus & singulis privilegiis, gratiis, facultatibus, & præheminentiis, quibus Rota Bononiensis, & Prætor, & Auditores quomodolibet fruuntur, potiuntur, & gaudent, pari modo, & absque aliqua differentia frui, potiri, & gaudere possint, & valeant, perpetuo concedimus, & indulgemus. Declarantes, quatenus dictæ facultates, privilegia Rotæ Bononiensis, & Consilii iustitiæ olim Ducealis essent minora supraexpressis, & ipsa Rota Bononiensis, minori privilegio, & facultate potiatur, quam ipsum Consilium iustitiæ, & e contra, nullatenus intendimus majori privilegio derogare, sed prout per prædicta, & unum quodque eorum uberius provifum est, eo majori etiam privilegio, immunitate, præheminentia, emolumento, prærogativa, facultate, & gratia, Rotam nostram Ferrariensis, ejusque Prætor, & singulos Auditores decorare, illisque potiri decernimus, & mandamus.

§. 36. Cæterum dilectum filium nostrum Petrum tit. S. Nicolai in Carcere Diaconum Cardinalem Aldobrandinum nuncupat. nostrum secundum carnem ex Fratre germano Nepotem, quoad vixerit, in dictæ Rotæ, & ejus Prætoris, & Auditorum, eorumque jurium, & privilegiorum, ac Indultorum quorumcumque Protectorem cum omnimoda facultate, & auctoritate omnia, & singula, quæ ad Prætoris, & dictorum Auditorum officium quomodolibet vigore præsentium, & alia de jure, vel consuetudine spectant, & pertinent, & quæ alii similes S. R. E. Cardinales Protectores facere, & exercere possunt, & consueverunt, faciendi, dicendi, & exercendi, dicta auctoritate perpetuo etiam constituimus, & deputamus.

§. 37. Decernentes præsentis literas quacumque causa nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, sive eas infringi, invalidari, seu revocari posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, nec non inviolabiliter perpetuo observari.

§. 38. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam ejusdem Palatii nostri Apostolici causarum Auditores, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de Latere Legatos, seu Vicelegatos, aut Camera Apostolicæ Præsidentes, & Clericos, & quosvis alios, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis altere iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique locorum iudicari, definiti, & interpretari debere. Irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 39. Ac mandantes omnibus, & singulis totius Status Ecclesiastici prædicti

Commissariis, Gubernatoribus, Potestatibus, & eorum Locatenentibus, Legatis, Vicelegatis, nec non Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus generalibus, ac aliis Jurisdictionem exercentibus quibuscumque, ut quoties super hoc fuerint requisiti, sententias, decretas, Statuta, sequestra, mandata, exequutoriales literas, remissoriales, citationes, & alias a dicta Rota, & ejus Auditoribus emananda pro tempore, omnibus opportunis remediis executioni demandari faciant realiter, & cum effectu, prout opus fuerit, & eis commissum extiterit.

§. 40. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & præsertim facultatibus dilecto filio Curie causarum Camera Apostolicæ generali Auditori concessis, ac supra dicta Constitutione Aldobrandina, nec non ejusdem Civitatis Ferrariensis, ac aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum prædicti Ducatus Ferrariensis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, legibus etiam municipalibus, usibus, & naturis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis etiam eidem Provincie, Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, Villis, & locis, eorumque Communitatibus, Universitatibus, Jurisdictionibus, Gubernatoribus, Potestatibus, Officialibus, & Incolis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsitan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio ad hoc servanda foret, eorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, derogamus, & derogatum esse volumus; cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 29. Maii 1599. Pont. Nostri Anno octavo.

CXCIX.

Monasteria Monialium Civitatis Senarum immediate Archiepiscopi jurisdictioni subiciuntur.

Ven. fratri Archiepiscopo Senensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Cum sicut accepimus, licet alias sæl. rec. Pius Papa II. Prædecessor

Clausula derogatoria.

D. P. A. VIII. die 29. Maii.

Pius II. Monasteria omnia Urbis Senarum.

nosser cupiens, ut ubique in præclarissima Civitate Senensi Monialium Monasteria sub tali ductu, & gubernio protegerentur, & custodirentur, ut non modo scandala, sed neque etiam scandalorum motus inde possent quomodolibet suboriri, ut que in eis vera Religio vigeret, & honestatis, ac prudentiæ splendor eniteret, non sine magnis, & urgentibus rationibus, atque causis animi suum ad id tunc moventibus, omnia, & singula Monasteria tam in intus, quam extra muros ejusdem Civitatis consentientia quorumcumque Ordinum exempta, & non exempta ab omni cura, visitatione, & superioritate omnium, & singulorum Religiosorum Ordinum quorumcumque Mendicantium, & non Mendicantium, Observantium, sive Conventualium auctoritate Apostolica ex certa scientia perpetuo exempta, & liberasset, & ipsorum omnium, & singulorum Monasteriorum, & in eis pro tempore existentium personarum curam, reformationem, visitationem, punitionem, & correctionem tam in capitibus, quam in membris tunc, & pro tempore existenti Archiepiscopo Senensi, ejusque pro tempore Vicario in spiritualibus generali, auctoritate, & scientia prædictis commississet, & specialiter delegasset, ita ut in Monasteria, eorumque personas prædictas omnimodam Jurisdictionem valeret exercere, omnibusque, & singulis Religiosis præfatis quoscumque gradus, præeminentiæ, prælaturæ, ac status existerent, sub excommunicationis, & carceris, in quo propterea per biennium sine ulla remissionis spe detinendi essent, poenis inhibuisset, ne prædicta Monasteria, vel eorum aliquod, quacumque sumpta occasione, visitare, aut alias ad illa accedere, seu in illorum cura, & regimine se quoquo modo intromittere deberent. Mandans Archiepiscopo, & Vicario præfatis, ut quoscumque Religiosos ex prædictis, quos contra hujusmodi inhibitionem, eadem Monasteria visitando, & ad illa accedendo egisse eis constaret, non solum excommunicatos nominatim publice nunciarent, & ab aliis nunciari, ac ab omnibus arctius evitari facerent, sed etiam eos carceri manciparent, & per biennium detinerent, ac alias prout in ejusdem Pii Prædecessoris literis plenius continetur.

§. 2. Nihilominus ex concessione felicis recordationis Leonis Pape X. etiam Prædecessoris nostri Monasterium Monialium Sanctæ Mariæ Magdalene sub cura Fratrum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, & aliud Sanctæ Monicæ sub eorumdem Fratrum, ac unum Sancti Jacynthi de vita æterna, ac aliud Sanctæ Catharinæ Paradisi nuncupat. Monialium Monasteria dictæ Civitatis sub Fratrum Ordinis Prædicatorum cura nunc reperuntur, licet de tribus ultimodictis Monasteriis nulla appareat concessio.

§. 3. Nos autem attendentes dictum Pium Prædecessorem, provido consilio, Monasteria Monialium sub cura, & gubernio Ordinarii reduxisse, nuncque potillimum expedire, ut sub hujusmodi Ordinarii cura, & gubernio permaneat. Idcirco justis suadentibus rationibus adducti, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, prædictas Pii II. literas innovantes, & confirmantes tam supra nominata quatuor, quam alia quacumque, si qua sint, Monialium Monasteria tam intra, quam extra muros Civitatis Senen. existentia quoscumque Ordinis ab omni cura, visitatione, correctione, gubernio, & superioritate prædictorum Sancti Dominici, & Sancti Augustini, & quorumcumque aliorum quorumvis Ordinum Mendicantium, vel non Mendicantium auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo exemptis, tollimus, & liberamus, ac illorum omnium, & singulorum, & in eis pro tempore existentium personarum curam, reformationem, visitationem, punitionem, & correctionem tam in capitibus, quam in membris Fraternitati tuæ, & pro tempore existenti Archiepiscopo Senensi, seu tuo in spiritualibus Vicario generali, auctoritate, & tenore prædictis, ita ut vos in Monasteria, eorumque personas prædictas omnimodam Jurisdictionem exercere valeatis juxta prædictarum Pii II. literarum seriem committimus, & delegamus.

§. 4. Inhibentes propterea supra dictis omnibus, & singulis Religiosis sub eisdem poenis in literis Pii Prædecessoris contentis per contrafacientes eo ipso incurrendis, ne ulterius in cura, gubernio, visitatione, correctione, & reformatione Monasteriorum prædictorum se quovis pretextu intromittere audeant, seu præsumant, Tibique, seu Vicario prædicto contra quoscumque ex dictis Religiosis per poenas prædictas irremissibiliter procedendi, plenam, & liberam facultatem concedimus, & impertimur.

§. 5. Non obstantibus concessione Leonis X., aliisque præmissis, nec non Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & Ordinum prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Monasteriis, ac Ordinibus, necnon Superioribus, & Religiosis quibuscumque in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, nec non omnibus illis, quæ prædictus Pius Prædecessor in suis literis voluit non obitare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 4. Junii 1599., Pontificatus nostri Anno VIII.

neque Archiepiscopo subiciat.

Leo tamen X. nonnulla ex his Monasteria Regularium auctoritati restituit.

Clemens Pii Secundi Constitutionem renovat.

Inhibetque Regularibus superioribus, ne in prædictorum Monasteriorum intromittantur se ingerant.

Contraria tollit.

Dat. die 4. Junii 1599. An. VIII.

Ex Reg. in
Sci. Breu.

Facultas Cardinalibus Cajetano, & Borghesio introducendi disciplinam in Collegiis, & Seminariis Nationis Anglicanae tam in Hispaniis, quam in partibus inferioris Germaniae erectis ad formam regiminis Collegii ejusdem Nationis Romae erecti a Gregorio Papa XIII.

Dilectis filiis nostris Henrico S. Pudentiano Cajetano, & Camillo S. Eusebio Trisorum Presbyteris Borghesio nuncupati Cardinalibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti Filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Faciat, de
qua in Rubrica.

De quiete, ac felici regimine Collegiorum, & Seminariorum quorumcumque Nationis Anglicanae tam in Urbe, quam alibi ubicumque locorum institutorum, ac de ipsis Anglis Catholicis in Catholica fide, & pietatis cultu continentis pro nostro pastoralis munere solliciti, ac de vestra prudentia, virtute, & Catholica Religionis zelo plurimum in Domino confisi, Vobis, ut disciplinam nuper in Collegium Anglorum de Urbe iussu nostro, ac vestra institutione introductam, per quam, uti magna cum nostra voluptate accepimus, omnes domestici tumultus, & discordiae sublatae sunt, summaque pax, & animorum unio inter omnes vigere cernitur, non solum in praedicto Urbis Collegio auctoritate nostra confirmare, sed in aliis omnibus ejusdem Nationis Anglicanae Collegiis, & Seminariis ubilibet institutis, introducere, & si qua ad maiorem perfectionem, vel explicationem Regularum, quae jam in usu sunt pro disciplina, aut regimine dictorum Collegiorum, & Seminariorum addenda, vel mutanda vobis videbuntur, ea addere, vel mutare arbitrio vestro possitis, & valeatis, quae manibus vestris subscripta eadem cum prioribus vim, & efficaciam habeant.

Alumnis sit
petitis eligendi
filiis ex appropinquari
Sanctorum Anglorum

Ac praeterea, ut quaecumque in Bulla erectionis praedicti Collegii Urbis a fel. record. Gregorio Papa XIII. Praedecessore nostro sub datum Kalend. Maii Pontificatus sui Anno Septimo edita pro bona Anglicanae juventutis institutione sunt disposita, eadem vel omnia, vel aliqua ex parte, prout vobis visis, & consideratis omnibus expedire videbitur, aliis quoque Collegiis, & Seminariis Anglicanis extra Urbem in Hispaniarum Regnis, aut in partibus inferioris Germaniae institutis, communicare: nominatim vero cuiuscumque ex dictis Collegiis, seu Seminariis, ut unumquodque ipsorum ad hujus Collegii Urbis exemplum duo festa ex iam approbatis Sanctorum Anglorum, quae cum vestro consensu sibi delegerint, singulis annis celebrare, ac iis festis diebus, iisdem privilegiis, & indulgentiis, quibus Collegium Angli-

canum Urbis in Festivitatibus Sanctissimae Trinitatis, & Sancti Thomae Cantuariensis gaudere, & frui solet, pari modo, ac unicuique ipsorum Collegiorum, & Seminariorum nominatim concessa fuissent, gaudere, ac frui possint, & valeant, concedere, & indulgere auctoritate nostra possitis, & valeatis, plenam, & liberam per praesentes eadem auctoritate concedimus facultatem.

Non obstantibus nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quorumcumque Collegiorum, & Seminariorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 7. Julii 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

Derogatio contrarium

Dat. die 7. Julii 1599. An. VIII.

CCI.

Confirmatur Statutum Capituli Basilienis de non infeudandis bonis ejusdem Ecclesiae, eorumque natura immutanda.

Ex Reg. in Secretis Breu.

Venerabili Fratri Christophoro Episcopo, ac dilectis filiis Praeposito, Decano, & Capitulo Ecclesiae Basilienae.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabili Fratri, & dilectis filiis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Sincerae fidei, & devotionis affectus, quos Nos, & Romanam prosequimini Ecclesiam promeretur, ut statuta per Vos ad Ecclesiam vestrae utilitatem, & commodum facta Apostolicae nostrae confirmationis robore libenter communiamus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Exordium.

Vestro siquidem nomine Nobis nuper expositum fuit, quod Vos attendentes Ecclesiam vestram Basilienae potentia, auctoritate, opibus ab ipsis fere originis suae primordiis egregie florentem, nunc injuria, & iniquitate temporum prope modum eversam, & collapsam existere; Idque praeterquam Ecclesia praedicta bellis gravissimis conquassata, immenso aere alieno, & pignorum nexu afflicta est, ex infeudationibus perpetuis honorum dictae Ecclesiae factis, ex quibus ipsius Ecclesiae redditus, Jura, Terrae, Possessiones, Arces, & Oppida, quae mensae Episcopali antea adscripta erant, & ipsius Ecclesiae dignitati, & Jurisdictioni tuenda inferviebant, alienata reperiuntur, evenisse, huic damno, & incommodo aliqua ratione occurrere cupientes, concordibus animis, & communi suffragio inter vos convenistis, & statutum perpetuum, & irrevocabile condidistis: ut nimirum in posterum feuda, seu avita, seu nova illa sint, quae vel per obitum vassallo-

Capitulum statuta condidit quibus docetur.

Ne feuda cuiquam in perpetuum, vel ad tempus cedantur.

Aut bonorum natura mutetur.

Statuta per nos contra transgressiones.

Additione juramento per Episcopos, & Canonicos de observando hujusmodi statuta.

Peccata Apostolica auctoritate.

rum, vel alio quocumque modo ad Episcopalem mensam reverfura sunt, nemini unquam amplius, nullo neque meritorum, neque necessitatis, vel utilitatis, neque sanguinis, vel affinitatis respectu, denuo neque in perpetuum, neque ad tempus concedantur, sed Mensae Episcopali vindicentur, & addicantur, ibique perpetuo adferentur. Deinde, ut nulli Successori Episcopo, neque vobis ipsis liceat ex Mensa Episcopali nova feuda constituere, vel naturam, & conditionem feudi alicujus immutare, aut de familia in familiam, vel de gente in gentem transferre, idque nec consensu Capituli, quem si quis alterutro, seu feudi aperti, aut commissi, sive commutandi, aut de novo constituendi, casu emendicatis suffragiis elicere contendat; is tamen neque unversae, neque singillatim adhibeatur, neque consilio, aut ope alicujus ullo modo foveatur: Si vero quid contradicendum, attentatum, vel factum fuerit, totum id nullius momenti, ponderis, & valoris sit, pleneque revocetur, neque ulla, etiam longissimi, vel memoriam hominum excedentis temporis, vel possessionis exceptione adjuvetur, sed omnino a quolibet praesertim proximo successore Episcopo retractetur, quod diligentissime curabit Capitulum, urgebitque retractionem, vel demortuo Episcopo cum successore eam inhibet, & perficiet, is autem, qui contra aliquid moliri, tentare, facere, suadere, vel quocumque modo per se, vel per alium, contravenire ausus fuerit, sive Episcopus is sit, sive unus, vel plures ex Capitulo eo ipso sententiam excommunicationis incurrat, a qua nisi a Summo Pontifice, excepto mortis articulo, absolvi nequeat. Praeterea, omnibus Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per cum detentis Beneficiis, eo ipso priverit, exuat, infamiaque perpetua notetur. Ut autem haec omnia magis solliciti, & majori studio, & fervore amplecteremini, & prosequeremini, mutuo vos iure jurando ad eorum observationem solemniter, & rite adstrinxistis, & obligavistis, quod quotiescumque ad alterius Episcopi electionem accederet Capitulum ab ipso renovari, & iterari, neque prius quicquam de successore designari, adlegendoque consultiari posse voluistis, quam in verba, & mentem hujus statuti, deque eo inconcussa, & illibata observantia custodiendo juraverit. Elektus quoque e vestigio, & ante idem Jus jurandum praestet, quam administrationem Episcopatus in se recipiat, alioquin irrita, vana, & inutitilia sint quaecumque gesserit, statuerit, vel fecerit; Canonici item cum in Capitulum adoptantur, non prius vocem, & suffragium in eo habeant, quam eadem Juris jurandi Religione teneantur, ac more consueto ei se devoverint, & obligaverint. Praefectus denique Aulae, Cancellarius, & Consiliarii Episcopales cum primum iis honoribus, & maneribus praeficiuntur, idem sancte jurent, & cum reliquis officio eorum annexis articulis praemittant.

tio subungebat, vos pro majori praedicti statuti firmitate cupiatis illud auctoritatis Apostolicae robore communiri, Nobis propterea humiliter supplicari fecistis, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur honestis petitionibus vestris praesertim Ecclesiae utilitatem respicientibus, quantum cum Domino possumus, annuere, vosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & vestrum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, statutum supra dictum auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplementis, ipsumque statutum per Vos, & Successores vestros, aliosque omnes, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inconcussa, & inviolate perpetuo observari debere; ac irritum, & inane quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac aliis ejusdem Ecclesiae vestrae etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis Vobis, & eidem Ecclesiae, seu quibusvis aliis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 14. Augusti 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

ritate confirmari.

Confirmat Clemens.

Contrariis derogat.

Dat. die 14. Augusti 1599. An. VIII.

CCII.

Hortatio Pastoralis ad Episcopos Regni Galliae, ut pace jam composita inter Reges Galliae, & Hispaniarum, suo muneri, animarumque salutis, & Catholicae Fidei augmento ardentius incumbant.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Lugdunensi, & Episcopis in eadem Provincia constitutis.

Ives in misericordia sua Deus, quamvis peccatis hominum promerentibus, multis Ecclesiam suam perturbationibus con-

Procuramus.

concuti, & tamquam tempestatibus jactari permittat, quibus cor nostrum gravi molestia, & solitudine conficitur, qui in hac puppi militantis Ecclesie, meritis licet, & viribus imparibus, Deo ipso ita disponente, clavum tenemus, idem tamen misericors, & miserator Dominus, secundum divitias bonitatis sue, Nos stillicidiis consolationis sue mitigare quandoque non cessat.

Pace composita Clemente auctore inter Reges Gallie, & Hispanie;

§.1. Nam pace inter duos potentissimos Reges filios nostros in Christo carissimos, admirabili Dei benignitate conciliata, quod crebro, & multa cum gratiarum actione commemorandum est, jam ex ea in isto potissimum nobilissimo Francie Regno, quod in visceribus Christi gerimus, commoda illa, ut audivimus, & spirituales utilitates emanare incipiunt, quas a summa Dei clementia, & a vestra etiam Pastoralis vigilantia, Fratres Venerabiles, expectabamus. Jam enim optatissima, & divinitus collata pacis beneficio, Regnum istud amplissimum tamquam ex gravi, & periculoso morbo, quo diu est afflictatum, recreari videtur, jam divino illius munere, qui est pax nostra, qui non permittit Nos tentari supra id quod possumus, sed facit cum tentatione proventum, respirat, & quodammodo resurgit Christianissima Gallia, & Catholica Religionis gloria, & vetus ille splendor divini cultus, ut audivimus, paulatim redit, & resorecit, pastores complures vigilant super gregem suum, & oves Pastorum vocem audiunt, & ab alienis fugiunt, & Spiritu Sancti numine corda patrum ad filios, & corda filiorum ad patres convertuntur. Quae cum Nobis nunciatur, exultat in Deo spiritus noster, eumque ex intimo cordis affectu oramus, ut ipse, cujus perfecta sunt opera, quemadmodum cepit, ita in vobis opus, & gratiam suam perficiat.

Episcopos hortantes, ut muneri suo diligenter incumbentes animarum salutem, & fidei Catholicae augmento incumbant.

§.2. Quod igitur anno superiore fecimus, per Apostolicas nostras literas, te Frater Archiepiscopo, & vos Fratres Episcopi iterum salutamus, iterum ex nostra Pastoralis sollicitudine, & zelo permoti charitatis Christi, qui cor nostrum exedit, ad opera, & labores Episcopales vos invitamus, ad quos a summo patrefamilias vocati, & conducti sumus, magnis sane praemiis, & coronis, atque hoc ipsum paterni erga vos amoris nostri officium, tanto nunc libentius, & jucundius repetimus, quanto majorem apud vos admonitiones, & cohortationes nostras vim habuisse perspiciamus, quae certe ex ardenti studio, & desiderio salutis animarum promanant. Nunc ergo vos currentes magis magisque incitamus, sic currite in hoc spirituali studio, ut comprehendatis. Numquam enim cessandum, numquam in medio cursu insistentium, neque cura, & diligentia vestra remittenda, sed quae retro quidem sunt, & praeteriere, quodammodo obliti, ad remotiona, quae in conspectu vestro sunt, vos ipsos extendite, donec gratia Dei adjutrice perveniat ad destinatum scopum, & praemium supernae vocationis Dei in Christo Je-

su. Vobis enim non corruptibilis corona proposita est, sed incorrupta, & quae nulla temporis diuturnitate marcescit. Quod si ii, qui terrenis, & caducis divitiis congregandis inhiant, tantos labores suscipiunt, tantis sudoribus seipsos exercent, agros novant, terram arant, sulcos altius imprimunt, & iteratis arationibus solum profcindunt, ut foetus uberiores edat, quid vos tandem facere oportet in hac spirituali cultura? qui labores non subeundi? etiam si cum fletu, & lacrymis arandum, & ferendum sit, ut venientes paulo post veniat cum exultatione animarum, quas Christo lucrati eritis, manipulos latissimos reportantes. Nunc ergo levate oculos vestros, & videte regiones istas, quae antea erant sicut Paradisus Domini, sed vepres multi, & spinae succreverunt, & dormientibus colonicis, inimicus homo superfeminavit zizania, multi morum errores, multa corruptela, & quod luctuosus est, multa hereses, tamquam stirpes, & erba venenata, & pestifera in Regno isto amplissimo exorta sunt, sed nativa illa Francorum bonitas, & tamquam ingeneratus animorum candor, quasi quaedam agrorum ubertas adhuc remanet; modo vos Episcopi in illorum culturam, magna industria, magna diligentia incumbatis: confidimus in Domino, quod gratiae suae rore fecundabit terram istam, & germinare eam faciet sicut prius germina pietatis, & religionis, & quae vos seminaveritis pia, & sancta, eadem benedicente Domino metetis, & fructum multum congregabitis in vitam aeternam.

Clericorumque delectum habeant.

§.3. Sed quoniam ad agrum Domini, & ad vineam Dei Sabaoth excolendam operariis multis fidelibus, & strennis opus est, propterea hortamur vos etiam, atque etiam Fratres, & commonemus, ut in Clericis conscribendis, quorum opera in Ecclesia, & in omni spirituali ministerio uti debetis, magnam curam, magnum delectum habeatis.

Simoniam labem exterminent, avaritiamque suspitionem amoveant.

§.4. In primis vero date operam, omnique studio, ope, conatu, vigilantia contendite, ut detestabilem simoniam labem a domo Dei, quam decet sanctitudo, penitus exterminetis, neque vos ipsos modo puros, atque incorruptos a foedissimi, & perniciosissimi morbi contagione conservate (absit enim ut Episcopalis dignitatis castitas atque integritas, tanta impuritatis macula violeatur, atque foedetur) sed ceteros etiam cohibete quam diligentissime, ne tantum scelus admittant, nihil immundum, nihil coinquinatum in Sanctuarium Dei ingredi oportet, alioquin ira Dei supra modum provocatur, & Ecclesia Dei detrimentis gravissimis afficitur. Itaque simonia lepra contaminatos, arrepto discipline flagello, ejicite a templo Dei, foras eanes, foras operarii subdoli, qui dona Dei, qui Spiritum Sanctum exultant pecunia possideri. Denique Fratres, divini honoris zelo incensi, vigilate, agite, atque efficit, ut a Cathedralibus, & Superioribus Ecclesiis, a Beneficiis Ecclesiasticis, ab ordinum collatio-

lato-

lato, postremo a cujusvis Ecclesiastici muneris functione, omnes illicitae actiones, omnis execranda simoniae absit labes, & pernicies, omnisque sordida avaritiae suspicio ab Ecclesiastico ordine quamlongissime arceatur.

Sacris ordinibus probos viros adscribat.

§.5. Jam vero quanti momenti sit Clericorum ordinatio, quantum ea in re Episcoporum curam, & sollicitudinem sacri Canonis requirant, non ignoratis Fratres, haec enim prima aut honorum, aut malorum multorum, quae postea consequuntur, causa est, & origo. Nisi enim is, qui ad clericalem militiam adscribitur, aut sacris ordinibus initiatur, talis sit, & tali proposito ad hoc vitae genus accedat, ut in corde vero & simplici, cultum Deo praestare, & illi fidelem servitutum servire cupiat, atque ita in sortem Domini adscribatur, ut vere, & ex animo Deum ipsum sortem suam & portionem habere desideret, profecto si aliter fiat, quamplurima & gravissima incommoda, & mala existere necessesse est.

Ordinationi tempora, & alia observet.

§.6. Hinc illa veterum Sanctorum Patrum, & Sacrorum Conciliorum tam exquisita diligentia, & veluti anxietas, quam in hac ipsa ordinandorum materia ab omni Ecclesiae antiquitate observare licet, ut statutis anni temporibus, quando Spiritus Sancti gratia per totius fidelis populi orationem & jejunium praecipue imploratur, ordinationes habeantur, ut in Cathedrali, & in primaria Ecclesia a proprio Episcopo publice ritu solemniter celebrentur, ut non nisi probati, & examinati intrentur, ita ut Episcopus ipse piis, & prudentibus Sacerdotibus, & divinae legis peritis, atque in Ecclesiasticis functionibus exercitatis seculo adhibitis, de ordinandorum genere, natalibus, aetate, institutione, vita, moribus, doctrina, & fide diligenter inquirat, atque investiget, ut non nisi digni, & probati, bonum testimonium habentes, qui Deo auctore sperent se continere posse, qui pie, & fideliter in ministeriis antea factis gesserint, paulatim, & per temporum intervalla, ad altiores gradus assumantur, & ad sacratissima mysteria, quibus nihil est divinius, merito admittantur.

Seminariis Clericorum, & Collegiis informandis, & pie informandis student.

§.7. Denique in Collegiis, & Seminariis Clericorum instituentis, & Clericis ipsis ab ineunte aetate ad pietatem & religionem informandis, magna omni tempore ab Episcopis diligentia est adhibenda: idque merito, propterea quod optime perspicerent, Ecclesiasticam disciplinam iis fundamentis niti, & honorum operariorum copiam in primis in Ecclesia necessariam esse intelligerent.

Clericos idoneos ad sacros ordines promoveant.

§.8. Quas ob causas Fratres, quam maxima possumus efficacia vos hortamur, monemus, & rogamus per viscera misericordiae Dei nostri, ut non nisi idoneos, & Ecclesiae vestris utiles, Clero adnumeretis, & ad ordines praefertim sacros promoveatis. Aetas quidem, ut scitis, unicuique ordini praescripta est, sed non ea sufficit, nisi in vita & moribus eorum, qui sacris ordini-

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

bus initiandi sunt, senectus sit, nisi Christi bono odore compleant domum Dei, & nisi ea eruditione & scientia sint instructi, quae ad ordinem exercendum pertinet: quod cum in aliis sacris ordinibus observandum est, tum maxime in Presbyteris initiandis, qui sublimiore loco supra candelabrum ponuntur, & tamquam lucernae accenduntur, ut luceant omnibus, qui in domo sunt, quibus animarum cura committitur, quae est ars artium, qua nulla difficilior, aut majoribus periculis obnoxia. Hi nimirum, adjutores vestri sunt, qui ad populum regendum, & salutaribus Sacramentis percipiendum eliguntur, qui doctrina, pietate, castis moribus, & illustribus bonorum operum exemplis ita aliis praelucere debent, ut vere lux, & sal populi sint, & habeantur. Nunc autem crebro apud vos sacris ordinibus initiari audimus, & multo cum animi dolore audimus, homines viles, infimae, & obiectae conditionis, nulla eruditione, nullis meritis, nulla generis honestate commendatos, immo vero rudes, illiberales, sordidos, ineptos, vitios plerumque commaculatos, a quibus nihil plane boni, aut ad virtutem, aut ad prudentiam, aut ad rerum usum sit expectandum, multum vero mali jure optimo sit metuendum. Itaque videte Fratres, ne contra Apostoli praecipuum manus cuiquam nimis propere imponatis, & ne communicetis peccatis alienis, neque enim aliam ob rem, quam ob collatos ordines, gravius iudicium apud justum Iudicem subibitis.

Praefertim in locis ubi Catholica religio restituitur.

§.9. Quia vero, ut initio diximus, admirabili Dei benignitate Francie Regnum paulatim, ut audivimus, & in Domino confisi speramus, resurgit, & errorum dense tenebrae, quae loca multa pervagaverant, atque obsederant, caelestis gratiae Sole exoriente, & veritatis lumine dissipantur: ob eam causam vos Fratres magnopere hortamur, ut ad eas Regiones, Civitates, & Loca, in quibus Catholicae Religionis usus restituitur, & divini cultus sacre functiones renovantur, & Sacramentorum administratio iterum in mores inducitur, atque instauratur, Clericos, & Sacerdotes probatissimos mittatis, qui non solum doctrina, & rerum Ecclesiasticarum usu, sed vitae integritate, & prudentia praestent, qui zelo honoris Dei, & salutis animarum sint incensi, qui vere omni sua actione fidelem populum adficient, & non destruant, qui non terrena compendia, sed animarum lucrum quaerant, qui denique novellas plantationes colant, rigent in spiritu charitatis, & patientiae, ut ab eo, qui est fons perennis bonorum omnium, accipiant incrementum.

Ecclesias, & Dioeceses visitent.

§.10. Sed quoniam in omni rei domesticae cura nihil est utilius, quam si ipsemet patrefamilias omnia frequenter inspiciat, suaeque vigilantia suorum industriam, & diligentiam alat: propterea Vos hortamur Fratres, vobisque praecipimus, ut Ecclesias, & Dioeceses vestras vos ipsi visitetis, vos ipsi state in medio ovium vestrarum dissipatarum,

K k

tarum,

tarum, & congregare eas, vos ipsi imitatores facti boni pastoris illius, qui animam suam posuit pro ovibus suis, pascite gregem vestrum, & pecoris vestri vultum agnoscite, ut non jam furum, & alienorum, sed patris & pastoris sui vocem audire, & sequi assuescant, vos congregare agnos, & in brachiis vestris, & in sinu vestro levate, & gestate eos, & fetas oves vos ipsi portate: mirum est enim quanta vis sit, quanta utilitas Episcopalis visitationis, quod alteris etiam literis nostris Pastoralibus, quas anno superiore ad vos dedimus, accurate pro rei gravitate contestati sumus.

§.11. Sed in universum in omni sacra, & Ecclesiastica functione vos auctores, vos duces, & magistros esse oportet, ut quasi de vestre sanctitatis splendore Clerus omnis lumen hauriat, & vestre charitatis igne incalcescat. Itaque in tremendi Sacrificii frequenti, & devota oblatione, in Missarum solemnibus celebratione, in Sacramentis administrandis, in divinis officiis obeundis, in cultu, & nitore Ecclesiarum, in disciplina domus, & familie vestre, in pauperum amore, & misericordia, in omni denique opere pietatis, religionis, & virtutis, estote forma gregis vestri, sicut decet Episcopos servos Christi, & dispensatores mysteriorum Dei.

§.12. Implete igitur Fratres gaudium nostrum, respicite viscera nostra, ambulate in dilectione, & laborate strenue in vinea Domini in omni patientia, & doctrina, aspicientes in remunerationem magnam, & in gloriam illam, que exuperat omnem sensum: nam magni quidem sunt labores, sed magna erunt premia bonorum Episcoporum, in quibus posuit Deus verbum reconciliationis, qui legatione funguntur pro Christo ad populum. Ergo honorificate, & implete ministerium vestrum, adjuvate patriam nobilissimam, adjuvate animas pretioso Christi sanguine redemptas, arcete lapsos ab ovis vestris, resistite ministris Satane, predicare verbum, docete errantes, & eos in viam veritatis, & salutis adducite, aderit vobiscum Deus, qui nos confortat, & in quo omnia possumus: non deerit etiam vobis, ut confidimus, auxilium Christianissimi Regis vestri Henrici, filii nostri charissimi, filii desideratissimi, quem cum multis lacrymis parturivimus, & multo cum gaudio iterum genuimus in Christo: nam a Nobis, & ab hac Sancta Sede, in qua indigni, & immeriti presidemus, ubi nostra Apostolica auctoritate opus fuerit, omnia vobis parata erunt adjumenta: venite ad nos, qui vos ut Fratres amamus in visceribus Jesu Christi, venite ad Matrem, ad Romanam Sanctam Ecclesiam vestram, & omnium Ecclesiarum Matrem, Caput, & Magistrum, nihil Nobis optatius, nihil jucundius, quam una vobiscum Dei glorie, & Catholice fidei propagationi servire, & animas multas ad Christum adducere. Adjuvantes ergo exhortamur vos, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis, Ecce nunc Fratres, tempus acceptabile, ecce

nunc dies salutis, tantam salutifera pacis opportunitatem ne effluere patiamini, sed fructum ex ea capite uberrimum, nunc enim populi admonendi efficaciter sunt, ut Dei optimi beneficia agnoscant, cumque deinceps peccatis ad iracundiam ne provocent, sed convertantur ad eum in corde perfecto, & ambulent recte coram Deo, abicientes opera carnis, & opera tenebrarum, induti arma lucis, & opera spiritus perficientes, ut tranquillam vitam agamus, & pace diuturna perfruamur, & Eidei Catholice incremento in Domino gaudeamus. Inviat etiam Anni Sancti, & plenissimi Jubilaei jam proxima celebritas, quando Spiritus unitatis Ecclesie magnopere appareat, & fidelium omnium pietas, & devotio, quasi communi quodam calore, & gratie impulsu excitata, vehementius exarscit, quam sanctam Jubilaei celebritatem jam per literas nostras Apostolicas omnibus Christianis indiximus, & promulgavimus, & precipue Fratres nostros Episcopos, & Superiores Antistes admonuimus, ut nunc maxime studeant, Dei adjutrice gratia, parare Domino plebem perfectam. Hoc ipsum Vos etiam, atque etiam hortamur Fratres, idque tanto impensius, quanto plura, & majora a patre luminum beneficia accepistis. Attendite igitur vobis, & universo gregi, & talenta vobis credita negotiamini fideliter, & fructuose, ipso benedicente, a quo solo est omnis sufficientia nostra, & cujus vicem in terris Nos quamvis indigni gerentes, Fratritates vestras pariter benedicimus, & Clero, ac Populo vestro fideli eandem Apostolicam benedictionem nostram paterno affectu imperitum.

§.13. Tu vero Frater Archiepiscopo cura, quod te anno quoque superiore fecisse non dubitamus, ut haec litera nostrae ad Fratres nostros Provinciae tuae Episcopos diligenter perferantur. Deus autem omnis gratiae, qui vocavit Nos in aeternam suam gloriam in Christo Jesu, qui ipse vos regat, perficiat, & confirmet in omni opere bono, ipsi gloria, & imperium in saecula saeculorum. Amen.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 20. Augusti 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

Dat. die 20. Augusti 1599. An. VIII.

CCIII.

Institutio Congregationis Fratrum Reformatorum, & Discalceatorum Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum.

Hanc primitivam regulam vid. in Const. XVII. Innoc. III. Operante. Tom. III. fol. 76.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD militantis Ecclesiae regimen divina dispositione, meritis licet imparibus, cvc-

Exordium.

evehi, illud nobis praeteris curandum proposuimus, ut Ecclesiasticorum, & Religiosorum Ordines quoscumque ad pristini regularis cujuscumque eorum instituti normam, a qua non parum deflexerunt, quantum in Domino possumus, reduceremus. Ac propterea, qui sua sponte Religionis, ac arctioris vitae zelo ducti, pristinae regulae, quam suae Religionis auctores instituerunt, observantiam cum antiquo illo rigore amplecti, ac de cetero sectari consueverunt, eosdem non solum in eorum proposito confovere, sed etiam opportunis gratiis, & favoribus libenter proficui solemus.

Quidam Fratres hujus Ordinis primitivam regulam ab Innocentio III. institutam in suo rigore observare ceperunt in Regni Hispaniarum.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli pii, & religiosi Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum professores, pie considerantes praefatum Ordinem, qui a saec. rec. Innocentio Papa III. Praedecessore nostro institutus, & confirmatus fuit, prout in ejus literis sub datum in Laterano 5. Idus Februarii Pontificatus sui Anno I. expeditis continetur, temporum injuria, & hominum tepiditate a primi ejus instituti regularis observantia deflexisse, & laxiorem vivendi modum suscepisse, & adhuc retinere, ac propterea divina inspirante gratia, arctioris vitae zelo ducti, primum dicti Ordinis regulam institutum imitari cupientes, postpositis quibuscumque corporis commoditatibus, dummodo Christum lucrifacerent, primitivam ipsius Ordinis regulam a praefato Innocentio Praedecessore institutam cum pristino illo rigore observare ceperint, & nonnullas ejusdem Ordinis domos ad hujusmodi primitivam regulam reducerint, & seu de novo instituire sperent, ac alii quamplures eorum vestigia secutantes, sub eadem primitivam regulam observantiam, altissimo famulari desiderant.

Pontifex eorum institutum comprobavit, & Reformatorum Congregationem erigit, per Priorem gubernandam.

§.2. Nos qui pro nostri Pastoralis officii debito Religiosorum quorumcumque statui prospere dirigendo libenter intendimus, primum dictorum Religiosorum propositum summopere in Domino commendantes, ac eorum laudabilia principia felicioribus progressibus, quantum cum Domino poterimus, augere cupientes, & eorum quemlibet a quibuslibet excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliique ecclesiasticis sententis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione vel causa lais, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ex Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super Episcoporum, & Regularium consultationibus, & negociis deputatorum, quibus hoc negotium examinandum, & Nobis referendum commisimus, sententia, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolica potestate plenitudine, unam Provinciam seu Congregationem Fratrum Reformatorum, & Discalceatorum praedicti Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum nuncupandam, quae primitivam regulam Ordinis praefati perpetuo observent, habitu quem modo gestant, utentes, in eisdem Hispaniarum Regnis per unum Priorem Provinciale, in Capitulo dictae Provinciae, seu Congregationis postquam, ut in Domino speramus, eorumdem Religiosorum Reformatorum numerus auctus fuerit, canonice pro tempore celebrando, ex eisdem Reformatis, & Discalceatis eligendum, regendam, & gubernandam in perpetuum, auctoritate Apostolica tenore praesentium erigimus, & instituiimus.

§.3. Eamque sic erectam, & institutam ab aliis Provinciis praefati Ordinis modificatae regulae perpetuae sejungimus, separamus, & dismembramus, ipsosque Fratres Reformatos, & eorum domos, & Monasteria tam haecenus erecta, quam in posterum erigenda ab omni, & quacumque jurisdictione, visitatione, & superioritate tam Commissarii Generalis, quam aliorum Ministrorum Provincialium, aut Localium, & aliorum quorumcumque Superiorum, modificatae regulae ejusdem Ordinis, super dictis Reformatis, & eorum domibus eis competente, excepto Ministro Generali, ut infra dicitur, perpetuo eximimus, & liberamus: ipsamque tamen Provinciam, seu Congregationem Fratrum Reformatorum Discalceatorum, ejusque Domos, & Monasteria praesentia, & futura, sub obedientia, & superioritate Ministri Generalis totius Ordinis praefati, sicut aliae ejusdem Ordinis Provinciae ei subsunt, & subjacent, perpetuo subesse, atque subjectam remanere, & subjacere volumus.

Eumque Superioritate omnium Officialium regulae modificatae extinet, praeterquam Ministri Generalis.

§.4. Qui per se ipsum tantum, vel alium virum idoneum, ex ipsis tamen Fratribus Reformatis ab eo eligendum, eos juxta eorum primitivam Regulam, & instituta regularia visitare, reformare, corrigere, & punire possit, in Monasteriis tamen, Domibus, & Locis eorumdem Fratrum Reformatorum; extra quae nullatenus dicti Fratres Reformati, vel aliqui eorum ab eodem Ministro Generali, quovis praetextu, vel occasione amoveri, assignari, mutari, extrahi, aut transferri, vel ad alias Provincias mitti, aut in eis retineri possint, nec ipse Minister Generalis aliqua ejusdem Ordinis Fratrum Reformatorum statuta, auctoritate Sedis Apostolica confirmata, seu confirmanda, vel quae ipse Nuncius nunc fecerit, vel quae postea a quocumque Capitulo Provinciali dictorum Fratrum Reformatorum facta fuerint, si auctoritate nostra, ut dictum est, fuerint confirmata, mutare, nec aliquas gratias, exemptiones, aut privilegia alicui, vel aliquibus adversus ipsa statuta concedere valeat.

Qui eos visitare, & corrigere possit.

§.5. Quia vero nonnulli praefati Fratres Reformati, ex praedicto Ordine Regulae modificatae, quam professi olim fuerunt, sunt assumpti, volumus, & mandamus, ut his, & aliis, qui ut dictum est, ex Conventibus laxioribus ad hos Reformatos in posterum recipiuntur, anni spatium concedatur loco probationis; intra quem, si qui praefati instituti, vitaeque austeritatem tolerare non

Ex Conventibus laxioribus ad hos Reformatos transferebantur, sed in forma licet tradita, & Reformationis ad Carthusianos tantum transferebantur.

possint, ad Priores Conventus regule modificate reverti liceat, & si Reformati sibi minus expedire eorum societatem existimaverint, missos facere valeant; post annum vero elapsum, (quod ad experimentum periculationemque conceditur) sine nova professione, nulli Fratrum Reformatorum huiusmodi liceat ad alia, praeterquam Carthusianam, neque etiam Sanctissimae Trinitatis modificate Regulae Ordinem absque apostasia nota transire.

Visitator, qui Domos in his Reformatis Congregationibus visitet, a Nuncio Apostolico eligendus.

§.6. Ut autem in huiusmodi Monasteriis si tantummodo admittantur, qui ad onera supradictae primitivae Regulae supportanda habiles, & idonei futuri sint, Dilecto filio nostro & Apostolicae Sedis in eisdem Hispaniarum Regnis Nuncio, nunc & pro tempore existenti per praesentes committimus & mandamus, quatenus aliquem Religiosorum ex Fratribus Ordinis Discalceatorum Beatae Mariae de Monte Carmelo, aut Discalceatorum Sancti Francisci, pietate, prudentia, doctrina & experientia, ac in primis Religionis zelo praestantem, quem ad hoc munus magis aptum, & idoneum iudicaverit, in Visitatorem praefatorum Fratrum Reformatorum Discalceatorum Ordinis Sanctissimae Trinitatis eligat, qui Monasteria praedictorum Fratrum Reformatorum personaliter visitare, & in singulorum Fratrum praedictorum, qui huiusmodi primitivae regule observantiam amplexi sunt, vitam, mores, & qualitates diligenter inquirat; ac eorum quos vere austerioris vitae zelo ductos, ad hanc primitivae regule normam transire iudicaverit, professionem per eos, (ut supra dictum est) emittendam recipere curet; ceteros vero, quos minus idoneos, & aptos esse compererit, ut habitum Fratrum Reformatorum dimittant, & ex eorum domibus exeant, & ad modificate regule praedictae domus revertantur, auctoritate nostra etiam sub excommunicationis, aliisque censuris, & poenis ecclesiasticis cogat, & compellat.

Eidem Nuncio facultas conceditur Constituciones formandi.

§.7. Praeterea idem Nuncius cum consilio Patris Visitatoris, ac aliorum piorum, & eruditorum virorum dictorum Ordinis Discalceatorum Carmelitarum, aut Sancti Francisci, & etiam ex ipsismet Reformatis Sanctissimae Trinitatis, statuta, & constitutiones pro felici dictae Provinciae Reformatorum, ejusque domorum, & Monasteriorum gubernio, primitivae regule praedictae, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non adversantes, auctoritate nostra faciat, & observari mandet.

Ministros, & Vicarios eligendi.

§.8. Ministros insuper, domorum Vicarios, & Magistros Novitiorum, tam ex praedictis Reformatis, si alioquin idonei fuerint, quam etiam in supplementum, ex dictis Carmelitis, aut Sancti Francisci Discalceatis, prout felici huius novae Provinciae progressi in Domino magis expedire iudicaverit, eadem auctoritate nostra eligat.

Novitios recipiendi.

§.9. Dantes & concedentes eidem Nuncio, & ab eo deputando Visitatori praedi-

cto, aut alii, vel aliis, quos idem Nuncius ad hoc semel, aut iterum, ut praemittitur, duxerit deputandos respective, tam praemissa faciendi, quam etiam domos, seu Monasteria ejusdem primitivae regule erigendi, ac Ministris, seu aliis eorum Superioribus, ut eos qui relicto saeculo ad praedictam Religionem confugere divina inspirante gratia statuerint, & alios qui ex praedicto Ordine modificate Regulae Sanctissimae Trinitatis, aut ex aliis, laxioris tamen regule, Ordinibus, ad praefatum Reformatum Ordinem transire voluerint, servatis servandis admittere possint concedendi; dummodo quo ad eos, qui ex aliis Ordinibus ad hunc transitum facere voluerint, major pars vocalium Domus, in qua recipiendi erant, vota in illum consentiant, & Visitatoris praedicti licentia accedat, & nihilominus integrum Novitiatum annum, prout alii de novo recipiendi, antequam professionem emittant, percipiant.

Capitulo praesidendi.

§.10. Postquam autem benedicente Domino praedictorum Fratrum Reformatorum Ordinis Sanctissimae Trinitatis numerus creverit, itaut praedictorum externorum Religiosorum auxilio non indigerint, & octo saltem Domos, seu Monasteria habeant, in quorum singulis duodecim saltem Fratres Reformati huiusmodi existant, praedictus Nuncius eos ad Capitulum celebrandum convocari faciat, & in dicto Capitulo ipse praesideat, & tam Visitator, quam Ministri, & eorum Procuratores canonice electi, vocem, & locum habeant, ac Ministrum Provinciale, ceterosque Ministros Domorum ex eisdem Fratribus Reformatis, juxta praesentium tenorem, & regularia ejus Ordinis instituta eligat.

Ministri Provinciales quos sit auctoritas.

§.11. Ipse vero Minister Provincialis primo electus, auctoritate nostra praedicta, ea vice dumtaxat ab ipso Nuncio confirmetur, & tam ipse, quam ejus successores eandem Provinciam Fratrum Reformatorum (salva semper Ministri Generalis tam in ipsam Provinciam, quam in eundemmet Ministrum Provinciale pro tempore eligendum, ut supra dictum est, superioritate) visitandi, regendi, & gubernandi plenam, & omnimodam habeant potestatem. Ceteri autem Ministri Provinciales pro tempore in Capitulis Provincialibus, quae de triennio in triennium tam pro statutis faciendis, moderandis, aut ea causa abrogandis, quam electionibus Superiorum, & aliis ad bonum regimen ejusdem Provinciae pertinentibus, faciendis, & ordinandis, celebrari debeant, eligendi, a Ministro generali confirmationem quamprimum petere, ac obtinere curabunt, statim tamen, ac electi fuerint, praefatam auctoritatem habeant, & exercere possint.

Procurator Generalis eligendus.

§.12. Concedimus quoque eidem Provinciae, ut cum crescente numero Domorum, & Fratrum, prout supra dictum est, Provinciale elegerint, Procuratorem generalem apud Sedem Apostolicam pro ejusdem Provinciae negotiis tractandis deputare, & perpetuo retinere valeant.

Pra-

1599. Privilegia Ordinis huius Congregat. communicatur.

§.13. Praeterea omnibus, & singulis dictae Provinciae personis, nunc, & pro tempore existentibus, quod omnibus, & singulis privilegiis, gratis, & indulgentiis, exemptionibus, & immunitatibus, prerogativis, favoribus, & indultis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus fratres dicti Ordinis de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, decretis sacri Concilii Tridentini, Constitutionibus Apostolicis, ac primitivae regule praedictis non contrariis, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant indulgemus.

Reformatos in praemissis ab aliis Fratribus non molestandi.

§.14. Inhibentes Ministro generali Ordinis Sanctissimae Trinitatis, Commissario generali, Ministris Provincialibus, & Localibus, & aliis quibuscumque praefatae Regulae modificate, ne per se, aut alios, praedictos Reformatos ejusdem Ordinis, aut etiam Visitatores praedictos, aut super praemissis quoquo modo molestare, seu inquietare audeant, vel praesumant, etiam si nondum professionem praedictam Regulae primitivae emiserint: quod si fecerint, eos, & eorum singulos excommunicationis sententia, ipso facto incurrenda innodamus. Dicti vero Reformati nullo modo parere, aut deserre teneantur: salva tamen in reliquis obedientia dicti Ministri generalis, cui eos perpetuo subiectos esse, & subiacere volumus, ut dictum est.

Clausula.

§.15. Decernentes praesentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae defectu, etiam ex eo, quod omnes interesse habentes forsitan vocati non fuerint, notari, argui, seu impugnari, aut sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus etiam ab eadem Sede emanatis, & in posterum emanandis comprehendendi posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri debere; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & definiti debere; necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores huius Const. deputat.

§.16. Quocirca dilectis filiis nostro, & Apostolicae Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, nunc, & pro tempore existenti, & Causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori, nec non generali Carmelitarum Discalceatorum, nunc & pro tempore existenti per praesentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Fratrum Reformatorum praedictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis de-

ferentis praesidio assistentes, faciant eos auctoritate nostra praemissis omnibus, & singulis, juxta praesentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per Ministrum Generalem, aliosque praedictos quomodolibet indebite molestari: Contradictores quolibet, & rebelles, ac praemissis non parentes per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo. Necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & poenas praedictas incurrisse declarando, illisque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Derogatio contrariorum.

§.15. Non obstantibus praemissis, ac aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, & quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, praefatis, vel quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptio danda fides.

§.16. Ceterum, quia difficile foret, eandem praesentium literarum notitiam ad quascumque personas pervenire, & ubique illas praesentare, eadem auctoritate volumus, & decernimus, quatenus transumptis earundem praesentium literarum manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae sigillatis, eadem fides ubique tam in iudicio, quam extra illud adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Regnum.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 20. Augusti 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

Die die 20. Augusti 1599. An. VIII.

Phi.

Ex Regis. in
Secret. Breu.

Philippus III. Hispaniarum Rex solvitur a quocumque Juramento, ac Lege Pontificia, ad hoc ut una cum Ducatu Mediolanensi possit Siciliae Regnum obtinere.

Charissimo in Christo Filio Nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

CLEMENS P A P A VIII.

Charissimo in Christo Fili Noster salatem & Apostolicam benedictionem.

Exordium a laudibus Philippi Regis de sumptum.

Præclara Prædecessorum tuorum in hanc Sanctam Sedem merita, sinceraque fides, & eximia pietas, ac fervens devotio tua, quibus in Nostro, & dictæ Sedis conspectu clarere dignosceris, merito nos inducunt, ut te specialibus favoribus, & gratiis prosequamur.

In investituris Regi utriusque Siciliae Aragonum Regibus concessis curam, ne ipsi in Imperatore Romano nuntio, aut Dominos Lombardie eligere, vel huiusmodi electionibus assentiantur.

§. 1. Plane, cum sicut Deo placuit, ab humanis exempto clar. mem: Philippo Hispaniarum Rege Catholico Patre tuo, Jure successione una cum aliis Regnis, Provinciis, & Ditionibus Universis Regnorum Siciliae, & Hierusalem cum tota Terra citra Pharam, ad Te uti ejus unicum filium, & Heredem legitime pervenerit: nihilominus quia alias sal. record: Julius Papa II. Prædecessor Noster in concessione Regni Siciliae hujusmodi, & Hierusalem cum tota Terra, quæ est citra Pharam usque ad Confinia Terrarum S. R. E., excepta Civitate Beneventana, & ejus Territorio, & pertinentiis, per ipsum Julium Prædecessorem cla. mem: Ferdinando Aragonia, & utriusque Siciliae Regi Abavo tuo, pro se, & suis in Regno Aragonie Successoribus, tam Masculis, quam Fæminis ex recta linea descendentiis natis, & nascituris in Feudum perpetuum facta de Ven. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Consilio, & forsân ante eum diversi alii Romani Pontifices Prædecessores Nostri tunc sui voluerunt Jurjurando firmari, quod tam ipse Ferdinandus Rex, quam ejus in dicto Regno Siciliae, & Hierusalem cum tota Terra citra Pharam Hæredes, & Successores nunquam procurarent eligi, vel nominari in Regem Romanorum, aut Theutoniae, vel Dominum Lombardie, seu Tusciae, aut majoris partis earum, nec electioni, vel nominationi assensum præstarent, neque se intrormitterent ullo modo in regimine ipsius Regni Romani, seu Theutoniae, vel Dominii Lombardie, aut Tusciae, seu majoris partis earum ad quocumque eorum ipsi nominati fuissent, vel electi, & si post talem electionem de Regno Romano, seu Theutoniae, aut Dominio Lombardie, vel Tusciae, seu majoris partis earum manifeste se intrormitterent sine expresso Romani Pontificis mandato, eo ipso a jure Regni Siciliae citra Pharam hujusmodi cadent ex toto, prout in ipsius Julii Prædecessoris sub dat. Quinto nonas Julii Pontificatus sui Anno septimo, nec non forsân aliorum Romanorum Pontificum Prædecesso-

Sob prenta ducatur a Regno Siciliae

rum Nostrorum confectis literis, quarum tenores, acsi de verbo ad verbum inferrentur, presentibus haberi volumus pro expressis. dicitur plenius contineri, a nonnullis hæsitari possit; An Ducatus Mediolani, cujus Tu etiam Dux exitis, majorem partem Domini Lombardie hujusmodi comprehendat, & Tu Regni Siciliae, & Hierusalem cum tota Terra citra Pharam hujusmodi cum d. Ducatu obtinere possis.

§. 2. Nos etfi cognoscimus prohibitiones hujusmodi non sine magna, & rationabili causa a Julio, & forsân aliis Prædecessoribus prædictis emanasse; Nihilominus sperantes, & pro certo tenentes, quod Tu in tuæ fidei sinceritate, & erga Nos, & Romanam Ecclesiam prædictam obedientia eo firmior, & constantior eris, quo magis nos, & illam erga Te cognoveris munificos, & liberales, & quanto potentior eris, tanto magis eidem Ecclesie favere, eamque contra improbos perverforum conatus defendere, & adjuvare procurabis: Te a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro Te nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & ex certa scientia nostris, quatenus dictus Ducatus majorem partem Lombardie hujusmodi comprehendat, tuque relaxatione juramenti, & dispensatione ad obtinendum Regnum Siciliae citra Pharam, & Ducatum hujusmodi indigeas, seu alias relaxatione, & dispensatione prædictis opus sit, Te a quibusvis reatu perjurii, ac sententiis, censuris, & pœnis, si quas forsân Regnum Siciliae citra Pharam hujusmodi ante, vel post acceptationem dicti Ducatus acceptando, aut Te illius regimini immiscendo, vel illius Regem inscribendo, aut denominando iam forsân incurristi, aut incurere potes, auctoritate Apostolica tenore presentium absolvimus, & liberamus, absolutumque, & liberatum esse decernimus: ac dummodo aliaque in literis concessione Regni Siciliae citra Pharam hujusmodi in Feudum, nec non Capitulis inter præmem: Leonem Papam X. etiam Prædecessorem nostrum, & inclita memoria Carolum Imperatorem, tunc Regem Romanorum sub die 3. Mensis Junii Anni 1521. initis contenta ad Te, & alios ipsius Caroli Imperatoris successores pertinentia, & quorum remissio per prædictam Sedem facta non apparet, quorum omnium tenores, acsi de verbo ad verbum inferrentur, presentibus haberi volumus pro expressis, quoad vixeris, inviolabiliter observes, quocumque Juramentum per Te, aut alium nomine tuo super non obtinendo Dominio Lombardie hujusmodi, aut illius majori parte cum ipso Regno Siciliae citra Pharam hætenus forsân præstitum, & in futurum per Te, vel Procuratorem, tuum

Clemens cum Philippo III. dispensat, ut una cum Sicilia possit etiam Ducatum Mediolani obtinere.

tuum præstandum ad hoc dumtaxat, ut Ducatum, & Regnum Siciliae citra Pharam hujusmodi absque alicujus censura, & pœne incurfu, vel labe, seu reatu perjurii obtinere, Teque Regem Siciliae citra Pharam, & Ducem Mediolani nominare, & inscribere, ac ab aliis denominari, & inscribi auctoritate, & tenore prædictis relaxamus: Teque eo non teneri, nec adstringi, & etiam si contingat, Te in Investitura per Nos Tibi de Regno Siciliae citra Pharam hujusmodi concedenda Juramentum prædictum per Te, aut Procuratorem tuum præstari, & per Te illi contraveniri, perjurii reatum minime incurrisse decernimus, Tibique, quod Ducatum, & Regnum Siciliae citra Pharam, ut præfertur teneris, & possidere possis, eidem auctoritate, & tenore de speciali gratia concedimus, & indulgemus, ac personam tuam, si expedit, & opus sit, Tuque indigeas, ad prædicta omnia habilitamus.

Deroget contrariis.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis, quæ Julius, & Leo, ac alii Romani Pontifices Prædecessores prædicti in literis, & Capitulis prædictis voluerunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula reservativa.

§. 4. Volumus autem, & declaramus, quod per hujusmodi relaxationem, Decretum, concessionem, Indultum, & habilitationem nullum præjudicium Nostris, & dictæ Sedis, ac S. R. E. Juribus in quibuscumque Civitatibus, Terris, & locis ipsius Lombardie inferatur, sed jura ipsa in suo robore salvantur, & illata remaneant: quodque, si quod abât, Te a Nostra, & dictæ Ecclesie Romanae, ratione dicti Regni Siciliae citra Pharam, fidelitate retraxeris, presentes literæ sint nullius roboris, vel momenti, dictumque Regnum Siciliae citra Pharam ad Nos, & dictam Romanam Ecclesiam libere revertatur.

Dat. die 6. Sept. m. 1599. An. VIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 6. Septemb. 1599. Pont. Nostri Anno octavo.

CCV.

Ex Regis. in Secret. Breu.

Philippo Tertio Hispaniarum Regi conceditur Investitura Regni Siciliae cum tota Terra, quæ est citra Pharam usque ad Confinia Domini Sedis, & Camera Apostolica.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator.

Illius, qui in Cœlestibus habitat, & immobili permanens providentia, mirabiliter suo ordine cuncta moveri, quique statuit, & decrevit, ut homo homini præferatur, humanum genus potestatum regimini submitiendo vices licet immeriti gerentes in Terris, Catholicos Reges, & Principes,

quorum studia, & conatus ad divini nominis gloriam, & Catholicae fidei exaltationem, ac universæ Reipublicæ Christianæ amplitudinem tendunt, quorumque erga Romanam Ecclesiam eximia fidei constantia, & sincerae devotionis affectus in nostro, & Apostolicæ Sedis conspectu gratiam promerentur, in Regnis, & Terris ad Jus, & proprietatem ipsius Ecclesie spectantibus in locum decedentium favorabiliter substitui-mus, ut quem ex eorum bene beateque gestis a Deo fructum sperare possunt, etiam a Nobis ejus in Terris Vicario consequantur.

§. 1. Dudum siquidem postquam fel. recor. Julius Papa II. prædecessor noster Regnum Siciliae, ac Hierusalem cum tota Terra, quæ est citra Pharam usque ad Confinia Terrarum S. R. E., Civitate nostra tunc sua Beneventana cum ejus Territorio, & pertinentiis dumtaxat excepta, ad Jus, & proprietatem ejusdem Ecclesie pertinens, & tunc ad ipsum Prædecessorem, & dictam Ecclesiam devolutum quovis modo, & ex quavis causa illud ad eandem Ecclesiam devolutum esset, aut alias ejus dispositio ad prædictum Prædecessorem pertineret, cum omnibus Juribus, & pertinentiis suis clar. mem: Ferdinando Aragonia, utriusque Siciliae, ac Hierusalem Regi pro se, suisque in dicto Regno Aragonie Successoribus, & Hæredibus tam masculis, quam fæminis ex eo recta linea descendentiis, certo tunc expresso modo natis, & nascituris in Feudum perpetuum pro annuo censu, & sub diversis conditionibus, modis, formis, adjectionibus, promissionibus, clausulis, cautelis, voluntatibus, & ordinationibus etiam tunc expressis, sine tamen præjudicio juris ipsi Ferdinando Regi alias in eodem Regno forsân competentis, cui tunc noluit derogari, de Fratrum suorum consilio pariter, & assensu ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concesserat, & largitus fuerat, dictam Civitatem Beneventanam cum ejus Territorio, Districtu, & pertinentiis per ipsum Prædecessorem, seu Romanum Pontificem distinctis, seu distinguendis cum eorum Incolis, prout illam sibi dudum antea prædicta Ecclesia specialiter retinuerat, & reservaverat sibi, & eidem Ecclesie specialiter reservando, prout in ipsius Prædecessoris desuper confectis literis, in quibus idem Prædecessor inter alia voluit, quod dictus Ferdinandus Rex, & sui in dicto Regno Siciliae citra Pharam hæredes, & successores darent Prædecessori, & Ecclesie prædictis eorum privilegium Aurea Bulla bullatum, in quo proprio juramento faterentur, & recognoscerent expresse Regnum Siciliae, & Hierusalem, ac totam eorum Terram, quæ est citra Pharam, usque ad Confinia ejusdem Ecclesie, excepta Civitate Beneventana prædicta cum Territorio, Districtu, & pertinentiis suis ex sola gratia, & mera liberalitate Sedis, & Prædecessoris prædictorum sibi, suisque hæredibus, & successoribus fuisse concessa, & eos recepisse, & tenere Regnum Siciliae, & Terram hujusmodi a Prædecessore, & Ec-

Julius II. Ferdinando Hispaniarum Regi ejusque Successoribus Regni Siciliae investiturâ concedit.

Leo X. eamdem investituram Carolo Regi, qui fuit etiam Imperator, eadem modo conce- dit.

clesia predictis sub pactis, modis, & conditionibus tunc, ut praefertur, expressis, plenius continetur.
§. 2. Et deinde pia mem: Leo Papa X. etiam Praedecessor Noster dictum Regnum Siciliae citra Pharam cl: me: Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto tunc Romanorum, & Hispaniarum Regi Catholico in Imperatorem electo in Feudum eisdem modo, & forma, quibus per praedictum Julium praedecessorem praedicto Ferdinando Regi concessum fuerat, & sub praedictis, quae tunc per eandem Sedem remissa non appa- rent, ac certis aliis tunc expressis condi- tionibus de novo concessit, & de eo etiam ipsum Carolum Imperatorem investivit, & dictus Carolus Imperator per quondam Jo- annem Emanuelem Aurei Velleris Equitem tunc in humanis agentem, & ipsius Caroli Imperatoris apud Leonem praedecessorem, & Sedem praedictam Oratorem, & Procura- torem specialem promisit, & se, ac omnes Regnum ipsum Siciliae vigore illius concessio- num tam per Julium, quam Leonem praede- cessores praedictos factam pro tempore obtinentes obligavit, & inviolabiliter ob- servandum, & adimplendum omnia in lite- ris Julii praedecessoris hujusmodi contenta, super quibus de dispensatione, aut illorum remissione per eandem Sedem praedictam non constaret, seu appaerret, & solvendum singulis annis in perpetuum Camera Apo- stolicae septem mille Ducatos auri de Cam- era in festo Beati Petri ultra solitum cen- sum parafreni albi pro recognitione veri, & directi Domini ipsius Regni Siciliae, & ad Leonis praedecessoris, & Camera praedictor- um requisitionem delinquentes in Terris eidem Ecclesiae mediate, vel immediate, subiectis ad dictam Regnum, & illius Civi- tates, Terras, & loca confugientes capi, & ad Urbem, vel alium locum remitti facien- dum sub penis in literis Julii praedecessoris hujusmodi contentis, dummodo idem Leo praedecessor, & successores sui Romani Pon- tifices, ac praedicta Camera ad ipsius Caroli Imperatoris, & Officialium suorum requi- sitionem delinquentes in Terris, & locis d. Regni, ad Terras, & loca Ecclesiae confu- gientes pariter ad eos remitteret, prout in Instrumento publico desuper confecto, & in certis ipsius praedecessoris Leonis literis de verbo ad verbum inserto, etiam plenius continetur.

Julius III. di- ctam investi- turam conce- dit Philippo Secundo.

§. 3. Ac demum rec: mem: Julius Pa- pa III. etiam praedecessor noster pravia ren- unciatione praedicti Caroli Romanorum Imperatoris semper Augusti dictum Re- gnum Siciliae, & Hierusalem cum tota Terra citra Pharam usque ad confinia Romanae Ecclesiae, excepta Civitate Beneventana, & ejus Territorio, & Districtu, ut supra in- clita memoriae Philippo II. tunc Angliae Regi, & Hispaniarum Principi pro se suis- que heredibus, & successoribus Aragoniae Regibus tam masculis, quam foeminis ex eo- rum recta linea descendentibus natis, & nasci- turis, ac aliis personis in concessionibus Ju- lii, & Leonis comprehensis, & per eas vo-

catis in Feudum perpetuum pro solito an- nuo censu septem mille scut. auri de Cam- era, & unius parafreni albi solven. & sub con- ditionibus, modis, formis, adiectionibus, promissionibus, clausulis, cautelis, volun- tatis, & ordinationibus in literis Julii, & concessione Leonis contentis, quae per eam- dem Sedem remissa non appaerent, simi- liter concessit, & de eo etiam ipsum Philip- pum Regem investivit. Et dictus Philip- pus per quondam Ferdinandum Franciscum Avalos de Aquino, Marchionem Piscariae tunc in humanis agentem, & ipsius Philippi Regis, apud Julium praedecessorem, & Sedem praedictas Procuratorem specialem obedientiam, homagium, & juramentum fidelitatis consuetum praestitit, prout in ip- sius etiam Julii praedecessoris literis plenius continetur. Quae omnia idem Philippus Rex successively per Bullam suam Auream sub dat. Bruxellis Anno Domini 1555. die pri- ma Octobris manu sua subscriptam appro- bando, & acceptando confessus fuit, & re- cognovit.

§. 4. Cum autem, sicut Deo placuit, ab humanis exempto dicto Philippo II. Rege- jure successionis una cum aliis Regnis, Pro- vinciis, & Ditionibus universis dictum Re- gnum Siciliae, & Hierusalem cum tota Terra citra Pharam ad charissimum in Christo filium nostrum Philippum III. Hispaniarum Regem Catholicum dicti Philippi Secundi filium, & heredem legitime pervenerit: Et idem Philippus Rex volens debitam obedi- entiam, ac fidelitatis, & homagii jura- mentum in manibus nostris praestare, ac ea, ad quae ratione ipsius Feudi tenetur adimple- re, dilectum filium Nobilem Virum Anto- nium de Cardona, & Corduba Ducem Sues- sae, Somae, & Varna, Comitum Cabrae, & Palencos, Vicecomitem de Inajar, & ipsius Philippi Regis consanguineum, & Consilia- rium, & apud Nos, & Sedem Apostolicam Oratorem, & Procuratorem, & Mandata- rium suum specialem fecerit, constituerit, & deputaverit specialiter, & expresse ad se nomine praedicti Philippi Regis, quoties opus fuerit, coram Nobis humiliter, & cum omni reverentia praesentandum, ac a Nobis In- vestituram dicti Regni humiliter petendam, eamque acceptandam, Nobis nomine eju- dem Philippi Regis pro praedicto Regno Si- ciliae, & Hierusalem cum tota Terra citra Pharam debitam obedientiam exhibendum, ac fidelitatis, & homagii juramentum ra- tione Feudi dicti Regni praestandum, quod requisitum, necessarium, & opportunum foret ex ipsius Feudi natura, & quemadmodum illud praestitum fuerat a Philippo II. praedi- cto, atque ab aliis praedecessoribus suis in eodem Regno, solitum fuerat praestari, dans, & tribuens idem Philippus Rex praedicto Antonio Duci, & Procuratori omnem po- testatem, omneque arbitrium, & auctori- tatem ea agendi, & jurandi praemissa ex causa in animam suam, quae ipsemet Phi- lippus Rex agere, & jurare posset, si perso- naliter ea faceret, & dictus Antonius Dux, & Procurator nomine ipsius Philippi Regis

Philippus III. eandem inve- stituram a Clemente Pa- pa pro suum Oratorem ad- hoc deputatū petit.

no.

Qui Procura- tor debitum Pontifici fide- litatis jura- mentum praes- tar.

Clemens in- vestituram cum solito anno censu, & con- ditionibus prae- dictis conce- dit. Sic. Sic.

nobis, & Sedi Apostolicae, ac Romanae Ec- clesiae praedictis in Congregatione generali Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardina- lium coram Nobis in Palatio nostro Apo- stolico in Monte Quirinali ad hoc speciali- ter convocata, & habita compluribus Ar- chiepiscopis, Episcopis, & aliis Praelatis, ibi adstantibus, obedientiam, itemque homa- gium, & juramentum fidelitatis sub forma inferius adnotata praestiterit.

§. 5. Nos considerantes ipsius Philippi Regis hereditariam regnandi consuetudi- nem, & quod sicut etiam volens * com- missos sibi Populos in pacis amantate, & iustitiae cultu conservare, ac nos, & Romanam Ecclesiam, ipsius Regni per praedictos, & directos Dominos * grata devotione, & fide sincera recognoscere, mandato Procuratio- nis ipsius Philippi Regis hujusmodi publice, & alta voce in eadem Congregatione per- fecto, & diligenter inspecto, ac considerato, ac habita super his cum eisdem Ven. Fratri- bus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consilio nostro secreto, & deinde etiam in alia simili Congregatione generali ad hoc nomi- natim habita in Palatio nostro Apostolico in Vaticano deliberatione matura, de ip- sorum Fratrum nostrorum Consilio pariter, & assensu, & ex certa nostra scientia, & de Apostolica potestate plenitudine: In No- mine Patris, & filii, & Spiritus Sancti obe- dientiam ab eodem Antonio Duce, & Procura- tore nomine proprio Philippi Regis No- bis, ac Sedi, ac Ecclesiae praedictis, ut praemittitur praestitam, itemque homagium, & juramentum fidelitatis hujusmodi leto, at- que hilari animo admittimus, ac Regnum ipsum Siciliae, & Hierusalem cum tota Terra praedicta citra Pharam usque ad confinia Terrarum ejusdem Ecclesiae Romanae, ex- cepta praedicta Civitate Beneventana cum- ejus Territorio, Districtu, & pertinentiis per Nos, seu per Roman. Pontif. ac eor- um Incolis, quam Nos, prout illam sibi dudum praedicta Ecclesia specialiter re- tinuit, & reservavit, harum serie Nobis, & eidem Ecclesiae specialiter reservamus, di- cto Philippo Regi pro se, suisque heredibus, & successoribus Aragoniae Regibus tam ma- sculis, quam foeminis ex eo recta linea de- scendentibus, natis, & nascituris, ac aliis personis in concessionibus utriusque Julii, & Leonis praedecessorum hujusmodi compre- hensis, & per eas vocatis in Feudum per- petuum pro solito annuo censu septem mille ducatorum similium, & unius parafreni albi, ut praefertur solvendo, ac sub condi- tionibus, modis, & formis, adiectionibus, clausulis, cautelis, voluntatis, & ordi- nationibus in literis utriusque Julii, & con- cessione Leonis praedecessorum hujusmodi contentis, quarum remissionem per Sedem praedictam factam fuisse non appaerbit, om- ni meliori, quo possumus, modo concedimus & elargimur: Ac Regnum ipsum praedicto Philippo Regi modo, & forma praemissis infendamus, eumque de illo per ipsius An- tonii Ducis, ac Procuratoris ad osculum pedum nostrorum admisionem investimus.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

§. 6. Volentes, & intendentes ut infra annum a data praesentium computandum, idem Philippus Rex privilegium suum Bulla Aurea bullatum, in quo proprio juramento faceretur, & recognoscat expresse, Regnum Siciliae, & Hierusalem, ac totam Terram eorumque, quae est citra Pharam usque ad confinia ipsius Ecclesiae Romanae, excepta Ci- vitate Beneventana cum illius Territorio, di- strictu, & pertinentiis, quae eidem Ecclesiae remaneant praedicto Philippo Regi, suisque heredibus, & successoribus ex sola gratia, & mera liberalitate Sedis Apostolicae, ac nostra fuisse concessa, eoque recepisse, & tenere Regnum Siciliae, & Terram hujus- modi a nobis, & dicta Romana Ecclesia sub pactis, modis, & conditionibus supradictis Nobis, seu Romano Pontifici pro tempore existentis dare, & tradere teneatur: Per praemissa autem non intendimus juri cujus- camque in aliquo praedjudicare.

§. 7. Forma vero juramenti per ipsum Antonium Ducem, & Procuratorem praes- titi talis est: Ego Antonius de Cardona, & Corduba Dux Suesiae, Somae, & Varna, Comes Cabrae, & Palancos, Vicecomes de Inajar Serenissimi D. Philippi Dei gratia Regis Siciliae citra Pharam, & Hierusalem, ac Hispaniarum Domini mei Consiliarius, & apud S. D. N. D. Clementem Papam VIII. & Sanctam Sedem Apostolicam Orator, & Procurator ad haec omnia specialiter consti- tutus speciali mandato Sanctitati Vestrae ex- hibito, plenum homagium, ligium, & Vassallagium nomine ipsius Philippi Regis faciendum, Vobis D. N. D. Clementi Pa- pa VIII., & Ecclesiae Romanae pro Regno Siciliae, & Hierusalem, & tota Terra, quae est citra Pharam usque ad confinia Terrarum ipsius Ecclesiae, excepta Civitate Beneventana, & toto Territorio, ac omnibus Distri- ctibus, & pertinentiis secundum antiquos fines Territorii, & pertinentiarum, ac Di- strictus Civitatis ejusdem pro Romanos Pon- tifices distinctos, & imposterum distinguen- dos, in Animam dicti Serenissimi D. Philippi Regis Principalis mei juro, quod idem Se- renissimus D. Philippus Rex ab hac hora in antea fidelis, & obediens erit Beato Petro, & Vobis D. Clementi Papa VIII. vestrisque Successoribus Romanis Pontificibus canonice intrantibus, Sanctaeque Apostolicae Ro- manae Ecclesiae: non erit in consilio, con- sensu, vel facto, ut vitam perdatis, seu per- dant, aut membrum, seu capiamini, vel capiantur mala captione, Consilium vero, quod sibi credituri estis per Vos, aut Nuncio Vestros, vel per literas, ad vestrum, vel eorum damnum scienter nemini pandet, & si sciverit fieri, vel tractari, seu procurari aliquid, quod in vestrum, vel eorum dam- num cedat, illud pro posse impedit, & si hoc impedire non poterit, illud Vobis, vel eis significare curabit: Papatum Romanum, & Regalia Sancti Petri tam in Regno Sicilie praedicto, quam alibi consistentia adjutor vo- bis, & eis erit ad defendendum, & retinend- um, ac recuperandum, & recuperata ma- nutenen. contra omnem hominem, univer- sas,

1599. Injuncta quo- que Philippo Rege per aures Bullam infra annum eccle- ranti le talem investiturā ex mera Pontifi- cis liberalita- te obtinuit.

Forma juri- menti ab il- lius Oratore praestiti.

®

fas, & singulas condiciones supradictas, & quascumque alias in literis sel. recor. Julii Papae II. super ipsius Regni, & Terrarum infeudatione, sive Investitura confectis contentas, ac omnia, & singula, quae in eis continentur, plenarie adimplebit, & inviolabiliter observabit, & nullo unquam tempore veniet contra ea, nec procurabit per se, vel alium, seu alios quouomodo, ut eligatur, vel nominetur in Regem, vel Imperatorem Romanorum, seu Regem Teutoniae, aut Dominum Lombardia, vel Tusciae, eius electionem, vel nominationem ad Imperium, vel Regnum Romanum, seu Regnum Theutoniae, vel Dominum Lombardia, & Tusciae, aut majoris partis earundem de eo celebrari continget, nullum hujusmodi electioni, seu nominationi assensum praestabit, nec intromittat se modo aliquo de eorum, vel alicujus eorum regimine, nec de Civitate Beneventana, & suis Territoriis, districtibus, & pertinentiis, seu Campania, neque de Maritima, Ducatu Spoletano, Marchia Anconitana, Patrimonio B. Petri, & Tusciae, & Massa Trebaria, Romandiola, Alma Urbe, in Civitatibus Perusin, Civitatibus Castell, Bononiens, Ferrariens, Avenionens, & Comitatu Venetian, seu aliis Terris quibuscumque Vestris, & Feudis ipsius Ecclesiae abilibet constitutis, ex successione, vel legato seu donatione, aut venditione, vel alio quovis titulo, vel contractu nihil unquam sibi acquirere, seu vendicare, vel poterit acquirere, seu quomodolibet vendicare, & nihil unquam recipere, vel habere, seu retinebit, vel poterit recipere, habere, vel etiam retinere in illis, nec ullam Potestariam, Capitaniam, vel Rectoriam, nullamque aliud officium recipiet, seu recipere poterit in eisdem, seu ipsorum aliquo, nec etiam occupabit, vel occupari permittet, seu faciet praemissa, vel partem aliquam eorumdem, neque illam offendet, aut molestabit, neque etiam Romanam Ecclesiam quoquo modo sub censuris, poenisque spiritualibus, & temporalibus in conditionibus, & infeudatione praedictis contentis, quas hic haberi volo in singulis suis partibus aliis pro specifice repetitis, & expressis, Schismatico, aut Haeretico cuicumque, vel a fide devio, ab ipsa Ecclesia praefecto, ejusque sequacibus, & dantibus eis auxilium, consilium, vel favorem non dabit quovis modo per se, vel alium, seu alios directe, vel indirecte, publice, vel occulte auxilium, consilium, vel favorem, nec ab aliis quantum in eo erit si impedire poterit, dari permittet, sed eos juxta posse suum, donec convertantur, persequetur, & impugnabit; sic dictum Philippum Regem Deus adjuvet, & hac Sancta Dei Evangelia: juravi, ut supra, Ego praedictus Dux.

Clausula 2

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrae admissionis, reservationis, concessionis, elargitionis, infeudationis, Investiturae, voluntatis, vel intentionis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis

Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo nono, quinto Idus Septembris Pont. Nostri Anno octavo.

Dat. die 9. Septem. 1599. An. VIII.

CCVI.

Erectio Collegii Clericorum Theutonorum in Oppido Mofecano in Comitatu Hornensi, Leodiensis Diocesis, sub regimine PP. Societatis Jesu.

Ex Regest. in Secret. Brevo.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis providentia circa ea, per quae Collegia ad Juventutis, & pietatis, & bonis moribus, ac Ecclesiasticis, aliisque salutaribus disciplinis religiosam educationem, & instructionem ubique propagari, & congruis preventibus pro personarum inibi pro tempore induendarum sustentatione, & mantentione, onerumque illis incumbentium sublevamine, communitari valeant, libenter intendit, & in his sollicitudinis suae partes, etiam per suppressionis Monasteriorum, & aliorum locorum regularium, in suis aedificiis, & structuris ruinam passorum, ac propriis Praelatis, & Religiosis desituturum ministerium favorabiliter interponit, prout locorum, & temporum circumstantiis debite pensatis, id in Domino conspicit salubriter expedire.

Exordium.

§. 1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte Ven. Fratris Nostri Ernesti Episcopi Leodiens. petitio continebat, quod Monasterium Sanctae Elisabethae Ordinis S. Augustini Canonico Regularium olim in Comitatu Hornen. Leodiens. Diocesis, & ruri quatuor, vel circiter leucis cum dimidia ab Oppido Mofecano diste Dieces. consistens, & liberalitate cujusdam Viri Nobilis extractum annis ab hinc viginti, & amplius ex incendio per Milites, seu alios homines nefarios tunc in partibus illis grassantes illato sic conflagravit, ut praeter fundamenta, nulla alia supereminentium Aedificiorum remanserint vestigia; ob iniuriam autem temporum dictum Monasterium in eodem desolationis statu hucusque permansit, & ex illius Canonici unus pridem, ducta Uxore, apostata est effectus, alter in habitu saeculari degit, & familiam in dicto Oppido alit, ac ex bonis ejusdem Monasterii centum ducat, auri de Camera ad se sustentandum in singulos annos percipit.

Bellorum, temporumque injuria destructum Monasterium S. Elisabethae Ordinis S. Augustini Canonico Regularium in Comitatu Hornensi.

§. 2. Cum autem, sicut eadem petitio subungebat, ob Bellorum calamitates in Belgio adhuc dire flagrantes, perduelliumque; continuas excursions, & direptiones, prudentium judicio nulla spes affulgeat, ut dictum Monasterium de novo instaurari, ac in eo regularis disciplina juxta primaviam, insti-

Episcopi Leodiens. optinuit fore, si Collegii aliquod subidem institueretur.

institutionem restitui possit, quinimo evidens periculum imminet, ne cum ipso Monasterio jam diruto, & suppellectili tam sacra, quam alia distracta illius etiam bona immobilia maxima ex parte in dicto Comitatu Hornen., & Ducatu Gheldriae, partim vero in Ditione Juliacen. sita, & ad valorem annuum octingentorum ducatorum auri similibus, vel circiter ascendenti, pacatis vero temporibus plus forsitan valitura, paulatim, ut fieri coeptum est, diripiuntur, dissipentur, & pereant, ejusdem Monasterii olim Abbate, seu Superiore, qui illinc longe videlicet in Civitate Colonien. debebat tot annis, curam ejusdem Monasterii, bonorumque ejus deferente, in praedicto autem Oppido, quod itinere duorum dierum a Civitate Leodiens. distat, & Mofa Fluvio in Hollandiam tendenti adiacet, erectio unius Collegii apud Pueros ejusdem Oppidi, ac totius Provinciae Campaniae, quae sub se praedictum, & quam plurima alia Oppida, & Castra complectitur, in Doctrina Christiana, literarumque Studiis, & scientiis erudiendos, sit maxime necessaria si Monasterium praedictum sic devastatum, quod ad praesens proprii Abbatis regimine desitutum existit, ac in eo dictus Ordo, omnisque illius regularis observantia perpetuo supprimerentur, & extinguerentur, nec non in Oppido praedicto Collegium hujusmodi erigeretur, & institueretur, illique sic erecto, & instituto, omnia, & singula dicti suppressi Monasterii bona mobilia, & immobilia, jura, obventiones, & emolumenta applicarentur, & appropriarentur, ex hoc incommodis, quae ex desolatione ipsius Monasterii succedere possant, ac Juventutis illarum partium in bonis moribus, & scientiis eruditioni provide consuleretur. Quare pro parte dicti Ernesti Episcopi auctoris, ejusdem Monasterii, & illi forsitan annexorum fructus, redditus, & proventus octingentorum ducatorum similibus secundum communem existimationem valorem annuum non excedens, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus suppressioni, extinctioni, erectioni, & aliis praemissis annuere, ac alias desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

Clemens ibidem Collegii duodecim Clericorum Theutonorum erigendum.

§. 3. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimeretur annuum valorem secundum existimationem praedictam etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, idemque servaretur in quibusvis suppressionibus perpetuis, concessionibus, applicationibus de quibuscumque fructibus, & bonis Ecclesiasticis, praedictum Ernestum Episcopum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, nec non verum, &

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

ultimum d. Monasterii vacationis modum, etiam ex illo quavis generalis reservatio etiam in corpore juris clausa resulter, praesentibus pro expresso habentes, hujusmodi supplicationibus inclinari, Monasterium praedictum quovis modo, & ex cujuscumque persona, seu per liberam cessionem cujusvis de illius regimine, & administratione in Romana Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico, & Testibus sponte factam, vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod ejus provisio juxta Lateranen. Statuta Concilii, aut alias Canonicas sanctiones ad Sedem Apostolicam legitime devoluta sit, illaque ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter, vel generaliter pertineat, ac super regimine, & administratione praedictis inter aliquos lis, etiam super eorum possessorio, vel quasi molestia, cujus statum etiam praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore data praesentium non sit eadem. Monasterio de Abbate canonice provisum, cum annexis hujusmodi, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis, nec non in eo Ordinem praedictum, ac communem statum, & essentiam regulares, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo supprimerimus, & extingimus, ac in praedicto Oppido Mofecano, & aedibus antiquae Scholae jam usui, & habitationi nonnullorum scholarium, & Lectorum accomodatis, unum Collegium pro usu, & habitatione duodecim, vel plurium Collegialium Theutonorum Bursariorum nuncupandorum, qui suo tempore ad sacros Ordines promoveri, ac inter eos oriundi ex locis, in quibus ipsius suppressi Monasterii bona sita sunt, aliis praeseri debeant, nec non unius Rectoris, ac duorum, seu plurium Lectorum, qui ex Religiosis Societatis Jesu existant, & tam dd. Collegiales, quam Pueros Oppidi, & Provinciae hujusmodi, Grammaticam, Rhetoricam, & alias Artes liberales, bonosque mores, ac Doctrinam Christianam publice docere teneantur, auctoritate, & tenore praedictis, etiam perpetuo sine alicujus praedicti erigimus, & instituiamus.

Ejusque regimen Praebitis Soc. Jesu committitur.

§. 4. Illique sic erecto, & instituto omnia, & singula dicti suppressi Monasterii, ac illi annexorum quorumcumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quaecumque tam mobilia, quam immobilia ubivis existentia, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo applicamus, & appropriamus, dictum Collegium, nec non ejus Collegiales, & personas pro tempore existentes, ac res, & bona quaecumque mobilia, & immobilia, tam educationem, & alimoniam, quam alia quaecumque necessaria, cure, regimini, gubernio, & administrationi omnimodis Religiosorum dictae Societatis inibi introducendorum, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo subijcimus, & committimus: ita quod licet Religiosis Societatis hujusmodi inibi, ut praesertim introducendis per se, vel alium, seu alios nomine dicti Collegii sic erecti, corporalem, realem,

Hujusmodi Collegio suppressi Monasterii bona, omnia, redditusque accipiantur.

lem, & actualem possessionem bonorum, fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum praedictorum ex nunc propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illaq; in Collegii, ac ejus Rectoris, Lectorum, Collegialium, & personarum hujusmodi usus, utilitatem, & necessitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

§. 5. Insuper eidem Collegio, illiusque pro tempore existentibus Rectori, Collegialibus, Lectoribus, Ministris, & personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, gratiis, & praeheminentiis in processionibus, & actibus publicis, ac privatis, nec non aliis quibuscumque; occasionibus, & rebus, quibus alia Collegia similia sub gubernio Religiosorum Societatis hujusmodi degentia de jure, usu, consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, nec non uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, similiter uti, frui, potiri, & gaudere, ac etiam ipsi Collegiales signum, seu habitum, quo cognosci, & ab aliis personis distingui valeant, gestari.

§. 6. Praeterea Rectori, & aliis d. Societatis Religiosis in ipsum Collegium introducendis ut cum interventu d. Ernesti, ac pro tempore existentis Episcopi Leodien. pro d. Collegii illiusq; Lectorum, Collegialium, personarum, & bonorum gubernio, & directione, ac Collegialium, & aliorum puerorum praedictorum tam in fide Catholica, quam bonis moribus, & disciplinis instructione, quacumque Statuta, & ordinationes, licita, & honesta, ac Sacris Canonibus, nec non Concilii Tridentini Decretis minime contraria, sub poenis eis benevisis observanda, facere, & condere, illaque pro rerum, temporum, & personarum qualitate, immutare, cassare, alterare, ac de novo edere libere, & licite valeant; itaut postquam ita sic facta, condita, alterata, mutata, seu de novo edita extiterint, toties ipso facto, dicta Apostolica auctoritate confirmata censentur, eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

§. 7. Decernentes praesentes literas sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, vel aliis contrariis dispositionibus etiam per Nos, vel quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores, & successores Nostros, etiam in crastinum assumptionis cujuslibet successorum hujusmodi ad summi Apostolatus apicem sub quibusvis verborum expressionibus, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine editis, & edendis nullo unquam tempore comprehendendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum, etiam sub priori data per eundem Ernestum Episcopum eligenda, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, & fore; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici

Auditores, judicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane si secus super his quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Quo circa dilectis filiis Praeposito Ecclesiae Leodien., ac Colonien. & Leodien. Officialibus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, eandem praesentes, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ernesti Episcopi, ac pro tempore existentium Rectoris, & Collegialium praedictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisq; in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate Nostra praesentes, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, nec non Ernestum Episcopum, ac pro tempore existentem Rectorem, & Collegiales praedictos, eorumque singulos illis pacifice frui, & gaudere. Non permittantes ipsos, vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari: contraditores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

§. 9. Non obstantibus priori voluntate Nostra praedicta, & sal. record. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris Nostri etiam illa qua cavetur expresse, ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a sine sua Diocesis ad Judicium evocetur; seu ne Judices a Sede praedicta pro tempore deputati extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere praesumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad Judicium non trahatur, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a Jure permixtis fieri prohibentis, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non Monasterii, & Ordinis praedictorum Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 10. Volumus autem, quod per suppressionem, & alia praemissa ipsius Monasterii sic suppressi Ecclesia, si qua extet, ad prophanos usus non redigatur, sed illi in divinis laudabiliter deserviat, & quatenus aliqui ex ejusdem suppressi Monasterii Canonici superstites reperiantur, ipsis, ex illius fructibus de congrua portione pro eorum victu, sustentatione, & manutentione ad eorum vitam annuatim persolvenda provideatur. Nulli

Executores designati.

Derogatio contrariorum.

Canonicis suppressi Monasterii congrua subministranda ad eorum vitam.

Et Privilegia omnia, quibus hujusmodi Collegia, concedit.

Rectori dat facultate statuta condendi cum interventu Episcopi Leodienis.

Clausula pro hujusmodi Constitutionis firmitate.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae absolutionis, suppressionis, extinctionis, erectionis, Institutionis, applicationis, appropriationis, subjectionis, commissionis, concessionis, Indulti, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo nonagesimo nono, quinto Idus Septembris Pont. Nostri Anno Octavo.

CCVII.

Inquisitori Generali in Regnis Hispaniarum conceditur facultas deputandi Inquisitorem in classibus Regis Catholici pro causis ad suum forum spectantibus.

Dilecto filio Moderno, & pro tempore existenti Haeretico, & Apostolica pravitatis in Regnis Hispaniarum Generali Inquisitori.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Nuper siquidem charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus exponi Nobis fecit, quod cum in diversis ejus classibus, quas ipse Philippus Rex contra Infideles pro fidei Catholicae, & Regnorum suorum defensione in dies parare, & expedire cogitur, ob maximam Militum copiam facile evenire possit, diversa crimina, quae haereticis sapiant, perpetrentur, & propterea ipse Philippus Rex zelo Catholicae Religionis ductus, ac ut Christianum decet Principem, ne talia crimina impunita remaneant, summo opere cupiat, aliquem Inquisitorem, qui de haeresi, & apostasia, atque aliis ad illas spectantibus specialiter cognoscat per se, & pro tempore existentem in dictis Regnis Inquisitorem Generalem deputari.

§. 2. Quare Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus ejus desiderio hujusmodi annuere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 3. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, Tibi, & pro tempore existenti in dictis Regnis Inquisitori Generali haeretica, & apostolica pravitatis, ut quando, & quoties eundem Philippum Regem, aliquam classem parare, & seu instaurare, vel mittere, & expedire contigerit, aliquem Virum Ecclesiasticum idoneum, & sufficientem per te eligendum in Inquisitorem ad effectum praedictum deputare, ipseque se deputatus, ut tam de haeresi, & apostasia, quam omnibus, & singulis aliis haereticis sapientibus in tota dicta Classe, cogno-

Philippi Regis zelus pro arcendis a suis Classibus criminibus, quae haereticis sapiant.

Petiti Inquisitori Generali facultate concedi aliquem deputandi qui contra talia perpetrantes inquirat. Concedit Clemens.

scere, & demum omnia, & singula, quae ad Inquisitoris hujusmodi officium, curam, & regimen pertinent, facere, gerere, exercere, & exequi in mari, vel in praedictis classibus tantum, & extra Terras, & Portus libere, & licite valeatis respective Apostolica auctoritate tenore praesentium plenam, & omnimodam licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem ad quinquennium proximum concedimus, & impertimur.

§. 4. Decernentes omnia, & singula per praedictum pro tempore Inquisitorem deputandum facienda, gerenda, & exequenda, valida, & efficacia existere, ac totali executioni demandanda esse in omnibus, & per omnia, perinde ac si a te, vel tuo mandato facta, gesta, & ordinata fuissent, sic jure per Te, & alios dictorum Regnorum Inquisitores judicari, & definiti debere: irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodali-bus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusq; & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 29. Octob. 1599. Pont. Nostri Anno octavo.

CCVIII.

Similis concessio facultatis Nuncio Apostolico apud Regem Hispaniarum deputandi aliquam personam Ecclesiasticam, quae in eisdem classibus jurisdictionem Ecclesiasticam exerceat.

Dilecto filio moderno, & pro tempore existenti Nostro, & Apostolica Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius

Clausula.

Derogatio contrariorum.

Dat. die 29. Octob. 1599. An. VIII.

Et Reges in Secretis. Dreu.

Causa contentiosa facultatis, de qua in Rubrica.

ius Noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod cum in classibus, quas in Mari Oceano pro fidei Catholicae, ac Regnorum, & Dominiorum suorum tuitione, & commoditatibus paratas, & instructas habet, ac pro tempore per eum parari, & instrui, seu renovari, & expediri contigerit, plures personae Ecclesiasticae reperiantur, ac de facili evenire possit, ut inter illas tam ipsarummet personarum Ecclesiasticarum, quam laicarum ratione diversae rixae, & contentiones oriantur, pro quibus dijudicandis, pacandis, sopiendis, aut alias terminandis Iudices seculares se intromittere non possunt, neque debent: Ipseque Philippus Rex praemissis ea, qua Catholicum decet Principem charitate, ac pro zelo Ecclesiasticae jurisdictionis ductus occurrere satagens, desiderat aliquam, seu aliquas personam, seu personas Ecclesiasticas deputari, quae in dictis classibus pro tempore expediant Jurisdictionem Ecclesiasticam exerceat, omnesque causas tam civiles, quam criminales, & mixtas inter Clericos, & quascumque personas Ecclesiasticas, ac ad forum Ecclesiasticum pertinentes audiat, cognoscat, decidat, ac sine debito terminet, seu terminet. Quare nobis humiliter supplicari fecit, ut ejus votis hujusmodi annuere de benignitate Apostolica dignemur.

Facultatis
Concessio.

§. 2. Nos igitur attendentes pro nostri Pastoralis Officii debito precipue personarum Ecclesiasticarum, ne ipse a laicis ventur, curam nobis incumbere, tam pium & laudabile desiderium ipsius Philippi Regis plurimum in Domino commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Tibi, & pro tempore existenti nostro, & dictae Sedis in dictis Regnis Nuncio, ut quoties dictum Philippum Regem classem, seu classes parare, & seu instruire, vel manutene contigerit, aliquam, vel aliquas personas Ecclesiasticas per Te eligendam, seu eligendas, Judicem, seu Iudices cum plena, libera, & omnimoda facultate, & auctoritate, praemissa omnia, & singula, nec non Jurisdictionem praedictam, & eam, quam exercere possit, si Ordinarius illorum omnium existeret, in classibus tantum, & non alibi, & extra Terras, & Portus Hispaniarum, & Portugalliae, & Locorum, ubi sunt Episcopi Catholici, exercendi, constituere, & deputare, dictaque, & dicti per Te, & pro tempore existentem Nuncium, ut praefertur deputandus, seu deputandi Iudices Ecclesiastici Jurisdictionem hujusmodi exercere libere, & licite valeant, plenam, liberam, & omnimodam licentiam, facultatem, potestatem, & auctoritatem, Apostolica auctoritate tenore praesentium respective ad quinquennium proximum concedimus, & impertimur.

Clausula.

§. 3. Decernentes omnia, & singula per dictos pro tempore deputandos, facienda, gerenda, & exequenda inviolabiliter observari debere, perinde ac si a Te, vel tuo mandato facta, gesta, & ordinata fuissent: Sicque ab omnibus censeri, & ita per te, & alios quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes judicari, & definiti debere, irritum

quoque, & inane quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
controziorum

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus etiam de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda esset, illorum omnium, & singulorum tenores praesentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 29.
Octob. 1599.
An. VIII.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 29. Octob. 1599. Pont. Nostri Anno Octavo.

CCIX.

Adhortatio ad singulos Archiepiscopos, & Episcopos, ut Jubilaei causa Romam se conferant.

Ex Regest. in
Secret. Breve.

Ven. Fratri Archiepiscopo Treverer.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Tempus acceptabile, tempus salutis, dies caelestibus Theauris dispensandis consecrati, dies appropinquati anni Jubilaei, quem Romana Ecclesia decursis viginti quinque annorum spatii hoc tempore in Urbe Summi Apostolatus Sede, ac domicilio repraesentat, hortatur Nos, ut Fratritatem tuam, tametsi sua sponte ad Pastorale Officium propensam muneris sui admoneamus, in curandis iis, quae propria sunt instituti Sanctissimi Jubilaei. Quae quidem, quoniam in Iuditionis Nostrae literis copiose, ac diffuse sunt praescripta, nullaque alia indigent declaratione, ne Fratritatis tuae pietati, ac vigilantiae diffidere videamur, silentio hic praeterimus. Hoc interim Fratritati tuae volumus esse persuasum, quo plus illa studii, & diligentiae potuerit, in se ipsa comparanda ad Jubilaeum rite, & devote in hac Sancta Urbe consequendum, quantoque vehementius elaborabit ad gregem sibi commissum suo exemplo ad ejusdem Jubilaei munera ibidem comparanda excitandum, eo ipsius operam Deo, ac Nobis futuram gratiorem. Nec est quod pluribus fra-

Fratritate tua id, quod amplius Religionis, ac virtutis zelus facile per se ipsa pollicetur contendamus. Probe enim sciimus, Fratritatem tuam, quae ad hunc diem usque Pastoralis suo Officio integre est persanctae, eandem commodissimam hanc tum suae, tum eorum, quibus praestit salutis juvanda, occasione minime esse neglecturam. Benignissimus Deus, qui Fratritatem tuam pro sua clementia in ista Pastoralis dignitate Sede collocavit, idem robor illi, ac vires suppeditet, ut quae ad divini illius nominis propagationem, & ad salutem Animarum prestare constituit, eadem etiam quam felicissime exequatur.

Dat. die 30.
Octob. 1599.
An. VIII.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 30. Octob. 1599. Pont. Nostri Anno Octavo. (a)

CCX.

De receptione, & professione Novitorum in Congregatione Fratrum Reformatorum Discalceatorum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini nuper in Urbe instituta.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem ea benigne concedere, per quae Religiosorum quieti, & in regulari observantia progressui, ac Religionum propagationi opportune consulitur, prout in Domino salubriter conspicitur expedire.

Approbatio
receptionis
Novitorum
hucusque facta.

§. 1. Nos itaque cupentes propagationi Congregationis Fratrum Reformatorum Discalceatorum Ordinis Sancti Augustini nuper in Alma Urbe per Nos admittae, ac institutae, opportune prospicere, ac dilectos filios Vicarium Generalem, ac singulos fratres ejusdem Congregationis, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter praerectis inclinati, ac ex certa nostra scientia, deque Apostolica potestatis plenitudine, professiones per ipsos Fratres, & quemlibet eorum usque in praesentem diem in d. Congregatione emissas, & receptiones quascumque Novitorum in ipsa Congregatione hucusque factas, auctoritate Apostolica tenore praesentium confirmamus, approbamus, & validamus, ac validas, firmas, & efficaces fuisse, esse, ac fore, ipsosque fratres, qui professionem emisissent, vere professos

(a) Similes Literae in forma Brevis hac die d. t. sunt ad Archiepiscopos, & Episcopos Galliae, Germaniae, Poloniae, Hispaniarum, Sardiniae &c.

existere, & uti tales in eadem Congregatione perseverare posse, ac debere.

Licentia emittendi professionem.

§. 2. Novitios vero professionem regularem emittere libere pariter posse declaramus.

Novitiosque alios recipiendi, & ad professionem admittendi.

§. 3. Praeterea eisdem Vicario, & fratribus, ut in ipsa Congregatione alios Novitios, servata tamen forma Constitutionis felicitis recordationis Sixti Papae Quinti Praedecessoris, ac decretorum nostrorum recipere, & expleto Novitiatu anno ad professionem etiam regularem admittere, sine alia nostra licentia libere, & licite possint, & valeant, auctoritate, & tenore praedictis, licentiam concedimus, & indulgemus.

Quibuscumque non obstantibus.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac decretis nostris praedictis hujusmodi Novitios ad professionem sine speciali nostra licentia admitti posse prohibentibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4.
Novem. 1599.
An. VIII.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris, die 4. Novembris 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

CCXI.

Facultas eligendi Confessorem, quae a Sede Apostolica datur in Bulla Cruciatæ, & aliis indultis, non suffragatur personis Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo, neque aliis quibuscumque Regularibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis circumspecta benignitas honestis petentium votis, quae personarum sub Religionis jugo Altissimo famulantium statum, & salubrem directionem respiciunt, ad exauditionis gratiam libenter admittit, & favoribus prosequitur opportunis.

Sedes Apostolica dat quaedam facultatem eligendi Confessorem in Bulla Cruciatæ, & aliis.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Prior Generalis Ordinis Fratrum Beatae Mariae de Monte Carmelo, quod cum in Bulla Cruciatæ Sanctae, & aliis privilegiis, quae ab Apostolica Sede concedi solent, datur facultas eligendi Confessorem idoneum ab Ordinario approbatum, qui possit Christianifideles absolvere a casibus Ordinario reservatis, & a quibusdam etiam, qui dictae Sedi reservati sunt, Religiosi dicti Ordinis, seu eorum nonnulli, etiam iis facultatibus uti praesumunt, & illorum praetextu eligunt Confessorem aliquando praeter eos, qui a suis Praelatis eorum Confessionibus, deputati sunt, quod aliquando in speciale eorum verget detrimentum. Quare praedictus Prior Generalis, humiliter nobis supplicari fecit, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

Regnum.

§. 2. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, talem concessionem Sanctae Cruciatæ, & aliorum indultorum particulari-

Hac facultate non comprehendi Regularibus.

ticularium, quantum ad predictum articulum eligendi Confessorem, & absolvendi a casibus reservatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus Ordinis predicti, ac aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum cujusvis instituti Mendicantium, & non Mendicantium tam Provinciae Hispaniae, quam extra eam ubilibet, locum minime habere, neque censeri, sed nostrae intentionis existere, quod iisdem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramentum Poenitentiae, seu Confessionis administrationem, dispositioni suorum Praetorum subiecti sint, Apostolica auctoritate, tenore praesentium perpetuo declaramus. Eisdem tamen Praetatis, ut in usu huiusmodi potestatis se cum subditis benignos, & faciles exhibeant, praecipimus, & mandamus.

§.3. Non obstantibus praemissis, & quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis predicti, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.4. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem fides adhibeatur, quae praesentibus adhibetur, si forent exhibite, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 23. Novembris 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

CCXII.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

Prævia absolute incolarum Civitatis, & Comitatus Ferrariensis a Transgressionibus Constitutionum Pii Papae V. de Bonis Emphyteuticis, & Patrimonialibus, poenitque, quas ea de causa incurrerunt ante illius Comitatus devolutionem ad Sanctam Sedem, decernitur, huiusmodi Constitutiones esse imposterum observandas.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Jacobi Civitatis, & Comitatus Ferrariensis absolute incolarum Civitatis, & Comitatus Ferrariensis a Transgressionibus Constitutionum Pii Papae V. de Bonis Emphyteuticis, & Patrimonialibus, poenitque, quas ea de causa incurrerunt ante illius Comitatus devolutionem ad Sanctam Sedem.

§.1. Volentes Civitatem, & Ducatum nostrum Ferrariensem eorumque Cives, & Incolas amplioribus in dies favoribus, & gratis benigne prosequi; Motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostra, deque Apostolica potestate plenitudine volumus, statuimus, & ordinamus, quod Camera nostra Apostolica, ejusque Officiales, & Ministri quicumque quavis dignitate, praerogativa, & auctoritate fungentes, & quibusvis facultatibus suffulti, praetextu Constitutionis felicis recordationis Pii Papae Quinti Praedecessoris nostri, in qua de bonis emphyteuticis, & patrimonialibus, & de spuris, & illegitimis tractatur, quae incipit: *Quae ordini*

Ecclesiastico noxia esse, & scandalum obiter perhibetur &c. sub datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo septuagesimo, 6. Kalend. Februarii Pontificatus sui Anno VI. edita, nec non alterius Constitutionis ejusdem Pii V. super declaratione dictae prima Constitutionis similiter editae, quae incipit: *Ad Romanum spectat Pontificem*, sub Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 5. Martii 1572. Pontificatus sui Anno VII. quoscumque Civitatis Ferrariensem, aut quorumcumque aliarum Civitatum, Terrarum, & Locorum Ducatus, & Legationis Ferrariensis Cives, Incolas, Habitatores, & personas utriusque sexus pro tempore ante devolutionem Civitatis, & Ducatus praedictorum ad Nos, & Sedem Apostolicam praeterito quovomodo molestante, perturbare, vel inquietare nullatenus possint, vel debeant, quia poenas vigore dictarum Constitutionum ante dictam devolutionem incursum, eis gratiose remittimus, & condonamus. Irritum nihilominus, & inane decernentes, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.2. Quocirca dilectis filiis nostro, & Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, ac Thesaurario generali, nec non Praesidentibus, Clericis, Commissario generali, ac aliis Officialibus, & Ministris dictae Camerae praesentes committimus, & mandamus, ut Cives, Incolas, habitatores, & personas praedictas, quoad tempus praeteritum supra dictum, praemissorum effectu pacifice frui, & gaudere permittant, & faciant.

§.3. Ab ipsa tamen devolutione Civitatis, & Ducatus praedictorum deinceps in perpetuum Constitutionem Pii Praedecessoris, illiusque declarationem supra dictas in ipsis etiam Civitate, Ducatu, & Legatione Ferrariensi, inviolabiliter observari, & custodiri debere decernimus.

§.4. Non obstantibus praedicta, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Camerae etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Camerae, & Camerario, Thesaurario, & aliis praedictis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 6. Decembris 1599. Pontificatus nostri Anno VIII.

Mandatum Ministris Camerae Apostolicae deponendo huic Decreto.

Dictae tamen Constitutiones observanda sunt in posterum.

Derogatio contrationum

Dat. die 6. Decembris 1599. An. VIII.

Re-

CCXIII.

Cardinalis Aldobrandinus Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarius designatur, modificatus tamen nonnullis facultatibus.

Huiusmodi Camerarii Officium antiquissimum esse liquet ex Constit. III. Urbani VI. Apostolatus, Tom. III. Par. II. fol. 325. & Pii IV. in Constit. XXXVIII. Romanus. Tom. IV. Par. II. fol. 77. Eiusque jurisdictionem in dijudicandis litibus, vide tam in dictis Bullis, quam in alia Urbani VI. Constit. I. Apostolicae. Tom. III. Par. II. fol. 364. & Leonis X. Constit. XXVII. Licet. Tom. III. Par. III. fol. 254. ac Julii III. Constit. III. Licet. Tom. IV. Par. I. fol. 261. Et signanter quoad coercionem Ministrorum Camerae, attende Constit. XI. Julii II. Percepimus. Tom. III. Par. III. fol. 273. Et quoad computa Officialium, & reversionem contractuum Camerae laevorum Constit. Pii IV. praevitatum. Circa vero reversionem alienationis honorum Sedis Apostolicae inspicie Constit. CXXII. ejusdem Pii V. Apostolicae. Tom. IV. Par. II. fol. 267. Circa literas naufragiorum Constit. XI. Pii V. Cum Nobis. Tom. IV. Par. II. fol. 287. Praeterea quoad expeditiones Clericorum, attendi debet Julii III. Constit. Licet. ut supra. Nec praetermittenda est Constit. XXIII. Pii VII. Providentia. Tom. IV. Par. II. fol. 51. ubi omnia privilegia, & jurisdictiones Camerarii confirmantur, & de novo conceduntur. Quo vero ad ipsam Camerae, id est causas eam concernentes, vide dictam Constit. Urbani VI. Et quoad redditionem computorum Camerae, habes Constit. L. Pauli III. Cum sicut. Tom. IV. Par. I. fol. 228. Quoad occupatores Terrarum Sedis Apostolicae, vide Constit. XVI. Pauli IV. Incumbentia. Tom. IV. Par. I. fol. 236. Quoad occupatores scripturarum Camerae, extat Constit. LXXXIII. Sixti V. Non sine. Tom. IV. Par. IV. fol. 300. Circa solemnitates contractuum ejusdem Camerae, inspicie Constit. XV. Pii IV. Cum in alienationibus. Tom. IV. Par. II. fol. 40. De gratiis autem interesse Camerae ranganibus in ea registrandis, attende Constit. CXVI. Pii IV. Ingens. Tom. IV. Par. II. fol. 240. Reformationes autem dictae Camerae sunt in Constit. XVII. Eugenii IV. Inter. Tom. III. Par. III. fol. 20. Leonis X. Licet. & Pii IV. Romanus. ibid. ut supra.

CLEMENSE EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Petro S. Nicolai in Carcere Diacono Card. Aldobrandino nuncupato, nostro, & S. R. E. Camerario, salutem, & Apostolicam benedictionem.

IN conferendis muneribus, & officiis, quae praesertim gravia, & Nobis proxima sunt, ita aequum est prospicere, ut illi Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

in primis ad ea assumantur, quorum multis, & illustribus exemplis testata jam pridem virtus jucundam nobis spem facit, ac tales futuros esse, qui opera, & consilio fructus quotidie proferant in nostra Republica ampliores.

§.1. Cum itaque officium Camerarius nostri, & Sanctae Romanae Ecclesiae, quod bon. mem. Henricus tituli Sanctae Pudencianae Presbyter Cardinalis Cajetanus nuncupatus, noster & praedictae Ecclesiae Camerarius dum viveret, obtinebat, per obitum dicti Henrici Cardinalis, & Camerarii, qui apud Sedem Apostolicam debitum naturae persolvit, vacaverit, & vacet ad praesens.

§.2. Nos attendentes huius officii magnitudinem, cupientesque hoc praclarum munus tali viro demandari, qui auctoritate, & prudentia fretus Reipublicae nostrae adjumento esse possit post habitam de hac re maturam cum Fratribus nostris deliberationem, ad Te egregius virtutibus praeditum converti, Te Fratris quoniam nostri filium, ac Signaturae nostrae Brevium Praefectum duximus desumendum, cujus fidei, & solertia tantum onus delegemus. Itaque de ipsorum Fratrum consilio, & assensu officium praedictum, sive praemisso, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque personae vacans, cum omnibus, & singulis illius honoribus, oneribus, juribus, jurisdictionibus, salariis, & emolumentis, quibus dicto Henrico Cardinali, & Camerario, ejusque Praedecessoribus quibuscumque dictae Romanae Ecclesiae Camerariis concessum fuerat, & alias ut infra, tibi auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, & assignamus, teque, quoad vixeris, nostrum, & ejusdem Romanae Ecclesiae Camerarium constituimus, & deputamus.

§.3. Tibique totum, & integrum ipsius officii pretium, ad quaecumque quantumvis maximam, & inexcogitatum summam ascendens, liberaliter, & gratiosa etiam donatione, quae dicitur inter vivos, perpetuo valitura, de simili consilio, & assensu, ac Apostolica potestate plenitudine remittimus, & condonamus.

§.4. Teque in locum dicti Henrici Cardinalis, & Camerarii, ac aliorum Praedecessorum suorum praedictorum quoad huiusmodi officium, ejusque liberum exercitium, necnon honores, onera, jurisdictiones, salaria, & emolumenta praedicta, quam plenissime substituiamus, & subrogamus.

§.5. Teque ut una cum dicto officio officium Praefecti Brevium huiusmodi, quoad vixeris, retinere, ac utrumque officium huiusmodi exercere libere, & licite valeas, de simili consilio, & assensu, auctoritate, & tenore praemissis dispensamus.

§.6. Ita quod liceat tibi, realem, & actualem possessionem officii Camerariatus huiusmodi, illiusque exercitii, honorum, jurium, jurisdictionum, salariorum, & emolumentorum omnium, per te, vel alium, seu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & similiter quoad vixeris

Vacans per obitum Card. Cajetani Camerarius officium.

Clemens Cardinali Aldobrandino committit.

* Ge.

Pretiumque ut Brevium Praefecturam etiam committit.

Jurisdictiones, & emolumenta etiam tribuit.

Conceditque ut Brevium Praefecturam possit una retinere.

Quae sine huiusmodi officii muneribus commemorat.

M m ris

ris retinere, ac Camera predicta, & ubique dicti Camerariatus officii ratione praesidere, ac proventus, pecunias, res, & cetera omnia jura ejusdem Camera procurare, rationes acceptorum, & impensorum habere, credita exigere, debita solvere, Arcibus, Praesidiis, & munitionibus omnibus praesesse, & Exactores, Castellanos, & alios Officiales, & Ministros quoscumque in omnibus Provinciis, Civitatibus, & locis constituere; ac etiam per Praedecessores nostros, & Nos, alios de mandato nostro, sive dictorum Praedecessorum nostrorum quomodolibet constitutos revocare, alios subrogare, militiam pro usu Status, & Reipublicae nostrae, ubicumque opus fuerit, instituire, milites conscribere, stipendia assignare, statuta conderere, & condita (salvis tamen inscriptis reformationibus) mutare: Vices tuas in toto, vel in parte delegare, ac pro libito revocare, ac prorsus omnia, & quaecumque alia facere, ordinare, & exequi, eandemque, & omnimodam jurisdictionem in omnibus causis, & negociis ad ipsum officium Camerariatus quomodolibet pertinentibus habere, & exercere, quae praedictus Henricus Cardinalis, & omnes alii ante eum Camerarii, de jure, statuto, usu, consuetudine, privilegio, fundatione, & alias quomodocumque facere, ordinare, & exequi potuerunt, seu etiam debuerunt, etiamsi talia forent, quae facultatem, & mandatum exigent magis speciale, quam praesentibus est expressum.

Et quae in verum Camerarium recipi jubet.

§.7. Decernentes te ex nunc ad dictum officium Camerariatus, ejusque liberam exercitium, nec non honores, onera, salaria, jura, jurisdictiones, & emolumenta praedicta, in locum ejusdem Henrici Cardinalis, & Camerarii, & aliorum praedictorum recipiendum, & admittendum fore, ac recipi, & admitti debere, tibi que de emolumentis, & aliis juribus praedictis a die obitus dicti Henrici Cardinalis, & Camerarii, absque alia intimatione Collectoribus ubilibet existentibus, vel aliis quibuscumque facienda integre responderi debere.

Conferat facultates, & emolumenta et assignat.

§.8. Insuper tibi concedimus, & indulgemus, ut omnibus praedictis, & quibuscumque privilegiis, facultatibus, prerogativis, praerogativis, antelationibus, exemptionibus, immunitatibus, jurisdictionibus, juribus, emolumentis, gratiis, & indultis, quibus praedictus Henricus Card., & alii ejusdem S. R. E. Camerarii, qui hactenus fuerunt, in genere, vel specie, aut alias quomodolibet tam Sede Apostolica plena, quam vacante, usi, potiti, & gavisii tam antiquis, quam modernis temporibus fuerunt, ac uti, potiri, & gaudere possent, & etiam deberent, sive de illis per literas Apostolice patentes, aut scripturas, aut libros Camerales, aut decreta Camerales, seu quaecumque alia publica, vel privata documenta apparerent, similiter, & pariformiter, ac absque ulla prorsus differentia, uti, potiri, & gaudere, nec non omnia, & quaecumque re-

galia, proventus, & jura etiam antiqua, tam ex sigillo, custodiis, praefecturis, officiis, exactionibus, taxis, & quibuscumque aliis rebus, & praesertim in literis facultatum praedicti Henrici Cardinalis, & Camerarii enumeratis, quam etiam ex Collectoriam in Regnis Hispaniarum, vigesima nuncupata obvencientia, quae ad rationem duorum pro centenario super spoliis, fructibus, juribus, & emolumentis omnibus dictae, & aliarum Collectoriarum ubicumque institutarum, & instituendarum tibi assignamus, tibi que omnino persolvi volumus, atque mandamus (regalibus tantum, & emolumentis unius pro centenario, & impositionibus Congregationum Regularium, & dimidii pro centenario ex vigesima Hebraeorum, ac etiam dimidii pro centenario ex subsidio triennali exceptis) integre percipere, exigere, & levare, etiam libere, & licite possis, & valeas, eaque tam quoad jus percipiendi emolumenta, quam quoad omnia, & singula supradicta, uti auctoritate, & facultate, qua quisque Praedecessorum tuorum plenissime usus fuit.

Obedientia est ab omnibus praestanda.

§.9. Mandantes in virtute sanctae obedientiae dilectis filiis Praesidentibus, & Clericis d. Camera, ceterisque personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, qualitates, & praerogativa, nec non Communitatibus, Universitatibus, & locis, illorumque hominibus, ac aliis ad quos spectat, & pertinet, & pro tempore spectabit, & pertinebit, quatenus ipsi, & eorum quilibet, tibi tamquam membra capiti obsequentes, ac reverentiam, & obedientiam exhibentes, tuis monitis, & mandatis omnino pareant, & obediant, in regimine, & administratione ipsius Camerae, & dicti Officii Camerariatus exercitio, ubicumque expediet adfint, & omnia officia debita exhibere procurent. Alioquin sententiam, sive poenam, quam rite tuleris, sive statueris in rebelles, ratam habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Indemnitatis a praedecessoribus haredum Card. Vitellii.

§.10. Ac insuper cum haredes bonae memoriae Vitellotii ipsius Romanae Ecclesiae Cardinalis, & Camerarii praetenderent officium Camerariatus hujusmodi, quod idem Vitellotius Cardinalis, dum viveret obtinebat, ex persona ipsius Vitellotii Cardinalis, praetextu cujusdam concessionis a pia memoriae Pio Papa Quarto etiam Praedecessore nostro per dictum Vitellotium Cardinalem obtenta non vacare, eisdemque haredibus illius pretium, & emolumenta deberi, ac propterea lis, & causa, seu controversia coram certo causarum Palatii Apostolici Auditore super dicto officio Camerariatus, ac illius pretio, & emolumentis orta fuisset, & indecisa penderet; & similis mem. Pius Papa Quintus pariter Praedecessor noster securitati, & indemnitati tunc existentis ipsius Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarii consulere volens, voluerit, & declaraverit, atque decreverit, quod dicta Camera ipsum Camerarium, ejus-

que

que haredes, ac ab eo causam habentes, non solum a praedicta, sed etiam quacumque alia lite, & causa, per haredes, creditores, & fidejussores dicti Vitellotii Cardinalis mota, tutari, & liberare, ac cause patrociniis propriis impensis suscipere, ac de evictione teneretur, & obligata existeret, cum decretis, & obligationibus, ac cautelis tunc expressis, prout in eis, quorum tenores haberi volumus pro expressis plenius continetur: Nos tua, tuorumque haredum, & successorum, ac ab eis causam habentium securitati, & indemnitati prospicere volentes, de consilio, assensu, ac potestatis plenitudine similibus, te, tuosque Praedecessores ab hujusmodi, & quacumque alia lite, & molestia, ceterisque omnibus incommodis eximimus, & liberamus; ac etiam statuimus, & decernimus, Camera ipsam ad causam praedictam, ut praefertur, suscipiendam, & defendendam, teque, tuosque haredes, & successores praedictos, ab omnibus, & singulis praedictis praeservandum, ac prorsus ad omnia, & quaecumque alia, ad quae juxta ipsius Pii Quinti Praedecessoris voluntatem, & decretum, tunc existentis Camerario, ejusque haredibus, & aliis praedictis tenebatur, etiam contractu solemnium, & stipulatione omni tempore teneri, & obligatum existere.

Ac praefertur pro pretii condonatione.

§.11. Teque tam super praesentis officii Camerariatus concessione, quam illius praedicti donatione, ac emolumentorum, & juris perceptione, nullo unquam tempore per Nos, & Romanos Pontifices Successores nostros, ac Sedem, & Camera hujusmodi, etiam pro expeditione contra Turcas, & alios Infideles, ac Catholicae Fidei hostes, vel ex alia quacumque etiam quantumvis justa, pia, legitima, & quae hic de necessitate exprimenda esset, causa, molestari, perturbari, aut inquietari posse, nec etiam praetextu dictae litis, aut aliarum molestiarum, quam litem, & causam, quoad te extinguimus, haredibusque, & successoribus, nec non creditoribus dicti Vitellotii Cardinalis perpetuum silentium imponimus.

Clausula pro perpetuo hujus concessionis firmitate.

§.12. Ac praesentes, nullo unquam tempore, quovis praetextu, & ex quovis capite de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae, vel alio quovis praetextu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium impetrari posse, illaque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos, vel Successores nostros Romanos Pontifices, aut dictam Sedem, ex quibusvis causis, etiam motu, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter pro tempore factis, nullatenus comprehendi, nec comprehensas censeri, sed Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

semper ab illis exceptas, & quoties ille emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub data posteriori quodcumque per te eligenda, concessas, & validas, ac efficaces, adversus quascumque impugnationes existere, vimque veri, & validi, ac efficaciis contractus, inter Nos, & Sedem, ac Camera praedictam ex una, nec non te, tuosque praedictos partibus ex altera, jurati, & stipulati perpetuo habere, & obtinere: Teque ad superius expressa in toto, vel in parte, verificandum, seu probandum minime teneri, sed eisdem praesentibus absque alia probatione sufficere, eisque in judicio, & extra illud stari, nec ullam probationem cuiusque naturae, & speciei illa sit vel fuerit, in contrarium adduci, vel admitti, quinimo etiam si superius expressa hujusmodi minus vera sint, & contrarium quodcumque probari contigerit, nihilominus eisdem praesentibus literas suam plenarium effectum consequi, teque illis, eorumque effectu potiri, & gaudere.

Clausula subbiata.

§.13. Sique in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Caesarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Camera Praesidentes, & Clericos, ac dictae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis instantia, ac etiam in dicta Camera judicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Moderatio facultatum dispensandi cu Hebraeis super casibus, qui recitentur.

§.14. Praeterea volumus, & statuimus, ac mandamus, ut tu, & futuri Camerarii praedicti, de cetero perpetuis futuris temporibus a concedendo Hebraeis extra Statum nostrum Ecclesiasticum licentias fenerandi, quas tolerantias appellant, abstineatis: in Statu autem praedicto, ubi Hebraei commorantur, uti Avenione, & in Legatione Ferrariae, nullas exceptis Hebraeis Levantinis, & ceteris Anconam accedentibus, & ibi commorantibus, concedatis: in Urbe quoque numerum conventum non excedatis. Hebraeis etiam alias tolerantias, & privilegia praedicta Christianorum concernentia, ac licentias videndi, erigendi Synagogas, ducendi aliam uxorem vivente prima, aliaque contra Constitutiones Apostolicas faciendi, atque absolutiones, quas vocant a transgressibus, etiam nullo modo concedatis. Similiter a licentias exercendi nummularium, sive Bancherottum, etiam quoad permutationem auri, & argenti abstineatis, ac concessae revocatae sint, & esse intelligantur.

®

§.15. Non possitis dare licentiam defendendi ad Urbem quatenos, aut monetas reprobatas.

Aliae facultates abrogatae.

§.16. A concessione moratoriarum, sive dilationum, quarum prohibitionem invocamus, etiam abstineatis.

§.17. Non detis salvos conductus etiam

1599. Et precipue concedendi Moratoriar & salvo Conduas.

pro debitis, neque cedulas non gravetur nuncupatas, contra mandata ab aliis iudicibus relaxata, etiam sub pretextu depositi, nisi pro predictis, aut aliquo eorum ordinem nostrum, aut pro tempore existentis Romani Pontificis habeatis. In salvis conductibus pro navi, aut aliis quibuscumque non apponatis clausulam, quod non possint molestari, etiam ex causa Religionis, nisi ex causa cum Romano Pontifice collata.

Tractus frumentorum;

§.18. In concessionibus tractarum frumentorum, bladorum, leguminum, olei, & aliorum animalium, servetis Constitutiones per Prædecessores nostros Romanos Pontifices desuper editas, ac nullo modo extra Statum Ecclesiasticum, nec etiam ad Civitates, & loca Bononiæ, & Ferrariæ, sine Chirographo nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, tractam huiusmodi concedatis. Ubi autem aderit huiusmodi Chirographum, sive sit pro certa persona, vel universitate, sive pro incertis personis facultativum, & cuicumque directum, fiat expeditio per te, & pro tempore existentem Camerarium predictum solum, & non per alium. Ac illæ, quæ dicuntur tractæ extra Statum, & ad Civitates, & loca, de quibus supra, registrentur una cum Chirographo huiusmodi in particulari libro nuncupando, liber tractarum, pro quibus non percipiatur pro sigillo, ultra julios undecim pro quolibet centenario rubrorum.

Extractiones de loco ad locum.

§.19. Extractions autem de loco viciniore Urbis ad locum remotiorem intra quadraginta milliaria, in Patrimonio, Tyberina, Latio, & Campania, atque Maritima, quoad frumenta, blada, & legumina non concedantur, nisi per Præfectum Annone, cum participatione tamen, ac sub nomine, & sigillo tuo, & pro tempore existentis Camerarii, pro quo sigillo usque ad quinquaginta rubra, unus tantum, & usque ad centum, duo, & ab inde supra usque ad quamcumque summam, quinque julii solvantur.

§.20. Quoad oleum autem, intra quadraginta milliaria, & animalia in Provincia Patrimonii in prædicto casu non concedantur, nisi per Præsidentem Grasciæ, cum simili participatione Camerarii, & subscriptione Commissarii ejusdem Camera, sub nomine, & sigillo predictis, pro quo sigillo non solvatur ultra solum. Quo vero ad alia loca, & aliud genus Grasciæ, tu solus tantum provideas, & non alius.

Aliæ modificationes.

§.21. Abstineatis quoque a licentiis emendi frumenta, blada, legumina, & olivas, ultra usum, nec non accipiendi eadem in solutum, seu alias quomodolibet impetrandi.

§.22. Et ab indultis, quod quis soluta rata non teneatur pro aliis, nisi ad favorem conducentium grasciam ad Urbem, aut in casibus alias permissis.

§.23. Nec permanendi Ægyptios in Statu Ecclesiastico.

§.24. Et alterandi poenas statutarias ad favorem certarum personarum.

§.25. Et generaliter ab indultis, & dispensationibus contra Constitutiones Apostolicas prædictas.

§.26. Non intromittatis in concedendis licentiis vendendi stabilia universitatibus, neque accipiendi pecunias ad causam, seu alias minusque indultis faciendi mundinas, & mercatum, quæ in plena Camera expediuntur.

§.27. Patentes, licentiæ, & privilegia, emendi, & vendendi tam in Platea Agonis, quam in foro Boario, aut alio quocumque loco Urbis, contra bannimenta, & solitum a te non concedantur; quinimmo tu invigiles, ne a quovis alio quacumque auctoritate dentur, & concessa revocata intelligantur. Ac Extraordinarii, alique Excores illorum usum quoquo modo admittentes, vel patientes, poenam privationis officii, & graviorem etiam corporis afflictivam, quoad patentes tuas arbitrio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, quoad aliorum vero, arbitrio tuo incurrant.

§.28. Pro mandatis de excarcerando vigore decreti Visite nihil pro sigillo solvatur.

§.29. In mandatis ratione Grasciæ, & Annone, usque ad summam quindecim scutorum pro sigillo non solvatur nisi julius unus, & si expeditiones fiant pro pluribus personis, non exigatur nisi pro uno sigillo.

§.30. Commissarii vero etiam in Urbe nulli deputentur, nisi cum chirographo nostro.

§.31. Officium Commissarii Ripette supprimatur, prout illud motu, & auctoritate similibus supprimimus, & extinguimus, ac loco illius aliquis substituitur cum salario decem scutorum pro quolibet mense, ex poenis ejus diligentia incamerandis, & non aliunde percipiendo, a te deputetur.

§.32. Portio autem poenarum, quam idem Commissarius Ripette percipere consuevit, applicetur Societati Consalonis Redemptionis Captivorum de Urbe, prout illam, demptis dictis decem scutis, applicamus.

§.33. Officium Commissarii Mandatoris Plateæ Agonis nuncupatum, habeat certum salarium decem scutorum etiam, quolibet mense, quæ exigantur prævia taxa per te, & pro tempore existentem Camerarium prædictos faciendæ, ad eam rationem, solum ab Hebræis, & aliis habentibus situm Apothecæ certum in die mercati in dicta Platea.

§.34. Tu, & futuri Camerarii huiusmodi, non habeatis Tribunal Criminale erectum; Ac tuus, & ejusdem Camerarii Auditor non procedat in causis criminalibus, in quibus veniet infligenda poena supra relegationem; sed in his, quæ a jurisdictione officii Camerariatus pendent, deputetis aliquem ex Judicibus Ordinariis, vel aliquos vobis bene visos ad beneplacitum, prout usu veniet.

§.35. Ita tamen quod in causis furti pigno-

Taxe.

Officium Commissarii Ripette extinguitur.

Salarium Mandatori Foci Agonalis assignatum.

Quomodo sit procedendum in causis Criminalibus.

pignorum, quoad Hebræos Bancarios sit locus preventionis inter te, & Gubernatorem Urbis.

§.36. Subhastationes pignorum existentium penes Hebræos fiant in Monte Pietatis, in quo residuum pretii deponi consuevit, cum decreto tamen tuo, rogando per astra tui Notarii gratis.

Constitutiones Pontificiæ favore C. A. innovantur.

§.37. Præterea ad Jurisdictionem Camerae nostre conservandam, Constitutiones Pauli III., & Pii IV., ac aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum ad ejus favorem editas innovamus.

Signatura Justitiæ in causis d. Camerae concernentibus rescribere non potest.

§.38. Ac insuper statuimus, quod de cetero Signatura Justitiæ non possit, nec debeat, sive reformando, sive declarando, aliquid in Camera nostra, vel alibi, in causis spectantibus ad Camerarium prædictum rescribere, & supplicationes signate nullius sint roboris, nullamque tribuant jurisdictionem.

Camera vero dictas causas avocet a quocumque Tribunali.

§.39. Ac etiam decernimus, licere tibi, & Camerae prædictis, omnes, & quascumque causas ad Camerariatus, & Camerae Tribunal quomodolibet spectantes a quibuscumque Judicibus, etiam Auditore Camerae, ac etiam si agatur de obligatione Camerali, Palatii Apostolici causarum Auditoribus, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, libere avocare, & reassumere, iidemque inhibere;

§.40. Nullum vero ex prædictis, aut aliis quibuscumque Judicibus posse causas prædictas a dicto Camerariatus, & Camerae Tribunali avocare, & reassumere, etiam sub pretextu, quod cause alias non sint Camerales, & ad dictum Tribunal non spectent.

Ad eamque spectat judicare causas sic Camerales nec ne.

§.41. Super quo non possit Signatura Justitiæ cognoscere, aut aliquo modo rescribere, nec se ingerere, sed huiusmodi cognitio, an cause sint de Jurisdictione Camerariatus, vel Camerae, pertineat respective ad te, & Cameram, qui cognoscere debeatis, an sint Jurisdictionis ejusdem Camerae, & si partes declarationi huiusmodi non acquieverint, vel ante huiusmodi declarationem voluerint, Signaturam nostram Gratia tantum adire possint, & citato Commissario ejusdem Camerae, commissiones proponi debeant.

Contrariis derogatio.

§.42. Non obstante asserta litis pendentia, & aliis præmissis, ac nostra de non tollendo jure questito, quatenus opus sit, ac aliis Cancellariæ Apostolicæ regulis, nec non pie memoriæ Leonis X., & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, etiam cum Collegio Cardinalium, pro unione, & charitate factis, & contractu inviolabili, seu quasi, a quo nullo tempore resiliere, nec illis ullo modo, aut nisi certis modis, & formis tunc expressis derogari possit, nec non juramentis, renunciationibus, aliisque clausulis, & cautelis firmatis, de dicti Camerariatus officii dispositione, non perpetuo, sed ad triennium, aut aliud tempus in favorem Cardinalium ipsorum utriusque juris doctorum, ac de consensu omnium Cardinalium

seu majoris partis eorum, cum decreto irritante, quidquid secus fieri contigerit. Ita quod de nullitate concessionis omni tempore, absque inobedientia culpa, aut alterius censura, & poenæ incurfu dici valeat, aut alias certis modo, & forma tunc expressis deinceps in perpetuum faciendæ, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam ejusdem Pii IV. Prædecessoris, octavo Idus Augusti, Pontificatus sui Anno VI. edita, qua cavetur, quod gratiæ, & indulta quaecumque interesse dictæ Camerae concernentia, infra certum inibi expressum tempus in dicta Camera presententur, sive registrentur, alioquin illa non valeant. Ita quod tu, ad eandem presentes in eadem Camera presentandum, sive registrandum, nulla unquam necessitate cogi, vel compelli possis, & nihilominus illa valeant, & tibi suffragentur, in omnibus, & per omnia, perinde ac si presentata, & registrata fuissent; nec non Camerae, & officii Camerariatus prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus quoque, & naturis, quantocumque tempore pacifice observatis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Collegio Cardinalium, & dictæ Camerae Thesaurario, illiusque Præsidentibus, & Clericis, per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices etiam Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, seu quasi, ac alias, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis efficacibus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, confirmatis, innovatis, extensis, & moderatis, quibus, ac omnibus aliis, quæ eisdem presentibus quomodolibet obesse possent, etiam si talia, & multa essent, quæ sub concessionibus generalibus non venirent, sed specialibus omnino indigerent expressionibus, illorum, ac supradictorum omnium veriores, & totos tenores presentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, ac amplissime, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & ad effectum validitatis earumdem presentium derogamus. Quodque tu juxta præfata omnia qualificatus, & J.V.D. non sis, ceterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.43. Tu igitur benedictione nostra fretus, eam in mandato tibi a nobis hoc munere operam præstare curabis, ut ii, quos jam animo percipimus, fructus industria tua quotidie magis augeant. Nosque, & prædicta

Adhortatio de officio bene administrando.

Dat. die 18. Decembris 1599. An.VIII.

dista Sedes per te optime consuluisse late- mur. Nulli ergo omnino hominum &c. Si quis autem &c. incursum. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1599. quintode- cimo Kalend. Januarii, Pontificatus nostri Anno VIII.

CCXIV.

Ex Regest. in Secret. Breu.

Declarat, quocumque Privilegio non ob- stante neminem ex Ferrariensibus exem- ptum esse a sua opera prestanda custodia, & reparationi Aggerum Fluminis Padi.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Clemens Ferrariorum concessit. Ducibus ex- ceptionem con- firmavit.

Um Nos alias per nostras in forma bre- vis literas motu proprio omnes im- munitates, exemptiones, & libertates, ac privilegia quacumque per Duces Ferrariæ quibusvis personis concessa, licet post Ci- vilitatis, & Ducatus Ferrariensis ad Nos, & Sanctam Romanam Ecclesiam, ac Aposto- licam Sedem devolutionem sequutam, & a Nobis legitime acceptatam, ac ejusdem Civitatis, & Ducatus Sedi, & Camera præ- dictis incorporationem per Nos factam resoluta, & prorsus extincta fuissent, & essent, attendentes nostræ, ac Apostolicæ Sedis dignitati maxime convenire, & pro subditorum nostrorum utilitate etiam ita expedire, de speciali gratia innovaverimus, & de novo concesserimus; & deinde diversis particularibus personis similia privile- gia, immunitates, & exemptiones ipsis pri- dem a dictis Ducibus concessas nominatim innovaverimus, & de novo concesserimus, prout in diversis in forma Brevis expeditis literis plenius continetur.

Nonnulli, se immunes a custodia Aggerum padi, adhibebant.

§.2. Cumque, sicut accepimus, multi ex hujusmodi privilegiatis pretendant, se vi- gore dictorum privilegiorum ipsis concef- sorum a custodiis, & laboribus Aggerum Fluminis Padi, & Aquæductuum publico- rum exemptos, & immunes esse, ac prop- terea iis contribuere, & intervenire forsitan reculent.

Declaratio de qua in Ru- brica.

§.3. Nos animadvertentes publicæ om- nium Civium, & Incolarum Civitatis, & Ducatus Ferrariensis utilitati interesse, ut ir- ruptionibus, & inundationibus Fluminis Padi præcipue occurratur, ac publici aqua- rum ductus non solum custodiantur, & ex- purgentur, sed, ubi opus fuerit, etiam de novo aperiantur, ac maxime convenire, ut omnes supradicti pro universali commodo operibus, & expensis pro præmissis facien- dis contribuere teneantur: Propterea motu proprio, & ex certa scientia, ac matura de- liberatione nostra, deque Apostolicæ pote- statis plenitudine, declarantes in primis, & ante omnia nostræ mentis, & intentionis non fuisse, nec esse, ut quicumque dicto- rum privilegiatorum, etiam per privile- gia ipsi a Ducibus prædictis concessa id no-

minatim illis concessum fuerit, a custodiis, operibus, laboribus, & factionibus quibus- cumque Fluminis Padi liberi, vel immu- nes existant, harum serie perpetuo statu- mus, & ordinamus, ut omnes utriusque sexus personæ quantumvis privilegiatæ hu- jusmodi, & quacumque præfulgeant digni- tate, titulo, præ eminentia, & auctorita- te, custodiis, operibus, laboribus, & fa- ctionibus quibuscumque Aggerum Flumi- nis Padi, & aquarum ductuum publicorum, arbitrio tamen moderni, & pro tempore existentis Nostri, & Apostolicæ Sedis in Civitate, & Ducatu prædictis de latere Le- gati, seu ejus Vice-Legati, aut Gubernato- ris, seu alterius Superioris contribuere perinde teneantur, ac debeant, ac si illis nulla quoad hæc privilegia, immunitates, & exemptiones, quas nihilominus vigore præsentium expresse revocamus, & annu- lamus, concessa fuissent.

Executio Vicelegato committitur.

§.4. Mandantes propterea dilecto filio eidem moderni, & pro tempore existenti nostro, & Apostolicæ Sedis in Civitate, & Ducatu prædictis, de latere Legato, seu ejus Vice-Legato, vel Gubernatori, aut alii Superiori, ut quoscumque ex prædictis privilegiatis præmissis contribuere forsitan reculantes, vel renitentes, auctoritate no- stra opportunis Juris, & facti remediis qua- cumque excusatione, & appellatione prorsus rejectis, arbitrio suo cogat, & com- pellat.

Obstantium derogatio.

§.5. Non obstantibus nostræ, quatenus opus sit, de non tollendo Jure quæsito, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibus- cumque.

Dat. die 18. Januar. 1600. An.VIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub An- nulo Piscatoris die 18. Januarii 1600. Pon- tificatus nostri Anno VIII.

CCXV.

Modum a Philippo III. Hispaniarum Rege præscriptum in Causis appellationum Militum Militiarum de Calatrava, & de Alcantara, servari mandatur.

Ex Regest. in Secret. Breu.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hi- spaniarum Regi Catholico militiarum San- cti Jacobi de Spata, Calatrava, & Al- cantara perpetuo Administratori Apostolica auctoritate deputato.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Philippus Rex modum in ap- pellationibus servandum præscribit.

Majestatis tuæ nomine Nobis nuper ex- positum fuit, quod cum Tu in Re- gnis tuis Hispaniarum nonnullas diferen- tias, & controversias inter Tribunalia Sa- cularia, & Consilium Ordinum Militiarum S. Jacobi de Spata sub Regula S. Augustini, ac de Calatrava, & Alcantara sub regula Cisterciens. militiarum, quarum Tu perpe-

tuus

Confirmatio que a Pontifice petit.

Confirmatio Clemens.

Servarique præcipit.

tus Administrator Apostolica auctoritate deputatus existis, super forma, & modo cognoscendi, & tractandi causas crimina- les, & mixtas militum dictarum militiarum vigere reperisses. Tu ad hujusmodi contro- versias, & differentias dirimendas tan- quam Administrator militiarum hujusmodi statisti, & ordinasti, ut de cetero cause criminales, & mixtæ militum quorumcum- que dictarum militiarum in prima instantia per consilium dictarum militiarum juxta formam statutorum, & stabilimentorum ipsarum cognosci, & terminari, quodque ad ipsum consilium milites dictarum mili- tiarum, qui tanquam delinquentes carceri mancipati fuerint, a quibuscumque aliis Ju- dicibus remitti debeant, nec ipsi Judices in ipsorum militum causis sese intromittere possint, quodque a sententiis per dictum consilium super hujusmodi causis criminalibus, & mixtis ferendis ad Majestatem tuam tanquam militiarum prædictarum Administratorem appellari possit, ac eadem Ma- jestas tua causas appellationum hujusmodi in secunda instantia quatuor Judicibus, quorum duo de Consilio Regio, & alii duo de Consilio Ordinum Militiarum existant, committat. Ab istis vero quatuor Judicibus si partes se gravatas sen- serint, illis ad Majestatem tuam tanquam Administratorem dictarum militiarum, ut præfertur, iterum appellare licitum sit: quo casu Majestas tua per se ipsam adhibitis personis ab ea deputandis, causas easdem in tertia, & ultima instantia cognoscere, & terminare, ac sententia per Te ferenda executioni demanda- ri, quibuscumque non obstantibus, omnino debeat.

§.2. Cum autem, sicut eadem expo- sitio subungebat Majestas tua pro majori ordinationis prædictæ validitate cupiat illam nostræ Apostolicæ confirmationis robore communiti: Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica digna- remur.

§.3. Nos igitur honestis Majestatis tuæ votis, quantum cum Domino possumus, fa- vorabiliter annuere cupientes, hujusmodi supplicationibus inclinati ordinationem præ- dictam quoad milites dictarum militiarum, non tamen Clericos Beneficiatos, vel in Sa- cris Ordinibus constitutos, aut eos, qui vulgo freiles nuncupantur (quorum causas, nec non criminales, & mixtas ipsorum mi- litum, quæ mere existunt Ecclesiasticæ, vi- delicet hæresis, simonia, ac usura, ubi agitur an contractus sit foeneratitius, vel ne a prædicta ordinatione excipimus) auctoritate Apostolica tenore præsentium confirma- mus, & approbamus, ac inviolabilis Apo- stolicæ firmitatis robore communimus, omnesque, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus.

§.4. Et nihilominus, quod cause crimi- nales, & mixtæ ad milites quarumcumque dictarum militiarum non tamen ad Cleri- cos Beneficiatos, vel in Sacris Ordinibus

constitutos aut freiles nuncupatos pertinen- tes, nec prædictæ criminales, & mixtæ me- re ecclesiasticæ hæresis videlicet, simonia, & usura, ubi agitur, an contractus sit foeneratitius, vel ne, in prima instantia per con- silium dictarum militiarum, juxta formam statutorum, & stabilimentorum ipsarum militiarum cognosci, & terminari: Quod- que ad ipsum consilium, milites militi- arum, qui tanquam delinquentes carceri mancipati fuerint a quibuscumque aliis Ju- dicibus remitti debeant, nec ipsi Judices in ipsorum militum causis criminalibus, & mixtis prædictis, ut supra exceptis, sese in- tromittere possint: quodque a sententiis per dictum consilium super hujusmodi causis criminalibus, & mixtis ferendis, ad Ma- jestatem tuam, tanquam militiarum præ- dictarum Administratorem appellari possit, ac eadem Majestas tua causas appellationum hujusmodi in secunda instantia, quatuor Judicibus, quorum duo de Consilio Regio, & alii duo de dicto Consilio Ordinum Militiarum existant, committat. Ab istis vero quatuor Judicibus si partes se gravatas sen- serint, illis ad Majestatem tuam tanquam Administratorem dictarum militiarum, ut præfertur, iterum appellare licitum sit: quo casu Majestas tua per se ipsam, adhibitis personis ab ea deputandis, causas easdem in tertia, & ultima instantia cognoscere, & terminare quacumque ulteriori appella- tione remota, debeat auctoritate, & tenore prædictis statuimus, & ordinamus.

Quibuscumque non obstantibus.

§.5. Non obstantibus quibusvis Consti- tutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum militiarum etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis fir- mitate alia roboratis statutis, & consue- tudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro expre- ssis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque con- trariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem, ut præsentium transumptis alicujus Notarii publici &c.

Datum Romæ apud S. Petrum sub An- nulo Piscatoris die 31. Januarii 1600. Pon- tificatus nostri Anno VIII.

Dat. die 31. Januar. 1600. An.VIII.

CCXVI.

Erectio Monasterii ad Ecclesiam Sancti Ur- bani in Regione Montium de Urbe cum concessione exemptionum, & gratiarum.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Debitum Pastoralis officii Nobis ex alto commissi requirit, & Nos ad id prom- ptos excitat, ut ad ea, per quæ pauperes puel-

Procurium.

In spretis hujus infelicis seculi illecebris, & assumpto Religionis habitu, perpetuum Altissimo famulatum impendere, aeternamque beatitudinem consecrari valeant, ac exinde honoris flores, & honestatis fructus, Regularisque vite propagatio deveniant, propensius studiis intendamus, ac in his ejusdem officii nostri partes favorabiliter interponamus.

Erecta Domo Virginibus egeis ad Ecclesiam S. Euphemie nomine Monialis fieri cupiebant.

§. 1. Sane dilectus filius noster Casar tituli Sanctorum Nerei, & Archilei presbyter Card. Baronius nuncupatus, tam suo, quam dilectorum etiam filiorum fundatorum, Domus Puellarum dispersarum nuncupatarum, prope Ecclesiam Sanctae Euphemie in Campo Carolo de Urbe, ac dilecta in Christo filia nobilis mulieris Fulvia de Comitibus Sfortia Domicella Romana nominibus, nobis nuper exponit fecit, quod ipsi Casar Cardinalis & fundatores, ac Fulvia peculiari sollicitudine, & studio perpendentes, dictas puellas in ipsa domo collectas de presenti ad numerum ducentarum vel circa ascendere, parlatimque ad aetatem maturam pervenire, & necessarium esse illas pro naturali uniuscujusque ad hunc, vel illum statum propensione collocare, multis vero illarum spretis seculi illecebris prepotenti Deo sub suavi Religionis jugo famulari desiderare.

Card. Baronius Monasterium pro eis erigi petiit ad Ecclesiam Urbem.

§. 2. Unum Monasterium Monialium, in quo puellae in eadem domo educatae tantummodo recipi deberent, instituendum esse judicant, & mentem in locum ubi Monasterium ipsum commode constitui posset, dirigentes, Ecclesiam Sancti Urbani, seu illius situm in Regione Montium de dicta Urbe, quae ad dictam domo parum abest, ad id apprime commodam, & opportunam esse censuerunt.

Card. Sfortia Commendatarius hujusmodi Ecclesiam erigenda Monasterio uniri assensur.

§. 3. Et quia dicta Ecclesia, quae sine cura est, & Monasterii Sancti Laurentii extramuros ejusdem Urbis, Ordinis Sancti Benedicti, quod dilectus filius noster Franciscus Sanctae Mariae in Via lata Diaconus Cardinalis Sfortia nuncupatus, in commendam ad ejus vitam ex concessione, & dispensatione Apostolica obtinet, membrum existit, & a quo dependet, Ecclesiam praedictam cum illius situ hujusmodi ab eodem Francisco Cardinali obtinendam curarunt. Qui quidem considerans divinum cultum in ea injuria temporis imminutum esse, desideransque posterum inibi divina officia cum debito cultu celebrari, & ipsam Ecclesiam in decentem statum reduci, in eoque manuteneri faciendi, illam, cum situ hujusmodi eidem domui, sub nostro & Sedis Apostolicae beneplacito, cum hoc inter cetera, quod Rectores, & Administratores ipsius domus singulis Dominicis, & aliis de precepto Ecclesiae festis diebus, Missam in dicta Ecclesia celebrari facere, illamque in decenti statu manuteneri deberent, in perpetuum concessit, eidemque domui intuitu, & contemplatione celebrationis Missarum hujusmodi, octodecim scuta monetae ad rationem decem juuoriorum pro quolibet scuto hujusmodi, sin-

gulis annis in perpetuum ex fructibus ipsius Ecclesiae persolvenda assignavit, prout in publico desuper confecto instrumento plenius dicitur contineri.

§. 4. Et sicut eadem expositio subiungebat, si a dicto Monasterio Sancti Laurentii dicta Ecclesia, una cum eodem reddito octodecim scutorum, dismembraretur, & separaretur, ac in situ dictae Ecclesiae, adibusque illi adjacentibus, & coherentibus ex tunc prout postquam ad formam decentem Monasterii constructa fuerint, unum Monasterium Monialium Ordinis Sanctae Clarae, cum clausura, & cratibus ad instar monasteriorum Monialium Capuccinarum nuncupatarum pro perpetuis usibus, & habitatione earundem puellarum dictae domus tantum, & non aliarum, quae Religionis zelo, & ob meliorem vitam frugem illud ingredi, & inibi Ordinem ipsum Sanctae Clarae profiteri voluerint erigeretur, & institueretur, illique sic erecto, & instituto, pro illius Ecclesiae, dictae Ecclesiae Sancti Urbani, ac pro dictarum monialium inibi pro tempore introducendarum sustentatione, onerumque illi incumbentium supportatione, eadem octodecim scuta, ac omnia & singula bona hereditatum quondam Portiae Palonae, & Ortensiae Angelinae eidem domui per Nos alias concessa, quorum redditus, & proventus annui ad valorem trecentorum scutorum, vel circa ascendunt; nec non alii redditus, & proventus valoris annui centum scutorum, quos dicta Fulvia ex caritatis, & devotionis zelo ipsi Monasterio pro ejus dotis augmento assignare intendit, etiam perpetuo applicarentur, & appropriarentur, hac ratione statui, & saluti dictarum puellarum Religionem profiteri volentium satis opportune consultum, ac divini cultus in dicta Ecclesia incrementum, & praedicti Ordinis Sanctae Clarae propagationi provifum foret.

Pontifici supplicavit ut hujusmodi votis annuat.

§. 5. Quare praedictus Casar Cardinalis eidem nominibus nobis humiliter supplicavit, quatenus premissis annuere, aliasque desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens annuit.

§. 6. Nos igitur qui dudum inter alia volumus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem estimationem etiam beneficii cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret vocatis quorum interesset, & idem observaretur in quibuscumque perpetuis concessionibus, dismembrationibus, & applicationibus de quibuscumque fructibus, & bonis Ecclesiasticis, Administratores, ac Fulviam praedictos, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus incli-

Erectio Monasterii sub Regula Sanctae Clarae.

clinati, a praedicto Monasterio Sancti Laurentii dictam Ecclesiam Sancti Urbani una cum eodem reddito octodecim scutorum hujusmodi Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo dismembramus, & separamus. Nec non in adibus, & situ dictae Ecclesiae adjacenti hujusmodi postquam ad formam Monasterii, instaurata, & debita clausura munita fuerint, si nondum sint, unum Monasterium Monialium dicti Ordinis Sanctae Clarae, sub invocatione per ipsos Casarem Cardinalem, & alios supra dictos eligenda, una cum dicta Ecclesia, necnon campanis, campanis, claustris, dormitorio, refectorio, cellis, hortis, hortaliis, ceterisque officinis, membris, & commoditatibus necessariis, & opportunis pro una Abbatisse, seu Priorisse, & duodecim solum Monialibus, sub institutione, correctione, obedientia, & omnimoda jurisdictione tam in spiritualibus, quam temporalibus, nostri, & Romani Pontificis pro tempore existentis in dicta Urbe, & ejus districtu Vicarii in spiritualibus generalis, & dicti Casaris Cardinalis conjunctim; ac cura, gubernio, & administratione dictorum fundatorum, ac aliorum ipsius Domus Gubernatorum, & Administratorum ab eis eligendorum, regendum, & gubernandum, ac administrandum; in quo puellae dictae domus in Moniales tantum recipi, & habitum per Moniales aliorum Monasteriorum dicti Ordinis Sanctae Clarae gestari solitum suscipere, & anno probationis elapso professionem per easdem Moniales emitti consuetam emittere, regulas, necnon clausuras, & crates in Monasteriis Monialium Capuccinarum hujusmodi servari solitas, & quoad fieri poterit, ritus, & mores, ac consuetudines, & regularia instituta ejusdem Ordinis Sanctae Clarae servare, ac divinis laudibus, & officiis insisteri debeant, etiam perpetuo sine alicujus praedictio, dicta auctoritate erigimus, & instituiamus.

Reddendum bonorumque assignatio.

§. 7. Illaque sic erecto, & instituto pro ejus dote illiusque Abbatisse, seu Priorisse, & Monialium pro tempore existentium sustentatione, onerumque eis incumbentium supportatione octodecim scuta hujusmodi, ac omnia, & singula bona, res, proprietates, census, redditus, jura, obventiones, & emolumenta tam dictarum hereditatum, quam per praedictam Fulviam, & alios quoscumque quomodolibet in perpetuum, vel ad tempus, ac simul, vel successive pro augmento honorum, seu dotis Monasterii per praesentes erecti hujusmodi, illiusque, ac earundem Abbatisse, seu Priorisse, & Monialium pro tempore existentium, vel alicujus earum intuitu per viam testamenti, codicillorum, donationis etiam inter vivos, & causa mortis, seu quovis alio aliteris dispositionibus, ac etiam in elemosynam, vel alias quomodocumque, & qualitercumque elargienda, donanda, & eroganda ex nunc, prout ex tunc, & contra, si & postquam elargita, donata, & erogata fuerint.

§. 8. Ita quod licet eidem fundatori Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

bus, aliisque Gubernatoribus, & Administratoribus praedictis illorum omnium realem, corporalem, & actualem possessionem, per se, vel alium, seu alios, nomine dicti Monasterii per praesentes erecti, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere; fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta ex eis provenientia, necnon oblationes, & elemosynas eidem Monasterio per praesentes erecto, illiusque futuris Abbatisse, seu Priorisse, & Monialibus pro tempore elargita, & elargiendas percipere, colligere, exigere, recipere, recuperare, arrendare, & levare, ac in Monasterii per praesentes erecti, illiusque Abbatisse, seu Priorisse, & Monialium, praedictarum communem usum, utilitatem, & necessitates convertere, Vicarii praedicti, vel cujusvis alterius licentia in hoc, & aliis infra dicendis minime requisita, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

Escutas ad ministratores, & ad eos qui ad bonorum possessionem capiendi.

§. 9. Necnon Monasterium per praesentes erectum, illiusque pro tempore existentes, Abbatisam, seu Priorissam, Conventum, Moniales, Administratores, Officiales, Ministros, servientes, & personas, ac bona mobilia, & immobilia, praesentia, & futura, cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac ubilibet consistentia, ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium dictae Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conservatorum, Reformatorum, necnon causarum Curiae Camerae Apostolicae generalis Auditoris, & Ordinarium locorum, etiam tamquam Sedis Apostolicae delegatorum, eorumque Locotentium, Vicegerentium, Vicariorum, & officialium, aliorumque quorumcumque iudicum ubilibet consistentium, ac quavis auctoritate, & dignitate tam Ecclesiastica, quam mundana, etiam Cardinalatus honore fungentium, necnon Protectorum, ac Generalium, & Provincialium Ministrorum, aliorumque Praefectorum, & Superiorum tam praedictae Sanctae Clarae, quam aliorum Fratrum Minorum, & aliorum Ordinum quorumcumque in spiritualibus, & temporalibus.

Exercitio a quocumque jurisdictione Tribunalium Urbis, & Superiorum Gubernatorum Decretorum Regularium.

§. 10. Necnon a solutione, praestatione, contributione, & exactione decimarum, & aliorum quorumcumque onerum ordinariorum, & extraordinariorum ex quacumque causa, & ad favorem quorumcumque piorum locorum, etiam Seminarii puerorum ecclesiastici, etiam pro Fabrica Basilicae Principis Apostolorum de dicta Urbe, & manutentione classis triremium Sedis Apostolicae impostorum, & imponendorum, penitus, & omnino similiter perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & dictae Sedis, ac nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis protectione, & inviolabili conservatione suscipimus.

Et a solutione quorumcumque onerum.

§. 11. Et visitationi, correctioni, obedientiae, ac jurisdictioni in eisdem spiritualibus, & temporalibus Vicarii Urbis, & Casaris Cardinalis praedictorum, nec-

Jurisdictioni Card. Vicarii, & Administratorum substituitur.

N n nec-

Card. Vicariis perpetuis Monasterii Pontificis, & Jure.

necnon cura, gubernio, & administratione fundatorum, ac aliorum Gubernatorum, & Administratorum predictorum perpetuo subiciamus, & submittimus.

§. 12. Necnon ut ipsius Monasterii per presentes erecti prospero regimini, gubernio, & conservationi opportune consulatur, illiusque pro tempore existentes Abbatis, seu Prioris, Moniales, Gubernatores, Administratores, Oeconomus, Officiales, ministri, servitores, & persone ab indebitis molestiis releventur, pro tempore existentem Almam Urbis Vicarium, & Cæsarem Cardinalem predictos, & quemlibet eorum principaliter, & in solidum in Monasterii per presentes erecti, illiusque personarum, rerum, bonorum, iurium, & privilegiorum Protectores, Defensores, & Conservatores, ac Iudices, quorum consilio, & ope omnia supradicta, & quaecumque alia in his, vel circa ea necessaria statuantur, & ordinabuntur, & coram quibus, seu ab eis deputando duntaxat, omnes, & singule lites, cause, questiones, & molestie, civiles, & criminales, ac mixta, super dicti Monasterii per presentes erecti, illiusque Abbatis, seu Prioris, & Conventus, Monialium, & personarum, bonis, rebus, iuribus, & actionibus cujuscumque qualitates existentes, mota, & movenda, cum omnibus, & singulis earundem incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, tractari, cognosci, & decidi debeant, constituitis, & deputatis.

Administratores, & Ministros.

§. 13. Necnon Fundatoribus, Gubernatoribus, & Administratoribus predictis, oconomos, officiales, & ministros dicti Monasterii per presentes erecti, arbitrio sub deputandi, & amovendi, ac loco amovendorum, seu decedentium alios subrogandi.

Cappellanos, & Confessarios deputandi.

§. 14. Necnon Abbatis, seu Prioris, & Monialibus predictis, de Cappellanis, & Confessoribus idoneis etiam secularibus, ab eodem Urbis Vicario approbandis, & ad natum Fundatorum, Gubernatorum, & Administratorum predictorum ponendis, & amovendis, qui in Ecclesia dicti Monasterii per presentes erecti, Missas, & alia divina officia celebrare, ac illi in divinis deservire, ipsaque Abbatis, seu Prioris, & Moniales, ac earum singulas in suis confessionibus audire, & a peccatis, de quibus corde contrita, & ore confessæ fuerint, Apostolica auctoritate toties, quoties opus fuerit, in iuncta inde eis pro modo culpe arbitrio suo penitentia salutari absolvere, illique Sacramenta Ecclesiastica administrare valeant, ac de egregio verbi Dei predicatore providendi.

Statuta condendi ab eodem Card. Vicario approbanda.

§. 15. Necnon quaecumque statuta, ordinationes, capitula, & decreta ad eisdem Monasterii per presentes erecti, illiusque personarum, rerum, & bonorum spiritualium, & temporalium, curam, regimen, gubernium, directionem, & administrationem, ac Monialium predictarum receptiones, admissiones, etatem, quali-

tates, visum, amicum, instructionem, directionem, & disciplinam, modumque, & formam recitationis divinarum officiorum, precum, orationum, & aliorum suffragiorum pertinentia, ac alia utilia, & necessaria, licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, decretisque Concilii Tridentini, ac Constitutionibus Apostolicis, & institutis Regularibus predicti Ordinis Sanctæ Clara non contraria, ab ipso Urbis Vicario pro tempore existenti, vel Cæsare Cardinale predicto examinanda, & approbanda, faciendi, & edendi, ac quoties pro eorum temporum qualitatibus, seu alias expediens videbitur, cum interventu tamen, & consilio, ac previo examine, & approbatione Vicarii, aut Cæsaris Cardinalis eorundem illa immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, ac etiam alia ex integro condendi.

Dona facultas Card. Vicario introducendi in d. Monasterium duas Moniales alterius Monasterii.

§. 16. Necnon Vicario, aut Cæsari Cardinali predictis pro Monialium in dicto Monasterio per presentes erecto pro tempore introducendarum felici directione, ac in ritibus, moribus, & institutis regularibus instructione, duas, vel tres ejusdem S. Clara, si commode fieri poterit, alioquin alterius Ordinis Regularis Observantia Moniales, quas ad id voluntarias repererit, ex earum Monasteriis hac prima vice, sed necessitate ad hoc urgente, semel atque iterum duntaxat de Superiorum suorum licentia assumendi, & in dicto Monasterio per presentes erecto, itant ille eo se transferre, ac perpetuo, vel ad tempus ipsi Vicario, aut Cæsari Cardinali bene visum permanere, & si alterius Ordinis fuerint, se in habitu, & Regularibus Institutis ejusdem Ordinis Sanctæ Clara conformare possint, & debeant, introducendi.

Estque in Abbatis, & Prioris de parandis.

§. 17. Eisdem Abbatis, & Prioris officia, que ad triennium duntaxat juxta dicti Concilii dispositionem durare valeant, distribuendi.

Administratores licentiam dandi, de introducendo Monasterium.

§. 18. Necnon Fundatoribus, Gubernatoribus, Administratoribus predictis, ac aliis quibuscumque personis, quibus opus fuerit, ut septa Monasterii per presentes erecti in casibus necessariis, & a d. Concilio permittis tantum ingredi valeant permittendi.

Illudque visitandi, & reformandi.

§. 19. Ipsumque Monasterium per presentes erectum, per se, vel aliam, seu alios idoneos Sacerdotes, vita, morumque probitate, ac rerum gerendarum experientia, probatos visitandi, illudque in capite, & in membris, sacrorum Canonum, & generalium Conciliorum Decretis inhaerendo, reformandi, abusus quoscumque tollendi, regularemque observantiam, & disciplinam quoties illa ibidem exciderint, modis congruis restituendi, & reintegrandi.

Cum Monialibus, circa festum, seu unum carum, & lacionum dispensandi.

§. 20. Ac cum eisdem Abbatis, seu Prioris, & Monialibus, quarum infirmitas, vel imbecillitas valetudo, aut corporis hebetudo, jejuniis, seu carnium, & lactinorum abstinentiam, vel rituum, & institutorum dicti Ordinis Sanctæ Clara Observantiam ferre non poterit, aut alias prout occasio, rerumque qualitas, & necessi-

Concessio aliam facultatem Cardinali Vicario.

cessitas exegerit, desuper dispensandi, ac observantiam, & instituta hujusmodi relaxandi, omniaque, & singula alia ibidem faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & procurandi que ipse Vicarius Urbis, & locorum Ordinarii, etiam tamquam predictæ Sedis delegati, necnon Generales Ministri, & alii Superiores quorumcumque Ordinum in Monasteriis Monialium sibi subiectis, de jure, vel consuetudine, seu ex privilegio, vel auctoritate d. Concilii, ac alias quomodolibet facere, dicere, gerere, exercere, & procurare possunt, & poterunt quomodolibet in futurum.

§. 21. Præterea omnes, & singulas lites, causas, & differentias, tam civiles, quam criminales, & mixtas, super Monasterii per presentes erecti, illiusque Abbatis, seu Prioris, & Conventus, Monialium, & personarum hujusmodi bonis, rebus, iuribus, & actionibus quibuscumque, necnon locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, Testamentis, hereditatibus, & illarum discussionibus, ac quibuscumque aliis dispositionibus, iuriumque, & actionum, cessationibus, & aliis quibuscumque inter vivos, ac causa mortis, vel quali contractibus etiam vim obligationis Cameralis habentibus, interesse ejusdem Monasterii per presentes erecti tamquam principaliter, ac etiam per viam necessariæ defensionis, & alias quomodolibet concernentibus inter dictum Monasterium per presentes erectum, sive illius Abbatis, seu Prioris, & Moniales, Gubernatores, & Administratores, Officiales, & Ministros pro tempore existentes, & quascumque alias personas, tam laicas, quam Ecclesiasticas cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & dignitatis, vel preeminentie, etiam Cardinalatus honore surgentes, Universitates, Congregationes, Collegia, ac tam Virorum, quam Mulierum Monasteria, Hospitalia, & alia Pia loca, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive, ultro citroque ad invicem, vel alias quomodolibet motas, vel movendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque instantia coram quibuscumque Judicibus introductas, & indecisas pendentes etiam illas ab ipsis Judicibus avocandi, & reassumendi per se, vel ejus Vicegerentem, aut alium, seu alios, quem, seu quos ad hoc duxerit deputandos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Judicii, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam manu regia, cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali, etiam privative quoad omnes & singulos alios Judices ordinarios, & delegatos, eorumque Curias, & Tribunalia Ecclesiastica, vel secularia, audiendi, cognoscendi, decidendi, & sine debito terminandi. Nec non quoscumque interesse habentes tam in dicta Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, consilio sibi summarie de non tuto accessu in Romana Curia, citandi, & inhibendi, ac quibusvis etiam ejusdem Curie Judicibus, & personis, quibus, & quoties opus fuerit, sub sententiis, Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

centuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis inhibendi, & in eventum non paritionis ad declarationem incursum censuratum, & poenarum hujusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debite executioni demandandi, seu demandari faciendi, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendi, ac etiam auxilium brachii secularis ad hoc invocandi; nec non quæcumque dubia, & difficultates, sique præmissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi, & interpretandi, omniaque, & singula in eisdem præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, faciendi, & exequendi, etiam omni, & quacumque appellatione remota, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem, perpetuo tribuimus, & impertimur.

Communicatio omnium gratiarum, & privilegiorum Monialium Ordinis S. Clara.

§. 22. Insuper eidem Monasterio per presentes erecto, ac illius Ecclesie, & Christianis fidelibus eam pro tempore visitantibus, illiusque Abbatis, seu Prioris, & Conventus, Monialibus, & quibuscumque aliis personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, & immunitatibus, exemptionibus, favoribus, concessionibus, Indultis, & indulgentiis, ceterisque gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibusvis aliis Monasteriis, & Ecclesiis Monialium dicti Ordinis S. Clara, illorumque Abbatis, Monialibus, personis, & Christianis fidelibus eisdem Ecclesiis visitantibus, in genere vel in specie, etiam per viam simplicis communicationis, ac alias quomodolibet nunc, & pro tempore concessis, & quibus illa, & illi, de jure, vel consuetudine, privilegio, vel alias quomodolibet utantur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, etiam uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & aequè principaliter, absque ulla prioris differentia, in omnibus, & per omnia, perinde ac si illa Monasterio per presentes erecto, illiusque Abbatis, seu Prioris, & Conventus, Monialibus, & personis hujusmodi specialiter, & expresse concessa essent, indulgemus.

Clause præservative.

§. 23. Nec non presentes literas, ac in eis contenta quæcumque, nullo umquam tempore etiam pro eo, quod cause, propter quas emanarunt, coram quibuscumque locorum Ordinariis, etiam tamquam a Sede Apostolica delegatis, vel alibi exanimate, verificata, & approbata, ac dictorum Ordinum Protectores, & Generales Ministri, alique Prælati, & Superiores, ceterique interesse habentes ad hoc vocati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sive alias ex quibuscumque causis quantumvis legitimis, & juridicis, de subreptione, vel obreptione, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, vel adversus illas quocumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, neque.

sub quibuscumque similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per nos, vel alios Romanos Pontifices successores nostros, sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine pro tempore factis comprehendit, sed tamquam pro fundatione d. Monasterii per praesentes ad Religionis, divinique cultus, ac piorum operum augmentum erecti concessas ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata, & de novo etiam sub data per Rectores, & Administratores, ac Abbatissam, seu Priorissam, & Moniales pro tempore existentes praedictos quomodocumque eligendas, de novo concessa esse, & fore, suumque plenarium effectum sortiti debere, nec quemquam ad easdem Praesentes, & desuper conciliandas literas in Camera Apostolica iuxta Constitutionem felicis record. Pii Papae Quarti praedecessoris nostri desuper editam, vel alias quomodocumque praesentandi, infirmandi, & registrari faciendi teneri, neque illas propterea irritas esse, sed omnino valere, & suffragari perinde, ac si Constitutio praedicta, vel alia contraria non emanasset: sicque per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, vel ejusdem S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, in quavis causa, & instantia iudicari & definiti debere, nec non si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executorum
hujus Concilii
disputatio, &
facultates.

§. 24. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Hierosolymitano, & Alexandrino Patriarchis, ac dilecto filio causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum perse, vel alium, seu alios eisdem literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Caesaris Cardinalis, ac Administratorum, & aliorum praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac eis, & eorum cuilibet in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, ac omnia, & singula in eis contenta, firmiter observari, non permittentes eos, & eorum quemlibet desuper per quoscumque quomodolibet indebitum molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo. Nec non legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & poenas incurrisse declarando, ac seos etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Causae de
ro tiva, &
S. d. p. m. a.

§. 25. Non obstantibus priori voluntate nostra praedicta, ac de gratis ad instar non

concedendis; Nec non Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure permittis fieri prohibentis. Nec non ejusdem Pii Papae Praedecessoris de gratis interesse Camerae hujusmodi concernentibus infra certum tunc expressum tempus in ea registrandis, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & Universalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus. Nec non Ordinis S. Clarae, & illius Monasteriorum, ac Urbis praedictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis etiam illis, nec non dilectis filiis Protectoribus, Generalibus, Ministris, Provincialibus, Superioribus, Conventibus, & personis, nec non praedictis Vicario, Gubernatori, Auditori, Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, locorumque eorum Locatenentibus, Vicegerentibus, Vicariis, & Officialibus, ac aliis quibuscumque Judicibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ad de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1600, nono Kal. Martii, Pontificatus nostri Anno IX.

Dat. die 21.
Febr. 1600
An. IX.

CCXVII.

Declaratio Jurisdictionis, & facultatum Cardinalis Camerarii quoad pignora Hebraeorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecto filio nostro Petro, S. Nicolai in Carcere Diacono Cardinali Aldobrandino, S. R. E. Camerario.

§. 1. CUM literis Apostolicis &c. Omissis relatio Bullae, qua Camerariatus fuit Card. Aldobrandino collatus.

Ex

§. 2. Ex rationabilibus causis animadvertentes, magis expedire, ut pignus Hebraeorum loco solito, ut prius, non autem in Monte Pietatis, prout in eisdem literis disposuimus, vendatur, motu, ac scientia similibus, volumus, & ordinamus, ut pignora praedicta Hebraeorum per licitationem vendenda, in loco solito, in Platea Judaeorum nuncupata de Urbe, cum Decreto tamen tuo, vel tui pro tempore Auditoris, seu Locutenentis, ac pro tempore existentis Camerarii, per acta sui Notarii expediendo, deinceps, ut prius, vendantur.

§. 3. Et Jurisdictio in praedictos Hebraeos etiam ratione facti pignorum praedictorum, tibi private, quoad omnes, competat.

§. 4. Non obstantibus literis nostris, aliisque praemissis, nec non felic. recordat. Pii Quarti de registrandis gratis in Camera intra certum tempus, ad cujus observantiam nolumus te teneri, & aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & ejusdem Camerae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: quibus omnibus, & singulis, eorum tenores hic de verbo ad verbum pro insertis, & expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 26.
Febr. 1600.
An. IX.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris, die vigesima sexta Februarii millesimo sexcentesimo, Pontificatus nostri Anno nono.

CCXVIII.

Decernit, in partibus Indiarum, in Ordine Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de Observantia, non posse assumi ad munus Provincialatus, & aliorum Officiorum nisi filios, aut addictos illis Provinciae.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

His, quae ad regularium personarum statum, & commodum provide sunt ordinata, cum a nobis petitis, Apostolice confirmationis robur libenter adjicimus.

Exordium.

Card. Mathaeus
Protector
Ord. FF. Min.
S. Francisci de
Observantia
statuit, quod
in partibus In-
diarum non
possit ad offi-
cium admitti
nisi filii illarum
Provinciae
eiusdem, aut
illis incorporati.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius noster Hieronymus Tituli Sancti Pancratii Presbyter Cardinalis Mathaeus nuncupat. Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia Protector, ad quem nos supplicem libellum nobis pro parte dilectorum filiorum Ministrorum Provincialium, & fratrum Ordinis S. Francisci in partibus Indiarum Occidentalium existentium porrectum remisseramus, quo quidem supplicis libello nobis exponeretur, non nullos Commissarios generales ex Hispaniis, ad praedict. Ordinis Provincias in partibus Indiarum hujusmodi proficiscentes, maximeque ad Provinciam Lincensem, quae in

Regno del Peru sita est, privatis affectionibus motos, potius quam communi Religionis utilitati inservientes illos, qui secum ex Hispania accesserant, Administratus Provincialis, & alia ordinis Officia promoveri conluevisse, non in modicum earundem Provinciarum, & praesertim Lincensis detrimentum; Nobisque humiliter supplicabatur, ut huic malo occurrere dignemur; Maturum consilio, & deliberatione praemissis, ad Religionis Seraphicae, dictarumque Provinciarum communem utilitatem, nec non Religiosorum omnium, & praecipue eorum, qui in remotissimis Ordinis partibus, doctrinae, exemplarique vitae splendore Catholicam fidem propagare nituntur, honori prospicere cupiens, ejusdemque Religionis Statutis generalibus inhaerens decreverit, & statuerit, ut in Provinciae ejusdem Religionis in partibus praedictis Indiarum, & praesertim in Lincensi Provincia, administratus Provincialis, seu quodlibet aliud dignitatis Officium assumi non valeant alii d. Ordinis Religiosi, quam illi, qui ejusdem Provinciae Alumni essent, vel ad eam expresse, ac nominatim missi ex Hispaniis cum Ministri Generalis, aut Commissarii Indiarum apud Catholici Hispaniarum Regis curiam assistentis literis obedientialibus in illis Provinciae incorporati fuissent; quod si secus fieri contingeret, irritum, & inane omnino esset, & tam Electores, promotores, & fautores, quam electos quoslibet privationis ab eorum Officiis, ac inhabilitatis ad similia, & alia in posterum obtinenda poenas, quas tunc inflixit, ipso jure incurfuros declaravit, prout in eisdem Hieronymi Cardinalis Protectoris patentibus literis, sub datum die ultima Januarii proxime praeteriti expeditis plenius dicitur contineri.

Papa supplicatur pro confirmatione.

§. 2. Cumque firmiora sint ea, quae Apostolice confirmationis robore mununtur, propterea pro parte Provincialium, & Fratrum Provinciarum praedictarum nobis humiliter supplicatum fuerit, ut praesentes literas praedictas confirmare, ac alias in praemissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignemur.

Qui d. Decretum approbat.

§. 3. Nos igitur earundem patentium literarum totum tenorem praesentibus pro expresse habentes, ac Ministros Provinciales, & fratres dictarum Provinciarum specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ejusdem Hieronymi Cardinalis Protectoris literas patentes praedictas, omniaque, & singula in illis contenta, auctoritate Apostolica, tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, atque inviolabilis Apostolice firmitatis robur

bur adiciamus, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, siqui in eisdem intervenerint, supplemus, & nihilominus omnia, & singula premissa de novo statuimus, & ordinamus, ac in Provinciis predictis observari debere volumus, & mandamus, precipientes in virtute sancte obedientie, ac sui prenis supradictis eo ipso incurrendis, tam Commissariis, quam aliis Superioribus Fratribus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, ut premissa omnia, & singula inviolate observent, & observari curent, & faciant.

Constitutiones derogat.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis, & Provinciarum predictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, iudicatis, & literis Apostolicis in contrarium premissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores presentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Martii 1600. An. IX.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die quarta Martii, millesimo sexcentesimo, Pontificatus Nostri Anno nono.

CCXIX.

Ex Regib. in dec. brev.

Confirmatio Concordie inite inter Linguas Italiae, & Alemaniae Ordinis Hospitalarii S. Joannis Hierosolymitani super optione nonnullorum Prioratum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procuratum.

EX debito Pastoralis Officii Nobis divina dispositione commissi, circa Universorum Fidelium, praesertim Religiosorum Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, qui Christianae Religioni praesidio sunt adversus Christiani Nominis hostes, tranquillitatem sollicitis studiis intendentes, ea, quae inter ipsos pro bono pacis, & concordiae succisilium anfractibus, & dispendiis provide transacta fuisse noscuntur, ut firma, & illibata perpetuo subsistant, ne in recidiva contentione serpulorum relabantur, Apostolicae approbationis robore libenter communitus, ac alias desuper ejusdem officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Causae in eod. Concordia.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, orta, & vigente nuper gravi controversia, & altercatione inter dilectos filios Michaellem Cadamustum Admiratum, ac Milites Antianos, & alios fratres Linguae Italiae Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani ex una, nec non Vincentium Caraffam Priorem, Prioratus Hungariae dicti Hospitalis ex altera partibus, super eo, quod ipse Vincen-

tius in vim diversarum literarum in forma Brevis ei desuper a Nobis concessarum prae- tenderet obtinere, & consequi posse, & debere ante dictum Michaellem, aliosque Commendatores, & Milites Linguae praedictae Antianos suos quemcumque Prioratum, & Bajulivatum ejusdem Linguae per viam optionis permutando, & relinquendo in optione ipsa dictum Prioratum Hungariae ad Smutionem, & provisionem ipsius Linguae, non obstante, quod praedictus Prioratus Hungariae, tum vigore Statutorum, tum etiam auctoritate, & decreto praeteritorum Capitulorum Generalium dicti Hospitalis una cum dignitatibus Linguae Alemaniae incorporatus reperiretur: Dilecti filii Magnus Magister dicti Hospitalis, ejusque consilium, ne literis praedictis praedictaretur, in primis & ante omnia expeditionem literarum Antianitatis generalis ad Prioratum, ac Bajulivatum Linguae Italiae huiusmodi praedicti Michaeli Admirato tanquam Bajulivo Conventuali iuxta formam, & dispositionem, stabilimentorum ejusdem Hospitalis, concessa suspendi curaverint, verum postea attendentes, quod praeter grave praedictum ipsius Michaelis Admirati, ac aliorum Antianorum ejusdem Linguae Italiae, magna etiam alteratio, & perturbatio insurgebat praedictae Linguae Alemaniae, cum in huiusmodi negotio ageretur de separanda, & segreganda ab ipsa Lingua Alemaniae dicti Prioratus Hungariae illi uniti, & incorporati dignitate, & sic frustrando omni jure, & spe fratrem Militem illum Alemanum, cui Antianitas, & expectativa super dicto Prioratu Hungariae cum literis Religionis alias concessa, & expedita fuerat. Quodque contentio, & controversia partium, & praecipue duarum Linguarum huiusmodi in dies invalescebat, expediens fore judicaverint, ut aliqui ex primariis ejusdem Consilii negotium huiusmodi amicabilem tractando aliquam convenientem formam Concordiae inter partes, ac Linguas praedictas reperirent, ac constituerent.

Concordia.

§. 2. Et propterea habito desuper longo, & maturo tractatu, demum fere omnes, qui de hac re inter partes agebant, censuerint, omnes altercationes, & controversias praedictas extingui posse mediante Concordia, & Transfatione infra scriptis nempe, quod omnes literae Nostrae praedictae, ac alia rescripta quaecumque obtenta eo usque, seu quae in futurum a partibus supradictis expedirentur, vigore praesentium ad terminos Concordiae, & Transfationis huiusmodi reducantur, & generalis Antianitas ad Dignitates Prioratum, & Bajulivatum Italiae, quae praedicti Michaeli Admirato de licentia Magni Magistri, & eius Consilii, ac consensu Vincentii praedictorum expedita, etiam tradita fuit, omnino observetur, nec aliquo pacto impugnari queat, neque ipse Michael ab ipso Vincentio, neque ab ullo alio suorum filiorum Arnaldorum sub quovis praetextu praeterquam ob non facta melioramenta, vel occasione debitorum communis errorum, molestari possit in effectuali consecutio-

ne

ne ante omnes, & quoscumque illum Bajulivatum, seu Prioratum dictae Linguae Italiae, quem pro tempore vacantem vigore ipsius generalis Antianitatis acceptare voluerit, Prioratu Capuae tantummodo excepto, & quod ad finalem expeditionem deducantur ceterae Antianitates ad Dignitates praedictas, quae auctoritate generalis Capituli ultimo loco celebrati, primariis Antianis ejusdem Linguae Italiae jam concessae fuerunt, videlicet: Dilectis filiis Georgio Carretto, Hippolito Malaspina, Ascario Cambiano, & Hieronymo Alliaxi fratribus ejusdem Hospitalis: & quod tam Antianitates praedictae, quam illa, quae praedicti Michaeli concessa fuit, auctoritate nostra confirmata, & quatenus opus sit, de novo a Nobis concessae censentur cum sola limitatione, ad Prioratum Capuae in favorem praedicti Vincentii tantum: qui quidem nihil aliud praeter dictum Prioratum Capuae praetendere possit contra, & ante omnes Antianos suos praedictae Linguae Italiae, & similiter ipsi Antiani nihil petere, vel praetendere possint, nec debeant ante praedictum Michaellem, praeterquam in casibus incapacitatum supradictarum, scilicet debiti communis errorum, vel melioramentorum non factorum, si quae fuerint tempore smutionis, iuxta formam stabilimentorum praedictorum: ac quod eodem Vincentio etiam concedatur cum bullis Religionis, ante omnes quoscumque etiam ante praedictum Michaellem, & futurum Admiratum Antianitas, & particulare Jus questum per viam optionis super Prioratu Capuae ad consequendum, & obtinendum dictum Prioratum Capuae post dilectum filium Bernardinum Scagliam Priorem dicti Prioratus Capuae, illius vacatione quodocumque occurrere, cum declaratione, quod dictus Vincentius nullam aliam Dignitatem Prioratus, vel Bajulivatum ipsius Linguae Italiae consequi possit praeter dictum Prioratum Capuae. Quodque vacatione Prioratus Capuae huiusmodi, ut praefertur, contingente, d. Vincentius vigore Antianitatis suae illum petere, ac inaccessibiliter consequi debeat in smutione, quae de eo fiet in dicta Lingua Italiae per viam optionis, & in hoc a nemine impediri possit, relinquendo, ac renunciando dictum Prioratum Hungariae, nec non Commendas, ac bona, quae iuxta formam stabilimentorum, & laudabiles consuetudines dictae Religionis simul, & una cum eodem Prioratu Capuae retineri non possunt ad effectum, ut in ipsa Lingua modo infra scripto smutiantur, sive conferantur: & quod statim post smutionem, & optionem supradictam Magnus Magister, & Consilium praedicti procedant ad electionem d. Vincentii in Priorem Prioratus Capuae huiusmodi, ac faciant Bullas pro eo expediti in forma solita a Cancellaria Religionis: Quodque dictus Prioratus Hungariae in optione, ut praefertur, ab eodem Vincentio renunciatus smutiri debeant dicta Lingua Italiae, ipsiusque Magnus Magister, & Consilium procedant ad electionem Militis Itali in Prio-

rem Hungariae servata forma Statutorum: qui quidem Prior sic electus promoveri possit ad Admiratum, seu alias ejusdem Linguae Dignitate, quae ad eum quovis modo competere, ac pertinere poterunt. Et quia dictus Prioratus Hungariae nullos ad praesens fructus perceptibiles annexos, sed nudum tantummodo titulum, & Magne Crucis Dignitatem habet: quicumque Italus, qui de eo provisorius fuerit, Commendas, quas tunc temporis habebit, sibi retinere, & alias consequi possit tam ex gratia Magistrati, vel Priorali, quam ex melioramento, servata tamen in reliquis forma Statutorum praedictorum: & quod sine praedicti d. Michaelis, ac futuri Admirati smutiatione, & detur Antianitas, expectativa, & particulare Jus questum super dicto Prioratu Capuae ad eum consequendum, post dictum Vincentium, nec non super Bajulivato Papiae post dilectum filium Fabricium Bertium modernum illius Bajulivum, sine praedicti d. Michaelis, & futuri Admirati smutione, quod post mortem praedicti Vincentii in dicta Lingua Italiae Prioratus Hungariae ex nunc amplius smutiri non possit, sed idem Prioratus Hungariae, transeat ad smutionem dictae Linguae Alemaniae, cui in perpetuum unitus, & applicatus remanere debeat, illum separando, & segregando in perpetuum ab ipsa Lingua Italiae, quae cum postea nunquam amplius repetere possit, renunciando omni juri suo, quod super eodem Prioratu Hungariae habebat, seu habere posset vigore antiquarum Unionum, Concordiarum, & rescriptorum Apostolicorum, & praesertim Brevis fel. rec. Pauli Papae III. nec non dictarum literarum Nostrarum ad praedictum Vincentio, ut praefertur, obtentorum, quibus declaratur, quod dictus Prioratus Hungariae smutiri non possit, nec debeat, nisi in Lingua Italiae, non autem Alemaniae: licet omnia Jura, & actiones dictae Linguae Italiae ad eundem Prioratum Hungariae ad favorem ipsius Linguae Alemaniae, ejusque Militum plene, & integraliter transeant, & transferantur. Quodque pro recompenatione, ac retributione Dignitatis Prioratus Hungariae huiusmodi, quae a dicta Lingua Italiae sic auferitur, ut praedictae Linguae Alemaniae detur, & applicetur, remanere debeat in perpetuum eidem Linguae Italiae pro sua perpetua Dignitate dicti Bajulivatus Papiae, qui quidem post mortem dicti Fabricii quemadmodum iuxta tenorem, & formam literarum Apostolicarum pro eo desuper expeditarum, post ipsum quoad Dignitatem Magne Crucis extingui, & cessare deberet. Ita in posterum pro recompenatione, seu retributione supradicta idem Bajulivatus Papiae sit, & esse censetur erectus in Bajulivatum perpetuum ipsius Linguae Italiae, ad ejusque smutionem spectare eo modo, & forma, ut sunt Bajulivatus Sanctae Euphemiae, Sancti Stephani, & ceteri similes cum declaratione, quod Bajulivatus Papiae, qui primus immediate successor erit d. Fabricii, pro ejus Bajuliva erecta, & Bajulivatu suo anne-

annexa tantummodo frui debeat Commenda Sancti Guillelmi Papien. sine tamen membro, seu Commenda de Verzate cum omnibus suis dependen., ac quod membrum, seu Commenda de Verzate hujusmodi smutiri debeat pro melioramento, seu Cabimento loco ipsius Commende Sancti Guillelmi erigenda, ut praefertur in Dignitatem & Bajulivatum perpetuum predictae Linguae Italiae, quod toties quoties per renunciacionem, mortem, privacionem, seu quovis alio modo dictum Prioratum Hungariae vacare contigerit, quomodo Vincentius, seu Fabritius predicti vixerit, idem Prioratus Hungariae semper de novo in Lingua Italiae smutiri, & a Consilio similiter continuo conferri debeat fratribus Militibus Italis Antianis, & benemeritis, itaut dicta Lingua Alemaniae, & ejus Milites Alemani dictum Prioratum Hungariae pretendere non possint, nec debeant, nisi post mortem Vincentii, vel Fabritii hujusmodi. Quando similiter post mortem alterius eorum contigerit Prioratum Italiae Italum, tunc temporis existentem ad Admiratum, seu aliam Dignitatem Prioratus, seu Bajulivatum dictae Linguae Italiae promoveri, ac post casus, & conditiones hujusmodi, & non alias aliter, nec alio modo dictus Prioratus Hungariae smutiri incipiat ab ipsa Lingua Alemaniae, sed interim smutitio eius continuabitur in dicta Lingua Italiae. Quodque Prioratus Capuae, & Bajulivatus Papiae post eisdem Vincentium, & Fabritium omnino conferri, ac provideri debeant per viam ordinariam Religionis, & per smutitionem dictae Linguae Italiae, etiam si vacarent in Romana Curia, & in praesentia, ac in obsequiis Romani Pontificis ad finem, & ad effectum duntaxat, quod Concordiam, & Transactio hujusmodi suos plenarios effectus consequi possint, & debeant, dictusque Vincentius optando eundem Prioratum Capuae renunciare debeat Praeceptoris, sive Commendis, quas ipse juxta styllum Religionis cum eodem Prioratu Capuae retinere non poterit, & quae smutiri debeant in dicta Lingua Italiae pro melioramento, vel Cabimento Militum, ad quos illa spectabunt juxta styllum predictum, idemque Vincentius nunquam possit vigore cujuscumque gratiae obtentae, seu obtenturae etiam vigore quarumcumque literarum Apostolicarum, neque quovis alio modo cambiare, vel permutare aliquam ex Commendis, quas nunc obtinet, & in futurum obtinebit in titulum Cabimenti, melioramenti, aut gratiae cum ulla Camera Magistrali ad hoc, ut tali via cum ad Prioratum Capuae promovebitur, dicta Lingua Italiae non defraudetur smutitione abeius Commende, earumque, quas ipse dimittere teneatur, & quae smutiri debeant, & postquam Prioratum Capuae consequutus fuerit, non possit, nec debeat illum renunciare, nec de eius renunciacione trahere in toto, vel in parte ad favorem alicujus, praeterquam in manibus dicti Magni Magistri, & ad smutitionem ejusdem Linguae Italiae in favorem illius, qui tunc tem-

poris ad Prioratum Capuae hujusmodi Antianitatem, & Jus quassitum habeat, nec per se ipsum, neque per alios tractare, aut consentire unquam debeat, nec dictus Prioratus Capuae post ipsum alicui detur, seu provideatur in toto, vel in parte, sed cum effectu libere, ac omni remoto obstaculo ad dictam Linguae Italiae, ac ad provisionem, & Collationem Conventus redeat, sub poena, quod ipso jure censeatur privatus, & cecidisse ab omni Jure ejusdem Prioratus Capuae, cujus possessio debetur vigore ejus Antianitatis, & juris quassiti Admirato, vel Antiano, aut Militi illi Linguae Italiae, ad quem spectabit, & pertinebit: sitque dictus Vincentius eo casu etiam privatus Camera Magistrali de Cicciano, itaut Magnus Magister, & Conventus predicti statim sine alia forma processus, postquam de hac re in effectu tractatum fuisse authentice constituerit, novam electionem Prioris Capuae facere possint, & ipse Magnus Magister eandem Camera Magistralem Cicciani conferre vel sibi retinere valeat, idemque Vincentius eo ipso excommunicationis Sententiam incurrat, ac praeterea censeatur graviter errasse, ac honori, & aximazioni honorati, & praefari Equitis derogasse, & praedictasse, contraveniendo suis promissioni, & juramento infrascriptis, teneaturque omnia supradicta, & ea concernentia ratificare, & renovare in omni alia meliori, & validiori forma, prout de jure, & de facto fieri poterit, ad integram Procuratorum dictae Linguae Italiae satisfacionem: quodque ipsa die, qua in Prioratum Capuae eligitur, non expectato lapsu temporis mortuarii, & vacantis, statim teneatur, & obligatus sit ad depositandum in Conventu d. Hospitalis in manibus Conservatoris Conventualis summam mille, & ducentorum scutorum auri in auro ad rationem tarenorum quatuordecim pro singulo scuto pro duabus annuatim anticipatis in subventionem, & sublevamentum Albergii, ac damnorum, & impensarum, quae Admirati patiuntur in sustentatione, & mantentione ejusdem Albergii, prout ipse sponte singulis annis se anticipare solutum obtulit omnibus Admiratis Antianis suis, & ipse Conservator Conventualis singulis mensibus solvet quinquaginta scuta auri in auro ex illis mille, & ducentis Admirato, qui pro tempore erit anticipare, sine ejus legitimo Procuratori, in casu ejus absentia a Conventu. Et postquam duodecim mensatas solverit, idest medietatem illorum mille, & ducentorum scutorum, idem Prior Carassa teneatur depositare, & solvere alia scuta sexcenta auri in auro similia anticipare in manibus ejusdem Conservatoris Conventualis pro effectu supradicto optulandi, & opem ferendi Admirato Antiano suo in sumptus, & expensas Albergii ad rationem quinquaginta scutorum auri pro singulo mense, ut dictum est, & sic de anno in annum teneatur, & obligatus sit ad depositandum, & anticipare solvendum, summam supradictam, & subsidium sexcentorum scutorum, & in hujusmodi solutione

con.

continet, quoad usque nullum amplius habebit Militem Italem Antianum suum, qui in Admiratum eligi possit, specificando, & declarando nomina omnium Antianorum suorum: qui quidem, ut asseritur, sunt infrascripti, videlicet, Georgius del Carretto, Hippolitus Malaspina, Alcanius Cambianus, Hieronymus Aliata, Franciscus Lanfredicus Molea, Josephus de Guevara, Franciscus Saccanus, Vafinus Malabaila, Carolus Scaravellus, Atilius Mastro Judice, Carolus del Carretto, Fabritius de Azia, Joannes Baptista Rondinellus, Joannes Angelus Centorius, Franciscus Advocatus, Octavius Natta, Alexander Bentio, Ferdinandus Coyro, Bernardus Capece, Hieronymus Carassa, Joannes Otho Bosius, & Scipio Ursinus: ita quod idem Vincentius obligatus sit in ampliori forma Camere Apostolicae ad solvendum omnibus supradictis Antianis suis singulatum, dum fuerint Admirati, pro opitulacione, & subsidio sexcenta scuta hujusmodi singulis annis modo desuper specificato: quae quidem sexcenta scuta intelligantur cedere in beneficium Admirati non autem ejus Locumtenentis, cui tantummodo remanere debeat actio ordinationis Capitularis, & ad hunc effectum praedictus Vincentius obligatus sit dare cautionem, & fidejussorem Banchariam in Civitate Neapolitana in ea meliori forma, qua Roma pensiones in favorem S. R. E. Cardinalium reservatae assecurari consueverunt cum fidejussione bancharia: & si summa sexcentorum scutorum hujusmodi in terminis supradictis non depositetur in manibus dicti Conservatoris Conventualis, eo casu cum sola fide ipsius Conservatoris summam praedictam debito tempore depositatam, & sibi solutam non fuisse, procedi possit contra Fidejussorem ipsum compellendo, & adstringendo ad solutionem summae supradictae, cum omni interesse, quod in Cambio, & remissione ejusdem summae ex Neapoli ad Insulam Melitam currere poterit: Idemque Fidejussor obligari debeat cum omnibus clausulis melioribus, & arctioribus, ac necessariis pro majori cautela Admirati in dicta sexcenta scuta, quae annis singulis erant persolvenda, & insuper fructus Prioratus Capuae, & Camerae Magistralis Cicciani etiam obligati remaneant annua summa sexcentorum scutorum hujusmodi, & si in deposito, & solutione hujusmodi annuatim faciendis defecerit, ipso facto excommunicationem incurrat, & incapax remaneat, ac voce activa, & passiva privatus sit, donec depositus sit, & solutionem hujusmodi fecerit, ac interim pecunia ad Cambium, & recambium capi possit: nec dictus Michael, neque alius ex Commendariis Antianis dicti Vincentii sub praetextu alterius Concordiae alias per quondam Constantinum Castriotam tanquam Procuratorem ejusdem Vincentii ad favorem omnium Antianorum suorum factae, seu Motus proprii Nostri revocantis ordinationem Capitularem de optando, & transferendo se de Prioratu ad Prioratum, & de Bajulivatu ad Bajulivatum

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

neque quovis alio praetextu, vel causa ullo modo dictum Vincentium, quominus Prioratum Capuae hujusmodi post praedictum Bernardinum modo praemisso effectu aliter consequatur, impedire, aut se illi opponere, neque per se, aut per alium praesentibus Concordiae, & Transactioe contravenire possint, aut debeant, neque intelligatur per Concordiam, & Transactioem hujusmodi: itaut haec Concordia in parte aliqua praedictae prior Concordiae, & conventioni alias per Michaellem, & Vincentium praedictos per acta dilecti filii Alcanii Scagliae Notarii publici sub die ultima Aprilis 1599. facta: sed quod illa in suis robore, & vigore permaneat, quinimo omne id, quod in ambabus conventionibus, & Concordiis apparet, suum vigorem, & efficaciam obtineat ad favorem ipsius Michaelis, omniaque, & singula in ambabus Concordiis contenta inviolabiliter observentur. Non obstantibus quacumque contradiccionem, oppositionem, vel lite, quae insurgere possit, & postmodum dictus Vincentius manu super ejus Magna Cruce apposita omnia, & singula in articulis Concordiae, & Transactioe hujusmodi contenta inviolabiliter adimplere, & observare juraverit, & promiserit, actam Italia usque ad numerum 78. congregati, quam specialiter in his, quae dictum Prioratum Hungariae concernunt, omnes nemine discrepante Alemani Linguarum, praedictarum Fratres illa acceptarint, laudaverint, & approbaverint, salvo tamen, & reservato dictae Sedis beneplacito omnibus impensis dicti Vincentii impetrando, ac ea conditione per Milites, & Fratres Linguae Alemaniae interposita, quod vacatione Prioratus Capuae per Vincentii, vel Bajulivatus Papiae hujusmodi per Fabritii praedictorum cessum, aut decessum contingente, eo casu miles, qui tunc temporis de Prioratu Hungariae provisos erit, nullo pacto possit praetermittere, vel transire, aut relinquere dignitatem Admiratus, sed debeat, & omnino teneatur eam petere, & accipere, renunciando Prioratu Hungariae ad effectum, ut juxta tenorem Capitulorum Concordiae hujusmodi in Lingua Alemaniae smutiat, prout in diversis publicis Instrumentis desuper confectis, plenius dicitur contineri.

§. 3. Nos Concordiam, & Transactioem hujusmodi pro illarum subsistentia approbationis Nostre praesidio communire, & sublati quibuslibet impedimentis, seu obstantiis, suum plenarium effectum sortiri cupientes, nec non literarum, & Instrumentorum, aliorumque praemissorum omnium, & singulorum tenores, formas, datas, & circumstantias, ac Prioratum, Bajulivatum, Praeceptoriarum hujusmodi qualitates, eorumque fructuum, reddituum, & proventuum veros annuos valores praesentibus pro expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia Nostre, ac de Apostolice Potestatis plenitudine, Concordiam, & Transactioem praedictas, ac omnia, & singula in illis, ac Instrumentis desuper confectis

Illam confirmat Clemens.

O o

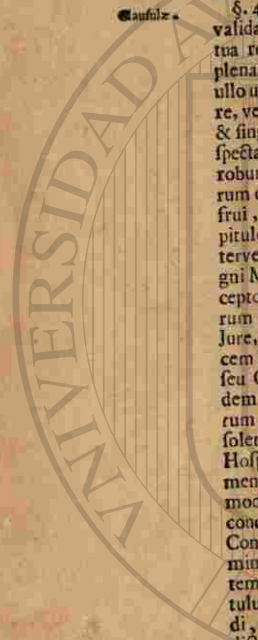
con.

contenta, & expressa, licita tamen, & honesta Apostolica auctoritate tenore presentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam Juris, quam facti, ac quarumcumque solemnitate etiam substantialem, & quoscumque alios defectus, si qui intervenerint in eisdem, etiam si tales fiat, vel fuerint, qui in generali sermone non comprehendantur, sed speciali nota, & expressione indigeant, supplemus.

§. 4. Decernentes ea omnia, & singula valida, & efficacia fore, & esse, ac perpetua roboris firmitate subsistere, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, nec ullo unquam tempore quovis quæsito colore, vel ingenio retractari, sed ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac idem robur habere, & eos quorum interest, illorum omnium effectu, & commodo pacifice frui, & gaudere debere, perinde ac si in Capitulo generali ejusdem Hospitalis cum interventu, & de consensu, non solum Magni Magistri, Priorum, Bajulivorum, Praceptorum, ac omnium, & singulorum aliorum in eodem Capitulo quomodolibet de Jure, privilegio, consuetudine, ac alias vocem habentium, sed etiam totius Capituli, seu Consilii generalis, & Conventus ejusdem Hospitalis capitaliter congregatorum praevius debitis tractatibus, & aliis solemnitatibus ad id de Jure, vel juxta ipsius Hospitalis Statuta, consuetudines, stabilimenta, privilegia, & Indulta, ac alias quomodolibet requisitis servatis, & adhibitis concordata, & transacta fuissent, neque Concordiam, & Transactionem hujusmodi, minulque presentes literas ullo unquam tempore, etiam ex eo, quod generale Capitulum, Consilium, & Conventus hujusmodi, ac omnes Milites Antiani, & Fratres dictarum Linguarum, vel quicumque alii interesse habentes ad id vocati non fuerint, nec omnes illis plene consenserint, vel aliqui ex eis forsitan pro eorum praesentio interesse, vel principalium suorum expresse contradixerint, neque Tractatus, & quaecumque solemnitates, ac alia de Jure, consuetudine, vel privilegio, seu juxta Statuta, stabilimenta, privilegia, & Indulta Hospitalis hujusmodi, seu quorumcumque Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, aut Nostrarum, vel dictae Sedis literas desuper editas, vel alias quomodolibet requisita, & in similibus necessaria intervenerint, seu etiam enormis, & enormissime, ac totalis laesionis, vel alio quovis praetextu, causa, & occasione quantumcumque notabili, & juridica, etiam necessario exprimenda, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quopiam defectu notari, impugnari in toto, vel in parte rescindi, retractari, annullari, invalidari, in Jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas quodcumque Juris, facti, vel gratia remedium impetrari posse, neque sub quibusvis simi-

lium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus a Nobis, seu quibusvis aliis Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostris, ac dicta Sede, seu etiam pro tempore existentibus Magno Magistro, ac generali Consilio, Capitulo, & Conventu Hospitalis hujusmodi pro tempore emanatis, seu emanandis comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & validissimum, & eum, in quo, antequam emanarent, erant statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac etiam sub Data posteriori per quoscumque interesse habentes eligenda de novo concessa fore, & esse, ac vim validi, efficaciae, & onerosi contractus inter Michaellem, & Vincentium ac omnes, & singulos alios supradictos rite, & recte initi, stipulati, ac etiam utrumque jurati habere, & obtinere; sicque, & non aliter per Magnum Magistrum, Consilium, Capitulum, Conventum, & alios praedictos, nec non quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quavis causa, & instantia judicari, & definiti debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac quatenus opus sit, nostra de non tollendo Jure quaesito, aliisque Apostolicis, ac in Synodalibus, Provincialibus, & Universalibus Conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non d. Hospitalis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Hospitali, ac ab eo dependentibus Prioratibus, Bajulivatis, Praceptoris, & membris, nec non Magno Magistro, Consilio, Capitulo, & Conventui praedictis, illorumque Fratribus etiam Antianis in genere, vel in specie per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, ac Nos, & dictam Sedem etiam de consilio ejusdem S. R. E. Cardinalium ex causis tunc expressis, etiam Consistorialiter propositis, & diligenter examinatis, etiam per modum Statuti perpetui, & Ordinationis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis Decretis in genere, vel in specie etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo

UNIVERSITÀ DI PADOVA

Derogatio contrarium

bo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 4. Martii 1600. Pont. Nostri Anno nono.

CCXX.

Ordinationes pro bono regimine Fratrum Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, & electione ejus Officialium.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX Pastoralis nostri muneris debito curam Fratrum Religiosorum statui prospere dirigendo salubriter intendentes, ea nostra confirmationis robore libenter communimus, quae pro eorumdem Religiosorum recto gubernio, & felici directione provide sunt ordinata, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

§. 1. Nuper siquidem per parte dilectorum filiorum Magistri Generalis, & Fratrum Ordinis Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, per dilectum filium Fratrem Bernardum de Vargas Vicarium, & Procuratorem Generalem ejusdem Ordinis, Nobis expositum fuit, quod in Capitulo Generali ipsius Ordinis mense Maio anni proxime praeteriti, in Civitate Vallis Soletana celebrato, Definitores, Praesidentes, & alii Patres ibidem intervenientes, pro bono ejusdem Ordinis, ejusque Monasteriorum, & locorum, ac personarum regimine, inter alia infra scripta statuta, ordinationes, & capitula condiderunt.

§. 2. Quod nimirum singulis annis, die festo Nativitatis Beatae Mariae Virginis, octava Septembris, universaliter in tota dicta Religione festivitatis Beatae Mariae de Mercede institueretur, & maxima solemnitate cum Missa, Processione, & Concione celebraretur.

§. 3. Quod sub formali praeepto, nullus deinceps Provincialis Visitator, aut Vicarius Generalis possit distribuere per Provincias impositiones, & taxationes, nisi prius consulere duos Definitores, & Provinciales illius Provinciae, & si aliter fieret, dicta distributio, non solveretur per domos.

§. 4. Quod nullus Provincialis, nec Visitator, sub poena suspensionis officii, possit Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

accipere pro sua visitatione, & viatico, nisi necessarium pro sumptibus, & expensis de uno Conventu ad alium.

§. 5. Quod nullus Provincialis, aut Visitator possit causas jam decisas praeteritorum Praelatorum, qui domos gubernarunt, sub alio Provinciali cognoscere, si Praelatis, & Commendatoribus gubernantibus fuit facta visitatio, & Capitulum Provinciale.

§. 6. Fuerunt abrogatae omnes exemptiones, & dispensationes super celebratione plurium Missarum ad intentionem celebrantium, quam permittunt Ordinis constitutiones.

§. 7. Quod omnibus privilegiis, & exemptionibus, quae hactenus habuerunt Magistri, & Praesentati, in quantum Magistri, & Praesentati illis frui, & potiri, juxtaque tenorem literarum a nobis in forma brevis concessarum dicto Ordini, circa ipsos Magistros, & Praesentatos, sub datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die octava Novembris millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, deberent observari.

§. 8. Quod sub formali praeepto obedienciae, & poenis ad arbitrium Magistri generalis, deinceps nullus Provincialis quamvis esset Magister possit subscribi Magister Provincialis, nec uteretur hoc titulo in subscriptionibus literarum, & aliis provisionibus, & patentibus, sed solum hoc possit facere Magister generalis.

§. 9. Quod deinceps Prior Domus Barcinonae, quae est prima Ordinis, & Religionis caput, non solum habere vocem in electione Magistri generalis, sed etiam illam haberet in omnibus actis, & Congregationibus Capituli generalis, & in dicto Capitulo haberet sedem post omnes Provinciales, & Vicarios Provinciales, & ante Definitores.

§. 10. Quod in virtute sanctae obedientiae, & sub poena suspensionis officiorum, Commendator quando daret subditis vestimenta, tunicae, quas Hispani vocant sayas, essent ex panno, non autem de stamegna.

§. 11. Quod Commendatores, sub poena privationis officiorum non possent nominare Depositarios, sed nominarentur per vota libera ipsius Conventus.

§. 12. Quod nullus Definitor Capituli Provincialis, sub poena privationis officiorum, durante suo officio, possit esse Commendator.

§. 13. Quod Commendator alicujus domus, si per triennium foret Praelatus, non possit in futuro triennio in eadem domo religii, bene tamen in alia, si reperiat idoneus.

§. 14. Quod Magister Generalis, Provincialis, & Visitator sub poena suspensionis officii, quando visitaverint domos Ordinis, non confirmarent praeepta, ordinationes, & mandata praeteritarum Visitatorum, per suos Praedecessores factarum, nisi eis visis.

§. 15. Quod deinceps, sub formali praeepto

but, & Visitatoribus tribuendo.

Causae jam decisae non reallumenda.

Missarum celebrationes ad intentionem definitae.

Privilegia Magistorum, & Praesentatorum.

Subscriptio Magistri Provincialis a Provincialibus non facienda.

Locus, & Priorum Barcinonae assignatum.

Tunicae formae subditae Commendatorum danda.

Definitor Provincialis esse non potest Commendator.

Nec in eadem domo reeligii.

Mandata praecedentia Visitatorum quomodo possint confirmari.

Qui Praesentandi admitti queant.

Libri ex Bibliotheca non extrahendi.

Prædicta statuta confirmantur.

Confirmat Clemens.

Festivitates S. Laurentii & S. Antonii Abbatibus in ordine celebrari jubet.

cepto, ad præsentaturam, ut aliquis veniret præsentandus, non admitterentur cursus, quos non legisset in domo studiorum Ordinis, in Collegio, vel in Universitate ex approbatis.

§.16. Quod in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna excommunicationis majoris late sententiæ, bibliothecæ, & libri Religiosorum, qui ex hac vita decederent, nullo modo venderentur, sed applicarentur domui Religionis, in qua tales Religiosi decederent, & reponerentur in Bibliotheca communi, & ex illo loco nullus liber sub eisdem pœnis extrahi posset sub pœna privationis officii Prælato extrahenti, inferiori vero extrahenti sub pœna gravioris culpe per sex menses.

§.17. Quod in nulla re haberent vocem Fratres Sacro Ordine non insigniti.

§.18. Quod Religiosi de foris venientes, se coram suo Prælato præsentare deberent, ut Prælatus sciret qua revertebantur hora.

§.19. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat dicti Magistri Generalis, & Fratres cupiant statuta, & ordinationes huiusmodi pro illorum firmitate validitate confirmationis Apostolicæ robore communitari, ac alia etiam infra scripta in ipso Ordine observanda, Apostolica auctoritate statui, & ordinari: Propterea dictus Bernardus Vicarius, & Procurator Generalis Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.20. Nos igitur, eorumdem Magistri Generalis, & Fratrum votis, præsertim eorum Ordinis prosperam directionem concernentibus, quantum cum Domino possumus, benigne annuere volentes, atque eisdem Magistrum, necnon Vicarium, & Procuratorem Generales, ac singulares ipsius Ordinis Fratres, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innotati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, prædicta statuta, ordinationes, & capitula, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiciemus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus.

§.21. Præterea statuimus, & ordinamus, ut diebus festivitatum Sancti Laurentii Martyris, quo die fundatus, & Sancti Antonii Abbatibus, quo die per fel. rec. Gregorium Papam IX. Prædecessorem nostrum confirmatus fuit Ordo prædictus, in fundationis, & confirmationis huiusmodi memoriam, festivitates huiusmodi in toto Ordine solemniter celebrentur.

§.22. Quodque singulis annis infra hebdomadam mortuorum in toto Ordine, Anniversarium pro animabus Captivorum, qui in infidelium potestate Catholicam fidem retinentes mortui sunt, fiat.

§.23. Quodque Magister generalis eisdem Ordinis, pro tempore existens, nullo modo Commissarium generalem Indiarum, nisi de Sedis Apostolicæ licentia eligere, & creare valeat, & si ab eo huiusmodi electio fiat, ipso facto nulla, & irrita sit, ipseque Magister generalis ab officio sui Generalatus suspensus existat eo ipso, & subditi officium huiusmodi procurantes, pœna gravioris culpe, per sex menses minime relaxandi, puniantur.

§.24. Quodque nullus Generalis, vel Provincialis, sub pœna suspensionis ab eorum officiis, possit mittere ad visitationem aliquas domos, vel domum, seu Conventum eisdem Ordinis, nisi Religiosum ex peritioribus ipsius Ordinis expertum, & doctum, præsertim casum conscientia, & sacrarum literarum præstantem.

§.25. Declaramus autem quoad ordinationem disponentem libros Religiosos decedentis extrahi non posse ex domo, in qua decesserit, intelligi debere, si obiret, & decederet in aliquo Conventu magno, & principali, ubi Religiosi Conventuales commorari possunt, non autem si in aliquo Coenobio, & domo exigua, ubi libri remanentes diligenter custodiri non possent, & in huiusmodi eventu solum Magistrum generalem, cum Provinciali illius Provinciae ubi sunt libri, posse illos transferre, & applicare alicui Collegio illius Provinciae, aut Conventui, in quo Religiosus defunctus professionem solemnem emisit, si ipse Conventus fuerit principalis.

§.26. Quocirca eisdem Magistro, & Vicario generalibus, aliisque dicti Ordinis Religiosis nunc, & pro tempore existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis in prædictis statutis, & ordinationibus contentis, per præsentem mandamus, ut omnia, & singula prædicta statuta, respective, perpetuo observent, & observari curent, & faciant.

§.27. Quocirca venerabilibus fratribus Toletan. Hispanen. & Cesaragustan. Archiepiscopis, per præsentem committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentem literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Magistrum, & Vicarii generalis, & aliorum Religiosorum prædictorum, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, statuta, & ordinationes prædictas ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, perpetuo inviolabiliter observari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione

Anniversarium pro Captivis defunctis celebrari.

Commissarius Generalis Indiarum deputari vocat.

Qualitates in Visitacionibus requirende.

De libris Fratrum defunctorum.

Prædicta statuta per capitulum observari.

Executores huius Constitutionis deputari.

Derogatio contrarium.

Dat. die 10 Martii 1600. An. IX.

Ex Regest. in Secr. Apen.

Exordium.

Julius II. Universitatem de Honoribus ab Archiepiscopi jurisdictione, & superioritate exemptam declaravit.

tione postposita competendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.28. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac aliis eisdem Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Magistro, Vicario, & fratribus prædictis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentium pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 10. Martii 1600. Pontificatus nostri Anno IX.

CCXXI.

Confirmatio Literarum Julii II. & Julii III. Pontificum, quibus Universitas Studii generalis de Alcalá de Henares a quacumque jurisdictione Archiepiscopi Toletani eximitur, solique Apostolicæ Sedi subiecta declaratur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto nobis desuper Apostolicæ servitutis officio iis, que ad maiorem Studiosorum quietem, & tranquillitatem, Apostolica auctoritate facta fuisse dicuntur, ut firmiter sint, libenter, cum a Nobis petitur, robur Apostolicum adijcimus.

§.1. Dudum, siquidem fel. rec. Julii Papa II. Prædecessor noster sub Datum videlicet decimo Kalendas Augusti Pontificatus sui Anno nono, supplicationibus boni mem. Francisci Tituli Sanctæ Balbinæ, Presbyteri Cardinalis Ecclesiæ Toletanæ, ex dispensatione Apostolica Præfatus inclinatus, tunc, & pro tempore existens Rector, Collegiales, Regentes, Doctores, Magistros, Licentiatos, Bachelares, Scholares, Cappellanos, Servitores, & Officiales Collegii per dictum Franciscum de bonis sibi a Deo collatis, ac de licentia Sedis Apostolicæ antea crecti, & dotati, in Universitate Studii generalis Oppidi de Alcalá de Henares Toletanæ Diocesis, ac Executores, & Conservatores eis pro tempore quomodolibet deputatos, eorumque bona quæcumque ab omni Jurisdictione, superioritate, dominio, potestate, visitatione, & correctione Archiepiscopi Toletanæ, & quorumcumque aliorum Ordinariorum, eorumque Vicariorum, Officialium, & cæterorum quorumcumque Judicum tunc, & pro tempore existentium, prorsus, penitus, & omnino eximit, & liberavit, ac sub B. Petri, & Sedis Apostolicæ protectione suscepit, illosque, & illa sibi, & successio-

ribus suis Romanis Pontificibus canonicè intrantibus, nec non dictæ Sedi dumtaxat immediate subiecit, ac exemptos, liberos, susceptos, & subiectos fore decrevit: Ita quod Archiepiscopus, & alii Locorum Ordinarii, Vicarii, Officiales, & Judices prædicti, tunc, & pro tempore existentes, per se, vel alium, seu alios in Rectorem, Collegiales, Regentes, Lectores, Doctores, Magistros, Licentiatos, Bachelares, Scholares, Cappellanos, Servitores, & Officiales Collegii, & Universitatis huiusmodi, ac Executores, & Conservatores prædictos, eorumque personas, & bona, tamquam prorsus exemptos, & exempta, etiam ratione delicti, contractus, domicilii, seu rei, de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consideret, aliquam Jurisdictionem, dominium, vel potestatem quomodolibet exercere, seu corrigere, aut apprehendere non possent: sed Rector pro tempore existens, ac Executores, & Conservatores pro tempore deputati coram Sede prædicta, aut Legatis, vel delegatis eius: Collegiales vero, Regentes, Lectores, Doctores, Magistri, Licentiati, Bachelares, Scholares, Cappellani, Servitores, & Officiales prædicti coram eodem Rectore pro tempore existentibus, dumtaxat tenerentur de iustitia, tam in civilibus, quam in criminalibus, sive ageretur de crimine ex officio, vel inquisitione, aut partium accusatione, vel alias quomodolibet civiliter, vel criminaliter respondere, nec ratione delicti, vel ex alia causa in alio, quam Collegii, & Universitatis huiusmodi carcere mancipari possent: decernens ex tunc omnes, & singulos excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque sententias, censuras, & pœnas, ac procellus, quos, & quas contra Rectorem, Collegiales, Regentes, Lectores, & Doctores, Magistros, Licentiatos, Bachelares, Scholares, Cappellanos, Servitores, Officiales, Executores, & Conservatores prædictos, ac bona eorum haberi, & promulgari, ac in carcerationes, quas de eis fieri, & totum, quidquid super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contingeret, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti existere, ac præmissis contravenientes, excommunicationis late sententiæ, a qua non nisi per Sedem, aut Rectorem huiusmodi, mortis articulo excepto, absolvi possent, ac viginti Ducatorum Cappellæ Collegii huiusmodi applicandorum, pœnam eo ipso incurrere, & Scholares Collegii, & Universitatis huiusmodi exemptione prædicta, eo ipso, quo matriculati forent, & literarum studio operam darent, gaudere deberent.

§.2. Et insuper statuit, & ordinavit, quod Collegium, & Universitas, ac Rector, Collegiales, Regentes, Lectores, Doctores, Magistri, Licentiati, Bachelares, Scholares, Cappellani, Servitores, & Officiales, tunc, & pro tempore existentes, omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, ac aliis gratis, & Indultis Uni-

Etique cæterarum universitatum privilegia concessit.

Universitatibus Studiorum generalium Parisien., & Salamantin., quomodolibet concessis, & ex tunc, ac imposteram concedendis, ac quibus illa, & earumdem Universitatum Rectores, Collegiales, Regentes, Lectores, Doctores, Magistri, Licentiatii, Bachelareii, Scholares, Cappellani, Servitores, & Officiales de jure, vel consuetudine utebantur, poterant, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possent, ac valerent.

§. 3. Bi deinde, quia occasione litis, & causae in Romana Curia inter boni mem. Joannem Tituli S. Joannis ante Portam Latinam, Presbyterum Cardinalem, tunc in humanis agentem, ac dictae Ecclesiae Toletan., ex dicta dispensatione Praefulem, sive eius in spiritualibus Vicarios, vel Officialis generales ex una, ac Rectorem, Regentes, Doctores, Collegiales, & alias personas Universitatis hujusmodi, partibus ex altera super molestationibus exemptionum a Jurisdictione ordinaria, & aliis praemissis introductis, ac etiam occasione Motus proprii, a patre mem. Paulo Papa III. etiam Praedecessore Nostro emanati, & sententiae desuper late plurima damna, & inconvenientia Reftori, & Collegialibus, & aliis supra nominatis personis Universitatis hujusmodi proveniebant, & majora provenire, ac inter eos confusionem, & scandala in dies oriri posse formidabantur, in maximum Universitatis hujusmodi, & Pauperum ibi Studentium detrimentum, rec. mem. Julius Papa III. similiter Praedecessor Noster, die 2. Julii, Pontificatus sui Anno primo, certis tunc expressis causis adductis, causam hujusmodi, ac alias quascumque inter Rectorem, & Collegiales, ac Universitatem praedictam, & boni mem. Joannem tunc existentem Archiepiscopum Toletan., desuper motam, ad se advocans, & Lites hujusmodi extinguens, Rectorem, Collegiales, Regentes, Lectores, Doctores, Magistros, Licentiatos, Bachelareos, Cappellanos, Servitores, Officiales, & Scholares Collegii, & Universitatis hujusmodi, adversus concessum Motum proprium d. Pauli Praedecessoris, ac in eius executionem, latam sententiam, nec non omnia, & singula alia inde sequuta, in pristinum, & cum, in quo Reftor, & alii praedicti, antequam Motus proprius, & illius praetextu, lata sententia, & forsitan alia tunc expressa emanassent, erant statum, & quoad prosecutionem, seu quasi exemptionis, & libertatis praedictarum restituit, reposuit, & plenarie reintegravit, nec non, juxta Julii Praedecessoris hujusmodi concessionem, exemptos, liberos, susceptos, dictae Sedi dumtaxat subiectos esse, & alia tunc expressa decrevit, & declaravit, ac Motum proprium, & illius praetextu latam sententiam, ac omnia, & singula in eis contenta, exemptionem, & liberationem hujusmodi quomodolibet laetentia, & inde sequuta quaecumque revocavit, cassavit, & annullavit, nec non dicti Julii, & quorumcumque aliorum.

Julius III. praedicta concessit, ut Nuncio Apostolico ad Regem Hispaniarum, ut summam Sedi delectis, non eadem Universitatem visitaret, & contra delinquentes procederet.

Romanorum Pontificum Praedecessorum, Literas, Indulta, & Privilegia quaecumque Universitati, & Collegio praedictis, quomodolibet concessa, innovavit, confirmavit, & approbavit, & ne delicta Reftoris, & Collegialium, ac aliarum superius expressarum personarum Universitatis hujusmodi impunita remanerent, aut pro defectu iustitiae alicui de eis quarelandi relinqueretur occasio, tunc, & pro tempore existenti dictae Sedis in Regnis Hispaniarum commoranti Nuncio commisit, & mandavit, quatenus ipse, una cum pro tempore electo Visitatore Collegii hujusmodi, vel sine illo per se ipsum personaliter, quovis sibi videretur, Collegium, & Universitatem hujusmodi, Apostolica auctoritate, juxta tamen Constitutiones, & ordinationes dicti Collegii, visitaret, & contra illos, etiam per viam inquisitionis, vel investigationis, aut denunciationis, aut ex officio, aut per viam appellationis, seu requisitionis, procederet, & delinquentes, seu alias quomodolibet culpabiles repositos, corrigeret, & debita animadversione puniret, ac in eos, & contra eos, ac inter eos omnia, & singula, quae Ordinarii Locorum in Subditos suos exercere poterant, quoad jurisdictionalia tantum exerceret, & exequeretur, ac alias, prout in singulis literis dictorum Julii II. & Julii III. Praedecessorum desuper confectis, quarum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso infererentur, haberentur pro expressis, plenus continetur.

§. 4. Cum autem, sicut dilectus filius Petrus Michael Collegialis dicti Collegii, Magister in Theologia, in dicta Universitate Graduat, Presbyter ex Dioecesi Calaguritana oriundus, qui nuper ad Nos, dictamque Sedem pro hoc negotio personaliter accessit, suo, & dilectorum filiorum modernorum Reftoris, & ceterorum Collegialium Collegii S. Idelphansi, ac Universitatis hujusmodi nominibus Nobis exponi fecit, ipsi Reftor, & Collegium cupiant praemissa pro eorum firmitiori subsistentia nostrae confirmationis Apostolicae robore communiti, ideo nominibus praedicti Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in praemissis opportune providere, & omne obstaculum, ac rationem dubitandi circa exemptionem, & alia praemissa tollere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 5. Nos igitur singularum literarum praedictarum, ac Motus proprii, & sententiae hujusmodi, ac aliorum quorumcumque de necessitate exprimendorum tenores, perinde, ac si de verbo ad verbum infererentur, etiam si de eis specialis, & individua quomodocumque requiratur mentio, praesentibus pro expressis, & totaliter inseritis, ac narratis, & expositis habentes, ac Rectorem, & singulos Collegiales dicti Collegii a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinatis, ex sententia dilectorum filiorum Nostrorum Camilli, & Laurentii Titulorum SS. Joannis, & Pauli, & S. Laurentii in Palisperna S. R. E. Presbyterorum Cardinalium Burghesi, & Blanchetti nuncupat., quibus negotium hujusmodi videntum, & examinandum, ac Nobis referendum commisimus, exemptionem, liberationem, susceptionem, ac decretum Julii II. nec non restitutionem, repositionem, & reintegrationem Julii III. Praedecessorum, & quoad praemissa, singulas Literas praedictas, ac illarum vigore omnia, & singula in eis contenta, & inde sequuta quaecumque Apostolica auctoritate, tenore praesentium, & ex certa Nostra scientia approbamus, confirmamus, & innovamus, ac ampliamus, & extendimus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem, supplemus, & nihilominus, potiori pro cautela de novo modernis, & pro tempore existentes Rectorem, Collegiales, Regentes, Doctores, Magistros, Licentiatos, Bachelareos, Scholares, Cappellanos, Servitores, & Officiales Collegii, & Universitatis hujusmodi, ac Exequentes, & Conservatores praedictos, aliasque Universitatis, & Collegii personas quascumque quomodolibet nuncupatas, & quibuscumque nominibus censentur, eorumque bona quaecumque spiritalia, & temporalia, aut mixta, ad Collegium, & Universitatem, aut eorum singulares personas universaliter, communiter, vel singulariter, aut divisim, quomodolibet pertinent. ab omni Jurisdictione, superioritate, dominio, potestate, visitatione, & correctione Archiepiscopi Toletan., & aliorum Ordinariorum, eorumque Vicariorum, & Officialium, & ceterorum Judicum eidem auctoritate, & tenore tam in capite, quam in membris, & tam universaliter, quam singulariter prorsus, penitus, & omnino eximimus, & liberamus, ac sub B. Petri, & Sedis Apostolicae protectione suscipimus, illosque, & illa Nobis, & Successoribus Nostris Romanis Pontificibus canonice intrantibus, nec non dictae Sedi dumtaxat immediate subijcimus, ac exemptos, liberos, susceptos, & subiectos fore decernimus; Ita quod Archiepiscopi, & quicumque locorum Ordinarii, aut eorum, vel cuiusvis eorum Vicarii, Officiales, & Judices praedicti, per se, vel alium, seu alios, in Rectorem, aliosque praedictos, eorumque bona praedicta, aut ipsam Universitatem, Collegium, Cappellanos, Ministros, & personas praedictas, vel earum alteram, etiam ratione delicti, contractus, domicilii, Beneficii Ecclesiastici, seu alterius rei, de qua agatur, ubicumque committatur delictum, iniatur contractus, aut res ipsa, seu Beneficium Ecclesiasticum consistat, aliquam jurisdictionem, dominium, vel potestatem quomodolibet exercere, seu eos, vel ea cor-

Universitas eadem a Clemente petri confirmari.

Confirmat Clemens.

rigere, aut apprehendere non possint, sed Reftor pro tempore existens, ac Exequentes, & Conservatores praedicti, coram Sede praedicta, aut Legatis, & Delegatis ejus; Collegiales vero, Regentes, & alii praedicti coram eodem Rectore dumtaxat, teneantur de iustitia respondere tam in Beneficialibus, & in Civilibus, quam etiam in criminalibus, seu mixtis causis, sive agatur de crimine ex Officio, sive inquisitione, aut partitis accusatione, aut alias quomodolibet civiliter, vel criminaliter respondere, nec nomine delicti, vel alia ex causa in alio, quam dicti Collegii, & Universitatis carcere mancipari possint; Quodque Collegium, & Universitas, & Reftor, alique omnes supra dicti omnibus, & singulis privilegiis, aliisque immunitatibus, & gratiis hujusmodi gaudeant. Decernentes praesentes, ac per Julium II., & Julium III. Praedecessores Nostris concessas Literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod Archiepiscopus Toletan., aut alii Locorum Ordinarii, vel interesse in praemissis quomodolibet habent, vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suisque plenarias, & integros effectus sortiri, minusque Rectorem, Collegium, Universitatem, vel aliquem ex indictis, & Nostris literis comprehensis ad verificandum aliquid ex eisdem Praedecessoribus, vel nobis narratis, aliquo modo teneri, vel obligatos esse, quia nos eos ab onere verificandi nobis, vel Praedecessoribus nostris aliquid in his, & dd. Literis narratis, relevamus, & ad aliquam verificationem minime teneri volumus, nec exemptionem, liberationem, ampliationem, & confirmationem hujusmodi in jus, vel controversiam deduci posse.

§. 6. Sicque in praemissis omnibus, & singulis, ac circa ea per quoscumque Judices Ordinarios, Delegatos, aut Commissarios quavis auctoritate surgentes, etiam S. R. E. Cardinales, etiam de Latera Legatos, aut Nuncios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, aut definiti debere, nec non irritum, & inane decernentes, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula.

Executores praesentis Constitutionis designati.

§. 7. Quocirca Venerabili Fratri Nostrae Episcopo Abulensi, & dilectis filiis Abbati Collegiate Ecclesiae SS. Iusti, & Pastoris dicti Oppidi de Alcalá de Henares, & Superiori, seu Priori Commendatario nuncupato S. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum ejusdem Oppidi, & eorum cuilibet committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra, praesentes literas, & in eis contentas, quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac

ac quoties pro parte dd. Rectoris, & Collegialium fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis presidio assistentes, faciant auctoritate nostra, eadem premissa, suum plenum fortiri effectum, illisque Rectores, & Regentes, Collegiales, & alios Collegii, & Universitatis hujusmodi, & omnes alios, & singulos quos premissa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, pacifice frui, & gaudere, nec permittant eos, aut eorum aliquem per Archiepiscopum, aut alios Episcopos, eorumque Officiales, aut Vicarios, aut alios quoscumque contra illorum formam quocumque modo molestari, impediri, aut inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per interdici ab ingressu Ecclesie, & deinde suspensionis a Divinis, ac alias Censuras, & penas Ecclesiasticas, & pecuniarias eorum arbitrio imponendas, & moderandas, & alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ipsasque censuras, & penas, quoties eis videbitur, etiam iteratis vicibus aggravando, confiso eis summarie de non tuto accessu, citationes quaslibet per editum publicum decernendo, & quatenus, & quoties inhibendum fuerit, etiam sub eisdem censuris, & penis inhiberi. invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio consuetudinum

§. 8. Non obstante piz mem. Innocentii III. qua incipit *Cum Cappella*, & Innocentii IV. in Concilio generali Lugdunen. circa exemptos, qua incipit *Volentes*, quoad omnes sui partes, cum ejus innovatione nuper facta in Concilio Tridentino, qua incipit *In exemptione*, ac in ceteris generalibus, Provincialibus, vel Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, nec non omnibus illis, que iidem Prædecessores in eorum Literis prædictis voluerunt non obstat, Ecclesiarumque, in quibus Beneficia prædicta forsan fuerint, seu aliorum Locorum, seu Universitatum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, etiam ipsi Rector, Collegiales, Regentes, Lectores, Magistri, Licentiat, Bachelari, Scholares, Cappellani, Servitores, Officiales, aut alia personæ, seu earum alter Collegii, Universitatis, aut Cappelle de illis servandis, & non impetrandis Literis Apostolicis contra ea, & de ipsis, etiam ab alio, vel aliis impetratis, aut alias quovis modo concessis non utendo per se, vel Procuratores præstiterint forsan hætenus, vel imposterum eos præstare contigerit, etiam iteratis vicibus juramentum, ac Nostra de non tollendo jure quesito, ceterisque Cancellaria Apostolica Regulis editis, & pro tempore edendis, ac piz mem. Bonifacii VIII. Prædecessoris Nostris de una & Concilio generali de duabus Dietis, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac ceteris omnibus illis, que dictus Julius II., & Julius III. Prædecessores prædicti in suis Literis prædictis voluerunt

non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communitatibus, vel divinis ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 25. Maii 1600., Pont. Nostris Anno nono.

Dat. die 25. Maii 1600. An. IX.

Sequitur confirmatio statuti a Cardinale Joanne Salviati S. A. in Hispaniis Legato editi, quo cavetur, nequis ex Judæis, aut Saracenis oriundus in Collegio Sancti Ildephonsi de Alcalá de Henares admitti possit.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX debito ministerii Pastoralis officio ea, que ad fidei Catholicæ augmentum facta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, libenter, cum a Nobis petitur, Apostolice munimine roboramus.

Exordium.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Petrus Michael Collegialis Collegii Sancti Ildephonsi Oppidi de Alcalá de Henares Toletan. Diocesis Magister in Theologia, Presbyter Calaguritan. Diocesis suo, & dilectorum filiorum Rectoris, & aliorum Collegialium dicti Collegii nominibus, quod dudum bon. mem. Joannes Sanctus Cosmi, & Damiani Diaconus Cardinalis de Salviatis nuncupatus ad Hispaniarum, & alia Regna, & loca felicis recordationis Clementis Papæ VII. Prædecessoris nostri, & Sedis Apostolicæ de latere Legatus, statutum, & ordinationes tunc existentium Rectoris, & Collegialium, & Cappellanorum dicti Collegii per bonæ memoriæ Franciscum tituli Sanctæ Balbinæ Presbyterum Cardinalem etiam Toletan. ex concessione, & dispensatione Apostolica Præsulem fundati, & dotati, quod nullus Neophytus conversus ducens originem a Saracenis, aut Judæis, aut modo aliquo cum excommunicatis participans ex tunc deinceps perpetuis futuris temporibus in Collegialem, aut Cappellanum dicti Collegii recipi, & admitti possit, sed dumtaxat illi, qui ex quatuor lateribus ab omnibus maculis supradictis purgatissimi essent, in Collegiales, aut Cappellanos dicti Collegii admitti deberent, auctoritate Apostolica, qua in ea parte fungebatur, approbavit, & confirmavit, prout in literis dicti Joannis Cardinalis desuper 13. Kalend. Februarii 1525. anno III. Pontificatus ejusdem Prædecessoris nostri datis plenius continetur.

Statutum, de quo in Rubrica.

§. 2. Quare idem Petrus nominibus prædictis Nobis humiliter fecit supplicari, quatenus statuto, & ordinationi prædictis robor Apostolicæ confirmationis adicere, aliasque in premissis opportune providere

Petitur a Clemente confirmari.

Confirmat Pontifex.

de benignitate Apostolica dignemur.

§. 3. Nos igitur tenores dictarum literarum, ac omnium, & singulorum hic de necessitate exprimentorum, presentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex sententia dilectorum filiorum nostrorum Camilli, & Laurentii Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalium titulorum Sanctorum Joannis, & Pauli, & Sancti Laurentii in Panisperna Cardinalium Burghesii, & Blanchetti nuncupatorum, quibus hoc negotium videndum, & examinandum, ac Nobis referendum commissimus, statutum, ordinationem hujusmodi, ac omnia, & singula in dictis literis, ac statuto antea facto, quorum omnium tenores, perinde ac si de verbo ad verbum inferebantur, habeantur pro expressis, contenta, & inde sequuta quæcumque Apostolica auctoritate tenore presentium approbamus, & confirmamus, ac de novo concedimus, & statuimus, suppletentes omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem: necnon decernentes illa per dictos modernos, & pro tempore existentes dicti Collegii Rectorem, Collegiales, & Cappellanos hujusmodi perpetuo, & inviolabiliter observari debere, ac quoscumque, quæcumque sint præditi dignitate, ad subiciendum se examini, & pro veritate perhibendum testimonium super probatione puritatis sanguinis, & aliorum prædictorum per censuras, & penas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias cogendos, & compellendos fore, ac pro tempore ad prædictas probationes conscien. & accipien. deputari. cogi, & compelli posse, censuras, & penas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, & reaggravando, ac auxilium brachii secularis, quatenus opus erit, invocari.

Clausula.

§. 4. Presentesque de subreptionis, vel obreptionis, aut intentionis nostre, vel quopiam alio defectu minime impugnari, vel in controversiam, aut ad terminos juris reduci posse: sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinales, & Sac. Palatii Apostolici, & caularum Rotæ Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores hujusmodi Decreti designati.

§. 5. Quocirca Venerabili Fratri Episcopo Abulen. & dilectis filiis Abbati Collegiæ Ecclesie Sanctorum Justini, & Pastoris dicti Oppidi de Alcalá de Henares, ac Superiori, seu Priori Commendatario nuncupato Domus Sanctæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum ejusdem Oppidi, ac eorum cuilibet committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Rectoris, & Collegialium dicti Collegii fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis presidio assistentes, faciant auctoritate nostra premissa omnia, & singula observari: contradictores quoslibet, & rebelles, & premissis non parentes per censuras, & penas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, ipsasque censuras, & penas etiam iteratis vicibus aggravando, & reaggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

§. 6. Non obstantibus sel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilio generali de duabus dietis, dummodo quis vigore presentium ad iudicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non aliis dicti Collegii etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrarium.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 25. Maii 1600. Pontificatus nostri Anno IX.

Dat. die 25. Maii 1600. An. IX.

CCXXII.

Confirmantur privilegia omnia Universitatis Studii Generalis Ferrariensis hætenus concessa.

Ex Reg. in Secret. libræ.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANUM decet Pontificem Studiorum Generalium Universitatibus, ac Studiis, & Scholaribus benigni favoris gratiam libenter impertiri, ut illi Apostolice suffulti presidio, alacris literarum, & bonarum artium Studiis incumbant, & ad eorumdem studiorum metam facilius valeant pervenire.

Procurium.

§. 1. Idcirco Nos Universitatem Studii Generalis Civitatis nostre Ferrariensis, eisque Rectores, Reformatores, & Scholasticos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdici, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis

Confirmatio, de qua in Rubrica.

inclinati, omnia, & singula privilegia, indulta, exemptiones, facultates, concessiones, & gratias eidem Universitati Studii Generalis, ejusque Reclori, Reformatore, Scholasticis, & aliis personis quibuslibet per quoscumque Rom. Pontifices Predecessores nostros, ac Nos, & Apostolicam Sedem, necnon Ferrariae Duces pro tempore concessa, ipsiusque Universitatis statuta, & laudabiles consuetudines, quatenus tamen licita, & honesta sint, & Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, nec non libertati Ecclesie, nostraeque, & Apostolicae Sedis auctoritati, debitaque obedientia non adversentur, nec sint revocata, aut sub aliquibus revocationibus comprehensa, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, ac inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, eaque omnia, & singula perpetuo valida, firma, & efficacia esse, & fore;

Clausula.

Executores designati.

Obstantium derogatio.

Dat. die 12. Junii 1600. An. IX.

Confirmatio Moderationis, Reductionis, & Suppressionis Dationum a Cardinale Aldobrandino Civitati, & Ducatu Ferrariensi concessarum.

Ex Regest. in Secret. brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Paterna nostra erga subditos nostros charitas nos admonet, ut ea, quae pro ipsorum subditorum commoditate, & sublevatione auctoritate, & mandato nostris concessa sunt, ut perpetuo firmiora subsistant, Apostolicae confirmationis praesidio roboremus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Exordium.

§. 1. Cum itaque alias dilectus filius noster Petrus Sancti Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis Aldobrandinus nuncupatus noster, secundum carnem ex fratre germano nepos, Civitatis, & Ducatus nostrorum Ferrariensis, & in universa Italia ad quoscumque Principes noster, & Apostolicae Sedis de latere Legatus, & totius Status Ecclesiastici, tuncque etiam exercitus Ecclesiastici Generalis superintendens, volens nostram, & Apostolicae Sedis erga Cives, & Populos Civitatis, & Ducatus nostrorum Ferrariensis, sub immediatum nostrum, & ejusdem Sedis Dominium tunc receptos, charitatem ostendere, auctoritate sibi per Nos attributa, diversas Gabellas, Datas, & onera, quae antea in Civitate, & Ducatu praedictis exigebantur, partim in totum subtraheret, & annullaverit, partim diminuerit modo, & forma infra scriptis, videlicet:

Card. Aldobrandinus Ferraribus non nulla Datas, subtrahit, vel dimittit.

Moderamento, Riduzione, Suppressione, & Grazie rispettivamente de' Dazi, & Gabelle fatte alla Città, & Dominio di Ferrara dalla Santità di Nostro Signore Clemente Papa VIII.

Declaratio suspensionis, moderationis, &c. de quibus agit.

Esendo per la infinita provvidenza di chi maierra, e dalla cui mano con ineffabile modo pende ogni Potestà, Regno, ed Imperio, e ragione di regnare, e si governa il tutto, ridotta questa nobilissima Città, Ducato, e Distretto di Ferrara sotto l'antico, e clementissimo Grembo, e Manto della sua cara Madre Santa Chiesa, tra li molti, e continui pensieri, che sono al cuore alla Santità di Nostro Signore Clemente Ottavo, preme oltre modo di vedere ben presto sollevati questi Popoli dallo smisurato peso di molte gravezze, nelle quali per lungo tempo sono stati involti, e di vederli effettivamente godere li dolci frutti di quella Santa Sede; onde rimirando, ancorchè di lontano con pietoso occhio il tutto, e rivolgendo l'animo a considerare lo stato, in che si trova; per buon principio, saggio, e caparra dello sviscerato amore paterno, che porta loro, e dell'indicabile desiderio, e sollecitudine, che

tiene

tiene di giovare universalmente a tutti, l'Illustrissimo, e Reverendissimo Signore, il Signore Pietro, per la divina misericordia, Cardinale Aldobrandino di questa Città, e Dominio di Ferrara, ed a Principi d'Italia Legato de latere, dell'Esercito, e di tutto lo Stato Ecclesiastico Generale Soprintendente, in accrescimento della allegrezza pubblica, e privata, in questo di della felicissima Coronazione di sua Beatitudine, Clemente di nome, e di fatti, ed in esecuzione della Sua santa mente, e pio zelo, per l'espresa facoltà, sopra ciò datale a sollevamento, contento, e consolazione universale, ed aumento del commercio, dopo avere avuta matura, e proporzionata considerazione al bisogno di chi comanda, ed alle forze, e spese, che occorrono alli sudditi, Sua Signoria Illustrissima, e Reverendissima modera, riduce, & sopprime, e leva di fatto le infra scritte gravezze, pesi, e Gabelle nel modo, che sarà qui sotto specificato, con ferma intenzione d'avere poi di tempo in tempo a ridurre il tutto sotto forma di un ben regolato, e felice governo a gloria di Dio, e soddisfazione di Sua Santità, ed a piena consolazione di tutti.

Le Gabelle, che si riducono.

La Gabbella della nota magna, che si riscuote di tutti li frumenti, e biade, che si vendono nella Città a 10. per cento, e se ne cava l'anno lire 69600., la quale si riduce alla metà, che sono cinque per cento, si viene a sgravar l'anno lire 24800.

Membro del registro, che si riscuote dieci per cento di tutti li contratti, che si fanno di case, possessioni, molini, e barche, lini, e lane, affittato lire 53000. l'anno, ridotto a cinque per cento, si viene a disalcare lire 26500.

Dazio del vino a mastello, che si riscuote dieci per cento del giusto valore de' vini, che si vendono, importa lire 9400., qual si riduce per la metà a cinque per cento, e se ne viene a levar l'anno lire 4700.

Dazio del vino in Castellata, che paga dieci per cento, se ne cava lire 9000., ridotto a cinque per cento, se ne viene a disalcare l'anno lire 4500.

Membro de' libricciuoli, che si riscuote a ragione di dieci per cento di tutti li marzadelli, vini, e bestiami, che vengono dentro la Città, e si contrattano fuori nel Distretto, qual si riduce alla metà, che sono cinque per cento, ed importa l'anno circa lire 11500.

Pesce dolce, e di mare, paga di Gabbella, tanto per entrata, quanto per transito venti per cento di quello, viene stimato; se ne cava l'anno lire 39500., si riduce a cinque per cento quello, che entra in Ferrara, e che va per lo Stato, e per il resto, si lascia come prima, e figurandosi, che la metà sia quello, che entri nella Città, e vada per lo Stato, si viene a disalcare l'anno lire 14813.

Del sale di Ferrara, che si vende quattro Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

trini cinque per libra, si cava l'anno lire 45600., quale si riduce a quattrini quattro, tre per la Camera, ed uno per la Comunità, come appresso si dirà, che il detto disalco importa l'anno lire 13240.

Membri della Gabbella grossa, e grassa, che si riducono, tanto all'entrare della Città, quanto per transito.

Pietre d'aguzzare, che pagavano 17., e mezzo per cento, si riduce a dieci per cento.

Legnami di più forte per mettere in opera, pagavano quattordici per cento, si riduce a sette.

Acquavite pagava tredici per cento, si riduce a otto.

Seme di lino, che pagava tredici per cento, si riduce a otto.

Colombina, e Pilumi pagava tredici per cento, si riduce a sei.

Marmi pagavano diecidotto per cento, si riduce a dieci.

Altre Robbe, che pagano la Gabbella grossa, e grassa a ragione di tredici per cento, che ora si riducono tutte a sei per cento, tanto all'entrare della Città, quanto per transito.

- Alberi da Navilj.
- Armature.
- Altri simili lavori di ferro.
- Badili di ferro.
- Besie d'ogni qualità, eccetto Asini.
- Cannotiglia.
- Carrette.
- Carri.
- Cirume delle Api.
- Cimatura de' panni.
- Corame unto.
- Corone di pasta.
- Cremeri.
- Forconi.
- Galla.
- Garavelle.
- Gesso.
- Grana.
- Guado.
- Erbe da tingere.
- Indigo.
- Istromenti da sonare.
- Lana Pellizzarola, e filata.
- Lane filate.
- Lavori di Noce.
- Libri d'ogni forte.
- Mannare.
- Mannarini.
- Mascare.
- Merci nostrane d'ogni qualità.
- Morioni.
- Occhi di vetro da fenestre.
- Organi.
- Oricello da tingere.
- Pellicciaria selvatica.
- Quadri di Pittura.
- Risi nostrani.
- Ritratti in tela.
- Rubia da tingere.
- Salvaticini.
- Scodano da tingere.
- Scopette.

P p 2

Soce

Soveri lavorati.
Terra gialla.
Trippa di velluto.
Appresso faranno i Membri, e Gabbelle, che si levano affatto.
Membro del Boccatico, che si riscuoteva da' Cittadini, e Contadini, che abitavano fuori nel Distretto, invece della macina delle Biade, che consumavano per il vitto loro, che pagavano per ogni tela di Cittadino Bolognese 18. $\frac{1}{2}$, e li Contadini bolognesi 13. $\frac{1}{2}$, che si leva tutto, ed importa l'anno lire 24000.
Dadia, che si pagava da' Contadini, ed altri, che lavoravano, e facevano lavorare, si leva tutta, che importava l'anno circa lire 16000.
Gabbella di legna, paglia, e fieni, tanto dentro della Città, quanto fuori, che si pagava sei, e mezzo per cento, si leva affatto, importa circa lire 3500.
Aumento del pane, che importava l'anno circa lire 22800., si leva tutto, lire 22800.
Invenzioni di quelli, che fraudano le Gabbelle, che si affittava, si leva tutta, importa lire 1853.
Cammeretta delle accuse, si leva tutta, importa lire 129.
Dozj delle tele de' panni, che si pagava per ogni tela, che si faceva, bolog. 40., si leva tutto.
Capitanato della Piazza, che per aver quel carico, pagava ogni anno circa lire 1900., si leva di fatto.
Bollettini de' forastieri, che erano applicati al Membro della Posta, si levano, ed importavano lire 1000.
Salario della Camera, che si pagava alla Posta lire 890., si leva tutta, lire 890.
Salario del Comune, che si pagava a detta Posta, si leva, lire 60.
Dazio delle Carrozze da Nolo, si leva, lire 418.
Dazio delle Meretrici.
Dazio del vino a spina.
Dazio della Malvasia, si levano, che importavano lire 6740.
Dazio del Pesce di Po, che si pagava da poveri uomini, che portavano il Pesce a minuto, si leva, importava lire 530.
Membri della Gabbella grossa, e grassa, che si levano affatto.
Marmi, che entravano dentro la Città, che pagavano diecisette, e mezzo per cento, si levano affatto.
Appresso faranno altri Membri, che pagavano tredici per cento, quali pure si levano affatto.
Agli.
Berette vecchie.
Botti.
Cacole di Pecora composte.
Calcina da murare.
Capelli da Donne.
Carciofali.
Carte dipinte.
Canne di Valle.
Ceci franti.

Cenere.
Citare.
Code di Cavalli.
Collari da Cavallo.
Copeta.
Coltre da letto di ogni qualità usate.
Crivelli.
Disegni.
Diverse straccie.
Faldee.
Ferro rotto.
Garzadura.
Garzi.
Giaroni.
Gianda.
Grisciole di Canna.
Guanti.
Istorie.
Lavori di tela.
Lettere da stampa.
Libri usati.
Letami.
Limatura.
Maccheroni di pasta.
Majolica.
Maglia vecchia.
Mobili di Casa usati.
Mostarda.
Ortaglia d' ogni qualità.
Pattaria.
Pellicciarole.
Peli di animali.
Pelo di Buc.
Penne da scrivere.
Pietre di più forti.
Pignatte.
Razzi usi per quelli della Città.
Ritagli.
Sabbione.
Semola.
Santi di legno.
Scaglia.
Salnitro.
Stivali.
Stagno usato.
Spalliere d' ogni forte usate per quelli della Città.
Matarazzi di lana.
Tamburi.
Tartaruche.
Tasso da Botte.
Terra da boccali.
Ucelli di rapina.
Vele use.
Vestiti d' ogni forte d' usi.
Nota delle Gabbelle, che si lasciano, e donano alla Comunità per servizio pubblico.
Li danni dati, che possono importar l'anno, lire 2671.
Appalto delle Fornaci de' vetri, ed assumamento de' stracci per far carta, affittato l'anno lire 3610.
Delli quattro quattrini, che si è stabilito, che si venda la libra del Sale, tre ne restano per la Camera Apostolica, ed uno per la Comunità, il quale importerà lire 9120.
Le dette Gabbelle si doveranno riscuotere

tere per mano del Tesoriero, o altri Ministri della Camera Apostolica, per pagarle in mano del Magistrato di detta Città per spendersi a servizio pubblico, come parerà ad essa Comunità.

Il Card. Aldobrandino.
Luogo del Sigillo.

Erminio Valenti Secr.

Clemens prae-dicta confir-mat.

§.2. Nos cupientes, moderationem, reductionem, suppressionem, & gratias Dationum, & Gabellarum hujusmodi, ut praemittitur, factas, perpetua firmitate subsistere, ac Cives, & Populos Civitatis, & Domini praedictorum, illis perpetuo frui, & gaudere, ac easdem Cives, & Populos, amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, praesertim Dationum, & Gabellarum moderationem, reductionem, suppressionem, & gratias, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illaque perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjuicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti, aut alios quoscumque defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus; & nihilominus Data, & Gabellas supra expressas eisdem modo, & forma, in omnibus, & per omnia moderamus, reducimus, supprimimus, & respective Comunitati, & Homibus Civitatis Ferrariae, sine tamen aliquo ceterarum gratiarum, & concessionum illis per Nos factarum praedictarum, respective concedimus, donamus, & elargimur, volentes, ac eadem auctoritate perpetuo statuere, moderationem, reductionem, suppressionem, & gratias Dationum, & Gabellarum supra expressarum, perpetuo validas, firmas, & efficaces subsistere, & fore, nec a quoquam quavis auctoritate fungentes, retractari, rescindi, aut invalidari, vel annullari quoquo modo posse.

Clause.

§.3. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Camerae Apostolicae Clericos Praesidentes, ac Thesaurarium, & Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarium, ipsius quoque Civitatis, & Ducatus Ferrariae, nostrum, & Apostolicae Sedis de latere Legatum, ejusque Vice-Legatum, seu alium Superiorem nunc, & pro tempore existentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid fecerit super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deponati.

§.4. Mandantes propterea eisdem Petro Cardinali Legato, & Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarii, ejusque Collegae, & Vice-Legato, necnon Thesaurario Generali, Praesidentibus, Clericis, & aliis supra dictis, ut praemissa omnia, & singula ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolate perpetuo observari curent, & faciant: Contradictores quoscumque oportunitis juris, & facti remediis appellatione postposita compescendo.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitu-

tionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis, & Ducatus praedictorum, necnon etiam Camerae juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis, & praesertim Camerae nostrae Apostolicae, ac aliis praedictis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus, pro expressis habentes, hac vice dimittaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 13. Junii 1600., Pontificatus nostri Anno Nono.

Fides data transumptis. Dat. die 13. Junii 1600. An IX.

CCXXIV.

Ceremonialis Episcoporum ad officia divina rite celebranda, aliasque functiones eidem peragendas reformatio, & approbatio, cum antiquorum permissione in his, quae huic non adversantur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. CUM novissime Pontificale antea mendosum, & corruptum, a piis, & eruditis viris emendari, & restitui, & demum ad Episcoporum, & aliorum Ecclesiarum Praelatorum communem usum, & commoditatem divulgari, & in universali Ecclesia ab omnibus observari mandaverimus, operae pretium visum fuit, Ceremoniale Episcoporum omnibus Ecclesiis praecipue autem Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis, perutile, ac necessarium, in quo ritus, & caeremoniae celebrandi missas, vespersas, & alia divina officia, ac in aliis Ecclesiae functionibus, & actibus ab eisdem Episcopis, ac aliis Praelatis inferioribus in eisdem observanda, modis etiam praecedendi, tam inter personas ipsas ecclesiasticas, quam etiam inter eas, & laicos similiter servandus continentur: quodque praedem multis mendis reserptum fuerat, similiter reformari, & restitui curavimus. Ea propter id ipsum Ceremoniale Episcoporum a nonnullis piis, ac eruditis, in hisque sacris ritibus, & caeremoniis apprime versatis viris examinari, corrigi, & in optimam ipsique Pontificali reformato maxime congruentem formam redigi mandavimus. Quod opus cum ea, qua decuit, fide, & diligentia jam absolutum fuisse accepimus, porro reliquum est, ut hujus operis labor, eum, ad quem directus est, finem consequatur.

Hic Pontifex Pontificale re-formatum editit.

Ceremoniale postea Episcoporum re-formati curavit.

§.2. Idcirco Ceremoniale Episcoporum hujusmodi jussu nostro emendatum, & reformatum, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine

C C X X V.

Institutio duorum Novitiatuum, in duobus Conventibus Fratrum Eremitarum Sancti Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis, cum licentia recipiendi venientes ad Ordinem. Et ambitus prohibitio, cum pœnarum impositione.

Alia de hac Congregatione vid. in Const. XIX. Eugen. IV. Provenit. To. III. Par. III. fol. 19.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectis filiis Bernardo Veronen. Priori Generali, & Antonio Venerucio Dybinaten. Vicario generali Ordinis Pauperum Eremitarum S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis.

§. 1. Ordinis vestri conservationi, & propagationi, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, Motu proprio, & ex Nostra scientia, deque Apostolice potestatis plenitudine, in Conventu S. Sebastiani Venetiarum, ubi triginta quinque Fratres, comprehensis duodecim Novitiis de familia, manere volumus, ac in Conventu S. Mariæ Gratiarum Neapolitan., ubi quinquaginta Fratres, comprehensis sexdecim Novitiis de familia, similiter manere volumus, Novitiatu vestri Ordinis prædicti auctoritate Apostolica, tenore præsentium erigimus, & institui-

§. 2. Vobisque ut in primo dicto S. Sebastiani duodecim, & in secundo d. Conventibus S. Mariæ Gratiarum sexdecim Novitiis, qui qualitates requisitas juxta Constitutionem nostram super receptione Novitiorum super editam habeant, ac servata in omnibus, & per omnia dictæ Constitutionis forma, ad habitum per Fratres vestri Ordinis gestari solitum recipere, ita tamen ut aliquod signum a Professis distinctum juxta dispositionem vestri Capituli generalis gerant, & deinde lapsæ probationis anno ad professionem per eosdem Fratres emitti consuetam regularem, admittere libere, & licite possitis, & valeatis, auctoritate Apostolica, & tenore prædictis licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur.

§. 3. Non obstant. prohibitionem nostram novissime facta, Constitutionibusque, & ordinationibus Apostolicis; cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die quarta Augusti millesimo sexcentesimo, Pontificatus Nostri Anno nono.

Sequitur ambitus prohibitio. CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Ambitionem honorum, & dignitatum cupiditatem Ecclesiasticos omnes, sed

tudine perpetuo approbantes: illudque in universali Ecclesia ab omnibus, & singulis personis, ad quas spectat, & in futurum spectabit, perpetuo observandum esse præcipimus, & mandamus.

§. 3. Ac Cereemoniale hujusmodi sic emendatum, & reformatum, nullo unquam tempore in toto, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi, aut omnino detrahi posse.

§. 4. Ac quascumque personas prædictas, quæ sacerdotalia munera exercere, aut alia quæcumque in ipso Cereemoniali contenta facere, aut exequi debent, ad ea peragenda, & præstanda juxta hujus Cereemonialis formam, & præscriptum teneri, neminemque ex iis, quibus ea exercendi, & faciendi munus impositum existit, nisi formulis, quæ hoc Cereemoniali continentur, servatis satisfacere posse, perpetuo statuimus, & ordinamus.

§. 5. Per præfentes autem antiqua Cereemonialia, in his, quæ prædicto Cereemoniali reformato sunt conformia, minime aboleri, aut abrogata censeri volumus, sed illorum etiam usum (salva reformatione prædicta) permittimus.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac etiam in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, necnon quarumvis Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem, & pari motu, & auctoritate decernimus, ut qui in Romana Curia sunt præfentes, lapsis duobus mensibus, qui vero intra Montes octo, & qui ultra ubique locorum degunt, duodecim integre excursis, vel alias ubi venialium hujus Cereemonialis voluminum notitiam, & facultatem habuerint, sacras cæremonias, & ritus in eodem Cereemoniali præscriptos, juxta illius modum, & normam, in quibuscumque actibus exercere, & observare teneantur.

§. 8. Ipsarum autem literarum exempla manu Notarii publici, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut illius Curie obsequiata, vel in ipsis voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, eam ubique locorum, & gentium fidem faciant, quam præfentes facerent, si essent exhibita, vel ostensa.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die decimaquarta Julii 1600., Pontificatus nostri Anno Nono.

Et immutari vetat.

Nec aliter de his cæremoniis facilius decernat.

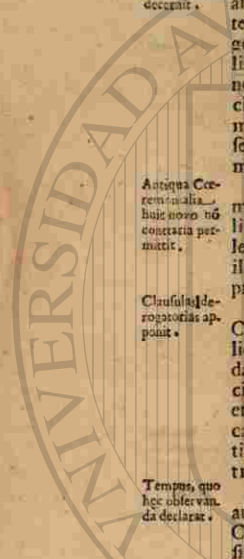
Antiqua Cereemonialia hujusmodi non constentia permittit.

Clausula de rogatione apostolica.

Tempus, quo hæc observanda declarant.

Exemplis credi jubet.

Dat. die 14. Junii 1600. An. IX.

UNIVERSIDAD

DIRECCION GENERAL DE B

Religiosos præsertim, qui in humilitatis spiritu Deo servire tenentur, ita evitare decet, ut ipsi Prælaturas minime requirere, sed eas vocati, ut Aaron, obediens suscipere, & humiliter administrare studeant.

§. 1. Hujus siquidem ambitionis malum a Congregatione Beati Petri de Pisis Ordinis Eremitarum Sancti Hieronymi procul abesse cupientes, Motu proprio, ac de Apostolice potestatis plenitudine, omnes, & singulos Fratres prædicti Ordinis, & Congregationis, cujuscumque ætatis, gradus, & conditionis, prææmentie, & literaturæ existentes, qui nimirum pro quibuscumque Prælatibus, Dignitatibus, muneribus, Officiis, etiam iis, quæ obtinent, majoribus, in dicta Congregatione consequendis, sive pro remissione pœnarum eis impositarum, aut aliis quibuscumque gratiis impetrandis, ad Principum quorumcumque tam Ecclesiasticorum, etiam S. R. E. Cardinalium, quam secularium, ac Prælatorum de gremio dictæ Congregationis non existentium, favores recurrerint, eoque requisiverint, vel iis etiam sponte delatis, aut ab aliis etiam inficis ipsi procuratis usi fuerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis directe, vel indirecte, palam, vel occulte, ad dignitates, seu officia in Congregatione præfata obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis, & honestis rationibus ea obtinere procuraverint, illorum complices, & fautores, ad quascumque Prælaturas, & dignitates, gradus, honores, & officia, tam spiritualia, quam temporalia, & præsertim in ipsa Congregatione obtenta, vel obtinenda perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis Prælatibus, dignitatibus, administrationibus, vel officiis eo ipso privamus, ac privatos voce activa, & passiva carere, pœnasque hujusmodi a nobis tantum, & Romanis Pontificibus Successoribus Nostri remitti posse decernimus, & declaramus: omnes, & singulas supradictas pœnas ad eos etiam extendentes, qui ne ex aliquo Monasterio removeantur, seu ut in alterius Monasterii Familia deputentur, contra Capituli, seu Superiorum voluntatem supradictas literas, seu favores, exquirere, & obtinere præsumant.

§. 2. Quo circa in virtute sanctæ obedientie, ac indignationis Nostre, aliisque omnibus prædictis pœnis, dilectis filiis Vistatoribus, Definitoribus, aliisque Prælatibus, quocumque titulo nuncupatis, præsentibus, & futuris præcipimus, ac distincte mandamus, ne aliquos ullo unquam tempore, precibus, literis, vel favoribus adducti, seu alias ad instantiam, requisitionem, vel contemplationem Principum Ecclesiasticorum, vel temporalium, etiam S. R. E. Cardinalium, aut aliorum quorumcumque extra gremium d. Congregationis existentium, ad cujusvis generis Prælaturas, dignitates, officia, administrationes, & gradus promoveri, vel pœnas aliquas remittere, aut aliam quancumque gratiam, ut præfertur, audeant facere, vel præsumant, immo pro-

Damnatur ambitus obtinendi Prælaturas.

Institutio Novitiatuum.

Licentia recipiendi Novitios.

Clausula de rogatione.

Dat. die 4. Augusti 1600. An. IX.

Egordium.

movendorum meritis, & virtutibus tantum inspectis, quod Dei causam agant, memores sint, quo magis puro, & sincero corde, nulla privata, aut mundana affectione commoti, in electionum negotio procedant.

§. 3. Decernentes electiones, & promotiones ad Monasteria, seu quæcumque alia officia dicti Ordinis, sic literis, aut aliis favoribus Principum, & Prælatorum quorumcumque, vel aliorum, ut præfertur, extra gremium existentium, eorumque precibus, aut pollicitationibus, iniuste, ac indebite extortas, seu alias quodocumque faciendas, & pro tempore obtentas, nullas proflus, invalidasque fore, & esse, & adversus eos, qui his minus legitimis rationibus ad regenda Monasteria, seu ad alia quæcumque officia se eligi, aut assumi obtulerint, per ejusdem Congregationis superiores quodocumque procedi, & rei veritate cognita condignis pœnis, tamquam publicæ dictæ Congregationis quietis perturbatores, affici posse, & debere. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultates, & auctoritate, judicari, & definiti debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac dictorum Congregationis, & Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, illis, & illorum Superioribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis concessis, & confirmatis, Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat, Motu, & scientia similibus, & latissime derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si prædictis Congregationi, & Fratribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

§. 5. Ac ut literarum hujusmodi notitia ad omnes dictæ Congregationis Fratres facilius deveniat; Volumus illas in generalibus, & provincialibus dictæ Congregationis

Annulatio admittionum aliter factarum.

Clausula de rogatione.

Publicatio hujus Constitutionis in Capitulis facienda.

nis Capitulis quotannis publice legi, ibique lectas omnes sic arctare; ac si legitime unicuique intimata fuissent, illorumque exemplis etiam impressis manu scribere dicta Congregationis, vel Notarii publici &c.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Anno Piscatoris, die 23. Decembris, millesimo sexcentesimo, Pontificatus Nostri Anno nono.

CCXXXVII.

Erectio Oppidi Castri Plebis in Civitatem, & Ecclesiae ipsius in Cathedrali.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN supereminenti Militantis Ecclesiae Solio, & Apostolicae potestatis plenitudine summa Redemptoris nostri benignitate constituti nunc in novis Sedibus, & Ecclesiis Episcopalibus in irriguo ipsius Militantis Ecclesiae agro plantandis, & instituendis, nunc in Dioecesium partibus dividendis Pastoralis Officii nostri partes, prout locorum, & temporum rationes postulant, libenter conferimus, ut exinde divinus Cultus, & Christianissimum devotio per amplius augeatur, animarumque salus subsequatur, ac Oppida Populi multitudine referta praesertim in Statu Nostro Ecclesiastico consistentia dignioribus titulis, & specialibus favoribus illustrentur, eorumque Incolae novarum Sedium, & Ecclesiarum huiusmodi propagatione, ac propriorum Praesulium assistentia, & regimine suffulti proficiant semper in Domino, & quod in temporalibus sunt adepti, non careant in spiritualibus incrementis.

§. 1. Hinc est, quod Nos ex certis rationabilibus causis animarum nostrorum momentibus, habita prius desuper cum Venerabilibus Fratribus Nostri matura deliberatione, de illorum consilio, & Apostolica potestatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac Catholicae fidei exaltationem Oppidum Castri Plebis, ac Terras, Villas, & Castra Pagaritii, Panicalis, Pacciani, Monyconini, Tavernellarum, Collegii Sancti Poli, & Montalera in Agro Perusino, ac Laviani, Pusticoli, Gioelle, & Panigarole cum ceteris locis in Universo Marchionatu Clusii, nec non Triviani, Montis Leonis, & Salicis in Comitatu, & Districtu Urbevetan. consistentia, ac Campofenoli nostrae, & Sedis Apostolicae temporali ditioni immediate, & mediate respective subiecta, & Sanctae Flore Clusinae, Dioecesis cum illorum Territoriis, Clero, Populo, personis Ecclesiasticis, Monasteriis, Piiis Locis, & Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, nec non quibuscumque Juribus, & actionibus, quae

pro tempore existens Episcopus Clusinae ratione Jurisdictionis, & legis Dioecesanae in illis habet, & percipit, ac habere, & percipere consuevit, ab Ecclesia Clusina ad praesens per obitum boni mem: Ludovici Episcopi Clusinae extra Romanam Curiam defuncti Pastore carente, ex dicta Dioecesi Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo dividimus, & separamus: sique divisam, & separatam ab omni Jurisdictione, & superioritate, visitatione, correctione, Dominio, & potestate ipsius Episcopi Clusinae pro tempore existentis, ejusque Vicarii, & Officialis, ac solutione quorumcumque Jurium ei per Clerum, Populum, & personas huiusmodi ratione superioritatis, Visitacionis, correctionis, dominii, & potestatis praedictarum quomodolibet debitorum auctoritate, & tenore praesentium etiam perpetuo eximimus, & liberamus, dictumque Oppidum Castri Plebis in Civitatem Castri Plebis nuncupandum, ac illius saecularem, & Collegiatam Ecclesiam SS. Gervasii, & Protasii in Cathedrali sub eadem invocatione cum dignitate, Jurisdictione, & Mensa Episcopali, aliisque Cathedralibus insignibus, nec non praeminentiis, honoribus, & privilegiis, quibus aliae Cathedrales Ecclesiae de jure, vel consuetudine utuntur, potuerunt, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pro uno Episcopo Castri Plebis nuncupando, qui eidem Ecclesiae Castri Plebis praesit, eidem auctoritate, & tenore similiter perpetuo erigimus, & institui-

§. 2. Ac ipsi Ecclesiae sic in Cathedrali erectae Civitatem Castri Plebis, ejusque Incolas, & habitatores pro Civitate, & Civibus, alia vero Castra, Terras, Villas, & Loca divisa, & separata praesata pro ejus Dioecesi, ac Ecclesiasticis pro Clero, & saecularibus personis in eisdem Civitate, & Dioecesi Castri Plebis pro tempore degentes pro Populo, auctoritate, & tenore similiter pariter perpetuo concedimus, & assignamus, illaque omnia, & singula Episcopo Castri Plebis pro tempore existenti quoad legem Dioecesanam, ac Episcopalem, & Ordinariam Jurisdictionem: Ecclesiam autem, & pro tempore existentem Episcopum Castri Plebis huiusmodi dictae Sedi immediate subijcimus, ac sub Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, dictaeque Sedis protectione, & tutela suscipimus.

§. 3. Insuper omnia, & singula fructus, redditus, proventus, & bona Mensae Episcopalis dictae Ecclesiae Clusinae demptis, & remanentibus pro ea, ac Episcopo Clusino pro tempore existente tot ex ipsis fructibus, redditibus, proventibus, & bonis per Commissarium ad id a Sede Apostolica praesata deputandum designandis, & assignandis, quod illorum valor ad summam millescentorum monetae annuatim iudicio dicti Commissarii ascendat, ab eadem Mensa Episcopali Clusina auctoritate, & tenore paribus itidem perpetuo separamus, & dismembramus, illaque sic separata, & dis-

Assignatio Dioecesis, & Jurisdictionis

Des.

CCXXXVII.

membrata dictae Mensae Episcopali Castri Plebis pro tempore existenti auctoritate, & tenore praesentium, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus: ita quod liceat eidem Episcopo Castri Plebis pro tempore existenti sequenti designatione, & divisione, a dicto Commissario, ut praesertur, faciendis, corporalem, realem, & actualem possessionem fructuum, reddituum, proventuum, & honorum eidem Mensae Episcopali Castri Plebis applicandorum, & appropriatorum per se, vel alium, seu alios ejus nomine propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta percipere, ac in suos, dissequere Mensae Episcopalis Castri Plebis usus, & utilitatem convertere, futuri Episcopi Clusinae, & cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Privilegia.

§. 4. Praeterea Episcopo pro tempore existenti, & Capitulo, ac Clero Civitatis, & Dioecesis Castri Plebis huiusmodi, illorumque Incolis, & habitatoribus, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, Immunitatibus, favoribus, gratiis, & Indultis, quibus Episcopi, & Capitula aliarum Cathedralium Ecclesiarum, ac Civitatis, & Dioecesis, eorum Clerus, Incolae, & habitatores de jure, vel consuetudine, aut alias utuntur, potuerunt, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt, quomodolibet in futurum, uti, & gaudere possint, eidem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus.

Derogatio contrariorum

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiae Clusinae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorum, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialibus, specificis, expressis, & individuis, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice demtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 25. Septembris. An. IX.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo septimo Kalen. Octob. Pontificatus Nostri Anno nono.

Confirmatio Indulti Julii II. Militibus Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & Sancti Benedicti de Avis concessi, ut proprium habere, & de suis bonis testari valeant.

Ex Reg. in Secret. brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Honestis Catholicorum Regum votis, quantum cum Domino possumus, libenter annuimus, ac eorum intuitu Praedecessorum nostrorum Constitutiones pro temporum, locorum, & personarum qualitate moderamus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Exordium.

§. 1. Sane pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliae, & Algarbiorum Regis Catholici Militiarum Domini nostri Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & Sancti Benedicti de Avis sub Regulis Sancti Benedicti, & Sancti Augustini respective Militantium perpetui Administratores Apostolica auctoritate deputati, ac etiam pro parte dilectorum filiorum Magistrorum, Priorum eorumdem Militiarum, aliorumque Priorum, Vicariorum, Cappellanorum, Rectorum, Portionariorum, Beneficiorum, ceterorumque Religiosorum, seu Clericorum in ipsis Militiis professorum Nobis nuper expositum fuit, quod alias cum praedicti Magni Priores, alique Priores, Vicarii, Rectores, Cappellani, Portionarii, Beneficarii, ceterique Clerici quocumque nomine nuncupati quicquam proprium habere, nisi de Magnorum Magistrorum licentia, aut de bonis suis testari, aut aliquo modo in morte disponere non possent, sed omnia eorum bona per mortem, ad Conventum, unde eis provenerant, pertinerent; Cumque, ut experientia demonstravit, non solum dicta bona consanguineis, & domesticis morientium clericorum usurpabantur, sed quod magis dolendum erat, praedicti Clerici cum magno animarum suarum periculo, varisque conscientiarum scrupulis e vivis discedebant; propterea a Felice Julio Papa Secundo Praedecessore nostro Apostolica auctoritate indultum fuit, ut Clerici praedicti non solum in vita proprium habere, sed etiam in morte de bonis suis mobilibus, & immobilibus, & semoventibus undecumque quomodocumque, & qualitercumque, licite tamen acquisitis libere testari, & ad arbitrium suum in morte disponere possent, ea tamen conditione, ut de redditibus Prioratum, Beneficiorum, Praeceptoriarum, Portionum, seu Praesimoniarum a dictis Militiis emanantium, mediam annuam reddituum unius anni in favorem fabricarum Conventuum eorumdem respective Militiarum persolverent, ita, & eodem modo, quo eorumdem Militiarum Praeceptoribus, Commendatariis, & Equitibus concessum erat, ac alias, prout in ejusdem

Julius II. Militibus harum Militiarum concessi, ut proprium habere ac testari possent.

Q9

Julii

Quod privilegium in eorum
vita reman-
sit post con-
tractum Pii V.
Constitutio-
nem.

Julii Prædecessoris literis plenius conti-
netur.

§.2. Verum cum postea rec. mem. Pius
Papa V. etiam Prædecessor noster quadam
eius perpetuo valitura Constitutione inter
alia omnes, & quascumque licentias, & fa-
cultates testandi, & alias quomodolibet dis-
ponendi quibuscumque Regularibus, seu
Militaribus personis concessas revocaverit,
eorumque testamenta facta, & facienda,
que nondum effectum fuissent fortia, seu
executioni demandata, annullaverit, nul-
lusque roboris, aut momenti esse declara-
verit, prout in prædicta Constitutione pa-
riter plenius continetur. Quia tamen, ut
eadem subiungebat expressio, cum dictarum
Militiarum Regni Portugallie personis spe-
cialiter, & in communi erat dispensatum,
atque per tot annorum spatium prædicta Ju-
lii Secundi dispensatio in usu, & actu præ-
dicto fuerat, & juxta eam, ejusque teno-
rem prædictarum Militiarum Clerici, &
personæ omnes suam professionem emitte-
bant, immo dictis Clericis, quando ad ha-
bitum dictarum Militiarum admittebantur,
per Magnos Priores, seu alios, ad quos
spectabat eos habitum induere, expresse de-
clarabatur, quod solventes dictis Conventi-
bus mediam annatam de redditibus Priora-
torum, Beneficiorum, portionum, seu quo-
rumcumque aliorum reddituum a dictis
Militiis emanantium non solum in vita que-
cumque bona possidere, sed etiam in mor-
te libere de eis disponere poterant. Propte-
rea prædicta Pii V. Constitutio in prædictis
Regnorum Portugallie Militiis observata
non fuit, sed dicti Clerici juxta prædictam
Julii Secundi indulgentiam, & privilegium abs-
que aliqua innovatione, seu mutatione per
multos annos permanserunt.

Orta deinde
Controversia
ob dictas ex-
actiones has
Julii Secundi
Militiis senten-
tiar 3

§.3. Sed cum annis elapsis occasione tes-
tamenti a quodam Clerico Ordinis Sancti
Jacobi conditi de prædicto Julii Secundi In-
dulto controversari cepit, & causa coram
dilecto filio Bartholomæo de Valle Vicaria
tunc dictarum Militiarum Generali Conser-
vatore, & Judice Apostolica auctoritate de-
putato ageretur, ille per suam sententiam
pronunciavit, dicti Clerici Testamentum
esse nullum, & prædictæ Militiæ, aliarum-
que dicti Regni Militiarum Clericos juxta
prædictam Pii V. Constitutionem nequa-
quam testamenta condere posse, neque de
bonis suis aliquo modo disponere. A qua
sententia statim fuit appellatum, illaque in
secunda instantia fuit revocata. Quoniam
tamen interea ex una parte Ministri, seu
Executores dictarum Militiarum a prædictis
Clericis Militaribus de suis Prioratibus, Be-
neficiis, Portionibus, Præceptoribus, Præ-
simoniis, & redditibus medias annatas, ut
prius, in favorem fabricarum Conventuum
etiam ipsi invitis, & nolentibus exigebant.
Ex altera vero alii eorumdem Militiarum
Executores, seu Executores bona prædicto-
rum Clericorum morientium sequestra-
bant, unde in dicto Regno, & Militiis, ac
personis earum generalis confusio, & varia
quotidie oriebantur scandala, & que-
siones.

§.4. Propterea prædictus Philippus Rex
earundem Militiarum perpetuus Admini-
strator, re maturis considerata, & cum
dilectis filiis Presidente, & Deputatis men-
se conscientie, & ordinum, aliisque do-
ctis viris consultata, videlicet, dictas Mil-
itias aliter non posse conservari, quia si di-
cta Pii V. Constitutio in eisdem Militiis ef-
set observanda, dictamque Julii Secundi
prædictarum Militiarum jacturam, & detri-
mentum vergeret, quia viri docti, quibus
ipsæ Militiæ indigent, de cetero in eis pro-
fessionem emittere nollent: & præterea
non solum ipsarum Militiarum Conventus
majora damna recipient, quia Clericorum,
ut præfertur, morientium bona facile a con-
sanguineis, & domesticis, ut olim fiebat,
usurpabantur: sed quod majus est, prædi-
cti Clerici cum maximis scrupulis, & salu-
tatis suæ periculis morientur, ac prædictis
scandalis, & aliis forsitan in futurum eman-
andis obviare cupiens. Nobis per dilectum
filium Damianum Vaz Militiarum Ordinis de
Avis professum ejusdem Catholicæ Majes-
tatis Cappellanum, ac pro eisdem Militiis
Procuratorem in Romana Curia existentem,
tam suo, quam prædictorum Magnorum
Priorum, aliorumque Priorum, Vicario-
rum, Rectorum, Portionariorum, Cap-
pellanorum, Beneficiorum, ceterorum-
que Clericorum in dictis Militiis Domini
Nostri Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha,
& Sancti Benedicti de Avis Professorum,
nomine supplicavit, ut dictis questionibus,
litibus, & scandalis obviantes, prædictas
personas circa testandi jus, & modum, &
conditiones ad eum statum, in quo erant,
quando prædicta Pii V. revocatoria Consti-
tutio emanavit, reducere, dictamque Julii
Secundi indulgentiam, & generalem facultate-
m testandi sub eisdem conditionibus ap-
probare, & Apostolica auctoritate confir-
mare de benignitate Apostolica digna-
remur.

Confirmat
Clemens.

§.5. Nos igitur attentis præmissis dicta-
rum Militiarum utilitati, & augmento con-
sulere, & ipsius Catholici Regis votis an-
nuere, quantum cum Domino possumus,
cupientes, & exemplo pie memorie Gre-
gorii XIII. Prædecessoris nostri, qui per
suas literas in forma Brevis sub datum Ro-
mæ die sexta Octobris 1576. Pontificatus
sui Anno Quarto instante clar. mem. Phi-
lippo Hispaniarum Rege Secundo prædi-
ctam Pii Quinti Constitutionem moderans
personas Militiarum Calatravæ, Alcantaræ,
& Sancti Jacobi de Spatha Regnorum
Castellæ circa facultates, modos, & con-
ditiones testandi restituit, & reduxit ad sta-
tum, in quo erant, antequam prædicta Pii V.
Constitutio emanasset, adducti, cum præ-
sertim, ut pariter accepimus, prædictæ
Militiæ Portugallie juxta diversas Roma-
norum Pontificum concessionem, omnibus
privilegiis Militiis Castellæ concessis, &
concedendis persuantur, prædictas Mil-
itias Regnorum Portugallie, videlicet Do-
mini nostri Jesu Christi, Sancti Jacobi de
Spa-

Spa-

Spatha, & Sancti Benedicti de Avis, ear-
umque Magnos, & alios Priores, Vicari-
os, Cappellanos, Rectores, Portionarios,
Beneficiarios, & alios quoscumque Clericos
in dictis Militiis profectos, similibus favo-
ribus, & gratiis profecti volentes, & quem-
libet eorum a quibusvis excommunicationis,
suspensionis, & interdicti, aliisque
Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœ-
nis a jure, vel ab homine quavis occasione,
vel causa latis, si quibus quomodolibet in-
nodatus existit, ad effectum presentium
dimittat consequendum harum serie ab-
solventes, & absolutum fore censentes,
nec non dictarum Julii, & Pii Prædecesso-
rum literarum tenores presentibus pro ex-
pressis habentes, ejusdem Philippi Regis
supplicationibus inclinati, ex voto etiam
Venerabilium Fratrum nostrorum Camilli
Sanctorum Joannis, & Pauli Burghesii, Lau-
rentii Sancti Laurentii in Pane, & Perna
Blanchetti, & Pompeii Sanctæ Balbinæ titu-
lorum Presbyterorum Arrigonii nuncupato-
rum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium,
quibus hoc negotium examinandum,
& Nobis referendum commisimus, indultum
Julii Secundi prædictis Prioribus, Vi-
cariis, Cappellanis, Rectoribus, Portionari-
is, & Beneficiariis, ac Clericis dictarum
Militiarum concessum, ut proprium habe-
re, & de bonis suis mobilibus, & immo-
bilibus, ac fimoventibus, licite tamen ac-
quisitis, libere testari, & disponere vale-
rent, cum eadem tamen conditione, quod
de redditibus Prioratuum, Beneficiorum,
Præceptoriarum, Portionum, seu Præsimoni-
arum a dictis Militiis emanantium,
mediam annatam reddituum unius anni in
favorem fabricarum Conventuum, unde
provenerunt, persolvant, adversus prædi-
ctam Pii V. Constitutionem similibus facultat-
um revocatoriam, auctoritate Apostolica
tenore presentium in pristinum, & cum,
in quo ante ipsam Constitutionem erat sta-
tum, restitutum, reponimus, & plenarie
reintegramus, ac confirmamus, approba-
mus, & innovamus. Decernentes prædi-
ctos Priores, Vicarios, Rectores, Cappel-
lanos, Portionarios, Beneficiarios, cetero-
rumque Clericos dictarum Militiarum, &
quemlibet eorum indulto prædicto Julii
Prædecessoris uti, & gaudere, ac juxta il-
lius seriem, & tenorem proprium habere,
ac de bonis suis mobilibus, & immobilibus,
ac fimoventibus, licite tamen acquisitis,
salva conditione prædicta solutionis medie
annate Fabricæ Conventus faciendæ, ut
præfertur, libere testari, ac disponere posse,
perinde ac si prædicta Pii V. Constitutio si-
milium facultatum revocatoria minime
emanasset, aut saltem eos non comprehen-
deret.

Clasula pro
perpetua
fuit Consti-
tutionis firmi-
tate.

§.6. Presentesque literas nullo unquam
tempore de subreptionis, obreptionis, seu
nullitatis vitio, aut intentionis nostre, vel
alio quocumque defectu notari, impugnari,
redargui, aut alias rescindi, infringi,
vel annullari ullatenus posse, sed semper
validas, firmas, & efficaces existere, & fo-
Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

re, suosque plenarios, & integros effectus
fortiri, & obtinere, ac prædictis Prioribus,
Vicariis, Rectoribus, Cappellanis, Portio-
nariis, Beneficiariis, ceterisque Clericis di-
ctarum Militiarum plenissime suffragari:
Sicque, & non aliter per quoscumque Ju-
dices ordinarios, & delegatos, etiam cau-
salarum Palatii Apostolici Auditores, subla-
ta eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi-
candi, & interpretandi facultate, & aucto-
ritate, judicari, & desiniri debere, ac irri-
tum, & inane, quidquid secus super his
a quoquam, quavis auctoritate, scienter,
vel ignoranter contigerit attentari.

Eiusdem exe-
quutores de-
signantur.

§.7. Quocirca Venerab. Fratri Episco-
po Colimbrien., & dilectis filiis Decano,
& Thesaurario Ulisbonen. per presentes
committimus, & mandamus, quatenus ip-
si, vel duo, aut unus eorum per se, vel
alium, seu alios presentes literas, & in eis
contenta quæcumque, ubi, & quando opus
fuerit, & quoties pro parte dictorum Prio-
rum, Vicariorum, Rectorum, Cappella-
norum, Portionariorum, Beneficiorum,
ceterorumque Clericorum prædictarum
Militiarum fuerint requisiti, presentes litem-
as, & in eis contenta quæcumque solemniter
publicantes, eisque in præmissis effi-
cacis defensionis præsidio assistentes faciant
auctoritate nostra eos prædictorum omnium,
& singulorum effectum pacifice frui, & gau-
dere. Non permittentes dictos Priores, Vi-
carios, Rectores, Cappellanos, Portionarios,
Beneficiarios, ceterosque Clericos
prædictarum Militiarum, & quemlibet eorum
a quocumque desuper quomodolibet
indebite molestari, perturbari, vel inquietari;
Contradictores quoscumque, eisque
auxilium, consilium, vel favorem publi-
ce, vel occulte, directe, seu indirecte quom-
odolibet prestantes, per censuras, & pœ-
nas Ecclesiasticas, aliæque opportuna juris,
& facti remedia, appellatione postposita
compellendo, invocato etiam ad hoc, si opus
fuerit auxilio brachii secularis.

Contrariatol-
latur.

§.8. Non obstantibus prædicta Pii V., ac
rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Præ-
decessoris de una, & in Concilio generali
edita de duabus dietis, dummodo ultra
tres dietas aliquis auctoritate presentium
ad judicium non trahatur, aliisque Consti-
tutionibus, & Ordinationibus Apostolicis,
ac dictarum Militiarum etiam juramento,
confirmatione Apostolica, vel quavis firmi-
tate alia roboratis statutis, & consuetu-
dinibus, stabilimentis, usibus, & naturis,
privilegiis quoque, indultis, & literis Apo-
stolicis eisdem Militiis, aut quibusvis Su-
perioribus, & personis sub quibuscumque
tenoribus, & formis, ac cum quibusvis
etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque
efficacioribus, & insolitis clausulis, & de-
cretis in genere, vel in specie, ac alias
quomodolibet etiam iteratis vicibus in con-
trarium præmissorum concessis, confirma-
tis, & approbatis. Quibus omnibus, & sin-
gulis, etiam de illis, eorumque totis teno-
ribus specialis, specifica, & ad verbum in-
serta mentio habenda esset, tenores hujus-
modi
Q. 9 2

modi, acsi de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 14. Octobris 1600. Pontificatus nostri Anno IX.

CCXXVIII.

Quod cause tam Civiles, quam Criminales intra limites Civitatis, Ducatus, & Legationis Ferrariensis, motae, & movendae in prima Instantia coram suis Iudicibus Ordinariis, in alia vero quacumque Instantia in Civitate Ferrariensis, coram Iudicibus a Sancta Sede deputatis iuxta eorum Privilegia, a Iudicibus Urbis Romae evocari non possint, exceptis iis, in quibus Camera Apostolica Actrix, vel Rea fuerit.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ubi, quae ex Constitutionibus Nostris emergunt, Nos deest opportuna declaratione remove.

§. 1. Accepimus siquidem nonnullos Litigantes Civitatis, & Ducatus, ac Legationis Nostrorum Ferrariensis, dum vident, se minus bonum ius fovere, ut Colligantes diutius fatigatos detineant, causas eorum a Iudicibus in Civitate Ferrariensis, deputatis, coram quibus pendent, avocari, & ad Tribunalia, seu Iudices Almae Urbis Nostrae deduci, ipsosque Iudices Ferrariae Inhibitionibus impediri, eorumque manus ligari, indebite procurare, idque sub variis praetextibus facere posse, non obstantibus Privilegiis per Nos dictis Civitati, & Ducatu Ferrariensi, ac dilectis filiis Communitati, & Homines eiusdem Civitatis concessis, iustare: Sicque Privilegia praedicta in dubium revocare.

§. 2. Nos itaque omnem super praemissis dubitandi materiam praecidere, nostraeque Privilegia praedicta illa conservari, nec ab aliquibus perperam interpretari sagtagentes, eorumdemque Privilegiorum tenores, & Datas praesentibus pro expressis habentes, harum serie declaramus, Nostrae intentionis fuisse, & esse, ut cause omnes tam Civiles, quam Criminales, & mixtae inter quascumque personas, non tamen Ecclesiasticas, si Rex fuerint, nec Camera Nostra Apostolica, sive Actrix, sive Rea fuerit, circa cujus causas huiusmodi privilegii sibi per Romanos Pontifices, & Apostolicam Sedem concessis non intendimus praedicare, intra limites Civitatis, Ducatus, & Legationis Ferrariensis, motas, & movendas, in prima instantia coram suis iudicibus ordinariis: In alia vero quacumque Instantia in Civitate Ferrariensis, coram Iudicibus a Nobis destinatis iuxta Privilegiorum Nostrorum seriem, & tenorem, omnino cognosci, decidi, & terminari, nec ab eis a quibuscumque Almae Urbis Iudicibus etiam causarum Curiae Camerae Apostolicae Auditors, aut Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus vigore quorumcumque Privilegiorum, & Indultorum, Apostolicorum illis concessorum, & pro tempore concedendorum avocari ullatenus posse, & debere, Iudicesque Civitatis Ferrariae Inhibitionibus Iudicum Urbis, etiam dictorum Curiae Camerae Apostolicae, ac Palatii Apostolici Auditorum parere non teneri, neque censuris, & poenis in ipsis Inhibitionibus communitatis, vel inflictae affici, vel aliquo modo adstringi, vel alias ne in causis coram ipsis pendentibus procedant, impediri, vel remorari posse.

§. 3. Sicque per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam dictos Auditores, nec non ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiere debere, ac irritum, & inane, quidquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis Auditoribus praedictis, & quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, & Decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Octob. 1600. Pontificatus Nostri Anno nono.

CCXXIX.

Donationes ab Episcopis Sardiniae factae favore quatumcumque personarum, & Piorum Locorum, non sequuta traditione, & consignatione honorum donatorum, nullae, & irritae declarantur, tanquam factae in fraudem spoliatorum Ecclesiarum Cathedralium concessorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolicae Sedis requirit auctoritas, ut quae non minus pie, quam prudenter ab eadem Sede in favorem Ecclesiarum, praesertim Cathedralium, & Metropolitanarum emanarunt, eadem firma perpetuo, & illibata persistant.

§. 1. Sanctae Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus

Clausula.

Derogatio contrariorum.

Dat. die 14. Octob. 1600. An. IX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Procurium.

Plan. A. bona Episcoporum Sardiniae, fructus.

Susque Ecclesiarum vacantium ipsa Ecclesiae asseruit.

cus Nobis nuper exponi fecit, quod licet alias scire: Pius Papa V. Praedecessor noster supplicationibus clar. me. Philippi Secundi Hispaniarum Regis Catholici, ejusdem Philippi Regis Genitoris tunc inclinatus, Spolia Archiepiscoporum, & Episcoporum in Regno Sardiniae, extra illud, non tamen in Italia decedentiam, ac fructus, redditus, & proventus Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum ejusdem Regni, illarum vacatione durante, ab Archiepiscopis, & Episcopis, quos in Ecclesiis huiusmodi vacantibus succedere contingeret, auctoritate Apostolica perpetuo abdicaverit, illaque dictis Ecclesiis pro illarum fabrica, structura, reparatione, & conservatione, ac ornamentorum, & paramentorum emptione, & mantentione etiam perpetuo applicaverit, ac singulis singularum Ecclesiarum praedictarum Presbyteris, & personis per eundem Philippum Regem, ejusque Successores eligendis, ut Spolia, & fructus huiusmodi percipere, exigere, & recuperare, illaque in restaurationem, & mantentionem, ac conservationem praedictas convertere deberent, concesserit, & indulserit, & insuper, quia nonnulli Iudices dicti Regni in causis dictorum Spoliatorum se intromittere posse praetendebant: Idem Praedecessor cognitionem Casuarum Spoliatorum huiusmodi ad Vicarios, Sede vacante, per Capitula Ecclesiarum earumdem deputatos pro tempore spectare declaravit, prout in singulis literis dicti Praedecessoris desuper confectis plenius continetur.

Nonnulli tamen Episcopi huiusmodi bona donantibus suis consanguineis &c.

Philippus Rex Papa supplicavit, ut Ecclesiarum vacantium ipsa Ecclesiae assignaretur.

Clemens Pii Constitutio seu innovat.

§. 2. Nihilominus nonnulli ex dictis Archiepiscopis, & Episcopis varias donationes inter vivos Spoliatorum, & fructuum huiusmodi tam in favorem consanguineorum, & affinium, ac aliarum personarum, quam etiam piorum, & religiosorum locorum retinendo dicta bona donata usque ad ultimum vite spiritum: Aliquando vero in infirmitate constituti, dum amplius vivere non sperant, similes donationes in fraudem dictarum Ecclesiarum facere consueverunt, unde sequuto obitu donatorum, varie occasione donationum huiusmodi suscitatur lites, ita ut saepius contingat, omnia Spolia, seu illorum majorem partem in huiusmodi litibus consumi, & propterea Ecclesiae praedictae commodo, ac beneficio dictae applicationis penitus frustrate remaneant in grave ipsarum Ecclesiarum praedictarum, & maximam iusturam.

§. 3. Quare dictus Philippus Rex, qui etiam Regni Sardiniae Rex existit, ut dictarum Ecclesiarum, quae, ut asseritur, de Jurepatronatus ipsius Philippi Regis huiusmodi ex privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, esse dignoscuntur, indemnitati consulatur, Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in praemissis de aliquo opportuno remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 4. Nos singularum literarum praedictarum, & in eis contentorum, ac inde sequutorum quorumcumque, aliorumque

de necessitate exprimentorum tenores, etiam veriores praesentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, literas praedictas, & in eis contentas, ac inde sequuta, & sequenda quacumque Apostolica auctoritate, tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adicimus, ac ab omnibus, quos illae concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum, perpetuo, & inviolabiliter observari volumus, & mandamus.

§. 5. Decernentes omnes, & quascumque donationes etiam inter vivos, vel causa mortis, promissiones, obligationes, debitorum confessiones, & alias quascumque dispositiones per dictos Archiepiscopos, & Episcopos Spoliatorum, rerum, & pecuniarum, ac fructuum, reddituum, proventus etiam sub praetextu Ecclesiastici servitii, & etiam causa mercedis, aut in remunerationem servitiorum eis impensorum, seu ex quacumque alia quantumvis pia, & privilegiata causa in favorem consanguineorum, affinium, familiarum, & aliarum personarum, vel etiam piorum, & religiosorum locorum, & seu Collegiorum, ac Universitatum etiam quantumvis privilegiatorum, aut alias quomodolibet factas, & pro tempore faciendas, ac etiam quascumque clausulas in se continentes, nullas, invalidas, & simulatas, ac in fraudem dictae applicationis factas esse, nullius roboris, vel momenti existere, nec aliquem effectum fortiri, nec ad illarum executionem deveniri posse, nec debere, etiam tempore illarum tales Archiepiscopi, vel Episcopi in infirmitate constituti fuerint, vel etiam ante infirmitatem huiusmodi, ex iusta, & rationabili causa, & in casibus a iure permisis facta sint, nisi ipsa bona donata actualiter, & cum effectu eidemmet donataris saltem infra octo dierum spatium tradita fuerint, & realiter penes ipsos remanserint, vel illas ex quacumque causa etiam custodiae, depositi, mutui, aut precario, vel alio quocumque titulo, seu praetextu, etiam cum clausula constituti dicti donatores detinuerint, vel apud alias personas, seu collegia, etiam procuratorio nomine donatariorum dicta bona, & res donata, tradita, commendata, seu sub deposito, vel alio titulo consignata, seu tradita, seu quomodolibet occultata fuerint: ita quod propter praemissa, aut alias executionis applicationis, & literarum huiusmodi nullatenus impediri possit, sed illarum Iudices ad eorumdem literarum totalem executionem devenire, atque procedere debeant, & teneantur.

§. 6. Sicque, & non alias per eosdem, & quoscumque alios Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, & dictae Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & aucto-

Donationes huiusmodi factas irritae, prout in Rubrica.

Clausula.

Inhibet, quominus quilibet se in causis huiusmodi spoliatorum immittat. Feste praeter Vicarios Ecclesiarum.

auctoritate, ubique iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Distinctius inhibentes in virtute Sanctae obedientiae, & sub indignationis nostrae, alisque arbitrio nostro per contrascentes eo ipso incurrendis poenis quibuscumque iudicibus, etiam Confessoribus quarumcumque Religionum, & Ordinum quantumvis exemptorum, ac quavis auctoritate, & seu Indulto suffultorum, ne in huiusmodi spoliatorum, & honorum causis, etiam praetextu donationum, seu alio titulo, vel causa se quoquo modo intromittant, nec Vicarios praedictos, ad quos omnimoda iurisdicchio ditorum spoliatorum privative quoad ipsos, & alios quoscumque Iudices spectare debeat, quibus, & eorum cuilibet, quatenus opus sit, facultatem inhibendi praedictis, & aliis quibuscumque sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis omni, & quacumque appellatione remota, harum serie concedimus, molestare, perturbare, aut inquietare, seu applicationis huiusmodi, & literarum executionem impedire, vel retardare audeant, seu praesumant.

§. 8. Et nihilominus dilectis filiis Abbati Monasterii Sanctissimae Trinitatis de Sarcgia Turritan., seu Nullius Dioecesis Camaldulensis Ordinis, ac Decano Ecclesiae Caritarum, & Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel aliam, seu alios ubi, & quando opus fuerit, praesentes literas solemniter publicantes, faciant, auctoritate nostra, praemissa omnia, & singula ab illis, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, perpetuo, & inviolabiliter, ac firmiter observari debere: Contradictores quoscumque, & rebelles, & seu illarum totalem, & omnimodam executionem quovis praetextu quomodolibet impediens, vel retardans, aut impediri, vel retardari per se, vel alium procurantes, per sententias, censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna Iuris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententiis, censuris, & poenis ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 9. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & dictarum Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis praedictis Archiepiscopis, & Episcopis, ac eisdem, & quibusvis aliis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & Religionibus, ac locis piis, & personis cuiuscumque gradus, conditionis, & dignitatis existentibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam deroga-

toriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, ac de verbo ad verbum exprimerentur, & infererentur, praesentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, & omnibus illis, quae praedictis Praedecessor in suis literis praedictis voluit non obviare, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si praedictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem.

§. 10. Volumus autem, quod praesentium transumptis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, ac sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 25. Octobris 1600. Pontificatus nostri Anno IX.

CCXXX.

Regio Collegio Oppidi Duacen. Attrebaten. Dioecesis pensio 500. florenorum super fructibus Abbatiae S. Vedasti ejusdem Attrebaten. Dioecesis reservatur in perpetuum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Magna, quae in dies ex Collegiis, in quibus scholares, & aliae personae literarum studiis operam dant, utilitas provenire dignoscitur, Nos admonet, & inducit, ut ea Collegiis ipsis libenter concedamus, per quae eorum, ac personarum in eis degentium, & studentium commoditatibus valeat provideri.

§. 1. Alias siquidem fidelis record. Paulus Papa IV. Praedecessor noster supplicationibus clar. mem. Philippi Secundi Hispaniarum Regis Catholici in ea parte inclinat, Nuncio Sedis Apostolicae in Regnis Hispaniarum, seu inferiori Germania tunc commoranti, per suas literas dedit in mandatis, ut de consilio dicti Philippi Regis, a quibusvis Monasteriis ditioribus, & opulen-

Transumptis danda fides.

Dat. die 25. Octobr. 1600. An. IX.

Ex Regis. In Secret. Breve.

Proemium.

Paulus IV. Nuncio Hispaniarum facultatem concedit pensionem aliquam Collegio Duacen. applicandi.

Re infecta Philippus II. pensio pensioni 500. floren. eidem Collegio reservari super fructibus Monasterii S. Vedasti.

Consentiente Abbate Clemens di. Pensionem reservat.

terioribus Oppidi Duacen. Attrebaten. Dioecesis vicinis, eam fructuum partem, quae sibi videretur, Apostolica auctoritate perpetuo dismembraret, & separaret, distamque partem fructuum sic dismembratam, & separatam pro dote, & stipendio Cathedralicorum, sive Doctorum, & personarum in Universitate Studii Generalis, ac Collegio Regio dicti Oppidi legentium, ac aliis ipsius Universitatis usibus perpetuo applicaret, & appropriaret, prout in dictis literis plenius continetur.

§. 2. Et sicut exhibita Nobis nuper dilecti filii Rectoris, seu Praeceptoris Collegii Regii nuncupati ejusdem Oppidi petiitio continebat, idem Philippus Rex attendens mandatum huiusmodi propter tumultus Belgicos, & ex aliis causis ad effectum, & executionem saltem in totum catenus productum non fuisse, ac Monasterium Sancti Vedasti Attrebaten. Ordinis Sancti Benedicti tunc certo modo vacare, ipsiusque Monasterii fructus, redditus, & proventus satis pingues, & uberes, ac aliquarum pensionum capaces esse; Ideo ut praedicto Collegio de aliqua dote provideretur, ei in futurum pensionem quingentarum librarum, seu florenorum super eisdem fructibus, redditibus, & proventibus per Sedem praedictam commode reservari posse, ac pro illius reservatione apud Nos intercedendum esse censuit.

§. 3. Cum autem, sicut eadem petiitio subiungebat, ante obtentam a Nobis pensionis huiusmodi reservationem, dictus Philippus Rex viam universae carnis ingressus fuerit, & dilectus filius Philippus de Caverel Abbas dicti Monasterii, de cujus persona dicto Monasterio sic vacanti, ad praesentationem praedicti Philippi Regis, vigore indulti Apostolici sibi desuper concessi, fuerat Apostolica auctoritate provisum, ipseque Philippus Caverel dicto Monasterio in Abbatem praefectus fuit, pro complemento praemissorum, & alias ex certis causis animi suum moventibus reservationi infra scriptae pensionis pro eodem Collegio in manibus nostris consentire decreverit, Nos eidem Collegio, ac illius Rectori, seu Praeceptoris, & Collegialibus, ut munia obire, & onera sibi incumbantia facilius perferre valeant, de aliquo subventionis auxilio providere, eisque specialem gratiam facere volentes, ipsosque Rectorem, seu Praeceptorem, ac Collegiales a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicii, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac dictarum literarum, & inde sequentium quorumcumque tenores etiam anteriores, ac dat. praesentibus pro expressis habentes, eidem Collegio pensionem annuam ab omni decima, quarta, media, & quavis alia fructuum parte, nec non subsidio etiam charitativo, & quocumque alio

tam ordinario, quam extraordinario onere quomodolibet nuncupato, quavis etiam Apostolica, vel ordinaria auctoritate, & ex quacumque etiam urgentissima, & necessaria, ac de necessitate exprimenda causa, etiam pro reparatione, & fabrica Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, Cruciatia Sancta, & expeditione contra Turcas, & alios fidei orthodoxae hostes, ac sustentatione Classis Triremium etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, intuitum, & contemplationem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet canonice, vel de facto, ac pro corum, & dictae Sedis necessitatibus nunc, & pro tempore quomodolibet impositis, & imponendis, etiam si in impositionibus huiusmodi caveatur expresse, quod Pensionarii quicumque etiam pensiones suas quantumvis exemptas habentes praemissis omnibus pro rata eorumdem pensionum contribuere teneantur; Nec non belli, pestis, incendiis, grandinis, tempestatibus, famis, sterilitatis, siccitatis, ruinae, alluvionis, aquarum, inundationis, depraedationis, & cuiusvis alterius amissionis fructuum, & eorum quovis modo non recollectionis, incursum militum, depopulationis agrorum, devastationis, & quibusvis aliis quantumvis sinebris, & inexcogitabilibus, ac evenire insolitis casibus pro tempore contingentibus, ac alias in omnibus, & per omnia liberam, immunem, & exemptam quingentarum librarum, seu florenorum monetae Attrebaten., seu Artesien. super dicti Monasterii fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis, qui ad quatuor mille florenos auri in libris Camerae Apostolicae taxati reperiuntur, & secundum communem estimationem ad valorem annuum decem millium ducatorum auri de Camera, ut asseritur, ascendunt, & super quibus Nos hodie etiam bis mille dictae Universitati, ac reliquis pensiones annuas etiam perpetuas aliorum quingentorum florenorum, & sex librarum similitum summam noningentorum ducatorum huiusmodi, vel circa insimul cum primodicta pensione, ut etiam asseritur, constituentes Seminario bonorum Pastorum dicti Oppidi per alias nostras literas reservavimus, prout in dictis literis plenius continetur, Collegio, ac nunc, & pro tempore existentibus Rectori, & Collegialibus praedictis, vel eorum Procuratori ad id ab eo speciale mandatum habenti per dictum Philippum Abbatem, cujus ad hoc expressus accessit assensus, & Successores suos dictum Monasterium in titulum, vel Commendam, aut alias pro tempore obtinentes, annis singulis pro una videlicet in Dominio nostri Jesu Christi, & altera medietatibus pensionis per praesentes reservatae huiusmodi in Beati Joannis Baptistae Nativitatum festivitatis in dicto Oppido Duacen. praesentium vigore, nec alia aliquo pen- sio per praesentes reservata huiusmodi nulla sit, eo ipso integre persolvendam Apostolica aucto-

Clausula.

auctoritate eorundem tenore præscriptum perpetuo reservamus, constituimus, & assignamus.
§.4. Decernentes Pensionem per presentes reservatam huiusmodi nullo unquam tempore ex quavis causa quantumvis urgente, legitima, & iudiciali, etiam ad Successorum prædictorum instantiam, seu etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ad minorem summam reduci, annullari, vel invalidari, minusque illius reservationem, ac easdem presentes de subscriptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugari, vel retractari posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces fore, & Collegio, Rectori, seu Preceptori, & Collegialibus prædictis etiam perpetuo suffragari, perinde ac si Pensio per presentes reservata prædicta, consistorialiter reservata fuisset; Sicque per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam caularum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos, distaque Sedis Nuncios iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nec non Philippum Abbatem, & Successores prædictos ad integram solutionem pensionis per presentes reservatæ huiusmodi, Collegio, & Rectori, seu Preceptori, ac Collegialibus prædictis faciendam iuxta reservationis, constitutionis, & assignationis posteriorum, perpetuis futuris temporibus fore efficaciter obligatos.

Pene contra Abbatem eandem pensionem non solventem.

§.5. Ac volentes, & eadem auctoritate statuente, quod ille ex Philippo Abbate, & Successoribus prædictis, qui in diebus festivitatis, vel saltem infra triginta dies illarum singulas immediate sequentes, pensionem per presentes reservatam prædictam, per eum tunc debitam non persolverit cum effectu, lapsis diebus eisdem sententiam excommunicationis incurrat, a qua donec Rectori, seu Preceptori, & Collegialibus, vel Procuratori prædictis de pensione per presentes reservatæ huiusmodi tunc debita integre satisfactum, aut alias cum Rectore, seu Preceptore, & Collegialibus, vel Procuratore prædictis super hoc amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium nequeat obtinere. Si vero per sex menses dictos triginta dies immediate sequentes, sententiam ipsam animo, quod absit, sustinuerit indurato, ex tunc effluxis mensibus eisdem, a regimine, & administratione dicti Monasterii perpetuo privatus existat, illudque vacare censetur eo ipso.

Executores huiusmodi Constitutionis deputati.

§.6. Quocirca Ven. fratribus nostris Archiepiscopo Cameracen., & Attrebaten., ac Namurcen. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra pensionem per presentes reservatam prædictam, Rectori, seu Preceptori, & Collegialibus, vel Pro-

curatori prædictis iuxta reservationis, constitutionis, assignationis, & Decreti prædictorum continentiam, & tenorem integre persolveri. Et nihilominus quemlibet ex Philippo Abbate, & Successoribus prædictis, quem huiusmodi excommunicationis sententiam incurrisse eis constiterit, quoties super hoc pro parte Rectoris, seu Preceptoris huiusmodi fuerint requisiti, tamdiu Dominicis, & aliis festis diebus in Ecclesiis dum major inibi Populi multitudo ad divina convenerit, excommunicatum publice nuncient, & faciant ab aliis nunciari, ac ab omnibus arctius evitari, donec Rectori, seu Preceptori, & Collegialibus, vel Procuratori prædictis de pensione per presentes reservatæ prædicta eis tunc debita, fuerit integre satisfactum, ipseque excommunicatus ab huiusmodi excommunicationis sententia, absolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo.

Derogatio contrarium

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati pensiones annuas super Monasterium, aut eorum mensuram Abbatialium fructibus, redditibus, & proventus nisi ex cessionis, aut alia probabili causa reservari prohibentis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Monasterii, & Ordinis prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsitan quomodolibet concessis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis specialis mentio habenda esset, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse harum serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Philippo Abbati, & Successoribus prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad præstationem, vel solutionem pensionis alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri; Et de qua, cuiusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo, 9. Novembr. Pont. nostri Ann. IX.

Dat. die 9. Nov. 1600. An. IX.

Simi-

CCXXXI.

Ex Reg. de Secret. Breve.

Similis Reservatio Pensionis bis mille Florenorum favore Universitatis Studii Generalis Duacen. Attrebaten. Diocesis super fructibus ejusdem Monasterii Sancti Vedasti:

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurator.

Pauli IV. com. missio prout in superioribus.

Petitio Philippi I. prout in precedenti Constitutione.

Magna, que in dies &c. ut in precedentii providere.

§. 1. Alias siquidem sel. recor. Paulus Papa IV. Prædecessor Noster, prout supra &c.

§. 2. Et sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Administratorum dictæ Universitatis petitio continebat, Idem Philippus Rex attendens mandatum huiusmodi propter tumultus Belgicos, & ex aliis causis ad effectum, & executionem saltem in totum hæcenus productum non fuisse, ac Monasterium Sancti Vedasti Attrebaten. Ordinis Sancti Benedicti tunc certo modo vacare, ipsiusque Monasterii fructus, redditus, & proventus factis pingues, & uberes, ac aliquarum Pensionum annuarum capaces esse, ideo ut prædictæ Universitati de competenti, & debita Dote provideretur, infra scriptam pensionem bis mille librarum, seu Florenorum super eisdem fructibus, redditibus, & proventus per Sedem prædictam commode reservari posse, ac pro illius reservatione apud Nos intercedendum esse censuit.

Clemens reservat pensionem bis mille florenorum.

§. 3. Cum autem, sicut eadem petitio subijungebat, ante obtentam a Nobis Pensionis huiusmodi reservationem, dictus Philippus Rex viam universæ Carnis ingressus fuerit, & dilectus filius Philippus de Caverel Abbas dicti Monasterii, de cujus persona prædicto Monasterio sic vacante ad præsentationem prædicti Philippi Regis vigore Indulti Apostolici sibi de super concessi factam auctoritate prædicta provisorum; Ipseque Philippus Caverel dicto Monasterio in Abbatem præfectus fuit pro complemento præmissorum, & alias ex certis causis animum suum moventibus, reservationem infra scriptam pensionis pro eadem Universitate in manibus nostris consentire decreverit. Nos eidem Universitati, & Cathedralicis, sive Doctoribus prædictis, ut munia obire, & onera sibi exinde incumbantia facilius perferre valeant, de alicujus subventionis auxilio providere, eiusque specialem gratiam facere volentes, ipsosque Cathedralicos, seu Doctores, ac Administratores a quibusvis excommunicationis &c. absolutos fore censentes; Ac dictarum literarum, & inde sequutorum quorumcumque ten. etiam veriores, ac datas præsentibus pro expresse fore censentes; Ac dictarum Pensionem annuam ab omni decima, quarta, media, & quavis alia fructuum

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

parte, nec non etiam subsidio charitativo, & quocumque alio tam ordinario, quam extraordinario onere quomodolibet nuncupato, quavis etiam Ordinaria, vel Apostolica auctoritate, & ex quacumque etiam urgentissima, & necessaria, ac de necessitate exprimenda causa, etiam pro reparatione, & fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cruciatæ Sanctæ, & expeditione contra Turcas, & alios fidei Orthodoxæ hostes, ac sustentatione Classis Trirremium, etiam ad Imperatoris, Rerum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, intuitum, & contemplationem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet canonice, vel de facto, ac pro eorum, & dictæ Sedis necessitatibus nunc, & pro tempore quomodolibet impositis, & imponendis, etiam si in impositionibus huiusmodi cavetur expresse, quod Pensionarii quicunque, etiam pensiones suas quantumvis exemptas habentes præmissis omnibus pro rata eorundem pensionum contribuere teneantur; Nec non belli, pestis, incendii, grandinis, tempestatis, famis, sterilitatis, siccitatis, pruine, alluvionis, aquarum, inundationis, deprædationis, & cuiusvis alterius amissionis fructuum, & eorum quovis modo non recollectionis, incursum Militum, depopulationis agrorum, devaluationis, & quibusvis aliis quantumvis sinistris, & inexogitabilibus, ac evenire insolitis casibus pro tempore contingentibus, & alias in omnibus, & per omnia liberam, immunem, & exemptam bis mille librarum, seu Florenorum monetæ Attrebaten. seu Arthesien. super dicti Monasterii fructibus, redditibus, proventus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis, qui ad quatuor mille Florenos auri in libris Camere Apostolicæ taxati reperiuntur, & secundum communem estimationem ad valorem annuum decem millium Ducatorum auri de Camera, ut asseritur, ascendunt, & super quibus Nos hodie aliam quingentorum, Collegio Regio nuncupato, & reliquam pensionem annuas etiam aliorum quingentorum Florenorum, seu librarum similibus summam noningentorum Ducatorum huiusmodi, vel circa insimul, ut etiam asseritur, constituen. Seminario Bonorum Pastorum dicti Oppidi per alias Nostras literas reservavimus, prout in dictis literis plenius continetur, eisdem Universitati, ac nunc, & pro tempore existentibus illius Administratoribus, vel eorum Procuratoribus ad hoc ab eis speciale mandatum habentibus per dictum Philippum Abbatem, cujus ad hoc expressus accedit assensus, & Successores suos dictum Monasterium in titulum, vel Commendam, aut alias pro tempore quomodolibet obtinentes Annis singulis pro una videlicet in Domini Nostri Jesu Christi, & altera medietatibus pensionis huiusmodi, in Beati Joannis Baptistæ Nativitatum festivitatis in dicto Oppido Duacen. presentium vigore, nec alias, alioquin pensio per presentes reservatæ huiusmodi

R r nul-

Claufula.

Nulla sit eo ipso integre persolven. Apostolica auctoritate earundem tenore presentium reservamus, constituimus, & assignamus.

§. 4. Decernentes pensionem per praesentes reservatam Sc. Reliqua omnia omittenda putavimus, quia de verbo ad verbum concordant cum praecedenti Constitutione.

Dat. ejusdem die, & anno.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo, Nonis Novembris Pont. Nostri Anno nono.

CCXXXII.

Ex Reg. in Sec. huius.

Præscribitur forma observanda in Assurationibus faciendis Reis Beneventanum confugientibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Officii Nostri partes sunt inter ceteras curare, ut in Statu Nostro Ecclesiastico quiete, & pacifice vivatur, omnisque mali exempli occasio removeatur.

Causa praescribitur formae, de qua in Rubrica.

§. 1. Cum sicuti nuper Nobis exponi fecerunt dilecti filii Communitas, & Homines Civitatis Nostrae Beneventanae per dilectum filium Octavianum de Vipera V. I. D. eorum apud Nos, nostramque Sedem Apostolicam Agentem quod ad Civitatem eandem, quae undique Provinciae Regni Siciliae circa Pharium circumdata existit tanquam ad asylum plures Regnicolae delinquentes se recipere consueverunt in maximum damnum, & pessimum exemplum eorundem Civium.

Quibus rei assuecutionis sit concedenda.

§. 2. Quare Nos Subditorum Nostrorum quieti consulere volentes, & ne exteris ob crimen ab eorum Patria exilibus in eandem Civitatem, & Comitatum confugientibus per eorum Assurationem magis delinquendi occasio praebatur, & ne etiam in totum facultas Gubernatoribus Civitatis ejusdem pro tempore existentibus ab immemorabili tempore citra concessa, Assurationes huiusmodi faciendi tollatur, aliquam rationabilem formam desuper praescribere volentes, Constitutionibus scilicet Pauli Papae Tertii, Pii V., & Sixti etiam V. Praedecessorum Nostrorum inherentes, illasque quatenus opus sit innovantes, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, & matura deliberatione harum serie praecipimus, & volumus, quod nunquam de cetero perpetuis futuris temporibus in Civitate praedicta, ejusve Territorio, & Comitatu, laesa Majestatis, & Assassini criminis rei, nec non Monetarii, Incendiarii, Raptores, Latrones, Viarum Grassatores, Pacisque Violatores, qui vel homicidia dolose, vel appensate, seu etiam similia, pariave, seu majora crimina commiserunt, & imposterum committent, eorumque omnium praedictorum complices, sequaces, & fautores ali-

quo modo recipiantur, aut securi, & tuti fiant, quinimo si illuc pervenerint, capiuntur, & Carceri mancipentur, donec per Nos, & Successores Nostros Romanos Pontifices, seu per illum Cardinalem, qui super Status Ecclesiastici negotiis consultationi praerit, ordinatum fuerit. quid de ipsis facinorosis carceratis agendum sit.

§. 3. Hos vero, qui non praedictorum, sed aliorum minorum criminum rei, aut inquisiti fuerint, ad permanendum in eadem Civitate, Comitatu, & Territorio per illum Gubernatorem nunc, & pro tempore existentem sub infra scriptis conditionibus assuecurationi tantum permittimus, & indulgemus, hoc est praefata per ipsos idonea cautione, attentata delicti, & personarum qualitate, circa quantitatem tamen cautionis praestanda arbitrio Gubernatoris, de bene quiete, & pacifice vivendo toto tempore, quo in eadem Civitate, Comitatu, & Territorio erunt permanentes, & ab eadem, ejusve Territorio, & Comitatu non discedendo, quodque in supplicationibus per eos porrigendis pro assida, seu assuecuratione huiusmodi obtinenda proprie, individue, & explicitè qualitatem delicti, pro quo assuecurationi desiderant, cum illius circumstantiis exprimere teneantur. Decernentes nullam generalem clausulam illis profuturam, & Assidam, atque assuecurationem omnem contra, vel praeter formam huiusmodi Constitutionis nullius esse roboris, vel momenti, eisque in nihilo suffragari, ac in Decretis per Gubernatorem Civitatis ejusdem desuper interponendis proprie, explicitè, & individue delicta cum eorum qualitatibus, pro quibus ipsos ad permanendum in eadem Civitate, Territorio, & Comitatu assuecurationi contingat, exprimi debere. Qua Assida, & assuecuratione per eundem Gubernatorem, ut praedicitur facta, debeat ipse de ea infra quindecim dierum spatium illi Cardinali, qui Nostrae, & Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum super Status Nostri Ecclesiastici negotiis consultationi, seu Consulta praerit, ipsarum precum, & Decreti desuper interpositi exemplam transmittere; Assidatus vero, seu assuecurationis etiam infra duos Menses Assida, seu assuecurationis huiusmodi confirmationem a praefata Consulta petere, & obtinere teneatur, quibus elapsis, & confirmatione, ut praedicitur non obtenta, & per ipsum penes acta Gubernatoris non exhibitio, ut per illum Notarium registraretur; si ultra viginti quatuor horarum spatium in eadem Civitate, ejusve Territorio, & Comitatu moram traxerint, Assida, seu assuecurationem, quam a Gubernatore obtinuerint, non obstante tam per Curiam praefati Gubernatoris, quam per alium quemcumque ordinariam jurisdictionem in eadem Civitate habentem capi, & carcerari, ac de criminibus etiam in Regno patris inquiri, & puniri possit.

§. 4. Mandamus etiam Actorum Magistrum Gubernatoris Civitatis ejusdem pro tempore

Cautiones ponende in Assuecurationibus, quarum fieri permittitur.

Magistro actorum Gubernatoris

Notarius mandatur, ut concessas Assides registrat.

tempore existenti sub poena amissionis officii, & inhabilitatis ad illud, & similia imposterum obtinenda, & aliis poenis etiam pecuniariis arbitrio Gubernatoris imponendis ipso facto incurrendis, ut tam Assida, seu assuecurationes per Gubernatores ipsos una cum illarum supplicationibus, quam etiam confirmationes per praedictam Consultam, ut praedicitur obtentas infra biduum a die quo illae ipsi exhibita fuerint, in libris ad id destinatis registrare, illasque videre volentibus, gratis, & nulla penitus mercede recepta, etiam a sponte dantibus, vel offerentibus exhibere debeant, & teneantur.

Caveat, ne in assidendum, qui delictum in Comitatu Beneventano patravertit.

§. 6. Quodque in Civitate eadem, ejusdem Territorio, & Comitatu, nemo ejusvis Status, gradus, dignitatis, & conditionis existat, qui inimicitiam aliquam cum aliquo Cive, vel Incola, seu districtuali Civitatis praedictae haberet, ejusve consanguineos, seu affines usque ad quartum gradum de jure canonico inclusive computan. offendisset interficiendo, vulnerando, aut percutiendo ad permanendum in Civitate eadem, ejusve Territorio, & Comitatu assidari, seu assuecurationi nullo modo valeat. Quinimo si ipsi, vel ipsorum aliquis, qui ad inibi permanendum fuerint assidati, seu assuecurationi, etiam per Nos, & Successores Nostros Romanos Pontifices, seu eorum Consultam, aliquam inimicitiam contraxerint cum Civibus, vel Incolis, seu districtuali Civitatis ejusdem, illorum aliquam percutiendo, vulnerando, aut si Mulierem pudicam attentaverint, vel injuriam aliquam etiam verbalem, atrocem tamen, attentata personarum qualitate contra quemlibet ipsorum protrulerint, aut in ipsis participes, seu auxiliatores fuerint, non tantum ad solutionem cautionis per ipsos praestatae de bene, quiete, & pacifice vivendo teneri, sed etiam ipso facto disfidati censentur, & amplius ad permanen. in eadem Civitate assidari, seu assuecurationi non possint, & quod tam pro huiusmodi delictis per ipsos tam in Civitate Beneventana, ejusve Territorio, & Comitatu, quam alibi commissis, etiam de eis assidati, seu assuecurationi fuerint inquiri, & puniri possint per illum Civitatis Gubernatorem.

Poenae contra Gubernatorem si praedicta non observaverit.

§. 7. Quod si Gubernator ipse pro tempore existens praemissa omnia juxta eorum formam, seriem, & tenorem non observaverit, seu ab illis ad quos spectat observari non curaverit privationis officii, & inhabilitatis ad illud, & similia imposterum obtinenda, ac etiam aliis poenis arbitrio Nostro, & Successorum Nostrorum Summorum Pontificum pro tempore existentium ipso facto incurrat.

Claufula.

§. 8. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane decernimus quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio consuetudinum

§. 9. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Apostolicis, nec non statutis, & consuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 13. Novembris 1600. Pont. Nostri Anno nono.

Dat. die 13. Novembris 1600. An. IX.

CCXXXIII.

Institutio Congregationis Italicae, Fratrum Ordinis Carmelitarum Discalceatorum, separate a Congregationis Hispaniae, cum facultate Novitios extra Capitulum ad habitum recipiendi.

De hac separatione habes in Const. LXXVI. Pastoralis. Tom. V. Par. I. fol. 468.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Apostolica dignitatis culmine meritis licet imparibus divina disponente clementia constituti, ad ea Nostra mentis aciem libenter dirigimus, per quae sacrarum Religionum in Ecclesia Dei pie, sanctaeque Institutarum, quarum professores vita sanctitate, & exemplo, ac sacrarum literarum doctrina, fidei Populo ad salutem proficere student, propagationi, & incremento, quantum cum Domino possumus, intendamus.

Exordium.

§. 1. Alias siquidem cum in Italia praeter Monasterium, seu Collegium S. Annae Civitatis Januensis nullum aliud extaret virorum Monasterium, neque Conventus, aut Domus Ordinis Fratrum Carmelitarum Discalceatorum nuncupat., Nos cupientes Ordinem praedictum (cujus professores primitiva Regula a bono mem. Alberto Patriarcha Hierosolymitano ipsi Ordini praescripta, & fel. record. Innocentio Papa IV. Praedecessore Nostro prima Septembris anni 1248. Pontificatus sui Anno V. confirmata, normam tum in Regnis Hispaniarum, tum in Italia diligenter observant, & in utrumque Institutum sui finem, priorem scilicet, ac potius, qui est divina Unio per Orationem, & contemplationem, & posteriorem, qui est salus proximorum, verbo, ac opere Sanctorum Prophetarum Eliae, & Elisei, aliorumque Sanctorum Patrum, quorum haeredes sunt, vestigiis insistentes incumbunt) in Alma Urbe Nostra propagari; unam ejusdem Ordinis Domum, apud Ecclesiam B. Mariae de Scala nuncupatam in Regione Transiberim de eadem Urbe, Apostolica auctoritate perpetuo creximus, prout in Nostri desuper in forma Brevis expeditis literis plenius continetur.

Laudat Institutum Discalceatorum, & pro eius propagatione in Urbe concessit.

§. 2. Porro, cum praeter fide dignissimorum Testimonia, quae de huius Ordinis sanctitate ad Nos perlata sunt. Nos ipsi experientia cognoverimus quantum utilitatis in Ecclesia Dei piis eorum exercitiis, tum

Pro illius ergo in Italia propagatione, erigit Congregationem Italianam ab omnibus

R r 2 Ora-

ni alia separata.

Orationibus, mortificationibus, asperitate vite, tum predicationibus, confessionibus, & Sacramentorum administratione, ad Dei laudem, & Christianis animarum salutem quotidie asserat. Volentes ulterius ejusdem Ordinis propagationi, quantum cum Domino possumus, opportune prospicere, Motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione, Noltris, ac de Apostolica potestate plenitudine, tam ex praedicta in Urbe per Nos erecta, & alia supradicta Sanctae Annae Januensis, & quibuscumque aliis Domibus, seu Conventibus in Italia forsitan hactenus erectis (quas, & quos iam a Congregatione ejusdem Ordinis Hispaniarum per dictas Nostros litteras separavimus) quam ex aliis quibuscumque Domibus, & Conventibus posthac in Italia, & aliis quibuscumque, praeter Hispaniae Locis, ac Regnis erigendis, unam Congregationem Fratrum Carmelitarum Discalceatorum a praefata Congregatione, seu Ordine Hispaniarum, & quibuscumque aliis ejusdem Ordinis Congregationibus, seu Provinciis, illarumque Superioribus, & Fratribus prorsus distinctam, & separatam, nobisque, & Apostolicae Sedis immediate subiectam, ab uno Praeposito cum Definitorum interventu juxta regularia ejusdem Ordinis Statuta, regendam, & gubernandam, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo erigimus, & instituiamus.

Quam omnia privilegia concedit, quae Congregationi Hispanicae sunt, vel erant.

§. 3. Ipsae Congregationi sic erectae ejusque nunc, & pro tempore existentibus, Domibus, seu Conventibus, ac Superioribus, & Fratribus, ut quibuscumque privilegiis, indulgentiis, concessionibus, exemptionibus, immunitatibus, praerogativis, favoribus, indulgentiis, & aliis gratis tam spiritualibus, quam temporalibus supradictae Hispaniarum Congregationi per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis, aut alias quomodocumque concessis, confirmatis, & innovatis, ac imposterum concedendis, uti, frui, & gaudere possit, sine aliqua prorsus differentia, perinde, ac si eidem Congregationi Italiae, ejusque Domibus, Conventibus, Superioribus, & personis nominatim, & aequae principaliter concessa fuissent.

Monasteria; extra Hispaniam erigenda, ac facultatem.

§. 4. Utque novas Domos, & Conventus, in quibuscumque Civitatibus, Terris, & locis tam Italiae, quam aliarum extra Hispaniam Provinciarum, ac Regnorum, recipere, & erigere valeat; dummodo tamen in quacumque illarum, duodecim Religiosorum numerus ad minus commode, ali, & commorari possit.

omnes etiam stabilia donata, vel legata recipiendi.

§. 5. Nec non etiam, ut quaecumque bona stabilia, & mobilia ipsis Domibus ex quibuscumque priorum Christianis elemosynis, largitionibus, donationibus, successibus, legatis, & aliis dispositionibus, acquirere, & recipere, ac in eorundem Conventuum, & Domorum usum, & utilitatem convertere possit.

§. 6. Et praeterea, quia in eadem Con-

gregatione Capitula generalia, vel Provincialia, juxta Constitutiones quotannis non celebrantur, ut in quibuscumque Domibus, & Conventibus ejusdem novae Congregationis a Superiore deputandis, Novitii ad habitum per Fratres ejusdem Ordinis gestari solitum, de licentia Commissarii, seu Praepositi generalis ejusdem Congregationis (servata tamen in reliquis forma Sacrorum Canonum, Constitutionumque Apostolicarum, ac Decretorum Nostrorum, ipsiusque Ordinis Regularium Statutorum) dummodo informationes pro Novitiis admittendis receptae, per Vota secreta, per Capitula Conventus in quo hujusmodi Novitii recipiendi erunt, approbentur. Ipsaque informationes, nisi jam alias habeantur, Superior Congregationis, vel Conventus aliquibus Fratribus prudentia, & zelo Religionis praestantibus recipiendas committat, qui Commissarii illas recipiant de qualitatibus eorum qui recipiendi erunt ex praefato Constitutionum Apostolicarum, & si extra locum Conventus hujusmodi informationes recipiende fuerint, idem Superior illas modo praemisso recipiendas aliquibus personis fide dignis committat, recipi possint, & valeant, auctoritate, & tenore praedictis concedimus, ac licentiam, & facultatem opportunam impartimur.

Novitios ap habitum recipiendi, extra Capitula praevia informatione hic descripta.

§. 7. Et pro maiori hujus instituti conservatione, in ipsa Congregatione aliquem etiam Discalceatorum Hispaniae, aut ab alia quacumque Religione Apostata fugitivum, vel expulsivum recipi posse prohibemus. Quod si secus scilicet, vel ignoranter fieri contigerit, receptio, & admissio hujusmodi, nullius sit roboris, vel momenti, & ipse receptus statim ejici debeat.

Apostata, vel expulsus a Congr. Hisp. recipi vetat.

§. 8. Nullum praeterea hujus Congregationis Religiosum curam, aut gubernationem Monialium, etiam hujusmodi habitus, & Regulae existant, praeterquam Monasterii de Jesu Mariae Januensis, suscipere, vel habere permittimus.

Monialium curam praeterquam Monasterii Januensis, prohibet.

§. 9. Ipsius autem Congregationis Italiae regimini, & prosperae gubernationi prospicere cupientes, dilectum filium Petrum de Matre Dei, Priorem praedicti Conventus S. Mariae de Scala de Urbe ejusdem Congregationis Commissarium generalem, hac vice auctoritate, & tenore praedictis, facimus, & deputamus, eidemque Congregationem Italiae praedictam, ejusque Domos, & Conventus quoscumque erectos, & erigendos, regendi, & gubernandi, ac omnia, & singula alia, quae juxta Constitutiones Praepositi, ac Definitorum in eadem Congregatione facere, & exercere possent, faciendi, & exercendi, ac ubi censuerit, Superiores eligi faciendi, per Vota secreta Capituli, Conventus, facultatem, & auctoritatem tribuimus.

Congregationis regimini Petrum de Matre Dei praeficit.

§. 10. At ubi alii duo Conventus jam conditi, ac decenter stabiliti erunt, ad quos condendos specialem licentiam concedimus, omnes Superiores cum eorum Sociis, & discretis canonicis electis per eundem Petrum ad Capitulum convocari, & juxta Con-

Qui erit alius duobus Conventibus convocet Capitulum pro electione Praepositi.

CCXXXIV.

Privilegia pro Agricultoribus agri Romani. Et prohibitio, ne Barones banuimmenta circa Agriculturam promulgent, vel subditos impediunt extra eorum Statum, alienos agros conducere, colere, & seminare.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Inter multiplices Pastoralis muneris nostri curas, & sollicitudines, ea Nobis praecipue cordi est, ut Alma Urbs nostra, ad quam quotidie tamquam ad Principis Apostolorum Sedem, & communem omnium fidelium patriam, ac parentem, Nationes omnes confluant, & quam Nos omnibus commodis, & ornamentis augere studemus, non solum rei frumentariae inopia nequaquam vexetur, sed uberioris potius copia (quandoquidem agri illius ubertas id praestare potest) jugiter fruatur. Verum considerantes Annonae difficultates, quas ab aliquibus annis citra perpassa est, & nunc etiam patitur, & quibus Nos maximo, etiam nostro, & Cameræ Apostolicae dispendio occurrere non recusavimus, non tantum ex annorum sterilitate, & superioribus causis, quantum ex hominum culpa, & negligentia provenisse, eo magis angimur, & afflictamur. Cum sicut accepimus uberrimum, & per necessarium Agriculturæ exercitium in Urbis Territorio, & districtu, locisque finitimis paulatim negligi, seu potius deseri captum sit. Ita ut ubi prius vigente Agriculturæ, non modo ipsi Urbis necessarium frumentum suppeditaret, verum etiam ad externas Nationes ingenti privatorum lucro, & non modico Cameræ nostrae emolumento transmittetur. Nunc vero cultivatione cessante externum frumentum magno pretio, & difficultate ab aliis conquirere, illudque etiam per mare vehendum expectare, & nonnunquam Urbis famem, ventorum arbitrio, non minori dedecore, quam periculo, metiri necesse est.

Causae hujus Constitutionis.

§. 1. Cui quidem malo quantum in Nobis est occurrere, & nobilem, ac fructuosam Agriculturæ artem, in Agro Romano restituere, ac renovare cupientes, & ut omnes Tenentiarum, & Casalium Domini, nec non quicumque Agricultores, & Coloni, spe lucri ad colendum, & ferendum alliciantur, Praedecessorum nostrorum Sixti IV., Julii II. Clementis VII. Pii V., & aliorum Summorum Pontificum vestigiis inherentes, Motu proprio &c. ex certa nostra scientia, & de Apostolica potestate plenitudine, dictorum Praedecessorum nostrorum litteras, in favorem rei frumentariae, & Artis Agriculturæ editas, quarum tenores hic pro expressis, & de verbo ad verbum inseritis, & registratis haberi volumus in his quae praesentibus nostris non advertantur, & quae usu recepta fuerunt, ita ut Do-

Sixti IV. Julii II. Clementis VII. & Pii V. Constitutionum innovatione: Cum limitatione, quod Dominus Casalium non cogatur locare.

Boque interim decedente antiquior Prior succedat.

Facultas erigendi Confraternitates.

Clauseulae praeservativa.

Clauseulae derogat.

Fides transumptum.

Dat. die 23. Novembris 1600. An. IX.

Constitutiones ad electionem Praepositi, & Definitorum Congregationis, & ad reliqua quae ad Congregationis bonum expedire crediderint, procedi debere, Praepositumque rite juxta Constitutiones electum eo ipso confirmatum esse, & auctoritatem Commissarii expirare, totamque in Praepositum, juxta tamen Constitutiones refundi, statuimus, & ordinamus.

§. 11. Sed si ante expletam hujusmodi commissionem praedictus Petrus e vita discesserit ejus vices Priori antiquiori eorumdem Domorum gerendas, committimus, & demandamus.

§. 12. Et ut hujus sacrae Vineae fructus pluribus profint, Societatem, seu Confraternitatem B. Mariae de Monte Carmelo instituendi, eique exercitia juxta Constitutiones praescribendi, personaque in eandem Confraternitatem admittendi, Congregationis Commissario, aut Praeposito facultatem impartimur.

§. 13. Decernentes praesentes litteras nullo unquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis Nostrae, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod quicumque interesse habentes vocari non fuerint, notari, argui, impugnari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari posse. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 14. Non obstant. pia mem. Bonifacii PP. VIII. etiam Praedecessoris Nostri, quae cavetur expresse, nequi Fratrum Mendicantium Professores loca ad inhabitandum recipere, seu recepta mutare audeant, aut praesumant absque dictae Sedis licentia speciali, de prohibitione hujusmodi expressam mentionem faciente, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ordinis praedicti, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 15. Volumus autem, ut harum litterarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae obfirmatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud ubique adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus, si essent exhibita, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris, die decimatertia Novembris 1600. Pont. Nostri Anno nono.

Agricultores in agro Romano, possit certo modo, & tempore de Staro Lectuatico frumentum extrahere.

Domini Casalium, & Tenentiarum cogi non possint ad illa, vel illas, in totum, seu in partem ad quotam, seu alias locare, prout in dictis eorumdem Prædecessorum literis continetur, sed liberum sit ipsis Dominis de illis ad libitum disponere confirmantes, & innovantes.

§.2. Statuimus, & ordinamus, quod omnes tam cives, quam forenses, Agricultores, Mercatores, & Coloni, qui tam in propriis, quam alienis, & conductis Terris, Tennis, Possessionibus, & Casalibus in Territorio, & Districtu Urbis, nec non Latii, Campaniæ, & Maritimæ Provinciis existunt, Agriculturam, & sementem fecerint, singulis annis, quibus precium, & valor frumenti communiter in Urbe per ipsos Agricultores, & Mercatores vendendi a tempore messis, & recollectionis, usque ad Kal. Martii cujuslibet anni summam juliorum sexaginta in singula rubra non excederint, possint, & valeant quartam partem totius frumenti per eos eodem anno recollecti, deducto tamen semine, ad quævis loca præter infidelium, & S. R. E. hospitium, terra, marique libere, extrahere, & asportare, seu extrahi, & asportari facere; & hoc etiam intelligi volumus de frumento, quod Domini, & locatores Tenentiarum a Conductoribus receperint, & exegerint, pro quota responsione; quatenus tamen dictas Tenentias, Terras, & Casalia, ad quotam frumenti ex eis recolligendi, & non alias locaverint, dummodo tamen dicta quota quartam partem non excedat. Locatores vero qui aliter, quam ad quotam terras locaverint, extractionis beneficio pro frumento per eos exigendo frui minime possint. Dictæ autem extractionis licentia, de mense Martii cujuslibet anni, & non prius concedi debeat per literas patentes Cardinalis Camerarii pro tempore existentis, juxta solitum, & solitis Camera nostre Apostolicæ jussibus pro quolibet rubro. Siantem per Nos, vel Successores nostros, Camerarium, aut Annone Præfectos, ex quavis causa dicta licentia impediri contingerit, teneatur ipsa Camera eisdem Agricultoribus, seu Dominis Tenentiarum pro interesse dicti impedimenti summam juliorum sex pro quolibet rubro solvere, libere, & absque ulla profusa exceptione; dummodo tamen totum eorum frumentum ad Urbem conduxerint, seu licentiam obtulerint illud extra Urbem dimittendi, & sub obligatione ad Urbem conducendi, & data nota summa, & loci, ubi dictum frumentum depositum fuerit. Teneantur etiam ipsi Agricultores, & Coloni infra mensem post completam sementem, singulis annis in actis Annone Notarii veram quantitatem, & locum sementis, quam quisque fecerit denunciare, alioquin privilegii, & beneficio præsentium literarum nostrarum minime perfruantur.

§.3. Et ut Agricultura exercitium omnibus liberum sit, & Agricultorum, & Colonorum numerus non modo non diminuat, sed potius augeatur. Statuimus,

Barones, & alii libere permittant suos Vassallos extra eorum Sta-

& ordinamus, quod omnes, & singuli Baronum, Principum, & Domicellorum, quorumcumque S. R. E. Subsectorum subditi, & vassalli, quascumque Terras, Prædia, Possessiones, & Casalia eis benevise, etiam extra Statum, & Territorium eorumdem Dominorum, per se vel alios colere, laborare, & seminare, seu etiam aliis ad colendum, & seminandum infervere, distasque Terras, Possessiones, & Casalia, ad effectum colendi, & seminandi ad quam ut supra, seu alias conducere, & in eis Artem Agriculturæ exercere, libere, & licite valeant. Nullusque ex dictis Baronibus, Domicellis, & aliis quacumque dignitate tam temporali, quam ecclesiastica præfulgent, etiam si S. R. E. Cardinales fuerint, ac etiam Communitates dictos eorum Vassallos, Subditos, & Colonos, quavis causa, directe, vel indirecte per se vel alios, sub amissionis, & privationis feudorum, & Statuum, alisque nostro, & Successorum nostrorum arbitrio insignendis penis audeat, vel presumat cogere, impedire, vel prohibere, ne possint quascumque alias terras, possessiones, & Casalia, etiam extra eorum Statum, & Jurisdictionem, conducere, colere, & seminare, seu aliis etiam conventa mercede etiam cum eorum bovis, & animalibus infervere, etiam sub prætextu quorumcumque suorum, seu Castorum, Civitatum, & Terrarum eisdem subsectorum, privilegiorum, statutorum, ordinationum, usum, & consuetudinum etiam antiquissimarum, seu Juramentorum eorumdem Vassalorum; quæ omnia tamquam contra publicam utilitatem inducta tollimus, & abrogamus, eisdemque Vassallos a quibuslibet juramentis ad effectum præfatum absolvimus, & liberamus. Conventiones autem, & pacta, quæ inter ipsos Dominos, & Vassallos in consignatione, seu assignatione Terrarum intercesserint, dummodo justa sint, & reciproca, & ex causa vere onerosa, quæ ipsi Domini in Camera Apostolica deducere, & exhibere teneantur infra mensem a die publicationis præsentium, observari debeant.

§.4. Volentes etiam, quod omnia edicta proclamata, ordinationes, & bannimenta, quæ ipsi Barones, Principes, & Domicelli ad Annonam, & Agriculturam pertinentia, & illam quomodolibet concernentia hæcenus fecerint teneantur illa Cardinali Camerario nunc, & pro tempore existentis exhibere, & in futurum nulla edicta, ordinationes, & bannimenta ad Annonam, & Agriculturam pertinentia, sub antedictis, ac etiam nullitatis, & invaliditatis penis, facere possint.

§.5. Statuimus etiam, quod Clerici, in Casalibus tamen propriis, & non conductis, possint dictam Artem Agriculturæ per se vel alios exercere, & exerceri facere, nec eis vel eorum hæredibus per Camera Apostolicam, seu illius Ministros objici, aut imputari possit, quod illicitam negotiationem fecerint, aut spoliis ali-

tus, aliorum agros colere, & cum animalibus infervere.

Bannimenta circa Agriculturam non faciant.

Clerici in terris propriis Agriculturam licite exercere possint.

Vituli nascuntur in mense Martii, Aprilis, & Maii pro tertia parte nascuntur.

Boves aratores, & juvenes cum macerentur.

Et de districtu non extrahantur.

Decretum irritans.

Executores hujus Constitutionis deputentur.

Clasius de rogatus.

quo modo ex causa præfata subjaceant. Declarantes dictam Artem Agriculturæ etiam ipsis Clericis in eorum Casalibus licitam, & permissam.

§.6. Et quia propter Artis Agriculturæ præfate intermissionem, & desuetudinem, boves appime cultivationi necessarii defecerunt, ut quanto citius eorum numerus ad necessariam quantitatem, & copiam augeatur, & redocatur; Volumus, & mandamus, quod omnes, qui habent Armenta, seu Massarias Vaccarum, teneantur alere, seu ali facere tertiam partem omnium Vitulorum, qui in mense Martii, Aprilis, & Maii quolibet anno nascuntur tam marium, quam feminarum pro æquali portione.

§.7. Et nullus Macellarius Juvenos, seu Boves aratores, & qui apti sint ad arandum, nec etiam Vaccas nisi rejiciendas (quas vulgo Cacciatores nuncupantur) seu veteres, & quæ pro massaria inutilis sint, macellare possit sub amissionis dictorum animalium, vel eorum pretii, seu alii arbitrio Camerarii, vel Præfecti Annone insignendis penis; & si Macellarii emerint Boves veteres, qui ad arandum amplius apti minime reputentur, aliquis tamen illis ad arandum uti velit, teneantur Macellarii tales Boves eisdem pretio convento vel soluto tradere, & relaxare, & Dohanerii tam Bovum, quam Vaccarum prædictarum Gabellam recipere, & exigere minime valeant sub amissionis dictæ gabelle, alisque arbitrio Camerarii, seu Annone Præfecti insignendis penis.

§.8. Ac insuper prohibemus, ne extra Territorium, & Districtum Urbis, Boves, & Juvenes etiam bubalini absque licentia extrahi possint, sub amissionis dictorum Animalium per quoslibet extrahentes, & pro quolibet vice incurrendis.

§.9. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, &c. sublata, &c. judicari, & definiti debere, irritum, &c. decernimus.

§.10. Mandantes dilectis filiis Camerario, & Annone Præfecto, & eorum cuilibet in solidam, ut præfentes nostras literas publicari, & ab omnibus inviolabiliter observari faciant. Dantes eis in præmissis, & circa ea plenam, & omnimodam, & eam, quam Nos ipsi habemus, facultatem, & potestatem, declarandi, & decidendi si quid in præfenti nostra Constitutione, declaratione, & definitione opus esse videbitur, nec non quacumque edicta, seu bannimenta pro præmissorum observatione, & executione necessaria, & opportuna faciendi, & publicandi.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Urbis, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & Villarum quarumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, reformationibus, & decretis, privilegiis quoque, & indultis Apostolicis Communitatibus, Universitati-

bus, Baronibus, ac aliis præfatis a dicta Sede Apostolica, vel a nobis forsitan concessis, quibus omnibus, etiam si de illis &c. illorum tenores, &c. illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat ad effectum præfatum specialiter, & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§.12. Volumus etiam, quod præsentium sola Signatura etiam sine data, & registratura, sufficiat, & tam in iudicio, quam extra, regula contraria non obstante, plenam fidem faciant, & nihilominus litera tam in forma Brevis sub Annulo Piscatoris, quam sub Plumbo cum clausulis necessariis, & opportunis, in amplissima forma expediri valeant.

Placet Motu Proprio H.

CCXXXV.

Institutio Collegii Scotorum in Urbe pie in Orthodoxa Fide, bonarumque artium studiis instruendorum cum reddituum assignatione.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN supremo militantis Ecclesiæ solio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, summa Redemptoris nostri benignitate, constituti, ad ea, per quæ non solum Urbis nostræ sed exterarum quoque nationum, præsertim hereticorum, & impiorum hominum pravitate ab orthodoxa fidei semitis aberrantium, juvenis in pietate, ac optimis moribus, & disciplinis, ipsiusque fidei cultu educari, & instrui, nec non congruis redditibus ad vitam subsidium, & necessarium suarum sublevamen confoveri valeant, libenter intendimus, ac in his pastoralis officii nostri curam, & sollicitudinem, etiam per unionis Beneficiorum Ecclesiasticorum ministerium, vel alias prout reipsum, & temporum ratio postulat, favorabiliter interponimus.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Monasterium S. Helie de Melitania S. Benedicti, vel alterius Ordinis Militen, Diocesis, quod bon. mem. Innocentii Episcopus Portuen. Cardinalis de Aragona nuncupatus, ex concessione, & dispensatione Apostolica in commendam ad ejus vitam dum viveret, obtinelat, commenda hujusmodi per obitum dicti Innocentii Episcopi, & Cardinalis, qui nuper apud Sedem Apostolicam debitum naturæ persolvit, cessante, adhuc eo quo ante commendam ipsam vacabat modo, vacaverit, & vacet ad præfens, ac in Scotiæ Regno, quod nobilissimum existit, & inter prima, quæ fidem prædictam susceperunt, numeratur, jam pridem heresi labefactato non desint Christiani fideles, qui summis consiliis calamitatibus, fidem ipsam tamen retineant, & plerique ex eodem

Sola Signatura sufficit.

Papæ subscr.

Pontificis studium Juventum ex terrarum nationum præsertim hereticorum, in Urbe pie in fidei cultu instruendi.

Designatio loci in quo Collegii Scotorum erigatur.

dem Regno proscripti, & relegati sub obedientia, & devotione S. R. E. persistentes, ad Urbem praedictam limina SS. Apostolorum visitandi, distamque Sedem amplectendi, & recognoscendi gratia, confluere soleant. In ipsa vero Urbe nullus adhuc peculiaris locus, ad puerorum, & adolescentium nationis Scotiae huiusmodi, qui parentibus orbiati, aut a patria exiles, vel bonis suis spoliati, necessario subsidio, ac etiam spirituali pabulo indigent, receptionem, & educationem, atque in pietate, & Christiana Religione, nec non bonarum literarum studii instructionem constitutus reperiant, adeo autem e conspectu Ecclesiae B. Mariae de Constantinopoli nuncupatae, regionis Trivii de dicta Urbe, iuxta viam publicam a duobus, & domum dilecti filii Michaelis Sebastiani incolae ejusdem Urbis consistentes, & ad Camera Apostolicam spectantes, quas dilectus filius Andreas de Spinosa familiaris continuus commensalis noster ad praesens inhabitat, pro instituendo ibidem Collegio ad usum, & receptionem puerorum, & adolescentium praedictorum intervenire possint; Nos sel. rec. Caesarii, & Honorii, aliorumque Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum, qui praecipuam hujus nationis curam habuerunt, vestigiis inherere, ac inique pietatis opus huiusmodi promovere volentes, & sperantes omnino futurum, ut ipsius Collegii alumni tractu temporis multiplices fructus in dicto Regno ad animarum salutem producere, ac etiam eliminata haeresi, collapsum fidei praedictae cultum, & avitam Religionem in sua patria restituere debeant.

Instituto dicti Collegii.

§. 2. Motu proprio non ad ipsius Nationis, vel alterius pro ea nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex mera de liberatione, ac ex certa scientia nostris, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, in actibus praedictis unum Collegium Nationis Scotiae nuncupandum, in quo juvenes, & adolescentes ejusdem Nationis, ad idonei recipi, bonisque moribus ornari, ac vera pietate, sanaque doctrina, & reliquis Christiano homine dignis virtutibus instrui debeant, Apostolica auctoritate perpetuo erigimus, & instituiimus.

Assignatio dotis.

§. 3. Illique sic erecto, & instituto pro congrua eius dote, ac commoda illius Rectoris, Oeconomorum, Magistrorum, Praceptorum, & Scholarium in eo pro tempore existentium sustentatione, Monasterium praedictum, quod cura animarum, & conventu caret, ac cuius, & illi forsitan annexorum fructus, redditus, & proventus, centum, & quinquaginta ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annuum, ut etiam accipimus, non excedunt quovis modo, quem etiam si ex illo quavis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa reseruet, praesentibus haberi volumus pro expresso, & ex cuiuscumque persona, seu per liberam concessionem cuiusvis de illius regimine, & administratione in Romana Curia vel extra

eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius provisio iuxta Lateranensem statuta Concilii, ad Sedem praedictam legitime devoluta existat, & illa ex quavis causa ad Sedem eandem specialiter, vel generaliter pertineat, ac de illo consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, nec non super eisdem regimine, & administratione inter aliquos lit. cujus statum etiam praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa (dummodo tempore dat. praesentium praedicto Monasterio de Abbate provisum, aut illud alteri commendatum canonice non sit) cum annexis huiusmodi, ac omnibus iuribus, membris, & pertinentiis suis, auctoritate, & tenore praedictis etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus. Ades vero praedictas similiter cum adjacentiis, ac iuribus, & pertinentiis suis univervis, nec non unam vineam prope, & extra portam S. Sebastiani etiam de Urbe iuxta bona dilectorum filiorum A. Philii Lucii Medici, & Petri Boiaelis, ac Antonii Mariae de Fracato, seu forsitan alios veriores confines positam, & olim ad quondam Hugonem Grephenge, nunc vero dictam Camera spectantes, ab ipsa Camera eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo separamus, & dismembramus, illasque sic separatas, & dismembratas, nec non quaecumque alia, res, proprietates, & bona dicto Collegio per quoscumque quomodolibet donanda, elargienda, & relinquenda, eidem Collegio auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo donamus, concedimus, applicamus, & appropriamus. Ita quod liceat ipsius Collegii Rectori, Oeconomis, Magistris, Praceptoribus, & Scholaribus pro tempore existentibus, corporalem, realem, & actualem dicti Monasterii, illiusque regiminis, & administrationis, ac annexorum, iuriumque membrorum, & pertinentiarum, nec non domus, vineae, proprietatum, & aliorum bonorum praedictorum possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, ac ejusdem Collegii nominibus propria auctoritate libere apprehendere, & apprehensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta ex eis provenientia quaecumque percipere, exigere, levare, recuperare, locare, & arrendare, ac in eorum communes ipsiusque Collegii usus, & utilitatem convertere, Diocesani loci, vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Recipitur sub protectione Sedis Apostolicae cum exemptione a jurisdictione, & superiortate quocumque iudicis, & Officialis, solutione quoque quatuordecim gabellae &c.

§. 4. Et insuper Collegium praedictum, illiusque Rectorem, Oeconomos, Magistros, Praeceptores, & scholares, pro tempore in eo existentes, illorumque domesticos, Officiales, & Ministros, nec non ipsius Collegii bona mobilia, & immobilia praesentia, & futura, cuiuscumque qualitaris, & quantitatis existentia, ac tam in dicta Urbe, quam extra eam ubicumque locorum consentia, ab omni jurisdictione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium Vicarii, Senatoris, Confer-

vato-

vatorum, & Reformatorum dicte Urbis, nec non Rectoris studii generalis ejusdem Urbis, ac Ordinariorum locorum, aliorumque iudicum, & Officialium quorumcumque in ipsa Urbe, vel alias ubicumque constitutorum; nec non idem Collegium in propriis suis bonis, & rebus, ac dicti Collegii ratione, scholares, personaeque in eo degentes, ac alios cum ipso contrahentes, ab omnibus, & singulis Portarum, Molendinorum, farinae, trium pro centenariis, ac quatuor juliorum pro quolibet vegete vini solvi solutorum, aliisque datis, pedagiis, vestigialibus, angariis, ac terrae, marisque gabellis, dohanis, bolletinis, & quibuscumque aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, haecenus quomodolibet impositis, & impostum quomodocumque quavis occasione, vel causa etiam de necessitate exprimens imponendis, etiam ad instar exemptionis dilectorum filiorum Clericorum dicte Camera, etiam ratione Ripae, Ripette, Dohanis terrae, & Grasciae, etiam Urbis praedictae, nec non carniui, vini, granorum, pannorum, lini, lane, ferici, librorum, cartarum, & aliarum quorumcumque rerum ad humanum victum, & vestitum necessariorum, ex toto Statu nostro Ecclesiastico, & quibuscumque aliis locis extra dictum Statum consistentibus, ad dictum Collegium tam per terram, quam per mare, & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendarum, ac etiam iam ad Urbem ipsam conductarum, & in ea existentium, ac pro eodem Collegio in magna, seu parva quantitate tam in Barcis, quam in Magazenis, & alias ubilibet emendorum, auctoritate, & tenore praedictis etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub S. Petri, & dicte Sedis, atque nostra protectione suscipimus, nobisque, & eidem Sedi immediate subijcimus.

Concessio omnium privilegiorum, & gratiarum quibus gaudent studio Urbis, & cetera Collegia.

§. 5. Praeterea Collegio, illiusque Rectori, scholasticis, Praeceptoribus, Magistris, Oeconomis, officialibus, ministris, & personis praedictis, ut quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, gratiis, & indultis quibus studium generale dicte Urbis, necnon alia Germanicae, Anglica, & Graecae Nationum Collegia in ipsa Urbe instituta, illorumque Rectores, scholares, Praeceptores, Magistri, Oeconomis, officiales, ministri, & personae quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, acuti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & aequè principaliter in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere valeant, eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo concedimus, & indulgemus. Distinctius quoque inhihemus Vicario, Senatori, Conservatoribus, & Reformato-ribus Urbis, ac Rectori studii huiusmodi, aliisque iudicibus, officialibus, Praesidentibus, & Clericis praedictis, necnon pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, & quibusvis Commissariis ad executionem de-

Ball. Rom. Tom. V. Par. II.

cimarum, aliorumque onerum praedictorum pro tempore deputatis, ne quorumvis literarum eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum preterea, Collegium per praesentes erectum, illiusque Rectorem, scholares, Praeceptores, Magistros, Oeconomos, officiales, & ministros huiusmodi seu eorum aliquem, in praemissis quovis modo molestant, aut molestari permittant.

§. 6. Ut autem ipsius Collegii per praesentes erecti conservationi, bonoque regimini tam in his, quae ad instructionem, & disciplinam, quam quae ad victum, vestitum, aliaque huiusmodi necessaria pertineant, opportune consulatur, dilectum filium nostrum Camillum tituli SS. Joannis, & Pauli Presbyterum Cardinalem Burghesium nuncupatum ejusdem Collegii per praesentes erecti Protectorem, & defensorem, cuius consilio, & ope omnia supradicta, ac alia quaecumque ad eisdem in ipsum Collegium per praesentes erectum admittendos, retinendosque scholares spectantia, ac alias quomodolibet necessaria agantur, statuatur, & ordinentur, constituimus, & deputamus; ac Camillo Cardinali, & pro tempore existenti Protectori praedicto pro ejusdem Collegii per praesentes erecti, illiusque personarum, bonorum, rerum, iurium tam spiritualium quam temporalium salubri directione, & conservatione, Rectores, Praeceptores, Magistros, Oeconomos, Advocatos, Procuratores, ceterosque Ministros, & Officiales in eo deputandi, amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiens, necnon statuta, ordinationes, & decreta quaecumque licita tamen, & honesta, sacrilique Canonibus, & decretis Concilii Tridentini, ac Constitutionibus Apostolicis non contraria faciendi, & edendi, atque illa quoties pro eorum, & temporum qualitate, seu alias expediens videbitur immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, interpretandi, & etiam alia ex integro condendi; quae postquam immutata, correctae, reformatae, & condita fuerint, eo ipso dicte Apostolica auctoritate confirmata, & approbata sint, & esse censentur, ac ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit, sub poenis in contravenientes statutis observari debeant, plenam, liberamque facultatem tribuimus.

§. 7. Decernentes praemissa omnia, & singula, ac praesentes literas nullo unquam tempore etiam pro eo, quod cause propter quas haec omnia facta sunt, coram dicto Vicario, vel quocumque alio examinatae, verificatae, & approbatae, ac quicumque interesse habentes ad ea vocati non fuerint, nec eisdem praemissis consenserint, sive alias quibuscumque causis, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari, seu ad terminos juris reduci posse, neque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogatio-

Deputatio Camilli Cardinalis Burghesii in Protectorem dicti Collegii, cum facultate relationis.

Clausula.

tionibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Sedem eandem, sub quibuscumque verborum formis, & expressionibus, ac cum quibusvis clausulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis comprehendendi, vel confundi, sed semper ab illis excipi, & quoties ille emanabunt, toties in primum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub posteriori data per Rectorem, Oeconomos, Magistros, Praeceptores, Scholares, & alios Ministros Collegii per praesentes erecti huiusmodi pro tempore existentes, quoadcumque eligenda, concessas esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere, nec quemquam ad easdem praesentes in Camera praedicta juxta Constitutionem pia me. Pii Papae IV. etiam Praedecessoris nostri desuper editam, aut alias quoadcumque praesentandum, insinuandum, & registrari faciendum teneri, neque propterea illas irritas esse, sed omnino valere, acsi Constitutiones praedictae, & alia contraria minime emanassent. Sicque per quoscumque Iudices etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eisdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & desuiri debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deposito
et equorum
hujus
Constitutionis

§. 8. Quocirca dilectis filiis causarum Curiae dictae Camerae Generali Auditori, ac Archidiacono Ecclesiae Militen. ac Vicario Venerabilis Fratris nostri Episcopi Militen. in spiritualibus generali, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Protectoris, Rectoris, Oeconomorum, Scholarum, Magistrorum, Praeceptorum, Officialium, & Ministrorum Collegii per praesentes erecti huiusmodi pro tempore existentium, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis auxilio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, firmiter observari. Ipsosque Protectorem, Rectorem, Oeconomos, Scholares, Praeceptores, Magistros, Officiales, & Ministros illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum quempiam desuper quomodolibet indebitum molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliisque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super hoc habendis servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 9. Non obstantibus Pii Praedecessoris huiusmodi, & aliis praemissis, & quatenus opus sit, nostra de unionibus committendis ad partes vocatis quorum interest, & exprimendo vero valore etiam beneficii, cui aliud unitur, necnon Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentibus, & rec. me. Bonifacii Papae VIII. similiter praedecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra diem tam a fine suae Dioecesis ad iudicium evocatur, seu ne Iudices a dicta Sede deputati extra Civitatem, vel Dioec. in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel praesumant, ac in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis ac in Synodalibus, Provincialibus, & Universalibus Conciliis, specialibus vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon Monasterii, & Ordinis, ac Urbis, & Camera praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, necnon Vicario, Senatori, Conservatoribus, Reformatibus, Ordinariis, Iudicibus, Officialibus, Camerario, Praesidentibus, ac Clericis praedictis, ac quibusvis Dohaneris, Commissariis, & aliis personis ad executionem Pedagogiorum, aliorumque onerum huiusmodi pro tempore deputatis, necnon dilectis filiis Populo Romano, ac quorumcumque locorum Communitatibus, Universitatibus, & hominibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus; contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem Sede indultum, quod interdicti, suspendendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non faciem, plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Provisio tamen

Derogatio
quorumcumque
que contra-
torum.

Dat. die 6.
Decem. 1600.
An. IX.

men, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem huiusmodi, Monasterium praedictum in spiritualibus non latur, & in temporalibus detrimenta non substat, sed ejus congrue supportentur onera consueta. Nulli ergo omnino &c.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1600. Non. Decembris, Pont. nostri Anno IX.

CCXXXVI.

Omnium Mendicantium Ordinum Superioribus facultas conceditur Regulares sui Ordinis ad Missiones Japonicas, Chinam, aliasque Indiae Orientalis Insulas mittendi, qui tamen fervare debent, quae in hac Constit. utione praescribuntur.

CLEMENS PAPA VIII.
Universis, & singulis praesentes literas inspe-
cturis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exortum.

Onerosa Pastoralis officii cura, meritis licet imparibus, Nobis divina dispositione commissa postulat, ut non solum ad proximos, sed etiam ad remotissimos Orbis Terrae populos mentis Nostrae aciem dirigentes, quae ad illorum salutem, & Christianae Religionis propagationem pertinent, diligenter prospiciamus.

Gregor. XIII.
Religiosos So-
cietatis Jesu,
& non alios,
ad Provincias
Japonum pro-
ficisci iussit,
praedicandi
aut docendi
causa.

§. 1. Alias siquidem, postquam Christi Nomen, & Evangelium in extremis omnium Terrarum Insulis, Regionibus, & Provinciis Japonum annunciari, earumque Populi pulsa ethnica superstitionis, atque errorum caligine, Christianae veritatis, ac fidei lumine illustrari ceperant, fel. recor. Gregorius XIII. Praedecessor noster considerans, nullos Verbi Dei praedicatores, praeter Religiosos Societatis Jesu, ad Regionem, & Provincias praedictas penetrare, illosque solis dictis Nationibus ejusdem veritatis, ac fidei amplectenda auctores, Praeceptores, ac veluti parentes fuisse; His, & aliis etiam tunc expressis causis adductis, omnibus Patriarchis, & Episcopis, etiam Provinciae Chinae, & Japonis, sub interdicti Ecclesiastici, & suspensionis ab ingressu Ecclesiae, ac Pontificalium exercitio, aliis vero Sacerdotibus, Clericis, & Ministris Ecclesiasticis tam secularibus, quam cujusvis Ordinis Regularibus, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existerent, sub excommunicationis majoris poenis ipso facto incurrendis interdixit, & inhibuit, ne ad easdem Regionem, & Provincias Japonicas Evangelii praedicandi, vel doctrinam Christianam docendi, aut Sacramenta ministrandi, aliave munia Ecclesiastica obeundi causa, sine sua, & Sedis Apostolicae expressa licentia proficisci auderent, prout in ipsis Praedecessoris desuper in forma Brevis sub dat. Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris, die 28. Jan. Anno Domini 1589. Pontificatus sui Anno XIII. confectis literis plenius continetur.

Sed cum Po-
pularum mul-

§. 2. Cum autem, sicut ex charissimi in Christo filii Nostri Philippi Portugalliae, & Bullae Romae, Tom. V. Par. II.

Algarbiorum Regis Catholici relatione nuper intelleximus tam Chinae, & Japonum, quam aliae illis vicinae, & adjacentes Insulae, Regionem, & Provinciam, ac finitima Regna Indiae Orientalis amplissima, & populis refertissima sint, ac pro tanta animarum multitudine ad fidem Catholicam traducenda, & spiritualibus alimentis fovenda, plures operarii, ac Ministri necessarii sint, quam ex sola praedictorum Religiosorum Societate Jesu haberi possint, & ideo circa opera pretium esse videatur, etiam aliorum Ordinum, praesertim Mendicantium professores doctrina insignes, & vita, ac moribus probatos, ad dicta munera obeunda illuc destinari, ut auctis ibidem agri Dominici cultoribus, ipsi etiam Christianae Religionis fructus augeantur.

ritudini impa-
res essent.

§. 3. Nos pro officii nostri debito super praemissis providere volentes, dictarumque Gregorii Praedecessoris literarum tenores praesentibus pro expressis habentes, omnibus, & singulis Mendic. Ordinum Magistris, Ministris, seu Prioribus generalibus, nunc, & pro tempore existentibus, auctoritate Apostolica tenore praesentium indulgemus, concedimus, & impertimur, ut cum necessitas postulerit, quilibet Ordinis sui spectate vita, & eruditionis Religiosos, quos nimirum ad praedicta officia, & ministeria idoneos, & utiles fore in Domino judicaverint, per Lusitaniam dumtaxat, & susceperit inde Navigationem in Indias, & Civitatem Goan, atque ad Superiores Ordinum in illis partibus existentes transmittere, & tam ipsi sic transmittendi, quam alii praedictorum Ordinum Religiosi in eisdem Indiarum partibus existentes, & ad hoc munus obeundum a suis Magistris, Ministris, seu Prioribus generalibus, seu aliis Superioribus electi, & approbati tam ad Japonicas praedictas, quam ad alias proximas, & adjacentes, etiam Chinae, & finitimorum Regnorum, & Terrae Firmae Indiae Orientalis Insulas, Regionem, & Provincias accedere.

Clemens re-
ligio: om-
nium Men-
dicantium illic
proficisci pos-
se indulget,
habita a Su-
perioribus suis
licentia.

§. 4. Moneantes eosdem Ordinum Mendicantium Magistros, Ministros, seu Priores generales, missiones huiusmodi ita per eos fieri debere, ut futurae sint utiles, & fructuose ad Infidelium conversionem, & Christianae fidei propagationem, absque ulla Ministrorum inter se contentione, quae ipsos Infideles a conversionis proposito avertat, & conversis scandali materiam praebet.

Horretur [Su-
periores ut
missiones illas
utiles esse cu-
rent.

§. 5. Ipsi vero Religiosi cum ad Provincias, & loca assignata pervenerint, in illis obedientiae suorum Superiorum, juxta eorum Regulas, & Constitutiones subiecti permanere, ibique Verbum Dei praedicare, & Sacramenta administrare debeant, sub obedientia tamen circa praedicationem, & administrationem Sacramentorum tantum illius Episcopi, in cuius Dioecesi praedicabunt, & Sacramenta administrabunt, libere, & licite valeant, nec desuper a quoquam molestari, perturbari, vel inquietari debeant, & quandiu ibidem permanserint, ac eis propria Provincia a suis Generalibus constituta

Missi vero,
enarrata hic
observent.

Religiosorum delictorum... & graviora... significent.

Prohibicio ex Insulis Philippinis... & aliis... cas.

non fuerit, de Provincia India Orientalis sui cuiusque Ordinis sint, ac esse censentur. §. 6. Quod si forte aliqua controversia inter Religiosos...

§. 7. Ceterum omnibus, & singulis Religiosis cuiuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, sub excommunicatione majoris, a qua non nisi a Nobis, & Rom. Pontifice...

Iuris publici... & bullam.

§. 8. Mandantes propterea universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac ceteris Ecclesiarum, & locorum etiam Regularium Praelatis per Universum Orbem constitutis...

Derogatio contrarium

§. 9. Non obstantibus interdicto, & prohibitione, ac literis dicti Praedecessoris, aliisque praemissis, nec non Apostolicis, ac in Synodalibus, Provincialibus, & universa-

libus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non praedictae Societatis Jesu, aliarumque Religionum, Provinciarum, & Regionum praedictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus...

§. 10. Et quia difficile foret praesentes literas, ubicumque usus venerit, ostendi, & publicari, volumus, ut earum exemplis etiam impressis, manu Notarii publici, vel alicujus distarum Religionum Secretarii subscriptis, & personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, vel cuiusvis ex Generalibus praedictis sigillo munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur...

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 12. Decemb. 1600. Pont. Nostri Anno nono.

CCXXXVII.

Litterae Monitoriales, ne Appellationes a Tribunali Episcopi Cenetensis alio interponantur praeterquam ad Sedem Apostolicam.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabili Fratri Episcopo Ceneten. ac dilectis filiis ejus in spiritualibus Vicario Generali, nec non Communitati, & Homines Universis, & singulis Civitatis Cenetensis, ceterisque praesentes literas visuris, lecturis, & audituris salutem, & Apostolicam benedictionem.

Decret Romanum Pontificem Ecclesiarum omnium iura, ac Apostolicae Sedis

Fides exemplorum.

Dat. die 12 Decem. 1600 An. IX.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Exordium.

Monitorium, de quo in rubrica.

dis auctoritatem, prout ex Pastoralis muneris debito tenetur, semper salvam, atque illaenam prorsus in omnibus tueri, & pro viribus defendere.

§. 1. Propterea cum Civitas Ceneten, etiam in temporalibus Venerabili Fratri Episcopo Ceneten. pleno jure subiecta sit, & ideo appellationes a sententia pro tempore in Tribunali Curiae Episcopalis Ceneten. factis, etiam in causis mere prophanis tam civilibus, quam criminalibus, ipso jure ad Apostolicam Sedem devolvantur, & in causis hujusmodi Ecclesia Ceneten. in quasi possessione existat: Nos ne appellationes hujusmodi ad alios quoscumque, praeterquam ad ipsam Apostolicam Sedem, ut patet, a quoquam temere interponantur, oportune providere volentes, vos universos, & singulos Cives, Incolas, & Habitatores Civitatis Ceneten. praedicti Episcopi Cenetensis non solum spirituali, sed etiam temporalis Jurisdictioni subiectos per praesentes Nostras Monitoriales Literas, sub Dei Omnipotentis, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, ac nostrae indignationis, nec non excommunicationis latae sententiae poenis eo ipso incurrendis, a quibus, non nisi a Nobis, & Sede praedicta, praeterquam in mortis articulo constitutus quisquam absolvi possit, monemus, vobisque universis, & singulis districte praecipiendo mandamus, ne quisquam vestrum a quibuscumque sententia in Tribunali dictae Curiae Episcopalis super quibusvis causis, etiam mere prophanis tam civilibus, quam criminalibus, huc usque latis, aut deinceps imposterum quodcumque ferendis, appellationes ad quoscumque Judices faculares, & principes, etiam Senatam, Rempubicam, seu quoscumque alios, etiam Ducali, Regali, vel Imperiali dignitate praesulgentes, cuiuscumque illi gradus, dignitatis, & conditionis fuerint, interponere audeant, vel praesumant, sed ad nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, Sanctamque Sedem Apostolicam, ad quos solos causarum distarum appellationum cognitio pertinet, illas interponere omnino debeant.

Irritatio quatenus appellationes, sententiarum, decretorum, &c.

§. 2. Inhibentes omnibus, & singulis praedictis sub eisdem censuris, & poenis eo ipso pariter incurrendis, ne hujusmodi appellationes quovis modo recipiant, & admittant, seu hujusmodi causas quovis modo cognoscant: Annulantes de plenitudine Apostolicae potestatis, & irrita declarantes quaecumque Decreta, leges, & ordinationes circa praemissa, in contrarium quomodolibet facta, seu imposterum facienda, nec non appellationes ad praefatos & alios quoscumque interpositas, seu interponendas cum omnibus inde sequentis, & subsequenter, & in specie quandam renunciationem factam a Syndicis Ruralium Civitatis Cenetensis appellationis interpositae ad Sedem Apostolicam, ac illa, & illas nullius roboris, & momenti, ac minime attendendas esse.

Clausula.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate

fungentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus contigerit attentari, decernimus.

§. 4. Fraternitati vero tuae Frater Episcopo, seu discretioni tuae fili Vicario mandamus, ut easdem praesentes nostras Monitoriales in Valvis Ecclesiae Cenetensis affigi, & publicari, ac in Actis Cancellariae Episcopalis ad perpetuam rei memoriam registrari facias: Volumusque, & Apostolica auctoritate decernimus, ut eadem praesentes, seu illarum Exempla ad valvas dictae Ecclesiae affixa, & publicata, ita omnes arctent, & afficiant, ac si unicoque illorum personaliter intimata fuissent, in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Praesentium publicatio faciendi.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Decem. 1600. Pont. Nostri Anno nono.

Dat. die 23. Decem. 1600. An. IX.

CCXXXVIII.

Reformatio Regulae Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis in Hospitalibus, & extra ea degentibus.

Istam Congregationem approbavit Sixtus V. in sua Const. XXXVI. Ex omnibus Tom. IV. Par. IV. fol. 191. Eique Regulam primo tradidit Gregorius XIV. in Constitut. XL. Illius Tom. V. Par. I. fol. 306.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Superna dispositione, cuius inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, ad Apostolicae dignitatis apicem sublimate, ex debito pastoralis officii nobis commissi, votis illis, quae ad pauperum Christi infirmorum necessitates sublevandas, ac felicem progressum ad hoc institutarum Congregationum faciunt, libenter annuimus, & quae propterea per Christifideles pie facta, & ordinata fuerunt, ut firma, perpetua, & illibata persistant, Apostolico munimine roboramus, aliaque de super disponimus, prout in Domino confpicimus salubriter expedire.

Procurium.

§. 1. Dudum siquidem sel. rec. Sixtus Papa V. certis causis adductus, ex certa sua scientia Congregationem sub vocabulo, seu nomine Ministrantium Infirmis in Urbe constitutam, per quamdam in forma Brevis confectas literas confirmavit.

Sixtus V. Ista Congregationem approbavit.

§. 2. Et deinde pia memoriae Gregorius Papa XIV. Praedecessores nostri, cum accepisset dilectos filios Camillum de Lellis modernum dictae Congregationis Praesulum Generalem, & alios ejus socios, ad perficiendam, & conservandam unionem dictae Congregationis quamdam vivendi formulam, iuxta ea, quae ad propositum sibi finem

Gregor. XIV. ejus Regulam confirmavit.

finem conducere usu didicerant edidisse, dictam vivendi formulam Motu proprio per alias literas approbavit, prout in singulis literis predictis.

§.3. In quibus videlicet dicti Gregorii Praedecessoris inter alia statutum fuit, quod paupertas dictae Congregationis ita interpretaretur, ut Religiosorum esset paupertas mendicantium eorum, qui nec singuli nec universi fructus ullos, ac redditus capeant, quae vero necessaria essent, ea ex humili exercitio ostium emendicando, vel ex elemosynis fidelium eis sponte oblatis compararent.

§.4. Praeterea totius Congregationis Superioris Praefecti Generalis officium perpetuum esset, quoad viveret, ac Socios haberet quatuor, qui Consultores dicerentur, quique pariter officium perpetuum gererent, dum Generalis Praefectus esset superstes.

§.5. Necnon, quod longe major esse deberet laicorum, quam Sacerdotum numerus, ac si tantum Sacris Ordinibus destinandi essent, quos Praefectus Generalis, & Consultores, vel de eorum licentia alii Superiores, non aptos modo ad ipsos Sacros Ordines, sed etiam ad ministerium dictae Congregationis, ex Constitutionum praescripto, congruentes, ac necessarios iudicarent, plenius continetur.

§.6. Cum autem sicut accepimus, multae difficultates hactenus circa formulam, & vivendi modum, & praesertim circa ministerium, & servitium infirmorum, necnon regimen, gubernium, manutentionem, & conservationem dictae Congregationis orta essent, & res multo aliter, ut putabatur evenisset, & propterea statutis dicti Gregorii Praedecessoris, quae praesentibus expressa sunt, derogandum, seu illa, & forsitan alia immutanda, seu abroganda in toto vel parte essent, dilectus filius Magister Antonius Seneca Notarius noster, ac Praelatus Congregationis Reformationis Apostolicae, cui hoc universum negotium examinandum commisit, cum dicto Camillo, ac dilectis filiis Blasio de Oppertis, & Sanctio Cicatello, ac Octaviano Variano, & Chromatio de Martino Consultoribus generalibus dictae Congregationis stabilierunt, & nobis retulerunt, seu proposuerunt unam formam sequentium statutorum, quorum tenor talis est.

§.7. Cum omnis instituti nostri ratio posita sit in operibus misericordiae tam corporalibus, quam spiritualibus exhibendis, in his praecipue, quae spectant ad aegrotos in Nosocomiis, carceribus, & privatis civium domibus laborantes, in Domino expedire iudicavimus, ut patres, fratresque nostri in Nosocomiis (ubi licebit, & commode fieri poterit iuxta constitutiones edendas) aegrotis tam in spiritualibus, quam in corporalibus deserviant, atque in eisdem Nosocomiis dies, noctesque degant, & habitent; tunc vero Superiores nostrae Religionis dabunt operam, ut a Nosocomiorum Gubernatoribus, seu Administratori-

bus dimittantur alii Sacerdotes, & mercenarii ministri, quo facto in eorum locum nostri patres, & fratres substituuntur, ut in Nosocomiis diversentur, & succedant ad praedicta misericordiae tam spiritualia, quam corporalia munera obeunda. Quod si aliquando illud tempus incidere, (quod Deus avertat) ut ad tollenda delictorum, vel dissensionum semina, quae ex humana imbecillitate suboriri possunt, Sanctitas D. N. perpetuam illam habitationem, & aegrotorum curam, ut supra dictum est, in aliquibus, aut in omnibus Nosocomiis removendam censeret, tunc patres, fratresque nostri omnino obstricti sint, ac teneantur sui instituti vim incolumem custodire, quae sita est in eo, ut aegrotis spiritualiter, & corporaliter deserviant, cum solitis visitationibus, ac excubiis nocturnis, diurnisque iuxta Constitutiones edendas.

§.8. Ut autem hoc aegrotorum spirituale, & corporale servitium, & ministerium constans, & perpetuum sit, ac quemadmodum religiosos decet, illud exequamur: Volumus, ut antequam in aliquod Nosocomium nostri ad aegrotos inserviendum recipiantur, inter alias conditiones, ac passionem, quae cum eius loci Gubernatoribus, ac Dominis conveniende erunt, illa sit praecipua, ne patres, fratresque nostri, qui suam operam circa illius loci aegrotos impendent, aliorum quorumcumque etiam Superiorum, ac Dominorum eorumdem Nosocomiorum, quam Religionis nostrae obedientiae subiecti sint. Igitur ad nullum laicorum auctoritas deferenda est praecipuum dicti nostri, aut quoquomodo sese ingerendi in ea, quae pertinere ad personas, ministeriumque nostrorum videbuntur. Quia vero praedictum ministerium, & perpetua nostrorum in Nosocomiis habitatio, non ex nostrae Religionis voluntate, sed ex Dominorum Praesidium, & Gubernatorum externorum auctoritate dependet; Idcirco statuimus, ut si ob eam, quam diximus, causam dicti ministerii nostri munus exequi nequiverimus, nihilominus tamen nostra Religio obstricta inserviendi Nosocomiorum aegrotis utroque misericordiae ministerio ex instituti nostri obligatione permaneat, ut supra demonstratum est.

§.9. Omnes, & singuli patres, fratresque, qui posthac ad habitum, & disciplinam nostrae Religionis admittentur, postquam emiserint illa tria solemnia ceterorum Religiosorum, vota Paupertatis videlicet, Castitatis, & Obedientiae, debebunt quartum praeterea solemne votum emittere, quo nimirum voto Deo promittant, se infirmis, & praecipue in Nosocomiis degentibus in spiritualibus, & corporalibus necessitatibus servituros, in quo tamquam in fundamento omnis instituti nostri ratio constituta est; hoc vero quartum votum aequale volumus omnibus nostris tam Sacerdotibus, quam fratribus esse commune, sic ut omnes, qui in hoc instituto Deo vitam suam dedicare voluerint, hujus quarti voti religione teneantur; ejus autem formula

Est hoc servitium in Nosocomiis fiat, Fratres non sint subiecti Superioribus illorum, sed suae Religionis

Emittentes professionem quatuor solennia vota emittent.

Formula dictae Professionis.

erit haec, quae sequitur, eamque in Professione faciendi singuli pronuntiabunt.

§.10. Ego N. professionem facio, & promitto Omnipotenti Deo, coram ejus Virgine Matre, & universa caelesti Curia, ac omnibus circumstantibus, & tibi admodum Reverendo Patri Generali Religionis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmitas, locum Dei tenenti, & successoribus tuis (vel tibi Reverendo Patri Provinciali, vel Praefecto talis loci, &c. nomine, & vice Praefecti Generalis, & successorum ejus locum Dei tenenti) perpetuam Paupertatem, Castitatem, & Obedientiam, & perpetuo inservire, (quod est praecipuum nostri instituti ministerium) pauperibus infirmis, quos etiam pestis incenderit, secundum formam vivendi contentam in Literis Apostolicis nostrae Religionis Ministrantium Infirmitas, & in ejus Constitutionibus tam editis jam, quam in posterum edendis. Lecta professione a novo Professo, admittens ad professionem dicat. Et ego N. auctoritate, qua fungor accepto professionem tuam, & unio te corpori mystico nostrae Religionis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Vel ego N. nomine, & vice Reverendi Patris nostri Praefecti Generalis auctoritate, qua fungor, accepto professionem tuam, & unio te corpori mystico nostrae Religionis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

§.11. Illud praeterea statuimus, ut omnes, & singuli patres, ac fratres, sive qui nunc in Religione sunt, sive qui in posterum futuri sunt, post quatuor haec solemnia vota, statim, & immediate alia, quae sequuntur, simplicia vota emittant, quae semel suscepta semper observent, nec per quemcumque Jubilaeum etiam Anni Sancti a Sanctissimo Domino Nostro concessum aut concedendum, nec ob causam quamcumque a sequentibus votis simplicibus absolvi possint, quae de more quotannis renovare debebunt eo die, qui Sanctae Crucis Inventioni fieri solet.

§.12. Primum igitur simplex votum est, quo spondent se nunquam acturos, nulloque tempore, quantum erit in ipsis assensuros, ut mutetur, vel alteretur praescriptus aegrotis inserviendi modus in Nosocomiis tam in spiritualibus, quam in corporalibus, ut superius dictum est, nisi iustis de causis fieret, ut validius, & vehementius adstringendus (auctoritate tamen Apostolica) videretur.

§.13. Secundum, se nunquam duros operam, nulloque modo consensuros, ut reddituum administrationem, aut Nosocomiorum dominium habeant, atque possideant, quo majore cum animi puritate se totos in aegrotantium ministerium spirituale, & corporale convertant.

§.14. Tertium, se nunquam curaturos ne indirecte quidem, ut in aliquam praelationem, vel dignitatem in Religione, & neque acturos, nec quantum in se fuerit consensuros, ut extra Religionem in praelationem aliquam, vel dignitatem eligantur,

vel promoveantur, nisi sub poena peccati a Summo Pontifice coacti.

§.15. Quartum, singuli promittent se Religionis, vel Consultae generali manifestaturos, siquem ex nostris scirent aliquid praedictorum duorum, praelationem videlicet, seu dignitatem intra vel extra Religionem curare, seu praetendere.

§.16. Quoniam vero nostrorum Religiosorum est, ceteris curis praetermissis, propter divinum dumtaxat amorem, nudo, ac puro ministerio misericordiae spiritualis pariter, & corporalis erga aegrotos in Nosocomiis deservi, idcirco nequando nostrum hoc institutum convelli, aut labefactari possit, quo Dominorum etiam Gubernatorum Nosocomiorum omnis suspitio tollatur, decernimus ad validiorem firmitatem hujus Ordinis obtinendam sub poena excommunicationis latae sententiae, cujus absolutio Sedi tantum Apostolicae reservetur, ne quisquam ex nostris patribus, & fratribus, sive Generalis sit, sive Consultores, sive Provincialis, vel quacumque dignitate fungens sive per se, sive per alios directe, vel indirecte recipere Nosocomiorum dominium, aut jus nullum, vel quantumlibet eorum administrationem vestigialium, seu reddituum audeat, vel praesumat; imo quantum erit in ipsis nunquam assentient, ut hujusmodi cura, vel administratione a Religione admittantur, cum nudum, ac purum animarum, & corporum aegrotantium ministerium sit tantummodo a nostris amplectendum.

§.17. Quamquam Sacerdotes ex officio, (quod illorum est proprium) ad Sacramenta Ecclesiae administranda incumbere debeant, ut pote ad aegrotorum confessiones audiendas, ad Sacratissimam Eucharistiam conferendam, ad Extreme Unctionis Oleum aegrotantibus exhibendum, ad Sacrum Missarum Sacrificium faciendum, ad mortuos sepulturae mandandos, & ad agonizantium animas diu nocturne Deo commendandas, tamen ut voto satisficiant, quod corporale, & spirituale ministerium amplectitur, manus etiam ad aliquas corporales misericordiae functiones afferant, cujusmodi sunt illae, aegrotantibus cibum subministrare, pituitosas linguas eorumdem detergere, ora colluere, confovere frigida membra, ceteraque hujus generis charitatis officia. Conceditur etiam iisdem Sacerdotibus, (quibus tamen per Superiores licebit) ut reliqua quoque fratrum ministeria corporalia, quae eorum propria sunt officia, circa aegrotantium necessitates exercere possint.

§.18. Item quoniam ad proprium fratrum officium pertinet, infirmis in ministerio corporali servire, videlicet aegrotantibus adesse, vigilias, & excubias consuetas peragere nocturnas, atque diurnas, lectulos sternere, mensas escarias apponere, & amovere, cibos, & ferula deferre, illos cibatu reficere, cibum, si sit opus, in os inferre, linguas repurgare pituitosas, infirmos attollere subditis, si necesse fuerit, ulnis algen.

Quarta voti simplex manifestandi procurantur eas.

Excommunicatio Papae servata contra procurantes dominium, vel administrationem reddituum Hospitalium.

Votum minus circa infirmos.

Frater ministeria circa infirmos.

In qua particulariter de ceteris, quae essent praeter ea Constituta.

Quod, esse officium Praefecti, & Consultorum.

Et esset major numerus laicorum quam Sacerdotum.

Difficultates autem multae orta sunt circa regimen, & regulam dictae Congregationis. Ideo de mandato Clementis infra scripta reformatione constituta sunt.

Confiteri debent infirmis tam circa spiritualia, quam corporalia opera misericordiae aequae.

algentes calore confovere, medicatas potiones, syrpos, & pharmaca suis temporibus asserre, corporis caetera curare, Medicos, aut Chirugos comitari, & caetera id genus officia praestare: ut tamen ipsorum fratrum voto satisfiat, quo ministerium etiam spiritualis misericordiae continetur (ad quem finem potissimum omnia nostrorum consilia referenda sunt, quandoquidem animarum curatio verus est indituti nostri scopus) ideo fratres ad peccatorum exactam confessionem, & communionem Infirmos preparabunt, eosque ad patientiam, & ad bene moriendum disponent. Praeterea quaedam alia Sacerdotum propria ministeria, a Superioribus tamen obtemperantibus, praestare poterunt, uti pauperes infirmos Christianam doctrinam docere, eosdem in articulo potissimum mortis ad fidei protestationes faciendas hortari, & agonizantium animas Deo commendare, aliaque similia pietatis officia eidem impendere.

Munia & fructus in Nosocomiis obeunda.

§.19. Atque ut facilius impleatur ministerium nostrum, quibus in Nosocomiis, vel propter rei familiaris angustias, vel propter aliam quamlibet difficultatem, necessarius patrum, & fratrum numerus ad praedicta caritatis officia obeunda, ali, & sustentari non potest, cum major numerus nostrorum esse debeat, ministerium mercenariorum numero, qui in ipsis Nosocomiis haberi solitus est, secularium enim corpora robustiora sunt, atque validiora quam Religiosorum, statum ut Pater Generalis, & Consultores, vel Provinciales, seu alii Religionis Superiores, diligentiam adhibendam curent, ut necessaria vitae praesidia, victus, vestitusque nostris patribus, & fratribus supra numerum praedictum mercenariorum in eisdem locis degentibus, subministrarent. Decernentes praeterea, ut ministri saeculares, & mercenarii advocentur, Nosocomiorum mercede conducti, ut molis onera tollant, graviorisque ponderis vasa, vel aenea, vel lignea, crateres, curculos, lebetes, & labra, grabatos, calcitras paleatas, anaclynteria, accubitorias spondas transportent, prunas in clibanum, & in focum ligna componant, atque succendant, aquam potioriam excoquant, fasciculos, sive facinas indumentorum aegrotantium portent, sordidas vestes ablaunt, & ad foeminarum levatera deferant, demortuos esserant, & sepeliant, capsulas, & unguentorum, ac oleorum repositoria, Chirugos, atque unctores sequendo circumferant, Nosocomiorum pavimenta verrant, atque lavent, aenea, vel lignea vasa tergant, polubra, matulas, catillos, & alia hujusmodi purgamentorum vasa egerant, nec quisquam ex nostris ad praedictum ministerium genus exequendum teneatur, nec compellatur, cum robustiorum opera sint, quae quidem a praedictis mercenariis melius exiuntur.

Quando in eorum locum mercenarii

§.10. Statuimus etiam, ne quisquam ex nostris in Nosocomiis munere, Unctionis,

Clysterarii, Coqui, Cannarii, Dispensatoris, Custodis vestium, Pharmacopola fungatur, neque stultorum, seu dementium curam gerat, neque caeteris omnino hujus generis muneribus praeficiatur. Quod si morbi difficultas aliqua major, vel alicujus gravioris impedimenti necessitas patrefque, fratresque nostros urgebit, itant explere officii sui partes, & ministerium hoc spiritualis, & corporalis misericordiae exequi non possent, tunc ut in supplementum ad tempus, Nosocomiorum impensis, mercenarii conducantur, quoad ea necessitas urgebit, qua cedente, succedat iterum nostri, mercenarii vero dimittantur.

fini conduendi.

§.21. Constituitur etiam ut omnes, & singuli tantummodo fratres, qui aegrotantium cura in Hospitalibus destinati fuerint, debeant in eisdem Hospitalibus in singulos menses per tres hebdomadas commorari, habitare, degere, pernoctare, & alimoniam, ac cibum sumere: quartam vero uniuscujusque mensis hebdomadam, in Professorum nostrorum Domibus, aut in locis animi relaxationibus assignatis, Praefecti arbitrio, consumant. Permittitur tamen quod si aliquis ex praedictis fratribus pro sua devotione, & pia voluntate voluerit totum ipsum mensem apud eandem Nosocomiorum aegrotos explere, id efficere possit, ex dicti Praefecti licentia. Quod si acciderit, ut in aliqua nostrorum Domo major numerus degat, quam Nosocomiorum ministeria postulant, in hoc casu liberum erit Praefecto illius domus, fratrum vices permutare, quemadmodum, & quo tempore convenire judicaverit, in quibus Urbibus, Oppidis, & locis (ut sunt initia rerum recenter inchoatarum) nostri nondum Domum formatam, sed habitationem tantummodo intra Nosocomia habebunt.

Quoto quisque tempore in Nosocomiis morari debeat;

§.22. Volumus ut in his locis per id tempus diverfentur, & degant sub Praefectorum, & aliorum officialium obedientia, quos ad hujusmodi officia exequenda nostra Religio in Domibus formatis creare consuecit.

Sub obedientia tamen Superiorum Congregationis.

§.23. At in quibus Urbibus, Oppidis, locisque non solum formatam Domum, sed etiam certam habitationem nostri in Nosocomiis habebunt, praedictarum Domorum Praefecti eligent Superiores, nimirum Sacerdotem unum, penes quem regimen, & curam caeterorum Sacerdotum, ac fratrum in eisdem Nosocomiis commorantium erit: fratrem item unum Infirmarium, cujus officium erit caeteris fratribus praesse in iis dumtaxat rebus, quae ad functiones pertinent corporales circa aegrotos. Intellegat tamen dictus frater infirmarius, sibi nullum jus esse datum cuilibet ex fratribus injungendi penas, quas si necesse fuerit, praedictus pater exiger, qui patrum, & fratrum omnium curam geret.

Qui deputandi sunt in Hospitalibus, & a quibus.

§.24. Ne quando vero caritatis fervor intepescat, aut impediatur in nostris fratribus in ministerio pauperum aegrotantium destinatis, nec solitudinibus domesticis, nimil.

Oblati recipi possunt, ab aliis votarii professione.

nimisque occupationibus (ut usu multorum annorum evenire comperimus) eorum spiritus obruatur, statumus, ut ad haec domesticorum negociorum, & famularium ministeriorum munera peragenda, devoti, ac pii homines sub oblatorum nomine, cooptentur, qui sine ulla votorum nostrorum promissione, nec professione, voluntarii se totos praedictis in Domibus nostris ministeriis impendant.

Fœminis egressantibus Sacramenta quomodo administranda.

§.25. Volumus etiam, Deo adjuvante, ut in illis dumtaxat Nosocomiis, ubi nostris, ut supra dictum est, certis habitandi locus erit, foeminae aegrotantibus Sacramenta diu, nostrisque nostris ministrant, sed agonizantium praedictarum animas, interdiu tantum, non noctu commendentur, juxta constitutiones edendas.

Facultas Superiorum dispensandi ad inhabilibus ad onera supra dicta.

§.26. Verum quia patres, & fratres, qui hoc tempore in Religione vivunt, ob superiorum temporum labores, infirmi, & quasi inhabiles reperiantur ad haec onera modo praescripto sustinenda, ad quae prius ex instituti obligatione minime tenebantur, propterea decernitur, ut Praefecti, Superioresque majores nostrae Religionis dispensare debeant, ac teneantur, cum omnibus praedictis patribus, & fratribus praesentibus, qui ad praedictos labores denuo adjunctos circa ministerium spirituale, & corporale Hospitalium exequendos non se ipsos aptos sentiant nec habiles judicabunt. Decernentes tamen omnes patres, & fratres praesentes, teneri ministerium corporale, & spirituale aegrotantium in Hospitalibus dies, noctesque exequi, quemadmodum obstricti teneantur illi patres, & fratres, qui mittentur in nostris Domibus ad aegrotos inserviendum in Nosocomiis, in quibus tamen non habitant, ut supra constitutum est.

Capitulum Generale sexto quoque anno celebrandum erit, & adierint Officiales hic enunciant.

§.27. Capitulum generale ordinario sexto quoque anno celebratur, cui Capitulum interesse debent Pater Generalis, Consultores generales, Arbitri Consultae generalis, Procurator generalis, Secretarius dictae Consultae, & Provinciales, praeterea ex suis quibusque Provinciis singuli cum duobus locis vocalibus, quorum alter Sacerdos, alter frater erit a suis Provincialibus Capitulis electi, & attributi. Statuimus etiam, ut fratres professi, qui hoc tempore in nostra Religione vivunt, & sacris ordinibus initiati, seu initiandi sunt, eligi possint, & in hoc generale Capitulum convenire eo jure, quo patres: verum in posterum qui futuri sunt, hujus juris erunt expertes, & in illis eligendis modus praescriptus observandus est, id est unus Sacerdos, & unus frater.

Generalis per sex annos praefectura geret.

§.28. Praefectus Generalis post mortem hujus, qui perpetuus est, sex annos praefecturam geret, quae quidem praefectura semel una tantum vice, cum auctoritate Summi Pontificis prorogari in alterum sexennium possit, qui exacto generalatus sexennii tempore, nisi ad aliud officii munus eligatur, ad suum privati, subditique locum redibit, nulla prerogativa, nullo Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

que titulo honoris, aut nominis insignitus. §.29. Ex quatuor Consultoribus Patris Generalis duo Sacerdotes erunt, & duo fratres, qui quidem Consultores id officium quemadmodum Generalis Praefectus per sexennium obtinebunt. Similiter etiam, ut supra definitum est, quoad superiores erit praesentis temporis Praefectus Generalis, cujus item Generalatus perpetuus est, tam dictam Capitulum, quam electio dictorum Consultorum sexto quoque anno facienda est.

Consultores Generales sexto quoque anno eligantur.

§.30. Item decretum est, ut supra dicti Pater Generalis, Consultores, & Arbitri Consultae semper in generali Capitulo eligantur.

Electioque semper fiat in Capitulo Generali.

§.31. Quod si Generalis intra prius triennium suae praefecturae mortem obibat, qui primus Consultor generalis erit eo tempore, succedat in ejus locum in tres illos priores annos, unius tantum suffragii jure, & Vicarii generalis nomine contentus in Consultoris autem succedentis locum substituitur Arbitri, qui in ordine suae praefecturae sententiae concessus ultimum locum inter Consultores Sacerdotes tenebit, circumactis autem prioribus tribus annis Capitulum generale cogendum est, quo in Capitulo novi Generalis electio facienda est. At vero si intra posterius triennium Generalis Praefectus e vita decesserit, decernimus ut idem primus generalis Consultor Vicarii generalis nomen, & personam gerat in sex tantum menses: quo tempore teneatur indicere, & cogere generale Capitulum, in quo Generalis Praefectus creatus est. Simul illud adverti debet, ut quovis tempore novi Generalis fiet electio, creari pariter debeant Generales Consultores, & Consultae generalis arbitri, ex quibus si aliquis intra supra dictum sexennium decesserit, observetur quod in Capitulis generalibus statutum, vel statuendum erit.

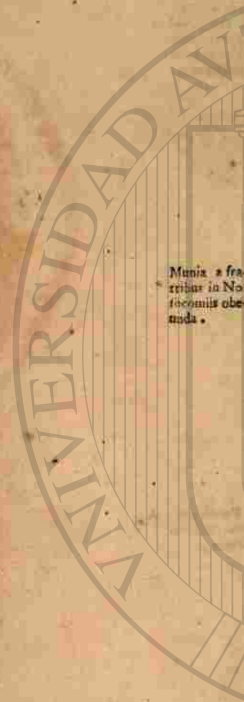
Deinde Generali, primus Consultor Vicarius Generalis &c.

§.32. Praeterea in Capitulis generalibus quatuor Definitores, ex antiquioribus, & expertioribus Patribus, & fratribus Capituli eligantur, ex patribus Sacerdotes duo, totidemque ex fratribus, qui simul omnes una cum Patre Generali veluti Praesidente, debent examinare, perpendere, approbare vel improbare res, quae suggerentur, ut ad Capitulum referri debeant, & nemini liceat, nec quisquam possit quicquam ad Capitulum referre, quod non ante cognitum, examinatum, & approbatum a supra dictis Patre Generali, & Definitoribus fuerit. Quocirca post obitum hujus Patris Generalis praeter quatuor supra dictos Definitores, eligendus erit etiam Praesidens Capituli, qui una cum Definitoribus cognoscet, expendet, approbat, vel improbat res ad Capitulum aut referendas, aut secus, ad quas approbandas vel referendas ea ratio suffragiorum habenda est, ut id fiat, quod major numerus suffragiorum faciendum, esse censuerit.

Definitores Capituli Generalis, eorumque munus.

§.33. Sancitur etiam, ut Praefectus Generalis, Arbitri Consultae, Procurator generalis, Secretarius dictae Consultae, Provinciales

Superiores Religionis suae eligendi ex numero vocalium Sacerdotum.

UNIV

UNIVERSITATIS

NOMA D

RAL DE

vinciales, Visitatores, Praefecti Domorum professorum, & Novitiatuum, & generalium Valetudinariorum, & Praesidens Capituli generalis omnino cooptentur, & eligantur ex corpore, & numero vocalium Sacerdotum. At vero caeteri subordinati Officiales, cujuscumque sunt Ministri, subministri, rerum domesticarum Providitores, ac elemosynarum Procuratores, Sacristae, vel aedui, constitui poterunt ex numero fratrum etiam non vocalium, dummodo propter has occupationes nihil earum rerum omitatur, quae circa curam aegrotorum ex dictorum fratrum sedulitate requiruntur.

§. 34. Omnes Provinciales, item Praefecti Professorum Domorum, & Novitiatuum, & Valetudinariorum generalium, singuli binos Consultores, Sacerdotem unum, alterum fratrem habebunt, quorum Consultorum vota dumtaxat consultiva erant, non decisiva.

§. 35. Animadvertendum tamen est, quoties mentio fit fratrum eligendorum, illos tantum fratres a nobis intelligi, qui ad Sacerdotium destinati non sunt.

§. 36. Statuimus etiam, ut inter fratres, ad quorum numerum referuntur omnes quicumque Sacerdotes non sunt, nullus praecedendi, & subsequendi ordo servetur, praeterquam in Capitulis tam Generalibus quam Provincialibus, & localibus, in quibus habenda est ratio dignitatum, & personarum.

§. 37. Idem decernimus de Patribus, hoc est Sacerdotibus, hos enim tantummodo Patres appellari, & nominari, & sic in nostra Religione intelligi perpetuo volumus, inter quos patres nullum observabitur dignitatis, aut loci discrimen, nec praecedentia, nisi in supradictis Capitulis, in quibus si loquimur de patribus, & fratribus praesentis temporis, primum sententiae locum, & primi loci dignitatem obtinebunt, qui Religionem prius sunt ingressi, si vero de futuris, praecedere debebunt, qui primum professionem ediderint.

§. 38. In domibus professis, in quibus Novitii erant admittendi, quatuor examinatores Novitorum eligantur a Patribus, & fratribus vocalibus simul, sine suffragiorum distinctione, quorum Examinatorum duos Sacerdotes, & duos Fratres esse oportebit, quod si evenerit dum de aliquo Novitio approbando suffragia ferantur, ut aequalis esset suffragiorum numerus, in eo casu Praefectus quinti suffragii jus habeat, ad eamque partem accedet, quae melius sentire, & judicare videbitur, & quod ita constituetur, firmum erit.

§. 39. Nullus posthac Novitius ad Religionem minor octodecim annis natus, nec quinque, & quadraginta grandior admittatur, nisi tamen habito ad majorem aliquam, evidentemque Religionis utilitatem respectu, secus Patri Generali, ejusque Consultoribus videretur.

§. 40. At si cum aliquibus octodecim annis natus minoribus esset dispensandum, id nullo modo concedi debet, nisi quibus

saltem sextuldecimus annus expletus erit: si porro Novitii ad habitum Religionis admitti, ut ad studia, si linguam latinam intelligent, desinentur, postquam biennium in Novitiatu peregerint ad Religionis studia promoveantur, quae erunt humanae litterae, Logica, & casus conscientiae: quae quidem studia omni cum perfectione sunt a praedictis addiscenda, cum illud praecipue requiratur in nostris, ut promptissimi, resoluti, perfectissimique Castitae sint, praesertim quibus ex officio convenit, & Domi docere discipulos nostros, & foris sine ulla dubitationis hesitatione conscientiae nexus exolvere, & Sanctissima Ecclesiae Sacramenta fidelibus ministrare, cum hoc potissimum nostri instituti ratio requirat. Simul illud volumus ab iis, qui vigesimum primum annum excedentes ad Religionem admitti petunt, ut in iis ea sit literarum facultas, ut continuo possint ad Conscientiae casus discendos applicari. Qui vero latinam linguam non intelligent, in fratrum numerum literas non discendum cooptentur.

§. 41. Nulli Novitorum, tam eorum qui literis operam daturi sunt, quam eorum qui Domino in simplicitate absque literis servient, gestare liceat pileum quadratum presbyteralem, quoad in Novitiatu legitimum tempus exegerit, fratribus sacris ordinibus initiatis exceptis.

§. 42. Interdicimus praeterea omnibus Novitiis, qui studiis sunt applicandi, ut supra diximus, omnem studiorum tractationem, nisi Novitiatum ante peregerint, qui quidem exercitandi sunt non solum in functionibus spiritualibus, sed etiam indistincte in Nosocomiorum exercitationibus, juxta consilium, & auctoritatem super his, qui in Novitiis instituendis respicere, & consulere debebit institutionis formulam illam, quae ad Novitios in Domino, & spiritualiter, & corporaliter dirigendos tradetur.

§. 43. Praefecti domorum professorum, cum suis Consultoribus, item Examinatores, & Magistri Novitorum, si tamen erunt, cum Patre, & Fratre Infirmario Superioribus nostrorum, qui in Nosocomiis cohabitant, sin minus praedicti absque dictis Patre, & Fratre Infirmario, sexto quoque mense congregentur, & in singulorum Novitorum, quos instituendos acceperint, vitam, & mores inquirent, deinde de singulis secreta vota decisiva ferantur, ut illi dumtaxat in Novitiatu retineantur, aut inde dimittantur, quos retinendos, aut dimittendos votorum major pars in Domino judicaverit. Verumtamen Praefectis domorum professorum, aliisque majoris potestatis Superioribus liberum esse volumus, ut e Novitiatu dimittere possint per se ipsos, quos dimittendos censuerint, nullis in iis suffragiis caeterorum, si intra quodlibet sex mensium spatium in aliquo Novitio, aliquod publicum vel occultum delictum compererint, aut aliud quodpiam impedimentum, quo satis constaret, illum minime futurum ad Religionem idoneum. Si tamen illorum examibus intervenire Superiorio-

Consultores Provinciales & Praefecti.

Frates, prope dicuntur qui Sacerdotis non sunt.

Praecedentia que sic inter eos.

Praecedentia inter Sacerdotes.

Examinatores Novitorum, quorumque numerus, & suffragia.

Etas Novitorum.

Novitiam ad biennium ad studia promoveantur.

Novitorum habitum.

Omne literarum studium interdicitur Novitiis ante biennium.

Examen Novitorum sexto quoque mense fiat.

piores majoris potestatis voluerint, hoc est Pater Generalis, Consultoresque generales, qui cum eo illo tempore reperirentur, aut Provincialis, aut Visitator generalis, praemonitis ante Praefectis, tum illorum conventus expectetur, etiam si semestris spatium prorogandum esset, maxime vero si proximum professioni semestre in illorum adventum incideret, si nimirum Superiores majoris potestatis, cum supradictis Superioribus deputatis convenire debebunt ad suffragia ferenda, & quod major pars faciendum censuerit, id fiat.

§. 44. Omnes Novitii tam illi, qui literis operam navare debent, quam qui non debent, in Novitorum Domibus habitabunt, atque haec habitatio communis erit utriusque status, & in Novitiatu communis omnium erit cura, & disciplina, sub regimine eorum, qui Magistri pariter, & Praefecti, & Superiores illarum Domorum erunt.

§. 45. Omnes ii qui ad Religionem admittentur, absoluto Novitiatus sui tempore, si apti judicati fuerint, quartum votum solemnem agrotantibus servienti spiritualiter, & corporaliter, ut supra dictum est, indistincte emittant, quo facto, ad id exequendum sese accingant, quod Superiores, qui locum Dei obtinent, ipsis injungent.

§. 46. Novitorum nostrorum Domus in illis potissimum Civitatibus, Oppidis, & locis constituantur, ubi nostra Religio commodum habeat in Nosocomiis habitandi locum, ut infirmis ministrant. Relinquimus tamen Patri Generali, & Consultoribus generalibus, aut quibus ipsi mandaverint, liberam potestatem fundandi hujusmodi Novitiatus in aliis etiam Civitatibus, & locis, in quibus intra Nosocomia neque ministerium, neque habitatio nostrorum collocata esset, aut collocari posset, modo tamen in illis Civitatibus, Oppidis, & locis Nosocomia reperiantur, in quibus Nostris integre exercere possint instituti ministeria.

§. 47. Nullus ex Patribus, & Fratribus, qui nostra Religionis ministerio sese inopiter emancipare voluerint, jus utriusque suffragii activi, vel passivi consequatur, nisi post decem Annos in professione transactos in bono exemplo, & mortificatione, si tamen habiles, idoneique judicabuntur a Patre Generali, ejusque Consultoribus, qui ob Religionis necessitates dispensare poterunt cum iis, quos idoneos judicabunt, modo non prius id fiat, quam post expletos quinque professionis annos.

§. 48. Statuimus, ne post hac ulla in Domo, quaecumque illa sit, cujuscumque Provinciae, major nostrorum numerus alatur, quam quotidianarum elemosynarum largitas patiatur: in numero vero nostrorum constituendo illa cautio adhibenda sancitur, ut in aliquibus locis plures Sacerdotes quam Fratres, & e contra in aliis plures Fratres, quam Sacerdotes constitui debeant, prout ipsorum locorum conditio postulat, quo liberius, & perfectius instituti nostri ministeria.

Habitatio Novitorum communis.

Quartum votum indistincte emittendum absolutis Novitiis tempore.

Quibus in locis erigi possint Novitiatus.

Jus suffragii activi, & passivi non datur ante decennium.

In omnibus domibus numerus Religiosorum peccatorem excedat elemosynas.

ria exequantur non solum in aegrotis Hospitalium, in necessitatibus spiritualibus, & corporalibus curandis, sed etiam in iis visendis, qui spem in civium privatorum Domibus, & Carceribus agrotant, & in agonizantium animis Deo rite commendandis, quod omnino observandum, & in Religione nostra posthac semper custodiendum statuimus, non obstante clausula Bullae fel. mem. Gregorii XIV. Pontific. Max. ad ea verba *Nostris instituti ratio postulat*, ut longe maior esse debeat laicorum, quam Sacerdotum numerus.

§. 49. Omnes professi Fratres tam illi qui nunc vivunt, quam qui venturi sunt in Religionem nostram, quadrato presbyterorum pileo uti possint, non autem tonsura clericorum, iis exceptis, qui aliquem ordinem consequuti, deinceps ad Sacerdotium preparantur.

§. 50. Tunica, & pallium nostrorum Patrum, & fratrum ex ejusdem qualitatibus panno, eademque forma, & prolixitate esse debeant, induentes se uti pauperes, & honesti Sacerdotes.

§. 51. Etenim multorum annorum experientia compertum est, professorum nostrorum Domos alere, sustinere, ac manutene non posse Novitios, nec alios infirmos ad obenda nostri instituti munera inhabiles, sancitur, ut nostra Religio posthac in singulis quibusque Provinciis possit erigere unum, vel plures Novitiatus, necnon unum, vel plura valetudinaria generalia pro nostris professis infirmis, & inhabilibus, pro quorum dumtaxat Novitiatum, & Generalium valetudinariorum sustentatione, & manutentione, ipsa Religio capax sit omnium bonorum stabilium, censuum, reddituum, legatorum, & aliarum subventionum tam temporalium, quam perpetuarum. Generalis autem, & Consultores facultatem habebunt mittendi in dicta Valetudinaria generalia eos infirmos, & inhabiles, quos ipsi, vel alii Superiores de eorum licentia, judicaverint esse mittendos, modo, & forma in Constitutionibus praescribendis. Statuimus etiam ex iisdem Novitiatum, & Valetudinariorum redditibus, Praefectos, caeterosque Officiales, ac personas eorumdem locorum vivere debere.

§. 52. Volumus item, ut ex iisdem redditibus Novitiatum, & Valetudinariorum generalium, elemosynae nomine, si necessitas flagitabit, necessaria subministrantur particularibus Domorum professorum Valetudinariis. Praeterea si Religionis nostrae donatione, vel Testamento, census, redditus, stabilia bona, sive mobilia, sive alia quaecumque legata perpetua distributa, vel assignata, vel quoquo modo relicta fuerint, decernimus eorum bonorum dominii Religionem nostram esse capacem ad effectum dumtaxat eadem bona applicandi quibusvis Valetudinariis generalibus nostrorum professorum, vel nostris quibuscumque Novitiatus, arbitrio, & judicio P. Generalis, ejusque Consultorum.

Frates professi pileo presbyterali uti possint.

Habitum omnium sit uniformis.

Concessio ca. praecisus quorumdamque reddituum pro institutis, & Officialium sustentatione.

Bona Religionis relicta arbitrio Generalis, & Consultorum applicentur Novitiis, & Valetudinariis.

Secretarii, & Notarii nihil recipiant de his, quae mittuntur ad Inquisitionem Romanam.

Omnes rescriptae, quae primis litteris d. Inquisitionis, & medietate exequitur.

Hoc decretum officium retineat, & in Archivis registratur.

Decretum An. 9. die 7. Jan.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

Procurator.

Legatum Catholici Regis.

ficii, pro examine Testium, seu principalium reorum, pro sportulis sententiarum, pro quovis Decreto, seu actu, seu quacumque expeditione, nihil omnino exigant. & recipiant, etiam a sponte dantibus, sed gratis omnia expediant.

§. 2. Ac eorum Secretarii, Cancellarii, & Notarii pro scripturis Processuum informativorum, seu repetitionis Testium Fisci, quas mittant ad Sanctam, & Universalem Inquisitionem Romanam, nihil penitus exigant, sed gratis illas mittant.

§. 3. Insuper mandavit omnibus supradictis, eorumque Vicariis, & Officialibus, ut cum aliquid eis significatur, nomine supradictae Inquisitionis, quam primum litteris rescribant, & negocia inuncta executioni demandent.

§. 4. Et hoc Decretum, tam ipsi Praelati inviolabiliter observent, quam ab aliis observari curent, & ejus exemplaria in eorum Cancellariis affixa retineri, ut omnibus innotescat, & in Archivis registrari faciant, sub poena indignationis Sanctissimi Domini Nostri, & aliis arbitrio Sanctitatis Suae infligendis.

§. 5. In generali Congregatione Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico, apud Sanctum Petrum coram Sanctissimo D. ac Illustrissimis, & Reverendissimis DD. S. R. E. Cardinalibus, adversus hereticam pravitatem generalibus Inquisitoribus. Nonis Januarii. Anno a Nativitate Domini Nostri Jesu Christi 1601.

Quintilianus Adrianus Not.

CCLX.

Confirmatio Statutorum editorum ab Exequutoribus Testamentariis Catharinae Reginae Portugalliae super Institutione Legati anni 1500. facti, ab eadem relicti pro sustentatione viginti Monialium.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

DECE Romanum Pontificem piis institutionibus a Christianis pietate illustribus Reginis factas, & statuta, seu ordinationes pro earum executione edita, libenter confirmare, cum praesertim Catholicorum Regum vota id exposcunt, ac alias in Domino salubriter conspiciunt expedire.

§. 1. Nuper siquidem charissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliae, & Algarbiorum Regis Catholici nomine, Nobis expositum fuit, clar. mem. Catharinam Portugalliae, & Algarbiorum Reginam, in ejus testamento, inter alia, redditum annuum mille, & quingentorum scutorum legale in favorem viginti Puellarum, quae Moniales fieri vellent, ut in diversis Monasteriis sustentarentur, & hujus pie institutionis Protectorem, & Patronum, Portugalliae, & Algarbiorum Regem pro tempore existentem deputasse, ac nonnullis Ex-

equutoribus ab ea in testamento nominatis, ordinasse, ut statuta, & ordinationes pro felici executione dictae pie institutionis conderent, quae postea ab Apostolica Sede confirmarentur.

§. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, Capitula, & Ordinationes hujusmodi ita condita fuerint tam circa qualitates Monialium, quam circa modum illas nominandi, cumque idem Philippus Rex cupiat eadem statuta, & ordinationes, quae Nobis examinanda, & corrigenda proponi fecit, Apostolicae firmitatis robore perpetuo communiti; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur ejusdem Philippi Regis piis votis annuere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eadem statuta, & ordinationes, quae a dilectis filiis nostris Camillo Sanctorum Joannis, & Pauli, Burghesio, & Pompejo, S. Balbina Titulorum, Presbyteris Arragonio nuncupatis S. R. E. Cardinalibus, examinari, & Nobis referri, quae inferius ad verbum inferi volumus, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus, eademque statuta, & ordinationes, perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere.

§. 4. Sique, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam caufarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Volumus autem, ut viginti Cruciatu annui, qui, juxta quintum Caput dictorum statutorum, unicuique ex dictis Monialibus pro earum Indumento dari debent, de manibus Suae Superioris a qualibet ex eisdem Monialibus, capiantur: Praecipientes in virtute S. obedientiae dilectis in Christo filiabus Abbatissis, Priorissis, & aliis Praelatis, ac Monialibus & Conventibus Monasteriorum, in quibus dictae viginti Moniales sunt receptae, ac sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis officiorum, vocisque activae, & passivae ipso facto incurrendis poenis, quatenus omnia, & singula in dictis Capitulis, & ordinationibus contenta observent: praecipue vero, cum aliqua loca earumdem Monialium vacaverint, intra tempus in dictis Capitulis praefixum, praedicto Regi significare teneantur.

§. 5. Quocirca dilectis filiis Decano Ulixbonen., ac Decano Cappellae Regiae etiam Ulixbonen. per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel alter eorum praesentes litteras, & in eis contenta quaecumque ubi, quando, & quoties

Exequutores Testamento edita a se super illo statuta perunt confirmari.

Confirmat Clemens.

Clausula.

Exequutores hujusmodi Constitutionis deputati.

ties opus fuerit, solemniter publicantes, faciant, auctoritate nostra Capitula, & ordinationes praedictas ab iis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, perpetuo observari: Contradictores quoscumque per censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Tenor autem Capitulorum, & Ordinationum hujusmodi, est qui sequitur, videlicet.

CAPUT I.

De annuis redditibus, seu de censibus perpetuis, quos quolibet ex Monasteriis, in quibus Moniales recipiende erunt, habere debebit.

PRIMO Monasteria, in quibus viginti Moniales hujus institutionis receptae forent, habebunt suos annuos redditus, sive census perpetuos unicuique applicatos, secundum numerum Monialium in eo recipiendarum ad rationem triginta millium Reis annuorum (triginta millium Reis constituant septuaginta quinque scuta moneta) pro qualibet ex praedictis Monialibus, cum conditionibus in hoc compromisso, & contractu, cum praedictis Monasteriis iniendo, declarandis, & conservatio, seu administratio dictorum annuorum perpetuorum censuum, spectabit ad praedicta Monasteria, & ad Praelatos, & Officiales illorum, quae sunt, & pro tempore fuerint, & ad quas spectat administratio, & cura bonorum praedictorum Monasteriorum, & pro praemissorum effectuone unumquodque ex praedictis Monasteriis penes se habeat in Archa communi titulum census sibi pro rata accommodati dictorum annuorum censuum cum praesenti compromisso, qui census annuus est perpetuus, sine pacto de retrovendendo, & fundatus super Gabella Carnium Civitatis Ulixbonen.

CAPUT II.

Quod Reges istorum Regnorum sint Patroni istius Institutionis, ad quos spectet provisio Monialium.

Secundum ordinationem relictam a sua celsitudine, Reges, qui pro tempore fuerint istorum Regnorum, erunt Protectores, & Patroni hujus institutionis, & ad eos in solidum pertineat provisio locorum dictarum Religiosarum, ut possint, hoc medio consulere aliquibus filiabus personarum de eis benemeritarum, servando ordinem in hujusmodi statutis declaratum, & cum eorum provisione admittentur illae, quae admittenda erunt in praedictum nume-

rum, ut Superiores, & Praelati praedictorum Monasteriorum videant, atque examinent, si ita praesentatae habent partes, & qualitates juxta hujusmodi institutionem, & eorum respective constitutiones, & ordinationes necessarias.

CAPUT III.

De qualitatibus, & conditionibus, quas habere debent admittenda ad dicta Monasteria.

Nulla admitti possit ad numerum dictarum viginti Monialium, nisi data fuerit ex legitimo matrimonio, super quo numquam dispensatio petatur, neque obtenta suffragetur, & erunt Christianae veteres, omni penitus Judaica, ac Maurica stirpe exemptae, & alienae, hoc enim necessarium est pro majori istorum Monasteriorum institutionis auctoritate, aetatis duodecim annorum adimpletorum, & non excedent aetatem quadraginta annorum, & erunt bonae vitae, & famae, & bona corporali valetudine fruentes, nec non scientia, judicio, atque discretionem requisitis ad profitendum vitam Religiosam, cum ceteris aliis qualitatibus, quae in ordine, in quo admittenda erunt, requiruntur; Et quia hujusmodi institutionis intentio ad aliud non tendit, quam opitulandis pauperibus puellis indotatis, ac omni alio auxilio destitutis, animadvertendum erit, si in ceteris erunt aequales, quod pauperiores praferantur, & inter aequaliter pauperes, praferantur magis nobiles, & melioris stirpis.

CAPUT IV.

Quod non admittantur ad computum sexcentorum millium Reis plusquam viginti Moniales, ad rationem triginta millium Reis pro qualibet.

Item, cum magna sit importantia, & plurimum interfit Religiosis, quod provideantur de omnibus sibi necessariis, ne indagatio remedii suarum indigentiarum, eis occasionem praebet distractionis, nullo modo, licet pium esse videatur, augendus erit numerus viginti ad computum dictorum sexcentorum millium Reis, quia, ut dictum est, unicuique Moniali saltem, & ad minus triginta mille Reis erunt applicandi anno quolibet.

CAPUT V.

Quod unicuique ex viginti Monialibus dentur viginti Cruciatu anno quolibet, pro earum indumento.

Item, sicut eis dantur triginta mille Reis pro qualibet, loco portionis victus, singulis earum assignatae, dabuntur viginti Cruciatu annui, (constituunt viginti scuta moneta) unicuique ex dictis Monialibus pro earum indumento, & calcamento; nam

nam circa alia necessaria pro earum sustentatione, & aliis indigentis occurrentibus tam in valetudine, quam in infirmitate, fiet provisio ex ordine Communitatis.

CAPUT VI.

De hereditatibus futuris, & quid Moniales admittende in earum admisione offerre debeant.

Cum istius institutionis intentio sit favore illis, que ita pauperes sunt, ut non habeant unde possint dare dotes Monasteriis, si Religiose esse vellent, neque commode alium vivendi modum habere, si aliqua habeat bona, non quidem sufficientia ad aliquid ex supradictis, ad Monasterium spectantibus, in quo recipietur; & si postquam professionem emisit, aliqua bona ex Testamento, sive donatione, aut alias ad eam pervenient, Monasterio eidem pariter acquirantur, quia licet peti ab eis non possit major dos, quam datur jure istius institutionis, neque sint obligate asserre, nihilominus Monasterium non amittet jus, quod in hereditatibus legitimis, seu aliis bonis, quovis modo Religiose predictae habere poterunt, & ut observetur mos, & consuetudo Monasteriorum, & solemnitates fieri solite in ingressibus Religiosarum, & pro illarum consolatione, illae, que recipiende erunt, adducant duo Cubilia solita in Dormitorio, & Infirmaria, & decem mille Reis pro jentaculo (constitunt viginti quinque scuta moneta), & quinque pro Cera, ultra suum indumentum, quia videtur, nulla fore adeo miserabilis, & desinita, ut predicta asserre non valeat.

CAPUT VII.

Quod nemini detur Cedula, seu fiat promissio, priusquam vacet locus, in quo admitti debeat.

Ad evitanda igitur nonnulla inconvenientia, que procul dubio succedere possent, si contrarium fiet, nulla persona providebitur, neque nominabitur in aliquo ex dictis locis, antequam vacet locus, in quo admitti debeat, eique nulla dabitur Cedula, neque fiet promissio, aut expectativa, aut memoria, unde certitudo aliqua haberi possit de futura admisione ante vacantiam, & tales Cedulae, promissiones, expectativae, & assignationes erunt nullae, & persona, cui dabitur, remanebit inhabilis, & incapax in futurum ad quaecumque loca, que vacare contingent.

CAPUT VIII.

De modo, qui observandus erit circa provisionem locorum vacantium.

Quando aliqua ex predictis Monialibus ex hac vita discedet, Abbatissa, seu Priorissa Monasterii ubi obierit, erit obligata

intra trium dierum spatium primo sequentium, illud notificare Cappellano majori Regis istorum Regnorum, qui pro tempore fuerit: & in absentia Cappellani Majoris, Decano suae Cappellae, qui illico suae Celsitudini nuntiabit unum locum vacare per obitum unius Monialis, de quo est facienda provisio in tali Monasterio, & statim intra decem dies dictus locus providebitur, presentando ad illum personam, quae sibi servitio Dei magis idonea, & apta videbitur, juxta ista statuta, & obtinebitur de super provisio, qua provisione data, & obtenta, post alios decem dies a data dictae provisionis computan., persona presentata, erit obligata certiorare Abbatissam, seu Priorissam predicti Monasterii de sua presentatione, ut se informet, & sciant, an in ea concurrant partes, & qualitates requisitae juxta istum compromissum, & constitutiones suae Religionis, & reperit, eam illas habere, illico, & incontinenti admittetur in praedicto loco, & postquam admissa fuerit, erit obligata ingredi Monasterium in spatio triginta dierum primo sequentium, & illa, quae intra decem dies non certioravit Monasterium post presentationem suam, ut dictum est, vel si postquam fuerit admissa intra dictos triginta dies non fuerit ingressa Monasterium, presentatio facta per Regem, & admissio per Conventum, ei minime suffragentur, & talis persona de illo loco non poterit provideri alteri, quae ad unguem observanda erunt, ne praebatur occasio observationis, & discursum temporis, & ne numerus dictarum viginti Monialium contra institutionem istius, & Institutricis intentionem, atque voluntatem, plenus non sit.

CAPUT IX.

Quod non adste divisio inter viginti Moniales, & alias Monasteriorum, quin imo in omnibus aequales omnino sint, & conformes.

Ad conservandum igitur pacis vinculum, nec non ad quancumque discordiae occasionem tollendam, predictae viginti Moniales, seu quavis illarum pars, in Monasterio, in quo eas degere contigerit, in nihilo ab aliis discrepabunt, vel differentes erunt, neque in Choro, neque in Refectorio, neque in Dormitorio, immo in omnibus istis Locis, & in aliis Communitatibus, & in Officiis, & Ministeriis Religionis, observabitur inter illas, & alias ordo, qui servari solet generaliter in Monasterio, ita quod nullus locus sit pro illis separatus, & Praelati, & Praelate, & Confessarii habebunt particularem curam, ut inter Moniales evitentur omnes occasiones divisionum, & discordiarum, immo, quod unio, & conformitas Religionis conservetur.

CAPUT X.

Quod particulariter commendare debent Deo Domino nostro Reginae Dominam nostram, & quod teneantur diebus singulis recitare tertiam partem Rosarii Beatae Mariae.

Predictae Religiosae particularem curam habebunt commendandi Deo Animam Reginae Dominae Catharinae Dominae nostrae, quae ordinavit istam institutionem, & Regis Don Joannis Tertii Mariti sui, & Regis Don Sebastiani sui Nepotis, qui in Coelis maneat, & Principum filiorum suorum, & Regum, & Reginarum istorum Regnorum, & salutem, prosperitatemque Regis Domini nostri, ac Regum, & Reginarum, qui postea venerint, nec non bonam conservationem, & augmentum istorum Regnorum, & propter particularem devotionem, quam celsitudo sua habebat erga Rosarium Beatae Mariae, quolibet die, recitabit quavis ex istis Monialibus tertiam partem praedicti Rosarii, videlicet quinquaginta Ave Maria, & quinque Pater noster pro praedicta intentione.

CAPUT XI.

Quod scribatur in aliquo Lapide in Claustro posse substantia istius institutionis.

Et ut de hujusmodi institutione imposter memoria habeatur, & oblivioni minime tradatur, apponetur Lapis in pariete Claustrum uniuscujuslibet Monasterii, in quo aliqua ex praedictis Monialibus recepta erunt, in quo scribetur illius substantia, cum brevibus verbis, & numerus Monialium, quae in singulis Monasteriis recipiuntur.

CAPUT XII.

Quod obtineatur Confirmatio Apostolica istius Institutionis.

Et ut institutio ista firma sit, & valida, & nullo unquam tempore immutari valeat, petenda erit a S. Sede Apostolica confirmatio, cum omnibus, & singulis clausulis, & censuris necessariis ad obligationem Monasteriorum Praelatos pro observatione contentorum in isto compromisso, tam quoad tangentia provisionem necessariam praedictarum Religiosarum, quam alias obligationes, quae in eo declarantur, & in contractu inito cum praedictis Monasteriis.

Monasteria autem, in quibus praefatae viginti Moniales sunt assignatae, & acceptatae, sunt sequentia.

In Monasterio de Odivillas Cisterciens. Ordinis sito extra Muros Civitatis Ulixbonen., sunt assignatae tres Moniales.

In Monasterio de Speranca Ordinis S. Clarae Civitatis Ulixbonen. tres Moniales.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

In Monasterio S. Annae Civitatis Ulixbonen. duae Moniales.
In Monasterio das Chagas Ordinis S. Francisci, Oppidi de Villa Vicosa, Elboren. Diocesis, una Monialis.
In Monasterio S. Monice Civitatis Elborae Ordinis S. Augustini, una Monialis.
In Monasterio Dominae nostrae de Graca, Ordinis S. Dominici Oppidi de Abrantes Egitanien. Diocesis, decem Moniales.
Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 23 Januarii 1601 Pontificatus nostri Anno Nono.

Dat. die 23. Janu. 1601. An. IX.

CCXLI.

Erectio Oppidi Burgi S. Donini in Civitatem, & Collegiatam Ecclesiae S. Donini in Cathedrali.

Ex Reg. in Secr. Breve.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Super Universas Orbis Ecclesias co-disponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet imparibus constituti dignum, quin potius debitum arbitramur, in irriguo Militantis Ecclesiae agro novas Episcopales Sedes, Ecclesiaeque plantare, & Dioecesium partes commodioris regiminis causa dividere, ac alias circa illa propensis studii intendere, per quae divinus cultus, & popularis devotio augeatur, salusque animarum subsequatur, nec non oppida insignia, & Incolarum multitudine referta condignis titulis, & honoribus illustrentur; ipsique Incolae propriorum Praesulum assistentia, & regimine Apostolicae potestatis plenitudine suffulti proficiant in Domino, & quod in temporalibus sunt adepti, non careant in spiritualibus incremento.

Procurium.

§. 1. Sane cum oppidum Burgi S. Donini nullius Dioecesis inter Parmae, & Placentiae Civitates in Via Claudia nuncupata sub temporali dominio dilecti filii Nobilis Viri Raynuthi Parmae, & Placentiae Ducis consistens muris undique cinctum, & siti antiquitate, ac Platearum, Palatiorum, & aedificiorum pulchritudine, nec non plurium nobilium, & divitum, diversarumque artium, & scientiarum professorum frequentia, Populi multitudine, aeris salubritate, Territorii decem, & septem villis, ac pluribus domiciliis referti amplitudine, rerumque omnium ad victum necessarium abundantia plurimum insigne, ac in eo una Collegiata Sedi Apostolicae immediate subiecta sub invocatione ejusdem S. Donini elegantiori opere constructa, & tres Parochiales Ecclesiae tria virorum, & duo mulierum Monasteria, quinque Hospitalia, & plures Confraternitates laicorum cum Monte Pietatis, nec non in ipsa Collegiata Ecclesia,

Oppidi hujus, ejusque Collegiatae Ecclesiae decor, & dignitas.

V u cujus

cujus fabrica in annuo reddito circiter ducentorum scutorum dotata est, una Praepositura dignitas inibi principalis, cujus fructus, redditus, & proventus ad valorem annuum mille, & trecentorum ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem ascendunt, octo Canonicatus, & totidem Praebenda, nonnullaque alia Beneficia Ecclesiastica instituta, ac una Sacristia omnibus ad divini cultus usum necessarius optime instructa, nec non corpus ejusdem S. Donini, & quamplures aliae Sanctorum Reliquiae existant, ipsiusque Collegiate Ecclesiae Praepositus pro tempore existens jurisdictionem ordinariam in Oppido, & Territorio praedictis, curamque animarum eidem Collegiate Ecclesiae etiam Parochiali incumbentem una cum duobus Cappellanis ad eum in hoc adjuvandum deputatis, exerceat, usumque Mitrae, & Baculi Pastoralis, nec non prope Ecclesiam Collegiatam hujusmodi unum Palatium pro sua habitatione commodum cum Viridario, aliisque suis membris, & pertinentiis habeat, ac dictus Raynuntius Dux, pro Oppido, & Collegiate Ecclesiae praedictorum majori devotione, & honore, divinique cultus augmento, & animarum salute Oppidum in Civitatem, & Collegiatam Ecclesiam hujusmodi in Cathedralam erigi, aliaque infra scripta fieri, pro affectu desideret.

Ereccio, de qua in Rubrica.

§.2. Nos permittimus, & certis aliis rationabilibus causis diligenter discussis, atque perpenis adductis, ac etiam precibus ejusdem Rainutii Ducis Nobis in hac parte porrectis inclinati, habita prius desuper cum fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione de illorum consilio, & assensu, ac Apostolica potestate plenitudine in dicta Collegiate Ecclesia Praeposituram praedictam dilecti filii Magistri Papirii Priddi nuper ipsius Collegiate Ecclesiae Praepositi, Juris utriusque Doctoris in utraque Signatura Nostra referendarii, & familiaris nostri ad hoc accedente consensu Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo supprimimus, & extinguimus, nec non ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac gloriosissime ejus Genitricis Virginis Mariae, totiusque coelestis curiae honorem, & animarum salutem, Oppidum in Civitatem Burgi S. Donini nuncupatam, & Collegiatam Ecclesiam hujusmodi in Cathedralam, quae dictae Sedi immediate subiecta sit sub invocatione praedicta cum dignitate, Sede, & Mensa Episcopalis, ac omnibus, & singulis privilegiis, honoribus, Juribus, & insignibus debitis, & consuetis pro uno Episcopo Burgi S. Donini etiam nuncupando, qui ipsi Ecclesiae Burgi S. Donini praesideat, & jurisdictionem Episcopalem, omniaque, & singula, quae Ordinibus, Jurisdictionibus, & cujuscumque alterius muneris Episcopalis sunt, habeat, & exerceat.

Efformatio Capituli.

§.3. Ac in eadem Ecclesia Burgi S. Donini unum Archidiaconatum, qui major post Pontificalem pro uno Archidiacono,

ac unum Archipresbyteratum, qui secunda dignitas inibi existant, & Magistris in Sacra Theologia, seu Doctoribus, aut licentiatibus in decretis, si fieri poterit, conferantur, ac cum Canonicatibus, & Praebendis dictae Ecclesiae Burgi S. Donini incompatibiles sint, nec insimul ullo unquam tempore obtineri possint, pro uno Archipresbytero, qui quidem Archidiaconus, & Archipresbyter supra omnes Canonicos ipsius Ecclesiae Burgi S. Donini tam in illius Choro, quam Capitulo sedeant, vocemque activam, & passivam habeant, nec non ultra praedictos octo inibi ad praesens existentes, quatuor alios Canonicatus, & totidem praebendas pro quatuor aliis Canonicis, qui omnes una cum Archidiacono, & Archipresbytero, aliisque octo Canonicis praedictis Capitulum hujusmodi constituant, & apud dictam Ecclesiam Burgi S. Donini illi in divinis laudabiliter deferendo personaliter resideant, habitumque Canonicalem tam in Choro, quam Capitulo praedictis, nec non processionalibus, & aliis actibus per Canonicos aliarum Cathedralium Ecclesiarum, & dignitates in eis obtinentes gestari solitum deserant, ac unam perpetuam Vicariam pro uno perpetuo Vicario, qui curam animarum praedictam ibidem exerceat, auctoritate, & tenore praedictis, etiam perpetuo erigimus, & instituimus.

Dioecesis assignatio.

§.4. Nec non ab Ecclesia Dioecesis Cremonensis, totam, & integram partem citra dimidium Fluminis Padi versus Agrum Parmen. sub temporali dominio ejusdem Raynuntii Ducis existentem, quae Bullatum, Monticellum, Libellum, Polosinum, & nonnulla alia Oppida, Terras, Villas, Pagos, & loca continet, cum illorum Juribus, districtibus, Territoriis, Clero, personis, Ecclesiis etiam Collegiatis, Monasteriis, Prioratibus, & aliis Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura secularibus, ac Ordinum quorumcumque, etiam Militiarum, & piis locis Regularibus, etiam si Venerabilis Fratris nostri moderni Episcopi, ac dilectorum filiorum Capituli Cremonensis, & cujuscumque alterius ad id non accedat assensus, neque ipsi ad praemissa vocati fuerint, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo separamus, & dismembramus, illaque sic separata, & dismembrata ab omni, & quacumque Jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, & potestate Episcopi nunc, & pro tempore existentis, ac Capituli Cremonensis, praedictorum, & quorumvis aliorum Ordinariorum, eorumque Vicariorum, nec non solutione quorumcumque lurium, & Decimarum eisdem Episcopo, & Capitulo Cremonensis, ratione jurisdictionis, & superioritatis praedictarum, ac alias quomodolibet debitorum nihil prorsus illis reservato, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo eximimus, & totaliter liberamus, nec non ipsi Ecclesiae Burgi S. Donini Oppidum sic in Civitatem erectum, ejusque Incolas, & habitatores pro Civitate

te, & Civibus; Comitatum vero, Territorium, & Districtum ejusdem Civitatis, ac integram partem a dicta Dioecesi Cremonensi, ut praefertur separatam, & dismembratam, cum omnibus, & singulis suis Oppidis, Villis, Pagis, Locis, & Districtibus pro Dioecesi, nec non personas Ecclesiasticas, & Saeulares earundem Civitatis, & Dioecesis Burgi S. Donini pro Clero, & Populo, ac Palatium prope Ecclesiam S. Donini hujusmodi cum ejus Viridario, omnibusque Juribus, & pertinentiis universis suis pro futuri Episcopi Burgi S. Donini habitatione, auctoritate, & tenore paribus itidem perpetuo concedimus, & assignamus.

Dos Episcopo & Capitulo assignata.

§.5. Insuper Mensae Episcopali omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus suppressae Praepositurae praedictae, demptis tamen ex eis centum scutis monetae Archidiaconatus vero centum, & Archipresbyteratus aliorum centum, nec non singulis quatuor Canonicatibus, & Praebendis noviter erectis quinquaginta scutorum similibus redditus annuos, & perpetuos per dictum Raynuntium Ducem illis donandos, & assignandos, ex nunc, prout ex tunc, postquam donati, & assignati fuerint, Vicariae autem praedictae alia centum scuta ultra emolumenta ratione exercitii cura animarum provenientia ex fructibus, redditibus, & proventibus suppressae Praepositurae hujusmodi, ut praefertur detracta pro suis respective dotibus, & futurorum Episcopi, Archidiaconi, Archipresbyteri, quatuor novorum Canonicorum, & Vicarii praedictorum sustentatione; Ita quod liceat ipsis illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, seu alios, eorum respective nominibus pro sua cujusque rata parte, seu portione apprehendere, & perpetuo retinere, fructusque, redditus, proventus, lura, obventiones, & emolumenta inde provenientia percipere, exigere, & levare, ac in suos, Mensae Episcopalis, Dignitatum, Canonicatum, & Praebendarum, per praesentes erectorum, nec non Vicariae hujusmodi usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita, auctoritate, & tenore praemissis etiam perpetuo applicamus, & appropiamus.

Privilegiis Episcopii, Capituli, & Cathedralis competentis concessio.

§.6. Praeterea Episcopo pro tempore existentis, ac Capitulo, Clero, Civitati, & Dioecesi Burgi S. Donini hujusmodi, illorumque Incolis, Civibus, & habitatoribus praedictis, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, gratiis, favoribus, & indulgentiis, quibus aliarum Ecclesiarum Cathedralium, Praefules, Capitula, Civitates, Dioeceses, Clerus, Cives, Incolae, & habitatores quomodolibet utuntur, potiuntur, fruuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, similiter uti, frui, potiri, & gaudere; Ipsique Episcopus, & Capitulum Burgi S. Donini quaecumque ordinationes, & statuta, licita tamen, & honesta, ac Decretis Concilii Tridentini, Sa-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

crisque Canonibus non contraria super celebratione divinarum officiorum, & personali residentia, ac divisione, & participatione distributionum quotidianarum; Ita quod medietas, vel ad minus tertia pars fructuum, dignitatum, & Canonicatum, & Praebendarum praedictorum in usum ipsarum distributionum convertatur, concedere, & edere, illaque mutare, alterare, & alia de novo edere libere, & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo indulgemus, plenamque, & omnimodam desuper licentiam, & facultatem concedimus, & largimur.

§.7. Ulterius statuimus, & ordinamus, quod ex octo antiquis Canonicatibus, & Praebendis praedictis unus, & una pro Magistro in Theologia, qui Sacram Scripturam legat, & interpretetur; Alter, & altera primo vacaturis pro Penitentiario, qui ex confessionibus audiat, & munus Penitentiarum exerceat perpetuo affecti existant, nec aliis ullo unquam tempore, quavis auctoritate conferri debeant, & aliter facta de eis collationes nulla sint.

§.8. Postremo eidem Raynuntio Duci, postquam Archidiaconatus, & Archipresbyteratus, ac quatuor Canonicatibus, & Praebendis noviter erectis praedictis, redditus annuos usque ad quantitatem superius pro unoquoque illorum praescriptam perpetuo donaverit, & assignaverit, ut praefertur, ejusque haeredibus, & successoribus quibuscumque Juspatronatus, & praesentandi Romano Pontifici pro tempore existentis, seu loci Ordinario ad Archidiaconatum, & Archipresbyteratum, ac quatuor Canonicatus, & Praebendas noviter erectos tam hac prima vice ab illorum primaeve erectione, & institutione hujusmodi vacantes, quam deinceps, quoties illos perpetuis futuris temporibus simul, vel successive, quibusvis modis, & ex quibuscumque personis qualitercumque qualificatis in Romana Curia, vel extra eam, & in aliquo ex mensibus dictae Sedi Apostolicae per Cancellariae Apostolicae regulas, ac etiam ratione verae, & actualis familiaritatis, & continue commensalitates Romanorum Pontificum, aut ejusdem S. R. E. Cardinalium etiam tunc viventium, seu ex quavis alia reservatione, etiam in corpore juris clausa, & ex quocumque capite quomodolibet resultante reservatis, seu affectis, aut ordinariis collatoribus per eandem regulas, seu literas alternatarum, vel alias quomodolibet concessis vacare contigerit, personas idoneas per eundem Romanum Pontificem, seu loci Ordinarium in illis ad praesentationem hujusmodi instituendas auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo reservamus, ac etiam concedimus, & assignamus.

§.9. Decernentes Juspatronatus hujusmodi Raynuntio Duci, ac ejus haeredibus, & successoribus praedictis ex meris fundatione, & dotatione, non autem ex privilegio competere, nec illi ullo unquam tempore quacumque ratione, vel causa, aut quo-

Parmensis Ducis concessum Juspatronatus super Archidiaconatu, Archipresbyteratu, & quatuor Canonicatibus.

®

Juspatronatus hujusmodi ex fundatione, & dotatione ejusdem Ducibus competere declaratur.

quovis pretestu, etiam cum expressa, & specifica, ac de verbo ad verbum illius mentione derogari posse, nec derogatum censeri, & si illi quoquo modo derogetur, derogationes huiusmodi cum inde sequentibus nullius fore roboris, & efficacie: sicque, & non aliter per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata ipsis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique iudicari, & definiti debere, nec non irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contra iurisdictionem derogatio.

§. 10. Non obstantibus premissis, & quatenus opus sit, postis de iure quæsito non tollendo, ac de unionibus committendis ad partes, exprimendoque valore, aliisque Cancellarie Apostolicæ regulis, nec non Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permissis fieri prohibentibus, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictarum Ecclesiarum Burgi Sancti Donini, & Cremonen. juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, nec non Episcopo Cremonen., ac Præposito, & Capitulis predictis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, efficacissimis, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de eisdem Apostolicæ potestatis plenitudine, & consistorialiter, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula penales.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre suppressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, separationis, dismembrationis, exemptionis, liberationis, concessionis, assignationis, applicationis, appropriationis, indulti, elargitionis, statuti, ordinationis, reservationis, assignationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem &c.

Datum Romæ die 12. Februarii 1601. An. X.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo primo, pridie Idus Februarii Pontificatus nostri Anno X.

Decreta generalia pro Reformatione Regularium tam Monachorum, quam Mendicantium, cujuscumque Ordinis, & Institutii. (a)

CLEMENS PAPA VIII.

Nullus omnino pretestu cujuscumque privilegii, vel superioritatis, etiam Generalatus, a servitio Chori censetur immunis, nisi pro tempore, quo quis in proprii officii munere actu fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem, & Prædicatoribus, Superiores iis tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, dispensare possint. Idem quoque præfate valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitime impeditis. In eos vero qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutaris poenitentia Superiores animadvertant, ad præscriptam Regulæ, & Constitutionum, alimentis etiam si opus fuerit subtractione.

De servitio Chori.

§. 1. Lectio Sacre Scripturæ, vel casuum conscientie his in hebdomada, præscriptis diebus in singulis Conventibus habeatur, ad quam Fratres omnes conveniant; eaque absoluta mutua collatione circa explicatam Doctrinam sese utiliter exercent.

Lectio Sacre Scripturæ vel casuum conscientie in Conventibus.

§. 2. Quo Trid. Concilii Decreta de paupertatis Voto custodiendo fideliter observentur, præcipitur, ut nullus ex Fratribus, etiam si Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, proventus, census, elemosinas, sive ex Concionibus, sive ex Lectio-nibus, aut pro Missis tam in propria Ecclesia, quam abicunq; celebrandis, aliove ipsorum iusto labore, & causa, & quocumque nomine acquisita, etiam si subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tamquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere possit, sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Conventui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecuniis, ac proventibus confundantur, quo communis inde victus, vestitus omnibus suppeditari possit. Neque Superioribus, quicunque illi sint, ullo pacto liceat eisdem Fratribus, aut eorum alicui, bona stabilia, etiam ad usufructum, vel usum, administrationem, aut commendam, etiam depositi, aut custodie nomine concedere. Eorum vero, quæ ad necessitatē concessa erunt, nullus quicquam possideat, ut proprium, neque ut proprio utatur. Qui in premissorum aliquo delinquerit, poenas nedum a Concilio Tridentino præscriptas, sed alias quoque multo graviores, Superiorum arbitrio imponendas, incurrat. Nulla quorocumque Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona mobilia, vel immobilia Fratres

Paupertatis voto observando.

Administratione honorum Conventus.

(a) Sic effortatum a Chesbino Summatum obsequii causa non immorari. Sed ex §. 1. & 2. facti manifeste apparet, hanc Constitutionem esse peculiarem pro Ordine Servitarum.

excusare possit, quo minus culpa, & poena ab eisdem Concilii Decretis impostæ, & ipso facto incurrendæ, obnoxii sint; etiam si Superiores assenserent huiusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minime adhiberi volumus.

Vestitus, & suppellectili.

§. 3. Fratrum vestitus, & suppellex cellarum, ex communi pecunia comparetur, & omnino uniformis sit Fratrum, & quorocumque Superiorum, statuique paupertatis, quam professi sunt, conveniat, ita ut nihil superflui admittatur, nihil etiam quod sit necessarium, alicui denegetur. Quocumque Fratrum vestes, sive laneæ, sive lineæ, omnisque alia suppellex in aliquem commodum Conventus locum deferantur, ibique ab uno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis, diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, ministrari opportune possint.

Cibo.

§. 4. Omnes etiam Superiores, quicunque illi sint, eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio, sive eadem, ut ajunt, pitantia, in communi mensa prima vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur: neque singulare aliquid, quo privatim quisque in cibum utatur, ullo modo afferri possit: si quis in ea re peccaverit, nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem, & aquam.

Administratione officiorum.

§. 5. Superiores omnes etiam Generalis, qui redditus, aut præstationes pecuniarum ratione officiorum habent, eorum accepta, & expensâ in libro distincto fideliter, & diligenter adnotari curent, neque in alios usus, quam ratione officii sui necessarios, quicquam expendant. Cum vero contigerit, ipsos in aliquo Conventu commorari, eam pecuniam quantum in commune conferant, ex qua sibi, & iis, qui secum erunt, victus ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum suppeditetur.

Administratione honorum Conventus.

§. 6. Nullus ex Superioribus locorum, administrationem honorum, aut aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & reddituum sui Conventus, etiam nomine Conventus, per seipsum habere, sive exercere possit, sed universum id onus tribus Fratribus eisdem Conventus a Generali ita demandetur, ut unus rerum, & bonorum, reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat, alter tamquam Depositarius pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter asservet, alius de pecuniis, & rebus a Depositario acceptis Priori, & Fratribus, ac Conventui universo de necessariis, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed juxta caritatis regulam veluti bonus dispensator provideat: officiorum huiusmodi confusione penitus interdicta: Cæterum hi tres tam impensis, quam accepti singulis mensibus suo Priori, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus eisdem Conventus probatoribus, rerumque usu peritis, rationem reddant: Deinde ipsimet rursus præsentibus Priore, & peritis prædi-

ctis, Generali cum advenit, denique ipse Generalis in quolibet proximo Capitulo Generali saltem coram tribus Iudicibus, ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, universamque suæ administrationis tam publicæ, quam private rationem reddere teneantur; cujus etiam exemplum authenticum ex actis Capituli describatur, ad hoc, ut ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.

Numero Fratrum cujusq; Conventus.

§. 7. In unoquoque Conventu Fratrum, is tantum deinceps constituatur, & imposterum retineatur numerus, qui ex redditibus illis propriis, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum elemosynis, aliisque quibuscumque obventionibus in commune, ut præfertur, confrendis, commode possit sustentari; redditus vero, & supradicta omnia in communi loco, ac tuto, diligenter asserventur.

Prohibitio declarandi Concilii Tridentini Decretis, & illas reformationes.

§. 8. Superioribus autem, nec Concilii Tridentini, aut hæc nostra decreta declarare, interpretari, aut relaxare ullo modo possint, omnino interdiciamus, & prohibemus. Decernentes irritum, &c. si quis autem contra præsumpserit attentare, is eo ipso omni gradu, officioque privatus, & ad ea perpetuo inhabilis existat.

De Prædicatoribus, & Lectoribus. Socio ex causa necessaria alicui concedendo.

§. 9. Nullus nisi actu legat, vel prædicet, aliquo sui gradus privilegio gaudeat.

§. 10. Si alicui ex necessaria causa, Generalis iudicio probanda, socius ex eodem Ordine, qui illi ministrat, concedendus erit, is nisi vigesimum quintum agat annum, & qui communi servitio sit deputatus, non concedatur, & si commode fieri potest, sit laicus conversus.

Clausura.

§. 11. Ut omnis scandalorum, & vagationis occasio tollatur, Conventus clausura perpetuo, ac diligenter servetur; ac propterea a Superiore Janitor constituatur, qui diligentia, ac morum integritate maxime commendetur; is janua custodienda semper assistet, eamque nemini Fratrum aperiat, nisi socium, & exeundi licentiam obtinuerit.

Exitus & reditus Conventus, & reditus.

§. 12. Nullus e Conventu egredi audeat, nisi ex causa, & cum socio, licentiaque singularis vicibus impetrata, ac benedictione accepta a Superiore; qui non aliter eam concedat, nisi causa probata: sociumque exituro adjungat, non petentis rogatu, sed arbitrio suo, neque eundem sepius. Licentia vero generales exeundi, nulli omnino concedantur. Contravenientes autem poena gravi, etiam carceris, ad Superioris arbitrium plestantur; eandem etiam Janitor subeat, si sciens exeundi facultatem fecerit; Cum autem quis in Conventum revertitur, Superiorem iterum adhibet benedictionem recepturus, qui a socio itineris rationem, & quid rei actum sit, diligenter perquirat.

®

Adventus ad Urbem.

§. 13. Nullos fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius a Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetraverint. Si quis autem sine huiusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce activa, & passiva biennio privatus.

varus existat, subiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas poenas. Quae item omnia adversus eos, qui supradictos admiserint, & receperint, sine ulla exceptione locum habeant.

Visitatione Cellarum.

§.14. Habeat Superior clavem ita fabricatam, ut cum sibi videtur, cellas omnes referare possit; & propterea nullas cellas, etiam noctu ita claudat, quin semper a Superiore possit aperiri.

Lampade in Dormitorio. Cella, & suppellectili.

§.15. In medio Dormitorii totam noctem lampas colliceat.

§.16. Nullus etiam Superior, cellas, sive in claustris, sive alibi separatas a communi Dormitorio habeat, sed unusquisque unica cella, eadem cum ceteris aliorum fratrum conjuncta, nudis omnino parietibus, ac lecto, & mensa humilibus, uniformique suppellectili, ut praefertur, quemadmodum Religiosos decet, contentus sit. Possit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conventuum, si eorum muneris, & officii necessitatem id exigere cognoverit, alteram etiam cellam concedere. Cella sive adicula, quae extra Dormitorium separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum, & commoditatem Conventus redigantur. Sigillatim suo quisque lecto cubet, neque ullibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt. In privatis cellis nulli camini permittantur, sed omnes obstruantur statim, cardinibus etiam e parietibus convulsis, ut res illa non ad tempus facta, sed perpetuo duratura videatur, cellis tamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Praedicatoris exceptis.

Fenestris Conventus.

§.17. Conventus fenestrae omnes, quae in vias publicas, aut in vicinas laicorum aedes prospiciunt, muro ita obstruantur, ut omnino is prospectus impediatur.

Infirmitas.

§.18. Valetudinarium in singulis Conventibus certo, ac salubriori loco constituitur, quod pro loci situ, ac fratrum numero, quoad fieri poterit, commodissimum esse possit, in quo fratres omnes, cum aegrotabunt, curentur, nec inde nisi recuperata sanitate abire permittantur. Qui vero infirmorum cura praepositi sunt, omni sedulitate, ac charitate operam suam praestabunt, ac curabunt, ne quid aegrotis omnino delit, quoad sanitatem recuperandam pertineat.

Degentes extra claustra.

§.19. Ineat ratio, qua, sublati licentia, ac facultatibus hactenus quibuscumque concessis, degentes extra Conventus claustra ad ea quamprimum revocentur; nec de cetero, nisi ex gravissima causa a Sede Apostolica probanda, huiusmodi facultates concedi possint.

Receptione Novitiorum.

§.20. Nulli in posterum ad habitum, aut professionem admittantur, nisi in Conventibus per Sedem Apostolicam in qualibet Provincia deputandis.

Hospitalitatis observantia & largitione munerum.

§.21. Curent Superiores, ut constituto interdicens largitiones munerum, & praescribens hospitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conventu inviolabiliter observetur.

§.22. Ut omnis officiorum ambitus occasio pracludatur, caveant omnes a directa, vel indirecta vocum, seu suffragiorum procuracione tam pro se ipsis, quam pro aliis, tum in Capitulis locorum, tum in ceteris, praesertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, seu alibi. Quicumque fecerint, praeter alias poenas, & censuras hactenus contra huiusmodi ambientes inflictas, quas in suo robore permanere volumus, in poenam privationis officiorum, quae obtinent eo ipso incidant, & ad futura quaecumque pariter inhabiles habeantur: super quo cum eis dispensari a nemine possit nisi a nobis, vel successoribus nostris, & pro qualitate culparum gravius etiam plestantur. Porro supradictas omnes poenas ad complices, ac simpliciter scientes, & non revelantes extendimus.

Ambitu.

Superiorum, & Officialium electione.

§.23. In Superiorum, & Officialium omnium electionibus, forma praescripta a Sacro Concilio Tridentino, & Ordinis Constitutionibus inviolabiliter servetur, jurentque Electores secundum veritatem cuiusque conscientiae, probiores, ac magis idoneos se electuros: ac propterea, priusquam ad electionem deveniant, in primis, & ante omnia praesententur Constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum. Ad officia gradus, & Praelaturas, illi praecipue eligantur, qui possint, & consueverint regulas Ordinis, & Constitutiones observare, praesertim quae pertinent ad servitium Chori, ac vestitum, & victum communem.

Probatione Praedicatorum, Lectorum, Confessorum, & promovendorum ad ordines sacros.

§.24. Eligantur in Capitulo Generali, vel Provinciali aliquot graves, & periti ex fratribus cuiuslibet Provinciae, saltem tres, qui admittendos ad praedicationem Verbi Dei, vel ad audiendas confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam cura sit examinare, & probare tam quoad doctrinam, quam quoad mores, promovendos ad quoscumque ordines; in quo servetur decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilii Tridentini, hac de causa nuper editum, & promulgatum.

Observantia regularum, & constitutionum.

§.25. Illud porro Superiores omnes in Domino admonemus, ut memores sint rationis, quam in novissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio invigilent, ut quae in eorundem Ordinis Regulis, & Constitutionibus de oratione mentali, silentio, jejuniis, Capitulo culparum, aliisque spiritualibus exercitiis prudenter, ac pie sancita sunt, ea omnia, & singula ad unguem observentur; intelligentque super his veluti fundamentis omnium Religionum aedificia construenda, & amplianda esse, quae ut faciliorem exitum sortiantur, & fructus uberores in animis fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Conventu singulis hebdomadis habeatur sermo de religiosa disciplina, regularique observantia.

Tabella muneris diti. esplendo.

§.26. Quo vero omnia ordinate peragantur, appendatur tabella in loco conspicuo

quo uniuscuiusque Conventus, in qua distincte adnotetur, quid singulis horis cuiusque diei quilibet frater praestare debeat, ut certo quoque signo praemonitus, majori animi preparatione suo muneri satisfacere possit. Quae Ordinis Constitutiones his decretis non adveniatur, inviolate custodienda erunt.

Poenae inobedientium.

§.27. Quibus horum Decretorum capitibus certa poena praescripta non est, arbitrio Generalis, vel alterius immediati Superioris infligatur.

Prohibitione huius reformatione declarandi.

§.28. Ut autem haec Decreta (donec alia, quae ad pleniorum supradicti Ordinis reformationem facient, edantur) ab omnibus observari possint, districte praecipimus Generali, ac omnibus aliis quibuscumque Superioribus, ad quos hoc spectat, ut curent, ac efficiant, ea omnia inter alias eorundem Ordinis Constitutiones perpetuo valituras redigi, interdicta omnino eorum singulis facultate illas declarandi, & adversus eas unquam dispensandi. Alioquin, sciant se in poenam Generalatus, & officiorum privationis, ac inhabilitatis perpetuae ad alia quoque munera, ipso facto, & sine ulla exceptione respective incidisse.

Temporarij praedicti.

§.29. Ne vero praetextu dilatae publicationis eorum observatio quoquo modo differri possit aut impediri, volumus, ut post illorum publicationem in Conventu Sancti Marcelli de Urbe factam, Generalem, aliosque Ordinis Superiores, ceterosque quoscumque fratres praesentes, statim, reliquos vero abentes citra Montes, unius mensis, ultra Montes, trium mensium spatio ita ardeant, ac si eorum singulis personaliter intimata fuissent.

Publicatione eorumdem.

§.30. Insuper mandamus, quod Generalis in singulis Conventibus citra Montes unius mensis, ultra vero Montes trium mensium cursu Decreta supradicta publicari faciat, sub poena privationis Generalatus, aliosque arbitrio nostro imponendis.

Dat. die 27. Julii 1601.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die vigesima quinta mensis Julii, millesimo quingentesimo nonagesimo nono.

Declaratio circa licentias veniendi ad Urbem. Et poenam privationis contrafacientibus in hanc.

§.31. Decretum illud, quo Patribus Romanis petere cum Generalis, & Protectoris licentia dumtaxat permittitur, Sanctitas Sua extendi ad Provinciales decrevit, ita ut Provincialis ipse ex causa communi totius Provinciae dumtaxat facultatem huiusmodi facere valeat. Declaravitque poenam privationis vocis activae, & passivae contrafacientibus inflictam, Sanctitati Suae reservatam esse, interdicta omnino eorum Superioribus singulis, etiam Generali, ac Protectori facultate illam moderandi, ac relaxandi.

Dat. die 20. Martii 1601. An.X.

Datum Romae die 20. Martii 1601.

Causae huiusmodi Decretorum.

Sequuntur Decreta pro Reformatione Ordinis Fratrum Servorum Beatae Mariae.

EXIIS, quae S. D. N. Clemens Papa VIII. ad Regularium Monasteriorum reclamationem gubernationem instituit, & decrevit, eo-

rumque Superioribus adamussum exequenda praecipit, nihil fuit, vel re ipsa sanctius, vel necessitatis occasione opportunius, vel religiosa utilitatis ratione optabilius, quam ut vetus, & regularis disciplina viris Religiosis salutaris, ac necessaria, ubi collapsa est, instauretur, & ubi conservata est, perpetuo custodiatur, ut nihil esset, quod obedientiae, paupertatis, & castitatis, ac peculiarium votorum observantiam, nec non communem vitam, victum, & vestitum impediret, aut per calumniam inficeret. Cum autem compertum sit a fratribus Ordinis Servorum, Superiorum incuria saluberrima Sanctissimi Pastoris decreta penitus neglecta esse, ut huiusmodi incommodo occurratur, Congregatio Visitationis, Reformationis Apostolicae ejusdem Ordinis Priori Generali nuper electo, ejusque pro tempore Successoribus in virtute sanctae obedientiae, & privationis officii poena proposita praecipit, ac mandat, ut statim praedicta Decreta Pontificia inter ipsius Ordinis Constitutiones redigi, & ab omnibus suis fratribus observari, ac praeter illa, quae decretis ipsis praescripta sunt, haec quae sequuntur, speciali Sanctitatis Suae mandato constituta, inviolabiliter, ac perpetuo observari curent.

De officio divini recitatione.

§.32. Primum ad ea, quae de divino Officio persolvendo statuta sunt, illud additur, ac decernitur, ut poena subtractionis alimenti contrafacientibus proposita, nec a Priore, nec ab eo, qui eius vices gerit, remitti possit illi, qui horis Canonicis, sive diurnis, sive nocturnis, cessante legitima causa, non interfuerit. Deinde, ut qui Officii initio ad Chorum non convenerit, genussexus in medio Chori tandiu maneat, quamdiu surgendi licentiam a Priore impetravit: tum in refectorio, horam canonicam, quam ob huiusmodi negligentiam omisit, aliis cibum sumentibus, etiam genussexus recitare teneatur. Curx sit Prioris, ut Officium Divinum in Choro a Patribus suis locis confidentibus devoto cum punctis, & pausis persolvatur, & ut Missae non nisi ex Missalis Romani praescripto, nec nimia celeritate celebrentur: qua in re observabit, an in recitatione Canonis tantum temporis, quantum ad illius verba devote exprimenda exigitur, a singulis insumatur; & contrafacientes moneat, ac salutaribus poenitentis coereat. Ad Salve Regina post Completorium cantandum, omnes quotidie etiam Officiales, & Conversi omnino conveniant; & post Salve Regina Litaniae Beatae Mariae Virginis profelici statu S. R. E. pro Populo, & pro Religionis augmento devoto recitentur. Diebus vero festis post Vesp., & Salve Regina statim cantentur: qui desuerint, eos Prior publice corrigat, ac etiam cibi subtractione puniat: quae omnia an servata fuerint, Provincialis in visitatione diligenter inquiret, & si Priorem negligentem invenerit, illum officio Prioratus absolvet.

§.34. Prior curet, ut Ecclesia diebus festis

1601. Ecclesie spectatis, & claudendis, & allocatione fratrum prohibita tempore divini officii.

festis hora competenti pro locorum consuetudine claudatur, & aperitur: cum autem eam patere necesse fuerit, Sacrificia, vel alius probata vita semper adsit, qui indigna ibi fieri prohibeat, peractis Divinis Officiis fores Ecclesie feriatis diebus omnino claudantur, nec nisi ex prescripto Const. aperiantur, quod etiam de foribus Monasterii cautum intelligatur. Provincialis in visitatione poenam privationis officiorum transgressoribus imponit. Caveant autem fratres, ne quacumque de causa tempore Divinorum Officiorum, personas aliquas in Ecclesia, vel ad illius, Sacrillie, aut Monasterii januas, nisi de licentia Prioris alloquantur, sub poena unius publicae disciplinae.

Exiit a Monasterio.

§.35. Neque Prior poena suspensionis ab officio eo ipso incurrenda per sex menses proposita, quemque fratrem solum, aut cum socio extra claustra, in via aut adibus Monasterii proximis tunc temporis, aut alias commorari permittit.

Delinquentibus non recipiendis.

§.36. Neque bannitos, criminosos, & delinquentes, seu decoctores in Conventu retineat, aut retineri patiat, sub poena privationis officii perpetuo eo ipso incurrenda; eandemque poenam subeat, qui aliquem ex praedictis, etiam annuente Priore, in cella aliqua Conventus exceperit.

Confugiendi.

§.37. Confugiendi vero ad Ecclesiam, & ad alia eorum loca sacra, Superiores teneantur, quamprimum commode poterint, deferre Episcopo, seu alii loci Ordinario.

Scholarum puerorum non admittendis.

§.38. Nullus puerorum secularium, etiam clericorum Scholam Grammaticae, aut cuiuscumque artis liberalis intra Monasterium sub poena amissionis utriusque vocis ipso facto incurrenda exerceat, seu aliquem ipsorum doceat, quam poenam etiam Prior, qui id permisit, incurrat. Nec extra Conventum septa quicquam docere liceat, nisi de Sedis Apostolicae licentia, eadem poena proposita.

Extraneis non permittendis.

§.39. Prior nullo modo, neque praetextu servitutis Ecclesiae, in Monasterio extraneum quemquam commorari ad edendum, vel ad discendum, sive aliud quidpiam agendum permittat, poena illi suspensionis ab officio per sex menses ipso facto proposita.

Lectorum electione.

§.40. Verum nemo recte legendi munus suscipiat, nisi is, qui duplici doctrina discipulos sibi subjectos instruat, scientia nempe, & innocentiae conversatione. Idcirco deinceps huic muneri praeficiatur is, cujus probitas, ac mores Seniorum patrum testimonio commendentur, ac diligenti adhibito examine de vite innocentia, & doctrina, a Priori generali facultatem in scriptis habeat, qui in Lectoribus, & Magistris constituendis non ingenii solum, & eruditionis, sed etiam regularis disciplinae mortificationisque rationem habeat.

Bacchalaureus gradibus coacceden.

§.41. Ad Bacchalaureatus gradum nemo deinceps promoveatur, nisi spectata vitae, religionis, & disciplinae regularis observantia, qua in re diligens fiat a Generali sive Vicario, Provinciali, & socio

in Visitationibus inquisitio per secretum examen, cum juramento Prioris, & Fratrum ejus Conventus, in quo proximo triennio commoratus fuerit, ac nisi conclusiones publice egregie sustinuerit, circa illas prius sigillatim a Generali, sive ab eo deputandis interrogatus, ac idoneus repertus ad eas honorifice sustinendas, nec item eo gradu aliquis decoretur, quem scientia, & aliarum virtutum spes magisteratus honore dignum non ostendat. Quae omnia in actis referantur, ac in literis patentibus exprimantur, & si secus factum fuerit, promotio ipso jure nulla sit, ac promoventes poenam privationis officii ipso facto incurrant. Quod etiam in promovendis ad Magistrum, eisdem propositis poenis, strictius servari decernitur.

Studentibus recipiendis.

§.42. Nullus in Studentium numero adscribatur, nisi bona indole, ac probis moribus excultus, habita fide cum juramento a Priore, & Fratribus conventus, in quo majori ex parte residerit, ac nisi Grammaticam adeo calleat, ut latine expedite loquatur, ac ad Latinos auctores approbatos intelligendos aptus existat, cujus quidem intelligentiae periculum ita fiat, obijciatur examinando duo auctores nempe ex difficilioribus, ex quibus caput unum saltem ex improviso per alia verba latina interpretetur; poena privationis vocis utriusque ipso facto incurrenda per biennium, ipsis adscribentibus, si secus fiat, proposita. Neque aliquis ad Philosophiam audiendam nisi probe in Dialectica versatus, neque ad Theologiam, nisi Physica plene instructus, admittatur.

Libris privis non recitandis in studiis.

§.43. In Studiis vero praesertim humanioribus, nullus liber adhibeatur, ex quo mores depraventur, & vite innocentiae periculum imminet.

Qui & quando legere debent.

§.44. Regens Bacchalaureatus Conventus, & Magister Studii quotidie legant spatio unius horae, diebus Festis, & die Jovis, si Festum nullum in hebdomada occurrat, exceptis, a secunda Dominica post Pascha, usque ad 15 Julii, a prima die Septembris, usque ad 20. diem Decembris, atque a prima die Januarii, usque ad Septuagesimam. Quibus diebus nulli Studentium abesse liceat, neque de licentia Provincialis, quavis de causa sub poena privationis studii, ipso facto incurrenda. Ea vero ratione legent, ut Regens toto triennio tres priores libros Magistri sententiarum ex sententia D. Thomae interpretetur (quarto singulis diebus festis post Vesp. ab eodem explicato) teneaturque saltem semel in hebdomada lectionem ex Metaphysica, vel ex libris Ethicorum Aristotelis, prout sibi magis expedire videbitur, habere. Bacchalaureus Conventus libros Phys. de Coelo, Generatione, & de Anima, iis ommissis, quae ob facilitatem omitti solent, eodem tempore explicabit. Magister Studii totam Logicam, hoc est librum Praedicab. Praedicam. Perihermenias, & Post. exacle; Priorem vero, Elencorum, Topicorum per compendium declarabit. Conclusiones singulis die-

Silentio in disputationibus.

diebus, quibus legitur, ex Theologia, Philosophia, & Logica ab unoquoque Studentium ex Ordine sustineantur, aliis de more per vices arguentibus.

Regens omnia studia visit.

§.45. Nec liceat alicui ad evitandam confusionem, nisi Bacchalaureo, qui partes sustinentis adjuvabit, & Magistro studii, qui partes arguentis fovebit, aliquid, nisi de Regentis licentia, dum disputatur, dicere.

Qui & quando predicare possint.

§.46. Regens ter in anno, expletis Lectionibus, per literas quid, & quantum lectum fuerit, Priori generali significare teneatur, qui semel in anno studia omnia visitare, Studentesque singulos, ejectionis iis qui non profecerint, per se, vel per alium idoneum examinare debebit.

Theologiae tractatum semel in hebdomada habenda.

§.47. Nullus ad predicandum, nisi Magister, aut Bacchalaureus mittatur: possit tamen Generalis aliquem ex Studentibus in Sacra Theologia diu versatum, & ad id munus diligentem examine idoneum repertum mittere tempore dumtaxat Quadragesimali, aliis vero temporibus nulli, neque Bacchalaureo, neque etiam Regenti liceat, neque etiam in propria Ecclesia predicare, ne statuta Lectiones deserantur, aut intermittantur.

Profusus studiorum a Priori generali recognoscendus.

§.48. Et quia sacrarum, & humanarum literarum studia cum pietate, bonitate, & virtutum omnium exercitatione conjuncta esse debent, ideo semel in hebdomada, die a Priori generali constituto, de Theologia practica habeatur tractatio, in qua praecipue de virtutibus, quibus alimur in vita spirituali, & de vitis oppositis, quae tanquam morbos animae caveamus, agatur.

Bacchalaurei quoque examinandis.

§.49. Quotannis certo stato tempore, a Priori generali singulorum Studentium progressus recognoscantur, cui recognitioni, praeter Priorem Conventus, & Lectores, etiam Provincialis intersit, seu alius a Generali delectus: ii de omnibus, quae circa studia providenda erunt, & praecipue de promovendis discipulis ad Superiores classes, & de Lectoribus, & Regente, ac ipsimet Studentibus mutandis, cum Priori generali communicent, neque circa studia aliquid statuatur sine ejusdem Patris Generalis consensu.

Lectio sacra Scripturae vel casuum conscientiae quilibet hebdomada habeatur.

§.50. Generalis in visitatione, Bacchalaureos quoscumque diligentissime examinet, & si quos minus idoneos invenerit, itant sufficienti ad hujusmodi gradum eruditione careant, illos pro ignorantiae modo, aut suspendet, aut privabit. Quod etiam circa alios Studentes observetur.

Qui & quando legere debent.

§.51. Curet Prior cuiuscumque Conventus, ut Lectio Sacra Scriptura, vel casuum conscientiae, ex prescripto Decreti Apostolici singula hebdomada habeatur. Neque ipse Prior ab hujusmodi lectione aliquem abesse permittit. Lectio autem eum collatione non minus spatio unius horae durabit, teneanturque singuli Sacerdotes circa propositas a Lectore dubitationes interrogati, quid sentiant ex ordine respondere, quibus etiam liceat circa materiam

praestitam dubitationes excitare, iisque Lector satisfacere teneatur, ac propterea summam saltem aliquam casuum conscientiae habere singuli debebunt. Si Lector non legitime impeditus a legendo per hebdomadam cessaverit, voce activa, & passiva per annum privatus existat, si per aliam hebdomadam in munere suo obeundo defecerit, per biennium eandem subeat poenam. Si in contumacia per tertiam hebdomadam steterit, ultra vocis activae, & passivae privationem, per quinquennium jure legendi suspensus sit. Si fratres vero studio adscripti Lectioni non adfuerint, pro prima, & secunda vice in Refectorio panem, & aquam publice edant. Si tertia deliquerint, voce activa, & passiva per triennium, alii- que etiam poenis, arbitrio Provincialis pleantur.

Prioris eligendi qualitates.

§.52. Ut autem fratres omnes in conscientiae casibus magis versati fiant, nullus deinceps in Priorem eligatur, qui non prius ad confessiones audiendas admittis fuerit, aut saltem spatio sex mensium proxime futurorum, ab Episcopo loci, in quo Prior est electus, admitti se curaverit, alias officium illius ipso jure vacare intelligatur.

Et Confessoris.

§.53. Neque aliquis ad confessiones audiendas, antequam praesentetur Ordinario, minor triginta annis a Generali admittatur, & qui prius rigoroso examine circa doctrinam mores, & disciplinam, a Provinciali, & duobus Magistris, onerata ipsorum conscientia, non fuerit approbatus.

Vestimentorum fructum qualitates.

§.54. Bti vestitus exterioris, qui unus esse debet, sicuti una est Religio, & interioris qualitas in Constitutione Ordinis cap. xix. satis exprimitur, quia tamen quorundam temeritas, & regularis disciplinae contemptus ita inolevit, ut potius laici, quam religiosi ex habitu videantur, Priores Conventuum sub poena privationis officii, ac inhabilitatis ad alia officia ipso facto incurrenda praecipitur, ut omni abusu sublato, vestes fratrum tam interiores, quam exteriores ad praescriptum Constitutionum corrigant, itaut tunicae talares sint, non longiores neque breviores, neque aperte, nisi ante postus, manicae non rugosae, zona non nisi coriacea, caligae tantum albae, vestes interiores albi aut nigri, non mixti, aut alterius coloris, camisiae laevae, lineae vero (quae non nisi ob infirmitatem permittuntur) omnino exterius non appareant. Cappae non sint rugosae, pilei uniformes, non eminentes, biteta non sint angularia, sed potius rotunda, quae intra claustra tantum a Paschate Resurrectionis, usque ad Festum omnium Sanctorum permittantur, pallia, quibus non nisi cum pluit, ac in itinere utendum est, simplicia, habitus per Urbem semper integer, omnis denique ornatus sericus, argenteus, aut aureus, & color in omni re, quamvis minima, praeter in Constitutione expressum, omnisque luxus, & superfluitas tollatur, poena fratribus non exundi septa Monasterii per sex menses proposita. Nullus praeterea, quamvis Magister quacumque de causa annulos aureos,

Regnum.

aureos, aut argenteos, vel alterius materiae in digitis gestare praesumat sub poena privationis vocis utriusque ipso facto incurrenda, quam poenam Prior remittere non valeat, teneaturque semel saltem in mense cellas, & indumenta fratrum quorumcumque diligenter visitare, neque ullo modo aliquid sericum, vel ad arcendum sudorem in biretis aut pileis, aut in alia quavis re permittit. Nemo item barbam sibi circa maxillas, & mentum abradi faciat, sed illam prout natura protulit, deserat, neque capillos circa tempora prominentiores, aut longiores gestet, quam in occipite, sub poena privationis vocis utriusque ad arbitrium Generalis: poena quoque Priori qui permiserit, privationis proposita, Provincialis etiam diligenter in visitationibus perquirat, an Priores circa praedicta aliquid adversus Const. permiserint, ac eos qui in culpa fuerint, officio privabit. Quod si Generalis Provinciale quoque in re hac negligentem fuisse deprehenderit, possit illum ab officio suspendere, aut etiam pro culpa qualitate privare. Cura sit Prioris Generalis, abusus omnes tollere, & maxime in literis familiaribus describendis, ut non seculari, sed Religioso more se invicem tractent, aliqua praescripta forma, quae humili Religionis statui conveniat.

Syndici officio.

Eleemosynas & c. colligantur de Priori, vel Syndico.

Cibus, vel potum nono laici non comestent refectioem.

Neque secularibus negotiis se immisceant.

ta, praeter alias, arbitrio Generalis irrogandas.

§.59. Nullus frater quovis praetextu arma cujuscumque generis gestare, vel apud se retinere, etiam sibi in custodiam ab aliis tradita, sub poena vocis utriusque eo ipso amittenda per annum, ac per sex menses e Monasterio non exeundi praesumat, quod si arma ex prohibitis uti sunt, scilicet rotarii, fuerint, poenam trimesium per triennium eo ipso incurrat, quam poenam Provincialis, omni executione remota, sub poena privationis officii exequi teneatur. Prior autem qui scienter permiserit, officio omnino privetur.

Arma gestare non praesumat.

§.60. Caveat autem Prior, ne sub poena privationis officii ipso facto incurrenda fratribus exeundi licentiam, nisi ad praescriptum Constitutionum, hoc est nisi bis in hebdomada, ac nisi genuflexis, benedictionemque petentibus, & cum socio concedat, nec quemquam diebus festis exire permittet, nisi ob casum necessitatis, qui differri non possit.

Bicentum in hebdomada ex conventu exeundum.

§.61. Decretum SS. D. N. de fenestris, quae in vias publicas, aut in vicinas laicorum ades prospiciunt, muro obscurandis, quamprimum executioni mandetur, & si lux aliunde non possit, saltem ita obturentur, sive fixe aptentur, ut nulla ratione a vicinis fratres videri queant. Priori poena privationis officii proposita, si secus factum fuerit.

Fenestris Conventus obturentur.

§.62. Prior cujuscumque conventus non Collegiati, expleto biennio in conventum Collegiatum reducatur, nisi ad alterum biennium ejus officium pro loci utilitate contingat prorogari. Familia vero ultra biennium in hujusmodi conventibus commorari non permittatur, sed in aliquo Collegiato, ubi disciplina regularis vigeat, omnino collocetur, neque Prior aut quicumque ejusdem familiae frater possit in conventu non Collegiato, nisi post sex annos collocari. Provincialis autem, qui hujus decreti temerarius extiterit violator, per annum ab officio suo noverit se suspensum, quam etiam poenam Prior ipse Generalis, si contra fecerit omnino luat.

Prioris & Fratrum commoratio in eodem conventu.

§.63. Fratres ab eo conventu, in quo degunt, ad alium absque Prioris licentia in scriptis cum termino ad redeundum praefixo, sub poena carceris non transcant, poena suspensionis ab officio per mensem Priori, qui hujusmodi licentiam non perquisierit, & legerit, aut aliquem sine illa, & Breviario, aut Corona, si Laicus fuerit receperit, proposita.

Transcant fratres de conventu ad conventum.

§.64. Prior non modo Tabellam, Decreto Apost. praescriptam, in qua horarum distributio contineatur, appendi curabit, sed & sub poena suspensionis, vel etiam privationis officii, quam Provincialis relaxare non possit, quae de silentio in Constitutione praecipitur, omnino servari faciat, fratresque sub eadem poena strepitantes, aut mutuo contententes vel etiam obscena verba proferentes, minasque aliis intentantes, publica disciplina, aut relegatione Monasterii,

Silentio, & aliis.

nafterio, vel etiam carceratione, pro modo culpa puniantur.

Die 22. Augusti.

Datum Romae, die 22. Augusti 1604.
Antonius Seneca Refor. Apost. Secr.

Tituli, qui fratribus in scribendis literis, permittuntur.

Forma scribendi alii fratribus.

§.65. Nos Frater Philippus Prior Generalis, Decreto Sacrae Congregationis Visitationis, & Reformationis Apost. inhaerentes, omnibus, & singulis Ordinis nostri Fratribus, in virtute sanctae obedientiae, ac sub poena privationis vocis utriusque per annum ipso facto incurrenda praecipimus, ne posthac in scribendo, aut etiam loquendo quemquam quamvis Generalem, Dominum suum, aut patronum vocari, aut se alicujus servitorem, sive servum dicere praesumat. Sed pro personarum conditione patris, aut fratris, aut filii, vel etiam servi in Domino nominibus utantur. Neque in scribendo aliquem multum Reverendum, praeter Procuratorem Ordinis Generalem, Vicarium Generalem, & Provinciale, nec Reverendum nisi Priorem, & Magistrum, neque Venerabilem, nisi Sacerdotem quadragesimum, ac Baccalarium nominare velint, sub eadem poena.

CCXLIIII.

Ex Regest. Secret. Aev.

Philippus III. Hispaniarum Rex absolvitur a quacumque censura, quod proventus ex Cruciatu, subsidio, excusato, & prima Decima, in alios, quam eos, quorum intuitu concessi sunt, usus converterit, & hujusmodi Indulta ad alia pia opera extenduntur.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Propensa nostra in Majestatem Tuam charitas facit, ut securitati conscientiae tuae, quantum cum Domino possumus, libenter consulamus, ac ea Majestati tuae concedamus, per quae gratis, & indultis a Nobis, & Apostolica Sede tibi concessis liberius frui valeas.

Regis petitio.

§.1. Exposuit siquidem Nobis Tuo nomine dilectus filius nobilis vir Antonius Dux Sveviae, Tuus apud Nos, & Apostolicam Sedem Orator, quod cum indulgentiae, & gratiae spirituales, & temporales, quae a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris clar. mem. Philippo genitori Tuo, & aliis Hispaniarum Regibus Catholicis Antecessoribus Tuis, eorumque subditis concessae, & ab ipsis Praedecessoribus, ac a Nobis pluries etiam pro Majestate Tua, ac subditis tuis prorogatae fuerunt, intuitu, & occasione expeditionis contra Turcas, Mauros, & Saracenos concessa fuerint, Tu cuperes easdem indulgentias, & gratias ad expeditiones etiam contra alios quoscumque Infideles, ac etiam Hereticos, Schismaticos, & Catholicae fidei hostes extendi, & praeterea cum in concessione subsidii quadragesimum viginti millium ducatorum eidem Regibus per eosdem Romanos Pontifices facta, & per Nos etiam pro Tua Majestate pluries prorogata ordinatum reperitur, ut ex proventus inde percipiendis sexaginta trientes sustentari deberent; cum proventus hujusmodi ad tot trientes sustentandas non sufficiant; Tu pariter cuperes super hoc a Nobis opportune provideri. Ac demum quia interdum necessitatis ita exigentibus proventus ex supradictis, & prima decimae gratis perceptos non in supradictos, sed in alios quam eos, quorum intuitu concessa, & prorogata fuerunt, usus converterere coactus fuisti, super hoc tibi pro Tua conscientiae securitate gratiose indulgeri desiderares.

ros, & Saracenos concessa fuerint, Tu cuperes easdem indulgentias, & gratias ad expeditiones etiam contra alios quoscumque Infideles, ac etiam Hereticos, Schismaticos, & Catholicae fidei hostes extendi, & praeterea cum in concessione subsidii quadragesimum viginti millium ducatorum eidem Regibus per eosdem Romanos Pontifices facta, & per Nos etiam pro Tua Majestate pluries prorogata ordinatum reperitur, ut ex proventus inde percipiendis sexaginta trientes sustentari deberent; cum proventus hujusmodi ad tot trientes sustentandas non sufficiant; Tu pariter cuperes super hoc a Nobis opportune provideri. Ac demum quia interdum necessitatis ita exigentibus proventus ex supradictis, & prima decimae gratis perceptos non in supradictos, sed in alios quam eos, quorum intuitu concessa, & prorogata fuerunt, usus converterere coactus fuisti, super hoc tibi pro Tua conscientiae securitate gratiose indulgeri desiderares.

Absolutio, de qua in Rubr.

§.2. Nos itaque eandem Majestatem Tuam, ob ejus eximia in Nos, & Apostolicam Sedem merita, amplioribus favoribus, & gratis prosequi volentes, ac litterarum Apostolicarum super concessionibus, & prorogationibus dictarum gratiarum, & cujusvis illarum etiam in forma Brevis, aut alias quomodolibet expeditarum tenores, ac datas, praesentibus pro expressis habentes, supplicationibus ejus nomine per dictum Antonium Ducem Oratorem Tuum Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati; Te in primis a quibuscumque censuris, & poenis Ecclesiasticis forsitan incurris, & quocumque peccati reatu, & conscientiae scrupulo, ex eo quod pecunias, & proventus ex supradictis gratis, indulgentiarum nimirum, subsidii, & prima decimae perceptos in alios quam eos, ad quorum effectum concessa fuerunt, usus, quomodocumque converteris, auctoritate Apostolica tenore praesentium in utroque foro gratiose absolvimus, & plenissime liberamus, ac censuras, & poenas hujusmodi, nec non quancumque eorumdem proventuum etiam notabilem, ac notabilissimam summam per Te in alios hujusmodi usus convertsam, Tibi remittimus, & condonamus.

Extensio indulgentiarum Cruciatu & c. ad alia pia opera.

§.3. Praeterea Majestati tuae, ut indulgentiae, & gratiae spirituales, & temporales ex causa expeditionis contra Turcas, Mauros, & Saracenos, a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris concessae, & a Nobis novissime prorogatae eidem Majestati tuae, ac aliis universis, & singulis non solum pro expeditione contra Turcas, Mauros, & Saracenos, sed etiam contra quoscumque alios Infideles, ac etiam Haereticos, & Schismaticos, & Catholicae fidei hostes, Dominis Haereticis subditos, nec non pro tuitione tuorum Regnorum, & ditionum suffragentur; Tuque illis ad hos etiam effectus libere uti, & frui valeas, perinde ac si ab initio his etiam de causis concessa, & deinde semper prorogatae fuissent.

Extensio indulgentiarum Cruciatu & c. ad alia pia opera.

X x 2

& ul-

& ulterius, ut ex proventibus, quos ex subsidio supradicto percipis, cum tantummodo irremium numerum, quem vere, & cum effectu secundum conscientiam Tuam sustentare poteris, & non ultra, sustentare tenearis, literis Apostolicis super concessionibus dictarum gratiarum, & illarum prerogationibus in reliquis semper salvis, auctoritate, & tenore predictis concedimus, & indulgemus.

Decreto contracionum

§.4. Non obstantibus premissis, & quibuscumque aliis conditionibus, clausulis, & decretis in dictarum gratiarum, & cujuscumque illarum concessionibus, & prerogationibus apposis, & Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Roma apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 12. Aprilis 1601. Pontificatus nostri Anno X.

CCXLIV.

Declaratur, omnia Regni Sardinie Beneficia indigenis, & in dicto Regno natis, nec non naturalibus dumtaxat esse conferenda.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procuriam. Romanum decet Pontificem uti vigilem &c. opportuna.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum deputatorum trium statuum Brachiorum nuncupatorum Regni Sardinie petitio continebat, quod in dicto Regno parvus Dignitatum, ac Canoniarum, & Præbendarum, necnon Parochialium, & sine cura Ecclesiarum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum numerus institutus reperitur, eorumque fructus, & redditus annui tenues, ipsam vero Regnum studentium multitudine refectum, ac in eo diversa publica literarum studia ad illius indigenarum, atque adeo aliorum omnium eo confluentium, ac Theologie, & aliis optimis scientiis vacare affectantium instructionem, & profectum instituta, Sardoniarumque ingenia literarum studiis apta, & maxime dedita existant, ac eorum permulti tum ad alias, tum ad eas, quæ apud ipsos leguntur facultates capessendas, tum vero ad studiorum suorum lauream consequendam in Italiam, & alias partes magnis suis sumptibus, & periculis terra, marique transire, quin etiam omnes fere literarum studiosi ad statum Ecclesiasticum aspirare, & vel nobilissimi Viri alterum ex duobus filiis Deo consecrare consueverunt, ex quo Ecclesiasticorum Status non parum illustratur, & multorum miserabilium pauperum sublevatur. Cum autem, sicut eadem petitio subijungebat, quamplures alienigenæ etiam ex Hispaniarum Regnis, Provinciis,

& Dominiis, ac illis adjacentibus Insulis oriundi, Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, aliaque Beneficia Ecclesiastica in dicto Regno Sardinie consentientia ambientes, sibi de illis, sive per Venerabiles Fratres nostros Archiepiscopos, & Episcopos dicti Regni, qui, ut plurimum, & pro magna parte exteri esse solent, sive alias auctoritate Apostolica provideri, ac fructus eorumdem, seu pensiones desuper servari procurent, & passim absque ullo obstaculo ad Beneficia, fructus, & pensiones hujusmodi recipiantur, & admittantur, ipsius vero Regni Sardinie indigenæ, in aliis Regnis, Provinciis, Dominiis, & Insulis predictis prætextu quorundam Privilegorum, & Indultorum Apostolicorum, seu Constitutionum, aut Sanctionum pragmaticarum nuncupatarum, vel consuetudinum ibidem vigentium a consequentione quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum in illis consentientium, nec non perceptione fructuum, & pensionum omnino excludantur, & repellantur, & exinde plerique eorum, qui assiduis laboribus, & vigiliis, maximisque impensis in literarum studiis virtutis, & doctrinae semina susceperunt, & in agro Dominico, si ad illius culturam vocarentur, salutaria germina, quæ Altissimo lectissimos fructus suo tempore redderent, producere, sibi que ipsi, & aliis ad salutem, & Catholicæ Religionis, fideique propagationem, & conservationem prodesse possent, nequeunt Beneficia Ecclesiastica, aut fructus, vel pensiones pro eorum decenti sustentatione, neque in patrio solo propter exteriorum illa occupantium frequentiam, minusque extra illud assequi, exacta jam ætate, & facultatibus suis consumptis veluti inertes arum-nosam, ac miserabilem vitam ducere, & paupertatem in senectute, quod durissimum est tolerare cogantur, aliique illorum conditione perterriti, & spe assequutionis Beneficiorum hujusmodi frustrati se Clericali Militiæ adscribi, ac in disciplinis, & Ministeriis Ecclesiasticis, sacrarumque literarum studiis se exercere non curent, imo ab eis a suis parentibus, & aliis ad secularia negotia revocentur. Et denique Proceres, Nobiles, & alii incolæ ejusdem Regni Sardinie a Beneficiorum fundatione, ac jurium eorumdem, libertatisque Ecclesie defensione, & tuitione quodammodo retrahantur: præter hæc vero idioma ipsum Sardinie ita varium, & difficile esse noscitur, ut ab exteris perfecte haberi nunquam possit, adeo ut ipsimet Archiepiscopi, & Episcopi interpretes adhibeant, ac proinde exteri predicti Ecclesie, & Beneficis, que ibi assequuntur, nec non Parochianis, quorum curam susceperunt parum, aut nullo modo prodesse, nec oves suas amore naturaliter pascere possint, & collectis multis pecuniis, gravibusque impostis pensionibus sua tandem Beneficia nacta occasione dimittant, aliaque damna, & incommoda ex admissione exteriorum hujusmodi prove-niant; Pro parte deputatorum predicto-

Decretum, de quo in Rubrica.

rum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ipsorum indigenarum statui, & indemitati consulere, ac alias in premissis &c. dignemur.

§.2. Nos igitur æquum, & rationi consonum esse censentes, ut ipsi indigenæ in Beneficiorum ejusdem Regni assequutione exteris præferantur, ac propterea ex pastoralis officii nostri debito premissis incommodis occurrere, & desuper opportune providere volentes, deputatos predictos eorumque singulos a quibusvis excommunicationibus &c. censentes, nec non Beneficiorum tam secularium, quam regularium in dicto Regno Sardinie consentientium qualitates, quantitates, invocationes, nuncupationes, denominationes, situationes, & illorum fructuum veros annuos valores presentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus omnia, & singula Beneficia Ecclesiastica in universo Regno Sardinie hujusmodi nunc, & pro tempore consentientia, etiam si Canonicatus, & Præbende, dignitates etiam majores post Pontificales, & principales Personatus, administrationes, & officia etiam curata, & electiva in Metropolitanis, & aliis Cathedralibus, vel Collegiatis, aut aliis Ecclesiis, nec non Parochialibus Ecclesiis, seu earum perpetuæ Vicariis, ac in Romana Curia, vel extra eam litigiosa, & de Jurepatronatus laicorum etiam Nobilium, & Illustrium, seu eorum, & Clericorum mixtim etiam ex fundatione, vel dotatione, aut indulto Apostolico, seu alias quomodolibet qualificata sint, vel fuerint, quoties illa per cessum etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, aut privationem ea pro tempore obtinentium, seu jus in illis, vel ad illa habentium, aut alias quovis modo etiam apud Sedem præfatam, aut etiam in aliquo ex mensibus, in quibus vacantium Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Nobis, & dictæ Sedi etiam per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellaria Apostolicae regulas est, vel pro tempore fuerit reservata, vel etiam Ordinariis Collatoribus per easdem Constitutiones, seu regulas, vel literas alternativarum, aut alia privilegia, & indulta concessis hæctenus, & impostum concedendis simul, vel successive vacare contigerit, etiam si actu nunc, ut præfertur, vel alias quibusvis modis, & ex quorumcumque personis vacant, ac ex eo, quod Beneficia ipsa obtinentes, seu in illis, vel ad illa jus habentes nostri, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum, seu Successorum nostrorum, aut Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalium etiam viventium, & in dicta Curia presentium familiaris, continui Commensales, seu dictæ Sedis Notarii, Subdiaconi, Accolyti, Cappellani, literarum Apostolicarum Abbreviatores, Scriptores, Cubicularii, Scuti-

fieri, proventuum, & jurium Camera Apostolicae Debitores, Collectores, & Subcollectores, seu quicumque alii Curie, & Sedis prædictarum Officiales etiam sub diversis Constitutionibus felicis recordationis Pauli Papæ IV. Prædecessoris nostri suorum, & pro tempore existentium Romanorum Pontificum familiarium continuorum Commensalium declaratoris comprehensi presentibus, & futuri quocumque nomine nuncupati, seu ex quavis alia causa dispositioni Apostolica specialiter, vel alias generaliter reservata, aut ex generali reservatione Apostolica affecta, seu ad Sedem eandem devoluta existant, vel fuerint, solis indigenis dicti Regni Sardinie vere, realiter, & non fictis in eo natis, & nascituris, ac etiam illis, qui a parlamento generali in illo Regno celebrari solito juxta eisdem Regni laudabilem consuetudinem naturales facti fuerint, affecta, & debita, præfatique alienigenæ ad hujusmodi Beneficia, in titulum, Commendam, administrationem, vel alias quomodolibet obtinendam, aut illorum fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, seu super eis qualvis pensiones percipiendum omnino inhabiles, & incapaces existant, etiam si ad præsens Beneficium in eo quocumque titulo obtineant, nec non quicumque Ordinarii, & alii inferiores Collatores, & Patroni, qui contra præmissa quidquam attentare præsumpserint a quacumque Beneficiorum collatione, provisione, electione, præsentatione, institutione, & quacumque alia dispositione, prout cuiquam competierit tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem a Romano Pontifice pro tempore existente meruerint obtinere. Notarii vero, & Tabelliones etiam Apostolice, vel Imperialis, aut Regia, seu alia quacumque auctoritate creati, qui super adipsenda possessione cujuscumque Beneficium in dicto Regno Sardinie consentientis pro tempore rogabuntur, nisi prius eis fide dignorum testimonio, aut alias legitime constiterit eum, cui possessio ipsa fuerit tradenda, vere, realiter, & non fictis in eodem Regno Sardinie natum fuisse nullum omnino super actu possessionis hujusmodi instrumentum publicum, nec quancumque aliam etiam privatam scripturam conficere, seu in protocollo redigere valeant, & quicumque Judices Ordinarii, vel Delegati, coram quibus licet contra quemcumque alienigenam in quovis Beneficio contra presentium tenorem intrusum tam in dicta Curia, quam extra eam moveri contigerit, quamprimum sibi legitime constiterit, Beneficium ipsum ab alienigena detineri, possessionem, ac fructus, redditus, & proventus ejusdem Beneficium, donec eis, ad quos de jure spectabunt, adjudicentur, sequestrare, & sub arcto, & firmo sequestro ponere debeant, & teneantur, ita tamen ut si in fundationibus Beneficiorum de Jurepatronatus Laicorum, seu illorum, & Clericorum mixtim, ut præfertur existentium, nunc aut quando-

comque caveatur expresse, quod non nisi per Clericos, seu Presbyteros de ipsorum fundatorum genere, & parentela oriundos obtineri possint, eo dumtaxat casu etiam alienigenae de genere, seu familia fundatorum hujusmodi, ad illa praesentari, ac in eis insitui, & alias ad illa, ac eorum fructus, & pensiones super illis admitti, quique ad praesens aliqua ex dictis beneficiis obtinent, quodcumque illa resignaverint, etiam si alienigenae fuerint, pensiones super eorum sic resignatorum, vel etiam aliorum beneficiorum fructibus, redditibus, & proventibus, vel eorum loco fructus ipsos ex causa resignationis hujusmodi tantum canonice sibi reservandos, vel assignandos levare, & percipere libere possint, nec ipsi quoad hoc, neque etiam beneficia de Jurepatronatus charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici existentia, ad qua etiam alienigenae personae praesentari valeant, sub praesenti statuto comprehendantur;

Provisiones, si fecerint, nulla sint.

§.3. Decernentes omnes, & singulas collationes, provisiones, Commendas, electiones, acceptationes, praesentationes, institutiones, & quavis alias dispositiones, de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis dicti Regni Sardiniae, ut praefertur, vel alias quomodolibet qualificatis, ac reservationes illorum fructuum, reddituum, proventuum, & pensionum super eisdem in favorem dictorum alienigenarum contra praesentis statuti formam, & tenorem, & per Nos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Successores nostros, dictamque Sedem, ac illius Legatos, etiam de latere, & Nuncios, omnesque, & singulos alios jus, & facultatem conferendi, providendi, comendandi, eligendi, praesentandi, insituenti, & alias quomodolibet de hujusmodi beneficiis disponendi, illorumque fructus, redditus, & proventus, ac super eis pensiones reservandi ab ipsa Sede habentes, nec non ordinarios, & alios inferiores Collatores etiam ad Patronorum praesentationem, seu de illorum consensu pro tempore factas ipso jure nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac pro nullis, & infectis haberi, nec per eas cuiquam jus, vel etiam coloratum titulum possidendi tribui posse, ipsosque alienigenas illarum profusus usu, & comodo carere, nec Cancellariae Apostolicae regulas, seu Constitutiones de annali, & triennali possessoribus etiam propter quantumvis diuturnam continuatam possessionis tolerantiam, aut quodcumque jus, vel aliud beneficium ullo tempore illis suffragari, sed beneficia hujusmodi, ut prius vacare, & quae ex illis tempore dispositionis Apostolicae dictis alienigenis factae eidem dispositioni reservata, seu affecta fuerint, sub eadem reservatione, seu affectione remanere, & tam illa, quam etiam omnia alia non reservata, neque affecta, de quibus a dicta Sede, vel illius Legatis, seu Nunciis, aut aliis Jus, & facultatem conferendi ab eadem Sede, ut praefertur, habentibus in hu-

jusmodi Alienigenas quodcumque dispositum fuerit, ad novam Romani Pontificis pro tempore existentis dispositionem dumtaxat pertinere: ab Ordinariis vero, & aliis inferioribus Collatoribus cessantibus reservationibus, seu affectionibus Apostolicis eisdem pro tempore collata, ac etiam ea, quae de Jurepatronatus hujusmodi fuerint, si contingat ad illa quemquam contra praesentis statuti formam praesentari, devolutioni ad Sedem praedictam immediate eo ipso subjacere, illaque omnia ab Alienigenis dicti Regni, & a Sede praedicta dumtaxat impetrari posse, nec Jus ullum ad resignantes, aut cedentes, etiam si in possessione etiam diutina remanserint, & resignationes, seu cessiones hujusmodi publicatae non fuerint, redire, vel penes eos remanere. Impetraciones vero, ac Motu proprio concessiones, quae de eisdem beneficiis pro tempore fieri, quibuscumque derogationibus fuerint suffulta, numquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis comprehenduntur, sed specialiter, & expresse ob non servatam praesentis statuti formam cum declaratione nominum, & cognominum ipsorum Alienigenarum dispositione, & non conditionaliter, neque per equipollens omnino fieri debeat.

§.4. Eisdemque praesentibus per quas-cumque alias literas Apostolicas etiam quasvis generales, vel speciales etiam derogatoriis derogatoriis, aliasque efficaciores, & insolitas clausulas, ac irritantia, & alia Decreta sub quibuscumque verborum formis concepta in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi earumdem praesentium tenor de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, ac urgens, & sufficiens causa expressa, ac per trinas distinctas in forma Brevis literas earumdem praesentium tenorem continentes tribus distinctis vicibus cum unius mensis intervallo Ordinibus, seu Deputatis trium statuum hujusmodi prius legitime intimata, & insinuata, ac derogationes ipsa Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine consistorialiter de Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium pro tempore existentium consilio factae fuerint, & Ordinum, seu Deputatorum trium statuum hujusmodi ad hoc expressus accesserit assensus, appareatque Romanum Pontificem illis expresse derogare voluisse, & aliter factas derogationes nemini suffragari, & clausulam implicitae derogationis, videlicet, quod eorum, vel earum, seu praesentium tenores latissime extendi, & eadem praesentes, earumque tenores habeantur pro expressis, seu in toto, vel parte exprimi possint in quibusvis concessionibus, gratiis, & literis a Nobis, & Successoribus nostris pro tempore emanatis appositam, nihil penitus operari, nec in literis Apostolicis desuper conficiendis, quidquam ultra id, quod in concessionibus, & gratiis hujusmodi specificae fuerit expressum, narrari posse, nec quemquam

Clausulae pro praesentium, literarum firmitate.

ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis super illis processibus, ac eorum exequutoribus, & subexequutoribus, illorumque mandatis, & monitionibus teneri, sed illis firmiter resistere, & literarum earumdem exequutionem omnino impediri, neque ratione resistentiae hujusmodi aliquibus censuris, vel poenis Ecclesiasticis, seu pecuniariis per eosdem exequutores, & subexequutores innodari, nec eisdem praesentes etiam ex eo, quod causa, propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam a Sede praedicta delegatis, vel alias quomodolibet examinatae, justificatae, verificatae, purificatae, & approbatae, ipsique Ordinarii, & alii inferiores Collatores, & Patroni, ac Alienigenae, nec non quicumque interesse habentes ad id legitime vocati non fuerint, neque praemissis consenserint, seu etiam enormis, & enormissimae laesionis, vel alio quocumque praetextu, aut ex alia quavis causa quantumvis legitima, urgenti, & juridica de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in Jus, vel controversiam revocari, ad terminos Juris reduci, seu adversus eas quodcumque Juris vel facti, vel gratiae remedium impetrari posse, neque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus a Nobis, vel quibuscumque aliis Romanis Pontificibus, ac dicta Sede etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus pro tempore emanatis comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in praesentem, & eum in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub data posteriori per Ordines, seu Deputatos trium statuum hujusmodi eligenda, concessas, validasque, & efficaces fore, & esse, ac vim validi, & efficacis contractus inter Nos, & dictam Sedem ex una, ac Ordines, seu Deputatos trium statuum hujusmodi ex altera partibus recte, & rite initi, & stipulati, ac etiam utrumque jurati habere, & perpetuo obtinere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & ab omnibus inviolabiliter observari: Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate attentari.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obstantibus, quatenus opus sit, de non tollendo jure quasito, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, in quibus

beneficia hujusmodi fuerint, ac Regnorum, Provinciarum, Dominiorum, & Insularum hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliisque sanctionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam super facultate beneficia praedicta ipsis alienigenis conferendi, seu de illis providendi, ac alias quomodolibet disponendi, ipsosque Alienigenas ad beneficia, fructus, & pensiones hujusmodi recipiendi, & admittendi eisdem Ecclesiis, illarumque Praesulibus, & Capitulis, necnon Regnis, Provinciis, Dominis, & Insulis praedictis, eorumque Communitatibus, universitatibus, nominibus, incolis, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam vim validi, & efficacis contractus, seu statuti perpetui, vel legis habentibus, & inducentibus per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, seu etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, seu aliorum Principum instantiam, vel eorum contemplatione, & intuitu, in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet etiam teratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis; Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contractis quibuscumque. Volumus autem, quod praesens concessio, indultum, ac statutum eos tantummodo Alienigenas a beneficiis, & pensionibus in dicto Regno Sardiniae obtinendis excludat, qui in his Regnis, Provinciis, Dominis, Insulis, & Locis nati sunt, ubi indigena dicti Regni Sardiniae beneficia, fructus, & pensiones obtinere prohibentur, ita ut ceteri omnes ex quibuscumque Regnis, Provinciis, Dominis, Insulis, & Locis orti, in quibus indigena praesenti Regni Sardiniae Beneficia, fructus, ac Pensiones hujusmodi obtinere, & percipere possunt etiam ad similia beneficia, fructus, & pensiones in dicto Regno Sardiniae libere, & indifferenter absque aliquo obstaculo, perinde ac si ibidem nati essent, vicissim admitti debeant, & ad illa abiles, & capaces censentur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum &c. Si quis autem &c.

(Dat. die 12. Aprilis 1601. An. X.)

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo primo, pridie Idus Aprilis, Pontificatus nostri Anno X.

CCXLV.

En Reges. in Sacris. Breves.

Nuncius Apostolicus apud Belgas deputatur Judex Ordinarius, & Commissarius Apostolicus in Locis Leodiensis Diocesis temporali Brabantiae Ducum dominio subiectis.

Venerabili Fratri Episcopo Tricariensi, moderato, ac pro tempore existenti nostro, & Sedis Apostolicae Nuncio in Belgicis divisionibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Brabantiae Ducum sine subditis ad Tribunal Episcopum Leodiensem in iudicium vocari non possunt.

Hinc grave praesidium ecclesiasticae auctoritati imminet.

§. 1. Intelleximus nuper, quod obertas veteres discordias, quae inter Leodienses Episcopos, & principes Brabantiae Ducum suborta fuerant, ipsi Ducum praetendentes sibi licere prohibere, ac etiam forsitan indultum, aut alias concessum fuisse, ne subditi sui, & personae Ecclesiasticae in finibus ditionis eorum huiusmodi Ducatus existentes extra eosdem fines in jus vocarentur, per eorum Officiales, & alios Ministros Clerum, & Incolas Oppidi Traiecten., & aliorum adjacentium locorum Leodiensis Diocesis, quae vel ipsi Clero subditi, vel a dominio dictorum Ducum in temporalibus pendent, impediuerunt, quominus in causis etiam mere Ecclesiasticis Tribunal dictorum Episcoporum pro consequenda iustitia adire possent; a quo tempore huiusmodi Clerus, & praesertim dilecti filii Decanus, & Capitulum insignis Ecclesiae Sancti Servatii, dicti Oppidi una cum eorum subditis coram diversis, eisdemque laicis Iudicibus distracti, & evocati magnam in eorum ne dum rebus, bonis, & iuribus, immo etiam personis, & disciplina Ecclesiastica cladem, & confusionem perpessi fuerunt, ac ad praesens patiuntur, & sustinent in grave praesudicium, & lationem libertatis Ecclesiasticae, & privilegii illius fori, quod apud omnes personis Ecclesiasticis specialiter prodesse debet. Si quidem plerique particulares exinde audaciores effecti, ut vident disciplinam Ecclesiasticam isthic convelli, nec adesse, qui eos in officio continent, ad quavis illicita, temerario ausu, impune prolabantur, seque ab observatione statutorum, quantumvis commendabilium, subducunt, sicuti inter eos, qui de Capitulo praedictae Ecclesiae existunt, non semel factum fuisse accepimus.

Clemens Nuncium Apostolicum illorum Iudicem Ordinarium constituit.

§. 2. Ne igitur ingravescent hoc malum latius diffundatur, debita animadversione compescere, & antequam radices altius agat, quantum Nobis ex alto conceditur

praecidere cupientes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolica potestatis plenitudine, Te ac pro tempore existentem in Belgio nostrum, & Sedis Apostolicae Nuntium, in Praepositi, Decani, Capituli, & Canonicorum, ac aliorum Beneficiatorum, nec non totius Cleri, ac personarum Ecclesiasticarum tam dictae Sancti Servatii, quam ceterarum aliarum Ecclesiarum, Cappellarum cum cura, & sine cura secularium, ac Monasteriorum, & Domorum cuiusvis Ordinis regularium tam virorum, quam mulierum, nec non Hospitalium, Confraternitatum, aliorumque locorum piorum, ac fabricarum eorundem in Oppido Traiecten. nec non Pagis, locis, ac Districtibus, & Territoriis Leodiensis Diocesis, quae temporali Dominio dictorum Brabantiae Ducum tam ratione ipsius Ducatus, quam aliorum feudorum ad eosdem Duces spectantium, seu ab eis dependentium subsunt, Conservatorem, Defensorem, & Iudicem tam Ordinarium, quam a Sede praedicta, & auctoritate Apostolica specialiter deputatum, vices etiam nostras, & eisdem Sedis gerentem, nec non Visitatorem Apostolicum, coram quo, seu a te etiam pro tempore deputando, vel deputandis probis viris in dignitate Ecclesiastica constitutis, in dictoque Oppido commorantibus, seu post, eorum huiusmodi deputationem commoraturis, etiam uti moderni, ac pro tempore existentis Episcopi Leodiensis Officialibus, & Vicariis foraneis a Vobis tamen dumtaxat dependentibus, omnes, & singulae lites, cause, quaestiones, & molestiae, civiles, & criminales, ac mixtae etiam matrimoniales inter supra dictas personas Ecclesiasticas regulares, & seculares, ac mere laicas, & super quibuscumque illarum, & cuiuslibet ipsarum bonis, rebus, Iuribus, actionibus, aliisque praemissis cuiuscumque qualitatis existentibus etiam ab eisdem laicis mota, & movenda, ad forum tamen, vel Tribunal, aut Iudicium Ecclesiasticum pertinentes cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis tam in spiritualibus, quam temporalibus tractari, cognosci, & prout Iuris fuerit, decidi debeant, ita, & cum hoc, quod quoties, ac quandiu vel te, vel alios huiusmodi Nuncios aut revocari, aut alias abesse, seu deesse contigerit, nihilominus, qui in Vicarium, seu Vicarios, aut Officialem, seu Officiales foraneos hoc pacto deputati pro tempore fuerint, in huiusmodi causis, & rebus supra, & infra scriptis procedere possint, donec Nuntii Apostolici deinceps pro tempore illis in partibus constituendi eosdem Vicarios, seu Officiales duxerint revocandos, Apostolica auctoritate tenore praesentium ad nostrum, & Sedis Apostolicae beneplacitum constituimus, & deputamus.

§. 3. Tibique, ac pro tempore futuro eisdem Sedis Nuntio praedicto ad hunc effectum Tribunal in dicto Oppido erigendi, ac erectum tenendi, & in eodem sedendi

Facultatemque eidem concedit erigendi Tribunal &c.

nec

nec non per Te, aut unum, vel plures viros, ut supra deputandos, qui Jus sedendi, etiam uti Officiales, & Vicarii foranei ibidem habeant, eorumque Sedem constituentur omnes, & singulas huiusmodi lites, causas, & differentias tam civiles, quam criminales, & mixtas inter personas praedictas, & contra illas, nec non super bonis, rebus, iuribus, actionibus, & aliis praemissis, ac eorum occasione, nec non interesse dicti Cleri tam in capite, quam in membris tanquam principaliter, ac etiam per viam necessariae defensionis, ac alias quomodolibet concernentibus, conjunctim, vel divisim, ac tam active, quam passive, ultro citroque ab invicem, vel alias etiam ad instantiam personarum laicarum quomodolibet motas, vel movendas, ad dictum tamen forum, seu Tribunal, aut Iudicium Ecclesiasticum quavis occasione, vel causa spectantes, & pertinentes in prima instantia non solum uti Iudex ibidem Ordinarius Episcopum scilicet, seu Officialem Leodiensem, repraesentans, sed etiam tanquam a dicta Sede specialiter delegatus cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negotio principali, etiam private quoad dictum Episcopum, seu Officialem, omnesque, & singulos alios Iudices Ordinarios, & Delegatos, eorumque Curias, & Tribunalia Ecclesiastica, vel Secularia in eisdem spiritualibus, vel temporalibus audiendi, cognoscendi, & sine debito, prout Iuris fuerit, terminandi, nec non quoscumque interesse habentes tam in Oppido Traiecten., quam Pagis, Locis, Districtibus, & Territoriis praedictis etiam per Edictum publicum, constituto summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, citandi, & monendi, ac quibusvis etiam ipsius Oppidi, aliisque Iudicibus, & personis tam Ecclesiasticis, quam Secularibus quocumque dignitate, potestate, aut facultate praepollentibus, quibus, & quoties opus fuerit, sub sententia, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis arbitrio vestro infligendis inhibendi, & in eventum non paritionis ad declarationem incursum censurarum, & poenarum huiusmodi procedendi, ac sententias, mandata, decreta, vel ordinationes desuper ferendas debite executioni demandandi, seu demandari facienda: Contradictores quoslibet, & rebelles per similes censuras, aliaque opportuna Iuris, & facti remedia compellendi, ac etiam auxilium brachii secularis ad hoc, si, & quoties, ac ubi, & quando opus fuerit, invocandi, nec non quacumque dubia, & differentias, si qua praemissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi, & interpretandi: Ac insuper tam Sancti Servatii, ejusque Praepositum, Decanum, quam ceteras Ecclesias, & earundem Capitula, Canonicos, Beneficiatos, ceterosque de dicto Clero tam Seculares, quam Regulares, ac ipsorum Monasteria, Domos, Conventus, Hospitalia, Confraternitates, & alia loca etiam exempta, dictaeque Sedi immediate subiecta, ac quocumque alio privilegio fuffulta in Oppido Traiecten., nec non Pagis, Locis, Districtibus, & Territoriis praedictis consentientia tam in Capite, quam in Membris, cum primum tibi opportunum videbitur, visitandi, ac praesertim in eos, qui in causis correctionum, & reformationum morum, literarum concessionum, sive Indultorum Apostolicorum, reservationumque, ex vel ab eis resultantium interpretatione, statutorumque super residentia, atque aliorum observantia, aliisque id genus processibus ad Laicos, & Seculares variis confectis praetextibus recursum habuerunt, aut deinceps habuerint, eorumque, & quorumvis aliorum statum, formam, regimen, statuta, consuetudines, instituta, decreta, ordinationes, vitam, excessus, mores, & disciplinam, nec non titulos, sive provisiones diligenter inquirendi, utque a similibus deinceps abstineant, ceterisque bono exemplo esse possint, severe puniendi, & compescendi, Evangelica quoque, & Apostolica doctrina Sacrorum Canonum, & Generalium Conciliorum Decretis, & Sanctorum Patrum traditionibus atque institutis inherendo, ac alias prout occasio, rerumque, locorum, & personarum qualitas exegerit, quacumque correctione, emendatione, mutatione, revocatione, & renovatione, vel etiam ex integro editione indigere cognoveris, reformandi, mutandi, corrigendi, & etiam de novo condendi, condita Sacris Canonibus non repugnantia confirmandi, abusus quoscumque tollendi, Regulas, Institutiones, & observationes, Canonicas, & Ecclesiasticas disciplinam, ubicumque illa existerit, restituendi, & quidquid inde statueris, & ordinaveris perpetuo observari facienda, nec non, si quos in aliquo culpabiles, vel criminosos delinquentes, & rebelles, vel suspectos reperieris cuiuscumque dignitatis, ordinis, & conditionis fuerint puniendi, & castigandi: Eos vero qui vere, & ex animo ad cor reversi fuerint, a censuris, & poenis quibuscumque propterea incursum, in iuncta inde eis pro modo culpe poenitentia salutaris, & aliis, quae de Jure fuerint injungenda, absolvendi, & in pristinum statum, si tibi ita expedire videbitur restituendi, ceteraque alia omnia, & singula in praemissis necessaria, aut alias quomodolibet opportuna facienda, gerendi, & exequendi, vicesque tuas sive totas, sive in parte alii, vel aliis si, & quoties Tibi videbitur delegandi, & eosdem Vicarium, seu Vicarios, aut Officiales foraneos per Te, ut supra pro tempore deputandos ab eorum huiusmodi officio arbitrio tuo revocandi, & amovendi, aliumque, & alios illorum loco surrogandi, & sufficiendi, & alia denique omnia, & singula, quae Ordinarii locorum etiam tanquam, Apostolicae Sedis delegati facere, & exequi possunt, faciendi, & exequendi, plenam, liberam, omnimodam, & absolutam potestatem.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Y y

testa-

testatem, facultatem, & auctoritatem eorumdem tenore presentium concedimus, & elargimur.

Obedientiam ei prestatu debet.

§.4. Mandantes in virtute Sancte Obedientie dilectis filiis Praeposito, Decano, Capitulo, & Canonicis Ecclesie Sancti Servatii Traiecten., aliisque omnibus, & singulis praedictis, ut Tibi in praemis obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas exhibeant, tuoque salubria monita, iussa, & mandata cum effectu suscipiant, & efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam, seu sententias, quam, seu quas in rebelles, & contradictores, tibi que morem gerere recuantes rite tuleris, facimus auctore Domino usque ad condignam satisfactionem firmiter, & inviolabiliter observari.

Derogat contrariis.

§.5. Non obstantibus praemis, & Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Leodien., & quarumvis aliarum Ecclesiarum Juramento, confirmatione Apostolica, aut quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, & Literis Apostolicis Leodien., ac Sancti Servatii, aliisque Ecclesiis praedictis, earumque Praefatis, Praepositis, Capitulis, Canonicis, & aliis Superioribus, & personis in genere, vel in specie sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem eandem quomodolibet etiam motu, scientia, & potestate similibus, etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, & quorumvis aliorum Principum instantiam, sive eorum intuitu, & contemplatione, etiam consistorialiter, ac per modum legis, vel statuti, aut contractus perpetui, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscunque. Aut si Praeposito, Decano, & Capitulo Ecclesie Sancti Servatii, & aliis praedictis, communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Dat. die 13. Aprilis 1601. An.X.

Dat. Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscat. die 13. Apr. 1601. Pont. nostri An.X.

Confirmatio concordiae super Sylvam Verdedae per Deputatos factae, & ab Universitatibus Vignolae, & Savignani Marchionatus Vignolae, ac Saravallis Comitatus Bononien., ac a Duce Sorae, Marchione Vignolae, nec non etiam Duce Mutinae, ac Vice-Legato, & Assumptis Bononienensibus ratificatae.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Paterna nostra erga quoscumque Christianos fideles, & praesertim Nobis, & S.R.E. etiam in temporalibus Subditos charitas nos inducit, ut ad ea libenter intendamus, per quae inter eos pax, & concordia concilietur, & conservetur, ac iis, quae propterea facta fuisse dicuntur, ut firmiter perpetuo subsistant, Apostolica confirmationis robur adiciamus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Exordium

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, dudum inter Jacobum Marchionem Vignolae, & locorum comitatus Bononien. in finibus Sylvae Verdedae occasione dictae Sylvae plures controversiae, dissensiones, ac inimicitiae viguerint, & nonnulla hinc inde delicta commissa fuerint, & graviora in dies committi posse dubitaretur; Novissime ad illis obviandum, & Incolas praedictos videlicet Vignolae, Savignani, & Saravallis ad mutuam inter eos pacem, & quietem inducendos, & perpetuo conservandos nonnulli a locorum Superioribus, & interesse habentibus ad hoc specialiter deputati fuerunt, illique ad locum differentie conveniunt, & illum pluries visitaverunt, tandemque ad infrascriptam concordiam deveniunt, videlicet.

Concordia inter Partes super Sylva Verdedae fit.

§.2. Nel nome di Dio à dì 27. di Settembre 1600. Havendo noi infrascripti visitato piu volte la Selva di Verdeda, che si trova ne' Confini fra il commune di Saravalle Territorio di Bologna, & il Territorio del Marchesato di Vignola, ed altri confini: ed udito, e considerato quello, che dagli uomini d'ogni parte è stato allegato, il sito del luogo, e le cause delle controversie, & pretezioni, per le quali spesso erano successi varj disordini, ed avuta fra di noi longa, e matura discussione sopra tutte le cose attendendo solo al buon servizio di Signori Superiori Padroni da ogni lato, ed al beneficio degli uomini suddetti, siamo concordemente venuti in parere, che per sedare dette controversie, e levare ogni materia di sussitarne di nuovo, ma introdurre, e conservare fra detti Popoli buona, e pacifica vicinanza, e ad ogni altro miglior fine, ed effetto siamo dico di parere, che per modo di provisione, e senza pregiudicare o toccare in modo alcuno proprietà, giurisdizioni, possessi, o quasi stato, o qualsivoglia altra pretensione di alcuna delle parti, o per qualunque loro

Concordia tenore.

loro rispettivamente ragione, o interesse in detta Selva o fuori d'essa, ma solo quanto riguarda nell'averne la semplice libera percezione, e godimento de legnami, pascoli, ed altri qualsivoglia frutti di detta Selva; si che fuori di detta percezione, e godimento, nel resto non sia, ne s'intenda espressamente, o tacitamente toccato, pregiudicato, o acquistato ragione ad alcuna delle parti più di quello, che al presente habbia, si fosse potuto venire all'infrascritto accordo, e composizione nel modo, che qui sotto seguirà. Il qual nostro parere non doverà essere, nè intendiamo, che sia di effetto alcuno, ne haver vigore, finchè da Sig. Superiori da ogni parte a quali spetta detta concordia non sarà con modi legittimi stata accettata, ratificata, e solennemente di nuovo contrattata. Intendendo in oltre, che per buona esecuzione di detta concordia, quando però sia approvata come è detto, siano, e s'intendano senza altro levati, cancellati, ed estinti tutti li processi, querelle, denonze, notorj, sentenze, bandi, condennazioni, e qualsivoglia altra molestia, o pretezione della Corte, e Fisco da ciascheduna delle parti contro qualsivoglia degli uomini di detta Comunità, ed altri ancora formati, formati, o seguite, nate però, ed approximate da detta Selva per frutti, o altra cosa dependente da essa, e non per altra causa fino al presente giorno, e come se mai non fossero state. A noi dunque come di sopra parrebbe che si dovesse fermare un punto o termine fabricato di pietra nel confine di detta Selva nella strada che corre fra dette Selve, e quello del commune di Marano, e ciò per spazio almeno d'un piede di sorta dalla via, che traversa detta Selva, e si chiama la via di Marano, e mette capo nella detta via dove si haveria a mettere il termine, e fermare un altro punto, o termine di pietra appresso la Casa di Monfestino, dove si trovano tre querce grandi verso la Selva pigliando quella di sopra verso la strada, e ponendo il termine a drittura di quella nell'uno, e l'altro de quali luoghi abbiamo con una buca, e palo fitto in terra designato il luogo delli termini da fabricarsi: E fra detti punti, e termini tirare una linea retta, si come da' Periti questo di habbiamo fatto tirare, e segnare con tagli, dove è caduta tal linea a traverso la Selva per dover poi a filo di detta linea subito seguita l'approbazione della presente fare un Viale, o Strada di larghezza almeno di quattro piedi, cioè due da ogni lato, levando, e nettando di quella ogni albero, frascha, o altro impedimento, ed il legname, che si levasse, dovesse dividerfi egualmente fra dette parti, ed ogni spesa, ed opera, che occorresse in qualunque modo per tale impresa, dovesse parimente toccare la metà per ciascuna di esse, e tal strada dovesse essere commune, e conservarsi netta, ed a ciascuna delle parti fosse lecito mantenerla tale all'effetto, e per distinzione come è detto di sopra, e non per altro, si Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

che di tutta quella Selva, che da detta via, o limite rimanesse verso Vignola il frutto, e godimento dovesse nell'avvenire spettare solo a detti Vignolesi, e in quella non potessero ingerirsi Bolognesi, e di tutta quella, che restasse verso il Bolognese ogni frutto, e godimento parimente fosse de' Bolognesi, ed in quella non havessero, che fare in modo alcuno li Vignolesi: Intendendo però, che tal provisione habbia luogo, quanto a quella parte di Selva, che è del Publico, restano intiere le loro ragioni a quelli particolari che oggi godono di detta Selva, e per quella parte, che godono, e possiedono. E tutto questo si dovesse osservare, ed eseguire per modo di provisione fra dette parti, come è detto fino che altrimenti fosse giudicato fra dette parti da Giudice competente, o le medesime Parti altrimenti fossero in concordia, e la presente sarà duplicata, restandone una appresso ciascuna dalle Parti firmata, e sottoscritta.

Io Lorenzo Poggioli Commissario in questa parte dell'Illustrissimo Monsignore Spinola Vice-Legato di Bologna dico, e son di parere come di sopra.

Io Griffon Ruggieri Governatore di Vignola dico, e sono di parere come di sopra.

Io Giovanni Bazzano fui presente a quanto di sopra contiene, e mi sottoscrissi.

Io Ambrogio Moroni fui presente a quanto di sopra si contiene, e mi sottoscrissi.

Io Vincenzo Seccadenari fui presente a quanto di sopra si contiene, e mi sottoscrissi.

Io Otazio Leonori fui presente a quanto di sopra.

§.3. Cumque, sicut etiam accepimus, concordiam praedictam acceptaverint, & ratificaverint dilecti filii nobiles viri Jacobus Boncompagnus Dux Sorae, & Marchio Vignolae, ac Cesar Mutinae, & Regii Dux, tanquam Dominus directus dicti Marchionatus, Universitatis, & Homines Terre Vignolae, Universitatis, & Homines Savignani, Universitatis, & Homines Saravallis, nec non Vice-Legatus, & assumpti Civitatis nostrae Bononien., prout in diversis Instrumentis desuper de annis 1600. & 1601. respective celebratis dicitur contineri, & pro eisdem Concordia firma, & stabili validitate nostra, & Apostolicae Sedis approbatio, ratificatio, & confirmatio tantummodo reliqua sit: Propterea Nobis fuerit humiliter supplicatum, ut illi robur Apostolicae confirmationis adiciere, et benignitate Apostolica dignaremur.

Supplicatur Pontifici a ut eam confirmet

§.4. Nos dictorum Instrumentorum tenores praesentibus pro expressis habentes, ac universos, & singulos praefatos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum ha-

Confirmat Clemens.

Y y 2 rum

rum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, praesertim Concordiam, ac omnia, & singula inde sequuta, auctoritate Apostolica tenore praesentium acceptamus, ratificamus, ac perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, ac inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus.

§. 5. Decernentes Concordiam ipsam, ac inde sequuta quaecumque perpetuo valida, firma, & efficacia esse, & fore, ac suos plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, firmiter observari debere: Sicutque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & D. legatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Terrarum, & locorum praedictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Anno Piscatoris die 13. Aprilis 1601. Pontificatus nostri Anno X.

CCXLVII.

Canonizatio S. Raymundi Barchinensis, professoris Ordinis Fratrum S. Dominici, ejusque relatio in numerum SS. Confessorum. Et institutio festivitatis pro die 7. mensis Januarii.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

Romana Catholica Ecclesia, quae supra fundamentum Apostolorum, & Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu aedificata, divinitus a Spiritu Sancto regitur, & ineffabili ejus aeternae sapientiae providentia mirabiliter gubernatur, in eadem unitate fidei, & doctrinae veritate, quam a Christo suo sponso, & Apostolis accepit, perpetua confessione perseverans, a Deo Patre misericordiarum continuis gratiae caelestis benedictionibus cumulatur, ac veluti fecunda mater multiplici sanctorum prole aucta, eorumdem meritis, ac virtutibus illustratur. Atque hanc fidei Catholicae unitatem unus idemque spiritus per multas gratiarum divisiones in corpore Christi, cujus nos membra sumus, antea operatus est, & nunc etiam operatur. Et quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia,

primum Apostolos, secundo Prophetas, tertio Doctores, qui unum Dominum, unam fidem, unum baptismum praedicarunt, ac veritatem facientes in charitate creverunt in illo per omnia, qui est caput Christus, ex quo totum corpus compactum, & connexum est per omnem structuram subordinationis secundum operationem in mensuram uniuscujusque membri. Praecipua vero hujus mystici corporis membra sunt Viri Sancti, quos elegit Deus, & praedestinavit in vitam, qui eandem fidem semper tenuerunt, & pro ejus defensione legitime certantes adepti sunt reprimiones, & in caelis coronari meruerunt.

§. 1. Hujus autem fidei unitatem, in qua unum corpus in uno spiritu efficitur, jam inde ab ipsius Ecclesiae nascentis initio ad haec usque tempora, Principes, & Potestates tenebrarum multis haeresum procellis, ac turbibus excitatis, labefactare, & convellere tentarunt: sed divina Christi sapientia, quae Ecclesiam suam supra firmam petram fundavit adversus quam porte inferi prevalere nunquam poterunt, potentia sua dextera eam semper defendit, & usque ad consummationem saeculi conservabit. Atque in hoc admirabilis Dei providentia maxime elucet, quod omnium pene saeculorum aetatibus, & his praecipue temporibus, quibus religio Catholica Tyrannorum atrocitate, & hereticorum perfidia impugnata est, invictos martyres, athletas fortissimos, gloriosos confessores, & viros sanctos, magnos in virtute, ac prudentia praeditos, adversus Tyrannorum saevitiam, atque hereticorum iniquitatem excitavit, qui suo sanguine fidem Christianam decoratam, ac vitae integritate, doctrinis, virtutibus, & miraculis confirmatam latissime propagarunt.

§. 2. Ac superioribus quidem saeculis ex gloriosi Patris Sancti Dominici familia, Beatus Raymundus a Peniafort Barchinensis extitit, qui amator vere sapientiae, quae nunquam marcescit, spreto omnibus mundi divitiis, dives factus est in gratia Dei, quae data est in Christo Jesu in omni verbo, & scientia, dives in humilitate, & virtute, dives in bonis operibus, in quo denique Deus ostendit abundantes divitias gratiae, & gloriae suae. Nam vocavit eum in partem sortis Sanctorum, & implevit agnitione voluntatis suae in omni sapientia, & intellectu spirituali, ita ut plenus Spiritu Sancto, & fide, in medio Regum, & Magnatum sapientiam loqueretur, non sapientiam hujus saeculi, neque Principum hujus saeculi, qui destruantur, sed Dei sapientiam in mysterio, quae abscondita est a sapientibus hujus Mundi, & revelata parvulis, nihil minus verus Dei minister in paupertate, in omni patientia, in orationibus, in laboribus Dei gloriam quaerens, ac mysterium fidei in conscientia pura fidelibus, & infidelibus summa charitate patefaciens, per multos in caecitate cordis a via salutis aberrantes, verbo veritatis, & innocentia vitae in rectam mandatorum Dei semitam duxit, & adversus Haereticorum impetum, & au-

Omnino tempore quo Ecclesia Catholica, Tyrannorum, & hereticorum perturbatio passa est, Deus suscitavit aliquos Sanctos, qui hanc propagavit.

Raymundus Barchinensis Ordinis S. Dominici, vir sanctus, & virtutibus plurimis ornatus, multos ad bonam fidem reduxit.

Gratia curationum, & vitae sanctitate praesulit.

& audaciam, se tamquam murum fortissimum, & inexpugnabilem opposuit.

§. 3. Insuper Deus, qui est mirabilis in sanctis suis, dedit ei gratiam curationum, ac sanctitatem ejus, in virtute Spiritus Sancti, per signa, & prodigia, cum in ejus vita, tum post obitum ita manifestavit, ut ejus gloria per amplissima Hispaniarum Regna permaneret. Haec enim est summa Dei benignitas, quae sanctos suos, qui in contemtionem honorum, in omni rerum humanarum desipientia, & in Cruce Christi Domini nostri gloriantes in hac vita ejus laudem, & honorem amplificaverunt, nunc eisdem glorificat, in quibus ipse honorificatus est, veluti quadam vicissitudine honoris, omnium bonorum felicitatem in caelis remunerat, & tribuit eis nomen sempiternum, quod nunquam interibit. Quamobrem ad eorum virtutes imitandas vehementer incitari debemus, cum hujusmodi homines averse ab honoribus, in tribulationibus, in angustiis tantam adeptos esse gloriam videamus, ut sua tenuitate, & humilitate, omnium Regum amplitudinem, omnem hujus Mundi existimationem, & dignitatem longe superaret. Nam diversa sunt viae Dei a viis hominum, qui in vanis cogitationibus, & curis inanibus occupati loquuntur sublimia gloriantes. Deus autem sedes Ducum superbiorum destruxit, & cessare fecit memoriam eorum a terra, memoriam vero humilium sensu reliquit, & maximis honoribus amplissimisque monumentis consecravit.

§. 4. Quare Beatum Raymundum merito laudamus, & Deum in eo benedicimus, qui singularibus gratiarum donis, & summis virtutibus eum ornavit, de cujus vitam, morum sanctimonia, fidei puritate, & admirabilem signorum multitudinem paucis solum ad communem totius Ecclesiae utilitatem proponimus, ut omnes intelligant, quibus tandem ille gradibus in caelum ascenderit, ac Deo gratias immortales agant, ejus nomen in Ecclesia Dei publico hoc nostro, & Sedis Apostolicae Decreto, numero Sanctorum fuisse adscriptum.

§. 5. Beatus Raymundus Barchinensis ex Nobili Familia de Peniafort originem duxit. Prima in pueritia religionis Christianae rudimentis imbutus, jam magnum aliquid portendere videbatur, cum esset eximia corporis, & animi indole, & naturae quodam instinctu ad virtutem, & pietatem in dies magis propenderet.

§. 6. Adolescens humaniores literas tam avidè arripuit, ut exiguo tempore maximos progressus fecerit, & eas artes, quas plane didicerat, Deo adjuvante, summa cum laude plurimos Barchinonae gratis docuerit.

§. 7. Atque ut e talentis sibi a Domino conceditis lucrum faceret amplissimum, Bononiam, velut ad commune bonarum artium domicilium, disciplinarum emporium profectus est, ubi tempus sibi ad negotiationem sapientiae datum, non insumpsit in vanis, & carnalibus desideris, quibus aetas illa juvenilis a studio virtutis abripi

sepe solet, sed pietatis officiis, ac Pontificio, civilique juri toto pectore incubuit, ac tandem Doctoris laurea, ceterisque doctrinae insignibus decoratus, factus Canonicus publice magna cum hominum admiratione absque ullo stipendio est interpretatus, cui postea cum Senatus Bononiensis ob praecellam ejus eruditionem honorarium ex aere publico decrevisset, ipse labores suos Domino sanctificans, datae sibi a Senatu pecuniae, omniumque rerum, quas sua industria comparasset, Deo primitias, ac suo Parocho Decimas fideliter offerbat.

§. 8. Quo in munere docendi cum aliquot annis egregiam navasset operam, & jam ejus eruditionis fama per Italiam increbuisse, Berengarius Barchinensis Episcopus, ejus virtutibus, ac scientia permotus, Roma ad suam Ecclesiam rediens Bononiam iter instituit, ubi B. Raymundum convenit, ac multis ultro citroque sermonibus habitis, Berengarius virum admiratus, ac secum ipse reputans cum ingenti Ecclesiae suae ornameto, & utilitati futurum, vehementer instittit, ut secum ad Ecclesiam Barchinensem, ubi educatus fuerat, reverteretur: quod tandem magis ab eo precibus obtinuit, quem etiam aliquando post ejusdem Ecclesiae Canonicum, & quadam Praepositura addita ornavit. Hoc beneficio, & Dignitate auctus, omnibus Canonicis, & universo illius Civitatis Populo integritatis, ac doctrinae splendore praefulgebat, eratque tanta ejus in omni gestu motuque corporis modestia, & totius vitae consuetudine suavitas, ut omnium aetatum atque ordinum homines in amorem sui raperet, & admirationem. Deiparam Virginem singulari pietatis affectu venerabatur, ejusque honorem, & cultum pro viribus semper auxit.

§. 9. Nam cum festus Annunciationis ejusdem Virginis dies ea in Ecclesia minus celebris haberetur, ipse ab Episcopo, & Capitulo impetravit, ut duplici ritu solemniter perpetuo coleretur, atque ex Praepositurae suae redditibus Censum annuum attribuit Canonicis in distributiones erogandum, qui sacris Officiis eo die interessent.

§. 10. Magnam hac ratione apud omnes auctoritatem, & sanctitatis opinionem sibi conciliavit, totiusque Civitatis oculos, animosque omnium, ac praecipue Praetorum, & Principum in se converterat, cum inane Mundi gloriam instar senis aescensit decussis flore marcescentem apud se ipse contemplant, ad sublimiorem vitam statum aspiravit. Venerant tunc in eam Urbem recenter Fratres Ordinis Praedicatorum, qui Apostolicum in morem Evangelio Christi praedicando Populum docebant, & ad cultum Dei, studiumque pietatis incitabant, quorum usu, & consuetudine primum delectari Beatus Raymundus, deinde etiam ad idem vitam institutum amplectendum vehementer cepit inflammari, neque anceps, aut difficilis sua cogitatio fuit. Nam

Creavit Canonicus Barchinensis.

Annunciationis B. Mariae festum solemniter celebrare curat.

Magna fuit apud omnes Raymundi auctoritas, & sanctitatis opinio.

Miraculis clarus quosdam aliquos mox recensentur.

Orinidus ex Barchinonae.

Plures gratis docuit.

Bononiis prodest, ubi docuit, ac publice docet ea nonnulla.

Nam inclinatum ejus animum, & in via salutis ambulans, speciosi illi pedes evangelizantium pacem, in Montem Domini, perfectionis nimirum Evangelicæ apicem, facile deduxerunt.

Ordinis Fratrum in Prædicatione totum incrementum, & in eo professionem emittit.

Itaque jam matura ætate annum circiter quintum supra quadragesimum, agens, abdicatis honoribus, spretilque omnibus divitiis, assumpsit pennas, ut columba, atque in requiem Domini evolans, in Ordine Fratrum Prædicatorum solemnem professionem emisit. Quod ut omnibus admirationi fuit, hominem genere nobilem, doctrina præstantem, affluentem bonis, dignitate, & fama celebrem, suscepto religiose vite Instituto, spontaneam pauperatatem opibus, sive contemptum honoribus, & commodis prætulisse, ita ejus exemplo complures literati, ac studiosi, doctrinæ dediti nobiles viri eundem Ordinem sunt amplexi, ac propterea magnam ea religio in dicta Civitate suscepit incrementum.

Hic jam novus Christi miles, adversus humani generis hostem fortiter dimicavit apud se statuens, ac turrim æternæ salutis ædificans, ut sapiens Architectus, humilitatis religiose, quæ cæterarum est parens, custodire virtutum, fundamenta facere decrevit.

Itaque etiam omnibus eruditione, & prudentia antecellebat, hoc tamen ipso demissius sentire de se, aliis omnia, sibi nihil tribuere, singulos honore debito prosequi, denique libentius delitescere quam in lucem prodire consueverat, cujus ille virtutis tenacissimus in omni vita fuit, & quoniam obedientia, humilitatis vita est, ad hanc tuendam atque conservandam, exemplo mediatoris, & Salvatoris Domini Nostri Jesu Christi, qui humiliavit semetipsum factus, obediens usque ad mortem, vir justus die, ac nocte meditabatur obedientiam, ac sepulto proprie voluntatis arbitrio, mortuus huic seculo vitam cum Christo in Deo absconderat, ac totus a superiorum nutu pendebat.

Beatam paupertatem regni cælorum præmio dignam, & Christi ore laudatam, toto pectore amplexus est, ac eam veluti fraternæ pacis fundamentum, munditiam vitæ, curarum hujus Mundi abdicationem, proximam denique, & quasi compendiarium ad Deum viam studiosissime semper coluit, ac semetipsum, tamquam aurum igni probatum in camino paupertatis expurgabat.

Castitatis, quæ cælestis, & Angelicus thesaurus est, amantissimus fuit, ac præcinctus lumbos, & lucernam boni operis in manibus habens, eam in fissili corporis vase in sanctificatione, & honore portans, incorruptam, & integram usque ad extremum vitæ diem conservavit.

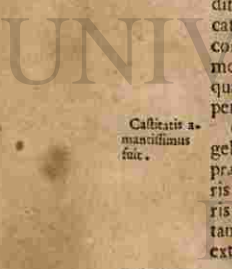
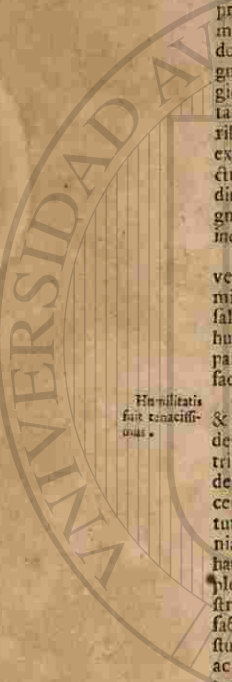
Et qua erat in Dei Matrem, & intermeritam Virginem Mariam pietate, in cujus fidem, & Clientelam se jamdiu ante contulerat, nullum firmitus ad Deæmonis vires conterendas, quam ejusdem Virginis

Humilitatis fuit tenacissimus.

Paupertatem toto pectore amplexus est.

Castitatis amantissimus fuit.

Dei Matrem intermeritam Virginem Mariam assidue invocabat.

præsidium inveniri posse certum exploratumque habens, ejus patrocinium assidue invocabat, ac tantus erat ejus in Oratione fervor, & perseverantia, ut ex variis occupationibus se ipse frequenter colligens sederet solitarius, & levans se super se divine contemplationi vacaret, in qua cælestes plane spiritus hauriebat, & de fontibus Salvatoris aquas sapientiæ salutari accipiens, tanto gratiarum imbre omnes vite suæ actiones irrigabat, ut flumina aquæ vivæ de ventre ejus in aliorum utilitatem promanarent.

In pauperes, ac præcipue captivos dura servitute, ab infidelibus detentos propensissimus erat, nullumque officii genus umquam prætermisit, quo eos liberari posse existimaret, quorum hoc etiam majorem curam, & sollicitudinem gerendam esse censebat, quo in graviori periculo Christianæ fidei abiuranda, & amittenda salutis æternæ verarentur. Cum itaque ejus hortatu Petrus Nolascus natione Galus, cujus confessiones Beatus Raymundus audiebat, vir opibus florens, & insigni pietate præditus, ad inopes alendos, & maxime ad captivos ex Barbarorum vinculis redimendos, suas copias, & opes cum alacritate, ac libenti animo conferret, egregium pium, ac liberalis animi officium pro sua infinita bonitate gratus Deus habuit. Nam proxima nocte insequente, Beatissima Virgo Dei Mater eidem Petro, qui sanctis meditationibus, & orationi vacans, cogitabat qua ratione calamitatibus Christianorum in captivitate degentium succurri posset, serena fronte se conspiciendam dedit, & acceptissimum sibi, ac unigenito suo Filio fore dixit, si suum in honorem institueretur Ordo Religiosorum, quibus cura incumberet captivos e Tyrannide Turcarum liberandi, ac illa ipsa nocte eadem Virgo Sanctissima Beato Raymundo, & Jacobo Primo Aragoniæ Regi apparuit, id ipsum de Religiosis admonens.

Quare hi collatis inter se consiliis, & consentientibus animis, Ordinis Beatæ Mariæ de Misericordia, seu de Mercede Redemptionis Captivorum fundaverunt, cui Beatus Raymundus certas vivendi leges præscripsit ad istius Ordinis vocationem accommodatissimas, quarum approbationem aliquot annis post a sac. rec. Gregorio Nono Prædecessore Nostro impetravit, & dictum Petrum, qui eidem Ordini omnia sua prompte dederat, primum etiam Generalem Magistrum, suis ipse manibus habitu eodem indutum creavit.

Hæc Beatus Raymundus, quæ ad unius Dei gloriam, & proximi utilitatem gesserat, etiam occultissima esse volebat, tamen ardentem illius in ægenos charitatem, & vitæ sanctimonia jam ubique fama vulgaverat, & sanctæ ejus doctrinæ odorem manifestabat in omni loco. Quamobrem boni mem. Joannes Cardinalis Episcopus Sabinen. eruditionis, & pietatis laude clarissimus, ab eodem Gregorio Nono Prædecessore Nostro in Hispaniam ad Crucem ad-

Pauperum, & Captivorum præcipue curam gerebat.

Ordinis Redemptionis Captivorum statuta præscripsit, & primum Magistrum Generalem creavit.

Cum for. Card. Episcopo Sabinen. in Hispaniâ proficiscitur, prædicatque etc.

versus Saracenos prædicandam, aliaque Sedis Apoitolicæ negocia pertractanda Legatus de latere missus, multorum sermonibus singulari ejus integritate intelligens, cum sibi legationis accepit adjutorem. Quo in munere B. Raymundus tanta cum prudentia, tanta humilitate, & caritate versatus est, ut omnibus esset bonus odor Christi ad vitæ. Nam etiam honestissimo loco natus esset, & jam ætate proventus, multisque virtutibus cumulatus magna apud omnes auctoritate polleret; in hoc tamen longinquo, & difficilissimo itinere nullis umquam ab eo precibus obtineri potuit, ut equo veheretur, sed verus Christi Discipulus calcatus pedes in præparationem Evangelii pacis, & assumpto spiritu gladio, quod est Verbum Dei iter suis comitatus Sociis pedibus faciebat, & Cardinalem, quo erat venturus, præveniens, quasi viam ante faciem ejus in benedictione præparans, Evangelio Christi prædicando, permulto, adjuvante Domino ad arctam salutis semitam, a via lata, & spatioâ traducebat, & confessiones audiendo, a censuris, & a peccatorum nexibus liberabat. Quodque omnibus mirum fuit, toto illo itinere nihil umquam de solita ciborum abstinentia, vigiliis, jejuniis, prædicationibus, totiusque Religionis severitate remisit, sed observantissimus Constitutionum sui Ordinis, ne latum quidem unguem ab illius Statutis, & legibus discedebat. Quare suscipiebant ipsum universi, & colebant omnes, Joannes Cardinalis summopere diligebat, qui perfunctus legatione ad Urbem rediens, cum Beato Raymundo una secum adducere decrevisset, numquam id tamen ab eo potuit impetrare.

AGregor. IX. vocatus Romanam venit.

Capellanus & Penitentiariorum constituitur.

Sed cum ad eundem Gregorium Nonom Prædecessorem Nostrem, de rebus Legationis referret, tam multa eaque præclara de hujus Beati Viri virtutibus dixit, ut idem Gregorius Prædecessor illius videndi desiderio incensus, eum ad se confestim evocavit, cujus ille dicto audiens, quamquam religiose quietis avidissimus, Romam venit. Excepit eum amantem, & benigne prædictus Gregorius Prædecessor, ac brevi perceptis, & exploratis ejus animi dotibus, summisque virtutibus, Capellani sui officio, quod tunc temporis idem erat, quod nunc est causarum Palatii Apostolici Auditorum, & Penitentiariorum dignitate ornavit, ac tanti semper fecit, ut non nisi adhibito ejus consilio graviores causas tractaret; quem cum etiam a sacris sibi confessionibus præficeret, is, qua erat in ægenos charitate, penitentiariorum loco illi injungebat, ut inopum preces, & justas petitiones statim audiret, eorumque negocia expeditet, & quam citissime conficeret, quare ab eodem Gregorio Prædecessore pater pauperum est appellatus.

Decretales in compendium redigit.

Decreta Rom. Pontificum, quo quæque tempore condita erant, diversis in Epistolis, & Conciliis sparsa, quæ obscuritatem, & incertitudinem inducere videbantur, ad communem omnium, & maxime studentium utilitatem, in ordinem, & compen-

dium redigi jamdiu omnibus fere placuerat, sed tanto operi vir idoneus quærebatur. Itaque Gregorius Prædecessor Beatum Raymundum huic muneri aptissimum esse ratus, id oneris ei imposuit, quod tandem ipse ingenti labore trium annorum spatio feliciter absolvit, quem admodum in ipso Decretalium, proœmio gravissimo ejusdem Gregorii testimonio est comprobatum. Hisce lucubrationibus, & assiduo humilitatis studio, quamdiu Romæ vixit, contra otiosam mentis evagationem, & inanis gloriæ cupiditatem se ipse tuebatur diligentissime.

Quare oblatos etiam honores, & amplissimas Ecclesiarum Cathedras omni conatu repudiavit. Nam cum Gregorius Archiepiscopatum Tarraconensem ei deferre decrevisset, id ille adeo graviter, & modeste tulit, ut illico febri correptus aliquot dies ingenti corporis animique dolore torqueretur. Itaque ab hujus Mundi gloria alienissimus omni ope contendit, ut eam a se dignitatem averteret; quod cum per se non posset, adhibitis multorum precibus & quorundam Cardinalium auctoritate, ejusdem Gregorii Prædecessoris animum ita inflexit, ut illius Ecclesiæ onus in eum transfunderet, quem ei muneribus B. Raymundus aptissimum esse judicavit.

Hæc difficultate perfunctus exultabat in Domino, ac veluti suo juri redditus, gratis Deo peractis, ad solitos labores sese contulit, quorum tandem magnitudine, & diuturnitate confectus, in tam gravem morbum incidit, ut illi certam mortem Medici denuntiarent, nisi patrium solum repeteret. Itaque dimisso consessario ejusdem Gregorii Prædecessoris munere, & obtenta ab eundem facultate Barchinonem, rediit, ut eum animi candorem ab omni ambitionis labe intactum, & illa sum, quo imbutus ad Urbem venerat, in Patriam reportarit.

Vix ab Urbe recesserat, cum statim ei divinitus per spiritum data est gratia sanitatum, atque operatio virtutum. Nam cum ad eum Cathalonie Portum, quem Tossa vocant, appulisset, adventum ad se levi cymba quemdam ejus loci incolam, Barcelo de Faro nuncupatum, (qui dum in messem incumberet, adeo gravi, & repentino correptus erat morbo, ut statim omnibus orbatus sensibus, nullos, neque clamores, neque admotos corporis stimulos perciperet, sed humi jacens exanimis, mortuus esse crederetur) Beatus vir miseratus, Deum, qui dives est in misericordia, ardentissime est deprecatus, ut ei vitam, quæ satis esset ad consistendum peccata, produceret, tum magna in Deum fide nixus, infirmum proprio compellans nomine rogavit, an vellet peccatorum sordes sacra confessione diluere; confestim ille velut e somno excitatus oculos sustulit, receptoque vocis usu, id velle se, ac vehementer optare dixit, & confessione facta, atque exonerata peccatorum conscientia, perceptaque absolutione nihil amplius eloquens spiritum Deo reddidit. Id circumstantes

Archiepiscopatum Tarraconensem recepit.

Barchinonem rediit.

B. Raymundo data fuit gratia sanitatum, & operatio virtutum.

Quidem semel mortuus ejus precibus vitam, quæ satis fuit ad consistendum peccata, obtinuit.

Poenitentiam munere quo etiam abiecit ab Urbe fugatur sponte se abdicavit.

admirati glorificaverunt Deum, quod talem homini dedisset potestatem.

§. 26. Atque ubi Barchinonem appulit, confirmatis paulum viribus, statim ad res divinas, & celestes contemplandas animum adjecit. Ejus vero Barchinonem adventus, simul atque per Hispaniam innotuit, ingens hominum concursus ad eum fieri coepit, partim visendi gratia, partim consulendi (nam Poenitentiarum potestatem concessione ejusdem Gregorii, etiam ab Urbe abiens exercebat) quos omnes consolabatur in Domino, & spiritualibus monitis mirifice recreabat: ejus enim scientia, quasi inundatio in omnibus abundabat, & consilium ejus, sicut fons vitæ salutem animæ plurimis afferebat. Hac autem Poenitentiarum potestate, quo liberius Deo sibi vacaret, sponte se abdicavit, quamquam ejus etiam absentis opera idem Gregorius Prædecessor, ceterique Romani Pontifices, qui eum sequuti sunt prædecessores item nostri utebantur, ut ex ipsorum literis facile constat, quibus ei gravissima negotia committebant. Conscriptis etiam summam casuum conscientie, qui solent in foro poenitentiae, frequenter occurrere, magnæ doctrinæ, atque auctoritatis tam confessoris, quam confitentibus valde utilem, & necessariam.

§. 27. Dum sacris, & suavibus hinc studiis, & juvandi proximi occupationibus distinetur, anno humanæ salutis millesimo ducentesimo trigesimo octavo, Jordanus ejusdem Ordinis secundus Generalis Magister ex hac vita decessit. Quare novo Generali Magistro deligendo Capitulum generale Bononiæ est congregatum, ubi cum dissidentibus sententiis, non satis Patribus inter se conveniret, ad Sancti Dominici corpus preces indictæ sunt, atque inde ad suffragia ventum, quibus omnibus, nullo penitus refragante, Beatus Raymundus abiens, Generalis Magister est declaratus, cujus ille rei nuncio percussus, atque animo perturbatus, primum repugnare vehementer coepit; sed provectoribus ætate, ac sapientia Patribus Bononiæ Barchinonem adventantibus, qui eam omnium, & Dei voluntatem esse confirmarunt, ægre tandem acquievit, ac Magistratum inivit. Itaque aliorum precibus, & auctoritate victus, animum ad regendam eam familiam adjecit.

§. 28. Quam cum integro biennio sanctissime, & magna cum laude administrasset, facto, ipso postulante, superiore anno ex communi Patrum sententia decreto, ut liceret Magistro Generali officium Magistræ renunciare, proximo insequente Capitulo Bononiæ item habito affectam ætatem, infirmamque valetudinem incursans, pristinae nimirum quietis, vitæque private avidissimus, Magistratu morantibus omnibus sponte se abdicavit, quo veluti onere deposito, lætus, & alacer ad consuetas pietatis exercitationes, & proximi ad virtutem incitandi studium se quam diligentissime retulit, ac nihil unquam antiquius habuit, quam ut religionem Catholicam longe lateque propagaret, & pro viribus ab hæresum labe vindicaret.

Magister generalis Ordinis Prædicatorum abiens Bononiæ declaratur.

Biennio elapso Magister sponte se abdicavit.

§. 29. Quamobrem claræ memoriæ Jacobo Regi Aragoniæ ejus nominis primo in primis suavit, ut sacrum Inquisitionis officium suis in Regnis institueret, ad hæresim videlicet, quæ tunc ex nefaria Valdensium secta recenter exorta erat; omnesque alias seculi a finibus ejus Regni arcendas, atque hanc ob causam Concilio Provinciali Tarraconæ adversus eosdem sectarios habito, jussu ipsius Jacobi Regis interfuit.

§. 30. Sub idem vero tempus Saraceni, qui nobilissimas Hispaniæ Civitates, & finitimas Insulas impia sui generis stirpe multo ante infecerant, armata manu vehementer etiam infestabant, quibus ut in suis Regnis Evangelium Christi prædicaretur, eidem Jacobo Regi auctor fuit. Hunc etiam ad majorem Insulam ex Balearibus proficiscentem, ejus rogatu comitatus est, tum ut ei a sacris confessionibus esset, tum etiam ut verbo Dei prædicando, fideique Catholicæ mysteriis explicandis, Hebræos, & Agarenos, qui ibidem magno numero erant, ad Christianam religionem adduceret, ubi cum idem Jacobus Rex vesano amore captus cujusdam feminæ consuetudine uteretur, Beatus Raymundus, quæ erat dicendi libertate, ac prudentia, illum blando primum sermone ab ea conatus est revocare, verum ubi se nihil proficere animadvertit, tum orare, proque sua in Deum fide precibus omnibus coepit obtestari, ne ob exiguum corporis voluptatem male se ipsum perderet, sed neque preces quidquam proficere.

§. 31. Hic tum Beatus Raymundus animi dubius, & incertus quo se verteret, consulto tandem precibus divino numine, statuit nihil gravius sibi faciendum, quam ut ex Insula discederet, ne libidinem ejusdem Jacobi Regis, quam ferre amplius non poterat, probare sua presentia videretur. Itaque cum adiit, serioque, ac severe admonitum suæ voluntatis certiore fecit. Jacobus vero Rex ejus apud se retinendi cupidus, nantas omnes præmoneri jussit, atque capiti edicto prohiberi, ne ullus eum trajiceret. Interim ignarus hujusce consilii Beatus Raymundus in portum porrexit, ubi ab omnibus navicatoribus communi consensu rejectus, cognita Jacobi Regis voluntate, in Portum Sollar profectus est, itineris sui comiti hoc unum firmissime asseverans, ibi æternum Regem sibi non defuturum; at cum neque in eo portu a nautis admitteretur, id secum ipse demiratus, hoc magna fide pronuntiavit, Regem quidem mortalem ita statuisse, sed Regem æternum aliter provisurum. Itaque omnibus in littore salutatis, per qualdam rupes, & prærupta saxa in mare porrecta aliquantulum progressus in mare descendit, ac socium alloquutus, videbis, inquit, quemadmodum Deus optimam navem providedit. Quare fiducia plenus, expanso super aquis pallio, reductaque ejus ora instar veli ad baculum, quo tamquam malo uteretur, Dei opem invocans, ac signo Crucis se muniens, relicto in Insula suo, modicæ fidei, ac dubitatio-

Jacobo I. Regi Arag. ut officium Inquisitionis in suis regnis institueret, sua sit.

Ut Saracenis Evangelium Christi prædicaretur eidem Jacobo Regi auctor fuit. Una cum eodem Jacobo Rege ad majorem Insulam ex Balearibus proficiscentem.

Misculum transportationis B. Raymundi. Exponit super aquis pallio centum sexaginta millia sex horis concubitus Balearum appellat.

tante socio, mari se commisit, ac leni prosperoque instante vento perambulans semitas maris, ac benedicens Deum, qui dominatur potestati ejus, centum sexaginta millia sex horis confecit, omnibusque circum littora insolitum navigandi genus adstantibus, Barchinonem appulit, ubi resumpto pallio, quod ne quidem aqua perfusum erat, ad Monasterium sui Ordinis sub meridie se contulit; quodque non minus admirandum est, januis clausis illud ingressus, populi acclamationes evitans ad gratias Deo peragens in templum secessit, cujus rei fama totam Urbem, sineque illius brevi pervasit. Auxit etiam hujus miraculi magnitudinem ejusdem Jacobi Regis emendatio subsequuta. Extant autem usque in hunc diem vestigia turris, & cappella eo in loco, ex quo in mare descenderat, extructa, atque ipsum etiam pallium, ut continuata apud eos populus traditione receptum est, cujus contactu multi a variis corporis infirmitatibus quotidie liberantur.

§. 32. In procuranda Hebræorum, & Saracenorum salute magno charitatis ardore semper incensus fuit, omnemque operam dedit ad eos fidei Christianæ documentis excolendos, ac pro viribus adjuvandos, quod ut ei facilius esset, Seminarium in quo nonnulli sui Ordinis religiosi Hebræico, & Arabico sermone erudirentur, Castellæ, & Aragoniæ Regum impensis instituit, quod opus toti Hispaniæ ornamento, atque infidelibus adjumento fuisse ex eo satis constat, quod illius ope, atque auxilio, ingens eorum multitudo Christianam religionem amplexa sit. Neophytos non minori charitate Doctrinæ Christianæ præceptionibus imbuebat, atque tam assiduus erat in illis instituentis, ut eorum parens esse videretur, & ne alimenta iis ad vitam necessaria desissent, undique elemosynas corrogabat.

§. 33. De rebus dubiis sæpe consultus, singulari prudentia, ac divina plane sapientia omnibus respondebat, atque inter cetera beneficia, quæ accepit, hoc præcipue donum a Deo est consecutus, ut eos, quibus eum ageret, mira consuetudinis suæ dulcedine, ac voluptate perfunderet.

§. 34. Orandi, contemplandique summam diuturno usu adeptus est facultatem: nam etsi variis gravibusque negociis distineretur; tamen ubi se ad orationem composuerat, tanta subito divini spiritus suavitate rapiebatur, ut omnium rerum mortalium cura exutus esse videretur, ac sæpe intempesta nocte clam observatus est in secretiori templi recessu, tam crebra atque suspicia inter orandum edere, ut audientes ad lacrymas commoveret. In divinis officiis erat assiduus, atque incredibilem psalendo capiebat voluptatem.

§. 35. Sacrosanctum Missæ Sacrificium sæpe quotidie celebrabat: quanta vero esset ejus in sacrificando animi puritas, ac devotionis fervor, vel ex eo facile existimari potest, quod astantes ex ejus solo aspectu Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Ejus studium in procuranda Hebræorum, & Saraceni conversione.

Humanitatis omnes.

Orandi, contemplandique summa diuturno usu adeptus est facultatem.

Fervor, cum sacrum celebraret.

ad orationem incitarentur, ac petita a Deo Patre misericordiarum beneficia ejus precibus impetrarent.

§. 36. Nam Frater Martinus ejusdem Ordinis Conversus, cum antequam suavis Christi jago subiceret, voluptatibus carnis liberius indulgisset, ac tunc earum rerum quibus ante assueverat, recordatione, sui que corporis illecebris, quasi quibusdam stimulis agitatus, mirum in modum vexaretur, omnem hujus tentationis propulsandæ spem in Beati Raymundi meritis collocavit. Igitur ejus sacrificiis sæpe interesse, ac summis precibus a Deo flagitare coepit, ut tanto suo malo remedium aliquod asserret: quod dum perseveranter peteret, quodam die ex manibus Beati Raymundi celebrantis, ac Sacram Hostiam Populo ostendentis, Christus Dominus sub augustissima pueri specie clarissima luce radiantis spectandum ei se præbuit, quo viso tanto est repente gaudio delibutus, ut ex eo tempore ad extremum usque diem, divina gratia, & bonitate, ab omni concupiscentiæ carnis commotione fuerit preservatus.

§. 37. Cum celestis militiæ Angelo tanta inerat ei familiaritas, & amicitia, quæ maximum est puritatis, & sanctimoniam argumentum, ut ab eo frequenter adorandum, a somno excitatus invitaretur.

§. 38. Cibi potusque parcissimus fuit, totam enim hebdomadam, excepto die Dominico, jejunabat.

§. 39. Nullum unquam in eo contumaciæ, vel arrogantis vestigium animadverti potuit, quinimmo lenitate, ac patientia fuit maxima, & in Deum tanta charitate, ut ejus amore omnia arbitratus sit, ut ferocia, ex qua etiam egregia illa in proximos charitas redundabat.

§. 40. Omnibus demum virtutibus cumulatifsimus, devexa jam ætate, in perpetua quadam erat animi vigilia, expectans Dominum, ut ad celestes nuptias ab eo vocaretur.

§. 41. Igitur annos fere centum natus cupiens dissolvi, & esse cum Christo, in lethalem morbum incidit, atque Sacramentis omnibus rite munitus, orantibus ad lectulum fratribus, deficiente sensu omni vitæ sensu, ipso die Epiphaniæ Barchinone obdormivit in Domino, salutis humanæ, anno millesimo ducentesimo septuagesimo quinto.

§. 42. Vulgata ejus morte, ingens hominum concursus ad Monasterium videndi causa repente factus est, ac tanta fuit ejus sanctitatis apud omnes opinio, ut multi Episcopi, complures Prælati, ac nobiles viri, Clerus etiam, & Populus Barchinonensis universus, funus ejus summa doloris significatione sint prosecuti. Commune vero illam ejus sanctitatis famam, auctoritate sua magnopere auxerunt Alphonsus Castellæ, & Jacobus Aragoniæ Reges, qui ad ejus exequias sua presentia cohonestandas, comitantibus filiis, ac domesticis omnibus, summa cum veneratione, & fa-

Christus in ejus celebrantibus manibus apparec.

Summa ejus cum Angelo Custode familiaritas.

Jejunium fere quotidianum.

Mira patientia, & humanitas.

Perpetua animi vigilia.

Beata mors.

Exequias.

Sepulchrum.

1601.

Corporisque translato.

Miraculis claris.

Guillelmo Villaraguti lepra mundatur.

Margarita puella mortua vitam redditur.

ma sanctitatis beati huius viri convenerunt. Itaque corpus ejus magno totius Civitatis luctu, ac Principum virorum dolore honorifice humatum est, quod paucis annis post in sepulchrum marmorcum translatum fuit.

§.43. Barchinonensis populus Beato Raymundo vita functo, quasi totius patrie lumine extincto, mœrore afflictus graviter angebatur, atque ob recentem virtutum ejus, ac beneficiorum memoriam, eo carere omnibus acerbissimum erat. Sed pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui secundum multitudinem dolorum consolationibus suis timentium se corda letificat. Beati Raymundi meritis beneficia in omnes conferendo plebem suam misericè recreavit. Nam fidelissimi hujus servi integritatem, & sanctimoniam, multis quidem in vita miraculis claram, pluribus signis post obitum ingenti omnium læticia comprobavit. Atque ut omnes etiam intelligerent, quam Deo placita esset anima ejus, eo ipso tempore quo ex hac vita migravit ad Dominum, insigni miraculo est declaratum.

§.44. Erat in ea Civitate Guillelmus de Villaraguti, qui inveterata corporis lepra graviter laborabat, neque cum feccitas morbi, dolorisve acerbitas in publicum prodire, solitasque exercitationes, & negotia obire patiebatur. Medici adhibitis frustra medicamentis omnibus, deplorata re animum desponderant; ipse vero, Deo ita disponente, qui Sanctum suum clarificaturus erat, in ædes quasdam Monasterio Ordinis Prædicatorum vicinas, ea ipsa nocte, qua Beatus Raymundus excessit e vita, diverterat, ubi cum gravissimo elephantie dolore torqueretur, a pio quodam viro, Bernardo de Molendis nuncupato, Canonico Barchinonensi admonitus est, ut Beati Raymundi, qui eo tempore dormierat in Domino, meritis se commendaret, quod ille recuperanda valetudinis cupidissimus, simul atque diligenter præstitit, confestim omnis lepra ex ejus membris collapsa est, ac sanum corpus reliquit, in cujus rei signum, & accepti beneficii memoriam, idem Guillelmus monumento suspensio in templo, rem omnibus testatam esse voluit, & posteritatis memoriæ commendavit.

§.45. Illud vero maximum est ejus sanctitatis argumentum, quod mortuus etiam ad vitam revocavit. Nam quædam puella Margarita nomine, Joannis Physici filia, quatuor aut circiter annos nata, diuturna febris, continuisque alvi fluxionibus exhausta diem obierat extremum, eamque vere mortuam esse pallor ipse vultus, contractæ nares, oculi extincti, horridi dentes, cæteraque indicia confirmabant, quin & idem Joannes pater medicæ artis expertissimus, asseruit omnia mortis, nulla vitæ vestigia in ejus corpore extitisse. Hæc interim mulier Romea ejusdem Margaritæ mater, que paulo ante ad Beati Raymundi sepulchrum accesserat, & auxilium ab eo filiaque valetudinem precabatur, ubi de-

morte filie certior a Joanne ejus marito facta est, ab eodem sepius domo revocata fuit, quo illa nuncio percussa tanto filia recuperanda desiderio inflammata est, ut neque inde se abituram, neque domum reversuram affirmaret, nisi beati huius viri meritis, & intercessione Margarita ejus Filia vitæ restitueretur. Itaque lacrymis, ac lamentis omnia miscere, & ardentius orationi instare, atque a Deo, per beati viri merita summis precibus flagitare cepit, ut filiam vitæ, sibi que redderet, cujus perseverantem firmissima fide orationem respexit Deus, nec sprevit deprecationes ejus. Nam sub occasum solis Margarita filia, paulo post meridiem defuncta, non modo vitæ, sed etiam integræ valetudini est penitus restituta, que postmodum in templum pedes adit ad gratias pro tanto beneficio agendas, & decem, & quatuor annos supervixit.

§.46. Altera item honeste conditionis femina, Romea appellata, Michaelis, videlicet de Sala hominis pii uxor, beati Raymundi opem experta est: nam cum maturo jam foetu acerbissimis parienti doloribus premeretur, ac infantis caput enixa, reliquo intus recluso corpore, tribus integris diebus, ac noctibus gravissimo cruciatu torqueretur, nihil propius factum est, quam ex hac vita decederet: nam ob languentis stomachi fastidium, cibos omnes, haustusque respuebat, atque a sensibus alienata, vocisque usu privata jacebat exanimis: quo tam præsentis uxoris lux periculo prædictus Michael vehementer animo confertus, ad templum illico excurrit, Beati Raymundi opem, subsidiumque implorans, qui simul ac domum rediit, Romea felicissime partum edidit, atque omni dolore est liberata.

§.47. Præterea juvenis quidam continuos viginti dies acutissima febre agitatus, viribusque exhaustus in superiorem adium partem a suis delatus fuerat, ut aura puriore frueretur, animumque relaxaret, quo ex loco deorsum in lapides, & saxa corruens, ita convulsus fractisque membris fuit, ut immotus humi prostratus ab omnibus mortuus esse putaretur. Eo, ut sit, cum multi videndi, & juvandi causa accurrissent, adstantium quidam pulveres ex Beati Raymundi sepulchro desumptos, quos religiose, ac pie secum gestabat, in jacentis, ac moribundi os injectit, colloque appendit, atque ager ille continuo valetudini est integræ restitutus. Et illa quidem, aliaque quam plurima multo ante tempore contigerunt, hæc vero recentiora sunt.

§.48. Anno millesimo quingentesimo octuagesimo nono, dum pestilentia Barchinone grassaretur, atque ingenti hominum clade invalesceret, quidam probus vir, Michael Amat appellatus, peste mortifera correptus, ac desperata valetudine a medicis desertus, Sacramentorum, atque extreme unctionis susceptione ad mortem se comparabat, sensim vero per omnia corporis membra serpente morbo, in eas redactus

Romea de Sala ob parum difficultatem periculis liberatur.

Juvenis morti proximus salutem restituitur.

Michael Amat pelle correptus omni morbo liberatur.

1601.

Anna Beata fluxu sanguinis liberatur.

Pulvis ex eis Sepulchro ex-noscens salubris.

Ludovicus de Clamarone olfactum recuperat.

Olor ex B. sepulchro manans.

Reges populique Aragonie eius Canonicationem efflagitant.

dactus erat angustias, ut præclusis faucibus loqui amplius non posset. Quare intimo cordis, & animi affectu Beatum Raymundum est deprecatus, ut eam a se inimicatem depelli precibus suis impetraret, qua in oratione Beatum Raymundum sibi videre visus est, atque extensa manu se contingere, quo ex facto ita omni repente morbo levatus est, ut eodem ipso die convalesceret.

§.49. Hoc aliquanto recentius est. Nam anno millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, pia quædam mulier Anna Beata vocata, Barchinone honestis parentibus orta, ipso Epiphaniæ festo copioso sanguinis profusio in summum vitæ periculum adducta erat, neque adhibita medicorum remedia sanguinem ullo modo sistere poterant, neque ipsa in proximum diem victura putabatur. Quare eorumdem hortatu cum Sanctissimæ Eucharistiæ, atque extreme unctionis Sacramenta pie, & devotè sumpsisset, mortem expectabat. Interim in Beati Raymundi præsidium toto animo confugit, ac pulveres ex ejus sepulchro ad se deferri, atque in cyatho misceri sibi iussit, quibus protis melius se habere cepit, & absque ullo proliis alio pharmaco vitæ discrimen evitavit.

§.50. Illud vero perpetui cujusdam miraculi vim obtinet, quod ex primo ejus sepulchro terra quædam tenuis, seu pulvis saluberrimus enascitur, qui licet magna in copia inde exportetur, nunquam tamen deficit, ac multæ magnæque corporis infirmitates eo curantur.

§.51. Anno itidem millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, cum Judices constituti ad explorandas beati huius viri reliquias, arcam ubi erant recondite, aperuissent, tantus illico odor ex ejus corpore, qui vivens in odorem suavitatis Deo se consecraverat, exhalavit, ut multi, qui eo confluxerant, nihil eo percipi posse jucundius affirmarent, quinimmo egregius vir Ludovicus de Clamarone, ex gravi morbo sensu odoratus a sexdecim annis orbatus, cum in ea hominum multitudine videndi desiderio incitatus propius accessisset, eum etiam odorem suavissimum sensit, quo repente ita recreatus est, ut lacrymas præ gaudio continere, nec ullam vocem emitte ullo modo posset, verum tacitus apud se cogitans dubitabat, num istius solummodo odoris olfactum recuperasset, an etiam rerum aliarum, sed domum reversus ubi se varios odores percipere animadvertit, miraculum subito evulgavit.

§.52. Neque vero hæc odoris fragrantia eo solum tempore ex ejus corpore emanavit, sed ex aperto quodam ejus sepulchri meatu idem suavis odor quandoque afflatur, qui ab eis sentitur, quos divina bonitas eo munere dignatur.

§.53. His, pluribusque aliis miraculis, que referre longum esset, corda Regum inclinata, plurimique Ecclesiarum Antifistes, & Prælati, Populique integri Regni Aragonie divinitus excitati, una voce, &

consensu a multis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris frequenter petierunt, ut Beatus Raymundus in Sanctorum numerum referretur.

§.54. Et quidem quarto ab ejus obitu anno, salutis videlicet humanæ, millesimo ducentesimo septuagesimo nono, Archiepiscopus Tarraconensis, ac decem Episcopi Regni Aragonie, multique Abbates in Concilio Provinciali Tarraconæ congregati, literas ad sæl. recor. Nicolaum Papam III. Prædecessorem nostrum dederunt, quibus singularem ejus in Deum charitatem, vitæque innocentiam coram Deo, & hominibus testificati, ut eum prævia virtutum, ac miraculorum ejus inspectione, Sanctorum numero adscribere vellet, humiliter supplicarunt.

§.55. Cum autem ipse Nicolaus III. Prædecessor e vita migrasset, Præfetti Civitatum Regni Aragonie, & Principatus Cathalonie, totaque Civitas Barchinonensis, & Priores, cæterique Fratres Ordinis Prædicatorum qui eas Provincias incolabant, idem a sæl. recor. Bonifacio Octavo etiam Prædecessore nostro enixe flagitarunt.

§.56. Verum ipso Bonifacio Prædecessore ab humanis etiam crepto, Concilium Provinciale Tarraconæ demum convocatum, apud sanctæ memoriæ Joannem Vigesium secundum Prædecessorem etiam nostrum primam petitionem renovavit, quo tempore Frater Arnaldus Burgvetus Ordinis Prædicatorum, Inquisitor ac Procurator a Capitulo generali ad hanc causam prosequendam institutus, multos testes super miraculis, que de hoc beato viro vulgabantur, examinari curavit. Sed cum per dicti Joannis Prædecessoris obitum res transigi non potuisset, clæ mem. Petrus Aragonie Rex datus ad sæl. recor. Clementem Sextum similiter Prædecessorem nostrum literis vehementer instetit, ut beatus hic vir humanis laudibus extolleretur in terris, quem divinæ providentiæ sublimitas, quemadmodum in ejus literis habebatur, honorare voluerat in excelsis.

§.57. Cum vero huius rei tanta sit gravitas, & magnitudo, ut exiguo tempore perfici non potuerit, omnis huius causæ tractatio usque ad tempora sanctæ memoriæ Pauli III. similiter Prædecessoris nostri fuit intermissa, qui tandem precibus bonæ mem. Fratris Joannis a Toletis tituli Sancti Sixti Cardinalis Burgen. nuncupati inclinatus concessit, ut in omnibus Monasteriis, & Ecclesiis Ordinis Prædicatorum in Regno Aragonie existentibus solemne officium de Beato Raymundo celebrari posset.

§.58. Interjecto autem diuturni temporis intervallo, cum Deus, qui est gloria virtutis Sanctorum, beati Raymundi meritis, & intercessione plurima in dies beneficia toti Hispaniæ largiretur, clare etiam memoriæ Philippus II. Hispaniarum Rex Catholicus, per literas, & per dilectum filium nobilem virum Antonium de Corduba, & Cardona, Sueslæ Ducem suum,

Ac primo qui de anno 1279 in Synodo Tarraconens.

Deinde sub Bonif. VIII.

Mox sub Jo. XXII, & Alex. sexto VI.

Paulus III. eius officium in Ecclesiis Ordinis Prædicatorum Regni Aragonie recitarent, concessit.

Philippus II. petiit a Clemente VIII. ut Causa huiusmodi Canonicationis concludatur.

apud Nos, & Sedem Apostolicam Oratorum supplicavit, ut huic cause sub tot Romanis Pontificibus inchoate ipsi vellemus finem imponere, quo sane pio Regis studio vehementer sumus recreati.

Remissa ad Congregationem S. R. Iud.

§.59. Nam cum ab ipso Pontificatus nostri principio nihil magis, quam Dei gloriam, & Catholicæ Religionis exaltationem spectaverimus, gaudebamus in Domino, cum utramque hinc Regis supplicationibus promoveri cereremus. Itaque ut religioso eius desiderio satisfaceremus, Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Congregationis Sacrorum Rituum innoximus, ut acta omnia, quæ prius hac in re confecta erant, diligenter inspicerent, & examinarent. Hi autem fuerunt ex triplici ordine assumpti, Venerabiles Fratres Episcopi Alphonsus Offien. Gesualdus, Inicus Avalos Portuensis. de Aragona, Gabriel Sabinen. Paleottus, & dilecti filii nostri Alexander Sanctæ Mariæ Tractyberim Medices, Franciscus Sancti Petri ad Vincula de Gioiosa, Augustinus Sancti Marci Veronen. Dominicus Sancti Chrysogoni Pinellus, Franciscus Maria Sanctæ Mariæ in Ara cœli de Monre, Ascianus Sanctæ Pudentianæ titulorum Præbyteri Columna, Odoardus Sancti Eustachii Farnesius, Antonius Sanctorum Quatuor Coronatorum Facheneus Diaconi nuncupati Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales.

Procurator nonnullarum pro dicit scriptis 1493

§.60. Coram quibus rite congregatis, cum dilectus filius Michael Llot, Sacre Theologie Doctor Frater ejusdem Ordinis Predicatorum Professus, ac Procurator legitime hac in causa constitutus, pro suo munere, in quod per sex annos continuos diligenter incubuit, quassam scripturas ad hanc ipsam causam spectantes protulisset; quia tamen multe probationes addi poterant, literæ ad Archiepiscopum Tarraconensem, atque ad Barchinonensem, & Vicen. Episcopos cum opportuna facultate missæ sunt, ut alias omnes scripturas, & probationes annis superioribus hoc in negotio factas Barchinone extraherent, & ea denique agerent, quæ ad hanc causam requiri videbantur, omniaque ad nos transmitterent, quæ cum essent omni jure confecta, summæque auctoritate firmata, & debita cum diligentia, & fide transmissa.

Quæ tribus Roræ Auditoribus examinandæ tradantur.

§.61. Nos tribus viris, doctrina, & integritate præstantibus, ac usu peritissimis, Seraphino videlicet Olivario Razzalio Decano, Petro Francisco Gippio, & Francisco Penia causarum Palatii nostri Auditoribus commisimus, ut ea summo studio, quantaque possent diligentia legerent, expenderent, ac totius causæ meritæ exactissime ponderarent. Quo in munere cum sedulo, & accurate versarentur, Philippus II. Hispaniarum Rex Catholicus, cujus memoria in benedictione sit, magno in primis nostro, & totius Orbis Christiani dolore, ac detrimento viam universæ carnis ingressus est.

§.62. Quare charissimus in Christo fi-

lius noster Philippus III. Hispaniarum item Rex Catholicus ejus filius non modo regnorum, veram etiam paternarum virtutum heres, statim a primo regni sui exordio, ut se, suaque omnia in Beati Raymundi præsidium, ac patrocinium conferret, literis, & per eundem Antonium Suesse Ducem oratorem item sum nobis supplicavit, ut in hac causa progredi vellemus. Idcirco vehementer latabamur, & benedicebamus Domino, qui pios Reges perpetuo suscitavit, ad sanctos suis honoribus prosequendos, quos elegit in adificationem Corporis Christi, quod est Ecclesia.

Philippus III. causa professionem ut per.

§.63. Cum igitur prædicti Auditores in discutiendis actis in universo processu diuturnam, & assiduam navassent operam, nihilque eorum, quæ ad hanc rem peragendam pertinent, prætermisissent, omnem rei gestæ seriem, suumque iudicium scripto nobis tradiderunt, quorum integram relationem Nos eisdem Cardinalibus Congregationis Sacrorum Rituum per eosdem Auditores tradi iussimus, atque ut plurimum iudicio tota hæc causa examinaretur, alios etiam Cardinales prioribus adiunximus, nimirum dilectos filios nostros Federicum Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis Bormonem, Antonium Mariam S. Agnetis in Agone Gallum, Casarem Sanctorum Nerei, & Achillei Baronium, Sylvium Sancti Salvatoris in Lauro titulorum Præbyteros Antonianum, atque Andream Sancti Angeli in foro Piscium Peretum Diaconum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, quos omnes movimus, ut acta omnia de Beati Raymundi puritate fidei, morum integritate, ac miraculorum evidentiâ, tanto studio perpenderent, quantum, & rei gravitas requirebat, & nos merito expectabamus; qui cum privatim, multisque Congregationibus inter se habitis, dilecto filio Pompeo Molella Fisci nostri Procuratore semper citato, & partes suas diligenter præstante, singula rerum capita, & acta omnia sedulo examinassent, ac processum, testes, instrumenta, & hujus causæ monumenta cum Auditorum sententiis diligenter contulissent, eoque adducta essent omnia, ut ad Nos referri oportet.

Processibus itaque in dicta Congregatione examinatis, & approbatis;

§.64. Nos Consistorium secretum pro more convocari iussimus, in quo præfatus Alphonsus Cardinalis Gesualdus, suo, & totius Congregationis nomine, primum retulit scripturas, processum, omniaque hujus causæ acta legitime confecta esse, ac maximæ auctoritatis, probataque veritatis vim obtinere; deinde tota Beati Raymundi vita, multisque miraculis enarratis, se, & ceteros dictæ Congregationis Cardinales, una voce, unaque mente in eam sententiam venisse dixit, Beatum Raymundum (si ita nobis videretur) posse Catalogo Sanctorum aggregari: in quorum sententiam cum reliqui Cardinales suo quisque suffragio ex ordine ivissent, magnam animi voluptatem capiebamus, quod beati hujus viri sanctitatem in dies magis elucere videremus.

Acta de omnibus in Consistorio relatione, examinationibus, & sententiis in Pontificio.

remus. Atque ut in hoc gravissimo negotio, nihil de pristina nostra consuetudine, ac debita diligentia remitteremus, nos ipsi facta studiose, & accurate perlegimus, atque eorumdem Rotæ Auditorum, & Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium relationem verissimam esse comperimus.

Factaque in Consistorio publico instantia.

§.65. Quare lapsis paucis post diebus, ex Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum instituto Consistorium publicum indiximus, in quo præter Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, nostrique familiares nobis adfuerunt, ac in eo dilectus filius Bernardinus Scottus Consistorialis Aula nostre Advocatus, eximia Beati Raymundi charitate, vitæ innocentia, & miraculis copiosa oratione explicatis, charissimi in Christo filii nostri Rodalphi Romanorum Regis Illustris in Imperatorem electi, & ejusdem Philippi III. Regis Hispaniarum Cardinalis, & Principatus Catalonia, totiusque Ordinis Predicatorum nomine, ut Beatum Raymundum Sanctis adjungere vellemus, a nobis suppliciter flagitavit.

Clemens publicæ, privatæque ad D. D. preces fieri jubet.

§.66. Quæ cum audiremus, benedicebamus Domino, & gratias Deo agentes latabamur Philippum III. Regem Catholicum in ipso regnandi principio hunc sibi ad felicem regnorum suorum administrationem patronum tanto ardore postulare. Itaque respondimus sanctam ejus petitionem nobis esse gratissimam, & eam ad Dei gloriam in primis, & commuem totius Christianæ Republicæ utilitatem pertinere, quod nimirum Deus, qui splendor, & gloria Sanctorum est, in Sanctis suis magis laudatur, & Christiani de eo facilius divine gratiæ munera, auctis intercessoribus obtinent, quo major cultus, & honor Sanctis adhibetur. Præterea singularem Regis pietatem commendantes, optare nos pio ejus desiderio satisfacere diximus; hujus tamen rei tantam esse gravitatem, ut maturius adhuc cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & cæteris Episcopis deliberandum esse censeremus. Itaque omnes eos in Domino hortati sumus, ut omnia quæ ad Beati Raymundi vitam, & miracula spectarent, omni studio, & diligentia examinarent; deinde orantes in spiritu, & in ipso vigilantes, quod nos facturi eramus, Deum precarentur, ut daret nobis spiritum sapientiæ, & revelationis, quo hæc arcana celestia, quæ ratione humana comprehendendi non possunt, cognosceremus, & illuminaret oculos cordis nostri, ut quid in hac gravissima causa statuendum esset, deliberare possemus.

Judicia solemnitas Canonizationis die Dominica in Albis.

§.67. His peractis secretum aliud Consistorium indiximus, cui etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, qui tunc erant in Urbe, ac nostros, & Sedis Apostolicæ Notarios, ne non Palatii nostri Auditores, & Secretarios volumus interesse, in quo Nos ex gratiæ celestis abundantia, qua nostra tenuitas in hac suprema pastoralis

vigilia, domus Dei, quæ est Ecclesia Dei vivi columna, & firmamentum veritatis constituta est, ea diximus, quæ ad hanc causam spectare Nobis visa sunt; deinde ab iisdem fratribus nostris petivimus, ut consideratis, atque examinatis omnibus actis, id præcise dicerent, quod Spiritus Sanctus eis daret eloqui, & an Beatus Raymundus Sanctis adscribens esse videretur. Itaque primum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, deinde Patriarchæ, tum Archiepiscopi, & Episcopi ibidem præsentibus, suo quisque loco dictis sententiis, omnes communi consensu ex iis, quæ in universo processu explorata erant, merito a Nobis Beatum Raymundum inter Sanctos referendum esse censuerunt. Gratias igitur Deo agebamus, qui fratres nostros omnes in unitate spiritus idem sentire facit, tribuens omnibus cor unum, & animam unam, eoque monimus, ut interim precibus, jeuniis, & elemosynis, Deigratiam, & auxilium nobiscum invocarent. Cumque omnia jam ad præscriptum, & normam sacrorum Canonum confecta essent, quod spererat auctori, post aliquot menses diem canonizationis diximus tertium Kalendas Maii, Dominicam videlicet in Albis, qua Paschalis solemnitas terminatur, Neophytorum habitus candore animi permanente commutatur, & Evangelium in Ecclesia legitur, quo Christus Dominus post Resurrectionem ad discipulos januis clausis ingressus, insufflato eis Spiritu Sancto, potestatem remittendi, & retinendi peccata est elargitus: in quo magna Nobis lætitiæ materia oblata est, quia videlicet meminimus, Beatum Raymundum, & Sacramenti poenitentiae ministrum extitisse, & post trajectionis miraculum januis clausis Monasterium sui Ordinis Barchinone ingressum esse, deinde etiam quod eodem solemnitatis, & lætitiæ die Nos ab hinc septem annis Sanctum Hyacinthum Polonum ejusdem Ordinis Fratrum Predicatorum Beati Raymundi coætaneum in Sanctos retulimus: ad quam quidem animi nostri voluptatem non mediocri accessio facta est, quod hoc ipso die Sanctæ Catherinæ Senensis, ac Sancti Petri Martyris festum in Ecclesia solemniter celebretur, qui sub eadem Sancti Domini disciplina vitam sanctissime traduxerunt. Quamobrem in tam accommodata totius Ecclesiæ, ac Sanctorum ejusdem Ordinis ad hanc celeberrimam actionem festivitate, Nos Beato Raymundo eorum honorem decernere statuimus, qui sanctis Confessoribus adhibetur.

Ritus Canonizationis in Basilica Vaticana celebrati.

§.68. Cum igitur præscripta Dominica in Albis, hodierna scilicet dies advenisset, Nos cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, qui in Cappella nostra Pontificia hanc ob causam convenerant, vestibus sacris induti, Hymnum Ave Mariæ stella inchoavimus, reliquum Cappellæ nostræ choro prosequente, ad Beatæ Mariæ Virginis opem implorandam, atque ita cantantes in visis Domini, Ro-

Romana Curia Prælatibus, Officialibus, & Familiaribus nostris, & faculari, ac religioso Clero longo ordine præcedentibus, singulis cereos accensos gestantibus, ex nostro Palatio Apostolico ad Augustissimam Principis Apostolorum Basilicam processimus vario ornamentorum genere instructam, eamque ingressi ad Sanctissimum Eucharistia Sacramentum genuflexi procubimus, orantes ut Deus hanc celeberrimam actionem, ad laudem, & gloriam nominis sui dirigeret. Inde ad supremam Ecclesie partem ascendimus, alto, & sublimi fornice admirandam, ubi amplum regioque sumptu suggestum erectum erat coram Altari Sancti Petri Principis Apostolorum, in quo sacram Pontificalem Missam celebraturi eramus, omniaque facibus, cereisque ardentibus collucebant; ac plurimæ circum Imagines Beatum Raymundum erecto corpore egregie pictum referebant, dextera manu Clavem in potestatis, atque officii Penitentiarum memoriam, sinistra librum doctrinae, ac decretalium monumentum gerentem, ubi statim Nobis in mentem venit Nos in idem, quibus Beatus Raymundus, Cappellani videlicet, seu causarum Palatii Apostolici Auditoris munere, antequam in numerum Cardinalium assumeretur, & in ipsa Cardinalis dignitate summi Penitentiarum officio, quamquam non exacte, ac perfecte sanctos fuisse, ac propterea Deum in spiritu humilitatis non sine lacrymis precabamur, ut si quid istis in muneribus ex nostra imbecillitate a Nobis omissum, vel commissum fuisset, id eius bonitas, atque clementia, Beati Raymundi meritis, atque intercessione Nobis condonaret. Deinde in suggestum delati ante idem Altare Principis Apostolorum oravimus, ut suo Nobis auxilio præsidioque adesset, mox in excelso e regione Altaris throno confidentes, eosdem Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos sacris indutos vestibus obedientiam nobis de more præstantes excepimus, tum dilectus filius noster Odoardus Sancti Eustachii Cardinalis Farnesius nuncupatus, Regni Aragonie Protector, Catholici Regis nomine, semel, iterum, ac tertio suppliciter a Nobis flagitavit, ut Beatum Raymundum in Sanctos referremus, cujus singulis petitionibus opportune respondimus, ac per interjecta totidem intervalla, Litanias, Hymnos, Precesque adjunximus.

In Raymundus SS. Albo adhibetur eiusque festus die 7. Januarii celebrandus proponitur.

§.69. Denique absolutis perfectisque omnibus iis, quæ a Romanis Pontificibus hoc in genere instituta sunt, communibus precibus implorata Spiritus Sancti ope, ad honorem Sanctæ, & individuae Trinitatis, ad exaltationem fidei Catholice, & Religionis Christiane augmentum, auctoritate ejusdem Sanctæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalium, omniumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Romana Cyria existentium,

consilio, communique consensu; Beatum Raymundum a Penasfort Ordinem Fratrum Prædicatorum expresse Professum, ac in Ecclesia Sanctæ Catarina ejusdem Ordinis Barchinone sepultum, de cujus innocentia vita, & miraculis Nobis plane constat, Sanctum esse definivimus, ac Sanctorum Confessorum numero, & Catalogo adscribendum esse decrevimus, prout per præfentes definivimus, decernimus, & adscribimus, statuentes, ut ab universa Ecclesia quolibet anno, die septima Januarii, festum ejus, & officium, sicut pro uno Confessore non Pontifice ad normam in Rubricis Breviarii Romani præscriptam devote celebraretur. Insuper omnibus vere penitentibus, & confessis, qui singulis annis eodem die prædictam Ecclesiam Sanctæ Catarina Barchinonensis, in qua corpus ejus conditum est, pie, & devote visitaverint, eandem indulgentias, & peccatorum remissiones concessimus, & largiti sumus, quemadmodum concedimus, & largimur, quæ ceteris diebus Sancti Ordinis ejusdem Ordinis concessa sunt.

Concessio præfatis indulgentiæ.

§.70. Itaque omnibus, quæ ad Beati Raymundi Canonizationem spectabant, rite peractis, atque hymno ad Dei laudem, & gratiarum actionem decantato, divinaque ope Sancti Raymundi meritis, peculiari in ejus honorem oratione, quam nos ipsi fecimus, & clara voce recitavimus, invocata, Nos in eodem loco, & Altari Principis Apostolorum Missam solemnem de Octava Dominicæ Resurrectionis, cum ejusdem Beati Raymundi commemoratione celebravimus, omnibusque Christianis fidelibus, qui, & Canonizationi, & Missæ interfuerunt, ad Dei laudem, & Sancti sui gloriam, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam concessimus. Quare Deum mirabilem in Sanctis suis benedicimus, & gratias immortales ei agamus, quia suscepimus misericordiam in medio templi ejus, novum videlicet in Ecclesia intercessorem, cujus meritis, ac suffragiis, in omnibus anima, corporisque periculis adjuvemur. Ac singulari plane divina providentia munere factum est, ut hæc difficillimis temporibus, quibus Religio Catholica inimicorum telis assidue impugnatur, huic patronum, & advocatum universi Christiani deles consequuti sint, ad Ecclesiam pacem in primis, & tranquillitatem, ad optatam Principibus Christianis concordiam, ac Hæreticis in errorum tenebris a via salutis errantibus lucem veritatis impetrandam.

Transumptis danda fides.

§.71. Ceterum, quia nimis difficile foret præfentes nostras literas ad singula quæque loca deferri, volumus ut earum transumptis etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides ubique habeatur, quæ hæc præfentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensa.

Clausula.

§.72. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis,

decreti, adscriptionis, statuti, concessionis, largitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 29. Aprilis 1601. An.X.

Pape, & Cardinalium subscriptiones.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo primo, tertio Kalend. Maii, Pontificatus nostri Anno X.

Ego Clemens Catholice Ecclesie Episcopus.

Protector noster aspice Deus.

- * Ego Ptolomeus Episcopus Portuen. Card. Comen.
- * Ego Julius Antonius Episcopus Cardin. Præfatus, & S. Severina.
- * Ego Hieronymus Episcopus Sabinenst Cardinalis Rusticinus.
- * Ego Alex. Episcopus Albanen. Card. de Florentia.
- * Ego Antonius Maria tit. S. Mariae Transiberim Card. Salviatus.
- * Ego Augustinus tit. S. Marci Presbyter Card. de Verona.
- * Ego Simon tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card. de Terra nova.
- * Ego Dominicus tit. S. Chrysogoni Presbyter Card. Pinellus.
- * Ego Fr. Hieronymus Bernerius tit. S. Mariae super Minervam Presbyter Card. Aculan.
- * Ego Antonius tit. S. Stephani in Monte Cælio Presb. Card. Saulius.
- * Ego Fr. Gregorius tit. S. Augustini Presbyter Card. de Montelparo.
- * Ego Paulus tit. S. Cæcilie Presbyter Card. Sfondratus.
- * Ego Benedictus tit. S. Marcelli Presbyter Card. Justinianus.
- * Ego Franciscus Maria tit. S. Mariae in Araceli Card. a Monte.
- * Ego Otilavius tit. S. Alexii Presbyter Card. Paravicinus.
- * Ego Hieronymus tit. S. Pancratii Presbyter Card. Mathejus.
- * Ego Otilavius tit. S. Mariae de Populo Presbyter Card. Aquaviva.
- * Ego Flaminius tit. S. Mariae de Pace Presbyter Card. Platus.
- * Ego Luitus tit. SS. Quirici, & Julite Presbyter Card. Saxus.
- * Ego Franciscus Maria tit. S. Bartholomæi in Insula Presbyter Card. de Senis.
- * Ego Camillus tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter Card. Burghesius.
- * Ego Cesar tit. SS. Nerei, & Achillei Presbyter Card. Baronius S. R. E. Bibliothecarius.
- * Ego Laurentius tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presbyter Card. Blanchettus.
- * Ego Franciscus tit. S. Crucis in Hierusalem Presb. Card. de Avila.

- * Ego Franciscus tit. S. Thome in Parione Presb. Card. Mantica.
- * Ego Pompejus tit. S. Balbina Presbyter Card. Arigonus.
- * Ego Dominicus tit. S. Petri in Monte Aureo Presb. Card. Tuscus.
- * Ego Arnaldus tit. S. Eusebii Presb. Card. Offatus.
- * Ego Paulus Æmilius Presb. Card. Sancti Marcelli.
- * Ego Silvius tit. S. Salvatoris in Lauro Presb. Card. Antonianus.
- * Ego Rob. tit. S. Mariae in Via Presbyter Card. Bellarminus.
- * Ego Bonifacius tit. S. Blasii de Annulo Presbyter Card. Bonifacius.
- * Ego Franciscus Diaconus Card. Sfortia S. Mariae in Via lata.
- * Ego P. S. Nicolai in Carcere Diaconus Card. Alibrand. S. R. E. Camerarius.
- * Ego Cymbrius Diaconus Cardinalis Sancti Georgii.
- * Ego Bartholomæus S. Mariae in Porticu Diaconus Card. Cæsius.
- * Ego Jo. Baptista S. Mariae in Cosmedin Diaconus Card. Detus.

CCXLVIII.

Civibus Comacensibus nonnulla Privilegia conceduntur.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

Dilectis filiis Communitati, & Hominibus Civitatis Nostræ Comacens.

CLEMENS. PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Sincera Fidei, & devotionis affectus, quem erga nos, & Apostolicam Sedem gerere comprobamini, nos inducit, ut vos specialibus favoribus, & gratis libenter prosequamur.

Comacensibus ergo Sedem. Apoll. fidem commendat.

§. 1. Cum itaque alias vobis diversas gratias, concessionis, & Indulta per nostras in forma Brevis sub Datum Ferrariae 18. Julii 1593. Pontificatus Nostri Anno septimo expeditas Literas concesserimus, prout in eisdem Literis plenius continetur, & sicut pro parte vestra exhibitâ Nobis nuper petitionis series continebat, nonnumquam super eisdem gratis, concessionibus, & Indultis, aliqua dubia suboriantur, ac tam pro eorum declaratione, quam pro majore istius Populi, & præsertim Pauperum commoditate cupiatis, ut infra, per Nos opportune provideri.

Concessa jam sibi privilegia confirmat ut vane addi petunt.

§. 2. Nos supplicationibus vestro nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, vos amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præ-

Concedit Clemens.

sentium dumtaxat consequendum, harum seri- absolventes, & absolutos fore censentes, Privilegia, Indulta, & gratias per Nos vobis concessas, ut praefertur, ac Literas praefatas desuper expeditas, quarum tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, inviolate perpetuo observari debere, statuimus, & ordinamus; & quoad extractionem frumenti, Vini, Bladorum, Leguminum, & alterius cuiusvis Annone generis, ubi necessario requiruntur Superiorum licentia, illas cuiusque Comacleni gratis concedi iubemus; & quoniam ut asseritis, ad Appaltatoris Pellium Civitatis Nostrae Ferrariae, instantiam, impedimenti super extractione Carnium, seu Belluarum ad Carnes pro usu vestro ex Districtu, & Comitatu Ferrariae; Nos volumus pariter, & praecipimus, quod cum ista Civitate Comaclen., & eius Habitatoribus agatur, sicut agitur cum ceteris Locis Districtus Ferrariae, & quod dictus Appaltator, seu Conductor Pellium, nullo modo possit impedire, quin vos pro usu vestrae Civitatis Carnes, & Belluas ex Districtu, & Comitatu Ferrariae extrahere valeatis. Praeterea omnibus, & singulis habitatoribus Civitatis Comaclen., ut iuxta tenorem praedictarum Literarum, quocumque Anno tempore, quodvis Annone genus, sine aliqua licentia, praeterquam quoad frumentum ex Districtu, & Comitatu Ferrariae, extrahere pro eorum usu libere possint, & valeant: Utque similiter in quocumque alio loco Status Ecclesiastici mediate, vel immediate subiecto praeter frumentum iam in praedictis Literis concessum, Carnes, Oleum, & quodcumque aliud Annone genus pro usu, & victu eorum sine alicujus Vestigialis, seu Gabelle, etiam Camerae Nostrae Apostolicae solvi solite, exceptas tamen illa, quae solvitur pro Carnibus tam mortuis, quam vivis, solutione emere, & ad dictam Civitatem Comaclen. conducere, habita tamen prius licentia, quoad Animalia, & Oleum a S. R. E. Camerario, iuxta solitum, possitis, & valeatis, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, licentiam concedimus, & indulgemus. Insuper, ut Pascua, quae ad vestram Communitatem pertinent, & vere ab eadem Communitate fuerunt possessa, & nunc possidentur, sita inter Magnavaccam, & Primarum inter Cives Comaclen., qui illa ad culturam reducere intendunt, cum interventu Gubernatoris Civitatis Comaclen. reservato Communitati praedictae directo Dominio dividere, & ad tertiam generationem, solutis quotannis eidem Communitati Libris quingentis illius monetae in totum pro rata, quemlibet tangente, concedere valeatis: Utque etiam unum Montem Pietatis, in quo pecunie Pauperibus super Pignoribus mutuari possint, in eadem Civitate erigere, dummodo non exigatur aliquid supra fortem ultra expensas necessarias Ministrorum, & Domus dicti Montis ab Ordinario taxandas erigere possitis, auctoritate, & tenore praedictis facultatem impertimur.

Ad haec, ut Cancellaria civilis ejusdem Civitatis Comaclen. a Notario Comaclen. quolibet Anno a vestra Communitate deputando, exerceri debeat, cum Capitalis, & conditionibus eidem Communitati beneficiis, dummodo Notarius, qui illam per annum exercuerit, debeat vacare, & abstinere ab eisdem exercitiis per triennium proximum, nec ipsa Communitas dispensare, aut permittere valeat, ut idem Notarius possit alium substituere; itaut omnes Notarii Comaclenes, dummodo sint idonei, eodem beneficio frui possint, auctoritate, & tenore praedictis indulgemus: Demum, quia, ut pariter asseritis, Magister Postarum Ferrariae, nunc existens, Hospitem Postae Magnavaccae ad vos spectantis, ad solutionem annuam viginti quinque scutorum, & ad nonnullas alias recognitiones, seu regalias gravare intendit, nos harum serie decernimus dictum Hospitem, aut vos in praemissis, ultra solitum nullo modo molestari debere.

§. 4. Sicque in praemissis omnibus, & singulis ab omnibus cenferi, & ita per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Nostrum, & Apostolicae Sedis in Civitate, & Ducatu Ferrariae, de Latere Legatum, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarium, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & defendi debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Mandantes nihilominus praedictis Legato, ac ejus Collega, seu Vice-Legato, & Camerario, ut vobis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra vos, & alios quoscumque, ad quos pertinet, praemissorum effectu perpetuo pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari.

§. 7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictae Provinciae, & Civitatis, & Ducatus, aliorumque quoruncumque Locorum Status Nostrae Ecclesiastici, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, nec non omnibus illis, quae in praefatis Literis volumus non obsistere, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 10. Maii 1601. Pont. Nostri Anno X.

Clausula.

Exequutores designati.

Obstantium derogatio.

Dat. die 10. Maii 1601. An. X.

Sub-

Ex Regest. in Secreti. brev.

Subsidium quinquaginta millium scutorum super fructibus Beneficiorum Ecclesiasticorum in Dominio Reipublicae Venetae existentium, ad gravissimas Apostolicae Sedis necessitates sublevandas, imponitur.

Venerabili Fratri Offredo Episcopo Melphiten., Nostro, & Apostolicae Sedis in Dominio Venetorum Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causa huiusmodi sub sidium.

§. 1. In summis Apostolicae Sedis necessitatibus, & pro substituendo gravissimum expensarum onere, cum Apostolica Camera redditus supplere non possunt, ad Ecclesiae pecuniam recurrere, & necessaria subsidia a personis Ecclesiasticis, praeter nostram intentionem exigere cogimur. Hoc igitur tempore potissimum id facere compellimur, quo graviora onera, pro imminenti Christianae Reipublicae periculis propullandis, subire tenemur.

Impositio sub sidii, de quo in Rubrica.

§. 2. Propterea Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, ac de Apostolica potestate plenitudine subsidium quinquaginta millium scutorum anni in auro super omnibus, & quibuscumque fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus universis omnium, & quoruncumque Ecclesiarum Patriarchalium, nec non Collegiorum, Monasteriorum, & Conventuum, ac etiam Mensarum Patriarchalium, Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, Capitularium, & Conventualium, Prioratum quoque, Praepositarum, Praepositatum, Praepositorum, Canoniarum, Praebendarum, Dignitatum etiam Majorum, & Principalium, Personarum, Administrationum, & Officiorum, ceterorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum, & Militiarum, ac Hospitalium, ac etiam eorum, qui proprietates, redditusque certos ex privilegio Apostolico, aut alias possident, & quoruncumque aliorum ordinum utriusque sexus Regularium in universo Dominio Reipublicae Venetorum existentium, licet aliis oneribus gravati existant, pro una vice tantum, tenore praesentium, indicimus, & imponimus.

Mandatum Nuncio Apostolico de eo exigendo.

§. 3. Ac propterea fraternitati tuae praesentes committimus, & mandamus, ut subsidium huiusmodi ab universis, & singulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Capitulis, Clericis, Beneficiis, nec non Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Administratores, Conventibus, Collegiis, Militibus, & aliis quibuscumque personis Ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis Ordinum, & Militiarum, ac Hospitalium ha-

iusmodi, regularibus utriusque sexus, Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Praepositorum, Praepositorum, Dignitates, Administrationes, officia, ceteraque Beneficia Ecclesiastica huiusmodi secularia, vel regularia, aut militaria obtinentibus, exceptis tamen a subsidio huiusmodi Congregatione Monachorum Casinensium, S. Iustinae nuncupat., & aliis quibusdam Congregationibus Regularibus, quas sel. record. Pius Papa V. exemptis, & immunes fecit, & quas etiam nos de novo ab huiusmodi subsidio, atque onere per praesentes eximimus, & immunes facimus, licet in impositione Decimarum eidem Dominio Reipublicae Venetorum per sel. record. Gregorium XIII. Praedecessorem nostrum, & per Nos quinquennio jam elapso concessarum, ratam ipsas Congregationes tangentem hactenus solverint, volumusque propterea, ut tota illa portio, ac rata huiusmodi subsidii, quae dictas duodecim Congregationes, si, ut praefertur, immunes, atque exemptae non essent, contingeret, quaeque ab illis alias exigenda foret, ab aliis personis Ecclesiasticis superius nominatis, proportionabiliter, & pro rata exigatur, nec non etiam exceptis S. R. E. Cardinalibus, ac Fratibus Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, nec non Fratibus Mendicantibus, ac Beneficiis Ecclesiasticis, Officio Inquisitionis haereticae pravitatis in dicto Dominio Instituto unitis, annexis, & applicatis, quos scilicet Cardinales, ac Fratres Hospitalis praedicti, & Beneficia Inquisitioni haereticae pravitatis unita, in totum, Fratres vero Mendicantes pro medietate dumtaxat ab eodem subsidio, & illius solutione immunes, ac exemptos esse, iuxta exemptionem in praedicta impositione decimarum eidem Dominio Venetorum praedicto quinquennio jam elapso, per Nos concessarum, hactenus ad favorem earundem personarum, ut praefertur, exceptarum factam, volumus, & decernimus petere, exigere, & colligere, eisque tam in genere, quam in specie, ut dictum subsidium cum effectu solvant, sub privationis beneficiorum Ecclesiasticorum per eos obtentorum, aliisque, arbitrio tuo, imponeudis poenis, etiam pecuniariis, ac demum per sententias, & censuras Ecclesiasticas, etiam saepius aggravandas, mandare, & percipere.

§. 4. Ac pro faciliiori dicti subsidii extractione, unum, vel plures Subcollectores, cum pari, vel limitata potestate in unaquaque Civitate, Diocesi, & Loco ejusdem Domini per Locorum Ordinarios deputandos, approbare: & si qui ex Locorum Ordinarii intra aliquem brevem terminum arbitrio tuo praesigendum, viros idoneos ad id deputare neglexerint, tu sine illorum etiam consensu, illos, arbitrio tuo libere deputare, aliosque eorum loco, quoties tibi placuerit, substituere, & surrogare.

§. 5. Ac solvere recusantes, vel diffidentes, ac generaliter quoscumque alios contradicentes, & rebelles, ac ne subsidium huiusmodi exigatur, & persolvatur, quomodocumque suadentes, vel impediendes, A a a dire-

Adita facultate subcollectores deputandi.

Renuentes cogendi.

Renuentes cogendi.

directe, vel indirecte per predictas penas, & censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescere, auxiliumque brachii secularis propterea invocare, & demum in exactione subsidii hujusmodi, prout alias in exactione Decimarum, dicto Dominio, ut presertim, quinquennio jam elapso, concessarum fieri consuevit, & juxta taxam in illarum exactione hactenus observari solitam, salvis premissis, quoad exceptionem supradictarum Congregationum, & aliarum personarum, ut presertim, exceptarum, procedere: solventes vero de solutis quietare, & liberare, ac a censuris, & poenis, quas dicta de causa incurserint, absolvere, ac omnia, & singula alia in premissis, & circa ea necessaria, & opportuna facere, mandare, & ordinare, & exequi auctoritate Nostra curas, & cum effectu facias: Nos enim tibi super his omnibus, & singulis, plenam, liberam, amplam, & universam facultatem tribuimus, & impertimur.

§. 6. Et ulterius, auctoritate, & tenore premissis decernimus, & declaramus, subsidium hujusmodi integrum, & liberum ab omni, & quocumque alio onere, & gravamine, nec non etiam ab universis provisionibus, & expensis Collectorum, & Subcollectorum, vel aliorum Ministrorum in ejusdem subsidii exactione intervenientium, quotumcumque esse debere, & ad illius contributionem unumquemque supradictum pro rata fructuum, & reddituum suorum, secundum verum annum valorem; Nec non quocumque etiam pensionarios pro rata pensionum super fructibus, redditibus, & emolumentis quarumcumque Ecclesiarum, & Beneficiorum supradictorum ad ipsorum favorem reservatarum, etiam quantumvis a similibus subsidii, vel aliis oneribus exemptarum, que rata in solutione pensionum detrahatur, & similiter reservatarios eorumdem fructuum, reddituum, & emolumentorum quorumcumque, pariter pro illorum rata omnino obligatos esse, & teneri, nec aliquem ipsorum Pensionariorum, aut reservatariorum quocumque privilegio, Immunitate, exemptione, & indulto suffultum, ab hujusmodi contributione se excusare, & eximere posse; & recusantes, seu differentes, aut alias quomodolibet contradicentes per quocumque Judices Ordinarios, & Delegatos, per censuras, & poenas Ecclesiasticas hujusmodi cogi, & compelli posse, & debere; sicque ab omnibus censerent, & ita per predictos Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere; ac irritum, & inane quidquid fecerit super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus, nostra, quatenus opus sit de non tollendo jure quaesito, ac quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus

apostolicis, ac etiam in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac quarumcumque Ecclesiarum, Ordinum, & Monasteriorum, ac Militiarum, & aliorum Regularium Locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Ordinibus, Monasteriis, Militiis, ac aliis Regularibus Locis, eorumque Praesulibus, Abbatibus, Prioribus, Conventibus, Collegiis, Militibus, & aliis personis Ecclesiasticis secularibus, & regularibus utriusque sexus, nec non Pensionariis, ac fructuum Reservataris predictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet in contrarium premissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda esset, ac etiam si in literis reservationum Pensionum, aut fructuum hujusmodi caveatur expresse, quod Pensionarii, vel forsan Reservatarii supradicti ad contributionem faciendam minime teneantur, sed, quod provisi de Beneficiis, super quorum fructibus pensiones impositae fuerint, ratam ad Pensionarios spectantem persolvere, & onus dictam ratam solvendi in se suscipere debeant, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, & derogatum esse volumus. Aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Praepositis, Capitulis, Conventibus, & aliis personis, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad solutionem, vel contributionem subsidii alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 10. Maii 1601. Pont. Nostri Anno X.

De-

CCL.

Declaratio, & extensio Constitutionis Sixti V. de non alienandis per subditos Status Ecclesiastici bonis, quae in eodem Statu existunt favore non subditorum abique Sedis Apostolicae licentia.

Consonat Constit. VIII. Clem. VI. Et si solentem. Tom. III. Par. II. fol. 302. Constituitur autem Sixti V. quae praesenti declaratur, legitur Tom. IV. Par. IV. fol. 134. ejusque initium Solicitudine.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Romanum decet Pontificem suorum Praedecessorum Constitutiones innovare, ac quandoque eas declarare, & extendere, ne illarum observantia propter aliquorum pravam interpretationem retardetur, vel ob hominum malitiam earumdem effectus eludatur.

§. 1. Alias siquidem sacel. record. Sixtus Papa Quintus Praedecessor noster &c. Omititur residuum hujus narrative, quia ipsam bullam habes sup. in rubric.

§. 2. Cum autem, sicut experientia docuit, postquam predictae Sixti Praedecessoris literae emanarunt, nonnulli Status nostri Ecclesiastici habitatores, & subditi, praetextu permissionis in dictis Sixti Praedecessoris literis contentae, quod nimirum omni dicti Status Ecclesiastici habitatori, sive extraneo, sive subdito, licitum sit de bonis suis stabilibus in eodem Statu Ecclesiastico existentibus, quocumque alio quam venditionis, seu permutationis, & donationis titulo disponere, vel in consanguineos, vel in alios de dicto Statu non existentes, qui tamen intra triennium, vel in eundem Statu habitatum veniant, vel bona ipsa in alium, seu alios habitatores, & subditos, ut presertim, transferant, licet iidem habitatores, & subditi non ignorent in predicta Sixti Praedecessoris permissione, juxta verisimilem illius mentem, illos tantum comprehendere, qui in eundem Statu Ecclesiastico habitatum, vel venire possunt, vel verisimiliter venturi sunt; Nihilominus dictas Sixti Praedecessoris literas perperam interpretantes, illarum, & aliorum etiam Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum Constitutionum, contra ipsos quovis modo disponentium, effectum eludere conantes, & in illarum fraudem, sive amore, sive odio, in ipsos, & alios, moti, sive alia quavis ratione ducti, de suis bonis stabilibus in eodem Statu Ecclesiastico existentibus, non solum in consanguineos, & alios de dicto Statu non existentes privatos, sed in quascumque etiam Communitates, Universitates, Collegia, ac etiam in Principes extraneos tam Nobis, & eidem Sedi ratione feudi, aut alia quacumque cau-

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

sa subiectos, quam non subiectos, qui videlicet in propriis ditionibus, vel alibi degentes, in eundem Statum Ecclesiasticum habitatum, vel, ut presertim, venire non possunt, vel verisimiliter venturi non sunt, testamento, codicillis, legato, fideicommissio, donatione ex causa mortis, vel alia quacumque ultima voluntate libere disponere posse praetendant, seu disponant, ea forsitan intentione, atque consilio, ut Communitates, Universitates, Collegia, ac Principes extranei hujusmodi, ad quos dicta bona de jure pervenire non possunt, & qui alioquin predictis bonis non indigent, eadem bona in fraudem legis consequentes, illa, vel alia illorum loco personis ad dicta bona obtinenda incapacibus, & inhabilibus, via scilicet consuetudinaria, aut alia ratione tribuant, & in illas transferant, atque ita evenire possit, & eveniat, ut dictae personae incapaces, & inhabiles, id, quod per se, ac directe obtinere non valent, per interpositam personam, & indirecte consequi sperent, & consequantur, contra verisimilem dicti Sixti Praedecessoris intentionem, qui ex predictis, atque aliis etiam causis animam suam tunc moventibus in permissione superius expressa de ipsis Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, & principibus extraneis predictis specificam mentionem non fecit, sed illas, & illos in dicta permissione non comprehensas, neque comprehensos esse censeri voluit.

§. 3. Nos, ad quos potissimum spectat Praedecessorum nostrorum Constitutiones non solum innovare, sed etiam dubia quae super illis emergunt, declarare, & hominum malitiis, ac fraudibus occurrere, attendentes ad nostrorum, & ejusdem Sedis subditorum quietem, & tranquillitatem, & ad honorum eorumdem subditorum penes ipsos conservationem id magis pertinere, nec non etiam ipsius Status nostri Ecclesiastici utilitati, & commodo, ac etiam securitati maxime convenire, quibus praecipue rationibus idem Sixtus Praedecessor, ut supra dictum est, ad praemissa statuenda motus fuit, ut ad omnem ambiguitatem tollendam, dictam Sixti Praedecessoris Constitutionem innovemus, declaramus, atque extendamus, & ampliemus, ac alia infra scripta ad Status nostri Ecclesiastici, nostrorumque, & Apostolicae Sedis subditorum commodum, utilitatem, & securitatem spectantia, necessaria, & opportuna statuamus; his, ac aliis iustis, & rationabilibus causis adductis, super premissis opportune providere volentes, & ejusdem Constitutionis Sixti Praedecessoris tenorem, ac si de verbo infereretur, presentibus pro expresso habentes, habita super his cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus in Consistorio nostro secreto deliberatione nostra matura, de illorum consilio, & assensu, ac Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, ac de Apostolicae potestatis plenitudine

A a a 2

Con-

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

CONGREGACION GENERAL DE B...

Modus in hujusmodi exactione servandus.

Obstantis tollitur.

Clemens innovata praedicta Sixti Constitutione.

Declarat quod scilicet Universitates, & Collegia, quae Ecclesiastica non sunt, & quoslibet Principes illa comprehendunt.

Constitutionem dicti Sixti Praedecessoris, auctoritate Apostolica tenore praesentium innovamus, ac de caetero ab omnibus ad quos spectat, inviolate observari volumus. §.4. Insuper de consilio, & assensu, motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, declaramus, quaecumque Communitates, Universitates, & Collegia, quae extra Statum Ecclesiasticum existunt, & Ecclesiastica non sunt, necnon etiam quovis Principes extraneos, etiam Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque auctoritate, & dignitate, quae specialem, & individuum mentionem requireret, praeditos, etiam si illi alias Nobis, & dicte Sedis ratione feudis, aut ex alia causa subditi sint, qui nimirum in propriis ditionibus, vel alibi degentes in eundem Statum Ecclesiasticum, vel habitatum venire non possunt, vel verisimiliter venturi non sunt, aut si aliquando venerunt, vel venient, recedere tamen solent, & postea etiam verisimiliter non reverfuri inde recesserunt, aut recedent, bona aliqua stabilia, non solum in finibus ejusdem Status Ecclesiastici, & juxta terminos, ac limites ditionum eorumdem Principum, sed etiam in quacumque alia ejusdem Status Ecclesiastici parte, & in ipsa Urbe existentia, necnon census, aliqua bona, ac jura quae pro stabilibus habentur (non tamen officia Romana Curiae, nec portiones, & loca Montium) cujuscumque illa quantitatis, qualitatis, & valoris sint, nullo venditionis, permutacionis, donationis, aut alterius contractus praeterquam ex causa dotis inter vivos titulo, ac ne quidem ex testamento, codicillis, legato, fideicommissio donatione ex causa mortis, aut ex alia dispositione in ultima voluntate quorumcumque testatorum, aut de bonis stabilibus, & aliis supradictis contra praemissa in ipsorum favorem alias disponentium facta, vel facienda, acquirere, illaque habere, retinere, & apprehendere haecenus potuisse, neque deinceps posse.

Eam ad quoscunque Contractus, Testamenta, & ex-tentia.

Et dispositio- nes factas fa- ctas, & facien- das invalidas.

§.5. Et nihilominus Constitutionem ejusdem Sixti Praedecessoris ad quaecumque etiam genera contractuum, praeterquam, ut praefertur, ex causa dotis, & dispositionum inter vivos, ac etiam ad testamenta, codicillos, legata, fideicommissa, donationes causa mortis, & alias ultimas voluntates hujusmodi, ut praefertur, factas, & faciendas auctoritate Apost. tenore praesentium extendimus, & ampliamus.

§.6. Ac neminem ex habitatoribus, & subditis Status nostri Ecclesiastici cujuscumque ille dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis, ut supra dictum est, fuerit, de suis bonis stabilibus, & aliis supradictis contra formam Constitutionis dicti Sixti praedecessoris, & praesentis declarationis, & extensionis nostrae disponere potuisse, & posse, ac ipsas Respublicas, Communitates, Universitates, Collegia extra dictum Statum Ecclesiasticum existentia, & non Ecclesiastica, necnon Principes extraneos hujusmodi ad bonorum stabilium, & aliorum supradictorum acquisitionem fuisse,

& esse omnino inhabiles, nullumque jus illis, in quos dicta bona, jura, & alia supradicta praetextu ejusdem permissionis haecenus translata fuerunt, seu in futurum transferri contigerit, acquisitum fuisse, aut acquiri posse, sed ipsa bona stabilia, jura, & alia supradicta quoad dispositiones jam factas ad eos, ad quos illa de jure, si disponentes ab intestato decessissent, & dispositiones hujusmodi factae minime fuissent, pervenire debuissent, & deberent, speciasse, & pertinuisse, ac spectare, & pertinere, servata in reliquis forma Constitutionis ejusdem Sixti Praedecessoris, necnon instrumenta, contractus, testamenta, legata, codicillos, donationes, & alias quascumque dispositiones in illa, & illos, quovis titulo, ut praefertur, factas, & faciendas, sive etiam Principes praedicti aliquo contanguntis, seu affinitatis vinculo ipsis disponentibus conjuncti sint, sive non, & inde sequuta quaecumque fuisse, & esse nulla, & nullas, nulliusque roboris, & momenti, ac instrumenta, & scripturas desuper editas, & editas, sive edenda, & edendas, etiam juramento vallata, & vallatas, similiter fuisse, & esse nulla, & nullas, ac nullius roboris, & momenti, nullamque fidem fecisse, & facere, nec ex illis audiri, agi, & excipi potuisse, & posse in iudicio, & extra.

§.7. Et ulterius Tabelliones publicos, ac nostros, & Sedis Apostolice Notarios, etiam ex numero participantium, & alios quoscumque de instrumentis, & aliis dispositionibus supradictis se rogare, aut illa conficere nullo modo potuisse, & posse. Quinimmo eos ipsa instrumenta, & scripturas jam facta, & factas, teneri infra mensem a die publicationis praesentium computandum, Nobis, & Sedi, ac Camerae Apostolice revelare, & cum effectu exhibere. Habitatores praeterea, & subditos nostros praedictos, ut praefertur, in futurum disponentes, poenas amissionis dictorum honorum, & aliorum supradictorum, ita quod Sedes, & Camera Apostolica eo ipso possit illa propria auctoritate capere, & poenas se retinere, viventibus ita disponentibus, ipsis vero defunctis eadem bona, & alia supradicta, de quibus dispositum fuerit, ad eos, ad quos de jure, si disponentes ab intestato decessissent, vel dispositiones hujusmodi factae non fuissent, pervenire debent, omnino perveniant. Tabelliones vero, & Notarios etiam ex numero participantium, & alios quoscumque praedictos, instrumenta, & scripturas hujusmodi conficientes, seu jam facta, & factas, ut praefertur non revelantes, & exhibentes, poenam quoque falsi, ac privationis Tabellionatus, & Notariatus, etiam ex numero participantium hujusmodi, & aliorum officiorum, quae obtinent, ac perpetuae inhabilitatis ad illa, & alia exercenda, eo ipso incurere decernimus.

§.8. Caeterum declaramus, dispositiones tam factas, quam pro tempore faciendas, in earum Rerumpublicarum, Communitatum, Universitatum, Collegiorum extra

Poenas inobedi-entibus, No- tariisque in-strumentis ro- gantibus im-ponit.

Et Sixti Con-stitutionem, sive mandatum, circa haec-reditates ad extra

extraneos de jure pertinentes.

Prohibet, quominus quis sua bona protectione Communitatum, vel Principum extraneorum subponat.

extra Statum Ecclesiasticum existentium, non Ecclesiasticorum, nec non in Principum extraneorum hujusmodi favorem, ad quas, & quos tempore obitus disponentium illorum bona, alias de jure, si disponentes ipsi ab intestato decessissent, pervenire debuissent, seu deberent, in praesenti nostra Constitutione non esse, nec fore comprehensas, pro ea tamen rata, in qua dicte Respublicae, Communitates, Universitates, Collegia, & Principes praefati de jure communi, vel alias ab intestato, tempore mortis dictorum disponentium, & non ante fuissent, & essent successuri; & tunc quoque volumus servari formam Constitutionis dicti Sixti Praedecessoris, quod scilicet Respublicae, Communitates, Universitates, Collegia, & Principes praefati teneantur intra triennium bona ipsa in habitatores dicti Status Ecclesiastici transferre.

§.9. Volumus autem, ut unicuique privato, sive nostro, & Status nostri Ecclesiastici subdito, sive extraneo, liberum, ac licitum sit, in Alma Urbe nostra, quae communis patria, & nationum omnium domicilium est, cum ejus ab decem millia passuum circuitu, non solum officia Romanae Curiae, & portiones, ac loca montium, sed quaecumque bona stabilia, & alia, quae stabilium loco habentur, tam ex quocumque genere contractus, quam ex quavis dispositione in ultima voluntate, ac etiam ab intestato acquirere, habere, retinere, & apprehendere posse, juxta Constitutionem dicti Sixti Praedecessoris continentiam, & tenorem. Insuper, ut malitiam, & fraudem, quae in similibus excogitari, aut fieri possent, occurramus, Motu, & auctoritate similibus inhibemus quibuscumque subditis Status nostri Ecclesiastici supradictis, cujuscumque similiter dignitatis, ut praefertur, fuerint, ne de caetero aliquis eorum audeat, vel praesumat, sese, aut Civitates, Oppida, Terras, Castra, Fortalitia, Jurisdictiones, Feuda, res, & bona stabilia in quacumque ejusdem Status Ecclesiastici parte existentis quovis modo submittere, vel supponere alicui protectioni, defensionem, commendationem, sive commendatitiam, salva guardia, submissionem, ac confederationem, seu etiam custodiam Rerumpublicarum, Communitatum, Universitatum, Collegiorum extra dictum Statum Ecclesiasticum existentium, ac Principum extraneorum supradictorum, cujuscumque pariter dignitatis, ut praefertur, fuerint, aut eorum Capitaneorum, & militum, seu ut submissiones, aut alia praemissa fiant, auctores esse, aut consensum praestare, sub confederatione ipsarum Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, Jurisdictionum, feudorum, & bonorum stabilium supradictorum, & aliorum quorumcumque Camerae Apostolice ipso jure applicandorum, nec non criminis lese majestatis, & rebellionis in primo capite eo ipso absque alia declaratione incurrendis poenis, quas nihilominus in supradictis omnibus casibus

vere, & realiter, & ipso facto incurrisse, & incurere per praesentes declaramus. §.10. Praeterea, ut subditorum nostrorum utilitati, ac Status Ecclesiastici tranquillitati magis consulamus, quod de caetero nullus ex subditis Status nostri Ecclesiastici praefatis, aliquas fideiussiones, cautiones, promissiones, & obligationes pro Rebuspublicis, Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, quae extra Statum Ecclesiasticum existunt, & Ecclesiastica non sunt, nec non pro principibus extraneis quibuscumque supradictis, seu illorum, ac alicujus eorum contemplatione, & intuitu, facere, dare, & praestare, ac alias quoquo modo sese, eorumque Civitates, Oppida, Terras, Castra, Jurisdictiones, Feuda, res, & bona stabilia supradicta, in quacumque ejusdem Status Ecclesiastici parte, ac in ipsa etiam Urbe existentia, ac jura eis quovis modo competentia, & alia bona, quae loco stabilium habentur, ut praefertur, ad ipsos quovis modo spectantia tam pro eis, & aliqua eorum, ac eorum, vel alicujus eorum intuitu, & contemplatione ad favorem quorumcumque extraneorum, vel etiam subditorum ejusdem Status nostri Ecclesiastici, quam pro aliis quibusvis, & aliorum quorumcumque intuitu, ac contemplatione, ad favorem, & commodum ipsorummet Principum extraneorum, & aliorum supradictorum, obligare, & hypothecare, aut etiam bona quaecumque stabilia, & alia supradicta, in commendam, aut in erectionem commendarum alicui ex militibus regularibus, quibus Reges, aut Principes extranei, Nobis, & Sedi Apostolice non immediate subditi, in Administratores, seu Magnos Magistros deputati sunt, concedere, aut ut concedatur, aliquo modo consentire, sine expressa praecedente nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis licentia, sub poena amissionis dictorum bonorum contra tenorem praesentium, ut praefertur, obligatorum, & concessorum eo ipso similiter incurrenda, & Sedi, ac Camerae Apostolice applicanda, possit, & valeat; ita quod in casu contraventionis eidem Sedi, & Camerae Apostolice liceat viventibus supradictis, ita obligantibus, & concedentibus dicta bona capere, & poenas se retinere, illis vero defunctis ad eos, ad quos de jure pervenire debent, omnino perveniant. Quodque Tabelliones, & Notarii, etiam ex numero participantium, & alii quicumque praedicti super praemissis scripturas, & instrumenta conficientes, poenas privationis officiorum, quae obtinent, & perpetuae inhabilitatis ad illa, & ea exercenda eo ipso incurant; & nihilominus fideiussiones, cautiones, obligationes, hypothecae, necnon concessiones, & consensus praedicti per ipsos, ut praefertur, faciendae, & praestandae respective, sint nulli, ac nullius roboris, & momenti, nec alicui quovis modo profint, aut scripturae, & instrumenta similiter super praemissis conficienda fidem faciant, vel ex illis audiri, agi, vel excipi possit, in iudicio, vel

Aut sua bona in d. Statu existentia pro eis obligat sub poenis, quae hic recententur.

®

Decretum
iustitiam

extra, perpetuo statuimus, & ordinamus.
§.11. Sicque, & non aliter, per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritumque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Publicatio
iure Constitutionis

§.12. Mandantes eisdem Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, ac Iudicibus, nunc, & pro tempore in toto Statu Ecclesiastico praedicto existentibus, & eorum cuilibet, ut declarationem, extensionem, decretum, inhibitionem, praecipuum, & mandatum, statutum, & ordinationem nostram huiusmodi in eodem Statu Ecclesiastico, ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit, perpetuo observari mandent, & faciant: Contradictores quoscumque opportunis iuris, & facti remediis, appellatione postposita, compescendo.

Dereption
contractionum

§.13. Non obstantibus nostra de non tollendo iure quaesito, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibuscumque fideicommissis purificatis, & purificandis, ac ultimis voluntatibus, donationibus, & pactis quibuscumque, ac legibus etiam municipalibus, necnon Urbis, & aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum Status nostri Ecclesiastici, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac privilegiis, & gratiis, & indultis, eisdem Rebus publicis, Communitaribus, & Universitatibus, & Collegiis extra dictum Statum Ecclesiasticum existentibus, & non Ecclesiasticis, necnon Principibus extraneis, ac etiam militibus praefatis, quorumcumque Ordinum regularibus, ac Almae Urbis, necnon Populo Romano, & quibuscumque Civitatibus, Terris, & Locis, Nobis, & Sedi Apostolicae subiectis, etiam si tales essent, quae sub generali expressione non venirent, sed de illis specialis, & individua mentio habenda foret, in genere, vel in specie, & sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium praemissorum hactenus quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, nec non omnibus illis, quae praedictus Sixtus Praedecessor in suis litteris praedictis voluit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma publicationis faciende

§.14. Volumus autem, ut praesentes, quae in Consistorio nostro, & de Fratrum nostrorum consilio, & assensu praedicto promulgatae sunt, quoscumque tam praesentes, quam absentes, & ubicumque etiam extra

Statum nostrum Ecclesiasticum existentes, perinde obligent, & astant, ac si unicuique eorum nominatim intimata fuissent. Et nihilominus, ut illae magis innotescant, mandamus, eas valvis Ecclesiae S. Jo: Lateranen. & Basilicis Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Florae appendi, & publicari, ac etiam volumus, ut earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem proliis fides ubique locorum in iudicio, & extra habeatur, quae ipsimet praesentibus haberetur, si essent exhibitae, vel ostensa.

Sanctio penal.

§.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum confirmationis, innovationis, declarationis, extensionis, ampliationis, decretorum, inhibitionis, praecipui, mandatorum, voluntatum, statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. die 14. Julii 1601. An.X.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo primo, pridie Non. Julii, Pontificatus nostri Anno X.

* Ego Clemens Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Papa & Cardinalium subscriptiones

Protector noster aspice Deus.

- * Ego Julius Antonius Episcopus Card. Praenestinus, & S. Severinae.
* Ego Hieronymus Episcopus Sabiniensis Cardinalis Rusticensis.
* Ego Alex. Episcopus Albanen. Card. de Florentia.
* Ego Antonius Maria tit. S. Mariae Trausiberim Card. Salvatoris.
* Ego Augustinus tit. S. Marci Presbyter Card. de Verona.
* Ego Simeon tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card. de Terra nova.
* Ego Dominicus tit. S. Chrysogoni Presbyter Card. Pinellus.
* Ego Fr. Hieronymus Bernerius tit. S. Mariae super Minervam Presbyter Card. Asulan.
* Ego Ant. Maria tit. S. Praxedis Card. Gallus.
* Ego Antonius tit. S. Stephani in Monte Caelio Presb. Card. Santius.
* Ego Evangelista tit. S. Matthaei in Merulan. Card. Consentinus.
* Ego Marianus tit. SS. Marcellini, & Petri Card. de Camerino.
* Ego Fr. Gregorius tit. S. Augustini Presbyter Card. de Monteparo.
* Ego Paulus tit. S. Ceciliae Presbyter Card. Sfondratus.
* Ego Benedictus tit. S. Prisca Presbyter Card. Justinianus.
* Ego Franciscus Maria tit. S. Mariae in Araceli Presb. Card. a Monte.

* Ego

- * Ego Octavianus tit. S. Alexii Presbyter Card. Paravicinus.
* Ego Hieronymus tit. S. Pancratii Presbyter Card. Mattheus.
* Ego Flaminius tit. S. Mariae de Pace Presbyter Card. Platus.
* Ego Latus tit. SS. Quirici, & Julitta Presbyter Card. Saxus.
* Ego Franciscus Maria tit. S. Bartholomaei in Insula Presbyter Card. de Senis.
* Ego Camillus tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter Card. Bargheffus.
* Ego Casar tit. SS. Nerei, & Achillei Presbyter Card. Barovius.
* Ego Laurentius tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presbyter Card. Blanchettus.
* Ego Franciscus tit. S. Thomae in Parione Presb. Card. Mautica.
* Ego Pompejus tit. S. Balbinae Presbyter Card. Arignonus.
* Ego Dominicus tit. S. Petri in Monte Aereo Presb. Card. Tuscus.
* Ego Analdus tit. S. Eusebii Presb. Card. Ossatus.
* Ego Paulus Aemilius Presb. Card. Sancti Marcelli.
* Ego Silvius tit. S. Salvatoris in Lauro Presb. Card. Antonianus.
* Ego Rob. tit. S. Mariae in Via Presbyter Card. Bellarminus.
* Ego Bonifacius tit. S. Blasii de Annulo Presbyter Card. Boursinus.
* Ego A. S. Laurentii in Damaso Diaconus Card. Montaleus S. R. E. Vice-Cancellarius.
* Ego Ant. Diac. Card. SS. Quatuor Coronatorum.
* Ego P. S. Nicolai in Carcere Diaconus Card. Alabrand. S. R. E. Camerarius.
* Ego Cyntius Diaconus Cardinalis Sancti Georgii.
* Ego Bartholomaeus S. Mariae in Porticu Diaconus Card. Casius.
* Ego A. S. Angeli in foro Piscario Diac. Card. Peretras.
* Ego Jo: Baptista S. Mariae in Cosmedin Diaconus Card. Desus.

CCLI.

Præfinitio formae communicationis Indulgentiarum, Orationumque &c. servanda a Fratribus Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, statis diebus, quibus ipsi generalem benedictionem facere consueverunt.

Consimilem formam hic idem Pontifex praescripsit Ordini Fratrum Sanctissimae Trinitatis Redempt. Captiv. in Constit. inferius ponenda, quae incipit Decet.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Clemens concessit, ut

Cum nos alias, ut in universo Ordine Beatae Mariae de Mercede Redemptionis

nis Captivorum, dies Festo S. Laurentii Martyris, quo die Ordo praedictus fundatus fuit, ac S. Antonii Abbatis, quo die ipse Ordo a fel. rec. Gregorio Papa Nono Praedecessore nostro confirmatus fuit, in fundationis, & confirmationis hujusmodi memoriam, singulis annis solemniter celebrarentur, concesserimus, prout in nostris sub dat. die 10. Martii 1600. expeditis litteris plenius continetur.

In hoc Ordine celebrantur dies festi S. Laurentii, & S. Antonii.

In eo absolutio generalis iudicatis hic diebus fieri consuevit.

§.1. Cumque ex antiquo ejusdem Ordinis instituto diebus S. Catherinae Virginis, & Martyris, feria quarta Cinerum, & feria quinta in Coena Domini in ipso Ordine absolutio, & benedictio generalis fieri soleat, quae etiam per Nos pridem confirmata fuit, prout in aliis nostris sub dat. die 20. Aprilis 1592. Pontificatus nostri Anno I. expeditis in forma brevis litteris plenius etiam continetur.

Eam etiam die festis SS. Laurentii, & Antonii fieri concedit.

§.2. Nos volentes Ordinem praedictum, ejusque Religiosos, amplioribus favoribus, & gratiis protequi, supplicationibus dilecti filii Bernardi de Vargas ejusdem Ordinis Procuratoris generalis super hoc nobis humiliter porrectis inclinati, ut similis absolutio, & benedictio generalis, etiam supra praedictis duobus diebus festis S. Laurentii, & S. Antonii in praedicto Ordine, ejusque Monasteriis, & Conventibus fieri possit, auctoritate Apostolica tenore praesentium, perpetuo concedimus, & indulgemus.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.4. Volumus autem, ut praesentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem, quae praesentibus ipsis, fides habeatur.

Dat. die 14. Julii 1601. An.X.

Datum Romae apud S. Marcom, sub Annulo Piscatoris, die 24. Julii, millesimo sexcentesimo primo, Pontificatus nostri Anno X.

Sequitur forma benedictionis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum ad uberes misericordiae fructus, quos Ordo B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, qui divino instinctu per ejusdem Beatissimae semper Virginis Mariae revelationem B. Raymundo de Peniafort nuper a Nobis in Sanctorum numerum relato, & clar. me. Jacobo Aragonum Regi, ac Petro Nolasco dicti Ordinis primo professori factam institutus, & a fel. record. Gregorio Papa IX. Praedecessore nostro confirmatus fuit, in agro militantis Ecclesiae pro Redemptione Captivorum, qui in misera servitute, & salutis animae periculo, a Mauris, & aliis Infidelibus detinentur, continuo producere dignoscitur, nostrae dirigimus considerationis intuitum, facile inducimur, ut Ordinem

Foundationem hujus Ordinis, ejusque merita recenset.

pra-

prædictum specialibus favoribus, & gratis libenter prosequamur, & ea, quæ circa spiritualium ejusdem Ordinis Indulgentiarum communicationem pro majori fidelium devotione, & ædificatione per ejusdem Ordinis Religiosos fieri solent, nostræ declarationis stabilitate roboremus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Causæ præscriptæ normam Indulgentiarum communicationis.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, in ejusdem Ordinis Conventibus, ac Regularibus Ecclesiis, ab immemorabili tempore ex Summorum Pontificum auctoritate, & concessione, indulgentiarum communicatio sub quadam precationum forma, certis quibusdam anni diebus fieri soleret, & circa hujusmodi communicationem, quosdam abusus irrepsisse, nec certam formam auctoritate Apostolica constitutam esse appareret:

Abrogatio motu generali absolutio.

§.2. Nos pro nostri Pastoralis muneris debito fidelium animarum salutem, ac ejusdem Ordinis decori consulere, ac certam in præmissis formam statuere, aliatque desuper opportune providere volentes, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationi Sacrorum Rituum Præpositorum, quibus hoc negotium examinandum commisimus, ac ex certa nostra scientia, & matura deliberatione, quoad institutum, & ritum absolutionis, quam vocant, & communicationem indulgentiarum, quæ in prædicto Ordine fieri solent, hanc de cætero formam (antiqua consuetudine proflus perpetuo abrogata) in perpetuum servari volumus, atque Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus, ut nimirum diebus solitis, aut ab Apostolica Sede concessis, communicatio indulgentiarum, quas prædictus Ordo Beata Maria de Mercede, ex concessione, & indulto Sedis Apostolicæ alius potest communicare, non autem absolutio, ut prius fiebat, fieri possit.

Communicacionem Indulgentiarum fieri, ut hic jubet.

§.3. Hujusmodi vero communicationem indulgentiarum tantummodo confratribus, & confratribus ejusdem Ordinis in Ecclesiis ipsius Ordinis presentibus, & non aliis, & diebus prædictis, cum Psalmis, Versiculis, & Orationibus, quæ jam Romæ recognita, & a dilecto filio nostro in Urbe Vicario probata, & a dicta Congregatione reformata sunt, fieri liceat. Et ad dictam communicationem indulgentiarum singulis diebus prædictis obtinendam, confratres, & confratres prædicti sint contriti, confessi, ac Sacra Communione refecti, alias prædictas indulgentias non consequantur.

Prout etiam Communicacionem bonorum operum.

§.4. Communicationem etiam orationum, jejuniorum, Missarum, aliorumque bonorum operum, quæ sunt in dicto Ordine prædictis diebus, Confratribus tantum, & Confratribus, qui presentes fuerint, ut de Indulgentiis supra dictum est, fieri posse permittimus, & concedimus, Forma autem hujus communicationis fieri volumus, nudis, & simplicibus verbis in hunc fere

modum, videlicet. Item communicamus vobis Fratres, orationes, jejunia, Missas, peregrinationes, & labores pro redimendis etiam captivis susceptos, ceteraque opera bona, quæ per Dei gratiam in nostra Congregatione, & Ordine fiunt. In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Populus non invitandus.

§.5. Ceterum expresse prohibemus, ne Populus in Civitatibus, Terris, & locis publice invitetur a dicti Ordinis Fratribus ad suas Ecclesias ad consequendam prædictam communicationem Indulgentiarum, & bonorum operum: hoc est in plateis, viis, & locis publicis non apponantur cedula impressa, seu manuscripte, quibus indicetur, & promulgetur talis communicatio Indulgentiarum.

Hujus Constitutionis observantiam præscribitur.

§.6. Mandantes propterea universis, & singulis ejusdem Ordinis Superioribus, & Fratribus, ut præscriptam hanc formam perpetuo observare studeant, nec illam, quovis modo prætereire audeant, seu præsumant: irritum nihilominus decernentes, & inane, quicquid secus super his ab ipsis quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, ac prædictis illius Superioribus, & Fratribus, ac quibusvis aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, ac approbatis: ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 9. Julii 1601. An.X.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 9. Julii, millesimo sexcentesimo secundo, Pontificatus nostri Anno XI.

Sequitur Forma d. communicationis a Vicario Papæ probata, & supra enunciata.

Aliaque verba in §. vi. & xii. fuerant correctis, ut notatur in margine. Et hæc correctionem hic idem Pontif. tradidit infra in Constitutione edita pro Fratribus Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis.

Forma absolutionis, & orationum servanda a Fratribus Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum.

Hieronymus Episcopus Sabinen. Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Rusticus nuncupatus, Sanctissimi Domini Nostri Papæ Vicarius Generalis, Romanæque Curie Index Ordinarius. Dilectis vobis in Christo Ministris, & Fratribus Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, salutem Deique benedictionem.

Et si cunctæ Orbis Ecclesiæ sub Sancto rum fundata vocabulis, sint pia devotione fidelium veneranda, illas tamen, quæ

in honorem, & sub vocabulo Sacrosanctæ, & Individuæ Trinitatis dicata noscuntur, eo excellentiori memoria convenit venerari, quo ipsa sancta Trinitas immediatius, & perfectius vota fidelium dirigit, & ad gratiam exauditionis admittit. Cum ergo Ordo Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, nutu divino, per sæl. record. Innocentium Papam III., sub tali titulo, & nomine institutus esse dignoscatur, merito a Sancta Sede Apostolica specialibus gratis, & favoribus decoratur. Et Nos ut Christianissimum devotio visitandi Ecclesiæ dicti Ordinis in dies augeatur, necnon ad acquirendas gratias in eisdem concessas, eo ferventius, & devotius disponantur, auctoritate Apostolica a S. S. D. N. Papa specialiter nobis concessa, ut preces, & orationes, ac denique absolutionem, quæ in Ecclesiis, & Monasteriis dicti Ordinis diebus cinerum, Coenæ Domini, & Sanctæ Catharinæ Virginis, & Martyris, dici, & fieri consuetum est, etiam in omnibus festivitibus Sanctissimæ Trinitatis, dicere, & facere, publice, & solemniter, præsentium tenore, licentiam, & facultatem eisdem Ministris, & fratribus concedimus, atque impertimur.

Orationum normam præstat.

§.1. Quoniam autem formam absolutionis prædictæ viris probis, & doctis nostra Sacre Congregationis, auctoritate prædictæ examinan. commisimus: ne aliquis scrupulus, sive ambigendi locus circa eam imposterum relinquatur, absolutionem ipsam, preces, & orationes, modo quo recitari debent, ut evidentius exprimat, his præsentibus adnotandas duximus, videlicet.

Antiphona.

Intret oratio mea. Deinde dicantur Septem Psalmi Penitentiales, in totum, vel in partem: quibus finitis repetitur.

Antiphona.

Intret oratio mea in conspectu tuo Domine, inclina aurem tuam ad preces nostras parce Domine, parce populo tuo, quem redemisti sanguine tuo pretioso, ne in aeternum irascaris nobis.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

- Y. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos a malo. Y. Salvos fac servos tuos. R. Deus meus &c. Y. Mitte eis Domine auxilium de Sancto. R. Et de Sion &c. Y. Esto eis Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici. Y. Nihil proficiat inimicus in eis. R. Et filius iniquitatis &c. Y. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus &c. Y. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

§.2. Adesto Domine supplicationibus nostris, & me, qui etiam misericordia tua prius indigeo, exaudi clementer, ut quem non electione meriti, sed dono gratiæ tuæ Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

constituisti tui operis ministrum, da fiduciam tui operis exequendi, & in meo ministerio, quod tuæ pietatis, est operari. Per Christum &c.

§.3. Exaudi Domine preces nostras, & consentium tibi parce peccatis, ut quos conscientie reatus accusat, indulgentiæ tuæ pietatis absolvat. Per Christum &c.

§.4. Præveniat hos famulos tuos, quasumus Domine, misericordia tua, ut omnes iniquitates eorum celeri indulgentia deleantur. Per Christum &c.

§.5. Præsta, quasumus Domine, his famulis tuis dignum poenitentiae fructum, ut Ecclesiæ tuæ Sanctæ, a cujus integritate deviarunt peccando, amissorum reddantur innoxii veniam consequendo. Per Christum &c.

§.6. Adesto Domine supplicationibus nostris, nec sit ab his famulis tuis clementiæ tuæ longinqua miseratio, sana, eorumque remitte peccata, ut nullis iniquitatibus a te separati, tibi Domino semper valeant adherere. Per Christum &c.

§.7. Domine Deus noster, qui offensione nostra irasceris, sed satisfactione placaris, respice quasumus, super hos famulos tuos, qui se tibi graviter peccasse confitentur, tuum est absolutionem criminum dare, & veniam præstare peccantibus, qui dixisti poenitentiam te malle peccatorum, quam mortem: Concede ergo Domine his, ut tibi poenitentiae excubias celebrent, & correctis actibus suis, conferri sibi a te sempiterna gaudia gratulentur. Per Christum &c.

§.8. Deus humani generis benignissime conditor, & misericordissime reformator, qui hominem, invidia Diaboli, ab æternitate dejectum, unici Filii tui sanguine redemisti, vivifica hos famulos tuos, quos tibi nullatenus mori desideras: & qui non derelinquis devios, assume correctos. Per Christum &c.

§.9. Moveant pietatem tuam, quasumus Domine, hæc famulorum tuorum lacrymosa suspiria, tu eorum medere vulneribus, tu jacentibus manum porrigere salutarem, ne Ecclesiæ tuæ aliqua sui corporis portione vastetur, ne grex tuus detrimentum sustineat, ne de familia tuæ damno inimicus exultet, ne renatos lavacro salutari mors secunda possideat. Per Christum &c.

§.10. Tibi ergo Domine supplices preces cum fletu cordis effundimus, tu parce consentibus, ut sic in hac mortalitate, peccata sua te adjuvante desistant, quatenus in tremendi judicii die sententiam, æteræ damnationis evadant, & nesciant, quod terret in tenebris, quod fridet in flammis: atque ab erroribus ad iter reverfi, justitiæ nequaquam vulneribus saucientur, sed integrum sit eis, atque perpetuum, quod gratia contulit, & quod misericordia reformavit. Per Christum &c.

Hic non dicitur. Oremus.

§.11. Concedimus vobis Fratribus facultatem, ex auctoritate Nobis a Pontificibus

Absolutionis, que formam ponit. B b b

*Verba sunt
mittenda, ut
notari hic in
principio.*

*Hanc formam
ab omnibus
Clemens ser-
vari precipit.*

*Dat. die 20.
Maj 1600.*

cibus Romanis indulta, ut consequi possitis omnes, & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones nostrae huiusmodi sacrae Religioni concessas, juxta privilegiorum tenores ab eadem Sede Apostolica obtentorum, & in quantum vestra expetit oratio, & ad nos pertinet iurisdicatio, sit vobis Omnipotens Deus indulget omnium criminum vestrorum, deleat, atque dimittat omnia peccata vestra Dominus noster Jesus Christus, qui cum Patre, & Spiritu sancto vivit, & regnat in saecula saeculorum. Amen.

Hic non dicitur. Oremus.
§.12. Dominus noster Jesus Christus, qui Beato Petro Apostolo dedit licentiam animas ligandi, atque solvendi, ille vos absolvat ab omni vinculo delictorum, ut habeatis vitam aeternam, & vivatis in saecula saeculorum.

§.13. Quam quidem formam, & tenorem praedictos a quoquam innovari, immutari, sive impediri, in virtute sanctae obedientiae, & sub excommunicationis poena eo ipso incurrenda omnino prohibemus, & secundum eam, & non aliter, liceat praedictis fratribus in futurum praedicta absolvi, & orationibus, pacifice, & quiete uti, fieri, potiri, & gaudere quibuscumque non obstantibus. In quorum omnium, & singulorum fidem has praesentes nostras literas exinde fieri, & per Reverendissimum Dominum Paulum de Curte Episcopum Iherosolymitanum nostrum Vicegerentem, nec non per Notarium Curiae nostrae subscribi, sigillique nostri, quo in talibus utimur, iussimus, & fecimus impressione muniri.

Datum Romae ex Aedibus nostris, Anno a Nativitate Domini nostri Jesu Christi millesimo sexcentesimo, indictione decima tertia, die vero vigesima mensis Maii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Clementis divina providentia Papae Octavi, Anno eius Nono.

Paulus Episc. Iherosol. Vicef.

CCLII.

*Ex Regest. in
Secret. Brev.*

Committitur Vice-Legato Avenionen., ut curet in Comitatu Venayssino observari Constitutionem de Bono Regimine reddituum Communitatum Status Ecclesiastici.

*Ven. Fratri Carolo Episcopo Anconitano
in Civitate nostra Avenionen., &
Comitatu Venayssino Vicelegato.*

CLEMENS PAPA VIII.

*Ven. Frater salutem, & Apostolicam
benedictionem.*

*Clemens ius-
erat Consti-
tutionem, de
qua agitur, ob-
servari in Co-*

§.1. Cupientes pro nostra paterna erga subditos nostros charitate, ut eorundem subditorum nostrorum, & praesertim Communitatum, & Universitatum

bona recte administrarentur, Superioribus annis Constitutionem super bono regimine reddituum, & bonorum Communitatum, & Universitatum Status nostri Ecclesiastici edidimus, cujus exemplar nuper tibi ad effectum, ut illam in Civitate Avenionen. observari faceres, transmissimus.

§.2. Hujus autem Constitutionis observantiam in Civitatibus, Terris, & Locis Comitatus nostri Venayssini introduci summo opere cupimus: Et propterea de tua fraternitatis fide, prudentia, & integritate plurimum in Domino confisi, eidem fraternitati tuae per praesentes committimus, & mandamus, ut ejusdem Constitutionis, quam cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis ad praedictas Civitates, Terras, & Loca Comitatus Venayssini, eorumque Communitates, Universitates, & Homines nominatim extendimus, eosque comprehendere volumus, & declaramus, perinde ac si in dicta Constitutione nominatim expressi, & comprehensi fuissent, observantiam auctoritate nostra Apostolica introduci eares, super quo plenam, & amplam tibi facultatem, & auctoritatem per praesentes impertimur.

§.3. Non obstantibus quibusvis distarum Civitatum, Terrarum, & Locorum huiusmodi, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Civitatibus, Terris, & Locis praedictis, eorumque Communitatibus, Universitatibus, & Homines, seu quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; Quibus omnibus, & singulis eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 1. Septembris 1601. Pontificatus nostri Anno X.

CCLIII.

Translatio Ecclesiae Cathedralis, ac residentiae Episcopi Elnen. ad Ecclesiam Sancti Joannis Baptistae Oppidi Perpiniiani.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Superna dispositione cujus inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, ad Apostolicam Dignitatem apicem meritis licet imparibus &c. expedire.

§.1. Sane Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, qui, & Cataloniae Princeps, ac Ros-

Comitatu Avenionen.

*Eandem ob-
servari precipit
in Comitatu Venayssino.*

*Derogat con-
trariis.*

*Dat. die 1.
Septem. 1601
An.X.*

*Ex Regest. in
Canc. Apost.*

Exordium.

*Causae trans-
lationis faci-
enda.*

filionis, & Ceritania Comes existit tam suo, quam Venerabilis Fratris nostri moderni Episcopi Elnen., nec non dilectorum filiorum Capitulum, & Canonicorum Elnen., ac Sancti Joannis Baptistae Oppidi Perpiniiani Elnen. Dioecesis Ecclesiarum nominibus Nobis nuper exponi fecit, quod Civitas Elnen. in Comitatu Rossilionis Principatus Cataloniae sita, & littore Maris per tria milliaria, vel circa distans, ob vicinos haereticos, ac frequentes, & propemodum assiduas Piratarum, & aliorum Praedonum Terra, Marique incurSIONES, depraedationes, & insultus, quibus exposita, & obnoxia, immo etiam in direptionem, & excidium aliquando reducta fuit, & adhuc infestatur, usque adeo de suo vetere splendore decidit, ut omnes fere nobiles, & primarii Cives ex ea jam pridem discesserint, ac soli Artifices, & Plabei ibidem remanserint, ipsaque Civitas quodammodo depopulata, ac ad ducentos, & quadraginta Pauperum Incolarum domos reducta, immo etiam omni propemodum commercio destituta jaceat, & dictus Episcopus, ac plerique ex Canonicis ipsius Ecclesiae Elnen. a pluribus annis usque ad hanc diem propter imminencia pericula, ac honorum, & Personarum angustias in dicta Civitate commorari deserunt: dicta vero Ecclesia Elnen. ab inde citra proprii Pastoris, & Canonicorum suorum praesentia absque solatio destituta, magnam veteris Splendoris diminutionem sustinere, & iacturam pati caperit: Oppidum autem praefatum, quod sex milliarium spatio distat a Civitate praedicta distat, munitissimum, & nedum commercii frequentia, sed etiam nobilitas, & primariorum, qui ex dicta Civitate olim excedentes sese in illud receperunt, habitationem tam etiam Ministrorum Regiorum pro rebus, & controversiis tam praefati Rossilionis, quam etiam Ceritaniae Comitatum cognoscendis, atque decidendis illic commorantur, ac Curiam, & audientiam regiam constituentium, nec non complurium aliorum armis, & literis praesentium residentia insignis existit, & post Barchinonen. caetera Comitatus Rossilionis, ac etiam Principatus Cataloniae huiusmodi Oppida, & Loca Populo, situ, fama, & aeris amenitate antecellit, ac in eadem Ecclesia viginti quatuor Canonicatus, & totidem Praebendae instituti, & ex illis duo Mense Episcopali Elnen., alique, & alia officio Inquisitionis haereticae pravitatis dicti Principatus unitate reperiuntur, ipsiusque Ecclesiae Elnen. Canonici reliquos Canonicatus, & Praebendas huiusmodi obtinentes Capitulum, inibi constituent, ac ex annuis Mensae suae Capitularis redditibus bis mille ducatos auri de Camera, vel circa percipere solent, ac ultra Canonicatus, & Praebendas huiusmodi, nec non quatuor dignitates in eadem Ecclesia Elnen. existentes, videlicet tres Archidiaconatus, & Sacristia majores, quas pro tempore obtinentes stallum quidem in Choro, non tamen vocem in Ca-

pitulo habent, & quinquaginta, & forsitan plures Beneficiati esse noscuntur, ex quibus triginta ad minus residere solent, ipsique Beneficiati ita inter se distinguuntur, ut eorum aliqui de majori, alii vero de minori Choro censentur, rursus ex Beneficiatis de Choro majori duo Hebdomadarii perpetui, qui reliquos ubique praecedunt, & alterius hebdomadis Missas matutinales inter primam, & tertiam horas singulis diebus decantare, & curam animarum Incolarum totius Civitatis praefata exercere, eisque Ecclesiastica Sacramenta administrare tenentur, eoque nomine in anno redditu ultra centum ducatos cuilibet ipsorum obveniunt, omnes vero Beneficiati de Choro majori huiusmodi Communitatem inter se efficiunt, ac in annis proventibus ad bis mille ducatos similes, vel circiter etiam percipiunt, & ex illis massam communem distributionum tam Capituli, quam Beneficiatorum huiusmodi constituunt; eamque interventu duorum Canonicorum administrant, & pro eorum insignibus Cappas nigras pelliceas in Choro deferunt, & per eas a Beneficiatis de Choro minori illas non deferentibus etiam distinguuntur: Ecclesia autem Sancti Joannis Baptistae praefata in primis structura, & aedificio admodum vetusta, paramenti autem, & ornamentis ad Divinum Cultum necessariis satis decenter instructa, juxta eam Palatium ad dictam Mensam Episcopalem legitime spectans, & Episcopali residentia commodum consistit, & in ea viginti quatuor Canonicatus, & totidem Praebendae, ac ex illis unus, & una Mensa Episcopali, ac alter, & altera officio Inquisitionis huiusmodi etiam uniti, reliqui vero collativi, & ultra Canonicos ipsius Ecclesiae Sancti Joannis Baptistae illius Capitulum ibidem efficientes quinquaginta, & forsitan plures Beneficiati una cum ipsis Canonicis, ut plurimum inibi conjunctim residere soliti existunt, & Collegium, seu Communitatem efficiunt, & annui proventus eorum Masse communis ad valorem bis mille, & sexcentorum Ducatorum similibus ascendunt, omnesque inter Canonicos, & Beneficiatos Ecclesiae Sancti Joannis Baptistae huiusmodi ibidem residentes pro distributionibus dietim repartuntur: Caeterum cum ex praeparatis causis nedum opportunum, sed etiam necessarium sit, ut residentia Episcopi, & Canonicorum Elnen. praefatorum ad aliam ex circumvicinis Oppidis Ecclesiam illis pro eorum huiusmodi residentia concedendam transferatur, nullaque alia, quam praefata Ecclesia Sancti Joannis Baptistae ad hoc commodius, vel decentius assignari possit, indecorum tamen, & iurgiorum materia videatur, si duo Capitula conjunctim, & eodem tempore uni eidemque Ecclesiae deferantur, & multo minus conveniat, ut dicta Ecclesia Elnen. Divini Cultus exercitio prorsus destituatur: Propterea Episcopus, & Capitulum Elnen., haec omnia altiori animo revolventes cum Capitulo, & Canonicis Ecclesiae Sancti Joannis Baptistae,

Paſſa inter in
est Capitula
utriusque Ec-
clesiæ.

huiusmodi conventiones, & pacta infra-
scripta sub nostro, & Sedis Apostolica bene-
placito inierunt. Ut scilicet omnes Cano-
nicatus, & Præbendæ dictæ Ecclesiæ San-
cti Joannis Baptistæ, cum primum vacarent,
supprimerentur, illorumque sic supprimen-
dorum fructus, redditus, & proventus, ac
distributiones etiam quotidianæ, & alia
emolumenta quæcumque Mensæ Capitula-
ri dictæ Ecclesiæ Elnen. exclusis utriusque
non comprehensis Canonicatibus, & Præ-
bendis unitis tam Mensæ Episcopali, quam
officio præfatis, sed eisdem in pristino eo-
rum statu remanentibus, applicarentur; ad-
veniente vero vacatione Canonicatum, &
Præbendarum dictæ Ecclesiæ Elnen. is, qui
pro tempore dictæ Ecclesiæ Sancti Joannis
Baptistæ Canonicus in sui receptione, seu
possessione antiquior foret, in illis pleno Ju-
re ascenderet, & subrogaretur: Canoni-
catibusque, & Præbendis dictæ Ecclesiæ San-
cti Joannis Baptistæ, qui per huiusmodi
ascensum, & subrogationem vacarent, ipso
facto suppressi, eorumque fructus Mensæ
Capitulari dictæ Ecclesiæ Elnen. applicati
essent, & conferrentur: ubi autem ad actual-
em supradictæ residentiæ translationem
deventum foret, Canonici ejusdem Ecclesiæ
Sancti Joannis Baptistæ etiam Canonici Eln-
en. æque, ac alii appellarentur, ac pro-
talibus haberi inciperent; immo postquam
ad octo tantum redacti essent, ipsi ex tunc
Capitulo Ecclesiæ Elnen. etiam una cum
illis Canonici unum dumtaxat Capitulum
constituerent, ac ibidem votum tam deci-
sivum, quam consultivum haberent: per
hoc tamen non conferrentur Præbendæ con-
sue, sed prædicti octo Canonici ex pristina
cujusque eorum Præbendæ fructus, distribu-
tiones, & emolumenta præfata separatim
perciperent: immo donec ipsorum Cano-
nicatus, & Præbendæ suppressi forent, il-
lisque suppressis, ad Præbendas ejusdem
Ecclesiæ Elnen. ascendissent, prærogativis
deputationis Curiarum Concilii Provin-
cialis officiorum Sedis vacantis gaudere
nequirent, liceret tamen eisdem ad officia,
& alia huiusmodi eligere, non tamen eligi
possent: Insuper Canonici Ecclesiæ Sancti
Joannis Baptistæ huiusmodi omnibus præro-
gativis, privilegiis, exemptionibus, gra-
tiis, & favoribus, quibus dictæ Ecclesiæ
Elnen. Canonici tam vacante, quam plena
illius Sede Episcopali licite uterentur, &
fruerentur, in omnibus tamen, & quibus-
cumque actibus tam publicis, quam priva-
tis præcedentia Canoniorum Ecclesiæ Eln-
en. huiusmodi absque ulla contradictione
esset. Verum quia suppressis Canonicati-
bus, & Præbendis Ecclesiæ Sancti Joannis
Baptistæ huiusmodi præfatus modernus, &
pro tempore existens Episcopus Elnen. Jus
illas conferendi, quoties in mensibus ad
locorum Ordinarios spectantibus vacav-
issent, amittebat, seu huiusmodi Jus extin-
guebatur; idcirco placuit præfatis Capitu-
lo, & Canonicis dictæ Ecclesiæ Elnen., ut
collatio, provisio, & omnimoda dispo-
sitione trium Canonicatum, & Præbendarum

dictæ Ecclesiæ Elnen.; ex illis, ad quos-
dum pro tempore vacant, nominatio, seu
præsentatio, & electio personarum idonearum
ad ipsos, institutio vero, seu collatio,
& provisio restricta ad nominationem, seu
præsentationem, & electionem huiusmo-
di, ad præfatum Episcopum cessantibus re-
servationibus, & affectionibus Apostolicis
spectat, & pertinet, videlicet eorum, qui
sunt Pœnitentarii, vel in Pœnitentiales
erecti, seu quibus Pœnitentarii officium
unitum existit, ac quos Philippus Jardi Ar-
chidiaconus Confluentis, nec non aliorum
Præcentorie, quos Michael Roig, & reli-
quorum Sancti Janeti nuncupatorum Cano-
nicatum, & Præbendarum, quos Mon-
ferratus Suro, dilecti filii Canonici dictæ Ec-
clesiæ Elnen. ad præfens obtinent, ad mo-
dernum, & pro tempore existentem Epi-
scopum præfatum dumtaxat in perpetuum
pleno Jure, cessantibus tamen eisdem re-
servationibus, & affectionibus spectaret, &
pertineret, ipseque Episcopus, postquam
huiusmodi translatio suum sortita esset effe-
ctum, a præfatione quatuor Eminarum Tri-
tici, & decem Librarum Monetæ in dicto
Oppido cursum habentis, quam singulis
Canonicis dictæ Ecclesiæ Sancti Joannis
Baptistæ annuatim facere tenetur, post-
quam eorum Præbendæ per obitum, vel
ascensum, sive subrogationem, aut alias
quomodolibet suppressæ forent, liber, &
immunis conferretur, prout in uno, seu
pluribus Instrumentis, seu Documentis,
aliisve scripturis publicis, & privatis desu-
per confectis, plenius dicitur contineri.

§.2. Quare dictus Philippus Rex nomi-
nibus præfatis Nobis humiliter supplicari
fecit, quatenus residentiam Episcopi, &
Capituli, ac Canoniorum Elnen. præfatorum
ad dictum Oppidum Perpiniæ modo,
& forma infra scriptis transferre, eisque de
tuta commoratione, ac alias in præmissis
opportune providere de benignitate Apo-
stolica dignaremur.

§.3. Nos igitur, qui dudum inter alia
volumus, quod petentes Beneficia Eccle-
siastica aliis uniri, tenerentur exprimere
verum annum valorem secundum æstimati-
onem præfata etiam Beneficii, cui aliud
uniri peteretur, alioquin unio non valeret,
& semper in unionibus commissio fieret ad
partes, vocatis quorum interesset, idem-
que servaretur in quibusvis suppressionibus
perpetuis, concessionibus, dismembratio-
nibus, & applicationibus etiam de quibus-
cumque fructibus, & bonis Ecclesiasticis,
modernum Episcopum, & singulares per-
sonas Capitulum, & Canoniorum huius-
modi a quibusvis &c. censentes &c. nec non
Instrumentorum, seu Documentorum,
aliarumque scripturarum huiusmodi, ac
etiam unionum, & applicationum mensis
præfatis, hætenus quomodolibet factarum,
causalque, occasiones, & circumstantias,
cum inde sequutis præsentibus pro expressis
habentes; huiusmodi supplicationibus in-
clinati, residentiam, & habitationem mo-
derna, ac pro tempore existentis Episcopi,

Philippi Regis
preces pro
translatione.

Translatio de
qui in Rubri-
ca.

nec

nec non Capituli, & singulorum Canonico-
rum Ecclesiæ huiusmodi, ac dignitates in
ea nunc, & pro tempore obtinentium cum
utraque Mensæ Episcopali similiter, & Ca-
pitulari, ac Arca, & Sigillo communibus,
nec non potioribus Reliquiis, omnibusque,
& singulis bonis mobilibus, & semoven-
tibus, distributionibus etiam quotidianis, Ju-
ribus, pertinentiis, obventionibus, &
emolumentis, non tamen provenientius
ex Beneficiis, & Anniversariis fundatis in
dicta Ecclesiæ Elnen., quæ sunt Beneficia-
torum propria, & quæ transferri, & divi-
di non possunt, sed in dicta Ecclesiæ Elnen.,
absque illorum diminutione omnino rema-
neant, ac sacra, & communi, & pretio-
sioris suppellestis, statuti, consuetudinibus,
privilegiis, indultis, exemptionibus,
immunitatibus, prærogativis, honoribus,
concessionibus, favoribus, & gratiis tam
spiritualibus, quam temporalibus, ac etiam
oneribus, ceterisque rebus quibuscumque
ex Civitate, & Ecclesiæ Elnen. præfatis ad
Oppidum, & Ecclesiæ Sancti Joannis Bap-
tistæ huiusmodi, ejusque situm, ambi-
tum, & claustra, ita quod ex nunc deinceps
perpetuis futuris temporibus Episcopus,
Capitulum, & singuli Canonici Eccle-
siæ Elnen. huiusmodi, & dignitates in ea
obtainentes in Oppido, & Ecclesiæ Sancti
Joannis Baptistæ præfatis residere, morari,
& habitare, ac pensum horarum Canonica-
rum tam diurnarum, quam nocturnarum,
aliorumque divinorum officiorum in eadem
Ecclesiæ Sancti Joannis Baptistæ persolvere;
forum quoque, Tribunal, & audientiam
tam Episcopalem, quam Capitularem pro
exercitio Jurisdictionis ipsi tam in spiritua-
libus, quam temporalibus Jure ordinario,
ac alias quomodolibet competentis, in eo-
dem Oppido habere, & tenere, Capitula,
& Congregationes inire, nec non omnia,
& singula, quæ in Ecclesiæ, & Civitate Eln-
en. præfatis quomodolibet hætenus face-
re, gerere, exequi, & adimplere pote-
rant, & consueverant, similiter, & absque
ulla prorsus differentia in eadem Ecclesiæ
Sancti Joannis Baptistæ etiam facere, gere-
re, exequi, & adimplere libere, & licite
possint, & valeant, ac etiam debeant, Ci-
vitate, & Ecclesiæ Elnen., quoad nomen,
titulum, denominationem, & existentiam
Cathedralis, aliisque pristinis Juribus, nec
non omnibus illius Beneficiis, ceterisque
Ministris, qui ex nunc deinceps horas Ca-
nonicas, Missam Conventualem, & alia
divina officia per se ipsos in eadem celebra-
re, illique alias in huiusmodi divinis deservire,
& ex illis supradicti duo Beneficiis
hebdomadarii perpetuam animarum curam,
ut prius exercere, & Sacramenta Ecclesia-
stica administrare teneantur, sub dominio
tamen, governo, & jurisdictione Episcopi,
& Capituli Elnen. præfatorum, prout an-
tea, remanentibus, ipsaque Jurisdictione
eorumdem Episcopi, & Capituli Elnen.,
etiam quoad illos, ac alias in omnibus, &
per omnia illæta similiter, ut prius subsi-
stente, Apostolica auctoritate perpetuo te-

nore præsentium transferimus, ipsamque
Ecclesiæ Sancti Joannis Baptistæ cum ejus
situ, ambitu, & claustris, ac Episcopali,
& Capitulari Mensis huiusmodi pro resi-
dentia Episcopi, Capituli, & Canonico-
rum Ecclesiæ Elnen., dignitatesque in ea
obtainentium præfatorum, aliisque præmis-
sis obeundis eisdem auctoritate, & tenore
etiam perpetuo concedimus, & assignamus.

§.4. Ac in eadem Ecclesiæ Sancti Jo-
annis Baptistæ supradictos viginti duos Cano-
nicatus, & Præbendas collativos præfatos,
quorum singulorum, & illis forsitan an-
nexorum fructus, redditus, & proventus vi-
ginti quatuor, computatis vero distribu-
tionibus quotidianis quadraginta Ducatorum
parium, secundum communem æstimati-
onem, valorem, ut asseritur, non excedunt;
Cum primum illos per cessum etiam ex cau-
sa permutationis, vel decedum, seu quam-
vis aliam dimissionem, privationem, vel
aliam amissionem, Religionis ingressum,
seu contractum Matrimonii illos ad præfens
obtainentium, aut eorumdem ad Canonicatus,
& Præbendas Ecclesiæ Elnen. huiusmodi dum
pro tempore vacabunt ascensum, vel subro-
gationem, seu alias quibusvis modis etiam
apud Sedem Apost. præfata, & in mensibus
in quibus Beneficiorum Ecclesiasticorum
dispositio Nobis, & Successoribus nostris
Romanis Pontificibus per Constitutiones
Apostolicas, ac Cancellariæ Apostolicæ
regulas, nunc, & pro tempore editas, ac
alias quomodolibet reservata, vel affecta,
seu etiam ordinariis collatoribus etiam per
eandem, vel alias Constitutiones, aut Re-
gulas nunc, & pro tempore editas, seu li-
teras alternativarum, aut alia privilegia,
& indulta concessa est hætenus, vel pro
tempore fuerit, simul, vel successive va-
care contingerit, etiam si aliqui ex ipsis actu
nunc forsitan quibusvis modis, & ex quo-
rumcumque personis, seu per liberam resi-
gnationes quorumvis de illis in Romana
Curia, vel extra eam &c. factas, vel affe-
quationem &c. vacent, & tanto tempo-
re &c. devotum, ipsique Canonicatus, &
Præbendæ dispositioni Apostolicæ &c. exi-
stat super eis quoque inter aliquos his &c.
indecisa; nec non postquam Canonici Ec-
clesiæ Sancti Joannis Baptistæ huiusmodi ad
numerum octo tantum redacti fuerint, no-
men, titulum, denominationem, & essen-
tiam Collegiate, illisque mensam Capi-
tularum, Arcam, Sigillum, & quævis alia
Collegialia insignia ex nunc, prout ex tunc,
& e contra, auctoritate, & tenore præfatis
similiter perpetuo supprimimus, & extin-
guimus, ipsorumque Canonicatum, &
Præbendarum, ac mensæ Capitularis sic
suppressorum, & extinctorum, necnon an-
nexorum jurium, Villarum, Prædiorum,
pertinentiarum, proprietatum, & bono-
rum suorum quorumcumque fructus, red-
ditus, & proventus, distributiones etiam
quotidianas, jura, obventiones, & emo-
lumenta quæcumque præfate mensæ Capi-
tulari Ecclesiæ Elnen., ut præfatur trans-
late pro augmento distributionum quoti-
dia-

Translatio
quoque Capi-
tuli, & Men-
sæ, reddituum
&c.

diarum inter illius Canonicos S. Joannis Baptiste residentes, ac in illa Horis Canonicis, aliisque Divinis Officiis personaliter interessentes dumtaxat, & non alias reparandarum, itaut liceat Episcopo, Capitulo, & Canonicis Ecclesie Elnen. hujusmodi eandem Ecclesiam Sancti Joannis Baptiste pro Ecclesia eorum residentie etiam ex nunc recipere, seque in ea introducere, necnon Episcopo Elnen., ac utriusque Ecclesie Capitulis, & Canonicis prefatis jurium, Villarum, Prædiorum, pertinentiarum, proprietatum, & honorum hujusmodi corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, seu alios illorum nominibus propria auctoritate libere apprehendere, & deinceps perpetuis futuris temporibus retinere, ac vacatioe singulorum Canonicatum, & Præbendarum suppressorum prædictorum pro tempore occurrente, illorum fructus, redditus, & proventus, distributiones etiam quotidianas, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque exinde provenientia percipere, exigere, & levare, ac in augmentum distributionum quotidianarum inter residentes, & Horis Canonicis, aliisque Divinis Officiis actu interessentes, & non alias reparandarum dumtaxat pro rata personalis residentie cujuscumque eorum convertere, Ordinarum loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, citra tamen Communitatis Presbyterorum, & Syndicorum in dicta Ecclesia S. Joannis Baptiste existentium, illiusque emolumentorum, ac solite administrationis, si quam habent, aliorumque jurium præjudicium auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo applicamus, & appropriamus.

Ex duobus unum Capitulum eligatur.

§.5. Ut autem tam suppressio, & extinctio, quam applicatio, & appropriatio hujusmodi effectum suum quanto citius fortiantur, ac prædicti Capitulum, & Canonici Elnen. in dicta Ecclesia Sancti Joannis Baptiste cum majori concordia, & unione deinceps vivant, & ibidem unicum Capitulum constituatur, pari auctoritate statimus, & ordinamus, ut vacatione Canonicatum, & Præbendarum Ecclesie Elnen. hujusmodi sive per cessum, vel decessum, aut quamlibet aliam dimissionem, vel amissionem modernorum illius Canonicorum etiam apud Sedem Apostolicam præfatam, ac alias ubilibet quomodolibet, & quodcumque, & ex quorumcumque personis advenientes is, vel illi præfate Ecclesie Sancti Joannis Baptiste Canonici, qui in receptione, seu adptione possessionis Præbendarum ejusdem Ecclesie Sancti Joannis Baptiste antiquiores pro tempore fuerint, in illis sic vacaturis, prævia tamen provisione de illis desuper a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, ac dicta Sede Apostolica cuique ex ipsis faciendâ, ascendant, & subrogentur, donec, & quousque omnibus sic subrogatis, omnes quoque Canonicatus, & omnes Præbende collativi ejusdem Ecclesie Sancti Joannis Baptiste tam per hujusmodi ascensum, & subrogationem, quam

aliam vacationem illas obtinentium, ac alias, ut præfertur, realiter, & cum effectu suppressi, & extincti remanserint: ipsi vero omnes Canonici dictæ Ecclesie Sancti Joannis Baptiste ex nunc deinceps, donec singulorum Canonicatum, & Præbendarum per eos obtentorum suppressio suum plenarium sortita fuerit effectum Canonici Ecclesie Elnen. ad insar aliorum illius Canonicorum actu existentium denominentur, ac pro talibus habeantur, teneantur, & recipientur, & postquam ad octo redacti fuerint, ipso ex tunc excluso penitus usu Capituli per presentes suppressi, Capitulo, & consortio veterum Canonicorum Ecclesie Elnen. hujusmodi aggregentur, ac unum dumtaxat Capitulum constituant, ibidemque votum tam decisivum, quam consultivum habeant, citra tamen confusionem Præbendarum, quæ in eorum pristino statu persistant, illorumque possessores fructus, redditus, & proventus, distributiones, & emolumenta separatim percipiant, donec eisdem suis Præbendis tandem suppressis ad Canonicatus, & Præbendas Ecclesie Elnen. hujusmodi, prout illos vacare contigerit, & ipsa ascenderint, & quamvis ex tunc alios Canonicos ejusdem Ecclesie Elnen. ad Curiam, & alia officia eligere eis liceat, per hoc tamen uti præfati eligi possint, non censentur esse concessum: in reliquis autem omnes Canonici Ecclesie Sancti Joannis Baptiste hujusmodi omnibus, & singulis aliis prærogatis, privilegiis, exemptionibus, honoribus, favoribus, indulgentiis, & aliis gratis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus veri Canonici dictæ Ecclesie Elnen. tam vacante, quam non vacante illius Sede Episcopali utuntur, fruuntur, possunt, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, salvo, quod citra omnem controversiam præcedentem in Ecclesia, Choro, Capitulo, & aliis actibus, tam publicis, quam privatis Canonicorum Elnen. sint, & esse debeant, quoad reliqua similiter, & pariter absque ulla prorsus differentia, etiam uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant.

§.6. Sed quia, ut superius expressum fuit, omnibus Canonicatus, & Præbendis Ecclesie Sancti Joannis Baptiste hujusmodi hoc pacto extinctis moderno, ac pro tempore existente Episcopo præfato jus conferendi quatuordecim ex illis in mensibus, in quibus Beneficiorum Ecclesiasticorum collatio ad locorum ordinarios cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis pertinet, cessabit, seu deperibit, eidem moderno, & pro tempore existenti Episcopo omnimodam collationem, provisionem, & quamvis aliam dispositionem dictorum trium Canonicatum, & totidem Præbendarum per Philippum Jordi, & Michaelem, & Monserratum præfatos obtentorum, quoties illos pro tempore, cessantibus tamen eisdem reservationibus, & affectionibus Apostolicis, vacare contigerit, eisdem au-

toritate, & tenore itidem perpetuo concedimus, & largimur, ipsamque modernum, & pro tempore existentem Episcopum a præstatione, & solutione quatuor Eminarum tritici, & decem librarum prædictarum singulis Canonicis Ecclesie Sancti Joannis Baptiste hujusmodi, ut præfertur fieri solita, si & prout eorum singule Præbende realiter suppressæ fuerint, ut præfertur, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo eximimus, & liberamus, exemptumque, & liberatum declaramus.

Archiepiscopo Tarraconen. committitur Reliquiarum, Paramentorum & ornamentorum Ecclesiasticorum, & translatione.

§.7. Ceterum, quia circa translationem tam sacrarum Reliquiarum, Paramentorum, & ornamentorum Ecclesiasticorum, quam divisiones eorumdem, necnon distributionum quotidianarum, & emolumentorum, ac denique Anniversariorum, aliorumque divinorum officiorum inter Canonicos, & Beneficiatos Ecclesie Elnen. communium rixæ, jurgia, contentiones, differentie, ac etiam forsitan lites, & controversie utrinque exoriri possent, ut illis occurratur, Venerabili Fratri Archiepiscopo Tarraconen. cui dicta Ecclesia Elnen. metropolitico jure subesse dignoscitur, per presentes committimus, & mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios, quos duxerit deputandos, faciat auctoritate nostra sacræ Reliquias, necnon Cruces, Candelabra, Calices, Patenas, Turribula, Paramenta, & ornamenta Ecclesiastica præsertim argentea, & pretiosiora suppellectilem aliqua tamen decenti, & congrua portione ex eisdem Reliquiis cum suis Thæcis etiam argenteis, ac Paramentis, & ornamentis Ecclesiasticis etiam argenteis, Crucibus, Candelabris, Calicibus, Patenis, & Turribulis, præsertim is, quæ usi consumuntur, arbitrio dicti Archiepiscopi, quantum dicere existimaverit, in eadem Ecclesia Elnen. relicta, una cum præfatis Capitulo, & Canonicis Elnen. transferri; distributiones vero, & emolumenta cum Canonicis, & Beneficiatis Ecclesie Elnen. hujusmodi communia, ac Anniversaria, fundationes, ceteraque divina officia dividat, & repartiat, ac cuilibet ratam partem constituat, & assignet, prout juxta rerum, personarum, & onerum cuique remanentium qualitates in Domino judicaverit expedire, omni, & quacumque appellatione remota, procedendo, concedentes eidem Archiepiscopo plenam, & liberam potestatem, & facultatem omnia, & singula circa illa quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi.

Alioquin hic re censita perageat.

Claufulæ pro predictorum firmitate.

§.8. Ac decernentes ea, quæ ab ipso in executionem sic sibi commissorum gesta fuerunt, nec non easdem presentes, & in eis contenta quæcumque sub quibusvis revocationibus, aut limitationibus, etiam prætextu, quod illa effectum sortitæ non fuerint, per quascumque dictæ Cancellarie Regulas etiam per Nos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Successores nostros, & in crastinum assumptionis cujuslibet ipsorum ad summi Apostolatus apicem editas, vel edendas, etiam uniones, &

suppressiones effectum tunc non sortitas, expressè revocantes, minime comprehendimus, sed illa eisdem revocationibus, & limitationibus quibuscumque formulis fuerint conceptæ, non obstantibus, in suo robore subsistere, ac quoties emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo erant ante præmissa statum, etiam sub data posteriori per Episcopum, Capitulum, & Canonicos hujusmodi quodcumque eligenda restituta, reposita, & plenarie reintegrata fore, & esse; Sicque per quoscumque Judices &c. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique in quavis instantia iudicari, & definiti debere, irritum quoque &c. attentari.

Derogatio contrariorum

§.9. Non obstantibus priori voluntate nostra, & aliis præmissis, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis, fieri prohibentis, & quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quaesito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Cancellarie Regulis editis, & edendis, nec non Ecclesiarum præfatarum fundationibus, institutionibus, erectionibus, dotationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, etiam consistorialiter concessis, approbatis, & innovatis; Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illas tradita observata, inserti forent, presentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si alicui &c. generari, & quibuslibet aliis &c. mentio specialis.

Statuta pro divino cultu in Civitate, & Ecclesia Elnen. curando.

§.10. Volumus autem, quod præfatus, & pro tempore existens Episcopus Elnen. in eadem Civitate Vicarium, seu Officiale pro exercenda jurisdictione sibi inibi competente continuo retinere, ac tam ipse, quam Capitulum, & Canonici Ecclesie Elnen. hujusmodi ad eam pro divinis ibidem obeundis saltem in consecrationis, seu dedicationis ejusdem Ecclesie Elnen., quæ decima Octobris, & Sancti Jacobi Apostoli, quæ vigesima quinta Julii mensium diebus celebrari solent, festivitibus, cessante legitimo impedimento, personaliter accedere, ac prout eos tangit, curam fabricæ ipsius Ecclesie Elnen., & illius reparationis debita gerere, & sustinere teneantur.

Nul-

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum &c. Datam Romae apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo primo, Kalendis Septembris Pontificatus nostri Anno X.

C CLV.

Declaratio Constitutionis Gregorii XIII., super creatione Censuum in locis Reipublicae Genuen. subiectis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CCLIV.

Mandatur Episcopis Insulae Corsicae, ac eorum in spiritualibus Vicariis Generalibus, ne Regularium extra Claustra degentium opera, sine Sedis Apostolicae licentia, utantur.

Ven. fratribus Episcopis Insulae Corsicae, ac dilectis filiis eorum Vicariis, in spiritualibus Generalibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Fratres, ac dilecti filii, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quoniam ab observantia regulari alienum est, ut Regulares cuiusvis Ordinis extra Claustra suorum Monasteriorum, & Domorum Regularium vagantes permaneant; Nos fraternitatis vestris Fratres Episcopi, ac discretioni vestrae filii Vicarii, & cuilibet vestrum per praesentes committimus, & mandamus, ut nullus vestrum, Regularibus ipsis, quavis de causa etiam praetextu Curae Animarum exercenda, aut vestris servitiis insistendi, extra Claustra suorum Monasteriorum, & Regularium locorum permanendi sine speciali Sedis Apostolicae licentia, occasionem praebatis, aut eorundem Regularium extra Claustra degentium opera utamini; Quinimo unusquisque vestrum in sua Civitate, & Dioecesi huiusmodi Regulares sic extra Claustra vagantes, aut quovis praetextu permanentes ad sua Monasteria, & loca Regularia redire etiam per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia cogatis, & compellatis, super quo vobis opportunam facultatem concedimus, & impertimur.

Non obstantibus quibusvis privilegiis, exemptionibus, Indultis, & literis Apostolicis per dictos Regulares praesentis, aut ipsos, & eorum Ordinibus in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Ut autem praesentes literae vestrum omnibus innotescant, volumus, ut earum transumptis &c.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die quinta Septembris, 1601. Pont. Nostri Anno X.

Derogatio contrariis

Fides danda transumptis

Dat. die 5. Septem. 1601. An. X.

Lias fel. record. Gregorio XIII. Praedecessori Nostro pro parte dilectorum filiorum Nobilium Virorum Ducis, & Gubernatorum Reipublicae Januensis, quod licet dudum rec. me. Pius Papa V. etiam Praedecessor Noster, sua perpetuo valitura Constitutione, inter alia statuerit Censum, seu redditum annuum creari, & constitui nullo modo posse, nisi in actu celebrationis Instrumenti vere pecunia numerata intervenerit, ac praesentibus Notario, & Testibus, non autem prius recepto integro, iustoque pretio, nihilominus in Civitate Januensi, haecenus facti fuerint quamplures Censui, & saepe numero fiebant, in quibus in actu celebrationis Instrumenti vere pecunia numerata non intervenit, sed solutio fit in Cartulariis denumerata Sancti Georgii Januensis, quae solutio fortasse magis secreta, cauta, & idonea existebat, ac si illa facta fuisset in pecunia numerata.

Ne autem successu temporis difficultates, & fortasse lites circa praemissa pro eo, quod in creatione Censuum huiusmodi pecunia numerata non intervenissent in praesentia Notarii, & Testium iuxta voluntatem dicti Pii Praedecessoris, nasci potuissent, pro parte Ducis, & Gubernatorum praedictorum eidem Gregorio Praedecessori humiliter supplicato, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur, idem Gregorius Praedecessor huiusmodi supplicationibus inclinatus, per suas in forma Brevis literas sub data die 4. Aprilis 1583. Pontificatus sui Anno XI. voluit, & Apostolica auctoritate decrevit, & declaravit, omnes, & singulas creationes, seu Constitutiones Censuum in Civitate Januensi praedicta, in quibus constituendis in actu celebrationis Instrumenti vere pecunia numerata non intervenerat, vel non interveniret, sed solutio fuisset facta, vel fieret, aut in pecunia numerata, vel per Cartularios de numerato Sancti Georgii, servata in reliquis forma praedictae Constitutionis Pii V. valere, eandemque vim, & robur habere in omnibus, & per omnia, perinde ac si constitutiones dictorum Censuum in pecunia numerata iuxta formam praedictae Constitutionis Pii V. factae fuissent, & propterea a quoquam de nullitate dd. Censuum dici, aut ad illorum rescissionem procedi non posse, sique per omnes, & quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis

Pius V. decrevit censurari non possunt nisi actu interveniat pecunia.

Genitrix vero creari fuerat mediante Chirographo mense Numeratae Sancti Georgii.

Gregorius secundo modo etiam fieri permisit.

auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, prout in eisdem literis plenius continetur.

Oro tamen dubio Genuenses novam fieri declarationem petant.

Cum autem, sicut nuper pro parte eorundem Ducis, Gubernatorum Reipublicae Januensis, Nobis expositum fuit, postea a nonnullis oppositum fuerit, huiusmodi Censui usurarios existere, quorum pretium in Cartulariis de numerato Sancti Georgii aliquot dies post celebrationem contractus solutum fuit; Et quia, ut eadem expositio subjungebat, difficile est in ipsa Civitate Januensi, quod in actu celebrationis contractus Censuum huiusmodi fieri possit solutio pretii in Cartulariis denumerato Sancti Georgii huiusmodi, cum multa solemnitate in solutione huiusmodi necessario requirantur, quae eodem instanti fieri non possunt, & propterea omnes fere contractus censuarii per solutionem in Cartulariis de numerato Sancti Georgii huiusmodi facti usurarii dici possent, nisi de opportuna Sedis Apostolicae declaratione provideretur. Propterea eorundem Ducis, & Gubernatorum nomine Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in praemissis auctoritate nostram interponere de benignitate Apostolica dignaremur.

Declarat Clemens validos contractus, dummodo solutio pecuniae fiat post paucos dies a celebratione.

Nos igitur Constitutionis Pii V. & literarum Gregorii Praedecessorum praedictorum tenores praesentibus pro expressis habentes, ac eosdem Duce, & Gubernatores, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Apostolica auctoritate harum serie decernimus, & declaramus, eos etiam Censum in Civitate Januensi, haecenus constitutos, & deinceps in perpetuum constituendos, in quibus in actu celebrationis Instrumenti solutio etiam per Cartularios de numerato Sancti Georgii eodem tempore celebrationis contractus realiter facta non fuerit, sed paucos dies post ipsam Instrumenti celebrationem solutio pretii in Cartulariis de numerato Sancti Georgii jam facta fuit, vel deinceps etiam post paucos dies fieri contigerit, validos fuisse, esse, & fore, eandemque vim, & robur habere in omnibus, & per omnia, perinde ac si solutio pretii huiusmodi in Cartulariis de numerato Sancti Georgii in ipso actu celebrationis Instrumenti huiusmodi cum effectu facta fuisset, dummodo in reliquis, forma Constitutionis Pii V. Praedecessoris servata fuerit, & propterea de nullitate, aut invaliditate dictorum Censuum a quoquam opponi, aut ad illorum rescissionem procedi nullatenus posse.

Clausula.

Sicque per omnes, & quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter

judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogat obstantibus.

Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non omnibus illis, quae idem Gregorius Praedecessor in suis literis voluit non ob stare; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 13. Sept. 1601. Pont. Nostri Anno X.

Dat. die 13. Septem. 1601. An. X.

CCLVI.

Nonnullae Declarationes super Visitatione Parochialium Ecclesiarum ad Hospitale Sancti Joannis Hierosolymitani pertinentium, per Ordinarios locorum, tamquam Sedis Apostolicae delegatos, facienda.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Decret Romanum Pontificem ad tollendas discussionum occasiones inter Episcopos, & Fratres Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, super Visitatione Ecclesiarum Parochialium ejusdem Hospitalis dubia, quae oriri solent, opportuna declaratione removere, prout in Domino salubriter conspiciatur expedire.

Exordium.

Supplicationibus igitur pro parte Ven. Fratris Augustini Archiepiscopi Bracharen. per dilectum filium Simonem de Abren Archidiaconum de Neiva, & Canonicum Ecclesiae Bracharen. ejusdem Augustini Archiepiscopi in Romana Curia Agentem Nobis super hoc humiliter porrectis inclinatis, ex Voto Venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum harum serie declaramus; Venerabiles Fratres Archiepiscopos, & Episcopos tamquam Sedis Apostolicae Delegatos tam per se ipsos, quam per alias Ecclesiasticas personas, quascumque Ecclesias ad Hospitale Sancti Joannis Hierosolymitani pertinentes, quibus Animarum cura imminet, in his, quae Animarum curam, illiusque exercitium, & administrationem respiciunt, visitare, omnesque actus Visitationem circa praedicta concernentes exercere posse, & debere iuxta Constitutionem Pii Papae V. Nostri Praedecessoris super hoc edita sub die 22. Septembris 1571. Rectores etiam, ac Vicarios, ac quascumque alias tam regulares, quam seculares personas curam Animarum in eis exercentes subesse immediate in iis, quae ad dictam curam Animarum, illiusque exercitium, & Sacramentorum administrationem spectant, visitationi, & correctioni Episcoporum uti Sedis Apostolicae delegatorum, adeo ut, quae circa dictas personas, ac Ec-

Declarat Episcopo posse visitare Parochias unitas Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani in iis, quae respiciunt curam animarum.

Ccc cle.

In reliquit vero servandam Constitutionem Gregor. XIII.

Clausula.

Derogatio contrarium

Dat. die 19. Septembris. Anno X.

Ex Regem Secret. Brevis.

Procurium.

clesias in predictis necessaria, & opportuna vira fuerint, in actu Visitationis decernere, poenas infligere, & exequi, aliisque juris remediis, quoties, & quando opus fuerit, procedere valeant, quemadmodum eadem Constitutione cavetur.

§.2. Quoad vero Clericos seculares Ecclesiis militum servientes, ipsarumque, ac Militum Colonos, & familiares servandam esse Constitutionem pia mem. Gregorii Papae XIII. etiam Praedecessoris Nostri, qua incipit - *Circumspecta* edita Pontificatus sui Anno Nono. Ipsi autem Fratres Militibus, Rectoribus, Conservatoribus, aut aliis quibuscumque nulla ratione licere, directe, vel indirecte Ordinarios locorum, sive eorum Officiales, & Ministros contra formam praedictarum Pii & Gregorii Praedecessorum Constitutionum impedire, & si impedierint, aut alias terminos suarum facultatum exceaserint, ab eisdem posse censuris, aliisque poenis Ecclesiasticis coerceri.

§.3. Saepe ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Palatii Apostolici Causarum Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de lute Legatos judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.4. Non obstantibus aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac eisdem Hospitalis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Hospitali, ejusque Magno Magistro, & Conventui, ac fratribus, Militibus, & aliis quibuscumque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Roma apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 19. Septembris. 1601. Pont. Nostri Anno X.

CCLVII

Restitutio Jurispatronatus ad Praeposituram Ecclesiae Tridentinae favore Rodulphi Imperatoris tamquam Tirolis Comitum, ejusque in eodem Comitatu successorum.

CLEMENSE EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

Exigit nobis injunctum Apostolice servitutis officium, ut ea, quae a Roma-

nis Pontificibus Praedecessoribus nostris, nobilissimis Principibus, ac praesertim de hac S. Sede benemeritis sunt concessa, quaeque ob conditionum in concessionibus hujusmodi appositarum inobservantiam invalida, & nulla sunt reddita, cum eisdem conditionibus in pristinum restituere, eaque de novo concedere, prout Catholicorum Principum vota exposcunt, ac Nos in Domino id conspicimus salubriter expedire.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Paulo Papa II. Praedecessori nostro, pro parte clamm. Sigismundi Ducis Austriae exposito, quod olim ex bonis, & redditibus Monasterii S. Vincentii extra muros Tridentinae, Ordinis S. Benedicti, cujus ipse Sigismundus Dux, etiam Tirolis Comes, ratione Comitatus Tirolis, Advocatus, & Protector dignoscatur, quaedam dignitas, Praepositura nuncupata in Ecclesia Tridentina erecta, ac de ea postmodum, certo tunc expresso modo vacante, quondam Magistro Gaspari de Teramo Causarum Palatii Apostolici Auditori, tunc in humanis agentis, Apostolica auctoritate provissum extiterat, illius possessione per eundem Gasparem eatenus non habita, & in eadem expositione subjuncto, quod, si cedente, vel decedente dicto Gaspare, aut alias Praeposituram ipsam quomodolibet dimittente, jus patronatus, & praesentandi personam idoneam ad illam, quoties ex tunc deinceps vacaret, praedicto Sigismundo Duci, & Comiti, ejusque Successoribus, perpetuo reservaretur, ipse Sigismundus Dux, & Comes dictam Ecclesiam Tridentinam, cujus honorum, & libertatum idem Sigismundus Dux, & Comes etiam defensor existerat, illiusque personas, ac bona a manibus illa pro tempore invadentium, praeservare toto posse studeat, dictus Praedecessor tam gloriosissimi Frederici Romanorum Imperatoris, quam praedicti Sigismundi Ducis, & Comitum supplicationibus in ea parte inclinatus, jus patronatus, & praesentandi personam idoneam ad praedictam Praeposituram, quoties illam vacare contingeret, praedicto Sigismundo Duci, & Comiti, ejusque haeredibus, & successoribus, Comitibus Tirolis, qui pro tempore forent, perpetuo reservavit, concessit, & assignavit: ita quod, ex tunc deinceps, nullus eandem Praeposituram obtinere posset, nisi ad illam per Sigismundum Ducem, & Comitum, ac haeredes, & successores praedictos, tempore debito, dicto Praedecessori, ejusque successoribus, Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, foret praesentatus: nec non eidem Sigismundo Duci, & Comiti, ejusque haeredibus, & successoribus, quod ad Praeposituram hujusmodi, illius vacatione pro tempore occurrente, personam idoneam per Praedecessorem, & Successores suos Romanos Pontifices praedictos dumtaxat, quibus idem Praedecessor institutionem, sive provissionem illius specialiter reservaverat, in ipsius Ecclesiae Praepositum instituendum, eisdem Ro-

Paulus II. Sigismundus Austriae Comiti ejusque successoribus Julpatronatus ad Praeposituram Tridentinam concessit.

Cognitum deinde est, in- junctam fuisse Comitibus legem solvendi Sedi Apostolicae annis n- nam Camera- beam.

Qua per igno- rantiam non soluta Rodul- phus suo ex- lege Juspatro- natus sibi pe- nie restituit.

Restitutio

Romanis Pontificibus praesentare libere, ac licite valeret, indulsit, irritanti, & aliis decretis desuper apposis, prout in literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur.

§.2. Nuper vero, cum dicta Praepositura, quam bo. mem. Andreas S. Mariae Nova Diaconus Cardinalis ab Austria nuncupatus, ex concessione, & dispensatione Apostolica, in Commendam, dum viveret, obtinebat, Commenda hujusmodi per obitum dicti Andreae Cardinalis apud Sedem Apostolicam defuncti cessante, adhuc eo, quo ante Commendam ipsam vacabat modo, vacare nosceretur, & Nos de illa sic vacante, & tamquam libera, & dictae Sedi ratione Commenda hujusmodi affecta, dilecto filio Matthiae della Torre ex Comitibus Vallis Saxinae, Clerico Aquilegensi, provideri concessissemus: charissimus autem in Christo filius noster Rodolphus Romanorum Rex illustris, in Imperatorem electus, qui etiam Comes Tirolis existit, jurispatronatus, & praesentandi hujusmodi inherendo, certam personam ad dictam Praeposituram, ut praesertur, vacantem, nobis praesentasset, ac pro verificatione jurispatronatus hujusmodi, exemplar authenticum literarum praedictarum coram dilecto filio Datarario nostro exhiberi curasset, tandem ex tenore ipsarum literarum, cognitum fuit, praedictum Praedecessorem inter alia voluisse, & expresse declaravisse, quod Sigismundus Dux, & Comes, ejusque Successores, & Patroni praedicti, pro recognitione concessionis patronatus hujusmodi, singulis annis, in Festo Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, unam libram camerae Camerae Apostolicae solvere teneretur, alioquin, si libram camerae, die Festo non solveret, aut praesentationem non faceret, ut praesertur, concessio hujusmodi nullus esset roboris, vel momenti.

§.3. Cum autem, sicut exhibita Nobis nuper pro parte dicti Rodulphi Regis in Imperatorem electi petitio continebat, ipse conditionis praedictae ignarus, & forsitan alii eius in dicto Comitatu Antecessores, dictam Libram camerae, juxta dictarum Literarum formam, solvere non curaverint, ac propterea a jure patronatus, & praesentandi cecidisse censentur, pro parte dicti Rodulphi Regis in Imperatorem electi, qui ad effectum, ut jus patronatus hujusmodi sibi, ejusque in dicto Comitatu futuris haeredibus, & successoribus restituatur, dictae Camerae praedictae libram camerae annuatim deinceps solvere paratus existit, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ejus, ac haeredum, & successorum praedictorum indemitati consulere, ac alias in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica, dignaremur.

§.4. Nos igitur praedictum Rodolphum Regem in Imperatorem electum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac literarum hujusmodi etiam veriores, ac totos tenores, & datas, cum inde sequutis, praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, dictum Rodolphum Regem in Imperatorem electum, ac pro tempore existentes Comites Tirolis, ad jus patronatus, & praesentandi Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus personam idoneam ad dictam Praeposituram, praedicto Matthiae cedente etiam ex causa permutationis, vel decedente, aut eandem Praeposituram quomodolibet dimittente, vel amittente, ac alias quoties illam, quovis modo, & ex cujuscumque persona, etiam apud Sedem praedictam vacare contingeret, nec non adversus privationis, & annullationis ejusdem jurispatronatus, ac praesentandi, ac quascumque alias poenas, quas, ob non factam Camerae praedictae annuam solutionem, & praesentationem dictae librae camerae, juxta voluntatem Pauli Praedecessoris, ac formam literarum hujusmodi, aut alias quomodolibet incurrerunt, seu incurrisse dici, vel censeri possunt, ac in pristinum, & cum, in quo, si solutio, & praesentatio ipsa debito tempore facta fuisset, idem statum, in omnibus, & per omnia, sine tamen praedictis dicti Matthiae, itaut collatio, & provissio sibi de dicta Praepositura, per Nos, ut praesertur, facta, ac litera desuper confecta, vel consocienda, sum omnino sortiantur, & sortiri debeant effectum, Apostolica auctoritate, tenore praesentium restituimus, reponimus, ac plenarie reintegramus, ipsaque poenas, ac solutiones, & praesentationem hujusmodi, quoad terminos decursos, & non solutos gratiose remittimus, & condonamus. Et nihilominus jus patronatus, & praesentandi Nobis, & Successoribus nostris praedictis personam idoneam ad dictam Praeposituram, quoties eam vacare contigerit, ut praesertur, per Rodolphum Regem in Imperatorem electum, ejusque in dicto Comitatu haeredes, & successores praedictos, tempore legitimo, Nobis, vel Successoribus nostris praedictis, fieri praesentationes, auctoritate, & tenore praemissis, in perpetuum, de novo reservamus, concedimus, & assignamus, ac eidem Rodulpho Regi in Imperatorem electo, quod ipsi ad Praeposituram praedictam, ejus vacatione pro tempore occurrente, personam idoneam per Nos, & Successores nostros praedictos dumtaxat instituendam, Nobis, & Successoribus hujusmodi praesentare, libere, ac licite valeant, eisdem pari auctoritate, & tenore, de speciali gratia, indulgemus.

§.5. Volumus autem, quod dictus Matthias, vigore collationis, sibi, ut praesertur, factae, possessionem dictae Praepositurae, assequatur, & continue gaudeat in futurum.

§.6. Quodque ex nunc deinceps recognitio

Jus praeservat provissio.

Ccc a

1601. Dicitur Ceræ libram præstitam jubet sub pena caducitatis.

Consulit per nos.

Dat. die 17 Septem. 1601. An.X.

gnitio dictæ libræ Ceræ, servata forma prædictarum Literarum, omnino fiat, alioquin præsens gratia nulla sit eo ipso, & insuper ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, re-ditutionis, repositionis, reintegracionis, remissionis, reservationis, concessionis, assignacionis, indulgi, voluntatis, ac decreti infringere, vel eiusdem temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnacionis Dominicæ millesimo, sexcentesimo primo 15. Kalendas Octobris, Pontificatus nostri Anno X.

CCLVIII.

Exemptio a quacumque Ordinariorum Jurisdictione Cappelle Sancti Hieronymi Oppidi de Villa Vicosa Ducis Bragantia, illiusque Decani, Cappellanorum, & aliorum Ministrorum, qui immediate subiunguntur Sanctæ Sedi Apostolicæ ejusque Collectori.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

EX in iuncto Nobis desuper Apostolicæ servitutis officio &c. expedire.

§.1. Alias siquidem dilecti filii nobilis viri Theodosii Ducis Bragantia supplicationibus in ea parte inclinatis, eidem Theodosio Duci, ut ex tunc deinceps, & in perpetuum quotiescumque, & quancumque ipsum Theodosium, aut Successores suos Bragantia Duces pro tempore existentes extra Oppidum de Villa Vicosa Elboren. Diocesis residere contingeret, Decanus, Cappellani, & alii Ministri Cappelle Ducalis sub Invocatione, & ad honorem Sancti Hieronymi in prædicto Oppido per dicti Theodosii Ducis Prædecessores sumptuoso opere extructæ, in quacumque Ecclesia, seu Cappella regulari, vel seculari loci intra Regnum Portugallia constituti, in qua Theodosius Dux, aut successores præfati divina officia diurna, & nocturna persolveri, & celebrari mandarent, omnes distributiones quotidianas, aliaque emolumenta universa, quæ lucrarentur, & lucrari possent, si in dicta Cappella Ducali Divinis Officiis diurnis paciter, & nocturnis personaliter interessent, similiter, & pariformiter lucrari, habere, & consequi libere, & licite valerent, Apostolica auctoritate perpetuo concessimus, & indulgimus, prout &c. continetur.

§.2. Cum autem, sicut exhibitâ Nobis nuper pro parte dicti Theodosii Ducis petitio continebat, juxta formam Indulti hujusmodi Decanus, Cappellani, & Ministri dictæ Cappelle pro tempore existentes aliquem certum residentie locum non habeant, sed Theodosium Ducem, & successores prædictos quocumque extra dictum Oppidum iter facturi sint sequi, & ad eorum nutum Divina Officia hujusmodi, quæ debitis temporibus, & horis juxta ritum, & morem a Sancta Romana Ecclesia receptum, & approbatum celebrentur, ac solemnitates, & ceremoniæ, aliaque requisita debite observentur, recitare teneantur, hincque alicujus Ordinarii Jurisdictioni commode subiacere posse non videantur, & idem Theodosius Dux, qui insigni pietatis zelo ductus, Cappellam prædictam omnibus, quibus potest rationibus, & modis, tam in spiritualibus, & divinis, quam temporalibus ad præpotentis Dei gloriam augere, & exornare non desistit, ut in hac quoque parte ipsius Cappelle decori, illiusque Decani, Cappellanorum, & Ministrorum commodis, & opportunitatibus consulatur, plurimum cupiat, ut infra desuper per Nos, & Sedem Apostolicam benigne provideri, pro parte dicti Theodosii Ducis nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus sibi, desiderioque suo in præmissis opportune &c. dignaremur.

§.3. Nos igitur pium ipsius Theodosii Ducis propositum promovere cupientes, ac dictum Theodosium Ducem a quibusvis excommunicationis &c. censentes, hujusmodi supplicationibus inclinatis, Cappellam prædictam, illiusque Decanum, Cappellanos, & Ministros præfatos, & futuros, eorumque res, bona, & beneficia quacumque, ubicumque sita, & qualiacumque sint, & esse possint ab omni visitatione, correctione, Jurisdictione, & superioritate tam Elboren., quam quorumcumque aliorum dicti Regni Ordinariorum, illorumque Vicariorum, & Officialium, nunc, & pro tempore existentium in spiritualibus, & temporalibus Apostolica auctoritate tenore præsentium penitus, & omnino perpetuo eximimus, & totaliter liberamus, exemptosque, & exempta esse, ac fore, nec non Ordinarios, eorumque Vicarios, & Officiales prædictos etiam ratione delicti, seu contractus, vel quasi, aut rei, de qua ubicumque committatur delictum, in eatur contractus, aut res ipsa consistat, in Decanum, Cappellanos, & Ministros prædictos, eorumque res, & bona, ac beneficia quacumque per eos obtenta, & obtinenda, vel eorum aliquem, seu aliquos visitationem, correctionem, & superioritatem aliquam exercere, aut quancumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliamque Ecclesiasticam sententiam, censuras, & penas promulgare nullatenus posse, ac quancumque visitationem, correctionem, Jurisdictionem, aut superioritatem aliquam denotantia, & quancumque promulgaciones, quas tam per Elbo-

Theodosius Dux causis hic indicatis petit eos ab ordinariis visitatione eximi.

Eximit Clemens.

Eosque Apostolicæ Sedi, & Collectori R. C. subiectos declarat.

Dat. die 18 Septem. 1601. An.X.

Elboren., quam quoscumque alios præfati Regni Ordinarios, illorumque Vicarios, & Officiales, nunc, & pro tempore existentes, vel eorum aliquem interim fieri contigerit, nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti existere, & pro penitus infortis, quoad hæc omnia haberi debere, & si secus &c. attentari, irritum, & inane decernimus.

§.4. Et nihilominus Cappellam, Decanum, Cappellanos, & Ministros prædictos, nec non quancumque Beneficia Ecclesiastica per eos nunc obtenta, & pro tempore obtinenda, ac illorum res, & bona ubicumque sita, cuicumque visitationi, correctioni, Jurisdictioni, & superioritati, nostris, & Sedi Apostolicæ, ac fructuum, & proventuum Camere Apostolicæ debitorum, Collectoris in dicto Regno pro tempore existentis, vel eo deficiente, aut absente per eum pro tempore deputandi penitus, & omnino eidem auctoritate, & tenore etiam perpetuo subijcimus, & supponimus, omnesque, & quancumque lites, causas, controversias, quæstiones, differentias, molestias, civiles, & criminales, reales, & personales, spirituales, & temporales, Ecclesiasticas, & profanas, ac etiam beneficiales, meras, & mixtas, Decani, Cappellanorum, & Ministrorum prædictorum tam active, quam passive contra ipsos per Elboren., ac quoscumque dicti Regni Ordinarios, seu illorum Curias, vel Filios, aut Procuratores eorum, ac etiam quancumque alias personas, seu ad illorum, aut illarum instantiam, vel instigationem quavis occasione, vel causa ex nunc deinceps, & pro tempore movendas, & suscitandas eidem Collectori in dicto Regno nunc, & pro tempore commoranti, vel in ejus absentia, vel defectu per eum, ut præfatur, deputando, etiam summarie audiendas, cognoscendas, decidendas, si neque debito terminandas cum omnibus suis incidentiis, dependentiis, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negotio principali, etiam cum potestate, quos, quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit citandi, & inhibendi, ac inobedientes declarandi, aggravandi, & reagrandi, auxilium brachii secularis invocandi, omniaque alia, & singula faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi, quæ necessaria fuerint, aut alias quomodolibet opportuna auctoritate, & tenore prædictis juxta Constitutionem sel. record. Innocentii Papæ III. Prædecessoris nostri, quæ incipit *Cum Cappella* similiter perpetuo committimus, & mandamus.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus &c. quibuscumque. Nulli &c. Si quis &c.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno &c. millesimo sexcentesimo primo quarto decimo Kalendas Octobris Pontificatus nostri Anno X.

Dismembratio partis Diocesis, & redituum ab Ecclesia Cathedrali Clusina, eorumque unio Ecclesiæ Cathedrali Castri Plebis.

CLEMENSE EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Super universas orbis Ecclesias, eo dissonante, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, nullis nostris meritis constituti, pervigiles mentis nostræ oculos circa fructuosam agri Domini culturam frequenter dirigimus, & divino fultu præsidio, quo cuncta fere populorum suorum fidelium utilitate, & salute disponuntur ad ea, per quæ ipsarum Ecclesiarum præsertim Cathedralium a Nobis noviter erectarum status prospere, & feliciter dirigi, divini cultus, ac beneficiorum ministrorum Ecclesiasticorum in eis numerus augeri, nec non Collegia pro Juventutis in pietate & Ecclesiasticis, aliisque fructuosis disciplinis eruditione, & instructione propagari, animarum quoque cura, qua nullum in terris gravius onus inveniri potest, fructuosius exercere valeant, propensis studiis intendimus, ac in iis Pastoralis officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout rerum, locorum, & temporum qualitatibus debite pensatis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§.1. Alias siquidem Nos ex certis causis habita prius desuper cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus matura deliberatione de illorum consilio, & Apostolica potestatis plenitudine per alias nostras literas Oppidum Castri Plebis, Castra, ac Terras, Villas, Plagarii, Panicis, Pacciani, Mungio-vini, Tavernellarum, collis Sancti Poli, Montalese, agri Perusini, Laviani, Puteoli, Gioella, & Panicarole cum ceteris locis in universo Marchionatu Clusini, nec non Triviani, Montis Leonis, & Salicis in Comitatu, & districtu Urbevetan. consistentia, ac Camporosevoli nostræ, & Sedi Apostolicæ ditioni temporali immediate, & mediate respective subiecta, Sanctæ Floræ tunc Clusini. Diocesis, cum illorum Territoriis, Clero, Populo, personis Ecclesiasticis, Monasteriis, Confraternitatibus, etiam laicorum, & Pliis locis, ac Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, nec non quibuscumque juribus, & actionibus, quæ pro tempore Episcopus Clusini, ratione jurisdictionis, & legis Diocesanæ in illis habebat, & percipiebat, ac habere, & percipere poterat, ab Ecclesia Clusina, etiam tunc per obitum bon. mem. Ludovici Episcopi Clusini, extra Romanam Curiam defuncti Pastore carente, a dicta Diocesi perpetuo divisimus, & separavimus, sique divi-

Procurium.

Episcopatum Castri Plebis alias a se erectum commo-nat.

divisa, & separata ab omni jurisdictione, superioritate, visitatione, correctione, dominio, & potestate ipsius Episcopi Clusini, pro tempore existentis ejusque Vicarii, & Officialis, ac solutione quorumcumque jurium eidem Episcopato jurisdictionis, superioritatis, visitationis, correctionis, domini, & potestatis hujusmodi quomodolibet debitorum etiam perpetuo exemptus, & liberavimus, dictumque Oppidum Castri Plebis in Civitatem Castri Plebis nuncupandam, nec non illius secularem, & Collegiatam Ecclesiam Sanctorum Gervasii, & Protasii in Cathedrali sub eadem invocatione cum dignitate, jurisdictione, & mensa Episcopali, aliisque cathedralibus insignibus, nec non praeheminentis, honoribus, & privilegiis, quibus alia Cathedralis Ecclesiae de jure, vel consuetudine utebantur, possidebant, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, pro uno Episcopo Castri Plebis nuncupando, qui eidem Ecclesiae Castri Plebis praesert, similiter perpetuo eximus, & institimus, ac ipsi Ecclesiae sic in Cathedrali erectae Civitatem Castri Plebis, ejusque Incolas, & habitatores pro Civitate, & Civibus, alia vero Castra, Terras, Villas, & loca divisa, & separata praefata pro ejus Dioecesi, ac Ecclesiasticis pro Clero, & seculares personas in eisdem Civitate, & Dioecesi Castri Plebis pro tempore degentes pro populo pariter perpetuo concessimus, & assignavimus, illaque omnia, & singula Episcopo Castri Plebis pro tempore existenti quoad legem Dioecesanam, ac Episcopalem, & ordinariam Jurisdictionem, Ecclesiam, & pro tempore existentem Episcopum Castri Plebis hujusmodi dictae Sedi immediate subjecimus, ac sub Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, dictaeque Sedis protectione, & tutela suscepimus.

Datumque Commisario Apost. facultatem separandi ab Ecclesia Clusina nonnulli redditus, & coque Ecclesiae Castri Plebis assignandi.

§.2. Insuper omnia, & singula, fructus, redditus, proventus, & bona mensae Episcopalis dictae Ecclesiae Clusinae, demptis, & remanentibus pro ea, ac Episcopo Clusino, pro tempore existente tot ex ipsis fructibus, redditibus, proventibus, & bonis per Commissarium ad id a Sede praedicta deputandum designandis, & assignandis, quot illorum valor ad summam mille scutorum monetae annuatim iudicio dicti Commissarii ascenderit, ab eadem mensa Episcopali Clusina, in eadem perpetuo dismembravimus, & separavimus; sicque dismembrata, & separata dictae mensae Episcopali Castri Plebis pro ejus dote, ac Episcopi Castri Plebis pro tempore existentis sustentatione, etiam perpetuo applicavimus, & appropriavimus, ita, quod liceret eidem Episcopo Castri Plebis pro tempore existenti, sequentis designatione, & divisione ab eodem Commissario, ut praefertur faciendis, corporalem possessionem fructuum, reddituum, proventuum, ac bonorum eidem mensae Episcopali Castri Plebis applicatorum, & appropriatorum per se, vel alium, seu alios ejus nomine propria auctoritate apprehen-

dere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta percipere, exigere, & levare, ac in suos, dictaeque mensae Episcopalis Castri Plebis usus, & utilitatem convertere, futuri Episcopi Clusini, & cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, prout in dictis literis plenius continetur.

§.3. Cum autem postmodum dilectus filius Magister Anselmus Dandinus Notarius noster de numero participantium, & in utraque Signatura nostra Referendarius, quem in illis partibus Commissarium, & Visitatorem Apostolicum specialiter destinaveramus, & deputaveramus, vigore facultatum sibi desuper a Nobis concessarum ad divisionem, & assignationem fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum hujusmodi procedens, illa ita dirinxerit, & repartitus fuerit, ut salvis remanentibus pro dicta mensa Episcopali Clusina, illis, quae in dominio Senen., & alibi, extra tamen loca ditioni nostrae temporali subiecta consistebant, reliqua omnia, & singula in Civitate, & Dioecesi Castri Plebis, ac aliis locis ditioni nostrae temporali subiectis praedictis consentientia dictae mensae Episcopali Castri Plebis cederent, illique assignata, applicata, & appropriata esse censerentur.

§.4. Praeterea Societatum, seu Confraternitatum in dicta Civitate Castri Plebis constitutarum numerum minus necessarium rescindendo, & restringendo nonnullas ex eis videlicet Puerorum Sancti Salvatoris, Sancti Antonii, Sanctae Mariae Novellae, & ejusdem Sanctae Mariae Gratiarum nuncupat. earumque nomina, titulos, & donationes perpetuo suppresserit, & extinxerit, expediens quoque, & opere pretium fore censuerit, ut ab ipsa Ecclesia Castri Plebis, quae etiam Parochialis existit, & in qua praeter Pontificalem nulla alia dignitas, & non nisi quinque Canonici, & totidem Praebendae sunt instituti, cura animarum illius Parochianorum per tres Canonicos, & duos Cappellanos, ejusdem Ecclesiae Castri Plebis exerceri solita abdicetur, & ad alias circumvicinas Ecclesias transferatur, nec non in eadem Ecclesia Castri Plebis Ministrorum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum numerus augeatur aliaque infra scripta sicut, prout in processu desuper ab ipso Anselmo Commissario, & Visitatore confecto plenius dicitur contineri, & Prioratus secularis, seu Parochialis Ecclesiae Prioratus nuncupata Sanctorum Petri, & Pauli dicti Castri Montis Leonis per liberam resignationem dilecti filii Francisci Honuphrii nuper Prioris Prioratus, seu Rectoris, Prioris nuncupati Ecclesiae Sanctorum Petri, & Pauli hujusmodi de illo, seu illa, quem, seu quam tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per Nos admittam apud Sedem praedictam vacaverit, & vacet ad praesens, nullusque de illo, seu illa praeter Nos, pro eo quod dudum omnia beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, apud Sedem eandem vacantia, &

Commissarius Apostolicus procedit ad divisionem, & assignationem.

Nonnullaque alia statuta pro dote mensae, Capituli, ac Beneficiorum Ecclesiasticorum.

in antea vacatura collationi, & dispositioni nostrae reservavimus, ac irritum, & inane decrevimus, si secus super eis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, hac vice disponere poterit, sive possit, reservatione, & decreto obstantibus supra dictis.

§.5. Et sicut accepimus, dilectus filius Josephus Orlandus laicus Castri Plebis omnia sua bona in dote aliorum Canonicatum, & Praebendae in dicta Ecclesia Castri Plebis erigendorum post ejus tamen obitum perpetuo donare intendat, & ex nunc donat.

§.6. Nos ipsius Ecclesiae Castri Plebis prospero statui, & salubri directioni, divinique cultus, ac Beneficiorum, & Ministrorum Ecclesiasticorum in ea incremento, nec non Juventutis Civitatis, & Dioecesis Castri Plebis hujusmodi in pietate, religione, & Ecclesiasticis disciplinis, instructione, & profectui consulere, aliaque in praemissis opportune providere volentes, nec non literarum, & processuum hujusmodi, ac quarumcumque aliarum unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & appropriationum dictae mensae Capitulari, & erigendis Parochialibus Ecclesiis infra scriptis, hactenus forsitan factarum tenores, nec non Confraternitatum suppressarum, & erigendarum Parochialium, ac Hospitalis, & Cappellae hujusmodi fructuum, & decimarum veros annuos valores praesentibus pro expressis habentes, motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, & de ejusdem potestatis plenitudine, divisionem, & distinctionem, repartitionem, assignationem, suppressionem, extinctionem, & alia a dicto Anselmo Commissario, & Visitatore in praemissis, & circa ea facta decreta, & ordinata, cum inde sequitis quibuscumque, Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac rata, & grata habemus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, ac solemnitatum, etiam substantialium defectus, si qui intervenerint in eisdem supplemus, ac ac tam Clusinae, quam Castri Plebis Episcopos pro tempore existentes, divisioni, distinctioni, repartitioni, & assignationi per dictum Anselmum Commissarium, & Visitatorem, ut praefertur factis, etiam fructus, redditus, proventus, & bona cuiuslibet ex Episcopis, & earum mensis praedictis respective assignata ad valorem annuum mille scutorum non ascendant, omnino stare, & acquiescere ac fructibus, redditibus, proventibus, & bonis per eundem Anselmum Commissarium, & Visitatorem sic assignatis Clusinae, videlicet iis, quae in dominio Senen., & alibi extra loca ditioni nostrae temporali subiecta; Castri Plebis vero Episcopi praedicti illis, quae in praedictis Civitate, & Dioecesi Castri Plebis, & aliis locis temporali ditioni nostrae subiectis consistunt, contentos esse debere, nec quicquam ultra illa ex praetextu incompetentis dotis, sive cujusque mensae Episcopalis praetendere, neque se in vicem desuper contra

Josephus Orlandus laicus bona sua pro dote nonnullorum Canonicatum.

Praedicta omnia confirmat Clemens.

divisionis, repartitionis, & assignationis hujusmodi continentiam, & tenorem molestare, aut unum eorum adversus alterum agere, vel experiri posse decrevimus, & declaramus; & nihilominus eisdem divisioni, repartitioni, distinctioni, & assignationi inherentes remouentibus dictae Mensae Episcopali Clusinae, illis, quae in dominio Senen., & alibi extra loca ditioni nostrae temporali subiecta consistebant, reliqua omnia, & singula illius fructus, redditus, proventus, & bona in praedictis Civitate, & Dioecesi Castri Plebis, ac aliis locis ditioni nostrae temporali subiectis, consentientia ab eadem mensa Episcopali Clusinae, de novo auctoritate, & tenore praedictis perpetuo separamus, & dismembramus, illaque sic separata, & dismembrata praedictae mensae Episcopali Castri Plebis eidem auctoritate, & tenore etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

§.7. Insuper in dicta Ecclesia Castri Plebis unum Archidiaconatum futuram in ea dignitatem majorem post Pontificalem pro uno Archidiacono, qui caput Capituli ejusdem Ecclesiae Castri Plebis existat, & inibi praesit, ac tres Canonicatus, & totidem Praebendas pro tribus Canonicis ultra quinque alios Canonicos ibidem existentes, qui omnes simul una cum dicto Archidiacono Capitulum hujusmodi constituent, & apud ipsam Ecclesiam Castri Plebis personahiter residendo horas canonicas tam diurnas, quam nocturnas, aliaque divina officia servata Ecclesiastica disciplina celebrare, & recitare, ac alias illi in divinis laudabiliter deservire debeant.

§.8. Praeterea Confraternitatum Sanctae Mariae Alborum nuncupat., & Sanctissimi Nominis Jesu, nec non S. Petri Ecclesias, etiam Castri Plebis de dilectorum filiorum modernorum illarum Confratrum consensu, salvis tamen eorum juribus, in Parochiales Ecclesias pro tribus illarum futuris Rectoribus, nec non in Prioratu, seu Ecclesia SS. Petri, & Pauli hujusmodi unam Vicariam Prioratum nuncupandam pro uno Vicario Prioris nuncupando, & unam Cappellaniam perpetuas pro uno Cappellano perpetuo, qui omnes sint in Presbyteratus ordine, seu tali aetate constituti, ut ad illum proximis inde temporibus a jure Statuti promoveri possint, ac Rectores videlicet, & Vicarius suis respective Ecclesiis hujusmodi per se ipsos in divinis deservire, & curam Animarum earum Parochianorum pro tempore existentium exercere, ac illis Ecclesiastica Sacramenta ministrare, ceteraque Parochialia onera, & officia subire, Cappellanus vero ipsum Vicarium in Prioratu, seu Ecclesia SS. Petri, & Pauli hujusmodi servitio, ac cura Animarum illius Parochianorum exercitio, Missarumque celebratione condiuare; Confratres autem praedicti in ipsis Parochialibus Ecclesiis, in quibus eorum Confraternitates sunt instituta, expensas pro custodia, & cultu SS. Sacramenti necessarias facere, singulisque illarum Rectoribus tantum quantum pro Missis,

Capitulum Castri Plebis.

Et Parochias erigit.

Quorum omnium collatio pertinet ad Ordinarium.

Seminarium ibidem erigi mandatur.

Nomina alia istius de Parochiis & Hospitalibus.

sis, & aliis divinis Officiis celebrandis exponere consueverint, prestare, & subministrare teneantur, omnium vero Canoniarum, & Præbendarum, ac Parochialium Ecclesiarum Vicaria, & Cappellania hujusmodi, illorum vacatione pro tempore occurrente, collatio, provisio, & omni-modi dispositio ad dictum Episcopum Castri Plebis pro tempore existentem, cessantibus reservationibus Apostolicis, quo ad Parochiales Ecclesias videlicet, & Vicarium hujusmodi in concursu, servata forma Concilii Tridentini, pertineat.

§. 9. Præterea prope dictam Ecclesiam Castri Plebis, vel in aliquo convenienti loco ad id a futuro illius Præsule eligendo unum Seminarium Ecclesiasticum Puerorum Civitatis, & Dioecesis Castri Plebis hujusmodi in eo juxta formam dicti Concilii Tridentini introducendorum auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo erigimus, & instituiamus.

§. 10. Nec non ab Ecclesia Castri Plebis, ac tribus illius Canonicis, & duobus Cappellanis præfatis omnimodam curam Animarum Parochianorum, juraque, Officia, & exercitia Parochialia universa una cum ipsi Parochianis, & quoad 300. Staria grani summam sexaginta Duc. aur. de Camera, vel circa constituta annuatim, ut etiam accepimus, omnibus Decimis per incolas, & Habitatores Civitatis Castri Plebis hujusmodi, & illius Territorii eisdem tribus Canonicis, & duobus Cappellanis ratione exercitii cura Animarum hujusmodi solvi solitis, seu debitis auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo abdicamus, curamque Animarum, ac jura, Officia, & exercitia Parochialia sic abdicata cum eisdem personis ad Sanctæ Mariæ Alborum, & Sanctissimi Nominis Jesu, nec non Sancti Petri Ecclesias in Parochiales erectas prædictas juxta designationem desuper ab ipso Commissario, & Visitatore factam transferimus a Prioratu vero, seu Ecclesia SS. Petri, & Pauli hujusmodi, cujus fructus, redditus, & proventus, super quibus pensio annua 90. duc. auri similitudine dilecto filio Ludovico Angelite Clerico Firman. Cubiculi nostri Secreti Præsule d. auctoritate reservata existit, 300. duc. parium secundum commonem estimationem valorum annuum, ut similiter accepimus, non excedunt, illiusque proprietatibus, & bonis ex nunc tot, quot ad centum, & postquam dicta pensio cessaverit, ex tunc, prout etiam ex nunc tot quot ad XXX. alia scuta moneta ascendant, nec non ab Hospitali Sanctæ Mariæ della Scala nuncupat. Lenen. aliud Hospitale Sancti Jacobi, & Cappellam Sancti Joannis Evangelistæ prope, & extra Muros Castri Plebis, quæ per Governatores, Administratores, & Officiales ejusdem Hospitalis Sanctæ Mariæ regi, & gubernari consueverunt, seu illi forsitan unita, vel ejus membra existunt ipsorum Gubernatorum, Administratorum, & Officialium gubernio, regimine, administratione, superintendencia, ac omnimoda Jurisdictione, & superio-

ritate eisdem auctoritate, & tenore itidem perpetuo separamus, & dismembramus, & seu unionem de Hospitali S. Jacobi, & Cappella prædictis eidem Hospitali Sanctæ Mariæ quomodolibet factam si quæ sit, etiam perpetuo dissolvimus.

§. 11. Præterea Mensæ Episcopali Castri Plebis pro ejus Dotis augmento, & pro tempore existentis Episcopi Castri Plebis commodiori sustentatione ruralem, & sine cura Ecclesiam S. Benedicti dicte Dioecesis Castri Plebis, cujus, & illi forsitan annexi fructus, redditus, & proventus CC. ducat. parium secundum estimationem prædictam valorem annuum, ut pariter accepimus, non excedunt, & quam dilectus filius Vinciolus Vinciole Rector ejusdem Ecclesie Sancti Benedicti intimus Cubicularius, & familiaris Noster ad præsens obtinet, cum primum illam per cessum, etiam causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem dicti Vinciole, seu alio quovis modo etiam apud Sedem prædictam, vel extra dictam Curiam, etiam in aliquo ex Mensibus, in quibus vacantium Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, seu dictæ Sedi, etiam per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ Regulas, ac alias quomodolibet, & undecumque reservata existit, ac pro tempore fuerit, seu Ordinariis Collatoribus etiam per easdem Constitutiones, & regulas vel literas Alternatarum, aut alia privilegia, & Indulta eis hæctenus concessis, & impostum concedendis etiam de jure communi, vel alias quomodolibet competentibus, & competitur vacare contigerit.

§. 12. Seminario autem pro illius fabrica instituenda, & pueris alendis, aliisque oneribus supportandis Hospitalis S. Jacobi, & Cappellæ hujusmodi ita tamen, ut omnes illorum fructus, redditus, & proventus dicto Episcopo Castri Plebis pro tempore existentem, donec unio de dicta Ecclesia Sancti Benedicti sue Mensæ Episcopali facta prædicta suum plenarium sortita fuerit effectum, cedere debeant.

§. 12. Nec non pro Archidiaconatus, ac Canoniarum, & Præbendarum, nec non Parochialium Ecclesiarum Vicaria, & Cappellania per præfatos crescentium, & institutorum dote, illosque, & illas pro tempore obtinentium congrua sustentatione Archidiaconatus videlicet Prioratus, seu Ecclesiam Sanctorum Petri, & Pauli hujusmodi, sive præmissis, seu alias quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu per similem resignationem dicti Francisci, vel cujusvis alterius de illo, seu illa in dicta Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico, & Testibus sponte factam, aut assequutionem alterius Beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, ac Prioratus, seu Ecclesia Sanctorum Pe-

Dotem Seminario.

Canonicatus, & Parochias attribuit.

Dor Sacrilia Parochialis, aliisque Beneficiis assignata.

Petri, & Pauli hujusmodi dispositioni Apostolica specialiter, vel alias generaliter reservatus, seu reservata existat, & super eo, seu ea inter aliquos lis, cujus statum etiam præsentibus haberi volumus pro expresso pendente indecisa, dummodo ejus dispositio ad Nos hac vice pertineat, cum annexis hujusmodi, ac omnibus Juribus, & pertinentiis suis auctoritate, & tenore paribus, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

§. 13. Ac Sacrilia dicte Ecclesie Castri Plebis pro mantentione unius Clerici, seu Presbyteri, qui Officium Sacriliae inibi exerceat Sancti Antonii, & Sancti Salvatoris, nec non tribus posterioribus Canonicatibus, & Præbendis uni videlicet Sanctæ Mariæ Novellæ, alteri vero Puerorum Confraternitatum suppressarum hujusmodi, & reliquo per dictum Josephum, ut præfertur donata proprietates, & bona quæcumque: Parochialibus autem Ecclesiis Sanctæ Mariæ Alborum, Sanctissimi Nominis Jesu, & S. Petri quinquaginta Staria Grani pro eorum qualibet ex dictis decimis ratione exercitii cura Animarum in dicta Ecclesia Castri Plebis, solitis, & debitis, nec non Vicaria tot, quæ ad C. scuta cum hoc, quod futurus Vicarius ex illis triginta scuta prædicto Cappellano Annis singulis in terminis ad id statuendis durante reservatione dicte Pensionis solvere debeat, Cappellania vero postquam reservatio pensionis hujusmodi cessaverit, ut præfertur, tot alia, quæ summam dictorum triginta scutorum constituant ex proprietatibus, & bonis a Prioratu, seu Ecclesia SS. Petri, & Pauli hujusmodi, ut præfertur Capitulari ejusdem Ecclesie Castri Plebis pro augmento illius distributionum quotidianarum inter Archidiaconatum, & singulos Canonicos prædictos horis, Millis, & aliis divinis Officiis in dicta Ecclesia Castri Plebis personaliter interessendum dumtaxat juxta providam ordinationem desuper a loci Ordinario faciendam, dividendam, & repartiendam: reliquis omnibus, & singulis decimas hujusmodi ad CC. alia Staria Grani, ut pariter accepimus ascendentes auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo applicamus, & appropriamus, ita quod liceat Episcopo Castri Plebis, ac Archidiacono, Canonicis, Capitulo, Rectoribus, Vicario, & Cappellano prædictis, nec non dicti Seminarii Administratoribus pro tempore existentibus Prioratus Ecclesiarum, Hospitalis, Cappellæ, proprietatum, bonorum, Decimarum, & aliorum per præfatos unitorum, annexorum, incorporatorum, applicatorum, & appropriatorum prædictorum, prout ad unumquemque illorum spectat, & pertinet, ac spectabit, & pertinebit, corporalem, realem, & actua-lem possessionem per se, vel aliam, seu alios eorum respective nominibus propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere: illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, & levare, ac in suos, nec non Episcopalis, &

Capitularis Mensarum Castri Plebis Archidiaconatus, Canoniarum, & Præbendarum, Vicaria, Cappellania, Seminarii, & distributionum hujusmodi usus, & utilitatem convertere, Dicecesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

§. 14. Decernimus præfatos literas nullo unquam tempore, etiam ex eo, quod præmissa Motu proprio, non justificatis, & verificatis eorum, seu cujuslibet eorum causis, ac quod dicta Ecclesia Clusina ad præfatos Rectore, & proprio Defensore careat, emanaverint, neque etiam Venerabilis frater noster Archiepiscopus Senen., uti Metropolitanus, nec Administratores, & Gubernatores Hospitalis Sanctæ Mariæ hujusmodi, seu alii quicumque in præmissis quomodolibet interesse habentes, seu prætendentes, ad hoc vocati fuerint, nec præmissis consenserint, aut ex quavis alia causa, & occasione, & quocumque capite undecumque resultante, vel prætextu, aut quæsito colore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam vocari, ad terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, seu etiam Motu, scientia, & de potestatis plenitudine similibus concedi ullatenus unquam posse, neque easdem præfatos sub quibusvis similitudine, vel dissimilium unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, appropriationum, & gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus, etiam in crastinum assumptionis cujuslibet illorum ad Summi Apostolatus apicem, & alias quodcumque ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, nec non cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam motu pari pro tempore emanatis comprehendere, sed semper, & omni tempore ab illis omnibus, & singulis exceptas, & quoties aliquas contra ipsarum præfatarum dispositionem emanare contigerit sub quibus ipsæ præfates literæ essent, aut viderentur, vel etiam dici possent comprehendere, toties illas in primum, & validissimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant statum adversus omnia, & quæcumque in contrarium disposita restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per pro tempore existentes Castri Plebis Episcopum, ac Archidiaconum, Canonicos, Capitulum, Rectores, & alios prædictos quodcumque eligenda, ac eis benevolè concessas, & revalidatas, semperque, & omni tempore validas, & efficaces existere, ac plena, & perpetua roboris firmitate subsistere, suoque integros, & plenarios effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos quomodolibet

Clausula pro perpetua hujusmodi Constitutionis firmitate.

®

speclat, & spectabit in futuram, quosque...

Clemens confert Archidiaconatum.

§. 15. Demum predicto Francisco apud Nos de vita...

Favennorum deputat.

§. 16. Quocirca dilectis filiis Curie causarum...

biliter observari, ac singulos, quos ipse...

Obstantia tollit.

§. 17. Non obstantibus premissis, ac favore Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri...

clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine...

Sanctio per nales.

contraire; Si quis autem hoc attentare præsumperit...

Dat. die 9. Novem. 1601. An.X.

CCLX.

Mandatur Inquisitoribus contra hæreticam pravitatem...

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

ET si alias sel. record. Paulus Papa IV. Prædecessor Noster...

Paulus Quartus decretis, ab Inquisitoribus terrendis esse Curie seculari, auctoritatem Sacrorum sibi usurpantes.

§. 1. Et postea rec. mem. Sixtus Papa V. etiam Prædecessor Noster...

Sixtus V. illud innovavit.

§. 2. Nos igitur animadvertentes, huiusmodi perditos, & nefarios homines ad sacrum Presbyteratus ordinem...

He modo perditos, & nefarios homines ad sacrum Presbyteratus ordinem non promotos...

§. 3. Propterea, ut gravissima hæc scelerata committentes, posthac debito suppliciter...

Eosdem ab Inquisitoribus suppliciter...

vel Ordinariis degradatos, Curia seculari debitis penis plene docti deest.

placio puniantur, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac matura deliberatione deque Apostolica potestatis plenitudine, Sancte Inquisitionis Judicium consentientie consulere, & ne in futurum de poena huius delinquentibus imponenda dubitari possit, providere volentes, supradictorum Prædecessorum Nostrorum vestigiis inherentes, hac perpetuo valitura Constitutione decernimus, atque statuimus, ut quicumque non promotus ad sacrum Presbyteratus ordinem, repositus fuerit Missarum celebrationem usurpasse, vel Sacramentalem Confessionem audivisse, a Judicibus Sancte Inquisitionis, vel locorum Ordinariis tamquam Ecclesie misericordie indignus, a foro Ecclesiastico abiciatur, & ab ordinibus Ecclesiasticis, si quos habuerit, rite degradatus statim Curie seculari tradatur, per Judices seculares debitis penis plene docti.

Contraria tollit.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, etiam in corpore juris clausis. Quibus omnibus, & singulis, illarum tenores pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Hanc Constit. publicari præcipit.

§. 5. Ut autem huiusmodi Constitutionis ignorantia de cætero allegari, aut prætendi nunquam possit, atque præsentibus literis omnibus innotescant, volumus illas ad valvas S. Joannis Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ more solito publicari, & affigi, atque his inde amotis earundem exempla etiam impressa ibi affixa relinqui, factaque huiusmodi publicatione, omnes qui in Urbe post mensem, qui vero extra eam, & citra Montes, post quatuor menses, qui demum ultra Montes fuerint, post decem menses a die publicationis præsentium computandos efficere, & actare, ac si eorum cuilibet personaliter intimata fuissent.

Transmissis illius credi mandat.

§. 6. Ac præterea mandamus earundem præsentium literarum exemplis etiam impressis, & manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Officii Sancte Romanæ Inquisitionis, vel alicujus persone in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eandem prorsus fidem haberi, que hinc præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensa.

Dat. die 7. Decem. 1601. An.X.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris, die prima Decembris millesimo sexcentesimo primo, Pontificatus nostri Anno Decimo.

Ex Regis. in Secr. Literis.

Octo decimas super fructibus Beneficiorum Ecclesiasticorum in Dominio Venetorum existentium imponit pro eorum Republica in subsidium expensarum belli contra Turcas.

Venerabili Fratri Offredo Episcopo Melphiten. moderno, nec non pro tempore existenti Nostris, & Sedis Apostolicæ in Dominio Venetorum Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

IN suprema Pastoralis officii, & dignitatis Apostolicæ specula, non meritis nostris, sed divina bonitate, & clementia constituti, quasi in continua vigilia jam inde usque ab initio Pontificatus nostri manentes, non modo aperta, & imminencia Catholice Ecclesie pericula, verum etiam occultas Christiani nominis hostium insidias, & remotissima quæque mala prospicimus, ac summa Christi Domini ope, & auxilio nixi, qui sponsam suam Ecclesiam Sanctam in umbra manus sue protegit, omni cogitatione, curaque incumbimus, ut adversa omnia procul a Populo Christiano, adhibitis tum nostris, tum aliorum Principum viribus arceamus. Nam cum multa, graviaque adversus Rempublicam Christianam bella ab inimicis Crucis Christi superioribus sæculis gesta sint, nullum tamen atrocius, ac periculosius belli genus unquam extitit hoc uno, quo crudelissimus Turcarum Tyrannus Christifideles magnis opibus, copiis, & fraudulentis artibus eodem tempore oppugnat, si quidem ipse, aut distis maximis exercitibus in amplissimas Regum, & Principum Christianorum Provincias, eos summa vi e suis Regnis, & ditionibus ejecit, sacra omnia profanavit, ac Religionis Christianæ cultum ibidem prorsus dissipavit, aut simulata pace, falsique fœderis pactione quosdam sibi dolose conciliavit, atque a bello, & armorum exercitatione abduxit: idque hæc præcipue calliditate, & astutia, ut dum ipse aliis continuum bellum infert, ii, qui dulcedine pacis capti sunt, otio, & luxu disfluant, suas opes inutiliter absumant, atque intermisso armorum studio, & longa belli desuetudine, omnem disciplinam, atque militarem amittant: quos ipse tandem improvise nulla pactionis habita ratione pro sua dominandi libidine, incautos aggrediantur, atque militibus, copiisque imparatos opprimat. Quantum autem ea in re insit odii, & perfidia, facile omnes intelligere existimamus, cum in hoc suavi pacis poculo lentum, atque amabile quietis, & otii venenum insillat, quo scilicet eos jam sibi fœderis vinculo alligatos ita conatur inficere, & sensim enervare, ut si sopita omni virtute bellica letali torpore fracti, & lan-

Tercius furorem, ut nonnullas Christianas regiones vi occupet, astutiamque, ut exteri in torpore jaceant, recenset Clemens I.

Quantum autem ipse elaboraverit, ut fœdus Principum Christianorum in eum conflueret.

& languentes, neque se paulatim interire sentiant, neque ejus viribus obfistere ullo modo possint.

§. 2. Quo circa nos ejusdem atrocis, ac versuti Tyranni vim, & dolos jam diu anteprevidentes, & certam spem, ac fiduciam in Domino habentes, qui conterit fortitudinem regni gentium, quique apprehendit sapientes in astutia eorum, & consilium pravorum dissipat, summis ab eo precibus postulavimus, ut daret nobis consilium, & vires, quibus ejus potentia, ac fallacis occurrere, & insultatum furorem cohibere possemus. Et quidem nos hoc ipso, & superioribus annis numerosum exercitum ex ditionis nostræ Ecclesiasticæ militibus constatum summa, & viribus nostris plane majore impensa in Hungariam jam tertio misimus, ac Principes Christianos universos pia cohortatione invitavimus ad violentos importunissimi hostis incursum suis opibus, & copiis acriter, & strenue repellendos.

Venerabili PP. monitis obsequantes Arceas, & exercitum paratos.

§. 3. Ut vero ejusdem quoque fraudibus, & iniquis machinationibus prudenter, & caute repugnaremus; Nos eos Principes Christianos, quos ille fallaci fœdere sibi obstrinxit, hæc in re amanter, & paterne monuimus, ut impendentia damna præcavescentes, se quam primum ab infida illius societate sejungerent, præcipue vero Nobilissimam Rempublicam Venetorum, quæ post sævissimum bellum superioribus annis gestum pace cum eo inita, quasi ab omni armorum metu libera conquiescit, pro nostro pastoralis munere semper hortati sumus, ne se nimia illius pacis securitate falleret, sed ut interim suis rebus sapienter, ac provide consuleret, arces, portus, & oppida firmissimis prædiis muniret, & omni belli apparatu undique conquisito se quam diligentissime adversus illius impetus compararet. Quæ pro sua singulari prudentia, & vigilantia non modo nostris monitis, verum etiam sua sponte, suoque judicio excitata, ut accepimus, proprias ditiones, & Provincias diligenter firmavit, munitis terra, marique portibus, & oppidis, novisque extructis arcibus tum ad nefarios illius conatus reprimendos, tum ad suam, & totius Italia quietem, ac tranquillitatem conservandam.

His Decimis super Bonis Ecclesiasticis concessit. Ita.

§. 4. Cum vero ingentes sumptus ea in re necessarii essent: Nos Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inherentes ante quinquennium eam Rempublicam id a nobis enixe flagitantem Ecclesiasticis auxiliis prompto, libentique animo adjuvimus, nonnullis videlicet decimis ex fructibus, & redditibus regularis, & secularis Cleri Domini Venetorum in eosdem usus ad certum tempus attributis.

Causas referre novas pro Republica Veneta Decimas imponendi.

§. 5. Et quoniam, sicut intelleximus, ea Republica quiescendi commoditate, & armorum intermissione non ad otium, & inertiam utitur, sed ut decet ad ornamenta pacis, & belli subsidia comparanda, & ad Christianæ Religionis, ac Catholice fidei integritatem in suis ditionibus tuendam:

Nos eam peculiari benevolentia semper prosequuti sumus, eique propterea omnibus auxiliis, quibus maxime possumus, iterum opitulari decrevimus, in quo non solum ejus unius salutem, verum etiam multorum incolumitati consulimus. Nam cum ipsa sit magnum totius Italiae ornamentum, ac firmissimum Maris Adriatici propugnaculum, certe nullum ea detrimentum a communi hoste accipere posset, quod non illico in universam Italiam redundaret. Quamobrem æquum, & rationi consentaneum est, Nos eidem Republicæ id nobis denuo supplicanti eodem, quo ante, subsidio, aliquot nimirum decimis (quando nulla hoc tempore subministranda pecunia ratio melior suppetit) ex fructibus, & redditibus totius Cleri ejusdem status Venetorum subvenire. Et quidem eo libentius id facimus, quod in spem veniamus, ut ea Republica hac testificatione paternæ voluntatis erga se nostræ ad pristinos belli spiritus resumendos excitetur, atque hinc nostris, & Sedis Apostolicæ auxiliis freta, omnem occasionem arripiat discedendi ab illius Tyranni amicitia, eique bellum inferendi: hoc scilicet consilio, ut dum ille a multis Principibus Christianis variis in locis fortiter oppugnatur, ac civilibus suorum discordiis, & finitimarum gentium bellis distinetur, ipsa quoque maritimis copiis eundem invadat, atque ita fiat, ut ille communibus Christianorum armis ab Europæ finibus aliquando detrudatur. Quod quidem Nos multis a Deo votis optantes dudum precati sumus, ut nimirum Christiana Religio, & Fides Catholica pulsus vanæ superstitionis erroribus ibidem restitueretur, & ea Republica, alique Principes Christiani suas ditiones, ac Regna sibi violenter ab eodem erepta recuperent, & vera pace, ac securâ tranquillitate perfruantur.

Octo decimas super bonis Ecclesiasticis imponit, quæ in subsidium ejusdem cedant.

§. 6. Gravissimis igitur, & justissimis hinc causis jam pridem per sæc. rec. Sixtum V., & Gregorium XIV. Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac Nos probatis adhuc durantibus, quinimo aliis hoc tempore urgentibus rationibus, id ipsum suadentibus, Motu Proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine nostris tenore præsentium indicimus, atque imponimus octo decimas integras omnium, & quorumcumque fructuum, reddituum, & proventuum quarumcumque Ecclesiarum Patriarchalium, Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, Capitularium, & Conventualium, Prioratuum quoque, Præpositurarum, Præpositatum, Præceptoriarum, Canonicatum, Præbendarum, Dignitatum etiam majorum, ac Principalium, Personatum, Administrationum, & officiorum, ceterorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura secularium, ac Sancti Benedicti, Sancti Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Præmonstratensis, S. Basilii, Silvestrinorum, & qui proprietates, redditusque certos ex privilegio Apostolico, vel alias possident, Mendicantium, & quorum.

Ac alias octo Decimas super Pensionibus.

Exceptio.

rumvis aliorum Ordinum utriusque sexus, & Congregationum (non tamen earum que inferius descripte sunt) ac militiarum regularium in universo Dominio dictae Reipublicae Venetorum existentium.

§.7. Ac insuper octo alias decimas omnium, & quarumcumque pensionum annuarum, super fructibus, redditibus, & proventibus supradictis assignatarum, & assignandarum, ab omnibus, & quibuscumque Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Praelatis, ac ceteris cujuscumque status, gradus, dignitatis, conditionis, personis (exceptis dumtaxat Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, nec non dilectis filiis Fratribus Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, ac Fratribus Mendicantibus praedictis, ac insuper Beneficiis Ecclesiasticis Officio Sanctae Inquisitionis haereticae pravitatis in dicto Dominio instituto unitis, annexis, & applicatis, quos Cardinales, ac Fratres Hospitalis praefati, & beneficia praedicta Inquisitionis Officio unita in totum; Fratres vero Mendicantes pro medietate dumtaxat ab eisdem decimis, & illarum solutione immunes, & exemptos esse volumus, & decernimus), Ecclesias, Monasteria, & beneficia, ac pensiones, seu fructus, aut illorum partem hujusmodi in eodem Dominio quocumque Jure, & titulo obtinentibus, & obtenturis, nec non ab universis etiam Economis, Commendatariis, atque Administratoribus perpetuis, & temporalibus usufructuariis, similiter fructus omnes, vel illorum partem loco pensionum annuarum, vel pensiones, & alia hujusmodi Jura ex quacumque causa auctoritate Apostolica in toto, vel in parte reservata habentibus, & habituris, sive secularibus, sive quorumcumque Ordinum, Congregationum, & militiarum praedictorum regularibus, & ab ipsis etiam Ecclesiis, Capitalibus, Conventibus, Ordinibus, Congregationibus, personis, collegiis, militiis, massis, & locis praedictis quacumque amplissima, & firmissima exemptione, & immunitate reali, personali, vel mixta, antiqua, & immemorabili, pacifica, & continua etiam ex titulo quantumvis oneroso suffultis integraliter, & cum effectu numerandas, persolvendas, & consignandas.

§.8. Ulterius supradictis de causis, ac exemplo dictorum Sixti, & Gregorii Praedecessorum adducti motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus imponimus, & indicimus quatuor decimas, ac insuper dimidiam alterius decimae omnium, & quorumcumque fructuum, reddituum, proventuum ad Cassinensium, alias S. Justinae de Padua, Lateranensem, Cartusien., Montis Oliveti, S. Salvatoris, Camaldulensem, S. Mariae Vallisumbrosae, S. Georgii in Alga Venetiarum, Caesinarum, Cisterciensem, Provinciae Lombardiae, Cruciferorum, & S. Hieronymi Congregationes, earumque Monasteria, Abbatiales, vel Conventuales, aut alias mensas, Prioratus, Praecep-

Quatuor Decimas, & dimidiam imponit super Congregationibus Monasticis, quae compositionem inter se sub Pio PP. V.

torias, Praeposituras, beneficia, & officia cum cura, & sine cura, membra, grangias, & alia loca illis annexa in dicto dominio consistentia, quovis modo pertinentia, solvendas etiam per ipsas Congregationes, earumque superiores, Abbates, Priores, Praepositos, Conventus, Capitula, & personas, ultra subsidium montis religionis, seu quadringentorum millium scutorum, & quarta partis eorumdem fructuum, reddituum, & proventuum, & alia onera, quae per Sedem Apostolicam eis imposita, aut alias persolvunt, seu persolvere promiserunt, similiter numerandas, & persolvendas, & consignandas, secundum verum annum valorem fructuum, reddituum, & proventuum praedictorum, & ad hunc effectum licet sal. rec. Pius Papa V. Praedecessor noster nonnullis tunc causis adductis, & novissime Nos etiam ex aliis tunc expressis causis eandem Congregationes a decimis super fructibus, & redditibus Ecclesiasticis deinceps ubivis etiam in Dominio Venetorum, & ex quacumque causa imponendis liberis, & immunes fecerimus, pari motu, scientia, auctoritate, ac de Apostolica potestatis plenitudine, quoad fructus, redditus, & proventus ad ipsas Congregationes, & quamlibet earum in dicto Dominio Venetorum spectantes, immunitates, exemptiones, ac omnes, & quoscumque contractus, scripturas, conventiones, transactiones, concordias, pacta, instrumenta, obligationes etiam in forma Camerae Apostolicae, ac Juramento, vel alia quavis firmitate roborata, praesertim inter Pium Praedecessorem, ac Nos, & Camerae Apostolicam, & pro ea S. R. E. Camerarium, vel Thesaurarium Generalem, aliosve quoscumque tunc existentes, & eandem Camerae Ministros quantumvis ampla, & sufficienti facultate ad praemissa facienda suffultos ex una, & Congregationes ultimo dictas, illarumve procuratores ex altera partibus, ac omnia, & quacumque privilegia, indulta, libertates, exemptiones, immunitates hac de causa in hunc usque diem eisdem Congregationibus, etiam ex causa, & titulo oneroso concessa, hac vice dumtaxat, ac ex causis supradictis suspendimus, ac ipsis Congregationibus quoad quatuor decimas, & dimidiam praedictas hac vice, ut praefertur, suffragari nolumus, illa vero alias in suo robore permanere decernimus: ipsasque Congregationes, quas etiam dolentes, & inviti, sed ex gravissimis causis praedictis denuo quatuor, ac dimidia decimis hujusmodi oneramus (cum ceteris secularibus, ac regularibus clericis personis ejusdem Domini Venetorum octo ut praefertur, indixerimus) tali nostre impositioni acquiescere, ac tacitas, & contentas esse volumus.

§.9. Universas vero, & singulas personas praedictas, quavis auctoritate, vel dignitate fungentes tam supradictas Ecclesias, Monasteria, & beneficia quomodolibet obtinentes, ac pensiones, seu fructus, aut eorum partem sibi, ut praefertur, reserva-

Modum ratas, que hujusmodi persolvendi decimas designat.

tas

vatas percipientes, quam ultimo dictas Congregationes, & eorum unumquemque tam conjunctim, quam divisim ad hujusmodi Decimas in quatuor annis binas vide licet Decimas dumtaxat quolibet anno, & quoad ultimo dictas Congregationes singulas tantum Decimas cum una octava parte alterius decimae, quoad dictos autem Fratres Mendicantes singulas similiter Decimas quotannis, durante quadriennio a data praesentium nostrarum literarum computando, & ut sequitur, finiendo in certis terminis per te praefigendis integre persolvendas efficaciter teneri, & vere obligatos esse, eisdemque pensionariis, aut eorum alicui pensiones annuas praedictas quantumlibet exemptas, & sub quibuslibet obligationibus, etiam in forma Camerae, & juramento etiam de non contraveniendo, ac forsitan de non impetrando gratias nostras contra eos, & de non utendo concessis firmatas, aut alias vallas, & forma aliis cautelis, & decretis munitas causam donationis super eisdem fructibus, & pensionibus, etiam medio cedularum Banci, seu in forma depositi habentibus, & intra quatuor annos praedictos habituris, etiam si ipsi, a quibus pensiones hujusmodi solvenda sunt, juri, & actioni petende, vel retinendae portionis, aut ratae partis pensionarios tangenti iurejurando renunciarint, alla privilegia, aut indulgentias sub quacumque verborum forma, aut expressione concepta, quoad hoc nullatenus suffragari volumus.

§.10. Sicque, & non aliter in praedictis universis, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales in quavis causa, & instantia sublata eis, & eorum cuiuslibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, nec non si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.11. Ut autem hujusmodi Decimae facilius exigantur, Fratritatem tuam, ac Venerabiles Fratres Patriarcham Venetiarum, & Episcopum Vicentinum ad dictas Decimas exigendas, Ducique, & Dominio praedictis, sive ejus Ministris ad id specialiter deputatis statim nulla interposita mora, & sine aliqua prorsus diminutione, vel retentione, aut detractioe, etiam non detractis quinque pro centenario Camerae nostrae praedictae in exactione talium decimarum applicari consuetis, integre consignandas, earum Decimarum collectores, & exatores per praesentes constituimus, & deputamus, ac tibi, & Patriarchae Venetiarum, ac Episcopo Vicentini, pro onere, quod in exactione dictarum Decimarum suscipiebitis, duo millia scuta auri in auro, ex eisdem decimis detrahendi, & illorum medietatem inter vos pro equali portione, & quolibet anno ejusdem quadriennii pro rata distribuendi, & dividendi; reliquam vero medietatem subcollectoribus, & aliis

Clausula.

Exatores deputat statim eis pro merito suis munitur.

Exactoribus, & Procuratoribus ad eandem Decimas colligendas deputatis etiam quolibet anno pro rata, habita ratione laboris, & amplitudinis cujusque Civitatis, & Diocesis loco salarii, seu stipendii, & mercedis assignandi, & distribuendi; ita tamen ut non quotannis hujusmodi duo millia scuta, sed in toto quadriennio integra summa eorumdem duorum millium scutorum pro rata quolibet anno detrahantur, & tam vos, & vestrum quilibet, quam ipsi subcollectores, & alii praedicti ratione fructuum Ecclesiarum, quibus nunc praesse dignoscimini, aut in posterum praefici, vel beneficiorum obtentorum, aut quae obtinere, nec non fructuum, vel pensionum reservatarum, & assignatarum, quas, & quos vobis assignari posthac contigerit, decimas ipsas pro vestra, & illarum rata, & illorum quemlibet tangente integre, & realiter persolvere omnino teneamini, & dicta assignatione, & distributione contenti esse debeatis, nec quicquam aliud vos, & vestrum quilibet pretendere possitis.

§.12. Tibi, & aliis praedictis, a dictis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Electis, Commendatariis, Administratoribus, Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Capitulis, Conventibus, & aliis personis, supra expressis exceptis, eandem Decimas, ut praefertur, per Nos impositas petendi, exigendi, & colligendi, eisque tam in genere, quam nominatim, & in specie, ut illas solvant, sub privationis beneficiorum Ecclesiasticorum per eos quomodolibet obtentorum, aliusque, prout vobis videbitur, penis etiam pecuniariis; Ac demum per sententias, & censuras Ecclesiasticas mandandi, & percipiendi, ac pro earum Decimarum faciliore exactione unum, vel plures subcollectores, qui si in dignitate Ecclesiastica constituti sint, pari, ac tu vigore praesentium facultate fungantur per locorum ordinarios in unaquaque Civitate, Diocesi, & loco sibi subiecto pro tempore deputatos approbandi, etiam si qui ex ipsis ordinariis intra aliquem brevem terminum vestro arbitrio praefigendum viros idoneos ad id deputare neglexerint tibi etiam sine illorum consensu vestro arbitrio illos libere deputandi, & deputatos amovendi, alioque eorum loco toties, quoties tibi videbitur substituendi, & subrogandi, ac solvere recusantes, & differentes, ac generaliter Contradictores quoslibet, & rebelles, & ne decimae hujusmodi solvantur persolvendes directe, vel indirecte, per ipsas censuras Ecclesiasticas, & alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, auxiliumque brachii secularis contra eos ad hoc, si opus fuerit invocandi; solventes vero de solutis quietandi, & liberandi, a censuris, & penis, quas dicta occasione quomodolibet incurrerint, absolvendi, & generaliter omnia, & singula alia in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, ordinandi, mandandi, & exequendi plenam liberam auctoritate, & tenore praedictis

Facultates necessarias eis imperit.

Contraria col-
lit.

his facultatem concedimus, & potestatem.
§. 13. Non obstante Regula nostra de non tollendo jure quaesito, ac aliis quibusvis Apostolicis, ac etiam in Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si ipsis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Electis, Administratoribus, Commendatariis, Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Capitulis, Conventibus, Congregationibus, & aliis personis praedictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad solutionem alicujus Decimae non teneantur, & ad id compelli, aut quod interdicti suspendi, vel excommunicari, seu extra, vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de iudicio huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, & exemptionibus etiam in corpore juris clausis, ac literis Apostolicis quibuscumque dignitatibus, seu ordinibus specialiter, vel generaliter sub quacumque verborum forma expressis, etiam si motu proprio, ac de Apostolica potestate plenitudine, ac consistorialiter, ac etiam in vim contractus emanaverint, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ad verbum habenda esset mentio specialis, quae eis quoad praemissa nolumus in aliquo suffragari.

§. 14. Volumus autem, quod iuxta ordinationem in Concilio Viennen. super hoc editam, Calices, Libri, & alia ornamenta Ecclesiarum, Monasteriorum, Beneficiorum, & aliorum Piorum locorum Divino cultui dicata ex causa pignoris, vel alia occasione solutionis Decimarum huiusmodi nullatenus capiantur, distrahantur, vel occupentur.

§. 15. Quodque praesentium literarum transumptis tunc, vel alicujus Praelati Ecclesiastici sigillo, & publici Notarii subscriptione munitis, eadem prorsus fides habeatur in iudicio, & extra, quae ipsis originalibus literis haberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud S. Marcum sub Anno Piscatoris, die 20. Decembris 1601. Pontificatus nostri Anno X.

CCLXII.

Confirmatio Privilegiorum Hospitalis Domus Dei Parisiensis, cum nonnullarum aliarum gratiarum concessione.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procuratum.

Divina clementia disponente eius, qui immobilis permanens sua providentia

Vasa Sacra loco pignoris capi vident.

Transumpti- que credi ju- bet.

Dat. die 20. Decem. 1601. Anno X.

Ex Regest. in Secret. Arc.

mirabili, suo ordine dat cuncta moveri, in Apostolica Sedis Cathedra, meritis licet imparimus, constituti, ex commisi nobis eadem clementia desuper Pastoralis officii debito, cura Piorum Locorum quorumlibet, praesertim Hospitalium, Xenodochiorum, ac pauperum, & aliarum miserabilium personarum in eis pro tempore charitative introductarum, statum, & commoda, & eo propensius, dum saeculares ad id prospicimus intendere Principes, orthodoxa veluti Fidei Zelatores, & piorum, operum amatores, nostrae considerationis aciem dirigimus, ac dispendiis, & indemnitatibus occurrere, & profectibus eorum consulere satagentes, his, quae pro ipsorum Hospitalium, & Xenodochiorum laudabili succursu, & gubernio, & eis a Romanis Pontificibus concessorum conservacione privilegiorum, processerunt, ut in perpetuum eo firmius illibata perdurent, quo frequentiori Sedis Apostolica fuerint praesidio pro tempore roborata, nostrae approbationis adminiculum impendimus, ac Hospitalia, & Pia Loca huiusmodi, & eorum Ecclesias, ut a Christianissimis pro devotionis reviviscentia, & suorum expiatione delictorum, & exinde salutis suae conservacione merito venerantur Indulgentiarum profectibus impendiis, & alias in his dicti Officii nostri partes favorabiliter interponimus, dum pro Pauperum, & aliarum personarum praedictarum diligentis cura, alimonia, & solamine id conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§. 1. Sane charissimus in Christo filius Henricus Francorum, & Navarrae Rex Christianissimus tam suo, quam dilectorum filiorum Praepositi Mercatorum, & Scabini Civitatis Parisien. & Syndici, & Gubernatorum, nec non Administratorum, & Magistrorum, & fratrum, & Sororum Hospitalis Domus Dei nuncupat, etiam Parisien. nominibus, nobis nuper exponi fecit, quod dudum fel. record. Sixtus Papa IV. Praedecessor noster, per eum, ex relatione clar. mem. Ludovici dum vixit Francorum Regis Christianissimi, accepto, quod Hospitalis huiusmodi, quod Sanctus Ludovicus eorundem Francorum Rex in singulare paupertatis refugium, sub invocacione S. Iohannis Evangelistae, construi, & edificari fecerat, ut inibi centum, & quadraginta personae utriusque sexus Domino servientes Fratres, Sorores, ac Ministros nuncupatos, qui S. Augustini Regulam observarent, laudabiliter instituerat, sapienterque ediderat, ut partim eorum per dies, ac noctes, Missis, & etiam horis canonicis celebrandis intenderent, partim vero Pauperibus, infirmis morborum generibus, reserptis vacarent, cum inibi Viduae, Pupilli, Gravidae, puerperae, senio confecti, foventur, & vulneribus contracti, ut mentis compotes evaderent, vel mortui, misericorditer sepelirentur, spiritualibus alimentis indigebat; is, seu certis aliis ex causis adductus, Hospitalis, ac illius Ecclesiam certis annis diebus visitantibus, nec non Confraternita-

Sixtus IV. nonnulla Privilegia huic Hospitali concessit.

Quae Successores Pontifices confirmarunt.

Henricus IV. eadem confirmavit, prout a Clemente.

ti Sanctorum Joannis Baptista, & Nicolai Episcopi, & Confessoris, ac Sanctorum Agnetis, & Ceciliae Virginum, & Martyrum, in eadem Ecclesia fundata, illiusque pro tempore existentibus Confratribus, nonnulla privilegia, Indulta, praerogativas, & alias gratias, diversis temporibus concessit, & elargitus fuit, eaque postmodum, & alia privilegia, & Indulta a pia memor. Nicolao V., & Calixto IV. Romanis Pontificibus, etiam Praedecessoribus nostris, ac etiam a Sede Apostolica, non obstante quacumque similibus privilegiorum, & Indultorum postea emanata revocatione, eidem Hospitali concessa, & successively rec. mem. Innocentius VIII., & Alexander VI., ac Julius II., nec non Leo X., ac Clemens VII. & Pius IV. etiam Romani Pontifices similiter Praedecessores nostri, praemissa omnia a suis respective Praedecessoribus concessa, Apostolica auctoritate, approbaverunt, & confirmaverunt, & alia de novo etiam concesserunt, & elargiti fuerunt etiam respective, prout in singulis singulorum Praedecessorum praedictorum desuper confectis literis plenius continetur.

§. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, in supradicto Hospitali, inter cetera, non solum totius Regni Franciae, sed etiam universi Orbis Christiani Hospitalia, pauperes utriusque sexus, copiosiori admodum numero, omnibus morborum generibus oppressi, ac multoties Viduae, Pupilli, Gravidae, puerperae, & senio confecti huiusmodi confoveantur, & quid quid auxilii, & charitatis indigentis conferri possit, ibi procul dubio ministraretur: Illud autem ob multitudinem Pauperum, & Infirmorum eo in dies confluentium, ac ultra dictas centum, & quadraginta personas professas inibi, ut praefertur, deservientes, magnum aliorum ejus Ministrorum numerum, maximis, & quam illius anni ferunt redditus, longe majoribus indigeat subventionibus, praedictus Henricus Rex, qui praesentibus Sancti Ludovici Regis, a quo, ut dictus Henricus Rex asserit, & ejus Regali, & Christiano Stemmate, & prolapia, originem ducit, vestigia amplectens, ad dicium Hospitalis singularem gerit devotionis affectum, nominibus supradictis, nobis humilliter supplicari fecit, quatenus omnia, & singula privilegia, Indulta, libertates, immunitates, & gratias concessas huiusmodi, etiam nostro, & ejusdem Sedis patrocinio communique, ac illis perpetua firmitatis robur adiacere, ac alias in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Rata habet Clemens.

§. 3. Nos igitur, qui ad ea, per quae Hospitalia, & Pauperes, ac miserabiles, & aliae indigentes personae in suis necessitatibus sublevantur, & eorum indemnitati magis consuli valeant, solertiae nostrae aures libenter convertimus, praedicti Henrici Regis pium desiderium in praemissis plurimum in Domino commendantes, ipsosque Praepositum, & Scabinum, ac Syndicum, & Gubernatores, ac Administratores, nec non Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Fratres, & Sorores, ac illorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliusque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, singulorum quoque privilegiorum, indultorum, & literarum praedictarum tenores, praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, Indulta, libertates, immunitates, & gratias a Praedecessoribus praedictis, dicto Hospitali, illiusque Magistro, Administratori, Confratribus, Sororibus, Nunciis, & Benefactoribus concessa, & elargita, licita, & honesta, sacrilique Canonibus, & Concilio Tridentini decretis minime contraria, nec sub ulla revocatione comprehensa, & in usu existentia dumtaxat, dicta auctoritate, tenore praesentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper intervernerint, supplemus, illaque valida, & efficacia fore, & esse, viribusque, & effectu, etiam perpetuo subsistere decernimus.

§. 4. Et insuper praedictis, & pro tempore existentibus dicti Hospitalis Syndicis, Gubernatoribus, Administratoribus, ac Magistro, & Fratribus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus elemosynas, & quacumque charitativa subsidia per personas honestae vitae ab eis pro tempore deputatas ad usum ejusdem Hospitalis, ejusque Pauperum in universio Regno Franciae, & etiam singulis illius Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidiis, Burgis, & Locis, perquiri, & colligi facere, & ad hunc effectum, quatenus id sit in usu, in Ecclesiis, Monasteriis, & Domibus Regularibus, etiam Ordinum Mendicantium, & aliis Locis, & Terris ejusdem Regni, Caplas, & Truncos pro dictis elemosynis recipiendis, & conservandis, apponere, & collocare, dictaque elemosynas recipere, & levare possint, & valeant.

§. 5. Ita tamen, quod ipsi Syndici, Gubernatores, Administratores, Magister, ac Fratres, & ab eis, ut praefertur, deputatae personae, per Locorum Ordinarios, seu eorum Vicarios in spiritualibus generales, nec non Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, Cruciate Sanctae, & Ordinis Sanctae Mariae Redemptionis Captivorum deputatos, vel quoscumque alios, quavis auctoritate fungentes, molestari, perturbari, vel inquietari nullatenus umquam possint, dummodo personae ad collectiones elemosynarum huiusmodi pro tempore deputatae, eo munere, sine dolo, & modeste fungantur: quorum nomen non gerant, nullas Indulgentias divulgent, nec per se, nec per alios praedictent, privilegia sua non ostentent, Reliquias, Chartas, Imágenes, aliave similia ad fideles excitandum, aut ulla Instrumenta, quaedam quorum Insignia non circumferant, minas, & imprecatio-
Ecc
tio-

Permittit Administratores, ut elemosynas per deputatos colligant.

Conditiones servandas in huiusmodi collectione indicit.

iones ad extorquendum pecunias, aut alia bona non intendent, nec quasi debitum, & consuetum petant, nulla arte utantur, sed simpliciter pie, ac modeste pro subventione dicti Hospitalis petendo, quod sponte offertur, tantum recipiant, nullamque super dictis elemosynis, quovis nomine, conventionem, etiam in dicti Hospitalis utilitatem, faciant, auctoritate, & tenore predictis, similiter perpetuo concedimus, & indulgemus.

Clausula.

§. 6. Decernentes irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores praesentis Constitutionis designat.

§. 7. Quo circa dilectis filiis Parisiensis, & Meldensis, ac Aurelianensis Officialibus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Henrici Regis, & praedictorum, ac pro tempore existentium Praepositi, & Scabini, nec non Syndici, & Gubernatorum, ac Administratorum, Magistrorumque, & Fratrum, & Sororum Hospitalis huiusmodi, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta huiusmodi, firmiter, & inviolabiliter observari, & singulos, quos literae ipsae concernunt, & concernent, in futurum illis pacifice frui, & gaudere non permittentes ipsos, vel aliquem eorum desuper per quoscumque, quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, & cetera opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, ac poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariis.

§. 8. Non obstantibus praemissis, ac similibus mem. Bonifacii Papae VIII. item Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur: nec non san. me. Pii Papae V. pariter Praedecessoris nostri, similium gratiarum revocatoria, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communitate, vel divisiim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, vel suspendi non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Christifidelibus Hospitalis Ecclesiam visitantibus non nullas Indulgentias concessit.

§. 9. Ceterum, ut dicta Ecclesia in debita veneratione a Christifidelibus habeatur, & congruis frequentetur honoribus, nec non iudem Christifideles, ex devotionis causa ad ipsam Ecclesiam visitandam magis invitentur, & confluant, quo exinde dono caelestis gratiae confixerint, & seiverint,

se uberius esse resectos, de Omnipotentis Dei Misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, vere poenitentibus, & confessis, qui dictam Ecclesiam in Circumcisionis Domini Nostri Iesu Christi, & Nativitatis Beatae Mariae Virginis huiusmodi Festivitatibus diebus, a primis Vesperis usque ad occasum solis devote visitaverint, & inibi pro pace inter Principes Christianos conservanda, ac S. Matris Ecclesiae exaltatione, & haereticum extirpatione, pias ad Deum preces effuderint, quibus diebus praedictis id fecerint, si Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumperint, Indulgentiam plenariam, similiter perpetuo duraturam, & omnium peccatorum suorum remissionem, eisdem auctoritate, & tenore, misericorditer in Domino etiam concedimus, & relaxamus.

Ordinatio locorum praecipit, ut inquirant super observantia legis elemosynarum collectoribus injunctarum.

§. 10. Volumus autem, quod pro praemissorum praesentibus observatione, non solum ex aliorum delatione, sed ex sua etiam Officio Ordinarii Locorum inquirant, si quae fraudes, praesertim adversus leges eis praescriptas ab ipsis Constitutionibus, committantur; quod si reos vere compererint, publice, pro modo culpe, arbitrio suo puniant, eosdem statim a collectione amoveant, hosque, qui boni, & idonei sint, a dictis Superioribus curent sufficiens.

Clausula quoad indulgentiarum collectionem.

§. 11. Praeterea etiam volumus, quod si dicta Ecclesia aliqua alia Indulgentia perpetua, vel ad tempus nondum elapsam duratura, per nos concessa fuerit, eadem praesentes literas, quoad Indulgentias per eas concessas, nullius sint roboris, vel momenti.

Fides danda transumptis.

§. 12. Quodque earumdem literarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & Sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem fides adhibeatur in iudicio, & extra ubique Locorum, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Clausula per nos.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis, suppressionis, concessionis, Indulti, Decreti, mandati, relaxationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit, incursum. (a)

Zec-

(a) Desit nota chronologica: Sed hanc Constitutionem datam fuisse anno X. Pontificatus Clementis, ex eo evincitur, quod legitur in Registro ejusdem anni, & quidem fol. 159. Sub idem tempus Clemens Papa Constitutionem de die 11. Augusti 1601. quae incipit Ad Romani Pontificis callavit Decretum quoddam, sed Statutum Capituli Orientalis, quo cavebatur, ne Fratres Ordinis Mendicantium Infirmorum Confessiones exciperent, & Delinquentium corpora ad sepulchrum associarent. Quam quidem Constitutionem legere est in Bullar. Ord. Praedictar. tom. IV. pag. 196.

Ex Reges. in Secret. Breve.

Zeccham publicam in Civitate Ferrariensi ipsi permittit, in qua cudantur monetae praevia facultate S. R. E. Camerarii, nec non ejusdem Comitatus Legati.

Dilectis filiis Communitati, & Homines Civitatis nostrae Ferrariae.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Sincerae devotionis, & fidelitatis obsequia, quae erga Nos, & Sedem Apostolicam gerere comprobamini, promerentur, ut vos specialibus favoribus, & gratiis profueamur.

Ferrariensis petio.

§. 1. Expoluit siquidem nobis dilectus filius Joannes Hieronymus Gildus Civis, & Orator vester, vos summo opere desiderare, ut in dicta vestra Civitate Zeccha publica instituat, & aperiat, in qua monetas cujuscumque generis, ut in praeteritum consuevitis, cudi facere valeatis: ex ea enim vos aliquid utilitatis consequuturos, & maximam Populis ejusdem Civitatis, & Domini commoditatem allaturos speratis. Quare dictus Orator nobis humiliter, vestro nomine, supplicavit, ut vobis in praemissis nostrae auctoritatis licentiam, & facultatem impertiri de benignitate Apostolica dignaremur.

Concessio, de qua in Rubrica.

§. 2. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati, vestrisque, in praemissis votis annuere volentes, ac vos, & vestrum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a iure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, vobis, ut in dicta Civitate Ferrariae, in loco a vobis in eadem Civitate statuendo, Zeccham publicam instituire, & aperire, & in ea cujuscumque generis monetae aureae, vel argenteae, ejus tamen ligae, & quantitatis, quam de licentia S. R. E. Camerarii, nec non dilecti filii nostri moderni, & pro tempore existentis ejusdem Civitatis Legati, seu Collegati obtinueritis, & quae per dictos Camerarium, Legatum, & Collegatum vobis concessa fuerit, cudi, & imprimi facere valeatis, licentiam, facultatem, & omnimodam auctoritatem, tenore praesentium, concedimus, & impertimur.

Executores ejusdem concessionis deputatio.

§. 3. Quocirca dilectis etiam filiis nostro, & S. R. E. Camerario, & Vice-Camerario, Thesaurario, & Clericis Praesidentibus nostrae Camerae Apostolicae, ut has praesentes nostras literas in eadem Camera recipiant, & admittant, ac in illius libris registrari mandent, & faciant, nec non eisdem, ac dictis Legato, seu Collegato, ac omnibus, & singulis, ad quos nunc spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, per Apostolica scripta mandamus, ut vobis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant vos licentia, & concessione praedictis pacifice uti, frui, & gaudere, non permittentes vos desuper ab aliquo molestari: Contradictores quoscumque per censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictae nostrae Camerae Apostolicae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eidem Camerae, illiusque Agentibus, ac Ministris, & personis quibuscumque sub quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, deque Apostolicae potestatis plenitudine consistorialiter, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis: Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque integritate tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda esset, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, praesentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis, & registratis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Volumus autem, & mandamus, scuta aurea, pauli, & monetae, vulgareter plastre, grossi, & bajocchi, nuncupat, & aliae monetae in dicta Zeccha cudente, ad pondus, & bonitatem Zecchae hujus Almae Urbis imprimantur, & cudantur, utque in illorum impressione, & cussione adhibeantur Magisteria, Officiales, & Ministri de licentia, & auctoritate S. R. E. Camerarii instituendi, & ab eo deputandi, ut fieri solet in eadem Zeccha Urbis, & antequam dicta moneta cujuscumque generis in Zeccha Ferrariae impressa, & cussa, ab eadem Zeccha dimittantur, in praesentia dicti Legati, seu Collegati, aut Vice-Legati, ac pro tempore existentis in dicta Civitate Camerae Apostolicae Commissarii, seu Vice-Commissarii, fiat experimentum, faggio nuncupatum, & si reperientur ad pondera, & bonitates praedictas culas esse, dimittantur, sin autem fundantur, & de novo ad pondera, & bonitates praedictas reducuntur, & cudantur: Prohibentes expresse sub nostra, & Successorum nostrorum Romanorum Pontificum indignationis poena, ne in dicta Zeccha Ferrariae quadrantes, aut cujusvis alterius generis monetae ex arte confecta cudantur, aut imprimantur, aut cudi, vel imprimi permittantur, absque nostra, vel eorumdem Successorum in Scriptis obtinenda licentia, & permissione.

Qualitas monetarum cudentium.

Ecc

Da-

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 26. Januarii millesimo sexcentesimo secundo, Pontificatus nostri Anno X.

CCLXIV.

Renovatio Sacræ Eremiticæ Sanctæ Mariæ Montis Senarii prope Civitatem Florentiæ, Ordinis Fratrum Servorum Beatæ Mariæ Virginis; Et præfinitio Constitutionum pro recto ejus regimine: Novitiarumque in ipsa Eremitia institutio.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ecce Romanum Pontificem in his auctoritatis sue partes libenter interponere, per que divinus cultus augeatur, & Regularium Ordinum reformatio felices in Domino progressus facere, & majora quotidie valeat suscipere incrementa.

§. 1. Sane dilectus filius noster Alexander tituli Sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis Florentinus, nomine dilectorum filiorum Lelii Ballioni de Florentia Prioris generalis Ordinis Fratrum Servorum Beatæ Mariæ, ac Prioris, & Fratrum Domus ejusdem Beatæ Mariæ Annunciatæ Civitatis Florentiæ dicti Ordinis, Nobis nuper exposuit, quod cum dicti Ordinis prima institutio a septem nobilibus, & religiosis viris Florentinis, quodam in Monte Senario nuncupato, octavo a Civitate Florentina lapide posito, ubi dictorum institutorum corpora requiescant, originem duxerit, & eodem loco Conventus tenui redditus, & angustus dudum extructus fuerit, in quo nunc tres soli Fratres dicti Ordinis commorari solent, dicti Prior generalis, & Prior, & Conventus dictæ Domus Annunciatæ primævi dicti eorum Ordinis instituti, & originis memoria excitati, eodem in loco augustiorem domum, & Ecclesiam extruere, illucque septem Fratres professos prædicti Ordinis, qui ad primævi dicti Ordinis instituti normam, perpetuis futuris temporibus, celestium divinarumque rerum contemplationi vacantes, gratum Altissimo in eremitica vita simulatum præsent, & aliquot alios Fratres conversos, qui omnes annum vigesimum quintum excedant, introducere decreverunt.

§. 2. Ipsique Fratres in dicto Conventu Montis Senarii, cui sacra Eremita Montis Senarii Ordinis denominatio erit, ultra alia spiritualia Ordinis prædicti exercitia, que in ipsis Ordinis constitutionibus, & S. Augustini Regula, sub qua degunt, præcipiuntur, hæc nominatim imposita esse volunt onera.

§. 3. Ut nimirum nullo tempore carnis, sed lacticiis tantum vesci possint.

§. 4. Secunda, quarta, & sexta feriis totius anni jejunare, sed in ipsa sexta semper, & in reliquis secunda, & quarta feriis

Carnibus nisi quam vesci.
Jejunare feriis, quarta, & sexta feria, ac in Quadragesima.

Ubi hæc inter alia, præcipua sint exercitia.

hujusmodi, in Adventu, & Quadragesima jejunium cum pane, & aqua tantum facere teneantur.

§. 5. Utque in eo Conventu illud regularis vite institutum, quod a primis illis institutoribus observabatur, servari debeat, ita ut vere sint illis omnia communia, cor unum, & anima una in Domino juxta Beati Augustini regulam, quam profitentur.

§. 6. Intendant præterea fabricam dicti Conventus sumptibus, & impensis prædictæ Domus Annunciatæ facere, ac deinde Fratres hujusmodi in eodem Conventu pro tempore degentibus, victum, & vestitum aliisque necessaria, tam pro divino cultu, quam pro Conventus refectione ex annuis ejusdem domus Annunciatæ redditibus subministrare; dummodo tamen ipse Conventus, seu sacra Eremita tamquam ipsius Domus Annunciatæ membrum ab ipsa Domo dependeat, ac Superiorum dictæ Domus, Priorisque Provincialis Provincie Tusciæ, in qua dicta Domus Annunciatæ consistit, atque Prioris generalis pro tempore totius Ordinis Fratrum Servorum jurisdictioni tam in spiritualibus, quam in temporalibus, prout alie omnes Domus, & Conventus prædicti Ordinis subdit, nec ullo umquam tempore quavis de causa, colore, vel ingenio a dicta superioritate, & obedientia subtrahi, vel quoquo modo eximi possit; sed singulo transacto biennio, juxta Constitutionum Ordinis formam, a Priore, & a Fratribus ejusdem Conventus Annunciatæ de Vicario provideatur, qui sub obedientia dicti Prioris Conventus Annunciatæ, prout alii Vicarii Conventuum illi unitorum, ex præscripto literarum sæl. recor. Gregorii Papæ Decimoterti prædecessoris nostri super regimine dicti Conventus Annunciatæ emanatarum subsunt, maneat.

§. 7. Cum autem dicti Lelii Prior generalis, ac Prior, & Conventus Domus Annunciatæ prædictæ, cupiant præmissa omnia, ut perpetuo firmiora subsistant, Apostolicæ nostræ auctoritatis patrocinio committere; Nobisque propterea humiliter supplicari fecerint, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 8. Nos piis Religiosorum votis divini præsertim cultus, & regularis observantia incrementum respicientibus, quantum cum Domino possimus, benigne faventes, hujusmodi supplicationibus inclinati, laudabile dictorum Prioris Generalis, ac Prioris, & Conventus Annunciatæ propositum hujusmodi plurimum in Domino commendamus, ipsiusque erectionem, extructionem, introductionem, aliisque omnia, & singula præmissa, prout supra expressum est, accedente tamen Ordinarii loci consensu, & sine cujusquam præjudicio, faciendi, statuenti, ordinandi, & exequendi plenam, & liberam Apostolicam auctoritate tenore præsentium, licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur; eademque omnia, & singula, si, & postquam facta fuerint, auctoritate, & tenore prædictis confirmamus,

Proprietatem que non agnoscat.

Dicti Eremitæ gubernium, spectare ad Conventum, Annunciatæ Civitatis Florentiæ, ejusque membrum perpetuo esse.

Confirmatio Pontificis a Priori Generali, & Priori & Conventus Domus Annunciatæ petatur.

Conceditur que.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 22. Octobris 1593. Pontificatus nostri Anno II.

Sequitur alia Ordinationum dictæ sacre Eremiticæ præfinitio.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

In his rebus auctoritatis nostræ partes libenter interponimus, per que Religiosorum statui prospere dirigendo, opportune provideatur.

§. 15. Cupientes igitur prospero statui, & felici gubernio domus, & Eremitæ Montis Senarii Ordinis Servorum B. Mariæ Florentinæ Diocesis, quantum cum Domino possumus, salubriter consulere, supplicationibus pro parte dilectorum filiorum, Prioris Generalis d. Ordinis, ac Prioris Conventus B. Mariæ Annunciatæ Civitatis Florentinæ ejusdem Ordinis Fratrum Servorum, necnon Vicarii, & Fratrum dictæ Eremitæ Montis Senarii, Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, eos omnes, & singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ex sententia, & voto Ven. fratris Julii Antonii Episcopi Præfinitæ Cardinalis Sanctæ Severinæ nuncupati, ultra ea, que per alias nostras in simili forma Brevis literas sub Dat. 22. Octobris 1593. Pontificatus nostri Anno secundo expeditas, quorum tenorem præsentibus pro expressis haberi volumus, pro dicta Eremita Montis Senarii concessimus, que omnia, & singula per præsentem etiam perpetuo confirmamus, & approbamus, ac perpetuo valida, firma, & efficacia esse, & fore decernimus.

§. 16. Quod Vicarius eligendus pro regimine domus, & Eremitæ prædictæ Montis Senarii pro tempore in perpetuum sit, & esse debeat unus ex ipsis Eremitis, Sacerdos ætatis annorum supra 33. qui saltem per biennium in Eremita vixerit, vel in illius defectum ille ex Eremitis pro Vicario eligatur, qui magis accedit ad hujusmodi conditiones.

§. 17. Quodque omnes fratres Eremitæ probationis annum in dicta Eremita agere debeant, quamvis alias in familia aliorum fratrum Eremitarum professionem emiserint; quo anno clapsò solemniter profiteri in manibus Prioris Conventus Annunciatæ prædicti teneantur, promittendo juxta Constitutiones factas, & faciendas, inter Fratres ipsos Eremitas perpetuo vivere.

§. 18. Post emissam vero professionem ab hujusmodi instituto, a Superioribus cujuscumque gradus sint, etiam si Cardinalatus dignitate præfulgeant, quoquo modo etiam ad breve tempus diverti non possint, & qua-

Eremitæ Senarii titulus conceditur, & membrum Domus Annunciatæ de claratur.

Superioribus d. Domus, ac Priori Provinciali, & Generali perpetuo subditur.

Prior, & Conventus Annunciatæ Eremitæ subministrant.

In contrarium attentandum irritantur.

Executores hujus Constitutionis deputantur.

Contraria remouentur.

mus, & approbamus, illisque perpetuis, & inviolabilis Apostolicæ confirmationis robur adiciamus, omnemque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

§. 9. Atque Domum, seu Conventum Montis Senarii, cui sacra Eremitæ Montis Senarii Ordinis Servorum denominationem, & titulum concedimus, & assignamus, tamquam membrum dicti Conventus Annunciatæ dependere, ipsiusque Vicarium singulo quoque biennio per Priorem, & Conventum Annunciatæ eligendum.

§. 10. Ac Fratres, & Religiosos ipsius Conventus Annunciatæ, Superiores, & Priori Provinciali, ac Generali prædictis subesse, neque ab hujusmodi obedientia, quovis pretextu, causa, ingenio, vel quaesito colore subtrahi, aut eximi posse.

§. 11. Ipsos vero Priorem, & Conventum Annunciatæ, victum, & vestitum, aliisque necessaria tam pro divino cultu, quam pro mantentione, & refectione Domus prædictæ sacre Eremitæ, illiusque Fratrum, & Religiosos in perpetuum subministrare debere.

§. 12. Sicque per quoscumque dicti Ordinis Superiores, & alios Judices ordinarios, & delegatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 13. Quocirca Venerabili fratri Archiepiscopo Florentino, ac dilectis filiis ipsius Ordinis, apud Nos, & Apostolicam Sedem Protectori, ac nostro, & Apostolicæ Sedis apud Magnum Eruræ Ducem Nuncio, nunc, & pro tempore existentibus, per præsentem committimus, & mandamus, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum perse, vel alios, ubi, & quando opus fuerit, præsentem literas solemniter publicantes, atque pii hujusmodi, & laudabilis operis institutioni, & conservationi efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra omnia, & singula præmissa, per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, exequi, & observari; præsertim vero dictos Priorem, & Conventum Annunciatæ ad idem sanctum opus exequendum, & mantentendum, ut supra, ne impii Decembris astu, temporumve iniquitate, aut fratrum incuria perire, aut intermitteri valeant, excitent, & si opus sit, cogant, & compellant. Contradictores quoslibet per censuras, & penas Ecclesiasticas, aliisque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii secularis.

§. 14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac Ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exordium.

Confirmatur præcedens Constitutio.

Vicarius Eremitæ eligatur ex ipsis Eremitis.

Eremitarum professioque esse debeat.

Post eam ab Eremita divertere non possit.

Superiorum auctoritas dicitur circa servitium Chori, & jejunium.

Novitiorum recipiendorum forma datur.

Ufus carnisium Julionis dicitur circa concessiones.

Alii vero in Eremitio eis vestimenta.

Hospites per duos tantum modo dies recipiantur.

Eremiti quicumque legata, & elemosinas habere possunt.

Quae sint ipsorum Eremitio sublevario, ne, & augentur.

& quacumque relaxatione, seu dispensatione penitus explosa.

§.19. Liceat tamen Superioribus licentiam concedere infirmis, & alijs ob aliquam legitimam causam, ut servitio Chori sint immunes, nec ab observatione jejunii a Constitutionibus Eremiti indicti generaliter, quando dies festus solemnitas incidit in ferias jejuniorum, seu ad jejunandum quo causa altera die ejusdem hebdomadae fratres jejunent, ita ut in qualibet hebdomada trium dierum jejunium compleatur.

§.20. Quod seculares Novitii recipiendi, & admittendi, sint saltem aetatis annorum viginti duorum, ac recipi, & admitti non possunt, nisi de consensu Capituli fratrum ipsius domus, & Eremiti, necnon Prioris, & Magistri Novitiorum Conventus Annunciate, quorum insimul convenientium suffragia obtinere debeant, aliorum Superiorum consensu minime requisito. Fratres vero de familia jam professi, qui vitam, & observantiam fratrum Eremitarum profiteri voluerint, non admittantur, nisi praecedente etiam consensu Capituli Conventus Annunciate. Relicti autem, vel admitti ad professionem debeant tam fratres de familia praedicti, quam alii a seculo venientes, Novitii de voto, & auctoritate tantummodo fratrum ipsius Eremiti, & post emissam professionem uniuscuique contentus sit loco sibi debito ratione temporis emissae professionis nullo habito respectu graduum Magistrarii, Baccalaureatus, vel alterius dignitatis cujuscumque.

§.21. Quod non liceat fratribus hujus Eremiti etiam inter agentibus vesca carnibus, nisi ex causa infirmitatis, & tunc de consilio Medici, Phisici, & de licentia Superioris Eremiti.

§.22. Quinimmo in ipsa Eremitio, nec etiam quibusvis alijs, cujuscumque gradus, status, & conditionis sint, permittatur carnes comedere, sed cibis ipsis concessis, & non alijs uti debeant.

§.23. Et quicumque illi sint, exceptis Superioribus, & quibus a Priore Conventus ad poenitentiam injunctum esset, ut eandem vitam cum ipsis Eremitis per plures dies duerent, per duos tantum dies ad Hospitium recipiantur: quibus elapsis, Hospitium, & victus subministratio omnibus denegatur.

§.24. Quod Fratres possint exigere, consequi, & habere quicumque legata, & elemosinas, quae ipsi Eremitio sicut, necnon quicumque bona mobilia, & immobilia, ac semoventia, quae Eremitio quomodolibet obveniant, per ingressum, & professionem Novitiorum, seu alios quomodocumque, ac qualitercumque.

§.25. Quae legata, elemosinae, & bona sint, & esse intelligantur Eremiti praedictae, ut ex eis, eorumque redditibus, non solum Fratrum ibi degentium sustentationi, ac Sacristiae necessitati provideri valeat, sed etiam ut absque gravamine Conventus Annunciate possit augeri Eremitarum numerus, liceatque novas Cellas con-

struere, etiam pro iis, qui vitam vellent ducere omnino solitariam, quod fiat de consensu Discretorum dicti Conventus Annunciate, auctoritate Apostolica, tenore praesentium perpetuo statuimus, & ordinamus, atque concedimus, & indulgemus.

§.26. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Eremiti, & Ordinis praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 29. Decembris 1602., Pontificatus nostri Anno IX.

Sequitur erectio Novitiatu in d. Eremitio.

CLEMENS PAPA VIII.

§.27. Ordinis vestri conservationi, & propagationi, quantumcum Domino possumus, prospicere cupientes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolica potestatis plenitudine, in sacra Eremitio Montis Senarii Novitiatum vestri Ordinis auctoritate Apostolica tenore praesentium erigimus, & institui-

§.28. Vobisque, ut in Eremitio praedicta, Novitios, qui qualitates requisitas juxta constitutionem nostram super receptione Novitiorum nuper editam habeant, servata in omnibus, & per omnia d. Constitutionis forma, ad habitum per Eremitas vestri Ordinis gestari solitum recipere, & deinde elapso probationis anno ad professionem per eosdem Eremitas emitti consuetam regulares admittere libere, & licite possitis, & valeat s, auctoritate, & tenore praesentium, licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur.

§.29. Non obstantibus probatione facta, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 20. Februarii 1602., Pontificatus nostri Anno X.

CCLXV.

Oppidum Medina del Campo, nonnullaque Loca, quae ad Abbatem ejusdem Oppidi pertinebant, Episcopi Vallisoletani jurisdictioni subiecta declarantur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

UT gratia Apostolicae, praesertim provida deliberatione facta, sublati quibusvis impedimentis, suum debitum consequantur effectum, libenter sollicitudinis nostrae partes interponimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

§.1. Alias siquidem, precibus clarissime

Contrariis derogatur.

Dat. die 29. Decem. 1602. An. IX.

Ad propagationem d. t. t. m. Novitiatu ibi instituitur.

Receptionis norma datur.

Contrariis derogatur.

Dat. die 20. Februarii 1602. An. X.

Ex Reg. in Sec. Breve.

Exordium.

Clemens ad-judicatis Episcopo Vallisoletano nonnullis locis ejusdem jurisdictioni subiecta Oppidum de Medina del Campo.

memoriae Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici in ea parte inclinati, habita cum Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus matura deliberatione, & de illorum consilio, & Apostolica potestatis plenitudine, in erectione Ecclesiae Vallisoletanae in Cathedralis, per Nos facta, inter alia Oppidum de Medina del Campo, tunc Salamantinae Diocesis, cum Collegiata, aliisque Ecclesiis ibi consistentibus a Diocesi Salamantina, ac omni Jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, dominio, & potestate, tunc & pro tempore existentis Episcopi Salamantini, necnon Carioncillo, Trabancos, Abanes, Pozalde, Gallinas, la Seca Fuen, Castin, Torre-cilla de Valle tarde, & hombre, Braazos, la Nave, Siete Iglesias, Pollos, Pero, Miguel, Rodilana, Rueda, San Martin del Monte, la Golosa, e el Campo Velasco, Albaro, Robledilla alias Robadilla, Villa Huertes, Villa Verde, Villa Nueva, Castizon, Alae, los Fuente, la Piedra, Duernas, Rome, Guitardo, el Carpio, Valde-fuentes, & Zofraga in Territorio Abbatis dicti Oppidi de Medina del Campo existentis, & illi subiecta loca, ab ejusdem Abbatis, ex tunc, quatenus Abbatia dicti Oppidi de Medina del Campo vacaret: si minus, cum primum illa per cessum, vel decessum vacavisset, Apostolica auctoritate in perpetuum dismembravimus, separavimus, exemimus, & liberavimus, ac pro tempore existentem Abbatem dictae secularis, & Collegiatae Ecclesiae, ipsamque Ecclesiam de Medina del Campo, illiusque Capitulum cum Abbatia ejusdem Ecclesiae de Medina, atque loca praedicta Episcopo Vallisoletano, pro tempore existentem, quoad omnem ordinariam jurisdictionem, & superioritatem, congrua tamen Sede in eadem Ecclesia Vallisoletana, eidem Abbati assignata, quodque pro tempore existens Episcopus Vallisoletanus, teneatur habere in dicto Oppido de Medina Vicarium idoneum, in quo concurrerent qualitates dicto Oppido de Medina dignae, & qui in dicto Oppido de Medina residere deberet cum facultate exercendi eandem jurisdictionem, quam tunc existens Abbas dictae Ecclesiae de Medina exercebat, perpetuo pariter subiectimus, prout in nostris desuper expeditis literis plenius continetur.

§.2. Cum autem, sicuti ad Nos perlatum est, licet Venerabilis Frater Episcopus Vallisoletanus, forsitan in quieta, & pacifica possessione exercendi ordinariam hujusmodi jurisdictionem in dicto Oppido de Medina del Campo, & illius districtu, ac locis praedictis olim dicto Abbati subiectis, existat; nihilominus dilectus filius Dominicus de Leon modernus Abbas dictae secularis, & Collegiatae Ecclesiae, eundem Episcopum super exercitio jurisdictionis hujusmodi, contra mentem, & intentionem nostram, ac dictarum literarum tenorem, molestaverit, & molestet ad praesens in grave ipsius Episcopi praedicti, & damnum.

§.3. Nos, jus dicti Episcopi illudam praeservare, simulque omnem litium, & controversiarum materiam super his praecidere, ac alias desuper opportune providere volentes, ex voto dilectorum filiorum nostrorum Camilli Sanctorum Joannis, & Pauli, Burghefii, & Pompeii S. Balbinae, Titulorum, Arragonii nuncupatorum, Presbyterorum Cardinalium, quibus hoc negotium examinandum, & nobis referendum commisimus, Motu proprio, non ad ipsius Episcopi, aut alterius pro eo nobis desuper oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, ac ex certa scientia, & de Apostolica potestatis plenitudine, omnes, & quascumque lites, causas, controversias, & molestias per dictum Abbatem hactenus sortian contra dictum Episcopum, coram quibusvis Iudicibus Ordinariis, vel Delegatis tam in Romana Curia, quam extra, etiam coram dilectis filiis Caesarum Palatii Apostolici Auditoribus motas, ac inchoatas, quarum statum, & merita, ac nomina, & cognomina Judicium, & Colligantium, aliisque necessario exprimenda, praesentibus pro expressis haberi volumus, etiam in quibusvis terminis, & instantiis indecisas pendentes, ad nos harum serie advocamus, illasque penitus, & omnino extinguimus, ac praedicto Abbati nunc, & pro tempore existentem perpetuum silentium desuper imponimus, distumque Oppidum de Medina del Campo, illiusque districtum, & loca olim dicto Abbati subiecta praefata, cum omni sua jurisdictione, tamquam in erectione dictae Cathedralis Ecclesiae comprehensa, ordinariae jurisdictioni nunc, & pro tempore existentis Episcopi Vallisoletani, perpetuo subiecta esse, & fore declaramus, illaque sub dicta ordinaria jurisdictione Episcopi Vallisoletani, perpetuo confirmamus, suppletentes omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in praemissis quomodolibet intervenerunt.

§.4. Ipsi vero Abbati in virtute sanctae obedientiae, praecipimus, & mandamus, ne in dicto Oppido, Districtu, & Locis praefatis, Insignia Pontificalia, abque ordinariae jurisdictionis munia exercere, neve redditus, qui ratione visitationis quomodocumque, & undecumque proveniunt, quovis praetextu percipere, neque distam, Episcopum Vallisoletanum, & eius Officialem, seu Officialem, aut alios dicti Episcopi Ministros super exercen. dicta jurisdictione, quoquo modo, etiam praetexta consuetudinis immemorabilis, aut quorumvis privilegiorum ab Apostolica Sede, seu alias quomodolibet eidem Abbati, seu Abbatiae, aut seculari, & Collegiatae concessorum, approbatorum, & innovatorum, molestare, perturbare, aut inquietare audeat, vel praesumat.

§.5. Decernentes, praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod iidem Abbas, aut alii quicumque

Iteum praedicta loca Ordinationi jurisdictioni subiecta.

Praecipitque Abbati, ut mandato S. Sedis obtemperet.

Clausula.

interesse in praemissis habentes, ad hoc vocati, & auditi non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, vel in jus, aut controversiam revocari posse. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolice Auditoris praedictos, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, & defini debere, nec non irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

6.6. Quocirca Venerabili Fratri Archiepiscopo Toletan., ac dilectis filiis nostro, & Apostolice Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, ac causarum Curiae Camerae Apostolice generali Auditori per praesentes motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Episcopi fuerint requisiti, solemniter publicantes, illi in praemissis efficacis defensionis praesidio assistant, non permittentes eundem Episcopum, seu illius Officiales, aut Ministros desuper ab ipso Abbate, seu quibuscumque aliis molestari; Contradictores quolibet, eiusque auxilium, consilium, vel favore publico, vel occulte, directe, seu indirecte quomodolibet praestantes cuiuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per censuras Ecclesiasticas, ac poenas pecuniarias, ac privationis suorum beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque, & inhabilitatis ad illa, & alia impoherum obtinen., aliisque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita competentes, nec non legitimis super his habent., servatis procellibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

6.7. Non obstantibus sac. rec. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis dummodo quis, vigore praesentium, ad iudicium, ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non litis pendentia, aliisque praemissis, ac inhibitionibus etiam a dictis Auditoribus, eorumve aliquo, seu aliquibus, vigore quarumcumque commissionum Apostolicarum, iam forsitan decretis, non tamen executioni demandatis, aut posthac emanandis, ac omnibus, & singulis, quae in dictis literis volumus non obviare, privilegiis quoque, indulgentis, & literis Apostolicis, ac consuetudinibus etiam immemorabilibus in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, innovatis, & observatis; Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio ha-

benda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanerentibus, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Abbati praedicto, & quibuscumque aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 28. Februarii 1602., Pontificatus nostri Anno XI.

CCLXVI.

Episcopi, eorumque Officiales in partibus Indiarum admonentur, ut proficiscentes ad partes del Sur, & alias Regionis auxilium praestent.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Locorum Ordinariis, nec non dilectis filiis eorum Officialibus, ceterisque personis Ecclesiasticis quibuscumque in partibus Indiarum constitutis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Patris aeterni, qui Gregem suum universum Nobis in Beato Petro pascedum commisit, vices quam imminentes gerentes in terris, ad caelestis doctrinae pabulum disperlas, & aberrantes oves congregare, omni studio incumbimus: & cum ad remotissima orbis terrarum loca Nos ipsos conferre nequeamus, eorum ad id ipsum exequendum studium requirimus, quos idem Pastor Altissimus in partem sollicitudinis nostrae evocavit.

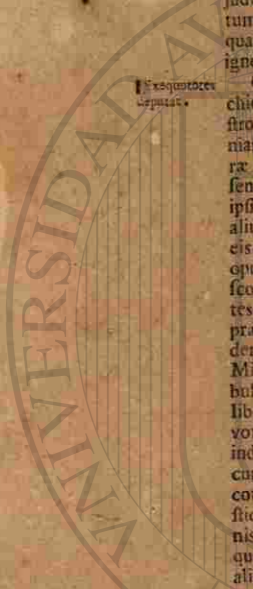
6.1. Cum igitur, sicut magno cum animi nostri gaudio accepimus, dilecti filii Capitanei Petri Fernandez Quiros, Naucleris, seu ut dicitur, Piloti majoris in illis partibus clar. mem. Philippi II. Hispaniarum, & Indiarum Regis Catholicis opera, & industria, nonnullae novae Nationes huc usque incognita in partibus del Sur novi orbis reperta, & detectae fuerint, ac ipse Petrus, qui pro servitio etiam charissimi in Christo filii nostri Philippi III. Hispaniarum, & Indiarum Regis Catholicis, benedictio Dominico, iterum opus hoc aggredi, & ad alteriora loca incognita penetrare intendit, alias novas Nationes, & gentes detegere, & invenire speret, & apud illas tam inventas, quam inveniendas gentes, quae idola colunt, Evangelium, Verbi Dei semen, quod in aliis Indiarum partibus, divina assistente gratia, sparsum fuit, aberrimos fructus producturum confidat; & propterea cum nuper ad hanc almam Urbem peregrinationis causa veniens, id Nobis coram significaverit, ac humiliter supplicaverit, ut piam hanc causam pastoralis nostrae sollicitudine adjuvare de benignitate Apostolica dignaremur.

Dar. die 28. Februarii 1602. An. XI.

Ex Regis. in Secretis. Erev.

Pontificali sollicitudine del Sur.

Petrus Fernandez ad regiones del Sur profecturus fidei Catholicam in easdem propagare cupit.

6.2. Nos eorundem Regum summam pietatem, ac singularem Christianae Fidei propagandae zelum, ac dicti Petri Fernandez operam, & industriam summopere commendantes, ac ad ea, per quae Evangelica doctrina ad Animas Christo lucrandas longe, lateque diffundi valeat, sollicito studio intendentes, vos universos, & singulos paterne in Domino requirimus, & hortamur, ut eundem Petrum Fernandez, eisque in dicta expeditione successores quoscumque, ipsorumque socios, & praesertim Religiosos ad praedicandum in illis partibus Evangelium, iussu nostro accedentes omnibus Christianae pietatis officiis, ac opportunis favoribus prosequamini, iisque omnem opem, & auxilium in his, quae ad Nationum, & Regionum praedictarum pacationem, & conversionem procurandam pertinebunt, prompto, ac libenti animo deferatis. Quod si feceritis, praeter aeternae retributionis premium, nostram quoque, & Apostolicae Sedis benedictionem, & gratiam promerebitur.

Dar. die 9. Martii 1602. An. XI.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 9. Martii 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

CCLXVII.

Quod Fratres Cappuccini Ordinis Minorum Sancti Francisci a Generali, & Definitoribus in Capitulo generali usque ad sequens Capitulum deputati, secularium utriusque sexus confessiones audire valeant.

Alia de Cappuccinis notata sunt ad Constitutionem XXIV. Clementis VII. Religionis, ubi etiam remissio indicavit materiam Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci Tom. IV. Par. I. fol. 75.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregorius XIV. Cappuccinis prohibuit aliorum confessiones audire.

Alias sac. record. Gregorius XIV. Praedecessor Noster ex causis tunc expressis, Motu ejus proprio, sua perpetuo valitura Constitutione statuit, & ordinavit, quod nullus Congregationis Cappuccinorum Ordinis Fratrum Minorum nuncupat. S. Francisci in Laicorum utriusque sexus, & Clericorum secularium quacumque dignitate, praeheminentia, auctoritate, & facultate suffulti essent, confessionibus occupari, vel confessiones eorum audire, etiam si ad id faciendum a Superioribus Ordinis, aut Protectoris, aut etiam ab Apostolica Sede quomodolibet, & sub quacumque verborum forma licentia hactenus obtinissent, prout in ejusdem Gregorii Praedecessoris literis in forma Brevis sub dat. die 11. Julii 1591. expressis plenius continetur.

Ille autem, Pontifex ex causa hic expressa.

6.1. Cum autem diversis utriusque sexus Christianis fideles pro eorum erga d. Ordinem, seu Congregationem Cappuccinorum devotione, cupiant Religiosis ejusdem Congregationis confiteri posse.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

6.2. Nos illorum pio desiderio benigne annuentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolica potestate plenitudine praefatas Gregorii Praedecessoris literas, quarum tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, ita moderamus, ut Minister Generalis ejusdem Congregationis Cappuccinorum, & Definitoris in Capitulo generali congregati, & in eodem Capitulo tantum, quibusvis ejusdem Congregationis Religiosis, ad confessiones audiendas approbati, prout ipsis Ministro generali, & Definitoribus videbitur, licentiam audiendi secularium utriusque sexus confessiones usque ad novi Capituli generalis celebrationem, & non ultra, & sic de Capitulo generali in Capitulo generale concedere respective possint, & valeant auctoritate Apostolica, tenore praesentium, facultatem concedimus, & impertimur.

6.3. Et quascumque licentias audiendi secularium huiusmodi confessiones, quibusvis ejusdem Congregationis Fratribus ab illius Protectore, aut quocumque alio, etiam de expresso nostro mandato in perpetuum concessas harum serie revocamus, & annullamus. Decernentes irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

6.4. Non obstantibus praefata Gregorii XIV. Praedecessoris, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

6.5. Volumus autem, ut praesentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem, quae praesentibus ipsis adhiberetur, fides adhibeatur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die tertia Februarii, 1602. Pontificatus Nostri Anno XI.

CCLXVIII.

Moderatio Constitutionum Sixti V. quoad nullitatem professionis emittenda a Novitiis Ordinum Regularium, cum praesentibus penarum contra Superiores, qui non servata forma eis tradita eos receperint. Et decreta generalia pro Novitiorum receptione, institutione, & educatione.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN SUPREMA Ecclesia Catholicae speculamento licet imparibus divina providentia disponente constituti, omnibus incommodis, quae in eadem Ecclesia, non sine fidelium animarum periculo, & detrimento oriri possunt, ob variam, & sinistram Constitutionum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum, quas justis de causis ediderunt, interpretationem, pro nostri Pastoralis officii munere conamur providere, prout in Domino salubriter confpicimus expedire.

Sixtus V. formam tradidit recipiendae Novitiorum ad Ordines Regulares.

Gregor. XIV. noscitur praescriptae de illegitimus.

Clemens praedictas Constituciones ad suam iuris reducit.

Poenas tamen impositas contra Superiores Ordinum praeferuntur.

§.1. Cum igitur fel. rec. Sixtus Papa V. Praeceptor noster, ad integritatem, & candorem in Regularibus, & Religiosis Ordinibus in Ecclesia Sancta instituti retinendum, & conservandum, quadam sua Constit., quae incipit: Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus, sub dat. sexto Kalend. Decembris Pontificatus sui Anno III., nonnulla circa modum, formam, & qualitates admittendi Religiosos ad quosvis Regulares Ordines decreverit. Et deinde alia simili quae incipit: Ad Romanam spectat Pontificem &c. sub dat. 12. Kalend. Novembris Pontificatus sui Anno III., quaedam dubia super dicta Priori Constitutione exorta declaraverit.

§.2. Et praeterea pie me. Gregorius Papa XIV. etiam Praeceptor noster alia sua perpetuo valida Constitutione, quae incipit: Circumspecta Romanae Pontificis Providentia &c. sub dat. Idibus Martii, Pontificatus sui Anno I. rescripte editis. Constitutiones Sixti Praeceptoris supradictas, quoad illegitimos moderatus fuerit, prout in eisdem Constitutionibus plenius continetur.

§.3. Tamen, quia longo usu, & experientia compertum est, ex nimia facilitate, & multitudine casuum, in quibus professio a suscipiendis habitibus alicuius Regularis Ordinis a dicto Sixto Praeceptore nulla declaratur, multos hac occasione arrepta fraudulentè petisse, & in dies petere, ut professio, quam in aliquo Regulari Ordine emiserunt, nulla declaratur, ex quo nonnulli eorum Regulares Ordines, & instituta sub hoc praetextu deseruerunt. Et idcirco plerique in locis maxima incommoda, & scandala exorta fuerunt. Nos ea scandala, & incommoda, quantum in Domino possumus remove, & ne improperum alia ejusmodi hac de causa oriantur, opportuna ratione providere cupientes, singularum Constitutionum praedictarum tenores praesentibus pro expressis habentes, matura super his cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus super negotiis Episcoporum, & Regularium deputatis, consultatione praehabita, ex illorum sententia, & voto, Constitutiones praedictas Sixti Praeceptoris, quoad eam partem, per quam eorum, qui formam in eisdem Constitutionibus praescriptam de cetero non servaverint, & quoad alios etiam casus ibidem expressos, in quibus receptorum in quibuscumque etiam Mendicantium Ordinum, professio nulla declaratur ad terminos iuris, & Sacrorum Canonum: perinde ac si praedictae Constitutiones in illa parte editae non fuissent, auctoritate Apostolica tenore praesentium reducimus.

§.4. Ceterum poenas contra Superiores quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium hujusmodi, qui in admittendis Regularibus ad habitum, & professionem, eandem Constitutionum formam non servaverint, aut aliter quovis modo contraxerint, in ipsis Constitutionibus inflictas, salvas esse volumus, & statuimus.

§.5. Sique, & non aliter in praemis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definituri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, pariter decernimus.

§.6. Non obstantibus praefatis Constitutionibus; exterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

§.7. Volumus autem ut praesentium, transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 2. Aprilis 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

Sequuntur Decreta generalia ad Novitiorum receptionem, professionem, & institutionem spectantia.

De Novitiis ad habitum Regularem, & professionem non admittendis, nisi in Conventibus designandis.

Ad haec omnia vide in Constitut. CXII. Sixti V. Cum de omnibus. Tom. IV. Par. IV. fol. 370.

CLEMENS PAPA VIII.

Regularis disciplinae restitutioni, pro qua potissimum iuxta nostri muneris debitum laborare non desistimus, illud in primis magnum impedimentum afferere quotidiano usu compertum est, quod in omnibus Conventibus, us praesertim, qui majori reformatione indigent, singuli ad Religionem venientes passim recipiuntur. Unde fit, ut quo magis Nos variis Constitutionibus male affectas radices amputare studemus, eo magis in dies depravata, infructuosaeque ejusmodi noviter profitentium succrescant.

§.1. Cui quidem malo occurrere volentes, praesenti Decreto statuimus, districteque praecipimus omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, caeterisque Superioribus Conventuum intra Italiam, & insularum adjacentium fines existentium quibuscumque, & quorumcumque Ordinum Mendicantium, ut de cetero neminem sub quovis praetextu, aut colore, ad habitum regularem admittant, nisi in Conventibus auctoritate nostra propediem in unaquaque Provincia designandis.

§.2. Insuper sancimus, ut quoad ejusmodi Conventus, ut praefertur, per Nos deputati non fuerint, omnes praefatorum Ordinum Superiores a receptione quorum-

AN. CH. 1602. Decretum irritum apposit.

Contraria tollit.

Exemplis credi jubet.

Dat. die 2. Aprilis 1602. An. XI.

Causae ob quas depravatur religio.

Clemens Novitios in locis delinquentibus recipi non dat.

Et usque ad deputacionem non recipiuntur.

Receptionem poena.

Receptionem nullas.

Contraria non obtineat.

Dat. die 12. Martii 1596.

Relatio praecedentis decreti.

Ampliatio & decreti.

cumque Novitiorum, sive ad habitum, sive ad professionem omnino abstinant.

§.3. Superior, qui hujus Decreti transgressor extiterit, ipso facto poenam privationis omnium officiorum, quae tunc obtinebit, vocisque activa, & perpetuae inhabilitatis ad alia impropterum obtinenda, se noverit incurrisse, ac aliis etiam penis arbitrio nostro subjaceat.

§.4. Receptiones vero, & professiones quaslibet eorum, qui contra hujusmodi Decretum nostrum admissi fuerint, nullas, & irritas esse nunc decernimus, & declaramus.

§.5. Privilegiis, statutis, & consuetudinibus quibuscumque in contrarium minime obstantibus.

Datum Romae die 12. Martii 1596.

Renovatio, & ampliatio ejusdem Decreti.

De Novitiis ad habitum regularem non recipiendis, nisi in Monasteriis, & locis designandis.

Sanctissimus in Christo Pater, & D.N.D. Clemens divina providentia Papa VIII. cum jamdudum animadverteret collapsae Regularis disciplinae restitutioni, pro qua potissimum, juxta sui muneris debitum vigilare, ac laborare non desistit, illud in primis magnum impedimentum afferere, quod in omnibus Monasteriis, & Conventibus, usque praesertim, qui majori indigent reformatione, singuli ad Religionem profitendam accedentes, passim, ac sine defectu recipiuntur, ac inde fieri, ut quo magis variis Constitutionibus male affectas radices evellere studet, eo magis infructuosae noviter provenientium germina quotidie succrescant; cumque ob zelum, ac desiderium, quo tenetur Sanctitas Sua, omnes Regulares ad vetus suae cujusque Religionis institutum redigendi, districte prohibuerit, ne quis in certis Monachorum, & Mendicantium Ordinibus ad suscipiendum habitum Religionis admitteretur, profitereturve, quousque Monasteria, & Conventus aliquot destinarentur, in quibus posset commodius regularis observantia, secundum reformationem a Sanctitate Sua institutam, introduci.

§.6. Quia tamen non obstante tali prohibitione, cognovit nonnullos fuisse, vel sub colore facultatis, & licentiae a Sanctitate Sua obtente, vel quia talis prohibitio ad illorum notitiam non pervenerit, receptos, & admissos, praeter mentis suae sensum; Idcirco huic malo prospicere volens, ne licentiam, ac facultatem hujusmodi subreptione, ac praetextu Decretum Sanctitatis Suae irritum reddatur. Nunc denovo districte praecipit, ac mandat omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, Praesidentibus, Abbatibus, Prioribus, & Guardianis quibuscumque, caeterisque Superioribus Conventuum, Monasteriorum, ac Domorum quocumque nomine appellentur, intra Italiam, &

Insularum adjacentium fines existentium, quorumcumque Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium (exceptis tamen Carthusianorum, Fratrum Minorum de Strictiori Observantia, nec non Cappuccinorum S. Francisci, Reformatorum S. Dominici, Discalceatorum Ordinis Carmelitarum, nec non Fratrum Congregationis Fuliensis Cisterciensis Ordinis, ac Eremitarum Eremitae Camaldulensis Montis Corona, Clericorum Regularium Theatinorum, Societatis Jesu, Sancti Pauli Decollati, & aliorum de Somafcha, Ministrorum Infirmorum respective Ordinibus, Societatis, seu Congregationibus nuncupatis, quae etiam antea exceperat, & nunc iterum excipiendo, voluit prohibitionem hanc ad illa nullo modo extendi) ne sub cujusvis licentiae, & facultatis impetratae, vel impetrandae obtentu, nisi per literas in forma Brevis dumtaxat, & non alias, quemquam ad habitum Regularem suscipiendum, nec etiam conversos, nisi in Conventibus, Monasteriis, & Domibus, auctoritate ejusdem SS. D.N. propediem in unaquaque Provincia designandis recipere, aut receptos ad professionem admittere, ullo modo audeant. Quinimmo contra primam prohibitionem Sanctitatis Suae receptos, etiam imperfectum habitum, aut sine capitulo gerant, post praesentis Decreti in Romana Curia publicationem, omnino ejicere debeant.

§.7. Superiorem autem, qui hujus Decreti transgressor extiterit, ipso facto poenam privationis omnium officiorum, quae tunc obtinebit, vocisque activa, & perpetuae inhabilitatis ad alia impropterum obtinenda, eo ipso incurrisse voluit, ac decrevit, & aliis etiam penis arbitrio Sanctitatis Suae imponendis subjacere.

§.8. Receptiones vero, & professiones quaslibet eorum, qui contra hujusmodi Decretum admissi fuerint, nullas, & irritas esse ad quemcumque effectum, & nunc decernit, & declarat.

§.9. Hoc autem Decretum voluit Sanctitas Sua eos Ordines comprehendere, qui Conventus, Damos, & Monasteria a se probata pro Novit. receptione, & educatione haecenus permissione sua constituerint.

§.10. Ceteras vero licentias, sive particulares, quae in hanc diem effectum non sunt sortitae, revocat, & annullat.

§.11. Vult autem Decretum hoc suum in solitis locis Urbis publicatum, ita praedictorum singulos afficere, acsi cuilibet personaliter fuisset intimatum, privilegiis, statutis, & Constitutionibus quibuscumque in contrarium minime obstantibus.

Datum Romae apud S. Marcum die 20. mensis Junii 1599.

Superiorum transgredientium poena.

Receptionem irritatio.

Limitatio hujus Decreti.

Licentiarum revocatio.

Publicatio hujus Decreti.

Dat. die 20. Junii 1599.

Decretum super forma recipiendi Novitios ad habitum, & professionem Regularem.

Sanctissimus in Christo Pater, & D.N. D. Clemens Divina providentia Papa VIII. qui alias pro Regularis discipline restitutione, singulis Regularium Ordinibus (quibusdam exceptis) prohibuit, ne ad regularem habitum Novitios in posterum reciperent, receptivse ad professionem admitterent, quosque in aliquibus eujusvis Ordinis Monasteriis, seu Conventibus (in quibus Novitatus pro recipiendis, & educandis Novitiis designarentur, & approbarentur) ad eus, quam professi sunt, Regulae praescriptam, vitam, moresque restituerent, & componerent.

§. 13. Certior deinde factus, quosdam omnium fere Ordinum Conventus, seu Monasteria ad pristinam illam regularem vivendi formam, & disciplinam, quam diutius desideraverat, fuisse redacta, in eisdem Monasteriis, & Conventibus, ut Novitatus erigi, Novitiisque recipi possent, (sub certis tamen legibus, ac ea praesertim, ut licentia a Congregatione Reformationis Apostolicae prius obtenta esset,) concessit, & ad illa designavit, & approbavit.

§. 14. Nunc volens, ut ea quae pro Novitiorum receptione, & institutione, de mandato Sanctitatis Suae praescripta fuerunt, in posterum accuratius, & exactius observentur, ultra formam traditam in Constitutionibus sel. record. Sixti Papa V. & etiam Sanctitatis Suae super receptione Novitiorum, decrevit, ac praesentis decreti virtute mandavit, ne in Conventibus, seu Monasteriis ad Novitios recipiendos, de Sanctitatis Suae, seu dictae Congregationis Reformationis licentia hactenus designatis, & approbatis, seu in posterum designandis, & approbandis.

§. 15. Novitii ad habitum recipi nullatenus possint, vel admitti, nisi prius ab ipsa Congregatione, vel a propriis locorum Ordinariis, in quorum Diocesi Novitatus existunt, in quibus Novitii recipiendi fuerint, expresse, & nominatim Novitii ipsi recipiendi approbati fuerint, & ut recipi, & admitti possint, licentiam in scriptis (gratis tamen in omnibus, etiam quoad scripturam concedendam) obtinuerint. Monet autem Sanctitas Suae eosdem Ordinarios omnem curam, & diligentiam adhibere, ut circa aetatem, conditionem, educationem, scientiam, vitam, & mores, ceterasque qualitates in ipsis Novitiis requisitas, observentur institutiones pro illis recipiendis ab eadem Congregatione Reformationis factae, & publicatae. Neque aliter, nec alio modo, aliquem ad habitum recipi permittant. Ordinarios ipsorum conscientiam onerando, si quempiam approbaverint, vel admitti permiserint, qui non sit idoneus, & juxta Constitutiones, & Institutiones praedictas, approbandus, & admittendus.

§. 16. Firmis nihilominus remanentibus

penis omnibus contra Superiores quorumcumque Ordinum, qui in admittendis ad habitum, & professionem Novitiis, formam Constitutionum, & Institutionum praedictarum non servaverint, aut Novitium aliquem, quantumvis idoneum approbatum, in quovis alio Conventu, & Loco, seu Monasterio, praeterquam in haecenus a Sua Sanctitate, vel a dicta Congregatione designatis, & approbatis, seu in posterum designandis, & approbandis, vel ultra numerum in eorum singulis praescriptum, seu praescribendum, receperint, vel admiserint, seu alias praemissis quovis modo contrafecerint.

§. 17. Irritum ex nunc, & inane decernens, quicquid seps, vel alias quavis auctoritate a quovis gestum, vel attentatum fuerit.

§. 18. Non obstantibus quibuscumque, & c. Datum Roma apud S. Petrum, die 19. Maii, millesimo sexcentesimo secundo. Pont. ejusdem S. D. N. Anno 11.

Institutiones super receptione, & educatione Novitiorum Religiosorum in Monasteriis, & Conventibus designatis, vel designandis.

§. 19. **C**um ad Regularem disciplinam in singulis Religiosorum Monasteriis propagandam, Novitiorum institutione maxime utilis sit, ac necessaria, & nihil ad gravem illam, ac laudatissimam praesentium Patrum vivendi rationem relaxandam, majorem vim habuisse compertum sit, quam vel nimiam in recipiendis Novitiis facilitatem supra numerum, quem capere, atque alere Monasteria ipsa possent, vel negligentiam in probando, & examinando eorum spiritu, an vere esset ex Deo, atque ex praecipuo desiderio illi inservienti, vel denique incuriam in eis educandis, atque instituentis.

§. 20. Idcirco ut hujusmodi incommodo deinceps occurratur, praecipitur omnibus, & singulis, ad quos spectat, ut in recipiendis Novitiis, & in eorum institutione atque educatione, nec non in Magistri, & aliorum Ministrorum electione, praeter alia, quae in sacris Canonibus, ac decretis, praesertim Concilii Tridentini, Pontificis, & cujuscumque Ordinis, aut Instituti Constitutionibus continentur, tam in alias designatis, quam nunc, & in posterum ad hoc designandis Monasteriis, & Conventibus, haec, quae sequuntur, inviolate observari, & exequi perpetuo curent.

§. 21. Primum, quod attinet ad Novitiorum recipiendorum formam, ultra diligentem perquisitionem, quae habenda erit de uniuscujusque natalibus, corporis habitudine, moribus, & vita antea, ac praecipue eorum, qui sextumdecimum aetatis suae annum excedent, an criminosi, an aere alieno gravati, vel reddenda alicujus administrationis rationi obnoxii sint, juxta formam Constitutionis sel. record. Sixti V. & moderationum subsecutorum; illud etiam

Superiores Ordinum feruntur, editas, circa receptionem Novitiorum.

Contraria irrita sunt.

Et cetera non obstant. Dat. die 19. Maii 1602. An. XI.

Regularis disciplinae reformationis studium hic praecipitur.

Hac videlicet in recipiendis educandisque Novitiis observari praecipitur.

Examen ipsorum.

Superiores, ad quos spectabit, sedulo perquirant, ut quibus in Monasteriis, & Conventibus ex Apostolica facultate Novitatus fuerint instituti, in iis ad Religionem nullus in posterum admittatur, qui, & ex honestis parentibus natus non sit, & conditiones sacris Canonibus, Summorumque Pontificum Constitutionibus praescriptas non habeat, juxta decretum super forma recipiendi Novitios die 19. Maii 1602. editum.

§. 22. Quisque recipiendus in aliquo Ordine Regulari, etiam Mendicantium, in ea sit aetate constitutus, quam ejus Ordinis, in quo recipietur, regularia instituta, & ordinationes requirunt; eam vero literarum scientiam calleat, aut illius addiscenda spem indubiam praeserat, ut minores, & suis temporibus majores ordines, juxta Decreta Sacri Concilii Tridentini, suscipere valeat. Sed si quis annum vigesimum quintum excedens ad habitum Regularem admitti postulerit, & talis eruditionis expertus inventus fuerit, in Conventum tantum, quibus literarum scientia non est necessaria, numerum referatur. Ipsi autem Conventi non recipiantur ante vigesimum aetatis suae annum, nisi saltem praecipua Doctrinae Christianae capita noverint.

§. 23. Demum Superiores diligenter exquirant, quo spiritu, qua mente, ac voluntate id regularis vitae genus elegerint, quem sibi finem proposuerint, num zelo melioris frugis, ac perfectioris vitae, & ut Deo liberius famulari possint, an potius levitate, vel humano aliquo affectu, aut inordinato animi motu ducantur, & an eorum parentes ope, & subsidio ipsorum indigentes desistantur.

§. 24. Provideant quoque, ut omnes etiam Conventi recipiendi, priusquam ad habitum regularem admittantur, ab iis quibus minus hoc incumbit, de regula quam professuri sunt, tribus votis essentialibus, statuque Regulari, & aliis cujusque Ordinis peculiaribus institutis, & Constitutionibus diligenter instruantur. Et quia quorundam Religionum moris est, nedum Conversos ad professionem admittendos, verum & Oblatos, ut vocant, recipere, circa ipsorum oblatorum receptionem unaqueque Religio suas peculiare Constitutiones, specialiaque instituta observare teneatur.

§. 25. Statim atque Novitii ad habitum recepti, & in locum Novitatus introduci fuerint, per generalem omnium peccatorum confessionem totius antea vitae conscientiam discutiant, & expurgent.

§. 26. Quod vero ad loci qualitatem uniuscujusque Novitatus spectat, locus hujusmodi propria clausura ab ea parte Conventus, & Monasterii, in qua degant professi, segregatus sit, atque distinctus; habeatque tor ad dormiendum Cellulas separatas, quor erant numero Novitii, vel Dormitorium ita capax, ut pro singulis singuli lectuli commode sterni possint; in quo etiam Cellula, vel certus, ac determinatus locus pro Magistro, ejusque Socio reperiat; in

eo etiam, praeter alias communes commoditates, aptus locus adspirituales collationes, seu conferentias faciendas, ac lectiones, instructionesque Magistri audientias, & in quem hiemis tempore ad calefaciendum se igne communi recipiantur. Orationum insuper, seu Cappella, si commode fieri poterit, ad Novitios in spiritualibus, praesertim in caeremoniis, Ecclesiasticisque functionibus exercendos. Hortus quoque peculiaris ad honestam recreationem, bene conclusus, atque munitus addit; si minus, hortum ceteris Fratribus communem recreationis tempore ingrediantur. Ipsi vero Novitii ibi commorantibus, curabit Magister cum loci Superioris auctoritate, si opus fuerit, ne in eundem quisquam alius ingrediatur. Ad hujusmodi locum Novitatus nemini ejusdem, vel alterius Ordinis Regulari etiam Conventus, & Monasterii Officiali, ullo umquam tempore, sub quovis praetextu aditus pateat, praeterquam Magistro, ejusque Socio, ac etiam Monasterii, aut Conventus Superiori, si quando cumque ingrediendum sibi necessario existimaverit; quo tamen casu aliquem semper ex Senioribus Conventus, vel Monasterii Patribus Socium assumat. Hujus loci clausurae clavis apud Magistrum semper afferretur, illique soli liceat ex gravitantum causa ingressum illuc alicui permitttere; si quis autem Novitiorum quempiam alloqui voluerit, Magistro praesente, & non aliter alloquatur.

§. 27. Novitiorum Magistro Socius, si ad Novitiorum instruendam multitudinem necessarius fuerit, vita, & moribus, quoad fieri poterit, consimilis deputetur; qui in his, quae ad Novitatus regimen spectant, dicto Magistro immediate subiectus existat, eligaturque tam Magister, quam Socius per Provinciale Capitulum, per triennium ad minus onus hujusmodi subitari. Quod si aliquo casu extra tempus Capitulare nova loca Novitatus concedi contingat, tunc electionem Magistri Novitiorum & Socii hujusmodi, in his novis locis per Generalem, vel Provincialem, seu Ministrum, aut eorum Visitatores, seu Vicarios de Definitorum tamen, vel graviorum aliorum Patrum consensu, fieri permittitur; idemque servetur, si intra triennium, alterum, vel utrumque urgenti aliqua de causa ex illis locis amoveri, vel mori contigerit, in cujus, vel quorum locum alii consimiles subrogari debeant. Tam Novitiorum Magister, quam Socius ab iis omnibus officiis, oneribusque vacationem habeant, quae Novitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipse Magister Sacerdotali ordine sit initiatus, ac in quinto saltem supra trigessimam aetatis suae anno constitutus, & per decennium a professione emissi in Religione perstiterit. Socius vero trigessimam annum excedat; sintque ambo doctrina, & quantum per Superiorem diligentiam, & curam fieri poterit, vitae etiam antea exemplo praestantes, Orationis praeterea, & mortificationis operibus addicti, prudentia,

Magistrorum Novitiorum institutio, & electionem, & qualitates.

titia, charitateque referri, non sine affabilitate graves, zelum Dei cum mansuetudine praefidentes, ab omni cordis, ac animi perturbatione, ira praesertim, & indignatione, quae in se, & erga alios charitatem impedit, confueverunt, quam longissime alieni, & tales demum, qui in omnibus se ipsos bonorum operum exemplum praebent, ut in illi, qui eorum curae subsunt, illos non tam metuant, quam reverantur, nec illis unquam detrudere quicquam possint. Habere etiam Magister plenam, & absolutam potestatem circa Novitiorum institutionem, ac Novitiatus regimen, ita ut in illis nemini (Visitatoribus, ac Superioribus majoribus, vel etiam localibus exceptis) quovis colore se ingerere liceat. Curam adhibeat diligentem, ut Novitii omnes in regulari disciplina sedulo exerceantur, agnoscantque praecipue divinae, quae digni facti sunt, vocationis praesentiam, & excellentiam, quae vera sit, atque perfecta votorum solemnium, & quam necessaria cujusque Ordinis Constitutionum observantia: modum in oratione tum vocali, tum mentali fructuose persisterendi, illicitas passiones, & vitia (ad quae natura per peccatum labefacta omni tempore prona est, atque proclivis) per sensum custodiam, & mortificationem cohibendi; austeritatem, jejunia, Cilicia, Disciplinas, conscientiae puritatem, crebram illius discussionem, Sacramentorum frequentiam, confessionis praesertim, quae bis saltem singulis mensibus fiat, per aperitionem quotidianam motuum interiorum, cordis, & tentationum manifestationem, per exercitium humilitatis circa viliora ministeria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumque silentium.

§. 28. Quilibet Novitius bis quotidie Orationi mentali, & vocali incumbat, unusquisque secundum propriam capacitatem, & ordinem sibi a Magistro praescriptum, pluries in die propriam conscientiam examinare contendat. Ipsi autem Magistro soli Novitiorum confessiones audiendi cura committatur. Liceat tamen Superiori, etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputandum, semel, aut bis in anno eorumdem Novitiorum confessiones audire.

§. 29. Quotidie Missae sacrificio intersint, & Statutis horis in Choro nocturnis, diurnisque divinis Officiis assistant.

§. 30. Exercitationibus etiam corporali- bus vacent, legant, vel scribant res spirituales, modestam animi recreationem interponant, quae in solitario loco, & commo- do extra Novitium semel in hebdomada, vel in alternis saltem hebdomadibus longior statuat; fiatque semper Magistro praesente, vel Socio: qui multam invigilant, ne duo ab aliis commoventur disjuncti, atque eo tempore, cujusque, in quam natura feratur, propensionem scrutentur.

§. 31. Non liceat eis, durante Novitiatus, & probationis tempore, una cum Profellis, nisi in Choro, in Ecclesia tempore

Officiorum, in Processionibus, aut in coenaculo causa refectionis commorari, nec permittatur eis Professos domo exeuntes comitari.

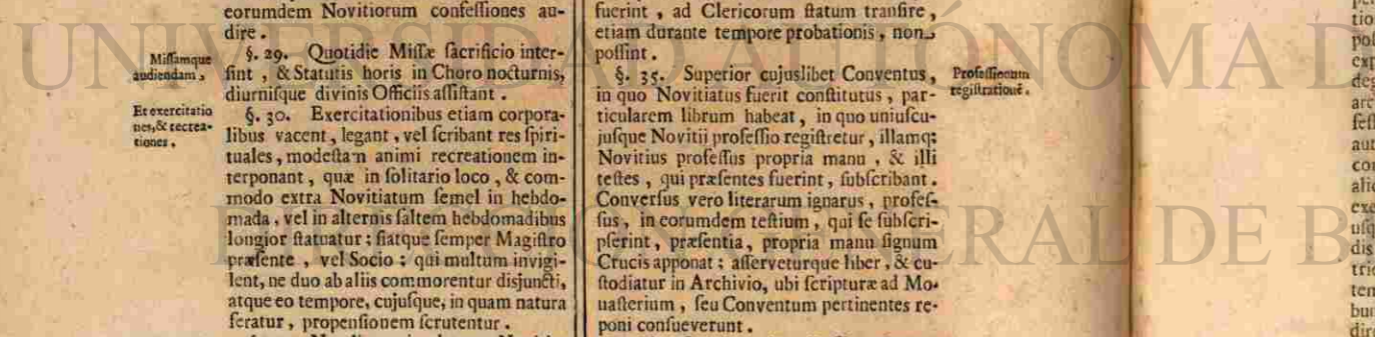
§. 32. Pro communibus, & propriis cujusque necessitatibus, quae accidere possunt, unus ex Novitiis ipis, etate, & moribus provectior deputetur, qui absente Socio Magistro permittente, omnia, prout opus fuerit, agat; cui etiam januae custodia, & rerum levioris momenti provisio intra Novitium committi poterit.

§. 33. Cum autem, licet Clericorum bene instituendorum cura debeat esse praecipua, Conversorum tamen religiosa instructio non sit praetermittenda, quin potius aquanimiter amplexanda, quandoquidem satis exploratum est, istorum etiam, cum Regulam profiteantur eandem, perfectam educationem, tum Religioni decorem, & ornamentum, tum aliis Christianis edificationem, exemplum, atque utilitatem asserre; Conversis ipsis a Clericorum Novitiu separatus ad dormiendum locus (quantum commode fieri poterit) assignari praecipitur. Illi tamen hac separatione non obstant, Magistro Novitiorum, seu Superioribus Monasteriorum, & Conventuum, juxta cujusque Ordinis Statuta, & Constitutiones subditi esse, & obedientiam praestare debeant, a quo non tantum circa corporalia obsequia probandi, & exercendi, verum etiam pro eorum capacitate, & commoditate, de spiritualibus, praesertim de modo mentaliter orandi, diligenter instruendi erunt, quod, ut commodius fiat, ad Capitula, & spirituales Conciones, quae per Magistros Novitiorum fieri solent, accederi debeant, & in Ecclesiis statutis horis conveniant, nisi tunc in suis officis actualiter occupati fuerint.

§. 34. Tempore vero probationis elapso, si tantum, qui non solum religiosa perfectionis capaces, sed ad laborem corporalem apti, novo, ac diligenti examine reperti fuerint (cummodo aetatis suae annum, quoad Clericos decimum sextum, quo vero ad Conversos, vigesimum primum exceperint) ad professionem admittantur. Sed qui ad Conversorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis, non possint.

§. 35. Superior cujuslibet Conventus, in quo Novitius fuerit constitutus, particularem librum habeat, in quo unusquisque Novitii professio registratur, illamque Novitius professus propria manu, & illi testes, qui praesentes fuerint, subscribant. Conversus vero literarum ignarus, professus, in eorumdem testium, qui se subscriperint, praesentia, propria manu signum Crucis apponat; aserveturque hiber, & custodiatur in Archivio, ubi scriptura ad Monasterium, seu Conventum pertinentes reponi consueverunt.

§. 36. Quia vero in quibusdam Ordinibus filiationis usus est receptus, declaratur, quod licet decretum sit, ut Novitius educandi

Novitiorum orationem, & confessionem

Missaemque audiendam

Et exercitio nes, & recreaciones

Commoratio- nesque extra Novitium

Socium Magistri Novitiorum

Conversorum institutionem, & educationem

Examen ante professionem

Professionem registratur

Filiationem in quibus Conventibus recipiendas

candis certa Monasteria, aut Conventus designata quilibet Ordo habere debeat; licitum tamen sit Superioribus Monasteriorum, & Conventuum hujusmodi Ordinum in quibus filiationis usus receptus est, eos quos praenarratis qualitatibus suffultos repererint, in suorum locorum filios juxta cujusque Ordinis Constitutiones adscribere, sicque adscriptos, cum juxta praesentes institutiones, & alias servatis servandis, ad Ordinem recepti fuerint, ad loca Novitiatum cum testimonialibus literis transmittere; ubi tamquam discipulorum Conventuum, seu Monasteriorum filii, eorumdem nomine, & instantia recipi, ac in Novitiu probari, & deinde antequam ad eadem Monasteria, seu Conventus filiationis hujusmodi remittantur, in profectorio ad perfectionem, ut praemissum est, exerceri debeant.

§. 37. Porro, ne loca unius Monasterii, seu Conventus ab alio praecoccupentur, Capituli generalis, aut Provincialis partes erant numerum praescribere pro omnibus, & eam similiter rationem circa alimenterum contributionem (si opus fuerit) inire, ac singulis Conventibus, & Monasteriis praescribere, quae magis expedire videbitur.

§. 38. Ut autem Novitii jam in Profectorio numerum (sicut praemittitur) recepti, melius in bono spiritu, regularisque disciplinae observantia stabiliantur, & confirmetur, mandatur, ut statim post professionem emissam, si in Conventibus, aut Monasteriis pro Novitiis assignatis locis aderit secundi Novitiatus, sive Professorii, ab ea, quae Novitiorum est, atque antiquorum Profectorum habitatione distinctus, & segregatus, ibi collocentur, si Monasterium, aut Conventus eos alere queat, sin minus, in alium commodiorem Conventum, aut Monasterium transferantur, in quo is locus cum requisitis ad Novitium supranarratis reperitur, vel accommodetur, aut de novo construatur. Ab hoc tamen ille Religionis excipiuntur, quae suarum Constitutionum, seu Institutionum vigore, majoris temporis cursu novos professos intra Novitium detinere consueverunt, quibus in hac parte non derogatur; illis tamen permittitur, ut praedictis eorum Constitutionibus non obstantibus, id ipsum facere possint, si id rationi, ac Religioni magis expedire judicaverint: quibus in locis degant sub regulis, & modo vivendi adhuc aetiori, quam servant antiquiores profelli: ita quod in negociis Monasteriorum, aut Conventuum non se intromittere, nec communibus tractatibus interesse, neque alicujus exterioris obedientiae officium, exercere debeant, ibique permancant, quousque ad aetatem Sacris Ordinibus suscipiendis sufficientem devenierint, vel saltem per triennium post professionem, quo etiam tempore poterunt, quinimo, & debent literarum studii operam navare, sub directione, ac regimine Superioris, qui eas qualitates habeat, quibus Novitiorum Magistrum praeditum esse oportere dictum est.

§. 39. Declaratur tamen, quod propter praemissa non censetur concessa licentia recipiendi Novitios, nisi in locis pro Novitiu designatis, aut in posterum designandis, & pro numero dumtaxat in eorum singulis praescripto, vel praescribendo.

§. 40. Denique si illi, qui inter Religiosos gradu, & ordine Superiores sunt, & alii, ad quos spectat, in praedictis omnibus, vel eorum aliquo deliquerint, seu quovis modo contrafecerint, officiorum omnium quae tunc obtinebant, privationem, gravioresque pro modo admisse culpae poenas, se subituros certo sciant.

Datum Romae apud S. Petrum die 19. Martii 1602.

Novitii recipienti in locis designatis.

Conventuum poena.

Die die 19. Martii 1602.

CCLXIX.

Declaratur Archiepiscopus, & Episcopus de Cathedralibus, & Metropolitanis Ecclesiis in Hungaria noviter provisionos, non teneri accedere ad visitanda limina Apostolorum, nisi singulis quadrienniis.

Ex Reg. in Secret. Breu.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Um sicut accepimus, in expeditione literarum provisionum diversarum Ecclesiarum Metropolitanarum, & Cathedralium in Regno Hungariae novissime facta, formula Juramenti a Sede Apostolica praescripta in dictis literis inserta, scriptorum forsitan incuria, contineret, ut Episcopi de dictis Ecclesiis provisioni, tenerentur singulis bienniis limina Apostolorum visitare, cum juxta Constitutionem super hoc novissime editam, ad visitationem liminum praedictorum singulis tantum quadrienniis teneantur.

§. 2. Nos dictorum Archiepiscoporum, & Episcoporum conscientia securitati consulere cupientes, ac eorum singulorum nomina, Ecclesiarumque praedictarum titulos, ac literarum eorumdem tenores praesentibus pro expressis habentes, supplicationibus etiam Ven. Fratris Ludovici Episcopi Bosphensis suo, & aliorum Archiepiscoporum, & Episcoporum nominibus Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, harum serie declaramus, & decernimus, ipsos Archiepiscopos, & Episcopos ex praedicto Juramento ad visitandum Apostolorum limina singulis tantum quadrienniis teneri, ac ita ipsis Archiepiscopis, & Episcopis, & cuilibet illorum auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, & indulgemus.

§. 3. Non obstantibus praemissis, & quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, caterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 29. Aprilis 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

Causa declarationis.

Declaratio, do qua in Rubrica.

Derogatio contrariis

Die die 29. Aprilis 1602. An. XI.

Con-

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmata cessione Henrici IV. Francorum Regis juris nominandi Abbatem perpetuum Monasterii Fulien. Congregationis ejusdem nominis, declaratur in eo Abbatem Triennale per Monachos esse eligendum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurium.

Pastoralis officii Nobis divina disponente clementia commissi cura Nos admonet, ut circa statum Monasteriorum, & Religiosorum locorum quorumcumque prospere dirigendam sollicito studio intendentes, in his ejusdem officii nostris partes libenter impendamus, per quae eorum felici regimini juxta sacrorum Canonum, & Regularium institutorum dispositionem salubrius in Domino prospiciatur.

In Monasterio Fulien. opitium constituitur, ut confirmatur Abbatibus triennalis.

§.1. Sane, cum sicut accepimus, Monasterium Beatae Mariae Fulien. Cisterciensis Ordinis Remen. Diocesis, quod Congregationis ejusdem Beatae Mariae Fulien. nuncupat. caput existit, & in quo eadem Congregatio regularis reformationis primordia ad Dei laudem, & fidelis populi aedificationem suscepit, haecenus per Abbatem perpetuum gubernari consueverit: Cumque caetera omnia ejusdem Congregationis Monasteria per Abbates triennales juxta sacrorum Canonum, & Regularium ipsius Congregationis institutorum dispositionem provide, ac laudabiliter gubernari consueverint, ac maxime expediat pro ejusdem Congregationis quiete, & illius Monachorum, qui in spiritu humilitate, & vitae asperitate Deo servire satagunt, pace, & tranquillitate, ut praedicti Monasterii Beatae Mariae Fulien. regimen, sicut caeterorum ejusdem Congregationis Monasteriorum ad triennaliter reducat, & illius Abbas pro tempore de triennio in triennium juxta regularia ejusdem Congregationis instituta de caetero eligatur.

Francis Rex eccles. juri nominandi Abbatem, ut eligatur a Monachis.

§.2. Cumque, sicut etiam accepimus, hanc ob causam charissimus in Christo filius noster Henricus Francorum, & Navarrae Rex Christianissimus, singulari pietate ductus, omni, & cuicumque juri nominandi ad Monasterium praedictum Beatae Mariae Fulien. dum pro tempore vacat, Abbatem, sibi, & Coronae Regni Franciae quomodolibet competenti, in favorem ejusdem Congregationis, & ad effectum, ut deinceps in perpetuum ejusdem Monasterii Abbas per ejusdem Congregationis Monachos, juxta eorum regularia instituta, Apostolica auctoritate confirmata de triennio in triennium libere eligi valeret, per Regium ejus diploma gratiose cesserit, & renunciarit, prout in eodem diplomate, cujus tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur.

Confirmata hujusmodi

§.3. Nos ejusdem Henrici Regis eximiam pietatem plurimum in Domino com-

mendantes, ac ejusdem Congregationis prospero statui, quantum in Domino possumus, consulere cupientes, ac ejusdem Congregationis superiorem generalem, & singulares Monachos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, laesiveque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Regium ejusdem Henrici Christianissimi diploma praedictum in ipsius Congregationis favorem concessum, ac omnia, & singula in eo contenta, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illique perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eodem intervenierint supplemus. Praeterea Abbatis ejusdem Monasterii Beatae Mariae Fulien. munus, quod nunc dilectus filius Joannes de Baladnt alias de Sancto Mauro ejusdem Monasterii Abbas ex concessione Apostolica ad ejus vitam obtinet, ex nunc pro ut ex tunc, postquam Monasterium praedictum per cessum, vel decessum, aut quancumque dimissionem, vel amissionem dicti Joannis, aut alias quomodocumque ex illius persona vacare contigerit, etiam si nunc forsitan actu vacet, ad triennaliter, auctoritate, & tenore praedictis perpetuo reducimus, ejusdem Congregationis Capitulo generali, ac Superiori, & Monachis, ut ejusdem Monasterii Abbatem post dictum cessum, vel decessum de caetero de triennio in triennium juxta regularia eorum instituta praedicta, libere, prout caeterorum ipsius Congregationis Monasteriorum Superiores eligere solent, & possunt, eligere valeant, facultatem concedimus, & impertimur, ac ordinamus: Insuper quancumque cessionem regiminis, & administrationis dicti Monasterii per dictum Joannem Abbatem, etiam in manibus nostris tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam coram Notario, & Testibus sponte factam, si quae tamen facta est, aut deinceps quancumque faciendam, praeterquam in favorem ejusdem Congregationis admittendam non esse, & quatenus forsitan admisa fuerit, Provisionem, seu Commendam ejusdem Monasterii in cujusvis favore etiam Apostolica auctoritate forsitan factam, aut deinceps faciendam, nullam, irritam, & inanem, ac nullius roboris, & momenti fuisse, & fore, ac nemini unquam suffragari debere, sed per praesentes omnino revocatum, & annullatum, prout ex nunc revocamus, & annullamus, fore, & esse, ac censerit.

cessione Clemens declaratur in d. Monasterio triennale Abbatem eligi.

Causula.

§.4. Praesentes quoque literas etiam ex eo, quod idem Joannes Abbas praemissis non consenserit, nec ad ea vocatus, & auditus fuerit, de nullitatis vicio, aut intentionis nostrae, seu alio quocumque defectu notari, vel impugnari, aut infringi, rescindi, retractari, in Jus, vel controversiam revocari, aut adversus illas quocumque gratia, vel Justitiae remedium impetrari nullatenus posse, sed semper, & perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac eidem Congregationi in omnibus, & per omnia plenissime suffragari: Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Commissio Episcopo Eystetten. ut confirmet permutationem Pagi Oberhausen ad Ecclesiam Augustanam spectantis cum Pago Eppisburg ad praedictam Civitatem pertinente inter Episcopum, & Magistratum Augustanum factam, quatenus eidem Ecclesiae utilis comperiat.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Ven. Fratri Episcopo Eystetten.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Exponi nobis nuper fecit Ven. Frater Henricus Episcopus Augustanus, quod inter alia bona immobilia ad Episcopatum, & Ecclesiam Augustanam pertinentia, extat haud longe a Civitate Augustana Pagus Oberhausen dictus, cui Pago Fluvius inter ipsum, & Civitatem praedictam interfluens natura loci depressioris ita imminet, praesertim cum imbribus, aut nivalibus aquis intumescit, ut nisi continuis operibus intra alveum contineatur, praedicto Pago gravissima damna inferat, immo brevi tempore ruinam ei allaturus videatur: cui quidem malo Antecessores praedicti Henrici Episcopi pro viribus occurrere conati sunt; ac in construendis aggeribus, & Ripa munienda paucorum annorum spatio multa millia Florenorum impenderunt. Verum occasione dictorum operum cum Magistratu Civitatis Augustanae in gravissimas lites, & discordias inciderunt, cum dictus Magistratus ab aliquot annis se hujusmodi munimentis vi, & armis opponere ceperit, operariosque invadat, atque etiam vinculis, & carceribus ad deferendum opus compellat: unde factum est, ut non solum Ripa, prout necessitas requirit, amplius non possit muniri, verum etiam opera maximis Episcoporum, sumptibus extructa, in iruitum recidunt cum evidenti periculo ipsius Pagi, ac insuper ob hujusmodi impedimenta, & violentias maxima exacerbatio inter partes exorta est, ex qua enormia scandala evenire timeantur.

Causa permutationis facienda.

Exequutores deputati.

§.5. Quocirca dilectis filiis Tholosan., Remen., & Lombardien. Officialibus praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Superioris Generalis dictae Congregationis fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac in praemissis eidem Congregationi efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra, Congregationem ipsam eorumdem praemissorum effectu pacifice, frui, & gaudere: Non permittentes eam desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoslibet, ac praemissis non parentes per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantia tollit.

§.6. Non obstantibus fr. re. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Monasterii etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eidem Monasterio, illiusque Abbati, & Conventui, aut aliis quibuscumque in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda esset, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Maii 1602. An. XI.

Datum Roma apud S. Marcum sub Anulo Piscatoris die 4. Maii 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

Petio confirmacionis.

ria videatur, indeque speretur constans, & perpetua concordia inter dictas partes, qua semel constituta, negotio restituenda Catholicæ Religionis in Civitate Augustana utilius, & fructuosius procurando, multum momenti proculdubio accesserit: propterea tam Henrici Episcopi, quam etiam dilectorum filiorum Magistratus ejusdem Civitatis Augustanæ nominibus nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.4. Nos igitur eosdem Henricum Episcopum, & Magistratum Civitatis Augustanæ specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium demtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Fraternitati tuæ, de cuius fide, prudentia, & integritate plurimum in Domino confidimus, per præsentem committimus, & mandamus, ut de præmissis Te diligenter informes, & si per informationem eandem, permutationem prædictam Ecclesiæ Augustanæ utilem futuram esse compereris, eidem Episcopo Augustano, eandem permutationem, cum expressa tamen conditione, quod in utroque Pago Fides Catholica, & illius cultus perpetuo retineatur, ac conservetur, & Jurisdicção Ecclesiastica, illiusque liberum exercitium nullatenus impediatur, faciendi licentiam auctoritate nostra Apostolica concedas, & quatenus permutatio hujusmodi jam forsân facta sit, illam eadem auctoritate, perpetuo confirmes, & approbes, ac omnes, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui desuper interven erint, suppleas.

§.5. Non obstantibus sc. rec. Symachi, Pauli II., & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ecclesiæ Augustanæ. etiam Jramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Maii 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

CCLXXII.

Confirmatio Statuti Archiepiscopi Colonien., Ecclesiæ Hildesheimen. Administratoris, quod octo Præbende ejusdem Capituli Hildesheimensis Presbyteratus, & Diaconatus ordinem annexum habeant.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quicumque ad divini cultus augmentum, & Ecclesiarum præsertim Ca-

thedralium decorem per eandem Ecclesiarum Præsules provide statuta, & ordinata esse comperimus, ea cum a Nobis petitur Apostolicæ confirmationis robore libenter communimus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

§.1. Cum itaque, sicut Ven. Fratris Herneſti Archiepiscopi Colonien. Sacri Romani Imperii Principis Electoris, & Ecclesiæ Hildesheimen. ex dispensatione Apostolica Administratoris nomine Nobis nuper expositum fuit, ipse Herneſtus Archiepiscopus, & Administrator animadvertens in prædicta Ecclesia Hildesheimen. obligationem singularem, aut statuto, Præbendas nullas esse, quibus Presbyteratus, sive Diaconatus Ordines annexi essent, atque inde evenisse ut his temporibus, & in illo loco hæreticis Provinciis circumquaque cincto, sufficientes Presbyteri, & Diaconi ad obeunda divina officia non haberentur, aut facile haberi possent, ideo de unanimi Capituli ejusdem Ecclesiæ consensu statuit, & ordinavit, ut octo primo vacaturæ Præbendæ, Presbyteratus vicissim, & Diaconatus Ordines annexos habere deberent, cujus statuti, seu ordinationis exemplar est quod sequitur videlicet.

Herneſtus Dei gratia electus, & confirmatus Archiepiscopus Colonien., Sacri Romani Imperii per Italiam Archieancellarius, & Princeps Elector, Episcopus Leodien. Administrator Hildesheimensis, Monasteriensis, & Freisingensis, Princeps Stabulensis, Comes Palatinus, Rhemi, utriusque Bavaricæ, Angariæ, Westphaliæ, & Bullionis Dux, Marchio Transmontensis: Universis, & singulis præsentibus nostras ordinationis, statuti, designationis, & distributionis literas visuris, lecturis, & legi auditis salutem in Domino. Cum in Cathedrali Ecclesia Hildesheimensi, cui ex dispensatione Sanctæ Sedis Apostolicæ tanquam perpetuus Administrator, præsumus, ex obligatione singulari, aut statuto Præbendas nullas esse constet, quibus Ordo Presbyterii, sive Diaconatus annexus sit, atque inde evenierit, ut turbulentiſsimis hiſce temporibus, & loco circumquaque hæreticis Provinciis cincto sufficientes Presbyteri, & Diaconi ad obeunda divina officia non haberentur, aut facile haberi queant. Nos Sacrorum Canonum, & Ecumenici Tridentini Concilii Reformationis sess. 24. cap. 12., ac ipsius Sedis Metropolitanæ Maguntinenſis, cui prædicta nostra Ecclesia tanquam suffraganeatus subest, vestigiis insistentes huic malo occurrere, & remedium querere volentes, de unanimi consensu nostri Capituli statuendum, & ordinandum esse duximus, prout & statuimus, & ordinamus, quod octo Præbendæ in sepefacta Ecclesia, quas cum consilio ejusdem Capituli oneribus hujusmodi commodissime gravari posse judicaverimus, sive ille de SS. D. N. collatione sint, sive ex illius Indulto earum nominatio ad Nos, vel etiam Capitulum pertinere contigerit, Presbyteri, & Diaconatus Ordinem annexum habere, & in perpetuum retinere debeant.

Administrator Ecclesiæ Hildesheimen. Ordines Presbyteratus, & Diaconatus in Capitulo Cathedrali instituitur curat.

Tenor Mandati hac super re editi.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Maii 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

CCLXXIII.

Quando Fratres Minores Ordinis S. Francisci Strictioris Observantiæ, possint in eorum Ecclesiis habere organa, paramenta, & vasa præciosa.

Alia de his Fratribus videri possunt in Constitut. XLIII. Clementis VII. In suprema. Tom. IV. Par. IV. fol. 100.

Sanctissimus Dominus noster Dominus Clemens Papa Octavus &c. Facta est per Reverendissimos Dominos Reformatores Apostolicos relatione, memorialis Fratris Pauli de Clanaro Visitatoris Fratrum Minorum Sancti Francisci de Strictiori Observantia, Reformatorem nuncepatum, Provinciarum Romæ, Tusciæ, Marchiæ &c. super dubio.

§.1. An dicti Reformati possint in eorum Ecclesiis habere organa, paramenta, & vasa Ecclesiastica præciosa, & excessiva, sicut Bulla ejusdem Sanctissimi Domini nostri, quæ illos obligat ad observationem Regule Sancti Francisci juxta declarationes Nicolai Tertii, & Clementis Quinti.

§.2. Sanctitas Sua declaravit, & declarat, quod in Ecclesiis, quas nunc habent, & quas impoterum dicti Reformati edificabunt, vel quovis modo obtinebunt, in quibus non sunt hujusmodi organa, paramenta, & vasa, non possint ea de novo facere, nec etiam si piorum eleemosynis, donatione, vel quovis alio titulo offerrentur, seu fierent illa acceptare, sed teneantur observare Regulam cum declarationibus Nicolai Tertii, Clementis Quinti, & Septimi.

§.3. In Ecclesiis vero quas nunc habent, vel impoterum habebunt, & acceptabunt, sive Fratrum de Familia, sive quavis alia concessione obtinebunt, in quibus essent hujusmodi organa, paramenta, & vasa ejusdem Ecclesiis applicata. Sanctitas Sua concedit, quod sine scrupulo aliquo, & conscientia onere possint ea tenere, & illis uti, donec duraverint.

Datum die Dominico 5. Maii 1602.

CCLXXIV.

Faultas Archiepiscopo Valentini. convertendi summam 60. millium librarum expensionibus impositis pro crectione, & dotatione Parochialium, in emptionem reddituum perpetuorum pro mantentione Collegii Pueroꝝ ex genere Maurorum nuper converſorum, & crectione Seminarii Puellarum ejusdem generis.

Venerab. Fratri Joanni Archiepiscopo Valentini. CLEMENS PAPA VIII. Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispania-

beant, prout eosdem Ordines illis ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc in futurum annectimus, & assignamus, ita videlicet, quod prima ejusmodi vacatura, Presbyterii, secunda Diaconatus, tertia rursus Presbyterii, quarta Diaconatus, quinta Presbyterii, sexta Diaconatus, septima Presbyterii, octava Diaconatus ordinem habere debeant, neque ullis deinceps conferri valeant, nisi ipso actu, vel Presbyter, vel Diaconus respective fuerint, vel infra annum ad hujusmodi Ordinem promoveri possint, & velint, idque se præstituros medio juramento confirmet, & nisi illo anno elapſo Nobis, Capituloque nostro de eo sufficientem fidem fecerint, missamque in Cathedrali Ecclesia celebraverint, seu Evangelium decantaverint, atque ita per se divina officia obierint, eo ipſo, Præbenda, seu Canonicatu privati sint, illaque, & ille per eum, vel eos, ad quem, vel quos collatio, seu proviſio spectat, alii eque qualificato, ut supra expressum est, conferri possint: in quorum omnium fidem, & testimonium præsentem literam desuper confectam manus nostræ subscriptione, & sigilli subappensione justimus, & fecimus communiri. Et Nos Arnoldus Præpositus, Fridericus Scholasticus Senior, & totum Capitulum Ecclesiæ Hildesheimen præsentibus attestatur omnia, & singula de nostro unanimi consensu, consilio, & beneplacito statuta, & ordinata annexa esse, & assignata. In quorum fidem sigillum nostrum majus præsentibus est appensum. Actum anno Domini millesimo sexcentesimo primo Feria quarta post Dominicam primam Adventus in Capitulo nostro generali.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, pro firmitate dicti statuti, seu ordinationis validitate Herneſtus Archiepiscopus, & Administrator cupiat, illud auctoritatis Apostolicæ patrocinio communiri:

§.3. Nos ejusdem Herneſti Archiepiscopi, & Administratoris pietatem, & divini cultus zelum plurimum in Domino commendantes, ejus supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, præsertim statutum, & ordinationem, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ confirmationis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ecclesiæ etiam Jramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eidem Ecclesiæ, illiusque Præsuli, Capitulo, & Canonicis, & quibusvis aliis personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque. Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Administrator Ecclesiæ Hildesheimen. Ordines Presbyteratus, & Diaconatus in Capitulo Cathedrali instituitur curat.

Tenor Mandati hac super re editi.

Petita Pontificæ confirmationis.

Confirmatio Clementis.

Obstantibus derogat.

Dat. die 4. Maii 1602. An. XI.

In relatione data Papæ pro positi est dubium;

An Reformati possint habere organa, & paramenta, & vasa præciosa.

Declaratur negative.

Exceptis casibus hic expressis.

Dat. die 5. Maii 1602.

Ex Reg. in Secret. Brev.

Philippus Rex ad prop. gan- niã

1602. dam, & mandam fidei catholice inter Maurorum filios, Puerorum uero, alterum poellamum in Regno Valentia erigi fudeat.

niarum Rex Catholicus, quod cum in Regno Valentia quamplurimi de genere Maurorum a Maumethana secta ad Christianam fidem noviter coeverti reperiantur, qui ut experientia docuit, illius perfida, & eorum antiquae sectae memoriam cordibus infixam retinentes, in Christiana fide parum proficiunt, idem Philippus Rex pro sui singulari pietate, & Catholica fide zelo, Antecessorum suorum clariorum Regum exemplo, huic malo occurrere cupiens, de Praelatorum, & aliarum Ecclesiasticarum, & piarum personarum ejusdem Regni consilio, censuit, ultra erectiones, & fundationes Parochialium Ecclesiarum in locis, in quibus ipsi novi Christiani de genere Maurorum habitant, ad effectum, ut illi proprios Rectores habentes, eorum doctrina, verbo Dei, & exemplo boni operis in Christiana doctrina, piis etiam moribus educarentur, & iis assuescerent, jam factas, valde opportunum, & efficax remedium fore, ut filii discolorum Christianorum tam masculi, quam feminae in aliquibus Seminariis, & Collegiis, virtutibus Christianis, ac moribus, & doctrina Ecclesiasticis imbuerentur, ex quo eodem noviter coeverti maximum beneficium consequerentur, ut experientia in quodam parvo Collegio ad hunc effectum in Civitate Valentia per inclitae memoriae Carolum V., Romanorum Imperatorem, ut dicitur, fundato facta docuit: inde ex ipsis novis Christianis de genere Maurorum ibidem educatis, aliqui in Christiana doctrina, & moribus docti prodierunt, qui non solum in Christiana Religione perseverarunt, sed aliis etiam de eodem genere Maurorum exemplo, & doctrina valde profuerunt. Et propterea maxime expediens fore, ut praedictum Collegium a Carolo V. fundatum ampliaretur, ac unum Seminarium pro educatione Puellarum de dicto genere Maurorum erigeretur.

Ita novellas Pensiones ab Archiepiscopo Valentiam de praeterea pro erectione Parochiarum petit applicari.

§.2. Quia vero, ut eadem expositio subiungebat, in tabula depositi istius Civitatis Valentina magna pecuniarum summa ex fructibus mensae tunc Archiepiscopalis depositata reperitur, pro terminis decursis unius annue pensionis perpetuae trium millium, & sexcentorum ducatorum, ac aliarum in san pensionum super eisdem fructibus Apostolica auctoritate de consensu simul mem. Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici impositarum, ad effectum, ut ex illa fundationibus, & dotationibus Ecclesiarum Parochialium, & ornamentis Ecclesiasticis provideretur, quae summa in nullos adhuc usus conversa fuit, idem Philippus Rex cuperet ex praedicta summa, ut praefertur depositata, & aliis dictae pensionis terminis haecenus decursis summam sexaginta millium librarum monetae dicti Regni in aliquorum perpetuorum reddituum emptionem converti, ipsosque redditus (firmo semper remanente capitali) pro ampliatione, & mantentione praedicti Collegii perpetuo applicari: Residuum vero dictarum pecuniarum depositarum, &

terminorum praedictae pensionis haecenus decursorum in similem emptionem aliorum perpetuorum reddituum pariter converti, ipsosque redditus, firmo similiter remanente capitali, pro erectione, fundatione, & mantentione unius Seminarii in eadem Civitate Valentina pro educatione, & instructione puellarum de genere Maurorum huiusmodi, pariter perpetuo applicari, & assignari. Quare Nobis humiliter supplicari fecit, ut opportunam ad hoc licentiam, & facultatem concedere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur, qui pro nostro pastoralis munere ad ea libenter intendimus, per quae Catholicae religionis stabilimento, & propagationi, ac animarum saluti consulitur, eiusdem Philippi Regis pio desiderio, quantum in Domino possumus, annuere cupientes, ac singularum literarum Apostolicarum super erectione, & fundatione dictarum Ecclesiarum Parochialium, & super reservatione pensionis expeditarum tenores, ac veram summam dictarum pecuniarum in tabula dicti depositi, & terminis decursis dictae pensionis depositatarum, praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuae, ut ex dictis pecuniis sic depositatis, summam sexaginta millium librarum monetae istarum partium recipere, eamque in emptionem bonorum stabilium, aut aliorum perpetuorum reddituum convertere, ipsosque redditus, firmo semper remanente capitali, praedicto Collegio pro illius ampliatione, & mantentione, perpetuo applicare; nec non reliquam summam pecuniarum in dicta tabula depositatarum, necnon etiam aliorum terminorum dictae pensionis haecenus decursorum, in aliorum bonorum stabilium, aut perpetuorum reddituum similium pariter convertere, ipsosque redditus, firmo remanente capitali, ut praefertur, pro erectione, fundatione, & mantentione unius Seminarii in eadem Civitate Valentina, pro educandis, & instruendis in fide, & moribus Christianis Puellis de dicto genere Maurorum, perpetuo pariter applicare, & assignare, auctoritate nostra Apostolica possis, & valeas, eadem auctoritate, tenore praesentium plenam, liberam, & amplam facultatem concedimus, & impertimur.

§.4. Volumus autem, ut Collegium, & Seminarium huiusmodi sub tua, & successorum tuorum Ecclesiae Valentinae Praesulum obedientia, & cura perpetuo permanent, tuque, & tui successores praedictorum Rectores, & Administratores (de consensu tamen dicti Regis) deputare, & ab eisdem rationes eorum administrationis exigere, ac statuta quaecumque, & ordinationes pro gubernio Collegii, & Seminarii praedictorum, & alia quaecumque necessaria, seu quomodolibet opportuna facere, & exequi possis, & valeas: quae omnia, & singula, per te, ut praefertur, facienda, perpetuo valida, firma, & efficacia fore, & esse, praesentes quoque literas, etiam

Clemens facultatem eas ut peritor applicandi eidem Archiepiscopo concedit.

Adiudicat eide n Archiepiscopo omnimoda super his Seminariis auctoritate.

ex eo, quod quicumque interesse habentes, seu praetendentes vocati, & auditi non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, vel redargui, aut alias quomodolibet infringi, revocari, annullari, suspendi, vel limitari, nullatenus posse: sicque, & non aliter per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, iudicari, & definituri debere, ac irritum, & inane, quidquid fecerit super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernas.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac literis reservationis dictae pensionis, ceterisque contrariis quibuscumque. Ceterum pensionem praedictam firmam remanere, ac impositam in eos, ad quos destinata existit, usus, omnino converti debere volumus, & declaramus.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die 6. Maii 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

Derogatio contrarietatum.

Dat. die 6. Maii 1602. An. XI.

CCLXXV.

Præfinitio formae communicationis Indulgentiarum, Oratorumque, ac aliorum bonorum operum, servanda a Fratribus Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, statis diebus, quibus ipsi generaliter benedictionem facere consueverunt.

Eandem fere Constitutionem pro Fratribus Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum legere est in Const. CCL. Cum nos ut supra fol. 375.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DECRETUM Romanum Pontificem, ea quae de eius mandato per Congregationes Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, praefertim circa spiritualia Regularium Ordinum exercitia, provide statuta, & ordinata sunt, ut perpetuo firma, & inviolata ferventur, Apostolicae confirmationis robore communitate, prout in Domino salubriter conspiciat expedire.

De mandato huius Pontificis.

§.1. Cum itaque in Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super Sacris Ritibus, & Coeremoniis deputatorum quoad Institutum, & ritum absolutionis, quam vocant, & communicationem Indulgentiarum, quae fieri solebat a duabus Congregationibus Regularium, videlicet Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, & B. Mariae de Mercede, etiam Redemptionis Captivorum, de mandato nostro statutum, & ordinatum fuerit in hunc, qui sequitur modum videlicet.

§.2. Sacra Congregatio Rituum, quo-

ad institutum, & ritum absolutionis, quam vocant, & communicationem Indulgentiarum, quae fieri solet a duabus Congregationibus Regularium, videlicet Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, & B. Mariae de Mercede, etiam Redemptionis Captivorum, de mandato S. D. N. statuit, & decrevit in hunc, qui sequitur, modum.

§.3. Non fiat absolutio, sed fiat communicatio Indulgentiarum, quas utraque Congregatio ex concessione, & indulto Sedis Apostolicae potest etiam abis communicare. Haec communicatio fiat tantum Confratribus, & Confratribus ambarum Congregationum, & non aliis. Liceat facere dictam communicationem diebus utriusque Congregationi, & Ordini consuetis, seu a Sede Apostolica concessis, cum eisdem Psalmis, Versiculis, & Orationibus, quae iam Romae recognita, & a Reverendissimo Vicario Sanctitatis Suae probatae sunt. Ad dictam communicationem Indulgentiarum singulis dictis diebus obtinendam, Confratres, & Confratres supradicti sint contriti, & confessi, & sacrosanctae Eucharistiae communione refecti, alias dictas Indulgentias non consequantur.

§.4. De communicatione Oratorum, jejuniorum, Missarum, aliorumque bonorum operum, quae sunt in utraque Congregatione, & Ordine, quamvis non sit usitatum, eam ita generatim fieri, sed certis tantum personis, & benefactoribus, tamen Sanctitas Sua non prohibet id fieri supradictis diebus, omnibus, qui praesentes fuerint, Confratribus tantum, & Sororibus, ut de Indulgentiis supradictum est.

§.5. Forma tamen huius communicationis fiat nudis, & simplicibus verbis in hunc fere modum videlicet. Item communicamus vobis Fratres orationes, jejunia, Missas, peregrinationes, & labores pro redimendis etiam captivis susceptos, ceteraque opera bona, quae per Dei gratiam in nostra Congregatione, & Ordine sunt. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

§.6. Prohibet expresse Sanctitas Sua, ne Populus in Civitatibus, Terris, & locis publice invitetur a dictis Congregationibus ad suas Ecclesias ad consequendam supradictam communicationem Indulgentiarum, & bonorum operum, hoc est in plateis, viis, & locis publicis non apponantur cedulae impressae, seu manuscriptae, quibus indicatur, & promulgetur talis communicatio Indulgentiarum.

§.7. In ea forma communicationis Indulgentiarum, quae ab Illustrissimo, & Reverendissimo Vicario Urbis recognita, & Congregationi, seu Ordini Sanctissimae Trinitatis tradita est per novam orationem, & quae incipit, Concedimus vobis, verba illa, in quantum vestra expetit oratio, & ad nos pertinet iurisdictione, tanquam parum necessaria, omittantur. Item in ultima oratione, ubi dicitur Beato Petro Apostolo dedit licentiam animas ligandi, verbum licentiam hoc loco tanquam non satis

Congr. Card. super Sacris Ritibus, & Coeremoniis deputatorum formam communicationis Indulgentiarum praedixit.

Et eide Congreg. summi communicationis bonorum operum praedixit.

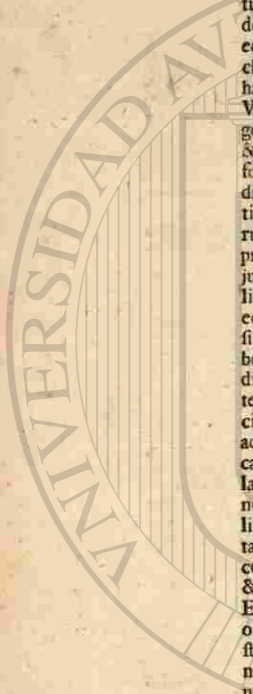
Prohibito publice invitari populum ad consequendam communicationem Indulgentiarum.

Emendatio formae communicationis a Vicario Pontifici iam editae.

Clemens mandavit nonnullis Regni Valentie Episcopis, ut Regis votis tacere facerent, quae eis necessarias facultates.

Episcopus Dertufen, sexdecim Parochias erigit, fundatque.

per Nos in praemissis opportune provideri. §. 2. Nos pium ejusdem Philippi Regis zelum plurimum in Domino commendantes, ac quorumcumque ejusdem Gregorii Praedecessoris, & aliarum desuper forsan expeditarum literarum tenores praesentibus pro expressis habentes, ejusdem Philippi Regis ea in parte supplicationibus inclinatis, eidem Archiepiscopo Valentini. ac Dertufen. Segobricen., & Oriolen. Episcopis dedimus in mandatis, quatenus quilibet eorum in suis respective Dioecibus Morischis, seu a Mauris descendentes praedicti inhabitant, ubi Parochiales Ecclesiae, aut Vicariae nondum erant erectae, & alias erigere, dotare, dividere, seu dotes adaugere, & fundare oporteret, seu expedire visum foret, Erecciones, fundationes, divisiones, distinctiones, applicationes, taxas, & taxationes, dotationes, dotiumque jam factarum, & attributarum, ac reddituum, & proventuum adauktiones hujusmodi, sive juxta eorumdem Gregorii Praedecessoris literarum formam, sive juxta aliarum per eisdem Archiepiscopum, & Episcopos simul, vel seorsim faciendam, & praescribendam, prout eis magis, & melius expedire videretur, designarent, & particulariter specificarent, illasque designatas, & specificatas, ac in scriptis diligenter redactas ad Nos, & hanc Sanctam Sedem Apostolicam transmitterent, ut quod magis ad Dei laudem, & praedictorum Morischorum, seu noviter conversorum institutionem, & utilitatem, & aliarum Ecclesiarum indemnitatem spectare cognovissemus, statuere, decernere, & ordinare valeremus; Dantes, & concedentes eidem Archiepiscopo, & Episcopis, & cuilibet eorum in praemissis omnibus, & singulis auctoritate Nostra Apostolica plenam, liberam, amplam, & omnimodam auctoritatem, & potestatem, prout in Nostris in simili forma Brevis sub die 27. Februarii 1597. Pontificatus Nostris Anno Sexto expeditis plenius continetur.

§. 3. Cum autem, sicut nuper pro parte charissimi in Christo filii Nostris Philippi Hispaniarum Regis Catholici, ac boni memoriae Gasparis Episcopi Dertufen. Nobis expositum fuit, idem Gaspar Episcopus mandatis Nostris hujusmodi obediens, & Pastoralis Officii sui debitum adimplere procurans, totis viribus incumbens, universa Oppida suae Dioecesis Dertufen., quae noviter conversi hujusmodi, & seu eorum descendentes incolunt, perlustraverit, & his omnibus, & singulis, quae pro debita mandatorum nostrorum executione, & praedictorum noviter conversorum in vera, & Catholica fide instructione expediri visa fuerant, maturius consideratis, ac diligentia cura perpenis, considerans in ejus Dertufen. Dioecesi, in qua sexdecim noviter conversorum hujusmodi Oppida, ut inferius designabitur, continentur, ut Neophiti praedicti simili, & communi omnium instructione fidei Catholicae praecipis imbui, & fidei hujusmodi incrementa suscipere valeant, fieri oportebat; ea propter normam

Ven. Fratris Archiepiscopi Valentini, qui vigore dictarum literarum Gregorii XIII. diversas Parochiales Ecclesias, & Vicarias instituit, insequendo erecciones, fundationes, divisiones, distinctiones, dotiumque jam factarum, & attributarum, ac reddituum, & proventuum Parochialium Ecclesiarum, & Vicariarum hujusmodi in ejus Dioecesi in hanc, quae sequitur formam, designavit, videlicet. Sanctissimo Domino Nostro Domino Clementi divina providentia Papa VIII. Gaspar Episcopus Dertufen. post pedum osculum debitam obedientiam, & reverentiam. Recepti literas Vestrae Sanctitatis, seu earum Transumptum in forma Brevis ad preces, & supplicationem Philippi Hispaniarum Regis Catholici, & Potentissimi expeditas, & infra insertas, quas praefatus Rex fidei zelo jure quasi hereditario a Patre in filium devoluto, studioque sancto cruciendi omnino Moriscos, seu noviter a fidei conversos ab erroribus, & insanis Mahometanis ad me transmisit, petens, ac mandans, ut ad executionem literarum procederem, omniaque in eis contenta adimplerem, quarum literarum tenor sequitur, & est talis -- In Nomine Sanctissimae, & individuae Trinitatis Patris, & filii, & Spiritus Sancti Amen: Noverint universi, & singuli praesentis publici Transumpti Instrumentum visuri, lecturi pariter, & legi audituri, quod Nos Ors Arcelus Sanctus Prothonotarius Apostolicus Sanctissimi Domini Nostris Pape, ejusque Camerarius, nec non Curiae Caesarum Camerae Apostolicae Generalis Auditor, Romanaeque Curiae Juxta Ordinarius, sententiarum quoque, & censurarum tam in eadem Romana Curia, quam extra eam latorum, & quarumcumque literarum Apostolicarum universalis, & merus executor ab eodem Sanctissimo Domino Nostro Papa specialiter deputatus, habuimus, vidimus, legimus, & diligenter inspeximus literas Apostolicas Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostris Domini Clementis divina providentia Papa VIII. in forma Brevis sub Annulo Piscatoris more Romanae Curiae debite expeditas super dotatione Parochialium Maurorum sanas, & integras, non vitiatas, non cancellatas, neque in aliqua eorum parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspitione carentes, prout in eis prima facie apparebat, quarum quidem literarum tenor, & contenta erat talis, videlicet: Ven. Fratribus Archiepiscopo Valentini, ac Episcopis Dertufen., Segobricen., & Oriolen. Clemens Papa VIII. Ven. Fratres salutem, & Apostolicam benedictionem. Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius Noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod licet pro instructione Morischorum, seu a Mauris ad Christianam fidem jam dudum conversis descendenti Regni Valentiae, alias complures jam fuerint in eodem Regno Parochiales Ecclesiae, & Vicariae erectae, & dotatae etiam vigore literarum sal. recor. Gregorii Pape XIII. die 16. Julii 1576. & 30. Augusti mensum 1577. annorum Domini

Literae Episcopi ad Pontificem hac super re.

Refert literas sibi a Pontifice datas.

Quibus insertae erant literae Clementis PP. ad Episcopos, de quibus supra.

mini in forma Brevis expeditarum: quia tamen pro meliori, & commodiori eorumdem Morischorum, seu noviter conversorum, eorumque descendenti in Catholica fide, & doctrina educatione, & institutione, expedit alias itidem de novo erigere Parochiales Ecclesias, & Vicarias in vestris Dioecibus, ac praesertim Segobricen., Dertufen., & Oriolen., ac jam erectas, & minus congrue dotatas, dotibus, seu redditibus, & proventibus augere, prout fraternitates vestrae, vel ad id per eas deputanda persona idonea magis opus, & expediens esse cognoverint; Ideo idem Rex Nobis humiliter supplicari curavit, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur pium ejusdem Philippi Regis zelum plurimum in Domino commendantes, ac quorumcumque ejusdem Gregorii Praedecessoris, & aliarum desuper forsan expeditarum literarum tenores praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinatis, eidem fraternitatibus vestris Apostolica auctoritate nostra, tenore praesentium, committimus, & mandamus, quatenus quilibet vestrum in suis respective Dioecibus, Terris, & Locis, in quibus Morischi, seu a Mauris descendentes praedicti inhabitant, ubi Parochiales Ecclesiae, seu Vicariae nondum erectae sunt, & alias erigere, dotare, dividere, seu dotes adaugere, & fundare oportebit, seu expedire visum fuerit, erecciones, fundationes, divisiones, distinctiones, applicationes, Taxas, & taxationes, Dotationes, dotiumque jam factarum, & attributarum, ac reddituum, & proventuum adauktiones hujusmodi, sive juxta eorumdem Gregorii Praedecessoris literarum formam, sive juxta aliarum per vos simul, vel seorsim facien., & praescriben., prout vobis magis, & melius expedire videbitur, designetis, & particulariter specificetis, illasque designatas, ac specificatas, & in scriptis diligenter redactas, ad Nos, & hanc Sanctam Apostolicam Sedem transmittatis, ut quod magis ad Dei laudem, & ipsorum Morischorum, seu noviter conversorum Institutionem, & utilitatem, ac aliarum Ecclesiarum indemnitatem spectare cognoverimus, statuere, decernere, & ordinare valeremus: dantes, & concedentes fraternitatibus vestris, & cuilibet vestrum in praemissis omnibus, & singulis auctoritate Nostra Apostolica praefata, tenore praesentium, plenam, & omnimodam auctoritatem, facultatem, & potestatem. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 27. Febr. 1597. Pontificatus Nostris Anno sexto. Locus * Annali Piscatoris M. Vestris Barbianus. Quibus quidem literis diligenter inspectis eas ad requisitionem Illustris viri Domini Lauri Dubail potentissimi, & invictissimi Domini Philippi Hispaniarum Regis Catholici in Romana Curia Agentis exemplari, transumi, & in

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

hanc publicam Transumpti formam redigi mandavimus, decernens, ac volens, ut huic praesenti Transumpto publico cum suis Originalibus literis diligenter collationato, talis, tantaque fides adhibeatur, qualis, & quanta adhiberetur ipsis Originalibus, si forent exhibita, vel ostensa. Quibus omnibus, & singulis auctoritatem nostram ordinariam interposuimus, & Decretum. In quorum omnium, & singulorum fidem praesens Transumptum exinde fieri, & per Notarium infra scriptum subscribi, Sigillique nostri quo in talibus utimur, jussimus, & fecimus appensione muniti. Datum Romae in aedibus nostrae solite habitationis sub anno a Nativitate Domini Nostris Jesu Christi 1597. Indictione X. die vero 2. Mensis Martii Pontificatus praebati Sanctissimi Domini Nostris Clementis Pape VIII. Anno ejus Sexto. T. Lapius Locumtenens. I. Franciscus Ugolinus Curiae Caesarum Camerae Apostolicae Notarius. Post quarum quidem literarum, seu illarum Transumpti plenam fidem facientis receptionem, volens mandatis Vestrae Sanctitatis, tanquam filius obedientiae obtemperare, eaque ad debitum effectum deducere, ac simul Philippo invictissimo Regi morem gerere, eximioque, ac sancto Suae Majestatis studio latifacere, in Causa mihi commissa ex exacta diligentia adhibita incumbere, eamque ut gere cepi: Eo autem commodius, & citius perficere neocium potui, quod Felicianus Figueroa Praecator Ecclesiae Valentini, ac Officialis, & Vicarius Generalis hujus Dioecesis Dertufen., vir doctrina, ac in Rebus agendis experientia, justitia, zelo, & in Catholica Religione studio, probitate, nec non ceteris virtutibus, quibus cum largitor Altissimus larga manu decoravit, insignis, summa prudentia, & diligentia laudabiliter fuisset negocium istud exequutus: Hic namque accesserat antea sequens mandatum Regis Philippi ad omnia, quae in hac Dioecesi sunt Morischorum Oppida, & Loca, & in quibus Parochiales Ecclesiae erigi expedit, quasque dotare, dividere, seu dotes adaugere, & fundare oporteat, investigaverat, ac perspexerat, erecciones, fundationes, divisiones, distinctiones, dotiumque causa factarum, & attributarum, ac reddituum, & proventuum adauktiones quomodolibet factas, & faciendas collegerat, & praescripserat, omniaque, & singula necessaria, & opportuna designaverat, & particulariter specificaverat. Receptis vero literis Vestrae Sanctitatis, quae egregie inchoaverat, solerter, ac legitime peregit, praecipiente Rege Philippo, qui, ut Morischi, destruis illorum erroribus, quibus exstant, fidei Catholicae veritatem agnoscant, & sequantur, serio invigilat, & omni studio, omni pietate, & diligentia, eos ab insanis Mahometicis divellere nititur: omnia autem, & singula a dicto Feliciano Figueroa facta, idem Rex Catholicus laudavit, & expedire judicavit. Idem, & ego sentio, eademque approbo, sicuti bonam partem retuli, & probavi in visitatione Iliminum

Obtemperando Pontificis mandatis.

Nonnulli ad huiusmodi erecciones, & dotationes faciendas deputat.

Et quae illi gestare iudicio Sedis Apostolicae iussit.

H h h Apo

Apost. per Nuncium circa hæc, & alia instructum, adiecta earum rerum notatione, quæ mihi observatione dignæ visæ sunt. Itaque quicquid per dictum Fœlicianum Frigueroa collectum, & elaboratum est, ad S. Sedem Apost. transmittitur, ut Sanctitas Vestra, quod magis ad Dei laudem, & ipsorum Morifchorum, seu noviter converforum institutionem, & utilitatem, ac aliarum Ecclesiarum indemnitate spectare cognoverit, statuere, decernere, & ordinare valeat, ad quæ omnia peragenda supplex precor, ut optima Vestra Sanctitatis voluntas in summa potestate non desit, cui nihil potest esse præclarior, & optabilior, quam, ut Ager Dominicus a tentibus adeo pungentibus purgetur, & ulceribus tam putridis, & rancidis remediis necessarium applicetur, ut expulsa Morifchorum perfidia, profligataque mentium caligine, splendore Evangelicæ doctrinæ cœcitas ab eorum animis propulsetur, nec commovere se possit deinceps error, quin quam primum emergerit, comprimatur. Tenor vero eorum, quæ præmissa sunt, sequitur, & est talis.

Forma Erectionis, Dismembrationis, & Dotationis de centum libris monete Valentini. Parochialium Ecclesiarum in Oppidis Maurorum nuper ad fidem Catholicam converforum Diocesis Dertusen. auctoritate ordinaria ad voluntatem, zelum, & directionem Philippi Secundi Hispaniarum Regis Catholici facta.

Almanara Lallofa, & Chinchés.

Oppidum Lallofa centum continet Dominos Christianorum nuper ad fidem Catholicam converforum ad Mare situm, & incurfibus infidelium Maurorum expositum, in eo Parochialis Ecclesia est sub Invocatione Salvatoris totius Mundi per Commissarios Apostolicos ad supplicationem Sac. Cæsareæ Catholicæ Majestatis Caroli V. Imperatoris Hispaniarum Regis de Anno 1534. a Sancta Sede Apostolica tunc missos dismembrata a Parochiali Ecclesia de Almanara, in Parochialem erecta cum ei annexo Oppido Chinchés, & pro Rectoris dote triginta libras ex primitiis utriusque Oppidi Commissarii præfati assignarunt. Postmodum vero de anno 1569. Episcopus tunc Dertusen. horum forsitan inscius eadem Oppida a præfata Parochiali de Almanara disjunct, Rectoremque in Oppido Chinchés residentem constituit cum salario quadraginta unius librarum a Rectore de Almanara persolvendo ratione Primitiarum, quas ex eisdem Oppidis recipit cum obligatione duas Missas diebus Dominicis, & festivis celebrandi, alteram in Oppido Lallofa, alteram in Oppido Chinchés, quod a Christianis veteranis incolitur. Et quoniam Oppidum Lallofa habitatoribus abundat in fide Catholica peculiariter instituendis, distatque ab Oppido Chinchés tertia parte leuca, oportetque, in eo Parochialis Ecclesia cum suo proprio Rectore remaneat, sejuncta ab Ecclesia de Chinchés, dotataque de centum

libris pro sustentatione Rectoris quot annis existat, hoc videlicet modo; quod Rector de Almanara solvat quadraginta libras monete Valentini, quolibet anno Rectori de Lallofa ratione Primitiarum, quas in eo Oppido colligit, quæ tantundem fuerunt æstimatæ, in quibus Gabriel Agras Presbyter Valentini, dictæ Parochialis quondam Rector, cui reservata est annua pensio auctoritate Apostolica centum sexaginta librarum, pro rata contribuere teneatur, habeatque propterea Rector jus retinendi tres Præposituras Sedis Dertusen., quas videlicet obtinet Hospitalarius, Sacrista, & Archidiaconus de Borriol dignitates in Ecclesia Dertusen., solvant decem, & octo libras sex pro qualibet Præpositura ratione tertiæ partis fructuum decimatum, quos inde recipiant, qui valoris sunt quinquaginta librarum. Mensa vero Episcopalis solvat triginta duas libras ad complementum centum librarum ratione fructuum decimatum, & ratione Decreti per Episcopos Comprovinciales de anno 1573. facti, quo ipsi, & Episcopus Dertusen. ad contribuendum de eorum Mensis quid quid pro dotatione Parochialium nuper ad fidem converforum necessarium foret, se adstrinxerunt, & promiserunt, & quocumque modo Parochialis Ecclesia de Almanara vacare contigerit, eo ipso Primitiæ Oppidi de Lallofa ab ea separate, & dismembrate, ac Ecclesiæ Parochiali, & Rectori de Lallofa applicatæ in perpetuum maneat, & eo casu Rector de Almanara sit liber a solutione dictarum quinquaginta librarum, & Pensionarius præfatus teneatur adhuc contribuere pro rata supradicta. Oppidum præterea Chinchés disjunctum sit a Parochiali de Lallofa, & Presbytero, seu Rectori ejus Ecclesiæ ministranti, & residenti, Rector de Almanara solvere teneatur quolibet anno illas quadraginta duas libras, quas antea solvebat pro servitio amborum Oppidorum ratione Primitiarum, quas ex Oppido Chinchés recipit, quæ valoris sunt septuaginta librarum. Et quoniam Ecclesia Oppidi Lallofa extra Oppidum in loco remoto, & difficili mulierum, & Puerorum accessu sita est, & angusta nimis, edificetur aliud Templum capax, & opportunum juxta formam, & situm designatum, & in eo Turris pro tuitione personæ Rectoris ab infidelibus hostibus marinis, quem etiam jurati, & Universitas tueri, & salvare teneantur, & de eo rationem reddere. Terræ vero, & redditus olim Mesquita Ecclesiæ applicati maneat, & per Rectorem, & Juratos administrantur.

Vallis de Uxo Benigafull, Alcludia, Ceneja.

Vallis, quam dicunt de Uxo, cujus Dominus temporalis est Dux de Cardona, qui etiam Dux erat Segobricensis, novem continet Oppida, videlicet Alcludia, Benigafull, Ceneja, Benicabat, Zaneta, Benigarlo (quæ ita sunt vicina, ut penes se se contingant), & Castro Alfandiguilla, & Benicabdon, quæ ab his sunt leuca una remota

tiota, omnia quingentis, & novem domibus constant; erat Parochialis antiqua sub uno dumtaxat Rectore viginti sex libris ex Primitiis dotata, quas Universitates dictorum locorum solvere consueverunt ratione Primitiarum, & Decimarum, quas hodie penes se retinent, ex quadam Concordia cum Domino temporali dictæ Vallis, ad quem ex privilegio Apostolico pertinebant, antiquitus facta. Dominus enim temporalis dictas Primitias, & Decimas eis tradidit, & concessit commutatione quorundam censuum, in quibus dictæ Universitates pro eodem Domino se obligaverant, & quæ hodie persolvunt cum obligatione solvendi septuaginta quinque libras Archidiacono Majori Cathedralis Ecclesiæ Dertusen. pro compositione propter jura, quæ ad certam partem Decimarum ipsi Archidiacono pertinere prætendebatur. Ab hac Parochiali Commissarii Apostolici jam dicti de Anno 1534. Oppida Castro, Alfandiguilla, & Benicabdon disjuncterunt, & in eis Ecclesiam Parochialem noviter creaverunt, & dotarunt, prout infra dicitur. In cæteris vero sex Oppidis Parochialem antiquam reliquerunt cum uno Rectore, qui duas Missas celebrare teneretur, alteram in Ecclesia Oppidi la Alcludia, alteram in Ecclesia Oppidi Benicabat diebus Dominicis, & festivis, & pro dote ultra illas viginti sex libras, quas Universitates præfate pendebant, alias decem libras ei applicarunt ex illis septuaginta quinque libris, quas præfatus Archidiaconus Dertusen. ratione jam dictæ compositionis recipit. Terras vero, & redditus omnium olim Mesquitarum dictæ Vallis, Duci Segobricen. Domino temporali applicarunt, & consignantur, cum obligatione reficiendi Ecclesias, & ornamenta, cæteraque necessaria providendi. Quæ dotatio, & applicatio nunc etiam constat, præterquam, quia Dominus temporalis nec Ecclesias refecit, nec ornamenta providit, sed ad ejus preces Universitates præfate alias quadraginta quatuor libras pro sustentatione Rectoris auxerunt, qui fame peribat, quarum undecim solvebant Universitates de Castro Alfandiguilla, & Benicabdon. Et quoniam prædicta sex Oppida quamvis contigua, numerosa sunt Plebis, itaut ab uno Rectore minime in fide Catholica instrui possint, oportet, quod tria Oppida Benicabat, Zaneta, & Benigarlo separantur ab Ecclesia Parochiali Vallis de Uxo, & in Oppido Benicabat erigatur Ecclesia Parochialis, & dotetur de centum libris, prout infra dicitur; & quod Ecclesia Parochialis antiqua maneat in Oppido Benigafull, quod septuaginta sex domibus constat; habeatque pro annexis Oppidum Alcludia octuaginta trium Domorum, & Oppidum Ceneja triginta Domorum; omnes centum octuaginta Domus; Et quod habitatores prædictorum trium Oppidorum conveniant pro Divinis Officiis audiendis ad Ecclesiam de Benigafull, quæ ibi edificanda est: Et pro Dote, & sustentatione Rectoris assignantur, & applicantur centum libras in hunc modum.

Ball, Rom. Tom. V. Par. II.

applicantur viginti sex illæ libras antiquæ dotationis, quas Universitates prædictæ antea solvebant, & triginta tres libras applicantur ex illis quadraginta quatuor libris, quas Universitates dictæ Vallis in augmentum salarii dicti Rectoris auxerunt; Applicantur præterea quadraginta una libras, quas Universitates Oppidorum Benigafull, Alcludia, Ceneja, Benicabat, Zaneta, & Benigarlo promiserunt, & se obligarunt in perpetuum quot annis solvere præfato Rectori de Benigafull ad complementum centum librarum, itaut sub eadem obligatione reliquæ quinquaginta novem libras, quas antea solvebant præfato Rectori, veniant ab ipsis solvendæ ratione Primitiarum, & Decimarum, quas penes se retinent, quæ valoris sunt, facta recta computatione, quingentarum librarum, quas centum libras simul, & in solidum se obligarunt solvere, acto recepto per infra scriptum Notarium die 7. Junii 1596. Templum vero edificetur in Oppido Benigafull commodum, & capax juxta formam, & situm jam assignatum; Domus etiam Rectoris habitationi congruens in loco designato. Agri, & redditus olim Mesquitarum a Duce de Cardona, seu Segobricen. exigantur, & recipiantur, Ecclesiæque restituantur per Rectorem, & Juratos non obstante applicatione per Commissarios prædictos facta.

Benicabat, Zaneta, Benigaslo.

Oppida Benicabat, Zaneta, & Benigaslo annexa sunt Ecclesiæ Parochiali antiquæ Vallis de Uxo, & per Rectorem dictæ Vallis ministrantur, qui diebus Dominicis, & festivis alteram Missam in Ecclesia de Benicabat celebrat. Sed quoniam in Oppido Benicabat sunt centum decem, & septem Domus, & in Oppido Zaneta octuaginta tres, & in Oppido Benigaslo triginta una, omnes ducentæ triginta una Domus; et quæ numerosa plebis multitudo, nec a Rectore Vallis præfato, prout par est, in fide Catholica instrui potest, oportet, quod hæc tria Oppida a Parochiali Vallis de Uxo disjungantur, & separantur, ex junctaque, & separata maneat, & in Oppido Benicabat erigatur, & de novo erecta maneat Parochialis Ecclesia sub Invocatione Assumptionis V. Mariæ cum Sacratio, Sacristia, Fonte Baptismali, Campanili, omnique alio pleno jure, & privilegio Ecclesiæ Parochialis, & cum suo proprio Rectore, qui teneatur facere residentiam personalem, cui sint annexa Oppida Zaneta, & Benigaslo, & eorum habitatores teneantur ad eam pro Divinis Officiis audiendis, & Sacramentis recipiendis convenire, quam etiam futurus Parochus, & Rector per concursum juxta Sacri Concilii Tridentini Decretum obtineat, teneaturque præfatos habitatores omnes in fide Catholica erudire, & pro dote, & congrua sustentatione illi consignentur quot annis centum libras monete Valentini, hoc videlicet modo, quod Archidiaconus Major Dertusenensis Ecclesiæ ultra illas decem libras,

H h h a

bras,

bras, quas solvebat Rectori totius Vallis, solvat alias viginti libras, omnes triginta libras, Rectori, & Parochiali de Benicahar ratione illarum septuaginta quinque librarum, quas pro compositione partis decimarum sibi competentis in dicta Valle recepit. Mensa vero Episcopalis Dertufen. solvat septuaginta libras ratione illius Decreti Episcoporum Comprovincialium de An. 1573. superius relati, & Juspatronatus dictæ Rectoria pertineat ad Episcopum Dertufen. & ad Archidiaconum Majorem alternis vicibus, & prima presentatio spectet ad Episcopum. Et quoniam Ecclesia sub Invocatione Assumptionis Virginis Mariæ in Oppido Benicahar congruenter ædificata est, & reparata, Domusque illi contigua est, expensis Universitatis mercetur, & habitationi Rectoris consignetur. Redditi, & Agri qui quondam fuerunt Mesquita, exigantur, & recuperentur de manu Ducis Segobriensis, seu de Cardona, & Ecclesiæ restituantur, & applicentur, administranturque per Juratos, & Rectorem de Benicahar.

Castro, Alfandiguilla, Benicabdon.

Oppidum Castro, Vallis de Uxo, simul cum annexo Benicabdon quadraginta quinque continet Domus Christianorum nuper ad fidem conversorum: In eo Parochialis est Ecclesia sub invocatione Sancti Augustini per Commissarios Apostolicos de anno 1535. a Parochiali Vallis de Uxo dismembrata, traditumque fuit illi pro annexo. Oppidum de Alfandiguilla triginta quatuor domorum, omnes septuaginta novem domos: dotata fuit de triginta libris, quarum quindecim solveret Archidiaconus major Dertufen., & quindecim Dux Segobriensis. pro quibus ei Juspatronatus insolidum concedebatur simul cum redditibus olim Mesquita, cum obligatione reficiendi Ecclesias, & quod Rector de Castro duas Missas celebraret Dominicis diebus, & festivis, alteram in Oppido de Castro, alteram in Oppido de Alfandiguilla: sed hæc dotatio nullum effectum sortita est: quinimo habitatores dictorum locorum diebus Dominicis, & festivis per turnum decem, & octo homines ad Ecclesiam Oppidi la Alcudia, quæ per Leucam unam, & amplius distat, ad Missam audiendam, & Sacramenta recipienda descendunt, solvuntque pro salario Rectori totius Vallis undecim libras, septem videlicet Castro, & Benicabdon, & quatuor Alfandiguilla. Qua propter oportet, quod dicta Parochialis Ecclesia in Oppido Castro erecta maneat cum eisdem annexis Benicabdon, & Alfandiguilla, & suo proprio Rectore, qui duas celebret Missas diebus Dominicis, & festivis, alteram in Ecclesia de Castro, ad quam habitatores de Benicabdon accedant, alteram in Ecclesia Alfandiguilla, quæ ædificanda est sub invocatione Sancti Bartholomæi Apostoli, teneanturque habitatores dictorum trium Oppidorum in fide Catholica instruere, & erudire: & quod dotata sit, & maneat de

centum libris, hoc videlicet modo, quod habitatores de Castro, & Benicabdon solvant sex libras ad complementum tresdecim librarum ultra illas septem, quas solvebant, & habitatores de Alfandiguilla solvant quatuor libras ad complementum octo librarum, ultra illas quatuor, quas antea solvebant, omnes sunt viginti una libra ratione primitiarum, & decimarum, quas penes se retinent, ut supra dictum est, quæ valoris sunt quinquaginta librarum insimul facta legitima liquidatione: Mensa vero Episcopalis Dertufen. solvat septuaginta novem libras ratione Decreti Episcoporum Comprovincialium de anno 1573. superius relati, & quod Juspatronatus in solidum pertineat ad Episcopum Dertufen. Ecclesia Oppidi de Castro amplietur, & domus pro habitatione Rectoris Ecclesiæ contigua simul cum Sacristia ædificetur juxta formam, & situm designatum. Et in Oppido Alfandiguilla Ecclesia de novo ædificetur sub invocatione Sancti Bartholomæi Apostoli juxta formam, & situm designatum: & vetus Ecclesia, quæ Maurorum Mesquita erat, minaturque ruinam, penitus diruatur: redditus vero olim Mesquita dictorum Oppidorum, recuperentur de manu Ducis Segobriensis, seu de Cardona, Ecclesiisque restituantur, & applicentur, & per Rectorem, & Juratos administrantur.

Nulles, Villa Vella.

Oppidum Villa Vella quinquaginta continet Domus Christianorum nuper ad fidem conversorum: In eo Parochialis Ecclesia existit sub invocatione Sancti Bartholomæi per Commissarios Apostolicos de anno 1535. a Parochiali Ecclesia Ville de Nulles dismembrata, & dotata de triginta libris ex decimis dicti Oppidi, quas Episcopus, & tres Præposituræ Ecclesiæ Dertufen. æqua portione recipiant, & quod Juspatronatus ad Episcopum, & Præpositos alternis vicibus pertineret. Postea vero, vacante Rectoria Oppidi Mascarell, de qua infra dicetur, fuit impetrata in Romana Curia jure devolutionis simul cum Ecclesia de Villa Vella tamquam ei annexa, forsitan subreptitiæ, & obreptitiæ per quemdam Franciscum Roça Presbyterum, qui pro servitio, & dote dictarum Ecclesiarum nunc recipit septuaginta quinque libras, videlicet quadraginta a Rectore Parochialis de Nulles ratione primitiarum, qui habet in redditibus præfate Parochialis sex centas libras, & quindecim libras ab Episcopo Dertufen., & viginti libras a tribus Præpositis præfatis cum obligatione celebrandi duas Missas diebus Dominicis, & festivis, alteram in Ecclesia de Mascarell, alteram in Ecclesia de Villa Vella. Oportet, quod non obstante dicta impetratione, & collatione Ecclesiæ de Villa Vella maneat dismembrata, & libera ab omni annexione, & erecta in Parochialem cum suo peculiari, & proprio Rectore, & dotata de centum libris, in hunc videlicet modum: quod Rector

ctor Parochialis Ecclesiæ de Nulles solvat quot annis Rectori de Villa Vella viginti libras ex eo, quod antea solvebat quadraginta pro servitio dictarum duarum Parochialium, a qua solutione sit posthac liber, & immunis, & ratione primitiarum, quas ex eodem Oppido colligit: tres Præposituræ præfate solvant viginti libras ratione partis decimarum, quam in eo Oppido recipiunt, quæ valoris est quinquaginta librarum. Mensa vero Episcopalis Dertufen. solvat sexaginta libras ratione decimarum, & decreti Episcoporum de anno 1573. superius relati, cum tertia pars decimarum, quam Dominus temporalis de Nulles, & Villa Vella recepit, sit immunis a contributione. Ecclesia, & Domus Rectoris reficiantur, & Sacristia ædificetur juxta traditam formam: Terra vero, quæ fuerunt olim Mesquita, si quæ extant, Ecclesiæ applicate maneat, & per Rectorem, & Juratos administrantur.

Nulles, Mascarell.

Oppidum Mascarell ad Mare situm quadraginta quinque continet Domus veterum Christianorum, intra muros sitas, & triginta nuper ad fidem conversorum extramuros, in eo Parochialis Ecclesia existit sub invocatione . . . . . fuit dismembrata per Commissarios Apostolicos de anno 1535. a Parochiali Ecclesia de Nulles, & in Parochialem erecta cum dote triginta librarum ex primitiis ejusdem Oppidi, quas Rector de Nulles colligit, cui etiam Juspatronatus in solidum concesserunt: sed aliter servitium hujus Rectoriæ, & Ecclesiæ de Villa Vella simul Rectori de Mascarell a Rectore de Nulles ab Episcopo, & Præpositis Sedis Dertufen. compensabatur, prout in dotatione Parochialis de Villa Vella dictum est. Oportet igitur, quod dos hujus Parochialis de Mascarell, ejusque Rectoris ad centum usque libras augeatur, hoc videlicet modo, quod Rector Ecclesiæ Parochialis de Nulles solvat quotannis Rectori de Mascarell sexaginta tres libras monetae Valentini, ratione primitiarum, quas ex eodem Oppido colligit, quæ valoris sunt octuaginta librarum facta legitima liquidatione. Tres Præposituræ præfate Sedis Dertufen. earumque Præpositi solvant novem libras, & decem solidos, pro unaquaque tres libras, tres solidos, & quatuor denarios ratione partis decimarum, quam percipiunt, quæ valoris est quadraginta librarum novem solidorum, & sex denariorum: Mensa Episcopalis Dertufen. solvat novem libras, & decem solidos eadem ratione: Applicentur præterea Rectori decem, & octo libras, quas in redditibus habet pro Anniversariis, & duplis, quæ in eadem Ecclesia quolibet anno celebrantur, & sunt instituta, quæ omnes summam centum librarum conficiunt præter emolumenta, quæ proveniunt ex oblationibus, & pede Altaris, quæ viginti libris æstimantur. Agri, qui fuerunt olim Mesquita, & quindecim libris locantur,

Ecclesiæ applicati maneat, & administrantur per Rectorem, & Juratos dicti Oppidi.

Castellon. Vicus Castellonis de la Plana.

In Villa Castellon, quæ insignis est, intra mœnia extant adhuc viginti tres Domus Christianorum noviter ad fidem Catholicam conversorum in quodam Vico, qui dicitur *la Carret noua*, quem etiam veteres Christiani incolunt promiscue. Est in eodem vico Ecclesia sub invocatione Sancti Nicolai, quæ olim fuerat Maurorum Mesquita, ut ex ejus structura apparet, annexa est Ecclesiæ Parochiali dictæ Ville de Castellon, fuitque per Commissarios Apostolicos anno 1535. provisum, quod noviter conversi dicti vici per unum Presbyterum ab eis tunc designatum ad quindecim annos in fide Catholica instruerentur, qui Dominicis diebus, & festivis in Ecclesia præfata Sancti Nicolai eis Missam celebraret, & ministraret, & pro salario illi assignarentur decem libras a Vicario perpetuo Parochialis Ecclesiæ de Castellon solvendas, & quatuor tritici Casicia ex illis octo, quæ habitatores dicti vici cum essent Mauri Alfaquino præbebant, & reliqua quatuor Casicia tritici Ecclesiæ Sancti Nicolai pro ejus fabrica, & ornamentis remaneret applicata. Nunc vero per quemdam Religiosum a Vicario perpetuo præfato transmissum, & Mercenarium instruantur, & administrantur, qui diebus Dominicis, & festivis in eadem Ecclesia Sancti Nicolai Missam celebret. Cæterum cum Vicarius perpetuus Parochialis de Castellon, quæ mille domibus constat, penes quem animarum cura residet, centum duodecim libras tantum cum oblationibus Ecclesiæ pro salario recipiat a Monachis Monasterii Vallis Christi Diocesis Segobriensis. Carthusianis, quibus annexa sunt, auctoritate Apostolica, primitiæ dictæ Ville valoris librarum mille parum plus, vel minus, & cum obligatione sustentandi duos alios Vicarios, qui curam animarum etiam sustineant in dicta Parochiali, quo fit, ut misere vivant, nec inveniantur idonei: videtur oportere, quod Vicarius perpetuus præfatus, aut unus ex duobus Vicariis coadjutoribus per se ipsum dictorum nuper conversorum vici præfati curam gerat particularem, & in dicta Ecclesia Sancti Nicolai, aut alia ampliori noviter ædificanda quotidie Missam celebret, & residentiam faciat, Sacramenta ministrando, & Doctrinam Christianam eisdem Neophitis docendo, & pro salario, & congrua sustentatione ei assignantur, & applicentur quinquaginta libras monetae Valentini, quas solvere teneantur Monachi præfati Monasterii Vallis Christi ratione tam pinguium primitiarum, quas recipiunt, non obstante antiqua illarum annexione, & applicatione, auctoritate Apostolica, & quod diebus festorum principalium præfati noviter conversi teneantur, & compellantur ad Parochialem Ecclesiam de Castellon pro divinis officiis, & concionibus audiendis convenire, quo Religionis nostræ ceremoniis,

monii, & Christianorum veterum communioni assueant: Terra vero olim Mesquita, si qua extiterint, & quatuor illa tritici Cascia, quæ Alfaqino olim a Mauris præbebantur, Ecclesiæ fabricæ, & ornamentis maneat applicata, & a solutione reliquorum quatuor tritici Casciorum præfati habitatores sint exempti, ex eo, quod pro dimidia parte domus dicti Vici decreverint.

Borriol.

Oppidum Borriol constat quadraginta duabus domibus veterum Christianorum, & sexaginta tribus noviter ad fidem conversorum, omnes centum quinque domus. In eo Parochialis est antiqua sub invocatione Sancti Bartholomæi, habet pro annexo Oppidum la Pobra sexdecim domorum. Christianorum veterum, quod a Parochiali distat Leuca una, estque dotata primitiis amborum Oppidorum, quæ valoris sunt centum quinquaginta librarum. Oblationes vero ex pede Altaris, & redditus pro Anniversariis celebrandis ad quinquaginta libras ascendunt. Rector Ecclesiæ de Borriol diebus omnibus Dominicis, & festis tenetur duas celebrare Missas, alteram in Ecclesia de Borriol, alteram in Ecclesia de la Pobra, quæ cum a matrice distat per unam leucam, & amplius, Rector utriusque non potest, nisi magno cum labore, & temporis dispendio deservire. Præsertim cum noviter conversi Oppidi de Borriol in fide Catholica peculiariter modo sint instruendi: Quapropter oportet, quod in Oppido la Pobra unus Presbyter Vicarius temporalis constituatur, qui illius animarum curam gerat, cui & pro salario Rector de Borriol triginta libras solvat ratione primitiarum, quas ex eodem Oppido colligit, quæ valoris sunt quadraginta librarum. Quod autem fuerit amplius necessarium pro congrua sustentatione Presbyteri præfati, Dominus temporalis utriusque Oppidi, qui tertiam partem decimarum recipit, decem libras, & Archidiaconus de Borriol Ecclesiæ Dertusen. qui duas partes decimarum estimatione trecentarum librarum recipit viginti libras, & universitas Oppidi la Pobra pro servitio eidem Presbytero viginti libras suppeditare teneantur. Redditi vero agri, qui ad Mesquitam olim pertinebant, qui viginti libris, & amplius quolibet anno aestimantur, recuperentur de manu illos illicite possidentium, & Ecclesiæ de Borriol applicati maneat, & per Rectorem, & Juratos administrantur. Ecclesia vero de Borriol reficiatur, & ampliatur ad tertiam partem longitudinis juxta formam designatam, ut sit populi capax; Domus etiam Rectoris reficiatur expensis Universitatis.

Chivert.

Oppidum Chivert in vertice erecti montis situm est accessu difficilis quadraginta continet domus nuper ad fidem con-

versorum, cujus temporalis Dominus est Commendatarius de Alcalá Militiæ, & ordinis de Montefia. In eo Parochialis Ecclesia est sub invocatione Assumptionis Virginis Mariæ: per Commissarios Apostolicos fuit dotata de triginta libris, quas Commendatarius præfatus solveret pro primitiis, & haberet Juspatronatus, & præsentandi Presbyterum ad nutum amovibilem toties quoties voluisset: oportet, quod præfata dos triginta librarum augeatur ad centum usque libras monete Valentin. hoc videlicet modo, quod Commendatarius præfatus eisdem loci solvat quotannis quinquaginta libras, ultra illas triginta, quas antea solvebat, quæ omnes erunt octuaginta libratione fructuum primitiarum, & decimarium, quos ex eodem Oppido recipit, qui valoris sunt sexcentarum librarum, & quod applicati maneat Rectori de Chivert viginti libras de redditibus agrorum olim Mesquite, qui ad triginta sex libras ascendunt quotannis. Jus vero patronatus, & præsentandi ad dictam Parochialem Ecclesiam, pertineat in solidum ad Commendatarium præfatum, & successores, qui teneantur præsentare Presbyterum, qui illam per Ordinarii examinationem, & collationem obtineat irrevocabiler, & residentiam faciat personalem: Terra vero, quæ ad Mesquitam olim pertinebat, & redditus Ecclesiæ applicati maneat, & administrantur per Rectorem: Domus etiam pro Rectoris habitatione prope Ecclesiam ædificetur, seu quæ jam est ædificata, & designata Rectori assignetur.

Onda. Villa nova.

In Villa de Onda, quæ insignis est in Regno Valentie, extra muros est quidam vicus, qui dicitur *la Villa nova*, decem, & octo continet domus Christianorum nuper ad fidem Catholicam conversorum, in quo est Ecclesia, seu Oratorium sub invocatione S. Vincentii Ferrerii, quæ olim fuerat Maurorum Mesquita Ecclesiæ Parochiali de Onda annexum, in quod Dominicis diebus, & festis noviter conversi ad audiendam missam conveniunt, quam Parochus, vel alius Presbyter ab eo missus celebrat, & doctrinam Christianam docet. Nam ad eum spectat animarum cura dicti vici. Certis vero diebus festis ad Ecclesiam Parochialem de Onda tenerentur pro divinis officiis audiendis conscendere, quamquam per Apostolicos Commissarios fuerat provisum, quod omnibus diebus Dominicis, & festis, præfata Parochialem tenerentur adire, & ibi divina officia, & conciones audirent, & in fide Catholica per Parochum instruerentur, & Sacramenta reciperent. Oportet, quod etiam nunc, & in futurum id observetur, quo Neophiti cœremoniis nostræ Religionis, & Christianorum veterum communicationi assueant: & quod eisdem diebus ad vesperam idem Parochus, vel ejus Vicarius in præfato Oratorio, vel in alia Ecclesia noviter ædificanda,

da, doctrinam Christianam recitet, eosque doceat, cum ex fructibus dictæ Parochialis, plusquam quingentas libras recipiat. Redditi vero, qui ex Terris olim Mesquite processerunt, & valoris sunt sex librarum cum dimidia, Ecclesiæ novæ ædificandæ applicati maneat, & in ejus ædificio erogentur, & Mesquita diruatur, ne recordatio perverse sectæ animis Neophitorum inhæreat.

Onda. Tales. Ortesa.

Oppidum Tales sexaginta continet domos noviter ad fidem conversorum. Fuit per Commissarios Apostolicos dismembratum a Parochiali Ecclesia Villæ de Onda, & in eo Parochialis Ecclesia fuit erecta sub invocatione S. Joannis Baptistæ, cui pro annexo datum fuit Oppidum Ortesa, ex triginta duabus domibus constans noviter conversorum, & Parochiali de Tales quarta parte leucæ plani itineris distans cum obligatione, quod Rector de Tales Dominicis, & festis diebus duas missas celebraret, alteram in Ecclesia de Tales, alteram in Ecclesia de Ortesa: Fuit dotata de triginta libris ex primitiis dictorum Oppidorum, quas Rector Parochialis de Onda solveret quot annis Rectori de Tales, & quod Juspatronatus ad Rectorem de Onda in solidum pertineret. Oportet, quod præfata Dos ad centum libras usque augeatur, addanturque septuaginta libras in hunc modum: Rector Parochialis de Onda solvat quadraginta septem libras, septem solidos, & sex denarios quolibet anno. Rectori de Tales pro Primitiis, quas in dictis duobus locis colligit, quæ tantundem aestimate sunt, facta legitima calculatione, & sit liber a solutione triginta librarum, quas antea solvebat. Commendatarius Villæ de Onda Militiæ, & Ordinis de Montefia solvat decem, & septem libras, decem solidos, & decem denarios. Monachi, & Conventus Monasterii de Porta Coeli Ordinis Cartusien. Civitatis Valentin. solvant decem, & septem libras, decem solidos, & decem denarios. Quinque Præposituræ Ecclesiæ Dertusen. solvant alias decem, & septem libras, decem solidos, & decem denarios ratione fructuum decimarium, quos ex dictis duobus Oppidis respective recipiunt, qui pro qualibet eorum parte tantundem valent, atque Rectoris de Onda portio Juspatronatus Rectoris de Tales ad Rectorem de Onda, & successores pertineat, qui majorem dotationis partem confert. In Oppido de Tales Ecclesia nova ædificetur cum Sacristia, & Domus habitationi Rectoris competens juxta formam, & situm designatum, & Ecclesia vetus, quæ olim fuit maurorum Mesquita, & in ea multa prave sectæ vestigia remanent, penitus diruatur: Est enim in loco accessu per difficili pueris, & mulieribus, & extra Oppidum. Et in Oppido Ortesa altera ædificetur nova Ecclesia, aut saltem vetus, quæ fuerat olim Mesquita, reficiatur modo, & forma de-

scriptis. Terra vero, & redditus olim Mesquitarum, Ecclesiis præfatis respective maneat applicati, & per Rectorem, & Juratos administrantur.

Ribes Albes.

Oppidum Ribes Albes, quod olim noviter ad fidem conversi incolebant, viginti duabus constat domibus veterum Christianorum, dismembratum fuit per Commissarios Apostolicos ab Ecclesia Parochiali de Onda, & ejus Ecclesia in Vicariam perpetuam erecta, cujus animarum cura per Presbyterum a Clero Ecclesiæ de Onda designatum administratur, qui quartam partem decimarum dicti Oppidi pro salario recipit, quæ quadraginta libris, & amplius aestimatur, & cum sufficienter sit dotata, & bene provisâ, nihil circa eam innovandum est.

Vallis Cuera Fanzara, Alcudia Lleuxa.

Oppidum Fanzara Vallis de Cuera, cujus Dominus temporalis est Dux de Cardona, centum decem domibus constat Christianorum nuper ad fidem Catholicam conversorum: In eo Parochialis Ecclesia extat sub invocatione Assumptionis Virginis Mariæ per Commissarios Apostolicos dismembrata a Parochiali Vallis de Cuera, & in Parochialem erecta, dederuntque illi pro annexis Oppida la Alcudia decem, & octo domorum, quod a Parochiali distat dimidia quarta parte leucæ, flumenque de rinjares copiosum interfuit, & Lleuxa tresdecim domorum, quod distat a Parochiali quarta parte leucæ, eodem Fluvio interfluente. Omnes sunt centum quadraginta una domus sub eodem regimine, & universitate, fuit dotata de triginta libris, quarum quindecim solveret Dux Segobricensis super certis, & securis redditibus assignandas; & quindecim ex decimis, vel Primitiis, si forte extarent, quæ dotatio nunquam sortita fuit effectum, sed Presbyter unus Mercenarius Fanzaræ residens de licentia Episcopi, tribus prædictis Oppidis deservit, & quarta quaque die Dominica, vel festiva, in alia dua Oppida, Vallis de Cuera de Beniculleime, & Caudent per duas leucas asperissimi itineris a Francara distantia ad celebrandam missam se confert, & pro labore, & salario, Oppida Fancara, Alcudia, & Lleuxa triginta septem libras cum dimidia ei tribuant: reliqua vero Oppida duodecim libras, & decem solidos: habet etiam quatuor tritici, & panicii Cascia. Sed, & habitatores horum quinque Oppidorum nunquam decimas, aut Primitiasolvere consueverunt, sed eas penes se retinent in compensationem quorundam censualium, quæ super universitates suas caricaverant, virtute antiquissimæ concordie cum Domino temporali dictæ Vallis de Cuera inita, quemadmodum in Valle de Uxo dictum est, & factum fuit. Oportet igitur, quod prædicta Oppida Beniculleime,

leime, & Caudent dismembrentur, & separentur etiam a Parochiali, & Castillo Vallis de Cuera, & ab Ecclesia de Fancara, & in eis Parochialis Ecclesia erigatur, ut infra dicetur, & quod Ecclesia de Fancara in Parochialem maneat erecta, ut fuerat antea cum annexis jam dictis Alcudia, & Lleuxa, & dotetur de centum libris hoc videlicet modo: quod applicentur pro illius dote sexaginta librae, quas universitas praedictorum trium Oppidorum promissit, & se obligavit quot annis solvere Rectori de Fancara, comprehensis illis triginta septem libris cum dimidia, quas antea solvebant Tritico, & Panicio praefatis ratione Primitiarum, & Decimarum dictorum locorum, quas penes se, ut praedicitur, retinent, quae si exigenterentur, facta legitima calculatione, aestimantur ducentis septem libris, acto recepto per infra scriptum Notarium sub die 17. Junii anno 1596. Applicentur etiam viginti librae ex redditibus Terrarum olim Mesquite, quae ad valorem triginta librarum ascendunt quolibet anno. Mensa vero Episcopalis Dertusen. solvat alias viginti libras ratione Decreti Episcoporum de anno 1573. superius jam relati. Rector vero teneatur duas celebrare missas diebus Dominicis, & Festivis alteram in Ecclesia de Fancara, & ad eam accedant habitatores de Peuxa, alteram in Oppido de la Alcudia, & tempore, quo flumen pluviarum abundantia inundaverit, habitatores de Lleuxa accedant ad Ecclesiam de Alcudia ad missam audiendam. Ecclesia, & Sacristia Oppidi Fancara resiciantur, & Domus, quae illi contigua est, & commoda, Rectori ad habitandum assignentur, modo, & forma designatis. Et in Oppido Alcudia Ecclesia, cujus parietes sunt jam constructae, superaedificetur, & cooperiatur tecto: Et quoniam Dominus temporalis de Fancara Dux Segobricen., & de Cardona redditus praefatos olim Mesquite sexaginta annis, & amplius inter sua bona computavit, & exigi fecit nullo, qui sciaturo titulo, & nunc per suos Procuratores Ecclesiae relaxantur, & restituuntur, curandum est, ut de redditibus sic exactis ratio habeatur, qui ad summam mille octingentarum librarum ascendere videntur: administrantur autem per Rectorem, & Juratos.

Beniculeime, & Caudent.

Oppida Beniculeime, & Caudent annexa sunt Parochiali antiquae Castellae, & Vallis de Cuera, & quoniam multis retro ab hinc annis Castellum derelictum, ac pene dirutum est, nullus in eo Rector, aut Presbyter Curatus habitasse reperitur, sed Presbyter oppidi de Fancara quarto quoque Dominico, aut festivo die ad haec Oppida a Fancara duabus leucis asperriini itineris distantia ad missam celebrandam se conferebat: In Ecclesia Oppidi Beniculeime, ad quam audiendam habitatores de Caudent vocabantur, & pro salario duodecim

libras, & decem solidos eidem Presbytero utrumque Oppidum impendebat: Et quoniam Beniculeime viginti sex Domibus constat, & Caudent decem, & octo Christianorum noviter ad fidem converforum, distantque inter se media quarta parte leucarum, & in asperriinis locis sunt sita, & ab aliis Populis undique semota, oportet, quod a dicta Parochiali de Cuera, seu de Fanzara separentur, & in Oppido Beniculeime Parochialis Ecclesia erigatur, & erecta maneat cum Sacratio, Sacristia, & Ponte Baptismali, & Campanili, omnique alio pleno Jure, & privilegio Ecclesiarum Parochialium, & proprio Parocho: sitque illi annexum Oppidum Caudent, & quod dotetur de centum libris, sitque dotata, hoc videlicet modo: quod praefata nova Parochiali de Beniculeime, ejusque Rectori applicentur pro dote viginti quinque librae monetae Valentin., quas Syndicus, Jurati, & Universitates Beniculeime, & Caudent promiserunt, & se obligarunt quolibet anno solvere praefato Rectori, comprehensis duodecim libris, cum dimidia, cum tritico, & panicio, quas antea solvebant ratione Primitiarum, & Decimarum, quas penes se retinent virtute antiquae concordiae cum Domino temporali initae, ut superius dictum est, quae si exigenterentur, aestimatae sunt centum tribus libris facta legitima computatione, acto recepto per infra scriptum Notarium sub die 16. Junii 1596. Mensa vero Episcopalis Dertusen. solvat septuaginta quinque libras ratione decreti Episcoporum de anno 1573. superius jam relati. Rector teneatur Dominicis, & Festivis diebus duas celebrare missas, alteram in Ecclesia de Beniculeime, alteram in Ecclesia Oppidi Caudent, quae aedificanda est, & utriusque Oppidi habitatores in Fide Catholica solerter instruat, & doctrinam Christianam doceat. In Oppido Beniculeime reficiatur Ecclesia sub invocatione Sancti Bartholomaei, quae fuerat olim Mesquita, & a vestigiis pravae fidei emundetur, & Sacristia, Domusque pro Rectoris habitatione aedificetur, juxta formam, & locum designatum. Et in Oppido Caudent nova Ecclesia extruatur in delineato situ: Terra vero, & redditus olim Mesquite, quos Dominus temporalis haecenus exegerat, recuperentur, & Ecclesiis respective applicati maneant, administranturque per Rectorem, & Juratos.

Artana.

Oppidum Artana, cujus Dominus temporalis est Dux de Villa Hermosa, centum decem continet domus nuper ad fidem converforum: Parochialis Ecclesia in eo est antiqua sub invocatione S. Joannis Baptista: dotata est suis propriis primitiis, quae valoris sunt centum quinquaginta librarum, quae cum congruenti dote, & proprio Parocho munita sit, nihil ei addendum erit, nisi quod Ecclesia reficiatur, & Sacristia aedificetur modo, & forma designatis.

*Esllida.**Esllida, & Ayn.*

Oppidum Esllida, caput est totius illius Serrae, cujus Dominus temporalis est Dux de Cardona: Constat octuaginta quatuor domibus noviter ad fidem converforum, in eo Parochialis Ecclesia est antiqua sub Invocatione Transfigurationis Domini Nostri Jesu Christi: sunt illi annexa Oppida Ayn domorum quinquaginta, Alcudia sexaginta quinque, Veo quadraginta, & Benitandus decem, & octo, omnes ducentae quinquaginta septem Domus Christianorum nuper ad fidem Catholicam converforum. Rector Dominicis diebus, & festivis duas celebrat Missas alternis vicibus, altera vice in Ecclesiis de Esllida, & Ayn, altera in Ecclesiis de la Alcudia, & de Veo, quo etiam habitatores de Benitandus concurrunt: habet pro salario quinquaginta libras monetae Valentin., quarum viginti tres, & tres solidos solvit Universitas de Esllida, decem libras, & tresdecim solidos Universitas de Ayn: sexdecim libras, & quatuor solidos Universitates de Alcudia, Veo, & Benitandus: Per Commissarios Apostolicos de anno 1535. Oppidum Ayn fuit dismembratum a Parochiali de Esllida, & in Parochialem ejus Ecclesia erecta similiter, & Oppidum la Alcudia cum annexis Veo, Benitandus, & Alfara: Dotantes unamquamque earum Parochiarum de triginta libris, quindecim a Duce Segobricen. solvendis, & super certis, & securis redditibus consignandis, & quindecim ex Decimis, & Primitiis locorum defumendis, quae erectio, & dotatio, ut conjicitur nunquam sortita fuerunt effectum, quia nec Segobricensis Dux consignavit, nec Universitates de Esllida, & Ayn Primitias, aut Decimas solvere consueverunt, sed eas penes se retinere virtute concordiae cum Domino temporali antiquitus initae, ut superius dictum est, & in Vallibus de Uxo, & de Zuera, & earum causa Episcopo Dertusensi quolibet anno viginti tres libras pendunt, & tribus Praepositis Ecclesiae Dertusen., alias viginti tres libras ex antiqua compositione pro Juribus, quae ad praefatas Decimas pretendere possent: Quapropter oportet, quod praedicta Oppida Alcudia, Veo, Benitandus, & Alfara nunc maneant de novo dismembrata a Parochiali de Esllida, & in Oppido de Alcudia Parochialis Ecclesia erigatur, ut infra dicetur, & quod Parochialis Ecclesia de Esllida retineat pro annexo Oppidum Ayn, quod a Parochiali non amplius, quam leuca dimidiata itineris plani distat: Rectorque Dominicis, & Festivis diebus duas celebret Missas, alteram in Ecclesia de Esllida, alteram in Ecclesia de Ayn, quae est sub Invocatione S. Michaelis Archangeli: teneaturque utriusque Oppidi habitatores in fide Catholica solerter instruere, & Doctrinam Christianam docere, & quod dotetur de centum libris, sitque dotata hoc videlicet modo, quod applicentur ei pro

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

dote illas viginti tres libras, & tres solidos, quas Universitas de Esllida solvebat Rectori, & alias viginti tres libras decem, & septem solidos, omnes sunt quadraginta septem librae, quas praefata Universitas de Esllida promissit, & se obligavit quolibet anno solvere Rectori praefato ratione primitiarum, & decimarum, quas solvere non consueverunt, & si exigenterentur facta legitima calculatione ducentis quinquaginta septem libris, decem solidis, & octo denariis aestimantur, acto recepto per infra scriptum Notarium sub die 18. mensis Junii anni 1596. Applicentur etiam decem librae, & tresdecim solidi, quas Universitas Oppidi Ayn solvebat Rectori praefato, & aliae sexdecim librae, & septem solidi omnes viginti septem librae, quas eadem Universitas de Ayn promissit, & se obligavit quolibet anno solvere Rectori de Esllida ratione Primitiarum, & Decimarum praedicta, quae si exigenterentur, centum triginta quatuor libris aestimantur, acto recepto sub eodem die, & coram eodem Notario. Item applicentur sex librae ex redditibus olim Mesquitarum dictorum Oppidorum Esllida, & Ayn, quae insimul valoris sunt undecim librarum, octo solidorum, & quatuor denariorum: solvant praeterea tres Praepositurae Dertusen. Ecclesiae, quas Sacrista, Hospitalarius, & Archidiaconus de Borriol obtinent, sex libras duas, pro qualibet Praepositura. Mensa vero Episcopalis solvat quatuordecim libras ratione compositionis jam dictae, quae omnes centum libras efficiunt. Ecclesia Oppidi Esllida juxta Populi multitudinem angusta est, ideo amplianda est addendo ad altare majus, aliam tertiam partem longitudinis juxta formam traditam. Sacristia etiam de Domo Rectoris desumatur, & in Oppido Ayn Ecclesia etiam ampliatur, simili additione ad Altare majus, & Sacristia aedificetur, prout designatum est: Redditi vero, quae ad olim Mesquitas dictorum Oppidorum pertinebant, de manu Ducis de Cardona, qui illos tamquam suos multis annis nullo titulo exigere fecit, recuperentur, & Ecclesiis respective restituantur, & per Rectorem, & Juratos administrantur.

Alcudia, Veo, Benitandus.

Oppida Alcudia, Veo, & Benitandus annexa sunt Parochiali Ecclesiae de Esllida: Nam Oppidum olim Alfara dirutum est, constant Alcudia sexaginta quinque Domibus: Veo quadraginta, & Benitandus decem, & octo omnes centum viginti tres domus Christianorum nuper ad fidem converforum, & a Rectore de Esllida ministrari solita, qui semel in mense ad plurimum ad duas missas celebrandas, alteram in Oppido Alcudia, alteram in Oppido de Veo, illic se conferebat, & pro salario ab ipsis Oppidis sexdecim libras, & quatuor solidos accipiebat, nullas primitias, aut decimas, de fructibus, quos colligunt solvere haecenus consueverunt, virtute concordiae cum

l ii Do.

Domino temporali antiquitus inite, quem admodum in ceteris locis Serra de Esllida, & Vallibus de Uxo, & Zuera distum est, tantum duodecim libras Episcopo Dertufeni pendunt, & alias duodecim libras tribus Prapostitis Sedis Dertufen. ex quadam compositione pro Juribus, quae ad praefatas decimas pretendere possent, sed quoniam hec tria Oppida cum inter se sint propinqua a Parochiali de Esllida per unam leucam asperrimi itineris sunt distantia, oportet, quod ab ea separentur, & dismembrantur, & separata remaneant, & in Oppido Alcludia Parochialis Ecclesia erigatur, & erecta maneat sub Invocatione S. Joannis Baptistae, cum Sacratio, Sacristia, Fonte Baptismali, & Campanili, omnique alio pleno Jure, & privilegio Parochialium Ecclesiarum, & ab uno proprio, & perpetuo Rectore, qui residentiam faciat personalem, administratur, habeaturque pro annexis Oppida Veo, & Benitandus, doteturque, & ex nunc dotata maneat de centum libris monetae Valentini, in redditibus quolibet anno, hoc videlicet modo, quod ei applicentur pro dote illa sexdecim libras, & quatuor solidi, quas Universitates dictorum trium Oppidorum Rectori de Esllida solvebant pro salario, & alia triginta octo libras, & sexdecim solidi, omnes quinquaginta quinque libras, quas praedictae tres Universitates simul, & in solidum promiserunt, & se obligarunt solvere quolibet anno Rectori de la Alcludia ratione primitiarum, & decimarum, quas solvere non consueverunt, sed penes se retinent, ut superius dicitur: quae si exigenter, facta legitima calculatione ducentis quadraginta septem libris aestimantur, acto recepto per Notarium inscriptum sub die 19. mensis Januarii anni 1596. Tres Praepositurae Sedis Dertufen. solvant sex libras ratione superius dictae compositionis duodecim librarum, quas ex dictis Oppidis recipiunt, duas libras pro quolibet Praepositura: Mensa vero Episcopalis Dertufen. solvat triginta novem libras tam ratione praedictae compositionis, quam ratione Decreti Episcoporum de anno 1573. superius relati. Rector vero duas teneatur celebrare Missas diebus Dominicis, & festivis, alteram in Ecclesia de la Alcludia, alteram in Ecclesia de Veo sub Invocatione . . . . . ad quam convenient habitatores de Benitandus, quia parva plebs est, & brevissimum iter, & habitatores omnium trium Oppidorum in Fide Catholica solerter instruire, & Doctrinam Christianam edocere: in Oppido la Alcludia de novo edificetur Ecclesia in eodem situ, quo ea, quae olim erat Maurorum Mesquita, extat, angusta, obscura, & quassata praevetustate, & Sacristia, & Domus pro Rectoris habitatione juxta formam, & situm designatum. Terrae vero, & redditus olim Mesquitarum de la Alcludia, & Veo, qui valoris sunt octo librarum, Ecclesiis respective applicentur, & administrantur per Rectorem, & Juratos.

Ego licentiatu Felicianus de Figueroa

Praecentor, & Canonicus Ecclesiae Metropolitanae Valentini. Officialis, & Vicarius Generalis per D. Casparem Punter Episcopum Dertufen. cum speciali, & sufficienti potestate, & mandato ad infra scripta electus, & nominatus, & per Catholicum Hispaniarum Regem Philippum destinatus ad inquirendas, & recognoscendas erectiones, dismembrationes, & dotationes Ecclesiarum Parochialium in Oppidis Maurorum nuper ad fidem Catholicam converforum praesentis Regni Valentiae, quas fieri oportebat, & in scriptis redigendas in Dicecesi Dertufen., & omnia Oppida dictorum noviter ad fidem converforum praefatae Dicecesis, quae numero sunt viginti novem, peragravi, & in eisdem Oppidis, facta diligenti valoris fructuum Primitiarum, & Decimarum examinatione, & eorum omnium, qui de Jure contribuere tenentur, in hujusmodi Parochialium dotationibus, ceterisque rebus ad servitium earamdem Parochialium, & earum curam animarum noviter converforum pertinentibus, exacte perpensis, prout in unoquoque Oppido erat necessarium, servata forma alterius Dotationis Parochialium similium in Archiepiscopatu, & Dicecesi Valentina per Joannem de Ribera Archiepiscopum Valentini, me etiam Ministro jam facta, & per Sanctam Sedem Apostolicam confirmata erectiones, dotationes, dismembrationes, applicationes, & distributiones pro rata, nec non constructiones Ecclesiarum, & domorum pro habitatione Rectorum, quas visum est fieri oportere pro commodiori instructione dictorum noviter ad fidem converforum in fide Catholica, notavi, disposui, & in scriptis redegi, ut ad S. Sedem Apostolicam transmittant coram Infra scripto Notario, sic, & quemadmodum in praesenti libro praecedentibus quindecim chartis continentur, & ut de praemissis sit certa fides, hic me subscripsi propria manu, meumque sigillum apponi feci.

Ego licentiatu Felicianus de Figueroa Canonicus, & Praecentor praefatus &c.

Et ego Jacobus Paulus Pallares Presbyter in Sede Valentiae Beneficiatus Apostolica auctoritate Notarius publicus praemissis omnibus una cum dicto Domino licentiatu Feliciano Figueroa Praecentore, & Canonico Valentini. Officiali, & Vicario Generali Dertufen. interfui, publica Instrumenta de eis apud acta mea confeci, de quibus omnibus etiam fidem facio, & ut fides ubique in Judicio, & extra certa adhibeatur, me subscripsi, & meum solitum artis Notarii apposui signum, loco * signi, loco * sigilli Jaime Pablo Pallares Presbyter.

Catalogus eorum, qui contribuant. Mensa Episcopalis, Praepositurae Dertufen., Domini temporales, Universitates Oppidorum, Monachi Conventuum Vallis Christi, & Porta Coeli Ordinis Carthusien. Rectores quorundam locorum, redditus olim Mesquite Episcopatus Dertufen. in dotatione Parochialium Oppidorum eorum, qui

quod nuper ad fidem fuerunt converti tam ex antiqua obligatione, quam ex nova dotatione de centum libris de anno 1596.

Mensa Episcopalis ex antiqua obligatione solvit Parochiali de Mascarell quindecim libras 15.

Ex nova dotatione solvit Parochialibus trecentas octuaginta tres libras, & decem solidos. 383. 10.

Praepositurae vero, & Archidiaconus major Dertufen. ex antiqua obligatione solvunt triginta libras 30.

Ex nova dotatione solvunt eisdem Parochialibus nonaginta septem libras, & decem denarios 97. 10.

Domini temporales praedictorum Oppidorum solvunt Parochialibus praedictis ex antiqua obligatione triginta libras. 30.

Ex nova dotatione solvunt eisdem Parochialibus septuaginta septem libras decem solidos, & decem denarios 77. 10. 10.

Universitates Oppidorum ex antiqua obligatione solvunt Parochialibus centum septuaginta libras. 170.

Ex nova dotatione solvunt eisdem Parochialibus centum octuaginta quinque libras. 185.

Monachi Conventuum Vallis Christi, & de Porta Coeli Ordinis Carthusien. ex nova tantum dotatione solvunt Parochialibus sexaginta septem libras, decem solidos, & decem denarios. 67. 10. 10.

Rectores quorundam locorum ex antiqua obligatione solvunt dictis Parochialibus centum, & duodecim libras 112.

Ex nova dotatione solvunt eisdem Parochialibus centum quadraginta libras septem solidos, & sex denarios. 140. 7. 6.

Redditus olim Mesquitarum solvunt ex nova dotatione tantum eisdem Parochialibus, quadraginta sex libras. 46.

G. Episcopus Dertufen.

Loco * Sigilli.

Et ut praemissis plena fides ab omnibus ubique in Judicio, & extra Judicium adhibeatur ego Baptista Remon Presbyter Secretarius dicti Reverendissimi Domini Episcopi Dertufen. de mandato suae dominationis literas in principio libri in tribus prioribus foliis scriptas contentas, & continuatas propria manu scripsi; reliqua vero omnia superscripta, & expressa aliena manu scribi feci, & ad majoris roboris firmitatem omnia superscripta, literasque desuper expressas manu dicti Reverendissimi Domini mei Episcopi subscriptas, & sigillo Suae Reverendissimae dominationis roboratas expeditas die 26. mensis Januarii anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo nonagesimo nono.

§.4. Nos autem ad ea, quae Catholicae fidei conservationem, & incrementum, ac animarum salutem respiciunt, solliciti intendentes, ac piis Catholicorum Regum, & Venerabilium Fratrum Episcoporum in partem nostrae sollicitudinis vocatorum votis quantum cum Domino possumus benigne annuentes, eorumdem Philippi Regis, ac Gasparis Episcopi supplicationibus Nobis Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

super hoc humiliter porrectis inclinatis, praesertim designationem, & formam, erectionum, dismembrationum, & dotationum Parochialium Ecclesiarum a praedicto Gaspare Episcopo factam Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robore communitus, ac omnes, & singulos juris, & facti, aliosque defectus, si qui intervernerint in eisdem supplementis, & nihilominus juxta eadem praesertim ab eodem Gaspare Episcopo pie, ac prudenter cogitata, considerata, & disposita auctoritate, & tenore praedictis perpetuo decernimus, & statuimus, ac respective erigimus, dividimus, dismembramus, & augemus, ac mensae Episcopali Dertufen. Fabrica, mensae Capitulari Ecclesiae Dertufen., ac dignitatibus, Canonicis, Rectoribus, & Beneficiis, aliisque praedictis Civitatis, & Dicecesis Dertufen. juxta praesertim taxam, onera, & solutiones annuas per modernos, & pro tempore existentes Episcopum, ac Capitulum, Canonicos, Rectores, Beneficiarios, & alios praedictos in dicta taxa comprehensos, annis singulis perpetuis futuris temporibus in locis, & terminis constitutis integre faciendas, auctoritate, & tenore praedictis imponimus, ac ad illa, & illas omnino teneri, & obligatos esse volumus.

§.5. Decernentes taxam praedictam ullo unquam tempore, etiam ad successorum in Ecclesia Dertufen., ac dignitatibus, Canonicatibus, & Beneficiis praedictis instantiam quavis occasione, vel causa, etiam urgentissima annullari, invalidari, aut ad minorem summam reduci non posse; eam vero pecuniarum summam, sic taxatam pro dote congrua uniuscujusque Ecclesiae supra divisae, & erectae sustentatione, quae ad summam centum librarum ascendat, & augmento dotis usque ad eandem quantitatem jam erectarum Ecclesiarum, ut praesertim perpetuo applicamus, & appropriamus; ita quod licet Rectoribus pro tempore dictarum Ecclesiarum Parochialium inter quos pecuniae hujusmodi distribuenda erunt, earundem pecuniarum collectorem, exactorem, & distributorum eligere, constituere, & deputare, eisdem modo, & forma, quibus habitus electus fuit, & deputatus pro Parochialibus pridem erectis, vel per Rectores dictarum ipsarum Parochialium, ac ipsi collectores, & distributori dictarum pecuniarum illas exigere: Personis vero, quibus de nuper divisis, & erectis Parochialibus pro tempore provideri contigerit, vel quibus de jam divisis, & erectis provisionem fuerit, fructus, illis respective, ut praesertim assignatos, in suos usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita, eadem auctoritate stantes.

§.6. Quod si dictus Gaspar Episcopus ejusque in dicta Ecclesia Dertufen. successores, & alii quicumque in dicta taxa nominati, & Archidiaconatus, Dignitates, Praepositi

Solutiones ab illis, quibus imponitur, facti praecipit.

Sub praemis hic expressis.

posituras, vel Beneficia Ecclesiastica, qua in dicta taxa fuerint comprehensi, obtinentes, & in eisdem successores solutionem huiusmodi facere detrectaverint, & ratam pecuniarum eos tangentem statutis temporibus debitam non persolverint cum effectu lapsu tempore solutionis predictae, idem Caspar Episcopus, ejusque successores Antistites, interdicti ingressus Ecclesiae: Inferiores vero excommunicationis sententiae poenam incurrant, cujus interdicti relaxationem idem Caspar Episcopus, & successores Antistites: Inferiores vero ab excommunicationis sententia absolutionis beneficium, donec pro rata debita integre satisfactum, vel cum Collectore, & Distributore predictis amicabiliter concordatum fuerit, praeterquam in mortis articulo constituti, nequeant obtinere. Si vero per sex menses a die solutionis faciendae computandos, sub huiusmodi interdicto, animo, quod absit, permanserint indurato, seu sententiam ipsam similiter sustinerint, ex tunc efflaxis mensibus eisdem, a regimine, & administratione dictae Ecclesiae Dertulsen. suspensus, ac alii reliquis Dignitatibus, Praepositis, Beneficiis inferioribus perpetuo privati existant eo ipso.

Claufula pro perpetua huiusmodi mandatorum firmitate.

§.7. Decernentes etiam praesentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noxae, aut quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari, aut sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, & limitationibus comprehendendi nullatenus posse, sed illis non obstantibus in suo robore, & efficacia persistere, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, plenarie reintegratas existere, suoque plenarios, & integros effectus sortiri, ac in omnibus Receptoribus earumdem Parochialium tam nuper per praesentes, quam alias erectarum, suffragari debere: Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, nec non Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores praesentium deputati.

§.8. Quocirca Ven. Fratribus Archiepiscopo Valentin., & Episcopo Terulen., ac dilecto filio causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Collectoris, & Distributoris predictorum pro tempore existentium, sive earumdem Ecclesiarum noviter erectarum Receptorum, aut alicujus eorum fuerint requisiti, faciant eadem auctoritate predictas literas, & in eis contenta quaecumque ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes

eos, aut eorum aliquos desuper a quocumque quomodolibet indebite molestari: nec non summam pecuniarum in dicta taxa contentarum in praedictos usus convertent. realiter, & cum effectu juxta impositionem, & taxationem praefatam factam, & praesentium literarum continentiam, & tenorem realiter, & cum effectu persolvi; & nihilominus, quemlibet ex Caspate Episcopo, & aliis quibuscumque dictorum inferiorum Beneficiorum possessoribus, & illorum successoribus, quem interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententias incurrisse eis constiterit, tamdiu Dominicis, & aliis festivis diebus, dum major inibi populi multitudo ad divina convenierit, interdictum, & suspensionem: reliquos autem inferiores excommunicatos publice nuncient, & faciant ab aliis nunciari, & ab omnibus arctius evitari, donec de summis tunc debitis, eisdem Collectori, ac Distributori, & Receptoribus praedictis fuerit integre satisfactum: ipseque interdictus, suspensus, & excommunicatus suspensionis, & absolutionis beneficium respective meruerint obtinere. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac praemissis non parentes per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo: nec non legitime super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & poenas praedictas incurrisse declarando, ac etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Obstantium derogatio.

§.9. Non obstantibus nostris in Cancellaria Apostolica editis regulis de non expediendis literis cujusvis pensionis annuae super quorumvis beneficiorum fructibus, nisi de consensu eius, qui pensionem huiusmodi persolvere tunc haberet, ac de non tollendo jure quaesito, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati pensiones annuas super quarumvis mensurarum Episcopatum, vel Metropolitanarum Ecclesiarum proventibus, nisi ex cessione, aut alia probabili causa reservari prohibentis, nec non fel. rebonifacii Papae VIII. de una, & Concilii generalis de duabus dietis, & aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, dictaeque Ecclesiae Dertulsen., etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia robqratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ecclesiae, illiusque Capitulo, & personis Dignitates, Personatus, Administrationes, vel officia, vel beneficia quaecumque in dicta Ecclesia obtinent. sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie concessis, confirmatis, & innovatis: Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa mentio habenda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, caeterisque

con-

contrariis quibuscumque. Aut si Caspate Episcopo, ejusque in dicta Ecclesia Dertulsen. successoribus, & aliis quibuscumque ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eadem fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitae, vel offensa.

Data Facultate Archiepiscopo Valentin. cognoscendi de gravamine.

§.10. Volumus etiam, quod si intra sex menses a die intimationis praesentium Capitulo faciendae computat. dilecti filii Decanus, & Capitulum Ecclesiae Dertulsen., & alii interesse habentes super dotatione, & erectione huiusmodi Parochialium se se in aliquo praemissorum occasione gravatos senserint, ad Venerabilem Fratrem Archiepiscopum Valentin. recursum habere valeant, qui illorum exceptionibus summario, simpliciter, & de plano auditis tam circa quantitate n. taxae, ac modum, & tempus solutionum faciendarum, quam terminorum, in quibus dictae solutiones incipere debeant, sola facti, & rei veritate inspecta, quid quid justum fuerit declarandum, auctoritate nostra declaret, & id totum, quod ipse Archiepiscopus declaraverit, appellatione remota, executioni mandari faciat, super quo plenam, & amplam eidem Archiepiscopo tribuimus facultatem.

Dat. die 28. Maii 1602. An.XI.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 28. Maii 1602. Pontificatus nostri Anno XI,

CCLXXVIII.

En Regest. in Secret. brevo.

Similis Erectio, & Dotatio Parochialium in Diocesi Segobricensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolici muneris &c. ut in praecedenti.

Episcopus Segobricensis viginti Parochias erigit, fundatque.

§. 1. Alias siquidem pro parte cl. mem. Philippi II., ut supra continetur.

§. 2. Cum autem, sicut nuper pro parte Charissimi in Christo filii Nostris Philippi Hispaniarum Regis Catholici, ac Venerabilis Fratris Feliciani Episcopi Segobricen. Nobis expositum fuit, idem Felicianus Episcopus mandatis nostris huiusmodi obediens, & Pastoralis Officii sui debitum adimplere procurans, totis viribus incumbens, universa Oppida suae Diocesis Segobricen. quae noviter conversi huiusmodi, & seu eorum descendentes incolunt, perlustraverit, & his omnibus, & singulis, quae pro debita mandatorum nostrorum, executione, & praedi-

torum noviter conversorum in vera, & Catholica fide instructione expedire visa fuerunt, maturius consideratis, ac diligenti cura perpensis considerans in ejus Segobricen. Diocesi, in qua viginti noviter conversorum huiusmodi Oppida, ut inferius designabitur, continentur, ut Neophiti predicti simili, & communi omnium instructione, fidei Catholicae praecipis imbui, & fidei huiusmodi incrementa suscipere valerent, fieri oportebat, ea propter normas Ven. Fratris Archiepiscopi Valentin., qui vigore dictarum Gregorii XIII. literarum diversas Parochiales Ecclesias, & Vicarias instituit, insequendo erectiones, fundationes, divisiones, dotumque iam factarum, & attributarum, ac reddituum, & proventuum Parochialium, & Vicariarum huiusmodi in ejus Diocesi in hanc, quae sequitur formam designavit videlicet: Sanctissimo Domino Nostris Clementi divina providentia Papae VIII. Felicianus a Figueroa Dei, & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Segobricen. Post humillima pedum oscula beatorum, humilem, ac debitam reverentiam literas Apostolicas Sanctitatis Vestrae in forma Brevis, sub Annulo Piscatoris expeditas, & seu earum verum Transumptum in forma vidimus per Ors Avclum Sanctes Prothonotarium Apostolicum, ac S. V. Camerarium, nec non Curiae Caesarum Camerae Apostolicae generalem Auditorem, Romanae Curiae Iudicem Ordinarium, sententiarum quoque, & censurarum tam in eadem Romana Curia, quam extra eam latarum, & quarumcumque literarum Apostolicarum universalem, & meram executionem ab eadem Sanctitate Vestra specialiter deputatum, confectum, suoque Sig. No. rubeis chordulis appendenti munitum, Datum Romae in Aethiis suae solite habitationis sub Anno a Nativitate D. N. J. Christi 1597, Indictione decima, die vero 2. mensis Martii, ac felicissimi Pontificatus Sanctitatis Vestrae Anno sexto, debitis honoribus, & reverentia recepi huiusmodi sub tenore. In Nomine Sanctae, & Individuae Trinitatis &c. ut in praecedenti &c.

Littera Episcopi ad Pontificem hac super re.

Refert litteras libris Pontificis datas.

Obtemperans Pontifici mandatis Episcopus Diocesis peractis, erectisque sub Carolo V. Patris recentis

Quibus quidem praesentis Apostolicis literis per me receptis, ac diligenter inspectis, illarumque debite executioni tum, ut Sanctitatis Vestrae mandatis mihi in hac parte desuper factis parere, tum etiam, ut Pastoralis Officii debitum adimplere possem, totis viribus incumbens, universa Oppida meae Segobricen. Diocesis, quae noviter conversi huiusmodi, & seu eorum descendentes incolunt, perlustravi, & his omnibus, & singulis, quae pro debita mandatorum Sanctitatis Vestrae executione, & praefatorum noviter conversorum in vera, & Catholica fide instructione expedire visa fuerunt, & maturius consideratis, ac diligenti cura perpensis, compertum fuit quod expugnato per Catholicos, & a Christi Crucis Hostibus recuperato praesenti Valentiae Regno, & expulsi ab eodem postmodum de Anno videlicet a Christo Nato 1526. per Carolum V. Romanorum Imperatorem

& Hic

& Hispania Regem immortalis memorie, Saracenis in ipso tunc Regno commorantibus, ac illorum plurimis in Africam transferentibus, & ipso tunc non paucis in hoc Regno remanentibus, & per hos Christi Baptismo suscepto, idem Carolus Imperator, Neophitorum hujusmodi pro suo Christianissimo Zelo instructionem ferventer desiderans, a se. re. Clemente Papa VII. Sanctitatis Vestre Prædecessore, Apostolicas opportunas obtinuit, & impetravit Literas, quarum vigore Alphonsus Manrique, tunc Inquisitor Hispanie generalis per suos subdelegatos una cum Episcopis, vel eorum Vicariis multas in hujusmodi Neophitorum Locis de anno videlicet 1534. Ecclesias Parochiales in hac præsertim mea Segobri- cen. Diocesi erexit, & multa Locorum hujusmodi, & illorum Ecclesias a suis antiquis matricibus Parochialibus separavit, quas sic noviter institutas, & erectas Parochiales Ecclesias, successu temporis, minus competentibus redditibus dotatas fuisse, ut ipsarum proprii Parochi apud easdem residere, & instructioni præfate vacare possent: immo propter Parochialium hujusmodi tenuitatem, illarum non paucas propriis caruisse Rectoribus, & eos, qui aliquibus earum præerant, eruditionis, & doctrinæ ad noviter conversos hujusmodi in Religione Christianæ præceptis instituendos, prorsus ignaros esse comprobatum fuit, quibus, & aliis de causis Philippus II. tunc Hispaniarum Rex Catholicus memorie indelebili adductus, ac incommodis prædictis obviare, ac salutare aliquod tanto malo adhibere remedium maximopere desiderans, signanter cum sibi ab aperto constaret noviter conversos hujusmodi involutabro Mahometanorum errorum imprudenter provolvi, ut tunc Archiepiscopus Valentini, Dertusensis, & Oriolen. Episcopi, alique, & scientia, & doctrina, ac rerum agendarum destitute prædicti Viri in Civitate Valentina, ut digesto, & maturo, ut par erat consilio, quid in re tam gravi, in qua de Animarum, discrimine agebatur, statendum foret, sibi aperirent, curavit. Qui omnes in hanc convenerunt sententiam, ut auctoritate Sedis Apostolicæ, Parochialium Ecclesiarum in aliquibus noviter conversorum hujusmodi locis, antiquitus erectarum, ac minus competentibus dotatarum, usque ad summam centum librarum monetæ in præsentis Regni cursum habentis, au- gerebantur dotes, & in reliquis Locis præfatis ad hoc opportunis aliæ similes de novo erigerentur, fundarentur, & competentibus dotarentur Parochiales Ecclesie, quibus omnibus proprii, ac idonei Pastores, & Rectores præficerentur, qui sua doctrina, & exemplo apud Oves proprias residentes per salutaris doctrinæ, & fidei Catholice amantissima pascula, Oves ipsas pascere in Domino valerent. Qui quidem Archiepiscopus, Valentini, meo tunc ministerio usus, Parochialium suæ Diocesis erectiones, dis- membrationes, dotationes, & dotium ad- auctiones in scriptis redactas, ad S. Sedem

Quæ sub Phi-
lippo II. au-
ditæ, ac do-
tate fuerunt.

Apostolicam alias transmisit, quæ omnia per sel. recor. Gregorium Papam XIII., pro- ut in quodam Libro ab eodem Archiepisco- po confecto, continebatur, duobus ad id Apostolicis Brevis, altero sub die 17. Julii 1576., Altero die 30. Augusti Mensium 1577. annorum Domini expeditis confir- mata, & Apostolicæ Sedis munimine robo- rata fuerunt. Et quia Pater Sanctissime, non solum in Diocesi Valentina hujusmodi Parochialium Ecclesiarum erectiones, fun- dationes, dotationes, dismembrationes, & dotium adauktiones, verum etiam in mea Segobri- cen. Diocesi, in qua viginti noviter conversorum hujusmodi Oppida, ut in- ferius designabitur, continentur, ut Neo- phiti præfati simili, & communi omnium instructione, Fidei Catholice præceptis im- bui, & fidei hujusmodi incrementa suscipere valeant, fieri oportet. Ea propter prægra- tis per me prius, ut dictum est, universis, & singulis mea Segobri- cen. Diocesis noviter conversorum hujusmodi locis, & in eorum quolibet computatis diligenter, ac liquida- tis exacte, adhibitis peritarum personarum consiliis, universis, & singulis tam decima- libus, quam primitiis fructibus, & aliis emolumentis, ex quibus Parochialium præ- fatarum dotationes, & dotium adauktiones fieri debebat, ac debent, normam dicti Archiepiscopi Valentini. insequendo, vigo- re, & virtute præinsertarum Sanctitatis Ve- stræ, ac juxta earumdem Gregorii Præde- cessoris Beatitudinis Vestre literarum for- mam, & prout mihi magis, & melius ex- pedire visum fuerit, erectiones, fundatio- nes, divisiones, distinctiones, dotiumq; jam factarum, & attributarum, ac reddituum, & proventuum adauktiones designavi, & in certam præscriptam formam redegi, quæ talis est.

Designatio, & forma erectionum, dis- membrationum, & dotationum de centum libris monetæ Valentini Parochialium Ec- clesiarum in Oppidis Maurorum nuper ad fidem Catholicam conversorum, Diocesis Segobri- cen., auctoritate Apostolica facta.

Suburbium Segobri- cen.

Segobrica Civitas, in qua Episcopi Se- des, & Cathedralis Ecclesia sita est, habet intra mœnia Suburbium, quod a Christia- nis a Mahometana secta ad Catholicam Fi- dem nuper conversis, incolitur, ducentis octuaginta domibus constitutum, quæ sub separato a Christianis veteribus loco, & re- gimine consistunt. Annexum est Ecclē- siæ Cathedrali, quæ singularis Parochia est totius Civitatis, cui per duos Canonicos Curatos, eorumque substitutos Vicarios, penes quos animarum cura residet, servi- tium impenditur. Hi unum ex Vicariis al- ternatim mittunt cum salario triginta li- brarum, qui diebus Dominicis, & Festivis ad Suburbium præfatum se confert, & in Ecclesia sub Invocatione S. Petri, ampla quidem, ac devotione Fidelium frequen- tata, & in eodem Suburbio collocata, Mis- sam

Novas iterum
erexit, dota-
vitque ipse,
Episcopus,
prout hic re-
censet.

sam celebrat, & noviter conversis Doctri- nam Christianam recitat, docetque Sacra- mentum verò Baptismi in Parochiali Ec- clesia eis ministratur. Et quoniam Plebis præfati Suburbii multitudo numerosa est, neque ab uno Presbytero mercenario, pro- ut par est, erudiri potest, oportet, quod ejusdem Suburbii Ecclesia S. Petri in Para- chiale erigatur, & erecta maneat cum Sa- crario, Sacristia, Fonte Baptismali, & Campanili, ceterisque Parochialis insigniis, & cum omni alio pleno jure, & privilegio Ecclesiarum Parochialium, & cum suo pro- prio Parocho, & Rectore, qui in ea resi- dentiam faciat personalem, & Parochiano- rum Suburbii præfati curam gerat Anima- rum. Et quoniam Oppidum Carrica quin- decim Domorum noviter conversorum fue- rat annexum Ecclesie Parochiali de Nava- jas, ab ea separatur, separatamque maneat, & annexum Ecclesie Parochiali S. Petri Su- burbii præfati: quod ab ea dimidia quarta parte Leuca non amplius distat, & illius habitatores, qui pauci sunt, ad Parochia- lem Suburbii pro divinis Officiis audiendis, & Sacramentis suscipiendis, convenire te- neantur. Et pro dote, & congrua sustenta- tione præfati Rectoris, applicentur ei cen- tum libras monetæ Valentini in redditibus quotannis: hoc videlicet modo: quod fab- rica Ecclesie Cathedralis Segobri- cen. solvat triginta libras monetæ Valentini. ratio- ne partis primitiarum termini Segobri- cen., quæ eam contingit valoris quadringenta- rum librarum; applicentur etiam ei pro dote viginti libras ex oblationibus, & emo- lumentis provenientibus ex pede Altaris, quæ cum dicta Ecclesia S. Petri sit intra- mœnia Civitatis, pinguis reputatur. Mensa Episcopalis Segobri- cen. solvat triginta sex libras, septem solidos, & tres denarios ratione partis primitiarum fructuum, & decimatum, quæ recipit, quæ noningen- tis tresdecim Libris, undecim solidis, & denariis novem aestimatur. Archidiaconus major Segobri- cen. solvat octo libras, duo- decim solidos, & novem denarios, videli- cet tres libras, duodecim solidos, & tres denarios ratione partis Undenæ Decima- rum ad Archidiaconum pertinentis: & quinque libras ratione alterius partis primi- tiarum, seu decimarum ad dignitatem per- tinentis: quæ partes valoris sunt insimul ducentarum, septemdecim librarum, & quatuor denariorum. Dignitas Thesaurarii Ecclesie Segobri- cen. solvat quinque libras ratione partis primitiarum, & decimarum, quam recipit valoris centum vigintiquinque librarum, duodecim solidorum, & quin- que denariorum. Duo Canonici Curati non contribuunt, quia ad eos pertinet ani- marum cura, nec satis congrue suis præ- bendis sustentantur, & Vicariorum salaria dependunt. Dominus etiam temporalis pro sua tertia parte decimarum non con- tribuit. Quæ omnes summæ libras cen- tum efficiant, & pro dote dictæ Parochia- lis noviter erectæ, ejusque Rectoris per præfatos contribuentes respective, quoli-

bet anno solvendæ perpetuo applicentur. Et quoniam redditus, & agros, qui ad Mes- quitam Suburbii olim pertinebant, constat fuisse pingues, & plurimos temporumque volubilitate, & Ecclesie Ministrorum for- san incuria eorum memorie penes deperit: curandum est, ut per Judicem regia auctori- tate ad id deputatum elucidentur, & recu- perentur. Quod cum factum fuerit, eo ipso dotationi Ecclesie præfate de Suburbio applicati maneat, eorumque valor a por- tionibus contribuentium, ratione decima- rum, dumtaxat in præsentis dotatione pro rata diminuat, sintque sic contribuentes liberi ab illius solutione, pro sua quisque parte.

Navajas.

Oppidum Navajas Domini temporalis Ducis de Sogorb, & de Cardona, centum quinquaginta constat domibus Christiano- rum nuper ad fidem Catholicam converso- rum, fuit separatam a Parochiali, & Ca- thedrali Ecclesia Segobri- cen. per Commis- sarios Apostolicos de anno 1534., & ejus Ecclesia in Parochialem erecta sub invoca- tione S. Petri Apostoli, datumque fuit illi pro annexo Oppidum Carrica, quod dimi- diata Leuca distat, & quindecim domibus constat, Rectorque tenetur Dominicis, & Festivis diebus duas Missas celebrare, alter- am in Ecclesia de Navajas, alteram in Ec- clesia de Carrica; & pro dote, & sustenta- tione Rectoris applicata ei fuerunt triginta libras monetæ Valentini: quindecim super- licet, quas Dux præfatus de Sogorb super certis, & securis redditibus distorum loco- rum consignandas solveret; & quindecim ex primitiis, & decimis eorumdem loco- rum defumerentur. Et præterea Duci præ- fato fuerunt consignati redditus, olim ad Mesquitam pertinentes, & juspatronatus dictæ Rectorie concessum, cum obligatio- ne Fabricam, & ornamenta Ecclesie præfa- tæ sustentandi: sed ista dotatio nunquam fuit sortita effectum, quia Ducem de So- gorb nec quindecim libras consignasse, nec Fabricam, & ornamenta refecisse aliquan- do constat: Sed Rector de Navajas, qui in Civitate Segobri- cen. residet, diebus Domini- cis, & Festivis in Oppido dumtaxat de Navajas Missam celebrat, & pro salario ab Univeritate ejusdem Oppidi, nonaginta Regalia monetæ Castellæ recipit. Oportet, quod Oppidum Carrica separatur, & ma- neat separatam ab Ecclesia de Navajas, & applicetur, & adnectatur Ecclesie Para- chiali Suburbii Segobri- cen., cui est propin- quius, ut superius dictum est, & quod Pa- rochialis de Navajas dotetur, & maneat dotata de centum libris monetæ Valentini in redditibus quolibet anno, hoc videlicet modo: Quod Fabrica Ecclesie Cathedralis Segobri- cen. solvat pro dotatione dictæ Pa- rochialis decem, & novem libras, quatuor- decim solidos, & quinque denarios ratione partis primitiarum, quam ex eo Oppido recipit, quæ eadem quantitate aestimata est.

est. Mensa Episcopalis solvat viginti quatuor libras, septem solidos, & decem denarios, ratione partis fructuum primitiarum, & decimalium, quam ex dicto Oppido recipit, quinquaginta novem libris, quindecim solidis, & tribus denariis legitima liquidatione aestimata. Archidiaconus major Segobricen. solvat quinque libras sexdecim solidos, duos denarios, videlicet duas libras, octo solidos, & decem denarios ratione Videnae partis decimarum ad suam dignitatem pertinentes, & tres libras, septem solidos, & quatuor denarios ratione alterius partis decimarum, & primitiarum ad dignitatem pertinentis, quae partes insimul valoris sunt quatuordecim librarum, trium solidorum, & decem denariorum. Thesaurarii dignitas Ecclesiae Segobricensis, solvat tres libras, septem solidos, & quatuor denarios ratione partis primitiarum, & decimarum, quam ex eodem Oppido recipit, octo libras, quatuor solidos, & quatuor denarios Valentini. Duo vero Canonici Curati Ecclesiae Segobricen. solvant sex libras, quatuordecim solidos, & tres denarios pro medietate, ratione partis primitiarum, & decimarum, quas ex eodem Oppido recipiunt, quae sexdecim libris, octo solidis, & novem denariis aestimata fuit: ex eo, quod aequales portiones ex Massa communi nunc recipiunt. Applicatur praeterea viginti librae ex oblationibus, & emolumentis ex pede Altaris provenientibus. Universitas vero Oppidi praefati de Navajas solvat viginti libras, comprehensis illis nonaginta Regalibus, quae antea Rectori praefato solvebat: sitque obligata ad earum solutionem, ex eo quod primitiae Oppidi praefati ad praesentem dotationem non sufficiunt, nec etiam decimae, cum omnes simul ad valorem centum librarum, deductis oneribus, non ascendunt. Quae omnes summae libras centum efficiunt, & pro dote praefatae Ecclesiae de Navajas, per praefatos contribuentes respective perpetuo, quolibet anno solvendae applicantur. Et in hac dotatione Dominus temporalis pro sua tertia decimarum parte non contribuit. Domus Joannis Canero, quae Ecclesia contigua est expensis Universitatis mercetur, & reficiatur, prout designatum est, & Rectori pro ejus habitatione consignetur. Terrae vero, & redditus ad olim Mesquitam pertinentes, Ecclesiae praefatae applicati maneant.

Heldo.

Oppidum Heldo Domini temporalis Ducis de Segorb, & de Cardona constat centum, & decem domibus Christianorum nuper ad Fidem Catholicam converforum, & per Commissarios Apostolicos de anno 1534. ad petitionem S. C. C. Majestatis Imperatoris, Hispaniarum Regis a Sancta Sede Apostolica intermissos, fuit separatum, & dismembratum ab Ecclesia Cathedrali, & Parochiali Segobricen., & in eo Parochialis Ecclesia erecta sub invocatione San-

cti Joannis Baptistae, & dotata de triginta libris in redditibus, quindecim videlicet, quas Dux praefatus de Segorb super certis, & securis redditibus consignandas solveret, & quindecim ex decimis, & primitiis dicti Oppidi defumendis, & Duci praefato fuerunt consignati redditus ad Mesquitam olim pertinentes, & juspatronatus dictae Rectoriae concessum cum obligatione Fabricae, & ornamenta praefata sustentandi. Sed ista dotatio nunquam sortita est effectum, cum Duce praefatum nec quindecim libras consignasse, nec Fabricam, & ornamenta refecisse constat; nunc autem Presbyter mercenarius ab Ordinario deputatus, diebus Dominicis, & Festivis ad Oppidum praefatum se confert, quod a Civitate Segobricen. Leuca dimidiata distat ibique Missam celebrat, & doctrinam Christianam recitat Parochialis, & pro salario oblationes, & emolumenta ex pede Altaris habet: Sex item libras, quas Universitas dicti Oppidi solvit; Oportet igitur, quod dicta Parochialis Ecclesia de Heldo dotetur de centum libris in redditibus quolibet anno, hoc videlicet modo, quod Fabrica Ecclesiae Cathedralis, & Parochialis Segobricen. solvat tresdecim libras, sex solidos, & octo denarios, ratione partis primitiarum, quam ex eodem Oppido recipit, quae eadem quantitate aestimata est. Mensa Episcopalis Segobricen. solvat viginti octo libras, quinque solidos, & septem denarios ratione partis fructuum primitiarum, & decimalium, quam ex eo capit Oppido, quadraginta libras, octo solidis, & uno denario, facta legitima liquidatione aestimata. Archidiaconus major Segobricen. solvat sex libras, quatuordecim solidos, & quinque denarios, videlicet: duas libras, sexdecim solidos, & septem denarios ratione Videnae partis decimarum ad suam dignitatem pertinentes, & tres libras, septemdecim solidos, & decem denarios, ratione alterius partis primitiarum, & decimarum ad dignitatem pertinentis, quae partes insimul valoris sunt novem librarum, undecim solidorum, & undecim denariorum. Thesaurarii dignitas Segobricen. Ecclesiae solvat tres libras, septemdecim solidos, & decem denarios ratione partis decimarum, & primitiarum, quam ex eodem Oppido recipit, quinque libras, undecim solidis, & uno denario aestimata. Duo vero Canonici Curati Segobricen., solvant septem libras quindecim solidos, & sex denarios pro medietate quilibet eorum, videlicet tres libras, decem, & septem solidos, & novem denarios, ratione partis primitiarum, & decimarum, quam ex eo Oppido recipiunt, quae undecim libras, duobus solidis, & tribus denariis aestimata est. Applicatur praeterea viginti librae ex oblationibus, & emolumentis ex pede Altaris provenientibus. Universitas vero Oppidi de Heldo solvat viginti libras monetae Valentini. pro eadem dote, comprehensis illis sex libris, quas antea eidem Rectori solvebat, ex eo, quod primitiae, & decimae Oppi-

Oppidi praefati ad praesentem dotationem non sufficiunt, nec ad valorem centum librarum ascendunt, ad quas viginti libras Rectori praefato quolibet anno solvendas Universitas praefata, & Jurati se obligarunt, actu recepto per Notarium infra scriptum die 28. Mensis Junii anno 1596. Quae omnes summae libras centum efficiunt, & pro dote dictae Parochialis de Heldo, ejusque Rectoris perpetuo per praefatos contribuentes, quolibet anno respective solvendae, applicantur, & in hac dotatione Dominus temporalis pro sua tertia parte decimarum non contribuit. In Ecclesia Sacristia adificetur, & Domus, quae designata est, expensis Universitatis mercetur, & reficiatur; Rectorique pro ejus habitatione, & residentia assignetur. Terrae vero, & redditus ad olim Mesquitam pertinentes, Ecclesiae applicati maneant.

Castell nou.

Oppidum Castell nou centum septuaginta constat domibus Christianorum nuper ad Fidem Catholicam converforum, & quinquaginta veterum Christianorum: omnes sunt ducentae, & viginti domus: ejus Ecclesia est Vicaria perpetua antiqua ab Ecclesia Cathedrali Segobricen. separata: sunt in ea Parochia duae Ecclesiae altera sub invocatione Adorationis Regum Magorum, in quam veteres Christiani concurrunt, & est principalis; altera sub invocatione S. Jo: Baptistae, ad quam noviter conversi pro Divinis Officiis audiendis, & Sacramentis suscipiendis conveniunt, & in utraque Vicarius perpetuus Dominicis diebus, & Festivis per se Missam celebrat, & in Ecclesia S. Joannis, quae olim fuit Maurorum Mesquita, doctrinam Christianam noviter conversos docet, qui etiam aliquando quibusvis festivis diebus principalibus in Ecclesia Regum Magorum praefata divinis officiis interfunt. Habetque Vicarius praefatus pro salario viginti quinque libras, quas Scholaster Ecclesiae Cathedralis Segobricen. impendit. Est autem Scholasteria quoddam collativum officium in eadem Ecclesia antiquitus ab Episcopo, & Capitulo institutum ad docendum, & examinandum Magistros, quod multis abhinc annis desit in usu esse: cui annexae sunt primitiae Oppidi Castell nou, ex quibus tertia pars auctoritate Apostolica applicata est distributionibus quotidianis in Choro Ecclesiae Segobricen., & unum tritici Cascium datur a Scholastero Archidiacono majori jure visitationis pile. At vero nunc denuo, auctoritate Apostolica, primitiae praefatae de Castell nou fuerunt unitae Massae communi Capituli Ecclesiae Segobricen., relictis tantum quinquaginta libris praefato Scholasterio. Oportet, quod praefatae Vicariae dos ad centum usque libras in redditibus augeatur, addanturque ei aliae septuaginta quinque librae hoc videlicet modo: Quod Scholaster, qui nunc est, ultra eas viginti quinque libras, quas antea solvebat Vicario praefato,

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

solvat alias quindecim libras, omnes quadraginta libras ratione omnium primitiarum, quas ex eo Oppido colligit, quae valoris sunt centum librarum, sex solidorum, & sex denariorum. Mensa Episcopalis Segobricen. solvat sexdecim libras, decem, & novem solidos, & quatuor denarios, ratione partis fructuum decimalium, quam ex eo Oppido recipit, valoris centum, & octuaginta duarum librarum, octo solidorum, & duorum denariorum: Mensa Capitularis Ecclesiae Segobricen. solvat novem libras, sex solidos, & octo denarios ratione partis decimarum ad ipsam pertinentis, quae centum libras, sex solidis, & sex denariis aestimatur. Archidiaconus major Segobricen. solvat libram unam, & quatuordecim solidos ratione Videnae partis decimarum ad suam dignitatem pertinentis, quae decem, & octo libris, quatuor solidis, & decem denariis aestimatur. Applicatur praeterea pro dote dictae Vicariae duodecim librae ex redditibus ad olim Mesquitam pertinentibus. Applicantur etiam viginti librae ex oblationibus, & emolumentis ex pede Altaris provenientibus, quae in Oppido praefato satis uberes sunt. Et quomodocumque, & quomodocumque dictam Scholasteriam vacare contigerit, & praedicta unio primitiarum Capitulo Segobricen. facta, sortita fuerit effectum, praefatum Capitulum Segobricen. teneatur solvere illas quadraginta libras: viginti quinque videlicet antiquas, & quindecim modernas, quas praefatus Scholaster nunc solvere tenetur, si tamen primitiae ad id sufficiant, & Cascium Tritici Archidiacono majori ratione visitationis pile: ita quod Scholaster, qui pro tempore fuerit, habeat quinquaginta libras pro sua dotatione, auctoritate Apostolica, facta, liberae, & immunes ab hujusmodi contributione: quae omnes summae libras centum efficiunt, & pro dote dictae Vicariae, ejusque Vicarii perpetui, per praefatos contribuentes, respective quolibet anno, perpetuo solvendae, applicantur. In hac vero dotatione, neque Dominus temporalis pro sua tertia decimarum parte, neque distributiones quotidianae Chori Ecclesiae Segobricen. contribuunt. Quoquo vero modo praefatam Scholasteriam vacare contigerit, Capitulum Segobricen., quod succedit in fructibus, ultra praefatas quadraginta libras, solvat alias quindecim libras: Omnes erunt triginta quinque librae pro dotatione Ecclesiae praefatae de Castell nou, & eo casu dictae quindecim librae a portionibus contribuentium, ratione decimarum dumtaxat in praesenti dotatione, pro rata minuantur, sintque contribuentes liberi ab illarum solutione pro sua quisque parte. Quoniam vero Terrae, & Arborea, quae ad olim Mesquitam pertinebant, & nunc Ecclesiae applicatae sunt, in posse, & administratione universitatis dicti Oppidi reperiantur, quae duodecim libras tantum pro illarum compositione solvit Ecclesia, cum revera majori pretio aestimetur, cavetur, ne per applicationem

K k k

catio

cationem dictarum duodecim librarum. presentis dotationi superius factam, aliquod præjudicium Ordinario Segobricen., inferatur, quominus Terras, & Arbores præfatas a præfata Universitate repetere, & recuperare possit; & quia Ecclesia adorationis Regum admodum vetus est, angusta, & conquassata, nec veteres Christianos capit, quantominus etiam novos, quando in eam conveniunt, tum etiam Ecclesia Sancti Joannis, quæ olim fuit Maurorum Mesquita, angusta est, & pro vetustate minatur ruinam; oportet, quod nova ædificetur Ecclesia utriusque Populi capax, prout designatum est, & quæ fuerat olim Mesquita, diruatur, & Domus, quam Rector nunc obtinet, reficiatur.

Almedixer.

Oppidum Almedixer septuaginta quatuor continet domus Christianorum nuper ad Fidem Catholicam conversorum. In eo Parochialis est Ecclesia antiqua sub invocatione S. Michaelis: habet pro annexis Oppida Soneja quadraginta domorum, & Azuevar decem, & octo domorum, & Chova quindecim domorum noviter ad Fidem conversorum; omnes centum quadraginta septem domus, Rector Dominicis, & Festivis diebus duas celebrat Missas alteram in Oppido Almedixer, alteram in Ecclesia de Soneja, ad quam conveniunt habitatores de Azuevar, & Chova, habetque pro dote, & salario viginti quinque libras monetæ Valentie, quas succentor Ecclesie Segobricen, ei quolibet anno ab antiquo impendit, & alias decem libras, quæ nuper ab Ordinario ei auctæ fuerunt, & ab eodem Succentore solvuntur. Est autem Succentoria collativum officium in Ecclesia Segobricen, ab Episcopo, & Capitulo antiquitus institutum, ut succentor præsit canonicis in Choro ad *Faciendum*, cui annexæ fuerunt primitiæ dictorum quatuor Oppidorum, quæ de jure divino Parocho debentur. Et quoniam Oppidum Soneja ab Oppido Almedixer duabus leucis asperrius itineris, & Oppida Azuevar, & Chova Leuca una distant, nec eorum habitatores possunt a Rectore de Almedixer, prout par est, in Fide Catholica instrui, & doctrinam Christianam edoceri; necesse est, quod hæc tria Oppida a Parochiali de Almedixer separantur, & in Oppido Soneja Parochialis Ecclesia erigatur noviter, prout infra dicitur, & quod dos Ecclesie de Almedixer ad centum usque libras augeatur in redditibus, hoc videlicet modo: quod Succentor Ecclesie Segobricen, ultra illas viginti quinque libras antiquas Rectori de Almedixer solvebat, solvat alias quinque libras, omnes triginta libras, ratione omnium primitiarum, quas ex eo Oppido colligit, quæ valoris sunt quinquaginta novem librarum cum dimidia, facta diligenti liquidatione. Mensa Episcopalis Segobricen, solvat triginta libras, & sex solidos ratione partis decimarum, quam ex eo Oppido recipit,

septuaginta duabus libris, duobus solidis, & quinque denariis æstimatam. Mensa Capitularis solvat sexdecim libras, tresdecim solidos, & quatuor denarios ratione partis earumdem Decimarum, quam recipit Archidiaconus major Segobricen, solvat tres libras, & octo denarios ratione Undenæ partis Decimarum ad suam dignitatem pertinentis. Applicantur præterea octo libræ ex redditibus ad olim Mesquitam pertinentibus, in eodem Oppido, qui valoris ejusdem sunt. Applicantur etiam duodecim libræ ex oblationibus, & emolumentis ex pede Altaris provenientibus, quæ omnes summæ centum libras efficiunt, & pro dote dictæ Parochialis Ecclesie de Almedixer, ejusque Rectoris, per præfatos contribuentes respective quolibet anno perpetuo solvendæ applicantur. In hac dotatione Dominus temporalis præfati Oppidi pro sua tertia parte decimarum non contribuit. Ecclesia ampliatur, & Sacristia, & Domus, in qua Rector commode habitet, ædificentur expensis Universitatis. Tertæ vero, & redditus ad olim Mesquitam pertinentes, Ecclesie applicati maneant, & ipsa olim Mesquita, quæ adhuc restat, funditus evertatur.

Soneja, Azuevar, Chova.

Oppida Soneja, Azuevar, & Chova septuaginta tribus constant domibus noviter ad Fidem conversorum, præter Chova, quod decem domus habet veterum Christianorum: annexa sunt Ecclesie Parochiali Oppidi de Almedixer; Et quoniam Soneja duabus Leucis asperrius itineris, & Oppida Azuevar, & Chova, leuca una simili itinere, a Parochiali de Almedixer distant, nec eorum habitatores a Rectore de Almedixer possunt, ut par est, in Fide Catholica instrui, & doctrinam Christianam edoceri: Oportet, quod hæc tria Oppida a dicta Parochiali de Almedixer separantur, & separata maneant, & in Oppido Soneja Ecclesia Parochialis erigatur, & erecta maneant, quemadmodum per Commissarios Apostolicos de Anno 1534. fuit erecta, & dotata de triginta libris ex decimis, & primitiis, quamvis talis erectio, & dotatio numquam fuit sortita effectum; habeat suum proprium Rectorem, qui residentiam faciat personalem, & teneatur diebus Dominicis, & Festivis duas celebrare Missas, alteram in Ecclesia de Soneja, quæ est sub invocatione S. Michaelis; alteram in Ecclesia de Azuevar, & Chova, alternis vicibus, ita ut, quando eam celebraverit in Oppido Azuevar, habitatores de Chova, quamvis leuca una sint remoti, teneantur ad illam audiendam accedere, & e contra: sic enim, ut possibilitas fert, Oppidis parvis, & in desertis locis consistentibus, provilum est; Et quod Parochialis de Soneja dotetur de centum libris in redditibus, hoc videlicet modo: quod Succentor Ecclesie Segobricen., præter illas decem libras, quas ex decreto ordinarii pro augmento solvebat Rectori de Almedixer, quæ in dotationem Eccle-

Ecclesie de Soneja transferuntur, solvat alias decem libras Rectori de Soneja, omnes erunt viginti libras, ratione omnium primitiarum, quas ex his tribus Oppidis colligit, quæ æstimatæ sunt septuaginta una libris, tresdecim solidis, & novem denariis. Mensa Episcopalis solvat quadraginta octo libras, novem solidos, & octo denarios ratione partis decimarum, quam ex Oppidis capit, octuaginta sex libris, septemdecim solidis, & decem denariis æstimatam. Mensa Capitularis solvat viginti sex libras, tresdecim solidos, & quatuor denarios ratione partis earumdem decimarum, quam recipit valoris quadraginta septem librarum, quindecim solidorum, & decem denariorum. Archidiaconus major Segobricen, solvat quatuor libras, septemdecim solidos, ratione Undenæ partis decimarum ad suam dignitatem pertinentis; quæ omnes summæ libras centum efficiunt, & pro dote dictæ Parochialis Ecclesie de Soneja, ejusque Rectoris per præfatos contribuentes respective quolibet anno perpetuo solvendæ applicantur: Et in hac dotatione Domini temporales pro sua tertia decimarum parte non contribunt. Et quoniam in Oppido Soneja terræ, & arbores ad Mesquitam pertinentes sunt plurimæ, & in posse Domini temporales reperiuntur, qui eas colit, & fructus retinet, qui viginti libras æstimantur, curandum est, ut per Judicem regia auctoritate ad id deputatum, summarie elucidentur, & recuperentur: Quod cum fuerit factum, illarum valor in redditibus ipso facto, presentis dotatione applicatus maneant, & a portionibus in ea contribuentium, ratione decimarum dimittat, pro rata minuatur. Sintque sic contribuentes ab illius solutione pro sua quique portione liberi, & immunes. In Oppido Soneja Sacristia reficiatur, & domus, in qua Rector residens habitet, quæ designata est Ecclesie contigua, expensis universitatis meretur, & reficiatur, & eidem Rectori consignetur.

Sot.

Oppidum Sot Domini temporales D. Jacobi Ferrer Gubernatoris Valentini, quinquaginta quatuor continet domos noviter ad Fidem Catholicam conversorum. In eo Parochialis Ecclesia est antiqua sub invocatione Conceptionis B. V. Mariæ dotata suis primitiis, quæ valoris sunt quinquaginta librarum monetæ Valentie, & præterea de viginti libris, quas Dominus præfatus temporalis Rectori etiam consignavit in dotem super quodam censuali, quæ nunc etiam exiguntur cum obligatione celebrandi... Missas qualibet septimana, pro quibus viginti libris in redditibus, auctoritate Apostolica fuit illi concessum jus patronatus dictæ Rectorie, & cum obligatione distrahendi ducentas libras in utilitatem Fabricæ, & ornamentorum Ecclesie præfate. Oportet, quod præfata dos ad centum usque libras augeatur, addanturque alie triginta

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

libre in redditibus hoc videlicet modo: Quod Mensa Episcopalis Segobricen, solvat septem libras, quinque solidos, & quinque denarios ratione decimarum, quas ex eo Oppido colligit, quæ valoris sunt quinquaginta unius librarum, decem solidorum, & quatuor denariorum. Mensa Capitularis solvat quatuor libras, quæ decimas capit, æstimatione viginti octo librarum, sex solidorum, & octo denariorum. Archidiaconus de Alpuente Segobricen, Ecclesia solvat quatuordecim solidos, & septem denarios ratione Undenæ partis decimarum. Applicantur præterea octo libræ ex redditibus ad olim Mesquitam pertinentibus, qui ejusdem sunt valoris, & decem libræ ex oblationibus, & emolumentis provenientibus ex pede Altaris. Quæ omnes summæ libras centum efficiunt, & pro dote dictæ Parochialis de Sot, ejusque Rectoris, per contribuentes præfatos respective quolibet anno perpetuo solvendæ applicantur: & quoniam primitiæ dicti Oppidi a die concessionis juris patronatus præfati in triplum, Domino benedicente, auctæ sunt, & dos præfate Parochialis ad centum libras nunc augetur, ex redditibus merè ecclesiasticis, ad quos si datio Domini temporales de viginti libris cum dicta obligatione comparatur, parvi est momenti: propterea jus patronatus dictæ Parochialis de Sot, de hinc ad Episcopum Segobricen., tamquam Ordinarium. & ad Dominum temporalem, præfati Oppidi Sot, pertineat, alternis vicibus, & prima vice Episcopus præsentet, & instruat Rectorem; Ecclesia, quæ pene diruta est, in eodem situ reædificetur cum Sacristia, juxta formam traditam, & domus pro Rectoris habitatione expensis etiam Universitatis construatur. Terræ vero, & redditus ad Mesquitam olim pertinentes, Ecclesie applicati maneant.

Vall de Almonacir, Ayr, & Algimia.

Oppidum Ayr Vallis de Almonacir, Domine Joannæ Enriquez de Cabrera Comitissæ de Aranda, centum, decem, & octo continet domos Christianorum nuper ad Fidem Catholicam conversorum: est Vicaria perpetua dictæ Vallis de Almonacir per Commissarios Apostolicos instituta in ejus Ecclesia sub invocatione Conceptionis B. Mariæ Virginis. Habet pro annexis Oppidum Algimia quinquaginta sex domorum, quod ab Ayr quarta parte Leuca distat, nam alia duo annexa Almedimilla, & Alfandiguilla diruta sunt. Vicarius perpetuus, qui in Civitate Segobricen, residet, diebus Dominicis, & Festivis duas celebrat Missas, alteram in Ecclesia de Ayr, alteram in Ecclesia de Algimia sub invocatione S. Joannis Baptiste: Habetque pro salario triginta septem libras, quarum viginti solvit Infirmarius Ecclesie Segobricen., qui primitiis dictorum locorum integras colligit: octo libras Mensa Episcopalis; quatuor libras Canonicatus Segobricensis Ecclesie Officio S. Inquisitionis Valentie auctoritate

K k k a

Apo.

Apostolica, applicatus pro decimis, quas recipiunt, & quinque libræ ex redditibus olim Mesquita. Est autem Infirmaria Officium collativum ab Episcopo, & Capitulo Segobricen. antiquitus institutum, cuius usus & exercitium multos ab hinc retro annos exolevit, eique fuerunt annexæ primitiæ istorum Oppidorum, & aliorum, quæ potius Parocho de iure divino debentur: sed Apostolica auctoritate, quocumque modo vacaverit dicta Infirmaria, Masse communi Capituli Segobricen. Ecclesiæ ejus fructus uniti fuerunt, relictis quinquaginta libris tantum dicto Infirmario, qui pro tempore fuerit. Oportet, quod prædicta Vicaria perpetua dotetur de aliis sexaginta tribus libris ad complementum centum librarum in redditibus, hoc videlicet modo: quod Infirmarium præfens, vel Capitulum Segobricen. Ecclesiæ, quod succedit in fructibus, ultra illas viginti libras monetæ Valentiniæ, quas antea solvebat, solvat alias viginti libras: omnes quadraginta libræ: rationi dictarum primitiarum, quas integras recipit, & valoris sunt centum viginti novem librarum. Mensa Episcopalis, ultra illas octo libras, quas antea solvebat, solvat decem, & septem libras, & decem solidos, & decem denarios, & decem denarios, & decem denarios. Canonice Officio S. Inquisitionis applicatus, qui & dicitur de Torme, ultra illas quatuor libras, quas antea solvebat, solvat decem libras: omnes quatuordecim libræ: ratione partis decimarum, quam recipit, quæ octuaginta sex libris æstimatur. Archidiaconus Major Segobricen. solvat duas libras, & decem solidos ratione Undenæ partis decimarum ad suam dignitatem pertinentis. Applicatur præterea ex redditibus olim Mesquitarum, qui ad valorem viginti novem librarum, septem solidorum, & duorum denariorum quolibet anno ascendunt, tresdecim aliæ libræ, quæ cum quinque libris, quæ antea defumebantur, erunt decem, & octo libræ, quæ omnes summæ libras centum efficiunt: quæ pro dote præfate Vicariæ, ejusque Vicarii perpetui, per præfatos contribuentes respective quolibet anno perpetuo solvendæ applicentur: & in hac dotatione Dominæ temporalis dictorum Locorum pro sua tertia parte decimarum non contribuit. Quocumque vero modo præfatum Infirmarium vacare contigerit, Capitulum Segobricen. Ecclesiæ, quod succedit in fructibus primitiæ præfatis, ultra præfatas quadraginta libras teneatur solvere præfenti dotationi alias viginti libras: omnes erunt sexaginta libræ. Itaut eidem Officio Infirmarie relinquatur præfata quinquaginta libræ, auctoritate Apostolica eidem assignatæ, liberæ, & immunes ab hujusmodi contributione: quæ viginti libræ eo casu a portionibus contribuentium in hac dotatione, ratione decimarum dumtaxat, minuantur pro rata, sicutque sic contribuentes libe-

ri ab illarum solutione pro sua quisque portione; Et quoniam Infirmarium præfatum quolibet anno unum tritici Cascium Archidiacono Majori Segobricen. ratione visitationis Pilæ, seu Fontis Baptismalis Vicariæ perpetuæ totius Vallis de Almonacir, & ab ea fuit dismembrata Rectoria Oppidorum Gayviel, & Matet, & suis primitiis dotata: Rector de Gayviel teneatur solvere, ut æquum est, saltem tertiam partem dicti Tritici Cascii, & reliquas duas partes Capitulum, quod succedit in fructibus. In Oppido Ayr Domus, quæ extat Vicarii perpetui, relictatur, & Sacristia construat, & in Oppido Algimia Sacristia etiam construat, juxta formam traditam. Terræ vero, & redditus, qui ad Mesquitam olim pertinebant, Ecclesiis respective applicati maneat.

Gayviel, & Matet.

Oppidum Gayviel quinquaginta quatuor continet Domus Christianorum noviter ad fidem Catholicam converforum, cujus Dominus temporalis est D. Joannes Garces de Haredia; separatim fuit a Vicaria perpetua Vallis de Almonacir per Commissarios Apostolicos de Anno 1534, & in eo Parochialis Ecclesiæ erecta sub Invocatione S. Petri Apostolici: datumque fuit illi pro annexo Oppidum Matet, quod triginta domibus constat; duodecim noviter converforum, & decem, & octo veterum Christianorum; & a Gayviel distat dimidia Leuca. Fuit dotata de primitiis omnibus Oppidi Gayviel, quæ tunc temporis annexa erant Infirmario Ecclesiæ Segobricen. pro quibus tunc Infirmarium solveret sex libras quolibet Anno Rectori de Gayviel; & quocumque modo Infirmaria vacasset, ipso facto primitiæ præfate integræ dictæ Ecclesiæ Gayviel, ejusque Rectori manerent applicatæ in perpetuum, sicut postmodum contigit: Et de illis octo libris monetæ Valentiniæ, quas Domina Isabel de Haredia tunc Domina d. Oppidi promittit Rectori quolibet annoolvere super redditibus dicti Oppidi Gayviel, consignatas sicut eas consignavit: pro quibus concessum fuit illi, & suis successoribus Jus patronatus dictæ Rectoriæ, cum obligatione etiam reficiendi, & sustentandi Fabricam, & ornamenta Ecclesiæ præfate de Gayviel. Applicati etiam, & consignati pro dote fuerunt omnes redditus ad Mesquitam de Gayviel olim pertinentes. Sed quoniam Dominus temporalis modernus recusavit præfatas octo libras Rectori solvere, ex eo, quod super redditibus de Gayviel, quæ sunt bona vinculo adstricta, non potuerunt consignari: desuperque lis fuit mota: Rector de Gayviel solum recipit primitiis de Gayviel integras, quæ facta legitima calculatione sexaginta octo libris, solido uno, & tribus denariis æstimantur: & redditus olim Mesquita, qui valoris sunt septem librarum, omnes sunt septuaginta quinque libræ, solidus unus, & tres denarii. Qua propter oportet, quod prædictæ doti addan-

addantur in redditibus viginti, & quatuor libræ, decem, & octo solidi, & novem denarii ad complementum centum librarum, hoc videlicet modo: quod Infirmarium Ecclesiæ Segobricen., vel Capitulum, quando in præmissis successerit, solvat decem libras ratione primitiarum, quas integre recipit ex Oppido Matet, quæ valoris sunt triginta quinque librarum, duorum solidorum, & sex denariorum. Applicatur, & consignatur octo libræ ex redditibus ad olim Mesquitam Oppidi Matet pertinentibus, qui quotannis decem, & octo libras valent. Applicatur præterea sex libræ, decem, & octo solidi, & novem denarii ex oblationibus, & emolumentis ex pede Altaris provenientibus dictorum duorum Oppidorum, quæ omnes summæ centum libras efficiunt, & pro dote dictæ Parochialis de Gayviel, ejusque Rectoris per præfatos contribuentes respective quolibet Anno perpetuo solvendæ, applicentur. Jus vero patronatus penes Ordinarium remaneat. Rector vero, qui in Oppido Gayviel nunc residet, Dominicis diebus, & festivis duas teneatur celebrare Missas alteram in Ecclesiâ de Gayviel, alteram in Ecclesiâ de Matet, quæ sub Invocatione S. Joannis Baptistæ fundata est. In Ecclesiâ de Gayviel reficiatur Sacristia, prout notatum est: & Domus, in qua Rector habitat, ædificetur (in Porticu in quo nunc Jurati, & Consilarii Universitatis conveniunt) juxta formam designatam. Terræ vero, & redditus ad olim Mesquitam pertinentes, Ecclesiis respective applicati maneat, & Rectori, ut præfertur.

Castell Montan.

Oppidum Castell Montan remotum quidem, & in asperis locis situm, domini temporalis Don Michael Valterra, quinquaginta continet Domus Christianorum noviter ad fidem Catholicam converforum. In eo Parochialis Ecclesiæ est antiqua sub Invocatione S. Bernardi Abbatis: habetque pro annexis Oppida Villa nueva, & Fuent de la Reyna, quæ viginti octo domibus constat Christianorum veterum, a Parochiali plusquam Leuca una asperi itineris distantia. Rector Dominicis diebus, & festivis duas celebrat Missas, alteram in Ecclesiâ de Castell Montan, alteram in Ecclesiâ de Villanueva, ad quam habitatores de la Fuent de la Reyna conveniunt, & in Oppido de Villa nueva continuo residet. Habetque pro dote, & salario omnes primitias dictorum trium Locorum, & etiam quandam partem primitiæ Terræ, quæ dicitur el Secresto, termini de Cercia, quæ omnes primitiæ centum librarum valorem excedunt. Et quoniam Oppida la Villa nueva, & Fuent de la Reyna multum a Parochiali distant, & a Christianis veteribus incoluntur, videtur, quod dismembrantur, cum suis primitiis a Parochiali Ecclesiâ de Castell Montan, & in Oppido la Villa nueva Ecclesiâ Parochialis erigatur, ut infra dicitur,

& quod Rector de Castell Montan remaneat cum primitiis ejusdem Oppidi, quæ valoris sunt quinquaginta librarum, & quod doteur de aliis quinquaginta libris in redditibus, hoc videlicet modo: quod Mensa Episcopalis Segobricen. solvat viginti quatuor libras, quatuor solidos, & decem denarios ratione partis primitiarum, quam ex eo Oppido recipit, valoris sexaginta octo librarum, unius solidi, & novem denariorum, Mensa Capitularis, & Massa ejus communis solvat tresdecim libras, sex solidos, & octo denarios pro parte primitiarum, quam accipit valoris triginta septem librarum, octo solidorum, & decem denariorum. Archidiaconus Major Segobricen. solvat duas libras, octo solidos, & sex denarios pro undena parte Decimarum ad suam Dignitatem pertinente, valoris sex librarum, sexdecim solidorum, & unus denarii. Applicatur præterea decem libræ ex redditibus ad olim Mesquitam pertinentibus, qui valoris sunt ejusdem, & in hac dotatione, Dominus temporalis pro sua tertia parte Decimarum non contribuit: quæ omnes summæ centum libras efficiunt, & pro dote Ecclesiæ præfate de Castell Montan, ejusque Rectoris per præfatos contribuentes respective quolibet Anno in perpetuum solvendæ, applicentur. In Ecclesiâ ædificetur Sacristia, & Domus competens pro Rectoris habitatione juxta formam, & statum designatum. Terræ vero, & redditus ad Mesquitam olim pertinentes, Ecclesiæ applicati maneat, hoc est Rectori, ut prædicatum est.

Villa nueva, & Fuent de la Reyna.

Oppida Villa nueva, & Fuent de la Reyna, quæ domibus constat viginti octo veterum Christianorum, annexa sunt Ecclesiæ Parochiali de Castell Montan: & quoniam ab ea plusquam Leuca una distant, & asperum itineris, sintque inter se ad mediam Leucam vicina, & a veteribus Christianis habitata, nec propterea possint a Rectori de Castell Montan commode ministrari: oportet, quod a dicta Parochiali de Castell Montan separentur, & dismembrantur, separatæque, & dismembrata remaneant cum suis primitiis, & in Oppido la Villa nueva, quod viginti duabus domibus constat, Parochialis Ecclesiæ noviter erigatur, & erecta maneat cum Sacristia, Sacristia, Fonte Baptismali, Campanili, cæterisque Parochialis Insigniis, & cum omni alio pleno jure, & privilegiis Ecclesiarum Parochialium, & cum suo proprio Parocho, & Rectori, qui residentiam faciat personalem in dicta Rectoria, & habeat pro annexo Oppidum Fuent de la Reyna sex Domorum, & Rector duas celebret Missas Dominicis, & festivis diebus: Alteram in Ecclesiâ de Villa nueva, alteram in Ecclesiâ Oppidi Fuent de la Reyna, & pro dote, & sustentatione dicti Rectoris applicentur omnes primitiæ dictorum duorum Oppidorum, quæ valoris sunt sexaginta li-

ta librarum, & etiam pars illa primitiarum Terre del Sequestro Termini de Cerilla, quæ decem libris æstimatur, cum quibus, & obligationibus, & emolumentis, quæ proveniunt ex pede Altaris inter veteres Christianos, Rector se poterit commode sustentare. In Oppido Villa nueva Domus pro Rectoris habitatione ædificetur.

Suburbium Ville Chelva, & Benaxuay.

In Villa de Chelva, quæ insignis est, intra ipsius mœnia quoddam Suburbium a Christianis noviter ad fidem Catholicam conversis incolitur, centum viginti constans Domibus, quæ separato a Christianis veteribus Loco, & regimine, sunt connexæ, & in eo Ecclesia sub Invocatione S. Crucis constructa est, annexa Parochiali Ecclesia de Chelva, quæ est sub Invocatione Virginis Mariæ Angelorum; sunt etiam eidem Parochiali annexa Oppida Benaxuay quadraginta quinque Domorum, & Calles sexaginta Domorum Christianorum noviter ad fidem conversorum, Rector de Chelva, qui quingentis Domibus veterum Christianorum suæ Parochialis alias prædeditus est, unum Presbyterum mittit diebus Dominicis, & festis, qui duas celebrat Missas; alteram in Ecclesia Suburbii præfati, in quam ejus Suburbii habitatores conveniunt; alteram in Ecclesia Oppidi Calles, quod media Leuca distat a Chelva, & habitatores pro salario præfati Presbyteri nonaginta regalia monetæ Castellæ, & habitatores Benaxuay sex libras conferunt. Rector vero alteram Missam celebrat in Oppido Benaxuay eisdem diebus, quod Villa de Chelva est propinquum, & partem quasi tertiam primitiarum ex omnibus his locis colligit, quæ quadringentis libris æstimatur. Et quoniam Suburbium præfatum, propter plebis multitudinem, & Oppidum Calles propter Locum distantiam a Rectore de Chelva impossibile est administrari, & eorum habitatores in fide Catholica, prout par est, institui, oportet, quod a Parochiali Ecclesia de Chelva dismembratur, & dismembratum maneat, & in Suburbio præfato, Ecclesia Sanctæ Crucis in Parochialem erigatur, & erecta maneat cum Sacratio, Sacristia, Fonte Baptismali, Campanili, cæterisque Parochialis insigniis, & cum omni alio pleno jure, & privilegiis Parochialium Ecclesiarum, & cum suo proprio, & perpetuo Parocho, & Rectore, qui teneatur in ea residentiam facere personalem, doteturque de centum libris in redditibus quolibet anno: hoc videlicet modo. Quod Rector de Chelva solvat decem, & novem libras, sex solidos, & octo denarios, ratione partis primitiarum, quam ex eisdem Oppidis colligit, quæ valoris est centum, & octuaginta quinque librarum, septem solidorum, & unius denarii. Rector Parochialis Oppidi Tuexa solvat novem libras, tresdecim solidos, & quatuor denarios ratione partis primitiarum, quam ex eisdem Oppidis col-

ligit, valoris nonaginta duarum librarum, tresdecim solidorum, & octo denariorum: Dominus temporalis Villa de Chelva solvat quinque libras ratione tertie partis Novennarum primitiæ præfata, quam recipit, valoris viginti quinque librarum. Mensa Episcopalis Segobricen. solvat sex libras, unum solidum, & tres denarios pro parte primitiarum, quam etiam recipit. Decanus Ecclesie Segobricen. solvat tres libras, sex solidos, & octo denarios pro parte earumdem primitiarum, quam colligit. Et quoniam post obitum Petri Ramirez moderni Decani, fructus d. Decanatus, auctoritate Apostolica uniti sunt Massæ communi Capituli Ecclesie Segobricen., relictis quingentis libris tantum pro Decano futuro, & successoribus, fructus autem præfati mille, & centum libris æstimantur: quodcumque præfata unio sortita fuerit effectum, Decanus, & Capitulum solvant pro medietate d. tres libras, sex solidos, & octo denarios, videlicet Decanus triginta tres solidos, & quatuor denarios, & Capitulum similes triginta tres solidos, & quatuor denarios, ratione, qua supra. Archidiaconus de Alpuente Ecclesie Segobricen. solvat duodecim solidos, & unum denarium ratione Undenæ partis Novennarum ejusdem primitiæ, quæ valoris est sexaginta octo librarum, duodecim solidorum, & octo denariorum. Applicentur præterea decem libras, quas Universitas Oppidi Calles promittit, & se obligavit voluntarie solvere quotannis Rectori Suburbii præfati, comprehensis illis nonaginta Regalibus, quæ antea solvebat, actu recepto per infra scriptum Notarium sub die 1. Julii Anni 1596. Applicentur etiam sexdecim libras, quas Universitas præfati Suburbii, & Habitatores Benaxuay voluntarie se obligarunt, & promiserunt solvere quotannis in subventionem præsentis dotationis, videlicet Suburbium decem libras, & Benaxuay sex. Item applicentur viginti libras ex redditibus olim Melquitæ d. Suburbii, qui ad valorem triginta librarum, quolibet anno ascendunt. Ultimo applicentur decem libras ex oblationibus, & emolumentis ex pede Altaris provenientes, quæ in dicto Suburbio uberes sunt. Quæ omnes summe centum libras efficiunt, quæ pro dote Ecclesie Suburbii præfati, ejusque Rectoris per contribuentes præfatos, respective quolibet anno in perpetuum solvenda, applicentur. Et in ista dotatione non contribuit dimidia pars primitiarum, quæ, auctoritate Apostolica, fuit applicata distributionibus quotidianis Chori Ecclesie Segobricen. Et quoniam Rector de Chelva in præfato Suburbio recipit dimidiam partem decimæ Nucum, Carosæ, Canani, & Leguminum, cum alteram dimidiam partem recipiat Vicecomes de Chelva, propter præsentem dotationem non prætenditur derogare juri Rectoris de Chelva circa hoc, nec jus tribuere Rectori d. Suburbii. Rector vero diebus Dominicis, & festis, duas teneatur celebrare Missas, alteram in Ecclesia Suburbii, alteram in Ecclesia Oppidi Cal-

Calles, & utriusque Habitatores in fide Catholica solenter erudire. Oppidum vero Benaxuay maneat annexum Parochiali de Chelva, & Rector Dominicis festis diebus teneatur in eo, quod propinquum est, alteram celebrare Missam in Ecclesia Sanctæ Mariæ de Lorito, & Habitatores noviter conversos in fide Catholica ibidem instruere. In Ecclesia Suburbii, quæ capax est, ædificetur Sacristia, & Domus, quæ eidem Ecclesie contigua est, vel altera congruens Rectori ad habitandum assignetur. Terra vero, & redditus olim Melquitæ Ecclesie applicati maneat. Cœmeteria vero antiqua Saracenorum vendantur, & applicentur Fabricæ Ecclesie Sanctæ Crucis.

Buenaexe.

Oppidum Buenaexe, Domini temporalis de Chelva, quadraginta sex continet Domos noviter ad fidem conversorum, in profundissima Valle ad rivum juriam sitas. Fuit per Commissarios Apostolicos dismembratum a Parochiali de Chelva, & traditum pro annexo Parochiali de Tuexa, & Rectori de Tuexa applicata fuerunt pro labore, & cura illius triginta quindecim ex primitiis, & quindecim ex Decimis, sed nunc a Rectore de Domeno ministratur, qui aliquando ad Oppidum Buenaexe ad Missam celebrandam se confert, & pro salario servitii utriusque Oppidi, viginti quinque libras a Succentore Sedis Segobricen. recipit, & quoniam Oppidum Buenaexe ab Oppido Tuexa, leuca una itineris asperissimi distat, & est in Loco Deserto, & pene inaccessiblei, oportet, quod a Parochiali de Tuexa dismembratur, maneatque ex nunc dismembratum, & in eo Parochialis Ecclesia noviter erigatur, erectaque maneat sub Invocatione Conceptionis B. V. Mariæ, cum Sacratio, Sacristia, Fonte Baptismali, Campanili, cæterisque Parochialis Insigniis, & cum omni alio pleno jure, & privilegiis Parochialium Ecclesiarum, & cum uno Parocho, & Rectore, qui in ea faciat residentiam personalem, & quod dotetur de centum libris: hoc videlicet modo. Quod Succentor Sedis Segobricen. solvat ex nunc quindecim libras ratione omnium primitiarum, quas ex eo Oppido colligit, valoris quadraginta octo librarum, undecim solidorum. Dominus temporalis, videlicet Vicecomes de Chelva solvat duas libras ratione partis Novennarum dictæ primitiæ, quam recipit. Mensa Episcopalis Segobricen. solvat triginta quinque libras, tres solidos ratione partis primitiarum, & decimarum, quam ex eo Oppido recipit, valoris sexaginta septem librarum, decem, & octo solidorum, & octo denariorum. Decanus Ecclesie Segobricen. solvat decem, & novem libras, sex solidos, & octo denarios ratione partis primitiarum, & decimarum, quam ex eo Oppido recipit, valoris triginta septem librarum, septem solidorum, & quatuor denariorum. Et quodcumque unio fructuum Decanatus præfati Massæ communi Capituli

Ecclesie Segobricen., auctoritate Apostolica facta, per obitum Petri Ramirez moderni Decani sortita fuerit effectum, tunc Decanus, & Capitulum præfatum pro medietate solvant dictas decem, & novem libras sex solidos, & octo denarios, quorum alter quingentas libras, alterum sex centas ex dd. fructibus recipit. Archidiaconus Altipontis Ecclesie Segobricen. solvat tres libras, decem solidos, & quatuor denarios eadem ratione. Rector de Chelva, qui pingues reportat primitias, & tenebatur olim præfato Oppido deservire, solvat quatuordecim libras. Rector vero de Tuexa, qui a labore d. Oppidi exoneratur, & propter illud ex Decimis, & primitiis auctus fuit, solvat septem libras. Applicentur præterea quatuor libras ex redd. tibus olim Melquitæ, qui ejusdem sunt valoris. Quæ omnes summe centum libras efficiunt, quæ pro dote Ecclesie præfate noviter erectæ de Buenaexe, ejusque Rectoris per præfatos contribuentes respective quolibet Anno in perpetuum solvendi applicentur. Cum quibus, & dimidia parte decimæ Nucum, Carosæ, Canani, & Leguminum, quæ ad Rectorem pertinet, Rector congrue se sustentare poterit; & quocumque modo dicta Succentoria vacaverit, ipso facto primitiæ de Buenaexe ab ea dismembratæ existant, & applicatæ in perpetuum Rectori de Buenaexe; & eo casu Rector de Buenaexe, teneatur respondere quolibet Anno decem libras monetæ Valentini Succentori præfato, ne nimium dispendium patiantur, & eo etiam casu viginti libras de portionibus contribuentium in præfata dotatione, ratione Decimarum dumtaxat pro rata minuantur, & contribuentes respective ab illarum solutione sint liberi, pro sua quisque parte, sicut etiam Succentor præfatus immunis erit a solutione illarum quindecim librarum, quas nunc solvere tenetur. In Oppido Buenaexe ædificetur nova Ecclesia cum Sacristia, & Domus pro Rectoris habitatione competens juxta formam, & situm designatum, expensis Universitatis. Redditus vero olim Melquitæ Rectori, ut prædicitur, applicati maneat.

Domeno, & Loriguilla.

Oppidum Domeno domini temporalis Vicecomitis de Chelva, septuaginta quatuor continet Domos noviter ad fidem conversorum. In eo Parochialis Ecclesia est antiqua sub Invocatione Sanctæ Catharinæ Martyris: Habet pro annexo Oppidum Loriguilla quinquaginta Domorum noviter ad fidem conversorum, quod a Parochiali dimidia Leuca distat. Rector in Villa de Chelva residet, & Dominicis diebus, & festis, teneatur celebrare duas Missas, alteram in Ecclesia de Domeno, alteram in Ecclesia de Loriguilla, quæ est sub Invocatione Sancti Joannis Baptiste, & pro dote, & sustentatione habet viginti quinque libras, quas Succentor Ecclesie Segobricen. solvit, tam pro servitio dictorum Oppidorum, quam pro

pro servitio de Buenaxeve, ut supra dictum est. Oportet, quod dotetur, & dotata maneat prefata Ecclesia de Domeno de aliis septuaginta quinque libris ad complementum centum librarum, hoc videlicet modo. Quod Succentor prefatus ultra illas viginti quinque libras, quas antea solvebat, solvat nunc decem alias libras, & omnes erunt triginta quinque libras ratione primitiarum, quas ex eisdem Oppidis colligit; Quæ centum quinque libris, tribus solidis, & uno denario estimantur. Dominus temporalis solvat quatuor libras, septem solidos, & septem denarios ratione partis Novenorum dictæ primitiæ, quam recepit. Mensa Episcopalis Segobricen. solvat triginta tres libras, quatuor decem solidos, & duos denarios, ratione partis primitiæ, & decimarum, quam ex eisdem Oppidis recipit, valoris centum quadraginta octo librarum, septemdecim solidorum, & sex denariorum. Decanus Ecclesiæ Segobricen. solvat decem, & octo libras, decem solidos, & decem denarios, ratione partis primitiæ, & decimarum, quam recepit, valoris octuaginta unius librarum, quindecim solidorum, & septem denariorum. Et quodcumque unio fructuum Decanatus prefati Massæ communi Capituli Ecclesiæ Segobricen., auctoritate Apostolica, facta per obitum Petri Ramirez moderni Decani, sortita fuerit effectum, tunc Decanus, & Capitulum prefatum pro medietate solvant dictas decem & octo libras, decem solidos, & decem denarios, quorum alter quingentas libras, alterum sexcentas ex dd. fructibus recipit. Archidiaconus Alti-Pontis Segobricen. Ecclesiæ solvat tres libras, septem solidos, & quinque denarios eadem ratione. Applicantur præterea quinque libras ex dimidia parte Decimarum Nucum, Carosæ, Canemi, & Leguminum, quæ ad Rectorem spectat, & eo pretio estimatur. Quæ omnes summæ libras centum efficiunt, quæ pro dote dictæ Parochialis de Domeno, ejusque Rectoris per prefatos contribuentes respective quolibet Anno in perpetuum solvendæ applicantur; & quoquo modo dicta Succentoria vacare contigerit, successor in ea teneatur ultra prefatas triginta quinque librasolvere alias quindecim Rectori de Domeno, omnes erant quinquaginta libras. Et eo casu dictæ quindecim libras de portionibus contribuentium in præfenti dotatione, ratione Decimarum dumtaxat pro rata minuatur, itaut contribuentes ab illarum solutione sint liberi pro sua quique portione. In Oppido Domeno Sacrificia edificetur, & Domus pro Rectoris habitatione, quæ designata est, consignetur, & reficiatur expensis Universitatis, & Ecclesiæ Oppidi de Loriguilla reficiatur, & ampliatur, extruaturque Sacrificia, prout designatum fuit. Terræ vero, & redditus ad olim Mesquitas utriusque Oppidi pertinentes, Ecclesiis respective maneat applicati. Catalogus eorum, qui contribuent. Mensa Episcopalis, Mensa Capitularis, Fabrica Cathedralis Segobricen., Universitates

Oppidorum, Domini temporales, Rectores quorundam Locorum, redditus olim Mesquite, Archidiaconus major, Thesaurarius, Archidiaconus Alti-Pontis, Decanus, Infirmarius, Scolaster, Succentor, duo Canonici Curati, Canonici S. Officii, alias de Torme, Episcopatus Segobricen. in dotatione Parochialium Oppidorum eorum, qui nuper ad fidem fuerunt conversi, tam ex antiqua obligatione, quam ex nova dotatione de centum libris de anno 1599. Mensa Episcopalis ex antiqua obligatione solvit Parochiali de Ayr octo libras 8. Ex nova dotatione solvit Parochialibus trecentas octo libras, quatuordecim solidos, & quatuor denarios 308. 14. 4. Fabrica Cathedralis Segobricen. solvit ex nova dotatione sexaginta tres libras, undecim solidos, & tres denarios 63. 11. 3. Mensa Capitularis ex nova dotatione solvit Parochialibus septuaginta libras, præter eas, quas propter executionem Massæ communisolvere debet 70. Universitates Oppidorum ex antiqua obligatione solvunt Parochialibus viginti novem libras, & quinque solidos 29. 5. Ex nova dotatione solvunt eisdem triginta sex libras, & quindecim solidos 36. 15. Dominus temporalis ex nova dotatione solvit Parochialibus undecim libras, septem solidos, & decem denarios 11. 7. 10. Rectores quorundam Locorum ex nova dotatione quinquaginta libras solvunt Parochialibus 50. Redditi olim Mesquite ex antiqua obligatione solvunt duodecim libras 12. Ex nova dotatione solvunt eisdem Parochialibus octuaginta tres libras 83. Archidiaconus major ex nova dotatione solvit triginta quinque libras, tresdecim solidos, & sex denarios 35. 13. 6. Thesaurarius ex nova dotatione solvit duodecim libras, quinque solidos, & duos denarios 12. 8. 2. Archidiaconus Alti-Pontis ex nova dotatione solvit octo libras, quatuor solidos, & quinque denarios 8. 4. 5. Decanus ex nova dotatione solvit Parochialibus triginta septem libras, decem & septem solidos, & sex denarios: post executionem vero Massæ communis minorem quantitatem solvet, prout in libro 37. 17. 6. Infirmaria ex antiqua obligatione solvit viginti libras 20. Ex nova dotatione solvit eisdem Parochialibus viginti libras, & post executionem Massæ communis nihil contribuet 20. Scholaster ex antiqua obligatione solvit viginti quinque libras 25. Ex nova dotatione solvit quindecim libras, & post executionem Massæ communis nihil contribuet 15. Succentor ex antiqua obligatione solvit Parochialibus sexaginta libras 60. Ex nova dotatione solvit eisdem Parochialibus quadraginta libras 40.

Duo

Duo Canonici Curati solvunt ex nova obligatione quatuordecim libras, novem solidos, & octo denarios 14. 9. 8. Canonici S. Officii Inquisitionis solvit ex antiqua obligatione quatuor libras 4. Ex nova dotatione solvit decem libras 10. Quam quidem præsertam per me factam, & designatam formam ad Sanctitatem Vestram, ejusque Sanctam Sedem Apostolicam transmittit, ut quod magis ad Dei laudem, & eorumdem noviter conversorum utilitatem, ac aliarum Ecclesiarum indemnitate spectare Sanctitas Vestra cognoverit, statueret, & ordinare dignetur, cujus Sanctissimis Pedibus humiliter, demissoque animo provolutus S. V. Benedictionem, & Patrocinium humiliter imploro. In quorum omnium, & singulorum fidem præsentem manu mea subsignatas, Sigillique mei impressione munitas, & per Notarium infra scriptum subscripts expedivi Literas. Segobricæ die 5. Mensis Julii Anno a Nativitate Domini 1599. Felicianus Episcopus Segobricen. Loco & Sigilli. De mandato d. Domini mei Episcopi, Jacobus Sylvester de Urbina Notarius Scriba. §. 4. Nos autem ad ea, quæ Catholice fidei conservationem &c. prout in præcedenti usque ad finem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 28. Maii 1602. Pont. Nostri Anno XI.

Dat. die 28. Maii 1602. An. XI.

Ex Reg. in Secret. Aven.

Episcopus Oriolensis undecim parochias erigit, fundatque.

CCLXXIX.

In idem Argumentum pro Dicecesi Oriolen.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Apostolici muneris &c., cetera ut in præcedenti.

§. 1. Alias siquidem pro parte clari mei Philippi II. ut supra.

§. 2. Cum autem, sicut nuper pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, ac Ven. Fratris Josephi Stephani Episcopi Oriolen. nobis expositum fuit, idem Josephus Episcopus mandatis nostris hujusmodi obediens, & pastoralis officii sui debitum adimplere procurans, totis viribus incumbens, universa Oppida sua Dicecesis Oriolen. quæ noviter conversi hujusmodi, & seu eorum descendentes incolunt, perlustraverit, & his omnibus, & singulis, quæ pro debita mandatorum nostrorum executione, & prædictorum noviter conversorum in vera, & Catholice Fide instructione, expedire visa fuerunt, maturius consideratis, ac diligenti cura perpenis, considerans in ejus Oriolen. Dicecesi, in qua undecim noviter conversorum hujusmodi Oppida, ut inferius de-

signabitur, continentur, ut Neophiti prædicti simili, & communi omnium instructione, Fidei Catholice præceptis imbui, & Fidei hujusmodi incrementa suscipere valeant, fieri oportebat: eapropter normam Venerabilis Fratris Archiepiscopi Valentini, qui vigore dictarum Gregorii XIII. literarum diversas Parochiales Ecclesias, & Vicarias instituit, insequendo, erectiones, fundationes, divisiones, distinctiones, dotiumque jam factarum, & attributarum, ac reddituum, & proventuum Parochialium Ecclesiarum, & Vicariarum hujusmodi in ejus Dicecesi, in hanc, quæ sequitur, formam designavit, videlicet.

Sanctissimo D. N. Clementi VIII. Josephus Stephanus Episcopus Oriolen., devota, & humilis Sanctitatis Vestre Creatura post Pedum oscula beatorum, salutem, & sinceram obedientiam. Accepi Literas S. V., seu earum transumptum in forma Brevis ad preces, & supplicationem Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici expeditas in hac videlicet formam.

In Nomine Sanctissime, & individue Trinitatis &c. ut in præcedenti.

Ex quibus plane Sanctitatis Vestre Literis ingenio Philippi II., cujus memoria in benedictione est, cura, & ardens desiderium eluxit, ut Valentini Regni recentiores Christiani a Mauris descendentes in vera Christi Fide, & Religione instituerentur, & nefaria secta Mahometanae errores abicerent. Eadem sollicitudo in Philippo III. Parentis sui, non tam Regnorum, quam etiam Religionis hærede conspicitur. Qui statim ac Regnorum suorum habenas accepit, nihil magis habuit in votis, quam ut omnes Episcopi hujus Regni in hanc curam incumbere, niterenturque eosdem Neophitos Christianos instituere, & in Fide Catholica, & Religione imbuerent. Vestra quoque Beatitudinis ardor, & pietas aperte conspicitur, cum paterno zelo, & charitate eo incumbitis, ut Presbyteri Literis, & Religione probati singulis Oppidis Maorum præponantur, qui ibi curam Animarum exercent, & suo exemplo, & pietate prædictos Mauros ad fidem, & pietatem traducant. Quare, cum studium Sanctitatis Vestre mandatis, & Philippi II. voluntati obsequi, & Philippo III. desiderio satisfacere, capere hoc munus mihi a Sanctitate Vestra injunctum diligenter suscipere, & eo studio prosequi, ut facilius, & commodius hujusmodi Parochiales Ecclesiæ institui potuissent. Quæ interim dum cogito, recordor, superioribus diebus, Licentiatum Felicianum de Figueroa Praeceptorem, & Canonicum Ecclesiæ Valentina, virum industrium, & in rebus gerendis expertem, & jam alias virtute, moribus, & doctrina probatum, ut Regis desiderio obsequeretur, hæc prius diligenti cura pervestigasse, & una cum Joanne Baptista Fornerio, Canonico Oriolensi, meo officiali, & Vicario generali, & ad id specialiter deputato, omnes redditus, fructus, & emolumenta, quæ ad dictarum Parochia-

Littera Episcopi ad Pontificem hac spectat.

Refert litteras sibi a Pontifice d. 23. Obtemperando Pontifici mandatis.

Per delegatos sancti modum erigendi, imbuendique doctrinâ Parochias.

lium mex Dicecesis dotem, & sustentationem necessaria videbantur, diligenter examinasse, ac accurate expendisse, & ea omnia in ordinem, & seriem reduxisse, quae huic negotio maxime conducebant. Quae cum vidisset, & examinasset diligenter, aptissima esse iudicavi, ut a Sanctitate Vestra Apostolico robore, & firmitate donarentur, maxime, cum erectiones, fundationes, divisiones, distinctiones, dotumque attributarum, ac reddituum, & proventuum aduersiones dictarum Parochialium ita diligenter praescriptae, collectae, & assignatae sunt, ut nihil solertius, ac diligentius describi, colligi, ac designari poterit. Quare quicquid per distos Felicium Figueros, & Joannem Baptistam Fornerium meum Vicarium generalem designatum, collatum, descriptum, & elaboratum est, ad Sanctitatem Vestram transmittito, ut Sanctae Sedis Apostolicae auctoritate roborare, & confirmare velitis, jubeatque quod a Sanctitatis Vestrae pedibus provolutus humiliter depono. Tenor vero eorum rerum, quae a praedictis designatae sunt, sequitur, & est talis. Forma Erectionis, dismembrationis, & dotationis de centum Libris monetae Valentinae Parochialium Ecclesiarum in Oppidis Maurorum nuper ad fidem Catholicam converforum Dicecesis Oriolen., auctoritate ordinaria ad voluntatem, zelum, & directionem Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici facta.

Oriola.

In Civitate Oriolen., quae caput, & Cathedralis Ecclesia existit, Parochialesque tres alias Ecclesias continet cum tribus mille Domibus, sunt quadraginta Domus noviter ad fidem converforum per Civitatem promiscue dispersae, quarum Habitatores nullam Parochialem Ecclesiam, aut proprium Parochum, ubi Doctrina Christiana erudiri oportet, atque peculiariter edoceri habent, nec Parochialem Curam eos opportune cognoscere, & instruere in Fide Catholica possunt. Est autem quaedam Ecclesia, seu Oratorium sub invocatione Sancti Pauli Apostoli in Parochia S. Iustae eidem Parochiali vicina, quae alterius Officii occupatione vacat, in quam iidem Habitatores noviter conversi, diebus Dominicis, & Festivis ad audiendam Missam convenire possunt. Videtur, quod praefata Ecclesia Sancti Pauli ad huiusmodi Convantum noviter designetur, & designata maneat, quemadmodum per Episcopum Oriolen. in sua visitatione jam fuit constitutum, & quod eisdem diebus unus ex tribus Curatis Parochialis Ecclesiae S. Iustae praefatae per turnum in eodem Oratorio Missam celebret, & Doctrinam Christianam eosdem noviter conversos doceat, de salario competentem pro labore satisfactus, expensis trium Beneficiorum dictae Parochialis Ecclesiae pro tempore existentium in perpetuum, ratione fructuum primitivium, & decimarum, quos in Decimario Oriolen. percipiunt,

qui ad valorem trecentarum Librarum pro quolibet Beneficio annuatim ascendunt. Et quod unus Alguasius ab Episcopo creandus, & cum oportuerit, amovendus, eosdem noviter conversos ad sic conveniendum, & Missam, & Doctrinam Christianam audiendum in praefato Oratorio, sive Ecclesia Sancti Pauli compellat, & negligentes mulctet.

Rodovan.

Oppidum Rodovan triginta duabus Domibus Christianorum veterum constat, & triginta quatuor noviter ad Fidem converforum. Omnes sexaginta sex Domorum numerum efficiunt. In eo Parochialis Ecclesia extat ab eo tempore, quo praesentis Regni Mauri a Mahometana Secta ad Fidem Catholicam fuerunt conversi, sub invocatione Sancti Michaelis Archangeli; cuius Animarum Cura per Presbyterum mercenarium deserviri haecenus solita est. Qui quidem Presbyter pro sustentatione, & salario habet primitias dicti Oppidi, quae valoris sunt viginti Librarum, & quinque Libras, quas Episcopus, & Capitulum Oriolen., & Studium generale Civitatis Valentiae persolvunt ratione fructuum decimarum, quos ex eo Oppido colligunt, & quinquaginta solidos a Domino temporali dicti Oppidi ex antiqua traditione recipit, quae omnes summae viginti septem Libras, & decem solidos efficiunt. Et quoniam valde consentaneum est, quod Oves proprium Pastorem habeant, & agnoscant, & ab eo agnoscantur, qui non sicut Mercenarius Lupum venientem fugiat, sed pro Ovis vitam det, & rationem Deo teneatur reddere, praecipue, cum noviter conversi in via Catholica sint instruendi: Oportet, quod in dicta Parochiali Ecclesia de Rodovan unus Rector, sive Parochus perpetuus, & proprius constituatur, penes quem Animarum Cura resideat, & qui Rectoriam, seu Parochialem Ecclesiam praefatam per concursum, institutionem, & collationem, juxta Decretum Sacri Concilii Tridentini obtineat, cui in perpetuum pro dote dictae Parochialis, dictae viginti septem Libras, & decem solidi applicatae maneat, sique addantur, & applicentur pro dote, & congrua sustentatione aliae septuaginta duae Libras, cum dimidia ad complementum centum Librarum monetae Valentiae, hoc videlicet modo: quod Mensa Episcopalis Oriolen. solvat viginti novem libras, & novem solidos ultra eam quantitatem, quam antea solvebat, ratione decimarum, quas in Oppido praefato colligit, quae valoris sunt nonaginta unius librarum, duorum solidorum, & quinque denariorum; Mensa vero Capitularis solvat quindecim libras, tresdecim solidos, & sex denarios, ultra eam quantitatem, quam antea solvebat. Studium vero generale Civitatis Valentiae solvat duas libras, septem solidos, & sex denarios, ratione partis decimarum, quam ex eodem Oppido respective recipiunt.

piunt. Illa praeterea viginti quinque Libras, quas Universitas, & Jurati dicti Oppidi de Rodovan sponte se obligarunt persolvere futuro Rectori perpetuo in subventionem praefatae dotationis, prout de obligatione apud acta processus constat, mancant perpetuo applicatae, cum quibus summa dictarum septuaginta duarum librarum cum dimidia novae additionis completur. Domus habitationis Rectoris commoda, & Ecclesiae Parochiali contigua adificetur juxta designatam formam.

Coix.

Oppidum Coix centum septuaginta continet Domus Christianorum noviter ad Fidem Catholicam converforum. In eo Parochialis Ecclesia antiqua extat ab eo tempore, quo praesentis Regni Mauri a Mahometana Secta ad Catholicam Fidem fuerunt conversi, sub invocatione S. Joannis Baptiste. Habet pro annexo Oppidum de la Granja septuaginta domorum, Populo frequens, cuius animarum cura per Presbyterum mercenarium deserviri solita est, ab Ordinario designatum, qui Dominicis, & Festivis diebus duas celebrat Missas, alteram in Oppido Coix, alteram in Oppido la Granja, & pro salario, & sustentatione primitias praedictorum Oppidorum habuit, tria etiam frumenti Cascia cum dimidio pro servitio de Coix, & quinque Cascia cum tertia parte unius Cascii pro servitio de la Granja, ex cumulo fructuum decimarum ejusdem Oppidi ad Episcopum, Capitulum Oriolen., & Studium generale Valentiae pertinentium desumpta. Et quoniam valde consentaneum est, quod oves proprium Pastorem habeant, & agnoscant, qui non, sicut Mercenarius, lupum venientem fugiat, sed pro Ovis vitam det, & rationem Deo de illis reddere debeat; praecipue cum noviter conversi in Fide Catholica sint instruendi: Oportet, quod Oppidum de la Granja dismembratur, & separatur a Parochiali Ecclesia de Coix, & in eo nova Parochialis erigatur, ut infra dicitur, & quod in dicta Parochiali Ecclesia de Coix, unus Rector, seu Parochus proprius, & perpetuus constituatur, penes quem animarum cura Oppidi de Coix resideat, & qui Rectoriam, seu Parochialem Ecclesiam praefatam per concursum, institutionem, & collationem, juxta decretum Sacri Concilii Tridentini obtineat, qui habeat pro dote, & congrua sustentatione primitias dicti Oppidi de Coix, quae quinquaginta libris aestimantur, tria etiam Cascia tritici cum dimidio praefata, quae communi aestimatione libras valent viginti unam, omnes septuaginta unam libras efficiunt, & quod addantur ei, & applicentur aliae viginti novem libras ad complementum centum librarum monetae Valentiae, hoc videlicet modo: quod Mensa Episcopalis Oriolen. solvat decem, & septem libras, decem, & novem solidos, & septem denarios ultra praedictam tritici quantitatem. Illa praeterea viginti quinque Libras, quas Universitas, & Jurati dicti Oppidi de Rodovan sponte se obligarunt persolvere futuro Rectori perpetuo in subventionem praefatae dotationis, prout de obligatione apud acta processus constat, mancant perpetuo applicatae, cum quibus summa dictarum septuaginta duarum librarum cum dimidia novae additionis completur. Domus habitationis Rectoris commoda, & Ecclesiae Parochiali contigua adificetur juxta designatam formam.

tem, ratione fructuum decimarum sibi ex eo Oppido provenientium, qui valoris sunt centum octuaginta novem librarum, decem solidorum, & novem denariorum. Mensa vero Capitularis Oriolen. solvat novem libras, undecim solidos, & quinque denarios ultra praedictam tritici quantitatem, eadem fructuum decimarum ratione, quos aestimatione centum librarum, decem, & septem solidorum, & decem denariorum ibidem recipit; Studium praeterea generale Valentiae, libram unam, & novem solidos simili etiam ratione persolvat: his igitur centum libris cum emolumentis ex parte Altaris provenientibus, Rector congrue se sustentare poterit: Terra vero, quas olim Melquita possidebat, Ecclesiae Parochiali applicatae in perpetuum mancant, & per Rectorem, & Juratos praedicti Oppidi administrantur: sed & adificium Ecclesiae Parochialis majori jam ex parte aedificatum, finiatur, & domus habitationi Rectoris commoda, & Ecclesiae vicina, juxta formam traditam, adificetur.

La Granja.

La Granja Oppidum Ecclesiae Parochiali Coix annexum est, constat domibus septuaginta Christianorum nuper ad Fidem converforum: Cura Animarum per Presbyterum Ecclesiae de Coix regitur, qui Dominicis, & Festivis diebus ad alteram missam in Ecclesia dicti Oppidi celebrandam festinus se conferat: & quoniam ab Oppido Coix quarta Leuca parte distat, plano quidem itinere, sed pluviarum occasione adeo iustoso, ut pene sit impossibile ab uno, eodemque Presbytero utrique Populo ministrari, praesertim diebus Dominicis, & Festivis, quando his Missam celebrare, & Doctrinam Christianam, singillatim Neophitos semel, & iterum edocere oportet. Idcirco videtur plane, ipsum Oppidum la Granja ab Ecclesia Parochiali Oppidi de Coix disjungi, & separari omnino debere, & quod ab ea disjunctum, & separatim perpetuo maneat, ejusque Ecclesiam in Parochialem erigendam esse, & erecta maneat sub invocatione S. Petri Apostoli cum Cappella, Sacristia, Campanili, & Fonte Baptismali, omnique alio pleno jure Parochialis Ecclesiae; quam futurus Rector ad praesentationem Domini temporalis dicti Oppidi, ad quem jus patronatus ex dotatione, ut infra dicitur, pertineat, & per institutionem, & collationem obtineat. Quae quidem Parochialis Ecclesia centum libris dotata existat, hoc videlicet modo: quod ei, ejusque Rectori applicatae mancant primitiae dicti Oppidi, quae valoris sunt quatuordecim librarum, & duodecim solidorum. Quinque etiam Illa tritici Cascia cum tertia parte unius Cascii, quae antea pro servitio dicti Oppidi dabatur Presbytero ex cumulo fructuum decimarum ad Episcopum, & Capitulum Oriolen., & ad Beneficiatos Parochialium Ecclesiarum, S. Iustae, & S. Jacobi Oriolen. pertinentium, L. 11 2

tium, quæ viginti sex libris, tresdecim solidis, & quatuor denariis aestimantur. Quinque libras, decem solidos, & tres denarios, solvant tres Beneficiati Parochialis Ecclesie S. Juste Oriolen., qui cum ad personalem residentiam non sint adstricti, quilibet eorum trecentas libras ex fructibus recipit, & pro aqua portione teneantur contribuere cum triginta sex solidis, & novem denariis in presentis dotatione ratione partis decimarum, quam in dicto Oppido respective colligunt. Duo vero Beneficiati Parochialis Ecclesie S. Jacobi Oriolen., qui ducentas libras unusquisque ex fructibus sui Beneficii percipiunt, aqua portione persolvant duas libras, quatuor solidos, & sex denarios eadem ratione. Applicentur præterea quinquaginta una libra, quas in complementum dotationis Parochialis novæ præfate Don Joannes Rocca Mora, Dominus temporalis de la Granja, promisit solvere quotannis Reftori futuro dictæ Parochialis sub omnium honorum suorum hypotheca, & specialiter eujusdam Almazara Olei in eodem Oppido sita cum reservatione tamen jurispatronatus, & presentandi ad dictam Reftoriam, & Parochialem Ecclesiam, quod ad se, suosque successores in perpetuum pertineat, & non aliter, nec alias. Ecclesia vero, & Domus Abbatialis Reftori, juxta formam, & situm designatum, ædificentur expensis habitatorum dicti Oppidi.

Albatera.

Oppidum Albatera ducentas triginta tres continet domus Christianorum nuper ad fidem conversorum, & septem veterum Christianorum, omnes ducentæ quadraginta domus. In eo Ecclesia Parochialis est antiqua ab eo tempore, quo Mauri Regni Valentie ad fidem Catholicam fuerunt conversi sub invocatione S. Jacobi, cujus animarum cura per Presbyterum mercenarium ab Ordinario designatum deserviri solita est: Qui quidem Presbyter pro salario, & sustentatione primitias colligit dicti Oppidi, quæ valoris sunt septuaginta septem librarum, sexdecim solidorum, & octo denariorum: sex præterea libras, quas Universitas eidem Presbytero dare consuevit pro docendis, & Doctrina Christiana erudiendis pueris. Et quoniam valde consentaneum est, quod Oves proprium Pastorem habeant, & agnoscant, qui non sicuti mercenarius venientem lupum fugiat, sed pro ovibus vitam det, & rationem de illis Deo reddere cogatur, præsertim, cum Neophiti in Fide Catholica sint instruendi: oportet, quod in dicta Ecclesia de Albatera unus perpetuus Reftor, seu Parochus constituitur, penes quem animarum cura resideat, & qui Reftoriam, seu Parochialem Ecclesiam præfatam per concursum, institutionem, & collationem juxta Decretum Sacri Concilii Tridentini obtineat, eique præter octuaginta tres libras, sexdecim solidos, & octo denarios desuper alli-

gnatas, quæ perpetuo illi relinquuntur applicata, addantur, & applicentur alie sexdecim libras, tres solidi, & quatuor denarii ad complementum centum librarum, hoc videlicet modo: Mensa Episcopalis Oriolen. solvat decem libras, & quinque denarios, ratione fructuum decimalium, quos in eodem Oppido colligit, qui ad valorem trecentarum octuaginta septem librarum, sexdecim solidorum, & undecim denariorum ascendunt: & Mensa Capitularis solvat quinque libras, sex solidos, & novem denarios. Studium vero generale Valentie. solvat sexdecim solidos, & duos denarios eadem ratione. Ecclesia etiam, cujus fundamenta tantum facta sunt, quanto citius superædificetur, & domus habitacioni Reftoris, juxta formam, traditam, & situm construatur. Redditi, & Agri olim Mesquita Ecclesie applicati maneat, & per Reftorem, & Economum administrantur.

Clevillent.

Oppidum Clevillent Marchionatus de Eliche, domibus constat quadringentis viginti duabus Christianorum nuper ad fidem Catholicam conversorum. In eo Parochialis Ecclesia antiqua est ab eo tempore, quo Mauri Valentini Regni ad Catholicam fidem fuerunt conversi, cujus animarum cura per Presbyterum mercenarium deserviri solita est usque adhuc. Qui pro salario, & sustentatione quinquaginta libras recipiebat a Domino temporali dicti Oppidi ratione fructuum omnium decimalium, quos ex eo colligit, qui ad valorem sexcentarum librarum quotannis ascendunt cum obligatione sustentandi Presbyterum curam animarum regentem: & quoniam valde consentaneum est, quod Oves proprium Pastorem habeant, & agnoscant, qui non sicuti mercenarius lupum venientem fugiat, sed pro ovibus vitam det, præsertim cum sint Neophiti in Fide Catholica instruendi: oportet, quod in dicta Ecclesia Parochiali de Clevillent unus perpetuus Reftor, seu Parochus constituitur, qui Parochialem præfatam per concursum, institutionem, & collationem, juxta decretum Sacri Concilii Tridentini obtineat, cui pro dote assignentur, & assignata maneat præfate quinquaginta libra, & præter eas ad complementum centum librarum addantur alie viginti quinque libra, quas persolvat Dominus temporalis dicti Oppidi, causa, & ratione, quibus illas quinquaginta solvebat. Et illæ præterea viginti quinque libra, quas Universitas ejusdem Oppidi sponte nuper se obligavit futuro Reftori in perpetuum annuatim solvere in supplementum, & subventionem presentis dotationis, publico Instrumento per Notarium ejusdem Universitatis, & sic sufficienter dotata erit præfata Reftoria centum libris cum quibus, & emolumentis ex pede Altaris provenientibus, Reftor commode se sustentare poterit. Domus vero habitacioni Reftoris congrua ædificetur, aut quæ prope Ecclesiam extat

extat jam ædificata, & designata, expensis Universitatis ematur.

Suburbium Eliche.

In Villa de Eliche est suburbium distinctum, in quo sunt trecentum octuaginta domus Christianorum nuper ad fidem conversorum, continentur muro circumclusa, ad quas uno tantum aditu patet ingressus, & Ecclesia Parochialis antiqua fuit olim Maurorum Mesquita, sub invocatione S. Joannis Baptista, quam Presbyter mercenarius de licentia Ordinarii administrat, Missam celebrans Dominicis, & Festivis diebus, & Sacramentum Baptismi pueris conferens; cui pro salario, & sustentatione, Dominus temporalis, qui Dux est de Maqueda, duodecim libras, & duodecim solidos; Universitas vero Suburbii præfati decem, & octo libras, & novem solidos tribuere consueverunt, ille ratione tertie partis decimarum, quam ex eo termino, estimatione mille quingentarum librarum, recipit; hæc vero pro primitiis, quas in fructibus solvere minime solita est. Et quoniam valde consentaneum est, quod nuper ad fidem conversi Neophiti instruendi, proprium Pastorem, & Parochum habeant, qui lupum non timeat, sed pro ovibus vitam impendat: Oportet, quod in Ecclesia præfati Suburbii unus Reftor, seu Parochus perpetuus constituitur, qui illam per concursum, institutionem, & collationem obtineat: cui pro parte dotis applicentur, & maneat applicata in perpetuum præfate triginta una libra, & unus solidus, & quod augeantur alie sexaginta novem libra, decem, & novem solidi ad complementum centum librarum, hoc videlicet modo: quod Universitas prædicta solvat decem, & septem libras, & undecim solidos, quas nuper voluntarie se obligavit in perpetuum dare quotannis futuro Reftori ratione primitiarum, quas in fructibus non reddunt; sicque cum illis decem, & octo libris novem solidis, quas antea solvebant nunc triginta sex libras persolvunt. Decem libra sumantur, & applicentur de redditibus, & censibus, quos Ecclesia possidet, qui summam quinquaginta librarum attingunt. Mensa Episcopalis Oriolen. solvat quatuordecim libras, & sex solidos, Mensa Capitularis solvat duodecim libras quatuordecim solidos. Fabrica Ecclesie Parochialis Beatæ Mariæ de Eliche tres libras tresdecim solidos, & quatuor denarios; Fabrica Parochialis S. Salvatoris libram unam, sexdecim solidos, & octo denarios. Duo Beneficiati S. Mariæ quinque Libras, quatuor solidos aqua portione. Duo Beneficiati S. Salvatoris duas Libras, duodecim solidos aqua portione. Studium tandem generale Valentie. solvat unam libram, duos solidos. Omnes respective ratione partis Decimarum, quam in Territorio de Eliche colligunt: quæ dotatio centum Librarum cum emolumentis ex pede Altaris provenientibus sufficiens est: redditus vero,

& Agri, qui olim fuerunt Mesquita per Economum, & Reftorem Ecclesie administrantur, & Ecclesia nova, cujus fundamenta facta sunt, citissime edificetur expensis Universitatis, juxta formam designatam: quæ, postquam consumata fuerit, illa, quæ olim erat Mesquita, ubi nunc Missa celebratur, diruatur, ne reliquum sit vestigium, & memoria penitus aboleatur.

Aspe.

Oppidum Aspe trecentas octuaginta sex continet domus nuper ad fidem Catholicam conversorum, & septuaginta veterum Christianorum, omnes numerum quadringentarum quinquaginta sex efficiunt. In eo est Parochialis Ecclesia sub invocatione S. Mariæ, ea videlicet, quæ olim fuerat Maurorum Mesquita, ut ex ejus structura apparet, Animarum cura per duos Presbyteros mercenarios, de licentia Ordinarii, deserviri solita est: pro quorum sustentatione, & salario, Dominus temporalis, Dux de Maqueda, Marchio de Eliche sexaginta novem libras moneta Valentie. dare, & solvere consuevit ratione fructuum omnium decimalium, quos ex concessione Apostolica ex eodem Oppido colligit, qui ad valorem mille quadringentarum librarum annuatim ascendunt, virtute etiam eujusdam concordie inter Episcopum, & Capitulum Carthaginen. ex una, & Don Joannem Ruiz de Corella, quondam Dominum locorum Novelda, Aspe, Petrel, & Salinas, ex altera de anno millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto super decimis iniita. Per quam Dominus præfatus obligatur ad sustentationem Presbyteri animarum curam regentis in Oppido de Aspe, Instrumento recepto per Mattheum Steve Notarium Valentie. die 30. Augusti: Universitas vero de Aspe viginti quinque libras solvebat ratione primitiarum ex eo, quod illas in fructu non tribuunt Parocho. Et quoniam valde consentaneum est, quod Neophiti in Fide Catholica instruendi proprium Pastorem habeant, qui lupum non timeat, sed pro ovibus vitam exponat: oportet, quod in Ecclesia Parochiali præfata unus Reftor, seu Parochus perpetuus constituitur, qui illam per concursum, institutionem, & collationem obtineat, cui in partem dotis applicentur, & maneat applicata in perpetuum præfate nonaginta quatuor Libra. Et quod ad complementum centum Librarum, & pro salario unius Vicarii, qui ad administranda Sacramenta tantæ plebi necessarius est, augeantur alie quinquaginta sex libra: omnes centum quinquaginta erunt, hoc videlicet modo: quod Dominus temporalis præfatus, ratione prædicta solvat Reftori triginta unam libram, & cum illis sexaginta novem, quas antea solvebat, persolvat centum libras in dotem Reftoræ, & Reftoris, & quod Universitas præfata solvat alias viginti quinque libras ratione primitiarum, & sic solvet quinquaginta libras pro salario Vi-

Vicarii, quas nuper voluntarie se obligavit in perpetuum dare quotannis futuro Rectori, Instrumento recepto per Notarium ejusdem Universitatis. Et quoniam Ecclesia, in qua nunc Populus convenit, & divina officia celebrantur, olim erat Maurorum Mesquita, ut ex ejus structura apparet, minaturque ruinam prae vetustate, in eodem situ adificetur nova Ecclesia, juxta formam designatam, expensis Universitatis, quae postquam fuerit adificata, vetus Ecclesia, olim Mesquita, penitus diruatur, nec vestigium remaneat. Redditi vero, & proventus, qui fuerant olim Mesquite, nova Ecclesia praefata applicati maneant, & administrantur per Oeconomum, & Rectorem Ecclesiae.

Novelda.

Oppidum Novelda constat domibus quingentis, centum videlicet veterum Christianorum, & quadringentis noviter ad fidem conversorum: in eo Parochialis est antiqua sub invocatione Nativitatis Virginis Mariae, quae olim fuit Maurorum Mesquita, ut ex structura, & signis apparet. Cura animarum per duos Presbyteros mercenarios regitur ab Ordinario designatos, pro quorum salario, & sustentatione Dominus temporalis Oppidi praefati Marchio de Terra Nova centum libras monetae Valentinae solvere consuevit ratione omnium fructuum decimalium, quos colligit ex eodem Oppido, qui valoris sunt nonagintarum denariarum, & octo denariarum, & ratione cujusdam concordiae inter Episcopum, & Capitulum Ecclesiae Carthagenensis, ex una, & Don Petrum Maca de Licana, Dominum dictae Villae de Novelda, & Syndicum Universitatis de Monnover ex altera super decimis initae, Instrumento recepto per Joannem Martinez Notarium in Villa de Novelda die 20. mensis Julii 1498., per quam praefatus D. Petrus Maca se obligavit ad sustentationem Presbyteri curam animarum regentis in Villa de Novelda. Et quoniam valde consentaneum est, quod noviter conversi in Fide Catholica instruendi, proprium Pastorem agnoscant, qui pro ovibus vitam impendat: oportet, quod in Ecclesia praefata de Novelda, unus Rector, seu Parochus perpetuus constituatur, qui illam per concursum, institutionem, & collationem obtineat, eique pro dote applicentur, & maneant applicatae in perpetuum praefatae centum libras monetae Valentinae, qui tenentur habere unum Vicarium in administratione Sacramentorum, quoniam Populus multus est, pro cuius Vicarii salario, & sustentatione augeantur in dotem dictae Parochialis Ecclesiae aliae quadraginta libras, hoc videlicet modo: quod Dominus temporalis praefatus, ratione jam dicta solvat viginti libras praeter illas centum, quas antea solvebat. Et quod ex redditibus olim Mesquite, qui valoris sunt sexaginta librarum, sumantur, & applicentur aliae vigin-

ti librae in subsidium praesentis dotationis, & constitutionis salarii pro Vicario praefato. Quae dotatio centum quadraginta librarum cum emolumentis ex pede Altaris provenientibus sufficiens est. Et quia habitatores dictae Villae de Novelda haecenus primitias nullas persolverunt, quae de jure divino debentur proprio Rectori, & eodem jure illas solvere tenentur: idcirco providendum est, quod cum perpetuus Rector, ut superius dicitur, fuerit constitutus, habitatores praedicti de Novelda compellantur ad solvendum primitias de fructibus tritici, & olei, quos collegerint secundum consuetudinem, & modum solvendi: Episcopus Oriolen., videlicet pro triginta Barcellis, una Barcella cum dimidia semel tantum: quae primitiae sic solutae ducentis quinquaginta libris, facta legitima liquidatione, aestimantur, & casu, quo Rector praefatus recipiet integre primitias praefatas, Dominus temporalis de Novelda sit liber, & exemptus a solutione dictarum centum viginti librarum. Cessent etiam illae viginti libras, quae ex redditibus olim Mesquite sunt applicatae. Et quoniam nova Ecclesia jam pridem cepta est adificari, & prope est, ut Populus in eam convenire possit ad divina officia celebranda, cum primum in ea Sanctissimum Sacramentum recederit, illa vetus Ecclesia, quae fuerat olim Mesquita, diruatur, ita ut recordatio antiquae sectae de noviter conversis deleatur: redditi vero, & agri, qui fuerant olim Mesquite, Ecclesiae applicati maneant, & per Rectorem, & Oeconomum administrantur.

Monnover.

Oppidum Monnover ducentas octuaginta continet Domos, quarum ducentae quinquaginta sunt noviter conversorum, & triginta veterum Christianorum: In eo Parochialis est antiqua ab eo tempore, quo Mauri Regni Valentiae ad fidem Catholicam fuerunt conversi, sub invocatione Sancti Joannis Baptista, cujus Animarum cura regi solita est per Presbyterum mercenarium ab Ordinario provisum, cui pro salario, & sustentatione a Domino temporali praedicti Oppidi dabantur sexaginta libras ratione omnium fructuum decimalium, quos idem Dominus temporalis ex eo colligit, qui valoris sunt mille sexcentarum quadraginta quatuor librarum, unius solidi, & trium denariarum, ratione etiam cujusdam concordiae inter Episcopum, & Capitulum Carthagenensis, ex una, & Don Petrum Maca de Licana Dominum Villae de Novelda, & Syndicum Universitatis Villa de Monnover ex altera, pendente lite dictarum Decimarum, initae, Instrumento publico per Joannem Martinez Notarium die 20. Julii Anni 1498. recepto, per quam praefatus Don Petrus Maca se se obligavit, Presbyterum curam Animarum regentem in Oppido de Monnover sustentare. Et quoniam valde consentaneum est, quod Neophiti d. Oppidi in fide Catholica in-

struendi proprium Parochum, & Pastorem habeant, qui pro Ovibus Animam velit exponere, & teneatur de illis rationem reddere: Oportet, quod in dicto Parochiali de Monnover, unus perpetuus, & proprius Rector, & Parochus constituatur, qui dictam Parochialem per concursum, institutionem, & collationem obtineat, eique praedictae sexaginta libras applicatae in perpetuum maneant, & praeterea applicentur aliae quadraginta libras ad complementum centum librarum pro dote, & congrua sustentatione, hoc videlicet modo: quod Dominus temporalis praedicti Oppidi causa, & ratione, quibus supra, solvat alias viginti libras praeter illas sexaginta, quas antea solvebat, & quod aliae viginti libras sumantur, & applicentur eidem Rectori ex redditibus, qui olim fuerunt Mesquite, qui ad valorem 48. librarum cum dimidia quotannis ascendunt. Et quoniam habitatores praedicti Oppidi nullas haecenus dare primitias consueverunt, quae de jure divino, proprio Parochio pro Sacramentorum administratione debentur, providendum est, quod cum perpetuus Rector, & Parochus praefatus in dicta Parochiali de Monnover fuerit constitutus, statim praedicti habitatores compellantur ad solutionem primitiarum eodem jure secundum consuetudinem, & modum illas solvendi in Diocesi Oriolen.: videlicet pro triginta Barcellis tritici, vel hordei, una Barcella cum dimidia semel tantum, facta enim liquidatione legitima, primitiae dicti Oppidi centum quinquaginta libras valebant, & eo casu, & non alias Dominus temporalis praefatus sit liber, & exemptus a solutione dictarum octuaginta librarum. Cessabunt etiam illae viginti libras, quae ex redditibus olim Mesquite sumuntur. Abbatia pro Rectoris habitatione construetur, Ecclesiae contigua, juxta formam designatam. Terra vero, & redditus olim Mesquite, Ecclesiae applicentur, & applicati maneant, & per Rectorem, & Oeconomum Ecclesiae administrantur.

Elda.

Oppidum Elda Dominibus constat trecentis sexaginta noviter ad fidem conversorum, & octuaginta veterum Christianorum, omnes quadringentarum quadraginta numerum efficiunt. In eo Parochialis est antiqua sub invocatione S. Annae, cujus animarum Cura per duos Presbyteros ab Ordinario assignatos mercenarios administrari solita est. Quibus Dominus temporalis Comes de Elda centum libras aqua portione annuatim impendit, ratione omnium fructuum decimalium, quos ex eo Oppido colligit, qui ad valorem mille centum, & septem librarum ascendunt, ratione etiam cujusdam Concordiae inter Episcopum, & Capitulum Carthagenensis, ex una, & Don Joannem Ruiz de Corella, Comitem de Coentayna tunc Dominum temporalem dicti Oppidi de Elda ex altera super eisdem Decimis, Instrumento per Mattheum Steve-

Notarium Valentin. die 30. Augusti Anni 1494., recepto, initae, per quam Comes praefatus se se obligavit, Presbyterum Curam gerentem sustentare in Oppido de Elda. Et quoniam consentaneum est, quod Neophiti dicti Oppidi in fide Catholica instruendi, proprium Parochum, & Pastorem agnoscant, qui pro Ovibus vitam exponat, & de illis rationem reddere teneatur, oportet, quod in dicta Parochiali de Elda unus perpetuus Rector, seu Parochus constituatur, qui dictam Parochialem per concursum, institutionem, & collationem obtineat, & habeat unum Vicarium sibi Coadiutorem in administratione Sacramentorum, quoniam Populus multus est, eique pro dote applicentur, & applicatae maneant in perpetuum praefatae centum libras, quas Dominus temporalis solvere consuevit, rationibus, & causis, quibus supra: & quod pro sustentatione, & salario Vicarii praefati ad nutum amovibilis maneant annexum, & applicatum in perpetuum quoddam simplex Beneficium in eadem Ecclesia ad Altare Majus sub invocatione Sanctae Annae per Don Joannem Coloma quondam Comitem de Elda fundatum, & institutum cum suo ultimo Testamento, cujus redditus sunt septuaginta quinque libras per successores Comites perpetuo solvende, ad quarum solutionem compellatur Comes pro tempore existens, & quod Vicarius praedictus teneatur ad servitium, & obligationes omnes d. Beneficii: quae dotatio Rectoris centum librarum cum emolumentis ex pede Altaris provenientibus, quae ad octuaginta librarum valorem ascendunt, sufficiens erit pro se, & Vicario, sicut praedicitur, Beneficiario sufficiens erit. Ecclesia, cujus tertia pars restat adificanda, quanto citius adificetur. Et Domus habitationi Rectoris commoda, juxta situm, & formam traditam, construetur. Mesquita vero, quae olim fuit Maurorum, & sub invocatione S. Catharinae Martyris, in qua vestigia multa in recordationem pravae sectae Mahumeticae a noviter conversis videntur, diruatur. Redditi vero, & Agri ad illam olim pertinentes, Ecclesiae applicati maneant, & per Rectorem, & Oeconomum Ecclesiae administrantur.

Petrel.

Oppidum Petrel Dominibus constat ducentis quadraginta noviter ad fidem conversorum, & septem veterum Christianorum. In eo Parochialis est antiqua sub invocatione S. Bartholomaei, cujus Animarum Cura per unum Presbyterum ab Ordinario assignatum, mercenarium administrari solita est, Dominus temporalis, Comes de Elda viginti quinque libras annuatim impendit ratione omnium fructuum decimalium, quos ex eo Oppido colligit, qui ad valorem septingentarum librarum ascendunt, ratione etiam cujusdam concordiae inter Episcopum, & Capitulum Carthagenensis, ex una, & D. Joannem Ruiz de Corella

rella Comitum de Cocentayna tunc Dominum temporalem dicti Oppidi de Petrel, ex altera, super eisdem Decimis per Mattheum Steve Notarium Valentin, die 30. Augusti Anni 1494. recepto, inite, per quam Comes prefatus se se obligavit, Presbyterum Curam regentem subtitulare in Oppido de Petrel. Solvebant etiam habitatores predicti Oppidi eidem Presbytero quinquaginta libras ad complementum quinquaginta librarum, ratione primitiarum, quas in fructibus solvere non consueverunt. Et quoniam consentaneum est, quod Neophiti dicti Oppidi in fide Catholica instruendi, proprium Parochum, & Pastorem agnoscant, qui pro Orbibus vitam exponat, & de illis Deo rationem reddere teneatur, oportet, quod in dicta Parochiali de Petrel unus perpetuus Rector, seu Parochus constituitur, qui dictam Parochialem per cursum, institutionem, & collationem obtineat, eique applicentur pro dote, & applicata maneat in perpetuum prelate quinquaginta libras, quas Dominus temporalis, & habitatores dicti Oppidi solvere consueverunt modo supradicto, & causis, & rationibus, quibus supra. Et preterea applicentur alie quinquaginta libras ad complementum centum librarum pro dote, & congrua sustentatione dicti Rectoris, hoc videlicet modo: quod Dominus temporalis predicti Oppidi de Petrel causis, & rationibus supradictis, solvat alias viginti libras preter illas triginta quinque, quas antea solvebat, & quod Universitas prefata solvat alias viginti quinque libras ratione predictarum primitiarum, que cum illis quinquaginta libris, quas antea solvebat, nunquam solvet quadraginta libras, quas predicta Universitas se obligavit in perpetuum dare quotannis futuro Rectori, Instrumento recepto per Gundisalvum Fernandez Notarium Ville de Elda habitatorem, & quod sumantur, & applicentur eidem Rectori quinque libras ex redditibus, qui olim fuerunt Melquites, qui ad valorem viginti quinque librarum, septem solidorum, & undecim denariorum quotannis ascendunt. Que dotatio Rectoris centum librarum cum emolumentis ex pede Altaris provenientibus, que ad viginti librarum valorem ascendunt, sufficiens erit. Sacrilia vero, & Abbatia pro Rectoris habitatione construatur juxta formam designatam. Redditi vero, & Agri olim Melquite Ecclesie applicentur, & applicati manent, & per Rectorem, & Economum Ecclesie administrantur.

Ego Licentius Felicianus de Figueroa Prætor, & Canonicus Ecclesie Metropolitanae Valentinae a D. Philippo II. Catholico Hispaniarum Rege religioso zelo directo, simul cum Jo. Baptista Forner Canonico Oriolen. Officiali, & Vicario Generali a Rmo D. Don Josepho Stephano Dei, & Apostolice Sedis Gratia Episcopo Oriolen. mecum Deputato, legitima procuratione, & mandato suffulto ad inquirendum, & recognoscendum, quomodo fieri oporteret in presenti Dicecesi Oriolen. in Oppidis Mo-

riscorum noviter a Mahometana secta ad Catholicam fidem conversorum pro illorum in eadem fide commodiori Instructione, erectione, dismembratione, dotatione, dotiumque jam factarum adactiones Ecclesiarum Parochialium, quas fieri oportebat, illarumque formas designandam, & in scriptis redigendum, omnia Oppida eorundem noviter conversorum prefate Dicecesis, que sunt numero undecim, præter Civitatem Oriolen., videlicet Rodovan., Coix., la Granja, Albatera, Clavillent., Suburbium Elche., Aspe, Novelda, Monover., Elda., & Petrel., simul cum prefato Officiali, & Vicario generali Oriolen. diligenter peragravi, & in eisdem Oppidis, facta prius diligentis valoris fructuum tam primitiarum, quam decimarum discussione, & examinatione, ac etiam liquidatione, & computa illarum partium, quas unusquisque prefatos fructus recipientium pro rata contribuere deberet, in dicta dotatione, caterisque rebus ad immunitatem eorundem Parochialium, & animarum curam noviter ad fidem conversorum pertinentibus, exacte, & mature perpenis, prout in unoquoque Oppido videbitur necessarium, & opportunum, prefatas erectiones, dismembrationes, dotiumque adactiones, liquidationes, computa, & applicationes pro rata designavi, & specialiter digessi, ac in scriptis redegei, servata forma alterius dotationis Parochialium similium in Dicecesi Valentina per D. Joannem de Ribera Archiepiscopum Valentinae, me etiam Ministro, jam facte, & per Sanctam Sedem Apostolicam confirmata sic, & quemadmodum in presenti Libro, præcedentibus sexdecim chartis, continentur, ut ad Sanctam Sedem Apostolicam transmittantur, & ut de præmissis sit certa fides, hic me propria manu subscripsi, meumque sigillum apponi feci.

Licentius Felicianus de Figueroa Canonicus, & Prætor prefatus, & ego Jacobus Paulus Pallares Presb. in Sede Valentinae Beneficiatus Apostolica auctoritate Notarius publicus, præmissis omnibus, una cum dictis D. Licentio Feliciano de Figueroa Prætor, & Canonico Valentinae, & Joanne Baptista Forner Officiali, & Vicario generali Oriolen., interfui, publicaque Instrumenta de eis apud Asta mea confeci, de quibus omnibus etiam fidem facio, & ut fides ubique in judicio, & extra certa adhibeatur, me subscripsi, & meum solum Art. Notarie apposui Signum.

Loco & Signi.
Loco & Sigilli.
Jacobus Paulus Pallares Presbyter, & Notarius supradictus.

Catalogus eorum, qui contribuant. Mensa Episcopalis, Mensa Capitularis, Studium generale Valentinae, Domini temporales, Universitates Oppidorum, Fabricæ, & Beneficiati, redditus olim Melquite Episcopatus Oriolen. in dotatione Parochialium Oppidorum eorum, qui nuper ad fidem fuerunt conversi tam ex antiqua obligatione, quam ex nova dotatione de centum libris de Anno 1596.

Mensa Episcopalis ex antiqua obligatione solvit Parochialibus predictis sexdecim libras 16.

Et ex nova dotatione solvit eisdem Parochialibus septuaginta unam libram, quindecim solidos 71. 15.

Mensa Capitularis Oriolen. ex antiqua obligatione solvit Parochialibus predictis octo libras, & novem solidos 8. 9.

Et ex nova dotatione solvit eisdem Parochialibus quadraginta tres libras, quinq; solidos, & octo denarios 43. 5. 8.

Studium generale Civitatis Valentinae solvit ex antiqua obligatione predictis Parochialibus unam libram, & undecim solidos 1. 11.

Et ex nova dotatione solvit eisdem Parochialibus quinque libras, quatuordecim solidos, & octo denarios 5. 14. 8.

Domini temporales predictorum Oppidorum ex antiqua obligatione solvunt eisdem Parochialibus quadringentas viginti sex libras, & duodecim solidos 426. 12.

Et ex nova dotatione solvunt eisdem Parochialibus centum sexaginta septem libras 167.

Universitates Oppidorum ex antiqua obligatione, & consuetudine solvunt eisdem Parochialibus sexaginta quatuor libras, & novem solidos, præter primitias in fructibus, que in aliquibus Oppidis solvuntur 64. 9.

Et ex nova dotatione solvunt eisdem Parochialibus centum decem, & septem libras, & undecim solidos 117. 11.

Fabricæ, & Beneficiati, ex nova tantum dotatione solvunt eisdem Parochialibus novaginta duas libras, septem solidos, & quinque denarios 92. 7. 5.

Redditi olim Melquitarum solvunt ex nova tantum dotatione eisdem Parochialibus quinquaginta quinque libras 55.

Josephus Stephanus Dei, & Apostolice Sedis gratia Episcopus Oriolen., Regiusque Consiliarius &c. visa hujusmodi Dotatione Parochialium Ecclesiarum nonnullorum Oppidorum nostre Dicecesis in præcedentibus decem, & octo papyri foliis scripta, facta pro instructione eorum, qui nuper ad fidem fuerunt conversi, quia dicta dotatio tendit in evidentem utilitatem dictarum Ecclesiarum, & Parochianorum earumdem; ideo tenore presentium tam in dicta dotatione, quam in præmissis omnibus, & singulis nostram interponimus auctoritatem pariter, & judiciale Decretum: salvo tamen in omnibus Sanctissimi D. N. Papæ, ejusque Sanctæ Sedis Apostolice beneplacito. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum præfatos nostras testimoniales literas, manu nostra subscriptas, sigilloque nostro munitas, ac per Notarium, & Scribam nostrum, & Curie nostre infrascriptum subsignatas, fieri, & expediri mandavimus.

Datum in Nostro Palatio Episcopali Oriolen. die 14. mensis Aprilis Anno a Nativitate Domini 1597., præsentibus ibidem Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Ludovico Gutierrez Presbytero, & Francisco Gisbert Familiaribus nostris; testibus ad præmissa specialiter vocatis &c.
Josephus Episcopus Oriolen. &c.
Loco & Signi.

Et Ego Joannes Baptista Bervegal Terulen. publicus, de speciali commissione Collegii Scriptorum Archivii Romane Curie, Apostolica auctoritate creatus Notarius, & in eodem Archivio descriptus, Scribaque Curie Ecclesiasticae Oriolen., quia præmissis omnibus, & singulis, dum, sicut prædicatur, fierent, & agerentur, una cum prænomatis Testibus interfui, eaque sic fieri vidi, & audivi, ideo hic me, de mandato prefati D. mei Episcopi subscripsi, ac meum solum, & consuetum apposui Signum in fidem, & Testimonium præmissorum.

Loco & Signi.

Hæc igitur Beatissime Pater applicationis, & taxationis forma his præcedentibus foliis comprehensa, & a Licentio Feliciano de Figueroa, & Joanne Baptista Fornerio meo Vicario generali designata, & descripta, mihi quidem digna visa est, ut a Sanctitate Vestra robor, & Apostolica confirmationis approbationem accipiat: Cum in illa quid quid ad harum Ecclesiarum Parochialium commodum, & utilitatem spectare possit, contineantur, & conscripta sint ea, que Animarum saluti, & Christianorum Neotericorum utilitati conducunt. Deus Optimus Maximus Te diu B.P. incolumem servet, ad Ecclesie Catholicae dignitatem, & laudem. In quorum fidem, & Testimonium præfatos confici mandavimus manu nostra subscriptas, sigilloque nostro, & Secretarii infrascripti subscriptione munitas. Datum in Oppido de Cabdet nostre Oriolen. Dicecesis die 15. Februarii 1599.
Josephus Episcopus Oriolen.

De mandato D. mei Episcopi, Ludovicus Gutierrez Secretarius.

Loco & Signi.

§.4. Nos autem ad ea, que Catholice Fidei conservationem &c. Cetera omnia usque ad finem, prout in præcedenti.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 28. Maii 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

CCLXXX.

Episcopo, & Capitulo Lucan. conceditur facultas omnia, & singula, que ad divinum cultum in eadem Ecclesia pertinent, statuendi, & inobedientes distributionibus quotidianis, ac fructibus suarum Cappellaniarum privandi.

Ven. Fratri Episcopo Lucan., & dilectis filiis Capitulo Ecclesie Lucan.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater, & dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Nuper a Nobis emanarunt literæ tenoris subsequenti videlicet.

M m m M

Dot. die 28
Maii 1602.
An. XI.

Ex Regest. in
Secret. Lucan.

Recessit li:
teræ, quibus

Ad

Episcopo, & Capitulo Lucano facultatem tribuere potestandi servitium Cappellanos praestanda.

§.1. Ad futuram rei memoriam. Decet Romanum Pontificem in his auctoritatem suam interponere, per qua divini cultus conservationi opportune prospicitur. Sane cum sicut accepimus, inter Cappellanos Ecclesiae Lucan., qui numero quadraginta existunt, ex eo quod ex ipsis triginta, & unus a servitio Ecclesiae praedictae se exemptos esse, ex eisdem Ecclesiae consuetudine, & reliquos novem ad huiusmodi servitium teneri pratendant, his, seu controversia orta fuerit, adhuc pendeat indecisa, & interim Ecclesia praedicta in divinis non modicum patiatur detrimentum; Nos in praemissis opportune providere volentes, attendentes etiam alias per bo. me. Antonium Card. Carasam nuncupatum declaratum fuisse, & a se. Sixto Papa V. Praedecessore nostro confirmatum, quomodo Cappellani ejusdem Ecclesiae, illi in divinis teneantur deservire, & qualiter Episcopus, & Capitulum dictae Ecclesiae possint juxta literas ejusdem Sixti V. jungere, & mutare servitia dictae Ecclesiae, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, declarationem dicti Antonii Cardinalis, ac literas illius confirmationis Sixti Praedecessoris auctoritate Apostolica tenere praesentium confirmamus, & approbamus, illisque nostra Apostolica confirmationis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem supplementis. Et nihilominus, ne ex causa dictae litis, quae est inter dictos triginta, & unum Cappellanos ex una, & alios novem item Cappellanos ex altera, non autem inter dictos Cappellanos, & Episcopum, & Capitulum, Ecclesia praedicta debitis fraudetur obsequiis, ac Episcopi, & Capituli ejusdem Ecclesiae mandata negligantur, eidem Episcopo, & Capitulo, ut donec his huiusmodi inter dictos Cappellanos terminetur, sine tamen Jurium utriusque partis dictorum Cappellanos, quorum iura in praemissis salva esse volumus, praedictio, ipse Episcopus, & ipse absente, Capitulum ejusdem Ecclesiae in casibus in praedicta declaratione Cardinalis Carasae, ac Tabella desuper facta, & in literis Sixti Praedecessoris praedictis specificatis, omnibus, & singulis Cappellanis praedictis ea, quae pro servitio ejusdem Ecclesiae necessaria erunt, injungere valeant, auctoritate, & tenore praedictis concedimus; Uique eidem Cappellani sub poena in Tabella praedicta expressa ea, quae per Episcopum, & Capitulum praedictos ipsis injunguntur, omnino adimplere teneantur, nec ab illorum executione, cujusvis consuetudinis, aut etiam litis pendens praedictae, vel praedicti propter dicta servitia ipsis quomodolibet illari, seu inferendi, vel alio preterito se excusare valeant, statuimus, & ordinamus, irritumque, & inane decernimus, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ceterum praesentes, & illarum vigore faciendae, & adimplendae, donec his praedicta finiatur, neutri partium in-

earum iuribus praedictis intendimus, sed iura huiusmodi utriusque partis salva, & illa remanere decernimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quibusvis ejusdem Ecclesiae etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis ejusdem Cappellanis in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, ad effectum praesentium hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Dat. Romae apud S. Marcum sub Anno Piscatoris die 10. Julii 1601. Pontificatus nostri Anno X.

§.2. Cum autem post tuum Frater Episcopo, ad Ecclesiam tuam Lucan. accessum, vos conjunctim vigore distarum literarum pro servitio praedictae Ecclesiae nonnulla Decreta feceritis, quibus praedictae Ecclesiae Cappellanos omnes per turnos ad functiones in Missis, & divinis Officiis ejusdem Ecclesiae, ne ut antea, non sine gravi scandalo evenerat, divinus cultus in eadem Ecclesia sustineret detrimenta, teneri statuatur; & licet ipsi Cappellani, pravia tamen protestatione, quod quatenus obtemperari essent, obtemperari erant formidine penae, & cum declaratione, quod litem cum ceteris Cappellanis prosequi intendebant.

§.3. Novissime, sicut non sine animi Nostri perturbatione accepimus, cum iidem Cappellani causam appellationis ab asserta sententia abste frater Episcopo in favorem quorundam Cappellanos contra alios Cappellanos super obligatione suscipiendi paramenta in Missis, & divinis Officiis, ut exposuerunt, lata in Sacro Rota Auditorio dilecto filio Magistro Andreae de Corduba Cappellano Nostro, & ejusdem Rota Auditori committi, & ejusdem commissionis vigore, inhibitionem Rotalem obtinissent, vobisque intimasset, praetendentes illius vigore, executionem supradictorum Decretorum per vos factorum suspensam esse, postmodum eisdem Decretis obedire recusant, & recusant, unde diversa, & gravia in dies scandala cum fidelis Populi offensione, & divini cultus detrimento proveniunt, quandoquidem, ipso celebrationis Missarum solemnium, & divinarum Officiorum tempore Cappellani, qui Ecclesiastica indumenta propterea vigore supradictorum decretorum suscipere tenebantur, recusare non erubescunt, illa suscipere.

§.4. Nos huiusmodi scandalis, quantum cum Domino possumus, occurrere, ac divini cultus restitutioni prospicere cupientes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, deque Apostolica potestatis plenitudine praedictam, & quaecumque alias Inhibitiones moderantes, ac supradictas Nostras, necnon se. re. Sixti Pape V. Praedecessoris Nostri literas confirmamus.

Episcopus huiusmodi servitium designat.

Cappellani pravia appellatione ea prosequi recusant.

Clemens dat Episcopo, & Capitulo potestatem eos coercendi privatione distributionum, & fructuum Cappellaniarum.

nulo Piscatoris die prima Junii 1602. Pont. Nostri Anno XI.

1602. Dat. die 1. Junii 1602. An. XI.

CCLXXXI.

Statuitur eos, qui Habitum Devotionis Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani suscipiunt in Regnis Hispaniarum, nullis gratis, & privilegiis, etiam Fori, ac Exemptionis Decimarum frui.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanum decet Pontificem, Ecclesiarum indemnitati opportune prospicere, & ne ex gratis per Apostolicam Sedem quandoque concessis, aut concedendis praedictum aliquod illis inferatur, providere, prout in Domino salubriter conspicitur expedire.

§.1. Cum itaque nos aliquando nonnullis particularibus personis, ut Habitum devotionis nuncupatum Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani suscipere, ac omnibus gratis, privilegiis, & Indultis, quibus alii Fratres de devotione ejusdem Hospitalis utuntur, fruuntur, & gaudent, uti, frui, potiri, & gaudere possint, & debeant concesserimus, & indulerimus. Cumque tam ii, quam alii a dilectis filiis Magistro, & Conventu ejusdem Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani ad Habitum Fratrum de devotione admissi, & recepti, praetendant se a decimarum solutione exemptos esse, ac aliis privilegiis, etiam Fori gaudere debere.

§.2. Nos Ecclesiarum indemnitati consilium, ac alias in praemissis opportune providere volentes: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, deque Apostolica potestatis plenitudine, harum serie perpetuo decernimus, & declaramus, quoscumque, qui hactenus Habitum de devotione dicti Hospitalis, tam ex speciali nostro, & Sedis Apostolicae Indulto, quam ab ipsius Magistro, & Conventu ejusdem Hospitalis, susceperunt, aut imposterum quandocumque suscipient, etiam si in Literis nostris, aut pro tempore existentis Romani Pontificis super huiusmodi Habitum susceptione, etiam in forma Brevis expeditis, vel expediendis, quod omnibus, & singulis privilegiis, gratis, Indultis, exemptionibus, prerogativis, & praerogativis, quibus alii ejusdem Hospitalis Fratres de devotione, aut alias uti, frui, potiri, & gaudere solent, & possunt, ac poterunt quomodolibet in futurum, sine aliqua differentia frui, potiri, & gaudere possint, & debeant, specialiter, & nominatim concessum fuerit, nihilominus nullis omnino gratis, ac privilegiis, etiam Fori, ac exemptionis a solutione Decimarum frui, ac potiri debere, sed ad solutionem earumdem decimarum in omnibus, & per omnia teneri, & obligatos esse, perinde

Exordium.

Causa statuerendi.

Statutum, de quo in Rubrica.

mantes, & approbantes, Vobis omnia, & singula, quae ad divinum cultum in eadem Ecclesia pertinent, ordinandi, & decernendi, ac Ordinationes, & Decreta, ut praefertur, a Vobis jam factas, praesertim quoad dicta paramenta in Missis, & aliis divinis Officiis assumenda, exequendi, ac per praedictos Cappellanos omni, & quacumque appellatione remota executioni demandari faciendi, & quoscumque inobedientes per amissionem distributionum quotidianarum, ac fructuum etiam omnium suarum Cappellaniarum, quos Ecclesia, & Sacrificii applicari volumus, aliasque poenas, & censuras ecclesiasticas etiam saepius contra pertinaciter in eorum inobedientia persistentes, aggravandas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, omni pariter, & quacumque appellatione remota cogendi, & compellendi. Et ne fraus aliqua in punctandis Cappellanis deficientibus per illorum punctatores committatur, duos Canonicos, qui assistant alternis vicibus punctationibus huiusmodi, & illarum executionibus deputandi, ipsosque Cappellanos punctatores ad exhibendum Vobis notam punctaturarum huiusmodi similiter cogendi, ac eisdem in punctationibus faciendis ad Chorum non accederet, aut alias omnes obedire recusarent, alios quoscumque Presbyteros in eorum locum ad functiones ejusdem Ecclesiae necessarias assumendi, illisque distributiones eorumdem Cappellanos deficientium applicandi, aliaque in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exequendi, plenam, liberam, & amplam auctoritatem Apostolicam tenere praesentium; salvis tamen in reliquis eorumdem Cappellanos iuribus circa exemptionem, si quam ipsi inter se habent, aut quovis modo praetendunt, quae iura salva, & illa esse volumus, facultatem concedimus, & impertimur.

§.5. Decernentes quascumque appellationes de praemissis factas, & faciendas, & illarum vigore obtinendas Inhibitiones, nullas, irritas, & inanes fore, sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quae in praesentis literis volumus non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Clausula ad huiusmodi Decretum servanda.

Derogatio contrariis.

M m m a de,

mandato, & ordine Protectoris dicti Montis pro tempore existentis, seu Judicis ab eo deputati, sed sequestra, inhibitiones, & alia impedimenta predicta fieri possint tantum super cedula, qua a Ministris, & officialibus Montis in fidem, & testimonium facti depositi fieri solet, & penes acta Notarii causa, ob quam factum est depositum, exhibita, & producta fuerit, ubi consilio de justificatione eorumdem sequestrorum Judex causa mandabit in calce, vel a tergo ejusdem cedulae, cui solvenda fuerint pecuniae depositatae: cujus quidem cedulae, & mandati in ea apposti vigore, officiales, & Ministri ejusdem Montis, quibus dicta cedula representata fuerint, pecunias juxta mandatum Judicis causa solvere tenebuntur, Decernentes, & declarantes sequestra penes eundem Montem, & super illius depositis alias quam, ut praefertur, apposta, & facta, nullius esse roboris, vel momenti, ac Montem, ejusque officiales, & Ministros predictos etiam quod de facto penes eos exequuta fuissent, nullo modo efficere, vel obligare, minusque ipsos ad illa recipiendum acceptandum, vel admittendum teneri, sed perinde haberi, ac si facta non fuissent.

§.8. Ac volentes, & dicta auctoritate statuentes, quod pro tempore existens dicti Montis Protector, seu Judex ab eo deputatus, ad omnem simplicem Provisorum, Officialium, & Ministrorum ejusdem Montis nunc, & pro tempore existentium requisitionem, & instantiam, omnia, & singula deposita ut praefertur facienda penes dictum Montem, & non apud aliquem Mercatorem, seu Adem Sacram, vel aliam quancumque personam realiter, & cum effectu fieri faciat, pretiaque quoruncumque bonorum tam stabiliu, quam mobiliu, & semoventium per substationem, & deliberationem, ac pecuniae in causis discussionum colligende, & omnium aliorum predictorum, in quacumque Curia, & Tribunali Urbis, etiam Criminali, tam per Cursores nostros, quam quovis alios Mandatarios vendendorum redigenda, ac etiam pretia ex re tractu, seu alias vigore d. constitutionis juris congrui de mandato, & decreto dilectorum filiorum S. R. E. Camerarii, & Magistrorum Viarum, seu aliorum deponenda, ac in omnibus casibus, in quibus depositum erit faciendum, in eodem Monte, & non alibi deponi, ac omnia residua pretii quoruncumque pignorum tam venditorum, quam vendendorum a quibuscumque Hebraeis, per mandatum Cardinalis Camerarii, & acta illius Notarii ad id deputati, de cetero juxta facultates eidem Monti per predictos Julium III., & Paulum IV., & alios quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros concessas effectualiter deponi debeant in d. Monte, ad effectum illa restituendi veris Dominis juxta mandatum, & ordinationem per Card. Camerarium, & acta sui Notarii desuper facienda, ita ut facta venditione ipsorum pignorum, ac pretii eorumdem solutione, infra octo dies omne, & totum, ac integrum resi-

dum penes dictum Montem realiter, & cum effectu, ac omnimoda, & dilatione penitus, & omnino semotis, atque cessantibus, deponi debeant sub poena unius scuti pro quolibet pignore, applicandi pro medietate ipsi Monti, & pro alia medietate Notario pignorum Hebraeorum.

§.9. Ipseque pro tempore existens Protector singula praemissa, & alia quaecumque in praedictis, ac praesentibus literis contenta ab omnibus, ad quos nunc, & pro tempore quomodolibet spectabit sub praedictis, & aliis pecuniariis ejus arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis poenis, ac etiam censuris Ecclesiasticis in omnibus, & per omnia inviolabiliter observari, & adimpleri mandet, faciat, atque procuret, necnon contra quosvis etiam criminales tam Gubernatoris, quam omnium aliorum dictae Urbis tribunalium Notarios, quos etiam sub eisdem praesentibus literis comprehendendum volumus, & comprehensos fore, & esse decernimus, & declaramus, Ita ut dicti Montis provisores, Officiales, & Ministri, ad deponendum pecunias, ut praefertur, exigendas contra quoscumque depositarios, ac quavis alias tam seculares, quam Ecclesiasticas cujusvis status, gradus, ordinis, & conditionis existentes personas, quantumvis privilegiatas ex officio agere possint, & valeant. Ipseque Protector adversus singulos praemissis, aut eorum alicui pro tempore quomodolibet contravenientes, etiam per Inquisitionem, ac criminalem, & carcerationis via, aut alias, prout ei bene visum, & magis expediens fuerit, procedat, ac poenas per eum imponendas hujusmodi a quibuscumque contravenientibus irremissibiliter exigat, & arbitrio suo applicari mandet, aliaque omnia, & singula faciat, gerat, & exequatur, quae in praemissis, vel circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna.

§.10. Praeterea pro faciliiori, & celeriori litium, & controversiarum, quae tam occasione praemissorum, ubi agitur principaliter de interesse ipsius Montis, quam alias adversus Montem, & Archiconfrater hujusmodi, seu illius Ministros haecenus orta sunt, & oriri contigerit in futurum, pro tempore existentis dicti Montis Protectori omnes, & singulas lites, causas, & differentias tam civiles, quam criminales, ac mixtas tam super depositis hujusmodi respectu interesse dicti Montis habentibus quomodolibet factis, & faciendis, quae Monti, seu Archiconfrat. hujusmodi bonis, rebus, juribus, & actionibus quibuscumque, necnon locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hereditatibus, & illarum discussionibus, ac quibuscumque aliis dispositionibus, juriumque actionum, cessionibus, & aliis quibuscumque inter vivos, & causa mortis, vel quasi contractibus etiam vim Cameralis obligationis habentibus, interesse Montis, & Archiconfr. hujusmodi etiam occasione hujusmodi depositorum, ubi agitur, ut supra de interesse Montis, & tamquam principaliter, etiam per viam necessariae defensionis, & alias

Protector Montis contra inobedientes procedat.

Protector sit Judex omnium causarum in rebus Montis, & Archiconfrat. hujusmodi, & in rebus tangentes eum amplissimis facultatibus.

alias quomodolibet concernent, inter dictum Montem, five illius Provisores, & Officiales, & Ministros pro tempore existentes, ac quascumque alias tam laicas, quam ecclesiasticas cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, & conditionis, vel praerogative existentes personas, qualitercumque privilegiatas, Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam virorum, quam mulierum Monasteria, Hospitalia, & alia pia loca quaecumque, privilegia, seu indulta desuper habentia, seu habere praetendentia, tam communiter, quam divisim, & tam active, quam passive, ultro citroque, ad invicem, vel alias quomodolibet motas, vel movendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque instantia, coram quibusvis Judicibus etiam Caesarem Palatii Apostolici Auditoribus introductas, & indecitas pendentes, quas omnes, & singulas ab ipsis Judicibus harum serie ad nos advocamus, & reassumimus, per se, vel alium, seu alios, quem, seu quos ad hoc duxerit deputandum, seu deputandos, etiam summarie, & de plano, ac simpliciter, & sine strepitu, & figura iudicii sola facti veritate inspecta, & etiam manu regia, omni, & quacumque appellatione, reclamacione, revisione, recurru, & restitutione in integrum remotis, cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negotio principali, etiam privative quoad omnes alios, & singulos Judices ordinarios, & delegatos, & Cam. Apost. Generalem Auditorem, etiam ubi agitur vigore obligationis Cameralis, eorumque Curias, & Tribunalia Ecclesiastica, vel secularia audiendas, cognoscendas, decidendas, sineque debito terminandas, necnon quoscumque adversarios, & alios interesse habentes, tam in dicta Curia quam extra eam, etiam per edictum publicum, consilio sibi summarie de non tuto accessu, citandi, ac quibusvis etiam Judicibus dictae Curiae, & personis quibus, & quoties opus fuerit, sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, & etiam pecuniariis, aliisque poenis prout sibi videbitur, inhibendi, & in eventum non partitionis ad declarationem incursum censurarum, & poenarum hujusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debite executioni demandandi, seu demandari faciendi, contradictores quoslibet, & rebelles, ac praemissis non parentes, eisque quovis pretextu, seu quovis colore se quomodolibet opposcentes, per similes censuras, & poenas, aliaque opportuna juris, & facti remedia compescendi, ac brachii secularis auxilium invocandi.

§.11. Necnon quaecumque dubia, & difficultates, si quae praemissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi, & interpretandi.

§.12. Ac quaecumque edicta, statuta, & ordinationes pro executione praemissorum, sub quibusvis poenis sibi benevisis condendis, & condita mutandi, seu in toto, vel in

parte abrogandi, illaque imprimendi, & etiam per affixionem publicandi, omniaque, & singula alia in eisdem singulis praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna, eique benevisa facienda, exequendi, etiam omni, & quacumque appellatione remota plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem perpetuo tribuimus, concedimus, & elargimur.

§.13. Quodque omnes, & singuli dicti Montis Officiales, & Ministri, tam civiliter quam criminaliter, pro negociis, rebus, & bonis ad dictum Montem vere, & principaliter spectantibus, & pertinentibus, alicubi tam judicialiter, quam extrajudicialiter conveniri, & molestari non possint quam coram d. Protettore, seu ab eo deputando, contra quos omnes, & singulos Officiales, & Ministros, videlicet Depositarios, Custodem, Capserium, Computisam, & alios quovis nomine nuncupatos, tam praesentes quam futuros, & eorum fidei iustores, seu approbatores, ac eorum bona quaecumque ubicumque, & in quibuscumque rebus existentia, pro redditione eorum administrationis, & pro eorum debitis ad favorem dicti Montis contractis, & contrahendis praedictis, Mons ac ejus Provisores, & Officiales idem jus, & privilegium, eandemque actionem, in omnibus, & per omnia, ac pariformiter, & sine ulla profusa differentia, habeant, & potiantur, ac exercere possint, & valeant, quae Cam. Apost. ac Fisco nostro, contra illorum debitores de jure, usu, consuetudine, aut alias quomodolibet competant, aut competere poterunt in futurum, non tamen contra ipsam Cameram, aut illius Fiscum.

§.14. Quodque solitis depositis de mandato cujuscumque Judicis competentis, nec Mons, minusve ejus officiales ulterius teneantur, nec remaneant obligati, non obstante quacumque appellatione, quae contra mandatum ejusdem Judicis fieri possit.

§.15. Decernentes praesentes literas, & in eis contenta quaecumque nullo umquam tempore, etiam ex eo, quod Notarii etiam criminales Gubernatoris, ac aliorum omnium dictae Urbis Tribunalium, & eorum creditores, & quicumque colligantes dicti Montis, ceterique interesse habentes ad hoc vocati non fuerint, nec eisdem praemissis consenserint, aut alias de subreptione, vel obreptione, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, retractari, seu in jus, vel controversiam vocari, aut ad terminum juris reduci, vel adversus illas quodcumque juris, vel facti, aut gratiae remedium impetrari posse, neque sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, aut alios Rom. Pont. Praedecessores, seu Successores nostros sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, pro tempore factis, & faciendis com-

Officiales alicubi conveniri non possint, & contra eos pro admittendis Montis utatur privilegium Cam. Ap.

Solutio Montis previo iudicio decreto tua est.

Clausula hujusmodi concessioni per servanda.

UNIVERSIDAD

TONOMA

GENERAL DE

comprehendi, sed semper ab illis, & quoties ille emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo ante praemissa quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub data per Provisores, Officiales, & Ministros dicti Montis pro tempore existentes quodcumque eligenda, de novo concessa esse, & fore, suamque plenariam, & integram effectum sortiri debere.

Clausula sublata &c.

§. 16. Sicque per praedictum Protectorem, & alios quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam dictos Auditores, ac S. R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique, & in quacumque instantia iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Claus. derog.

§. 17. Non obstantibus quibuscumque litis pendens, & aliis praemissis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictae Urbis, illiusque Tribunalium statutis, etiam juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque exemptionibus, indultis, & literis Apost. quibuscumque locis piis, & dilectis filiis Populo Romano, illiusque Senatori, & Conservatoribus, ac eisdem S. R. E. Camera, Thesaurario, & dictae Camera Praesidentibus, & Clericis, exceptis causis spohorum, & aliis, ubi de interesse Camera, sive principaliter, sive secundario, sive alias quomodolibet ageretur, sive illud detegi, & de eo agi posse videretur, Vicario, Governatori, Auditori Camera, & aliis quibuscumque iudicibus, & Tribunalibus, ac Notariis praedictis, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter in contrarium quomodolibet concessis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur, praesentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, ac ad plenum derogatum esse, nec in aliquo obitare volumus, decernimus, & declaramus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Deputatio Protectoris.

§. 18. Insuper cum dicti Mons, illiusque Archiconfrat. post obitum bo. me. Antonii Mariae S. R. E. Card. Salviati nuncu-

pati, qui dum vixit Montis, & Archiconfrat. huiusmodi Protector fuit, protectore caruerit, & careat, Nos, ut Montis Archiconfrat. huiusmodi conservacioni, bonoque regimini, & directioni opportunius consulatur, de aliquo ideo Protectore, qui iuxta cordis nostri desiderium, ac traditam sibi ab Altissimo prudentiam, dictum Montem illiusque Archiconfrat. pie, ac diligenter gubernet, & regat providere volentes, dilectum filium nostrum Petrum S. Nicolai in Carcere Diac. Card. Aldobrandinum nuncupatum, nostrum secundum carnem ex fratre Nepotem S. R. E. Camerarium, quem ob singularem eius fidem, & industriam, longo rerum usu, & experientia probatum, aliasque praclaras eius animi dotes cum pietatis, studio, & caritatis, & iustitiae zelo conjunctas, eidem Monti, illiusque Archiconfraternitati valde utilem futurum in Domino confidimus, Montis, & Archiconfraternitatis huiusmodi, illorumque bonorum, & rerum Protectorem, & defensorum, quoad vixerit, cum omnibus supra dictis, & aliis eidem Protectori competentibus, & debitis facultatibus, privilegiis, & indultis, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, facimus, constituimus, & deputamus. Mandantes in virtute sanctae obedientiae Montis, & Archiconfraternitatis huiusmodi Provisoribus, Officialibus, Archiconfratribus, & Ministris praedictis nunc, & pro tempore existentibus, quatenus eidem Petro Cardinali tamquam eorum Protectori omnino pateant, atque obediant.

Publicationis effectus.

§. 19. Volumus autem, quod praesentes literae a die illarum publicationis, omnes, & singulos quos illae concernant perinde ardeant, & afficiant, ac si illis, & eorum cuilibet personaliter intimatae fuissent.

Transumptis danda fides.

§. 20. Quodque illarum transumptis etiam impressis manu Secretarii ipsius Montis, seu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo dicti Montis, vel alicujus Praelati ob signatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhibetur, si forent exhibitae, vel ostense.

Dat. die 11. Junii 1602. An. XI.

Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 18. Julii 1602. Pont. nostri Anno XI.

CCLXXXIV.

Deputatio Commissarii pro componendis differentiis confinium inter Statum Ferrariae, & Statum Mantuae.

Dilecto filio Dominico Blondo V. J. D. Commissario Nostro.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum ad componendas differentias, quae super finibus inter Statum nostrum, Ferrariae, & inter Statum Mantuae dilecti filii

Deputatio, de qua in Rubrica.

filii nobilis viri Vincentii Mantuae, & Montisferrati Ducis temporali dominio subiectum vertuntur, aliquam personam fide, prudentia, doctrina, integritate, & experientia praestantem, quae cum alia persona ad hunc effectum a praedicto Vincentio Duce deputanda, seu forsan deputata conveniat, & ad loca differentiarum accedat, ipsaque differentias concordare curet, deputare decreverimus; Ad te, qui nunc Auditoris Generalis causarum civilium nostrae Civitatis Bononien. munere fungeris, ac de ejus fide, integritate, doctrina, ac in rebus agendis solertia, & dexteritate plurimum in Domino confidimus, direximus oculos nostrae mentis. Itaque Te nostrum, & Apostolicae Sedis ad praemissa peragenda Commissarium cum facultate, & auctoritate, omnia, & singula, quae ad huiusmodi differentias concordandas pro nostro, & ejusdem Sedis honore, ac praedicti Status nostri Ferrariae, atque Status etiam Mantuae communi quiete, & commodo expedire cognoveris, faciendi, gerendi, & exequendi, nec non pro distinctione Agrorum Terminos, & testes lapideos inter utriusque Satus fines, in locis tibi, & Deputato dicti Ducis beneficiis, constituendi auctoritate Apostolica tenore praesentium constituimus, & deputamus. In contrarium faciem non obstantibus quibuscumque. Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 24. Julii 1602. Pontificatus nostri Anno Undecimo.

Dat. die 24. Julii 1602. An. XI.

CCLXXXV.

Ex Regest. in Secret. brev.

Erectio Prioratus S. Agnetis extra moenia Urbis in Titulum Abbatiae pro Abbate eligendo ex Congregatione Canonico-regularium S. Salvatoris.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quae ad Ecclesiarum antiquarum, & insignium pristinum decorem, & dignitatem restituendam conducere dignoscimus, ea libenter concedimus, cum praesertim S. R. E. Cardinalium vota id exposcant, ac alias in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Erectio, de qua in Rubrica.

§. 1. Supplicationibus itaque Ven. fratris nostri Alexandri Episcopi Praenestini, S. R. E. Cardinalis Florentini, nuncupati Nobis humiliter porrectis inclinatis, Prioratum Monasterii Sanctae Agnetis extra muros Urbis in via Nomentana, quod Monasterium, alias a fe. re. Sixto Papa IV. Anno Domini 1479. Monasterio S. Petri ad Vincula de Urbe Congregationis Canonico-regularium Sancti Salvatoris de Bononia Ordinis S. Augustini perpetuo unitum, & annexum, & a pia mem. Innocentio Papa VIII. Praedecessoribus Nostris de Anno 1489. confirmatum extitit, in titulum Abbatiae, quae posthac in perpetuum uni ex dictae Congregationis Canonico Abbati Monasterii Sancti, Rom. Tom. V. Par. I.

et Agnetis nuncupando, ad instar aliarum Abbatiarum, Dignitatum, & Prioratum ejusdem Congregationis, & juxta regularia illius Instituta conferri, seu ipse Canonicos ad eandem Abbatiam eligi, & assumi debeat, auctoritate Apostolica tenore praesentium, sine tamen praedictio concessione usus dicti Monasterii eidem Alexandro Episcopo Cardinali ad ejus vitam factae, necnon jurium dicti Monasterii Sancti Petri ad Vincula, quam, & quae salva esse volumus, perpetuo erigimus, & instituiamus.

Privilegia Abbatum ad normam aliorum Abbatum ejusdem Congregationis.

§. 2. Ac pro tempore existenti Abbati ejusdem Monasterii Sanctae Agnetis, qui apud dictum Monasterium residere teneatur, ut omnibus, & singulis privilegiis, honoribus, prerogativis, praeminentiis, favoribus, gratiis, & Indultis, ac etiam voce activa, & passiva in Capitulis Generalibus, Congregationibus, & aliis actibus publicis, & privatis non solum ad instar aliorum Abbatum, Praepositorum, & Priorum ejusdem Congregationis, sed pariformiter, & aequo principaliter sine aliqua prorsus differentia, uti, ac frui possit, & valeat, concedimus, & indulgemus.

Clausula.

§. 3. Sicque & non aliter per quoscumque dictae Congregationis Superiores, & alios Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Abbas a Priori Generali, & Visitatoribus eligendos.

§. 4. Insuper dilectis filiis Priori generali, & Visitatoribus ejusdem Congregationis Canonice, servata regularium suorum Institutorum forma, in Abbatem dicti Monasterii juxta tenorem praesentium eligere, & creare valeant, auctoritate, & tenore praedictis licentiam concedimus, & indulgemus.

Executores, deputati.

§. 5. Quocirca eidem Alexandro Episcopo Cardinali, necnon dilectis filiis ejusdem Congregationis apud Nos Protectori, & causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Prioris Generalis, ac Visitatorum ejusdem Congregationis, aut pro tempore existentis Abbatis dicti Monasterii Sanctae Agnetis fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes faciant auctoritate nostra illos praemissorum omnium, & singulorum effectum pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebitè molestari: Contradictores quoscumque per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliasque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 6. Non obstantibus fe. re. Bonifacii Nnn Pa-

1602.
De regario
contractionum

Papa VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Congregationis etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 29.
Juli 1602.
An. XI.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 29. Julii 1602. Pont. nostri Anno Undecimo.

CCLXXXVI.

Prohibitio, iterataque damnatio operum Caroli Molinei hæretici, cum revocatione licentiarum illa legendi, & retinendi, quibuscumque etiam a supremis Inquisitoribus concessarum, & cum inhibitione, ne cuiquam de cetero, præterquam a Summo Pontifice, concedantur.

Aliorum librorum prohibitorum indicem, vel patris ejus approbationem, vide in Const. CXII. et supra Sacrosanctum fol. 32.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolice Sedis auctoritati maxime convenit, & ad nostrum pertinet officium, accurate prospicere, ne impiorum hominum libris, ac monumentis, piorum mentes seducantur, aut quovis modo a via veritatis avocentur.

Caroli Molinei scripta, & commentaria, doctrinam perniciosam, & Catholica Fidei contrariam continere, & ideo hæretici hominis in prima classe descripti opera omnia in Indice librorum prohibitorum tam per nostros Prædecessores Romanos Pontifices, quam etiam per Nos nuper edito, expresse, ac nominatim sub censuris, & poenis in eo contentis prohibita, & interdicta fuisse, & attendentes etiam, sicut ad audientiam nostram pervenit, quamquam eorundem operum lectio, & retentio ab universis Christianissimilibus maxime vitanda sit:

Plurimi tamen prætextibus licentiarum illa tenent, & extorretur illisque utuntur.

§.1. Nos itaque considerantes damnatæ memoriæ Caroli Molinei scripta, & commentaria, doctrinam perniciosam, & Catholica Fidei contrariam continere, & ideo hæretici hominis in prima classe descripti opera omnia in Indice librorum prohibitorum tam per nostros Prædecessores Romanos Pontifices, quam etiam per Nos nuper edito, expresse, ac nominatim sub censuris, & poenis in eo contentis prohibita, & interdicta fuisse, & attendentes etiam, sicut ad audientiam nostram pervenit, quamquam eorundem operum lectio, & retentio ab universis Christianissimilibus maxime vitanda sit:

§.2. Nihilominus a plurimis, & iis præsertim, qui utriusque juris scientiam profitentur, contra hujusmodi prohibitionem, dicti Caroli scripta, & Commentaria, sub variis prætextibus, sive illa examinandi, & expurgandi, sive corrigendi, & emendandi, ut dicunt, sive etiam, ut illis utantur in iudiciis, & decisionibus causarum, & aliis eorum scriptionibus, frequenter legi, & retineri maximo cum eorundem, & aliorum animarum periculo, & sub his prætextibus varias licentias etiam a non-

nullis Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, & ab Inquisitoribus temere, ac de facto, & etiam quandoque ab hac Sancta Sede, & a Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus super Indice librorum prohibitorum deputatis, sive etiam interdum a Generalibus inquisitoribus sub præcepto, ut non nisi expurgatis, & cunctis erroribus deletis, uti possint, diversimode ab eisdem extortas, aut impetratas fuisse.

§.3. Propterea pro nostra Pastoralis sollicitudine cunctorum Christianissimorum animarum securitati, & saluti, quantum cum Domino possumus, consulere, & ne ipsi Christianissimos mali hominis prava doctrina, & impietate fallantur, aut insiciantur, oportune providere volentes, pro potiori cautela, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, hac nostra perpetua valitura Constitutione, omnia, & quaecumque prædicti Caroli Molinei Hæretici scripta, opera, & Commentaria, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra auctoritate de novo perpetuo damnamus, reprobamus, interdicimus, & anathematizamus, eorumque lectionem, & retentionem universis, & singulis Christianissimilibus, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, honoris, & præminentie, licet de illis specialis, & individua mentio habenda foret, existant, etiam sub excommunicationis late sententia, aliisque censuris, & poenis in Indice librorum prohibitorum contentis, ac etiam suspicionis ipsius hæresis, quantumvis scripta, opera, & commentaria ipsa jam quovis modo fuisse expurgata prætendant, districte perpetuo interdicimus, & prohibemus.

§.4. Et propterea omnes, & quascumque licentias quibusvis personis, tam ab Ordinariis locorum, quam etiam ab ipsis Cardinalibus super dicto Indice deputatis, ac supremis S. Universalis Inquisitionis contra hæreticam pravitatem Inquisitoribus, ac a Nobis, & Apostolica Sede quomodolibet concessas legendi, & retinendi libros ejusdem Caroli Molinei, etiam sub alio nomine inscriptos, vel expurgatos, cum non aliter quam igne expurgari possint, revocamus, cassamus, & annullamus. Inhibentes omnibus, & singulis prædictis, ne de cetero hujusmodi licentias cuiquam concedant, vel impertiantur. Quinimmo omnem facultatem concedendi hujusmodi licentias retinendi, vel legendi opera hujus impii Auctoris, ex quacumque causa, & sub quovis prætextu, & colore, quibuscumque personis quavis auctoritate etiam Apostolica sussultis, & quacumque dignitate præditis, etiam ipsismet Cardinalibus super Indice librorum prohibitorum deputatis, ac supremis Inquisitoribus prædictis adimimus, eamque Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus tantum reservamus.

§.5. Cassantes insuper, & irritantes quascumque licentias etiam a Nobis, & a Successoribus nostris Rom. Pont. concessas, & im-

Hic autem Pont. ne dicta Caroli scripta Christianissimos insiciantur de novo illa damnent, & interdicit etiam si expurgata dicantur.

Licentias quascumque revocant, & eas de cetero dari prohibent, etiam a Card. deputatis super Indice, & Inquisitor.

Easque a Papa concedendas, & subscribendas esse decernit.

CCLXXXVII.

Præfinitio habitus coloris cerulei, quem deferre debent Religiosi Congregationis Canonico-rum secularium S. Georgii in Alga Venetiarum.

Institutionem hujus Congregationis, & aliam respicientia, vide in Gregorii XII. Constit. II. Illis Tom. III. Par. II. fol. 405.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Que ad Religiosorum antiquum institutum conservandum provide ordinata fuisse dicuntur, ea, cum a nobis petuntur, Apostolice muniminis firmitate libenter communimus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

§.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Generalis Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, quod per undecim Patres deputatos, Capitulum generale ejusdem Congregationis representantes, communibus votis resolutum fuit, ut tolleretur abusus inter Religiosos dicte Congregationis introductus, interessendi divinis Officiis in Choro, in Ecclesia, in processionibus particularibus, & aliis locis publicis, cum sola tunica alba, veluti contraria institutis, & habitui antiquo ejusdem Congregationis. Et propterea deinceps Religiosi deberent ubique, & in omni tempore, & præsertim Domi, in Monasteriis, & locis ejusdem Congregationis deferre Togam coloris cerulei, Pallandam nuncupatam, juxta Constitutiones ejusdem Congregationis, & ad instar illius, quam deferrebat B. Laurentius Justinianus, ejusdem Congregationis institutor. Ut autem nullo tempore imposterum prædictæ resolutioni, seu decreto prædictorum undecim Patrum deputatorum contraveniatur, idem Generalis totius Congregationis prædictæ nomine, nobis humiliter supplicari fecit, ut illud Apostolica auctoritate perpetuo confirmare, de benignitate Apostolica dignemur.

§.1. Nos igitur, qui juxta petentium votis nostrum non denegamus assensum, Generalem, & singulares Religiosos dicte Congregationis, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex voto venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, super consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, decretum. Capitali Generalis prædictum, ut scilicet omnes, & singuli dicte Congregationis Religiosi Togam, Pallandam nuncupatam, coloris cerulei deferre, ut præmissum est, teneantur, auctoritate Apostolica tenore

N n n a præ-

Declarat prædictam prohibitionem.

Mandat opera hujusmodi Ordinarii, vel Inquisitoribus consignari, & ab eis comburi.

Hanc Const. publicari jubet.

Contraria non obstat decernit.

Dat. die 21. Augusti 1602. An. XI.

& imposterum concedendas, que manu nostra, aut Successorum prædictorum subscriptæ non fuerint.

§.6. Per hanc tamen prohibitionem non intendimus retentionem librorum juris Canonici, & aliorum Catholicorum Auctorum habentium additiones, seu apostillas, ut vocant, hujus impii hominis, ipsis tamen additionibus, seu apostillis omnibus proflus deletis, prohibere.

§.7. Postremo sub censuris, & poenis prædictis, omnibus, & singulis Christianissimilibus per Apostolica scripta mandamus, quatenus intra mensem a publicatione præsentium in locis, per que eadem ad eorum notitiam pervenire possint, facienda computandum, omnia, & singula scripta, opera, & Commentaria prædicta Caroli Molinei realiter, & cum effectu locorum Ordinariis, vel Inquisitoribus exhibeant, & consignent. Ipsi vero locorum Ordinarii, vel Inquisitoribus, ut illa statim nulla interposita mora, aut expectata licentia igne comburant, & comburi faciant.

§.8. Ut autem præsentis nostre literæ ad omnium notitiam facilius deveniant, & ne earum ignorantia quemquam excuset, volumus, & eadem auctoritate decernimus, ut earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus persone in dignitate ecclesiastica constitute munitis, eadem fides in iudicio, & extra adhibeatur, que præsentibus ipsis haberetur, si essent exhibitæ, vel ostense: utque eadem præsentis ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, & in acie Campi Floræ affixæ, & publicatæ, omnes ita ardeant, & afficiant, perinde ac si omnibus, & singulis intimatæ fuissent. Quocirca Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac aliis locorum Ordinariis, per eadem scripta mandamus, ut easdem præsentis quique ipsorum in suis Civitatibus, & Diocæsisibus publicari, & observari curent, ac faciant, & contra inobedientes quoscumque ad declarationem incursum poenarum, & censurarum prædictarum irreversibiliter procedant.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis privilegiis, & indultis, ac literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die vigesima prima Augusti 1602. Pontificatus nostri anno Undecimo.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

praesentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illud per dictos Religiosos inviolate observari debere decernimus, & declaramus.

Derogatio contrarium
§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 22. Augusti. 1602. An.XI.
Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 22. Augusti 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

CCLXXXVIII.
Reductio Provincialis, & Fratrum Tertii Ordinis S. Francisci Provinciae Dalmatiae, & Justinopolitanae ad obedientiam, & subjectionem Vicarii generalis ejusdem Ordinis.

De hoc Ordine vide in Const. XLVII. Leonis X. Inter Tom. III. Par. III. fol. 497.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.
Pro nostri Pastoralis muneris debito, ad ea libenter intendimus, sper qua Religiosorum prospero regimini, & gubernio opportune consulitur, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Frates Provinciae Dalmatiae, & Justinopolitanae eorum tammodi Provinciali obediant.
§.1. Cum itaque sicut accepimus, dilecti filii Provinciales, & Fratres Tertii Ordinis S. Francisci Provinciae Dalmatiae, & Justinopolitanae, nulli alteri Superiori obediant, sed dicti Fratres eorum Provinciali per vota secreta pro tempore electo tantummodo subsint, nec alium Superiorem agnoscant.

Hic Pontif Vicario, & Visitatoribus Generalibus Ordinis Provinciae Italiae subijcit.
§.2. Nos prospero regimini, & gubernio dictorum Fratrum valde expedire considerantes, ut ipsi, eorumque Provincialis, Vicario, & Visitatoribus Generalibus Ordinis praedicti Provinciae Italiae subijciantur, ac eorum superioritati, visitationi, & correctioni, prout alii Fratres Italiae praedicti Ordinis, de cetero subiaceant, ac praedictis Fratribus Italiae, sub eisdem Generalibus Superioribus uniantur, ac propterea in praemissis opportune providere volentes, supplicationibus etiam pro parte dilecti filii Bernardi Sabbiae Fratris, & Procuratoris Generalis ejusdem Ordinis, nobis super hoc humiliter porrectis inclinati.

Et eisdem Provinciae unit.
§.3. Provinciales, & Fratres Tertii Ordinis S. Francisci Provinciae Dalmatiae, & Justinopolitanae, praedictis Vicario, & Visitatori generali Tertii Ordinis S. Francisci hujusmodi Italiae, auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo subijcimus, illosque sub hujusmodi Vicarii, & Visitatoris generalis obedientia, Fratribus ejusdem Ordinis Italiae unimus.

§.4. Ac eisdem Provinciali, & Fratribus Dalmatiae, & Justinopolitanae, ut omnibus, & singulis gratiis, privilegiis, indultis, favoribus, concessionibus, praerogativis, & indulgentiis, necnon voce activa, & passiva in Capitulis generalibus, & in electione Vicarii, & Visitatoris generalis hujusmodi, ad instar Provincialium, & Fratrum Italiae ejusdem Ordinis, sine aliqua prorsus differentia respective, uti, potiri, & gaudere possint, & valeant, ac debeant, auctoritate, & tenore praedictis concedimus, & indulgemus.

Istos monet ut eos benigne recipiant.

§.5. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae Vicario, & Visitatori generali praedicto, ut Provinciales, & Fratres praedictos Provinciae Dalmatiae, & Justinopolitanae, sub ejus curam, & gubernium benigne recipiat, & ea, qua decet caritate, prosequatur.

Illor vero, ut istis omnino obediant.

§.6. Ipsi vero Provinciali, & Fratribus, ut praedicto Vicario, & Visitatori generali obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas prompte praesent, & exhibeant, illumque debita honorificentia, prosequantur; alioquin sententiam, sive poenam, quam ipse Vicarius, & Visitator Generalis rite tulerit, seu statuerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Contrariisq; omnibus derogat.

§.7. Non obstant praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon ejusdem Ordinis, ac dictae Provinciae Dalmatiae, & Justinopolitanae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Provinciae Dalmatiae, ejusque Provinciali, & Fratribus in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 2. Septembris. 1602. An.XI.
Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 2. Septembris 1602. Pontificatus nostri Anno XI.

CCLXXXIX.

Declaratio, quod Fratres Minores S. Francisci strictioris Observantiae, non sunt novae Regulae professores, sed Regulae S. Francisci veri observatores.

Alia de istis Fratribus vide in Const. XLIII. Clement. VII. In Suprema Tom. IV. Par. I. fol. 100. ubi legitur eorum Congregationis approbatio.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto nobis Apostolici muneris debito, ad ea libenter intendimus, per qua regularis observantiae professorum Re-

Procuriam.

Reformatorum statui, & consentiae securitati opportune consulatur; ut, & ipsi profectores, uberiora in Ecclesia militanti fructus afferant, & eorum Religio majora in Domino suscipiat incrementa.

Frates Reformati de Observantia dicebantur non servare Regulam S. Francisci ex his narratis.

§.1. Cum itaque sicut accepimus, a nonnullis aliquando oppositum fuerit, dilectos filios professores Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de strictiori Observantia, Reformatos nuncupatos, qui juxta Constitutiones Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, ac etiam nostram sub dat. Tusculi die 12. Octobris, Pontificatus nostri Anno quinto novissime editam, sub obedientia Custodum degunt, eorumque Superiores, Custodes, & non Ministros appellant, propterea non satisfacere Regulae a beato Francisco editae, & per Sedem Apostolicam saepius confirmatae, & approbate, juxta cuius literam, sub obedientia Ministrorum vivere videntur obligati. Cumque etiam asseratur, dictos Fratres Reformatos contra dictam Regulam agere, ac graviter, & contra votum professionis, praesertim obedientiae, delinquere, ac exinde perturbaciones, & incommoda patiuntur.

Hic ideo Pontifex eos vere observatores d. Regulae esse declarat.

§.2. Nos eorumdem Fratrum Reformatorum quieti, tranquillitati, & indemnitati prospicere, atque eisdem adversus hujusmodi molestias, & calumnias tueri, ac omnem super praemissis ambiguitatem e medio tollere volentes, quatenusque Constitutionibus, & praesertim nostrae supradictae, super reformatione dicti Ordinis editarum tenores praesentibus pro expressis habentes; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, harum serie decernimus, & declaramus, supradictos Fratres Reformatos, qui non novam, sed eandem Regulam, quam Beatus Franciscus condidit, & felicitis recordationis Honorius Papa Tertius Praedecessor noster confirmavit, quamque etiam Fratres de familia nuncupati Ordinis Minorum de Observantia observant, licet ipsi Reformati purius, & juxta ipsius Regulae literam declaratam per recolenda memoriae Nicolaum Tertium, & Clementem Quintum Romanos Pontifices etiam Praedecessores Nostros, observent, sub obedientia Custodum, quibus per supradictas Romanorum Pontificum, & praesertim Nostram, constitutiones subiecti fuerunt, praedictae Regulae Sancti Francisci, & praecipue in ea parte, ubi sunt illa verba: Praecipio firmiter Fratribus universis, ut obediant suis Ministris, plene, pure, & integre, & absque ulla dispensatione in voto obedientiae: ita satisfacere, sicut faciunt dicti Fratres de familia sub obedientia eorum Ministrorum degentes, qui a Custodibus solo nomine differunt, & ipsis Fratribus Reformatis Ministrorum loco praesunt, ipsosque Reformatos, veros filios, & indubitatos fratres Ordinis Sancti Francisci, & in conscientia tutos existere.

Gratiisque, & privilegiis Fr. Min. de Observantia.

§.3. Necnon in omnibus eorum Monasteriis, Locis, Domibus, Oratoriis, & Ecclesiis, quas nunc obtinent, & in poste-

rum quovis modo, vel titulo obtinebant, tam in Italia, quam extra ubique locorum, praesertim in Gallia, omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, & indultis, tam spiritualibus, quam temporalibus, ac praecedentiis, in processibus, in funeralibus, ac in concursu cum aliis Religionibus, in concionibus certis tempore, & loco vicissim habendis, & in omnibus aliis actibus publicis, & privatis, quibus dicti fratres de familia in eorum Monasteriis, Ecclesiis, domibus, & locis, ac rebus, tam de jure, quam ex consuetudine, vel alias frui, potiri, & gaudere solent, & possunt, ac poterunt quomodolibet in futurum, sine aliqua differentia frui, potiri, & gaudere posse, ac debere: dummodo tamen strictiori observantiae dictorum Fratrum Reformatorum, prout in nostris literis praedictis disponitur, non adversentur.

Clausula.

§.4. Mandantes insuper in virtute sanctae obedientiae omnibus, & singulis cujuscumque qualitatis, dignitatis, seu conditionis existant, ad quorum notitiam praesentes nostrae pervenerint, ut nullus in posterum praedictos Fratres Reformatos appellare audeat, seu praesumat novos Religiosos, aut novae Regulae professores. Sicut & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per praesentes committimus, & mandamus, quatenus quicumque illorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum Reformatorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ipsique Fratribus Reformatis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos eorumdem praemissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Clausulae derogatorie apponit.

§.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae Nos in Constitutione nostra praedicta volumus non obstare; ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Volumus autem, ut praesentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhi-

Dat. die 7. Septem. 1602. An. XI.

adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa. Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die septima Septembris, millesimo sexcentesimo secundo, Pontificatus nostri Anno undecimo.

CCXC.

Ex Reg. in Secret. Brev.

Confirmatio Concordiae inter Episcopum, & Capitulum Barchinonensem super iurisdictione civili, & criminali.

CLEMENSEPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procurium.

Quamplures Cause inter Episcopum, & Capitulum a quibus fuerant super iurisdictione civili, & criminali.

Partes Concordiam in-

EX debito pastoralis officii, quo nobis Dominici gregis cura commissa est, circa universonum Christianissimum pacem, & tranquillitatem sollicitis studiis intendentes ea, quae inter fideles ipsos, sublatis litiorum anfractibus, concordia terminata esse dicuntur, ne in recidivum contentions tepulum relabantur, sed firma perpetuo, & illibata persistant, libenter, cum a nobis petitur, Apostolico munimine roboramus.

§. 1. Sane pro parte Ven. Fratris nostri Ildesonsi Episcopi Barchinonensis, & dilectorum filiorum Capituli, & Canonicorum Ecclesiae Barchinonensis, nobis nuper exhibita petitorio continebat, quod ipsi attendentes occasione quamplurimum, & diversarum litium, & causarum, quae inter pro tempore existentes Episcopos Barchinonensem, ac Capitulum, & Canonicos dictae Ecclesiae per spatium septuaginta annorum coram diversis Iudicibus in Romana Curia, & praesertim Palatii Apostolici causarum Auditoribus agitatae, & demum ad preces charissimi in Christo filii nostri Philippi secundi Hispaniarum Regis Catholici ab eisdem Iudicibus advocatae, & boni mem: Scipioni Lancellotto primum, & deinceps eo ex humanis sublato dilectis filiis nostris Dominico Pinello, & Flaminio Plato S. R. E. Cardinalibus tam ad concordandum, quam ad decidendum super Iurisdictione civili, & criminali, ac aliis diversis Juriibus, administrationibus, & praerentionibus Episcopi, Capituli, & Canonicorum praedictorum a nobis specialiter commissa fuerant, magnas per utramque partem pecuniarum summas consumptas fuisse, & quod graviter dolendum est, divina officia, publicamque, & privatam pacem, & quietem dictae Ecclesiae perturbatam esse, ac in dies magis, ac magis perturbari, in magnum divini cultus detrimentum, & praerudicium, ac tam Clericorum, quam Religiosorum, ac Laicorum scandalum plurimorum.

§. 2. Ac volentes omnium hujusmodi discordiarum occasiones amputare, litiumque, & dissensionum flammam, & anfractus, quae dubios, & tristes pariunt eventus, extingui, per nonnullos graves, & eruditos Viros ab utraque parte electos, qui ve-

teres Constitutiones, statuta, privilegia, concordias, sententias, laudabiles consuetudines, antiquumque, & ordinatum ejusdem Ecclesiae statum summa diligentia recognoverunt, intus Domos Capitulares dictae Ecclesiae, ubi pro similibus actibus, & negociis tractandis convocari solent ad sonum campanae, & per commune nuntium, ut moris est, vocati, & capitulariter congregati a litibus hujusmodi recedentes, illaque revocantes, & annullantes, Juraque, & actiones sibi invicem remittentes, pro bono pacis, & concordiae, ac alias ad infrascriptam conventionem, concordiam, & transactionem, per quam aliqua, quae in eisdem Constitutionibus, Statutis, privilegiis, concordis, sententis, & consuetudinibus, clara non erant, & usu, declarantur, non tamen derogare intenderunt aliquibus, quae non controvertentur, sed illa in suis robore, & firmitate illesa remanere volunt, & protelati sunt sub nostro, & Sedis Apostolicae beneplacito, tamquam de re dubia, & lite incerta inter eos deventum.

Concordiae tenor.

§. 3. Videlicet in primis, quoniam dicta Ecclesia sicut aliae Ecclesiae Provinciae Tarraconensis, habet Iurisdictionem civilem, & criminalem, & hucusque controversum est inter Episcopum, & Capitulum praedictos, an Iurisdictiones hujusmodi exerceri debeant per solum Episcopum, aut per solum Capitulum, vel per Episcopum, & Capitulum simul, & conjunctim fieri deberet: quodque Episcopus, seu ejus Vicarius generalis Canonicis actu praebendatis cum ipso Capitulo intus Domos Capitulares hujusmodi edere Statuta, Ordinationes, Constitutiones, & deliberationes ad gubernationem rerum mensae Capitularis, & Ecclesiae pertinentes; & quia dicta Ecclesia consistit in quamplurimis administrationibus, quod electiones, deputationes, & revocationes officialium pro administratione, & gubernatione illarum fierent in Capitulo per Episcopum, seu Vicarium, & Capitulum hujusmodi simul, & capitulariter: ac quod Beneficia per uniones, & bona per dismembrationes applicata, eorumque fructuum distributiones, seu dispensationes, concessionem, donationes, contractus, & alia quaecumque concernentia interesse ditorum Capituli, & Ecclesiae administrarentur, & gubernarentur, non solum per Episcopum, & seu ejus Vicarium praedictum, sed communiter per Episcopum, & Capitulum, adeo ut, tam super dictis administrationibus, ac administratis in illis per Canonicos, & alias personas ab ipso Episcopo, seu Vicario, & Capitulo praedictis deputatas, seu deputandas, quam super omnibus aliis praedictis non possit solum Episcopus, seu Vicarius praedictus aliquo modo etiam visitando, ut Ordinarius, nec alias se intromittere, nisi vigore specialis Commissionis, seu Rescripti a Nobis, & Romanis Pontificibus, vel Sede Apostolica emanati, & quod Iurisdictione cognoscendi de causis civilibus, in quibus Canonici, ut Rei convenirent, ad dictum Vicarium spectaret, & pertineret; in causis vero civilibus,

in quibus Canonici erant Actores ad solum Episcopum, & eo volente, seu expresse permitte ad ejus Vicarium praedictum, seu alios officiales pertineret; in causis autem civilibus super administratione rerum, & bonorum dicti Capituli, illiusque mensae Iurisdictione tam active, quam passive, sive Canonici essent Rei, sive Actores ad Episcopum, & Capitulum praedictos communiter spectaret; Quodque edicta, monitiones, & cartellae administrationis rerum, & bonorum dictae Ecclesiae tantum concernentia publicarentur in eadem Ecclesia nomine Vicarii praedicti; Reliqua vero edicta, monitiones, & cartellae concernentia particularem, seu generalem Reformationem, & correctionem morum, vel alia quaecumque negotia dictae Civitatis, ac totius, seu partis Diocesis Barchinonensis, & quae ad instantiam particularium quorumcumque pro rebus, & negotiis quibuslibet communibus, & particularibus, aut alias quocumque modo, causa, & respectu in dicta Ecclesia intimari, notificari, proponi, seu publicari contingerit publicarentur, & publicanda essent nomine solius Episcopi, vel eo volente, & permitte, & non alias nomine Vicarii praedicti. Et insuper quocumque in Capitulo ab Episcopo, seu Vicario, & Capitulo praedictis fieret communiter Statutum, deliberatio, seu Constitutio, vel quid aliud gravans aliquid ex Canonicis, vel Beneficiatis, aut aliis Clericis, & Ministris praedictae Ecclesiae, a praetento gravamine non possit recurri, nec appellari ad Episcopum, seu Vicarium praedictos, sed tantum ad Metropolitanum, seu alium legitimum superiorem, vel Romanum Pontificem: Praeterea, quod Convocationes, & Congregationes Capitulorum spectarent, & pertinerent ad Episcopum, & ipso absente ad ejus Ecclesiam, ad ejus Vicarium praedictum privative quoad omnes alios Canonicos, etiam antiquiores, praeterquam in Congregationibus Capitulorum generalium mensis Maii, & Capitulorum ordinariarum cujuslibet hebdomadae congregandarum tantum in diebus Luna, & Veneris: quae quidem Congregationes, absente tamen Episcopo ad ejus Ecclesiam, suoque Vicario praedicti in dictis diebus, & mense Maii, ac durante tempore prorogationis ditorum Capitulorum generalium ulterius usque ad Vigiliam festi Sancti Jacobi Apostoli juxta Constitutionem Capitularem hac disponentem solum per Canonicum antiquiorem fieri possit. Quodque ubi, & quoties foret in Capitulo tractandum de aliquo interesse, seu privato commodo Episcopi, vel ejus Vicarii praedictorum, ac suorum, Capitulum teneri, & haberi possit sine interventu Episcopi, sive ejus Vicarii praedicti, certiorato tamen ante ingressum Capituli pro debito urbanitatis Episcopo tantum, existente eo in praedicta Ecclesia, & non alibi: Finito tamen eo negotio tangente Episcopum, seu ejus Vicarium praedictum nihil aliud post se tractari, nec concludi in Capitulo: ulterius quod cura procurandi, & indicendi silentium in choro, dum di-

vina celebrantur officia tam noctu, quam diu, & in processibus faciendis intus, & extra Ecclesiam spectaret ad Praecentorem, & suo casu ad Succentorem, vel ad alias personas per Episcopum, & Capitulum praedictos ad id deputatas, seu deputandas: ac quod potestas, sive Iurisdictione privandi distributionibus quotidianis, & ab ingressu chori Dignitates, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, & Conductivios propter interruptionem silentii hujusmodi, & excessus in choro; & processibus hujusmodi commissos ad Praecentorem, & suo casu ad Succentorem, seu ad alias personas per Episcopum, & Capitulum ad id deputatas, seu deputandas hujusmodi spectaret, & pertineret: nec non quod in inquirendis, corrigendis, & puniendis excessibus, & delictis Canonicorum praebendatarum dictae Ecclesiae, tam quando Episcopus visitaret, quam quoties extra visitationem ex officio, vel ad petitionem alicujus, aut alias foret procedendum, servaretur concordia, sive sententia si re: Nicolai Papae Quinti Praedecessoris Nostri sub Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quadringentesimo octavo Pridie nonas Julii Pontificatus sui secundo, & sub Datum ejusdem Incarnationis anno millesimo quadringentesimo nono Quinto nonas Maii ejusdem Pontificatus tertio annis; per quam quidem sententiam, & declarationem hoc Jus particulare tribuitur, videlicet quod circa capturam Canonicorum praebendatarum dictae Ecclesiae, & processus criminales contra ipsos per dictum Episcopum, aut ejus officiales faciendos, serventur Constitutiones laudabiles eatenus in dicta Ecclesia observatae: Ita ut in his abique adjuncto ipsius Ecclesiae praebendato Canonico a dicto Capitulo deputato de cetero minime procedere valeat, aut possit: hoc tamen addito, quod Episcopus, vel ejus Vicarius generalis praedictus in praedictis procederet cum dicto adjuncto Canonico actu etiam praebendato a Capitulo deputato, de cujus Canonici consilio, & consensu Episcopus, vel Vicarius praedictus tam in formando processus criminales contra aliquem ex dictis Canonicis, & circa eorum capturam, quam in omnibus aliis actibus usque ad sententiam definitivam, vel ejus executionem inclusive teneretur procedere coram Notario Episcopi, & in ejus Palatio, aut solito Tribunale: addito etiam, quod si Nobis placeret, comprehenderentur obtinentes Dignitates in eadem Ecclesia, licet in praedicta sententia de illis nulla fiat mentio. Insuper quod pro excessibus commissis per Beneficiatos, & Clericos dictae Ecclesiae intus eandem Ecclesiam, & ejus ambitum, seu claustra, & in quibuscumque processibus, quae sunt intra, vel extra Ecclesiam possent eidem Beneficiatis, & Clerici per Capitulum, seu ejus officiales ad id deputatos privari distributionibus quotidianis, & per solum Episcopum, seu ejus officiales puniri condigne juxta mensuram, & qualitatem delicti: Punio vero delictorum, quae intus dictam

dictam Ecclesiam, & ejus ambitum, seu claustra committi contingeret per laicos, & alias personas, quae non erunt de foro Ecclesiastico, ad Episcopum tantum, sive ejus officiales, & ministros privative quoad Capitulum spectaret, & pertineret, ita ut similes delinquentes laici in flagrante crimine reperti per Monachos nuncupatos, seu alios Capituli ministros capi, & cippis, ac compediibus, seu alibi intus dictam Ecclesiam cum tamen custodia, & non alias detineri, & exinde statim, seu paulo post liberari, ac cum effectu Episcopo, seu ejus officialibus, vel sua Curia ministris petentibus tradi deberent. Demum, quod Episcopus in tota sua visitatione quolibet anno facienda per se ipsum, aut Vicarium praedictum pro visitanda Ecclesia, Canonicis, Dignitatibus, Beneficiatis, Clericis, & aliis praedictis teneretur minus visitationis hujusmodi obire cum duobus Canonicis assistentibus a Capitulo nominandis, qui tamen non essent Convitatores, sed mere Assistentes sine consilio, & consensu: quodque edicta, & monitiones, seu cartellae omnes, quae faciendae, publicandae, seu notificandae forent intus dictam Ecclesiam tam pro visitatione ipsa intimanda, & notificanda, quam pro aliis quibuscumque ad dictam visitationem spectantibus, & necessariis post se Episcopus suo nomine tantum in dicta Ecclesia ficere, illaque publicare, aut eo delegante, seu committente, Vicario praedicto nomine dicti Delegati, prout in Instramento publico sub die septima mensis Februarii anni Domini millesimi sexcentissimi primi in Civitate Barchinonen. celebrato dicitur contineri.

Consensu
prout auctoritate
Apostolica.

§. 4. Quare pro parte Ildesonsi Episcopi, ac Capituli, & Canonicorum praedictorum, qui, ut asserunt, se concordiam, conventionem, & transactionem hujusmodi, omniaque, & singula illius capita observare, & attendere velle promiserunt, nulloque unquam tempore aliqua ratione, vel causa variare promittunt. & ad id sub amplissimis clausulis invicem se se obligarunt, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus concordiae, ac transactioni, & in ea contentis hujusmodi pro illorum substantia robur Apostolica confirmationis adijcere, aliasque in praemissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatur.

§. 5. Nos igitur, qui inter personas quilibet praesentim ecclesiasticas pacem, & concordiam nostris potissimum temporibus vigere sinceris exoptamus affectibus, quique hodie habita etiam eorumdem Dominici, & Flaminii Cardinalium, quibus universum hoc negotium examinandum demandaveramus, de praemissis omnibus, & singulis, litiumque, & causarum, ac controversiarum praedictarum statu, & meritis, plena relatione, causas ad Nos advocavimus, litesque, & controversias hujusmodi extinximus, prout in supplicatione desuper manu nostra signata, cujus solam signaturam quoad id sufficere volumus, plenius continetur, Ildesonsium Episcopum, ac singulares

personas Capituli hujusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non litium, & causarum, ac controversiarum praedictarum statum, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium cum inde sequentis praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, concordiam, conventionem, ac transactionem, omniaque, & singula praedicta, salva tamen, & reservata semper in primis omnibus, in quibus de Jure necessaria fuerit, nostra, & Sedis Apostolica auctoritate, ita ut facultas uniendo, dismembrandi, supprimendi, & applicandi, vel alia, in quibus dicte Sedis auctoritas, & licentia quomodolibet requiritur, faciendi per praesentes nullatenus Episcopo, ac Capitulo, & Canonicis praedictis concessa sit, vel censetur, & salvis etiam reservationibus, & affectionibus Apostolicis, praeterquam quoad caput illud de Ecclesia praedicta Dignitates obtinentibus, quos dicti Nicolai Praedecessoris sententia beneficio uti, eosque sub capite hujusmodi comprehendere, aut includere nullatenus intendimus, Apostolica auctoritate, & ex certa scientia perpetuo approbamus, & confirmamus, ac Apostolici scripti patrocinio communimus, omnesque, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus, nec non semper valida, & efficacia existere, suosque effectus sortiri, ac ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari mandamus: & nihilominus in iis, quae in praemissis per Capitulum, & Canonicos praedictos cum interventu, & assistentia Episcopi, seu ejus Vicarii praedicti votum habentis simul, & capitaliter tractanda fuerint, ea obtinere debere juxta consuetudinem in Ecclesia Barchinonen. hactenus observatam, quae a majori parte Capituli tractata, ordinata, & statuta fuerint, declaramus.

Clausula.

§. 6. Sicque in praemissis ab omnibus censeri, atque ita, & non alias per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum dicti Palatii Auditores, ac praedictos, & quovis alios ejusdem S. R. E. Cardinales, & de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique, & in quavis Instantia iudicari, & definiti debere, ac quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Esequo-
rum deputa-
tio.

§. 7. Quocirca dilectis filiis Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, ac Abbati Sancti Cucufatis de Valles Barchinonen. Diocesis, ac Archidiacono majori Ecclesiae Tarraconen. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut

aut unus eorum per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Ildesonsi, & pro tempore existentis Episcopi, ac singularum personarum Capituli Barchinonen. fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra, praesentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter, & inviolabiliter observari, ac singulos, quos litterae ipsae concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, vel aliquem eorum desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac caetera opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis, servatis processibus, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc ipsi opus fuerit, brachii secularis auxilio.

Derogatio
contrarioium

§. 8. Non obstant praemissis, ac pie memorati Bonificii Papae VIII. etiam Praedecessoris nostri de una, & in concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad Judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac etiam in Provincialibus, & Synodalibus conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non dictae Ecclesiae etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, usibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Episcopo, & Capitulo, aut quibusvis aliis superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specifica, & expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti essent, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse harum serie latissime derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem. Per praesentes autem non intendimus quascumque uniones, annexiones, incorporaciones, dismembraciones, suppressiones, & applicationes hactenus quomodolibet factas in aliquo approbare. Voluimus.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

mus autem, quod Collegium Beneficiorum, illiusque singulares persona bonares, administrationes, & Jura quaecumque, si quae habent in praesenti concordia, vel sub ea non comprehendantur, nec in alio quovis modo laedantur, sed in omnibus, & per omnia in eisdem statu, & terminis, in quibus ante eandem concordiam erant, remaneant.

Clausula
penales.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, intencionum, approbationis, confirmationis, communitationis, suppletionis, mandatorum, declarationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli se noverit incursum.

Dat. die 26
Septem. 1602
An. XI.

Datum Romae apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo secundo sexto Kalen. Octobris Pontificatus nostri Anno undecimo.

J. Richardot.
B. Leva.
D. Balbus.
A. Ruspoli.

CCXCI.

Ordinationes observandae in subministracione alimentorum, contractibusque, & ultimis voluntatibus miserabilium Virginum, in Monasterio Sanctae Catharinae de Rosa pie receptarum in Alma Urbe.

Congregationis, & Protectoris hujus Monasterii institutionem, & jurisdictionem videre est in Constit. LXXXVI. Pii V. Cupientes Tom. IV. Par. III. fol. 5.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolici muneris divina dispositione nobis licet immeritis injuncti debitum requirit, ut circa statum Monasteriorum quorumlibet, sanctimonialium praesentium in Alma Urbe, pro educandis puellis, & Virginitatibus, quarum pudicitia ob scorum genitorum impedimentum exemplum satis manifesto periculo exposita dignoscitur, institutorum, ac eorumdem sanctimonialium, & Virginitatum, & aliarum personarum prospere dirigendum invigilemus, eorumque subventio & commoditatibus prospicere studeamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Exordium.

§. 1. Cum itaque, sicut nobis nuper exponi fecerunt dilecti filii Protector, Praelatus, & deputati Congregationis Monasterii Monialium Sanctae Catharinae della Rosa nuncupate de Urbe, sub S. Augustini, seu alterius Ordinis Regula, ipsa Congregatio puellas, & Virgines miserabiles de dicta Urbe, quas tam ob earum paupertatem, quam etiam genitricum, vel aliarum mu-

Causa hujus
conclusionum.

O o o hierum,

supradicti, etiam ratione Beneficiorum Ecclesiasticorum à praedicti Archiepiscopi jurisdictione, superioritate, visitatione, & correctione exempti sint.

Declaratio de qua in rubrica.

§.4. Nos, ne ex verbis supradictis, praedicti Archiepiscopi iuribus aliquod praedictum inferatur, providere volentes; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, haurum serie declaramus, nostra mentis, & intentionis non fuisse, nec esse, praedictis Collegio, Universitati, Rectori, Collegialibus, Regentibus, Doctoribus, Magistris, Licentiatis, Bachalareis, Servitoribus, & Officialibus, ac aliis supradictis, aliquid ultra ea, quae per dictos Praedecessores in praedictis eorum Literis concessa fuerunt, de novo concedere, ac supradicta, Beneficiorum Ecclesiasticorum, ac alia quaecumque verba in nostris Literis praedictis addita, ultra ea, quae in Literis dictorum Praedecessorum continentur, praeter mentem, & intentionem nostram addita fuisse, ac in nihil prosum operari, perinde ac si in praedictis nostris Literis minime adessent, ipsosque Cardinales supradictos ad decisionem dictae controversiae libere procedere posse, & debere.

Clausula:

§.5. Sicque, & non aliter per eosdem Cardinales, & quoscumque Iudices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & defini debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

§.6. Non obstantibus praemissis, & quatenus opus sit, nostra de non tollendo iure quaesito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat die 4. Novem. 1602. An. XI.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 4. Novembris 1602., Pontificatus nostri Anno Undecimo.

CCXCIV.

Quod Fratres Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo, ubique praecedant Fratribus B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum.

De Ordine Carmelitarum habet in Constitut. LXVIII. Honorii III. Ut vivendi. Tom. III. fol. 242. Et de Fratribus de Mercede habet in Constit. XLII. Gregorii IX. Devotioni. Tom. III. fol. 284.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DECEt Romanum Pontificem, dissensionum, & controversiarum materias inter Ecclesiasticas, Regulares praesertim personas è medio tollere, ac praecidere, pro-

ut in Domino salubriter conspiciatur expedire.

Controversiam ortam inter istos Ordines.

§.1. Cum itaque, sicut pro parte dilecti filii Procuratoris generalis Ordinis Fratrum Carmelitarum nobis nuper expositum fuit, alias in Civitate Calaritana in Regno Sardiniae orta fuerit controversia praecedentiae inter Fratres Ordinis Carmelitarum, & Fratres Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum;

Visitatores Apost. & Rota Romae deservierunt ad favorem Carmelitarum.

§.2. Et licet de Anno 1600. sub die 27. Aprilis per visitatores Apostolicos decretum fuisset, ut Fratres Carmelitarum in eorum possessione praecedendi dictis Fratribus Beatae Mariae de Mercede manerentur, & pridem in sacro Rota Auditorio, die 10. Martii 1600. etiam in petitorio praecedentiam dictis Fratribus Carmelitanis deberi contra ipsos Fratres de Mercede declaratum fuerit, nihilominus dicti Fratres de Mercede recusaverint, & recusatam praecedentiam dare dictis Fratribus Carmelitanis, & propterea non sine scandalo Populi ad publicas Processiones, & funera defunctorum cum ipsis Fratribus Carmelitanis accedere noluerint.

Quod hic Patet approbat.

§.3. Nos super praemissis opportune providere, ac omnem scandali, & controversiae occasionem, quantum cum Domino possumus, è medio tollere volentes, supplicationibus eiusdem Procuratoris generalis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium super sacris ritibus, & caeremoniis deputatorum, declaramus, & decernimus, praedictos Fratres Beatae Mariae de Mercede cogendos esse, ut ad processiones publicas, & funera accedant, & praecedentiam dictis Fratribus Carmelitanis relinquunt, iuxta formam supradictorum decreti, & decisionis Rota.

Et sic iudicari jubet.

§.4. Sicque, & non aliter per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, iudicari, & defini debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.5. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, per presentes committimus, & mandamus, ut quandocumque, & ubicumque opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum Carmelitarum fuerint requisiti praesentes literas, & in eis contenta quaecumque solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praedictos Fratres B. Mariae de Mercede in Civitatibus, & locis, in quibus utraque Religio, Carmelitarum scilicet, & B. Mariae de Mercede est instituta, ad Processiones publicas, & funera, ad quae accedere tenentur, omnino accedere, ac praecedentiam ipsis Fratribus Carmelitanis, ut praemissum est, in illis, & in aliis etiam privatis Processionibus, & actibus, in quibus utramque Religionem simul

Datum Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die 20. Septembris, millesimo sexcentesimo quarto, Pontificatus nostri Anno 13.

1602. Dat. die 20 Sept. 1604.

CCXCV.

Clero Seculari Regnorum Hispaniarum adjudicatur praecedentia supra Monachos, & Fratres quoscumque in omni loco, etiam in propriis ipsorum Religiosorum Monasteriis, & Ecclesiis.

Ex Regis. in Secret. Breve.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Alias a Nobis emanarunt litterae tenoris subsequentis videlicet:

Resert litteras suas, quibus declaraverat Clero seculari praedictam praecedentiam super quoscumque Regulares competere.

Ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem dissensionum, & controversiarum materias inter Ecclesiasticas, seculares, & Regulares personas è medio tollere ac praecidere, prout in Domino salubriter conspiciatur expedire. Cum itaque, sicut accepimus in aliquibus Regnorum Hispaniarum partibus nonnulli Religiosi, etiam Ordinum mendicantium praetendant, Clerum secularem in funere associatione, processione, & aliis actibus publicis praecedere, allegantes aliquam consuetudinem, vel potius abusum, & eo praetextu Clerum ipsum secularem perturbent. Nos utriusque Cleri secularis, & Regularis quieti consulere, ac omnium controversiarum occasionem inter eos removere, quantum cum Domino possumus, cupientes, ex decreto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super sacris ritibus, & caeremoniis deputatorum harum serie perpetuo decernimus, & declaramus, Regulares, tam Monachos, quam Fratres quorumcumque Ordinum etiam mendicantium in funere associatione, processione, & aliis huiusmodi publicis actibus non debere Canonicos, Rectores, & Clericos seculares praecedere, neque cum eis mixtum incedere, etiam si aliquando ex secularium Indulgentia, aut humanitate, seu alia causa de causa factum fuerit, & quatenus contrariam consuetudinem, tanquam abusum corrigendam esse, idque indubitati juris existere, ac ita ubique locorum in Regnis Hispaniarum perpetuo observari debere, sicque, & non aliter per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & defini debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

simul convenire contigerit, relinquere, ac ipsos Fratres B. Mariae de Mercede id facere recusantes, per censuras, & penas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita cogant, & compellant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Volumus autem, ut praesentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem fides habeatur, quae eisdem praesentibus haberetur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 15. Novembris, millesimo sexcentesimo secundo, Pontificatus nostri Anno undecimo.

Sequitur ampliatio d. Definitionis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem spectat dubia, quae super constitutionum Apostolicarum interpretatione quandoque emergunt, declarare, prout in Domino conspiciatur expedire.

Exordium.

§.1. Alias siquidem a nobis emanarunt litterae tenoris sequentis, &c. Onititur tenor, quia est ipsa bulla quae praedicit.

Hic Pontifex deservit controversiam ut supra.

§.2. Cum autem postea, quia pro parte dilecti filii Procuratoris generalis dicti Ordinis B. M. de Mercede oppositum fuit, praesertim litteras non debere intelligi pro omnibus, sed pro quibusdam particularibus tantum locis concessis, in Congregatione Sacrarum Rituum iterum negotium hoc auditis utriusque Ordinis Procuratoribus, mature discussum, & ipsius Congregationis votum ad nos relatum fuerit.

Sed desuper octa est difficultas.

§.3. Nos omnem ulterius dubitandi super hoc occasionem è medio tollere volentes, ex voto Congregationis praesertim harum serie declaramus, & decernimus, Fratres Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmelo, ubique locorum, fratribus eiusdem B. Mariae de Mercede praecedere debere, ac praesertim litteras in omnibus locis observandas esse.

Quam hic Pontifex removeret.

§.4. Sicque, & non aliter per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari, & defini debere, & irritum, & inane, quicquid secus à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Et sic iudicari mandat.

§.5. Non obstantibus omnibus illis, quae in eisdem praesertim litteris volumus non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium quoque transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem fides habeatur, quae eisdem praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Contrariis derogat.

Confirmat Clemens, ea que observantur mandata Archiepiscopi po-bracharen.

premissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 17. Nos ipsius Alphonsi Episcopi justis petitionibus annuentes, supradictorum decretorum formam in quibuscumque causis appellationum ab ipsa Curia Episcopali Columbrici ad ejus Metropolitanum predictum deinceps in perpetuum servandam esse, ipsamque Metropolitanam, ejusque Officiales aliter appellationes admittere, & earum causas cognoscere, & expedire nullo modo posse, irritaque, nulla, & invalida esse, & fore, quaecumque acta, decreta, & sententias in hujusmodi causis non servata forma supradicta faciendae, & ferendae.

§. 18. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac nostros, & Apostolicæ Sedis Nuncios, ac etiam S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, judicari, definiti, & interpretari debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§. 19. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis, quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum sub anno Piscatoris die 9. Januarii 1603. Pontificatus nostri Anno undecimo.

CCCXCVII.

Diverse Facultates, Gratia, & Concessionis pro Cappellano Majori Regiæ Cappellæ Regis Neapolitani.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum, & utriusque Sicilia Regi Catholico.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

GLoriosâ Progenitorum tuorum in Sede Apostolicâ promerita, ac præcipue Majestatis tuæ erga Nos, eandemque Sedem sincera devotionis Fides, Religiosisque Catholice propagandæ ardor, & studium, Nos inducunt, ut que ad Ministrorum tuorum decorem, Regiæque ditionis splendorem conducere proficimus, Apostolica liberalitate, largiamur; Ad quod præstandum eo libentius inducimur, quo hæc ratione multarum controversiarum, quæ ex antiqui privilegii interpretatione exoriri consueverunt, incommodis occurrere posse speramus.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, clar. mem. Hispaniarum, & utriusque Sicilia Reges Catholici Antecessores tui a pluribus Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostri, diversa indulta, privilegia, gratiaque spirituales, & temporales pro eorum Cappella, & ejusdem Cappellæ Ma-

jori Cappellano nuncupato, aliisque in eadem Cappella defervientibus, obtinuerint, quorum occasione, præsertim quarundam sal. record. Leonis X. sub Datum 2. Aprilis, Pontificatus sui Anno septimo, plures a multis annis inter Episcopos, & Archiepiscopos Regni Neapolitani, & Cappellanos majores in dicto Regno Neapolitano constitutos, pro tempore existentes, controversia, circa jurisdictionis Ecclesiasticæ usum exorta sunt, & usque in præsentem diem vigent.

§. 2. Nos, qui de præmissis omnibus plene, & sufficienter informati sumus, ac plenam notitiam habemus, ut imposterum omnes ditiones, ac jurgia amputentur, ac periculis, quæ exinde Fidelium Animabus maxime imminet, occurratur, oportunitis remediis providere volentes, ac propterea literas Leonis Prædecessoris hujusmodi, & in eis contenta, ac inde sequuta quaecumque contra, & præter præsentium tenorem, hæcenus quomodolibet observata, vel præsentia, harum serie abrogantes, & annullantes, ac Majestatem tuam, quam divina opitulante gratia, Parentum tuorum vestigia sectantem, in dies magis, ac magis strenuam, & invictam Fidei Defensorem, ac veteri Catholicum Regem futurum esse confidimus, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes.

§. 3. Motu proprio, non ad tuam, aut alicujus alterius pro te Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex mera nostra liberalitate, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Majestati tuæ, tuisque in Regno Neapolitano Successoribus, ac Cappellæ Regiæ in dicto Regno constituta, ejusque Cappellano majori per Te, & Tuos in eodem Regno Successores, ex Presbyteris tamen, qui ab eorum Episcopis Ordinariis approbati existant, imposterum eligendo, & deputando, pro tempore existentem, necnon ceteris ejusdem Cappellæ similiter per Te, ac Successores predictos, seu etiam per ejusdem Regni pro tempore Pro-Reges, aut eundem Cappellanum majorem legitimam ad id a Rege, vel Pro-Rege facultatem, & auctoritatem habentem, nominandis, & constituendis Cappellanis, & Cantoribus, ac Scholariis, reliquisque in eadem Cappella inservientibus, aliisque omnibus Christifidelibus utriusque sexus ad eam accedentibus, ut tam in Regum, & Pro-Regum præsentia, quam etiam in eorum absentia, Missas, & Divina Officia, Horasque Canonicas ad Breviarium, ac Missalis Romani regulas, & formam, Romanumque morem, & usum in dicta Cappella recitare, & celebrare, seu recitari, & celebrari facere, ac respective audire, coram autem Regibus, & Pro-Regibus ipsis, eorumque Uxoribus, per unam ante ortum Solis, ac post meridiem horam, Missas celebrare pariter, & audire, ac in Festo Sanctissimi Corporis Christi, & per ejusdem Festi octavam Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in prædicta Cappella, debita cum reverentia, & honore retinere,

Clemens abrogatis quibusdam Leonis X. Literis in quibus præsentibus ad-versantur.

Cappellano majori ex eodem privilegio, quæ hic recensentur.

nere, in quinta etiam, & sexta Feriis majoris hebdomadæ, Domini Nostri Corpus in Sacrario, seu Urna reponere, & ad morem Patriæ Monumentum, Sepulturamque ejusdem Domini Nostri, Luminibus adhibitis, representare, nec non, ut in quibuscumque Collegiatis, Parochialibus, & aliis inferioribus Ecclesiis secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, & Monialium in eodem Regno constitutis, ad quos eisdem Reges, vel Pro-Reges etiam cum eorum Conjugibus, & filiis pro tempore, devotionis, aut alia ex causa declinare contigerit, Cappellanus major per se, aut alios Cappellanos, cum Cantoribus, & Cappellæ prædictæ Ministris, Divina Officia, & Missas in eorumdem tamen Regum, seu Pro-Regum præsentia celebrare, eisque inservire, & oblationes, quæ de ipsorum Regum, ac Pro-Regum, Uxorumque, & Filiorum suorum manibus procedent, prout in Cappella Regia recipere consueverunt, recipere, ac quotiescumque, & ubicumque inter Missarum solemnias, Regibus ipsis, aut Pro-Regibus presentibus, verbum Dei per aliquem Concionatorem secularem, vel regularem per eundem Cappellanum majorem Regni Neapolitani accersendum, qui tamen alias per Episcopum, si vero Regularis fuerit, etiam per ejus Superiorem Regularem, ad verbum Dei prædicandum, approbatus esse debeat, ac Licentiam, vel Benedictionem, juxta Concilii Tridentini Decreta ab ipso Ordinario obtinere teneatur, Populo proponatur, & enunciabitur, idem Cappellanus major, omnibus vere penitentibus, & confessis, ibidem presentibus, coram Rege ipso ducentos, coram autem Pro-Rege centum dies de inanis ejus, aut alias quomodolibet debitis penitentis, Apostolica auctoritate, relaxare præterea, ut idem Cappellanus major pro tempore existens, Regum, Reginarum, ac filiorum, & singulorum utriusque sexus ipsorum Familiarium, nec non omnium Aulam Regiam sequentium, Pro-Regum etiam ipsorum pro tempore existentium, ac Uxorum, & Filiorum, eorumque Familiarium eis actu inservientium, & eorum impensis, uti Familiæ, continui Commensales, viventium, vel in Palatio, seu Viridario Pro-Regum degentium, eorum etiam, qui regis stipendiis viventes Pro-Regibus ipsis assistunt, ac Pro-Reges sequuntur, eisque inserviant, dummodo in Palatio Regio, seu Viridario morentur, & degant, Apimatum curam gerere, ac si eorum Rector, & pro prius Parochus existeret, & per se, vel alium, seu alios Presbyteros seculares, vel quorumvis Ordinum Regulares, de Superiorum suorum licentia, dummodo ex approbatis per Ordinarios existant, supradictorum omnium Confessiones audire, eoque per se ipsum, vel certos aliquos Cappellanos Regios seculares, ab Ordinario tamen approbatos, ab omnibus, & singulis peccatis, criminibus, excessibus, delictis, & casibus, etiam Episcopis reservatis, vel reservandis, non tamen censuram Ecclesiasticam annexam habentibus, in Cappella ipsius Palatii, non autem in aliis Ecclesiis, nec privatis eorum Domibus, injuncta eis pro modo culpe penitentia salutari, absolvere, & Eucharistiæ Sacramentum, etiam in die Paschatis Resurrectionis Domini Nostri, absque alicujus licentia, in Cappella prædicta, seu etiam in Parochiali Ecclesia viciniori, de illius tamen Rectoris, seu Parochi consensu, & absque ejus præjudicio, ministrare, seu ministrari facere: Insuper omnium supradictorum Filios infantes in Palatio ortos, nec non Judæos, Thurcas, & Saracenos, sufficienter tamen prius catechizatos, & in Fide Christiana instructos, qui Judæi, Thurcæ, & Saraceni aliquando in Regum, seu Pro-Regum præsentia, ex quavis causa pro tempore baptizabuntur, aut quos prædicti Reges, seu Pro-Reges tenere, seu suscipere voluerint, per se, vel alium, seu alios ab eo deputandos, ad Sacramentorum tamen administrationem ab Ordinario approbatos, Aquam baptismalem, & Sacramentalia ad id necessaria, ex Parochiali Ecclesia viciniori, de Parochi consensu, & sine ejus præjudicio, accipiendo, baptizare, Matrimonium etiam inter præfatos viros, & mulieres contrahendis, factis tamen prius denunciationibus, seu proclamationibus a Concilio Tridentino requisitis in eadem Cappella Regia Palatii, quatenus in eodem Palatio, & Viridario contrahentes ipsi morentur, & degant, si vero mulier non fuerit ex prædictis, denunciations, seu proclamationes pro parte mulieris fiant, & Matrimonium celebretur in Parochiali Ecclesia, intra cujus fines ipsa mulier commoratur: si autem aliqui ex prædictis exteri fuerint, capta prius per Loci Ordinarium informatione, ac ab eodem decreto gratis obtento, quod inter eos licite Matrimonium celebrari valeat, similiter per eundem Cappellanum majorem, vel alium, seu alios ex Cappellanis Regiis ab eodem deputandos, nulla alterius Parochi licentia requisita solemniter interesse, auctorizabilemque præsentiam præstare, ita tamen, ut Baptizatorum, Parentumque, ac Compatrum, & Comitatum, necnon Matrimonio simul junctorum nomina in Libro, quem dictus Cappellanus major habere, & penes se retinere debeat, adnotare, & Librum ipsum, quolibet anno, vicinioris Parochie Parochus, ut cum aliis conservari possit, consignare omnino teneatur: omnia insuper Sacramenta in mortis articulo eisdem, Eucharistiæ, & Oleum Sanctum ex viciniori Ecclesia Parochiali assumendo, ministrare, seu per alios ad id ab Ordinario pariter approbatos, ab eodem Cappellano, ut præfatur, deputandos, ministrari facere, prædictorumque corpora ab intestato, sine electione sepulturae decessentium, in quacumque Parochia ad electionem eorum, qui funeris curam gerent, sine tamen Canonicorum, & Capituli in Civitate, & Diocesi Neapolitana, ac Parochorum præjudicio, etiam interdicti tempore, ecclesiasticæ sepultura tradere: liberum

rum tamen sit praefatis omnibus, & singulis in supradictis casibus, tam pro confessionibus faciendis, quam pro aliis Sacramentis suscipiendis, etiam Paschali tempore, viciniorum Parochialem, aut etiam Cathedraliorem majorem Ecclesiam adire, praecipue Ecclesiae inibi satisfacere eidemque Cappellano majori de praemissa satisfactione Fidem praesentando. Praeterea eidem Cappellano majori, ut Cappellanos, & Presbyteros ad Regum, seu Pro-Regum nutum amovibiles, ex approbatis tamen ab Ordinario pro celebratione Missarum, ac vero, & actuali exercitio cura Animarum pro personis in Fortalitiis Regis Neapoli existentibus, & intra eorum septa degentibus, quae tamen personae officia, & munera aliqua in eisdem Fortalitiis exercere debent, ac ratione officij, custodia, & servitij, ac assistentiae continua ibidem residere tenentur, & propterea stipendia Regis Ministris recipere consueverunt, simili modo nominare, ac deputare. Ad haec, ut idem Cappellanus major, omnes, & singulas controversias, lites, & causas, tam civiles, quam criminales, ac prophanas, non tamen Beneficiales, nec majores, nec juxta Canonicas sanctiones in Romana Curia, aut per Episcopos ipsos cognoscendas, nec quarum cognitio juxta Concilij Tridentini Decreta inferioribus Praelatis est interdicta, contra Cappellanos, Cantores, & Scholares dictae Cappellae in ea actu servientes, & stipendia percipientes, nec non in dictis Fortalitiis constituendos Clericos, & Cappellanos ibidem residentes, & actu inservientes, extra tamen Romanam Curiam motas, vel movendas, in prima tantum instantia, audire, cognoscere, sineque debito pro justitia terminare, ita ut quicumque Locorum Ordinarii, aut alij Judices eidem majori Cappellano inhiere, nec in praedictum majorem, & reliquos Cappellanos, Cantores, & Scholares in eadem Cappella actu servientes, & stipendia regia percipientes, ac alios in eisdem Fortalitiis constituendos, & ibi residentes, & actu inservientes Cappellanos, & Clericos, quos ab illis praedictis respectibus tantum, prorsus eximimus, & totaliter liberamus, ac eos dicto Cappellano majori immediate subijcimus, ullam penitus in praedictis superioritatem, dominium, & jurisdictionem, praedictis respectibus, exercere, aut se de illis quomodolibet intrudere valeant, sed praedicti Cappellani, Cantores, & aliae personae ecclesiasticae ejusdem Cappellae, & Fortalitiarum hujusmodi, coram eodem Cappellano majore, seu ab eo subdelegato Judice dumtaxat in causis hujusmodi, in dicta instantia, de justitia respondere teneantur: Utque idem Cappellanus major per se, vel alium, seu alios ejusdem Cappellae Regiae Regni Neapolitani Cappellanos, Cantores, & Scholares in eis actu servientes, & consueta stipendia percipientes, ac in dictis Fortalitiis constituendos Clericos, & Cappellanos, qui propter violentam manuum injectionem, inter se ipsos tantum, citra tamen mem-

brorum mutilationem, aut enormem lesionem, sententiam excommunicationis incurserint, & hujusmodi sententia ligati, Missas, & alia Divina Officia, non tamen in contemptum Clavium, celebrando, irregularitatem aliquam contraxerint, ab eadem sententia excommunicationis, inuncta eis pro modo culpa a qua penitentia salutari, in forma Ecclesiae consueta absolvere, & super irregularitate praedicta dispensare, omnemque inhabilitatis, & infamiae maculam, sive notam per eos propterea contractam, abolere, libere, & licite possit, & valeat, & respective possint, & valeant, Apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo concedimus, & indulgemus.

§. 3. Decernentes praesentes Literas, & in eis contenta quaecumque de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut in jus, vel in controversiam revocari non posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac perpetuo inviolabiliter observari, siquae, & non aliter per quoscumque Judices, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & dictae Sedis Nuncios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublati eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique, & in quacumque instantia interpretari, judicari, & defini debere: irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Et nihilominus dilecto filio nostro, & dictae Sedis in praedicto Regno Neapolitano Nuncio nunc, & pro tempore existenti, per praesentes, motu simili, committimus, & mandamus, quatenus eidem Majestati tuae, ac Pro-Regi, & Cappellano majori, aliisque praedictis, auctoritate nostra assistens, praesentes Literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus, & quoties requisitus fuerit, inviolabiliter perpetuo ab illis, ad quos spectat, vel pro tempore quomodolibet spectabit, perpetuo observari, omniaque, & singula alia, quae in praemissis, & circa ea fuerint quomodolibet necessaria, & opportuna, faciat, mandet, & exequatur, non permittens singulos, quos praesentes concernunt, vel pro tempore concernere contigerit, contra illarum tenorem, per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari: Contradiatores quoslibet, ac praemissis non parentes, per censuras ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias poenas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, auctoritate nostra, compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in provincialibus, vel generalibus Conciliis editis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dictae Ecclesiae Neapolitanae, etiam juramento,

mento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegij quoque, indultis, & Literis Apostolicis contra praemissa quomodolibet editis, disponentibus, concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, praesentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, harum serie, ad effectum praemissorum, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, & declaramus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Præcavetur de Ordinatio- rum jurisdic- tio danum patiatur.

§. 6. Ne vero, quae ad aliquorum honorem, & prerogativam concedimus, aliis, praesertim Locorum Ordinariis, nimis prejudicialia existant, liberumque sit pro libito Clericos a jurisdictione Episcoporum, & Archiepiscoporum sub hujusmodi exemptionis praetextu subtrahere, volumus, & expresse mandamus, ut certus aliquis Regiorum Cappellanorum, Sacerdotum item, & Clericorum in Regia Cappella, & in Fortalitiis praedictis deputandorum, in dictaque Cappella, & Fortalitiis praedictis respective continuo inhabitantium, & actu ipso, & cum stipendio servientium, numerus a Rege, aut Pro Rege statuat, & praescribatur: Quodque ij, & ejusdem Cappellae Cantores, & Scholares, gratiis, & exemptionibus hujusmodi gaudere nullatenus valeant, nisi actu in Cappella ipsa inserviant, ac regia stipendia vere percipiant: Volumusque praeterea, & motu simili decernimus, & declaramus, quod tam ipse Cappellanus major, quam alij supradicti, de cetero nullis aliis, praeterquam supra expressis facultatibus, privilegiis, gratiis, & indultis, & quoad personas, res, loca, & casus supra expressos dumtaxat, respective, uti valeant, nec etiam aliam ipse Cappellanus Major, quam supra expressam jurisdictionem, & superioritatem in Ecclesiis, & personis hujusmodi habere, exercere, vel vindicare, aut pretendere, etiam vigore extensionis, seu comprehensionis, seu etiam rationis majoritatis, aut sub praetextu supradictorum Leonis X., aut aliorum quorumcumque privilegiorum, seu possessionis etiam immemorabilis, aut Tituli ex ea resultantis, aut etiam scientiae, patientiae, & tolerantiae quorumcumque Superiorum, aut quovis alio praetextu, ullatenus possit: Nos enim quaecumque alias facultates, exemptiones, privilegia, gratias, & indulta per quoscumque Romanos Pontifices, & praesertim Leonem praedictum, Praedecessores Nostros, ac Sedem Apostolicam Cappellae Regiae, Cappellano majori, aliisque Cappellanis, Cantoribus, Scholaribus, & aliis utriusque sexus Christianidelibus supra dictis haecenus concessa, Literasque Apo-

stolicas, etiam in forma Brevis, aut alias quomodolibet desuper expeditas, etiam si in eis caveatur expresse, quod revocari, annullari, suspendi, limitari, & aboleri nullatenus, aut non nisi de pro tempore existentis Regni Neapolitani Regis consensu, possint, quodque aliter factae revocationes, annullationes, suspensiones, limitationes, & abolutiones nulla sint, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, perpetuo revocamus, annullamus, cassamus, & abolemus, ac revocata, annullata, cassa, & aboluta esse declaramus, & Cappellanum majorem, aliosque supradictos ad alia, quam super expressa, acquirenda, perpetuo inhabiles, & incapaces reddimus, & quaecumque quasi possessionem, etiam immemorabilem, & centenariam, & ultra, improbamus, ita ut, nec titulo, nec causa aliqua possit propterea allegari, & in judicio, aut extra eisdem, etiam ad effectum excusandi, suffragari, Ordinario Loci in omnibus, & singulis aliis casibus praesentibus, ut supra non expressis, etiam in ipsum Cappellanum majorem, in omnibus, & per omnia jurisdictione, & superioritate semper salvis, & reservatis. Ceterum, si contingat, Majestatem tuam, & pro tempore existentis Hispaniarum, & utriusque Siciliae Catholicos Reges, tuos Successores ad praedictum Neapolitanum Regnum personaliter accedere, ibique personaliter residere, aut commorari, ut Cappellanus major tibi, tuisque Successoribus, actu inserviens, etiam si forte Cappellanus ipse pro Regno Neapolitano constitutus, & deputatus extiterit, omnibus privilegiis, facultatibus, gratiis, indultis, & prerogativis per Nos, aut Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, Cappellano majori Cappellae Regiae in Hispaniarum Regnis existenti, etiam Domum, & Familiam Regiam, aut Aulam, & Curiam Regiam sequentes, concernentibus, & concessis, uti, frui, gaudere, illaque exercere, etiam in praedicto Neapolitano Regno, quamdiu ibidem Reges ipsi moram trahent, juxta privilegiorum eorumdem formam, continentiam, & tenorem, ultra praemissas gratias, facultates, privilegia, & indulta in praesentibus Literis comprehensa, libere, & licite possit, & valeat, earumdem tenores, permittimus, concedimus, & patiter indulgemus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 10. Januarij 1603. Pontificatus nostri Anno XI.

Dat. die 10. Janu. 1603. An. XI.

CCXCVIII.

Ex genere Maurorum progeniti in Regno Portugallie a medijs Canonicibus excluduntur, ac Tertianiarum, & Quartaniarum tantummodo capaces declarantur.

Venerabili Fratri Episcopo Colimbriensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Episcopus Colimbriensis, per declarationem, an omnium ex Mauris capaces sint obtinendi mediorum Canonicatus, Tertianiarum, & Quartaniarum.

¶ **T**ua Fraternalitatis nomine Nobis nuper expositum fuit, post factam publicationem nostrarum in forma Brevis literarum, per quas ordinavimus, quod personis de genere novorum Christianorum descendentibus, in Portugallia, & Algarbiorum Regnis Canonicatus, Dignitates, & Beneficia curam Animarum habentia, conferri non possint, exortum esse dubium ex eo, quod in tua Ecclesia Colimbriensi, prout in diversis alijs eorundem Regnorum Ecclesijs, medij Canonicatus, Tertianarie, & Quartanarie existant, an ipsi personis de genere novorum Christianorum existentibus hujusmodi medij Canonicatus, Tertianarie, & Quartanarie conferri possint, & propterea cuperet Fraternalitas tua, nostram in hujusmodi dubio declarationem interponi.

¶ **N**os Fraternalitatis tue votis annuere

volentes, ac supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, harum serie declaramus, nostrae intentionis esse, ut hujusmodi personae de genere novorum Christianorum a medijs Canonicibus Ecclesiarum dicti Regni, prout a Canonicibus, Dignitatibus, & Beneficijs curam Animarum habentibus hujusmodi, vigore nostrarum Literarum predictarum, exclusae fuerunt, exclusas existere, ac hujusmodi medios Canonicatus in eisdem Literis nostris comprehendendi debere, prout nos easdem Literas nostras, quarum tenorem presentibus pro expresso haberi volumus, cum omnibus in illis contentis, ad predictos medios Canonicatus extendimus, Tertianarias autem, & Quartanarias supradictis personis, alias tamen idoneis, conferri, & ab ipsis obtineri libere, & licite posse.

¶ **S**icque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

¶ **N**on obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae in eisdem Literis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Januarii 1603. Pontificatus nostri Anno XI.

Clemens octavus excludens a medijs Canonicibus capaces declarationem Tertianiarum, & Quartaniarum.

Clausula.

Derogatio contra arceum

Dat. die 14. Januarii 1603. An. XI.

INDEX

NOMINUM, ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus Paginam indicat, A primam Columnam, B secundam designant.

A

- S**anctæ Agnetis extra Urbis moenia Prioratus. 465. a. In Abbatiam erigitur pro Congregatione Canonicorum Regularium S. Salvatoris. *ibid.*
- Agricultores Agri Romani. 317. b. Certis modo, & tempore possunt frumentum extrahere de Statu Ecclesiastico. 318. a. Barones debent suis Colonis permitttere, ut possint aliorum agros etiam cum suis animalibus colere. *ibid.*
- Alexander Medicus dictus Cardinalis Florentinus Legatus Sedis Apostolicæ in Galliam. 104. b.
- Alexander Cardinalis Farnesius. 168. a.
- Alicante Urbs ejusque qualitates. 99. b. Sancti Nicolai Parochialis Ecclesia in Collegiatam erecta. 100. b. Canonicorum qualitates, & privilegia. 102. a. & b.
- Alphonus Manriquez Inquisitor Generalis Hispaniarum. 438. a.
- Ambrosius Morandus Prior S. Petri ad Vincula de Urbe. 10. b.
- Ancona. Mercatoribus illuc merces advehentibus concessa privilegia. 5. a. & seqq. Terti cum illuc advectum libere cuique vendi potest. 6. b.
- Andreas Cardinalis Battoreus Episcopus Warmiensis. 29. b.
- Anglis in Seminarijs commorantibus qua lege Laurea Doctoratus concedi possit. 172. a. Hujusmodi Seminaria reducta ad formam Collegij Romæ a Gregorio Decimotertio erecti. 254. a.
- Anglorum Collegium Hispanis erectum. 26. b. Directioni PP. Soc. Jesu committitur. *ibid.* Privilegia Alumnis concessa. 27. a. & b.
- Anna Jagellonia Bonæ Regina monumentum in Ecclesia Barensi erigit. 174. a. Ibi que tres erigi mandat Cappellanas. *ibid.*
- Antonius de Cardona Dux Svevæ Philippi III. Regis Hispaniarum ad Clementem PP. VIII. Orator. 264. b. Joramentum fidelitatis nomine ejusdem Philippi Regis præstat. 265. b.
- Antonius Dandinus Utriusque Signature Referendarius. 390. b. Commissarius Sedis Apostolicæ delegatus partem Clusinae Diocesis unit Ecclesiæ Castri Plebis. *ibid.*
- Archiconfraternitas Beatae Mariæ de Suffragio Romæ erecta. 47. b. Privilegia ei concessa. *ibid.* Potest singulis annis liberare reum capitali pœna damnatum. 49. a.
- Arnaldus de Ollat Henrici IV. Gallie Regis Romæ Orator ad petendam absolutionem. 129. a. Vide Jacobus Petronius, vel Henricus IV. Francorum Rex.

- Aromatarii Urbis. 137. b. Eorum Universitati concessa Privilegia. 138. a. Quæ sit hujus Universitatis Consilium jurisdictionis. 138. b. Quando appellari possit ab eorum sententijs. 139. b.
- Assassinium si ab Ecclesiasticis patretur, ab Ecclesiastico Judice debet judicari. 86. b.
- Auditor Camerae Apostolicæ. 113. a. Judices se immiscere non possunt in Causis ad eum spectantibus. 114. a. Quæ sint causæ ab eo cognoscendæ. 114. b. Locum habet in Cappella Pontificia. 116. b. De Monitorijs in causis criminalibus per eum relaxandis. 118. b. De superfloribus &c. 119. a.
- Avenionensibus Archiepiscopis concessa Privilegia. 168. a. & seqq.

B

- B**artholomeus Cardinalis Cæsius Confraternitatem Stygmatum Sancti Francisci erigi curat. 151. a.
- Bartholomeus Carranza Archiepiscopus Toletanus. 43. b.
- Basiliense Capitulum. 254. b. Ei cautum, quominus bona ad ipsum pertinentia cuiquam ad vitam, vel in perpetuum locet. *ibid.* Vel hujusmodi bonorum naturam mutet. 255. a.
- Basilius de Istria Vice-Procurator Congregationis Cassinensis. 10. b.
- Belgæ. 352. a. Nuncius Apostolicus apud Belgas deputatur Judex Commissarius causarum locorum Diocesis Leodiensis, quæ Brabantie Ducibus subsunt. *ibid.*
- Beneventum. 314. a. Quomodo reis illic confugientibus danda sint assécurationes. *ibid.* Iis autem non concedenda, qui crimina in Comitatu Beneventano patraverint. 315. a.
- Fr. Bonaventura de Calategione Minister Generalis Ordinis S. Francisci. 53. b.
- Bonifacius VIII. Jubilæum Universale centesimo quoque anno celebrandum instituit. 242. b.
- Bononia. Qualitates admittendorum in substitutos Notariorum ejusdem Civitatis. 69. b. Privilegia Consilium Collegij Notariorum. 70. b. Bononia alieno ære nimium gravata, Clemens VIII. Reformatoribus facultatem concedit antiqua augendi vestigalia, novaque imponendi. 73. b. Pragmatica ad evitandos sumptus superfluos. 104. a. Pœne malefactorum apud Depositarium R. C. A. tantum deponendæ. 153. b. Qui aliquo frumitur titulo ad Magistratum, & Dignitates eligi non possunt. 157. a.
- Brabantie Duces causas suorum subditorum in

CCXCVIII.

Ex Reg. in Secret. Breu.
Ex genere Maurorum progeniti in Regno Portugallie a medijs Canonicibus excluduntur, ac Tertianiarum, & Quartaniarum tantummodo capaces declarantur.

Venerabili Fratri Episcopo Colimbriensi.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Episcopus Colimbriensis, per declarata, an omnium ex Mauris capaces sint obtinendi medijs Canonicibus, Tertianariis, & Quartanariis.

§. 1. **T**ua Fraternalitatis nomine Nobis nuper expositum fuit, post factam publicationem nostrarum in forma Brevis literarum, per quas ordinavimus, quod personis de genere novorum Christianorum descendentibus, in Portugallia, & Algarbiorum Regnis Canonicatus, Dignitates, & Beneficia curam Animarum habentia, conferri non possint, exortum esse dubium ex eo, quod in tua Ecclesia Colimbriensi, prout in diversis alijs eorundem Regnorum Ecclesijs, medijs Canonicatus, Tertianaria, & Quartanaria existant, an ipsi personis de genere novorum Christianorum existentibus hujusmodi medijs Canonicatus, Tertianaria, & Quartanaria conferri possint, & propterea cuperet Fraternalitas tua, nostram in hujusmodi dubio declarationem interponi.

§. 2. Nos Fraternalitatis tue votis annuere

volentes, ac supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, harum serie declaramus, nostram intentionem esse, ut hujusmodi personae de genere novorum Christianorum a medijs Canonicibus Ecclesiarum dicti Regni, prout a Canonicibus, Dignitatibus, & Beneficijs curam Animarum habentibus hujusmodi, vigore nostrarum Literarum predictarum, exclusae fuerint, exclusas existere, ac hujusmodi medijs Canonicatus in eisdem Literis nostris comprehendendi debere, prout nos easdem Literas nostras, quarum tenorem presentibus pro expresso haberi volumus, cum omnibus in illis contentis, ad predictos medijs Canonicatus extendimus, Tertianarias autem, & Quartanarias supradictis personis, alias tamen idoneis, conferri, & ab ipsis obtineri libere, & licite posse.

§. 3. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae in eisdem Literis volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Januarii 1603. Pontificatus nostri Anno XI.

Clemens eos excludens a medijs Canonicibus capaces declarat Tertianarias, & Quartanarias.

Clausula.

Derogatio contra arceum

Dat. die 14. Januarii 1603. An. XI.

INDEX

NOMINUM, ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus Paginam indicat, A primam Columnam, B secundam designant.

A

- S**anctæ Agnetis extra Urbis moenia Prioratus. 465. a. In Abbatiam erigitur pro Congregatione Canonicorum Regularium S. Salvatoris. *ibid.*
- Agricultores Agri Romani. 317. b. Certis modo, & tempore possunt frumentum extrahere de Statu Ecclesiastico. 318. a. Barones debent suis Colonis permitttere, ut possint aliorum agros etiam cum suis animalibus colere. *ibid.*
- Alexander Medicus dictus Cardinalis Florentinus Legatus Sedis Apostolicæ in Galliam. 104. b.
- Alexander Cardinalis Farnesius. 168. a.
- Alicante Urbs ejusque qualitates. 99. b. Sancti Nicolai Parochialis Ecclesia in Collegiatam erecta. 100. b. Canonicorum qualitates, & privilegia. 102. a. & b.
- Alphonus Manriquez Inquisitor Generalis Hispaniarum. 438. a.
- Ambrosius Morandus Prior S. Petri ad Vincula de Urbe. 10. b.
- Ancona. Mercatoribus illuc merces advehentibus concessa privilegia. 5. a. & seqq. Titi cum illic advectum libere cuique vendi potest. 6. b.
- Andreas Cardinalis Battoreus Episcopus Warmiensis. 29. b.
- Anglis in Seminarijs commorantibus qua lege Laurea Doctoratus concedi possit. 172. a. Hujusmodi Seminaria reducta ad formam Collegii Romæ a Gregorio Decimotertio erecti. 254. a.
- Anglorum Collegium Hispanis erectum. 26. b. Directioni PP. Soc. Jesu committitur. *ibid.* Privilegia Alumnis concessa. 27. a. & b.
- Anna Jagellonia Bonæ Regiæ monumentum in Ecclesia Barensi erigit. 174. a. Ibi que tres erigi mandat Cappellanas. *ibid.*
- Antonius de Cardona Dux Svevæ Philippi III. Regis Hispaniarum ad Clementem PP. VIII. Orator. 264. b. Joramentum fidelitatis nomine ejusdem Philippi Regis præstat. 265. b.
- Antonius Dandinus Utriusque Signaturæ Referendarius. 390. b. Commissarius Sedis Apostolicæ delegatus partem Clusinae Diocesis unit Ecclesiæ Castri Plebis. *ibid.*
- Archiconfraternitas Beatae Mariæ de Suffragio Romæ erecta. 47. b. Privilegia ei concessa. *ibid.* Potest singulis annis liberare reum capitali pœna damnatum. 49. a.
- Arnaldus de Ollat Henrici IV. Gallie Regis Romæ Orator ad petendam absolutionem. 129. a. Vide Jacobus Petronius, vel Henricus IV. Francorum Rex.

- Aromatarii Urbis. 137. b. Eorum Universitati concessa Privilegia. 138. a. Quæ sit hujus Universitatis Consilium jurisdictionis. 138. b. Quando appellari possit ab eorum sententijs. 139. b.
- Assassinium si ab Ecclesiasticis patretur, ab Ecclesiastico Judice debet judicari. 86. b.
- Auditor Camerae Apostolicæ. 113. a. Judices se immiscere non possunt in Causis ad eum spectantibus. 114. a. Quæ sint causæ ab eo cognoscendæ. 114. b. Locum habet in Cappella Pontificia. 116. b. De Monitorijs in causis criminalibus per eum relaxandis. 118. b. De superfloribus &c. 119. a.
- Avenionensibus Archiepiscopis concessa Privilegia. 168. a. & seqq.

B

- B**artholomeus Cardinalis Cæsius Confraternitatem Stygmatum Sancti Francisci erigi curat. 151. a.
- Bartholomeus Carranza Archiepiscopus Toletanus. 43. b.
- Basiliense Capitulum. 254. b. Ei cautum, quominus bona ad ipsum pertinentia cuiquam ad vitam, vel in perpetuum locet. *ibid.* Vel hujusmodi bonorum naturam mutet. 255. a.
- Basilius de Istria Vice-Procurator Congregationis Cassinensis. 10. b.
- Belgæ. 352. a. Nuncius Apostolicus apud Belgas deputatur Judex Commissarius causarum locorum Diocesis Leodiensis, quæ Brabantia Ducibus subsunt. *ibid.*
- Beneventum. 314. a. Quomodo reis illic confugientibus danda sint assecurationes. *ibid.* Iis autem non concedenda, qui crimina in Comitatu Beneventano patraverint. 315. a.
- Fr. Bonaventura de Calategione Minister Generalis Ordinis S. Francisci. 53. b.
- Bonifacius VIII. Jubilæum Universale centesimo quoque anno celebrandum instituit. 242. b.
- Bononia. Qualitates admittendorum in substitutos Notariorum ejusdem Civitatis. 69. b. Privilegia Consilium Collegii Notariorum. 70. b. Bononia alieno ære nimium gravata, Clemens VIII. Reformatoribus facultatem concedit antiqua augendi vestigalia, novaque imponendi. 73. b. Pragmatica ad evitandos sumptus superfluos. 104. a. Pœne malefactorum apud Depositarium R. C. A. tantum deponendæ. 153. b. Qui aliquo frumitur titulo ad Magistratum, & Dignitates eligi non possunt. 157. a.
- Brabantia Duces causas suorum subditorum in

Tribunali Leodiensis Episcopi cognosci non permittunt. 352. a.
 Bracharensis Archiepiscopus potest suos Comprovinciales Episcopos cogere, ut sibi eorum Civitates ingredienti processionaliter obviam eant. 178. a.
 Breviarium Romanum a Clemente PP. VIII. restitutum, & in Typographia Vaticana impressum. 422. b.
 Burgi S. Domini Oppidum in Civitatem erectum, ejusque Cathedralis Ecclesia in Cathedrallem. 337. b. Diocesis instituta. 338. b. Dos Episcopo, & Capitulo assignata. 339. a.

C

Caesar Ethenis monetur, de devolutione Ducatus Ferrariae ad Cameram Apostolicam. 175. a. Silentium hac super re eidem imponitur. 177. b. Poena contra eum nisi Ferrariam Camera Apostolica restituat. 181. a. & b. Eam reddere statuit, & absolutionem petit. 199. a. Absolvitur. 203. a.
 Caesar Costa Archiepiscopus Capuanus domum pro pauperum Senam Hospitio, & Bibliothecam pro sui Cleri instructione parat. 196. a.
 Camaldulenses. 121. a. Si pro obtinendis in suo ordine dignitatibus extraneorum favores captaverint, graviter puniri debent. 121. b.
 Cameracensis Ecclesia in Archiepiscopatum erecta a Pio IV. 58. b. Archiepiscopus, & Capitulum concordiam ineant super iure conferendi Canonatus, & Praebendas ejusdem Ecclesiae. 59. b.
 Camerarius Sanctae Romanae Ecclesiae. 273. a. Quae sint ejus muneris partes. 273. b. & seqq.
 Camillus Cardinalis Burghesius. 113. a. Ei committitur, ut in Anglorum Seminaria disciplinam Collegii ejusdem Nationis Romae erecti inducat. 254. a. Deputatur Protector Collegii Scriptorum. 321. b.
 Cardinales Diaconi, si ad Presbyteratum ascendant, locum obtinent ante illos Cardinales Presbyteros, qui post eos ad Cardinalatum assumpti sunt. 165. a.
 Carolus V. Imperator Iberum, & Gialone fluvios per Aragoniae Regnum deducit. 51. a. Collegium Valentiae pro filiis Mauroorum instruendis in fide christiana fundat. 420. a.
 Carolus Emanuel Sabaudia Dux. 62. b. Sixtus V. bis ei concedit subsidium 10. m. scutorum super fructibus Beneficiorum Sabaudiae, Pedemontis &c. 75. b. Et alterum simile subsidium 5. m. scutorum concedit Clemens Octavus. 76. a.
 Carolus Molineus. 466. a. Eius Opera proscribuntur. 168. a. Solique Rom. Pontifici facultas reservatur concedendi licentiam, ut legi possint. 466. b.
 Caspar Quiroga Cardinalis Toletanus. 42. a. Concordiam cum Philippo III. Rege init super administratione Collegii de Remedio. 168. a.
 Caspar de Teramo causarum Palatii Apostolici Auditor. 386. b.
 Caspar Punter Episcopus Dertusensis. 434. a.

Castellum Plebis in Civitatem erectum. 304. a. Sedeque Episcopali decoratum. 389. b. Pars Diocesis Clusinae ei unita. 390. a. & b.
 Catharina Regina Portugalliae mille quingenta scuta annua legat pro alimentis viginti Monialium. 334. a.
 S. Catharina de Rosa Monasterium Romae erectum pro Virginitate pauperibus. 473. a. Constitutiones ab eis observandae. 168. a.
 Censur Genae creati possunt cum Chirographis Mensae Nummulariae S. Georgii, dummodo post nonnullos dies intercedat solutio pecuniae. 385. b.
 Claudius Acquaviva Praepositus Soc. Jesu. 34. b.
 Clemens PP. VII. Fratribus Ordinis Praedicatorum licentiam tribuit celebrandi officium B. Hyacinthi. 17. a.
 Clemens PP. VIII. Christianos Principes, ut auxilium Rodulpho II. Imperatori operam ferant contra Turcas, hortatur. 2. a. Eadem de causa decimas super Beneficiis Status Ecclesiastici imponit. 2. b. Facultatem tribuit Congregationibus Regularibus augendi Montem Novennalem pro summa sexaginta millium scutorum, quae impendantur in sumptibus Belli contra Turcas. 7. b. B. Hyacinthum Ordinis Praedicatorum SS. Albo adscribit, indulto ejus die festo 16. Augusti. 16. b. & seqq. Terminos constituit inter Statum Ecclesiasticum, & Dominium M. Ducis Hetruriae. 49. a. Subsidium scutorum 50. m. super fructibus Beneficiorum in Dominio Venetorum existentium pro Camera Apostolica imponit. 60. b. Officinas omnes monetarias Romanae excepta supprimit. 66. b. Instructionem super ritibus ab Italo-Gracis servandis edit. 72. b. Indicem Librorum prohibitorum approbat. 82. a. Eius sollicitudo commercium in Anconitana Urbe restituendi. 85. a. Ruthenorum Legatos recipit, eosque ad unionem cum S. R. E. admittit, data facultate Graecum Ritus servandi. 87. b. & seqq. Pontificale Romanum emendari, emendatumque publici juris fieri jubet. 92. a. Jubilaeum indicit ad pacem obtinendam in Regno Franciae. 104. b. Quominus Itali, in locis ubi liberum exercitium catholicae religionis non permittitur, degant, prohibet. 112. b. Henricum IV. Galliae Regem ab anathemate absolvit injunctis salutaribus poenitentis. 127. & seqq. Poenas contra Caesarem Ethensem, ejusque fautores minatur, nisi Ferrariam Cam. Apost. restituat. 181. a. Ratam habet concordiam initam inter Card. Aldobrandinum, & Ducissam Urbini pro ejusdem Ducatus restitutione. 198. b. Caesarem Ethensem absolvit. 203. a. Et Ducatum Ferrariae acceptat. 205. a. Ferrariam petens declarat, si obierit, Romae Successorem esse eligendum. 210. b. Jubilaeum universale pro anno 1600. indicit. 243. b. Pacem inter Galliae, & Hispaniae Reges conciliat. 256. a. Cum Philippo III. Hispaniarum Rege dispensat, ut cum Regno Siciliae possit Ducatum Mediolani obtinere. 262. a. Et investituram ejusdem Regni Siciliae concedit. 263. a. Coeremoniale Episcoporum reformat. 301. b. Octo Decimas super fructibus Beneficiorum Ecclesiasticorum in Dominio Venetorum imponit pro subsidio expensarum Belli contra Turcas. 396. b. Breviarium Romanum a Pio PP. V. emendatum, sed postea nonnullis in locis immutatum, restituit. 422. b. Declarat non licere per literas, seu inter-nuncium Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere. 460. b. Caroli Molinae opera proscribit, eaque legendi facultatem concedi vetat. 466. a. & b.
 Clericus. In Clericos male promotos quomodo sit animadvertendum. 97. a. Clericus in terris propriis agriculturam licite potest exercere. 318. b.
 Clerus secularis praecedat omnibus regularibus, etiam in propriis ipsorum Ecclesiis, & Monasteriis. 479. b.
 Clusina Ecclesia. 389. b. Pars Diocesis Ecclesiae Castri Plebis unita. 390. a. & b.
 Collegium Dominae Nostrae de Remedio Toletani erectum. 42. a. Concordia super ejus administratione inita inter Philippum III. Hispaniarum Regem, & Cardinalem Toletanum. 168. a.
 Collegium Duacenum. 310. b. Ei applicata pensio 500. flor. super fructibus Monasterii Sancti Vedasti. 311. a.
 Collegium Scriptorum institutum in Urbe. 319. b. Dos ei assignata. 320. a. Ei conceduntur privilegia, quibus caetera Collegia gaudent. 321. b.
 Collegium El Real in Oppido de Escorial a Philippo II. Hispaniarum Rege erectum. 71. b. Sixtus Papa V. Scholaribus concessit, ut in qualibet Universitate laurea consequi possint. 168. a. Quod tamen privilegium Clemens VIII. restrinxit ad octo scholares pro quolibet cursu scholastico. 72. a.
 Collegium Theutonicorum Leodii erectum. 226. b.
 Comacensibus concessa Privilegia. 224. b. 367. b.
 Comutaviensis Collegii S. I. erectio. 34. b. Erecta in eodem Universitas Studiorum. 39. b. Concessa ei Privilegia. 40. a.
 Confraternitas Stigmatum S. Francisci Romae erecta. 151. a. Eidem conceditur Ecclesia Sanctorum Quadraginta Martyrum in Regione Pinax. 168. a.
 Congregatio Indicis. 82. a. Ad eam spectat. solvere Dubia circa libros prohibitos. 83. a.
 Congregatio super Baronibus Domini Ecclesiastici instituta. 107. a. Quae sint ejus facultates. 107. b. Exhibitis a creditoribus mandatis exequutivis per Judices relaxatis, Baronum bona potest subhastare, ac vendere tradito creditoribus pretio. 108. a. Ab hac subhastatione non sunt exempta bona fideicommissi subiecta. 109. a. Quod ex pretio superest, investendum. 109. b.
 Congregatio Doctrinae Christianae Avenione instituta. 194. b. Facultates, & gratiae ei concessae. 195. a. & b.
 Congregatio B. Mariae Fulienensis. 232. b. Monachi hujus Congregationis praecedunt Ordinibus Mendicantium. 168. a.
 Congregatio FF. Eremitarum in Disalceatorum instituta. 271. a. Data facultas recipiendi Novitios. 271. b.

Congregatio B. Petri de Pisis. 302. b. Novitios recipiendi data facultas. 168. a.
 Congregatio Canonicorum Regularium S. Salvatoris. 465. a. Monasterium S. Agnetis extra Urbis moenia in Prioratum erigitur. 168. a. Abbas vero a Generali, & Visitationibus eligendus. 465. b.
 Congregatio Montis Virginis. 239. b. Nova statuta pro ea efformata. 168. a.
 Congregatio FF. Reformatorum, & Disalceatorum Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum instituta. 258. b. His transitus ad Carthusianos dumtaxat permittitur. 259. b. Privilegia totius Ordinis huic Congregationi communicata. 261. a.
 Congregatio Canonicorum Sancti Georgii in Augusta. 467. b. Canonici demandantur, ut deferant habitum coloris carulei. 168. a.
 Congregatio S. Joannis Evangelista Regnorum Portugalliae. 111. a. Gradus appellationum per ejus Religiosos servandi. 168. a. Si de rebus sua Congregationis extra eam agant, vel quemcumque favorem capiant, voce activa, ac passiva, officisque privantur. 111. b. Recurrentes extra religionem ad eam remitti debent. 168. a.
 Congregatio Fratrum Joannis Dei. 122. b. Majoris regimini subiecta. 123. a. Quomodo eligi debeat, & quae ejus sit auctoritas. 123. b. Habitus per Fratres gestandus. 168. a.
 Congregatio Monachorum de Alcobatia. 50. a. Monachi coram Judicibus secularibus non conveniendi. 168. a.
 Congregatio Clericorum Ministrantium infirmis. 325. b. Reformatio Regularum hujus Congregationis. 326. a.
 Corsicae Episcopi, & Vicarii Generales moniti, ne Regularium extra Claustra degentium opera utantur. 384. a.
 Cyrillus Terlecky Episcopus Lucoerensis Ruthenorum Legatus ad Clementem VIII. pro eorum unione cum Sancta Romana Ecclesia. 88. b. In Concistorio fidem catholicam profitetur. 89. b.

D

Decima super Beneficiis Status Ecclesiastici imposta ad ferendam opem Rodulpho II. Imperatori contra Turcas. 1. a. & seqq.
 Dertusensis Ecclesia. 423. b. In Diocesi nonnullae erectae Parochiae pro instructione Mauroorum ad fidem Christianam conversorum. 168. a. & pag. seqq.
 Dominicus Cardinalis Pinellus Ordinis Carmelitarum Protector. 149. a.

E

Ecclesiastici, si Rei sint assassini, a Judicibus Ecclesiasticis debent judicari. 86. a.
 Euenensis Civitas Praedonum incurtionibus obnoxia. 379. a. Residentia Episcopi Perpinianum translata. 380. b.
 Episcopi punire debent Regulares extra Claustra notorie vagantes. 93. b. Possunt visitare Parochias unitas Hospitali S. Joannis Hierosolym.

lymitani in iis, quæ respiciunt curam animarum. 385. a.
Eppisburg Pagus Eystettensi Ecclesie addictus. 417. b.
Eremitus S. Mariæ Montis Senarii restituta. 404. a.
Regulæ ab Eremitis servandæ. *Ibid.* & seqq.
Novitatus ibidem institutus. 406. b.
Eustachius Volovitus Canonicus Vilucensis. 90. a.

F

Felicianus Figueroa Vicarius Generalis Derthufensis. 423. b. Deinde Episcopus Segobriensis. 427. b.
Ferdinandus Hetruræ Dux Pientinam Ecclesiam ab Ilcinensi sejungit curat. 29. a.
Ferraria post mortem Alphonii Ducis Estensis ad Cameram Ap. devoluta. 175. a. 177. a. Post concordatum initum inter Cardinalem Aldobrandinum, & Ducissam Urbini eidem Camera restituitur. 198. b. Magistratus, & Consilium centum Virorum Ferrariæ erectum. 218. b. Leges servandæ in eorum electione. 219. b. Statuta ab eis servanda. 221. a. & b. Communitati data facultas eligendi Potestates, & Notarios. 223. a. Privilegia eidem concessa. 223. b. Potest. apud Sedem Apostolicam Oratorem habere, cui locus in Cappella Pontificia conceditur. 239. b. Erecta Rota ad Causas Civitatis, & Territorii decidendas. 247. b. Auditorum verò officium quinquennale. 248. b. Quæ Causæ dicendæ sint Rotales. 249. b. Ab huiusmodi Rota non datur appellatio. 250. b. Privilegia Auditoribus concessa. 251. b. Ferraria servari debent Constitutiones Pii PP. V. de Bonis emphyteuticis, & patrimonialibus. 272. a. Omnes debent operam præstare custodiæ, & reparationi Aggerum Fluminis Padi. 278. Zecca publica ibidem instituta a Clemente PP. VIII. 403. a.
Flaminius Cardinalis Platus. 470. a.
Franciscus Maria Cardinalis Avenionensis. 168. b. Fulienle Monasterium. 416. a. In eo a Monachis eligendus Abbas singulis triennis. 416. b.

G

Genæ creari possunt census mediatis Chirographis mensæ nummulariæ S. Georgii. 384. b. Pecunie tamen solutionem post paucos dies intercedere debere, declarat Clementis PP. VIII. 385. a.
Georgius Cardinalis Radzivilius Episcopus Cracoviensis. 29. b.
Georgii Baronis de Lobroviz studium propagandæ Fidei Catholice in suis Ditionibus. 34. b. Collegium Comutaviense Soc. Iesu erigit, dotatque. 35. a. & seqq. Ibiq. Domum pro alendis, instruendisq. pueris fundat. 36. a.
B. Gerardus Segredus Martyrologio adscribitur. 209. a.
Græcis, qui in Italia degunt, qui ritus sint observandi. 72. a. Infantes ab eorum Præbyteris baptizati sunt ab Episcopis Latinis confirmandi ad Cauthelam. *Ibid.* Vide tamen, quæ super huiusmodi Ritibus decreta sunt a

Sanctissimo D. N. BENEDICTO PP. XIV. in celeberrima hac de re Constitutione. Sacramentum Eucharistiæ, quod pro infirmis solet asservari, singulis octo diebus renovandum. *Ibid.* Species Sacramenti non exsicandæ. 72. a. Præbyteri Græci quando Latinos possint absolvere, utendo tamen forma absolutionis præscripta a Concilio Florentino. *Ibid.* De iis, qui ordinati sunt ab Episcopis Schismaticis. *Ibid.* De Sacramento Matrimonii. 73. a. De jejuniis. *Ibid.*

Gregorius XIII. Collegium Anglorum Romæ erigit. 254. a. Genæ Census creari posse permittit mediatis Chirographis mensæ nummulariæ S. Georgii. 384. b. Nonnullas Parochias in Hispania erigi studet pro instructione Maurorum ad Fidem Christianam converterorum. 423. b. Deposita, quæ summam quinque scutorum excedant, apud Montem Pietatis deponi mandat. 461. a.
Gregorius XIV. prohibet, quatenus Cappuccini possint secularium Confessiones audire. 409. a.
Guilielmus Cardinalis Alanus Collegii Anglicani Hispalensis Protector. 27. a.

H

Hebræis Orientalibus merces Anconam advehentibus concessa Privilegia. 6. a. Liberum eis est ad quæcumque Status Ecclesiastici loca accedere pro exigendis creditis huiusmodi mercium. *Ibid.* Pignora quæ sunt apud Hebræos post decem octo menses vacari debent in Monte Pietatis. 106. b. Illi verò super pignoribus plusquam duodecim scuta non possunt mutua dare. *Ibid.*
Henricus Card. Cajetanus S. R. E. Camerarius. 3. b. Ei commissam, ut in Anglorum Collegia disciplinam Collegii ejusdem Nationis Romæ erigi inducat. 254. a.
Henricus IV. Francorum Rex. 127. a. A Sixto PP. V. anathemate damnatus. 128. a. Legatos ad Clementem VIII. pro absolutione petenda mittit. 128. b. 129. a. Ab eo absolvitur. 133. b. Promittit ea exequi, quæ sibi sunt demandata. 134. a. Cedit Iuri nominandi ad Monasterium Fulienle. 416. a.
Hernestus Bavarus Archiepiscopus Colonienfis, & Administrator Hildesheimensis. 418. b. Canonicatus Presbyterales, & Diaconales in Ecclesia Hildesheimensi instituit. *Ibid.*
Hieronymus Cardinalis Rusticucci Vicarius Generalis Clementis PP. VIII. 376. b.
Hieronymus Card. Mattheus Ordinis Minorum S. Francisci Protector. 285. a.
Hildesheimensis Ecclesia. 418. a. In Cathedrali erecti Canonicatus Presbyterales, & Diaconales. 418. b.
Hildesheimensi Ecclesie unitur medietas fructuum Præposituræ. 165. a.
Horatius Spinola Vice Legatus Bononiensis. 175. a. Ei committitur, ut Cameram Apostolicam immittat in possessionem Ducatus Ferrariensis. *Ibid.*
Hospitale Domus Dei Parisiis a S. Ludovico Rege erectum. 400. b. Privilegia ei concedunt Pontifices. 401. a. & seqq.
Hungariæ Episcopi non tenentur visitare Limina Apo.

L

stolorum, nisi singulis quadriennis. 415. a.
B. Hyacinthi Ordinis Predicatorum ortus, & res gesta. 18. b. & seqq. Miracula. 19. a. & b. Obitus. 18. b. Sanctorum Catalogo adscribitur. 21. a.
Hypatius Pociy Episcopus Wlodimiriensis Ruthenorum Legatus ad Clementem VIII. ad procurandam unionem cum S. R. E. 88. b. In Concilio fidei Catholice professionem emittit. 89. b.

I

Jacobus Boncompagnus Soræ Dux. 355. b.
Jacobus Marchio Vignole. 354. b.
Jacobus Perronius Henrici IV. Galliarum Regis Orator ad Clementem VIII. ad petendam absolutionem. 129. a. Fidei professionem ejus nomine emittit. 130. b.
Ilcinensis Ecclesia a Pientina disjungitur. 29. a.
Index Librorum prohibitorum a Concilio Tridentino confectus. 82. b. A Pio IV. approbatus. *Ibid.* Sixtus V. alios libros ei addi jubet. *Ibid.* Quod a Clemente VIII. perficitur. 83. a.
Inquisitores contra hæreticam pravitatem. 333. b. In causis ad Inquisitionem spectantibus omnia gratis ab Officialibus expedienda. *Ibid.*
Inquisitoribus Hæreticæ pravitatis in Regno Portugallia concessa privilegia. 67. a. & seqq. Inquisitores procedere debent contra sacerdotalem auctoritatem sibi usurpantes. 395. b.
Joannes Baranco Monasterium Monialium, & Collegium Virginum in Oppido Civitatis Angolorum suo ære fundat, dotatque. 142. b.
Joannes Baptista Fornerius Canonicus Oriolensis. 449. b.
Joannes Baptista Ubertinus Cam. Apost. Depositarius. 10. b.
Joannes Martinez Cardinalis Siliseo Archiepiscopus Toletanus. 43. a. Collegium Virginum Domine Nostræ de Remedio fundat, dotatque. *Ibid.*
Joannes Cardinalis Salvatus Sedis Apostolicæ in Hispaniis Legatus. 206. b.
Joannes Zamoski Regni Poloniæ Cancellarius. 58. a. Ecclesiam in Oppido Zamosci erigit. *Ibid.*
Joseph Orlandi Civis Castri Plebis omnia sua bona Ecclesie Cathedrali donat pro dote nonnullorum Canonicatum. 391. a.
Italibus, ubi liberam catholice religionis exercitium non permittitur, domicilium habere veritum. 112. b. Si vero in iis locis commorari velint, certiores reddere debent suos Ordinarios, vel Inquisitores. *Ibid.*
Jubilæum Universale pro anno 1600. indictum. 243. b.
Julius Antonius Card. S. Severinæ Major Penitentiarum. 90. b.
Julius de Cremona Procurator Generalis Congregationis Cassinensis. 11. a.
Julius Pava II. caver, quomogis Siciliæ Reges possint in Imperatorem eligi, aut Mediolanum, vel Thusciam obtinere. 262. a.

M

Marcellus Lantes Auditor Camera Apostolicæ. 113. a.
Mercatoribus Anconam merces advehentibus concessa Privilegia. 5. a. & seqq. Eorum Causæ ibi decidendæ. 6. b. Per eorum Consules decidi debent. 85. a.
Metropolitæ non debent judicare in Suffraganeos, nisi in causis a jure expressis. 480. b. Nec avocare ad se Causas pendentes in Tribunalibus Ordinariarum. *Ibid.* Nec admittere appellationes, nisi intra legitimum tempus fuerint interpositæ. *Ibid.* Nec si interponantur a vero contumace. 481. a. Vel a sententiis Episcoporum procedentium tamquam delegati Sedis Apostolicæ. *Ibid.*
Michael Rahofa Archiepiscopus Kioviensis Metropolitæ Ruthenorum cum Episcopis sui Ritus Legatos ad Clementem VIII. mittit pro sua gentis unionem cum Sancta Romana Ecclesia. 88. b.
Militia Beatæ Mariæ de Montefia, & Sancti Georgii. 97. a. b. Philippo III. Hispaniarum Regi data facultas interponendi se pro Concordia inter Milites, & Episcopos. 99. a.
Militia Sancti Benedicti de Avis. 305. b. Milites proprium habere, ac testari possunt. *Ibid.*
Militia S. Jacobi de Spatha. 97. b. Carolo V. data facultas componendi lites exortas occasione decimarum. 98. a. Milites proprium habere, ac testari possunt. 305. b.
Militia S. Joannis Hierosolymitani. 86. b. Si Milites Rei sint Assassini, a suis Superioribus ad iuncto loci Ordinario debent judicari. 87. a. Qui habitum devotionis causa suscipiunt, non gaudent privilegio fori, & exemptionis a solutione decimarum. 459. b.
Militia Jesu Christi. 305. b. Milites proprium habere possunt, ac testari. *Ibid.*
Monasterienfis Ecclesie Decanatus unitur Canonicatus,

catus, & Præbenda Ecclesie Sancti Mauriti, 167. a.
 Monasterium Sancti Vedasti Attrebaten. Diocesis. 310. b. 313. a.
 Mons Novennalis a duodecim Congregationibus Regularibus auctus. 7. b.
 Mons Pietatis de Urbe. 460. b. Deposita, quæ summam quinque scutorum excedunt, penes eundem Montem deponi iussit Gregorius XIII., & Clemens VIII. 461. a. Quæ sequela, & quando debeat recipere. 461. b. Quæ sit iurisdictio, & quæ facultates Protectoris. 462. a. & seqq.

N

Nepolitani Regis Cappellani maiores quæ sint privilegia. 432. a. & seqq.
 Notarii Reverende Camera. 23. a. Eorum scripturæ non ad hæredes, sed ad Camera Apostolicam pertinent. 23. b. Hac super transitur cum thesaurario ejusdem Camere. 24. b.

O

Octavianus de Vipera Beneventanorum. Agens Romæ. 314. a.
 Octavius Bandinus Vice-Legatus Bononiæ. 69. b.
 Ordines Regulares. Novitii in locis tantum ad hoc designatis recipi possunt. 410. b. Superior, qui alibi eos recipit, subit penam privationis officii, vocisque activæ, & passivæ. 411. a. Quæ forma servanda sit in illorum receptione. 412. a. & seqq. Quæ esse debeant Magistri Novitiorum qualitates, & quomodo debeat eligi. 413. b.
 Ordo Sancti Basilii in Italia. 172. b. Tres Novitiatus in eo instituti a Clemente Papa Octavo. Ibid. Quorum sustentationi Abbates Commendatarii annum subsidium præstare tenentur. Ibid.
 Ordo Carmelitarum Excalceatorum. 149. a. Ei conceditur Ecclesia Sancta Maria de Scala in Regione Transiberim de Urbe. Ibid. Erectio Congregationis Italiæ. Ibid. 315. b. A Congregatione Hispaniæ disjungitur. 315. b. Privilegia ei concessa. 346. a. & b. Facultas erigendi Confraternitates. 317. a.
 Ordo Carmelitarum Calceatorum. 247. a. Congregatio Mantuana. Ibid. Ab eis abdicata Monasteria Monialium, & Ordinarius subposita. Ibid. Carmelita præcedunt Fratibus B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum. 478. a.
 Ordo Beate Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum. 55. a. Magister Generalis alternatim eligendus. 55. b. De Procuratore Generali, & Vicario in Urbe. Ibid. De subsidio Magistro Generali debitum. Ibid. Nullus alterius Ordinis recipiendus nisi expressus Magistri Generalis consensus accesserit. 57. a. Nunc recipiendi FF. Minores de Observantia, vel alterius strictioris Ordinis etiam prætextu quarti voti. 137. a. Constitutiones editæ in Capitulo Generali anno 1599. 291. a. b. & seqq. forma servanda in communicatione Indulgen-

tiarum, & benedictione generali. 375. b. & seqq.
 Ordo Minorum Sancti Francisci de Observantia. 53. b. Constitutiones a Reformatis observanda. 54. a. Ministri Provinciales Observantia possunt quascumque Reformatorem Domus visitare. Ibid. Examinatores Ordinariorum in qualibet custodia eligendi. Ibid. Guardiani Custodiarum a Definitorio Provinciali eligi debent. Ibid. Capitula in Custodiis non celebranda, nisi prævio consensu Ministri Provincialis, vel Generalis. 54. b. Quando Observantes transire possint ad Reformatos. Ibid. Aliæ Constitutiones pro eisdem Reformatis Italiæ, Galliæ, & Flandriæ. 124. b. & seqq. Huic Ordini concessa a Summis Pontificibus privilegia. 179. a. & b. In Provinciis Indiæ nomen filii, vel eisdem Provinciis additi, eligi possunt in Provinciales. 285.
 Minores Reformati in Ecclesiis, quas acquirunt Organa, Paramenta, & Vala pretiosa nequeunt habere. 419. b. Secus vero in Ecclesiis, quibus hujusmodi Organa, & Vala pretiosa jam forent addita. Ibid. Fratres Minores Strictioris Observantia sunt veri observatores Regule Sancti Francisci. 468. b. Et fruuntur privilegijs Ordinis Sancti Francisci. 469. a.
 Ordo Predicatorum. 197. b. Collegium Sancti Ludovici in Indiis Orientalibus in Universitatem erectum. Ibid. Concessa privilegia. 198. a.
 Ordo Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum. 159. b. Duos Presbyteros Algerii sustentare tenentur ex Legato Episcopi Seguntini. Ibid. Fratres qua formula uti debeant in communicandis indulgentiis sui Ordinis, & dando generalem benedictionem. 421. a. & seqq.
 Ordo Fratrum Cappuccinorum. 409. a. Hujusmodi Fratris prohibuit Gregorius XIV. quominus secularium Confessiones audirent. Ibid. Clemens tamen VIII. concessit iis, qui a Generali, & Definitorio Generalibus essent ad hoc approbati. Ibid.
 Oriensis Diocesis. 449. a. In ea erecta undecim Parochia pro Mauris ad fidem Christianam conversis. Ibid.
 P
 Papa extra Urbem obeunte Successor Romæ eligi debet. 210. b.
 Parochus. Provisus de Parochia per concursum, censetur approbatus in ea Civitate, vel Oppido tantum, ubi est Parochus. 136. a.
 Paulus II. Sigisundo Duci Austriæ concedit Juspatronatus ad Præposituram Tridentinam. 386. b.
 Paulus Papa III. negocium Canonizationis Beati Hyacinthi tribus Cardinalibus examinandum committit. 17. a. Officium B. Raymundi de Penafort a Fratibus Ordinis Predicatorum recitari permittit. 363. b.
 Perpignanum transfertur Cathedralis Ecclesie Elne, cum Capitulo, Mensa, & Residentia Episcopi. 381. b.
 Petrus Cardinalis Aldobrandinus Status, & exercitus

gendi Montem Novennalem pro summa sexaginta millium scutorum, quæ impendantur in sumptus Belli contra Turcas. 7. b. & seqq.
 Regulares. Eis interdicta est quacumque munerum largitio. 31. a. Exceptis tamen esculentis, & poculentis, & iis, quæ ad devotionem pertinent; quæ tamen communi nomine donanda sunt. 31. b. Quibus poenis munera a regularibus tradita accipientes obnoxii sint. 32. b. Regulares extra Claustra notorie delinquentes ab Episcopis puniendi juxta Concilium Tridentinum. 93. b. Eis non suffragatur facultas eligendi Confeffarium, quæ concedi solet in Bulla Cruciatæ, aliisque indultis. 271. b.
 Rodolphus II. Imperator tribus præliis Turcas frangit, plurimasque Pannoniæ Arces expugnat. 1. b. Eidem tamquam Tirolis Comiti restitutum Juspatronatus ad Præposituram Tridentinam injuncta lege solvendi Sedi Apostolicæ singulis annis unam caræ libram. 387. a.
 S. Romualdi dies festus institutus. 65. b.
 Rutheni. 87. b. Sub Eugenio IV. Concilio Florentino interfunt. 88. b. Duos Episcopos ad Clementem VIII. delegant. Ibid. In Concistorio publico Catholicam Fidem profitentur. 89. b. Ad unionem S. R. E. admissi relecto Rita Græco, caremonisque Caholicis. 91. a. Metropolita ex privilegio Apostolico Episcopos sui Ritus pro Ecclesiis vacantiis consecrat. 94. b. Ipse autem electionis sue confirmationem a Romano Pontifice debet obtinere. 95. b. Literæ vero Apostolicæ per viam secretam debent expediri. Ibid. Wlodimiriensibus, & Luccoricibus Episcopis sacrorum usus concessus. 96. b.
 S
 Sabundæ Ducibus a Romanis Pontificibus concessa privilegia. 62. b. & seqq.
 Sacerdotis auctoritatem usurpantes ab Inquisitoribus contra hæreticam pravitatem puniendi. 395. b.
 Sacramentum Penitentia. 460. a. Non licet per litteras, seu intermedium peccata sacramentaliter confiteri, & absolutionem ab eodem absente obtinere. 460. b.
 Salisburgensi Archiepiscopo data facultas imprimendi Breviarium Romanum. 135. a.
 Sardinia vacantium Ecclesiarum fructus reparationi ipsarum Ecclesiarum applicati. 15. a. Beneficia non nisi indigenis, vel in eo Regno natis sunt conferenda. 348. a. & b. & seqq. Collationes, si secus fiant, nullæ sunt. 350. a.
 Sebastianus Garretus Civis Savonensis. 10. b.
 Segobricensis Diocesis. 437. a. In ea erecta viginti Parochia pro Mauris ad fidem Christianam conversis. Ibid. & pag. seqq.
 Senæ Monasteria Monialium Archiepiscopi Jurisdictioni subiecta. 252. b.
 Servitarum Ordo. 340. b. Reformatio ejusdem. 341. a. b. & seqq.
 Sigismondus III. Poloniæ Rex B. Hyacinthum SS. Catalogo adscribi petiit. 17. a. Eidem con-

citus Ecclesiastici Generalis. 199. a. Cum Ducibus Urbini pacifitur super restitutione Ducatus Ferrariæ Camera Apostolicæ. Ibid. Facultates ei concessa Ducatum Ferrariæ redigendi ad formam regimini aliarum Provinciarum Status Ecclesiastici. 205. b. Sanctæ Romanæ Ecclesie Camerarius designatur. 273. b.
 Petrus Cardinalis Gondius Henrici IV. Galliæ Regis ad Sedem Apostolicam Legatus ad petendam ejus nomine absolutionem. 108. b.
 Petrus Fernandez ad regiones del Sur profecturus fidem Catholicam in eisdem curat propagari. 408. b.
 Philippus de Cavarel Abbas Monasterii S. Vedasti. 311. b. 313. b.
 Philippus II. Hispaniarum Rex Collegium S. Laurentii el Real fundat. 71. b.
 Philippus III. Hispaniarum Rex Collegium Anglorum Hispani erigit. 26. b. Tibim fluvium per Valentiam deducit. 53. a. Ei conceditur, ut cum Ducatu Mediolanensi Sicilia Regnum possit obtinere. 262. a. Et Sicilia Regni investituram obtinet. 263. a. Absolvitur a censuris, quod proventus ex Cruciatæ, subsidio, excusato, & prima Decima in alios, quam eos, quorum introitu concessi sunt, usus converterit. 347. a. Seminarium pro puellis Maurorum in fide Christiana instruendis Valentia fundat. 420. a.
 Pientina Ecclesia ab Ilcineni disjungitur. 29. a.
 Pius Papa II. Monasteria omnia Senatorum Archiepiscopo subdit. 253. a.
 Pius IV. Cameracensem Ecclesiam erigit in Archiepiscopatum. 58. b.
 Pius Papa V. Præfulum Sardinie spolia, fructusque Ecclesiarum vacantium reparationi ipsarum Ecclesiarum, sacrisque suppellectilibus comparandis attribuit. 15. a. 208. b. Misale, ac Breviarium Romanum restituit. 92. a. 422. b. Censuræ creati prohibet, nisi actu interveniat pecunia. 384. b.
 Pompejus Aragonius Camera Apostolica Auditor. 49. a. Ei commissum a Clemente VIII. ut terminos constituat inter Statum Ecclesie Romanæ, & Dominium M. Hetrurix Ducis. Ibid.
 Pontificale Romanum a Clemente Papa VIII. mendis expurgatum. 92. a.
 Primaria Preces Sigismando I. Poloniæ Regi concessa. 29. b. Si vero Beneficia excefferint redditum annum 24. ducat, provisi tenentur literas Apostolicas obtinere. 30. b.
 Ptolomæus Cardinalis Comensis. 240. b.
 R
 Reatus Raymundus a Penafort Ordinis Predicatorum. 356. a. Annunciationis B. M. V. festum curat celebrari. 357. b. Res ab eo gestæ. 358. a. & b. & seqq. Nonnulla miracula ab eo patrata. 359. b. & seqq. Moritur. 361. b. Sanctorum Albo adscribitur. 366. a.
 Raynautus Parmæ Dux. 339. b. Eidem, & Successoribus concessum Juspatronatus super Ecclesia Burgi S. Donnini. Ibid.
 Regularibus Congregationibus data facultas au-

concesse primarie preces . 29. b. Tres Cappellanas in Ecclesia Barenfi erigit . 174. a. Sixtus Papa V. Processum super virtutibus . & Miraculis B. Hyacinthi confectum S. Rituum Congregationi examinandum tradit . 17. b. Collegio el Real nonnulla concedit Privilegia . 71. b. Henricum IV. Gallia Regem anathemate plectit . 128. a. Societas Jesu . 34. b. Collegii Comutaviensis fundatio . & erectio . *Ibid.* S. Stanislai Martyris festus dies institutus . 65. a. Stanislaus Rescius Sigismondi I. Poloniae Regis ad Rom. Pontificem Internunciatus . 17. b. Status Ecclesiastici subditi bona immobilia exteris vendere non possunt . 371. a. Stephanus Batoraus Poloniae Rex B. Hyacinthi Canonizationem apud Gregorium XIII. promovet . 16. b.

Theodosius Bragantiae Dux . 388. a. Cappellam in Oppido Villa Vicosa erigit . *Ibid.* Toleti erectum Collegium Virginum de los Remedios . 42. b. Leges a Cardinali Siliseo fundatore edita . 43. a. Quae jurisdictio super eo Episcopo Toletano competat . 44. & 399. Triticum Anconam advectum libere cuique vendi potest . 6. b. Turca bellum contra Christianos parant . 1. a. A Rodolpho Imperatore tribus praehis fracti . 1. b. Germania, Italiaeque extrema minantur . *Ibid.* Turritani Archiepiscopi Vicario committitur, ut fructus Ecclesiarum vacantium, ipsarum Ecclesiarum reparationi, & sacrorum supellectilium comparationi applicet . 15. a. Tyberis Fluvii inundatio maxima . 230. a.

Valentia erectum Seminarium pro pueris, & puellis Maurorum in Christiana Fide instruendis . 420. a. Subpositum Ordinarii Jurisdictioni . 420. b. Data Archiepiscopo Valentini

no facultas ei applicandi nonnullas pensiones . *Ibid.* Vallisoletano Episcopo adjudicata jurisdictio in Oppido Medina del Campo . 407. a. Venayfinus Comitatus . 378. a. Constitutio de bono regimine honorum ad Communitates Status Ecclesiastici pertinentium in eodem Comitatu observanda . 378. b. Verdede Sylva . 354. b. Villa Vicosa Oppidum . 388. a. *Ibidem* erecta Cappella a Bragantiae Ducibus . *Ibid.* Cappellani ubilibet de mandato ejusdem Ducis divina sacra peragere possunt . *Ibid.* Ab Ordinariorum visitatione sunt exempti . 388. b. Vincentius Gonzaga Mantuae Dux . 465. a. Universitas de Alcalá . 293. a. Ei concessa privilegia . 293. b. Nemo ex Judaeis, aut Saracenis oriundus inibi admitti potest . 296. b. Quibus in rebus Toletanus Archiepiscopus Jurisdictionem super Scholares possit exercere . 477. a. Universitas Duacensis . 313. a. Pensio bis mille florenorum ei attributa super fructibus Monasterii S. Vedasti . *Ibid.* Universitas Ferrariensis . 297. b. Antiqua privilegia ei confirmata . *Ibid.* Alia privilegia concessa . 475. b. Universitas studiorum in Collegio Comutaviensi Soc. Jesu erecta . 34. b. Privilegia eidem concessa . 35. b. Universitas Studiorum Mexicana . 81. a. Privilegia ceterarum Universitatum ei concessa . 81. b. Wolfgangus Theodoricus Archiepiscopus Salisburgensis facultatem petit imprimendi Breviarium Romanum cum proprio ejusdem Salisburgensis Ecclesiae . 125. a. Utrera Hospitalis Hispaniae. Diocesis . 209. a. Privilegia ei concessa . 209. b. Ejus Administratores compelli non possunt ad reddendas rationes Archiepiscopo . *Ibid.*

Zamoscensis Ecclesia a Joanne Zamoski erecta . 58. a. Ejus Decano concessa insignia Pontificalia . *Ibid.*

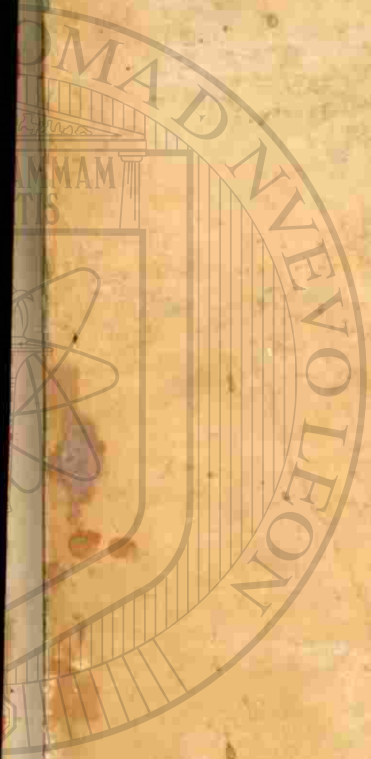
IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici.

F. M. de Rubis Patriarcha Constantinop. Vicefg.

IMPRIMATUR.

Fr. Joseph Augustinus Orfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.

JUAN

SIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA